VEKÂYİ'U'L-FUZALÂ

Şeyhî'nin Şakâ'ik Zeyli

ŞEYHÎ MEHMED EFENDİ

3. CİLT

TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI YAYINLARI: 93
Tarih ve Toplum Bilimleri Serisi: 12

Kitabın Adı	: VEKÂYİ'U'L-FUZALÂ Şeyhî'nin Şakâ'ik Zeyli
Müellifi	: Şeyhî Mehmed Efendi (ö. 1144/1731)
Özgün Dili	: Osmanlı Türkçesi
Hazırlayan	: Doç. Dr. Ramazan Ekinci Celal Bayar Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili Edebiyatı Bölümü, Öğretim Üyesi
Editör	: Prof. Dr. Derya Örs
Proje Koordinatörü	: Dr. Göker İnan (Yazma Eser Uzmanı)
Arşiv Kayıt	: Süleymaniye Yazma Eser Ktp. Hamidiye 941 Topkapı Sarayı Müzesi Ktp. Hazine 1308, 1309; Revan 1447 İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Ktp. Türkçe Yazmalar 1535 Millet Yazma Eser Ktp. Ali Emiri Tarih 732
Kitap Tasarım	: Yüksel Yücel
Baskı	: Bilnet Matbaacılık ve Yayıncılık A.Ş. Dudullu OSB 1. Cadde No. 16 Ümraniye / İstanbul Tel: 444 44 03 www.bilnet.net.tr / Sertifika No. 31345
Baskı Yeri ve Yılı	: İstanbul 2018
Baskı Miktarı	: 1. Baskı, 2000 adet

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI
Library of Congress A CIP Catalog Record
Şeyhî Mehmed Efendi
Vekâyi'u'l-Fuzalâ, Şeyhî'nin Şakâ'ik Zeyli

1. Şeyhî, 2. Şakâ'ik, 3. Tarih, 4. Biyografi, 5. Şiir, 6. Edebiyat, 7. Taşköprîzâde
ISBN: 978-975-17-4068-7 (Takım) 978-975-17-4071-7 (3. Cilt)

Copyright © Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı. Her hakkı mahfuzdur.
Bütün yayın hakları *Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı*'na aittir. Başkanlığın izni olmaksızın tümüyle veya kısmen, hiçbir yolla ve hiçbir ortamda yayınlanamaz ve çoğaltılamaz.

T.C. Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı
Süleymaniye Mh. Kanuni Medresesi Sk. No: 5 34116 Fatih / İstanbul
Tel.: +90 (212) 511 36 37
Faks: +90 (212) 511 37 00
info@yek.gov.tr
www.yek.gov.tr

VEKÂYİ‘U’L-FUZALÂ

ŞEYHÎ’NİN ŞAKÂ’İK ZEYLİ

(İNCELEME - TENKİTLİ METİN - DİZİN)

3. CİLT

Şeyhî Mehmed Efendi
(ö. 1731)

Hazırlayan
Ramazan Ekinci

Editör
Derya Örs

TÜRKİYE
YAZMA
ESERLER
KURUMU
BAŞKANLIĞI

İÇİNDEKİLER

3. Cilt

[Yirminci Tabaka devamı - II. Süleyman (sl.1099-1102 / 1687-1691)]
Āḫir-i Vefeyāt / Ẕikr-i Aḥvāl-i Sulṭān 1875
Muʿallimleri 1885
[Ricāl-i Devlet] 1885
Vüzerā-yı ʿİẓām 1885
Meşāyiḫ-ı İslām 1887
Ḳużāt-ı ʿAsākir-i Rūmili / Anaṭolı / Ḳosṭanṭıniyye 1887
Nuḳabā-yı Eşrāf 1881
[Ḳużāt-ı Vilāyāt-ı sāʾire] 1881-1901
[Mekke, Edirne, Bursa, Mısır-ı Kahire, Şam, Medine, Kudüs, Haleb, Selanik, Yenişehr-i Fenar, Galata, İzmir, Filibe, Bağdad, Üsküdar, Eyyub, Diyarbekr, Kayseriyye, Mağnisa, Sofya, Belgrad, Bosna, Sakız, Erzurum, Trablus-ı Şam, Konya, Lefkoşa, Maraş, Kütahiyye, Tokat, Sire, Ankara]
Ḳırım Ḫānları 1901
Ḳapudanlar / Mıṣr Vālīleri / Yeniçeri Aġaları 1903
Ṣınfuʾş-şuʿarāʾ 1904
Yirmi Birinci Tabaka - II. Ahmed (sl. 1102-1106 / 1691-1695)
[Ṣınfuʾl-ʿulemā] 1918
Ṣınfuʾl-meşāyiḫ veʾl-vāʿiẓīn 1976
Āḫir-i Vefeyāt / Ẕikr-i Aḥvāl-i Sulṭān 1993
Muʿallimleri / Evlād-ı kirāmları 2000
[Ricāl-i Devlet] 2000
Vüzerā-yı ʿİẓām 2000
Meşāyiḫ-ı İslām / Ḳużāt-ı ʿAsākir-i Rūmili 2004
Ḳużāt-ı ʿAsākir-i Anaṭolı / Ḳużāt-ı İstanbul 2005
Nuḳabā-yı Eşrāf 2006
[Ḳużāt-ı Vilāyāt-ı sāʾire] 2006-2018
[Mekke, Edirne, Bursa, Mısır-ı Kahire, Şam, Medine, Kudüs, Haleb, Selanik, Yenişehr-i Fenar, Galata, İzmir, Filibe, Bağdad, Üsküdar, Eyyub, Diyarbekr, Kayseriyye, Mağnisa, Sofya, Belgrad, Bosna, Sakız, Erzurum, Trablus-ı Şam, Konya, Lefkoşa, Maraş, Kütahiyye, Tokat, Sire,

Ankara]
Ḳırım Ḫānları / Ḳapudanlar 2018
Mıṣr Vālīleri / Yeniçeri Ağaları 2019
Ṣınfu'ş-şu'arā' 2020
Yirmi İkinci Tabaka - II. Mustafa (sl. 1106-1115 / 1695-1703)
[Ṣınfu'l-'ulemā] 2047
Ṣınfu'l-meşāyiḫ [Ẕikrü'l-meşāyiḫi'l-kirām] 2210
Āḫir-i Vefeyāt / Ẕikr-i Aḥvāl-i Sulṭān 2239
Sebeb-i Ẓuhūr-ı Vaḳ'a-i Edrine 2250
Evlād-ı Girāmīleri 2253
Mu'allimleri 2254
[Ricāl-i Devlet] 2254
Vüzerā-yı 'İẓām 2254
Meşāyiḫ-ı İslām 2264
Ṣudūr-ı Rūmili 2264
Ṣudūr-ı Anaṭolı 2265
Ḳużāt-ı Dārü's-salṭana 2266
Nuḳabā-yı Eşrāf 2267
[Ḳużāt-ı Vilāyāt-ı sā'ire] 2268-2290
[Mekke, Edirne, Bursa, Mısır-ı Kahire, Şam, Medine, Kudüs, Haleb, Selanik, Yenişehr-i Fenar, Galata, İzmir, Filibe, Bağdad, Üsküdar, Eyyub, Diyarbekr, Kayseriyye, Mağnisa, Sofya, Belgrad, Bosna, Sakız, Erzurum, Trablus-ı Şam, Konya, Lefkoşa, Maraş, Kütahiyye, Tokat, Sire, Ankara]
Ḳırım Ḫānları / Ḳapudanlar 2290
Mıṣr Vālīleri / Yeniçeri Ağaları 2291
Ṣınfu'ş-şu'arā' 2293
Yirmi Üçüncü Tabaka/(A) - III. Ahmed (sl. 1115-1143 / 1703-1730)
[1115-1130 / 1703-1718 arası vefeyatı]
[Ṣınfu'l-'ulemā] 2332
Ṣınfu'l-meşāyiḫ ve'l-vā'iẓīn 2708
[Teşerrüf-i Salṭanat be-Cülūs-i Aḥmed Ḫān-i Sālis] 2763
[Ricāl-i Devlet] 2766
Vüzerā-yı 'İẓām 2766
Meşāyiḫ-ı İslām 2776
Ṣudūrü'l-'ulemā-yı Rūmili 2777
Ṣudūrü'l-'ulemā-yı Anaṭolı 2779
Ḳużāt-ı Dārü's-salṭanat 2780

Nuḳabā-yı Eşrāf 2782
[Ḳużāt-ı Vilāyāt-ı sā'ire] 2783-2822
[Mekke, Edirne, Bursa, Mısır-ı Kahire, Şam, Medine, Kudüs, Haleb, Selanik, Yenişehr-i Fenar, Galata, İzmir, Filibe, Bağdad, Üsküdar, Eyyub, Diyarbekr, Kayseriyye, Mağnisa, Sofya, Belgrad, Bosna, Sakız, Erzurum, Trablus-ı Şam, Konya, Lefkoşa, Maraş, Kütahiyye, Tokat, Sire, Ankara]
Ḫānān-ı Ḳırım / Ḳapudan-ı Baḥr 2823
Mıṣr Vālīleri 2824
Aġayān-ı Yeñiçeriyān 2825

Āḫir-i Vefeyāt-ı Devlet-i Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī Bīstüm-i Gevher-i[1] Silk-i 'Oṯmānī *ebbeda'llāhu devletehüm ilā-āḫiri'z-zamān ve inḳırāżi'd-devrān*[2]

Ol Sulṭān 'ālī-şānuñ Fātiḥa-i ferruḫ-fālinden ḫātime-i aḥvāline gelince cārī olan veḳāyi'üñ icmālidür ki silk-i taḥrīre keşīde ḳılındı.

Ẕikr-i Aḥvāl-i es-Sulṭān ibn es-Sulṭān es-Sulṭān Süleymān Ḫān ibn es-Sulṭān İbrāhīm Ḫān *'aleyhimü'r-raḥmetü ve'l-ġufrān*[3]

İcmāl-i defter-i veḳāyi' ü siyer ve lem'a-i mir'āt-ı ṣūret-nümā-yı āṯār u 'iber oldur ki pādişāh-ı Cem-ḥaşem, mālik-i riḳābü'l-ümem, Dārā-yı 'ādil, şehen-şāh-ı kāmil:

Beyt

Pādişāh-ı baḥr ü ber Sulṭān Süleymān-ı velī
Server-i ṣāḥib-naẓar şāhenşeh-i şefḳat-şi'ār

Biñ elli iki Muḥarremü'l-ḥarāmınuñ on beşinci güni perde-sarāy-ı 'adem-den ẓāhir ve revnaḳ-efrūz-ı evreng-i çār-'anāṣır olup elli sekiz Şevvāl'inde ri'ā-yet-i sünnet-i seniyye-i ḫitān buyrulup ṭoḳsan ṭoḳuz Muḥarrem'inüñ ikinci Sebt güni vaḳt-i ṣubḥda sinn-i şerīfleri ḳırḳ altı 'aded iken ṣınv-ı mihter-i **[24b]** 'ālī-şānları Sulṭān Meḥemmed Ḫān ḥażretleri yirlerine mesned-efrūz-ı Ḫāḳānī ve güher-bend-i nigīndān-ı taḫt-ı 'Oṯmānī olduḳlarında vālid-i cāmi'ü'l-ḥurūf Şeyḫ Feyżī Ḥasan Efendi didügi tārīḫdür:

Naẓm

Ḥamdü li'llāh Ḥażret-i Sulṭān Süleymān-ı Velī
Taḫta geçdükde cihān-ı köhne oldı nev-'arūs

İki mıṣrā'da iki tārīḫ eyitdüm ben daḫı
Ḳılmaḳ içün Feyżi ol dergāh-ı pāke ḫāk-būs

1 R 29a.
2 "Devran bozuluncaya ve zamanın sonuna (kıyamete) kadar Allah devletlerini ebedî kılsın."
3 "Allah'ın rahmeti ve bağışlaması üzerine olsun."

Yevm-i ṣānī-i Muḥarrem incilā-yı ṣubḥda[1]
Yümn ile Sulṭān Süleymān-ı zamān itdi cülūs[2]

Aḥvāl-i Sulṭān Meḥemmed Ḫānī'de 'alā-ṭarīḳi'l-icmāl beyān olınduġı vech üzere Ṣadr-ı A'ẓam Siyāvuş Paşa ve 'asākir-i İslām ba'ż-ı meṭālib ārzūsıyla cānib-i seferden 'avdet eyleyüp māh-ı mezbūruñ beşinci güni Edrineḳapusı'ndan alay ile şehr-i İstanbul'a vāṣıl oldılar. Sekizinci güni ḳā'im-maḳām-ı sābıḳ Receb Paşa ser-bürīde ḳılınup cesedi bāb-ı hümāyūn pīşgāhına ilḳā ve ser-i bī-devleti ġalṭān-ı meydān-serā ḳılındı ve yevm-i mezbūrda fi'e-i Bektaşiyye ve ṭā'ife-i sipāhiyāndan eşḳıyā tecemmu' idüp içlerinden Küçük Meḥemmed nām şaḳīyi Ḍarb-ḫāne-i 'Atīḳ ḳurbinde şemşīr-i āteş-bār ile pāre pāre eyledüklerinden ṣoñra cesed-i ḫūn-ālūdını it gibi ayaġından süriyüp Meydān-ı Esb'e ilḳā eylediler.

Māh-ı merḳūmuñ yigirmi yedinci Ḫamīs güni 'alā-vechi'l-ḳānūn pādişāh-ı kerāmet-meşḥūn cānib-i Ḥażret-i Ebā Eyyūb el-Enṣārī[3] *'aleyhi raḥmetü'l-Bārī*[4] türbe-i şerīfesine teşrīf buyurup vüzerā-yı 'iẓām bendeleri ol maḥalde ḥāżır bulınmaġla levāzım-ı ziyāret itmām olınduḳdan ṣoñra teberrüken vü teyemmünen ol türbe-i mübārekede ḳılıç ḳuşanup fuḳarāya beẕl-i 'aṭāyā iderek 'aẓīm alay ile Edrineḳapusı'ndan sarāy-ı hümāyūnlarına 'avdet buyurdılar.

Sene-i meẕkūre[5] Rebī'ü'l-āḫir'inüñ yigirmi yedinci güni yeñiçeri aġası Ḫarpūtlı 'Alī Aġa vaḳt-i seḥerde başçāvuş olan re'īs-i eşḳıyā Fetvācı Aḥmed Çāvuş'ı ḳatl eyleyüp ve ba'ż-ı eşḳıyānuñ Meydān-ı Laḥm'e tecemmu'larını ḫaber almaġın "def' iderüm" zu'mıyla ḳul ile meydāna varduḳda hücūm-ı 'ām ile cesedini pāre pāre eyleyüp ve içlerindeki neferātdan[6] Ḥācī 'Alī nām şaḳīyi yeñiçeri aġası itdüklerinden ṣoñra "Ṣadr-ı a'ẓamı daḫı istemezüz." diyü[7] Siyāvuş Paşa Sarāyı'na irişüp muḥāṣara eylediler. Ol gice aḫşamdan ṣabāḥa dek ṣadr-ı a'ẓam-ı meẕkūr müteheyyī-i ceng ü cidāl olup ṣalāt-ı ṣubḥ vaḳtinde

1 يوم ثانئ محرم انجلاء صبحده
2 يمن ايله سلطان سليمان زمان ايتدى جلوس
3 Eyyūb el-Enṣārī H: Eyyūb-i Enṣārī R.
4 'aleyhi raḥmetü'l-Bārī R: 'aleyhi'r-raḥmetü'l-Bārī H.
"Bârî'nin (Allah) rahmeti onun üzerine olsun."
5 meẕkūre H: mezbūre R.
6 R 29b.
7 diyü R: diyüp H.

ber-zede-i şemşīr-i şehādet ve dāḫil-i ravża-i cennet olduḳlarında[1] bu aḥvāl-i bü'l-'aceb dāġ-zen-i sīne-i ehl-i inṣāf-ı İslāmiyān oldı. İrtesi eşḳıyādan biri şehrlinüñ metā'ına ta'addī itmegin ehl-i sūḳdan bir seyyid bir çöp pāreye beyāż bez baġlayup ref'-i rāyāt-ı dād-ḫ'āhī eyledükde ṣad hezār[2] ehl-i İslām tābi' olup sarāy-ı hümāyūna vāṣıl olduḳlarında 'alem-i Resūlu'llāh *ṣalla'llāhu te'ālā 'aleyhi ve sellem*i[3] iḫrāc recā itdüklerinde mes'ūllerine müsā'ade olınup Ortaḳapu üzerine 'alem-i Resūl-i ekrem *ṣalla'llāhu te'ālā 'aleyhi ve sellem*[4] vaż' olınup Nişāncı İsmā'īl Paşa mühr-i ṣadāretle ikrām olınduḳdan ṣoñra ṭā'ife-i eşḳıyānuñ vücūdların ṣaḥīfe-i 'ālemden nā-būd itmege fermān-ı cihān-mutā' ṣādır olup "Ūlī'l-emre iṭā'at itmeyenler üzere nefīr-i 'ām buyruldı." diyü şehre münādīler perākende olduḳda 'umūmen sipāh ve ḫuṣūṣen yeñiçeri ocaġınuñ umūr-dīdeleri ve sā'ir ṣunūf-ı 'askerī iṭā'at-ı ūlī'l-emre pūyān olaraḳ sancaġ-ı şerīf sāyesine ilticā itmeleriyle gūşe-be-gūşe girīzān olan eşḳıyānuñ her birinüñ kemīngāhlarından istiḫbār olınup rübūde-i şemşīr-i ābdār oldılar.

Sene-i meẕkūre[5] Cumāde'l-āḫire'sinüñ yigirmi yedinci güni Ṣadr-ı A'ẓam İsmā'īl Paşa sū'-i tedbīri sebebiyle 'azl olınup Boġazḥiṣārı muḥāfıẓı Tekfūrṭaġlı Muṣṭafā Paşa ṣadru'l-vüzerā oldılar[6].

Sene-i **[25[a]]** meẕkūre[7] Receb'inde Girid muḥāfıẓı Ẕü'l-fiḳār Paşa eşḳıyā-yı cezīre-i mezbūre hücūmıyla ve Varat muḥāfıẓı Meḥemmed Paşa ve Ṭımışvar muḥāfıẓı İbrāhīm Paşa cem'iyyet-i 'ām ile helāk olduḳları ḫaberi vāṣıl-ı mesāmi'-i e'ālī vü esāfil oldı.

Bu eṣnāda keṣret-i meṣārif-i bī-şümārdan nāşī ḫazīnede bir miḳdār müżāyaḳa olmaġın her bir[8] vaḳıyye nüḥāsdan sekizer yüz manḳır ḳaṭ' olınup ikisi bir aḳçeye rā'ic olmaḳ üzere fermān-ı hümāyūn ṣādır oldı.

Sene-i merḳūme[9] Ramażān'ınuñ on ikinci güni bi-emri'llāhi te'ālā medīne-i İzmir'de vaḳt-i ẓuhrdan bir sā'at muḳaddem zelzele-i 'aẓīme vuḳū'ıyla medīne-i mezbūrenüñ nıṣf mertebesi ḫarāb oldı.

---

1 olduḳlarında R: olduḳda H.
2 hezār H: hezārān R.
3 "Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun."
4 "Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun."
5 meẕkūre H: mezbūre R.
6 oldılar R: oldı H.
7 meẕkūre H: mezbūre R.
8 bir R: -H.
9 merḳūme H: mezbūre R.

Māh-ı mezbūruñ on beşinci İṯneyn güni zīver-i muḳaddime-i alay olan tūġ-ı şevket-fürūġ-ı pādişāhī sāḥa-i bāb-ı hümāyūna naṣb olınup küffār-ı bed-kirdār ṭarafına ḥareket-i hümāyūn muḳarrer olmış idi. Lākin ber-muḳteżā-yı irādet-i Sübḥānī melā'īn-i ḫāsirīne ṣūret-i ġalebede istidrāc ẓuhūr itmekle sene-i meẕkūre[1] Şevvāl'inüñ yigirmi beşinci güni Belġrad-ı bihişt-ābād ve Egri ve İstolnibelġrad ḳal'alarına istīlā idüp ġāret-zede-i dest-i düzdān-ı ehl-i nīrān oldı.

Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ sekizinci Sebt güni pādişāh-ı İslām ḥażretleri müretteb ü mükemmel alay ile Edrineḳapusı'dan ḫurūc eyleyüp Dāvūd Paşa ṣaḥrāsına nüzūl buyurdılar.

On beşinci Sebt güni Dāvūd Paşa menzilinden ḥareket ve ḳaṭ'-ı menāzil ve ṭayy-ı merāḥil iderek yigirmi üçinci Aḥad güni maḥrūsa-i Edrine'de mesned-nişīn-i serīr-i 'izzet oldılar.

Biñ yüz senesi Muḥarremü'l-ḥarāmında Vidin ve Semendire[2] maḳūlesi niçe ḳurā vü ḳaṣabāt-ı İslāmiyye telvīṯ-kerde-i küffār-ı dūzaḫ-ḳarār oldı.

Māh-ı merḳūmda muḳaddemā eşḳıyādan iken cerā'imi 'afv olınup üç tūġ iḥsānıyla sefer-i hümāyūnda ser-'asker olan Yegen 'Oṯmān Paşa 'iṣyān itmekle üzerine nefīr-i 'ām fermān olınup İpek nām ḳaṣabada Maḥmūd Beġ-zāde mübāşeretiyle ḳatl ve kellesi Edrine'de rikāb-ı hümāyūna vāṣıl oldı. Bu eṯnāda muḳaddemā ikisi bir aḳçeye rā'ic olan manḳıruñ biri bir aḳçeye cārī olması içün fermān ṣādır oldı.

Ve yine māh-ı mezbūrda İstanbul ve Üsküdar ve Ġalaṭa ve Eyyūb ḳażālarından ḫāne aḳçesi içün Ḳā'im-maḳām 'Arab Paşa'ya cānib-i Edrine'den fermān-ı hümāyūn ṣudūrıyla taḥṣīline mübāşeret olındı.

Sene-i meẕkūre[3] Cumāde'l-ūlā'sında Çorum begi Gedik Meḥemmed Paşa 'iṣyān idüp Żūr 'Abbās ve Gürz Ḥācī ve Temürayaḳ nām şaḳīler daḫı kendüye mu'āvenet eyleyüp yanlarına birḳaç biñ eşḳıyā tecemmu' itmekle cānib-i Üsküdar'a 'azīmet üzre olup ḥattā ḳonaḳcısı Gürz Ḥācī ve Kürd Meḥemmed ve İspir Bölükbaşı biñ ḳadar ādem ile Pendik nām ḳaryeye vuṣūlleri ḫaber

1 meẕkūre H: mezbūre R.
2 R 30a.
3 meẕkūre H: mezbūre R.

alınmağın İstanbul'dan daḫı müteḳā'idīn ve ḳapuḳulları geçüp muḳābil olduḳlarında mezbūrları perīşān eyledüklerinden ṣoñra Ḳā'im-maḳām 'Ömer Paşa meẕkūrlara istimālet virüp ve bellü başlularından Gürz Ḥācī ve Kürd Meḥemmed ve İspir Bölükbaşı'yı da'vet eyleyüp ḳatl eyledi. Bu aḥvālden Eskişehr'de Gedik Meḥemmed Paşa ḫaberdār olduḳda şeḳāvetin artırup eṭrāf u cevānibe ta'addī üzere iken Müfettiş Aḥmed Paşa Bolavadin ṣaḥrāsında muḳābil olduḳda muḳāvemete iḳtidārları olmayup perīşān olmalarıyla bir miḳdārı ṭu'me-i şemşīr-i ābdār olup Gedik Meḥemmed Paşa birḳaç yüz ādemle firār ve meşhūr olan bölükbaşılarından Ketḫudā Bölükbaşı ve İbşīr Bölükbaşı ve Beg-zāde Bölükbaşı aḫẕ u giriftār ve ḳatl olınup kelleleri Edrine'de rikāb-ı hümāyūna vāṣıl oldı.

Sene-i meẕkūre[1] Ṣa'bān'ınuñ on sekizinci İṯneyn güni pādişāh-ı 'ālempenāh ḥażretleri maḥrūsa-i Edrine'den sa'ādetle ḥareket eyleyüp ḳaṭ'-ı menāzil iderek sene-i mezbūre Ramażān'ınuñ yedinci Sebt güni Ṣofya ṣaḥrāsına nüzūl buyruldı.

Māh-ı merḳūmuñ yigirmi üçinci İṯneyn güni Silistre vālīsi **[25^b]** Bosnevī Ḥüseyn Paşa Fetḥü'l-İslām Ḳal'ası'n dest-i a'dādan taḫlīs eyledügi ḫaberi Ṣofya ṣaḥrāsında rikāb-ı hümāyūna vāṣıl oldı.

Sene-i mezbūre Şevvāl'inüñ ikinci Ṯülāṯā güni paşa-yı mezbūr himmetiyle İrşova Ḳal'ası 'asker-i İslām'uñ ḳabża-i ṭaṣarruflarına dāḫil olduġı müjdesi daḫı vāṣıl oldı.

Māh-ı mezbūruñ altıncı Sebt güni Maḥmūd Beg-zāde ve Alpova Ḳal'ası'n muḥāṣara ve fetḥ idüp ba'dehu Bögürdelen Ḳal'ası üzerine 'azīmetlerinüñ ḫaberi ordu-yı hümāyūna vāṣıl oldı.

Ṭoḳuzıncı Ṯülāṯā güni Anaṭolı vālīsi Müfettiş Aḥmed Paşa cānibinden Gedik Meḥemmed Paşa ve etbā'ından Żūr 'Abbās ve Temürayaḳ nām şaḳīlerüñ ser-i bī-devletleri ordu-yı hümāyūna vuṣūl buldı.

Onıncı Erba'ā güni bi-'ināyeti'llāhi te'ālā küffār-ı ḫāksāra ḫavf u ḫaşyet iṣābetiyle Şebeş ve Laġoş nām ḳal'alardan firār itmeleriyle ke'l-evvel ṭaraf-ı İslām'dan żabṭ olındı.

1 meẕkūre H: mezbūre R.

Yigirmi ikinci İṯneyn güni Bosna vālīsi Ṭopal Ḥüseyn Paşa himmetiyle İzvorniḳ Ḳal'ası'nuñ feṭḥ müjdesi daḫı rikāb-ı hümāyūna vāṣıl oldı.[1]

Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ yedinci İṯneyn güni aḫşama ḳarīb zelzele-i 'aẓīme vāḳi' oldı.

Sene-i meẕkūre[2] Ẕi'l-ḥicce'sinüñ on üçinci Ṯülāṯā güni Niş Ḳal'ası küffār-ı ḫāksāruñ dest-i taṣarruflarına giriftār olduġı ḫaber-i vaḥşet-eṯeri ordu-yı hümāyūna vuṣūl bulduḳdan ṣoñra māh-ı mezbūruñ on beşinci Ḫamīs[3] güni pādişāh-ı 'ālem-penāh ḥażretleri 'alem-i Resūl-i ekrem ü nebiyy-i muḥterem *ṣalla'llāhu te'ālā 'aleyhi ve sellem*[4] ḥażretlerini ṣadr-ı a'ẓam olan Tekfūrṭaġlı Muṣṭafā Paşa'ya teslīm eyleyüp irtesi Cum'a güni kendüler cānib-i Filibe'ye 'azīmet-i hümāyūn buyurup māh-ı merḳūmuñ yigirminci Ṯülāṯā güni Filibe ṣaḥrāsına vāṣıl oldılar.

Yigirmi altıncı İṯneyn güni Filibe'den ḥareket olınup biñ yüz bir senesi Muḥarremü'l-ḥarāmınuñ ġurresi Sebt güni Edrine ṣaḥrāsında otaġ-ı hümāyūnda ḥaṭṭ-ı raḥl-i iḳāmet buyurdılar.

Māh-ı mezbūruñ yigirmi altıncı Erba'ā güni Ṣadr-ı A'ẓam Tekfūrṭaġlı Muṣṭafā Paşa 'azl olınup mühr-i ṣadāret Köprili-zāde Muṣṭafā Paşa'ya iḥsān ve Ṣofya ṣaḥrāsında 'asākir-i İslām'a Yeñiçeri Aġası Maḥmūd Aġa ser-'asker ve yirine Ebū Bekr Aġa aġa-yı yeñiçeriyān oldı ve yevm-i merḳūmda pādişāh-ı İslām ḥażretleri Edrine Sarāyı'n teşrīf buyurdılar.

Sene-i meẕkūre[5] Ṣafer'inüñ evā'ilinde eṭrāf u cevānib-i memālikde olan re'āyā cizyelerinden mā'adā tekālīf-i 'örfiyyeden mu'āf olmaları içün ḫaṭṭ-ı hümāyūn-ı şevket-maḳrūn ṣudūr buldı ve yine evā'il-i māh-ı mezbūrda Ḳırım Ḫānı el-Ḥāc Selīm Giray Ḫān 'asākir-i yaġmagerān-ı Tatar ile Egridere palanḳası üzerinde tecemmu'[6] iden küffār-ı bed-kirdārı ṭu'me-i şemşīr-i ābdār itdükden ṣoñra muḳaddemā istīlā-yı bī-dīn-i dūzaḫ-ḳarīn ile muḥāṣır[7] olan şehr-i merġūb Üsküb'e yetişüp ḥavālīsinde olan melā'īni tedmīr idüp ba'dehu

1 R 30b.
2 meẕkūre H: mezbūre R.
3 on beşinci Ḫamīs H: beşinci R.
4 "Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun."
5 meẕkūre H: mezbūre R.
6 tecemmu' R: müctemi' H.
7 muḥāṣır H: muḥāṣara R.

Ṣarı Mişe ve Volçetrin ve İpek ve Priştine'de 'aẓīm muḥārebe itmekle ahālīsi emāna ṭālib olmışlar iken bi-fażli'llāhi te'ālā ḳuvvet bulup emīn oldılar. Bundan ṣoñra ḫān-ı 'ālī-şān küffār-ı ḫāksāruñ serdārınuñ on iki biñ ḳadar ḫanāzīr ile Ḳaraṣu ḳurbinde cem'iyyetlerinden āgāh olmaġın üzerlerine varup altı sā'at miḳdārı muḥārebeden ṣoñra melā'īnüñ ekṣeri ṭu'me-i şemşīr ve bellü başlularından on iki nefer ḳapudanları aḫẓ u esīr oldılar.

Māh-ı mezbūruñ yigirmi birinci Aḥad güni vālide-i pādişāh-ı ẕī-ḥaşmet Ṣāliḥa Sulṭān ḥażretleri 'āzim-i riyāż-ı cennet olduḳlarında na'şları İstanbul'a naḳl olınup Sulṭān Süleymān Türbesi'nde defīn-i ḫāk-i 'ıṭrnāk oldı.

Sene-i meẕkūre[1] Rebī'ü'l-āḫir'inüñ ġurresinde ḫān-ı 'ālī-şān ve Ser-'asker Maḥmūd Paşa ve mecmū'-ı asākir-i İslām 'alem-i Resūlu'llāh *ṣalla'llāhu te'ālā 'aleyhi ve sellem*[2] ile maḥrūsa-i Edrine'ye vāṣıl ve geregi gibi müşāvereler ḥāṣıl oldı.

Biñ ṭoḳsan yedi senesinden berü Ḳanije **[26ª]** Ḳal'ası küffār-ı dūzaḫ-ḳarāruñ içinde ḳalup bir vechle imdād mümkin olmayup sene-i mezbūre Ṣa'bān'ında küffār-ı ḫāksār muḥāṣara itmekle ehl-i ḳal'anuñ muḥārebeye iḳtidārları olmamaġla içinden çıḳup teslīm eylediler.

Māh-ı mezbūruñ ṭoḳuzıncı gicesi Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī Çārşūsı'nda kebābcı dükkānından ẓuhūr iden āteş sebebiyle eṭrāfında olan dekākīn bi'l-cümle cāmi'-i şerīfe varınca ve cāmi'-i şerīfüñ daḫı bir miḳdār maḥalli ve bir mināresi muḫteriḳ oldı.

Sene-i meẕkūre[3] Ramażān'ında Adana[4] vālīsi Ḫarmūş Meḥemmed Paşa sefer-i hümāyūna me'mūren Edrine'ye vāṣıl olduḳda[5] şikāyetcileri ẓuhūr itmekle ḳatl ve Ṣarı Yazıcı Meḥemmed Efendi daḫı Üçşerefeli öñinde ṣalb olındı.

Sene-i merḳūme Şevvāl'inüñ dördinci Ṣülāṣā gicesi ṣalāt-ı maġrib vaḳtinde emr-i Ḥaḳḳ ile zelzele-i 'aẓīme ẓuhūr idüp Fātiḥ Sulṭān Meḥemmed Ḫān Cāmi'-i Şerīfi ḥaremi ḳubbelerinüñ birḳaçı raḥnedār olup İstanbul ṣūrı ebvābından Ṭopḳapusı ve niçe kārgīr binālar münhedim ve birḳaç gün tetābu'-ı ṣademāt-ı zelāzil ile ḫalḳdan rāḥat u ḥużūr mün'adim oldı.

---

1 meẕkūre H: mezbūre R.
2 "Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun."
3 meẕkūre H: mezbūre R.
4 Adana H: Edrine R.
5 R 31a.

Māh-ı merḳūmuñ altıncı Ḫamīs güni Ṣadr-ı A'ẓam Köprili-zāde Muṣṭafā Paşa Nemçe keferesi üzerine ser-'asker ta'yīn olınup ṣaḥrā-yı Edrine'den 'aẓīm alay ile ḥareket eyleyüp ṭayy-ı merāḥil iderek sene-i meẕkūre[1] Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ dördinci Erba'ā güni Şehrköyi palanḳası ḳurbine vāṣıl olup 'asākir-i İslām muḥāṣara itdüklerinde irtesi Ḫamīs güni derūnında olan küffār-ı ḫāksār istīmān itmekle meẕkūr palanḳayı teslīm eylediler.

Māh-ı mezbūruñ yedinci Sebt güni Mūsā Paşa palanḳasına nüzūl olınup anda olan küffār-ı ḫāksār firār itmeleriyle ol daḫı żabṭ olındı.

On birinci Erba'ā güni serdār-ı ekrem ve 'asākir-i İslām Niş Ḳal'ası'na irişüp muḥāṣara itdiler.

On ṭoḳuzıncı Ḫamīs güni Silistre vālīsi Çerkes Aḥmed Paşa ve Ḳurṣ ḳralı Tökeli ḳral Erdel memleketinüñ ḥudūdı olan Praşov nām der-bend muḥāfaẓasına me'mūr olmışlar idi. Serdār-ı kefere olan Ḥayder[2] (?) la'īn[3] ḫaberdār olmaġın on iki biñ miḳdārı Nemçe leşkeri ile muḳābil olup 'aẓīm muḥārebe ve muḳāteleden ṣoñra nesīm-i nuṣret cānib-i İslāmiyāna vezān olmaġla mesfūr Ḥaydez-i[4] la'īn ve yigirmiden mütecāviz ceneral ve boyar ve ḳapudan esīr ü giriftār mā'adāsı ṭu'me-i şemşīr-i ābdār-ı ġāziyān ve perākende vü perīşān oldılar. Lākin ol ġazāda Çerkes Aḥmed Paşa zümre-i şühedāya mülḥaḳ oldı. Bu taḳrīble memleket-i Erdel bi'l-külliyye fetḥ olınup ḳrallıġı ṭaraf-ı Devlet-i 'Aliyye'den Ḳurṣ ḳralı mesfūr Tökeli ḳrala iḥsān olındı.

Māh-ı merḳūmuñ yigirmi yedinci Cum'a güni Ḳalġay Sulṭān ṭarafından Vidin Ḳal'ası'nuñ fetḥi müjdesi Niş ṣaḥrāsında ṣadr-ı a'ẓam ḥażretlerine vāṣıl oldı. İrtesi Sebt güni Bosna vālīsi Ṭopal Ḥüseyn Paşa cānibinden Bosna sancaġında vāḳi' Bihke Ḳal'ası'nuñ fetḥi ḫaberi vuṣūl buldı.

Sene-i meẕkūre[5] Ẕi'l-ḥicce'sinüñ beşinci Sebt güni küffār-ı dūzaḫ-ḳarār emān ile Ḳal'a-i Niş'i teslīm eylediler. Ol eṣnāda vālid-i cāmi'ü'l-ḥurūf Şeyḫ Feyżī Ḥasan Efendi didügi tārīḫdür:

---

1 meẕkūre H: mezbūre R.
2 Ḥayzer R: ḥayder Ḥ.
3 la'īn H: -R.
4 Ḥayzer R: ḥayder Ḥ.
5 meẕkūre H: mezbūre R.

Naẓm[1]

Virdi bir düstūr-ı a'ẓam ehl-i İslām'a sürūr
Kāfir-i dūzaḫ-ḳarāruñ ḳatline āheng ile

Himmetiyle fetḥ olup Niş ü Vidin'le her ṭaraf
Virdi küffāra hezīmet tīġ-ı āteş-reng ile

Bir ṭarafdan daḫı manṣūr eyleyüp Rabb-i Kerīm
Oldı beste-dest-i Ḥayzer câme-i Erjeng ile

Bosna'nuñ ġāzīleri a'dāya buldı dest-res
Nemse vü Macar'ı tālān itdiler Efreng ile

Gūş idince Feyżi bu fetḥi didüm tārīḫini
Aldı Niş'i Muṣṭafā Paşa eledd-i ceng ile[2] **[26b]**

Māh-ı meẕkūruñ[3] on ikinci Sebt güni ṣadr-ı a'ẓam ḥażretleri Niş ṣaḥrāsından Semendire cānibine 'azīmet buyurmalarıyla yigirmi üçinci Erba'ā güni Semendire Ḳal'ası'nuñ fetḥi müyesser oldı. Yigirmi yedinci Aḥad güni dārü'l-cihād olan Ḳal'a-i Belġrad'a vāṣıl ve ba'de'l-[4]muḥāṣara biñ yüz iki Muḥarremü'l-ḥarāmınuñ beşinci Aḥad güni ḳal'a-i meẕkūr fetḥ olınup bilād-ı İslāmiyye'ye dāḫil oldı.

Māh-ı mezbūruñ yigirmi sekizinci Ṣülāṣā güni serdār-ı a'ẓam Köprili-zāde Muṣṭafā Paşa ṣaḥrā-yı Belġrad'dan ḥareket ve cānib-i Edrine'ye 'azīmet buyurdılar.

Sene-i mezbūre Ṣafer'inde pādişāh-ı 'ālem-penāh ḥażretleri maḥrūsa-i Edrine'den Dārü's-salṭanati'l-'aliyye maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye teveccüh eyleyüp sarāy-ı hümāyūnların teşrīf buyurdılar.

Sene-i merḳūme Rebī'ü'l-evvel'inüñ yigirmi ikinci Sebt güni Ṣadr-ı A'ẓam Köprili-zāde Muṣṭafā Paşa 'aẓīm alay ile Ṭopḳapusı'ndan daḫil ve sarāy-ı ṣadr-ı a'ẓamīye nāzil oldılar.

1 Naẓm H: Naẓmü'l-meẕkūr R.
2 الدى نيشى مصطفى پاشا الد جنكيله
3 meẕkūruñ H: mezbūruñ R.
4 R 31b.

Sene-i mezbūre Rebī'ü'l-āḫir'inüñ dördinci Ḫamīs gicesi Vālide Sulṭān Cāmi'-i Şerīfi ḳurbinde Yeñiçārşū bi'l-külliyye muḥteriḳ oldı.

Sene-i meẕkūre[1] Ramażān'ınuñ üçinci Ḫamīs güni pādişāh-ı İslām ḥażretleri ve ṣadr-ı a'ẓam ve mecmū'-ı 'asākir-i İslām ile Dārü's-salṭana'dan ḥareket eyleyüp māh-ı mezbūruñ on birinci Cum'a güni maḥmiyye-i Edrine'de sarāy-ı hümāyūnların teşrīf buyurdılar lākin mizāc-ı leṭāfet-imtizāc-ı şehriyārīde nev'en i'ṭilāl olup meşāḳḳ-ı seferiyyeye 'adem-i taḥammülleri nümāyān olmaġın kendüler maḥmiyye-i merḳūmede iḳāmet ve ṣadr-ı 'ālī-ḳadr ḥażretleri sefere 'azīmet itmeleri lāzım olduġı ecilden māh-ı merḳūmuñ on yedinci Ḫamīs güni serdār-ı 'aẓam Muṣṭafā Paşa'ya 'alem-i Resūlu'llāh *ṣalla'llāhu te'ālā 'aleyhi ve sellem*[2] teslīm olınup Belġrad cānibine 'azīmet buyurdılar. Mizāc-ı hümāyūn-ı sulṭānī ise yevmen-fe-yevmen dīger-gūn olup māh-ı mezbūruñ yigirmi dördinci Ḫamīs güni gülşen-i zindegānīsi tef-zede-i āsīb-i ḫazān ve istişmām-ı revā'iḥ-i cinān ile rūḥ-ı muḳaddesleri cānib-i 'īdgāh-ı raḥmet-i Raḥmān'a revān oldı.

İrtesi Cum'a güni birāder-i kihterleri Sulṭān Aḥmed Ḫān ibn Sulṭān İbrāhīm Ḫān ḥażretleri vāriṣ-i iklīl-i Süleymānī ve murabba'-nişīn-i mesned-i İlḫanī olduḳdan ṣoñra mecmū'-ı ümerā ve vüzerā ve 'ulemā ve ṣuleḥā pādişāh-ı maġfūruñ na'ş-ı raḥmet-naḳş levāzımın görüp ba'de edā'i'ṣ-ṣalāt cesed-i şerīfleri taḥt-ı revān ile İstanbul'a naḳl olınup ecdād-ı 'iẓāmlarından Sulṭān Süleymān Ḫān türbe-i laṭīfesinde defn olındı.

Müddet-i Salṭanatları

Üç sene ve sekiz ay ve yigirmi beş gün.

Ve Müddet-i 'Ömr-i 'Azīzleri

Elli sene ve sekiz ay ve on gün vāḳi' olmışdur.

Pādişāh-ı mezbūr mehīb ü vaḳūr, ḫalīfe-i ṣāliḥ [ü] 'ābid, mecma'-ı ḫulḳ-ı ḥasen ü maḥāmid, ṣıdḳ-ı Ṣıddıḳī, ṣalābet-i 'Ömerī, ḥayā-yı 'Oṯmānī, mehābet-i Ḥayderī'yi cāmi' olup ḫuṭām-ı dünyeviyye vü leẕā'iẕ-i şehvāniyyeden mu'riż, 'ibādāt u ṭā'āta mütemaḥḥıż idi.

1 meẕkūre H: mezbūre R.
2 "Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun."

Mu'allimleri

Vālid-i mācidleri imāmı Şāmī Yūsuf Efendi. Māte fī-Ṣafer sene 1057.

Ba'dehu yirlerine Şāmī Ḥüseyn Efendi imām ve mu'allim naṣb olındı. Ṣümme māte fī-Cumāde'l-ūlā sene 1069.

Cülūslarından ṣoñra 'Arab-zāde Şeyḫ 'Abdü'l-vehhāb Efendi ḫˇāce olup ba'dehu Mekke-i Mükerreme'de mücāveretle me'mūr oldılar. Fī 12 Cumāde'l-āḫire sene 1101.

Vüzerā-yı 'İẓām

Siyāvuş Paşa

Siyāvuş Paşa, Abaza cinsidür. Ṣadr-ı a'ẓam-ı sābıḳ Köprili-zāde Aḥmed Paşa'nuñ mu'taḳı olup vezīr-i meẕkūr devletinde ḳapucılar ketḫudāsı, ba'dehu cebecibaşı[1] ve sipāhīler aġalıġına vāṣıl olduḳdan ṣoñra vezāretle ḫāṣ ta'yīn olınmış idi ve ba'dehu Ḥaleb eyāleti virilüp biñ ṭoḳsan yedi Receb'inde ser-'asker olan Ṣadr-ı A'ẓam Bosnevī Süleymān Paşa ile Nemçe üzerine sefere me'mūr olup ṭoḳsan sekiz [**27**[a]] Ẕi'l-ḥicce'sinde sālifü'ẕ-ẕikr Süleymān Paşa yirine ṣadr-ı a'ẓam olup ṭoḳsan ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inüñ yigirmi sekizinci güni hücūm-ı eşḳıyā ile şehīd ve 'arṣa-i şühūddan nā-bedīd oldı.

Vezīr-i mezbūr şecā'at-i Rüstemāne ile meşhūr, tīr-endāz, ḥarb ü ḳıtāl emrinde mahāretle mümtāz idi.

İsmā'īl Paşa

İsmā'īl Paşa, vilāyet-i Anaṭolı'da Ayaş nām ḳaṣabadan ẓuhūr idüp āheng-i dārü'l-mülk-i İstanbul ve ḥarem-i hümāyūna duḫūl eyleyüp 'alā-ḥasebi'l-ḳānūn ḳaṭ'-ı merātib iderek çuḳadarlıḳ rütbesine nā'il olduḳdan ṣoñra ta'yīn-i veẓā'if ile müteḳā'iden ḫurūc idüp ba'dehu iki tuġ ile mesned-i tevḳī'īye 'urūc eyleyüp biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde Siyāvuş Paşa yirine vezīr-i a'ẓam olmış idi. Sene-i meẕkūre[2] Cumāde'l-āḫire'sinüñ yigirmi yedinci güni ma'zūl ve Anaṭolıḥiṣārı'nda

1 R 32a.
2 meẕkūre H: mezbūre R.

vāḳi‘ yalısına vuṣūl bulduḳdan ṣoñra birḳaç gün mürūrında çekdiri ile Ḳavala Ḳal‘ası'na gönderilüp ba‘dehu Rodos'a iclā olınmış idi. Yüz bir Receb'inde cezīre-i meẕkūrede ḳatl olınup ser-i maḳṭū‘ı rikāb-ı hümāyūna vāṣıl oldı.

Vezīr-i mezbūr ṣāḥib-i ‘aḳl u şu‘ūr olup lākin ḳuvvet-i ġażabiyyesi ġālib olmaġın gāhī kendüden[1] nā-sezā ef‘āl ṣudūr iderdi.

Tekfūrṭaġlı Muṣṭafā Paşa

Muṣṭafā Paşa, Tekfūrṭaġlı'dur. Devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi‘'de yeñiçeri aġalıġından ma‘zūl iken ḳatl olınan Bektaş Aġa ḫazīnedārlıġından gelüp çorbacı olmış idi. Ḳırḳ birinci bölükden ibtidā Köprili-zāde Aḥmed Paşa ṣadāretinde muḥżır, ba‘dehu yolıyla ṣāmsūncı ve zaġarcı ve ketḫudā beg ve sekbānbaşılıḳ rütbelerin iḥrāz itdükden ṣoñra biñ ṭoḳsan Cumāde'l-āḫire'sinde Dıramalı İbrāhīm Paşa yirine yeñiçeri aġası olup ṭoḳsan iki Muḥarrem'inde vezāretle be-kām ve yine manṣıbında ber-devām ḳılındı. Ṭoḳsan beş Rebī‘ü'l-evvel'inde cezīre-i Mora üzerine ser-‘asker naṣb olınup ṭoḳsan yedi Muḥarrem'inde Peçuy ilḥāḳıyla Ḳanije Ḳal‘ası'na muḥāfıẓ ta‘yīn olındı. Ṭoḳsan sekiz Muḥarrem'inde Çolaḳ Ḥasan Aġa yirine ṯāniyen yeñiçeri aġalıġı iḥsān olınmış idi. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳa‘de'sinde ‘azl olınup Boġazḥiṣārı muḥāfaẓasına me'mūr oldı. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinüñ yigirmi yedinci güni İsmā‘īl Paşa yirine ṣadru'l-vüzerā olup yüz bir Muḥarrem'inüñ yigirmi altıncı Erba‘ā güni ma‘zūl ve Malġara ḳaṣabasına mevṣūl oldı. Sene-i meẕkūre Rebī‘ü'l-āḫir'inde[2] fevt olup ḳaṣaba-i meẕkūrede defn olındı.

Vezīr-i mezbūr "Tekfūrṭaġlı Muṣṭafā Paşa" dimekle meşhūr idi.

Köprili-zāde Muṣṭafā Paşa

Muṣṭafā Paşa ibnü'l-vezīr Köprili Meḥemmed Paşa. Tekfūrṭaġlı Muṣṭafā Paşa[3] yirine ṣadr-ı a‘ẓam olup devlet-i Süleymān Ḫān-ı Ṯānī bunlaruñ zamānında ḫatm oldı.[4]

1 gāhī kendüden R: -H.
2 Rebī‘ü'l-āḫir'inde H: Rebī‘ü'l-evvel'inde R.
3 Paşa R: -H.
4 R 32b.

Meşāyiḫ-ı İslām

Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫānī'de şeyḫü'l-İslām bulınup ba'dehu 'azl olındı. Fī 8[1] Rebī'ü'l-āḫir sene 1099.

es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi naḳībü'l-eşrāf iken ṣadr-ı fetvāya naḳl olınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī 17[2] Rebī'ü'l-āḫir sene 1099.

Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi ṯāniyen şeyḫü'l-İslām olup ba'dehu müteḳā'id oldı. Fī 16 Ramażān sene 1101.

Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi ṣadr-ı Rūm'dan ma'zūl iken müftī olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı 'Asākir-i Rūmili

Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de ṣadr-ı Rūm bulınup ba'dehu 'azl olındı. Fī 17[3] Rebī'ü'l-āḫir sene 1099.

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretleri İstanbul'dan ma'zūlen Anaṭolı pāyesi olmış iken ṣadr-ı Rūm olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-Cumāde'l-āḫire sene 1101.

Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi Anaṭolı'dan ṣadr-ı Rūm'a naḳl olınup **[27[b]]** zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı 'Asākir-i Anaṭolı

'Abdü'r-raḥīm-zāde Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Anaṭolı ṣadrı bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī 27[4] Rebī'ü'l-āḫir sene 1099.

Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi İstanbul'dan ma'zūl iken Anaṭolı ṣadrı olup ba'dehu ṣadr-ı Rūm'a naḳl olındı. Fī-Cumāde'l-āḫire sene 1101.

Erzincānī Seyyid 'Alī Efendi İstanbul ḳāḍīsi iken Anaṭolı'ya naḳl olınup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

---

1 8 H: 12 R.
2 17 H: 29 R.
3 17 H: 29 R.
4 27 H: 29 R.

Ḳużāt-ı Ḳosṭanṭıniyye

Anṭāḳıyyeli Muṣṭafā Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de ṯāniyen İstanbul ḳāḍīsi bulınup ba'dehu 'azl olındı. Fī 27[1] Rebī'ü'l-āḫir sene 1099.

Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretleri Mekke-i Mükerreme'den munfaṣıl iken İstanbul ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-Rebī'ü'l-āḫir sene 1100.

Vardarī Şeyḫ-zāde[2] 'Abdü'l-ġanī[3] Efendi İstanbul pāyesiyle Ġalaṭa'dan ma'zūl iken bi'l-fi'l İstanbul ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-Ẕi'l-ḳa'de sene 1100.

Erzincānī Seyyid 'Alī Efendi Mekke-i Mükerreme'den ma'zūl iken İstanbul ḳāḍīsi olup ba'dehu Anaṭolı ṣadrına naḳl olındı. Fī-Cumāde'l-āḫire sene 1101.

Bolevī Birāderi 'Alī Efendi Mekke'den ma'zūl iken İstanbul ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī 27 Rebī'ü'l-āḫir[4] sene 1102.

A'rec-zāde 'Abdu'llāh Efendi Edrine'den ma'zūl iken İstanbul ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī[5] vāḳi' oldı.

Nuḳabā-yı Eşrāf

Ḫˇāce-zāde es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de naḳībü'l-eşrāf bulınup ba'dehu ṣadr-ı fetvāya naḳl olınup neḳābetle fetvāyı cem' eyledükden ṣoṅra ma'zūl oldı. Fī 27 Rebī'ü'l-āḫir sene 1099.

Nefes-zāde es-Seyyid 'Abdu'r-raḥmān Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken naḳībü'l-eşrāf olup ba'dehu 'azl olındı. Fī 17[6] Ramażān sene 1101.

Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi Edrine ḳāḍīsi iken naḳībü'l-eşrāf olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

1 27 H: 29 R.
2 Şeyḫ-zāde R: -H.
3 'Abdü'l-ġanī H: 'Abdü'l-'azīz R.
4 Rebī'ü'l-āḫir H: Cumāde'l-ūlā R.
5 Ḫān-ı Ṯānī H: Ḫān R.
6 17 H: 27 R.

Ḳużāt-ı Mekke-i Mükerreme

Erzincānī Seyyid ʻAlī Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Mekke ḳāḍīsi[1] bulınup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1100.

Tevfīḳī-zāde Meḥemmed Efendi Mıṣr'dan maʻzūl iken Mekke ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1101.

Bosnevī Ḳassām Meḥemmed Efendi Şām'dan maʻzūlen Mekke pāyesi olmış iken bi'l-fiʻl Mekke ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1102.

Alaşehrli ʻAbdu'llāh Efendi Bosna'dan maʻzūl iken ordu-yı hümāyūn ḳāḍīsi olmaġla Edrine pāyesi virilüp sefer ʻavdetinde Mekke ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳiʻ oldı.

Ḳużāt-ı Edrinetü'l-maḥmiyye

Sirozī Seyyid ʻAbdü'l-bāḳī Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Edrine ḳāḍīsi bulınup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī 13 Cumāde'l-ūlā sene 1099.

Caʻfer-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi Selanik'den maʻzūl iken Edrine ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındı. Fī 10 Şaʻbān sene 1100.

Edrineli Murtażā Efendi Medīne'den maʻzūlen Burusa pāyesi virilmiş iken Edrine ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī 12 Şaʻbān sene 1101.

Başmaḳcı-zāde es-Seyyid ʻAlī Efendi Ḳuds'den maʻzūl iken Edrine ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındı. Fī 8 Şevvāl sene 1101.

Bāḳī-zāde İsmāʻīl Efendi Şām'dan maʻzūl iken Edrine ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī 2 Şaʻbān sene 1102.

Laʻlī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi Selanik'den maʻzūl iken Edrine ḳāḍīsi olup zamānında **[28ᵃ]** cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳiʻ oldı.

Ḳużāt-ı Burusatü'l-maḥrūsa

ʻĀrif ʻAbdü'l-bāḳī Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Burusa ḳāḍīsi bulınup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-Rebīʻü'l-evvel sene 1099.

1 R 33a.

'Abdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi Selanik'den ma'zūl iken Burusa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1099.

Erżurūmī 'Abdü'l-laṭīf Efendi Ḥaleb'den ma'zūl iken Burusa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1100.

Fenārī-zāde Seyyid Aḥmed Efendi Yeñişehr'den ma'zūl iken Burusa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1101.

Muḥarrem-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi Ġalaṭa'dan ma'zūl iken Burusa ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Mıṣru'l-Ḳāhire

Seyyid Ca'fer Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Mıṣr ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-Rebī'ü'l-evvel sene 1099.

Mü'min-zāde Meḥemmed Efendi Yeñişehr'den ma'zūl iken Mıṣr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1100.

Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi Ḥaleb'den ma'zūl iken Mıṣr ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1101.

Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi ṯāniyen Mıṣr ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Şām-ı Dārü's-selām

Ṣa'bān-zāde Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Şām ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1099.

Ḥıfẓī Muṣṭafā Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Şām ḳāḍīsi olup ba'dehu fevt oldı. Fī-Muḥarrem sene 1100.

Ḳara Ebū Bekr Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Şām ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl[1] olındı. Fī 27 Receb sene 1101.

'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi Yeñişehr'den ma'zūl iken Şām ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

1 R 33b.

Ḳużāt-ı Medīnetü'l-münevvere

Dāvūd-zāde Muṣṭafā Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Medīnetü'l-münevvere ḳāḍīsi bulınup ba'dehu fevt oldı. Fī-Receb sene 1099.

Ṭabīb Seyyid Ḫalīl Efendi İstanbul'da Vālide Sulṭān Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḍīsi olup lāḳin ḳable'-ż-żabṭ eṯnā-yı rāhda fevt olmaġın nā'ibi żabṭ idüp ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1101.

Ḳaramanī Aḥmed Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1102.

Dizdār-zāde Meḥemmed Efendi Edrine'de Sulṭān Selīm Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Ḳudsü'ş-şerīf[1]

Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Ḳuds ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1099.

Ḥāmid-zāde 'Abdu'llāh Efendi Zāl Paşa Sulṭānı Medresesi müderrisi iken Ḳuds ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl o[lın]dı. Fī-Cumāde'l-ūlā sene 1100.

Ṭavuḳcı Paşa İmāmı 'Alī Efendi Üsküdar'dan ma'zūl iken Ḳuds ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-Şevvāl sene 1101.

Ḳara Ḫalīl Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Ḳuds ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Ḥalebü'ş-şehbā

Cevherī-zāde Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Ḥaleb ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1099.

Bosnevī Maḥmūd Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḥaleb ḳāḍīsi olup ba'dehu fevt oldı. Fī-Ẕi'l-ḥicce sene 1099. **[28[b]]**

1 Ḳudsü'ş-şerīf H: Ḳuds-i şerīf R.

Ḫˇāce-zāde Luṭfu'llāh Efendi ḫāmis-i Süleymāniyye i'tibārıyla Ḫāḳāniyye-i Vefā Medresesi müderrisi iken Ḥaleb ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı.[1] Fī-Cumāde'l-ūlā sene 1101.

Coġrāfī Ebū Bekr Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḥaleb ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-Cumāde'l-ūlā sene 1102.

İdrīs Efendi Yeñişehr'den ma'zūl iken Ḥaleb ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Selanik

Çāvuş-zāde Aḥmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Selanik ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-Ramażān sene 1099.

La'lī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Selanik ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1100.

Kürd 'Alī Efendi Şeh-zāde Medresesi müderrisi iken Selanik ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-Şevvāl sene 1101.

Ṭrabzonī Seyyid Maḥmūd Efendi Şeh-zāde Medresesi müderrisi iken Selanik ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Yeñişehr-i Fenār

Ṣa'rānī-zāde Meḥemmed Ramażān Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Yeñişehr ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-Şevvāl sene 1099.

İdrīs Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-Ramażān sene 1100.

Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm[2] Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Yeñişehr ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-Şevvāl sene 1101.

Seyyid Ya'ḳūb Efendi Ayaṣofıyya Medresesi müderrisi iken Yeñişehr ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

---

1 'azl olındı H: ma'zūl oldı R.
2 R 34a.

Ḳużāt-ı Ġalaṭa

Aḳ Maḥmūd Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṣānī'de Ġalaṭa ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-Ṣafer sene 1099.

Muḥarrem-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi Ḥaleb'den ma'zūl iken Burusa pāyesi żamīmesiyle Ġalaṭa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-Ṣafer sene 1100.

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ḳaba Ḫalīl Efendi Yeñişehr'den ma'zūl iken Ġalaṭa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-Rebī'ü'l-evvel sene 1101.

Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi ṣadr-ı Rūm'dan ma'zūl iken Ġalaṭa ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup ba'dehu ṣadr-ı fetvāya naḳl olındı. Fī-Ramażān sene 1101.

Ḳızıl Mūsā Efendi İzmir'den ma'zūl iken Ġalaṭa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī 8 Cumāde'l-āḫire sene 1102.

'Alī Efendi-zāde Meḥemmed Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ġalaṭa ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı İzmir

Buzaġı Maḥmūd Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṣānī'de İzmir ḳāḍīsi bulınup ba'dehu 'azl olındı. Fī-Cumāde'l-ūlā sene 1099.

Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi ṣadr-ı Rūm'dan ma'zūl iken İzmir ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu Ḳayṣeriyye'ye tebdīl olındı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1099.

Ḫaṭṭāṭ 'Abdu'llāh Efendi Ḳuds'den ma'zūl iken İzmir ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1100.

Luṭfī-zāde Aḥmed Efendi Filibe'den ma'zūl iken İzmir ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1101.

Dāvūd-zāde İbrāhīm Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken İzmir ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Filibe

Bekr Çelebi-zāde Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Filibe ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1099.

Yüsrī Aḥmed Efendi Gevher Ḫān Sulṭān Medresesi müderrisi iken Filibe ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl [**29**[a]] olındı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1101.

Edrineli Ebū Bekr Efendi Maġnisa'dan ma'zūl iken Filibe ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Şa'bān sene 1102.

Ḳarabāġī Yūsuf Efendi Bayram Paşa Medresesi müderrisi iken Filibe ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Baġdād-ı Bihişt-ābād

Mandāl Aḥmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Baġdād ḳāḍīsi bulınup ba'dehu fevt oldı. Fī-Ẕi'l-ḳa'de sene 1099.

Şa'rānī-zāde 'Abdü'l-vehhāb Efendi ṯāniyen Baġdād ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1101.

Ṭrabzonī Meḥemmed Efendi Dāvūd Paşa Medresesi'nden Diyārbekr ḳażāsı tevcīh olınduḳda ḳabūl itmemekle Bozcaaṭa'ya nefy olınmış iken cerā'imi 'afv olınup Baġdād ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-Cumāde'l-ūlā sene 1102.

Ḳabaṣaḳal Aḥmed Efendi Diyārbekr'den ma'zūl iken Baġdād ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı[1] Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Üsküdar

'İmād-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Üsküdar ḳāḍīsi bulınup ba'dehu Anḳara'ya naḳl olındı. Fī 20[2] Cumāde'l-ūlā sene 1099.

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī İbrāhīm Efendi ṣadr-ı Rūm'dan ma'zūl iken Üsküdar ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu Toḳat ḳażāsına tebdīl olındı. Fī 7 Cumāde'l-ūlā sene 1100.

1 R 34b.
2 20 H: -R.

Ḫâcib-zāde Meḥemmed Efendi Diyārbekr'den ma'zūl iken Üsküdar ḳāḍīsi olup ba'dehu fevt oldı. Fī-Cumāde'l-āḫire sene 1100.

Ṣalbaş Aḥmed Efendi Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsından munfaṣıl iken Üsküdar ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı.[1] Fī-Receb sene 1101.

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ṣadr-ı Rūm'dan munfaṣıl iken Üsküdar ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup ba'dehu Anḳara'ya tebdīl olındı. Fī-Şevvāl sene 1101.

Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi ṣadr-ı fetvādan munfaṣıl iken Üsküdar ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu Ḳayṣeriyye'ye tebdīl olındı. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1102.

Ruhā Müftīsi-zāde Muṣṭafā Efendi Ḳayṣeriyye ḳāḍīsi iken Üsküdar'a naḳl olınup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī

Ḫ'āce es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsı arpalıḳları bulınup ba'dehu ref' olındı. Fī-Ṣafer sene 1099.

Fındıḳ Muṣṭafā Efendi Üsküdar'dan ma'zūl iken Eyyūb ḳāḍīsi olup ba'dehu fevt oldı. Fī 5 Ramażān sene 1099.

Yek-çeşm Aḥmed Efendi ṯāniyen Eyyūb ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1101.

Ca'fer-zāde Ramażān Efendi Ḳayṣeriyye'den ma'zūl iken Eyyūb ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1102.

Ḳarabacaḳ Meḥemmed Efendi Diyārbekr'den ma'zūl iken Eyyūb ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Diyārbekr

Ḳarabacaḳ Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Şām ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1099.

1 oldı H: -R.

Sivasī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi Anḳara ḳāḍīsi iken ṣāniyen Diyārbekr'e naḳl olınup ba'dehu 'azl olındı. Fī-Rebī'ü'l-āḫir sene 1100.

'Ömer Efendi Maġnisa'dan ma'zūl iken Diyārbekr ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-Receb sene 1101.

Ruhā Müftīsi-zāde Muṣṭafā Efendi Ḳayṣeriyye'den ma'zūl iken Diyārbekr ḳāḍīsi olup ba'dehu ṣāniyen Ḳayṣeriyye'ye naḳl olındı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1102.

Şehlā 'Abdu'r-raḥmān Efendi Ḳayṣeriyye ḳāḍīsi iken Diyārbekr'e naḳl olınup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Ḳayṣeriyye

Cezmī Meḥemmed 'Abdü'l-kerīm Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṣānī'de Ḳayṣeriyye ḳāḍīsi bulınup ba'dehu Anḳara'ya naḳl olındı. Fī 13[1] Şevvāl sene 1099.

Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi ṣadr-ı Rūm'dan **[29[b]]** ma'zūl iken Ḳayṣeriyye ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu Ġalaṭa'ya tebdīl olındı. Fī-Rebī'ü'l-evvel sene 1101.

Şehlā 'Abdu'r-raḥmān Efendi Ṣofya'dan ma'zūl iken Ḳayṣeriyye ḳāḍīsi olup ba'dehu Diyārbekr'e naḳl olındı. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1102.

Ruhā Müftīsi-zāde Muṣṭafā Efendi Diyārbekr ḳāḍīsi iken ṣāniyen Ḳayṣeriyye'ye naḳl olınup ba'dehu Üsküdar'a naḳl olındı. Fī-ġurre-i Ramażān[2] sene 1102.

Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi ṣadr-ı fetvādan müteḳā'id iken Ḳayṣeriyye ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup zamānlarında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Maġnisa[3]

Ṣakkāk Fındıḳ Muṣṭafā Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṣānī'de Maġnisa ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1100.

1 13 H: -R.
2 R 35a.
3 Ḳużāt-ı Maġnisa H: Maġnisa Ḳużātı R.

Teẕkireci ʻAbdü'l-ḥalīm Efendi Belġrad'dan maʻzūl iken Maġnisa ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındı. Fī-ġurre-i Rebīʻü'l-āḫir sene 1101.

Ṭabīb Süleymān Efendi Ḳamaniçe ḳāḍīsi iken Maġnisa'ya naḳl olınup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Şaʻbān sene 1102.

Kerāsteci-zāde ʻAbdu'llāh Efendi sābıḳā imām-ı sulṭānī olmaġla İstanbul pāyesine mutaṣarrıf iken Maġnisa ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳiʻ oldı.

Ḳużāt-ı Ṣofya

Çāvuş-zāde Ḥüseyn Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Ṣofya ḳāḍīsi bulınup baʻdehu fevt oldı. Fī-Ṣafer sene 1099.

İmām-zāde Meḥemmed Efendi Bosna'dan maʻzūl iken Ṣofya ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-Rebīʻü'l-evvel sene 1100.

Ṣaḥḥāf Ṣāliḥ Efendi Defterdār İbrāhīm Medresesi müderrisi iken Ṣofya ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındı. Fī-Cumāde'l-āḫire sene 1102.

Şeyḫ-zāde İbrāhīm Efendi Bosna'dan maʻzūl iken Ṣofya ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳiʻ oldı.

Ḳużāt-ı Belġrad

Etmekci-zāde Seyyid ʻAlī Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Belġrad ḳāḍīsi bulınup baʻdehu küffār müstevlī oldı. Fī-Şevvāl sene 1099.

Ṣakkāk Fındıḳ Muṣṭafā Efendi Maġnisa'dan maʻzūl iken baʻde'l-fetḥ yüz iki Rebīʻü'l-evvel'inde Belġrad ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳiʻ oldı.

Ḳużāt-ı Bosna

Alaşehrli ʻAbdu'llāh Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Bosna ḳāḍīsi bulınup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1099.

Bālī-zāde Meḥemmed Efendi Edrine'de Cāmi'-i 'Atīḳ Medresesi müderrisi iken Bosna ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1100.

Seyyid Fetḥu'llāh Efendi belde-i Anḳara medreselerinüñ birinde müderris iken Bosna ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1101.

Esīrī Muṣṭafā Efendi Rūmili ḳużātından iken Bosna ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-Cumāde'l-ūlā sene 1102.

Bosnevī 'Īsā Efendi Kürkcibaşı Medresesi müderrisi iken Bosna ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Saḳız

Memek-zāde Teẕkirecisi Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Saḳız ḳażāsı arpalıḳları bulınup ba'dehu fevt oldı. Fī 5[1] Cumāde'l-āḫire sene 1100.

Ḳavuḳcı-zāde 'Abdu'llāh Efendi Edrine'de Ḳāḍī 'Abdī Medresesi müderrisi iken Saḳız ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-Receb sene 1101.

Ordu ḳāḍīsi Süleymān Efendi İzmir fetvāsından Saḳız[2] ḳāḍīsi olup ba'dehu ordu ḳāḍīsi oldı. Fī-Receb sene 1102.

Ḳaṣīr Ḥasan Efendi Mar'aş'dan ma'zūl iken Saḳız ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Erzenü'r-rūm

Ḥüseyn Efendi-zāde Yaḥyā Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Erzenü'r-rūm ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-Cumāde'l-ūlā sene 1099.

Ḫ̆āce es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi **[30[a]]** ṣadr-ı fetvādan munfaṣıl iken Erzenü'r-rūm ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

---

1 5 R: -H.
2 R 35b.

Ḳużāt-ı Ṭrablus-ı Şām

Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde Enes Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Ṭrablus-ı Şām ḳāḍīsi bulınup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Receb sene 1100.

'Īdī Bayram Efendi Amāsiyye fetvāsından Ṭrablus-ı Şām ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1101.

Kerpiçci-zāde Meḥemmed Efendi Sinob'dan ma'zūl iken Ṭrablus-ı Şām ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Ḳonya

'Arab Süleymān Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Ḳonya ḳāḍīsi bulınup ba'dehu fevt oldı. Fī-Cumāde'l-āḫire sene 1100.

Lüḥūmī 'Alī Efendi Saḳız'dan ma'zūl iken Ḳonya ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ša'bān sene 1101.

Ṯirevī Aḥmed Efendi Belġrad'dan ma'zūl iken ṯāniyen Ḳonya ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Lefḳoşa

Eyyūbī Sürūrī Muṣṭafā Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Lefḳoşa ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1099.

Ḥanefī İbrāhīm Efendi Vize fetvāsından Lefḳoşa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Receb sene 1101.

Ḳıbrısī 'Alī Efendi Burusa'da Müftī Aḥmed Paşa Medresesi müderrisi iken Lefḳoşa ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Mar'aş

Nu'mān Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Mar'aş ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1099.

'Abdü'l-mecīd-zāde Seyyid Aḥmed Efendi Burusa'da Lālā Şāhīn Paşa Medresesi müderrisi iken Mar'aş ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1100.

Malġaralı Mülāzımı 'Abdü'l-ḳādir Efendi Ḳandiye'den ma'zūl iken Mar'aş ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Şa'bān sene 1101.

Nu'mān Efendi ṯāniyen Mar'aş ḳāḍīsi olup ba'dehu fevt oldı. Fī-Receb sene 1102.

Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi naḳībü'l-eşrāf iken Mar'aş ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Kütāhiyye

'Arab Süleymān Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Kütāhiyye ḳāḍīsi bulınup[1] ba'dehu Ḳonya'ya naḳl olındı. Fī 7[2] Ṣafer sene 1099.

Keşf Kātibi 'Ömer Efendi Ḳamaniçe'den ma'zūl iken Kütāhiyye ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1100.

Ḥüseyn Efendi-zāde Yaḥyā Efendi[3] Erzenü'r-rūm'dan ma'zūl iken Kütāhiyye ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1101.

Sā'atī Aḥmed Efendi ṯāniyen Kütāhiyye ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī 2 Şa'bān sene 1102.

Bālī-zāde Meḥemmed Efendi Bosna'dan ma'zūl iken Kütāhiyye ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Toḳat

Gümrükci Maḥmūd Aġa Ḫˇācesi Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Toḳat ḳāḍīsi bulınup ba'dehu fevt oldı. Fī-Cumāde'l-ūlā sene 1100.

---

1 bulınup H: olup R.
2 7 H: -R.
3 R 36a.

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī İbrāhīm Efendi ṣadr-ı Rūm'dan ma'zūl iken Toḳat ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Ṣire

Minḳārī-zāde 'Abdu'llāh Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Ṣire ḳażāsı arpalıḳları bulınup ba'dehu fevt oldı. Fī-Cumāde'l-āḫire sene 1099.

Şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ 'Alī Efendi ṣadr-ı fetvādan munfaṣıl iken Ṣire ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup **[30b]** zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Anḳara

Sivasī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Anḳara ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ṯāniyen Diyārbekr ḳażāsına naḳl olındı. Fī-ġurre-i Receb sene 1099.

'İmād-zāde Seyyid Meḥemmed Ebu's-su'ūd Efendi Üsküdar ḳāḍīsi iken Anḳara'ya naḳl olınup[1] ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-Şevvāl sene 1099.

Cezmī Meḥemmed 'Abdü'l-kerīm Efendi Ḳayṣeriyye ḳāḍīsi iken Anḳara'ya naḳl olınup[2] ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1100.

Ṭavīl Muṣṭafā Efendi Ṣofya'dan ma'zūl iken Anḳara ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-Receb sene 1101.

Çāvuş-zāde Muṣṭafā Efendi Burusa'da Ḥażret-i Emīr Medresesi müderrisi iken Anḳara ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-Ẕi'l-ḳa'de sene 1101.

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ṣadāret-i Rūm'dan munfaṣıl iken Anḳara ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

---

1 olınup H: olındı R.
2 olınup H: olındı R.

Zamān-ı Devlet-i Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Olan Ḳırım Ḫānları

el-Ḥāc Selīm Giray cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Ḳırım ḫānı bulınup ba'dehu fāriġ olup ḥacc-ı şerīfe 'azīmete me'ẕūn oldı. Fī 2 Cumāde'l-āḫire sene 1102.

Sa'ādet Giray, Selīm Giray'uñ def'a-i ṯāniyesi yirine ḫān olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Devlet-i Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Olan Ḳapudanlar

Mıṣrlı-zāde İbrāhīm Paşa cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de ḳapudan bulınup ba'dehu Aġrıboz muḥāfaẓasına ta'yīn olındı. Fī 6 Rebī'ü'l-evvel sene 1100.

Ḳalaylı Aḥmed Paşa Vān eyāletinden ma'zūl iken ḳapudan olup ba'dehu 'azl ve Bozcaaṭa'ya nefy olındı. Fī 4 Cumāde'l-ūlā sene 1101.

Mıṣrlı-zāde İbrāhīm Paşa Aġrıboz muḥāfıẓı[1] iken ṯāniyen ḳapudan olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Devlet-i Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Olan Mıṣr Vālīleri

Ḫāṣekī Sulṭān Ketḫudāsı Ḥasan Paşa cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Mıṣr vālīsi bulınup ba'dehu Saḳız cezīresine muḥāfıẓ ta'yīn olındı.[2] Fī 8 Muḥarrem sene 1099.

Dāmād Ḥasan Paşa silaḥdār-ı şehriyārī iken Mıṣr vālīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1101.

Müfettiş Ketḫudā Aḥmed Paşa Anaṭolı vālīsi iken Mıṣr-ı Ḳāhire ḥükūmeti tefvīż olınup ba'dehu fevt oldı. Fī 13 Receb sene 1102.

Ḫazīnedār 'Alī Paşa rikāb-ı hümāyūn ḳā'im-maḳāmı iken Mıṣr vālīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Devlet-i Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de Olan Yeñiçeri Aġaları

1 muḥāfıẓı H: muḥāfaẓasına me'mūr R.
2 R 36b.

Yūsuf Aġa cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de yeñiçeri aġası bulınup ba'dehu 'azl ve Mekke-i Mükerreme'ye 'azīmetle me'mūr oldı. Fī 15 Muḥarrem sene 1099.

Cerrāḥ Muṣṭafā Aġa silaḥdār-ı şehriyārī iken yeñiçeri aġası olup ba'dehu Tūnus eyāleti virildi. Fī-selḫ-i Rebī'ü'l-evvel sene 1099.

Ḫarpūtlı 'Alī Aġa sekbānbaşı iken yeñiçeri aġası olup ba'dehu hücūm-ı eşḳıyā ile ḳatl olındı. Fī 27 Rebī'ü'l-āḫir sene 1099.

Zorba el-Ḥāc 'Alī Aġa nefer iken eşḳıyā iltimāsıyla yeñiçeri aġası olup irtesi ḳatl olındı. Fī 28[1] Rebī'ü'l-āḫir sene 1099.

Ḥasan Aġa dül-bend aġası iken yeñiçeri aġalığı iḥsān olınup ba'dehu Vān eyāletine gönderildi. Fī-Şevvāl sene 1099.

Maḥmūd Aġa sekbānbaşı iken yeñiçeri aġası olup ba'dehu Ṣofya **[31ᵃ]** ṣaḥrāsında ser-'askerlik gönderildi. Fī 9 Ṣafer sene 1101.

Ebū Bekr Aġa ketḫudā beglikden müteḳā'id iken yeñiçeri aġası olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī 15 Rebī'ü'l-evvel sene 1101.

'Alī Aġa Ṣadr-ı A'ẓam Köprili-zāde Muṣṭafā Paşa'nuñ ketḫudāsı iken yeñiçeri aġası olup ba'dehu rikāb-ı hümāyūn ḳā'im-maḳāmı oldı. Fī 2 Şa'bān sene 1102.

Çig-zāde Meḥemmed Aġa bu daḫı ṣadr-ı a'ẓam-ı meẕkūruñ ketḫudāsı iken yeñiçeri aġası olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

1 28 H: 27 R.

Ṣınfu'ş-şu'arā'i *elleẕīne inteḳalū fī-hāẕihi'd-Devleti'l-'Aliyye*[1]

Bu Devlet-i 'Aliyye'de şi'r-āşinā olup mevālī-i 'iẓām ve müderrisīn-i kirām ve meşāyiḫ-ı ẕevī'l-iḥtirām 'idādında tercemeleri ẕikr olınan kibār-ı 'ālī-maḳām-dan mā'adā intiḳāl-i dār-ı beḳā eyleyen şu'arā-yı nāzük-edānuñ tercemeleridür ki ḥurūf-ı teheccī üzere ẕikr olınur:

Tā'ib ['Abbās] ['Acem Paşa]

Tā'ib. Nāmı 'Abbās'dur. Diyār-ı 'Acem'den ẓuhūr ve istifāża-i nūr-ı şu'ūr eyleyüp merḥūm-ı cennet-mekān-ı firdevs-āşiyān Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi' ḥażretlerinüñ zamān-ı salṭanatlarında āsitāne-i sa'ādetlerine rū-māl it-mekle beglerbegilik iḥsānıyla ser-efrāz ve beyne'l-enām " 'Acem Paşa" 'unvā-nıyla mümtāz olmış idi. Biñ yüz iki Ṣafer'inde dār-ı fenādan güẕer ve 'ālem-i ervāḥa sefer eyledi. Bu şi'r anuñdur:

Naẓm

Bir māh-rūy-ı velvele-ārāya düşdi dil
Mānend-i jāle ġonçe-i ra'nāya düşdi dil

Yandı yaḳıldı sūz-ı ġam-ı 'ışḳ-ı yār ile
Pervāneveş o şem'-i dil-ārāya düşdi dil

Ser-maṭla'-ı cemālde ebrūların görüp
Evvel naẓarda bir meh-i ġarrāya düşdi dil

Bu 'arṣagehde Tā'ib idüp cān-sipārlıḳ
Efvāh-ı 'āşıḳān-ı ḫod-ārāya düşdi dil

Tecellī [Ẕü'l-fiḳār]

Tecellī Ẕü'l-fiḳār Efendi. Vilāyet-i Rūmili'nde Prizren ḳaṣabasından ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr idüp ṣadr-ı a'ẓam-ı sābıḳ[2] Tek-fūrṭaġlı Muṣṭafā Paşa'ya intisāb ve yeñiçeri aġası iken dīvān efendiligi ḫıd-

1 "Devlet-i Aliyye'de (yüce devlette) [âhirete] geçenler. "
2 R 37a.

metiyle şeref-yāb olmış idi. Biñ yüz Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ beşinci Sebt güni piyāde muḳābelecisi iken Ṣofya ṣaḥrāsında intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa ittiṣāl eyledi.

Merḥūm-ı mezbūr ma'ārif ile meşhūr, ḫoş-ṣoḥbet, ḳābil-i üns ü ülfet idi.

Āṯārlarından müretteb ü mükemmel *Dīvān*-ı belāġat-'unvānı vardur. Bu ebyāt andan nümūnedārdur:

Naẓm

Nice ḳan aġlamasun şīşe-i mīnā-yı şarāb
Göz diker sāġar-ı la'l-i leb-i cānāna ḥabāb

Ve lehu

Ġam-ı gīsū-yı yārdan feryād
Fitne-i rūzgārdan feryād

Ve lehu

Gülzāra āteş urdı dil-i dāġdāġımuz
Yir yir yaḳarsa lāle 'aceb mi çerāġımuz

Mādām düşmeye elimüzden sifāl-i mey
Bezm-i çemende yirlere baṣmaz ayaġımuz

Ve lehu

Ālām-ı şeb-i hicrüñe rūz-ı ezel aldum
Endīşe-i zülfüñ gibi ṭūl-i emel aldum

Ser-ḥadd-i keş-ā-keşde ḫam-ı zülfüñ ucından
İṯbāt ile ben da'vā-yı 'ışḳuñda tel aldum

el-Ḳıṣṣa Tecellī gibi ayaḳda ḳalurdum
Bir pīr olası muġbeçeden tāze el aldum

Ve lehu

'Uryān iken bulınmasa ol māh-ı sīm-ten
Serden geçüp ayaġına düşmezdi pīrehen

Sāḳī yetiş ayaġımuza indi ḳara ṣu
Zeyn oldı tāze dāġ çerāġān-ı encümen

Ḥāfiẓ [Südci-zāde Dervīş 'Abdü'l-laṭīf] [Ümmī Sinān-zāde Ḥāfiẓı]

Ḥāfiẓ, İstanbulī Südci-zāde Dervīş 'Abdü'l-laṭīf'dür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād sālik-i ṭarīḳ-ı faḳr u fenā olup meşāyiḫ-ı kirāma ḫıdmet ve kibār-ı Ḫalvetiyye'den Ümmī Sinān-zāde Şeyḫ Ḥasan Efendi'den inābet idüp āsitānelerine intisāb ile "Ümmī Sinān-zāde Efendi Ḥāfiẓı" dimekle[1] şöhret-yāb olmış idi. 'Azīz-i müşārun ileyh 'ālem-i ervāḥa irtiḥāl itdükden[2] ṣoñra bunlar daḫı Mekke-i Mükerreme'ye intiḳāl eyleyüp ol belde-i mübārekede mücāviren sākin iken biñ yüz senesi ḫilālinde dār-ı fenādan rıḥlet ve 'ālem-i 'uḳbāya 'azīmet eyledi.

Merḥūm-ı mezbūr ṣalāḥ-ı ḥālle meşhūr **[31[b]]** fenn-i mūsiḳīde māhir, 'ilm-i edvārda aḳrānı nādir idi. Bu na't-ı şerīf güftārındandur:

Naẓm

Ḳarīn-i bezm-i erbāb-ı hevāyem yā Resūla'llāh
Ḥarīm-i kūy-ı ḳurbüñden cüdāyem yā Resūla'llāh

Yeter oldum yeter ġarḳ-āb-ı gird-āb-ı yem-i hicrüñ
Ezelden ḥażretüñle āşināyem yā Resūla'llāh

Vücūdum tīġ-ı 'ışḳuñla ser-ā-pā çāk çāk olsun
Yoluñda Ḥāfiẓ'em muḫliṣ gedāyem yā Resūla'llāh

Ẕikrī [Öziçeli Ebū Bekr Aġa]

Ẕikrī. Zümre-i sipāh ve erbāb-ı tīmārdan Öziçeli Ebū Bekr Aġa'dur. Bu ṭabaḳa şu'arāsından ātī't-terceme Vuṣlatī 'Alī Beg'üñ terbiyet-kerdesidür. Biñ yüz senesi ḥudūdında dār-ı fenādan rıḥlet ve 'ālem-i bāḳīye 'azīmet eyledi. Bu şi'r anuñdur:

1 dimekle H: dinmekle R.
2 itdükden H: itdüklerinden R.

Naẓm

Benüm nūş itdügüm zāhid mey-i gül-gūnmış ṣanma
Bu bir ḫūn-ābe-i ḥasretle memlū cām-ı firḳatdür

Hemān Mecnūn'a hem-pā olduġum şimdi ḳıyās itmeñ
Dil-i zārum iden şeydā daḫı peyġām-ı vuṣlatdur

Bu gülşende seni bülbül gibi zār eyleyen Ẕikrī
Diyār-ı ġurbet ü derd-i ġam u ālām-ı miḥnetdür

Sükūnī [Aḥmed]

Sükūnī Aḥmed Efendi. Ṣadr-ı A'ẓam-ı sābıḳ[1] Merzifonī Ḳara Muṣṭafā Paşa'nuñ eṭbā'ından olmaġla vezīr-i mezbūr himmetiyle ba'ż-ı menāṣıba i'tilā itmiş idi. Şām-ı cennet-meşāmda muḳābelecilik ḫıdmetiyle şād-kām iken biñ yüz iki Rebī'ü'l-āḫir'inde 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām eyledi.

Mezbūr laṭīfe-gūyluġla[2] meşhūr olup ṭab'ı hicv ü tezyīfe[3] mā'il olmaġın Nābī Efendi ile birbirlerine müşā'are vü mükālemeleri meşhūr ve beyne'n-nās ma'lūm-ı cumhūrdur. Bu eş'ār güftārındandur:

Naẓm

Şehr-i 'ışḳ içre 'imārātı ḫarāb isterler
Çeşm-i[4] 'uşşāḳı velī maḥż-ı türāb isterler

Raḫş-ı tecrīdüñi ālāyiş ile bend itme
Reh-revān-ı 'ademi pā-be-rikāb isterler

Pür-ḫaṭardur geçegör ṭūl-i emel der-bendin
Rāḥat-ı ümmidini ḳo bunda şitāb isterler[5]

1 Ṣadr-ı A'ẓam-ı sābıḳ R: Sābıḳ Ṣadr-ı A'ẓam H.
2 laṭīfe-gūyluġla H: laṭīfe-gūluḳlar R.
3 R 37b.
4 Çeşm-i H: Cism-i R.
5 Bu mısrada vezin aksamaktadır.

Naḳd-i ʻömri ki telef itdi hevā-yı nefsüñ
Senden ey ġāfil anı rūz-ı ḥisāb isterler

Tācir-i bār-ı emānetsin uyursun ey vāy
Ṣubḥ-ı maḥşer gözüñ aç sūd u ṣevāb isterler

Ẕīb-i gūş itse ʻaceb mi kelimātum şuʻarā
Anuñiçün ne güher ne dür-i nāb isterler

Şiʻr-i kec-remzi Sükūnī'ye ṣaḳın ʻarż itme
Rāst-gūyān-ı cihān ṭoġrı cevāb isterler

Ve lehu

Ḥarīḳ-ı āteş-i ʻışḳem ne dāġ lāzımdur
Ne ḫānḳāh-ı dilümde çerāġ lāzımdur

Ḥarīf-i meclis-i pervāne şuʻle-āşāmem
Baña ne meykede vü ne ayaġ lāzımdur

O ʻandelīb-i gülistān-ı vuṣlatem ki baña
Müdām seyr-i gül ü geşt-i bāġ lāzımdur

Olınca bādiye-peymā-yı menzil-i maḳṣūd
Dil-i Sükūni gibi güm-sürāġ lāzımdur

Selīm Dede [Ḳorḳaḳ Dervīş ʻAlī]

Selīm Dede. "Ḳorḳaḳ Dervīş ʻAlī" dimekle[1] şehīr ve bu ʻunvānla maʻlūm-ı ṣaġīr ü kebīrdür. Biñ yüz senesi ḫilālinde fevt oldı. Bu iki beyt güftārındandur:

Naẓm

Çeşmine ṣunsa ol şehüñ ʻişve şarāb-ı nāb-ı nāz
Müşkil olurdı ʻāşıḳa olmasa gāhi ḫˇāb-ı nāz

1 dimekle H: dinmekle R.

Ve lehu

Ruḫsār u ser-i zülfüñe dil-beste olanlar
Biñ faṣl-ı bahār olsa gülistāna çekilmez

Siyāhī [Aḥmed]

Siyāhī Aḥmed Efendi. Beşiktaş ḳurbinde Dolmabaġçe civārından bedīdār ve 'ilm ü ma'ārif ile ḳarīn-i iştihār olup İstanbul'da Ḳısmet-i 'Askeriyye Maḥkemesi'nde niçe zamān ḫıdmet-i kitābetle ḳanā'at eyleyüp ḫoş-ṣoḥbet olmaġın ba'ż-ı kibār-ı devletüñ manẓūr-ı 'ināyeti olmış idi. Biñ ṭoḳsan ṭoḳuz tārīḫinde Ṭrabzon vālīsi olan Ḳılıç 'Alī Paşa ile sūy-ı baḥrden revān olduḳlarında telāṭüm-i Baḥr-i Siyāh bunları Aġva nām maḥal ḳıyılarına bıraġup sāḥile çıḳduḳları maḥalde birḳaç mezār görüp mezbūr Siyāhī ol ehl-i maḳābire ḫiṭāb idüp "Ey bī-çāreler! Ġayret idüp bir iki ḫaṭve ilerüce gidüp bir şenlige düşemediñüz mi?" diyü laṭīfe **[32[a]]** itdükde hemān ol ān ḫastalanup fevt olmaġın ol maḳābirüñ civārında defn olındı.

Merḥūm-ı merḳūm 'ilm ü ma'ārif ile ma'lūm, bi-taḫṣīṣ ḫaṭṭ-ı ta'līḳde 'İmād-ı Rūm idi. Bu şi'r anuñdur:

Naẓm

Ey nihāl-i serv-i sīm āşūb-ı cāndur perçemüñ
Şeh-levendüm sünbül-i bāġ-ı cināndur perçemüñ

Serden aşmış gülşen-i ruḫsāruñ itmiş cilvegāh
Ṭāvus-ı nāzük-ḫırām-ı dil-sitāndur perçemüñ

Peyk-i müştāḳān nesīm-i cān-fezā virdi ḫaber
Nev-cüvānum dōstum 'anber-feşāndur perçemüñ

Şekīb [Meḥemmed]

Şekīb. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemeleri *Cild-i Evvel*'de masṭūr olup biñ ṭoḳsan üç senesinde cisr-i fenādan 'ālem-i bāḳīye 'ubūr eyleyen Başmaḳcı-zāde Meḥemmed Efendi'nüñ maḫdūm-ı ma'ā-

rif-güsterī ve ātī't-terceme Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid 'Alī Efendi merḥūmuñ birāder-i kihteri Seyyid Meḥemmed Efendi'dür. Ba'de taḥṣīli'l-[1]isti'dād 'ulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzemetle ber-murād olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl olduḳdan ṣoñra ṭarīḳ-ı ḳażāya sülūk eyleyüp Rūmili ḳalem-revinde birḳaç menāṣıba ḥākim ve revnaḳ-efrūz-ı mecālis ü maḥākim olmış idi. Devlet-i 'aliyye ile maḥrūsa-i Edrine'de mülāzemetde iken biñ yüz bir senesi ḥudūdında intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa irtiḥāl eyleyüp maḥrūsa-i merḳūmede defn olındı.

Maḫdūm-ı merḳūm ḥiṣṣemend-i ma'ārif ü 'ulūm, ḫoş-ṣoḥbet, nīk-ḫaṣlet, ḥalīm ü selīm, ḫalūḳ u besīm idi.

Bu iki beyt güftār-ı dürer-bārındandur:

Naẓm

Leb-i cān-baḫş-ı la'l-gūnı anuñ
Rāḥat-ı cānıdur Şekībā'nuñ

Ve lehu

Ben ki mihr-i sipihr-i 'irfānem
Ḫīredār-ı dü çeşm-i nā-dānem

Şevḳī [Meḥemmed]

Şevḳī. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemesi *Cild-i Evvel*'de masṭūr olan erbāb-ı ma'ārif ü kemālüñ ser-bülendi merḥūm Çömez Aḥmed Efendi'nüñ[2] ferzend-i dil-bendi Meḥemmed Efendi'dür. Maḥrūsa-i Burusa'dan ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr itdükden ṣoñra sinn-i ṣiġarda peder-i vālā-güherlerinden taḥṣīl-i 'ulūm-ı vāfire ve kesb-i feżā'il-i mütekāṣire idüp henüz eyyām-ı cüvānīde dār-ı fenādan rıḥlet ve 'ālem-i 'uḳbāya 'azīmet eyledi. 'Abdü'l-hādī Efendi bu gūne tārīḫ dimişlerdür:

Mıṣrā'

Cān-ı Şevḳī cennete 'azm eyledi[3]

1 R 38a.
2 Efendi'nüñ R: Efendi merḥūmuñ H.
3 جان شوقی جنته عزم ایلدی

Maḫdūm-ı merḳūm ʿilm ü maʿārif ile maʿlūm, ekṣer-i fünūnda māhir, mecmūʿa-i nevādir, vā-beste-i ḥarekāt-ı neşve-i maʿcūn ve ḫamyāze-i keyfle aḥvāli diger-gūn olmasa mümāreset-i ʿulūmla ẕü-fünūn olması emr-i muḳarrer idi.

Āṣārlarından *Zübdetü'l-maḳāli'l-erbābi'l-ʿaḳl ve'l-kemāl* nām te'līfleri ki tertīb-i ḥurūf-ı teheccī üzere biñ sekiz yüz miḳdārı ḥadīṣ-i şerīf ve kelām-ı kibār ve ḍurūb-ı emṣāl cemʿ ü taḥrīr itmişdür ve ʿilm-i fıḳhda *Ḫʿāce-i Ḳużāt* nām mecmūʿaları ki kütüb-i muʿtebereden mesā'il-i mühimme derc itmişdür ve *Evveliyyāt* ve *Şerḥ-i Maḥṣūṣāt* nām te'līfleri daḫı vardur. Bu ebyāt güftārlarındandur:

Naẓm

Gözüm mānend-i cū aḳsa n'ola baḥr-i Sitanbul'a
Ṣıla lāzım gelür elbette ey dil mā'-i mevṣūlā

Ve lehu

Gel gel ḥiṣār seyrinüñ āb u hevāsına
Cān naḳdini virürsem ucuzdur kirāsına

Ve lehu

Tābiş-i mihr-i ruḫuñdan eylediler ilticā
Nīzedārān-ı ḥayālüm sāye-i müjgānuña

Ẕerreler gibi yoluñda gerçi olduḳ ḫāk-i pāy
Degmedük ey mihr-i enver būse-i dāmānuña

Fitneler ṣalup perīşān eylemezdi dilleri
Ey perī yüz virmeseñ zülf-i ʿabīr-efşānuña

Şehrī [Meḥemmed] [Ḳuloġlı Memiş Aġa]

Şehrī Meḥemmed Aġa. "Rodoscuḳ" dimekle maʿrūf Tekfūrṭaġı ḳaṣabasından ẓuhūr ve "Ḳuloġlı Memiş Aġa" dimekle[1] meşhūr olmış idi. Ṯābit ʿAlā'ü'd-

1 dimekle H: dinmekle R.

dīn Efendi'nüñ perverdesidür. Biñ ṭoḳsan ṭoḳuz tārīḫinde ḳaṣaba-i meẕkūre-de[1] fevt oldı. Bu ebyāt güftārındandur:

Naẓm

Oldı hevā-yı kāküli ser-māye-i ṣafā
Olmaz felekde buncılayın sünbülī hevā **[32[b]]**

Ṣırça sarāy-ı cāmda rez duḫteri bu şeb
Ṣaldı ayaġını baña dil-ḫ̆āhum üzre tā

Ḳuyruḳ ṣalar dimiş o naʿl-i bend içün raḳīb
Mīḫler duyarsa ol ḫarı virmez emān dilā[2]

Maġrūr olma ḫaṭṭuña aġyārdan ṣaḳın
Didüm o nev-tırāşa bıyıḳ burdı Şehriyā

Ve lehu

Çıbıḳ o yār ile aġız aġıza ʿişret ider
İmāmesin çevirürdüm elüme girse eger[3]

Ve lehu

N'ola çekmez ise renc-i sipihri
Siyeh-mest-i ġamuñ bī-çāre Şehrī

Ṣubḥī [Aḥmed]

Ṣubḥī Aḥmed Efendi. Ṣubḥ-ı vücūdı ufḳ-ı Ḳasṭamonı'dan nümāyān ve dāḫil-i zümre-i küttāb-ı dīvān olup Devlet-i ʿAliyye ile maḥrūsa-i Edrine'de şehr-emīni rūz-nāmecisi iken biñ yüz bir Cumāde'l-ūlā'sınuñ yigirmi beşinci İṡneyn güni dār-ı fenādan rıḥlet ve ʿālem-i ʿuḳbāya ʿazīmet eyleyüp maḥrūsa-i mezbūrede medfūn ve ber-vech-i taʿmiye eḥibbāsından biri didügi tārīḫ-i mev-zūndur:

1 meẕkūrede H: mezbūrede R.
2 R 38b.
3 H nüshasında bu beyit yoktur.

Beyt

Bir ḫaber geldükde fevtiçün didüm tārīḫini
Ṣubḥi mihr-i meşhedüñ envār-ı vechu'llāh ola[1]

Müretteb *Dīvān*-ı eş'ārı vardur. Bu şi'r güftārındandur:

Naẓm

Esīr-i derd-i firāḳuz viṣāle müştāḳuz
Ḥarīḳ-ı āteş-i 'ışḳuz zülāle müştāḳuz

Felek şu deñlü bizi dūr itdi dil-berden
Viṣāle mi irer el 'arż-ı ḥāle müştāḳuz[2]

İderse dil n'ola bülbül gibi fiġān her dem
Hemīşe şevḳ ile bir gül-cemāle müştāḳuz

Miyān-mūy u elif-ḳaddi vaṣfına Ṣubḥī
Güşāde-ṭab' ile ince ḫayāle müştāḳuz

Ve lehu

Kūy-ı dil-berde bulurlar mübtelālar birbirin
Gūşe-i miḥnetde yoḳlar āşinālar birbirin

Fülk-i cān u dil düşe baḥr-i ġama ta'cīl idüp
Başdırurlar āh kim mevc-i belālar birbirin

Vaṣf-ı ruḫsār u leb-i dil-berle Ṣubḥī buldılar
Ma'ni-i rengīn ile şīrīn-edālar birbirin

Ṭālib [Meḥemmed]

Ṭālib Şeyḫ Meḥemmed Dede Efendi. Medīne-i Toḳat'da vāḳı'a āsitāne-i Mevlānā'da seccāde-nişīn-i meşīḫat iken biñ yüz senesi ḫilālinde rıḥlet eyledi.

1 صبحى مهر مشهدك انوار وجه الله اولا
2 H nüshasında bu beyit yoktur.

Merḥūm-ı merḳūm ʻilm ü maʻārif ile maʻlūm, her fende māhir, bi-taḫṣīṣ ʻilm-i Fürs'de mahāreti ẓāhir idi. Bu beyt güftārındandur:

Beyt

Göñül mir'ātı kim ṣad pāre-i dest-i ḫayālüñdür
Yine her pāresinden cilveger baḳsam cemālüñdür

ʻĀrif [ʻAlī]

ʻĀrif ʻAlī Efendi. Eskişehr'dendür.[1] Şeyḫü'l-İslām Anḳaravī Meḥemmed Efendi'den mülāzemetle be-kām olup devr-i medāris-i muʻtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl olduḳdan ṣoñra sālik-i ṭarīḳ-ı ḳażā ve mālik-i ezimme-i ḥükm ü imẓā olup Rūmili ḳalem-revinde birḳaç menāṣıba ḳāḍī olmış idi. Biñ yüz tārīḫinde fevt oldı. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Açup sīb-i zenaḫdānuñ ki ey cānāne örtersin
Yimezler bāġ-ı ḥüsnüñ mīvesin cānā ne örtersin

ʻAḳlī [İştibī Meḥemmed]

ʻAḳlī, İştibī Meḥemmed Efendi'dür. Baʻde taḥṣīli'l-istiʻdād ʻulemānuñ birinden mülāzemetle ber-murād olup devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı maʻzūl olduḳdan ṣoñra ṭarīḳ-ı ḳażāya ʻāzim olmış idi. Biñ ṭoḳsan ṭoḳuz tārīḫinde Yegen ʻOṯmān Paşa nām bāġīnüñ yanında ordu ḳāḍīsi iken ḳatl olındı. Bu ebyāt anuñdur:

Naẓm

O ʻāşıḳ kim şeb-i hicrānda ebrūñı ḫayāl eyler
Dem-ā-dem sīneye nāḫun urur şekl-i hilāl eyler

Dehānuñ fikr ider ḥüsnüñ kitābı dā'imā elde
Anuñçün ʻAḳli-i dil-teng her gün ḥasb-i ḥāl eyler

1 Eskişehr'dendür H: Eskişehrlidür R.

Ve lehu

Seyr it o şāhı tāze ḫaṭ-ı müşk-būyile
Ṣulḥ itdi mülk-i ḥüsnde gūyā ʿadūyile[1]

Sür āsitānına yüzüñi sen de ʿAḳliyā
Ḫāk-i derinde ḫıdmetin it āb-ı rūyile

ʿĪdī [Bayram]

ʿĪdī Bayram Efendi. Ḥalebü'ş-şehbādan bedīd ve nā'il-i dāniş ü dīd olup baʿde'l-mülāzemet devr-i medāris-i muʿtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl olduḳdan ṣoñra Anaṭolı ḳalem-revinde baʿż-ı bilād-ı celīleye ḳāḍī olmışdur. Biñ yüz bir tārīḫinde fevt oldı. Bu şiʿr güftārındandur:

Naẓm

ʿĀşıḳ-ı şūrīde-dil eşk-i terinden bellüdür
Ḫˇāce-i bāzār-ı miḥnet gevherinden bellüdür **[33ᵃ]**

Girye-i ḫūnīnidür ʿuşşāḳı ifnā eyleyen
Reh-rev-i vādī-i ḥayret reh-berinden bellüdür

İmtiḥān itmek ne lāzım ʿĪdi-i efkendeñi
Nükte-perdāz-ı belāġat sözlerinden bellüdür

Fā'iz [ʿAbdu'llāh]

Fā'iz ʿAbdu'llāh Efendi. Bosnevī'dür. Ṭabaḳa-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābiʿ şuʿarāsı silkinde *Cild-i Evvel*'de ẕikri sebḳ iden Sāmiʿī[2] muḫalleṣ ʿAbdü'l-kerīm Efendi'nün maḫdūm-ı kihteridür. Baʿde taḥṣīli'l-istiʿdād Esīrī Birāderi Muṣṭafā Efendi'den mülāzemetle ber-murād olup devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı maʿzūl olmış idi. Biñ yüz senesi ḥudūdında maṭʿūnen intiḳāl ve ʿālem-i ervāḥa istiʿcāl eyledi. Bu beyt güftārındandur:

1 R 39a.
2 Sāmiʿī H: Şāmī R.

Beyt

Vücūdum tāb-ı hicr ile ser-ā-ser dāġ dāġ oldı
Miyān-ı bezm-i miḥnetde söyünmez bir çerāġ oldı

Muḫliṣī [Ṣarı 'Alī Paşa-zāde Meḥemmed] [Defterdār Begefendi]

Muḫliṣī, Ṣarı 'Alī Paşa-zāde Meḥemmed Paşa'dur ki "Defterdār Begefendi" dimekle meşhūr olmışlar idi. Vālid-i mācidleri vezāretle defterdārlıḳ rütbesine nā'il olup bunlar daḫı birḳaç menāṣıba vāṣıl[1] olaraḳ biñ seksen beş tārīḫinde yeñiçeri efendisi olduḳdan ṣoñra seksen altı Cumāde'l-āḫire'sinde Aḥmed Paşa yirine defterdārlıḳ manṣıbına naḳl olındılar. Seksen sekiz Rebī'ü'l-evvel'inde 'azl olınup sene-i meẕkūre evāḫirinde ṣāniyen yeñiçeri efendiligi tevcīh olındı. Ba'de'l-'azl ṭoḳsan sekiz Cumāde'l-ūlā'sında Ḥasan Paşa yirine Ḫāṣekī Sulṭān ketḫudālıġı iḥsān olınmış idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Muḥarrem'inde üç tuġ ile ḳubbe-nişīn ve vezīr-i güzīn oldılar. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inüñ on sekizinci güni rıḥlet ve 'ālem-i ervāḥa 'azīmet eyleyüp Edrineḳapusı ḫāricinde vālidleri cenbinde defn olındılar.

Merḥūm-ı merḳūm ṣāḥib-i ma'ārif ü 'ulūm, ḫalūḳ u kerīm, ḫandān u besīm, dervīş-ṭab' u seḫā-güster, ni'met-güẕār u fuḳarā-perver, mu'azzez ü mükerrem, melek-nihād ādem idi.

Muḫliṣī taḫallüṣ itmişler idi. Bu iki beyt güftārlarındandur:

Naẓm

Merḥabā ey feyż-baḫş-ı sīne-i aḥbāb-ı dil
Pertev-i ḥüsnüñ nigāra mihr-i 'ālem-tāb-ı dil

Zülf-i yārı pīç ü ḫam çekmiş 'iẕārı ṣafḥaya
Resm iderken lerze düşmiş ḫāmede yok āb-ı dil

Nikātī [Edrinevī Aḥmed]

Nikātī, Edrinevī Aḥmed Efendi'dür. Edrine'de Nev-bahār Mescidi'nde imām ve muḳtedā-yı enām iken biñ yüz senesi ḫilālinde 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām eyledi. Bu beyt anuñdur:

1 vāṣıl H: nā'il R.

Beyt

Çāk çāk oldı dilüm şāne gibi ṣad pāre
Ḫaṭ ber-āverde benüm tāze cüvānum diyerek

Vuṣlatī [Öziçevī 'Alī]

Vuṣlatī, Öziçevī 'Alī Beg'dür. Semendire alaybegi iken biñ yüz Muḥarrem'inde küffār-ı ḫāksār ol vilāyetlere istīlā itdükde eṣnā-yı muḥārebede şehīd[1] ve 'arṣa-i şühūddan nā-bedīd oldı.

Merḥūm-ı mezbūr ma'ārif ile meşhūr, saḫī vü kerīm, mażyāf u ḥalīm, ḫoş-ṣoḥbet, nīk-ḫaṣlet ādem idi. Bu beyt güftārındandur:

Beyt

Maẓhar-ı pertev-i ẕātuñ olalı şevḳından
Ayaġı yir mi baṣar sāyeñüñ ey nūr-ı Ḫudā

1 R 39b.

ṬABAḲA-İ BĪST Ü YEKÜM EZ-ṬABAḲĀT-I SELĀṬĪN-İ ʻOṠMĀNĪ DEVLET-İ SULṬĀN AḤMED ḪĀN-I ṢĀNĪ İBN ES-SULṬĀN İBRĀHĪM ḪĀN *ʻaleyhimü'r-raḥmetü ve'r-rıḍvān*[1]

Ol Devlet-i ʻAliyye'de intiḳāl-i dār-ı cinān iden ʻulemā-yı ʻiẓām ve meşāyiḫ-ı kirām tercemeleridür ki ferden ferdā beyān olınur.

ʻAcem Ḥasan Efendi

el-Mevlā Ḥasan. Bilād-ı şarḳıyyeden ẓuhūr ve " ʻAcem Ḥasan Efendi" dimekle meşhūr olup maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye hicret ve Ḫˇāce es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp baʻde tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı maʻzūl olduḳdan ṣoñra biñ ṭoḳsan sekiz Şaʻbān'ında Menteşeli Ḳāḍī-zāde Meḥemmed Efendi yirine **[33[b]]** maḥrūsa-i Burusa'da Müftī Aḥmed Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā, ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde ʻAbdü'l-mecīd-zāde Seyyid Aḥmed Efendi yirine Lālā Şāhīn Paşa Medresesi iʻṭā olınup yüz bir Rebīʻü'l-āḫir'inde Pür-ḳalem-zāde Ḫˇācesi Meḥemmed Efendi yirine Ḥamza Beg Medresesi sezā görilmiş idi. Yüz iki Şevvāl'inde fevt olduḳda maḥrūsa-i merḳūmede Deveciler maḳābirinde defn olınup medrese-i maḥlūlesi ʻÖmer Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm ṭālib-i intisāb-ı ʻulūm, ḫoş-ṣoḥbet, ḳābil-i ülfet idi.

Menteş-zāde ʻAbdü'r-raḥīm Efendi

el-Mevlā ʻAbdü'r-raḥīm ibnü'l-mevlā Maḥmūd. ʻUlemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābiʻ'den tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Menteş-zāde Maḥmūd Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi ʻAbdü'r-raḥīm Efendi'dür. Taḥṣīl-i ʻilm ü maʻārife kūşiş ve tekmīl-i ādāb-ı nefse verziş eyleyüp ʻulemā-yı ʻiẓāmuñ birinden mülāzım ve ṭarīḳ-ı saʻādet-refīḳe ʻāzim olup[2] devr-i medāris iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl ve muntaẓır-ı neyl-i meʼmūl iken biñ seksen beş Ramażān'ında ʻAbdü'n-nebī Efendi yirine masḳaṭ-ı reʼsi olan maḥrūsa-i Burusa'da Esediyye Medresesi ḫāricine ʻāric, ṭoḳsan Cumāde'l-ūlā'sında selefi Ḳāsım Ṣubaşı Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Ṭoḳsan bir

1 "Allah'ın rahmet ve rızası üzerlerine olsun."
2 ʻulemā-yı ʻiẓāmuñ birinden mülāzım ve ṭarīḳ-ı saʻādet-refīḳe ʻāzim olup H: -R.

Muḥarrem'inde birāder-i mihteri 'Abdü'l-kerīm Efendi yirine Seyyid Ḥüseyn-i Erzincānī Medresesi erzānī görilüp ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Lālā Şāhīn Paşa Medresesi'ne taḥrīk olınup ṭoḳsan dört Muḥarrem'inde Ḥamza Beg Medresesi'ne vāṣıl, ṭoḳsan yedi Cumāde'l-āḫire'sinde Çāvuş-zāde Muṣṭafā Efendi yirine 'Īsā Beg Medresesi'ne nā'il oldılar. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde[1] yirlerinde Ṣaḥn i'tibār olınup bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz iki Ẕi'l-ḳa'de'sinde ders ü devri tamām ve 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām eyledüklerinde maḥrūsa-i merḳūmede Bıñarbaşı maḳābirinde medfūn ve birāderlerine maḳrūn oldılar. Medrese-i maḥlūleleri birāderleri 'Abdu'r-raḥmān Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı mezbūr 'ilm ü ṣalāḥla meşhūr idi.

Ordu Ḳādīsi İzmirī Süleymān Efendi[2]

el-Mevlā Süleymān. Cezīre-i Girid re'āyāsından[3] bir merd-i nā-tevfīḳuñ nā-bāliġ veledi iken İzmir ahālīsinden birinüñ ḫıdmetine irtibāṭ ve ol müslim-i pāk-i'tiḳāduñ ḥüsn-i terbiyetiyle taḥṣīl-i neşāṭ idüp tevfīḳ-ı Ḫudā-dād rāh-nümā-yı felāḥ u reşād olmaġın[4] ﴿يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَ يخْرِجُ الْمَيِّتِ مِنَ الْحَيّ﴾ āyet-i kerīmesi mıṣdāḳınca evvelā şeref-i İslām'la müşerref ü mu'azzez ve ṭırāz-ı şerā'iṭ-i dīn-i Muḥammedī ve şer'-i Aḥmedī ile muṭarraz olduḳdan ṣoñra ṭarīḳ-ı taḥṣīl-i ma'ārif ü 'ulūma sālik ve silk-i[5] ṭalebe-i kirāma münselik olup maḥmiyye-i mezbūre 'ulemāsından temhīd-i muḳaddimāt-ı 'ulūm ba'dehu şehr-i İstanbul'a ḳudūm eyleyüp 'Arab-zāde[6] Şeyḫ 'Abdü'l-vehhāb Efendi ve İzmirī Şeyḫ Aḥmed Efendi ve Ders-i 'Ām Ṣāliḥ Efendi ve İdrīs Efendi ḥażarātından iktisāb-ı baḳıyye-i dāniş ü iẕ'ān ve taḥṣīl-i 'ilm ü 'irfān itmişler idi. Ba'dehu teleẕẕüẕ-i şeker-i ġarā'ib-i 'ulūm ḳaṣdıyla belde-i Mıṣr'a revān ve 'ulemā-yı fenn-i ḥadīṯden 'ulūm-ı ḥadīṯi aḫẕ u itḳān itdükden ṣoñra ol beldeden şedd-i raḥl-i hicrān idüp Ḥaremeyn-i Muḥteremeyn'e vāṣıl olup anda daḫı şeyḫü'l-fenn-i zamān ṣāḥib-i nām u nişān Meḥemmed bin Süleymān ki Maġribī şöhretiyle müşā-

1 Çāvuş-zāde Muṣṭafā Efendi yirine 'Īsā Beg Medresesi'ne nā'il oldılar. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde H: -R.

2 Evvelu müderrisin bi-medreseti Ḫˇācegī. Fī 5 Receb sene 1098. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

3 R 40a.

4 *Kur'ân-ı Kerîm, En'âm Sûresi* 6/95, "Ölüden diriyi çıkaran, diriden de ölüyü çıkarandır."

5 silk-i H: -R.

6 'Arab-zāde H: 'Arab R:

run ileyh bi'l-benān ẕāt-ı ber-güzīde-ṣıfātdan daḫı eṣaḥḥ-ı kütüb-i ḥadīṯ olan *Sitte-i Mu'tebere*'yi telaḳḳun ü ḳabūl idüp be-her cihet me'āric-i kemāle vuṣūl bulduḳdan ṣoñra semt-i Rūm'a 'avdet ve Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ile maḥall-i neşv ü nemāsı olan medīne-i İzmir'de yevmiyyesi seksen aḳçe ḥāṣıl olur bir dersiyyeye neyl ile ḳanā'at idüp belde-i meẕkūrede tavaṭṭun ve te'ehhül **[34ᵃ]** eyleyüp niçe eyyām irşād-ı ṭālibīne verziş ve ifāde vü tedrīse kūşiş itdükden ṣoñra dārü'l-mülk-i İstanbul'a sefer ve 'aḳd-i meclis-i ders-i 'ām itmekle Cāmi'-i Ebu'l-fetḥ'i maḳar ittiḫāẕ idinüp ṣīt-i iştihārı ḳar'-ı mesāmi'-i e'ālī vü esāfil olmaġın biñ ṭoḳsan sekiz Receb'inde iḥdāṯ olınan Ḫ̌ā-cegī Medresesi ibtidā bunlara tevcīh olındı. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında İzmir fetvāsı iḥsān olınup yüz Receb'inde Ḳavuḳcı-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Saḳız ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınmış idi. Yüz iki Receb'inde Ṣadr-ı A'ẓam Köprili-zāde Muṣṭafā Paşa Nemçe keferesi üzerine def'a-i ṯāniyede 'azīmet itdüklerinde bunlar ordu-yı hümāyūn ḳażāsıyla memnūn ḳılınmışlar idi. Siroz ḳażāsı daḫı arpalıḳ ta'yīn olındı. Ba'de ṭayyi'l-merāḥil ma'rekegāha vāṣıl olup sene-i merḳūme Ẕi'l-ḥicce'sinüñ beşinci Ḫamīs güni eṣnā-yı ḥarb ü ḳıtāl ve ol rūz-ı rüstāḫīz-me'ālde cānib-i küffārdan bir ḳurşun iṣābet idüp[1] çeñesi altından duḫūl ve bālā-yı 'ayn-ı yümninden ḫurūc itmekle ol hengām-ı perīşānīde mecrūḥen bir dābbeye taḥmīl ve medīne-i Belġrad'a naḳl ü taḥvīl olınup irtesi gün ḫırāmān-ı ḳażā-yı raḥmet-i Raḥmān ve 'āzim-i nüzhetgāh-ı cāvidān oldı. Ba'de edā'i'ṣ-ṣalāt 'İmāret Cāmi'i sāḥasında defn olındı.

Mevlānā-yı mezbūr kemāl-i faẓlla meşhūr, ṣalāḥ-pīşe, ḫayr-endīşe ādem idi.

Āṯār-ı 'ilmiyyelerinden uṣūl-i fıḳhda *Mir'āt-ı Mirḳāt* üzerine ve *Ḳuhistānī-i Kebīr* eṭrāfında ta'līḳāt-ı keṯīresi vardur.

Çalıḳ Dāmādı Ḥāfıẓ Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Tüccār-ı 'Acem'den olup maḥrūsa-i Burusa sükkānından olan Çalıḳ Muṣṭafā Aġa'nuñ dāmādı olmaġın "Çalıḳ[2] Dāmādı Ḥāfıẓ Meḥemmed Efendi" dimekle şehīr ve bu 'unvānla ma'lūm-ı ṣaġīr ü kebīr olmış idi. Ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳ-ı 'ilmīye 'azīmet ve 'ulemānuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl

1 idüp H: eyleyüp R.
2 R 40b.

ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ altmış ṭoḳuz Şevvāl'inde Devlet-i 'Aliyye maḥrūsa-i Burusa'ya vāṣıl olduḳlarında Ṣadr-ı A'ẓam Köprili Meḥemmed Paşa mezbūr Çalıḳ Muṣṭafā Aġa'nuñ menziline nāzil olmaḳ sebebiyle yetmiş Muḥarrem'inde 'Aṭṭār-zāde[1] Meḥemmed Efendi yirine ṣāḥibü't-tercemeye Lālā Şāhīn Paşa Medresesi'n tevcīh itdürmiş[2] idi. Yetmiş dört Muḥarrem'inde Monlā Ḫusrev Medresesi'ne taḥrīk olınup seksen altı Ẕi'l-ḥicce'sinde Bıçaḳcı-zāde Muṣṭafā Efendi yirine 'Īsā Beg Medresesi virilüp seksen sekiz Receb'inde selefi Bıçaḳcı-zāde Efendi yirine Ḫançeriyye Medresesi'ne naḳl olındılar. Ṭoḳsan beş Rebī'ü'l-evvel'inde Zübāb Seyyid Aḥmed Efendi maḥlūlinden Sulṭān Orḫan Medresesi iḥsān olınup ṭoḳsan sekiz Muḥarrem'inde Murādiyye Medresesi şāyān görilmiş idi. Biñ yüz iki Ẕi'l-ḥicce'sinüñ onıncı gicesi ders ü devri tamām ve 'īdgāh-ı ervāḥa ḫırām itdüklerinde medrese-i maḥlūleleri Ma'ālī-zāde Seyyid İbrāhīm Efendi'ye in'ām olındı.

Mevlānā-yı merḳūm 'ilm ü ṣalāḥla ma'lūm, ḫāliṣü'l-cenān, ṭāhirü'l-lisān idi.

İmām-ı Sulṭānī İbrāhīm Efendi

el-Mevlā İbrāhīm ibn el-Ḥāc Meḥemmed. Şem'a-i miḥrāb-ı 'ilm ü 'irfān ve ḳandīl-i cāmi'-i ẕekā vü iẕ'ān ṣadr-ı vālā-ḳadr İmām-ı Sulṭānī İbrāhīm Efendi ḫıdmetleridür.[3] Sebeb-i vücūd ve ba'iṣ-i ẕāt-ı bihbūdları olan vālid-i vālā-güherleri Bezzāz el-Ḥāc Meḥemmed'dür ki cānib-i Diyārbekr'den cilveger ve maḥmiyye-i Edrine'de lāne-sāz-ı ārām u maḳar olduḳda bunlar biñ otuz sekiz tārīḫinde ṣaḥn-ı sarāy-ı vücūda vürūd itmişler idi. Taḥṣīl-i biżā'a-i 'ilmiyye ve tekmīl-i levāzım-ı resmiyye eyleyüp maḥmiyye-i mezbūre 'ulemāsından Ḥalebī Yaḥyā Efendi'den perveriş-yāb ve ta'allüm-i 'ilm ü ādāb itdükden ṣoñra maḥmiyye-i merḳūmede[4] vāḳi' Sulṭān Selīm-i Cedīd Cāmi'-i Şerīfi'nüñ imāmeti ḫıdmetiyle tekrīm olınmaġla **[34b]** dāḫil-i miḥrāb mu'allāsı olmışlar idi. Biñ altmış sekiz senesi ḫilālinde yine maḥmiyye-i meẕkūrede Sulṭān Bāyezīd Ḫān Cāmī'-i Şerīfi ḫiṭābeti daḫı iḥsān olındı. Merḥūm-ı cennet-mekān-ı firdevs-āşiyān Sulṭān Meḥemmed Ḫān ḥażretleri elḥān-ı dürer-bārlarını zīver-i gūş-ı hūş itmeleriyle yetmiş üç Şevvāl'inde Ḥāfıẓ Meḥemmed Efendi yirine imām-ı

1 'Aṭṭār-zāde R: 'Aṭā-zāde H.
2 itdürmiş H: olınmış R.
3 ḫıdmetleridür H: ḥażretleridür R.
4 merḳūmede H: mezbūrede R.

sulṭānī ve muḳtedā-yı miḥrāb-ı cihān-bānī olup def'aten İstanbul pāyesiyle be-kām ve selefleri arpalıḳları Miḫalıc ma'a Kirmastı ḳażāları ile maẓhar-ı ikrām oldılar. Seksen üç Receb'inde Ḳamaniçe fetḥinden ṣoñra Rūmili pāyesiyle iḥsān olınup Dimetoḳa ma'a Ṭaġardı ḳażāları daḫı żamīme-i revātibleri ḳılındı. Ṭoḳsan bir tārīḫinde Anṭāliyye ḳażāsı arpalıḳlarına ilḥāk olınup Miḫalıc ma'a Kirmastı ḳażāları ḳużāt-ı ḳaṣabāta[1] virildi. Ṭoḳsan yedi Muḥarrem'inde Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi def'a-i ṣāniyesi yirine Anaṭolı ṣadāretiyle bülend-ḳadr[2] olduḳlarında arpalıḳlarından Dimetoḳa ma'a Ṭaġardı ve Anṭāliyye ḳażāları seleflerine virilüp sene-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'si evāḫirinde Seyyid Feyżu'llāh Efendi yirine ḫˇāce-i şeh-zādegān-ı 'ālī-şān ta'yīn olınup selefleri üzerinden Sulṭān Aḥmed Ḫān Medresesi daḫı iḥsān olınmış idi. Ṭoḳsan sekiz Ramażān'ında selefleri Feyżu'llāh Efendi yirine bi'l-fi'l ṣadāret-i Rūm'a menḳūl ve yirlerine İstanbul ḳāḍīsi Müfettiş İbrāhīm Efendi mevṣūl, anlaruñ yirleriyle Fenārī-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde müteḳā'id ve maḳāmlarına Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi müteṣā'id oldı. Ṭoḳsan ṭoḳuzda Cumāde'l-ūlā'sında 'İmād-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi manṣıbı olan Üsküdar ḳażāsı arpalıḳ virilüp yüz Cumāde'l-ūlā'sında Gümrükci Maḥmūd Aġa Ḫˇācesi Meḥemmed Efendi manṣıbı olan Toḳat ḳażāsına tebdīl ve Üsküdar ḳażāsı ḥükūmetiyle Ḥācib-zāde Meḥemmed Efendi tebcīl ḳılındı. Yüz iki Ṣa'bān'ında me'mūren cezīre-i Ḳıbrıs'a rāḥile-bend-i 'azīmet olmışlar idi. Ol cāy-ı keder-fezā muḫālif-i ṭab'-ı bī-hemtāları olmaġın sene-i meẕkūre[3] Ẕi'l-ḥicce'sinde intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa ittiṣāl itdüklerinde cezīre-i meẕkūrede vāḳı'a[4] Ayaṣofıyya Cāmi'-i Şerīfi sāḥasında defn olınup maḥlūl olan arpalıḳları Naḳībü'l-eşrāf Başmaḳcı-zāde es-Seyyid[5] 'Alī Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr ḥayṣiyyet-i ẕātiyye ile meşhūr, ḫoş-lehce vü ḫoş-elḥān, nedīm-i laṭīfe-gūyān, fenn-i mūsiḳīde ṣāḥib-i beste vü maḳām, vādīsinde mümtāz ü be-nām olup evāḫir-i devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫānī'de ṣadāretle imāmeti cem' idüp ol 'aṣrda re'īsü'l-'ulemā olmış idi.

1 ḳużāt-ı ḳaṣabāta H: ḳużāta R.
2 R 41a.
3 meẕkūre H: mezbūre R.
4 vāḳı'a H: vāḳi' R.
5 es-Seyyid R: Seyyid H.

Bekr Çelebi-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed ibnü'l-mevlā Ebū[1] Bekr. Devlet-i Ṣāniye-i Sulṭān Muṣṭafā Ḫānī'de tercemesi *Ẕeyl-i 'Aṭāyī*'de merḳūm Burusevī Ebū Bekr Efendi merḥumuñ ferzend-i ḫıredmendi "Bekr Çelebi-zāde" dimekle[2] şehīr Meḥemmed Efendi'dür. Maḥrūsa-i Edrine'den bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olup taḥṣīl-i 'ilm ü ma'ārife sevḳ-ı rāḥile-i 'azīmet ve 'ulemā-yı kirāmuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i merāṭib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ altmış ṭoḳuz Receb'inde Dizdār-zāde Meḥemmed Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i merḳūmede Şāh Melek Medresesi ḫāricine 'āric, sene-i mezbūre[3] Ẕi'l-ḳa'de'sinde Orūc Paşa Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olup yetmiş üç Ramażān'ında Çuḳacı Ḥācī Medresesi virilüp bu iki rütbede selefleri Dizdār-zāde Efendi'yi ta'ḳīb itmişler idi. Yetmiş sekiz Receb'inde İbrāhīm Efendi yirine İbrāhīm Paşa Medresesi sezā görilüp yetmiş ṭoḳuz Şevvāl'inde Şeyḫī Çelebi Medresesi'ne taḥrīk olındılar. Seksen bir Cumāde'l-āḫire'sinde Beglerbegi Medresesi **[35a]** tevcīh olınup seksen dört Ṣafer'inde Emīniyye Medresesi'ne gelmişler idi. Bu üç rütbede selefleri İbrāhīm Efendi'yi ta'ḳīb eylediler. Seksen altı Cumāde'l-ūlā'sında Ḳara Ebū Bekr Efendi yirine Ḥalebiyye Medresesi'ne menḳūl, seksen ṭoḳuz Receb'inde selefleri Ebū Bekr Efendi yirine Üçşerefeli Medresesi Ūlāsı'na mevṣūl olup ṭoḳsan Ṣafer'inde Luṭfī-zāde Aḥmed Efendi yirine Edrine Dārü'l-ḥadīṯi iḥsān,[4] ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḳa'de'sinde Edrine'de Sulṭān Bāyezīd Ḫān Medresesi ile taḥṣīl-i 'izz ü şān itdiler. Ṭoḳsan beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Sulṭān Selīm-i Cedīd Medresesi ile ḳadr ü menziletleri mezīd olup bu iki rütbede daḫı selefleri Luṭfī-zāde Efendi'yi ta'ḳīb itdiler. Ṭoḳsan sekiz Receb'inde Anḳaravī-zāde Ḥasan Efendi yirine Filibe ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınmış idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Şevvāl'inde ma'zūl ve yirlerine Yüsrī Aḥmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz Cumāde'l-āḫire'sinde Medīne-i Münevvere pāyesi żamīmesiyle Bosnevī Ḳassām Meḥemmed Efendi üzerinden İzniḳ ḳażāsına Ḫavāṣṣ-ı Aḫī ḳażāsı ilḥāḳ olınup bunlara arpalıḳ ta'yīn olındı. Bu ḥāl üzere güẕārede-i eyyām u leyāl iken biñ yüz üç Muḥarrem'inde intiḳāl ve 'ālem-i 'uḳbāya irtiḥāl eyle-

1 Ebū H: -R.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 mezbūre H: meẕḳure R.
4 R 41b.

di. Maḥlūl olan arpalıḳlarından İzniḳ ḳażāsı Muṣlī Efendi'ye ve Ḫavāṣṣ-ı Aḫī ḳażāsı ḳużāt-ı ḳaṣabāta iḥsān olındı.

Mevlānā-yı merḳūm dā'ire-nişīn-i erbāb-ı fühūm, dīde-dūz-ı menāfi', ḫalūḳ u mütevāżi', 'afīf ü ṣāliḥ, merd-i sa'ādetmend-i müfliḥ idi.

Atbāzārī Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed bin 'Abdü'l-bāḳī. Maġnisa müderrislerinden 'Abdü'l-bāḳī Efendi'nüñ maḫdūmıdur. Ser-māye-i isti'dāda mālik ve ṭarīḳ-ı 'ilme sālik olduḳda Şeyḫü'l-İslām Ebū Sa'īd Efendi'den mülāzemetle kām-revā ve merātib-i 'izz ü 'alāda menāzil-peymā olduḳdan ṣoñra ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūlen biñ yetmiş bir Şevvāl'inde Ḫaṭīb-zāde Aḥmed Efendi yirine Ḫavāṣṣ-ı Maḥmūd Paşa Medresesi ile kām-revā olmış idi. Yetmiş dört Cumāde'l-āḫire'sinde Beşiktaşī Meḥemmed Efendi yirine Ṣāniye-i İbrāhīm Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi virilüp yetmiş ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Müfettiş İbrāhīm Efendi yirine Şāh-ı Ḫūbān Medresesi iḥsān oldı. Seksen bir Ẕi'l-ḥicce'sinde İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi yirlerine İbrāhīm Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr eyleyüp seksen üç Muḥarrem'inde Ṣolaḳ-zāde Ḫalīl Efendi yirine Ḥāfıẓ Paşa Medresesi sezā görilmiş idi. Seksen dört Receb'inde yirlerinde mūṣıla-i Ṣaḥn i'tibār olınup seksen altı Cumāde'l-ūlā'sında Fenārī-zāde Seyyid Aḥmed Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi Medresesi Ūlāsı in'ām, sene-i mezbūre Şevvāl'inde Edincikli Meḥemmed Efendi yirine medāris-i Ṣemāniyye'den biriyle ikrām olınmışlar idi. Seksen sekiz Ṣa'bān'ında Eyyūbī Ṣa'bān Efendi yirine Ḫānḳāh Medresesi'n cāygāh eyleyüp seksen ṭoḳuz Şevvāl'inde 'Abdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi yirine 'Alī Paşa-yı Cedīd Medresesi ile ḳadr ü menzileti mezīd olmış idi. Ṭoḳsan iki Receb'inde selef-i sālifi Edincikli Efendi yirine Ṣāniye-i Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi ile talṭīf, ṭoḳsan beş Cumāde'l-āḫire'sinde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Murtażā Efendi yirine Medīne-i Münevvere ḳażāsıyla teşrīf olındılar. Ṭoḳsan sekiz Muḥarrem'inde munfaṣıl ve ol manṣıb-ı celīle Gümülcineli 'Abdu'llāh Efendi nā'il oldı. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi üzerinden Uzuncaova Ḫāṣköyi ḳażāsı arpalıḳ virilüp yüz üç Muḥarrem'inde Muḥarrem-zāde Meḥemmed Efendi yirine maḥrūsa-i Burusa ḳażāsı 'ināyet olınduḳda arpalıḳları Ṣadrü'd-dīn-zāde **[35b]** Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi'ye

tevcīh olınmış idi. Ba'de'l-vuṣūl üçinci gice[1] 'azm-i 'ālem-i 'uḳbā itdüklerinde maḥrūsa-i merḳūmede Bıńarbaşı maḳābirinde defn olınup manṣıb-ı maḥlūl Ṣa'rānī-zāde Meḥemmed Efendi'ye sezā görildi.

Mevlānā-yı merḳūm ḫiṣṣedār-ı ma'ārif ü 'ulūm, nīk-nihād ve ḫoş-ḫaṣlet, murā'ī-i levāzım-ı ḥaḳīḳat idi.

Ḫānesi Atbāzārı ḳurbinde olmaġın "Atbāzārī Aḥmed Efendi" dimekle[2] meşhūr ve zamān-ı tedrīsinde Ḥaremeynü'ş-Şerīfeyn evḳāfı müfettişlerine vekīl olmaġla ḫıdmeti meşkūr olmış idi.

Ḳuds Müftīsi Seyyid 'Abdü'r-raḥīm Efendi

el-Mevlā es-Seyyid 'Abdü'r-raḥīm ibnü'ş-Şeyḫ Ebu'l-luṭf ibnü's-Seyyid İsḥāḳ. Pertev-i ẕekā-yı vücūdı mehbıṭ-ı berekāt-ı Raḥmānī olan Ḳuds-i Şerīf'den nümāyān olup biń otuz dört tārīḫinde 'ālem-i nāsūta ḳadem-nihāde olmışlar idi. Sinn-i temyīze vāṣıl olduḳlarında müftī-i medīne-i Lāhor 'Abdü'l-kerīm Efendi ve Ebu'l-iḫlāṣ Ḥüseyn eş-Şurunbilālī ve bunlar emṡāli fużalādan taḥṣīl-i mebādī-i 'ulūm ve tekmīl-i ādāb-ı rüsūm eyleyüp 'ilm-i ḥadīṡde daḫı ṭarīḳ-ı[3] keṡīre ile vāṣıl-ı merām ve nā'il-i kām olduḳdan ṣońra ṭaraf-ı Rūm-ı behcet-lüzūma teşrīf idüp niçe zamān maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'de Süleymāniyye Cāmi'-i Şerīfi'nde neşr-i feżā'il-i 'ilm ü 'irfān ve beẕl-i ma'ārif-i taḥḳīḳ u itḳān itmişler idi. Biń elli sekiz Rebī'ü'l-āḫir'inde Rūmili ṣadrı Bālī-zāde Muṣṭafā Efendi'den nā'il-i şeref-i mülāzemet ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'azīmet eyleyüp devr-i merātib-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken altmış sekiz Şevvāl'inde masḳaṭ-ı re'si olan Ḳuds-i Şerīf fetvāsıyla belde-i meẕkūrede vāḳı'a 'Oṡmāniyye Medresesi iḥsān olınmış idi. Altmış ṭoḳuz Receb'inde Şeyḫü'l-İslām Esīrī Meḥemmed Efendi'nüń meclisinde zebān-dırāzlıḳ itmekle te'dīben 'azl olınup medrese ve fetvā āḫara tevcīh olınduḳda niçe zamān ḥāli perişān olup āḫirü'l-emr ṣıfru'l-yed vilāyetlerine kemer-bend-i 'azīmet olmış idi. Yetmiş iki Receb'inde Şeyḫü'l-İslām Ṣun'ī-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi medrese ve fetvāyı[4] yine kendülere i'ṭā eyleyüp dāḫil i'tibārıyla ikrām-ı tām itmişler idi.

1 R 42a.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 ṭarīḳ-ı R: ṭuruḳ-ı H.
4 fetvāyı H: fetvāsını R.

Ba'dehu mūṣıla-i Süleymāniyye i'tibār olınup Ṣafed[1] ḳażāsı daḫı ma'īşet virildi. Bir müddetden ṣoñra ḳażā-yı āsmānī bir vaḳ'a-i nā-gehānī ẓuhūrıyla bir zamān ḳal'a-bend olup ba'de'l-ḫalāṣ maḥrūsa-i Edrine'de rikāb-ı hümāyūna varup isti'ṭāf recāsında iken ecel-i 'ācil kuvvā-yı rūḥāniyyesin 'āṭıl itmegle[2] biñ yüz üç senesi ḫilālinde fevt olup maḥrūsa-i merḳūmede defn olındı.

Mevlānā-yı mezbūr feżā'il-i celīle ile meşhūr, fünūn-ı 'aḳliyyede kāmil, bitaḫṣīṣ fenn-i tefsīr ü naḫvde muḳtedā-yı efāżıl idi. Dā'imā tederrüs ile evḳāt-güẕār olup yümn-i terbiyet ü ta'līmleriyle niçeler iḥyā olmış idi.

Āṯār-ı 'ilmiyyelerinden *Fetāvā-yı Raḥmiyye fi-vāḳı'āti'l-Ḥanefiyye* ismiyle mu'anven fetāvāları ve 'ilm-i iştiḳāḳda *Ḫulāṣatü'l-iştiḳāḳ* nāmıyla metn ü şerḥleri ve *Tenvīrü'l-ebṣār* şerḥi *Minahu'l-Ġaffār* üzerine ḥāşiyeleri olduġından mā'adā mevāżi-i müşkileye resā'il ü ta'līḳātı vardur.[3]

İmām-ı Sulṭānī Kerāsteci-zāde 'Abdu'llāh Efendi

el-Mevlā 'Abdu'llāh ibn 'Alī. Amāsiyyeli Kerāsteci 'Alī Çelebi'nüñ ferzendi Kerāsteci-zāde 'Abdu'llāh Efendi'dür. Ḥüsn-i ṣavt-ı Ḫudā-dād sebeb-i inciẕāb-ı fu'ād olmaġla ba'ż-ı aḥbābı terbiyesiyle vezīr-i kişver-güşā Köprili Meḥemmed Paşa birāder-zādesi Ḥüseyn Beg'e imām olup mīr-i mezbūr ile ḥacc-ı şerīfe revān ve nā'il-i ecr-i firāvān olduḳdan ṣoñra ḳā'im-maḳām Merzifonī Ḳara Muṣṭafā Paşa'ya daḫı muḳtedā olmaġla[4] yevmen fe-yevmen merāḳī-i mecd ü 'izzete irtiḳā ve Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi'den mülāzemetle kām-revā olmış idi. Devr-i **[36ª]** merāṭib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ seksen yedi Şa'bān'ında vezīr-i meẕkūr ṣadāret-i 'uẓmāya nā'il olduḳda ḥüsn-i terbiyesiyle bunlar daḫı ḥālen meşīḫat-i İslāmiyye'den müteḳā'id Meḥemmed Efendi ḥażretleri yirlerine imām-ı ṯāliṯ-i şehriyārī olmışlar idi. Ṭoḳsan iki Receb'inde Kürd 'Abdü'l-ḥalīm Efendi yirine Seyyid 'Abdü'l-ḳādir Efendi Medresesi i'ṭā olındı. Ṭoḳsan üç Rebī'ü'l-āḫir'inde Ḳaba Ḫalīl Efendi yirine imām-ı ṯānī-i sulṭānī

1 Yazar metinde bu şehrin ismini "صفت" şeklinde bildirmiştir. Kaynaklarda bu isimde bir şehir kayıtlı değildir. Şam eyaletine bağlı bir sancak olan "Safed" adlı şehrin kastedilmiş olabileceği düşüncesiyle metindeki şekli değiştirilmiştir.

2 itmegle R: olmaġla H.

3 vardur R: mervīdür H.

4 R 42b.

olup[1] Rodosī Ebū Bekr Efendi yirine Etmekcioġlı Medresesi erzānī görilüp sene-i meẕkūre[2] Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḳadrī-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Ḫadīce Sulṭān Medresesi iḥsān, ṭoḳsan dört Ramażān'ında Çivi-zāde 'Aṭā'u'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biriyle taḥṣīl-i 'izz ü şān itmişler idi. Ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde La'lī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirlerine 'Alī Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında Başmaḳcı-zāde Seyyid 'Alī Efendi yirlerine Sulṭān Selīm-i Ḳadīm Medresesi ile ta'ẓīm olınup sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında İmām-ı Sulṭānī İbrāhīm Efendi yirine imām-ı evvel ve esbāb-ı ḥaşmeti mükemmel olduḳda İstanbul pāyesi żamīmesiyle Manyas ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup sene-i merḳūme Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi üzerinden Dimetoḳa ve Miḫalıc ḳażāları daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınup ṭoḳsan ṭoḳuz Muḥarrem'inüñ ikinci güninde vāḳi' cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān[3] Ḫān-ı Ṣānī'de ṣalāt-ı ẓuhr ve 'aṣra imāmet idüp vaḳt-i ṣāliḥ maġribe ḥāżır olduḳda mürāca'at ve mu'āvedet emriyle telḫ-kām ve yirlerine imām-ı sulṭānī naṣbıyla Şeker Meḥemmed Efendi şīrīn-kām oldı. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında arpalıḳları Vardarī Şeyḫ-zāde 'Abdü'l-ġanī Efendi üzerinden Yanbolı ma'a'n-nevāḥī ḳażālarına tebdīl ve Dimetoḳa ḳażāsıyla selefleri Şeyḫ-zāde Efendi ve Miḫalıc ve Manyas ḳażālarıyla Re'īsü'l-eṭibbā Ḥayātī-zāde Muṣṭafā Efendi tebcīl ḳılındılar. Biñ yüz iki Ṣa'bān'ında Ṭabīb Süleymān Efendi yirine Maġnisa ḳażāsı rıżā-dādeleri olup arpalıḳları ḳużāt-ı ḳaṣabāta tevcīh olındı. Yüz üç Muḥarrem'inde ḳāżī iken dā'in-i ecel müteḳāżī ve ḳażā-yı vācibü'l-edā-yı cāna rāżī olduḳlarında yirlerine İzmirī İsmā'īl Efendi ḳāḍī oldı. Bunlar belde-i meẕkūrede defn olındılar.

Merḥūm-ı merḳūm ḥüsn-i ṣavt ve leṭāfet-i elḥān ile mevsūm, maḳām-şinās, ancaḳ fenn-i mūsiḳīde muḥkemü'l-esās idi.

İzmirī Ḳarabacaḳ-zāde Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed. Medīne-i İzmir'den ẓuhūr ve "Ḳarabacaḳ-zāde Aḥmed Efendi" dimekle meşhūr olup ba'de taḥṣīli'l-isti'dād ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳ-ı 'ilmīye 'āzim ve ṣudūr-ı kirāmdan Beyāżī-zāde Aḥmed Efendi'den mülāzım olup devr-i

1 Ḳaba Ḫalīl Efendi yirine imām-ı ṣānī-i sulṭānī olup H: -R.
2 meẕkūre R: mezbūre H.
3 Süleymān H: Selīm R.

medāris-i muʿtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i meʾmūl iken biñ ṭoḳsan yedi Cumādeʾl-ūlāʾsında Kātib ʿAbduʾr-raḥmān Efendi yirine Raḥīḳī Medresesi ḫāricine ʿāric, ṭoḳsan ṭoḳuz Cumādeʾl-ūlāʾsında yirlerinde ḥareket-i miṡliyye iʿtibārıyla mübtehic olup yüz iki Receb'inde Ḫˇāce-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Ṣāniye-i İbrāhīm Paşa-yı ʿAtīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olmışlar idi. Yüz üç Muḥarrem'inde[1] dār-ı fenādan rıḥlet ve ʿālem-i ʿuḳbāya ʿazīmet eyleyüp medrese-i maḥlūlelerinde Çuḳacı-zāde[2] İbrāhīm Efendi ferş-i seccāde-i dirāset eyledi.

Merḥūm-ı merḳūm dāḫil-i ʿidād-ı erbāb-ı rüsūm, nīf-nefs ü ṣāfī-fuʾād, müʾmin-i pāk-iʿtiḳād idi.

İmām-ı Sulṭānī ʿAlī Efendi

el-Mevlā ʿAlī. Amāsiyye ḳurbinde Ladiḳ ḳaṣabasından ẓuhūr ve istifāża-i nūr-ı şuʿūr idüp dārüʾl-mülk-i İstanbul'a ḳudūm ve devr-i mecālis-i ʿulemāyı Rūm eyleyüp taḥṣīl-i **[36b]** ʿilm-i ḳırāʾat u tecvīde ṣarf-ı ʿinān-ı himmet ve cānib-i zühd ü ṣalāḥa tevcīh-i semend-i ʿazīmet itdükden ṣoñra ibtidā Melek İmām yirine Ayaṣofıyya Cāmiʿ-i Şerīfi'nde imām ve muḳtedā-yı enām olup baʿdehu Sarāy-ı ʿAtīḳ muḳābilinde Yaʿḳūb Aġa Cāmiʿi Şerīfi ḫiṭābeti tevcīh olınmış idi. Biñ altmış altı Rebīʿüʾl-āḫir'inde Bāġçeḳapusı dāḫilinde Vālide Sulṭān Cāmiʿ-i Şerīfi tamām olduḳda ḫiṭābeti ile nāʾilüʾl-merām olup yetmiş ṭoḳuz tārīḫinde Devlet-i ʿAliyye maḥmiyye-i Edrine'de iken İmām-ı Sulṭānī İbrāhīm Efendi'nüñ mizācları bir miḳdār münḥarif olmaġla bunlar maḥmiyye-i merḳūmeye daʿvet[3] ve imām-ı ṯānīlik ile taḥṣīl-i ʿizz ü rifʿat eyleyüp arpalıḳ ḳabūlinden ibā itmeleriyle yevmiyye gümrükden iki yüz aḳçe vaẓīfe taʿyīn olındı. Seksen üç senesi ḫilālinde Ḳuds-i Şerīf pāyesi ile teşrīf olınup dört ʿaded mülāzım yazdılar. Seksen altı Ṣafer'inde sūr-ı hümāyūndan muḳaddem kendü ṭalebleriyle iẓn-i hümāyūn-ı ḥacc-ı şerīfe ʿazīmet itdüklerinde ḫıdmet-i imāmet-i sulṭānī Ḳaba Ḫalīl Efendi'ye erzānī görildi. Baʿdeʾl-ḳufūl maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye vuṣūl bulduḳlarında Ayaṣofıyya Cāmiʿ-i Şerīfi imāmeti ve Vālide Sulṭān Cāmiʿ-i Şerīfi ḫiṭābeti ḫıdmetiyle meşġūl iken ṭoḳsan yedi

1 Yüz üç Muḥarrem'inde H: -R.
2 R 43a.
3 daʿvet H: ʿavdet R.

Cumāde'l-ūlā'sında Şa'bān Efendi maḥlūlinden Ayaṣofıyya-i Kebīr Cāmi'-i Şerīfi ḫiṭābetine naḳlle tevḳīr olınup Vālide Sulṭān Cāmi'-i Şerīfi ḫiṭābeti Ṣāliḥ Efendi ḥażretlerine tevcīh olındı. Yüz bir Muḥarrem'inde Şeker Meḥemmed Efendi maḥlūlinden ṯāniyen ḫıdmet-i imāmet-i sulṭānī ve Sulṭān Aḥmed Ḫān Medresesi daḫı erzānī görilüp İstanbul pāyesiyle daḫı mükerrem olduḳlarında Ayaṣofıyya imāmetin kendü hemşīre-zādeleri ḥālen re'īsü'l-'ulemā[1] Ḥasan Efendi ḥażretlerine fāriġ oldılar. Yüz üç Rebī'ü'l-āḫir'inüñ on sekizinci Ṣülāṯā güni maḥrūsa-i Edrine'de terk-i cihān-ı fānī ve 'azm-i beḳā-yı cāvidānī itdüklerinde Üçşerefeli Cāmi'-i Şerīfi miḥrābı ḥiẓāsında defn olınup maḥlūl olan ḫıdmet-i imāmet-i sulṭānī ve Ayaṣofıyya-i Kebīr ḫiṭābeti ve Medrese-i Sulṭān Aḥmed Ḫānī ve gümrükden olan vaẓīfe-i mu'ayyeneleri müşārun ileyh Ḥasan Efendi ḥażretlerine erzānī görilmiş idi.

Merḥūm-ı mezbūr aḫlāḳ-ı kerīme ile meşhūr, nīk-ḫaṣlet, ṣāfī-ṭaviyyet, pīr-i mu'ammer-i ṣāliḥ, sa'ādetmend-i müfliḥ idi.

Ḳaramanī Müfettiş 'Oṯmān Efendi[2]

el-Mevlā 'Oṯmān bin Aḥmed ibn el-Ḥāc Receb. Diyār-ı Karaman'dan bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olup ṭarīḳ-ı sa'ādet-refīḳ-ı 'ilmīye 'āzim ve Kevākibī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi'den mülāzım olduḳdan ṣoñra devr-i medāris iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ seksen yedi Ramażān'ında Ṭrabzonī Meḥemmed Efendi yirine Süheyl Beg Medresesi ḫāricine[3] 'āric, ṭoḳsan üç Rebī'ü'l-āḫir'inde Çeşmī-zāde Tābi'i Ḥasan Efendi yirine Bāzirgānbaşı Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Ṭoḳsan yedi Receb'inde Uzun 'Īsā Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Ḥüseyn Efendi Medresesi in'ām olınup[4] ṭoḳsan sekiz Rebī'ü'l-evvel'inde es-Seyyid Meḥemmed Dede Efendi ḥażretleri yirlerine Ḫāṣoṭabaşı Medresesi'ne taḥrīk olındılar. Ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Celeb Ḫalīl Efendi yirine Ṭopḳapusı dāḫilinde Aḥmed Paşa Medresesi sezā görilüp sene-i meẕkūre Şa'bān'ında yirlerinde mūṣıla-i Ṣaḥn i'tibār olınmış idi. Sene-i merḳūme Şevvāl'inde Çeşmī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi yirine İbrāhīm Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup yüz Cumā-

1 re'īsü'l-'ulemā H: re'īsü'l-'ulemā'i'l-eṭibbā R.
2 Ḳaramanī Müfettiş 'Oṯmān Efendi H: -R.
3 ḫāricine H: ḫāricinde R.
4 R 43b.

de'l-ūlā'sında Gelibolī Meḥemmed Efendi yirine medāris-i Ṣemāniyye'den birinde basṭ-ı seccāde-i ders ü taḥḳīḳ eyleyüp yüz bir Ṣa'bān'ında Efṭas Şeyḫī Seyyid Meḥemmed Efendi **[37[a]]** yirine Şeyḫü'l-İslām Yaḥyā Efendi Medresesi ile ikrām olınmışlar[1] idi. Yüz üç Cumāde'l-āḫire'sinde ders ü devri āḫir ve dem-beste-i menāfiẓ ü menāḫir olup 'ālem-i ervāḥa rıḥlet itdüklerinde medrese-i maḥlūleleri Dāmād Efendi-zāde Aḥmed Efendi ḥażretlerine tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm müşāreket-i emṡālle ma'lūm, manẓūr-ı 'ayn-ı 'ināyet ve Şeyḫü'l-İslām Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi'nüñ müfettişi olmaġla bā'iṡ-i izdiyād-ı ḳadr ü menzilet olmış idi.

Dizdār-zāde Meḥemmed Efendi [Ṭaş Efendi]

el-Mevlā Meḥemmed ibnü'l-mevlā Muṣṭafā. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Dizdār-zāde Muṣṭafā Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi Meḥemmed Efendi'dür. Maḥrūsa-i Edrine'den ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr itdükden ṣoñra ṭarīḳ-ı tedrīse 'āzīmet ve 'ulemā-yı kirāmuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ altmış Receb'inde maḥrūsa-i Edrine'de 'Alemü'd-dīn Medresesi ḫāricine 'āric, altmış beş Şevvāl'inde Naḳīb-zāde Meḥemmed Efendi yirine Şāh Melek Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Altmış ṭoḳuz Receb'inde Luṭfī-zāde Aḥmed Efendi yirine Orūc Paşa Medresesi virilüp sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde selefi Luṭfī-zāde Efendi yirine Çuḳacı Ḥācī Medresesi'ne taḥrīk olındılar. Yetmiş üç Ramażān'ında Bustāncı-zāde Aḥmed Efendi yirine Şeyḫī Çelebi Medresesi iḥsān, yetmiş sekiz Receb'inde Mīr-i Mīrān Medresesi'ne şāyān olup yetmiş ṭoḳuz Şevvāl'inde Emīniyye Medresesi'ne gelüp seksen bir Cumāde'l-āḫire'sinde Sirāciyye Medresesi'ne vāṣıl, seksen dört Ṣafer'inde Ṭaşlıḳ Medresesi'ne nā'il oldılar. Bu dört rütbede selefleri Luṭfī-zāde Efendi'yi ta'ḳīb itmişler idi. Seksen altı Cumāde'l-ūlā'sında İbrāhīm Efendi yirine Cāmi'-i 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup seksen ṭoḳuz Receb'inde yine selef-i sālifi Luṭfī-zāde Efendi yirine Üçşerefeli Medresesi Ṡāniyesi'ne vuṣūl bulup ṭoḳsan

1 olınmışlar H: olınmış R.

Ṣafer'inde yirlerinde altmışlı i'tibār olındı. Ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḳa'de'sinde Bekr Çelebi-zāde Meḥemmed Efendi yirine Edrine Dārü'l-ḥadīṯi ile nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Ṭoḳsan beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Edrine'de Sulṭān Bāyezīd Ḫān Medresesi ile ḳadr ü menzileti mezīd olup ṭoḳsan sekiz Receb'inde Edrine Selīmiyyesi ile ṭaḥṣīl-i 'izz ü şān eyleyüp bu iki rütbede selefleri Bekr Çelebi-zāde Meḥemmed Efendi'yi[1] ta'ḳīb itdiler. Yüz bir Cumāde'l-āḫire'sinde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Ḳaramanī Aḥmed Efendi yirine Medīne-i Münevvere ḳażāsıyla teşrīf olınup yüz üç Muḥarrem'inde ma'zūl ve yirlerine Bekrī-zāde Aḥmed Efendi mevṣūl oldı. Bunlar ba'de'l-'azl gelürken sene-i mezbūre ḥudūdında eṣnā-yı rāhda intiḳāl ve 'ālem-i 'uḳbāya irtiḥāl eylediler.

Mevlānā-yı mezbūr ma'ārif-i 'ilmiyye ile meşhūr, ṣāliḥ ü ṣāfī[2]-fu'ād, mü'min-i pāk-i'tiḳād, vālidleri gibi bunlar daḫı "Ṭaş Efendi" dimekle şöhret-şi'ār, ma'lūm-ı kibār u ṣiġār idi.

Ṣarı Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed. Medīne-i Ṣire'den 'azm-i şehristān-ı vücūd ve cilve-i ṣaḥīfe-i şühūd idüp dārü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve 'ulemā-yı kirāma ḫıdmet ile Şeyḫü'l-İslām Esīrī Meḥemmed Efendi'den şeref-i mülāzemetle be-kām olduḳdan ṣoñra devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ seksen altı Cumāde'l-ūlā'sında Ḥıfẓī Muṣṭafā Efendi yirine Bālī Efendi Medresesi sezā görilmiş idi. Seksen sekiz Rebī'ü'l-evvel'inde Ḳuyumcı-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ümm-i Veled Medresesi virilüp ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi yirine İbrāhīm Paşa-yı Cedīd Medresesi ile ḳadr ü menzileti mezīd olmış idi. Ṭoḳsan iki Receb'inde Ḳara Ḥasan Efendi yirine Ḳonya ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup ṭoḳsan dört Muḥarrem'inde ma'zūl ve yirlerine Kūsec Feyżu'llāh **[37[b]]** Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan beş Şevvāl'inde Teẕkireci 'Abdü'l-ḥalīm Efendi yirine Belġrad ḳażāsıyla ber-murād olup ṭoḳsan yedi Receb'inde 'azl ve yirlerine Bosna ḳāḍīsi Ya'ḳūb Efendi naḳl, anlaruñ yirlerine[3] Şeyḫ-zāde İbrāhīm Efendi vaṣl olındı. Yüz bir Şevvāl'inde Lüḥūmī 'Alī Efendi yirine ṣāniyen Ḳonya ḳażāsına

1 R 44a.
2 ṣāfī H: -R.
3 yirlerine R: yirine H.

ḥākim olmışlar idi. Yüz üç Ṣafer'inde 'azl olınup yirleri A'rec-zāde 'Abdu'llāh Efendi'ye arpalıḳ ta'yīn olındı. Sene-i mezbūre Receb'inde manṣıb-ı ḥayātdan daḫı munfaṣıl ve 'ālem-i ervāḥa vāṣıl oldı.

Mevlānā-yı mezbūr faẓīlet-i 'ilmiyye ile meşhūr idi.

Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi

el-Mevlā 'Alī ibnü'ş-Şeyḫ Meḥemmed ibnü'l-Ḳāḍī Ḥasan. Vālid-i keşīrü'l-maḥāmidleri Şeyḫ Meḥemmed Efendi diyār-ı 'Alā'iyye'den āheng-i dārü'l-mülk-i Rūm ve şehr-i Ḳosṭanṭıniyye'ye ḳudūm idüp 'ulemādan birine dānişmend ve mülāzemetleriyle sūdmend olduḳdan ṣoñra ṭab'-ı tecerrüd-i i'tibārı teşne-leb-i esrār-ı ebrār ve meşreb-i ehl-i fenādan ḥiṣṣedār olmaġın meşāyiḫ-ı ṭarīḳa-i Ḫalvetiyye'den Tercemān şeyḫi 'Ömer Efendi āsitānesine ittiṣāl ü istinād ve ol 'azīzden aḫz-ı dest-i inābet murād idüp ba'de'l-istiḫāre bī'at ve biraz zamān taḥṣīl-i ādāb-ı ṭarīḳat itdükden ṣoñra şeyḫ-i mezbūr içün medīne-i Yeñişehr civārında Çatalca ḳażāsında Beg-zāde binā itdügi zāviyeye ḫalīfe naṣb olınup ol ḳaṣabada niçe yıllar seccāde-nişīn-i irşād ve iḳrā-yı erbāb-ı isti'dāda mu'tād olup anda tavaṭṭun itmişler idi. Biñ ḳırḳ bir tārīḫinde ṣāḥibü't-terceme cenābları ḳaṣaba-i mezbūrede sāye-efken-i çemen-i ṣuffe-i şühūd ve zīver-i ṣaḥīfe-i vücūd olup sinn-i temyīze resīde olduḳlarında vālid-i mācidleri himmetiyle teşyīd-i mebānī-i 'ulūm ve tertīb-i muḳaddimāt-ı manṭūḳ u mefhūm ḳılup[1] ḳırḳ üç tārīḫinde Yeñişehr ḳāḍīsi olan Fāżıl 'Abdü'r-raḥīm Efendi ol menzile mürūr itdükde bunlara bir mülāzemet iḥsānına va'dleri sebḳat itmegin[2] biñ elli yedi Rebī'ü'l-evvel'inde zīnet-efzā-yı meşīḫatü'l-İslāmiyye olduḳlarında teşrīfen ikinci olmaḳ üzere mülāzemete ḳabūl ve incāz-ı va'd ile nā'il-i me'mūl itmişler idi. Altmış iki senesi ḥudūdında taḥṣīl-i kemāl ve vuṣūl-i āmāl ḳaṣdıyla şehr-i İstanbul'a ḳudūm ve fāżıl-ı bī-hemtā Minḳārī-zāde Yaḥyā Efendi āsitānesin veche-i āmāl ü merūm idüp ḳand-i mu'ād-ı ifādelerinden istifāde ve rütbe-i kemāle pā-nihāde olmışlar idi. Sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında fāżıl-ı mezbūr Mıṣr-ı ẕātü'l-ehrām ḳażāsıyla maḳżiyyü'l-merām olduḳlarında ḫıdmetlerinden infikāk itmeyüp ṣoḥbet-i pür-bereketleriyle muġtenim olaraḳ Mıṣr-ı Ḳāhire'ye vuṣūl bulup ve maḥkeme-i bāb ḫıdmet-i niyābetleriyle şeref-yāb oldılar. Ba'de-

1 R 44b.
2 itmegin H: itmiş iken R.

hu edā-yı ḥiccetü'l-İslām ve ziyāret-i ravża-i seyyidü'l-enām eyleyüp ba'de'l-ḳufūl maḥmiyye-i İstanbul'a vuṣūllerinde üstādları ḫıdmetinde iştiġāle ḳarār virmişler idi. Altmış ṭoḳuz Receb'inde üstādları belde-i Ḳosṭanṭıniyye ḳāḍīsi olduḳlarında[1] yine nā'ib-i bāb ve ḥākim-i bī-irtiyāb naṣb olınup ba'de tekmīli'l-müddet yetmiş bir Şevvāl'inde 'Abdü'r-raḥīm-zāde Meḥemmed Efendi Mıṣr-ı Ḳāhire ḳażāsıyla şeref-yāb olduḳlarında nā'ib-i niyābet-i sābıḳa ile kāmyāb oldılar. Ba'de ḳażā'i'l-vaṭar ve ṭayy-ı merāḥilü's-sefer şehr-i İstanbul'a vāṣıl olup sinīn-i 'ömrleri henüz 'ıḳd-ı ṣāliṣe bāliġ olmadın bilād-ı müte'addidede ve mu'teberede 'iffetle meẕkūr olmaġın "Nā'ib Çelebi" dimekle meşhūr ve zebān-zed-i cumhūr oldılar. Yetmiş üç Receb'inde La'lī-zāde 'Abdü'l-'azīz Efendi yirine Ūlā-yı Mesīḥ Paşa Medresesi'ne şeref-baḫşā olmışlar idi. Sene-i meẕkūre Ramażān'ında Uyvar sefer-i ẓafer-reh-berinde ordu-yı hümāyūn ḳażāsıyla mümtāz ve Siroz ḳażāsı arpalıġıyla ser-efrāz olup ba'de'l-fetḥ ve'ẓ-ẓafer yetmiş dört Cumāde'l-āḫire'sinde Ṣarı 'Oṯmān Efendi yirine Ḥāfıẓ Paşa Medresesi ile i'zāz olındılar. Yetmiş beş Muḥarrem'inde selefleri 'Oṯmān Efendi yirine Ġażanfer Aġa Medresesi ile tekrīm, yetmiş **[38[a]]** altı Ramażān'ında Ḥāmid Efendi yirine Selanik ḳażāsı ḥükūmetiyle ta'ẓīm olınmışlar idi. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde vāḳi' Girid Seferi'nde daḫı mevkib-i hümāyūn ḳażāsıyla me'mūr olup manṣıblarına nā'ib naṣb eylediler. Yetmiş sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde Selanik ḳażāsı Kebīrī-zāde Muṣṭafā Efendi'ye tevcīh olınup seksen bir Receb'inde Anḳaravī Meḥemmed Efendi yirine Mıṣr-ı Ḳāhire ḳażāsıyla kevkeb-i iḳbālleri zāhire olmış idi. Ḳaṭ'-ı merāḥil-i ṭarīḳ iderek 'Aynü't-tüccār nām menzile resīde olduḳlarında[2] sene-i meẕkūre Şevvāl'inde ṭaraf-ı Devlet-i 'Aliyye'ye 'avdet itdürülüp Ḳadrī Efendi def'a-i ṣāliṣesi yirine sadāret-i Rūm-ı behcet-rüsūm ẕāt-ı ma'ālī-mevsūmlarına şāyān ve Mıṣr ḳażāsı Ḳabaḳulaḳ-zāde Meḥemmed Efendi'ye iḥsān olındı. Seksen dört Rebī'ü'l-evvel'inde munfaṣıl ve yirlerine Anaṭolı ṣadrı selef-i sālifleri Anḳaravī Efendi vāṣıl ve anlaruñ yirine Es'ad-zāde Seyyid Meḥemmed[3] Sa'īd Efendi nā'il olup bunlara Erīḥā ma'a Tilbaşār ḳażāları żamīmesiyle Es'ad-zāde Efendi üzerinden 'Ayntāb ḳażāsı arpalıḳ virildi. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde Şeyḫü'l-İslām fāżıl-ı meşhūdü'l-enām[4] Minḳārī-zāde

1 olduḳlarında H: olduḳda R.
2 olduḳlarında H: oldılar R.
3 R 45a.
4 meşhūdü'l-enām H: meşhūrü'l-enām R.

Yaḥyā Efendi ḥażretleri ba'ż-ı emrāz u 'ilel sebebiyle teḳā'üd iḫtiyār itdüklerinde ṣāḥibü't-terceme cenābları Ḥācīoġlıbāzārı ḳaṣabasında rikāb-ı hümāyūna da'vet[1] olınup māh-ı mezbūruñ on dördinci Erba'ā güni ḥużūr-ı şehriyārīye vāṣıl ve emr-i 'aẓīm-i ḫıdmet-i iftāya nā'il oldılar. Nālī Meḥemmed Efendi didügi tārīḫdür:

Mıṣrā'

Ma'denü'l-'ilmi 'aleyye ve 'aleyhi'l-fetvā[2]

Seksen beş Muḥarrem'inde arpalıḳların Bosnevī Bālī Efendi'ye tevcīḥ ü iḥsān buyurdılar. Ṭoḳsan yedi Ẕi'l-ḳa'de'sinde Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi üzerinden Gelibolı ma'a Şehrköyi ve Sulṭānḥiṣārı ḳażāları arpalıġıyla 'azlden mā'adā maḥrūsa-i Burusa'ya nefy ü iclā olınduḳlarında maḳām-ı fetvāya Rūmili ṣadrından ḫalefleri Anḳaravī Meḥemmed Efendi menḳūl ve anlaruñ yirlerine Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde cezīre-i Rodos'a gönderilüp ṭoḳsan ṭoḳuz[3] Rebī'ü'l-evvel'inde ṯāniyen maḥrūsa-i Burusa'ya 'avde me'ẕūn olup sene-i merḳūme Receb'inde arpalıḳları Minḳārī-zāde 'Abdu'llāh Efendi maḥlūlinden Ṣire ve Bıñarḥiṣār ve Ḳaraṣu Yeñicesi ḳażālarına tebdīl ve Gelibolı ve Sulṭānḥiṣārı ḳażālarıyla Müfettiş İbrāhīm Efendi tebcīl ḳılındı. Yüz bir Şevvāl'inde şehr-i İstanbul'da menzillerine duḫūle ruḫṣāt-yāb ve ol ikrām ile maẓhar-ı iltifāt-ı bī-ḥisāb olup gūşe-nişīn-i inzivā ve dīde-dūz-ı ẓuhūr-ı feyż-i Ḫudā iken yüz üç Cumāde'l-āḫire'sinde Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi yirine ṯāniyen müftī ve müşkil-güşā-yı müstefīd ü müsteftī olup Devlet-i 'Aliyye maḥrūsa-i Edrine'de olmaġla rikāb-ı hümāyūna vuṣūllerinden ṣoñra şikestī-i mizāc sebebiyle sene-i merḳūme Ṣa'bān'ınuñ ikinci Sebt güni intiḳāl ve dārü'n-na'īm-i cāvidānīye ittiṣāl eyleyüp emr-i techīzi itmām ve Sulṭān Selīm-i Cedīd Cāmi'-i Şerīfi'nde ba'de ṣalāti'ẓ-ẓuhr ṣalāt-ı cenāzelerine ḳıyām olınduḳdan ṣoñra Zehr-i Mār ismiyle mevsūm olan mescid-i şerīf sāḥasında mütevārī-i ḫāk-i 'ıṭrnāk olduḳlarında manṣıb-ı celīle-i fetvā ṯāniyen selefleri Feyżu'llāh Efendi'ye sezā görilüp maḥlūl olan arpalıḳlarından Ṣire ve Ḳaraṣu Yeñicesi ḳażāları ḫaleflerine ve Bıñarḥiṣār ḳażāsı Üsküdarī Ḳarabacaḳ Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı.

1 da'vet H: 'avdet R.
2 معدن العلم على و عليه الفتوا
3 ṭoḳsan ṭoḳuz H: ṭoḳsan R.

Mevlānā-yı mezbūr *'aleyhi raḥmetü'l-Meliki'l-Ġafūr*,[1] 'aynü'l-a'yān-fużalā-yı zamān, ṭarāvet-baḫş-ı būstān-ı kemāl-i 'irfān, dūdmān-ı salāḥdan ẓāhir, müstecmi'-i ma'ālī vü mefāḫir, ḥalīm ü kem-āzār, esās-ı ẕātı metīn ve üstüvār-ı kelāmında ṣābit-ḳadem, mu'āhedātında rāsiḫ-dem, 'iṣmet ü 'iffetde 'alem, ḳażāsında nezāhet ü istiḳāmeti müsellem, [**38**[b]] vecīh ü vaḳūr, beşāşet ü semāḥetle meşhūr, ṣoḥbet-i 'ulemāya mā'il ve meşāyiḫ-ı ṭarīḳata şifte-dil, cāmi'-i şerī'at u ṭarīḳat, mecma'u'l-baḥreyn-i fażīlet ü ḥaḳīḳat, pāk-nijād, melek-nihād ādem idi.

Süleymān Efendi

el-Mevlā Süleymān. Balıkesir ḳaṣabasından ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr idüp 'ulemā-yı kirāma ḫıdmet ve birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i merātib iderek[2] ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan iki Ẕi'l-ḥicce'sinde İzniḳ ḳaṣabasında vāḳı'a Sulṭān Orḫan Medresesi iḥsān olınmış idi. Ṭoḳsan altı Muḥarrem'inde yirlerinde dāḫil, yüz bir Ṣa'bān'ında yirlerinde mūṣıla-i Ṣaḥn i'tibārları olınup sene-i mezbūre Ramażān'ında Bādincānī Meḥemmed Efendi yirine maḥrūsa-i Burusa'da Ḫançeriyye Medresesi'ne naḳl olınmışlar idi.[3] Yüz üç Ṣa'bān'ında fevt olup maḥrūsa-i merḳūmede Murādiyye ḳurbinde defn olınup medrese-i maḥlūlesi Ḳuyumcı-zāde İsmā'īl Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm āşinā-yı deryā-yı 'ulūm, müstaḳīm ü ṣāliḥ, sa'ādet-mend-i müfliḥ idi.

Re'īsü'l-eṭibbā Ḥayātī-zāde Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Muṣṭafā Feyżī. Tevfīḳ-ı Ḫudā-dād rāh-ı reşādı olmaġla millet-i Mūseviyye'den iken şeref-i İslām'la müşerref olmış idi. Evā'il-i ḥālinde fenn-i ṭıbba sālik ve eṭibbā-yı ḫaṣṣa-i sulṭānī silkine münselik olup niçe zamān keṣret-i tecārüb ile bī-ḥisāb merżā-yı enāma ṣıḥḥat-resān ve müşārün ileyh bi'l-benān olduḳdan ṣoñra biñ seksen Rebī'ü'l-āḫir'inde mevkib-i hümāyūnla medīne-i Yeñişehr'de bulınmaġın Ḥekīmbaşı Ṣāliḥ Efendi maḥlūlinden ḫıdmet-i riyā-

1 "Melik ve Gafûr'un (Allah'ın) rahmeti üzerine olsun."
2 R 45b.
3 olınmışlar idi H: olındı R.

set-i eṭibbā bunlara sezā görilüp Ḳuds-i Şerīf pāyesiyle teşrīf ve Tekfūrṭaġı ḳażāsı arpalıġıyla talṭīf olındılar. Seksen altı Rebī'ü'l-evvel'inde vāḳi' sūr-ı hümāyūnda Malġara ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınup seksen ṭoḳuz Receb'inde Edrine pāyesi iḥsān olınmış idi. Ṭoḳsan beş tārīḫinde İstanbul pāyesiyle tekrīm olınmışlar idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Muḥarrem'inde Tekfūrṭaġı ḳażāsı ber-vech-i arpalıḳ İmām-ı Sulṭānī Şeker Meḥemmed Efendi'ye ve Malġara ḳażāsı daḫı ḳużāt-ı ḳaṣabāta tevcīh olınup bunlara Kirmastı ḳażāsı ilḥāḳıyla Kerāsteci-zāde 'Abdu'llāh Efendi üzerinden Miḫalıc ve Manyas ḳażāları bedel virildi. Yüz Ṣafer'inde Vardarī Şeyḫ-zāde 'Abdü'l-ġanī Efendi üzerinden Dimetoḳa ma'a Ṭaġardı ḳażāları żamīmesiyle daḫı bā-ḫaṭṭ-ı hümāyūn-ı şevket-maḳrūn memnūn olmışlar idi. Sene-i mezbūre Şevvāl'inde Anaṭolı pāyesi iḥsān olınup yüz bir Muḥarrem'inde Anṭāḳıyyeli Muṣṭafā Efendi maḥlūlinden bunlara Pravadi ḳażāsı virilüp Manyas ve Kirmastı ḳażāları 'Abdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi'ye tevcīh olındı. Sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında Fındıḳlılı 'Abdī Efendi maḥlūlinden ṣāniyen Tekfūrṭaġı ḳażāsı 'ināyet olınup Miḫalıc ḳażāsı Edrineli Murtażā Efendi'ye virilmiş idi. Yüz iki Şevvāl'inde Dimetoḳa ve Daġardı ḳażāları ṣāniyen selef-i sālifleri Şeyḫ-zāde Efendi'ye ve Pravadi ḳażāsı Şāriḥ-i *Mülteḳā* Seyyid Meḥemmed Efendi'ye virildi. Yüz üç Ramażān'ında 'azl olınup yirlerine Ḥasan Efendi re'īsü'l-eṭibbā [olup] ve arpalıḳları olan Tekfūrṭaġı ḳażāsı daḫı ḫaleflerine sezā görildi. Bu ḥāl üzere evḳāt-güẕār iken sene-i meẕkūre evāḫirinde rıḥlet ve 'ālem-i bāḳīye 'azīmet itdüklerinde Edrineḳapusı ḫāricinde medfūn ve naḳş-ı seng-i mezārları Himmet-zāde[1] Şeyḫ 'Abdu'llāh Efendi didügi tārīḫ-i mevzūndur:

Mıṣrā'

Ṭıb ma'an gitdi Ḥayātī-zāde-i dānā ile[2]

Ṭabīb-i mezbūr kemāl-i ḫadāḳatle meşhūr, 'ilminde ferīd, fenninde vaḥīd idi.

Āṯār-ı 'ilmiyyelerinden fenn-i ṭıbda "Sevdā-yı Merāḳī" ve " 'İllet-i Merāḳıyyā" ḥaḳḳında üç ḳıṭ'a risāleleri vardur. el-Ān mütedāvil **[39[a]]** ü merġūbdur. [3]

1 Himmet-zāde H: Himmet Efendi-zāde R.
2 طب معاً کتدی حیاتی زادهٔ دانا یله
3 R 46a.

Ḫazīnedār 'Alī Paşa İmāmı es-Seyyid Meḥemmed Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Meḥemmed. Sābıḳā ḳā'im-maḳām-ı rikāb olan[1] Ḫazīnedār 'Alī Paşa'ya intisāb ve ḫıdmet-i imāmetleriyle şeref-yāb olup himmet-i 'aliyyeleriyle 'ulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olduḳdan ṣoñra devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken biñ yüz bir Şa'bān'ında İsmā'īl Efendi yirine Çobān Çāvuş Medresesi ḫāriciyle kām-revā, yüz iki Receb'inde Dendānī-zāde 'Abdu'l-lāh Efendi yirine Ferhād Paşa Medresesi i'ṭā olınmış idi. Yüz üç Ẕi'l-ḳa'de'sinde paşa-yı merḳūm Mıṣr vālīsi iken belde-i meẕkūrede irtiḥāl ve 'ālem-i ervāḥa isti'cāl itdüklerinde medrese-i maḥlūleleri Ḳaba 'Ömer Efendi'ye intiḳāl eyledi.

Merḥūm-ı merḳūm dāḫil-i erbāb-ı rüsūm, ḥiṣṣemend-i ma'ārif ü 'ulūm, ṣalāḥ-ı ḥālle ma'lūm idi.

Ḳabaṣaḳal Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed. Vilāyet-i Anaṭolı'nuñ bir gūşesinden nümāyān ve kesb-i feżā'il-i 'ilm ü 'irfān eyleyüp Bustān-zāde Aḥmed Efendi'den mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'āzim olup ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yetmiş iki Ẕi'l-ḳa'de'sinde La'lī-zāde 'Abdü'l-'azīz Efendi yirine İbrāhīm Ketḫudā Medresesi ḫāricine 'āric, yetmiş ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Sivasī-zāde 'Abdü'l-vehhāb Efendi yirine 'Abdü'l-ḳādir Efendi Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar[2] idi. Seksen beş Ramażān'ında Ders-i 'Ām Ṣāliḥ Efendi yirine Ḳāḍī 'Abdü'l-ḥalīm Medresesi ile tekrīm, seksen altı Şevvāl'inde 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi yirlerine Sekbān 'Alī Medresesi ile ta'ẓīm olındılar. Seksen sekiz Şa'bān'ında Elmās Aġa Ḫˇācesi 'Alī Efendi yirine Ḫayrü'd-dīn Paşa Medresesi i'ṭā, ṭoḳsan Ramażān'ında Ṣolaḳ-zāde Ḫalīl Efendi yirine Ṣofya ḳażāsı sezā görildi. Ṭoḳsan iki Receb'inde ma'zūl ve yirlerine Etmekci-zāde Seyyid 'Alī Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında Ḳayṣeriyyeli İsmā'īl Efendi yirine Diyārbekr ḳażāsı 'ināyet olınup ṭoḳsan sekiz Receb'inde 'azl ve yirlerine Ḳarabacaḳ Meḥemmed Efendi vaṣl olındı. Yüz Cumāde'l-āḫire'sinde Medīne-i Münevvere pāyesi żamīmesiyle Bosnevī Ḳassām Meḥemmed Efendi üzerinden

1 Sābıḳā ḳā'im-maḳām-ı rikāb olan H: -R:
2 olmışlar H: olmış R.

Hotalıc ḳażāsı arpalıḳ virildi. Yüz iki Cumāde'l-ūlā'sında Ṭrabzonī Meḥemmed Efendi yirine Baġdād-ı bihişt-ābād ḳażāsıyla ber-murād olmışlar idi. Yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde fevti ḫaberi vāṣıl olduḳda manṣıb-ı maḥlūle Fettāḥ-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi nā'il oldı.

Merḥūm-ı mezbūr "Ḳabaṣaḳal Aḥmed Efendi" dimekle meşhūr ve eczā-yı ta'rīfi bu mertebeye maḳṣūrdur.

Şāriḥ-i *Mülteḳā* Seyyid Meḥemmed Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Meḥemmed bin Meḥemmed. Medīne-i Ḥalebü'ş-şehbādan bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olup belde-i meẕkūre 'ulemāsından taḥṣīl-i muḳaddimāt-ı 'ulūm itdükden ṣoñra tekmīl-i baḳıyye-i fünūn ārzūsıyla Ḳāhire-i ṭāhireye revān ve dārü'l-'ilm ve'l-'irfān olan Cāmi'-i Ezher'de dāḫil-i zümre-i ṭālibīn-i taḥḳīḳ u īḳān olup bir müddet ders ü devre şuġl ile ārām, ba'dehu semt-i Ḥabeş'e imāle-i licām idüp anda daḫı ba'ż-ı 'ulūm-ı ġarībe ve fünūn-ı 'acībeyi iktisāb ve ma'ārif-i keşīre ile kām-yāb olduḳlarında tekrār Mıṣr-ı Ḳāhire'ye 'avdet ve cāmi'-i mezbūrda ḥalḳa-bend-i meclis-i dirāset olmışlar idi. Bir müddetden ṣoñra belde-i Ḳosṭanṭıniyye'ye hicret eyleyüp ḫıdmet-i ifāde ile evḳāt-güẕār ve fenn-i lāzımu'l-intisāb-ı[1] ṭıbdan vāyedār olmaġın Cāmi'-i Ebu'l-fetḥ ḳurbinde 'alā-bābi'llāh fetḥ-i dükkānçe-i ḥikmet-meşḥūn ile zāviye-nişīn-i *er-rızḳu 'ala'llāh*[2] oldılar. Ba'dehu Şeyḫü'l-İslām Bahāyī Efendi'ye risāle virüp ol bahāne ile mülāzım ve ṭarīḳ-ı **[39b]** tedrīse 'āzim olup ba'de tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken muḳaddemā cem' ü tedvīn itdügi *Mülteḳa'l-ebḥur Şerḥi*'ni daḫı iẓhār ve "Şāriḥü'l-*Mülteḳā*" 'unvānıyla ma'lūm-ı ṣiġār u kibār[3] olduḳdan ṣoñra biñ altmış beş Rebī'ü'l-evvel'inde Bustān-zāde Ebū Bekr Efendi yirine Kirmastı Medresesi ḫāriciyle be-kām, altmış yedi Receb'inde Bosnevī 'Alī Efendi yirine Dersiyye-i Aḥmed Aġa in'ām olınup altmış sekiz Ramażān'ında Ḥāfiẓ Ṣa'bān Efendi yirine Seyyid 'Abdü'l-ḳādir Efendi Medresesi virilüp altmış ṭoḳuz Muḥarrem'inde Ṣa'bān-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ṭūṭī Laṭīf Medresesi ile talṭīf, yetmiş iki Rebī'ü'l-evvel'inde Bābī Muṣṭafā Efendi yirine Süleymān Ṣubaşı Medresesi ile teşrīf olındılar. Sene-i meẕkūre

1 R 46b.
2 "Rızık Allah'tandır."
3 ṣiġār u kibār H: kibār u ṣiġār R.

Şevvāl'inde Edrineli Aḥmed Efendi yirine Etmekcioġlı[1] Medresesi'ne mevṣūl, yetmiş üç Receb'inde Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ḳoca Muṣṭafā Paşa Medresesi'ne menḳūl, yetmiş beş Muḥarrem'inde Gümülcineli 'Alī Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine vuṣūl buldılar. Yetmiş altı Rebī'ü'l-evvel'inde Seyrek-zāde Ḥāfiẓı Muṣṭafā Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Mu'īd Aḥmed Efendi Medresesi ile ikrām olınup yetmiş sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ḳız[2] 'Alī Efendi yirine Zāl Paşa Sulṭānı Medresesi erzānī görilüp seksen bir Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḳaramanī Yūsuf Efendi maḥlūlinden Ayaṣofıyya-i Kebīr Medresesi ile tevḳīr olınmışlar[3] idi. Seksen üç Muḥarrem'inde Ṭosyevī Meḥemmed Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'den biriyle tekrīm, seksen beş Ramażān'ında 'İṣmetī Tābi'i Ḳara Ḥasan Efendi yirine Yeñişehr ḳażāsıyla ta'ẓīm olınup seksen altı Cumāde'l-āḫire'sinde ma'zūl ve yirlerine Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretleri mevṣūl oldılar. Ṭoḳsan bir Ṣafer'inde selefleri Ḥasan Efendi yirine Mıṣr-ı Ḳāhire ḳażāsıyla rāyet-i iclāli ẓāhire olup ṭoḳsan iki Rebī'ü'l-āḫir'inde munfaṣıl ve yirlerine ḫalef-i ẕī-şerefleri Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretleri vāṣıl oldılar. Ṭoḳsan beş Receb'inde Evliyā Meḥemmed Efendi yirine Mekke-i Mükerreme pāyesi żamīmesiyle dārü'n-naṣr-ı Edrine ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde ref' ve yirlerine Muṣlī Efendi terfī' olınduḳda bunlara ḫalefleri arpalıḳları Gemlik ve İnegöl ḳażāları tevcīh olındı. Ṭoḳsan altı Cumāde'l-ūlā'sında şükāt[4] ẓuhūrıyla arpalıḳları Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi'ye tevcīh olınup bunlar ṣıfru'l-yed ḳalduḳlarından mā'adā defterden daḫı yirleri ḥakk olınmış idi. Yüz tārīḫinde ṣadr-ı a'ẓam bulınan Tekfūrṭaġlı Muṣṭafā Paşa himmetleriyle[5] yirleri taṣḥīḥ olınup yüz iki Şevvāl'inde Mekke-i Mükerreme pāyesi żamīmesiyle Re'īsü'l-eṭibbā Ḥayātī-zāde Muṣṭafā Efendi üzerinden Pravadi ḳażāsı arpalıḳ virildi. Yüz üç Ṣafer'inde A'rec-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine İstanbul ḳażāsına mevṣūl olup arpalıḳları La'lī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı. Sene-i mezbūre Cumāde'l-ūlā'sında ḳable tekmīli'l-müddeti'l-'örfiyye 'azl-i bī-hengām vāḳi' olduḳda yirleri ḫalef-i sālifleri Muṣlī Efendi'ye in'ām olındı. Bunlara ḫalefleri üzerinden Ḳarīn-ābād ve Ayazmend ve İzniḳ ḳażāları arpalıḳ

1 Etmekcioġlı H: Etmekci-zāde R.
2 Ḳız H: Ḳara R.
3 olınmışlar H: olınmış R.
4 şükāt H: şikāyet R.
5 himmetleriyle R: himmetiyle H.

ta'yīn olınmış iken sene-i mezbūre Ramażān'ında yine şükāt sebebiyle İzniḳ[1] ḳażāsı Aḳ Maḥmūd Efendi'nüñ żamīme-i revātibleri ḳılındı. Hengām-ı pīrīde te'āḳub-ı hümūm ve tezāyüd-i ġumūm sebeb-i inḫirāf-ı mizāc olmaġın biñ yüz dört Muḥarrem'inde intiḳāl ve ravża-i Rıḍvān'a irtiḥāl eyledi. Maḥlūl olan arpalıḳlarından Ayazmend ḳażāsı Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi'ye ve Ḳarīn-ābād ḳażāsı Ḳarabacaḳ Üsküdarī Meḥemmed Efendi'ye virildi.

Mevlānā-yı merḳūm ġavvāṣ-ı biḥār-ı 'ulūm, ekser-i fünūna 'ālim, 'ulūm-ı nāfi'ada mu'allim, ḳażāsında şedīd, vaż' u vādīsi ḫilāf-ı re'y-i sedīd, semīn ü tenūmend, servet ile ser-bülend, dā'imā müntehā-nişīn[2], **[40ª]** daġdaġa-i keşretden emīn, nükte-şināس, ẓarāfet-istīnās, ṣūret-i ebleh-dih görinür, benī nev'i miyānında 'aẓamet ü vaḳār ṭaḳınur, gāh müte'abbis ve gāh beşūş, gāh gūyī ve gāh ḫamūş idi ve bi'l-cümle eṭvār-ı 'acībe vü aḥvāl-i ġarībesi zebān-zed-i nāḳılān-ı aḫbār ve meşhūr-ı rāviyān-ı ḥavādiṯ-i rūzgārdur.

Āṯār-ı 'ilmiyyelerinden ẕikr olınan *Mülteḳā Şerḥi*'nden mā'adā *Ṭarīḳat-ı Muḥammediyye*'ye ve 'ilm-i edebde[3] Ṭaşköprī-zāde metnine şerḥleri ve 'ilm-i kelāmda *'İnāyetü'l-'ināye* nām metni ve fürū'da *Ṭalebetü'l-ḥākim ve Baḳıyyetü'l-müteḥākim* ismiyle müsemmā müretteb mecmū'ası ve *Ḳā'ide-i Fāḫire* nām mecmū'ası daḫı vardur.

İbrāhīm Ḫān-zāde Ḫ'ācesi Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Muṣṭafā. Medīne-i Sinob'dan ḳarīn-i ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ilāhīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr itdükde belde-i meẕkūre müftīsi Şeyḫ Meḥemmed Efendi'den taḥṣīl-i levāzım-ı fünūn ve refīḳ-ı tevfīḳı reh-nümūn eyleyüp tekmīl-i meleke-i isti'dād ḳaṣdıyla dārü'l-mülk-i İstanbul'a ḳudūm ve esātiẕe-i 'aṣrdan Monlā Çelebi ve Uzun Ḥasan Efendi ve A'rec Muṣṭafā Efendi'den aḫẕ-ı baḳıyye-i 'ulūm itdükden ṣoñra biñ elli altı Rebī'ü'l-evvel'inde Muẓaffer-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi'nüñ Ḳuds-i Şerīf ḳażāsı[4] teşrīfinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ altmış yedi Receb'inde Aḥmed Paşa Medresesi ḫāricine 'āric olup yet-

1 R 47a.
2 müntehā-nişīn H: tenhā-nişīn R.
3 edebde H: ādābda R.
4 ḳażāsı H: ḳażāsı R.

miş bir Şa'bān'ında Mīr-āḫūr Ḫˇācesi yirine Eyyühüm Medresesi virilüp yetmiş üç Receb'inde Ḥāfıẓ Şa'bān Efendi yirine Ḥācī Ḥasan-zāde Medresesi'ne pā-nihāde olmışlar idi. Yetmiş beş Muḥarrem'inde İsmā'īl Aġa-zāde 'Alī Efendi yirine İbrāhīm Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup yetmiş altı Cumāde'l-āḫire'sinde Nālī Meḥemmed Efendi yirine Nişāncı Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr itmişler idi. Yetmiş ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Ṣaydī Yūsuf Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ birine vāṣıl, seksen Rebī'ü'l-āḫir'inde Ṣarı 'Oṣmān Efendi yirine Bayram Paşa Medresesi'ne nā'il oldılar. Seksen bir Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḫˇāce-zāde es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi yirine Üsküdar'da vāḳı'a Mihrümāh Sulṭān Medresesi iḥsān, seksen dört Receb'inde Anṭāḳıyyeli Muṣṭafā Efendi yirine Ḳāsım Paşa Medresesi'ne şāyān olup seksen yedi Receb'inde İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretleri yirlerine Medāris-i Süleymāniyye'den biriyle talṭīf, seksen ṭoḳuz Şevvāl'inde Çāvuş-zāde Muṣṭafā Efendi maḥlūlinden Ḳuds-i Şerīf ḳażāsıyla teşrīf olınmışlar idi. Ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde ma'zūl ve yirlerine selef-i sālifleri 'Alī Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan dört Ẕi'l-ḳa'de'sinde Burusa pāyesi żamīmesiyle pāyesiyle Ḥüseyn Paşa-zāde İbrāhīm Efendi üzerinden Gemlik ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olındı. Ṭoḳsan beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi üzerinden İnegöl-i Burusa ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınmış idi. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinde Şāriḥ-i *Mülteḳā* Seyyid Meḥemmed Efendi yirine bi'l-fi'l maḥmiyye-i[1] Edrine'ye ḳāḍī naṣb olınup arpalıḳları seleflerine virildi. Ṭoḳsan yedi Cumāde'l-āḫire'sinde munfaṣıl ve yirlerine A'rec-zāde 'Abdu'llāh Efendi vāṣıl oldı. Bunlara Erżurūmī Meḥemmed Efendi üzerinden Ayazmend ḳażāsı arpalıḳ virildi. Yüz üç Muḥarrem'inde Ḳarabacaḳ Meḥemmed Efendi üzerinden Ḳarīn-ābād ḳażāsı ve Bekr Çelebi-zāde Meḥemmed Efendi maḥlūlinden İzniḳ ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılındı. Sene-i mezbūre Cumāde'l-ūlā'sında selefleri Şāriḥ-i *Mülteḳā* Efendi yirine İstanbul ḳażāsına mevṣūl olduḳlarında arpalıḳları seleflerine tevcīh olındı. Sene-i mezkūre[2] Şevvāl'inde ma'zūl ve yirlerine Evliyā Meḥemmed[3] Efendi ḳāḍī-i İstanbul olup bunlara ḫalefleri üzerinden masḳaṭ-ı re'sleri olan Sinob ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz dört Ṣafer'inde manṣıb-ı ḥayātdan nā-ümīd ve vāṣıl-ı nüzhetgāh-ı cāvīd olduḳlarında Edrine **[40b]** ḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī

1 R 47b.
2 mezkūre R: mezbūre H.
3 Meḥemmed H: -R.

Zāviyesi civārında defn olınup maḥlūl olan arpalıḳları İmām-ı Sulṭānī Ḥasan Efendi ḥażretlerine tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr feżā'il-i 'ilmiyye ile meẕkūr, ders ü devre şedīdü'l-iştiġāl, kerīmü'l-ḫiṣāl, mu'allim-i nāfi', ṣāliḥ ü mütevāżi' idi. Evā'il-i ḥāllerinde İbrāhīm Ḫān-zāde beglerine mürebbī vü mu'allim olup naẓar-ı iltifātlarıyla muġtenim olmaġla "İbrāhīm Ḫān-zāde Ḫˇācesi" dimekle meşhūr olmışlar idi.

Şa'bān-zāde Meḥemmed Efendi[1]

el-Mevlā Meḥemmed bin Ḫurrem. Ṣudūr-ı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemeleri[2] *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Bosnevī Şa'bān Efendi merḥūmuñ birāderi Ḫurrem nām bir bustānīnüñ maḫdūm-ı ḫıremendi Meḥemmed Efendi'dür. 'Ālem-i ṭufūliyyetden 'amm-i mükerremleri terbiyet-dādesi olmaġla "Şa'bān-zāde Efendi" 'unvānıyla şöhret-dāde olmışlar idi. Taḥṣīl-i 'ilm ü 'irfān ve kesb-i şöhret ü şān itdükde Şeyḫü'l-İslām Yaḥyā Efendi'den mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'āzim olup devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ altmış dört Şa'bān'ında ibtidā iḥdāṯ olınan Kūsec 'Alī Beg Medresesi ḫāriciyle teşrīf, altmış altı Şevvāl'inde İmām-zāde Meḥemmed Ḳadrī Efendi yirine Ṭūṭī Laṭīf Medresesi ile talṭīf olınmışlar idi. Altmış yedi Receb'inde yirlerinde dāḫil i'tibār olınup altmış ṭoḳuz Muḥarrem'inde 'Abdü'l-hādī Efendi yirine Ḥāfıẓ Paşa Medresesi i'ṭā olındı. Yetmiş Ṣafer'inde Ḫalīfe-zāde Muṣṭafā Efendi yirine İbrāhīm Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'nde basṭ-ı seccāde-i ders ü taḥḳīḳ eyleyüp yetmiş bir Şa'bān'ında Ḥüseyn Paşa-zāde İbrāhīm Efendi yirine Murād Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ oldılar. Yetmiş üç Receb'inde Monlā-zāde Ḥasan Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ birine sāye ṣalup yetmiş dört Cumāde'l-āḫire'sinde Mūsā-zāde 'Abdü'l-ḥalīm Efendi yirine Ḫadīce Sulṭān Medresesi şāyān görilmiş idi. Yetmiş altı Receb'inde 'Uşşāḳī-zāde Seyyid 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine 'Alī Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr eyleyüp yetmiş ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Ḫānım-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ḫāṣekī Sulṭān Medresesi iḥsān olınup seksen Rebī'ü'l-āḫir'inde Aḳ Maḥmūd Efendi yirine ḫāmis-i Süleymāniyye i'tibārıyla Ḫāḳāniyye-i Vefā dārü'l-ifādesine pā-nihāde olup seksen üç

1 Evvelu müderrisin bi-medreseti Kūsec 'Alī Beg. Fī 8 Şa'bān sene 1064. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]
2 tercemeleri R: tercemesi H.

Rebī'ü'l-evvel'inde selef-i sālifleri İmām-zāde Efendi yirine Yeñişehr ḳażāsı ḥükūmetiyle taḥṣīl-i 'izz ü şān itmişler idi. Seksen dört Receb'inde ma'zūl ve yirlerine[1] 'İṣmetī Tābi'i Ḥasan Efendi mevṣūl oldı. Seksen ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Uzun 'Alī Efendi maḥlūlinden maḥrūsa-i Burusa ḳażāsı 'ināyet olınup ṭoḳsan Rebī'ü'l-āḫir'inde 'azl ve yirlerine Es'ad-zāde Seyyid Meḥemmed Ebu's-su'ūd Efendi vaṣl olındı. Ṭoḳsan bir Cumāde'l-ūlā'sında sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Şehlā 'Abdü'l-bāḳī Efendi maḥlūlinden Mekke-i Mu'aẓẓama ḳażāsıyla ta'ẓīm olınup ṭoḳsan üç Muḥarrem'inde munfaṣıl ve yirlerine ḫalef-i sālifleri Ḥasan Efendi vāṣıl oldı. Sene-i mezbūre Cumāde'l-āḫire'sinde Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi üzerinden Tatarbāzārı ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup sene-i meẕkūre Şevvāl'inde Ṣaḥḥāf Resūl Efendi üzerinden Yanbolı ma'a'n-nevāḥī ḳażāları daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınup ṭoḳsan dört Rebī'ü'l-evvel'inde selef-i sālifleri Aḳ Maḥmūd Efendi yirlerine Dārü's-salṭana ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınduḳda[2] arpalıḳlarından Tatarbāzārı ḳażāsı seleflerine ve Yanbolı ma'a'n-nevāḥī ḳażāsı Ṭrabzonī İbrāhīm Efendi'ye virildi. Ṭoḳsan beş Cumāde'l-ūlā'sında 'Abdü'r-raḥīm-zāde Meḥemmed Efendi üzerinden Molova ve Vize ve Midilli ḳażāları arpalıḳlarıyla ma'zūl ve yirlerine Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi ḳāḍī-i İstanbul oldı. Ṭoḳsan sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Anaṭolı pāyesi żamīmesiyle Bāḳī-zāde İsmā'īl Efendi yirine Şām-ı cennet-meşām ḳażāsı **[41a]** rıżā-dādeleri olduḳda arpalıḳları A'rec-zāde 'Abdu'llāh Efendi'ye virildi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Receb'inde müteḳā'id ve yirlerine Ḥıfẓī Muṣṭafā Efendi müteṣā'id oldı. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde Müfettiş İbrāhīm Efendi maḥlūlinden Gelibolı ve Sulṭānḥiṣārı ḳażāları arpalıḳ virilüp sene-i mezbūre[3] Ẕi'l-ḳa'de'sinde selef-i sālifleri 'Abdü'r-raḥīm-zāde Efendi maḥlūlinden İnegöl-i Burusa ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılındı. Yüz iki Ṣa'bān'ında cezīre-i Ḳıbrıs'a nefy ü iclā olınup yüz üç senesi ḥudūdında ma'füvven İstanbul'da ḫānelerine dāḫil, yüz dört Muḥarrem'inde Ḫˇāce-zāde Seyyid 'Oṯmān Efendi yirine Anaṭolı ṣadāretine vāṣıl olduḳlarında arpalıḳları seleflerine virildi. Sene-i mezbūre Ṣafer'inüñ yigirmi ṭoḳuzıncı Aḥad güni eyyām-ı rebī'-i ḥayātı āḫir ve dem-beste-i menāfiẓ ü menāḫir olup maḥrūsa-i Edrine'de Selçuḳ Ḫātūn Mescidi sāḥasında defn olınup manṣıb-ı maḥlūl-i ṣadāret Aḳ Maḥmūd Efendi'ye tevcīh olındı.

1 R 48a.
2 olınduḳda H: olınup R.
3 mezbūre H: meẕkūre R.

Mevlānā-yı mezbūr ma'ārif-i 'ilmiyye ile meşhūr, ṣāḥib-i ṭab' u ḫoş-nüvīs, ta'bīrāt-ı mekātībi selīs, ekser-i fünūnda müsellem, ehl-i keyf ādem idi.

Postālcı-zāde[1] Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Murād Ḫān-ı Rābi''den tercemesi bu cerīdenüñ *Cild-i Evvel*'inde[2] masṭūr olan Postālcı[3] Aḥmed Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi Aḥmed Efendi'dür. Maḥmiyye-i Edrine'den ẓuhūr ve ḳaṭ'-ı menāzil-i sinīn ü şühūr idüp ser-māye-i isti'dāda mālik ve ṭarīḳ-ı 'ilme sālik olduḳda 'ulemā-yı 'aṣrınuñ birinden mülāzım ve semt-i tedrīse 'āzim olmış idi. Devr-i medāris iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ elli ṭoḳuz Şevvāl'inde masḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i[4] merḳūmede 'Alī Ḳuşcı Medresesi ḫāricine 'āric, altmış Receb'inde Bī-duḫān Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Altmış beş Şevvāl'inde Ruscuḳlı[5] Meḥemmed Efendi yirine 'Alemü'd-dīn Medresesi virilüp altmış yedi Rebī'ü'l-evvel'inde Tācī İbrāhīm Efendi yirine Ḳāḍī 'Abdī Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar[6] idi. Yetmiş Cumāde'l-ūlā'sında Luṭfī-zāde Aḥmed Efendi yirine Şeyḫī Çelebi Medresesi'ne gelüp yetmiş üç Ramażān'ında selefi İbrāhīm Efendi yirine[7] Yāḳūt Paşa Medresesi ile kām-revā, seksen dört Ṣafer'inde Dizdār-zāde Meḥemmed Efendi yirine Sirāciyye Medresesi sezā görildi. Seksen altı Cumāde'l-ūlā'sında Bekr Çelebi-zāde Meḥemmed Efendi yirine Emīniyye Medresesi'ne vāṣıl olup seksen ṭoḳuz Receb'inde selefi Dizdār-zāde Efendi yirine Cāmi'-i 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ, ṭoḳsan Ṣafer'inde Kebābcı-zāde Aḥmed Efendi yirine Ḥalebiyye Medresesi'nde ferş-i seccāde-i ders ü taḥḳīḳ itmişler idi. Ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḳa'de'sinde yine selefi Dizdār-zāde Efendi yirine Üçşerefeli Medresesi Ṯāniyesi'ne mevṣūl, ṭoḳsan beş Rebī'ü'l-āḫir'inde yirlerinde altmışlı i'tibārıyla nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Ṭoḳsan sekiz Receb'inde Edrine Dārü'l-ḥadīṯi i'ṭā olınup yüz Muḥarrem'inde Edrine Bāyezīdiyyesi ile ḳadr ü menzileti mezīd olup bu iki rütbede selef-i sālifleri Kebābcı-zāde Efendi'yi ta'ḳīb eylediler. Yüz bir Cumāde'l-āḫire'sinde yine selefleri

1 Postālcı-zāde H: Bustānī-zāde R.
2 cerīdenüñ *Cild-i Evvel*'inde H: cerīdede R.
3 Postālcı H: Bustānī R.
4 maḥrūsa-i H: maḥmiyye-i R.
5 R 48b.
6 olınmışlar H: olınmış İ.
7 yirine H: -R.

Dizdār-zāde Efendi yirine Edrine Selīmiyyesi ile taḥṣīl-i ʿizz ü şān itmişler idi. Yüz dört Rebīʿü'l-evvel'inde eyyām-ı rebīʿ-i ḥayātı tamām ve ʿālem-i ʿuḳbāya ḫırām itdüklerinde medrese-i maḥlūleleri Luṭfī-zāde Meḥemmed Efendi'ye inʿām olındı.

Mevlānā-yı merḳūm müşāreket-i emṯālle maʿlūm, ʿilm ü ṣalāḥdan ḥiṣṣedār, "Postālcı-zāde[1] Efendi" dimekle[2] şöhret-şiʿār idi.

Anḳaravī Efendi-zāde Ḥasan Efendi

el-Mevlā Ḥasan ibnü'l-mevlā el-fāżıl Şeyḫü'l-İslām Meḥemmed el-Anḳaravī. Evāḫir-i devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābiʿ ʿulemāsından *Cild-i Evvel*'de tercemeleri muntaẓam-ı silk-i suṭūr olan Şeyḫü'l-İslām Anḳaravī Meḥemmed Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ḥasenü'l-aḫlāḳı ve ferzend-i meşhūr-ı āfāḳıdur. Ol diyār-ı bāhirü'l-iʿtibārda ser-ber-āverde-i girībān-ı vücūd ve ḳadem-nihāde-i sāḥa-i **[41b]** şühūd olup taḥṣīl-i levāzıma kūşiş ve kesb-i ādāba verziş itdükde Şeyḫü'l-İslām Ḥüsām-zāde ʿAbdu'r-raḥmān Efendi'den neyl-i mülāzemetle ḳarīn-i evvelīn-i āmāl ve ḳırḳ aḳçe medreseye īṣāl ḳılınup baʿde'l-ʿazl ḳalem-rev-i Mıṣr-ı ẕātü'l-ehrāmda sālik-i ṭarīḳa-i ḳażā ve nā'il-i mertebe-i ḥükm ü imżā olup birḳaç menāṣıb-ı sitteye vālī ve vālid-i vālā-güherlerine iḥtirāmen ḳadri ʿālī olduḳda ṭarīḳ-ı hidāyet-refīḳ-ı mevleviyyete sālik ve mevālī-i kirām silkine münselik olmaları ṣavāb-dīd-i erkān-ı devlet olmaġın biñ seksen dört Ẕi'l-ḥicce'sinde Murtażā-ābād ve Yörükān-ı Anḳara ve Çuḳurcuḳ ḳażāları ilḥāḳıyla Bālī Efendi üzerinden masḳaṭ-ı re'sleri olan Anḳara mevleviyyetiyle be-kām olmışlar idi. Seksen yedi Receb'inde sene-i meẕkūre Ramażān'ı ġurresi tevḳītiyle Edrineli Ebū Bekr Efendi yirine Maġnisa ḳażāsına naḳl olınduḳlarında yirleri ṯāniyen vālid-i mācidlerine arpalıḳ taʿyīn olındı. Seksen sekiz Cumāde'l-ūlā'sında maʿzūl ve yirlerine Fındıḳ Muṣṭafā Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan bir Şevvāl'inde Sivasī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi yirine Diyārbekr ḳażāsıyla ser-efrāz olup ṭoḳsan üç Şaʿbān'ında ʿazl ve yirlerine ʿAṭā'u'llāh Efendi vaṣl olındı. Ṭoḳsan altı Şevvāl'inde Edrine pāyesi żamīmesi

1 Postālcı-zāde H: Bustānī-zāde R.
2 dimekle H: dinmekle R.

ve Tatarbāzārı ḳażāsı ilḥāḳıyla Luṭfī-zāde Aḥmed Efendi yirine Filibe[1] ḳāḍīsi olup ṭoḳsan sekiz Receb'inde munfaṣıl ve yirlerine Bekr Çelebi-zāde Meḥemmed Efendi vāṣıl oldı. Yüz bir Cumāde'l-āḫire'sinde Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi üzerinden Gemlik ve Bayındır ḳażāları arpalıḳ virildi. Yüz iki Receb'inde sene-i mezbūre Şevvāl'i ġurresi tevḳītiyle 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi yirine Şām-ı cennet-meşām ḳażāsıyla ikrām olınduḳlarında arpalıḳları Seyyid Ca'fer Efendi'ye in'ām olındı. Yüz dört Rebī'ü'l-evvel'inde müteḳā'id ve maḳām-ı ḥükūmetlerine Begler Ḫ̆ācesi Aḥmed Efendi müteṣā'id oldı. Bunlar ba'de'l-'azl masḳaṭ-ı re'sleri[2] olan Anḳara ḳażāsına 'azm ü ḳaṣd-ı ṣıla-i raḥm idüp ba'de'l-vuṣūl sene-i mezbūre Cumāde'l-āḫire'sinde ﴿وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوت﴾[3] feḥvā-yı kerīmi[4] üzere āftāb-ı rūḥı burc-ı bedenden ufūl eyleyüp belde-i merḳūmede vālid-i keṣīrü'l-maḥāmidleri binā vü iḥyā eyledügi cāmi'-i şerīf sāḥasında defn olındı.

Mevlānā-yı mezbūr seḫā vü kerem ile meşhūr, ṣāḥib-i aḫlāḳ-ı ḥamīde, dervīş-nihād u pāk-'aḳīde, mübtelā-yı keyf olmaġın meclisi mecma'-ı yārān-ı ṣafā, hem-ṣoḥbetī hem-meşreb olan ḫullān-ı vefā idi.

Bosnevī Ḳassām Meḥemmed Efendi [Boşnaḳ Ḳassām]

el-Mevlā Meḥemmed bin Ebū Bekr. Vilāyet-i Bosna ḳaṣabātından ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i nā-mütenāhīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr idüp dārü'l-mülk-i İstanbul'a 'azīmet ve ol belde-i ṭayyibede iḳāmet eyleyüp ṣadr-ı a'ẓam-ı sābıḳ Merzifonī Ḳara Muṣṭafā Paşa ḳapudan-ı bāhirü'l-'unvān iken imāmetleri ḫıdmetiyle taḥṣīl-i nām ü şān itmekle maẓhar-ı elṭāf-ı bī-kerānī ve meşmūl-i iltifāt u iḥsānī olmış idi. Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi'den mülāzım ve ṭarīḳ-ı sa'ādet-refīḳ-ı 'ilmīye 'āzim olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yetmiş altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde Beşiktaşī Meḥemmed Efendi yirine Kepenekci Sinān Medresesi iḥsān, yetmiş ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Kemāl Efendi-zāde Yaḥyā Efendi yirine Ḫusrev Ketḫudā Medresesi Ūlāsı'na şāyān görilüp seksen Rebī'ü'l-āḫir'inde Ḥekīmbaşı-zāde Seyyid Mes'ūd Efendi

1 R 49a.
2 re'sleri H: re'si R.
3 *Kur'ân-ı Kerîm, Lokman Sûresi*, 31/34, "Yine hiç kimse nerede öleceğini bilemez."
4 kerīmi H: kerīmesi R.

yirine Muṣṭafā Aġa Medresesi'ne mevṣūl, seksen bir Ẕi'l-ḥicce'sinde Bezirci-zāde Maḥmūd Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ biriyle nā'ilü'l-me'mūl olmışlar idi. Seksen üç Muḥarrem'inde Ṣaḥḥāf Resūl Efendi yirine Sinān Paşa Sulṭānı Medresesi erzānī görilüp seksen dört Receb'inde Burhān-zāde İbrāhīm Efendi yirine Sinān Paşa **[42a]** Medresesi i'ṭā olınup seksen altı Cumāde'l-ūlā'sında selefi İbrāhīm Efendi yirine Sinān Paşa Dārü'l-ḥadīṯi sezā görilmiş idi. Seksen sekiz Şa'bān'ında Evliyā Meḥemmed Efendi yirine Ayaṣofıyya-i Ḳebīr Medresesi ile tevkīr olınup seksen ṭoḳuz Ṣafer'inde selef-i sālifi Maḥmūd Efendi yirine Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymān Ḫānī'ye terfī', ṭoḳsan Muḥarrem'inde Anṭāḳıyyeli Muṣṭafā Efendi yirine Şām-ı dārü's-selām ḳażāsıyla tevḳī' olındı. Ṭoḳsan bir Rebī'ü'l-āḫir'inde 'azl olınup yirlerine selef-i sālifleri Evliyā Efendi ḫalef oldı. Ṭoḳsan üç Rebī'ü'l-āḫir'inde Mekke-i Mükerreme pāyesi żamīmesiyle Mīrzā Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Bilecik ve İslimiyye ve Ḫotalıc ḳażāları arpalıḳ virilmiş idi. Ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında Bilecik ve İslimiyye ḳażāları ḳużāt-ı ḳaṣabāta tevcīh olınup bunlara Emīne Ḳadın-zāde Ḥasan Efendi maḥlūlinden Ḳarīn-ābād ḳażāsı ilḥāḳıyla Es'ad-zāde Seyyid Meḥemmed Sa'īd Efendi üzerinden[1] İzniḳ ḳażāsı bedel virildi. Yüz Cumāde'l-āḫire'sinde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Tevfīḳī-zāde Meḥemmed Efendi yirine bi'l-fi'l Mekke-i Mu'aẓẓama ḳażāsıyla ta'ẓīm olınduḳlarında[2] arpalıḳlarından Ḳarīn-ābād ḳażāsı Ḳarabacaḳ Meḥemmed Efendi'ye ve İzniḳ ḳażāsı Bekr Çelebi-zāde Meḥemmed Efendi'ye ve Hotalıc ḳażāsı Ḳabaṣaḳal Aḥmed Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz iki Muḥarrem'inde munfaṣıl ve ol manṣıb-ı celīle Alaşehrli 'Abdu'llāh Efendi nā'il oldı. Yüz dört Muḥarrem'inde ḫalefleri Ḳarabacaḳ Meḥemmed Efendi üzerinden Ḳarīn-ābād ḳażāsı arpalıḳ virilmiş idi. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken sene-i mezbūre Cumāde'l-āḫire'sinde dār-ı cināna intiḳāl eyleyüp medīne-i Üsküdar mużāfātından ḳarye-i Çengāl ḳurbinde defn olınup maḥlūl olan arpalıḳları Muḥarrem-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi'nüñ żamīme-i revātibleri ḳılındı.

Mevlānā-yı mezbūr dāḫil-i i'dād erbāb-ı fehm ü şu'ūr, ẕī-ṣervet,[3] ṣāḥib-i ṭabī'at idi. Vezīr-i mezbūr ḳuvvetiyle müddet-i medīd 'askerī ḳassāmı olmaġla "Boşnaḳ Ḳassām" dimekle ma'rūf idi.

1 R 49b.
2 olınduḳlarında H: olduḳda R.
3 ẕī-ṣervet R: re'y-i ṣervet H.

Gümüşayaḳ-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. ʻUlemā-yı devlet-i Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Evvel'den tercemesi *Ẕeyl-i ʻAṭāyī*'de beyān ve biñ on beş tārīḫinde intiḳāl-i dārü'l-cinān iden "Gümüşayaḳ" dimekle maʻlūm ʻAlī Efendi merḥūmuñ ḥafīd-i saʻīdi Meḥemmed Efendi'dür. Ṭarīḳ-ı saʻādet-refīḳ-ı ʻilmīye[1] ʻazīmet ve ʻulemānuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris-i muʻtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı maʻzūl olduḳdan ṣoñra biñ elli üç Receb'inde Himmet Efendi yirine maḥmiyye-i Edrine'de İbrāhīm Paşa Medresesi sezā görilüp elli yedi Şaʻbān'ında Baba Ḥüseyn Efendi yirine Sirāciyye Medresesi virilmiş idi. Altmış beş[2] Şevvāl'inde Ṣalbaş-zāde ʻAbdu'r-raḥmān Efendi yirine Cāmiʻi ʻAtīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup altmış sekiz Ẕi'l-ḳaʻde'sinde Mektūbī Ḥüseyn Efendi yirine Fetḥiyye'de vāḳıʻa Sinān Paşa Medresesi'ne naḳl olındılar. Yetmiş Cumāde'l-āḫire'sinde Ḳara Ramażān Efendi yirine Kütāhiyye ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup yetmiş bir Şaʻbān'ında maʻzūl ve yirlerine Ḫere-zāde Ḥüseyn Efendi mevṣūl oldı. Yetmiş ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde Şerʻiyyātī Meḥemmed Faḫrī Efendi yirine ṣāniyen manṣıb-ı meẕkūra iʻāde olınup seksen iki Ṣafer'inde ʻazl ve yirlerine ʻAbdu'llāh-zāde ʻAbdü'r-raḥīm Efendi vaṣl olındı. Seksen altı Şaʻbān'ında Ḥācī Ḥüseyn Efendi yirine Ṭrablus-ı Şām ḳażāsı inʻām olınup seksen sekiz Şevvāl'inde munfaṣıl ve yirlerine Ebu's-suʻūd Efendi vāṣıl oldı. Ṭoḳsan iki Rebīʻü'l-evvel'inde Anḳaravī Yaʻḳūb Efendi yirine Saḳız ḳażāsı virilüp ṭoḳsan üç Cumāde'l-āḫire'sinde ḳażā-yı meẕkūr Ebū Saʻīd-zāde Feyżu'llāh Efendi'ye arpalıḳ taʻyīn olınmaġla bunlar ṣıfru'l-yed maʻzūl ḳalmışlar idi. Ṭoḳsan altı Ẕi'l-ḥicce'sinde Sāʻatī Aḥmed Efendi yirine ṣāniyen Kütāhiyye ḳāḍīsi olup ṭoḳsan sekiz Receb'inde müteḳāʻid ve yirlerine ʻArab Süleymān Efendi müteṣāʻid oldı. Ṭoḳsan ṭoḳuz Muḥarrem'inde Fenārī-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi **[42[b]]** arpalıġı olan Menemen maʻa Foçalar ḳażāları ber-vech-i mevleviyyet rıżā-dādeleri olmış idi. Yüz bir Şevvāl'inde ʻazl olınup yirleri Ḥamīdī Ḥüseyn Efendi'ye arpalıḳ virildi. Bunlara yüz iki Şaʻbān'ında ʻAbdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi üzerinden Manyas ḳażāsı[3] arpalıḳ virilüp sene-i meẕkūre Şevvāl'inde Nefes-zāde Seyyid ʻAbdu'r-raḥmān Efendi üzerinden Būy-ābād ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınmış idi. Bu ḥāl üzere güẕāren-

1 ʻilmīye H: ʻulemāya R.
2 Altmış beş H: Yetmiş beş R.
3 R 50a.

de-i eyyām iken biñ yüz dört Cumāde'l-āḫire'sinde dār-ı fenādan 'ālem-i bāḳī-ye revān olduḳlarında maḥlūl olan arpalıḳları Edrineli Murtażā Efendi'ye iḥsān olındı.

Mevlānā-yı merḳūm "Gümüşayaḳ-zāde Efendi" dimekle ma'lūm, 'ilm ü ma'ārifden ḥiṣṣemend, aḳrānı miyānında ser-bülend, ḫoş-ṣoḥbet, ḳābil-i üns ü ülfet, pīr-i mu'ammer, ṣalāḥ-ı ḥālle muḫammer idi.

Cezmī Meḥemmed 'Abdü'l-kerīm Efendi {Cezmī}

el-Mevlā Meḥemmed 'Abdü'l-kerīm ibnü'l-mevlā Yaḥyā ibnü'l-mevlā 'Abdü'l-'azīz. Ḫilāl-i terācim-i devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den *Cild-i Evvel*'de ẕikri sebḳ iden Şeyḫü'l-İslām Bahāyī Efendi merḥūmuñ birāder-i kih-teri Yaḥyā Efendi'nüñ maḫdūm-ı mihteri ve ferzend-i ma'ārif-güsteri Cezmī Meḥemmed 'Abdü'l-kerīm Efendi'dür. Fıṭrat-ı selīme-i maḫdūmiyyet üzre kesb-i ma'ārife 'azīmet ve biñ elli altı Receb'inde 'amm-i mükerremleri Bahāyī Efendi'nüñ def'a-i ūlā ṣadāret-i Rūm'a teşrīflerinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ altmış yedi Receb'inde Çāvuş-zāde Muṣṭafā Efendi yiri-ne Anbār Ġāzī Medresesi ḫāricine 'āric, yetmiş ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde 'Adil-cevāzī 'Ömer Efendi yirine Maġnisalı Çelebi Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Seksen dört Cumāde'l-āḫire'sinde Ca'fer-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine ṣāniye-i Ḳāsım Paşa Medresesi i'ṭā olınup seksen beş Ramażān'ın-da selefi Ca'fer-zāde Efendi yirine Etmekcioġlı Medresesi virilüp seksen altı Şevvāl'inde Ḫaṭṭāṭ 'Abdu'llāh Efendi yirine Sinān Paşa Medresesi sezā göril-miş idi. Seksen yedi Ramażān'ında Sivasī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi yirine Bosna ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup seksen ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde ma'zūl ve yirlerine Sa'dī-zāde 'Abdü'l-ḥalīm Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan üç Muḥar-rem'inde Edrineli Ebū Bekr Efendi yirine Belġrad ḳażāsıyla ber-murād olup ṭoḳsan dört Muḥarrem'inde 'azl ve yirlerine Teẕkireci 'Abdü'l-ḥalīm Efendi vaṣl olındı. Ṭoḳsan sekiz Receb'inde Diyārbekr pāyesi żamīmesiyle Ruhā Müftī-si-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Ḳayṣeriyye ḳażāsı 'ināyet olınup ṭoḳsan ṭoḳuz Şevvāl'inde 'İmād-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Anḳara ḳażāsına naḳl olınduḳlarında yirleri Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi'ye arpalıḳ virildi. Yüz Rebī'ü'l-āḫir'inde ma'zūl ve yirlerine Ṭavīl Muṣṭafā Efendi mevṣūl oldı.

Yüz dört Rebī'ü'l-evvel'inde Muḳīm-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine bi'l-fi'l Diyārbekr ḳażāsı iḥsān olınmış idi. Sene-i mezbūre Receb'inde intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa ittiṣāl eyledüklerinde[1] manṣıb-ı maḥlūl ḫalef-i sālifleri Teẕkireci 'Abdü'l-ḥalīm Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı mezbūr ma'ārif-i 'ilmiyye ile meşhūr, bi-taḫṣīṣ fenn-i nücūmda māhir ve naẓm u neṡr iḫtirā'ına ḳādir idi.

Āṡārlarından Cezmī maḫlaṣı ile Türkī *Dīvān*-ı eş'ārları vardur. Bu ebyāt güftārlarından nümūnedārdur:

Naẓm

Ḫaṭṭ-ı ruḫın nigāha ber-āverde gösterür
Māh-ı girifte hāle-ṣıfat perde gösterür

Baḫt-ı siyeh-eṡer nigeh-i 'āşıḳāne gör
Ol āftāb ḥüsni siyeh-çerde gösterür

Ve lehu

Raḳībi ḥiṣṣemend-i iltifāt itmiş o şeh ṣad ḥayf
Ḳomış adam yirine cennet-i kūyında yir virmiş[2] **[43ᵃ]**

Ve lehu

Bī-sūz-ı derūn itme ümīd-i eṡer-i āh
Bī-per ola hīç menziline tīr gider mi

Şeyḫ-zāde İbrāhīm Efendi

el-Mevlā İbrāhīm. Gülbün-i vücūdı ḫāk-i pāk-i Edrine'den bedīdār ve "Şeyḫ-zāde İbrāhīm Efendi" dimekle[3] şöhret-şi'ār olmış idi. Ṭarīḳ-ı 'ilme 'āzim ve 'ulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzım olup seyr-i nişīb ü firāz ve ḳaṭ'-ı rāh-ı dūr u dirāz iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken biñ altmış ṭoḳuz Receb'inde İbrāhīm Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥmiyye-i

1 eyledüklerinde H: itdüklerinde R.
2 R 50b.
3 dimekle H: dinmekle R.

Edrine'de Bī-duḫān Medresesi iḥsān olınup[1] yetmiş sekiz Receb'inde 'Abdu'llāh Efendi yirine 'Alemü'd-dīn Medresesi'ne taḥrīk oldılar. Yetmiş ṭoḳuz Şevvāl'inde Luṭfī-zāde Meḥemmed Efendi yirine Çuḳacı Ḥācī Medresesi i'ṭā, seksen dört Ṣafer'inde Kebābcı-zāde Aḥmed Efendi yirine Şeyḫī Çelebi Medresesi sezā görildi. Seksen altı Cumāde'l-ūlā'sında selefi Kebābcı-zāde Efendi yirine Yāḳūt Paşa Medresesi'ne gelüp seksen ṭoḳuz Receb'inde Postālcı-zāde[2] Aḥmed Efendi yirine Emīniyye Medresesi virilüp ṭoḳsan Ṣafer'inde Ṭaşlıḳ Medresesi iḥsān olınup ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḳa'de'sinde Cāmi'-i 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup ṭoḳsan beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Ḥalebiyye Medresesi'nde ferş-i seccāde-i ders ü taḥḳīḳ eyleyüp bu üç rütbede selef-i sālifleri Luṭfī-zāde Efendi'yi ta'ḳīb itmişler idi. Ṭoḳsan yedi Receb'inde Anḳaravī Ya'ḳūb Efendi yirine Bosna ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup toḳsan sekiz Ṣa'bān'ında ma'zūl ve yirlerine Alaşehrli 'Abdu'llāh Efendi mevṣūl oldı. Yüz iki Cumāde'l-āḫire'sinde Ṣaḥḥāf Ṣāliḥ Efendi yirine Ṣofya ḳażāsı iḥsān olınup yüz dört Receb'inde ḳāżī iken dā'in-i ecel müteḳāżī ve ḳażā-yı deyn-i vācibü'l-edā-yı cāna rāżī olup yirlerine Nā'ib-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi ḳāḍī oldı.

Mevlānā-yı mezbūr ḥüsn-i ḥālle meẕkūr, ḥulvü'l-lisān, ḫāliṣü'l-cenān idi.

Ṣa'rānī-zāde Meḥemmed Ramażān Efendi[3]

el-Mevlā Meḥemmed Ramażān ibnü'l-mevlā Meḥemmed ibnü'l-mevlā 'Abdü'r-raḥīm eş-Ṣa'rāvī. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Ṣa'rānī-zāde Meḥemmed Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi ve maḫdūm-ı ḫıredmendi Meḥemmed Ramażān Efendi'dür. Taḥṣīl-i 'ilm ü 'irfān ve tekmīl-i meleke-i iẕ'ān eyledükden ṣoñra ṣadr-ı 'ālī-ḳadr Ḳara Çelebi-zāde Meḥemmed Efendi'den mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'āzim olup ḳaṭ'-ı medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yetmiş altı Receb'inde Yek-çeşm Aḥmed Efendi yirine Ḫurremiyye Medresesi ḫāriciyle kām-revā, yetmiş ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Ṣāniye-i Ḳılıç 'Alī Paşa Medresesi iḥdāṣ olınup اول مدرس درس فيها [4] oldılar. Seksen dört

1 olınup H: olup R.
2 Postālcı-zāde H: Bustānī-zāde R.
3 Evvelu müderrisin bi-medreseti Ṣāniye-i Ḳılıç 'Alī Paşa. Fī 4 Rebī'ü'l-evvel sene 1079. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]
4 "Burada ders okutan ilk müderris."

Rebī'ü'l-evvel'inde Bāḳī-zāde İsmā'īl Efendi yirine Ḫusrev Ketḫudā Medresesi Ūlāsı virilüp seksen altı Cumāde'l-ūlā'sında Atbāzārī Aḥmed Efendi yirine Ḥāfıẓ Paşa Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar[1] idi. Seksen yedi Receb'inde Ṭavuḳcı Paşa İmāmı 'Alī Efendi yirine Meḥemmed Aġa Medresesi'ne i'tilā, seksen sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Nefes-zāde es-Seyyid[2] 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ birine irtiḳā eyleyüp seksen ṭoḳuz Şevvāl'inde Cevherī-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ḳılıç 'Alī Paşa Medresesi i'ṭā olındı. Ṭoḳsan bir Ṣafer'inde Ḫaṭṭāṭ 'Abdu'llāh Efendi yirine Zāl Paşa Sulṭānı Medresesi erzānī görilüp ṭoḳsan dört[3] Ramażān'ında Fenārī-zāde Seyyid Aḥmed Efendi yirine Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī Medresesi ile tekrīm, ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında 'Īsā-zāde Meḥemmed 'Azīz Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'den biriyle ta'ẓīm olınup ṭoḳsan sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed[4] Efendi yirine Yeñişehr ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınmış idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Şevvāl'inde ma'zūl ve yirlerine İdrīs Efendi mevṣūl oldı. Yüz üç Ṣafer'inde selef-i **[43b]** sālifleri Atbāzārī Aḥmed Efendi maḥlūlinden maḥrūsa-i Burusa ḳażāsı 'ināyet olınup sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde ma'zūl ve yirlerine Ḳara Ebū Bekr Efendi mevṣūl oldı. Bunlar ba'de'l-infiṣāl şehr-i İstanbul'da menzillerine vāṣıl olup güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz beş Muḥarrem'inde ḫā'in-i nān u nemek 'abd-i müşterāsı yediyle şehīd ve 'arṣa-i şühūddan nā-bedīd oldı[5].

Merḥūm-ı merḳūm ḥiṣṣedār ni'met-ḫāne-i 'ulūm, ẕātı nāmına ġālib, iḥrāz-ı feżā'il-i celīleye rāġıb, 'afīf ü naẓīf, ẕāt-ı şerīf idi.

İmām-zāde Maḫdūmı Şeyḫ Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Şeyḫ Meḥemmed ibnü'l-mevlā Meḥemmed Ḳadrī. Ṭabaḳa-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi' 'ulemāsından tercemesi bu cerīdenüñ *Cild-i Evvel*'inde masṭūr olan İmām-zāde Meḥemmed Ḳadrī Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı mihteri ve ferzend-i ferḫunde-aḫteri Şeyḫ Meḥemmed Efendi'dür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād biñ ṭoḳsan altı Cumāde'l-āḫire'sinde İmām-zāde Süleymān Efendi'nüñ Ḳuds-i Şerīf ḳażāsı teşrīfinden mülāzemetle ber-murād olup devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl

1 olınmışlar H: olınmış R.
2 es-Seyyid R: Seyyid H.
3 R 51a.
4 Meḥemmed H: -R.
5 oldı H: olup R.

iken biñ yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Kāmī Meḥemmed Efendi yirlerine 'İvaż Efendi Medresesi ḫāricine 'āric ve beyne'l-aḳrān şeref-i imtiyāz ile mübtehic olmışlar idi. Yüz beş Muḥarrem'inde ṭa'ne-i ṭā'ūndan irtiḥāl ve 'ālem-i ervāḥa ittiṣāl itdükde Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī civārında vālid-i mācidleri cenbinde defn olınup medrese-i maḥlūleleri Māhir 'Abdu'llāh Efendi'ye intiḳāl eyledi.

Maḫdūm-ı merḳūm ṭālib-i intiṣāb-ı 'ulūm, aḫlāḳ-ı kerīme ṣāḥibi, ḥüsn-i ṣenā ṭālibi, ḥalīm ü selīm, ṣāliḥ ü besīm idi.

Ḥāfıẓ-zāde Seyyid Meḥemmed Sa'dī Efendi {Sa'dī}

el-Mevlā es-Seyyid Meḥemmed Sa'dī ibnü'l-mevlā Ḥāfıẓ Muṣṭafā. Ṭabaḳa-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi' 'ulemāsından *Cild-i Evvel*'de ẕikri sebḳ iden "Seyrek-zāde Ḥāfıẓı" dimekle şehīr Ḥāfıẓ Muṣṭafā Efendi'nüñ maḫdūm-zādesi ve Naḳībü'l-eşrāf Es'ad-zāde Seyyid Meḥemmed Sa'īd Efendi'nüñ hemşīre-zādesi Seyyid Meḥemmed Sa'dī Efendi'dür. Taḥṣīl-i ser-māye-i 'ulūm ve tekmīl-i levāzım-ı manṭūḳ u mefhūm eyleyüp Naḳībü'l-eşrāf Seyrek-zāde Seyyid 'Abdu'r-raḥmān Efendi'den mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'āzim olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde Resūl-zāde Aḥmed Efendi yirine Fāṭıma Ḫānım Medresesi ḫāriciyle be-kām, ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Şirevī Maḥmūd Efendi-zāde Meḥemmed Emīn Efendi yirine Fīrūz Aġa Medresesi'ne ḥareketle nā'ilü'l-merām olmışlar idi. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında yirlerinde dāḫil i'tibār olınup yüz bir Cumāde'l-ūlā'sında Ṣun'u'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Ḳāḍī 'Abdü'l-ḥalīm Medresesi ile tekrīm, yüz iki Şevvāl'inde Es'ad-zāde Şeyḫi Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Ḫusrev Ketḫudā Medresesi Ṣāniyesi ile ta'ẓīm olındılar. Yüz beş Ṣafer'inüñ ṭoḳuzıncı Sebt güni ṭa'ne-i ṭā'ūndan helāk ve Ebā Eyyūb-i Enṣārī civārında Defterdār Cāmi'-i Şerīfi'nüñ ḫaṭīresinde vālid-i mācidleri cenbinde üftāde-i pister-i ḫāk olduḳlarında medrese-i maḥlūleleri Tekfūrṭaġlı Muṣṭafā Paşa İmāmı Süleymān Efendi'ye maḥal görildi.

Maḫdūm-ı mezbūr[1] selāmet-i ṭab' ile ṣāḥib-i 'irfān u şu'ūr, mażbūṭü'l-lisān, ḫāliṣü'l-cenān, seyyid-i eyyid-i ṣaḥīḥü'n-neseb, naḫl-i ser-sebz-i celīlü'l-ḥaseb,

1 R 51b.

'ulūm-ı 'Arabiyye'den mā'adā fenn-i Fürs'de daḫı māhir olmaġla manẓūm u menṯūr edāya ḳādir, münşī vü şā'ir idi.

Āṯār-ı 'ilmiyyelerinden *Cām-ı Gītī-nümā*'yı ta'rīb idüp ta'bīr-i selīs ile eṯer-i nefīs itmişlerdür ve Sa'dī maḫlaṣı ile Türkī *Dīvān*-ı belāġat-'unvānları vardur. Bu ebyāt andan nümūnedārdur:

Naẓm[1]

Hevā-yı zülf-i pür-tābuñla dil āşüfte olmışdur
Beni leb-rīz-i sevdā eyleyen ṭūl-i emeldür hep

Ve lehu

Zīr-i niṭāḳ-ı dil-bere ḫançer ḫalīdedür
Gūyā ḫadeng-i ġamzelerinden remīdedür

Ser-ṣafḥa-i cemāl-i dil-berde[2] ebruvān
Dest-i debīr ṣun'-ı Ḫudā'dan keşīdedür **[44ª]**

İtmem ümīd mīve-i iḥsānını henüz
O naḫl-i bāġ-ı 'işve daḫı nā-resīdedür

Sa'dī ruḫında ḫāl-i siyāhı o āfetüñ
Bir noḳṭadur ki kilk-i ḳażādan çekīdedür[3]

Çeşmī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi

el-Mevlā Meḥemmed Emīn ibnü'l-mevlā Meḥemmed Ṣāliḥ ibnü'l-mevlā Meḥemmed Çeşmī. Vefeyāt-ı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Çeşmī-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi'nüñ maḫdūm-ı dil-bendi ve ferzend-i ḫıredmendi Meḥemmed Emīn Efendi'dür. Ser-māye-i 'ulūm u ma'ārifden i'dād-ı levāzım ve ṣadr-ı 'ālī-ḳadr Ḳadrī Efendi'den mülāzım olup devr-i medāris ve 'aḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe med-

1 Naẓm H: Beyt R.
2 Bu kelime metinde "dil-rübāda" şeklinde kaydedilmiştir. Vezin gereği yukarıdaki şekli tercih edilmiştir.
3 Bu şiir R nüshasında yoktur.

reseden ma'zūl iken biñ seksen sekiz Rebī'ü'l-evvel'inde Şāmī Ḥüseyn Efendi yirine Zeynī Çelebi Medresesi'ne zīnet-dāde, ṭoḳsan iki Receb'inde Sürūrī Muṣṭafā Efendi yirine Pervīz Efendi Medresesi'ne ḳadem-nihāde olmışlar idi. Ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde Beñli Ṣa'bān Efendi yirine Ḥasan Efendi Medresesi virilüp ṭoḳsan yedi Ẕi'l-ḥicce'sinde Muṣāḥib Paşa İmāmı İbrāhīm Efendi yirine[1] İbrāhīm Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'nde basṭ-ı seccāde-i ders ü taḥḳīḳ eylediler. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında yirlerinde mūṣıla-i Ṣaḥn i'tibār olınup sene-i meẕkūre Şevvāl'inde Gelibolılı Şeyḫī Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Ḫayrü'd-dīn Paşa Medresesi'ne şeref-baḫşā, yüz Rebī'ü'l-evvel'inde Tefsīrī-zāde Meḥemmed 'Aṭā'u'llāh Efendi yirine medāris-i Ṣemāniyye'den birine revnaḳ-efzā oldılar. Yüz bir Rebī'ü'l-evvel'inde Muḥarrem Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi Medresesi ile ikrām yüz iki Receb'inde Ḳarabāġī Yūsuf Efendi yirine Bayram Paşa Medresesi in'ām olınup yüz dört Cumāde'l-ūlā'sında Malāṭıyyeli Muṣṭafā Efendi yirine Sulṭān Aḥmed Ḫān Medresesi ile taḥṣīl-i 'izz ü şān itmişler idi. Yüz beş Ṣafer'inüñ on beşinci Cum'a güni maṭ'ūnen rıḥlet ve 'ālem-i 'uḳbāya 'azīmet eyleyüp medrese-i maḥlūlelerinde selef-i sālifleri[2] Tefsīrī-zāde Efendi ḫalef oldı. 'Āşıḳ Paşa ḳurbinde ecdād-ı 'iẓāmı türbesinde defn olındılar.

Mevlānā-yı merḳūm 'ilm ü 'irfānla mevsūm, mīzān-ı ṭab'-ı nükte-senci mā'il-i kālā-yı feżā'il, vecīh ü vaḳūr ve kerīmü'l-ḫaṣā'il idi. Ṣudūr-ı kirāmdan Esīrī Birāderi Muṣṭafā Efendi ile 'aḳd-i peyvend-i muṣāheret ve taḥṣīl-i neşve vü ṭarāvet eylemişler idi.

Veliyyü'd-dīn Efendi

el-Mevlā Veliyyü'd-dīn ibn el-Ḥāc Ḥüseyn. Ḳaṣaba-i Ḳazṭaġı ḳurāsından Kösedere nām ḳaryeden bedīdār ve 'unfuvān-ı şebābında dārü'l-mülk-i Ḳosṭanṭıniyye'de nümāyende-i dīdār olup yigirmi sene miḳdārı sūḫte ve bezm-i ma'ārife çerāġ-ı efrūḫte olduḳdan ṣoñra ibtidā Şeyḫü'l-ḳurrā Ṣa'bān Efendi'den ta'allüm-i *Ḳur'ān-ı Kerīm* ve ḥāfıẓ-ı *Kelām-ı Ḳadīm* olmış idi. Ba'dehu taḥṣīl-i ma'ārif ü 'ulūm ve tekmīl-i levāzım-ı manṭūḳ u mefhūm eyleyüp Şeyḫü'l-İslām

1 yirine H: -R.
2 sālifleri R: sālifi H.

Bahāyī Efendi'den imtiḥān ile dāḫil-i zümre-i dānişmendānī ve cālis-i ḥücre-i feyż-resānī olduḳda medrese-i Bāyezīdiyye i'ādesinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim[1] olup aḫẕ-ı medāris ve 'aḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken vezīr-i kişver-güşā Köprili Meḥemmed Paşa āsitānesine ittiṣāl ve ḫ̆ᵛācelıḳları ḫıdmetiyle ser-efrāz-ı emṯāl olup biñ altmış yedi Receb'inde Şāmī Şemsü'd-dīn Efendi yirine Monlā Şeref Medresesi ḫāriciyle teşrīf olınmışlar idi. Yetmiş Ẕi'l-ḳa'de'sinde 'Alā'iyyeli 'Alī Efendi yirine Ṭopḳapusı dāḫilinde Aḥmed Paşa Medresesi'ne gelüp yetmiş bir Şa'bān'ında Mīrzā Meḥemmed Efendi yirlerine Ḫādım Ḥasan Paşa Medresesi virilüp yetmiş iki Şevvāl'inde selefleri Mīrzā Efendi yirlerine Ḥaydar Paşa Medresesi ile kām-revā, yetmiş üç Şevvāl'inde Ṣamtī Meḥemmed Efendi yirine Rüstem Paşa Medresesi'ne i'tilā eyleyüp yetmiş beş Muḥarrem'inde Edrineli Aḥmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ birine irtiḳā itmişler idi. Yetmiş altı Cumāde'l-āḫire'sinde A'rec 'Ömer Efendi yirine Murād Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr, yetmiş ṭoḳuz Muḥarrem'inde **[44b]** 'Uşşāḳī-zāde Seyyid 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Ḳalender-ḫāne dārü'l-ifādesine mürūr idüp seksen Rebī'ü'l-āḫir'inde Şa'bān-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ḫāṣekī Sulṭān Medresesi iḥsān olınup seksen bir Ẕi'l-ḥicce'sinde Uzun 'Alī Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'den birine şāyān oldılar. Seksen üç Muḥarrem'inde Şām-ı şeref-encām pāyesiyle teḳā'üd ve Şa'rānī-zāde Ebu's-su'ūd Efendi maḥlūlinden Ṭırnova ma'a Ṣaḥrā ḳażāları arpalıġıyla ṭarīḳden bi'l-külliyye tebā'üd itdiler. Ṭoḳsan iki tārīḫinde Edrine pāyesiyle tekrīm ṭoḳsan ṭoḳuz Ramażān'ında İstanbul pāyesiyle ta'ẓīm olınup yüz senesi ḥudūdında Anaṭolı ṣadāreti pāyesiyle tekrīm olınmışlar[2] idi. Bu ḥāl üzere şümārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz beş Ṣafer'inde irtiḥāl ve 'ālem-i ervāḥa ittiṣāl itdüklerinde maḥlūl olan arpalıḳları Öreke-zāde Aḥmed Efendi'ye intiḳāl eyledi.

Mevlānā-yı mezbūr faẓīlet-i 'ilmiyye ile meşhūr, dervīş-nihād ve ṣāliḥ, pīr-i mütheccid-i müfliḥ idi. Ṣalāt-ı ḫamseyi menzili ḳurbinde vāḳi' Sulṭān Selīm-i Ḳadīm Cāmi'-i Şerīfi'nde müdāvim ve ṣayfen ü şitā'en ol sünnet-i seniyyeye mülāzım idi.

1 R 52a.
2 olınmışlar H: olınmış R.

Ḳāmetī-zāde Şeyḫī Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed Şeyḫī ibn ʿAbdü'r-raḥīm. ʿUlemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi'den tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Ḳāmetī-zāde Meḥemmed Efendi'nüñ birāderi, zümre-i ḳużāt-ı sütūde-ṣıfātdan ʿAbdü'r-raḥīm Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi ve maḫdūm-ı ḫıredmendi Şeyḫī Meḥemmed Efendi'dür. Baʿde taḥṣīli'l-istiʿdād ʿamm-ı mükerremlerinüñ Mekke-i Mükerreme teşrīfinden mülāzemetle ber-murād olup devr-i medāris-i muʿtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ seksen üç Ṣafer'inde Fevzī Maḥmūd Efendi yirine Ḫalīl Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā, seksen yedi Şaʿbān'ında Ḳuyumcı-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ferhād Paşa Medresesi sezā görilmiş idi. Ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde ʿAbdü'l-ḥalīm-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi yirine Ḥasan Efendi Medresesi virilüp ṭoḳsan iki Cumāde'l-ūlā'sında Bālī Efendi-zāde ʿAbdu'llāh Efendi yirine Efḍal-zāde Medresesi'ne pā-nihāde olup ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Seyfī-zāde Seyyid İbrāhīm Efendi yirine Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi Medresesi'ne gelüp ṭoḳsan altı Rebīʿü'l-evvel'inde selefi Bālī-zāde Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ birine ḫırām eyleyüp ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında ʿAlī Efendi-zāde Meḥemmed Efendi[1] yirine Murād Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr itdiler. Ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Coġrāfī Ebū Bekr Efendi yirine Ḳara Muṣṭafā Paşa Medresesi iʿṭā, yüz bir Şevvāl'inde selefi ʿAlī Efendi-zāde yirine Medrese-i Şeh-zāde mesnedgāh-ı ifādeleri olup yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde selef-i sālifleri ʿAbdü'l-ḥalīm-zāde Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'den biriyle tekmīl-i devre-i merātib itmişler idi. Yüz beş Ṣafer'inde sene-i meẕkūre Rebīʿü'l-evvel'i ġurresi tevḳītiyle Ḥāmid-zāde ʿAbdu'llāh Efendi yirine Ġalaṭa ḳażāsı tevcīh olınmış iken emri vuṣūlinde ḫaste vü ʿalīl bulınmaġın ḳable'ż-żabṭ ʿazm-i gülzār-ı cinān ve seyr-i riyāż-ı ʿālem-i cān itdüklerinde Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında ʿamm-i mükerremleri Ḳāmetī-zāde Efendi'nüñ ayaġı ucında defn olınup manṣıb-ı maḥlūl Begler Ḫ̆ʾācesi Aḥmed Efendi'ye iḥsān olındı.

Mevlānā-yı merḳūm faẓīlet-i ʿilmiyye ile maʿlūm, emṯāli miyānında istiʿdād ile ʿalem, ṣāliḥ ü nīk-nefs ādem idi. ʿAmm-ı kerīmleri Ḳāmetī-zāde Efendi ile ʿaḳd-i peyvend-i muṣāheret itmiş idi.

1 R 52b.

Fettāḥ-zāde ʻAbdü'l-bāḳī Efendi

el-Mevlā ʻAbdü'l-bāḳī ibnü'l-mevlā ʻAbdü'l-fettāḥ. Ṭabaḳa-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābiʻ ʻulemāsından **[45ᵃ]** tercemesi *Cild-i Evvel*'de zīver-i ṣaḥā'if-i cāmiʻü'l-ḥurūf olan Altıbarmaḳ ʻAbdü'l-fettāḥ Efendi'nüñ maḫdūm-ı mihteri ve ferzend-i saʻd-aḫteri ʻAbdü'l-bāḳī Efendi'dür. Taḥṣīl-i meleke-i ʻirfān ve tetmīm-i fehm ü iẕʻān itdükden ṣoñra ʻulemā-yı kirāmuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve ṭarīḳ-ı tedrīse ʻazīmet eyleyüp devr-i medāris iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl iken biñ seksen altı Cumāde'l-āḫire'sinde Seyfī-zāde Seyyid İbrāhīm Efendi yirine Dizdāriyye Medresesi ḫāricine ʻāric, ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Ṭrabzonī Meḥemmed Efendi yirine ʻAbdu'llāh Aġa Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Ṭoḳsan dört Ramażān'ında Debbāġ-zāde Ṣunʻu'llāh Efendi yirine Süleymān Ṣubaşı Medresesi virilüp ṭoḳsan altı Rebīʻü'l-evvel'inde Dürrī Meḥemmed Efendi ḥażretleri[1] yirlerine Ḥāfiẓ Paşa Medresesi'ne taḥrīk olındılar. Ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Uzun Ḥasan Efendi-zāde Yaḥyā Efendi yirine Sekbān ʻAlī Medresesi'ne gelüp yüz Ṣafer'inde Çeşmī-zāde ʻAbdü'l-kerīm Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi dārü'l-ifādesine mevṣūl, sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında Ḳırımī ʻAbdü'l-ḥalīm Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biriyle nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Yüz bir Şaʻbān'ında İsḥāḳ-zāde ʻĀrif Meḥemmed Efendi yirine Edrineḳapusı'nda vāḳıʻa Mihrümāh Sulṭān Medresesi iḥsān olınup yüz iki Receb'inde Yaḥyā-zāde Aḥmed Efendi yirine[2] Murād Paşa-yı Cedīd Medresesi ile ḳadr ü menziletleri mezīd olup yüz üç Ẕi'l-ḳaʻde'sinde Ḳabaṣaḳal Aḥmed Efendi yirine Baġdād-ı bihişt-ābād ḳażāsıyla nā'il-i murād[3] olmışlar idi. Yüz beş Rebīʻü'l-evvel'inde ḫaber-i fevti vāṣıl ve manṣıb-ı maḥlūle ṣāliḥen Şaʻrānī-zāde ʻAbdü'l-vehhāb Efendi nā'il oldı.

Mevlānā-yı mezbūr ḥüsn-i ḫulḳla meşhūr, maḥbūbü'l-ḳulūb, ṭarz u ṭavrı ḫūb idi.

Edrineli Murtażā Efendi[4]

el-Mevlā Murtażā bin Ḥüseyn bin ʻOṣmān. Maḥmiyye-i Edrine'de tüccār-ı ẕevī'l-iḳtidārdan Ḥüseyn nām kimesnenüñ ferzend-i ercmendi Murtażā Efen-

1 ḥażretleri H: -R.
2 yirine R: yirlerine H.
3 murād H: merām İ.
4 Edrineli Murtażā Efendi H: -R.

di'dür. Sinn-i temyīze vāṣıl olduḳda taḥṣīl-i ma'ārife kūşiş[1] ve tetmīm-i levāzım-ı fünūna verziş eyleyüp ḥavṣalası miḳdārı muḳtedā-yı aḫẕ-ı feżā'il itdükden ṣoñra Şeyḫü'l-İslām Bahāyī Efendi ḫıdmetlerinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve duḫūl-i ṭarīḳ-ı 'ilmīye[2] 'azīmet idüp ba'de tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ altmış beş Şevvāl'inde Ḳāsım Çāvuş-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥmiyye-i merḳūmede Mütereddidīn Medresesi ḫāricine 'āric, altmış ṭoḳuz Muḥarrem'inde Tācī İbrāhīm Efendi yirine belde-i meẕkūrede İbrāhīm Paşa Medresesi'ne ḥareketle mübtehic oldılar. Sene-i mezbūre Receb'inde Çuḳacı-zāde Meḥemmed Efendi yirine Emīniyye Medresesi'ne gelüp yetmiş altı Cumāde'l-ūlā'sında Ca'fer-zāde Ramażān Efendi yirine Sirāciyye Medresesi virilüp yetmiş ṭoḳuz Şevvāl'inde Ṭaşlıḳ Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Seksen bir Cumāde'l-āḫire'sinde Cāmi'-i 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup seksen dört Ṣafer'inde Üçşerefeli Medresesi Ṯāniyesi tevcīh olınup bu üç rütbede selefleri Ca'fer-zāde Efendi'yi ta'ḳīb itdiler. Seksen altı Muḥarrem'inde selefi Ḳāsım Çāvuş-zāde Efendi yirine maḥmiyye-i merḳūmede Sulṭān Bāyezīd, sene-i mezbūre[3] Ṣa'bān'ında Erżurūmī Meḥemmed Efendi yirine Sulṭān Selīm-i Cedīd Medreseleri ile ḳadr ü menziletleri mezīd olmış idi. Ṭoḳsan Rebī'ü'l-evvel'inde Pārsā Meḥemmed Efendi yirine Ḳuds-i Şerīf pāyesi żamīmesiyle Filibe ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup ṭoḳsan bir Şevvāl'inde ma'zūl ve yirlerine Sirozī 'Abdü'l-bāḳī Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan üç Cumāde'l-āḫire'sinde **[45b]** Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi üzerinden Ḫavāṣṣ-ı Maḥmūd Paşa ve Çirmen ḳażāları arpalıḳ ta'yīn olınup ṭoḳsan dört Rebī'ü'l-āḫir'inde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Buzaġı Maḥmūd Efendi yirine Medīne-i Münevvere ḳażāsıyla ikrām olınduḳlarında[4] arpalıḳları Ḳızıl Mūsā Efendi'ye in'ām olındı. Ṭoḳsan altı Muḥarrem'inde munfaṣıl ve yirlerine Atbāzārī Aḥmed Efendi nā'il oldı. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında ḫalefleri Mūsā Efendi üzerinden ṯāniyen Çirmen ve Ḫavāṣṣ-ı Maḥmūd Paşa ḳażāları arpalıḳ ta'yīn olındı. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Burusa pāyesi żamīmesiyle ta'ẓīm olındılar. Yüz Ṣa'bān'ında Ca'fer-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine maḥrūsa-i Edrine ḳażāsı iḥsān olınup arpalıḳları seleflerine virildi. Yüz

1 R 53a.
2 'ilmīye H: 'ulemāya R.
3 mezbūre H: merḳūme R.
4 olınduḳlarında H: olınduḳda R.

bir Şa'bān'ında müteḳā'id ve maḳām-ı ḥükūmetlerine Başmaḳcı-zāde Seyyid [1]'Alī Efendi müteṣā'id oldılar. Bunlara Ḥayātī-zāde Muṣṭafā Efendi üzerinden Miḫalıc ḳażāsı arpalıḳ virilüp yüz dört Cumāde'l-āḫire'sinde Gümüşayaḳ-zāde Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Būy-ābād ve Manyas ḳażālarına tebdīl ve Miḫalıc ḳażāsıyla 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed[2] Efendi tebcīl ḳılındılar. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz beş Cumāde'l-ūlā'sınuñ üçinci güni intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa isti'cāl itdüklerinde maḥlūl olan arpalıḳları Ḫaṭṭāṭ 'Abdu'llāh Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı mezbūr 'ilm ü ma'rifetle meşhūr, bi-taḫṣīṣ 'ilm-i fürū' tetebbu'ıyla 'alem, rūzgār-dīde pīr-i ḫoş-dem idi.

Āṯār-ı 'ilmiyyelerinden *Mülteḳa'l-ebḥur* üzerine kendü nām-ı nāmīleriyle mevsūm bir şerḥ-i ma'lūmları vardur.

Ṣakkāk Fındıḳ Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Muṣṭafā ibnü'ş-Şeyḫ Meḥemmed. Dārü's-salṭanati'l-'aliyye maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'den ẓuhūr ve "Fındıḳ Muṣṭafā Efendi" dimekle meşhūr olup taḥṣīl-i ma'ārif ü 'ulūm ve tekmīl-i levāzım-ı manṭūḳ u mefhūm eyleyüp Dāvūd-zāde Muṣṭafā Efendi'den mülāzım[3] ve devr-i medārise müdāvim olaraḳ ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ altmış sekiz Muḥarrem'inde Bolevī Birāderi 'Alī Efendi yirine Ṯāniye-i Pīrī Paşa Medresesi ḫāricine 'āric, seksen dört Şevvāl'inde Etmekci-zāde es-Seyyid[4] 'Alī Efendi yirine Fuḍayliyye Medresesi'ne ḥāreketle mübtehic olmış idi. Seksen altı Şevvāl'inde Lüḥūmī 'Alī Efendi yirine Balaban Aġa Medresesi virilüp seksen yedi Ramażān'ında Reşīd Meḥemmed Efendi yirine Fāṭıma Sulṭān Medresesi iḥsān olındı. Seksen sekiz Şevvāl'inde Ḥıfẓī Muṣṭafā Efendi yirine Efḍal-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde olup ṭoḳsan bir Rebī'ü'l-āḫir'inde 'Abdu'llāh Efendi yirine Ḳandiye mevleviyyeti ḥükūmeti tefvīż olınmış idi. Ṭoḳsan dört Şevvāl'inde ma'zūl ve yirlerine Malġaralı Mülāzımı 'Abdü'l-ḳādir Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde Edrinelī Ebū Bekr Efendi def'a-i ṯāniyesi yirine Maġnisa ḳażāsı i'ṭā olınup yüz Muḥar-

1 Seyyid H: -R.
2 Meḥemmed H: -R.
3 R 53b.
4 es-Seyyid H: Seyyid R.

rem'inde 'azl ve yirlerine Teẕkireci 'Abdü'l-ḥalīm Efendi vaṣl olındı. Yüz iki Muḥarrem'inde Ṣadr-ı A'ẓam Ḳöprili-zāde Muṣṭafā Paşa Belġrad Ḳal'ası'nı küffār-ı ḫāksārdan aḫẕ u fetḥ itdükden ṣoñra sene-i mezbūre Rebī'ü'l-evvel'inde Ḳuds-i Şerīf pāyesi żamīmesi ve Ṣamaḳov ḳażāsı ilḥāḳıyla bunlara tevcīh olındı. Yüz üç Şevvāl'inde munfaṣıl ve yirlerine Ṣolaḳ-zāde Muṣṭafā Efendi vāṣıl oldı. Yüz dört Muḥarrem'inde Ḳarabacaḳ Meḥemmed Efendi yirine Filibe ḳażāsına terfī' olınup yüz beş Cumāde'l-ūlā'sında müteḳā'id ve yirlerine Ṭabīb Süleymān Efendi müteṣā'id oldı. Sene-i meẕkūre ḫilālinde intiḳāl ve dārü'l-cināna irtiḥāl eyleyüp Monlā Gürānī Cāmi'-i Şerīfi civārında Nūrī Dede Mescidi sāḥasında defn olındı. Kāmī Meḥemmed Efendi bu tārīḫi dimişdür:

Naẓm

Ḥayfā ki rıḥlet itdi bir fāżıl-ı yegāne
Maḳbūl-i 'ālem idi te'līf-i dil-pesendi

Ma'zūl olup gelince şeh-rāh-ı Filbe'den ol
Semt-i [ḳażā-yı naḥba][1] düşdi reh-i semendi

İtdüm vefātı içün tārīḫ bu du'āyı **[46[a]]**
Mesned-güzīn-i cennet ol Muṣṭafā Efendi[2]

Mevlānā-yı mezbūr ma'ārif-i 'ilmiyye ile meşhūr, bi-taḫṣīṣ mesā'il-i fürū'da maḥfūẓātı vāfir ve ol fenn-i celīlde ḫaṣmını iskāta ḳādir idi.

Āṯār-ı 'ilmiyyelerinden *Nūrü'l-fetāvā* nām mecmū'aları ve müdevven ü müretteb ṣukūk-i belāġat-intimāları vardur.

Çāvuş-zāde Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed bin 'Oṯmān. Dergāh-ı 'ālī ḫuddāmınuñ emāṯilinden Müdeccel 'Oṯmān Çāvuş'uñ ferzend-i ercmendi ve maḫdūm-ı ḫıredmendi Aḥmed Efendi'dür. Kesb-i ser-māye-i 'ilm ü 'irfāna beẕl-i sa'y ü ictihād ve miyān-ı ehl-i kemālde "Çāvuş-zāde" 'unvānıyla ser-efrāz-ı erbāb-ı isti'dād olmaġı murād idüp

1 Bu ibare tenkitli metne dahil edilen her iki nüshada da "każādan" şeklindedir. Vezin aksadığı için diğer nüshalar kontrol edilmiş ve metin tamiri yapılmıştır. Veliyyüddin Efendi 2362 vr. 42a.

2 مسند کزین جنت اول مصطفی افندی

'ulemāyı 'iẓām ḥıdmetlerinde ḳā'im ve mecālis-i ifādelerine müdāvim olmaġla[1], taḥṣīl-i ma'ārif ü 'ulūm ve tekmīl-i levāzım-ı manṭūḳ u mefhūm itdükde kibāruñ birinden şeref-i mülāzemetle kām-yāb olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yetmiş altı Receb'inde Ḥammāmcı-zāde Meḥemmed Efendi yirine Zeynī Çelebi Medresesi'ne ḫāric ile 'āric, yetmiş ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Manṭıḳī Meḥemmed Efendi yirine Sittī Ḫātūn Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Seksen üç Receb'inde Ḳarabacaḳ Meḥemmed Efendi yirine Tevḳī'ī Ca'fer Çelebi Medresesi'ne gelüp seksen beş Ramażān'ında Bāḳī-zāde İsmā'īl Efendi yirine Ḫˇāce Ḫayrü'd-dīn Medresesi'nde mekīn olup seksen altı Receb'inde 'Abdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi yirine Ġażanfer Aġa Medresesi'ne i'tilā, seksen sekiz Ṣa'bān'ında Cevherī-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'nüñ birine irtiḳā itmişler idi. Seksen[2] ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Fenārī-zāde Seyyid Aḥmed Efendi yirine Bayram Paşa, ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Buzaġı Maḥmūd Efendi yirine Ḳāsım Paşa Medreseleri sezā görilüp ṭoḳsan iki Receb'inde Adilcevāzī 'Ömer Efendi yirine Ḳalender-ḫāne dārü'l-ifādesine pā-nihāde oldılar. Ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Ṭavuḳcı Paşa İmāmı 'Alī Efendi yirine Ayaṣofıyya-i Kebīr Medresesi ile tevkīr olınup ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde selef-i sālifleri Bāḳī-zāde Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'den biriyle tekrīm, ṭoḳsan yedi Ẕi'l-ḳa'de'sinde selef-i sālifleri Cevherī-zāde Efendi yirine Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymān Ḫānī[3] ile ta'ẓīm olındılar. Ṭoḳsan sekiz Ṣa'bān'ında 'Īsā-zāde Meḥemmed 'Azīz Efendi yirine Selanik ḳażāsı ḥükūmetiyle maḳżiyyü'l-merām olup ṭoḳsan ṭoḳuz Ramażān'ında ma'zūl ve yirlerine La'lī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz iki Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi def'a-i ṯāniyesi yirlerine Mıṣr-ı ẕātü'l-ehrām ḳażāsıyla ikrām olınup yüz dört Ṣafer'inde 'azl ve yirlerine 'Ārif 'Abdü'l-bāḳī Efendi vaṣl olındı. Yüz beş Cumāde'l-ūlā'sında Ḫaṭṭāṭ 'Abdu'llāh Efendi yirine[4] Edrine ḳażāsı 'ināyet olınmış idi. Ḥīn-i ḥareketde mizācına inḫirāf ṭayerān itmekle eṯnā-yı ṭarīḳde Ḳarışdıran nām menzile vuṣūllerinde merāḥil-i 'ömri tamām ve üftāde-i[5] pister-i ḥimām olup manṣıb-ı maḥlūl Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi'ye in'ām olındı.

1 olmaġla R: -H.
2 R 54a.
3 Süleymān Ḫānī H: Süleymānī R.
4 yirine H: yirlerine R.
5 üftāde-i R: iġmāde-i H.

Mevlānā-yı mezbūr ʻilm ü faẓlla meşhūr, keṯret-i niyābet idüp fetvā ḫıdmetinde daḫı evḳāt-güẕār olmaġla faḳāheti müsellem idi.

Teẕkireci ʻAbdü'l-ḥalīm Efendi[1]

el-Mevlā ʻAbdü'l-ḥalīm. Vilāyet-i Anaṭolı'da Seydīşehri'nden ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şuʻūr idüp dārü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve ṣadr-ı vālā-ḳadr ʻİzzetī Şeyḫ Meḥemmed Efendi āsitānesine intisāb ile cenāblarından iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı maʻzūl olduḳdan ṣoñra biñ yetmiş ṭoḳuz Ẕi'l-ḳaʻde'sinde müşārun ileyh ʻİzzetī Efendi merḥūmuñ Dārü'l-ḥadīṯi tamām olduḳda ibtidā ḫāric iʻtibārıyla bunlara tevcīh olınmış idi. Seksen beş **[46b]** Ramażān'ında Çāvuş-zāde Aḥmed Efendi yirine Tevḳīʻī Caʻfer Çelebi Medresesi'ne taḥrīk olınup seksen altı Şevvāl'inde Nā'ib Meḥemmed Efendi yirine Ḥasan Efendi Medresesi'ne gelüp seksen sekiz Şaʻbān'ında Baġdādī-zāde ʻAbdu'llāh Efendi yirine Rūm Meḥemmed Paşa Medresesi sezā görilmiş idi. Ṭoḳsan Şaʻbān'ında Ḳabaṣaḳal Aḥmed Efendi yirine Ḫayrü'd-dīn Paşa Medresesi'ne mevṣūl, ṭoḳsan iki Receb'inde Dāvūd-zāde İbrāhīm Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den[2] biriyle nā'ilü'l-me'mūl olmışlar idi. Ṭoḳsan dört Muḥarrem'inde Cezmī Meḥemmed ʻAbdü'l-kerīm Efendi yirine Belġrad ḳażāsıyla ber-murād olup ṭoḳsan beş Şevvāl'inde maʻzūl ve yirlerine Ṣireli Aḥmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz Muḥarrem'inde Ṣakkāk Fındıḳ Muṣṭafā Efendi yirine Maġnisa ḳażāsı ʻināyet olınup yüz bir Rebīʻü'l-āḫir'inde ʻazl ve yirlerine Ṭabīb Süleymān Efendi vaṣl olındı. Yüz dört Şevvāl'inde selef-i sālifi Cezmī Efendi yirine Diyārbekr ḳażāsı iḥsān olınmış idi. Yüz beş Cumāde'l-ūlā'sında fevti ḫaberi vāṣıl ve manṣıb-ı maḥlūle ṣāliṣen Sivasī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi nā'il oldı.

Mevlānā-yı mezbūr ʻİzzetī Efendi merḥūmuñ ṣadāretlerinde teẕkirecilik ḫıdmetleriyle müşerref olmaġın "Teẕkireci ʻAbdü'l-ḥalīm Efendi" dimekle meşhūr,[3] ʻilmi vāṣıl-ı niṣāb, bi-taḫṣīṣ fenn-i fiḳha şedīdü'l-intisāb idi.

---

1 Evvelu müderrisin bi-Dārü'l-ḥadīṯi ʻİzzetī Efendi. Fī 12 Ẕi'l-ḳaʻde sene 1079. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

2 Ṣemāniyye'den H: Ṣemāniyye'nüñ R.

3 R 54b.

Re'īsü'l-eṭibbā Ḥayātī-zāde Maḫdūmı Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed ibnü'l-mevlā Muṣṭafā. Bu ṭabaḳa evā'ilinde ānifen tercemesi silk-i taḥrīre keşīde ḳılınan Re'īsü'l-eṭibbā Ḥayātī-zāde Muṣṭafā Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi Aḥmed Efendi'dür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād 'ulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzemetle ber-murād olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ ṭoḳsan sekiz Cumāde'l-ūlā'sında Kevākibī-zāde Muṣṭafā Efendi yirlerine[1] Maḳtūl Ḥasan Paşa Medresesi ile kām-revā olmışlar idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣa'bān'ında yirlerinde ḥareket-i ḫāric iti'bār olınup yüz bir Cumāde'l-āḫire'sinde Ebu's-su'ūd-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Ūlā-yı Mesīḥ Paşa Medresesi sezā görilüp sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında Minḳārī-zāde Efendi Tābi'i 'Ömer Efendi yirine Tevḳī'ī Ca'fer Çelebi Medresesi virilmiş idi. Yüz üç Ramażān'ında 'azl olınup medreseleri Ẕü'l-fiḳār Paşa-zāde Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı. Bu ḥāl üzere evḳāt-güẕār iken biñ yüz beş Receb'inde intiḳāl ve 'ālem-i 'uḳbāya irtiḥāl eyleyüp Edrineḳapusı ḫāricinde vālid-i mācidi cenbinde defn olındı.

Maḫdūm-ı mezbūr ḥüsn-i ḫulḳ ile meşhūr, ḫāliṣü'l-cenān, ṭāhirü'l-lisān idi.

Ṣa'bān Efendi

el-Mevlā Ṣa'bān. Balıkesir eṭrāfından bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olduḳda 'alā-ḥasebi'l-'āde ḥareket ve 'ulemā-yı 'aṣrınuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ seksen beş Şevvāl'inde maḥmiyye-i Edrine'de Şāh Melek Medresesi ḫāricine 'āric, ṭoḳsan Ṣafer'inde Bālī-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ḳāḍī 'Abdī Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḳa'de'sinde Arıḳ-zāde Meḥemmed Efendi yirine maḥmiyye-i merḳūmede İbrāhīm Paşa Medresesi sezā görilüp ṭoḳsan beş Muḥarrem'inde selefi Bālī-zāde Efendi yirine Şeyḫī Çelebi Medresesi'ne taḥrīk olınmış idi. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde Berber-zāde İbrāhīm Efendi yirine Mīr-i Mīrān Medresesi iḥsān, ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında Sirāciyye Medresesi'ne şāyān olup ṭoḳsan sekiz Şevvāl'inde Ṭaşlıḳ Medresesi virilüp bu iki rütbede selefleri Bālī-zāde Efendi'yi ta'ḳīb itmişler idi. Yüz Muḥarrem'inde selefi Berber-zāde

1 yirlerine H: yirine R.

Efendi yirine Cāmi'-i 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ, yüz dört Rebī'ü'l-evvel'inde Şems-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Ḥalebiyye dārü'l-ifādesinde basṭ-ı seccāde-i ders ü taḥḳīḳ eyleyüp yüz beş Cumāde'l-ūlā'sında selefi Muṣṭafā Efendi **[47ᵃ]** yirine Üçşerefeli Medresesi Ṣāniyesi'ne vuṣūl bulmış idi. Sene-i mezbūre Receb'inde fevt olup medrese-i maḥlūlesi Müsellim 'Abdu'r-raḥmān Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı 'ulūm, ṣāliḥ ü 'ābid, rū-gerdān-ı zevā'id idi.

Gümrükci Maḥmūd Aġa Ḫˇācesi Meḥemmed Efendi [ʻAlī Efendi-zāde Eniştesi]

el-Mevlā Meḥemmed. Ḳazṭaġı ḳaṣabasından ẓuhūr ve iktisāb-ı nūr-ı şu'ūr eyleyüp sābıḳā gümrük-emīni olan Maḥmūd Aġa'ya intisāb itmegin "Gümrükci Ḫˇācesi" dimekle[1] meşhūr olmış idi. Ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳ-ı 'ilmīye 'azīmet ve 'ulemānuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i merāṭib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ seksen beş Şa'bān'ında 'Alī Efendi-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ken'ān Paşa Medresesi ḫāriciyle be-kām, ṭoḳsan Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḳarabāġī Yūsuf Efendi yirine Ma'lūl-zāde Medresesi'ne ḥareketle nā'ilü'l-merām olup ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Kerāsteci-zāde 'Abdu'l-lāh Efendi yirine Etmekcioġlı Medresesi i'ṭā, ṭoḳsan beş Cumāde'l-ūlā'sında Bekrī-zāde Aḥmed Efendi yirine[2] Rūm Meḥemmed Paşa Medresesi'ne irtiḳā eyleyüp ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında Ṣarı Aḥmed Efendi yirine Ḫayrü'd-dīn Paşa Medresesi'ne i'tilā, ṭoḳsan ṭoḳuz Muḥarrem'inde kendü ṭalebi ve Ṣaḥn taḥillesiyle Naḳībü'l-eşrāf Es'ad-zāde Seyyid Meḥemmed Sa'īd Efendi maḥlūlinden arpalıḳları olan Toḳat ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet sezā görilmiş idi. Yüz Cumāde'l-ūlā'sında ma'zūl olup ḳażā-yı meẕkūr sābıḳā İmām-ı Sulṭānī İbrāhīm Efendi'ye arpalıḳ ta'yīn olındı. Bunlara yüz iki Şa'bān'ında Filibe müftīsi Ḥüseyn Efendi maḥlūlinden İnöz ḳażāsı ber-vech-i teḳā'üd arpalıḳ iḥsān olındı. Yüz dört tārīḫinde ḳażā-yı mezbūr[3] ḳużāt-ı ḳaṣabāta tevcīh olınup bunlara Menlik ḳażāsı bedel virildi. Yüz beş Receb'inde fevt olup maḥlūl olan arpalığı ḳużātdan Sa'dü'd-dīn Çelebi'ye maḥal görildi.

1 dimekle H: dinmekle R.
2 R 55a.
3 mezbūr H: meẕkūr R.

Mevlānā-yı merḳūm āşinā-yı deryā-yı ʻulūm, ʻālim ü fāżıl, merd-i kāmil idi. Arpacı-zāde ʻAlī Efendi ile ʻaḳd-i peyvend-i muṣāheret itmekle "ʻAlī Efendi-zāde Eniştesi" ʻunvānıyla şöhret bulmışlar idi.

Bosnevī ʻĪsā Efendi

el-Mevlā ʻĪsā. Bosna Sarāyı'ndan ẓuhūr ve istifāża-i nūr-ı şuʻūr idüp ʻulemāyı kirāma ḫıdmet ve Ünsī ʻAbdü'l-laṭīf Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp ʻalā-ḥasebi'l-ʻāde ṭayy-ı merāḥil-i ifāde iderek biñ seksen yedi Ramażān'ında Çeşmī-zāde ʻAbdü'l-ḳerīm Efendi yirine Raḥīḳī Medresesi ḫāricine ʻāric, ṭoḳsan üç Rebīʻü'l-āḫir'inde Kerāsteci-zāde ʻAbdu'llāh Efendi yirine Seyyid ʻAbdü'l-ḳādir Efendi Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Ṭoḳsan yedi Ẕi'l-ḳaʻde'sinde Seyyid Süleymān Efendi yirine Caʻfer Aġa Medresesi virilüp ṭoḳsan ṭoḳuz Şaʻbān'ında Sirkeci-zāde ʻAbdu'llāh Efendi yirine İbrāhīm Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr itmiş idi. Yüz bir Ẕi'l-ḥicce'sinde Şaʻbān Efendi ḥażretleri yirlerine Kürkcibaşı Medresesi'ne vuṣūl bulup yüz iki Cumāde'l-ūlā'sında Esīrī Muṣṭafā Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan Bosna ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olındı. Yüz dört Receb'inde maʻzūl ve yirlerine Lüḥūmī ʻAlī Efendi mevṣūl oldı. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām iken biñ yüz beş Receb'inde ʻālem-i ʻuḳbāya ḫırām eyledi.

Mevlānā-yı mezbūr "Bosnevī ʻĪsā Efendi" dimekle meşhūr, ḥiṣṣemend-i maʻārif ü ʻulūm, dā'ire-nişīn-i erbāb-ı fühūm idi.

Yüsrī Aḥmed Efendi {Yüsrī}

el-Mevlā Aḥmed bin Muṣṭafā. Ocaḳaġalarından "Çulbaşı" şöhretiyle nām-āver olan Bosnevī Muṣṭafā Aġa'nuñ ferzend-i feżā'il-güsteri **[47b]** ve maḫdūm-ı ferḫunde-aḫteri Yüsrī Aḥmed Efendi'dür. Biñ ḳırḳ altı senesinde maṭlaʻ-ı şühūddan bedīdār ve serā-perde-i ʻusrden cilvegāh-ı yüsre nümāyende-i dīdār olup baʻde'l-bülūġ ilā-sinni't-temyīz esātiẕe-i ʻaṣrından Kürd ʻAbdu'llāh Efendi ve Ders-i ʻĀm Ṣāliḥ Efendi ve bunlar emṡāli fużalādan taḥṣīl-i ser-māye-i ʻulūm ve istifāde-i manṭūḳ u mefhūm eyleyüp ṣadr-ı ʻālī-ḳadr Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi'den mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse ʻāzim olduḳda fāżıl-ı ḳarār-dāde Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi'den imtiḥān-

la ser-efrāz ve ḥā'iz-i ḳaṣabü's-sebḳ-ı imtiyāz olduḳdan ṣoñra biñ seksen iki Muḥarrem'inde Ḳızıl Yūsuf Efendi yirine Maḳtūl Ḥasan Paşa Medresesi ḫāricine 'āric, seksen altı Şevvāl'inde 'Alī Efendi-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ḥammāmiyye Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Seksen ṭoḳuz Receb'inde Ya'ḳūb Efendi yirine Ūlā-yı Ḫusrev Ketḫudā Medresesi virilüp ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi Medrese-i Ṯāniyesi ile ikrām olındılar[1]. Ṭoḳsan iki Receb'inde[2] Mecdī Meḥemmed Efendi yirine[3] Ḳoca Muṣṭafā Paşa Medresesi'ne revnaḳ-baḫşā, ṭoḳsan dört Ramażān'ında Çivi-zāde 'Aṭā'u'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine medāris-i Ṣaḥn'uñ birine zīnet-efzā olup ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde Ḳaramanī Aḥmed Efendi yirine Ḳadırġa Limanı'nda vāḳı'a Meḥemmed Paşa Medresesi iḥsān, ṭoḳsan sekiz Rebī'ü'l-evvel'inde Ṭabīb Seyyid Ḫalīl Efendi yirine Gevher Ḫān Sulṭān Medresesi ile taḥṣīl-i 'izz ü şān itmişler idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Şevvāl'inde Bekr Çelebi-zāde Meḥemmed Efendi yirine Filibe ḳażāsı in'ām, yüz Cumāde'l-ūlā'sında Şām-ı şeref-encām pāyesi żamīmesiyle iḥtirām olınmışlar idi. Yüz bir Cumāde'l-āḫire'sinde ma'zūl ve yirlerine Edrineli Ebū Bekr Efendi mevṣūl oldı. Yüz beş Receb'inde Bekrī-zāde Aḥmed Efendi yirine bi'l-fi'l Şām-ı cennet-meşām ḳażāsında murabba'-nişīn-i mesned-i aḥkām oldılar. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde maraż-ı zaḫīre ibtilāsı sebebiyle intiḳāl ve rūḥ-ı revānı a'lā-yı 'illiyyīne irtiḥāl eyleyüp belde-i merḳūmede Ṣāliḥiyye nām maḥalde Ebū Bekr-i Ḳavvām cenbinde medfūn ve manṣıb-ı maḥlūl ile Rodosī Ebū Bekr Efendi menūn ḳılındı.

Mevlānā-yı mezbūr 'ilm ü fażlla meşhūr, bi-taḫṣīṣ fenn-i inşāda māhir, el-sine-i ṣelāṣede naẓm-ı dil-güşā ve pākīze-edāya ḳādir, ḥalīm ü selīm, ṣāḥib-i ṭab'-ı müstaḳīm idi. Ḫˇāce Fesād-zāde Seyyid Aḥmed Efendi ile 'aḳd-i peyvend-i muṣāheret itmişler idi.

Āṯār-ı 'ilmiyyelerinden Türkī *Münşe'āt*'ı ve *Ṣadrü'ş-şerī'a* üzerine *Kitāb-ı Büyū°*a varınca taḥrīrātı olduġından mā'adā Yüsrī maḫlaṣı ile eş'ār-ı belāġat-şi'ārı vardur. Bu birḳaç beyt güftār-ı dürer-bārlarından nümūnedārdur:

1 olındılar H: olındı R.
2 R 55b.
3 yirine H: -R:

Naẓm

Cūşiş-i seyl-i sirişküm nev-bahār olsun da gör
Dāġlarla ṣaḥn-ı sīnem lālezār olsun da gör

Keşti-i baḥr-i teġāfül ber-ḳarār olsun mı hīç
Bād-ı ġamdan bir muḫālif rūzgār olsun da gör

Ve lehu

Dil-ber niyāza mā'il ü nāz-āşnā gerek
Biribirine maḥrem ü rāz-āşnā gerek

Nāzüklik ile yāra ṣarıldum recā idüp
'Āşıḳ ḥaḳīḳat üzre mecāz-āşnā gerek

Ca'fer-zāde Ramażān Efendi

el-Mevlā Ramażān bin Ca'fer. Dārü'n-naṣr ve'l-meymene maḥrūsa-i Edrine'de zümre-i rācilīnden Ca'fer nām bir tācirüñ ferzend-i ercmendi "Ca'fer-zāde" dimekle[1] şehīr Ramażān Efendi'dür. Taḥṣīl-i biżā'a-i isti'dād ve 'ulemānuñ birinden mülāzemetle ber-murād olup devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ altmış Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ḫavāṣṣ-ı Maḥmūd Paşa Medresesi ile kām-revā olup altmış dört Ṣa'bān'ında 'Abdü'l-ḥalīm Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i merḳūmede Şeyḫī Çelebi Medresesi'ne taḥrīk olınmış **[48a]** idi. Altmış ṭoḳuz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Yaḥyā-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Beglerbegi Medresesi virilüp yetmiş Cumāde'l-ūlā'sında selefi Yaḥyā-zāde Efendi yirine Sirāciyye Medresesi'ne gelüp yetmiş altı Cumāde'l-ūlā'sında Tācī İbrāhīm Efendi yirine Ṭaşlıḳ Medresesi tevcīh olınup yetmiş ṭoḳuz Şevvāl'inde Pārsā Meḥemmed Efendi yirine Cāmi'-i 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ, seksen bir Cumāde'l-āḫire'sinde selefi İbrāhīm Efendi yirine Üçşerefeli Medresesi Ṣāniyesi'nde ferş-i seccāde-i ders ü taḥḳīḳ itmişler idi. Seksen dört Receb'inde 'Aṭā'u'llāh Efendi yirine Bosna ḳażāsı tevcīh olınup seksen beş Ẕi'l-ḥicce'sinde ma'zūl ve yirlerine Kürd 'Abdü'l-ġanī[2] Efendi

1 dimekle H: dinmekle R.
2 'Abdü'l-ġanī R: 'Abdu'llāh H.

mevṣūl oldı. Ṭoḳsan Cumāde'l-ūlā'sında Ṭavīl Muṣṭafā Efendi yirine Belġrad ḳażāsıyla nā'il-i murād olup[1] ṭoḳsan bir Ramażān'ında 'azl ve yirlerine Edrineli Ebū Bekr Efendi vaṣl olındı. Ṭoḳsan beş Cumāde'l-āḫire'sinde selefleri 'Aṭā'u'l-lāh Efendi yirine Ḳayṣeriyye ḳażāsı ḥükūmeti müyesser olmış idi. Ṭoḳsan yedi Rebī'ü'l-āḫir'inde munfaṣıl ve yirlerine Ruhā Müftīsi-zāde Muṣṭafā Efendi vāṣıl oldı. Yüz bir Rebī'ü'l-evvel'inde Medīne-i Münevvere pāyesi żamīmesiyle Yekçeşm Aḥmed Efendi def'a-i ṯāniyesi yirine Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsına manṣūb ḳılınup[2] yüz iki Muḥarrem'inde müteḳā'id ve yirlerine Ḳarabacaḳ Meḥemmed Efendi müteṣā'id oldı. Yüz beş Ẕi'l-ḳa'de'sinde rıḥlet ve 'ālem-i 'uḳbāya 'azīmet eyledi.

Mevlānā-yı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı rüsūm, pīr-i ḫoş-ṣoḥbet, ḳābil-i üns ü ülfet idi.

Āṯār-ı ḫayriyyesinden ṯülüṯ-i mālın vücūh-ı birre vaṣiyyet itmegin Zehr-i Mār Çeşmesi ḳurbinde bir Dārü'l-ḥadīṯ bināsına bā'iṯ olmışdur.

Anḳaravī Ya'ḳūb Efendi[3]

el-Mevlā Ya'ḳūb. Nuḳre-i vücūdı ḫāk-i pāk-i Anḳara'dan āşkār ve "Anḳaravī Ya'ḳūb Efendi" dimekle[4] şöhret-şi'ār olup dārü'l-mülk-i İstanbul'a 'azīmet ve 'ulemā-yı kirāmuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ altmış yedi Receb'inde ibtidā iḥdāṯ olınan Ḫiṣālī Meḥemmed Aġa Medresesi ḫāriciyle[5] kām-revā ve اول مدرس درس فيها[6] olmışlar idi. Seksen dört Receb'inde Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde Seyyid Enes Efendi yirine Ḫabbāziyye Medresesi'ne taḥrīk olınup seksen altı Cumāde'l-ūlā'sında Ṣa'rānī-zāde Meḥemmed Ramażān Efendi yirine Ḫusrev Ketḫudā Medresesi Ūlāsı virilüp seksen ṭoḳuz Receb'inde Etmekci-zāde Seyyid 'Alī Efendi yirine Ca'fer Aġa Medresesi'ne vāṣıl, ṭoḳsan bir[7] Ramażān'ında İmām-zāde Meḥemmed Efendi yirine Saḳız ḳażāsına nā'il olmış idi. Ṭoḳsan

1 R 56a.
2 ḳılınup H: ḳılındı R.
3 Evvelu müderrisin bi-medreseti Ḫiṣālī Meḥemmed Aġa. Fī 1 Receb sene 1066. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]
4 dimekle H: dinmekle R.
5 Medresesi ḫāriciyle H: Medresesi ile R.
6 "Burada ders okutan ilk müderris."
7 ṭoḳsan bir R: ṭoḳsan H.

iki Rebī'ü'l-evvel'inde ma'zūl ve yirlerine Gümüşayaḳ-zāde Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan beş Cumāde'l-āḫire'sinde selefi İmām-zāde Efendi yirine Bosna ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup ṭoḳsan yedi Receb'inde Şireli Aḥmed Efendi yirine Belġrad ḳażāsına naḳl ve yirlerine Edrineli Şeyḫ-zāde İbrāhīm Efendi vaṣl olındı. Ṭoḳsan sekiz Muḥarrem'inde munfaṣıl ve yirlerine selef-i sālifleri Etmekci-zāde Efendi vāṣıl oldı. Yüz üç Rebī'ü'l-āḫir'inde Medīne-i Münevvere pāyesi żamīmesiyle Ruhā Müftīsi-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Üsküdar ḳażāsı sezāvār görilüp yüz dört Şa'bān'ında 'azl olınup yirleri Aḳ Maḥmūd Efendi'ye arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz beş Ṣafer'inde Öreke-zāde Aḥmed Efendi üzerinden Yalaḳ-ābād ḳażāsı arpalıḳ virilmiş idi. Yüz altı Muḥarrem'inde intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa ittiṣāl eyleyüp maḥlūl olan arpalıḳları Nīfī İbrāhīm Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı merḳūm müşāreket-i emṯālle ma'lūm, 'ilmi vāṣıl-ı niṣāb, ḳażāsında istiḳāmetle şöhret-yāb idi.

Es'ad-zāde İmāmı Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Mudurnı **[48b]** ḳaṣabasından taḥṣīl-i meleke-i isti'dād içün beẕl-i sa'y ü ictihād itdükden ṣoñra Malġaralı Meḥemmed Efendi'nüñ Medīne-i Münevvere ḳażāsı teşrīfinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup aḫẕ-ı medāris ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ seksen altı Şa'bān'ında ḥālen meşīḫat-i İslāmiyye'den munfaṣıl Ebū İsḥāḳ[1] İsmā'īl Efendi ḥażretleri yirlerine Yūsuf Paşa Medresesi ḫāricine 'āric, ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Ṭrabzonī Ḥasan Efendi yirine Fuḍayliyye Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olup ṭoḳsan beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Tefsīrī-zāde Meḥemmed 'Aṭā'u'llāh Efendi yirine Şāh-ı Ḫūbān Medresesi iḥsān, ṭoḳsan yedi Muḥarrem'inde Beñli Şa'bān Efendi yirine Ḳāḍī-'asker Muṣṭafā Efendi Medresesi'ne şāyān olmışlar idi.[2] Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Şerīf Efendi yirine Ḥaydar Paşa Medresesi in'ām, yüz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Kebīrī-zāde Aḥmed Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Mu'īd Aḥmed Efendi Medresesi ile ikrām olındılar. Yüz bir Şa'bān'ında Celeb Ḥüseyn Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ birine ḥırām eyleyüp yüz iki Receb'inde Tatar 'Abdu'llāh-zāde Yaḥyā Efendi yirine Ḫānḳāh Medresesi'n cāygāh itdiler.

1 Ebū İsḥāḳ H: -R.
2 R 56b.

Yüz dört Rebī'ü'l-āḫir'inde Malāṭıyyeli Muṣṭafā Efendi yirine Zāl Paşa Sulṭānı Medresesi erzānī görilmiş idi. Yüz altı Muḥarrem'inde dār-ı fenādan güẕer ve 'ālem-i 'uḳbāya sefer itdüklerinde medrese-i maḥlūleleri 'Abdü'r-raḥīm-zāde Meḥemmed Efendi'ye muḳarrer ḳılındı.

Mevlānā-yı mezbūr isti'dād-ı 'ilmī ile meşhūr, ṭāhirü'l-lisān, ḫāliṣü'l-cenān, ṣāliḥ ü ṣāfī-fu'ād, mü'min-i pāk-i'tiḳād idi.

Naḳībü'l-eşrāf Es'ad-zāde Seyyid Meḥemmed Sa'īd Efendi'nüñ imāmetleri ḫıdmetiyle müşerref olmaġla "Es'ad-zāde İmāmı" dimekle ma'lūm-ı ṣaġīr ü kebīr idi.

Şa'rānī-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed ibn Ḫalīl ibnü'l-mevlā Ebu's-su'ūd. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Şa'rānī-zāde Ebu's-su'ūd Efendi'nüñ maḫdūmı olup Rūmili ḳalem-revinde ḳużāt-ı sütūde-ṣıfāt silkine dāḫil olan Ḫalīl Efendi'nüñ ferzend-i ḫıredmendi Şa'rānī-zāde Meḥemmed Efendi'dür. Sinn-i temyīze vāṣıl olduḳlarından ṣoñra ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳ-ı 'ilmīye 'azīmet ve Vardarī Şeyḫ-zāde 'Abdü'l-ġanī Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris-i mu'tāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz Cumāde'l-āḫire'sinde Muṣṭafā Efendi yirine Ṣāliṣe-i Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi ḫāricine 'āric ve beyne'l-aḳrān şeref-i imtiyāzla mübtehic olmışlar idi[1]. Yüz altı Muḥarrem'inde rıḥlet ve 'ālem-i 'uḳbāya 'azīmet eyleyüp medrese-i maḥlūlelerinde Ḳızıl 'Abdu'r-raḥmān Efendi ferş-i seccāde-i dirāset eyledi.

Mevlānā-yı merḳūm fenn-i fıḳha intisāb ile ma'lūm idi.

Luṭfī-zāde Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed bin Luṭfu'llāh. Tüccār-ı ẕevī'l-iḳtidārdan Edrinevī Luṭfī Çelebi'nüñ maḫdūm-ı mihteri ve ferzend-i ferḫunde-aḫteri Aḥmed Efendi'dür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi'den mülā-

1 olmışlar idi H: olup R.

zemetle ber-murād olup devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl olduḳdan ṣoñra biñ altmış sekiz[1] Ẕi'l-ḳaʿde'sinde Edrineli Ebū Bekr Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥmiyye-i Edrine'de Orūc Paşa Medresesi ile be-kām, altmış ṭoḳuz Receb'inde selefi yirine Çuḳacı Ḥācī Medresesi ile nā'ilü'l-merām olmışlar idi. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳaʿde'sinde Caʿfer-zāde Ramażān Efendi yirine Şeyḫī Çelebi Medresesi virilüp yetmiş Cumāde'l-ūlā'sında selefi Caʿfer-zāde Efendi yirine Beglerbegi Medresesi'ne taḥrīk olındılar. Yetmiş sekiz Receb'inde Pārsā Meḥemmed Efendi yirine Emīniyye Medresesi'ne gelüp yetmiş ṭoḳuz Şevvāl'inde Murtażā Efendi yirine Sirāciyye Medresesi tevcīh olınmış idi. Seksen bir Cumāde'l-āḫire'sinde selefi Murtażā Efendi yirine Ṭaşlıḳ Medresesi iḥsān, seksen dört Ṣafer'inde Ḥalebiyye Medresesi'ne şāyān olup seksen altı Muḥarrem'inde yine selefi Murtażā Efendi yirine **[49ª]** Üçşerefeli Medresesi Ṣāniyesi'ne mevṣūl, seksen ṭoḳuz Ṣafer'inde Muṣṭafā Efendi yirine Edrine Dārü'l-ḥadīṯi ile nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Ṭoḳsan Ṣafer'inde Tācī İbrāhīm Efendi yirine Edrine'de Sulṭān Bāyezīd Medresesi'ne naḳl olınup ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḳaʿde'sinde selefi İbrāhīm Efendi yirine Sulṭān Selīm-i Cedīd Medresesi ile ḳadr[2] ü menziletleri mezīd olmış idi. Ṭoḳsan beş Rebīʿü'l-āḫir'inde Mandāl Aḥmed Efendi yirine Medīne-i Münevvere pāyesi żamīmesiyle Filibe ḳażāsıyla taʿẓīm olındılar[3]. Ṭoḳsan altı Şevvāl'inde maʿzūl ve yirlerine Anḳaravī-zāde Ḥasan Efendi mevṣūl oldı. Yüz Ẕi'l-ḳaʿde'sinde yine pāye-i mezbūre ile Ḫaṭṭāṭ ʿAbdu'llāh Efendi yirine İzmir ḳażāsı ʿināyet olınup yüz bir Ẕi'l-ḳaʿde'sinde ʿazl ve yirlerine Dāvūd-zāde İbrāhīm Efendi vaṣl olındı. Yüz beş Ṣafer'inde Ḳara Ebū Bekr Efendi yirine maḥrūsa-i Burusa ḳażāsıyla maḳżiyyü'l-merām olup yüz altı Ṣafer'inde munfaṣıl ve maḳām-ı ḥükūmetlerine Ḫˇāce-zāde Luṭfu'llāh Efendi nā'il olmış idi. Bunlar vaṭan-ı aṣlīleri olan maḥmiyye-i Edrine'ye dāḫil ve eyyām-ı ḳalā'il mürūrında rūḥ-ı revānı aʿlā-yı ʿilliyyīne vāṣıl oldı.

Mevlānā-yı mezbūr "Luṭfī-zāde Efendi" dimekle meşhūr, ḥayṣiyyet-i ẕātı miyāne, ṭarz u ṭavrı ādemiyāne, ẕī-ṣervet, ṣāfī-ṭaviyyet idi.

1 altmış sekiz H: yetmiş sekiz R.
2 R 57a.
3 olındılar H: olındı R.

Şemsü'd-dīn-zāde Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Muṣṭafā ibnü'l-mevlā Şemsü'd-dīn. Ṭabaḳa-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi' vefeyātından tercemesi *Cild-i Evvel*'de taḥrīr olınan Şāmī Şemsü'd-dīn Efendi'nüñ maḫdūm-ı kihteri ve ferzend-i fürūzende-aḫteri Muṣṭafā Efendi'dür. Şeyḫü'l-İslām Bahāyī Efendi merḥūmuñ ṯāniyen ṣadr-ı fetvāya teşrīflerinden mülāzım ve ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳ-ı tedrīse 'āzim olup aḫẕ-ı medāris iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yetmiş ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde Ṣaḥḥāf 'Ömer Efendi yirine Ḥācī Ḥamza Medresesi ḫāriciyle be-kām, seksen beş Ṣafer'inde Meḥemmed Efendi yirine Ma'lūl-zāde Medresesi'ne ḥareketle nā'ilü'l-merām olmışlar idi. Seksen yedi Ramażān'ında Ḥamza Efendi yirine Ṯāniye-i Ḫusrev Ketḫudā Medresesi virilüp seksen ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi yirine Emre Ḫˇāce Medresesi'ne taḥrīk olındılar. Ṭoḳsan bir Ṣafer'inde 'Uşşāḳī Muṣṭafā Efendi yirine Ṭopḳapusı dāḫilinde Aḥmed Paşa Medresesi'ne i'tilā, ṭoḳsan iki Receb'inde Ḳuyumcı-zāde Meḥemmed Efendi yirine Fetḥiyye'de vāḳı'a Sinān Paşa Medresesi sezā görilüp ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Teẕkireci 'Abdü'l-ḥalīm Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'nüñ birine irtiḳā itmişler idi. Ṭoḳsan beş Rebī'ü'l-āḫir'inde 'Abdü'l-ḥalīm-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi yirine Ḫānḳāh Medresesi'n cāygāh eyleyüp ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında Dāvūd-zāde İbrāhīm Efendi yirine Zāl Paşa Medresesi iḥsān, ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında selefi Dāvūd-zāde Efendi yirine Üsküdar'da vāḳı'a Vālide Sulṭān Medresesi'ne şāyān oldılar. Yüz üç Ẕi'l-ḳa'de'sinde ḥālen ṣadāret-i fetvādan munfaṣıl Ebū İsḥāḳ[1] İsmā'īl Efendi ḥażretleri yirlerine ḫāmis-i Süleymāniyye i'tibāriyle Ūlā-yı Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi ile tekrīm, yüz altı Muḥarrem'inde sene-i meẕkūre Rebī'ü'l-evvel'i ġurresi tevḳītiyle Begler Ḫˇācesi Aḥmed Efendi yirine Ġalaṭa ḳażāsıyla ta'ẓīm olınmış iken ḳable ḥulūli't-tevḳīt ecel-i 'ācil irişüp māh-ı Ṣaferü'l-ḫayr muntaşıfında müteveccih-i menzilgāh-ı beḳā olduḳlarında Edrineḳapusı ḫāricinde vālid-i mācidleri cenbinde defn olınup manṣıb-ı maḥlūle selefleri Dāvūd-zāde Efendi ḫalef oldı.

1 Ebū İsḥāḳ H: -R.

Mevlānā-yı mezbūr "Şemsü'd-dīn-zāde Efendi" dimekle[1] meşhūr, ḥasenü'l-aḫlāḳ, ṭayyibü'l-a'rāḳ idi.

İzmirī Çelebi [Meḥemmed]

el-Mevlā Meḥemmed bin Maḥmūd. Maḥrūsa-i Burusa müderrislerinden İzmirī Bustāncı-zāde Maḥmūd **[49b]** Efendi'nüñ ferzend-i ḫıredmendi Meḥemmed Efendi'dür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād 'ulemā-yı kirāmuñ birinden[2] mülāzemetle ber-murād olup devr-i medāris iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan ṣoñra biñ yüz üç Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ḳaba 'Ömer Efendi yirine Ḫabbāziyye Medresesi ḫāricine 'āric, yüz beş Ṣafer'inde Ra'dī Muṣṭafā Efendi yirine Ḥasan Efendi Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Biñ yüz altı Ṣafer'inüñ ikinci Erba'ā güni irtiḥāl ve 'ālem-i ervāḥa isti'cāl itdüklerinde medrese-i maḥlūleleri Seyyid Ḫalīl Efendi'ye intiḳāl eyledi.

Mevlānā-yı mezbūr "İzmirī Çelebi" dimekle[3] meşhūr, münşī ve ḫoş-nüvīs olmaġın Şeyḫü'l-İslām Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi'ye intisāb ve mektūbcılıḳları ḫıdmetiyle kām-yāb olup maḫdūmları Reşīd Meḥemmed Efendi merḥūmuñ kerīmelerini tezvīc itmişlerdür.

Ser-bendī-zāde Ebu's-su'ūd Efendi

el-Mevlā Ebu's-su'ūd ibnü'l-mevlā İsḥāḳ. Vefeyāṭ-ı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''de tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Ser-bendī-zāde İsḥāḳ Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ercmendi Ebu's-su'ūd Efendi'dür. Sinn-i temyīze resīde olduḳda ṣadr-ı 'ālī-ḳadr Ḳadrī Efendi'den mülāzım ve ṭarīḳ-ı resmīyye 'āzim olup ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ ṭoḳsan sekiz Cumāde'l-ūlā'sında Ra'dī Muṣṭafā Efendi yirine Ḫūb-yār Medresesi sezā görilüp ṭoḳsan ṭoḳuz Ša'bān'ında Fındıḳ Meḥemmed Efendi yirine ḳaṣaba-i İzniḳ'de vāḳı'a Süleymān Paşa Medresesi'ne taḥrīk olındılar. Yüz bir Rebī'ü'l-evvel'inde Yaḥyā Efendi-zāde Meḥemmed Efendi yirine Behrāmiyye Medresesi ile nā'il-i ümniyye olup yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Bosnevī Ḥasan[4] Efendi yirine Papasoġlı

1 dimekle H: dinmekle R.
2 R 57b.
3 dimekle H: dinmekle R.
4 Ḥasan R: Ḥüseyn H.

Medresesi virilüp yüz altı Muḥarrem'inde Vardarī Şeyḫ-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ḫˇāce Ḫayrü'd-dīn Medresesi ta'yīn olınmış iken sene-i merḳūme Ṣafer'inüñ yigirmi beşinci Cum'a güni ders ü devri tamām ve 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām eyledüklerinde medrese-i maḫlūleleri Uzunī-zāde Süleymān Efendi'ye in'ām olındı.

Merḥūm-ı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı rüsūm, ḫāliṣü'l-fu'ād, müslim-i pāk-i'tiḳād idi.

Berġosī Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed. Vilāyet-i Rūmili'nde Berġos ḳaṣabasından bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olup ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳ-ı 'ilmīye 'azīmet ve Ṣamtī Meḥemmed Efendi'nüñ ḫıdmet-i i'ādesinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ ṭoḳsan beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Raḥmetu'llāh Efendi yirine maḥmiyye-i Edrine'de Şāh Melek Medresesi ḫāricine 'āric, ṭoḳsan sekiz Şevvāl'inde Müsellim 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Emīr Ḳāḍī Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde masḳaṭ-ı re'si olan ḳaṣaba-i meẕkūrda Meḥemmed Paşa Medresesi i'ṭā olınup yüz Rebī'ü'l-evvel'inde Keçeciler İmāmı Dāmādı Ḥasan Efendi yirine Fāṭıma Sulṭān Medresesi iḥsān, yüz iki Receb'inde Es'ad-zāde Kāşif Efendi yirine Muṣṭafā Aġa Medresesi'ne şāyān görilüp yüz üç Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ṣa'bān Efendi ḥażretleri yirlerine İbrāhīm Paşa-yı 'Atīḳ dārü'l-ifādesinde[1] basṭ-ı seccāde-i ders ü taḥḳīḳ itmişler idi. Yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında ders ü devri āḫir ve dem-beste-i menāfiẕ ü menāḫir olup dār-ı beḳāya rıḥlet itdüklerinde medrese-i maḫlūleleri Ṣadrü'd-dīn-zāde 'Abdü'l-ḥay Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm "Berġosī Aḥmed Efendi" dimekle[2] ma'lūm, māye-i 'ulūmdan ḥiṣṣedār, merd-i kār-güẕār idi.

1 Ṣa'bān Efendi ḥażretleri yirlerine İbrāhīm Paşa-yı 'Atīḳ dārü'l-ifādesinde H: -R.
2 dimekle H: dinmekle R.

Ṣınfu'l-meşāyiḫ ve'l-vā'iẓīn *elleẕīne mātū fī-hāẕihi'd-Devleti'l-'Aliyye*[1]

Minhüm

Atbāzārī Şeyḫ Seyyid 'Oṯmān Efendi {Fażlī}

eş-Şeyḫ es-Seyyid 'Oṯmān. Ḳuṭr-ı Rūm-ı cennet-rüsūmda Şumnı ḳaṣabasından ẓuhūr ve taḥṣīl-i 'ilm ü 'irfāna ṣarf-ı nuḳūd-ı sinīn ü şühūr itdükden ṣoñra ceẕbe-i ilāhiyyeye irişüp ṭarīḳa-i Celvetiyye meşāyiḫından Ẕākir-zāde Şeyḫ **[50[a]]** 'Abdu'llāh Efendi'den bī'at ve kesb-i ādāb-ı ṭarīḳata beẕl-i himmet eyleyüp bir müddetden ṣoñra Aydos ḳaṣabasına ḫilāfetle irsāl olınup ba'dehu bir zamān daḫı[2] medīne-i Filibe'de meks̱ ü ārām itmişler idi. İstanbul'a teşrīf buyurduḳlarında Atbāzārı ḳurbinde vāḳi' "Ḳul Cāmi'i" dimekle[3] meşhūr olan ma'bed-i laṭīf imāmet ü ḫiṭābeti sezā görildükde ol maḥalde bir menzil daḫı iştirā idüp tezevvüc ü te'ehhül eylediler ve cāmi'-i mezbūr ḳurbinde fuḳarā-yı ṭālibīn içün ḥücerāt binā eyleyüp 'aḳd-i meclis-i ders itmekle yevmen-fe-yevmen "Atbāzārī Efendi" dimekle ṣīt ü iştihārları ṭanīn-endāz-ı mesāmi'-i kibār u ṣiġār olmış[4] idi. Ba'dehu Şeyḫ Ebu'l-vefā Cāmi'-i Şerīfi'nde Cum'a vā'iẓi olup ve Ṣurre-emīni Bosnevī 'Alī Efendi her yevm-i Erba'ā'da Süleymāniyye Cāmi'-i Şerīfi'nde vaż' itdügi kürsī ibtidā bunlara tevcīh olındı. Biñ ṭoḳsan beş tārīḫinde Ḳulaḳsız İmāmı Şeyḫ Muṣṭafā Efendi yirine Sulṭān Selīm-i Ḳadīm Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesiyle tekrīm olınmışlar idi. Ṭoḳsan altı senesi ḫilālinde pādişāh-ı 'ālī-şān Sulṭān Meḥemmed Ḫān ḥażretleri ṭaraf-ı bāhirü'ş-şerīflerinden maḥmiyye-i Edrine'ye da'vet ve ḥużūr-ı pādişāhīde va'ẓ u naṣīḥat eyleyüp ol eṣnāda iḫtilāl-i 'āleme müte'alliḳ ba'ż-ı nā-sezā kelimāt ṣudūrıyla ḫāṭır-ı 'āṭır-ı pādişāhīyi iġżāb itmekle sene-i mezbūre Ramażān'ınuñ on beşinci güni me'mūren masḳaṭ-ı re'sleri olan Şumnı ḳaṣabasına rıḥlet idüp bir iki aydan ṣoñra 'avde me'ẕūn olmaġla ke'l-evvel mu'tād olduḳları meşāġil-i 'ilmiyye ile evḳāt-güẕār olmışlar idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Muḥarrem'inde vāḳi' cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṣānī'de ba'ż-ı umūr-ı 'iẓāma müdāḫale itmek töhmetiyle biñ yüz bir Şevvāl'inde cezīre-i Ḳıbrıs'a nefy ü iclā olınup yüz iki Ẕi'l-ḥicce'sinde 'ālem-i fānīden güẕer ve dār-ı beḳāya sefer eyleyüp cezīre-i merḳūmede Maġosa Ḳal'ası ḫāricinde defn olındılar.

1 "Devlet-i Aliyye'de (yüce devlette) vefat edenler."
2 daḫı H: -R:
3 dimekle H: dinmekle R.
4 olmış H: olmışlar R.

Şeyḫ-i merḳūm ġavvāṣ-ı baḥr-i ʿulūm, pür-şevḳ u ehl-i ḥāl, pīr-i zinde vü mübārek-fāl, ceẕbe-i ʿaẓīme ṣāḥibi, ḥüsn-i ṣenā ṭālibi, ṣāliḥ-i müteşerriʿ, ʿābid-i müteverriʿ[1] idi.

Āṯār-ı ʿilmiyyelerinden *Telvīḥ ü Tavżīḥ* ve *Muṭavvel* ve *Muḫtaṣar*'a ve Ṣadrü'd-dīn-i Ḳonevī'nüñ *Fātiḥa-i Şerīfe Tefsīri*'ne ve *Şerḥ-i Füṣūṣ*'a müstaḳil ḥāşiyeleri olduġından māʿadā Fażlī maḫlaṣı ile ilāhiyyāt u eşʿārları[2] vardur. Bu ilāhī güftārlarındandur:

Naẓm

Niçe bir firḳatle yansun cān u dil
Merḥamet ḳıl merḥamet ḳıl yā Raḥīm

Kevṯer-i vaṣluñla ḳansun cān u dil
Merḥamet ḳıl merḥamet ḳıl yā Raḥīm

Enbiyā vü evliyānuñ ʿışḳına
Aṣfiyā vü etḳıyānuñ ʿışḳına

Faḫr-i ʿālem Muṣṭafā'nuñ ʿışḳına
Merḥamet ḳıl merḥamet ḳıl yā Raḥīm

Fażli ḳula luṭf u iḥsān it meded
Cān u dil derdine dermān it meded

Vaṣluñ ile şād u ḫandān it meded
Merḥamet ḳıl merḥamet ḳıl yā Raḥīm

Şeyḫ ʿArab-zāde ʿAbdü'l-vehhāb Efendi

eş-Şeyḫ ʿAbdü'l-vehhāb ibnü'ş-Şeyḫ ʿAbdu'r-raḥmān. Vālid-i mācidleri maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'de Maḥmūd Paşa Cāmiʿ-i Şerīfi şeyḫi olup ṣāḥibü't-terceme ḥażretleri ḥadd-i temyīze resīde olduḳda ʿinān-ı ʿazīmetin efkār-ı

1 ʿābid-i müteverriʿ H: -R.
2 eşʿārları H: eşʿārı R.

'ilmiyyeye 'aṭf itmekle taḥṣīl-i 'ilm ü 'irfān ve tekmīl-i ser-māye-i dāniş ü iẕ'ān itdükden ṣoñra ṭarīḳ-ı meşīḫate sülūk eyleyüp Mīr-āḫūr Cāmi'-i Şerīfi'nde Cum'a[1] şeyḫi olmışlar idi. Biñ yetmiş dört Şevvāl'inde Seyyid Ya'ḳūb Efendi yirine Sulṭān Selīm-i Ḳadīm Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesiyle ta'ẓīm olınup yetmiş beş Cumāde'l-āḫire'sinde Ġafūrī Şeyḫ Maḥmūd Efendi yirine Sulṭān Meḥemmed Ḫān Cāmi'-i Şerīfi'nde zīver-i kürsī-i mu'allā-yı maḳām-ı neṣā'iḥ, seksen Şa'bān'ında İspirī[2] 'Alī Efendi yirine Sulṭān Bāyezīd Ḫān Cāmi'-i Şerīfi'nde ebvāb-ı vuṣūl-i cenneti fātiḥ oldılar. Seksen iki Ẕi'l-ḳa'de'sinde selefleri 'Alī Efendi yirine Süleymāniyye Cāmi'-i Şerīfi'nde **[50[b]]** maḥfil-nişīn-i va'ẓ u teẕkīr ve naḳl-i ḥadīṯ ü tefsīr ile şöhretleri 'ālem-gīr olup ṭoḳsan ṭoḳuz Muḥarrem'inde Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī ḥażretleri zīb-i evreng-i salṭanat ve zīver-i kārgāh-ı devlet olduḳlarında mu'allim-i sulṭānī ta'yīn olınmışlar idi. Yüz bir Cumāde'l-āḫire'sinde Medīne-i Münevvere'de mücāveretle me'mūr olduḳlarında Süleymāniyye Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesiyle Bolbolcı-zāde Şeyḫ 'Abdü'l-kerīm Efendi mesrūr oldılar. Yüz iki Ẕi'l-ḳa'de'sinde Medīne-i Münevvere'den ihrām-bend-i 'azīmet-i ḥacc-ı şerīf olup ba'de edā'i'n-nüsük yine Medīne-i Münevvere'ye vuṣūl bulduḳdan[3] ṣoñra yüz üç Muḥarrem'inde rıḥlet ve 'ālem-i ervāḥa 'azīmet eyleyüp Ba'ḳī'de cehār-yār-ı güzīnden Ḥażret-i 'Oṯmān bin 'Affān *raḍiya'llāhu te'ālā 'anhu*[4] civārlarında defn olındılar.

Şeyḫ-i mezbūr kemāl-i faẓīletle meşhūr, 'ālim ü fāẓıl, kāmil ü mükemmil, ẓarīf ü nüḳtedān, şeyḫ-i nādirü'l-aḳrān idi.

eş-Şeyḫ Selāmī 'Alī Efendi

eş-Şeyḫ 'Alī. Menteşe aḳṭārından neş'et ve dārü'l-mülk-i İstanbul'a hicret eyleyüp ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳ-ı 'ilmīye[5] 'azīmet ve 'ulemā-yı kirāmuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet idüp devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan ṣoñra sālik-i semt-i ḳażā ve mālik-i ezimme-i ḥükm ü imżā olup ba'dehu İstanköy cezīresine müftī naṣb olındılar. Bir müddetden ṣoñra tevfīḳ-ı Feyyāż-ı muṭlaḳ mevc-ḫīz-i deryā-yı şevḳ-ı

1 R 58b.
2 İspirī H: Esīrī R.
3 bulduḳdan R: bulduḳlarından H.
4 "Allah ondan razı olsun."
5 'ilmīye H: 'ulemāya R.

rūḥāniyyetleri olmaġla ṭarīḳa-i Celvetiyye meşāyiḫından Ẕākir-zāde Şeyḫ ʿAbdu'llāh Efendi'den aḫẕ-ı dest-i inābet eyleyüp ber-vefḳ-ı merām ḥüsn-i terbiyeleriyle vāṣıl-ı kām olduḳlarında maḥrūsa-i Burusa'ya ḫilāfetle irsāl olınup belde-i meẕkūrede[1] bir zāviye binā itmekle ḳarār ve ʿibādet-i Ḫāliḳu'l-ervāḥ ile evḳāt-güẕār iken biñ ṭoḳsan Receb'inde Dīvītci-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi maḥlūlinden medīne-i Üsküdar'da Şeyḫ Maḥmūd Efendi āsitānesi meşīḫati sezāvār görilmiş idi. Baʿde zamān refʿ olınup Şeyḫ Ḫalīl Efendi'ye tevcīh olındı. Birḳaç eyyām mürūrında Erzincānī Şeyḫ Muṣṭafā Efendi yirine bā-ḫaṭṭ-ı hümāyūn-ı şevket-maḳrūn āsitāne-i mezbūre ṣāniyen bunlara tevcīh olındı. Biñ yüz üç Ṣafer'inde ʿāzim-i sefer-i dārü's-selām ve ʿālem-i ʿuḳbāya ḫırām idüp meclis-i şühūddan nā-būd ve yirleriyle[2] Şeyḫ ʿAbdü'l-ḥay Efendi mesʿūd oldı.

ʿAzīz-i mezbūr "Selāmī Efendi" dimekle[3] maʿlūm-ı cumhūr, ḥālāt-ı ġarībe ile meşhūr, meczūb-naḳş ve ṣāḥib-i şuʿūr, şedīd ü mehīb, aḳvāl ü efʿāli ʿacīb idi.

Āṯār-ı ḫayriyyelerinden medīne-i Üsküdar'da Bağlarbaşı nām maḥalde bir tekye ve bir cāmiʿ ve yine medīne-i merḳūmede Bülbülderesi ve Acıbadem nām maḥallerde birer cāmiʿ-i şerīf ve Bulġurlı ḳurbinde "Fıstıḳlı" dimekle meşhūr mevḳiʿde daḫı bir zāviye binā eyleyüp her birinüñ ḫuddāmı içün veẓāʾif-i mürettebe taʿyīn eylemişlerdür ve yine medīne-i mezbūrede bir maḥalle-i cedīde peydā idüp ol ḫayrāta vaḳf eylemişdür. el-Ān "Selāmī Efendi Maḥallesi" dimekle[4] maʿlūm-ı ṣaġīr ü kebīrdür.

Raḥmetu'llāhi ʿaleyh. [5]

eş-Şeyḫ İspirī ʿAlī Efendi

eş-Şeyḫ ʿAlī bin Ṣāliḥ bin Dāvūd. Erzenü'r-rūm mużāfātından İspir nām ḳaryeden nümāyān ve "İspirī ʿAlī Efendi" dimekle maʿlūm-ı ʿālemiyān olmışlar idi. Ḥadd-i istiʿdāda vāṣıl olduḳlarında taḥṣīl-i ʿulūm içün Ṭrabzon'a hicret idüp kārgeh-ārā-yı fetvā olan Ḳaramanī Hüseyn Efendi'den yedi sene miḳdārı telemmüẕ ve simāṭ-ı gūn-ā-gūn-ı ifādelerinden teleẕẕüẕ itdükden ṣoñra

1 meẕkūrede R: merḳūmede H.
2 yirleriyle H: yirlerine R.
3 dimekle H: dinmekle R.
4 dimekle H: dinmekle R.
5 "Allah'ın rahmeti onun üzerine olsun."

cānib-i İstanbul'a 'inān-rīz-i 'azīmet olup üstād-ı ḳavābil-i zamān Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi ve Uzun Ḥasan Efendi ve Ḳara Süleymān Efendi dārü'l-ifādelerine vāṣıl ve pirāmen-i ḫırmen-i ifādelerinden ḫūşe-çīn-i feżā'il olduḳdan ṣoñra ṭarīḳ-ı meşīḫate sülūk eyleyüp biñ yetmiş iki tārīḫinde Miftāḥī-zāde Şeyḫ Aḥmed Efendi maḥlūlinden Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī Cāmi'-i Şerīfi'nde kürsī-nişīn-i va'ẓ u teẕkīr ve gevher-niṣār-ı **[51a]** ḥadīṯ ü tefsīr oldılar. Yetmiş ṭoḳuz Ṣafer'inde Şeyḫ Seyyid Ya'ḳūb Efendi maḥlūlinden Sulṭān Bāyezīd Ḫān Cāmi'-i Şerīfi'ne naḳlle ḳadr ü menziletleri mezīd olup seksen Ṣa'bān'da A'mā Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine Sulṭān Süleymān Ḫān Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesi iḥsān olınup seksen iki Ẕi'l-ḳa'de'sinde selefleri Şeyḫ Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Ayaṣofıyya-i Kebīr va'ẓiyyesiyle tevḳīr olınmışlar idi. Yüz üç Cumāde'l-āḫire'sinde rıḥlet ve 'ālem-i ervāḥa 'azīmet itdüklerinde Ṭopḳapusı ḫāricinde Ḳāḍī-zāde Efendi merḥūm civārında medfūn ve ol cāygāh-ı āsāyiş-feżāda iḫtifā-nümūn olup maḥlūl olan va'ẓiyyeleri Bolbolcı-zāde Şeyḫ 'Abdü'l-kerīm Efendi'ye tevcīh olındı.

Şeyḫ-i mezbūr fażīlet-i 'ilmiyye ile meşhūr, ehl-i taḳvā ve müteverri', ṭābi'-i sünnet ve müteşerri', pīr-i mu'ammer, ṣalāḥ-ı ḥālle muḫammer idi.

eş-Şeyḫ Meḥemmed Sükūnī

eş-Şeyḫ Meḥemmed es-Sükūnī ibn Meḥemmed. Mudurnı ḳaṣabasından ẓuhūr ve gencīne-i feyż-i ilāhīden vāyedār-ı niṣāb-ı şu'ūr olduḳda maḥrūsa-i Burusa'ya ḳudūm idüp fużalā-yı 'aṣrdan Mevlānā Bıçaḳcı-zāde 'Alī Efendi'nüñ meclis-i dāniş-me'āblarına rū-nihāde ve ḫırmen-i feżā'illerinden dāne-çīn-i istifāde olup feżā'il-i beşeriyyeden aḫẕ-ı vāye ve cevāhir-i 'ilm ü 'irfānı gerden-i ḥāline pīrāye itdükden ṣoñra şurṭa-i tevfīḳ-ı müşg-bīz-i sükūnet üzere olan lücce-i ḥāṭırlarını mevc-rīz itmekle:

Beyt

در منطق و حکمت نگشاید در مقصود
اینها همه آلایش افسانهٔ عشقست[1]

siyāḳınca ṭab'-ı laṭīfleri ceẕbe-i ḥālāt-ı taṣavvufa rübūde ve mir'āt-ı żamīr-i pāk-

1 Mantık ve hikmetle maksat kapısı açılmaz. Bunların hepsi aşk efsanesinin kiridir."

lerin jengār-ı mā-sivādan zudūde itmegin maḥrūsa-i merḳūmede zīver-efzā-yı serīr-i irşād olan Şeyḫ Meḥemmed el-Mıṣrī'den aḫẕ-ı dest-i inābet ve tekmīl-i ḫıdmet-i ṭarīḳat itdükden ṣoñra medīne-i Gelibolı'ya irsāl ve anda niçe māh u sāl sübḥa-gerdān-ı eyyām u leyāl iken ārzū-yı rü'yet-i şeyḫ ile maḥrūsa-i mezbūreye nehżat ve ol taḳrīble Cāmi'-i 'Alī Paşa ḳurbinde Ḳāsım Ṣubaşı Zāviyesi'nde seccāde-nişīn-i meşīḫat olmış idi. Biñ yüz üç senesi ḫilālinde köhne-ṭarḥ-ı ḫarābe-esās-ı cihānda bī-ḳarār olan rūḥ-ı laṭīfleri teferrücgāh-ı bihişt-i berīnde sükūn ve cesed-i şerīfleri maḳbere-i Deveciler'de medfūndur. Ṭālib Efendi didügi tārīḫdür[1]:

Mıṣrā'

Ola sākin-i 'arş rūḥ-ı Sükūnī[2]

Merḥūm-ı merḳūm āşinā-yı deryā-yı 'ulūm,[3] 'ālim ü fāżıl, 'ārif [ü] kāmil, derūn-ı pür-nūrı ḫızāne-ḫāne-i vāridāt-ı ilāhiyye ve mir'āt-ı dil-i tābnāki maẓhar-ı esrār-ı nā-mütenāhī idi.

Āṡār-ı celīlelerinden *Fevā'id-i 'Aliyye* ismiyle mevsūm *Cāmī 'Īṣāmı* üzerine ḥāşiyeleri vardur. 'İṣāmü'd-dīn ile Monlā Cāmī'nüñ ta'rīżāt ve muḫāṣamātına cevāb-ı müstaḥsene ile fayṣal virmişlerdür.

eş-Şeyḫ Meḥemmed el-Mıṣriyyü'n-Niyāzī {Niyāzī}

eş-Şeyḫ Meḥemmed bin 'Alī. Vālid-i mācidleri ṭarīḳat-i Naḳş-bendiyye'de perverde medīne-i Malāṭıyye sükkānından olmaġın bunlar daḫı belde-i meẕkūrede vāṣıl-ı sāḥil-i vücūd ve dest-res-i dāmen-i şühūd olup rütbe-i isti'dāda pā-nihāde olduḳlarında biñ ḳırḳ sekiz tārīḫinde taḥṣīl-i fünūn içün hicret ve cānib-i Diyārbekr'e 'azīmet eyleyüp üç sene miḳdārı dāmen-der-miyān-ı ṭaleb ve nigeh-endāz-ı ṣaḥā'if-i kütüb-i 'Arab olduḳdan ṣoñra ol beldeden daḫı gül-çīn-i ḥadīḳa-i rıḥlet ve raḫt-keş-i ferāġat olup Ḳāhire-i ṭāhireye vāṣıl ve ceẕebāt-ı lāhūtiyye ile gencīne-i rūḥāniyyete nā'il olmaġın e'izze-i ṭarīḳa-i Ḳādiriyye'den bir şeyḫ-i kāmilden aḫẕ-ı dest-i inābet ve eṭvār-ı seb'a tekmīlinde himmet üzere iken mürşidleri ravża-i cināna ḫırām itmegin mürşid-i āḫar cüst

1 tārīḫdür H: tārīḫ-i mevzūndur R.
2 اوله ساكن عرش روح سكونى
3 R 59b.

ü cūsıyla yedi sene miḳdārı basīṭ-i arża tamġa-zen-i püşt-pāy-ı seyāḥat olup reh-ber-i tevfīḳ-ı Ḫudā ile ḳaṣaba-i Elmalı'da sākin meşāyiḫ-ı ṭarīḳa-i Ḫalvetiy-ye'den Sinān Ümmī ḥażretlerinden tekrār bī'at idüp on iki sene ḫıdmetleriyle şeref-yāb **[51b]** ba'dehu iẕn-i ḫilāfeleriyle kām-yāb olduḳda ḳaṣaba-i 'Uşşāḳ'a rıḥlet ve anda iḳāmet eṣnāsında Sinān Ümmī ḥażretleri dār-ı beḳāya irtiḥāl itmeleriyle bunlar daḫı maḥrūsa-i Burusa'ya intiḳāl itmişler idi. Maḥrūsa-i merḳūme ahālīsinden Abdāl Çelebi nām kimesne bunlar içün bir zāviye binā eyleyüp ol beldede ḳarār ile taḥṣīl-i nām ü şān itdiler. Ba'dehu Köprili-zāde Aḥmed Paşa kārgeh-ārā-yı ṣadāret-i 'uẓmā iken maḥmiyye-i Edrine'ye da'vet olınup müstaġraḳ-ı envā'-ı ikrāmları olup ḳırḳ gün miḳdārı āsāyişden ṣoñra dārü'l-mülk-i İstanbul'a dāḫil ve andan daḫı maḥrūsa-i Burusa'da zāviyelerine vāṣıl oldılar. Biñ seksen üç tārīḫinde 'asākir-i İslām Ḳamaniçe Seferi'nde iken ṣāniyen maḥmiyye-i Edrine'ye gelüp Cāmi'-i 'Atīḳ'de kürsī-i va'ẓa ṣu'ūd eyle-yüp eṣnā-yı tefsīrde kendüye bir ḥālet-i ġarībe 'ārıżasıyla lisānlarından ba'ż-ı ke-limāt-ı cefriyye ṣudūr itdükde ṭaraf-ı devlete 'arż olınup cezīre-i Rodos'a gön-derilmişler[1] idi. Birḳaç sene mürūrında me'ẕūnen yine maḥrūsa-i Burusa'ya gelüp kürsī-nişīn-i va'ẓ u teẕkīr olduḳları cevāmi'de yine ba'ż-ı kelimāt-ı cefriy-yeden baḥs itmekle rikāb-ı hümāyūna 'arż olınup seksen sekiz Ṣafer'inde Limni cezīresine irsāl olındılar. On iki seneye ḳarīb cezīre-i merḳūmede evḳāt-güẕār olduḳdan ṣoñra biñ yüz Ẕi'l-ḳa'de'sinde tekrār maḥrūsa-i Burusa'ya gelmişler idi. Yüz dört Şevvāl'inde "Ṭaraf-ı Ḥak'dan sefere me'mūr olduḳ." diyüp ṣāliṣen maḥmiyye-i Edrine'ye dāḫil ve ṭoġrı Sulṭān Selīm Ḫān Cāmi'-i Şerīfi'ne nāzil olup kürsī ḳurbinde cülūs itdükde ḫaberdār olan ṣaġīr ü kebīr ziyāretine hücūm eyledüklerinde[2] ol cemm-i ġafīre[3] niẓām-ı devlete muḫil ba'ż-ı kelimāta şürū' itmekle ḳā'im-maḳām-ı rikāb olan 'Oṣmān Paşa gelüp ziḥām-ı nāsdan ayırmaḳ içün ibtidā dest-būs eyleyüp ba'dehu ṭaraf-ı ḥażret-i sulṭāndan teblīġ-i selām ile rikāb-ı hümāyūna vuṣūlleri muntaẓar olduġın i'lām idüp 'alā-vechi'l[4]-isti'cāl bir ḳoçıya taḥmīl ve Murādiyye Küçükbāzārı'ndan Buçuḳdepe'ye īṣāl, andan daḫı ber-resm 'arabasıyla çāvuşlar ta'yīn olınup Gelibolı ma'berinden ṣāniyen[5] Limni cezīresine irsāl olınmışlar idi. Biñ yüz beş Ṣafer'inde 'ālem-i āḫirete rıḥ-

1 gönderilmişler H: gönderilmiş R.
2 eyledüklerinde R: itdüklerinde H.
3 ġafīre H: ġafīrde R.
4 R 60a.
5 ṣāniyen H: ṣāliṣen R.

let ve dārü'n-na'īm-i cināna 'azīmet eyleyüp cezīre-i merḳūmede defn olındılar.

Şeyḫ-i mezbūr ceẕbe-i ilāhiyye ile meşhūr, 'ilm-i cefre[1] müte'alliḳ kelimātı vāfir, niẓām-ı aḥvāli nādir, şarāb-ı 'ışḳla mest-i lā-ya'ḳıl, bā-īn cümle 'ālim ü fāżıl idi.

Āṯār-ı 'ilmiyyelerinden fenn-i taṣavvuf ve 'ilm-i cefrde resā'il ü ta'liḳātı *Mevā'idü'l-irfān ve 'Avā'idü'l-iḥsān* ki yetmiş bir mā'idedür ve *Risāle-i Eşrāṭü's-sā'at* ve *Şerḥu Esmā'i'l-ḥüsnā* ve *Tefsīrü Fātiḥāti'l-kitāb* ve *Risāle-i Es'ile* ve *Ḳaṣīde-i Bürde*'yi tesbī'i ve Ḥażret-i 'Alī *kerrema'llāhu vechehu*[2] ve *raḍiya'llāhu 'anhu*nuñ[3] kelāmını taḫmīs itdüginden mā'adā gāh Mıṣrī ve gāh Niyāzī maḫlaṣı ile *Dīvān*-ı ilāhiyyātı vardur. Bu birḳaç beyt andan nümūnedārdur:

Naẓm

Aç gözüñ dildāra baḳ ref' oldı vechinden niḳāb
Ẓulmeti sürdi çıḳardı ara yirden āftāb

Ve lehu

Ẓāhir ü bāṭın ḳamusı bir fenerdür ġayrı yoḳ
Şem'i insān oldı fānūsı cemī'-i mümkināt

Ve lehu

Ẓulmet-i hicrüñde bīdār olmışam yā Rab meded
İntiẓār-ı ṣubḥ-ı dīdār olmışam yā Rab meded

Gülşen-i vaṣluñ nesīmin irgürüp bād-ı ṣabā
'Andelīb-i bāġ-ı gülzār olmışam yā Rab meded

Ve lehu

Ḫalḳ içre bir āyīneyem herkes baḳar bir ān görür
Her ne görür kendü yüzi ger yaḫşi ger yaman görür

1 "cifr" olarak da okunabilecek olan bu kelime R nüshasında yukarıdaki şekilde okunması maksadıyla harekelenmiştir.
2 "Allah vechini mükerrem kılsın."
3 "Allah ondan razı olsun."

Ve lehu

Belürse vech-i cānānı bu cism ü cānı n'eylerler
Görinse şemsüñ envārı meh-i tābānı n'eylerler

Bu gün a'mā olan yarın daḫı elbette a'mādur
Açagör cān gözini bī-baṣar nādānı n'eylerler **[52ᵃ]**

Sülūk ehline insān ṣoḥbetin bulmaḳdurur maḳṣūd
O ṣoḥbet kim bulınsa ṣoḥbet-i ḥayvānı n'eylerler

Ve lehu

Ṣıyup biñ pāre iden şīşe-i ḳalbi celālüñdür
Yine her pāresinden cilveger baḳsam cemālüñdür

Ve lehu

Ey bülbül-i şeydā yine fiġāna mı geldüñ
'Azm-i gül idüp nāz ile giryāna mı geldüñ

Pervāne gibi āteşe dā'im can atarsın
Evvelde bu 'ışḳ odına sen yana mı geldüñ

Ve lehu

'İlim baḥr ü vücūd aṣdāf anuñ dür-dānesiyem ben
Ma'ārif kenz ü dil vaṣṣāf anuñ vīrānesiyem ben

Ve lehu

Bir yüze duş oldı gözüm yüz biñ gezer dīvānesi
Olmış cemāli şem'inüñ ay ile gün pervānesi

Ve lehu

Zühdüñi ḳo 'ışḳa düş ehl-i cenān itsün seni
Pīr-i 'ışḳa ḳulluḳ it cānāne cān itsün seni

Bir zamān bülbül gibi efġānum aġdur göklere
Şol ḳadar ḳıl nāleyi kim gülsitān itsün seni

Yüzüñi yirler gibi ayaḳlar altında ḳo kim
Ḥaḳ Te'ālā başlar üzre āsmān itsün seni

Virme rāḥat nefsüñe dā'im cihād-ı ekber it
Ka'be-i dil fetḥ olup dārü'l-emān itsün seni

Gel Niyāzī'nüñ elinden bir ḳadeḥ nūş eyle kim
Maḥv idüp nām u nişānuñ bī-nişān itsün seni

el-Ḥāc Evḥad Şeyḫi Seyyid Ḥüseyn Efendi

eş-Şeyḫ es-Seyyid Ḥüseyn bin 'Abbās. Za'ferānborlı ḳaṣabası muẓāfātından Bacı nām ḳaryede sākin 'Abbās nām merd-i sa'ādetmendüñ ferzend-i ercmendi "el-Ḥāc Evḥād Şeyḫi" dimekle şehīr[1] Seyyid Ḥüseyn Efendi'dür. Muḳaddimāt-ı 'ulūmı diyārı 'ulemāsından taḥṣīl itdükden ṣoñra kemā-hüve-ḥaḳḳıhā tekmīl-i levāzım içün cānib-i İstanbul'a rıḥlet ve e'izze-i meşāyiḫ-ı Ḫalvetiyye'den eş-Şeyḫ 'Abdü'l-aḥad en-Nūrī Efendi ḥażretlerinden inābet idüp teẕkiye-i ẓāhir ü bāṭına beẕl-i himmet eyleyüp vālid-i cāmi'ü'l-ḥurūf Şeyḫ Feyżī Ḥasan Efendi yirine ḥażret-i 'azīze ser-ṭarīḳ olmışlar idi. Biñ altmış altı tārīḫinde Yediḳulle ḳurbinde el-Ḥāc Evḥad Zāviyesi'ne şeyḫ ve cāmi'-i şerīfine vā'iẓ ü nāṣiḥ naṣb olınmaġla "Ḥācī Evḥad Şeyḫi" 'unvānıyla şöhret-şi'ār ve bu ta'rīfle ma'lūm-ı kibār u ṣıġār oldılar[2]. Ṭoḳsan beş Ṣafer'inde Ders-i 'Ām Çelebi maḥlūlinden Cāmi'-i Ebu'l-fetḥ Sulṭān Meḥemmed Ḫān va'ẓiyyesi iḥsān olınup yüz bir Receb'inde Bolbolcı-zāde Şeyḫ 'Abdü'l-kerīm Efendi yirine Sulṭān Bāyezīd Ḫān Cāmi'-i Şerīfi'nde müfessir ve şeyḫ-i nāsiḥ ü müẕekkir olup yüz beş Cumāde'l-āḫire'sinüñ yigirmi sekizinci Erba'ā güni[3] terk-i 'ālem-i nāsūt ve kürsī-nişīn-i maḥfel-i tābūt olup Mevlevī-ḫāne Yeñiḳapusı ḫāricinde Merkez Efendi Cāmi'-i Şerīfi civārında defn olındılar. Şeyḫ Naẓmī Efendi didügi tārīḫ-i mevzūndur:

1 R 60b.
2 oldılar H: idi R.
3 Cumāde'l-āḫire'sinüñ yigirmi sekizinci Erba'ā güni H: Cumāde'l-āḫire'sinde R.

Tārīḫ

Bir eksik ile Naẓmī fevtine didi tārīḫ
Seyyid Ḥüseyn'üñ olsun yiri İlāhi cennet[1]

Şeyḫ-i merḳūm ḥiṣṣedār-ı ma'ārif ü 'ulūm, zāhid-i müteşerri', 'ābid-i müteverri', saḫī vü kerīm, mütevāżi' ü ḥalīm, pīr-i mu'aẓẓam, nūr-ı mücessem idi.

Āṯār-ı 'ilmiyyelerinden evā'il-i *Ḳur'ān*-ı 'aẓīmü'ş-şāndan Beyżāvī ḥavāşini ve niçe tefāsīrden daḫı cem' ü tedvīn eyleyüp *Mecma'ü't-tefāsīr ve'n-nuḳūl* ismiyle müsemmā mecālis-i va'ẓları ve *Ferā'iż* ve *'İzzī'yi* daḫı Türkī inşā ile şerḥleri olduġından mā'adā maḫlaṣdan 'ārī ilāhiyyāt u eş'ārları vardur. Bu ilāhī güftārlarındandur[2]:

Naẓm

Dervīş olan ṣādıḳ gerek
Ḥaḳīḳatde ṯābit gerek
Aḥkām-ı *Ḳur'ān*'a uyup
Sünnetle hem 'āmil gerek

Terk eyleyüp ser-keşligi
İṯbāt ide dervīşligi
İẓhār idüben merdligi
Kemāle hem ṭālib gerek

Seyyid Ḥüseyin-i derdmend
Bu yolda ol[a]sın serdmend
Sālik olan Ḥaḳ yolına
Sebük-bār hem 'āşıḳ gerek

Maḥlūl olan Süleymāniyye Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesi İspirī 'Alī Efendi Dāmādı Şeyḫ Muṣṭafā Efendi'ye **[52b]** ve zāviyeleri kendü birāder-zādeleri ve dāmādlarınuñ dāmādı Şeyḫ es-Seyyid 'Oṯmān Efendi'ye tevcīh olındı.

1 سيد حسينك اولسون يرى الهى جنت
2 güftārlarındandur H: güftārındandur R.

Esīrci-zāde Şeyḫ Ḥüseyn Efendi

eş-Şeyḫ Ḥüseyn. Maḥmiyye-i İstanbul'dan ẓuhūr ve "Esīrci-zāde Efendi" dimekle[1] meşhūr olup ba'de taḥṣīli'l-isti'dād sālik-i ṭarīḳat-ı meşīḫat olmaġla 'umdetü'l-meşāyiḫi'l-'iẓām eş-Şeyḫ 'Abdü'l-aḥad en-Nūrī Efendi ḥażretlerinden inābet eyleyüp riyāżāt u mücāhedāt ile eṭvār-ı seb'ayı tekmīl ve ādāb-ı ṭarīḳati taḥṣīl itdükden ṣoñra muḳaddemā ḥażret-i 'azīz içün cezīre-i Midilli'de binā olınan zāviyeye ḫalīfe irsāl olındılar. İki sene miḳdārı mekṣ idüp āteş-i maḥabbet-i 'azīz derūn-ı dilinde müşta'il olduḳda nā-çār İstanbul'da zāviye-i ḥażret-i 'azīze nüzūl ve ḥalḳa-i cem'iyyet-i fuḳarāya duḫūl ile pīş-ḳademlik ḫıdmetine vuṣūl bulmışlar idi. Biñ altmış iki tārīḫinde 'azīz ḥażretleri raḥmet-i Raḥmān'a vāṣıl olduḳdan[2] ṣoñra bunlar Fetḥiyye Cāmi'-i Şerīfi ḳurbinde vāḳi' 'azīz-i müşārun ileyhüñ ḫulefāsına[3] meşrūṭa olan Kemḥācıbaşı Meḥemmed Aġa Mescidi'nde imām ve şeyḫ olup ḳırḳ sene miḳdārı [4] القناعة كنز لايفنى ḳavliyle tereffüh ve ḫıdmet-i mu'ayyenelerine ihtimām u teveccüh üzere iken biñ yüz iki Rebī'ü'l-āḫir'inde 'azīz-zādeleri[5] Şeyḫ Muṣṭafā Efendi maḥlūlinden tekye-zen-i zāviye-i pīr ya'nī Meḥemmed Aġa Zāviyesi'nde seccāde-nişīn-i şeyḫ-i kebīr olmışlar idi. Bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām u leyāl iken biñ yüz beş Şevvāl'inüñ ṭoḳuzıncı Ḫamīs güni da'vet-i Ḥaḳḳ'a imtiṣāl ve 'azm-i ḥarem-sarāy-ı viṣāl itdüklerinde Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī civārında Nişāncı Cāmi'i ḳurbinde 'azīzleri türbesi sāḥasında medfūn ve tārīḫ-i vefātları Şeyḫ Naẓmī Efendi didügi mıṣrā'-ı mevzūndur:

Mıṣrā'

Maḳāmı ola yā Rabbī Ḥüseyn'üñ cennet-i me'vā[6]

Maḥlūl olan zāviyeleri maḫdūm-ı mihterleri Şeyḫ Yaḥyā Efendi ḥażretlerine tevcīh olındı.

Şeyḫ-i mezbūr ṣalāḥ u taḳvā ile meşhūr, pāk-nijād, ṣāfī-ṭaviyyet, pīr-i melek-ḫaṣlet, vaḳūr u edīb, 'azīz-i mübārek-nefes ü mehīb idi.

1 dimekle H: dinmekle R.
2 olduḳdan R: olduḳlarından H.
3 R 61a.
4 Hadis-i Şerîf: "el-Kanâ'atü mâlün lâ-yenfedü ve kenzün lâ-yefnâ", "Kanaat, bitmez bir servet; tükenmez bir hazinedir." Aclûnî, age, C. 2, s. 102.
5 'azīz-zādeleri H: 'azīz-zāde R.
6 مقامى اوله يا ربى حسينك جنت مأوا

Cism-i Laṭīf Şeyḫ İsmā'īl Efendi

eş-Şeyḫ İsmā'īl bin Meḥemmed. Vālid-i mācidleri maḥmiyye-i İstanbul'da Aḳsarāy nām maḥalde vāḳi' Ḥüseyn Aġa Cāmi'-i Şerīfi'nde imām ve muḳtedā-yı enām iken bunlar zīver-i çemen-i ṣuffe-i vücūd ve sāye-endāz-ı ṣaḥīfe-i şühūd olup leṭāfet-i ṭab' ve neẓāfet-i aḥvālī sebebiyle "Cism-i Laṭīf Efendi" 'unvānıyla mevsūm ve beyne'n-nās ol nām ile ma'lūm olmışlar[1] idi. Muḳaddimāt-ı 'ulūmı Cerrāḥ Paşa Cāmi'-i Şerīfi imāmı Maḥmūd Efendi'den telemmüẕ ba'dehu Fāżıl Monlā Çelebi ve Uzun Ḥasan Efendi'nüñ ḳand-i mu'ād-ı ifādelerinden teleẕẕüẕ eyleyüp Ḥekīmbaşı-zāde Seyyid Mes'ūd Efendi'den daḫı 'ilm-i ṭıbbı taḥṣīl ile ol fende olan eḳāvīlüñ ṣıḥḥat ü saḳāmetin farḳ idüp nabż-āşinā-yı kelām-ı ḥikmet-meşḥūn ve 'Acem Āḫūnd'dan daḫı zebān-ı Fürsi ta'allüm ile mertebe-i kemālleri efzūn olduḳdan ṣoñra ṭarīḳa-i Ḫalvetiyye meşāyiḫından Erdebīlī-zāde Şeyḫ Aḥmed Efendi'den aḫẕ-ı dest-i inābet, ba'dehu el-Ḥāc Evḥad Şeyḫi Seyyid Ḥüseyn Efendi'den[2] tekmīl-i ṭarīḳat ve dāmen-būs-ı ḫilāfet olup Oġlan Şeyḫi İbrāhīm Efendi[3] yirine Aḳsarāy Tekyesi'nde seccāde-nişīn-i irşād ve sālikīni dā'ī-i rāh-ı reşād oldılar. Bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām u leyāl iken biñ yüz altı Ṣafer'inde 'ālem-i fānīden menzil-i bāḳīye naḳl-i bār-ḫāne-i vücūd itdüklerinde Yeñiḳapu ḫāricinde Merkez Efendi Zāviyesi'ne ḳarīb maḥalde şeyḫleri Seyyid Ḥüseyn Efendi cenbinde defn olındılar.

Şeyḫ-i mezbūr 'ilm ü ṣalāḥ u diyānetle meşhūr, ders ü devre meşġūl, pīr-i ṣāḥib-vuṣūl idi.

Bolbolcı-zāde Şeyḫ 'Abdü'l-kerīm Efendi {Fetḥī}

eş-Şeyḫ 'Abdü'l-kerīm[4] ibn el-Ḥāc 'Abdü'l-laṭīf. Vālid-i vālā-güherleri vilāyet-i Ḳaraman'dan neş'et ve tüccār-ı ẕevī'l-iḳtidārdan olup medīne-i Ḳosṭanṭıniyye'ye hicret itdükden ṣoñra bunlar medīne-i merḳūmede diyār-ı 'ademden ṣaḥrā-yı vücūda vaż'-ı ḳadem ḳılup taḥṣīl-i isti'dād itdükde 'ulemā-yı 'aṣrdan Ṣāliḥ İmām Dāmādı Meḥemmed Efendi ve Fāżıl Süleymān Efendi'den ve ṣadru'l-ifāde Minḳārī-zāde Efendi cenāblarından niçe şühūr u a'vām ḳand-i mu'ād-ı ifādeleriyle şīrīn-kām olmışlar idi. İbtidā sālik-i ṭarīḳ-ı resmī olup Şeyḫü'l-İslām Yaḥyā Efendi'den **[53ᵃ]** mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olmaġ-

1 olmışlar H: olmış R.
2 aḫẕ-ı dest-i inābet, ba'dehu el-Ḥāc Evḥad Şeyḫi Seyyid Ḥüseyn Efendi'den H: -R.
3 Efendi H: Efendi-zāde R.
4 eş-Şeyḫ 'Abdü'l-kerīm H: Şeyḫ 'Abdü'l-kerīm Efendi R.

la devr-i medāris iderek ḳırḳ aḳçe medreseye vāṣıl, andan daḫı munfaṣıl olduḳdan ṣoñra [1] الدين النصيحة kelāmı mıṣdāḳınca sālik-i ṭarīḳat-ı meşīḫat ve gevher-niṣār-ı vaʿẓ ü naṣīḥat olmalarıyla ibtidā Şeyḫü'l-meşāyiḫ ʿAbdü'l-aḥad en-Nūrī Efendi ḫıdmetlerinden aḫẕ-ı dest-i inābet eyleyüp tekmīl-i ṭarīḳat ve nā'il-i esrār-ı ḫilāfet olduḳlarından[2] ṣoñra Ṭopḳapusı ḳurbinde Aḥmed Paşa[3] Cāmiʿ-i Şerīfi'nde Cumʿa vāʿiẓi oldılar. Baʿdehu Nişāncı Paşa-yı Cedīd vaʿẓiyyesine tebdīl olınup biñ seksen sekiz Şevvāl'inde Ümmī Sinān-zāde Şeyḫ Ḥasan Efendi maḥlūlinden Ebu'l-fetḥ Sulṭān Meḥemmed Ḫān Cāmiʿ-i Şerīfi'nde kürsī-nişīn-i vaʿẓ u teẕkīr ve nāḳil-i ḥadīṯ ü tefsīr olmaġla ṣīt-i iştihārları ʿālemgīr olmış idi. Ṭoḳsan Rebīʿü'l-evvel'inde İzmirī Şeyḫ Seyyid Aḥmed Efendi yirine Sulṭān Bāyezīd Ḫān Cāmiʿ-i Şerīfi vaʿẓiyyesine naḳlle rütbe-i ḳadr ü menziletleri mezīd olup yüz bir Receb'inde ʿArab-zāde ʿAbdü'l-vehhāb Efendi yirine Süleymāniyye Cāmiʿ-i Şerīfi meşīḫati ʿināyet olınup yüz üç Cumāde'l-āḫire'sinde İspirī ʿAlī Efendi maḥlūlinden Ayaṣofıyya-i Kebīr Cāmiʿ-i Şerīfi vaʿẓiyyesiyle tevḳīr olınmışlar[4] idi. Yüz altı Rebīʿü'l-āḫir'inüñ ṭoḳuzıncı Ḫamīs güni ʿazm-i gülzār-ı cinān ve seyr-i riyāż-ı ʿālem-i cān itdüklerinde Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī *raḍiye ʿanhu Rabbuhu'l-Bārī*[5] civārında vāḳiʿ Nişāncı [Paşa-yı] ʿAtīk Cāmiʿ-i Şerīfi ḳurbinde ʿazīzleri türbesi sāḥasında defn olındılar. Şeyḫ Naẓmī Efendi didügi tārīḫdür:

Mıṣrāʿ

ʿAbdü'l-kerīm Efendi'ye cennet ola maḥal[6]

Maḥlūl olan vaʿẓiyyeleri İspirī ʿAlī Efendi Dāmādı Şeyḫ Muṣṭafā Efendi'ye tevcīh olındı.

Şeyḫ-i merḳūm ser-ḥalḳa-i meşāyiḫ-ı Rūm, ʿālim ü fāżıl, kāmil ü mükemmil, leẕẕet-i vaʿẓla şöhredār ve ṭarz-ı vādīsinde nādire-i edvār idi.

Āṯārlarından Fetḥī maḫlaṣı ile ilāhiyyāt u eşʿārları vardur. Bu naʿt-ı şerīf nümūne-i güftār-ı dürer-bārlarıdur:

---

1 Hadîs-i Şerîf, "Din, nasihattır." İmam Nevevî, *Riyâzü's-sâlihîn*, Nasihat 180.
2 olduḳdan R: olduḳlarından H.
3 R 61b.
4 olınmışlar H: olınmış R.
5 "Bârî Rabbi (Allah) ondan razı olsun."
6 عبد الكريم افندى يه جنت اولا محل

Naẓm

Cemālüñ pertev-i nūr-ı Ḫudā'dur yā Resūla'llāh
Kelāmuñ cümle vaḥy-i Kibriyā'dur yā Resūla'llāh

Ra'ūf u hem Raḥīm ile müsemmā oldı çün ẕātuñ
Şefā'at eylemek saña sezādur yā Resūla'llāh

Zülāl-i rü'yete 'aṭşān olup yandum ḥarāretden
İçür cām-ı viṣālüñden şifādur yā Resūla'llāh

Yoluñda ḫayli demlerdür sürinür sā'ilüñ Fetḥī
Esirge ḳuluñ olsun bī-riyādur yā Resūla'llāh

eş-Şeyḫ İsmā'īl Efendi-zāde eş-Şeyḫ Aḥmed Efendi {Ümīdī}

eş-Şeyḫ Aḥmed Efendi ibnü'ş-Şeyḫ İsmā'īl. Ṭabaḳa-i Sulṭān İbrāhīm Ḫānī meşāyiḫi 'idādında tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden ṭarīḳa-i Celvetiyye meşāyiḫından Şeyḫ İsmā'īl Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ercmendi ve ferzend-i ḫıredmendi Şeyḫ Aḥmed Efendi'dür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād vālid-i mācidleri ṭarīḳına sülūk eyleyüp vālid-i mācidlerinden inābet ve Küçük Ayaṣofıyya ḳurbinde vāḳı'a Ḥüseyn Aġa Zāviyesi'nde seccāde-nişīn-i meşīḫat olmışlar idi. Biñ altmış bir tārīḫinde Velī Efendi maḥlūlinden Şeh-zāde Sulṭān Meḥemmed Ḫān Cāmi'-i Şerīfi'nde kürsī-nişīn-i va'ẓ u teẕkīr ve nāḳil-ı ḥadīṯ ü tefsīr olup bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında irtiḥāl ve 'ālem-i beḳāya intiḳāl eyledüklerinde maḥlūl olan vaẓiyyeleri Şeyḫ Naḳşī İbrāhīm Efendi'ye tevcīh olındı.

Şeyḫ-i merḳūm faẓīlet-i 'ilmiyye ile ma'lūm, ẓāhir ü bāṭını ma'mūr, kerāmāt-ı 'aliyye ile meşhūr idi.

Āṯār-ı 'ilmiyyelerinden *Mecālis-i Evliyā* nām risāleleri ve mecālis-i va'ẓları ve 'ilm-i ṭıbda *Keşf-i Beyān* nām kitābı lisān-ı Türkī'ye tercemeleri olduġından mā'adā Ümīdī maḫlaṣı ile ilāhiyyāt u eş'ārları vardur. Bu na't-ı şerīf güftār-ı dürer-bārlarından nümūnedārdur:

Naẓm

Ey sa'ādet burcınuñ māhı Muḥammed Muṣṭafā
Merḥabā ey nūr-ı ümmet merḥabā yā merḥabā
Çünki ṭoġduñ oldı 'ālem maḳdemüñle pür-ṣafā
Merḥabā ey nūr-ı ümmet merḥabā yā merḥabā

Küfr ü ẓulmet ref' olup açıldı ḳalb-i mü'minīn
Gitdi firḳat geldi raḥmet 'ālemīne ey Emīn
Ḫayr maḳdem diyüben geldi melā'ik Rūḥ-Emīn
Merḥabā ey nūr-ı ümmet merḥabā yā merḥabā[1] **[53[b]]**

Enbiyānuñ ḫayline şāh itdi Rabbü'l-'ālemīn
Anuñ içün oldı ẕātuñ *raḥmeten li'l-'ālemīn*[2]
Senüñ ile itdi bünyān-ı nübüvvet çün hemīn
Merḥabā ey nūr-ı ümmet merḥabā yā merḥabā

Ey şefā'at kānı faḫr-i enbiyā vü mürselīn
Ṭā'atüñde buldı devlet cümleten hep kāmilīn
Ḳıl Ümīdī'ye şefā'at yā şefī'e'l-müẕnibīn
Merḥabā ey nūr-ı ümmet merḥabā yā merḥabā

Mu'āmeleci Şeyḫi Muṣṭafā Efendi

eş-Şeyḫ Muṣṭafā ibn Sinānü'd-dīn Yūsuf bin 'Abdü'l-laṭīf. Anaṭolı ḳalem-revinde zümre-i ḳużāt-ı sütūde-ṣıfātdan Bolevī Yūsuf Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi Şeyḫ Muṣṭafā Efendi'dür. Biñ bir tārīḫinde vālidleri dārü'l-mülk-i İstanbul'da mülāzemetde iken tevellüd idüp ba'dehu vālidlerinüñ masḳaṭ-ı re'si olan ḳaṣaba-i Bolı'ya 'azīmet eyleyüp sinn-i temyīze resīde olduḳlarında ḳaṣaba-i meẕkūre 'ulemāsından muḳaddimāt-ı 'ulūmı taḥṣīl ve levāzım-ı erbāb-ı isti'dādı i'dād ü tekmīl itdükden ṣoñra kesb-i baḳıyye-i feżā'il içün ṣāniyen Dārü's-salṭanati'l-'aliyye maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye vāṣıl olup Ayaṣofıy-

1 R 62a.
2 *Kur'ân-ı Kerîm, Enbiyâ Sûresi*, 21/107, ﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ﴾ "(Resûlüm!) Biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik."

ya şeyḫi Meḥemmed Efendi ve ʻAbdü'r-raḥīm Efendi ve Fāżıl Muṣlī Efendi dārü'l-ifādelerinde iştiġāl ile sübḥa-şümār-ı eyyām ü leyāl iken biñ elli dört senesi ḫilālinde Şeyḫü'l-İslām Ebū Saʻīd Efendi'den imtiḥān ile Fetḥiyye Cāmiʻ-i Şerīfi vaʻẓiyyesi inʻām, baʻde zamān Mesīḥ Paşa Cāmiʻ-i Şerīfi vaʻẓiyyesine naḳl[1] ile ikrām olındılar. Bir müddetden ṣoñra Orta Cāmiʻ-i Şerīfi'nde yevmü'l-Aḥad vaʻẓiyyesi żamīmesiyle daḫı iḥtirām olınmışlar[2] idi. Biñ yüz altı Cumāde'l-ūlā'sınuñ yigirmi yedinci güni civār-ı raḥmet-i Raḥmān'a intiḳāl itdüklerinde Ṭopḳapusı ḫāricinde merḥūm Ḳāḍī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi cenbinde defn olındılar.

Şeyḫ-i mezbūr ʻilm ü fażlla meşhūr, müderris ü müẕekkir, muḥaddiṯ ü müfessir, ṣāliḥ ü müteşerriʻ, ʻālim ü müteverriʻ idi.

Evā'il-i ḥālinde cemʻ itdügi māl-i nüḳudīn vaḳf ve vech-i şerʻī üzere iʻmāl ü irbāḥ itmesiyle ṯervet-i vāfire ṣāḥibi olup beyne'n-nās "Muʻāmeleci Şeyḫ Efendi" dimekle şöhret-şiʻār olmışlar idi.

Āṯār-ı ḫayriyyelerinden Sulṭān Meḥemmed Ḫān Cāmiʻ-i Şerīfi'nde dersiyye vażʻ idüp ṭalebe-i ʻulūma veẓā'if taʻyīn eyleyüp[3] altmış beş sene miḳdārı ol maʻbed-i laṭīfde ʻulūm-ı nāfiʻa tedrīsiyle evḳāt-güẕār oldılar ve Yoros ḳażāsı civārında İncirli nam ḳaryede daḫı bir mekteb binā eyleyüp ṣıbyān-ı müslimīn içün ʻīdiyye taʻyīn eylemişdür. Ṭoḳuz defʻa tefsīr-i şerīfi min-evvelihi ilā-āḫirihi tedrīs ile ḫatm idüp otuz üç kerre daḫı *Ṭarīḳat-ı Muḥammediyye*'yi tedrīs ile ḫatm eylemiş[4] idi.

Ḳuvvet-i bedeniyye sebebiyle cemmāʻ olup yüz yigirmi cāriyeden mütecāviz[5] izāle-i bikr idüp biñden mütecāviz ṯeyyibe-i cāriye-i memlūke ile ḳurbān itdügi mirāren kendülerden mesmūʻ olmışdur.

1 naḳl R: tebdīl H.
2 olınmışlar H: olmışlar R.
3 eyleyüp H: idüp R.
4 eylemiş R: itmiş R.
5 yigirmi cāriyeden mütecāviz H: yigirmiden mütecāviz cāriyeden R.

Āḫir-i Vefeyāt-ı ʻAhd-i Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī Bīst ü Yeküm Gevher-i Silk-i Neseb-i ʻOṯmānī *dāme memdūden bi'l-ʻavni'r-Rabbānī*[1]

Ol pādişāh-ı ʻālī-tebār u saʻādet-ḳarāruñ zamān-ı salṭanatlarında ẓuhūr iden veḳāyiʻüñ icmālidür.

Ẕikr-i Aḥvāl-i es-Sulṭān ibn es-Sulṭān es-Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī ibn es-Sulṭān İbrāhīm Ḫān *ʻaleyhimü'r-raḥmetü ve'r-rıḍvān*[2]

İcmāl-i fihrist-i veḳāyiʻ-i aḥvāl ve iḫtiṣār-ı siyer-i ḫuceste-fāl oldur ki pādişāh-ı rūy-ı zemīn ḫalīfe-i ḥādī ve ʻışrīn, Dārā-yı Keyḫüsrev-nijād, medār-ı pergār-ı ʻadl ü dād, ḫāḳān-ı devrān, şehriyār-ı ʻaṣr u evān:

Beyt[3]

Cenāb-ı ḥażret-i Ḫān Aḥmed ibn-i İbrāhīm
İde Ḫudā-yı Kerīm anı vāyedār-ı naʻīm

Biñ elli Ẕi'l-ḥicce'sinüñ beşinci Ṣülāṣā güni dürretü't-tāc-ı ẕāt-ı kerīmleri ʻanāṣır-ı erbaʻa ve ṭabāyiʻ-i çehārgāneden ẓuhūr ve neyyir-i ḫayyir-i vücūd-ı mesʻūdları maṭlaʻ-ı şühūddan feyż-i nūr itmiş idi. Şeyḫü'l-İslām Yaḥyā Efendi didügi tārīḫdür:

Naẓm

Ḥamdü li'llāh sīnelerden ġam yine oldı cüdā
Herkesüñ gūyā olupdur ẕevḳ u ʻişret hem-demi

Eyleyüp ʻālem çerāġān didiler tārīḫini
Atdı ʻīdı ʻāleme Sulṭān Aḥmed maḳdemi[4] **[54ª]**

Biñ yüz iki Ramażān'ınuñ yigirmi dördinci güni birāder-i ekrem ü ekberleri Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī ḥażretleri raḥmet-i Raḥmān'a vāṣıl olduḳlarında irtesi Cumʻa güni sinn-i şerīfleri elli ʻadede ḳarīb olmış iken maḥmiyye-i gülzemīn-i Edrine'de serīr-i cihān-bānīde gevher-i şehvār gibi ḳarār itdüklerinde Üsküdarī İbrāhīm Sırrī Efendi bu güne tārīḫ dimişdür:

1 "Allah'tan gelen bir yardım ile uzayıp gitsin."
2 "Allah'ın rahmet ve rızası üzerlerine olsun."
3 R 62b.
4 اتدی عیدی عالمه سلطان احمد مقدمی

Mıṣrā'

Ola Sulṭān Aḥmed'e ḥālā mübārek salṭanat[1]

ve Ẕekī 'Alī Efendi daḫı bu tārīḫi dimişdür:

Mıṣrā'

Biñ yüz ikide cülūs-ı Ḫān Aḥmed Cum'a gün[2]

Emr-i cülūs ve bī'at tamām olup Şeyḫü'l-İslām Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi ve rikāb-ı hümāyūn ḳā'im-maḳāmı 'Alī Paşa birer semmūr kürk ilbāsıyla tebcīl olındılar.

Māh-ı mezbūruñ yigirmi yedinci Aḥad güni ṣadr-ı a'ẓam ve serdār-ı ekrem Köprili-zāde Muṣṭafā Paşa ḥażretlerine ḫaṭṭ-ı hümāyūn-ı şevket-maḳrūn ve mühr-i cedīd-i vezārete ve şemşīr-i mücevher ve sorġūc-ı muraṣṣa' ile rikāb-ı hümāyūn çāvuşbaşısı Şehrī Meḥemmed Aġa irsāl olındı.

Sene-i meẕkūre Şevvāl'inüñ ikinci Ḫamīs güni muḫayyemgāh-ı Ṣofya'ya vuṣūl bulduḳdan ṣoñra māh-ı merḳūmuñ ṭoḳuzıncı güni serdār-ı ekrem ḥażretleri 'asākir-i İslām ile ṭaraf-ı Belġrad'a ḥareket buyurdılar.

On yedinci Cum'a güni pādişāh-ı gerdūn-veḳār ber-resm-i eslāf-ı ḫavāḳīn-i tācdār ḳılıç ḳuşanmaḳ içün erkān-ı devlet ve a'yān-ı salṭanatlarıyla alay tertīb olınup Eski Cāmi' nām ma'bed-i ḳadīme nüzūl buyrulup ba'de edā'i'l-Cum'a şemşīr-i nuṣret-semīr bend-i miyāne-i ẕāt-ı kişver-gīrleri ḳılındı.

Yigirmi dördinci Cum'a güni ordu-yı hümāyūn dārü'l-cihād-ı Belġrad'a vāṣıl olup nehr-i Save üzerine müceddeden cisr bināsına şürū' olındı.

Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ on ikinci Ḫamīs güni ordu-yı hümāyūn ṭarafından ṣaḥrā-yı Belġrad'dan Zemun cānibine mürūr idüp yigirmi beşinci Aḥad güni Varadin Ḳal'ası ṭarafında Ḳarlofca ḳurbinde vāḳi' yaylaḳda küffār-ı ḫāksāruñ ṭabūr-ı maḳhūrlarına muḳābil olup irtesi gün cenge mübāşeret itdüklerinde kāfir-i dūzaḫ-ḳarār ordu-yı hümāyūn üzerine hücūm itmekle ṣadr-ı a'ẓam ḥażretleri daḫı bi'ẕ-ẕāt cenge ḥāżır olmışlar iken ḳażā-yı nā-gehānī bir

1 اوله سلطان احمده حالا مبارك سلطنت
2 بيك يوز ايكيده جلوس خان احمد جمعه كون

şāhī güllesi sīne-i bī-kīnelerine rāst gelmekle ol ṣāḥib-ḳırān-ı meydān-ı veġā dāḫil-i zümre-i şühedā olduġından mā'adā yeñiçeri aġası Çig-zāde Meḥemmed Aġa daḫı ḍarb-ı gülle-i ṭop-ı şāhīden zümre-i şühedāya mülḥaḳ oldı. Bāḳī ḳalan 'asākir-i İslām 'alem-i Resūlu'llāh *ṣalla'llāhu te'ālā 'aleyhi ve sellem*[1] ile Ḳal'a-i Belġrad'a vāṣıl oldılar.

Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinüñ beşinci güni ḫātem-i vekālet-i kübrā rikāb ḳā'im-maḳāmı 'Alī Paşa'ya iḥsān ve ser-'askerlik ordu-yı hümāyūn ile Belġrad'da olan Ḳoca Ḫalīl Paşa'ya şāyān görildi.

Bu eṣnāda[2] muḳaddemā Ḳandiye fetḥinde ṣulḥen Venedik keferesi yedinde ḳalup Girid cezīresi muḳābilinde olan Ḳarabuse (?) Ḳal'ası'nuñ ḳapudanı bu eṣnāda ṭaraf-ı Devlet-i 'Aliyye'ye tuḥfe-i iṭā'at taḳdīm ve ḳal'a-i mezbūreyi bī-ceng ü cidāl Ḥanya muḥāfıẓı 'Alī Paşa'ya teslīm itmekle derūnına[3] muḥāfıẓīn vaż' olınmaḳ fermān ve ḳapudan-ı mesfūre āsitānede meḳs̱ itmek üzere ḳadr-i[4] kifāye ta'yīnāt iḥsān olındı.

Muḳaddemā mühimmāt-ı seferiyye ve meṣārif-i sā'ireye bir miḳdār medār olmaḳ mülāḥaẓasıyla tervīc olınan ṭuġrālı manḳuruñ birḳaç seneden berü keṣ̱ret ü vefreti sīm ü zerüñ ḳılletini muḳteżā belki gitdükce irtikāb-ı mefāsid ü meẓālime bādī olmaġın biñ yüz üç Ṣafer'inüñ on altıncı Ḫamīs güni ref' olınması bābında ṣādır olan ḫaṭṭ-ı hümāyūn-ı sa'ādet-maḳrūn mūcibince fermān-ı 'ālī vārid olup revācdan men' oldı.

Sene-i meẕkūre Rebī'ü'l-evvel'inüñ on yedinci Sebt güni 'asākir-i İslām 'alem-i Resūl-i ekrem *ṣalla'llāhu te'ālā 'aleyhi ve sellem*[5] ile maḥmiyye-i Edrine'ye dāḫil oldılar.

Sene-i mezbūre Cumāde'l-ūlā'sında sefer-i hümāyūnda taḳṣīrleri sebebiyle Kemān-keş Aḥmed Paşa ve Deli 'Ömer Paşa ve Yumaḳ Meḥemmed Paşa bāb-ı hümāyūn pīşgāhında ḳatl olındılar.

Sene-i merḳūme Cumāde'l-āḫire'sinüñ sekizinci Ṣülāṣā güni **[54b]** 'Acem şāhı Süleymān Şāh ṭarafından Kelb 'Alī nām ilçisi gelüp maḥmiyye-i Edrine'de

1 "Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun."
2 Bu eṣnāda R: -H.
3 R 63a.
4 ḳadr-i H: -R.
5 "Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun."

rikāb-ı hümāyūna yüz sürüp hedāyāsını ʻarż eyledi.

Sene-i meẕkūre Receb'inüñ ṭoḳuzıncı Ḫamīs güni Ṣadr-ı Aʻẓam ʻArabacı ʻAlī Paşa pādişāh-ı ʻālem-penāh ḥażretlerinüñ ḫilāf-ı marżīsi erkān-ı devletüñ baʻżısınuñ ʻazl ü naṣbına taʻarrużı sebebiyle ṣadāret-i ʻuẓmādan ʻazl olınup ḫātem-i vekālet-i kübrā Diyārbekr vālīsi el-Ḥāc ʻAlī Paşa'ya irsāl olındı.

Sene-i mezbūre Şevvāl'inüñ ikinci Ṣülāṯā güni Ḳıbrıs vālīsi Ḳılıç[1] ʻAlī Paşa Lefḳoşa ḳāḍīsi şikāyeti muteżammın ʻarżı mūcibince dergāh-ı ʻālī ḳapucıbaşılarından Filibeli Meḥemmed Aġa mübāşeretiyle cezīre-i merḳūmede ḳatl olındı.

Māh-ı merḳūmuñ on beşinci İṯneyn güni Ṣadr-ı Aʻẓam el-Ḥāc ʻAlī Paşa ḥażretleri Nemçe keferesi üzerine ser-ʻasker taʻyīn olınup ʻalem-i Resūlu'llāh *ṣalla'llāhu teʻālā ʻaleyhi ve sellem*[2] ve ʻasākir-i İslām ile maḥmiyye-i Edrine'den ḥareket eyleyüp ḳaṭʻ-ı menāzil iderek sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳaʻde'sinüñ on ṭoḳuzıncı Erbaʻā güni Belġrad ṣaḥrāsına vāṣıl oldılar ve māh-ı mezbūr evāḫirinde Varat Ḳalʻası telvīṯ-kerde-i küffār-ı ḫāksār olup sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinüñ dördinci Aḥad güni Yanova Ḳalʻası daḫı dest-i istīlā-yı küffāra giriftār oldı.

Māh-ı mezbūr evāsıṭında ṣadr-ı aʻẓam ḥażretleri ʻasākir-i İslām ile nehr-i Save cisrinden Zemun ṣaḥrāsına ʻubūr idüp birḳaç gün ol maḥalde ḫayme vü ḫargāh ile mekṯ olınup küffār-ı ḫāksāruñ aḥvāli tecessüs olınduḳda ḳaṭiʻen bir ṭarafdan ḥareketleri ẓāhir olmaduġı müteyaḳḳın olduġından[3] māʻadā vaḳt-i ḥarb ü ḳıtāl daḫı mürūr itmegin Ḳalʻa-i Belġrad'a rücūʻ olındı.

Biñ yüz dört Muḥarrem'inüñ yigirmi beşinci İṯneyn gicesi maḥmiyye-i Edrine'de pādişāh-ı gerdūn-vaḳār ḥażretlerinüñ baṭn-ı vāḥidden tev'emeyn iki şeh-zāde-i ʻālī-tebārı ẓuhūr idüp biri Sulṭān Selīm ve biri Sulṭān İbrāhīm tesmiye olınup ol sürūr-ı tāze içün memālik-i maḥrūsaya dört gün dört gice donanma fermānları irsāl olındı. Şeyḫü'l-İslām Ebū Saʻīd-zāde Feyżu'llāh Efendi didügi tārīḫdür:

Mıṣrāʻ

İki şeh-zāde ile rūşen oldı dīde-i dünyā[4]

---

1 Ḳılıç H: -R.
2 "Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun."
3 olduġından H: olmaduġından R.
4 ایکی شهزاده ایله روشن اولدی دیدهٔ دنیا

Sene-i meẕkūre Rebī'ü'l-āḫir'inüñ üçinci Cum'a güni Ṣadr-ı A'ẓam el-Ḥāc 'Alī Paşa 'asākir-i İslām ile maḥmiyye-i Edrine'ye dāḫil oldılar.

Yigirmi sekizinci Şülāṯā gicesi maḥmiyye-i Edrine'de Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Ġāzī ibn Sulṭān İbrāhīm Ḫān ḥażretleri 'uzlet-nişīn olduḳları maḥalde terk-i cihān-ı fānī ve 'azm-i taḫtgāh-ı mülk-i cāvidānī itdüklerinde irtesi Şülāṯā güni ṣalātları edāsından ṣoñra na'şları 'arabaya taḥmīl olınup[1] sene-i mezbūre Cumāde'l-ūlā'sı ġurresi Ḫamīs güni İstanbul'a vāṣıl olup a'yān-ı 'ulemā ḫıdmet-i istiḳbāllerin edā itdüklerinden ṣoñra Bāġçeḳapusı dāḫilinde vālide-i mükerremeleri binā buyurduḳları türbe-i şerīfede merḳad-i pür-nūrları civārına naḳl olınup ol gevher-i yek-tā-yı kān-ı imkān gencīne-i ḫāk-i 'ıṭrnākde nihān oldı. Müddet-i 'ömr-i 'azīzleri elli iki sene ve altı ay ve yigirmi yedi gün olmışdur.

Sene-i meẕkūre[2] Receb'inüñ on sekizinci Erba'ā güni defterdār-ı şıḳḳ-ı evvel Cābendār (?) Aḥmed Efendi'nüñ 'azli murād-ı hümāyūn olduḳda Ṣadr-ı A'ẓam el-Ḥāc 'Alī Paşa def'ine sa'y itmesi sebebiyle yigirminci Cum'a güni 'azl olınup ḫātem-i vekālet-i 'uẓmā ḳā'im-maḳām-ı rikāb-ı hümāyūn Bıyıḳlı Muṣṭafā Paşa'ya erzānī görildi.

Sene-i mezbūre Ramażān'ınuñ on birinci güni vaḳt-i ġurūbda bi-emri'llāhi te'ālā Edrine'de vāḳi' Sulṭān Selīm Ḫān Cāmi'-i Şerīfi'nüñ iki mināresine ṣā'iḳa nüzūl idüp iş'āl-i ḳanādīle iştiġāl üzre olan ḳayyımlardan beşer nefer-i bī-çāre yi[3] ḫākister ve vücūdların ﴿لَمْ يَكُن شَيْئًا مَّذْكُورًا﴾[4] bā-ḫaber eyledi.

Sene-i merḳūme Şevvāl'inüñ üçinci Aḥad güni vaḳt-i ḍuḥāda maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye ḥışnı ebvābından Cib'alīḳapusı dāḫilinden āteş ẓuhūr idüp irtesi ṭulū'-ı şemse degin def'i mümkin olmayup yigirmi sā'at-i nücūmī ḥarīḳ vāḳi' olup bir ṭarafı Çuḳur Ḥammāmı ve bir ṭarafı Zeyrek Sarāyı'na ve bir ṭarafı Ḥaydar Paşa Ḥammāmı'na ve bir ṭarafı 'Āşıḳ Paşa Cāmi'i'ne müntehī oldı.

Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ üçinci İṡneyn güni Ṣadr-ı A'ẓam **[55a]** Bıyıḳlı Muṣṭafā Paşa Nemçe keferesi üzerine ser-'asker ta'yīn olınup 'asākir-i İs-

1 R 63b.
2 meẕkūre H: mezbūre R.
3 bī-çāreyi H: bī-çāreler ki R.
4 *Kur'ân-ı Kerîm, İnsan Suresi* 76/1, "İnsanın üzerinden, henüz kendisinin anılan bir şey olmadığı uzun bir süre geçmedi mi?"

lām ile maḥrūsa-i Edrine'den ḥareket eylediler. Lākin Ḳurş ḳralını memleket-i Erdel'e ḳral naṣb itmek niyyeti ile Erdel cānibine 'azīmet eyleyüp ḳaṭ'-ı merāḥil iderek Ruscuḳ ḳażāsına vāṣıl olduḳlarında 'asker-i Tatar-ı ṣabā-reftār ile Selīm Giray Ḫān daḫı dāḫil-i mu'asker-i[1] sulṭānī olup ba'de'l-meşveret nehr-i Ṭuna'dan Eflaḳ cānibine 'ubūr itdüklerinden ṣoñra Ḳal'a-i Belġrad muḥāfıẓı Ca'fer Paşa ṭarafından küffār-ı ḫāksāruñ nehr-i Save'den Semendire cānibine mürūrlarını müş'ir kāġıd[2] gelmegin derḥāl Erdel ṭarafına irsāl olınan mīr-i mirān-ı eyālet-i Rūm Maḥmūd Beg-zāde Belġrad imdādına ta'yīn olınup 'aḳabince ṣadr-ı a'ẓam[3] ḥażretleri daḫı ordu-yı hümāyūn ile ol ṭarafa 'avdet itdiler.

Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinüñ on üçinci Cum'a güni küffār-ı ḫāksār Ḳal'a-i Belġrad'ı muḥāṣara idüp[4] cenge mübāşeret eyledi ve māh-ı mezbūrda memleket-i Baṣra ṭā'ife-i 'urbānuñ dest-i taṣarruflarına dāḫil oldı.

Biñ yüz beş Muḥarrem'inüñ üçinci Cum'a güni vaḳt-i ẓuhrda Unḳapanı ḳapusı ḫāricinden āteş ẓuhūr idüp rūzgār ġāyet şedīd olmaġla birḳaç ḳol olup irtesi vaḳt-i ḍuḥāya dek def'i mümkin olmamaġla bir ṭarafı Atbāzārı'nda ve bir ṭarafı Şeh-zāde Cāmi'-i Şerīfi ḳurbinde eski oṭalardan birḳaç oṭa[5] muḥteriḳ olup andan aşaġı Lāleli Çeşme ve Ḳızılmuṣluḳ ve Aḳsarāy ve 'Avretbāzārı'na varınca bir ṭarafı Aġaḳapusı'na ve Vefā'dan Süleymāniyye Cāmi'-i Şerīfi'ne varınca müntehī oldı.

Māh-ı merḳūmuñ on altıncı Ḫamīs güni Rūmili eyāletiyle Maḥmūd Beg-zāde ve 'asākir-i Tatar ile Selīm Giray Ḫān irişüp Ḳal'a-i Belġrad'ı muḥāṣara eyleyen küffār-ı ḫāksār ile cenge şürū' itdüklerinde derūn-ı ḳal'adan Ca'fer Paşa daḫı ahālī-i ḳal'a ile ṭaşra çıḳup ol melā'īni ṭu'me-i şemşīr-i ābdār eyleyüp bāḳī ḳalanları nehr-i Save'den Zemūn cānibine firār itdiler.

Yigirmi altıncı Aḥad güni ordu-yı hümāyūn ile ṣadr-ı a'ẓam ḥażretleri daḫı irişüp Ḳal'a-i Belġrad'uñ[6] raḫnedār olan maḥallerini ta'mīre şürū' itdiler.

---

1 mu'asker-i H: 'asker-i R.
2 kāġıd R: kāġıẕ H.
3 a'ẓam H: 'alī R.
4 idüp R: eyleyüp H.
5 oṭa H: oṭa R.
6 R 64a.

Sene-i mezbūre Rebī'ü'l-evvel'inüñ yigirmi ṭoḳuzıncı Aḥad güni ordu-yı hümāyūn ile ṣadr-ı a'ẓam ḥażretleri 'alem-i Resūlu'llāh *ṣalla'llāhu te'ālā 'aleyhi ve sellem*[1] ve 'asākir-i İslām ile maḥmiyye-i Edrine'ye dāḫil olduḳlarından ṣoñra sene-i mezbūre Receb'inüñ on yedinci Aḥad güni Ṣadr-ı A'ẓam Bıyıḳlı Muṣṭafā Paşa 'azl olınup mühr-i vezāret Ṭrablus-ı Şām vālīsi defterdār-ı sābıḳ 'Alī Paşa'ya irsāl olındı.

Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ altıncı İṡneyn güni ordu-yı hümāyūn ile Ṣadr-ı A'ẓam 'Alī Paşa Nemçe keferesi üzerine ser-'asker ta'yīn olınup maḥmiyye-i Edrine'den ḥareket idüp sene-i merḳūme Ẕi'l-ḥicce'sinüñ yigirmi birinci Ḫamīs güni Belġrad ṣaḥrāsına vāṣıl olup ba'dehu nehr-i Save'den Zemun cānibine 'ubūr eylediler.

Evāḫir-i sene-i meẕkūrede 'Acem şāhı Şāh Süleymān fevt olup yirine oġlı Şāh Ḥüseyn ḥākim-i iḳlīm-i Īrān oldı.

Biñ yüz altı Muḥarrem'inüñ on dördinci güni ṣadr-ı a'ẓam ḥażretleri Varadin ṣaḥrāsına naṣb-ı ḫıyām idüp irtesi gün Varadin Ḳal'ası'nı muḥāṣara itdiler. Birḳaç gün meḳṣden ṣoñra hevālar müteġayyir olup şiddet-i bārān ile bir vechle metrisde ḳarār mümkin olmamaġla cānib-i Belġrad'a ric'at itmişler idi.

Māh-ı merḳūmda Saḳız cezīresi dest-i istīlā-yı küffāra giriftār oldı.

Sene-i mezbūre Rebī'ü'l-āḫir'inüñ yigirmi yedinci güni Ṣadr-ı A'ẓam 'Alī Paşa ve 'asākir-i İslām maḥmiyye-i Edrine'ye vuṣūl buldılar.

Sene-i meẕkūre[2] Cumāde'l-ūlā'sında İstanbul'da eṭrāf-ı bezzāzistān muḥteriḳ oldı.

Sene-i merḳūme[3] Cumāde'l-āḫire'sinüñ yigirmi yedinci Aḥad güni pādişāh-ı 'ālem-penāh ya'nī Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṡānī ibn Sulṭān İbrāhīm Ḫān ḥażretlerinüñ gülşen-i ḥayātı tef-zede-i bād-ı ḫazān ve istişmām-ı bū-yı cinān ile rūḥ-ı hümā-ṭayerānları a'lā-yı 'illiyyīne[4] revān olduḳda birāder-zādeleri ekber-i şāh-zādegān-ı Sulṭān **[55b]** Muṣṭafā Ḫān-ı Ṡānī ibn el-Ġāzī ibn Sulṭān Meḥemmed Ḫān ḥażretleri mālik-i heft iḳlīm ve vāriṡ-i evreng-i dīhīm olup

1 "Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun."
2 meẕkūre H: mezbūre R.
3 merḳūme H: mezbūre R.
4 'illiyyīne H: 'aliyyeye R.

emr-i bī'at ve dest-būs-ı şāh-ı ḫurşīd-ṭal'at tamām olduḳdan ṣoñra 'amm-ı kerīmleri pādişāh-ı merḥūmuñ na'ş-ı raḥmet-naḳşları ba'de't-techīz ve'ṣ-ṣalāt İstanbul'a īṣāl olınup cedd-i 'iẓāmları Sulṭān Süleymān Ḫān ibn Sulṭān Selīm Ḫān türbe-i şerīfelerinde 'uzlet-nişīn-i mezār-ı pür-envār oldılar.

Pādişāh-ı[1] maġfūr mānend-i āftāb pür-nūr, 'ālī-himmet, ṭab'-ı ṣafā-ṣıfātı maḫzen-i kerem ü kerāmet, vaḳūr u edīb, vecīh ü mehīb, niẓām-ı 'āleme sā'ī, ḳavānīn-i salṭanata murā'ī idi.

Müddet-i salṭanatları üç sene ve ṭoḳuz ay ve iki gün olup müddet-i 'ömr-i 'azīzleri elli üç sāl ve altı ay ve yigirmi iki gün olmış idi.

Mu'allimleri

Vālid-i mācidleri imāmı Şāmī Yūsuf Efendi, māte fī-Ṣafer sene 1057.

Ba'dehu Şāmī Ḥüseyn Efendi, ṯümme māte fī-Cumāde'l-ūlā sene 1066.

Evlād-ı Kirāmları

Tev'emeyn iki şeh-zāde-i cüvān-baḫtları[2] ẓuhūr idüp biri Sulṭān Selīm'dür ki vilādeteş fī 25 Muḥarrem sene 1104 vefāteş fī 20 Ramażān sene 1104 ve biri daḫı Sulṭān İbrāhīm'dür ki vilādeteş fī 25 Muḥarrem sene 1104 vefāteş fī 20 Rebī'ü'l-āḫir sene 1126.

Vüzerā-yı 'İẓām
Köprili-zāde Muṣṭafā Paşa

Muṣṭafā Paşa ibnü'l-Vezīr Köprili Meḥemmed Paşa. Vüzerā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den Köprili Meḥemmed Paşa'nuñ maḫdūm-ı kihteri ve ferzend-i ferḫunde-aḫteridür. Biñ ḳırḳ yedi tārīḫinde kevkeb-i ẕāt-ı dürriyyü'l-leme'ātı pertev-endāz-ı[3] maṭla'-ı vücūd ve cilve-perdāz-ı ufḳ-ı şühūd olup i'māl-i ser-māye-i isti'dād ve cins-i fāḫir-i 'ilm ü kemāli i'dād eyleyüp mü-reffehü'l-bāl meşāġil-i 'ilmiyye ile güẕārende-i eyyām ü leyāl iken biñ ṭoḳsan bir Cumāde'l-āḫire'sinde ḳubbe-nişīn ve vezīr-i güzīn olmışlar idi. Ṭoḳsan dört

1 Pādişāh-ı H: Şāh-ı R.
2 şeh-zāde-i cüvān-baḫtları H: şeh-zādeleri R.
3 R 64b.

Receb'inde Nigbolı ilḥāḳıyla Silistre eyāleti virilüp ṭoḳsan beş senesi ḫilālinde Babaṭaġı'na gönderilüp ṭoḳsan altı Muḥarrem'inde Saḳız cezīresine muḥāfıẓ ta'yīn olındılar. Ṭoḳsan yedi Rebī'ü'l-evvel'inde Boġazḥiṣārı'na naḳl olınup ṭoḳsan sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde[1] Receb Paşa yirine İstanbul ḳā'im-maḳāmı naṣb olınmışlar idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde ṯāniyen Boġazḥiṣārı'na gönderilüp ba'dehu Ḥanya'ya naḳl olınmış iken sene-i meẕkūre Receb'inde Ẕü'l-fiḳār Paşa maḥlūlinden Ḳandiye muḥāfaẓasıyla me'mūr oldılar. Yüz Ṣafer'inde ṯāniyen Saḳız muḥāfıẓı olup yüz bir Muḥarrem'inde Tekfūrṭaġlı Muṣṭafā Paşa yirine Āṣaf-ı dilīr ü ṣāhib-i mühr-i vezīr-i müşterī-tedbīr olmışlar idi. Yüz iki Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ yigirmi altıncı güni[2] Varadin ṣaḥrāsı muḥārebesinde ma'rekede şehīden intiḳāl ve leẕā'iẕ-i cināna iştiġāl eyledüklerinde Rüşdī Aḥmed Efendi didügi tārīḫdür:

Mıṣrā'

'Adem cisrini geçdi rāh-ı Ḥaḳ'da Köprili-zāde[3]

Paşa-yı müşārün ileyh *ṣubbet sicālü'r-raḥmeti 'aleyh,*[4] vezīr-i fāżıl, müşīr-i kāmil, müteşerri' ü dīndār, levme-i lā'imden bī-bāk u bī-'ār, muṭlaḳu'l-lisān, ṣāfiyyü'l-ḳalb ü ḫāliṣü'l-cenān, bi-taḫṣīṣ fenn-i ḥadīṯ-i şerīf ve fenn-i lüġate ḳaviyyü'l-intisāb, cerī vü cesūr, 'ālī-cenāb u vaḳūr idi.

'Arabacı 'Alī Paşa [Bahādır-zāde]

'Alī Paşa, Oḫrili'dür. Diyārında "Bahādır-zāde" dimekle[5] şehīr bir merdüñ ferzend-i dīliridür. Taḥṣīl-i biżā'a-i 'ilmiyye ve tekmīl-i ādāb-ı resmiyye eyleyüp 'ulemānuñ birinden mülāzım ve ṭarīḳ-ı 'ilmīye 'āzim olduḳdan ṣoñra Vālide Sulṭān ketḫudāsı Şāhīn Aġa'ya imām ve ol ḫıdmetle be-nām olup ba'dehu hem-şehrīsi olmaḳ taḳrībiyle Aġrıboz muḥāfıẓı Ḫalīl Paşa'nuñ yanına varup fermān ile Lefke ḳaṣabasına ḳāḍī eyleyüp muvaḳḳatı ḳāḍī-i cedīd gelinceye dek ḥükūmet itmiş idi. Ba'dehu ziyy-i 'avāma girüp paşa-yı mezbūr re'y ü fermānıyla żābiṭ-i ḳaṣaba ta'yīn olınup bir müddetden ṣoñra Ḳamaniçe

1 Ẕi'l-ḥicce'sinde H: Ẕi'l-ḳa'de'sinde R.
2 Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ yigirmi altıncı güni R: Ẕi'l-ḥicce'sinde H.
3 عدم جسرینی کچدی راه حقده کوپریلی زاده
4 "Rahmet kovaları onun üzerine dökülsün."
5 dimekle H: dinmekle R.

Ḳal'ası'na defterdārlıġla[1] irsāl olınmış idi. Ba'de zamān Köprili-zāde Muṣṭafā Paşa'ya intisāb ve aġalarından **[56ᵃ]** olmaġla kām-yāb olup biñ yüz bir Muḥarrem'inde paşa-yı meẕkūruñ ṣadāretleri ḥālinde ketḫudālıḳları ḫıdmeti sezā, sene-i mezbūre Rebī'ü'l-evvel'inde Ebū Bekr Aġa yirine yeñiçeri aġalığıyla kāmrevā olmışlar idi. Yüz iki Ṣa'bān'ında maḥmiyye-i Edrine'de rikāb-ı hümāyūn ḳā'im-maḳāmlığıyla memnūn ḳılınup sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ yigirmi altıncı güni[2] ṣadr-ı şehīd yirine vāṣıl-ı ṣadāret-i 'uẓmā oldılar. Yüz üç Receb'inde 'azl olınup Gelibolı'ya nefy olınmış iken anda daḫı ḳarāra rıżā-yı hümāyūn olmayup sene-i mezbūre Ṣa'bān'ında Rodos cezīresine vuṣūl ile me'mūr ḳılınup yüz dört Ṣa'bān'ınuñ on altıncı güni cezīre-i meẕkūrede ḳatl olındı.

Vezīr-i mezbūr[3] şiddet ü ḥiddet ile meşhūr olup zamānında ba'ż-ı erkān-ı devletden sū'-i ẓann itdügi kimesneleri[4] 'azlden mā'adā der-'aḳab 'araba ta'yīniyle nefy itmek 'ādeti olmaġın 'Arabacı 'Alī Paşa dimekle[5] meẕkūr idi.

el-Ḥāc 'Alī Paşa

el-Ḥāc 'Alī Paşa. Vüzerā-yı Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemeleri[6] taḥrīr olınan Merzifonī Ḳara Muṣṭafā Paşa'ya intisāb ve ṣadāretleri ḥālinde ḳapucılar ketḫudālığıyla kām-yāb olmış idi. Biñ ṭoḳsan beş senesinde -ki Pec Seferi 'avdetidür- ḥacc-ı şerīfe 'azīmet eyleyüp ba'de'l[7]-ḳufūl ṭoḳsan altı tārīḫinde çāvuşbaşılıḳ manṣıbına vuṣūl buldı. Ba'dehu üç tuġ iḥsānıyla Saḳız cezīresi muḥāfaẓasına ta'yīn olınup andan Ḥanya'ya naḳl olınmış idi.[8] Yüz Receb'inde Erzenü'r-rūm eyāleti virilüp yüz bir Ẕi'l-ḳa'de'sinde İstanbul ḳā'im-maḳāmlığıyla nā'ilü'l-me'mūl olup yüz iki Ṣa'bān'ında Diyārbekr eyāletine gönderilmiş idi. Yüz üç Receb'inde 'Arabacı 'Alī Paşa yirine ṣadru'l-vüzerā olup yüz dört Receb'inde mīrīden yevmiye biñ aḳçe ta'yīniyle Küçükçekmece ḳurbinde çiftligine gönderilüp müteḳā'iden ḳarār ile me'mūr oldılar. Bir müddetden ṣoñra Ḳandiye muḥāfaẓasına irsāl olınup güẕārende-i eyyām iken biñ yüz on

1 defterdārlıġla H: defterdārlıġa R.
2 mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ yigirmi altıncı güni R: merḳūme Ẕi'l-ḥicce'sinde H.
3 mezbūr H: meẕkūr R.
4 kimesneleri R: kimseleri H.
5 dimekle H: dinmekle R.
6 tercemeleri H: tercemesi R.
7 R 65a.
8 olınmış idi H: olındı R.

iki Cumāde'l-ūlā'sında belde-i meẕkūrede 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām eyledi.

Vezīr-i mezbūr "Ḥācī 'Alī Paşa" dimekle[1] meşhūr, ṣāfī-fu'ād, merd-i pāk-i'tiḳād idi.

Bıyıḳlı Muṣṭafā Paşa

Bıyıḳlı Muṣṭafā Paşa Bozoḳlı'dur. Ḥarem-i hümāyūnda perverde olup ḫāṣoṭaya dāḫil ve silaḥdār-ı şehriyārī rütbesine vāṣıl olmış idi. Biñ ṭoḳsan bir Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ḳaplan Muṣṭafā Paşa maḥlūlinden ḳapudanlıḳ manṣıbıyla ḫurūc eyleyüp ṭoḳsan beş Muḥarrem'inde 'azl ve yirlerine Muṣāḥib Muṣṭafā Paşa vaṣl olındı. Ṭoḳsan altı Cumāde'l-āḫire'sinde İbrāhīm Paşa yirine Şām-ı şeref-encām eyāleti in'ām olınup yüz tārīḫinde Ṭrablus-ı Şām'a naḳl olındılar. Yüz üç Ramażān'ında Silaḥdār 'Alī Paşa yirine riḳāb-ı hümāyūn ḳā'im-maḳāmlıġıyla memnūn ḳılınup yüz dört Receb'inde Ḥācī 'Alī Paşa yirine nā'il-i ṣadāret-i 'uẓmā olmışlar idi. Yüz beş Receb'inde 'azl olınup ḫātem-i vekālet-i kübrā Ṭrablus-ı Şām vālīsi defterdār-ı sābıḳ 'Alī Paşa'ya irsāl ve bunlar ḫalefleri manṣıbına īṣāl olınmış iken[2] Berġos ḳaṣabasından döndürilüp Edrine'de Ḳapuarası'na ḥabs olınup mā-meleki cānib-i mīrīden ḳabż olındı. Sene-i meẕkūre Ramażān'ında ḫalīleleri Begḫān Sulṭān şefā'atiyle cerā'imi 'afv olınup Ṣaydā Beyrūt eyāleti virilüp yüz sekiz tārīḫinde Şām-ı dārü's-selām manṣıbıyla ikrām olındılar. Ba'dehu Boġazḥiṣār muḥāfaẓasıyla me'mūr olup yüz ṭoḳuz Ẕi'l-ḥicce'sinde maḥmiyye-i Edrine'de ṯāniyen rikāb-ı hümāyūn ḳā'im-maḳāmı oldılar. Yüz on Cumāde'l-āḫire'sinde[3] fevt olup maḥmiyye-i meẕkūrede medfūn ve yirlerine Dāmād Ḥasan Paşa ḳā'im-maḳām-ı rikāb-ı hümāyūn oldı.[4]

Vezīr-i mezbūr "Bıyıḳlı Muṣṭafā Paşa" dimekle[5] meşhūr, nīk-ḫaṣlet, ṣāfī-ṭaviyyet idi.

Defterdār 'Alī Paşa

Defterdār 'Alī Paşa. Bıyıḳlı Muṣṭafā Paşa yirine[6] ṣadr-ı a'ẓam olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

---

1 dimekle H: dinmekle R.
2 iken H: idi R.
3 Cumāde'l-āḫire'sinde R: Ṣa'bān'ında H.
4 oldı H: oldılar R.
5 dimekle H: dinmekle R.
6 yirine H: üzerine R.

Meşāyiḫ-ı İslām

Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'de şeyḫü'l-İslām bulınup ba'dehu 'azl olındı. Fī 22 Cumāde'l-āḫire sene 1103. **[56[b]]**

'Alī Efendi ṯāniyen şeyḫü'l-İslām olup ba'dehu dār-ı beḳāya intiḳāl eylediler.[1] Fī 2 Ṣa'bān sene 1103.

Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi ṯāniyen şeyḫü'l-İslām olup ba'dehu müteḳā'id oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1105.

Ṣādıḳ[2] Meḥemmed Efendi ṣadāret-i Rūm'dan fetvāya naḳl olınup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı 'Asākir-i Rūmili

Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'de Rūmili ṣadrı bulınup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1103.

Erzincānī es-Seyyid 'Alī Efendi Anaṭolı'dan ṣadr-ı Rūm'a naḳl olınup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Ṣa'bān sene 1103.

Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi naḳībü'l-eşrāf iken ṣadr-ı Rūm olup ba'dehu ṣadr-ı neḳābetüñ ibḳāsıyla 'azl olındılar. Fī 13 Rebī'ü'l-evvel sene 1105.[3]

Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi ṯāniyen ṣadr-ı Rūm olup ba'dehu müteḳā'id oldılar. Fī 20 Şevvāl sene 1105.

Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi Anaṭolı'dan ṣadr-ı Rūm'a naḳl olınup ba'dehu ṣadr-ı fetvāya terfī' olındılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1105.

İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretleri ṯāniyen ṣadr-ı Rūm olup zamānlarında[4] cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

---

1 eylediler H: eyledi R.
2 Ṣādıḳ R: Ṣarı H.
3 R 65b.
4 zamānlarında R: zamānında H.

Ḳużāt-ı ʻAsākir-i Anaṭolı

Erzincānī es-Seyyid[1] ʻAlī Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī'de Anaṭolı ṣadrı bulınup baʻdehu ṣadr-ı Rūm'a naḳl olındılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1103.

Ḫˇāce-zāde Seyyid ʻOṯmān Efendi İstanbul'dan maʻzūl iken Anaṭolı ṣadrı olup baʻdehu maʻzūl oldılar. Fī 12[2] Muḥarrem sene 1104.

Şaʻbān-zāde Meḥemmed Efendi İstanbul'dan maʻzūl iken Anaṭolı ṣadrı olup baʻdehu fevt oldı. Fī 29 Ṣafer sene 1104.[3]

Aḳ Maḥmūd Efendi İstanbul'dan maʻzūl iken Anaṭolı ṣadrı olup baʻdehu müteḳāʻid oldılar. Fī 7 Şaʻbān sene 1104.

Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi Mıṣr'dan maʻzūlen İstanbul pāyesine mutaṣarrıf iken Anaṭolı ṣadrı olup baʻdehu ṣadr-ı Rūm'a naḳl olındılar. Fī 20[4] Şevvāl sene 1105.

Fenārī-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi İstanbul'dan maʻzūl iken Anaṭolı ṣadrı olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī vāḳiʻ oldı.

Ḳużāt-ı İstanbul

Aʻrec-zāde ʻAbdu'llāh Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī'de İstanbul ḳāḍīsi bulınup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī 3[5] Ṣafer sene 1103.

Şāriḥ-i *Mülteḳā* Seyyid Meḥemmed Efendi Edrine'den maʻzūl iken İstanbul ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī 24 Cumāde'l-ūlā[6] sene 1103.

Muṣlī Efendi Edrine'den maʻzūl iken İstanbul ḳāḍīsi olup baʻdehu müteḳāʻid oldı. Fī 4[7] Şevvāl sene 1103.

Evliyā Meḥemmed Efendi Edrine'den maʻzūl iken İstanbul ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındı.[8] Fī 11 Şaʻbān sene 1104.

---

1 es-Seyyid H: Seyyid R.
2 12 H: 13 R.
3 1104 H: 1105 R.
4 20 H: 2 R.
5 3 H: -R.
6 Cumāde'l-ūlā H: Cumāde'l-āḫire R.
7 4 H: -R.
8 ʻazl olındı H: maʻzūl oldı R.

Tevfīḳī-zāde Meḥemmed Efendi Mekke-i Mükerreme'den munfaṣıl iken İstanbul ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i[1] Muḥarrem sene 1105.

Caʿfer-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi Edrine'den maʿzūl iken İstanbul ḳāḍī-si olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī 4 Ẕi'l-ḳaʿde sene 1105.

Alaşehrli ʿAbdu'llāh Efendi Mekke-i Mükerreme'den munfaṣıl iken İstanbul ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī vāḳiʿ oldı.

Nuḳabā-yı Eşrāf

Başmaḳcı-zāde Seyyid ʿAlī Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'de naḳībü'l-eşrāf bulınup baʿdehu müteḳāʿid oldılar. Fī 9 Cumāde'l-ūlā sene 1106.

Fenārī-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi Anaṭolı ṣadrı iken naḳībü'l-eşrāf olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī vāḳiʿ oldı.

Ḳużāt-ı Mekke-i Mükerreme

Alaşehrli ʿAbdu'llāh Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'de Mekke-i Mükerreme[2] ḳāḍīsi bulınup baʿdehu ʿazl olındı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1103.

Rıfḳī Meḥemmed Efendi Burusa'dan maʿzūl iken Mekke ḳāḍīsi olup baʿde-hu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1104.

ʿAbdü'r-raḥīm-zāde **[57ᵃ]** Yaḥyā Efendi Burusa'dan maʿzūl iken Mekke ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1105.

Fenārī-zāde Seyyid Aḥmed Efendi Burusa'dan maʿzūl iken Mekke ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī-Muḥarrem sene 1106.

Muḥarrem-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi Burusa'dan maʿzūl iken Mekke ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī vāḳiʿ oldı.

---

1 ġurre-i R: -H.
2 Mekke-i Mükerreme H: Mekke R.

Ḳużāt-ı Edrinetü'l-maḥmiyye

Laʿlī-zāde Şeyḫ Meḥemmed[1] Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'de Edrine ḳāḍīsi bulınup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī 15 Ṣafer sene 1103.

Ebe-zāde ʿAbdu'llāh Efendi Mıṣr'dan maʿzūl iken Edrine ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī 10 Ẕi'l-ḳaʿde sene 1103.

Ḫaṭṭāṭ ʿAbdu'llāh Efendi İzmir'den maʿzūl iken Edrine ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī 16[2] Rebīʿü'l-āḫir sene 1105.

Çāvuş-zāde Aḥmed Efendi Mıṣr'dan maʿzūl iken Edrine ḳāḍīsi olup baʿdehu ḳable'ż-żabṭ Ḳarışdıran ḳaṣabasında fevt oldı. Fī 25 Cumāde'l-ūlā sene 1105.

Menteş-zāde ʿAbdü'r-raḥīm Efendi Yeñişehr'den maʿzūl iken Edrine ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī vāḳiʿ oldı.

Ḳużāt-ı Burusatü'l-maḥrūsa

Muḥarrem-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'de Burusa ḳāḍīsi bulınup baʿdehu ʿazl olındı. Fī 10 Muḥarrem sene 1103.

Atbāzārī Aḥmed Efendi Medīne'den maʿzūl iken Burusa ḳāḍīsi olup baʿdehu fevt oldı. Fī 15[3] Ṣafer sene 1103.

Şaʿrānī-zāde Meḥemmed Ramażān Efendi Yeñişehr'den maʿzūl iken Burusa ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī 20 Ẕi'l-ḥicce sene 1103.

Ḳara Ebū Bekr Efendi Şām'dan maʿzūl iken Burusa ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī 12 Ṣafer sene 1105.

Luṭfī-zāde Aḥmed Efendi İzmir'den maʿzūl iken Burusa ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1106.

Ḫˇāce-zāde Luṭfu'llāh Efendi Ḥaleb'den maʿzūl iken Burusa ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī vāḳiʿ oldı.

---

1 R 66a.
2 16 H: 26 R.
3 15 H: 10 R.

Ḳużāt-ı Mıṣru'l-Ḳāhire

Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī'de Mıṣr ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1102.

Çāvuş-zāde Aḥmed Efendi Selanik'den ma'zūl iken Mıṣr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1104.

'Ārif 'Abdü'l-bāḳī Efendi Burusa'dan ma'zūl iken Mekke pāyesiyle Mıṣr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Receb sene 1105.

Kürd 'Alī Efendi Selanik'den ma'zūl iken Mıṣr ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Şām-ı Şeref-encām

'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī'de Şām ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī 22 Şevvāl sene 1102.

Anḳaravī-zāde Ḥasan Efendi Filibe'den ma'zūl iken Şām ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1104.

Begler Ḫ̆ācesi Aḥmed Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Şām ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1104.

Bekr-zāde Aḥmed Efendi Medīne'den ma'zūl iken Şām ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Receb sene 1105.

Yüsrī Aḥmed Efendi Filibe'den ma'zūl iken Şām ḳāḍīsi olup ba'dehu fevt oldı. Fī 2[1] Ẕi'l-ḳa'de sene 1105.

Rodosī Ebū Bekr Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Şām ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Medīnetü'l-münevvere[2]

Dizdār-zāde Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī'de Medīne-i Münevvere ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1103.

---

1 2 R: -H.

2 Medīnetü'l-münevvere H: Medīne-i Münevvere R.

Bekrī-zāde Aḥmed Efendi Şāh Sulṭān Medresesi müderrisi iken Medīne-i Münevvere ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1104.[1]

Nīfī İbrāhīm Efendi Ūlā-yı Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1105.

Arıḳ-zāde Meḥemmed Efendi Edrine Dārü'l-ḥadīṯi müderrisi iken Medīne **[57b]** ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1106.

Luṭfī-zāde Meḥemmed Efendi Edrine'de Sulṭān Selīm-i Cedīd Medresesi müderrisi iken Medīne-i Münevvere ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī vāḳiʿ oldı.

Ḳużāt-ı Ḳuds-i Şerīf

Ḳara Ḫalīl Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'de Ḳuds ḳāḍīsi bulınup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳaʿde sene 1102.

Ḳadrī-zāde Aḥmed Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḳuds ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī-ġurre-i Rebīʿü'l-evvel sene 1104.

Çivi-zāde ʿAṭā'u'llāh Efendi ḥażretleri Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḳuds ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldılar. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1105.

Malāṭıyyeli Muṣṭafā Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Ḳuds ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1106.

Gelibolılı Maḥmūd Efendi Sulṭān Selīm-i Ḳadīm Medresesi müderrisi iken Ḳuds ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī vāḳiʿ oldı.

Ḳużāt-ı Ḥalebü'ş-şehbā

İdrīs Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'de Ḥaleb ḳāḍīsi bulınup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1103.

Ḳırımī ʿAbdü'l-ḥalīm Efendi ḫāmis-i Süleymāniyye iʿtibārıyla Ayaṣofıyya Medresesi müderrisi iken Ḥaleb ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1104.

1 R 66b.

İsmā'īl Efendi ḥażretleri Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Ḥaleb ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1105.

Ṭayyār Ḥüseyn Efendi ibtidā altmışlı i'tibārıyla Ḳılıç 'Alī Paşa Medresesi müderrisi iken Ḥaremeynü'ş-Şerīfeyn müfettişi bulınup dārü's-sa'āde aġası himmetiyle bā-ḥaṭṭ-ı hümāyūn-ı şevket-maḳrūn Ḥaleb ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Selanik

Ṭrabzonī Seyyid Maḥmūd Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'de Selanik ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1102.

Güzelḥiṣārī Aḥmed Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Selanik ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Receb sene 1103.

'Alī Efendi-zāde Meḥemmed Efendi Ġalaṭa ḳāḍīsi iken Edrine pāyesi żamīmesiyle Selanik'e naḳl olınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1104.

İmām-ı Sulṭānī Ḳaba Ḫalīl Efendi Edrine pāyesiyle Ġalaṭa'dan ma'zūl iken Selanik ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1105.

Seyfī-zāde Seyyid İbrāhīm Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Selanik ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Yeñişehr-i Fenār

Seyyid Ya'ḳūb Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'de Yeñişehr ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1102.

Yek-çeşm Ḥüseyn Efendi Ṣaḥn Medresesi müderrisi iken Belġrad fetḥinde ordu-yı hümāyūn ḳāḍīsi bulınmaḳ taḳrībiyle Yeñişehr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1103.

Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi Ġalaṭa ḳāḍīsi iken Yeñişehr'e naḳl olınup ba'dehu ma'zūl oldı.[1] Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1104.

Mecdī Meḥemmed Efendi[2] Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1105.

---

1 ma'zūl oldı H: 'azl olındı R.

2 R 67a.

İmām Dāmādı Celeb Ḥasan Efendi Sulṭān Selīm Medresesi'nden ma'zūl iken Yeñişehr ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Ġalaṭa

'Alī Efendi-zāde Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān **[58[a]]** Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'de Ġalaṭa ḳāḍīsi bulınup ba'dehu Selanik ḳażāsına naḳl olındı. Fī-ġurre-i Receb sene 1103.

Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi ḫāmis-i Süleymāniyye i'tibārıyla İstanbul'da Vālide Sulṭān Medresesi müderrisi iken Ġalaṭa ḳāḍīsi olup ba'dehu Yeñişehr ḳażāsına naḳl olındı. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1103.

Aḳ Maḥmūd Efendi İstanbul'dan ma'zūl iken Ġalaṭa ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup ba'dehu Anaṭolı ṣadrına naḳl olındılar. Fī 19 Ṣafer sene 1104.

Ḥāmid-zāde 'Abdu'llāh Efendi Ḳuds'den ma'zūl iken Ġalaṭa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1105.

Begler Ḫ̆ācesi Aḥmed Efendi Şām'dan ma'zūl iken Ġalaṭa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1106.

Dāvūd-zāde İbrāhīm Efendi İzmir'den ma'zūl iken Ġalaṭa ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı İzmir

Dāvūd-zāde İbrāhīm Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'de İzmir ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1102.

Ḳadrī-zāde 'Abdu'llāh Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken İzmir ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1104.[1]

'Abdü'l-ḥalīm-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken İzmir ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1105.

1 1104 H: 1103 R.

İzmir Müftīsi-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken İzmir ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Rebīʿü'l-āḫir sene 1106.

Edrineli Ebū Bekr Efendi Filibe'den maʿzūl iken İzmir ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī vāḳiʿ oldı.

Ḳużāt-ı Filibe

Ḳarabāġī Yūsuf Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'de Filibe ḳāḍīsi bulınup baʿdehu Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsına naḳl olındı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1103.

Ḳarabacaḳ Meḥemmed Efendi Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳāḍīsi iken Filibe'ye naḳl olınup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1104.

Ṣakkāk Fındıḳ Muṣṭafā Efendi Belġrad'dan maʿzūl iken Filibe ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī-Cumāde'l-ūlā sene 1105.

Ṭabīb Süleymān Efendi Maġnisa'dan maʿzūl iken Filibe ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī vāḳiʿ oldı.

Ḳużāt-ı Baġdād-ı Bihişt-ābād

Ḳabaṣaḳal Aḥmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'de Baġdād ḳāḍīsi bulınup baʿdehu fevt oldı. Fī-Ẕi'l-ḥicce sene 1103.

Fettāḥ-zāde ʿAbdü'l-bāḳī Efendi Murād Paşa-yı Cedīd Medresesi müderrisi iken Baġdād ḳāḍīsi olup baʿdehu fevt oldı. Fī-Rebīʿü'l-evvel sene 1105.

Şaʿrānī-zāde ʿAbdü'l-vehhāb Efendi ṣāliṣen Baġdād ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī vāḳiʿ oldı.

Ḳużāt-ı Üsküdar

Ruhā Müftīsi-zāde Muṣṭafā Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'de Üsküdar ḳāḍīsi bulınup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Rebīʿü'l-āḫir sene 1103.

Anḳaravī Ya'ḳūb Efendi Belġrad'dan ma'zūl iken Medīne pāyesiyle Üsküdar ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī 7 Ṣa'bān[1] sene 1104.

Aḳ Maḥmūd Efendi Anaṭolı ṣadrından munfaṣıl iken Üsküdar ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu Kütāhiyye ḳażāsına tebdīl olındı. Fī 22 Ẕi'l-ḳa'de sene 1105.

Beńli Ṣa'bān Efendi Ḫāḳāniyye-i Vefā Medresesi müderrisi iken Üsküdar ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Ebā Eyyūb-i Enṣārī

Ḳarabacaḳ Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī'de Eyyūb ḳāḍīsi bulınup ba'dehu Filibe ḳażāsına naḳl olındı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1103.

Ḳarabāġī Yūsuf Efendi Filibe ḳāḍīsi iken Eyyūb'e naḳl olınup ba'dehu 'azl olındı. Fī 20[2] Ẕi'l-ḥicce sene 1103.

Seyyid Süleymān Efendi Dārü'l-ḥadīṣ-i **[58b]** Sinān Paşa müderrisi iken Eyyūb ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1105.

Vardarī Şeyḫ-zāde 'Abdü'l-ġanī Efendi İstanbul'dan ma'zūl iken Anaṭolı pāyesi żamīmesiyle Eyyūb ḳażāsı arpalıḳ virilüp zamānlarında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Diyārbekr

Şehlā 'Abdu'r-raḥmān Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī'de Diyārbekr ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1102.

Muḳīm-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi Dāvūd Paşa Medresesi müderrisi iken Diyārbekr ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1104.

Cezmī Meḥemmed 'Abdü'l-kerīm Efendi Anḳara'dan ma'zūl iken Diyārbekr ḳāḍīsi olup ba'dehu fevt oldı. Fī-Receb sene 1104.

Teẕkireci 'Abdü'l-ḥalīm Efendi Maġnisa'dan ma'zūl iken Diyārbekr ḳāḍīsi olup ba'dehu fevt oldı. Fī-Cumāde'l-ūlā sene 1105.

1 R 67b.
2 20 H: 25 R.

Sivasī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi ṣālişen Diyārbekr ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Ḳayṣeriyye

Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī'de Ḳayṣeriyye ḳażāsı arpalıḳları bulınup zamānlarında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Maġnisa

Kerāsteci-zāde 'Abdu'llāh Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī'de Maġnisa ḳāḍīsi bulınup ba'dehu fevt oldı. Fī-Ṣafer sene 1103.

İzmirī İsmā'īl Efendi Maġnisa'da Murādiyye Medresesi müderrisi iken belde-i meẕkūre ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-Ẕi'l-ḳa'de sene 1103.

Etmekci-zāde Seyyid 'Alī Efendi Belġrad'dan ma'zūl iken Maġnisa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-Cumāde'l-ūlā[1] sene 1105.

Necīb Meḥemmed Efendi Rüstem Paşa Medresesi müderrisi iken Maġnisa ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Ṣofya

Şeyḫ-zāde İbrāhīm Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī'de Ṣofya ḳāḍīsi bulınup ba'dehu fevt oldı. Fī-Receb sene 1104.

Nā'ib-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi Ṭrablus-ı Şām'dan ma'zūl iken Ṣofya ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Belġrad

Ṣakkāk Fındıḳ Muṣṭafā Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī'de Belġrad ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-Şevvāl sene 1103.

Ṣolaḳ-zāde Muṣṭafā Efendi Rūmili ḳużātından iken Belġrad ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı.[2] Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1105.

---

1 Fī-Receb H: Fī-ġurre-i Receb R.
2 ma'zūl H: 'azl R.

Ḥanefī İbrāhīm Efendi Lefḳoşa'dan ma'zūl iken Belġrad ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī[1] vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Bosna

Bosnevī 'Īsā Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'de Bosna ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-Receb[2] sene 1104.

Lüḥūmī 'Alī Efendi Ḳonya'dan ma'zūl iken Bosna ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1106.

Esīrī Muṣṭafā Efendi Saḳız'dan ma'zūl iken ṯāniyen Bosna ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Saḳız

Ḳaṣīr Ḥasan Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'de Saḳız ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1103.

Meḥemmed Efendi Saḳız ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1105.

Esīrī Muṣṭafā Efendi Bosna'dan ma'zūl iken Saḳız ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1105.

Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi meşīḫat-i İslāmiyye'den munfaṣıl iken ṯāliṯen Saḳız ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup ba'dehu cezīre-i merḳūme dest-i istīlā-yı küffāra giriftār oldı. Fī-Muḥarrem sene 1106.

Ḳużāt-ı Erzenü'r-rūm [59ª]

Ḫˇāce es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'de Erzenü'r-rūm ḳażāsı arpalıḳları bulınup zamānlarında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Ṭrablus-ı Şām

Kerpiçci-zāde Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'de Ṭrablus-ı Şām ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1103.

1 R 68a.
2 Fī-Receb H: Fī-ġurre-i Receb R.

Çāvuş-zāde Muṣṭafā Efendi Anḳara'dan ma'zūl iken Ṭrablus-ı Şām ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1104.

Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde Enes Efendi ṣāniyen Ṭrablus-ı Şām ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Ḳonya

Ṣirevī Ṣarı Aḥmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī'de Ḳonya ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1103.

A'rec-zāde 'Abdu'llāh Efendi İstanbul'dan ma'zūl iken Ḳonya ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup ba'dehu Gelibolı ḳażāsına tebdīl olındı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1105.

Ṭop-ḫāneli 'Abdü'l-kerīm-zāde[1] Meḥemmed Efendi Merdümiyye Medresesi müderrisi iken Ḳonya ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Lefḳoşa

Ḳıbrısī 'Alī Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī'de Lefḳoşa ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1102.

Ḥışn-ı Manṣūrī-zāde Aḥmed Efendi Diyārbekr müftīsi iken Lefḳoşa ḳāḍīsi ba'dehu 'azl olındı.[2] Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1103.

'Arab-zāde Meḥemmed Efendi müneccimbaşı iken Lefḳoşa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1105.

'Īdī Bayram Efendi Ṭrablus-ı Şām'dan ma'zūl iken Lefḳoşa ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Mar'aş

Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī'de Mar'aş ḳażāsı arpalıḳları bulınup ba'dehu Toḳat ḳażāsına tebdīl olındı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1102.

---

1 'Abdü'l-kerīm-zāde R: Kerīm-zāde H.

2 'azl olındı H: ma'zūl oldı R.

Fenārī-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi İstanbul'dan ma'zūl iken Mar'aş ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup ba'dehu Anaṭolı ṣadāretine naḳl olındı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1105.

Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi Rūmili ṣadāretinden munfaṣıl iken Mar'aş[1] ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup ba'dehu Ḥalebü'ş-şehbāya nefy ü iclā olındılar. Fī-Cumāde'l-ūlā sene 1106.[2]

Ḳırımī es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi Mar'aş ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Kütāhiyye

Bālī-zāde Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'de Kütāhiyye ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-Cumāde'l-ūlā sene 1104.

'Arab 'Alī Efendi Anaṭolı ḳużātından iken ber-vech-i ḳażā Kütāhiyye'ye tevcīh olınup ba'dehu 'azl olındı. Fī 13 Ẕi'l-ḳa'de sene 1105.

Aḳ Maḥmūd Efendi Anaṭolı ṣadāretinden munfaṣıl iken Kütāhiyye ḳażāsı arpalıḳ birilüp zamānlarında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Toḳat

Sābıḳā imām-ı sulṭānī İbrāhīm Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'de Toḳat ḳażāsı arpalıḳları bulınup ba'dehu fevt oldılar. Fī-Ẕi'l-ḥicce sene 1102.

Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi naḳībü'l-eşrāf iken Toḳat ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu Rūmili ṣadāretine naḳl olındılar. Fī-ġurre-i Ṣa'bān sene 1103.

Ḥüseyn Efendi-zāde Yaḥyā Efendi Kütāhiyye'den ma'zūl iken Toḳat ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i[3] Cumāde'l-āḫire sene 1104.

Ṭosyevī Muṣṭafā Efendi Ġażanfer Aġa Medresesi müderrisi iken Toḳat ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1105.

Ḳavuḳcı-zāde 'Abdu'llāh Efendi Saḳız'dan ma'zūl iken Toḳat ḳāḍīsi olup zamānlarında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī vāḳi' oldı.

1 R 68b.
2 1106 H: -R.
3 ġurre-i H: -R.

Ḳużāt-ı Ṣire

Şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ ʻAlī Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī'de Ṣire ḳażāsı arpalıḳları bulınup baʻdehu fevt oldılar. Fī-Ṣaʻbān sene 1103.

Şeyḫü'l-İslām Ebū Saʻīd **[59[b]]** -zāde Feyżu'llāh Efendi Ṣire ḳażāsı arpalıḳ taʻyīn olınup baʻdehu Mıṣr'da Cürce ḳażāsına tebdīl olındı. Fī 24[1] Cumāde'l-ūlā sene 1106.

Seyyid Caʻfer Efendi Anaṭolı pāyesiyle ṣadr-ı neḳābetden maʻzūl iken Ṣire ḳażāsı arpalıḳ taʻyīn olınup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī vāḳiʻ oldı.

Ḳużāt-ı Anḳara

Sābıḳā imām-ı sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretleri cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī'de Anḳara ḳāżāsı arpalıḳları bulınup baʻdehu Rūmili ṣadāretine naḳl olındılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳaʻde sene 1105.

Ḫˇāce-zāde es-Seyyid ʻOṯmān Efendi Anaṭolı ṣadrından munfaṣıl iken Anḳara ḳażāsı arpalıḳ taʻyīn olınup zamānlarında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī vāḳiʻ oldı.

Devlet-i Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī'de Olan Ḳırım Ḫānları

Saʻādet Giray cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī'de Ḳırım ḫānı bulınup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Rebīʻü'l-āḫir sene 1103.

Ṣafā Giray, Saʻādet Giray yirine[2] ḫān olup baʻdehu ʻazl olındı. Fī 24 Muḥarrem sene 1104.

el-Ḥāc Selīm Giray ṣālişen Ṣafā Giray yirine ḫān olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī vāḳiʻ oldı.

Devlet-i Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī'de Olan Ḳapudanlar

Mıṣrlı-zāde İbrāhīm Paşa cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī'de ḳapudan bulınup baʻdehu ṣāniyen Aġrıboz muḥāfaẓasına taʻyīn olındı. Fī 27 Rebīʻü'l-āḫir sene 1103.

1 24 H: -R.
2 yirine H: üzerine R.

Yūsuf Paşa ḫazīne ketḫudālığından çıḳup Sivas eyāleti iḥsān buyrılmış iken ḳapudan[1] olup baʿdehu ʿazl ve Midilli cezīresinde ḳalʿa-bend oldı. Fī 14 Cumāde'l-ūlā sene 1106.

ʿAmuca-zāde Ḥüseyn Paşa İstanbul ḳā'im-maḳāmı iken ḳapudan olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī vāḳiʿ oldı.

Devlet-i Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'de Olan Mıṣr Vālīleri

Ḫazīnedār ʿAlī Paşa cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'de Mıṣr vālīsi bulınup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī vāḳiʿ oldı.

Devlet-i Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'de Olan Yeñiçeri Aġaları

Çig-zāde Meḥemmed Aġa cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'de yeñiçeri aġası bulınup baʿdehu Varadin ṣaḥrāsı muḥarebesinde şehīd oldı. Fī 25[2] Ẕi'l-ḳaʿde sene 1102.

Eginli Meḥemmed Aġa ketḫudā beg iken yeñiçeri aġası olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-selḫ-i Rebīʿü'l-evvel sene 1103.

Dalṭaban Muṣṭafā Aġa cebecibaşılıḳdan maʿzūl iken yeñiçeri aġası olup baʿdehu iki tuġ ile Nigde ve Ḳayṣeriyye begligi virildi. Fī 7 Ramażān sene 1103.

İsmāʿīl Paşa İstanbul ḳā'im-maḳāmı iken yeñiçeri aġası olup baʿdehu Şām eyāletine naḳl olındı. Fī 16[3] Şaʿbān sene 1104.

ʿAbdu'llāh Aġa sekbānbaşı iken yeñiçeri aġası olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī 10 Şevvāl sene 1105.

Murād Aġa cebecibaşılıḳdan Özi Ḳalʿası muḥāfaẓasına me'mūr olmış iken yeñiçeri aġası olup zamānında cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī vāḳiʿ oldı.

---

1 R 69a.
2 25 R: 20 H.
3 16 H: 12 R.

Ṣınfu'ş-şu'arā'i *elleẕīne irteḥalū fī-hāẕihi'd-Devleti'l-'Aliyye*[1]

Bu Devlet-i 'Aliyye'de şi'r ile şöhret-şi'ār olup 'ulemā-yı 'iẓām ve meşāyiḫ-ı fiḫām silkinde tercemeleri taḥrīr olınan kibār-ı ẕevī'l-iḥtirāmdan mā'adā şi'r-āşinā olup dār-ı beḳāya 'azīmet eyleyen erbāb-ı ma'rifet beyānındadur ki ḥurūf-ı teheccī üzere ẕikr olınur:

Emnī [Diyārbekrī Meḥemmed]

Emnī, Diyārbekrī Meḥemmed Aġa'dur. Ba'ż-ı vüzerānuñ ḫıdmetine duḫūl ile sābıḳā Baġdād vālīsi olan Aḥmed Paşa'nuñ ketḫudālığına vuṣūl bulmış idi. Biñ yüz dört tārīḫinde Başra'da 'Arab muḥārebesinde şehīd ve 'arṣa-i şühūddan nā-bedīd oldı. Bu ebyāt anuñdur:

Naẓm

'Ahd-i firḳatde daḫı kesb-i ḥużūr eylemişüz
Ṣanma kim ḫāṭıra-i vuṣlatı dūr eylemişüz

Münkesir didiler aḥbāb bize zühhādı
Ḥürmet-i bādede āyā ne ḳuṣūr eylemişüz

Meclisinde bizi yād eyledi Emnī cānān
Ṣad şükür ḫāṭır-ı dildāra ḫuṭūr eylemişüz

Enīs [Meḥemmed] [Kelemẕer-zāde]

Enīs Meḥemmed Çelebi. Ḫāk-i pāk-i İstanbul'dan ẓuhūr ve sābıḳā re'īsü'l-küttāb olan Kelemẕer İsmā'īl Efendi'nüñ **[60[a]]** ferzendi olmaġın "Kelemẕer-zāde" dimekle meşhūr olmış idi. Şi'r ü inşāya ḳādir, fenn-i kitābetde māhir olup medīne-i Ḥalebü'ş-şehbāda muḥaṣṣıl kātibi iken biñ yüz beş senesi ḥudūdında fevt oldı. Bu şi'r anuñdur:

Şi'r

Güẕār itme ṣabā luṭf eyle ṭarf-ı gīsuvānından
Meded murġ-ı dili itme remīde āşiyānından

1 "Devlet-i Aliyye'de (yüce devlette) [âhirete] göçenler. "

O rehden āb-ı cūy-ı kām-ı vaṣluz kim gelür rehden
Ṣadā-yı el-'aṭaş bāng-i derā-yı reh-revānından

Enīsāsā olur şāyeste-i düşnām-ı ye's-engīz
Ümīd-i ḥarf-i vuṣlat eyleyen yāruñ dehānından

Ḥāfıẓ [Meḥemmed] [Ḥāfıẓ Yūsuf]

Ḥāfıẓ. İsmi Meḥemmed'dür. Maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'de[1] e'immeden birinüñ ferzend-i ercmendi ve maḫdūm-ı ḫıredmendi "Ḥāfıẓ Yūsuf" dimekle[2] şehīr ve 'ilm-i edvārda bī-naẓīr olup naġme-i 'āşıḳānesi şevḳ ve nevā-yı nālesi bezm-i 'uşşāḳa ẕevḳ baḫş itmekle ṣīt u ṣadā-yı[3] iştihārı 'Acem ü Ḥicāz vādīlerin pür-āvāz ve āşār-ı naġamātı Nihāvend ü Nişābūr u Işfahān'da mümtāz olmaġla büzürg ü küçük āġāze-i dil-peẕīrine müştāḳ olmışlar idi. Āḫir-i 'ömrinde dīvān ḫˇāceleri zümresine dāḫil ve kāġıd-ı bīrūn emāneti manṣıbına vāṣıl oldı. Bu ḥāl üzere 'ālemüñ naḳşın çıḳarmış iken devrüñ uṣūli[4] muḫālif görinüp biñ yüz beş tārīḫinde ḫˇāce vü ġulāma raḥm itmeyen ecel-i bī-emān kārın tamām ve rāst ḳaddin lām idüp murġ-ı rūḥı çenber-i çarḫdan pervāz ve evc-i beḳāya cilvegāha āġāz itdükde cesedi mānend-i genc-i defīn nühüfte-i zīr-i zemīn olup postın ḫālī ḳodı. Buḫūrī-zāde 'Iṭrī Çelebi ber-vech-i ta'miye didügi tārīḫdür:

Beyt

Ḥarf-i menḳūṭ ile tārīḫ oldı anuñ fevtine
Didi 'Iṭrī **Ḥāfıẓ'a me'vā ola yā Rab cinān**[5]

Merḥūm-ı mezbūr 'ilm-i mūsiḳīde meşhūr olduġından mā'adā eş'ār-ı dil-peẕīri vardur. Bu beyt güftārındandur:

Beyt

Leblerüñ yādına dil 'ālemde rüsvādur gider
Kākülüñ fikri ḳara başumda sevdādur gider

1 Ḳosṭanṭıniyye'de H: İstanbul'da R.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 R 69b.
4 uṣūli H: aḥvāli R.
5 دیدی عطری حافظه مأوی اوله یا رب جنان

Ṭurmayup artar hevā-yı ʻışḳ el virmez viṣāl
Bilmez āḫir yir alur bir ḳurı ġavġādur gider

Gül yüzüñ şevḳıyle ey ġonçe-dehānum her seḥer
Ḥāfiẓ-ı şūrīde bülbül gibi şeydādur gider[1]

Beyt

Firāḳuñla günüm şeb gice kārum cümle āh oldı
Yetiş gel ey ṭabīb-i cān u dil ḥālüm tebāh oldı

Ḥamdī [Meḥemmed]

Ḥamdī Meḥemmed Efendi. İstanbulī'dür. Baʻde'l-mülāzemet ḳużāt-ı sütūde-ṣıfāt meslegine sālik olup Rūmili ḳalem-revinde birḳaç manṣıba ḥākim olmış idi. Biñ yüz altı Rebīʻü'l-āḫir'inde fevt oldı. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Çekerken dāra ḥayfā eylemiş biñ girye vü zārı
Cihānda olmamış bir kimse Manṣūr'uñ hevādārı

Rāżī [Meḥemmed] [Pāydār-zāde]

Rāżī Meḥemmed Efendi. Dārü'n-naṣr-ı Edrine'den bedīdār ve "Pāydār-zāde" dimekle şöhret-şiʻār oldı. Baʻde taḥṣīli'l-istiʻdād ʻulemānuñ birinden mülāzemetle ber-murād olup devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl olduḳdan ṣoñra sālik-i semt-i ḳażā ve mālik-i ezimme-i ḥükm ü imżā olmış idi. Biñ yüz beş tārīḫinde fevt oldı. Bu şiʻr anuñdur:

Şiʻr

Pīr olınca şarāb nūş eyle
Meyi pā-der-rikāb nūş eyle

Ḳoma ṣaḥbāyı bir nefes elden
Ṭurma vaḳt-i şebāb nūş eyle

1 Bu şiir H nüshasında yoktur.

Muḥtesib duymasun ḥisāba çeker
Bādeyi bī-ḥisāb nūş eyle

Ḳoma elden ayaġı mest olsañ
Daḫı mest ü ḫarāb nūş eyle

Mey-i gül-fām ṭururken ey Rāżī
Saña kim dir ki āb nūş eyle

Rüşdī [Meḥemmed] [Dīvāne Rüşdī]

Rüşdī, İstanbulī Ebū Bekr Aġa-zāde Meḥemmed Çelebi'dür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād 'ulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzemetle ber-murād olup devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan ṣoñra muḫtelü'd-dimāġ olmaġın bi'l-külliyye ṭarīḳı terk eyleyüp faḳr u fenā iḫtiyār ve ḳuṭbü'l-vāṣılīn Sivasī-zāde Efendi merḥūm zāviyesinde ḳarār üzere iken biñ yüz beş tārīḫinde fevt oldı.

Merḥūm-ı mezbūr mecẕūb-naḳş ādem olmaġın "Dīvāne Rüşdī" dimekle meşhūr olmış idi. ḫoş-āyende[1] güftārı ve müretteb *Dīvān*-ı eş'ārı vardur. Bu ebyāt andan nümūnedārdur:

ez-Ḳaṣā'id-i der-Ṣıfat-ı Şeb-i Na't-ı Şerīf

Suy-ı Mıṣr-ı semādan Yūsuf-ı meh 'arż-ı ḥüsn itdi
Dimāġ-ı pīr-i çarḫı eyledi ālūde-i sevdā **[60[b]]**

Cihān mihr āteşiyle oldı ṣan pür-tūtiyā micmer
Derūnın ẓulmet-i şeb eyledi bir 'anber-i sārā

O şebdür vesme-i ebrū-yı dil-cūy hilāl-i meh
O şebdür kuḥl-i nūr-ı dīde-i necm-i żiyā-baḫşā

Meh-i burc-ı nübüvvet āftāb-ı evc-i ḫatmiyyet
Celīs-i ṣadr-ı 'izzet ser-firāz-ı mülk-i *ev-ednā*[2]

1 R 70a.
2 *Kur'ân-ı Kerîm, Necm Sûresi*, 53/9, ﴿فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى﴾ "O kadar ki (birleştirilmiş) iki yay arası kadar, hatta daha da yakın oldu."

Fürūġ-ı çeşm-i ādem tāb-baḫş-ı çehre-i ʻālem
Çerāġ-ı nūr-ı feyż-i tābdār-ı leyle-i İsrā

ʻİẓār-ı enveri tāb-efken-i āyīne-i fıṭrat
Zebān-ı efṣaḥı ṭūṭī-i muʻciz-gūy-ı rūh-efzā

Nişān-ı naʻl-i esbi dāġ-ı reşk-i sīne-i eflāk
Ġubār-ı ḫāk-i pāyı tūtiyā-yı dīde-i ḥavrā

Degül şām u kevākib ol çemende bād-ı raḫşından
Direm-rīz oldı sünbülzāra naḫl-i yāsemen gūyā

Ḥayā-yı ʻişmetinden[1] derilüp mīnā-yı çarḫ içre
Gül-i şebnem-nişāna döndi rūy-ı zühre-i Zehrā

Ṣalınca çārüm-i çarḫ-ı berīne pertev-i iclāl
Verā-yı perdeden ḫurşīd baş göstermedi aṣlā

Ve lehu

Ḳanda olsa pertev-endāz-ı saʻādet gūyiyā
Āftāb-ı nūr-baḫş-ı ʻālem-ārādur gelen

Cām-ı luṭfından dil-i pür-kürbet-i ye'se müdām
Hep neşāṭ-ı vaṣl-ı cāvīd-i temennādur gelen

Ḳılsa ṣayyād-ı ḫayālüm geşt-i deşt-i fikri çend
Uġrına ṣayd-ı nikāt-ı ḥayret-efzādur gelen

Ve lehu

Benem o merd-i hüner memleket-güşā-yı süḫan
N'ola ḳalem-revüm olsa cihān-sarāy-ı süḫan

1 Ḥayā-yı ʻişmetinden H: Ḫayāl-i ʻişmetden R.

Ṭoyınca cünbiş-i ṣayyād-ı fikrüm ayağına
Şitāb ider niçe naḫcīr-i tīz-pāy-ı süḫan

Şekersitān-ı belāġatde şimdi şāyāndur
Dinilse ṭabʿuma ṭūṭī-i ḫoş-edā-yı süḫan

Nihāl-i ṭabʿum eger olmasaydı pür-nem-i feyż
Laṭīf olmaz idi yār-ı[1] ḫoş-nümā-yı süḫan

Çekildi ḳāfile-i maʿni şehr-i ārāma
Çü şāh-rāh-ı fikirden kesildi pāy-ı süḫan

ez-Ġazeliyyāt

Ümīd-i sāġar eyler gerd-i ġam-pervā olanlar hep
Ne bilsün meşrebüñ sāḳī ḫıred-peymā olanlar hep

Ḫurūş u cūşa gelse maʿrifetde Rüşdi-i zāruñ
Yanında ḳaṭre olmaz ḳulzüm-i maʿnā olanlar hep

Ve lehu

Dünyā ṭuralı kimse ayaḳ başmadı gūyā
Ḫālī o ḳadar şimdiki meydān-ı ḫarābāt

Ve lehu

Eşk-i ḥasret dāmen-i çeşmüm ki gevher-rīz ider
Anı müjgānum ḫayāl-i yāra dest-āvīz ider

Mācerā-yı ʿışḳı bir bir yāra ṭaḥrīr eylesem
Ḫūn-ı eşküm ṣafḥa-i ḳurṭāsı renk-āmīz ider

Eylese mihmīz Rüşdī merd-i yek-tāz-ı ḫayāl
Esb-i ṭabʿum deşt-i maʿnāyı ġubār-engīz ider

1 yār-ı R: bāz-ı H.

Ve lehu

Rüşdi-i pür-hünerüñ ʻālem olur pā-māli
Deşt-i dānişde ne dem esb-i ṭabīʻat ḳoparur

Ve lehu

Bāġ-ı naẓm içre nihāl-i ḫāme-i Rüşdī gehī
Tünd-bād-ı feyż ile nā-dīde berg ü ber döker

Ve lehu

Görince dāl-ḫançer-i kecüñle ʻaḳlum gider yārı[1]
O ṭarz-ı şīve-i mestāne ḳurbān olduġum yirdür[2]

Ve lehu

Çü sāye olsaḳ o mihrüñ ne deñli pā-māli
Yanında ẕerre ḳadar iʻtibārımuz yoḳdur

Ve lehu

Giryeden iştikāya el mi deger
Mācerāyı edāya el mi deger

Yār ile her gün olsa ʻāşıḳa ʻīd
Yılda bir merḥabāya el mi deger

Ve lehu

Bād-ı ḫayāl-i zülfi ṭoḳınduḳca sīneye
Deryā-yı şevḳ o cūşiş ile bir zamān gider

Ve lehu

Şikār-ı murġ-ı kām-ı ʻīş ise maḳṣūd ʻālemde
Ḳolında ehl-i ʻışḳuñ her zamān şāhbāz ister

1 Bu mısrada vezin aksamaktadır.
2 R 70b.

Ve lehu

Bu bāġ-ı köhnede naḫl-i emel pür-feyż-i cūd ammā
Yine erbāb-ı dil nev-bāve-çīn-i ārzū olmaz

Görüp ol mehveşüñ āyīne-i ruḫsārın ey Rüşdī
'Acebdür ṭūṭi-i gūyā-yı dil i'cāz-gū olmaz

Ve lehu

Hezārān ṭūṭi-i gūyāyı Rüşdī seyr ḳılmışdur
Senüñ güftār-ı şekker-rīzüñe aṣlā cevāb olmaz

Ve lehu

Böyle giderse feyż-i nesīm-i niyāz ile
Ol naḫl-i nāzı ḫavfum odur ser-keş eylerüz

Ve lehu

Ḥiṣār-ı fikrden aḫẕ-ı zebān-ı tāze mażmūna
Yine Rüşdī ḫıred keştī-i dilden çoḳ ḥaşem dökmiş **[61ᵃ]**

Ve lehu

Degil mi āferīn-endīşe-i Rüşdī-i şeydāya
Yine ser-rişte-i naẓma bunuñ gibi güher çekmiş

Ve lehu

Ṣoḥbet-i şems ile düşmiş var ise bir ḥālete
Eylemez bīhūde yoḫsa çarḫ-ı kec-gerdān semā'

Ve lehu

Çeşmesār-ı ṭab'-ı Rüşdī dil-pesend olsa n'ola
Naẓm olınca böyle nefsinde bir aḳar ṣu gerek

Ve lehu

Nev-ʿarūsān-ı meʿānī olmaġa zīnet-nümā
Pūşiş-i elfāẓ-ı Rüşdī böyle pāk olmaḳ gerek

Ve lehu

Bir neşvede ġubār-ı ḫaṭuńla şarāb-ı leb
Sāḳī bu sırra sen daḫı ḥayrān degil misüń

Ve lehu

Sīnem gibi her ṣāf-dil ü pāk-nijāda
Sen ṣubḥ-ı ṣadāḳatde göńül mihr-i cihān ol

Nābī gibi ser-rişte-i naẓma yine Rüşdī
Gevher-keş-i rengīn-meʿānī vü beyān ol

Ve lehu

Keder ḳalmaz göńülde rūy-ı raḫşānuń ḫayāl itsem
Ḳomaz ḫāṭırda ġam laʿl-i dür-efşānuń ḫayāl itsem

Düşer cūy-ı sirişküm pāyına her serv-i raʿnānuń
Çemende cünbiş-i ḳadd-i ḫırāmānuń ḫayāl itsem

Ve lehu

Çekmeyen bilmez belā-yı gerdiş-i ġam neydügin
Görmeyince bilmedüm cām-ı mey ʿālem neydügin

Ve lehu

Dökülsün dīdeden eşküm temūz-ı ye's-i vuṣlatda
Hemān tek naḫl-i pür-bār-ı emel neşv ü nemā bulsun

Ve lehu

Ḳalb-i insān ey perī āyīnedür ṣındırma gel
Seng-i cevr ile ṭoḳınma inkisārumdan ṣaḳın

Ve lehu

Dilde bir ẕerre ġubār-ı ġam ḳomaz seyl-āb-ı mey
Bü'l-'aceb mi ḥayret-ālūd olsa efkārum gören

Ve lehu

Gül-i ṭab'ı nesīm-i nāleden bir pāre incinmiş
Yine ol şāh-ı ḥüsnüñ añlanur çīn-i cebīninden

N'ola ḫoş ṭarḥ-ı nev olsa binā-yı cümle ebyātı
Bu şi'rüñ her gören ḥaẓẓ eyledi Rüşdī zemīninden

Ve lehu

Ne dirsüñ rūy-ı dil-berde o zülf-i 'anberāsāya
Meger gāhī düşermiş sāye ḫurşīd-i berīn üzre

Olur maḥsūd 'ālem her zamān binā-yı endīşe
Binā-yı şi'r-i nev ṭarḥ itse Rüşdī bu zemīn üzre[1]

Ve lehu

Ḫ'āce-i çarḫ n'ola olsa ḳabā-baḫş-ı merām
Kāle-i himmete hīç olmaz imiş endāze

Ve lehu

Ḳomış ḳuṣūr-ı emelden niçe eṣer eṣer üzre
Binā-yı 'ālemi ṭarḥ eyleyen kemer kemer üzre

Ve lehu

Eyle pāy-endāz esb-i nāzı ey dil sen hemān
Yār kālā-yı niyāza i'tibār itmezse de

Çeşme-i cām-ı ṣafā-encāmdan olınca nūş
Başdurur gerd-i ġamı def'-i ḫumār itmezse de

1 R 71a.

Ve lehu

Ġażab merfū' olur keser dil-i dīvāneden ṣoñra
İder ābād-ı luṭf ol kişveri ammā neden ṣoñra

Cem-i 'ışḳuñ o deñlü ḫāṣıdur ser-meclis-i Ünsī
Ayaḳ baṣmış yoġ anda sāḳi-i peymāneden ṣoñra

Ve lehu

Gördi niyāzımuz o perī nāza başladı
Ṭurduḳca mihrin evcde pervāza başladı

Ol şeh-süvāra 'işveyi gördüñ mi 'āḳıbet
Vādī-i ser-keşīde tek ü tāza başladı

Ve lehu

Ṣad şevḳle meclisde döner şimdi pey-ā-pey
Zevraḳ-peçe-i cām-ı mey eyyāmını buldı

Ve lehu

Baḥr-i endīşe 'amīḳ olsa ne gelür Rüşdī
Görinür cevher-i dil berḳ-ı cihān-tāb gibi

***Sāḳī-nāme*'sindendür**

Gel ey sāḳi-i gül-ruḫ u ḫande-rū
İder ehl-i dil ṭal'atüñ ārzū

Gül-i sāġar elde görinsüñ hemān
Güler ehl-i bezmüñ yüzi mihr san

Şikest olsa meclisde bir cām-ı 'īş
Dil-i mey-keşāna urur zaḫm-ı nīş

Getür kūy-ı cāmı bu meydāna bil
Atup ṭutmaḳ ister daḫı ṭıfl-ı dil

Sen ol esb-rān-ı ḳad-i ḥüsn müdām
Virür cünbişüñ devr-i çarḫa niẓām

Görilsün yine sever o gül-gün āl
Geçüp ḳıl riyā ehlini pāymāl

Yine şīşe-i meyden ol ḳaṭre-rīz
Ġubār-ı ġam olmaya tā cilve-ḫīz

Reşīd [Edrinevī Meḥemmed]

Reşīd, Edrinevī Meḥemmed Efendi. Zümre-i e'immeden iken biñ yüz beş senesi ḫilālinde Edrine'de fevt oldı. Bu beyt güftārındandur:

Beyt [61[b]]

Şīşe-i 'arş-ı berīne vaż' ider kerrūbiyān
Sünbül-i bāġ-ı İrem'dür dūd-ı āh-ı 'āşıḳān

Şu'ūrī [Ḥasan]

Şu'ūrī Ḥasan Efendi. Ḥalebü'ş-şehbā'dan ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr idüp belde-i Ḳosṭanṭıniyye'ye duḫūl ve dīvān-ı hümāyūn kātibleri zümresine vuṣūl bulmış idi. Māliye ḳalemi ḫulefāsından iken biñ yüz beş tārīḫinde fevt oldı.

Merḥūm-ı mezbūr ma'ārif ile meşhūr, pīr-i mu'ammer, ṣalāḥ-ı ḥālle muḫammer idi.

Āṯārından Türkī inşā ile *Ferheng-i Şu'ūrī* nām mufaṣṣal Fārsī lüġat cem' eyleyüp ve Riyāżī Efendi'nüñ *Düstūrü'l-'amel*'ini daḫı bir miḳdār ẕeyl idüp ve Şeyḫ 'Aṭṭār'uñ daḫı *Pend-nāme*'sini Türkī naẓm ve her birinüñ muḳābelesinde birer beytle terceme itdüginden mā'adā *Dīvān*-ı eş'ārı ve ḫoş-āyende güftārı vardur. Bu ebyāt andan nümūnedārdur:

Naẓm

Ol perī-rūyuñ ʻiẕārında ki miskīn mū biter
Sīnem üzre dāġ birle[1] ṣad gül-i ḫod-rū biter

Şām-ı ḥasretde Şuʻūrī şemʻ-i ümmīd-i viṣāl
Ṣan benefşezār içinde lāle-i dil-cū biter

Ve lehu

Şerār-ı tāb-ı dilden sīnem üzre dāġ dāġ oldı
Gül-i ṣad berg açılmış bir müzeyyen gülsitān aldum[2]

Şūrī [Diyārbekrli Ḥasan]

Şūrī. Dergāh-ı ʻālī yeñiçeri çāvuşlarından Diyārbekrli Ḥasan Aġa'dur. Biñ yüz altı Rebīʻü'l-āḫir'inde fevt oldı. Bu eşʻār anuñdur:

Naẓm

Reg-i bārīk-i ḫūnīn ṣanma dīdemde nümāyāndur
Çıḳar ḳaʻr-ı yem-i dilden dıraḫt-ı şāḫı mercāndur

Ve lehu

Degüldür ḫançer-i zerrīn kemerle mū-miyān üzre
O bir ḳuyruḳlı yıldızdur felekde kehkeşān üzre

Şīr [İstanbulī Meḥemmed]

Şīr, İstanbulī Seyyid Meḥemmed Çelebi'dür. Dīvān-ı hümāyūn kātiblerinden iken biñ yüz beş senesi ḥudūdında fevt oldı. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Şuʻle-i ḥüsnine ḳarşu ṣanki bir pervāneyem
İtmeyüp ṣabrı anuñçün zāra düşdi göñlimüz

1 dāġ birle R: dāġ-ber-dil H.
2 R 71b.

Ṣıḥḥatī [ʻAbdü'l-laṭīf]

Ṣıḥḥatī ʻAbdü'l-laṭīf Çelebi. Toḳatī'dür. Dārü'l-mülk-i İstanbul'a vāṣıl ve yeñiçeri ocaġı ṭālib-i ʻilmleri zümresine dāḫil olmış idi. Biñ yüz dört tārīḫinde fevt oldı. Bu iki beyt güftārından nümūnedārdur:

Naẓm

Pāy-ı yāra düşmege aġyārdan nevbet mi var
Sāyesinde naḫl-i ümmīdüñ meger rāḥat mı var

Ġam degül üftāde olmaḳ Ṣıḥḥatī ol şūḫa līk
Pāy-ı yāra düşmege aġyārdan nevbet mi var

Żamīrī [Üsküdarī Muṣṭafā]

Żamīrī, Üsküdarī Muṣṭafā Efendi. Dīvān-ı hümāyūn kātiblerinden baʻż-ı vüzerāya teẕkireci olmış idi. Biñ yüz beş senesi ḫilālinde fevt oldı. Bu naʻt-ı şerīf güftārındandur:

Naẓm

Mihr-i raḥmetsin vücūduñla cihān pür-nūrdur
Eşref-i ḫalḳ itdi Ḥaḳ *Ḳur'ān* ile masṭūrdur

Māyedür erbāb-ı cürme bezmgāh-ı şefḳatüñ
Ḥāşa li'llāh sā'il-i luṭfuñ ḳapuñdan dūrdur

Nār-ı firḳat sūz ider ʻuşşāḳını pervāneveş
Şemʻ-i bezm-i vuṣlatuñ ḥasret-keş-i mehcūrdur

Saña taḥṣīṣ itdi miʻrācı Ḫudāvend-i ezel
Dem-be-dem müştāḳuñ ʻarş u ferş ü cennet-i ḥūrdur

Merḥamet ḳıl yā Resūla'llāh Żamīrī bendeñe
Oldurur ġarḳ-āb-ı ʻiṣyān cürm ile maġdūrdur

Ve lehu

Gitdükce tāze dāġını arturdı sīnemüz
Dīnār-ı mülk-i ʻışḳıla ṭoldı ḫazīnemüz

Sāḥil-nişīn-i kām olana söyle ey ṣabā
Gird-āb-ı baḥr-i ḥayrete düşdi sefīnemüz

Her dil-rübā ki mā'il olam saḫt-ı dil çıḳar
Hep seng-i ceẕb ider bu dil-i ābgīnemüz

Ṭayyib [İstanbulī ʻAṭṭār-zāde Muṣṭafā]

Ṭayyib, İstanbulī ʻAṭṭār-zāde Muṣṭafā Çelebi. Nev-heves iken biñ yüz beş Muḥarrem'inde fevt oldı. Bu beyt anuñdur:

Beyt

İtmesün dil devr-i zülfinde te'emmül n'eylesün
Her ḫam-ı zülfinde var baḥṣ-i teselsül n'eylesün

Müverriḫ ʻAbdī Paşa

ʻAbdī, Müverriḫ ʻAbdī Paşa'dur. Ḫalīc-i Ḳosṭanṭıniyye'den Anaṭolıḥiṣārı'nda tevellüd eyleyüp **[62a]** evā'il-i ḥālinde sarāy-ı hümāyūn-ı sulṭānīye dāḫil ve büyükoṭada ġılmānān-ı şehriyārī zümresine vāṣıl olmış idi. Biñ elli ṭoḳuz Ẕi'l-ḥicce'sinde seferli ḫānesine naḳl olınup altmış ṭoḳuz Şaʻbān'ında ḫāṣoṭa ḫuddām-ı ẕevī'l-iḥtirāmına ilḥāḳ olınmaġla rikābdarlıḳ manṣıbıyla kām-yāb olup baʻdehu sır-kātiblıġıyla mümtāz olmışlar idi. Seksen Ṣafer'inde Caʻfer Paşa maḥlūlinden üç tuġ ile nişāncılıḳ manṣıbıyla ṭaşra çıḳup seksen ṭoḳuz Muḥarrem'inde Devlet-i ʻAliyye Çehrin Seferi'ne ʻazīmet buyurduḳlarında İstanbul ḳā'im-maḳāmlıġına vuṣūl bulmışlar idi. Ṭoḳsan Rebīʻü'l-evvel'inde Devlet-i ʻAliyye'nüñ Dārü's-salṭana'ya duḫūlinde maʻzūl olup ṭoḳsan bir Şevvāl'inde Devlet-i ʻAliyye[1] Edrine'ye tekrār teveccüh buyurduḳlarında ṣāniyen ḳā'im-maḳām-ı İstanbul oldılar. Ṭoḳsan iki Rebīʻü'l-evvel'inde pādişāh-ı ʻālem-penāh ḥażretleri İstanbul'a vāṣıl olduḳlarında bunlar ḳubbe-nişīn olmışlar idi. Ṭoḳsan üç Ramażān'ında silaḥdār-ı sābıḳ Ḥüseyn Paşa yirine Başra eyāleti tevcīh olınup ṭoḳsan sekiz Muḥarrem'inde ʻazl ve yirlerine Gümrükci

1 R 72a.

Ḥüseyn Paşa vaṣl olındı. Bunlar ḳaṭ'-ı menāzil iderek Baġdād'a vuṣūllerinde sene-i meẕkūre evāḫirinde ḫalefleri Ḥüseyn Paşa fevt olmaġla a'yān-ı Baṣra vālī-i Baġdād 'Ömer Paşa'ya gelüp eyālet-i mezbūre yine bunlara iḥsān olınmasın iltimās itmeleriyle ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında müşārun ileyh 'Ömer Paşa daḫı bunlara ḫil'at ilbās eyleyüp ṣāniyen Baṣra cānibine īṣāl ve a'yān-ı memleketüñ maḥżarlarını rikāb-ı hümāyūna irsāl itdükde ṭaraf-ı Devlet-i 'Aliyye'den daḫı müsā'ade-i hümāyūn buyrulmış idi. Yüz Muḥarrem'inde munfaṣıl ve yirlerine Defterdār Ḥüseyn Paşa vāṣıl olup bunlar ṭayy-ı merāḥil iderek Dārü's-salṭana'ya duḫūllerinden ṣoñra yüz bir Receb'inde Defterdār Meḥemmed Paşa yirine Ḳandiye muḥāfaẓasıyla me'mūr olup yüz üç Muḥarrem'inde rikāb-ı hümāyūna da'vet olınup Boġazḥiṣārı'na duḫūllerinde fermān irsāl olınup Saḳız cezīresine muḥāfıẓ ta'yīn olındılar. Sene-i mezbūre Receb'inde cezīre-i merḳūmede rıḥlet ve 'ālem-i 'uḳbāya 'azīmet itmişler idi.

Paşa-yı merḥūm 'ilm ü ma'rifetle ma'lūm, şedīdü'l-iştiġāl, serī'ü'l-intiḳāl, ḥakkāk-i cevāhir-i menẕūr u mevzūn, ṣarrāf-ı nükūd-ı ma'ārif-i gūn-ā-gūn, 'afīf ü naẓīf, ẕāt-ı şerīf idi.

Āṯār-ı 'ilmiyyelerinden biñ elli sekiz Receb'inde vāḳi' cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi'den bed' eyleyüp ṭoḳsan üç Ramażān'ına gelince Türkī inşā ile *Tārīḫ*-i laṭīfleri ve Şeyḫ 'Aṭṭār'uñ *Pend-nāme*'sine ve *Dīvān-ı 'Örfī*'ye ve Ka'b bin Züheyr'üñ *Kaṣīde-i Lāmiyye*'sine daḫı Türkī 'ibāratla şerḥleri olduġından mā'adā 'Abdī maḫlaṣı ile *Dīvān*-ı belāġat-'unvānları vardur. Bu eş'ār güftār-ı dürer-bārlarından nümūnedārdur:

Naẓm

Mihr-i 'ışḳın ki bütān şu'le-me'āb isterler
Dil-i 'āşıḳ gibi bir çarḫ-ı ḫarāb isterler

Köhne resmi bilürüz itme cedel 'āşıḳlar
Gözde nem dilde naġam sīnede tāb isterler

Naġme-sencān-ı çemen ṣuffe-i bāġ-ı rindi
Kuḥl-i mey bülbül-i ney cūş-ı rebāb isterler

Ḥiṣṣedārān-ı ṭarab-ḫāne-i dīrīne-i Cem
Zer ḳadeḥ bezm-i feraḥ köhne şarāb isterler

Naẓm-ı üstāda naẓīre olıcaḳ ey ʻAbdī
Dil-güşā rūḥ-fezā ḫūb ḫiṭāb isterler

Ve lehu

Ṣaydgehinde her ḳaçan ġamzesi türktāz ider
Kebk-i dili cüleyde-i naḫun-ı şāhbāz ider

Nisbet olsa çeşmine şīve-i sihr-i sāḥiri
Pīçiş-i mār-zülfini māye-i imtiyāz ider

[Ve lehu]

Bezm-i ḫayāl-i laʻline cānumı maḥrem eylemem
Neş'e-i meyle ḳorḳarın ʻAbdī'ye keşf-i rāz ider

Ve lehu

Dil-berā dil sańa mülāzımdur
Kişiye kendi cānı lāzımdur

Ḥażż ider ġamzeń āh u zārumdan
Nāzuń āşüfte-i niyāzumdur

N'ola ḫavf eylesem nigāhuńdan
Baʻiṣ-i inkişāf-ı rāzumdur **[62[b]]**

O şeh-i ḥüsne bu ġazel-i ʻAbdī
ʻArż-ı ḥāl-i sitem-ṭırāzumdur

Ve lehu[1]

Ruḫ-ı dil-cū da güzel zülf-i semen-bū da güzel
Nice tercīh ideyüm o da güzel bu da güzel

Nice ṣarılmasun Allāh'ı seversen ādem
Sīne sīmīn ü miyān ince o pehlūda güzel

1 R 72b.

Böyle pākīze bir āşūb-ı cihān sev 'Abdī
Yoḫsa şāyeste degül 'ışḳa her ālūde güzel

'İzzī [Meḥemmed]

'İzzī. Nāmı Meḥemmed'dür. Diyār-ı Vān'dan ẓuhūr eylemişdür. Ba'ż-ı erbāb-ı devlete kātib ve nedīm ve muṣāḥib olmış idi. Biñ yüz beş tārīḫinde fevt oldı. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Marīż-i 'ışḳa ancaḳ çāre vaṣl-ı yārı bulmışlar
Bu derde şerbet-i la'l-i leb-i dildārı bulmışlar

Ġınāyī [İstanbulī Sipāhī Aḥmed]

Ġınāyī, İstanbulī Sipāhī Aḥmed Beg'dür. Biñ yüz beş tārīḫinde fevt oldı. Müretteb ü mükemmel *Dīvān*-ı eş'ār-ı vardur. Bu ebyāt andan nümūnedārdur:

Naẓm

Ḥaẓẓ olmaz imiş bā'iṣ-i taġyīr-i maḥabbet
Yazıldı yine nüsḫa-i tesḫīr-i maḥabbet

Rū-māl ideli ḫāk-i rehüñ oldı Ġınāyī
Müstaġni-i zer vāṣıl-ı iksīr-i maḥabbet

Ve lehu

'Aceb mi rūyına çekse niḳāb-ı ḫākister
Ki tāb-ı reng-i ruḫuñ şermsārı āteşdür

İder sirişküm 'alevzār-ı sīneme cereyān
Ocaġuma ṣu ḳoyan ol 'iẕārı āteşdür

Yanar Ġınāyi dehānuñ gel itme vaḳt-i ġażab
Ümīd-i va'de-i būs u kenārı āteşdür

Ve lehu

Ġınāyīveş ġarīḳ-ı mevc-i eşkem ey dür-i yek-tā
Bün-i baḥr-i ġama bu ser-fürūlar hep senüñçündür

Ve lehu

Bir gün felek o māh-liḳāyı görür miyüz
Çeşm-i emelde nūr-ı Ḫudā'yı görür miyüz

Demdür ki dīde muntaẓır-ı ḫāk-i pāyidür
Luṭf it ṣabā o kuḥl-i cilāyı görür miyüz

Muġber ḳalur mı böyle göñül rūzgārda
Āyīnemüzde rūy-ı ṣafāyı görür miyüz

Āyā gelür mi ẓāhir olup ol perī-cemāl
Āṯār-ı ceẕb-i 'azm-i du'āyı görür miyüz

Göz açdurur mı renc-i ḫumār-ı firāḳı āh
Cām-ı viṣāl-i neşv ü nemāyı görür miyüz

Ol māye-i revānumı vehhāb-ı ẕü'l-'aṭā
İḥsān ider de yine Ġınāyī görür miyüz

Ve lehu

Nigehi tīġıne gögüs gererüz
Gör ne keskin ḳażālara siperüz

Ḳaṣd-ı ṭavf-ı ḥarīm-i yār itdük
Bu hevesle bürehne pā vü serüz

Müzmin-i 'ışḳuz ey kemān-ebrū
Ne ḳadar saḫt ise o yay çekerüz

Fetḥ-i bāb olmadı Ġınāyi bize
Yār kūyında der-be-der gezerüz

Ve lehu

Endīşe-i esrār-ı ḫaṭuñla çü Ġınāyī
Ḥayret-zede vü vālih ü bī-hūde maḳālüz

Ve lehu

El urmış dāmen-i mihr-i ʻarūs-ı dehre er yoḳdur
Bu köhne ḥaclegāha niçe yüz dāmād ayaḳ başmış

Ve lehu

Zülfi girihin silsile-cünbān ile söyleş
Bu müşkil-i ṣad ʻuḳdeyi yārān ile söyleş

Ey çāh-ı zenaḫdānı esīri yüri ḥālüñ
İḫvān ne bilür Yūsuf-ı Kenʻān ile söyleş

Ve lehu

Serde devlet ezelī olmasa elden ne gelür
Ḳaṣd-ı ṣayd eylemişüz murġ-ı hümāyı ṭutalum[1]

Ve lehu

Olma hem-āġūş-ı sīm-endām mānend-i nigīn
Rū-siyehlikle çıḳarma nām mānend-i nigīn

Nāmdārānı ider güm-geşte dest-i rūzgār
Ger olursa Ḫātem-i eyyām mānend-i nigīn

Levḥ-i dilde naḳş-ı nām u mühr-i dil-ber eylesün
Būse-cūyān-ı leb-i gül-fām mānend-i nigīn

Ve lehu

Ey āh-ı şerernāk o āhen-dili nerm it
Şāyeste-i taḥsīn olıcaḳ bir eṣer eyle

1 R 73a.

Dil-ber ḫaṭ-ı nev-ḫīzi tırāş itdi Ġınāyī
Āyīne-i dilden yine defʿ-i keder eyle

Ve lehu

Felek bezminde cām-ı ārzū nā-dīdedür şimdi
Ḫumār-ı ye's ile çeşm-i emel ḫˇābīdedür şimdi **[63ᵃ]**

Fāmī [Diyārbekrī İsmāʿīl]

Fāmī, Diyārbekrī İsmāʿīl Efendi'dür. Dārü's-salṭanati'l-ʿaliyye maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye hicret ve baʿż-ı erbāb-ı devlete intisāb ile masḳaṭ-ı resi olan belde-i meẕkūre maḥkemesinüñ başkitābeti kendüye ʿināyet buyrılmak recā itmegin mes'ūline müsāʿade olınduḳda mesrūren[1] diyārına ʿāzim olup cānib-i Üsküdar'a ʿubūr itdükde biñ yüz beş tārīḫinde fevt oldı.

Merḥum-ı mezbūr maʿārif-i ʿilmiyye ile meşhūr idi.

Āṯārından *Ferā'iż*'i üç biñ beyt miḳdārı Türkī naẓmla terceme itmişdür. Bu ebyāt güftārındandur:

Naẓm

O deñlü naẓre-i dil virdi reng-i āb saña
Ki reşk ider bu nümāyişle āftāb saña

Niçün muḳayyed-i tār-ı belā-yı zülf olduñ
Sezādur ey dil-i ser-geşte ıżṭırāb saña

Ne siḥr-sāz-ı süḫansın ki Fāmiyā olmış
Zebān-ı muʿciz-i ʿacz-āver-i cevāb saña

Ve lehu

Fāmi bī-vezn ṣatar mīve-i şiʿrüm ḥāsid
Ġālibā tāze vü nev-bāve ẓuhūr eylemişüz

1 mesrūren R: sürūren H.

Faṣīḥī [Muṣṭafā]

Faṣīḥī Muṣṭafā Efendi. Vilāyet-i Rūmili'nde Nigbolı ḥavālīsinden ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr eyleyüp dārü'l-mülk-i İstanbul'a dāḫil ve dīvān-ı hümāyūn kātibleri zümresine vāṣıl olmış idi. Ba'dehu vüzerādan ba'żılara dīvān efendisi olup ṣadr-ı a'ẓam-ı sābıḳ el-Ḥāc 'Alī Paşa vezāretinde defter-i ḫāḳānī emāneti iḥsān olındı. Evāḫir-i 'ömrinde Beşiktaş'da vāḳı'a Yaḥyā Efendi Zāviyesi'nde seccāde-nişīn-i meşīḫat olan Odabaşı Şeyḫ'den inābet itmekle ol maḥalde bir mesken ittiḫāẕ idüp bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām iken biñ yüz altı Rebī'ü'l-evvel'inde 'azm-i dārü's-selām ve ravża-i cināna ḫırām eyledi. Bu ebyāt güftārındandur:

Naẓm

Ṣahbā-yı nāz kim ola peymāne āşinā
Olur mey-i niyāz ile mestāne āşinā

Bir tāb var ki söndüremez bir şerāresin
Deryālar olsa bu dil-i sūzāne āşinā

Biz çāk çāk-i zaḫm-ı firāḳuz Faṣīḥiyā
Gīsū-yı yār ile olalı şāne āşinā

Ve lehu

Bū-yı zülfüñ kim ki buldum dirse müşk-i nābda
Hep ḫatādur sözleri nezd-i ulü'l-elbābda

Āftāb-ı ṭal'atüñ māhiyyetin bilmez ḥakīm
Her ne deñlü olsa māhir fenn-i usṭurlābda

Sāḥil-i vaḥdet görinmez bād-ı tevfīḳ esmese
Nice yüz biñ keşti nā-būd ola bu gird-ābda

Feyżī [ʻAlī Aġa]

Feyżī ʻAlī Aġa. İstanbulī'dür. Cebeciler kātibi olmış idi. Biñ yüz beş senesi[1] ḥudūdında fevt oldı. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Kelāmı şuʻbelendürme uzatma gel maḳāmātı
Göñül āġāze-i ḥüsni o şūḫuñ būseliksizdür

Kānī [Üsküdarī Muṣṭafā]

Kānī, Üsküdarī Muṣṭafā Efendi. Rütbe-i istiʻdāda vāṣıl ve küttāb-ı divān-ı sulṭānī zümresine dāḫil olmış idi. Küçük rūz-nāmeci ve teẕkireci iken biñ yüz dört Ẕi'l-ḳaʻde'sinde Edrine'de fevt oldı. Bu beyt anuñdur:

Beyt

ʻUşşāḳa ʻaceb bir dem-i ḥurrem bulınur mı
Üftāde-i çāh-ı ġama merḥem bulınur mı

Mīrī [Ḥüseyn] [Alaybegi-zāde]

Mīrī Ḥüseyn Efendi. Vilāyet-i Budin'de tevellüd eyleyüp Bosna Sarāyı'nda tavaṭṭun itmiş idi. "Alaybegi-zāde" dimekle[2] meşhūr olmış idi. Ṭarīḳ-ı pürtevfīḳ-ı ʻilmīye ʻāzim ve Nevālī-zāde Efendi'den mülāzım olup devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl olduḳdan ṣoñra[3] diyārında Fīrūz Aġa Medresesi ḫāricine ʻāric ve bir müddetden ṣoñra yine diyārında el-Ḥāc Muṣṭafā Medresesi'ne dāḫil ile mübtehic oldı. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz iki senesi ḫilālinde intiḳāl ve ʻālem-i ʻuḳbāya irtiḥāl eyledi. Belde-i meẕkūrede el-Ḥāc Ḥasan Cāmiʻi sāḥasında defn olındı[4].

Merḥūm-ı mezbūr fażīlet-i ʻilmiyye ile meşhūr, pīr-i muʻammer-i ṣāliḥ, saʻadetmend-i müfliḥ idi. Müretteb ü mükemmel *Dīvān*-ı eşʻārı vardur. Bu ebyāt andan nümūnedārdur:

1 R 73b.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 olduḳdan ṣoñra H: iken R.
4 olındı H: olınup R.

Naẓm [63[b]]

Sürme-i çeşm-i dili ḫāk-i derinden bilürüz
Der-i gencīne-i iḳbāli yerinden bilürüz

Ẕevḳ-ı vaṣlı ne bilür çekmeye hicrān ġamın
Leẕẕet-i bādeyi biz derd-i serinden bilürüz

Nigāhī [Muṣṭafā]

Nigāhī Muṣṭafā Efendi. Yeñişehrli'dür. Merzifonī Ḳara Muṣṭafā Paşa sadāretinde büyük teẕkireci olup biñ ṭoḳsan beş tārīḫinde Peç Seferi 'avdetinden ṣoñra teḳā'üd iḫtiyār eyleyüp masḳaṭ-ı re'si olan medīne-i meẕkūrede ḳarār itmiş idi. Yüz üç Şa'bān'ında Ḥācī 'Alī Paşa ṣadāretinde ṣāniyen büyük teẕkirecilikle baş rūz-nāmeci manṣıbı iḥsān olınmış idi. Yüz dört Şa'bān'ınuñ on beşinci güni teẕkireci iken maḥrūsa-i Edrine'de fevt oldı. Bu şi'r güftār-ı dürer-bārlarındandur[1]:

Şi'r

Gitmez ḫayāl-i 'ārıżı çeşm-i pür-ābdan
Ḫālī degül bu şīşe-i pür-nem gül-ābdan

Sīm-āb gibi olsa perākende cān ü dil
Ḳurtulmazın firāḳuñ ile ıżṭırābdan

Dürr-i kelāma feyż-i ṭabī'at virür şeref
Lü'lü düşer mi ḳaṭre-i bārān-ı seḥābdan

Elmās-ı rīze-i ġamı def' eyle sīneden
Sāḳī pür eyle sāġarı la'l-i müẕābdan

Ṣoldı ḫazān-ı cehlle gülzārı ṣoḥbetüñ
Bülbül seçilmez oldı Nigāhī ġurābdan

1 güftār-ı dürer-bārlarındandur R: güftārındandur H.

Naẓīf [Meḥemmed]

Naẓīf Meḥemmed Efendi[1]. Vilāyet-i Rūmili'nde Tırḫala ḳaṣabasından nümāyān ve taḥṣīl-i 'ilm ü 'irfān eyleyüp 'ulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken masḳaṭ-ı re'si olan ḳaṣaba-i meẕkūrede me'ẕūn bi'l-iftā olmış idi. Biñ yüz altı Muḥarrem'inde 'azm-i 'ālem-i 'uḳbā eyledi. Müretteb *Dīvān*-ı eş'ārı vardur. Bu ebyāt güftārındandur:

Naẓm

'İẕārında o ḥūrī-peykerüñ ṣanmañ ki kāküldür
Bihişt-i ḥüsnde üşküfte olmış ṣaçlı sünbüldür

Ṭarāvet-yāb olur hemvāre derd-i ṣayf u dey bilmez
Serümde dāġ-ı 'ışḳuñ reşk-fermā-yı ḳaranfüldür

Görüp nār-ı ruḫuñda sebze-i ḫaṭṭuñ dil-i dānā
'Aceb mi ser-be-ceyb-i fikr ise cāy-ı te'emmüldür[2]

Çün olmış tā ezel āzāde ki 'uşşāḳdan memnū'
Ġam-ı bār-ı firāḳa çāremüz ancaḳ taḥammüldür

Olur mesned-nişīn-i bezmgāh-ārā-yı istiġnā
Naẓīfāsā o kim āzāde-i ḳayd-ı tecemmüldür

Ve lehu

Bir iki meh-pārelerle 'azm-i gülzār eylemiş
Seyri var ol āftāb-ı 'ālem-ārānuñ bu gün

Ve lehu

Sāġar şikest-i Kevṯer olur leblerin gören
Yāḳūt ider sirişkini la'l-i terin gören

1 Efendi H: Efendi'dür R.
2 R 74a.

Baḥr-i 'Aden'de kān-ı Bedaḫşān'ı seyr ider
Hengām-ı girye ehl-i ġamuń sāġarın gören

Āmīziş itdi āb ile āteş ḳıyās ider
Ḫoy-kerde rūy-ı āl-i ḥicāb-āverin gören

Deryāda şekl-i pertev-i ḫurşīddür ṣanur
Çeşm-i terinde 'aks-i ruḫ-ı enverin gören

Eyler naẓīre Vaḥyi-i ḫoş-gūya ey Naẓīf
Bu nev-zemīn şūḫ-ı ṣafā-perverin gören

Vāṣıf [İstanbulī Ḥüseyn]

Vāṣıf. İstanbulī Seyyid Ḥüseyn Çelebi'dür. Biń yüz dört senesi ḫilālinde fevt oldı. *Dīvān*-ı eş'ārı vardur. Bu ebyāt güftārındandur:

Naẓm

O şūḫ-ı 'işveyi ben bańa yār olur ṣandum
O āhū-beççe-i vaḥşī şikār olur ṣandum

Yazıḳ yazıḳ telef itdüm metā'-ı cān u dili
Bu çārsū-yı maḥabbetde kār olur ṣandum

Yem-i belāya düşürdüm dirīġ fülk-i dili
Biraz müsā'ade-i rūzgār olur ṣandum

Ḫayāl-i ḳaddini itdüm derūnda perverde
O naḫl-i 'ar'arı ben mīvedār olur ṣandum

O şūḫa 'arż-ı dil itdüm görince Vāṣıf-ı mest
Ki bir maḥall-i zamān der-kenār olur ṣandum

Ve lehu

Kef-i hevāya virelden seri ḥabāb gibi
Ayaḳda ḳaldı göñül cürʿa-i şarāb gibi

Olur fütāde-i ḫāk-i meẕellet ey maġrūr
Serüñ irerse de ger çarḫa āftāb gibi

Şihāb ṣanma dökülmekde naḳş-ı zerrīni
Bu nüh-ḳıbāb-ı felek ġālibā ḫarāb gibi **[64ᵃ]**

Nuḳūş-ı zaḫm ile pür ḳıl ṣaḥīfe-i cismüñ
Duḫūl-i sīne ise maḳṣaduñ kebāb gibi

Ġaraż vuṣūl-i ruḫ-ı yār ise bu bezm içre
Dökül ṣaçıl niçe dem Vāṣıfā gül-āb gibi

ṬABAḲA-İ BĪST Ü DÜVVÜM EZ-ṬABAḲĀT-I SELĀTĪN-İ ĀL-İ ʿOṠMĀN DEVLET-İ ĠĀZĪ SULṬĀN MUṢṬAFĀ ḪĀN-I ṢĀNĪ İBN ES-SULṬĀN EL-ĠĀZĪ MEḤEMMED ḪĀN İBN ES-SULṬĀN İBRĀHĪM ḪĀN *ʿaleyhimü'r-rahmetü ve'l-ġufrān*[1]

Ol pādişāh-ı ʿaẓīmü'ş-şānuñ zamān-ı salṭanatlarında dār-ı fenādan güẕer ve ʿālem-i ʿuḳbāya sefer eyleyen ʿulemā-yı ʿāmilīn ve meşāyiḫ-ı kümmelīn *raḥmetu'llāhi ʿaleyhim*[2] ḥażretlerinüñ tercemeleridür ki ʿale't-tertīb ẕikr ü beyān olınur.[3]

Ḳadrī-zāde Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed ibnü'l-mevlā ʿAbdü'l-ḳādir. ʿUlemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābiʿ'den tercemeleri *Cild-i Evvel*'de silk-i taḥrīre keşīde ḳılınan ṣadr-ı ʿālī-ḳadr ʿAbdü'l-ḳādir Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı mihter-i ercmendi Aḥmed Efendi'dür. Biñ altmış tārīḫinde pertev-endāz-ı maṭlaʿ-ı vücūd ve cilve-perdāz-ı ufḳ-ı şühūd olup taḥṣīl-i meleke-i istiʿdād ve Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi'den mülāzemetle ber-murād olmışlar idi. Devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı maʿzūl iken biñ seksen Rebīʿü'l-evvel'inde Şeh-zāde Ḫˇācesi Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Ūlā-yı Mesīḥ Paşa Medresesi sezāvār, seksen üç Muḥarrem'inde yirlerinde dāḫil iʿtibār olınup seksen dört Ẕi'l-ḥicce'sinde Şeyḫü'l-İslām ʿAlī Efendi birāderi Ebū Bekr Efendi yirine Ḳoca Muṣṭafā Paşa Medresesi iʿṭā olındı. Seksen ṭoḳuz Receb'inde ʿAṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ birine uġrayup sene-i meẕkūre Şaʿbān'ında Ḫaṭṭāṭ ʿAbdu'llāh Efendi yirine Edrineḳapusı'nda vāḳıʿa Mihrümāh Sulṭān Medresesi iḥsān, ṭoḳsan iki Cumāde'l-ūlā'sında İmām-ı Sulṭānī Ḳaba Ḫalīl Efendi yirine Şāh Sulṭān Medresesi şāyān görilüp ṭoḳsan beş Rebīʿü'l-āḫir'inde İmām-zāde Süleymān Efendi yirine Ḫāṣekī Sulṭān Medresesi ile taḥṣīl-i ʿizz ü şān itmişler idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Ṭabīb Seyyid Ḫalīl Efendi yirine ḫāmise-i Süleymāniyye iʿtibārıyla İstanbul'da Vālide Sulṭān Medresesi ile tevḳīʿ, yüz Cumāde'l-ūlā'sında Ḳaramanī Aḥmed Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'den birine terfīʿ

1 "Allah'ın rahmeti ve bağışlaması üzerine olsun."
2 "Allah'ın rahmeti onların üzerine olsun."
3 R 74b.

olınup yüz iki Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ḳara Ḫalīl Efendi yirine Ḳuds-i Şerīf ḳażāsıyla teşrīf olındılar. Yüz dört Rebī'ü'l-evvel'inde ma'zūl ve yirlerine Çivi-zāde 'Aṭā'u'llāh Efendi ḥażretleri vuṣūl buldılar. Bunlar ṭayy-ı merāḥil iderek maḥmiyye-i İstanbul'a dāḫil ve biñ yüz altı Receb'inde raḥmet-i Raḥmān'a vāṣıl oldı. Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında vālidleri cenbinde defn olındı.

Mevlānā-yı mezbūr zühd ü ṣalāḥla meşhūr, kūteh-ḳadd ü 'ālī-şān, ḳalīlü'l-cism ü keṣīrü'l-'irfān idi.

Ṣalbaş Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed. Vilāyet-i Ḳasṭamonı'dan ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr eyleyüp taḥṣīl-i levāzım-ı ṭarīḳ ve ri'āyet-i merāsim-i ders ü taḥḳīḳ itdükde Şeyḫü'l-İslām Yaḥyā Efendi'den mülāzemetle be-kām olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve munṭaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ altmış sekiz Ṣafer'inde Bosnevī 'Alī Efendi yirine Kirmastı Medresesi ḫāricine 'āric, yetmiş ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Bosnevī Ḳassām Meḥemmed Efendi yirine Kepenekci Sinān Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olup seksen üç Ṣa'bān'ında Ḥācib-zāde Meḥemmed Efendi yirine Cezerī Ḳāsım Paşa Medresesi i'ṭā olınup seksen beş Ṣafer'inde Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi yirine Ümmü'l-veled Medresesi virilüp sene-i merḳūme Ramażān'ında Aḫī Baba-zāde Seyyid Muṣṭafā Efendi yirine Saḳız ḳażāsı sezā görilmiş idi. Seksen yedi Muḥarrem'inde ma'zūl ve yirlerine Ṣadrü'd-dīn-zāde Ni'metu'llāh Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan Cumāde'l-ūlā'sında Sa'dī-zāde 'Abdü'l-ḥalīm Efendi maḥlūlinden Bosna ḳażāsı tevcīh olınup ṭoḳsan **[64b]** bir Şevvāl'inde 'azl ve yirlerine ḫalefleri Ni'metu'llāh Efendi[1] vaṣl olındı. Ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-āḫir'inde Yek-çeşm Aḥmed Efendi yirine Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsına manṣūb ḳılınup ṭoḳsan yedi Ṣa'bān'ında ma'zūl olduḳlarında yirleri Ḫˇāce es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi'ye arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz Ṣa'bān'ında selef-i sālifleri Ḥācib-zāde Efendi maḥlūlinden Üsküdar ḳażāsı sezāvār görilüp yüz bir Cumāde'l-āḫire'sinde 'azl olınduḳlarında yirleri sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretlerine arpalıḳ virildi. Bunlar yüz iki Şevvāl'inde Medīne-i Münevvere pāyesi żamīmesiyle Nefes-zāde es-Seyyid 'Abdu'r-raḥmān

1 R 75a.

Efendi üzerinden Mudurnı ḳażāsı arpalığıyla tekrīm olındılar. Bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām u leyāl iken biñ yüz altı Şa'bān'ınuñ on beşinci gicesi intiḳāl ve raḥmet-i Raḥmān'a ittiṣāl eyleyüp Edrineḳapusı ḫāricinde "Ṣırt Tekye" dimekle[1] ma'rūf mezāristānda defn olındılar[2]. Maḥlūl olan arpalıḳları Muḫtelic 'Ömer Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr "Ṣalbaş Aḥmed Efendi" dimekle[3] meşhūr, pīr-i ṣāliḥ, sa'ādetmend-i müfliḥ idi.

Ṣaḥḥāf Ṣāliḥ Efendi

el-Mevlā Ṣāliḥ. Anaṭolıḥişārı ḳurbinde Ḳañlıca ḳaṣabasından bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd eyleyüp ba'de taḥṣīli'l-isti'dād 'azm-i dārü'l-mülk-i Rūm ve maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye ḳudūm eyleyüp 'ulemā-yı 'iẓāma ḫıdmet ve sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretlerinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet itdükden ṣoñra biñ ṭoḳsan sekiz Cumāde'l-ūlā'sında Nu'mān Efendi yirine Maġnisalı Çelebi Medresesi virilüp yüz Şevvāl'inde Bosnevī Ḥasan Efendi yirine Defterdār İbrāhīm Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Yüz bir Rebī'ü'l-evvel'inde Medīne-i Münevvere pāyesi żamīmesiyle İmām-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ṣofya ḳażāsı iḥsān olınup yüz iki Cumāde'l-āḫire'sinde ma'zūl ve yirlerine Edrineli Şeyḫ-zāde İbrāhīm Efendi mevṣūl oldı. Bu ḥāl üzere şümārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz altı senesi ḫilālinde intiḳāl ve 'ālem-i 'uḳbāya irtiḥāl eyledi. Masḳaṭ-ı re'si olan ḳaṣaba-i meẕkūrede defn olındı.

Mevlānā-yı mezbūr evā'il-i ḥālinde kütüb bey' ü şirā itmegin "Ṣaḥḥāf Ṣāliḥ Efendi" 'unvānıyla meşhūr, ḥiṣṣemend-i ma'ārif ü 'ulūm, ṣalāḥ-ı ḥālle ma'lūm, nīk-nefs ü ṣāfī-fu'ād, mü'min-i pāk-i'tiḳād idi.

Ṣarı Nā'ib Na'īm İsmā'īl Efendi[4] {Na'īm}

el-Mevlā İsmā'īl bin Muṣṭafā. Medīne-i Üsküdar'dan bedīdār ve ḫil'at-i vücūd ile nümāyende-i dīdār olup taḥṣīl-i kemāle bezl-i ictihād ve kesb-i ser-mā-

1 dimekle H: dinmekle R.
2 olındılar H: olındı R.
3 dimekle H: dinmekle R.
4 Evvelu müderrisin bi-medreseti Dersiyye-i İskender Paşa. Fī 13 Cumāde'l-ūlā sene 1103. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

ye-i isti'dād itmekle ṣadr-ı vālā-ḳadr Bālī Efendi'den mülāzemetle ber-murād olduḳdan ṣoñra ḳaṭ'-ı merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken biñ yüz dört Cumāde'l-ūlā'sında ibtidā iḥdāṯ olınan dersiyye-i İskender Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā, اول مدرس درس بها[1] oldılar. Yüz altı Ramażān'ında dār-ı fenādan rıḥlet ve 'ālem-i 'uḳbāya 'azīmet itdüklerinde[2] medrese-i maḥlūlelerinde Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi imāmı Meḥemmed Efendi ferş-i seccāde-i dirāset eyledi.

Merḥūm-ı merḳūm ma'ārif-i ilmiyye ile ma'lūm, ba'ż-ı maḥākimde nā'ib olup ḫıdmeti meşkūr olmaġın "Ṣarı Nā'ib" 'unvānıyla meşhūr olmış idi.

Āṯārından Na'īm maḫlaṣı ile müretteb ü mükemmel *Dīvān*-ı eş'ārı ve manẓūm *Ḫamse*-i belāġat-şi'ārı vardur. Bu ebyāt güftārındandur:

Naẓm

Gülistān-ı cihānda bir dönüm bāġ-ı maḥabbetdür
Muḳīm-i kūy-ı 'ışḳa zād-verdür ḥalḳa-i tevḥīd

Biter her 'āşıḳuñ ḫūn-ı dilinden bir gül-i ḥasret
Sifāl-i naḫl-i 'ışḳ-ı bār-verdür ḥalḳa-i tevḥīd[3]

Ve lehu

Dil-i 'uşşāḳa tennūr-ı pür-aḫger dāġ ber-dildür
Nesīm-i kākül-i dildāra micmer dāġ ber-dildür

Nice devr itmesün ṣūfī ṣafā-yı gerdiş-i cāme
Ḳanādīl-i ḥarīm-i şu'le-güster dāġ ber-dildür

N'ola erbāb-ı bīniş olsa dāġ-ı gerdiş-i gerdūn
Ki fānūs-ı ḫayāl-i 'ibret-āver dāġ ber-dildür **[65ᵃ]**

Degül hem-rāz-ı cūşiş-i ḳal ü ḥāl cevher-i 'ışḳa
Dil-i 'uşşāḳ-ı zāra pūte-i zer dāġ ber-dildür

1 "Burada ders okutan ilk müderris."
2 itdüklerinde H: eyledüklerinde R.
3 R 75b.

Na'īmā vaṣf-ı ḫāl-i āteşīn ruḫsārla ḫādim
Olaldan meclis-ārā şem'-i enver dāġ ber-dildür

Ve lehu

Ṣu gibi āyine-i ḥüsn ü behā sāde olur
Teşne-diller sańa ol vechle cān-dāde olur

Seyr iden ol güli mestāne çemen bezminde
Aldurur kendüyi şebnem gibi üftāde olur

Zülf-i müşkīnüńe pā-beste olurmış evvel
Ol sebebden midür 'āşıḳ olan āzāde olur

Bī-tekellüf bula Ṣabrī'ye naẓīr ola Na'īm
Her ne kim mümkin ola 'ālem-i dünyāda olur

Ve lehu

Āyīnezār-ı himmet olur inkisārımuz
Çeşm-āşinā-yı ġayret olursa ġubārımuz

Ve lehu

Ḫāṭır-nişān-ı yār olalı nām ü şānımuz
Her bir nigāhı olmada ḫāṭır nişānımuz

Gāhī ki nūş-ḫand ider ol la'l-i cān-güdāz
Ol vech ile şikeste miyāndur emānımuz

Mişvār-ı esb-i himmet-i merdāne bellüdür
Bu menzil-i fenāda çekilmez 'inānımuz

Āşūb-ı zülf-i yār olup ẕikr ü fikrimüz
Ańlamasa n'ola bu sebebden lisānımuz

Bir ḥarf-i dil-nişīn daḫı düşmedi henūz
Pür oldı naḳş-ı meşḳle levḥ-i zebānımuz

Reşkīn-sāz-ı cebhe-i ḫurşīd olur Naʿīm
Luṭf-ı ḳabūle maẓhar olursa beyānımuz

Ve lehu

Cemāl-i yāra ḫaṭ-ı nev kitāb olur giderek
O āftāb-ı girift-i sehāb olur giderek

Teġāfüli ḳo eyā pādişāh-ı ʿişve-sipāh
Sevād-ı kişver-i ḫāṭır ḫarāb olur giderek

Naʿīm-i vaṣf-ı leb-i āteşīn dil-ber ile
Cevāhir-i süḫanuñ laʿl-i nāb olur giderek

Ve lehu

Gördüm eṣer-i ḫaṭṭuñı ruḫsāruña baḳdum
Müsveddesini sözlerimüñ āteşe yaḳdum

Ve lehu

Dā'ire dutmış yüzine naġme eyler nāzdan
ʿĀşıḳa bu vech ile yüz gösterür açmazdan

Ve lehu

ʿAnber-efşān-ı nesīm olmış o gīsūlar yine
Pīçiş-i nāfile ḳayda düşdi āhūlar yine

Āftābistān-ı feyż oldı feżā-yı gülsitān
Cā-be-cā seyr-i kenāra çıḳdı meh-rūlar yine

Baḥr-i ḥüsni mevc-ḫīz olmış nesīm-i nāzdan
Sāḥil-ārā-yı niyāz olmaḳda ebrūlar yine

Destine almış kemān u tīr o şūḫ-ı dil-pesend
Reşk-fermā-yı ḳażā olmış o bāzūlar yine

Tāze gül virmiş Naʿīmā naḫl-i ḫāmuñ ġālibā
Bāġ-ı maʿnāya revān olmaḳdadur cūlar yine

Bosnevī İbrāhīm Efendi

el-Mevlā İbrāhīm. Bosneviyyü'l-aṣldur. Baʿde taḥṣīli'l-istiʿdād ʿulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzemetle ber-murād olup devr-i medāris iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Ṭop-ḫāneli Kerīm-zāde Meḥemmed Efendi yirine Caʿfer Aġa Dārü'l-ḥadīṯi[1] tevcīh olınup yüz altı Cumāde'l-āḫire'sinde Ḥāfiẓ Yūsuf Efendi yirine Edrineḳapusı'nda Meḥemmed Paşa Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Sene-i mezbūre Ramażān'ında fevt olup medrese-i maḥlūlesi şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Meḥemmed Efendi ḥażretleri birāder-zādeleri Muṣṭafā Efendi'ye maḥal görildi.

Merḥūm-ı merḳūm "Bosnevī İbrāhīm Efendi" dimekle maʿlūm, ṣalāḥı ʿilmine ġālib, nām-ı nīkū taḥṣīline ṭālib idi.

Aʿrec-zāde ʿAbdu'llāh Efendi

el-Mevlā ʿAbdu'llāh ibnü'l-mevlā el-fāżıl Aʿrec Muṣṭafā.[2] Ṭabaḳa-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābiʿ ʿulemāsından tercemesi sebḳ iden mürebbī-i ṭullāb ve üstād-ı ūlī'l-elbāb Aʿrec Muṣṭafā Efendi merḥūmuñ nev-bāve-i nihāl-i ercmendi Aʿrec-zāde ʿAbdu'llāh Efendi'dür. Taḥṣīl-i ʿilme sāʿī ve tekmīl-i ādāb-ı rüsūma murāʿī olup Şeyḫü'l-İslām Muʿīd Aḥmed Efendi'den mülāzemetle be-kām olduḳdan ṣoñra devr-i medāris-i muʿtāde ile[3] ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl iken biñ altmış sekiz Ṣafer'inde Ḳudsī-zāde Teẕkirecisi Meḥemmed Efendi yirine Maġnisalı Çelebi Medresesi ḫāricine teşrīf, yetmiş iki Ṣafer'inde Şāriḥ-i **[65b]** *Mülteḳā* Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Ṭūṭī Laṭīf Medresesi ile talṭīf

1 R 76a.
2 Muṣṭafā H: Muṣṭafā Efendi R.
3 medāris-i muʿtāde ile H: medāris iderek R:

olınmışlar[1] idi. Yetmiş üç Ramażān'ında İsmā'īl Aġa-zāde 'Alī Efendi yirine Kürkcibaşı Medresesi virilüp yetmiş beş Muḥarrem'inde La'lī-zāde 'Abdü'l-'azīz Efendi yirine İbrāhīm Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr itmişler idi. Yetmiş yedi Ramażān'ında Ḳabaṣaḳal Aḥmed Efendi yirine İbrāhīm Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup yetmiş ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Ṣa'rānī-zāde 'Abdü'l-vehhāb Efendi yirine Ḳoca Muṣṭafā Paşa dārü'l-ifādesinde basṭ-ı seccāde-i ders ü taḥḳīḳ eyleyüp seksen Rebī'ü'l-āḫir'inde Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi yirine Ġażanfer Aġa Medresesi'ne i'tilā, seksen bir Muḥarrem'inüñ yigirmi ikinci güni Müfettiş İbrāhīm Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'nüñ birine irtiḳā idüp māh-ı mezburuñ yigirmi dördinci güni Zekī Aḥmed Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Yaḥyā Efendi Medresesi i'ṭā olındı. Seksen üç Ṣa'bān'ında Ḥekīmbaşı-zāde Seyyid Mes'ūd Efendi maḥlūlinden 'Alī Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne terfī', seksen altı Cumāde'l-ūlā'sında sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Ṣaḥḥāf Resūl Efendi yirine Medīne-i Münevvere ḳażāsıyla tevḳī' olındılar. Seksen sekiz Muḥarrem'inde munfaṣıl ve yirlerine Üsküdarī Şeyḫ Maḥmūd Efendi-zāde Seyyid Muṣṭafā Efendi vāṣıl oldı. Ṭoḳsan bir Cumāde'l-āḫire'sinde Aḳ Maḥmūd Efendi üzerinden Kite ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup ṭoḳsan üç Muḥarrem'inde Burusa pāyesi żamīmesiyle Ṭop-ḫāneli 'Abdu'llāh Efendi yirine İzmir ḳażāsıyla tevḳīr olınduḳlarında arpalıḳları Mīrzā Meḥemmed Efendi'ye virildi. Ṭoḳsan dört Ẕi'l-ḥicce'sinde ma'zūl ve yirlerine ṯāniyen Ḥüseyn Paşa-zāde İbrāhīm Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan yedi Cumāde'l-āḫire'sinde[2] Muṣlī Efendi yirine Edrine ḳażāsı 'ināyet olınup ṭoḳsan sekiz Cumāde'l-ūlā'sında ma'zūl ve yirlerine Ṣaydī Yūsuf Efendi mevṣūl oldı. Sene-i meẕkūre Receb'inde Ṣa'bān-zāde Meḥemmed Efendi üzerinden Molova ve Midilli ve Vize ḳażāları arpalıḳ virilmiş idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Midilli ḳażāsı kużāt-ı ḳaṣabāta virilüp bunlara ḫalefleri Es'ad-zāde Efendi maḥlūlinden ṯāniyen Kite ḳażāsı bedel virildi. Yüz Muḥarrem'inde Mekke-i Mükerreme pāyesi ve sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında İstanbul pāyesi iḥsān olınup yüz iki Rebī'ü'l-āḫir'inde Bolevī Birāderi 'Alī Efendi yirine bi'l-fi'l İstanbul ḳażāsına mevṣūl olduḳlarında arpalıḳları seleflerine virildi. Yüz üç Ṣafer'inde[3] Ṣirevī Aḥmed Efendi 'azlinden Ḳonya ḳażāsı arpalıġıyla ma'zūl ve yirlerine Ṣāriḥ-i

1 olınmışlar H: olmışlar R.
2 Cumāde'l-āḫire'sinde H: Cumâde'l-ūlā'sında R.
3 R 76b.

Mülteḳā Seyyid Meḥemmed Efendi ḳāḍī-i İstanbul oldı. Yüz beş Ẕi'l-ḥicce'sinde Anaṭolı pāyesi żamīmesiyle arpalıḳları Ḫˇāce-zāde Seyyid 'Oṯmān Efendi üzerinden Gelibolı ḳażāsına tebdīl ve Ḳonya ḳażāsıyla ber-vech-i mevleviyyet Ṭop-ḫāneli Kerīm-zāde tebcīl ḳılındı. Yüz altı Şevvāl'inde murġ-ı rūḥı ḳafes-i bedenden ḫurūc ve a'lā-yı 'illiyyīne 'urūc eyleyüp Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında medfūn ve naḳş-ı seng-i mezārı Kāmī Meḥemmed Efendi didügi tārīḫ-i mevzūndur:

Mıṣrā'

Menzili a'lā-yı cennāt ola A'rec-zāde'nüñ[1]

Mevlānā-yı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı mevālī-i Rūm, vecīh ü vaḳūr, evżā' u eṭvārı müsellem-i cumhūr idi.

Ṭrabzonī 'Oṯmān Efendi [Laz 'Oṯmān]

el-Mevlā 'Oṯmān bin Ḥasan. Belde-i Ṭrabzon'dan bedīdār[2] ve dest-yārī-i naḳdīne-i isti'dād ile mülāzemete sezāvār olup hem-şehrīsi İbrāhīm Efendi'den mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'āzim olmış idi. Ḳaṭ'-ı menāzil ve ṭayy-ı merāḥil iderek ḳırḳ aḳçe medreseden munfaṣıl iken biñ ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde Keşf Kātibi 'Ömer Efendi yirine Ḳañlıca'da vāḳı'a[3] İskender Paşa Medresesi ile kām-revā, ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣa'bān'ında Ṭabīb Ḥasan Efendi yirine 'Abdu'llāh Aġa Medresesi sezā görilmiş idi. Yüz **[66a]** iki[4] Receb'inde Malāṭī Maḥmūd Efendi yirine Süleymān Ṣubaşı Medresesi virilüp yüz beş Ẕi'l-ḳa'de'sinde Süleymān Beg[5] Efendi yirine Şāhḳulı Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Yüz altı Şevvāl'inde ders ü devri tamām ve 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām eyleyüp medrese-i maḥlūlesi Māhir 'Abdu'llāh Efendi'ye in'ām olındı.

Merḥūm-ı merḳūm "Laz 'Oṯmān Efendi" dimekle ma'lūm, dā'ire-nişīn-i erbāb-ı fühūm, ḥiṣṣemend-i ma'ārif ü 'ulūm idi.

---

1 منزلی اعلای جنات اوله اعرج زاده نك
2 bedīdār H: -R.
3 vāḳı'a H: -R.
4 Yüz iki R: Yüz H.
5 Süleymān Beg H: Vaḥdī İbrāhīm R.

Ṭabīb Ebu'l-is'ād Aḥmed Efendi[1]

el-Mevlā Ebu'l-is'ād Aḥmed ibnü'ş-Şeyḫ Eyyūb. Şām-ı cennet-meşāmdan ẓuhūr ve iktisāb-ı ser-māye-i 'ilm ü 'irfāna ṣarf-ı nuḳūd-ı sinīn ü şühūr[2] idüp Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi'den mülāzemetle nā'ilü'l-merām olmışlar idi. Devr-i medāris ve 'aḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ ṭoḳsan sekiz Receb'inde ibtidā iḥdāṣ olınan Rābi'a-i Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi ile kāmrevā ve [3] اول مدرس درس بها oldılar. Yüz Ṣafer'inde Celeb Receb Efendi yirine Eyyühüm Medresesi virilüp yüz dört Rebī'ü'l-āḫir'inde Kerīm-zāde Meḥemmed Refdī Efendi yirine Ḫāṣoṭabaşı Medresesi'ne gelüp yüz altı Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ yedinci güni Bosnevī Ḥasan Efendi yirine Ūlā-yı Ḫusrev Ketḫudā Medresesi i'ṭā olınmış iken māh-ı mezbūruñ yigirminci Cum'a güni 'azm-i 'ālem-i 'uḳbā itdüklerinde medrese-i maḥlūleleri 'Uşşāḳī-zāde Seyyid İbrāhīm Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı mezbūr faẓīlet-i 'ilmiyye ile meşhūr olup evā'il-i ḥālinde fenn-i ṭıbba iştiġāl itmegin Ebu'l-fetḥ Sulṭān Meḥemmed Ḫān Bīmār-ḫānesi'nde re'īsü'l-eṭibbā olmışlar idi.

Çeşmī-zāde Tābi'i Ḥasan Efendi [Çeşmī-zāde Ḥasan Efendisi]

el-Mevlā Ḥasan. Vilāyet-i Anaṭolı'da Cānīk ḳaṣabasından bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olup 'ulemā-yı Rūm ḫıdmetlerinde taḥṣīl-i ma'ārif ü 'ulūm iderek Çeşmī-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi āsitānesine intisāb ile şeref-i mülāzemetlerin iktisāb eyleyüp 'alā-ḥasebi'l-'āde ṭayy-ı merāḥil-i ifāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ seksen dört Receb'inde Rodosī Ebū Bekr Efendi yirine Ṭop-ḫāne[4] ḳaṣabasında vāḳı'a Ebu'l-faẓl Medresesi tevcīh olınup ṭoḳsan Ṣa'bān'ında Çeşmī-zāde 'Abdü'l-kerīm Efendi yirine Bāzirgānbaşı Medresesi virilüp ṭoḳsan üç Rebī'ü'l-āḫir'inde Ḥüseyn Efendi-zāde Yaḥyā Efendi yirine Ümmü'l-veled Medresesi'ne gelüp ṭoḳsan beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Emru'llāh Efendi yirine Emre Ḫˇāce Medresesi'ne taḥrīk olındılar. Ṭoḳsan yedi Receb'inde 'Ab-

1 Evvelu müderrisin bi-medreseti Rābi'a-i Sarāy-ı Ġalaṭa. Fī-Receb sene 1098. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]
2 ve iktisāb-ı ser-māye-i 'ilm ü 'irfāna ṣarf-ı nüḳūd-ı sinīn ü şühūr H: -R.
3 "Burada ders okutan ilk müderris."
4 R 77a.

dü'l-muṭṭalib-zāde Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi Medresesi'ne mevṣūl, ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Ḳara Ḫalīl Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ biriyle nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Yüz Rebī'ü'l-evvel'inde Mekkī-zāde Es'ad Efendi yirine ibtidā altmışlı i'tibārıyla ṣāniyen Ḳara Çelebi-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde olup yüz iki Receb'inde Dāvūd-zāde Meḥemmed Efendi yirine Gevher Ḫān Sulṭān[1] Medresesi ile şādān, yüz altı Muḥarrem'inde Yaḥyā-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri yirlerine Ḳalender-ḫāne Medresesi'ne şāyān oldılar. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde terk-i ḳuyūd-ı bī-sūd-ı cihān ve Ka'betü'l-'uşşāḳ-ı mecma'-ı liḳā'u'llāha kefen-ber-dūş idüp revān olduḳlarında medrese-i maḥlūleleri Celeb Ḫalīl Efendi'ye iḥsān olındı.

Mevlānā-yı mezbūr ṣalāḥ-ı ḥālle meẕkūr, evā'il-i ḥālinde efendisi Çeşmī-zāde Efendi'nüñ niyābetleri ḫıdmetinde olmaġla "Çeşmī-zāde Ḥasan Efendisi" dimekle[2] şehīr ve bu ta'rīfle zebān-zed-i ṣaġīr ü kebīr idi.

Ṭavīl Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Muṣṭafā. Vilāyet-i Bosna'dan āheng-i dārü'l-mülk-i Rūm ve belde-i Ḳosṭanṭıniyye'ye ḳudūm eyleyüp 'ulemā-yı kirāma ḫıdmet ve birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eylemiş idi. Devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ altmış dört Ṣa'bān'ında İzniḳ ḳaṣabasında vāḳı'a Teke Meḥemmed Paşa Medresesi ḫāricine 'āric, yetmiş bir Ṣa'bān'ında Bābī[3] Muṣṭafā Efendi yirine Taḫta Ḳāḍī Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olup yetmiş iki Şevvāl'inde 'Ömer Efendi yirine Silivri'de vāḳı'a Pīrī Paşa Medresesi'ne gönderilüp seksen dört Receb'inde yirlerinde dāḫil ḥareketi i'tibār olınup seksen beş Ṣa'bān'ında **[66b]** Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretleri yirlerine Ḳamaniçe ḳażāsı tevcīh olınmış idi. Seksen sekiz Cumāde'l-ūlā'sında ma'zūl ve yirlerine Seyyid 'Alī Efendi mevṣūl oldı. Seksen ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Beg-zāde Meḥemmed Efendi yirine Belġrad ḳażāsıyla ber-murād olup ṭoḳsan Cumāde'l-ūlā'sında 'azl ve yirlerine Ca'fer-zāde Ramażān Efendi vaṣl olındı. Ṭoḳsan dört Rebī'ü'l-āḫir'inde Etmekci-zāde Seyyid 'Alī Efendi yirine Ṣofya ḳażāsı 'ināyet olınup ṭoḳsan altı Cumāde'l-ūlā'sında munfaṣıl ve yirlerine

1 Sulṭān H: -R.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 Bābī R: Bālī H.

Şehlā ʻAbdu'r-raḥmān Efendi vāṣıl oldı. Yüz Rebīʻü'l-āḫir'inde Cezmī Meḥemmed ʻAbdü'l-kerīm Efendi yirine Anḳara ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup yüz bir Receb'inde maʻzūl ve yirlerine Çāvuş-zāde Muṣṭafā Efendi mevṣūl oldı. Yüz altı Ramażān'ında selef-i ẕī-şerefleri Mīrzā Efendi ḥażretleri üzerlerinden Çirmen ḳażāsı arpalıḳ virilüp sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinde Nā'ib-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi yirine s̱āniyen Ṣofya ḳażāsı tevcīh olınduḳda arpalıḳları daḫı ilḥāk olındı. Yüz yedi Rebīʻü'l-evvel'inde Çirmen ḳażāsı Arıḳ-zāde Meḥemmed Efendi'ye arpalıḳ taʻyīn olınmış idi. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında ḳāżī iken dā'in-i ecel müteḳāżī ve ḳażā-yı deyn-i vācibü'l-edā-yı cāna rāżī olduḳlarında yirlerine Bolı müftīsi Muṣṭafā Efendi ḳāḍī oldı.[1]

Mevlānā-yı merḳūm dāḫil-i ʻidād-ı erbāb-ı rüsūm, nīk-ḫaṣlet, ṣāfī-ṭaviyyet idi.

Celeb Ḥüseyn Efendi

el-Mevlā Ḥüseyn. Vilāyet-i Anḳara ḳurbinde Ayaş ḳaṣabasından ḳarīn-i intiʻāş olup dārü'l-mülk-i İstanbul'a duḫūl ve Ġalaṭa Sarāyı'nda ġılmānān-ı şehriyārī zümresine vuṣūl bulmış idi. Bir müddet taḥṣīl-i biżāʻa-i ʻilmiyyeye meşġūl baʻdehu kīlār oṭası ḫalīfeligine mevṣūl olup ḥasebe'l-istiṭāʻa tekmīl-i levāzım-ı ʻulūm itdükden ṣoñra ḥarem-i hümāyūndan yevmī elli aḳçe vaẓīfe taʻyīniyle ṭaşra çıḳup Muṣāḥib Muṣṭafā Paşa'ya intisāb ve Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi Dāmādı Muṣṭafā Efendi'den mülāzemetle kām-yāb olmışlar idi. Baʻde tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl iken biñ seksen ṭoḳuz Şevvāl'inde Ġalaṭ[2] Şaʻbān Efendi yirine Buḫāriyye Medresesi ḫāricine ʻāric olup ṭoḳsan iki Receb'inde Uzun Süleymān Efendi yirine Kepenekci Sinān Medresesi iḥsān olınmış idi. Ṭoḳsan altı Rebīʻü'l-evvel'inde Gelibolī[3] Meḥemmed Efendi yirine Ūlā-yı Ḫusrev Ketḫudā Medresesi sezā görilüp ṭoḳsan sekiz Rebīʻü'l-āḫir'inde Begler Ḫˇācesi Aḥmed Efendi yirine Murād Paşa-yı ʻAtīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde yirlerinde mūṣıla-i Ṣaḥn iʻtibār olındı. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında Nīfī İbrāhīm Efendi yirine Ḫānḳāh Medresesi'n tekyegāh eyleyüp yüz Rebīʻü'levvel'inde Tatar ʻAbdu'llāh-zāde Yaḥyā Efendi yi-

1 R 77b.
2 Ġalaṭ H: Ġalaṭalı R.
3 Gelibolī H: Gelibolılı R.

rine medāris-i Ṣaḥn'uñ birine i'tilā, yüz Ṣa'bān'ında Es'ad-zāde İmāmı Meḥemmed Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Mu'īd Aḥmed Efendi Medresesi'ne irtiḳā itmişler idi. Yüz üç Cumāde'l-ūlā'sında Çeşmī-zāde 'Abdü'l-kerīm Efendi yirine Sinān Paşa dārü'l-ifādesine sāye ṣalup yüz altı Ramażān'ında Dede es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirlerine Üsküdar Mihrümāhı'na pertev-endāz olmışlar idi. Yüz yedi Receb'inüñ muntaṣıfında ders ü devri tamām ve 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām eyleyüp Ebā Eyyūb-i Enṣārī civārında defn olındılar. Medrese-i maḥlūleleri Keşfī 'Abdu'llāh Efendi'ye in'ām olındı.

Mevlānā-yı mezbūr ma'ārif-i 'ilmiyye ile meşhūr, 'ālim-i 'āmil, ṣāliḥ-i ṣāf-dil idi.

Kürd Aḥmed Aġa-zāde Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Muṣṭafā bin Aḥmed. Ocaḳ aġalarından biñ yüz tārīḫinde 'āzim-i 'ālem-i 'uḳbā olan Kürd Aḥmed Aġa'nuñ ferzend-i mihter-i ercmendi Muṣṭafā Efendi'dür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi'den mülāzemetle ber-murād olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ ṭoḳsan bir Ẕi'l-ḥicce'sinde Debbāġ-zāde Ṣun'u'llāh Efendi yirine Defterdār Yaḥyā Medresesi ḫāricine 'āric, ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Meḥemmed Efendi **[67[a]]** yirine Ma'lūl-zāde Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Ṭoḳsan beş Ṣafer'inde 'azl olınup medresesi Ṭosyevī Muṣṭafā Efendi ḥażretlerine tevcīh olındı. Ṭoḳsan sekiz Cumāde'l-ūlā'sında ṯāniyen ṭarīḳa duḫūl ve Resūl Efendi Dāmādı Seyyid Ḥasan Efendi yirine Şeyḫ Muḥyī'd-dīn el-Ḳocevī Medresesi'ne vuṣūl buldı. Ṭoḳsan ṭoḳuz Şevvāl'inde Bosnevī Ḥasan Efendi yirine Ḫalīl Paşa Medresesi i'ṭā, yüz beş Ṣafer'inde Uzunī-zāde Süleymān Efendi yirine Cezerī Ḳāsım Paşa Medresesi ile kām-revā olmış idi. Yüz yedi Receb'inde rıḥlet ve 'ālem-i 'uḳbāya 'azīmet eyleyüp Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında vālidi cenbinde medfūn ve medrese-i maḥlūlelesi ile Kürd Aḥmed Efendi memnūn ḳılındı.

Merḥūm-ı merḳūm[1] "Kürd Aḥmed Aġa-zāde Efendi" dimekle[2] ma'lūm, dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı rüsūm, ṭālib-i intisāb-ı 'ulūm idi.

1 merḳūm H: mezbūr R.
2 dimekle H: dinmekle R.

Ḳınalı Ebū Bekr Efendi

el-Mevlā Ebū Bekr. Diyār-ı Mar'aş'dan ẓuhūr[1] ve "Ḳınalı Ebū Bekr Efendi" dimekle[2] meşhūr olup dārü'l-mülk-i İstanbul'a 'azīmet ve Tevfīḳī-zāde Meḥemmed Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz bir[3] Cumāde'l-ūlā'sında Mü'min Efendi Dāmādı İsmā'īl Efendi maḥlūlinden Cenābī Efendi Medresesi ḫāricine 'āric ve beyne'l-aḳrān şeref-i imtiyāz ile mübtehic olmış idi. Yüz yedi Receb'inde irtiḥāl ve 'ālem-i ervāḥa isti'cāl itdükde medrese-i maḥlūlesi Alaşehrli 'Abdu'llāh Efendi birāder-zādesi Muṣṭafā Efendi'ye intiḳāl eyledi.

Mevlānā-yı mezbūr faẓīlet-i 'ilmiyye ile meşhūr, emṡāli miyānında isti'dād ile 'alem, ṣāliḥ ü nīk-nefs ādem idi.

Naḳībü'l-eşrāf Nefes-zāde es-Seyyid 'Abdu'r-raḥmān Efendi {Vālī}

el-Mevlā es-Seyyid 'Abdu'r-raḥmān. Medīne-i Anḳara'da imām u ḫaṭīb bir merd-i lebībüñ ferzend-i ercmendi ve maḫdūm-ı ḫıredmendi Nefes-zāde es-Seyyid 'Abdu'r-raḥmān Efendi'dür. Taḥṣīl-i meleke-i isti'dād ve i'māl-i biżā'a-i māder-zād ile 'ulemā-yı 'aṣrından kesb-i ma'ārif ü fünūn ve tekmīl-i levāzım-ı mefrūż u mesnūn itdükden ṣoñra belde-i meẕkūrede vāḳı'a Ḥācī Bayram Medresesi maḥlūl olmaġın medrese-i mezbūre ṭalebiyle Dārü's-salṭanati'l-'aliyye maḥmiyyetü'l-Ḳosṭanṭıniyye'ye ḳudūm ve Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi'ye 'arż-ı maṭlab ü merūm eyledükde biżā'alarından isti'lām içün tefsīr-i şerīfden imtiḥān eyleyüp

Mıṣrā'

قدر زر زرگر شناسد قدر گوهر گوهری[4]

feḥvāsınca müsteḥaḳ-ı ikrām-ı kirām olduḳları nümāyān olıcaḳ kenārda iḳāmetlerin istiḥsān itmeyüp bir miḳdār mekṡ ü tevaḳḳuf ile emr buyurup bir iki ay mürūrında cenāblarından mülāzım[5] ve maḫdūm-ı 'ālī-ḳadrlerine mü'eddib

1 R 78a.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 biñ yüz bir R: biñ yüz H.
4 "Altının kıymetini sarraf, incinin kıymetini de inci satan bilir."
5 mülāzım H: mülāzemet R.

ü mu'allim ḳılmaġla mümtāz ve kendülerden telemmüẕ ü istifāde ile ser-efrāz[1] itmişler idi. Devr-i medāris iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ seksen Cumāde'l-āḫire'sinde Grebneşī Muṣṭafā Efendi yirine Bāzirgānbaşı Medresesi ile kām-revā, seksen bir Muḥarrem'inde Paşa-zāde İbrāhīm Efendi yirine Ümmü'l-veled Medresesi'ne revnaḳ-baḫşā olup seksen üç Muḥarrem'inde selefleri Muṣṭafā Efendi yirine Sekbān 'Alī Medresesi in'ām, seksen dört Receb'inde Ḫandān-zāde Meḥemmed Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Mu'īd Aḥmed Efendi Medresesi ile ikrām olındılar. Seksen yedi Ramażān'ında 'Ārif 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'nüñ birinde ḳarār-dāde, seksen sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Şāmī 'Abdü'l-bāḳī maḥlūlinden Zāl Paşa Medresesi'nde mesned-efrūz-ı ifāde olmışlar idi. Ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde 'Adil-cevāzī 'Ömer Efendi yirine Ṯāniye-i Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi'ne i'tilā, ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Ca'fer-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine medrese-i mezbūrenüñ ūlāsına irtiḳā eyleyüp ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında 'Aṭā'u'l-lāh Meḥemmed Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'den birine terfī', ṭoḳsan sekiz Receb'inde Çāvuş-zāde Aḥmed Efendi yirine Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymān Ḫānī ile tevḳī' olındılar. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Ḫ̆āce es-Seyyid **[67b]** Feyżu'llāh Efendi yirine naḳībü'l-eşrāf ve Burusa pāyesi ve Būy-ābād ḳażāsı arpalıġıyla maẓhar-ı elṭāf olup ba'dehu İstanbul pāyesi żamīmesiyle tekrīm olındılar. Yüz Muḥarrem'inde Anaṭolı pāyesi ve Fındıḳlılı 'Abdī Efendi üzerinden Mudurnı ḳażāsına, Aṭranos ḳażāsı daḫı ilḥāḳ olınup żamīme-i revātibleri ḳılındı. Yüz bir Ramażān'ında 'azl olınduḳlarında ṣadr-ı celīl-i neḳābet Başmaḳcı-zāde es-Seyyid[2] 'Alī Efendi'ye erzānī görildi. Yüz iki Şevvāl'inde Rūmili pāyesi[3] iḥsānıyla Fenārī-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi üzerinden Balıkesir ve Edremid ḳażāları arpalıḳ ta'yīn olınup Mudurnı ḳażāsı Ṣalbaş Aḥmed Efendi'ye ve Būy-ābād ḳażāsı Gümüşayaḳ-zāde Meḥemmed Efendi'ye ve Aṭranos ḳażāsı Fenārī-zāde Seyyid Aḥmed Efendi'ye virildi. Yüz altı Rebī'ü'l-āḫir'inde Bolevī Birāderi 'Alī Efendi üzerinden Vize ve Keşān ḳażāları tevcīh olınup Edremid ḳażāsı selefleri 'Alī Efendi'ye virildi. Yüz yedi Ramażān'ında ẕātü'l-cenb marażına mübtelā olup 'īd-ı fiṭruñ ibtidā güni intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa irtiḥāl itdüklerinde Edrineḳapusı ḫāricinde defn olındılar. Maḥlūl olan arpalıḳların-

1 ser-efrāz H: ser-firār R.
2 es-Seyyid H: Seyyid R.
3 R 78b.

dan Balıkesir ḳażāsı sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ḥasan Efendi ḥażretlerine virilüp ve Vize ḳażāsı merḥūm-ı mezbūruñ evlādlarınuñ mihteri Meḥemmed ʻAzīz Efendi'ye maʻīşet taʻyīn olınup Keşān ḳażāsı Re'īsü'l-eṭibbā Nūḥ Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr ʻilm ü fażlla meşhūr, ḥarīṣ-i deryā-keşān-ı iştiġāl, leb-teşne-i zülāl-i fażl u kemāl, ekser-i fünūna şāmil, vādīsinde kāmil, mā-lā-yaʻnīden muʻriż, ʻilm ü ʻibādete mütemaḥḥıż, ḥasenü'l-aḫlāḳ, ṭayyibü'l-aʻrāḳ, edīb ü erīb, vaḳūr u mehīb idi.

Āsār-ı dil-güşālarından Vālī maḫlaṣı ile ʻArabī ve Türkī eşʻār-ı belāġat-şiʻārları olduġından māʻadā baʻż-ı maḥalle taʻlīḳaları vardur. Bu ebyāt güftārlarındandur:

Naẓm

Görüp zencīr-i gīsūsın o şūḫ-ı Leyli-i ḥüsnüñ
Düşüp sevdāya oldı dilde āsār-ı cünūn peydā

Ve lehu

Ṣadef-ṣıfat ḳulaġuñ dut[1] sözüm güherlerine
Zamānla güzelüm kān-ı dürr-i ʻirfān ol

Ve lehu

Ṣaḳın seni ḳurd yir sözümi dut[2] ḥaẓer eyle
Gel ḳoyına gel ḳuzıcıġum yatma yabānda

Ve lehu

Ḫayāl-i cünbiş-i zülfüñle dil pür-ıżṭırāb oldı
Resen üzre ṣan ol cānbāzdur kim lerze-yāb oldı

N'ola zülfi ruḫ-ı rengīni üzre ḫam-be-ḫam olsa
O mū kim aḫger üzre düşdi ol pür pīç ü tāb oldı

1 dut H: ṭut R.
2 dut H: ṭut R.

Binüp bād-ı ṣabāya ġurfe-i vaṣla çıḳar elbet
Reh-i 'ışḳında yāruñ Vāliyā ol kim türāb oldı

Seyyid 'Oṯmān Efendi[1]

el-Mevlā es-Seyyid 'Oṯmān. Erzincānī'dür. Taḥṣīl-i 'ilme himmet ve 'ulemāyı kirāmuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz altı Receb'inde ibtidā iḥdāṯ olınan Ca'fer Çelebi Medresesi ḫāricine 'āric ve beyne'l-aḳrān şeref-i imtiyāz ile mübtehic olmış idi. Yüz yedi Ramażān'ında fevt olup medrese-i maḥlūlesi Pīr Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm ḥiṣṣemend-i ma'ārif ü 'ulūm idi.

Ḳaramanī Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed ibn[2] Meḥemmed ibn el-Ḥāc İsmā'īl. Diyār-ı Ḳaraman'dan ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ilāhīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr idüp dāḫil-i silk-i erbāb-ı isti'dād ve ba'ż-ı 'ulemādan mülāzemetle ber-murād olduḳdan ṣoñra devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yetmiş iki Ẕi'l-ḳa'de'sinde Rodosī Aḥmed Efendi yirine Ḥācī İlyās Medresesi ḫāricine 'āric, seksen Cumāde'l-āḫire'sinde Ḥammāmcı-zāde Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Aḫī Çelebi Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar[3] idi. Seksen altı Cumāde'l-āḫire'sinde Dāvūd-zāde İbrāhīm Efendi yirine Siyāvuş Paşa Medresesi virilüp seksen sekiz Şa'bān'ında 'Alī Efendi-zāde Meḥemmed Efendi yirine Monlā Gürānī Medresesi erzānī görilüp sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde Nā'ib Meḥemmed Efendi yirine Kürkcibaşı Medresesi'ne taḥrīk olındılar. Seksen **[68[a]]** ṭoḳuz Şa'bān'ında 'Īsā-zāde 'Azīz Efendi yirine Sinān[4] Paşa Medresesi'ne mevṣūl, ṭoḳsan bir Cumāde'l-āḫire'sinde İdrīs Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ biriyle nā'ilü'l-me'mūl olup ṭoḳsan iki Receb'nde selefi İdrīs Efendi yirine Dāvud Paşa Medresesi'ne gelüp ṭoḳsan dört Ramażān'ında Ṭabīb

1 Evvelu müderrisin bi-medreseti Ca'fer Çelebi. Fī 4 Receb sene 1106. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]
2 ibn H: bin R.
3 olmışlar H: olmış R.
4 R 79a.

Seyyid Ḫalīl Efendi yirine Ḳadırġa Limanı'nda vāḳı'a Meḥemmed Paşa Medresesi'ne i'tilā, ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde Ḳuyumcı-zāde Meḥemmed Efendi Maḥlūlinden Maḥmūd Paşa Medresesi'ne irtiḳā eyleyüp ṭoḳsan sekiz Receb'inde 'İmād-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Ḳāsım Paşa Medresesi sezā görilmiş idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Ḥıfẓī Muṣṭafā Efendi yirine Ūlā-yı Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi ile tekrīm, sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında selef-i sālifi İdrīs Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'den biriyle ta'ẓīm olınup yüz Cumāde'l-ūlā'sında sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle selef-i sālifi Seyyid Ḫalīl Efendi maḥlūlinden Medīne-i Münevvere ḳażāsıyla teşrīf olınmışlar idi. Yüz iki Muḥarrem'inde munfaṣıl ve ol maḳām-ı celīle Dizdār-zāde Meḥemmed Efendi vāṣıl oldı. Bu ḥāl üzere güzārende-i evḳāt iken biñ yüz yedi Şevvāl'inüñ yigirmi üçinci güni rıḥlet ve 'īdgāh-ı ervāḥa 'azīmet eyleyüp Edrineḳapusı ḫāricinde defn olındılar.

Mevlānā-yı mezbūr "Ḳaramanī Aḥmed Efendi" dimekle[1] meşhūr, ḥiṣṣedār-ı ni'met-ḫāne-i 'ulūm, ṣalāḥ-ı ḥālle ma'lūm, ẕī-ṣervet, bāzirgān-ṭabī'at idi. Fāżıl Uzun Ḥasan Efendi ile 'aḳd-i peyvend-i muṣāheret itmişler idi.

Ḳonevī Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Muṣṭafā. Ḳonevī'dür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād 'ulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzemetle ber-murād olup devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz dört Ẕi'l-ḥicce'sinde Hādī-zāde Feyżu'llāh Efendi yirine Üçbaş Nūrü'd-dīn Medresesi ḫāricine 'āric ve beyne'l-aḳrān şeref-i imtiyāzla mübtehic olmış idi. Yüz yedi Şevvāl'inde fevt olup medrese-i maḥlūlesi Seyyid 'Alī Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm ṣalāḥ-ı ḥālle ma'lūm idi.

Ḳonya Müftīsi Seyyid Aḥmed Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Aḥmed. Dārü'l-mülk-i Ḳaraman olan Ḳonya şehrinden ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr eyleyüp ṭarīḳ-ı pürtevfīḳ-ı 'ilmīye 'azīmet ve Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet itdükden ṣoñra devr-i medāris ve 'aḳd-i mecālis iderek ḳırḳ

1 dimekle H: dinmekle R.

aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken masḳaṭ-ı re'si olan medīne-i Ḳonya'da meẕūnen bi'l-iftā olmış idi. Biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Memek-zāde Teẕkirecisi Meḥemmed Efendi arpalıġı olan 'Ayntāb ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet 'ināyet olınup yüz Ṣafer'inde 'azl olınduḳlarında manṣıb-ı mezbūr Vardarī Şeyḫ-zāde 'Abdü'l-ġanī Efendi'ye arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz altı Ramażān'ında Diyārbekr pāyesi żamīmesiyle Aḳ Maḥmūd Efendi arpalığı olan Sinob ḳażāsına manṣūb ḳılınup yüz yedi Cumāde'l-ūlā'sında 'azl ü infiṣāl vāḳi' olduḳda manṣıb-ı merḳūm ber-vech-i arpalıḳ ḫalefleri 'Abdü'l-ġanī Efendi'ye tevcīh olındı. Bunlar ba'de'l-'azl belde-i Ḳosṭanṭıniyye'ye vāṣıl olduḳlarında mizāclarında nev'en iḫtilāl ẓāhir olmaġla masḳaṭ-ı re'sleri olan Ḳonya şehrine 'azīmet itdiler. Ba'de'l-vuṣūl güẕārende-i eyyām iken sene-i meẕkūre evāḫirinde 'ālem-i ervāḥa ḫırām eyleyüp belde-i merḳūmede defn olındı.

Mevlānā-yı mezbūr fażīlet-i 'ilmiyye ile meşhūr idi.

Sirkeci-zāde 'Abdu'llāh Efendi

el-Mevlā 'Abdu'llāh. Ḫalīc-i Ḳosṭanṭıniyye'ye nāẓır olan ḳaṣaba-i Ḳāsım Paşa'da bir sirkecinüñ ferzend-i ḫayru'l-ḫalefidür. Tevfīḳ-ı Ḫudā-dād ile taḥṣīl-i meleke-i isti'dād ve Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi'den[1] mülāzemetle ber-murād olup devr-i medāris iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ seksen yedi Ramażān'ında Şāmī Ḥüseyn Efendi yirine Maġnisalı Çelebi Medresesi ḫāricine 'āric, **[68[b]]** ṭoḳsan iki Receb'inde Ḳaṣīr Aḥmed Efendi yirine Ṣāniye-i Mesīḥ Paşa Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde Fettāḥ-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Süleymān Ṣubaşı Medresesi virilüp ṭoḳsan sekiz Cumāde'l-ūlā'sında Bekrī-zāde 'Alī Efendi maḥlūlinden İbrāhīm Paşa-yı Cedīd Medresesi ile ḳadr ü menziletleri mezīd oldı[2]. Ṭoḳsan ṭoḳuz Şa'bān'ında Bekrī-zāde Aḥmed Efendi yirine Pīrī Paşa Medresesi'ne irtiḳā, yüz bir Rebī'ü'l-evvel'inde Seyyid Süleymān Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ birine i'tilā itmişler[3] idi. Sene-i meẕkūre Şa'bān'ında Ḥamīdī Ḥüseyn Efendi yirine Ġażanfer Aġa Medresesi'ne gelüp yüz iki Şevvāl'inde Muṣāḥib Paşa Ḫ̆ācesi İbrāhīm Efendi yirine 'Alī Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne

1 R 79b.
2 oldı H: olup R.
3 itmişler H: itmiş R.

ḥaḳīk olup yüz altı Muḥarrem'inde Şemsü'd-dīn-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Ūlā-yı Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi iḥsān olındı. Yüz sekiz Ṣafer'inde rıḥlet ve 'ālem-i 'uḳbāya 'azīmet eyledüklerinde medrese-i maḥlūlelerinde Sāriḳu'l-baḥr Ḥüseyn Efendi-zāde Meḥemmed Emīn Efendi ferş-i seccāde-i dirāset eyledi.

Mevlānā-yı mezbūr kemāl-i diyānetle meşhūr, edīb ü lebīb, niṣāb-ı faẓīletden ṣāḥib-i naṣīb idi.

Ḳasṭamonī Ḳara Ḥasan Efendi

el-Mevlā el-Ḥāc Ḥasan bin Veliyyü'd-dīn. Vilāyet-i Ḳasṭamonı'dan bedīdār ve "Ḳara Ḥasan Efendi" dimekle[1] şöhret-şi'ār olup dārü'l-mülk-i İstanbul'a vāṣıl ve 'ulemānuñ birinden şeref-i mülāzemete nā'il olmış idi. Devr-i medāris iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ altmış yedi Receb'inde ibtidā iḥdāṯ olınan Sinān Aġa Medresesi tevcīh olınup yetmiş iki Ṣafer'inde Selanik Uġrısı 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine 'Abdu'r-raḥmān Paşa Medresesi'ne ḥareketle kām-revā, seksen dört Rebī'ü'l-evvel'inde Ṣa'rānī-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ṯāniye-i Ḳılıç 'Alī Paşa Medresesi i'ṭā olındı. Seksen beş Ramażān'ında Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi yirine Cānbāziyye Medresesi virilüp seksen altı Muḥarrem'inde Ḳara Ebū Bekr Efendi yirine Küçükçekmece'de vāḳı'a 'Abdü's-selām Medresesi ile ikrām, ṭoḳsan bir Rebī'ü'l-evvel'inde Ḳudsī-zāde Teẕkirecisi Meḥemmed Efendi arpalığı olan Ḳonya ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet in'ām olınmış idi. Ṭoḳsan iki Receb'inde ma'zūl ve yirlerine Ṣirevī Aḥmed Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan beş Cumāde'l-ūlā'sında Ḥüseyn Efendi-zāde Yaḥyā Efendi yirine Mar'aş ḳażāsı virilüp ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında 'azl ve yirlerine Nu'mān Efendi vaṣl olındı. Yüz iki Receb'inde ordu ḳāḍīsi Süleymān Efendi yirine Saḳız ḳażāsı tevcīh olınup yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde munfaṣıl ve yirlerine Meḥemmed Efendi vāṣıl oldı. Yüz yedi Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ḳuyumcı-zāde Seyyid İsmā'īl Efendi yirine Kütāhiyye ḳażāsı 'ināyet olınmış idi. Yüz sekiz Ṣafer'inde mānend-i ẓıll-ı zā'il ṣaḥīfe-i 'ālemden mużmaḥil olup manṣıb-ı maḥlūle Moravī Yaḥyā Efendi nā'il oldı.

Mevlānā-yı mezbūr aḳrānı miyānında ḫayr ile meẕkūr, ḫāliṣü'l-cenān, ṭāhirü'l-lisān idi.

1 dimekle H: dinmekle R.

Naḳībü'l-eşrāf Fenārī-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Meḥemmed ibnü'l-mevlā es-Seyyid Meḥemmed Şeyḫī. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān İbrāhīm Ḫānī'den tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden dūdmān-ı Fenārī'den Şeyḫī Meḥemmed Efendi'nüñ maḫdūm-ı mihteri ve ferzend-i ferḫunde-[1]aḫteri Naḳībü'l-eşrāf Fenārī-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi'dür. Biñ ḳırḳ dört[2] senesi ḫilālinde sāḥil-i vücūda vürūd eyleyüp taḥṣīl-i levāzım-ı maḫdūmiyyet ile evḳāt-güẕār iken ṣadr-ı vālā-ḳadr Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi'den mülāzım ve ṭarīḳ-ı ırşīye 'āzim olup ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ altmış bir Cumāde'l-āḫire'sinde Martolos-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine[3] Defterdār Yaḥyā Medresesi ile kām-revā, altmış dört Ṣa'bān'ında Ḳonevī Meḥemmed Efendi yirine Maġnisalı Çelebi Medresesi'ne revnaḳ-baḫşā olmışlar[4] idi. Altmış beş Rebī'ü'l-evvel'inde yirlerinde dāḫil i'tibār olınup altmış yedi Receb'inde Ṣadrü'd-dīn-zāde Fetḥu'llāh Efendi yirine Monlā Gürānī Medresesi erzānī görilmiş idi. Altmış sekiz Ṣafer'inde Ḳulaḳ Şeyḫ-zāde Seyyid Muṣṭafā **[69[a]]** Efendi yirine Rüstem Paşa Medresesi ile ser-efrāz, yetmiş Receb'inde Kemāl-zāde Aḥmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'den birine sāye-endāz olup yetmiş iki Ṣafer'inde Aḳ Maḥmūd Efendi yirlerine Edrineḳapusı'nda vāḳı'a Mihrümāh Sulṭān Medresesi iḥsān, yetmiş dört Cumāde'l-āḫire'sinde Muḥarrem-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine[5] Gevher Ḫān Sulṭān Medresesi şāyān görildi. Yetmiş beş Receb'inde Ḫaṭṭāṭ 'Ömer Efendi yirine Ḫāḳāniyye-i Vefā'da basṭ-ı seccāde-i ifāde eyleyüp yetmiş sekiz Muḥarrem'inde Şehlā 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Ḳuds-i dārü'l-üns ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınmış idi. Yetmiş ṭoḳuz Receb'inde ma'zūl ve yirlerine Aḫī-zāde 'Abdü'l-ḥalīm Efendi mevṣūl oldı. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde Razlıḳ ḳażāsı żamīmesiyle İmām-zāde İbrāhīm Efendi maḥlūlinden Ḫayrabolı ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup seksen bir Receb'inde Es'ad-zāde Seyyid Meḥemmed Sa'īd Efendi üzerinden Vize ḳażāsı daḫı żamm olındı. Seksen beş Ṣa'bān'ında Şām-ı şeref-encām pāyesi żamīmesiyle Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh[6] Efendi yirine İzmir ḳażāsıyla tevḳīr olınduḳ-

1 R 80a.
2 ḳırḳ dört H: ḳırḳ R.
3 yirine H: yirlerine R.
4 olmışlar H: olmış R.
5 Mihrümāh Sulṭān Medresesi iḥsān, yetmiş dört Cumāde'l-āḫire'sinde Muḥarrem-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine R: -H.
6 Feyżu'llāh R: Feyżī H.

larında arpalıḳlarından Vize ḳażāsı Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretlerinüñ żamīme-i revātibleri ḳılınup Ḫayrabolı ḳażāsı Rodosī Aḥmed Efendi'ye ve Razlıḳ ḳażāsı Çāker Aġa-zāde Ḫalīl Efendi'ye virildi. Seksen altı Şevvāl'inde 'azl ve yirlerine Ḳabaṣaḳal Aḥmed Efendi vaṣl olındı. Ṭoḳsan Ramażān'ında Edrine pāyesi iḥsān olınup ṭoḳsan bir Cumāde'l-āḫire'sinde Memek-zāde Teẕkirecisi Meḥemmed Efendi yirine bi'l-fi'l Edrine ḳażāsına irtiḳā eyleyüp ṭoḳsan iki Cumāde'l-ūlā'sında munfaṣıl ve yirlerine Ṭrabzonī İbrāhīm Efendi vāṣıl oldı. Ṭoḳsan üç Ṣafer'inde selefleri Memek-zāde Teẕkirecisi Meḥemmed Efendi üzerinden Menemen ma'a Foçalar ve Ḫarmencik ḳażāları arpalıḳ virilüp ṭoḳsan dört Rebī'ü'l-evvel'inde Mekke-i Mükerreme pāyesiyle tekrīm olındılar[1]. Ṭoḳsan sekiz Ramażān'ında Müfettiş İbrāhīm Efendi def'a-i ṯāniyesi yirine İstanbul ḳażāsına mevṣūl olduḳlarında arpalıḳlarından Ḫarmencik ḳażāsı ḳużāt-ı ḳaṣabāta virilüp Menemen ma'a Foçalar ber-vech-i mevleviyyet Gümüşayaḳ-zāde Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı. Sene-i merḳūme Ẕi'l-ḥicce'sinde seferde vāḳi' 'asker-i İslām emr-i 'aẓīm-i cülūsa ḳıyām mülāḥaẓasıyla cānib-i Ḳosṭanṭıniyye'ye imāle-i licām itmeleri bā'iṯ-i taḥrīk-i evhām olmaġla ḳażā-yı mezbūrdan ibā ve bi'ṭ-ṭav' 'azle rıżā göstermeleriyle yirleri Anṭāḳıyyeli Muṣṭafā Efendi'ye i'ṭā olındı. Ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Es'ad-zāde Seyyid Meḥemmed Sa'īd Efendi maḥlūlinden Balıkesir ma'a Balya ḳażāları arpalıḳ virildi. Yüz Ẕi'l-ḥicce'sinde Anaṭolı pāyesiyle i'zāz olınup yüz bir Receb'inde 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi üzerlerinden Edremid ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınup[2] yüz iki Şevvāl'inde arpalıḳları Başmaḳcı-zāde Seyyid 'Alī Efendi üzerlerinden Mar'aş ḳażāsına tebdīl ve Balıkesir ve Edremid ḳażālarıyla Nefes-zāde Seyyid 'Abdu'r-raḥmān Efendi tebcīl ḳılındılar. Yüz beş Şevvāl'inde Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi yirine bi'l-fi'l Anaṭolı ṣadāretiyle be-kām olduḳlarında arpalıḳları Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi'ye in'ām olındı. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde Rūmili pāyesiyle ikrām, yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında selef-i sālifleri Başmaḳcı-zāde Efendi yirlerine neḳābet-i sādāt-ı kirām manṣıbıyla nā'ilü'l-merām olmışlar idi. Sene-i merḳūme Ša'bān'ında 'azl olınup Anaṭolı ṣadāretiyle Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi ber-murād ve ḫıdmet-i neḳābet ile Ḫ̆āce-zāde Seyyid 'Oṯmān Efendi mesrūrü'l-fu'ād **[69b]** oldılar. Bunlara Ḳavuḳcı-zāde 'Abdu'llāh Efendi manṣıbı olan Toḳat ḳażāsı arpalıḳ

1 olındılar H: olındı R.
2 R 80b.

virildi. Sene-i mezbūre Şevvāl'inde A'rec-zāde 'Abdu'llāh Efendi üzerlerinden Gelibolı ḳażāsına tebdīl ve Toḳat ḳażāsı arpalıġıyla Ḫˇāce es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi tebcīl ḳılındılar. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde Şa'bān-zāde maḫdūmları ma'īşeti olan Cisr-i Ergene ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılındı. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz sekiz Rebī'ü'l-evvel'inde intiḳāl ve cāygāh-ı ervāḥ-ı mü'minīne irtiḥāl eyledi. Edirḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında defn olınup maḥlūl olan arpalıḳlarından Gelibolı ḳażāsı Evliyā Meḥemmed Efendi'ye ve Cisr-i Ergene ḳażāsı Bolevī Birāderi 'Alī Efendi'ye virildi.

Mevlānā-yı merḳūm maḫdūm-ı ma'ālī-rüsūm, kerīmü'l-aḫlāḳ, ṭayyibü'l-a'rāḳ, ḫāliṣü'l-cenān, ṭāhirü'l-lisān, ḫoş-ṣoḥbet ü[1] germ-ülfet, nīk-ḫaṣlet ü ṣāfī-ṭaviyyet idi.

Ṣubḥī Aḥmed Efendi {Ṣubḥī}

el-Mevlā Aḥmed. Tekfūrṭaġlı'dur. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi'den mülāzemetle ber-murād olup devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Ṭosyevī Muṣṭafā Efendi ḥażretleri yirlerine Ma'lūl-zāde Medresesi ḫāricine 'āric, yüz bir Şa'bān'ında yirlerinde dāḫil i'tibār olınup yüz altı Muḥarrem'inde Ser-bendī-zāde Ebu's-su'ūd Efendi yirine Papasoġlı Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Yüz sekiz Rebī'ü'l-āḫir'inde İstanbul'da sākin olduġı menzilde maḳtūl bulınup medrese-i maḥlūlesine Erzincānī Seyyid 'Alī Efendi teẕkirecileri 'Oṯmān Efendi mevṣūl oldı.

Merḥūm-ı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı rüsūm, 'ilm ü ma'rifetle ma'lūm, ṭālib-i intisāb-ı 'ulūm idi.

Āṯārından Ṣubḥī maḫlaṣı ile eş'ār-ı olup bu beyt andan nümūnedārdur:

Beyt

Bir ayaġ üzre eyleyüp ḫıdmet
Bezm-i yāra döner şarāb u kebāb

1 ḫoş-ṣoḥbet ü H: -R.

Alaşehrli Eyyūb-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlā el-Ḥāc Meḥemmed bin Eyyūb. Alaşehrli'dür. Taḥṣīl-i ser-māye-i ʻulūm ve tekmīl-i levāzım-ı manṭūḳ u mefhūm itdükden ṣoñra dārü'l-mülk-i İstanbul'a dāḫil ve ṣudūr-ı kirāmdan hem-şehrīsi ʻAbdu'llāh Efendi'nüñ ḫıdmetlerine vāṣıl olmaġla mülāzemetlerin iktisāb ve şeref-i muṣāheretleriyle kāmyāb olmış idi. Baʻde tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl iken biñ yüz altı Cumāde'l-āḫire'sinde Üsküdarī İsmāʻīl Efendi maḥlūlinden İskender Beg maʻa ʻAraḳıyyeci Üveys Medresesi ḫāriciyle be-kām, yüz yedi Şevvāl'inde Ḳāḍī-zāde Ḥüseyn Efendi yirine Kūsec ʻAlī Beg Medresesi'ne ḥareketle nā'i-lü'l-merām olmışlar idi. Yüz sekiz Cumāde'l-ūlā'sında ders ü devri tamām ve ʻālem-i ʻuḳbāya ḫırām itdüklerinde[1] medrese-i maḥlūleleri Elmās Meḥemmed Paşa Birāder-zādesi İsmāʻīl Beg Efendi'ye inʻām olındı.

Mevlānā-yı mezbūr maʻārif-i ʻilmiyye ile meşhūr, ḫoş-ṣoḥbet, ḳābil-i üns ü ülfet idi.

Derzī-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Dārü's-salṭanati'l-aliyye maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'de Derzī-zāde nām bir imāmuñ ferzend-i ercmendi olup ibtidā-yı ḥālde vālid-i mācidleri yirine muḳtedā-yı enām olmış idi. Bir müddetden ṣoñra Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi'ye mülāzemet içün ʻarż-ı ḥāl itdüklerinde baʻde'l-imtiḥān Erżurūmī Meḥemmed Efendi'ye muʻīd taʻyīn itdiler. Biñ seksen üç Muḥarrem'inde meẕkūruñ Ṣaḥn Medresesi iʻādesinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse ʻāzim olup devr-i merātib[2] iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl iken biñ ṭoḳsan sekiz Cumāde'l-ūlā'sında Ṣayyādbaşı Medresesi ḫāricine şāyān, yüz bir Ẕi'l-ḥicce'sinde Seyrek-zāde Efendi ḥażretleri ḫışmı[3] Seyyid ʻAbdu'r-raḥmān Efendi yirine Miʻmār Sinān Medresesi **[70ᵃ]** iḥsān olındı. Yüz beş Ṣafer'inde Kebīrī-zāde rebībi Yaḥyā Efendi yirine Ṣāniye-i Nişāncı Paşa-yı Cedīd Medresesi ile ḳadr ü menziletleri mezīd olup yüz altı Ẕi'l-ḥicce'sinde Uzunī-zāde

1 R 81a.
2 merātib H: medāris R.
3 Efendi ḥażretleri ḫışmı H: -R.

Süleymān Efendi yirine Ḫˇāce Ḫayrü'd-dīn dārü'l-ifādesinde mekīn olmışlar idi. Yüz sekiz Cumāde'l-ūlā'sında rıḥlet ve 'ālem-i 'uḳbāya 'azīmet eyleyüp medrese-i maḥlūlelerinde İmām-ı Sulṭānī Maḥmūd Efendi basṭ-ı seccāde-i dirāset eylediler.

Mevlānā-yı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı 'ulūm, ḫoş-ṭab' u ṣāḥib-'irfān, "Derzī-zāde Efendi" dimekle[1] müşārun ileyh bi'l-benān idi.

Efṭas Şeyḫī Seyyid Meḥemmed Efendi [Es'ad-zāde Efendi Emīri]

el-Mevlā es-Seyyid Meḥemmed Şeyḫī ibn 'Abdü'l-bāḳī. Belde-i Anḳara'da me'ẕūn bi'l-iftā olan 'Abdü'l-bāḳī Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi "Efṭas Efendi" 'unvānıyla meşhūr Şeyḫī[2] Seyyid Meḥemmed Efendi'dür. Taḥṣīl-i meleke-i isti'dād içün Ders-i 'Ām Ṣāliḥ Efendi'den ve ba'ż-ı esātiẕe-i kirāmdan sa'y ü ictihād üzere iken biñ yetmiş üç Rebī'ü'l-āḫir'inde Ḳadrī Efendi merḥūmuñ def'a-i ūlā ṣadr-ı Rūm'a teşrīflerinden mülāzemete ḳabūl buyrılup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ seksen dört Ṣa'bān'ında ibtidā iḥdāṯ olınan Ḫalīfe-i Muḳābele-i Süvārī ma'a[3] Dersiyye-i İnceḳara Medresesi ḫāricine 'āric, seksen ṭoḳuz Ṣa'bān'ında Beyāżī-zāde Maḥmūd Efendi yirine Receb Paşa Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Ṭoḳsan iki Receb'inde Ḥüseyn Efendi-zāde Yaḥyā Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Ḥüseyn Efendi Medresesi in'ām olınup ṭoḳsan dört Ramażān'ında Dāvūd-zāde Meḥemmed Efendi yirine Monlā Gürānī Medresesi erzānī görilüp ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde Şehlā 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Mu'īd Aḥmed Efendi Medresesi ile ikrām olındılar. Ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Kebīrī-zāde Aḥmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ birine ḫırām eyleyüp yüz Muḥarrem'inde Emīn Meḥemmed Efendi yirine Yaḥyā Efendi Medresesi'ne i'tilā, yüz bir Ṣa'bān'ında Ḳırımī 'Abdü'l-ḥalīm Efendi yirine Rüstem Paşa Medresesi'ne irtiḳā itmişler idi. Yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde İzmir Müftīsi-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Ḫāṣekī Sulṭān Medresesi'ne şāyān, yüz sekiz Cumāde'l-āḫire'sinde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Ġalaṭ Ṣa'bān Efendi yirine Medīne-i Münevvere ḳażāsı iḥsān olınmış iken marīż ü

1 dimekle H: dinmekle R.
2 Şeyḫī H: -R.
3 Ḫalīfe-i Muḳābele-i Süvārī ma'a R: -H.

'alīl bulınmaġla ḳabūlden istiġnā[1] itmeleriyle ol manṣıb-ı celīl Ḳarabāġī Yūsuf Efendi'ye i'ṭā ve bunlar ṣıfru'l-yed ibḳā olınduḳlarından ṣoñra sene-i merḳūme[2] Receb'inde manṣıb-ı ḥayātdan daḫı munfaṣıl ve 'ālem-i 'uḳbāya vāṣıl oldı. Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī *'aleyhi'r-raḥmetü'l-Bārī*[3] türbe-i şerīfesi civārında defn olındılar.

Mevlānā-yı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı rüsūm, ṭarz u ṭavrı ḫūb, maḥbūbü'l-ḳulūb idi. Naḳībü'l-eşrāf Es'ad-zāde Seyyid Meḥemmed Sa'īd Efendi'nüñ ṣadāretleri ḥālinde teẕkirecilikleri ḫıdmetiyle şeref-yāb ve "Es'ad-zāde Efendi Emīri" dimekle[4] şöhret-yāb olmışlar idi.

Vardarī Şeyḫ-zāde 'Abdü'l-ġanī Efendi[5]

el-Mevlā 'Abdü'l-ġanī ibnü'l-mevlā Meḥemmed. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Murād Ḫān-ı Rābi''den tercemesi *Ẕeyl-i 'Aṭāyī*'de merḳūm 'Uşşāḳī-zāde Muṣṭafā Efendi merḥūmuñ ḥafīd-i sa'īdi ve devlet-i Sulṭān İbrāhīm Ḫānī'de tercemeleri bu cerīdenüñ *Cild-i Evvel*'inde taḥrīr olınan Vardarī Şeyḫ-zāde Meḥemmed Efendi'nüñ maḫdūm-ı reşīdi 'Abdü'l-ġanī Efendi'dür. 'Unfuvān-ı şebāblarında taḥṣīl-i ma'ārife sa'y-i tām ile i'dād-ı levāzım-ı isti'dād ve her nev'den vücūbı mertebesi kesbiyle ber-murād olduḳlarından ṣoñra Şeyḫü'l-İslām Yaḥyā Efendi'den mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'āzim olup devr-i medāris ve 'aḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ altmış dört Ša'bān'ında ibtidā iḥdāṯ olınan[6] Luṭfī Beg Medresesi ḫāriciyle kām-revā ve [7] اول مدرس درس بها oldılar. Altmış yedi Receb'inde yirlerinde ḥareket-i miṯliyye i'tibār olınup sene-i meẕkūre Şevvāl'inde Devātcı-zāde Şeyḫ Muṣṭafā Efendi yirine Üsküdar'da vāḳı'a Vālide-i 'Atīḳ Dārü'l-ḥadīṯi virilüp altmış sekiz Cumāde'l-ūlā'sında 'Ömer Efendi **[70b]** yirine Pirinçci Sinān Medresesi'ne ḥareket eyleyüp sene-i meẕkūre Ša'bān'ında Kirli Maḥmūd-zāde Aḥmed Efendi maḥlūlinden Merdümiyye Medresesi'ne gelüp altmış ṭoḳuz Ša'bān'ında Ḫazīnedār-zāde[8] Aḥmed

1 istiġnā R: isti'fā H.
2 R 81b.
3 "Bârî'nin (Allah) rahmeti onun üzerine olsun."
4 dimekle H: dinmekle R.
5 Evvelu müderrisin bi-medreseti Luṭfī Beg. Fī 8 Ša'bān sene 1064. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]
6 olınan H: olan R.
7 "Burada ders okutan ilk müderris."
8 Ḫazīnedār-zāde H: Ḫazīnedār R.

Efendi yirine Nişāncı Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olmışlar idi. Yetmiş Cumāde'l-ūlā'sında Gümüşayaḳ-zāde Meḥemmed Efendi yirine Fetḥiyye'de vāḳı'a Sinān Paşa Medresesi'ne şeref-baḫşā, yetmiş iki Şevvāl'inde Monlā-zāde Ḥasan Efendi yirine Meḥemmed Aġa Medresesi'ne revnaḳ-efzā olup yetmiş dört Cumāde'l-ūlā'sında 'Uşşāḳī-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biriyle i'zāz, yetmiş beş Muḥarrem'inde Küçük Bolevī Muṣṭafā Efendi yirine Dāvūd Paşa Medresesi ile ser-efrāz oldılar. Yetmiş ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Ṣa'bān-zāde Meḥemmed Efendi yirine 'Alī Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr eyleyüp seksen Rebī'ü'l-āḫir'inde Hābīl-zāde 'Ömer Efendi yirine Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī Medresesi ile ḳadr ü menziletleri mezīd oldı. Seksen bir Ẕi'l-ḥicce'sinde Aḳ Maḥmūd Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ biriyle talṭīf, seksen üç Rebī'ü'l-evvel'inde Yaḥyā-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Ḳuds-i Şerīf ḳażāsıyla[1] teşrīf olındılar. Seksen dört Ṣa'bān'ında Çuḳacı-zāde Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Medīne-i Münevvere ḳażāsına menḳūl ve yirlerine meşīḫat-i İslāmiyye'den munfaṣıl Esīrī Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Seksen beş Receb'inde mün'azil ve yirlerine Ṣaḥḥāf Resūl Efendi nā'il oldı. Seksen altı Cumāde'l-āḫire'sinde İmām-zāde Meḥemmed Sa'dī Efendi üzerinden Bāzārköyi ve Burusa Yeñişehri ḳażāları arpalıḳ virilmiş idi. Ṭoḳsan Cumāde'l-ūlā'sında Es'ad-zāde Seyyid Meḥemmed Ebu's-su'ūd Efendi yirine maḥrūsa-i Burusa ḳażāsına ḥākim ve revnaḳ-efrūz-ı maḥāfil ü maḥākim oldılar. Ṭoḳsan bir Rebī'ü'l-āḫir'inde ma'zūl ve yirlerine Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan iki Şevvāl'inde 'İzzetī[2] Şeyḫ Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Uzuncaova Ḫāsköyi ḳażāsı arpalıḳ virildi. Ṭoḳsan altı Cumāde'l-ūlā'sında Mekke-i Mükerreme pāyesi żamīmesiyle Anḳaravī Meḥemmed Efendi arpalıġı olan Ġalaṭa ḳażāsı rıżā-dādeleri olduḳda arpalıḳları ḫalefleri Yaḥyā Efendi'ye tevcīh olındı. Ṭoḳsan sekiz Muḥarrem'inde 'azl ve yirlerine selef-i sālifleri Aḳ Maḥmūd Efendi vaṣl olındı. Sene-i mezbūre Cumāde'l-āḫire'sinde Kellā Maḥmūd Efendi maḥlūlinden Yanbolı ma'a'n-nevāḫī ḳażāsı arpalıḳ virildi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde İstanbul pāyesi żamīmesiyle ikrām olındılar. Sene-i mezbūre Cumāde'l-ūlā'sında arpalıḳları İmām-ı Sulṭānī Kerāsteci-zāde 'Abdu'llāh Efendi üzerinden Dimetoḳa ma'a Ṭaġardı ḳażālarına tebdīl olınup Yanbolı ma'a'n-nevāḫī ḳażāları selefleri Kerāsteci-zāde Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz

1 ḳażāsıyla H: pāyesiyle R.
2 R 82a.

Ṣafer'inde Ḳonevī Seyyid Aḥmed Efendi manṣıbı olan 'Ayntāb ḳażāsı arpalıḳ virilüp Dimetoḳa ma'a Ṭaġardı ḳażāları Ḥekīmbaşı Ḥayātī-zāde Muṣṭafā Efendi'ye ta'yīn olındı. Sene-i merḳūme Rebī'ü'l-āḫir'inde Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretleri yirlerine bi'l-fi'l İstanbul ḳażāsına mevṣūl olduḳlarında arpalıḳları selef-i pür-şereflerine virildi. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde Bolı ma'a Krenye ve Dört Dīvān ḳażāları arpalıġıyla ma'zūl ve yirlerine Erzincānī Seyyid 'Alī Efendi mevṣūl oldı. Yüz iki Şevvāl'inde arpalıḳları ḫalef-i sālifi[1] Ḥayātī-zāde Efendi üzerinden ṯāniyen Dimetoḳa ma'a Ṭaġardı ḳażālarına tebdīl ve evvelkiler ile Ḳızıl Mūsā Efendi tebcīl ḳılındı. Yüz beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Anaṭolı pāyesi żamīmesiyle Seyyid Süleymān Efendi 'azlinden Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsı arpalıġıyla ta'ẓīm olınduḳlarında Dimetoḳa ma'a Ṭaġardı ḳażāları Tevfīḳī-zāde Meḥemmed Efendi'ye virildi. Yüz yedi Cumāde'l-ūlāsınuñ dördinci güni Rūmili ṣadāreti pāyesiyle tebcīl ve māh-ı mezbūruñ onıncı güni arpalıḳları **[71a]** selef-i sālifleri Ḳonevī Seyyid Aḥmed Efendi 'azlinden Sinob ḳażāsına tebdīl olınup Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażası ṣāliṣen Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi'ye arpalıḳ ta'yīn olındı. Bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām u leyāl iken biñ yüz sekiz Ṣa'bān'ında intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa ittiṣāl eyledüklerinde Ḳoġacı Dede Cāmi'i sāḥası mezāristānında defn olındılar[2]. Sinīn-i 'ömrleri 'ıḳd-ı ṯāmine müntehī olmış idi. Maḥlūl olan arpalıḳları es-Seyyid Meḥemmed Dede Efendi ḥażretlerine tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr "Vardarī Şeyḫ-zāde Efendi" dimekle[3] meşhūr, ehl-i ilm ve ṣāḥib-i ma'rifet, sezāvār-ı envā'-ı mekrümet, kitābet-i ḫaṭṭ-ı ta'līḳde ḳalem gibi 'alem, envā'-ı ma'ārif ü ṣanāyi'i müsellem, edīb ü vaḳūr, maẓanne-i ḫayr-ı mevfūr, ṣāliḥ ü 'ābid, ṣā'im ü ḳā'im ü mütheccid, ḥalīm ü selīm, müşfiḳ u kerīm idi.

Āṯārlarından maḫlaṣdan 'ārī eş'ār-ı belāġat-şi'ārları vardur. Bu beyt güftārlarındandur:

Beyt

Āteş-i 'ışḳ ile sūzān olalı ḳalbüm benüm
Döndi fānūs-ı ḫayāle gūyiyā cismüm benüm

1 sālifi H: selefleri R.
2 olındılar H: oldı R.
3 dimekle H: dinmekle R.

Ca'fer-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Şeyḫ Meḥemmed ibnü'l-mevlā 'Abdü'l-bāḳī. Ṭabaḳa-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi' vefeyātından tercemesi taḥrīr olınan Ca'fer-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi'nüñ maḫdūm-ı ḫıredmendi Şeyḫ Meḥemmed Efendi'dür. İsti'dād-ı māder-zād ile 'alā-ḳadri'l-istiṭā'a taḥṣīl-i biżā'a itdükden ṣoñra Şeyḫü'l-İslām Ebū Sa'īd Efendi'nüñ Medrese-i Bāyezīdiyye'sinde mu'īd ve şeref-i mülāzemetleriyle müstefīd olup[1] ba'de tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ altmış yedi Receb'inde 'Īsā Aġa Dāmādı Ḥasan Efendi yirine İbn-i Yāmīn Medresesi ḫāricine 'āric olup yetmiş altı Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḳızıl Yūsuf Efendi yirine Dizdāriyye Medresesi'ne naḳl olınup yetmiş ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde 'Aṭā'u'llāh Efendi yirine Pervīz Efendi Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Seksen bir Ẕi'l-ḥicce'sinde Ṭavuḳcı Paşa İmāmı 'Alī Efendi yirine Papasoġlı Medresesi virilüp seksen üç Şa'bān'ında Sivasī-zāde 'Abdü'l-vehhāb Efendi yirine Ṣāniye-i Ḳāsım Paşa Medresesi sezā görilmiş idi. Seksen dört Receb'inde selefi 'Abdü'l-vehhāb Efendi yirine Etmekcioġlı Medresesi'ne gelüp seksen beş Ramażān'ında Beşiktaşī Meḥemmed Efendi yirine Ḫayrü'd-dīn Paşa Medresesi ile kām-revā olup seksen altı Cumāde'l-ūlā'sında Buzaġı Maḥmūd Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine sāye ṣalup sene-i meẕkūre Şevvāl'inde Grebneşī Muṣṭafā Efendi yirine Ḳılıç 'Alī Paşa Medresesi'ne şāyān, seksen sekiz[2] Şa'bān'ında Erżurūmī Meḥemmed Efendi yirine Gevher Ḫān Sulṭān Medresesi iḥsān olındı. Ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Seyyid Ca'fer Efendi yirine Ūlā-yı Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi'ne vāṣıl olup ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḥicce'sinde 'Abdu'llāh-zāde Şeyḫ Muṣṭafā Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ birine terfī', ṭoḳsan beş Muḥarrem'inde selefi Şeyḫ Muṣṭafā Efendi maḥlūlinden Selanik ḳażāsı ḥükūmeti ile tevḳī' olındılar. Ṭoḳsan altı Cumāde'l-ūlā'sında ma'zūl ve yirlerine 'Abdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Burusa pāyesiyle tekrīm, sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında Mekke-i Mükerreme pāyesi żamīmesiyle Sirozī Seyyid 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Edrine ḳażāsıyla ta'ẓīm olınmışlar idi. Yüz Şa'bān'ında İstanbul pāyesiyle 'azl ve yirlerine Edrineli Murtażā Efendi vaṣl olınup bunlara ḫalefleri[3] üzerinden Çirmen ve Ḫavāṣṣ-ı Maḥmūd Paşa ḳażāları arpalıḳ

1 R 82b.
2 seksen sekiz H: seksen R.
3 olınup bunlara ḫalefleri H: olındı. Bunlara selefleri R.

virildi. Yüz beş Muḥarrem'inde Tevḳī'ī-zāde Meḥemmed Efendi yirine bi'l-fi'l İstanbul ḳażāsı 'ināyet olınduḳda arpalıḳları Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretlerinüñ żamīme-i revātibleri ḳılındı. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ḫˇāce-zāde Seyyid 'Oṯmān Efendi üzerinden Sulṭānḥiṣārı ve İnegöl ḳażāları arpalıġıyla munfaṣıl ve maḳām-ı ḥükūmetlerine **[71[b]]** Alaşehrli 'Abdu'llāh Efendi vāṣıl oldı. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinde arpalıḳları sābıḳā Re'īsü'l-eṭibbā Ḥasan Efendi'ye virilüp yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında bunlara Başmaḳcı-zāde Seyyid 'Alī Efendi üzerlerinden Mudanya ma'a Gemlik ḳażāları arpalıḳ virilmiş idi. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz sekiz Ṣa'bān'ında intiḳāl ve dārü'l-cināna isti'cāl eyleyüp Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında defn olındılar. Maḥlūl olan arpalıḳları Dede es-Seyyid Meḥemmed Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı mezbūr ḥüsn-i ḫulḳla meşhūr, mükrim-i mütevāżi', levḥ-i cebīninde envār-ı necābet mütelālī vü lāmi', ḫoş-ṣoḥbet ü 'afīf, müşāreket-i ẕātla 'arīf idi.

Mincel Aḥmed Efendi {Niẓāmī}

el-Mevlā Aḥmed. Vilāyet-i Rūmili'nde Aydonat ḳaṣabasından ẓuhūr ve "Mincel Aḥmed Efendi" dimekle meşhūr olmış idi. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād Dārü's-salṭanati'l-'aliyye maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye ḳudūm ve ḫıdmet-i 'ulemāyı Rūm ḳılup Şeyḫü'l-İslām fāżıl-ı meşhūdü'l-enām[1] ṣadru'l-ifāde Minḳārī-zāde Efendi'nüñ Medrese-i Bāyezīdiyye i'ādelerinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'azīmet eyleyüp devr-i medāris ve 'aḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken buḳ'alik ile Piyāle Paşa Dārü'l-ḥadīṯi tevcīh olınup yüz yedi Şevvāl'inde Öreke-zāde Tābi'i Şeyḫī Meḥemmed Efendi yirine yine buḳ'alikle 'alā-ṭarīḳı't-teḳā'üd Ġażanfer Aġa Medresesi sezā görilmiş idi. Yüz sekiz Ṣa'bān'ında 'azm-i gülzār-ı cinān ve seyr-i riyāż-ı 'ālem-i cān itdüklerinde medrese-i maḥlūleleri Elmās Meḥemmed Paşa İmāmı İsḥāḳ Efendi'ye iḥsān olındı.

Merḥūm-ı merḳūm fażīlet-i 'ilmiyye ile ma'lūm, şi'r ü inşāya ḳādir, mecmū'a-i leṭā'if ü nevādir, revnaḳ-şiken-i gevher-i manẓūm u menṯūr, Niẓāmī

1 R 83a.

maḫlaṣı ile eş'ār-ı 'āşıḳāneleri mecmū'alarda masṭūr olduġından mā'adā üslūb-ı ta'līmde 'alem, ḫoş-ṭab' u ṣāḥib-i 'irfān ādem idi. Bu şi'r güftārlarındandur:

Naẓm

Felekde mihr ü mehde cüst ü cūlar hep senüñçündür
Zemīnde zār u giryān āb-ı rūlar hep senüñçündür

Benefşeler egilmişler nişān-ı pāyuñ ararlar
Çemende ben gibi bu ser-fürūlar hep senüñçündür

Seni gelsün diyü bezm-i gülistānı ṭonatmışlar
Gel ey ġonçe-dehen bu reng ü būlar hep senüñçündür

N'ola bir kerre meyl itseñ kenāre ey dür-i yek-tā
Reh-i mey-ḫānelerde hāy u hūlar hep senüñçündür

Niẓāmī ārzūlardan kesilmek istedi ammā
Dilinde baḳdı gördi ārzūlar hep senüñçündür

İbrāhīm Efendi

el-Mevlā İbrāhīm. Anaṭolı ṭarafından 'āzim-i ḳuṭr-ı Rūm ve ṭālib-i meṭālib-i erbāb-ı rüsūm olup 'ulemā-yı kirāma ḫıdmet ve birinden iḫrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz Ramażān'ında ibtidā iḥdāṯ olınan Ḥekīm İsḥāḳ Medresesi ḫāricine 'āric, yüz sekiz Ramażān'ında Saḳızlı Muṣṭafā Efendi yirine Ḥācce Fāṭıma Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde fevt olup medrese-i maḥlūlesi Ḥekīmbaşı-zāde 'Ömer Efendi'ye virildi.

Merḥūm-ı merḳūm 'ilm ü ṣalāḥla ma'lūm, pāk-i'tiḳād, dervīş-nihād idi.

'İlmī el-Ḥāc Meḥemmed Efendi

el-Mevlā el-Ḥāc Meḥemmed bin Ḥüseyn bin 'Abdü'l-ḳādir. Vilāyet-i Anaṭolı'da Mudurnı ḳaṣabasından bedīdār ve " 'İlmī Meḥemmed Efendi" di-

mekle[1] şöhret-şi'ār olup dārü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve 'ulemā-yı kirāma ḫıdmet ile Debbāġ-zāde Ṣun'u'llāh Efendi'nüñ medrese-i Ṣaḥn i'ādelerinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'azīmet eyleyüp devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Yeñi-şehrli Şeyḫ[2] Muṣṭafā Efendi yirine Ṣāmine-i Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi ḫāriciyle be-kām olup yüz dört Ẕi'l-ḳa'de'sinde vāḳi' Nemçe Seferi'nde ser-'asker olan Ṣadr-ı A'ẓam Bıyıḳlı Muṣṭafā Paşa'ya intisāb ve ordu-yı hümāyūn ḳażāsıyla kām-yāb olmışlar idi. Ba'de'l-ḳufūl yüz altı Ramażān'ında **[72[a]]** Ḳuds-i Şerīf pāyesi żamīmesiyle Ṣa'rānī-zāde 'Abdü'l-vehhāb Efendi def'a-i ṣāliṣesi yirine Baġdād-ı bihişt-ābād ḳażāsına vuṣūl bulup yüz yedi Cumāde'l-ūlā'sında munfaṣıl ve yirlerine Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi Birāderi Seyyid Aḥmed Efendi vāṣıl oldı. Bu ḥāl üzere şümārende-i eyyām u leyāl iken yüz sekiz Şevvāl'inüñ yigirmi birinci güni maḥrūsa-i Edrine'de intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa ittiṣāl eyledi.

Mevlānā-yı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı mevālī-i Rūm, nīk-[3]ḫaṣlet, ṣāfī-ṭaviyyet idi.

Baltacılar Ḫˇācesi Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Muṣṭafā. Diyār-ı Kürdistān'dan ẓuhūr ve taḥṣīl-i 'ilm-i şerīf yolında ḳaṭ'-ı menāzil-i sinīn ü şühūr idüp ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳ-ı 'ilmīye 'āzim ve 'ulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzım olup bi-ḥasebi'l-'āde ṭayy-ı merāḥil-i ifāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken biñ yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Ser-bendī-zāde Ebu's-su'ūd Efendi yirine Behrāmiyye Medresesi ḫāricine 'āric, yüz altı Cumāde'l-āḫire'sinde Ṣādıḳ Efendi Mektūbcısı Muṣṭafā Efendi yirine Kirmastı Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Yüz yedi Şevvāl'inde Ṭabīb Seyyid 'Abdu'llāh Efendi yirine Ken'ān Paşa Medresesi i'ṭā olındı. Yüz sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde fevt olup medrese-i maḥlūlesi Yūsuf-zāde Muṣṭafā Efendi'ye virildi.

Merḥūm-ı mezbūr 'ilm ü 'irfānla meşhūr, ehl-i kemāl, ser-efrāz-ı emṣāl olup Ḫadīce Sulṭān ḥażretlerinüñ āsitānelerine intisāb ve baltacılar ḫˇācelıġıyla şöhret-yāb olmış idi.

1 dimekle H: dinmekle R.
2 Şeyḫ H: -R.
3 R 83b.

Saḳızlı Süleymān-zāde Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Muṣṭafā. Cezīre-i Saḳız'dan ẓuhūr ve iktisāb-ı ser-māye-i 'ilm ü 'irfāna ṣarf-ı nuḳūd-ı sinīn ü şühūr eyleyüp cezīre-i mezbūreye nisbetle meşhūr ve ḥuliy-bend-i cevāhir-dār-ı[1] 'aḳl u şu'ūr olmış idi. Vāṣıl-ı meleke-i isti'dād ve nā'il-i rütbe-i 'aḳl-ı müstefād olduḳda dārü'l-mülk-i İstanbul'a 'azīmet ve 'ulemā-yı kirāmuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Receb'inde Ḥāfiẓ-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Ḥācce Fāṭıma Medresesi ḫāriciyle be-kām, yüz üç Cumāde'l-ūlā'sında yirlerinde ḥareket-i miṡliyye i'tibārıyla nā'ilü'l-merām olup yüz sekiz Ramażān'ında Ḳonevī 'Alī Efendi yirine 'Alī Efendi-zāde Dārü'l-ḥadīṡi in'ām olınmış idi. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde fevt olup medrese-i maḥlūlesi Muḳīm Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı fühūm, 'ālim-i 'āmil, ṣāliḥ-i ṣāfdil idi.

Muṭavvelī Ṭrabzonī Ḥasan Efendi

el-Mevlā Ḥasan bin Ḥüseyn. Belde-i Ṭrabzon'da Ḥüseyn nām bir tācirüñ veled-i reşīdi ve ferzend-i sa'īdidür. Diyārı 'ulemāsından taḥṣīl-i muḳaddimāt-ı 'ulūm ba'dehu tekmīl-i baḳıyye-i fünūn içün āheng-i dārü'l-mülk-i Rūm eyleyüp esātiẕe-i 'aṣrdan Dendānī İbrāhīm Efendi'den telemmüẕ ve itḳān-ı ders ü ifādeleriyle teleẕẕüẕ itdükden ṣoñra Şeyḫü'l-İslām Esīrī Meḥemmed Efendi'nüñ Medrese-i Bāyezīdiyye i'ādesinden mülāzemetle nā'ilü'l-merām olup devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ seksen üç Ṣafer'inde[2] üstādı İbrāhīm Efendi yirine Eyyühüm Medresesi ḫāricine 'āric, seksen altı Şevvāl'inde Fındıḳ Muṣṭafā Efendi yirine Fuḍayliyye Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Beyāżī-zāde Maḥmūd Efendi yirine Ḫādım Ḥasan Paşa Medresesi'ne gelüp ṭoḳsan iki Receb'inde Şemsü'd-dīn-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Ṭopḳapusı dāḫilinde Aḥmed Paşa Medresesi i'ṭā olınup ṭoḳsan dört Muḥarrem'inde Ṭrabzonī Seyyid Maḥmūd Efendi

1 cevāhir-dār-ı H: cevher-dār-ı R.
2 Ṣafer'inde H: Muḥarrem'inde R.

yirine Ġażanfer Aġa Medresesi'ne mevṣūl, ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde Yüsrī Aḥmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ biriyle nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında Ḫˇāce-zāde Luṭfu'llāh Efendi yirine Sinān Paşa Medresesi'ne irtiḳā, ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında[1] Şāmī Ḥüseyn Efendi yirine Sinān Paşa **[72b]** Dārü'l-ḥadīṯi'ne i'tilā itmişler idi. Yüz iki Receb'inde Ḳırımī 'Abdü'l-ḥalīm Efendi yirine İsmiḫān Sulṭān Medresesi iḥsān, yüz beş Ṣafer'inde Malāṭıyyeli Muṣṭafā Efendi yirine Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymān Ḫānī ile taḫṣīl-i 'izz ü şān itdiler. Yüz yedi Muḥarrem'inde Şām-ı şeref-encām pāyesi żamīmesiyle Edrineli Ebū Bekr Efendi yirine İzmir ḳażāsıyla tevḳīr olınup yüz sekiz Muḥarrem'inde ma'zūl ve yirlerine Baġdād ḳāḍīsi Şeyḫü'l-İslām Seyyid Feyżu'llāh Efendi birāderleri Seyyid Aḥmed Efendi menḳūl, anlaruñ yirine[2] Ṭosyevī Muṣṭafā Efendi ḥażretleri mevṣūl oldılar. Sene-i merḳūme Ẕi'l-ḥicce'sinde manṣıb-ı ḥayātdan daḫı munfaṣıl ve 'ālem-i ervāḥa vāṣıl oldı.

Mevlānā-yı mezbūr 'ilm ü ma'ārifle meşhūr, ḥalīm ü selīm, edīb ü kerīm idi. 'İlm-i me'ānīye şedīdü'l-iştiġāl olmaġın "Muṭavvelī Ḥasan Efendi" dimekle[3] şehīr ve bu 'unvānla zebān-zed-i ṣaġīr ü kebīr olmışlar idi.

Naḳībü'l-eşrāf Seyyid Ca'fer Efendi[4]

el-Mevlā es-Seyyid Ca'fer bin Kemālü'd-dīn. Vilāyet-i Ḥamīd'de Barla nām ḳaṣaba sükkānından olup Anaṭolı ḳalem-revinde ḳużāt-ı sütūde-ṣıfāt zümresinden olan Kemālü'd-dīn Efendi'nüñ ferzend-i fürūzendi Naḳībü'l-eşrāf Seyyid Ca'fer Efendi'dür. Taḥṣīl-i 'ilm ü ma'ārife kūşiş ve tekmīl-i ādāb u rüsūma verziş eyleyüp Şeyḫü'l-İslām Ebū Sa'īd Efendi'den mülāzemetle vāṣıl-ı kām olduḳdan ṣoñra ḳaṭ'-ı merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ altmış ṭoḳuz Ša'bān'ında Sa'dī-zāde 'Abdü'l-ḥalīm Efendi yirine Pirinçci Sinān Medresesi iḥsān, yetmiş beş Muḥarrem'inde Ḥekīmbaşı-zāde Seyyid Mes'ūd Efendi yirine Ḫāṣoṭabaşı Medresesi'ne şāyān görilmişler idi. Yetmiş altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ḳaraḳaş Meḥemmed Efendi yirine Ḥācī Ḥasan-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde olup yetmiş ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Siyāhī Muṣṭafā Efen-

1 R 84a.
2 yirine H: yirlerine R.
3 dimekle H: dinmekle R.
4 Evvelu müderrisin bi-medreseti Ūlā-yı Sarāy-ı İbrāhīm Paşa. Fī 13 Şevvāl sene 1086. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

di yirine Sekbān ʻAlī Medresesi'ne taḥrīk olındılar.[1] Seksen Rebīʻü'l-āḫir'inde Aʻrec-zāde ʻAbdu'llāh Efendi yirine Ḳoca Muṣṭafā Paşa Medresesi'ne vāṣıl, seksen bir Cumāde'l-ūlā'sında Ḳırımī Aḥmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine nā'il oldılar. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinde Mūsā-zāde Seyyid Muṣṭafā Efendi yirine Rüstem Paşa Medresesi virilüp seksen dört Rebīʻü'l-āḫir'inde Ḫˇāce-zāde Seyyid ʻOs̱mān Efendi yirine Murād Paşa-yı ʻAtīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup seksen altı Şevvāl'inde Atmeydānı'na nāẓır İbrāhīm Paşa Sarāyı'nda iḥdās̱ u īcād olınan medreseteynüñ ūlāsıyla kām-revā ve [2] اول مدرس درس بها olmışlar idi. Ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Ṣadrü'd-dīn-zāde Meḥemmed Ṣādıḳ Efendi yirlerine Dārü'l-ḥadīs̱-i Süleymāniyye ile tekrīm, sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında Esʻad-zāde Seyyid Meḥemmed Saʻīd Efendi yirine[3] Burusa pāyesi żamīmesiyle ḫıdmet-i neḳābet-i eşrāfla taʻẓīm olınduḳlarında arpalıḳ ḳabūlinden ibā itmişler idi. Ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında munfaṣıl ve ol manṣıb-ı celīle s̱āniyen selefleri Esʻad-zāde Efendi nā'il oldı. Ṭoḳsan sekiz Muḥarrem'inde selefleri Ṣādıḳ Efendi yirlerine İstanbul pāyesi żamīmesiyle Mıṣr-ı ẕātü'l-ehrām ḳażāsı inʻām olınup ṭoḳsan ṭoḳuz Rebīʻü'l-evvel'inde maʻzūl ve yirlerine Mü'min-zāde Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Bunlar edā-yı ḥiccetü'l-İslām ve ziyāret-i ravża-i seyyidü'l-enām *ʻaleyhi'ṣ-ṣalāti ve's-selām*a[4] ʻazīmet[5] eyleyüp baʻde ḳażā'i'l-vaṭar yüz Ẕi'l-ḥicce'sinde Anaṭolı ṣadāreti pāyesiyle ikrām olındılar. Yüz iki Receb'inde Anḳaravī-zāde Ḥasan Efendi üzerinden Gemlik ve Bayındır ḳażāları arpalıḳ taʻyīn olınup sene-i meẕkūre Şaʻbān'ında Naḳībü'l-eşrāf Başmaḳcı-zāde es-Seyyid ʻAlī Efendi üzerlerinden Begbāzārı ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılındı. Yüz üç Muḥarrem'inde Gemlik ḳażāsı Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi'ye tevcīh olınup bunlara Aḳsarāy ḳażāsı bedel virildi. Yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında Rūmili ṣadāreti pāyesi żamīmesiyle Ebū Saʻīd-zāde Feyżu'llāh **[73ᵃ]** Efendi üzerlerinden Şire ḳażāsı arpalıḳ iḥsān olınup Aḳsarāy ḳażāsı ʻĀrif ʻAbdü'l-bāḳī Efendi'ye ve Bayındır ḳażāsı Ḳara Ebū Bekr Efendi'ye ve Begbāzārı ḳażāsı Fenārī-zāde Seyyid Aḥmed Efendi'ye virildi. Yüz sekiz Şaʻbān'ında Ḥıṣn-ı Manṣūrī-zāde Aḥmed Efendi üzerlerinden Burusa Yeñişehri ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınmış idi. Bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām u

1 olındılar H: olındı R.
2 "Burada ders okutan ilk müderris."
3 yirine H: yirlerine R.
4 "Salât ve selâm onun üzerine olsun."
5 R 84b.

leyāl iken sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinde irtiḥāl ve 'ālem-i ervāḥa[1] isti'cāl eyleyüp Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında defn olındılar. Maḥlūl olan arpalıḳları selefleri Feyżu'llāh Efendi'ye virildi.

Mevlānā-yı mezbūr ṣalāḥ-ı ḥālle meşhūr, 'ilmi miyāne, ṭarz u ṭavrı ṣūfiyāne, pīr-i mu'ammer, eẕkār ile muḫammer idi. Sinīn-i 'ömrleri seksen sāle bāliġ iken ekṡer-i eyyāmı ṣā'im olurlar idi.

Müfettiş Kürd el-Ḥāc 'Alī Efendi

el-Mevlā el-Ḥāc 'Alī ibn el-Ḥāc Ḥüseyn. Belde-i Erzenü'r-rūm'dan bedīd ve dāḫil-i dā'ire-i dāniş ü dīd olup dārü'l-mülk-i İstanbul'a 'azīmet ve sarāy-ı 'āmirede ġılmānān-ı sulṭānī ḫ'ācelıġıyla kesb-i 'izz ü rif'at eyleyüp 'ulemānuñ birinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olduḳdan ṣoñra devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yetmiş dört Ṣa'bān'ında Ṣadrü'd-dīn-zāde Meḥemmed Ṣādıḳ Efendi yirine Ḳoġacı Dede Medresesi ḫāricine 'āric olup seksen iki Ẕi'l-ḳa'de'sinde yirlerinde ḥareket-i miṡliyye i'tibār olınup ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Celeb Ḫalīl Efendi yirine[2] Ḫabbāziyye Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Ṭoḳsan dört Ramażān'ında Ḳara Ḫalīl Efendi yirine Ḫāṣoṭabaşı Medresesi virilüp ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde Muṣāḥib Paşa İmāmı İbrāhīm Efendi yirine Şāhḳulı Medresesi'ne gelüp ṭoḳsan sekiz Muḥarrem'inde Dürrī Meḥemmed Efendi ḥażretleri yirlerine Ḥaremeynü'ş-Şerīfeyn evḳāfı müfettişi oldılar. Sene-i mezbūre Receb'inde İmām-ı Sulṭānī Edrineli 'Alī Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi Medresesi ile ikrām olınmışlar idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde 'İvaż-zāde İsmā'īl Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ birine i'tilā, sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında Ṭrabzonī Ḥasan Efendi yirine Sinān Paşa Medresesi'ne irtiḳā itmişler idi. Sene-i mezbūre Ramażān'ında yirlerinde mūṣıla-i Süleymāniyye i'tibār olınup yüz Ṣafer'inde 'Uṣṣāḳī Muṣṭafā Efendi yirine Medrese-i Şeh-zāde mesnedgāh-ı ifādeleri olmış idi. Sene-i merḳūme Ẕi'l-ḳa'de'sinde La'lī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine Selanik ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup yüz bir Şevvāl'inde ma'zūl ve yirlerine Ṭrabzonī Seyyid Maḥmūd Efendi mevṣūl oldı. Yüz beş Receb'inde 'Ārif 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Mıṣr-ı ẕātü'l-ehrām ḳażāsı in'ām olınup yüz altı Şev-

1 ervāḥa H: 'uḳbāya R.
2 yirine H: yirlerine R.

vāl'inde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Muḥarrem-zāde Meḥemmed Efendi yirine Mekke-i Mu'aẓẓama ḳażāsına[1] menḳūl ve yirlerine Ḳadrī-zāde 'Abdu'llāh Efendi mevṣūl oldı. Yüz sekiz Muḥarrem'inde munfaṣıl ve yirlerine sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ḳaba Ḫalīl Efendi vāṣıl oldı. Sene-i meẕkūre Ramażān'ında 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi üzerinden Būy-ābād ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınmış idi. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām iken sene-i merḳūme Ẕi'l-ḥicce'sinde dār-ı fenādan rıḥlet ve 'ālem-i 'uḳbāya 'azīmet itdüklerinde maḥlūl olan arpalıḳları İdrīs Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı mezbūr fażīlet-i 'ilmiyye ile meşhūr, dervīş-nihād, pāk-i'tiḳād, pīr-i mu'ammer, ṣalāḥ-ı ḥālle muḫammer idi.

Ruhā Müftīsi-zāde Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Muṣṭafā. Ruhāvī'dür. Vālid-i mācidleri[2] belde-i meẕkūrede me'ẕūn bi'l-iftā olmaġın "Ruhā Müftīsi-zāde" dimekle[3] meşhūr[4] ve bu 'unvānla ma'lūm-ı cumhūr olup taḥṣīl-i 'ulūma sā'ī ve ādāb-ı rüsūma murā'ī olduḳdan ṣoñra belde-i Ḳosṭanṭıniyye'ye hicret ve Şeyḫü'l-İslām Aḫī-zāde Ḥüseyn Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl olduḳdan ṣoñra biñ altmış yedi Receb'inde Ḫāliṣī-zāde Efendi yirine Sinob **[73b]** ḳażāsına manṣūb ḳılınup altmış ṭoḳuz Ṣa'bān'ında ma'zūl ve yirlerine 'Aṭṭār-zāde Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Yetmiş dört Ṣafer'inde Seyyid 'Abdü'l-fettāḥ Efendi yirine Erzenü'r-rūm ḳażāsına ḳudūm eyleyüp yetmiş beş Muḥarrem'inde 'azl ve yirlerine Ṣadrü'd-dīn-zāde Ni'metu'llāh Efendi vaṣl olındı. Yetmiş ṭoḳuz Receb'inde Lefḳoşa ḳażāsı tevcīh olınup seksen bir Şevvāl'inde munfaṣıl ve yirlerine Ṣofya müftīsi Ebu's-su'ūd Efendi vāṣıl oldı. Seksen beş Ṣa'bān'ında Āmine Ḳadın-zāde Ḥasan Efendi yirine[5] Mar'aş ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup seksen altı Ẕi'l-ḥicce'sinde mün'azil ve yirlerine Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde Enes Efendi nā'il oldı. Ṭoḳsan Ramażān'ında Muẓaffer-zāde Dāmādı Feyżu'llāh Efendi yirine Kütāhiyye ḳażāsı 'ināyet olınup ṭoḳsan iki Muḥarrem'inde Eyyūb Şeyḫi-zāde 'Abdü'l-laṭīf Efendi maḥlū-

1 R 85a.
2 mācidleri R: mācidi H.
3 dimekle H: dinmekle R.
4 meşhūr H: meşhūr olmış idi R.
5 yirine H: yirlerine R.

linden Ṭrablus-ı Şām ḳażāsına naḳlle ikrām ve yirleri Lüḥūmī ʻAlī Efendi'ye inʻām olındı. Ṭoḳsan üç Rebīʻü'l-evvel'inde maʻzūl ve yirlerine ʻArab-zāde Ṣāliḥ Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan yedi Rebīʻü'l-āḫir'inde Caʻfer-zāde Ramażān Efendi yirine Ḳayṣeriyye ḳażāsı virilüp ṭoḳsan sekiz Receb'inde ʻazl ve yirlerine Cezmī Meḥemmed ʻAbdü'l-kerīm Efendi vaṣl olındı. Yüz bir Receb'inde ʻÖmer Efendi yirine Diyārbekr ḳażāsı iḥsān olınup yüz iki Muḥarrem'inde Şehlā ʻAbdu'r-raḥmān Efendi yirine ṣāniyen Ḳayṣeriyye ḳażāsına menḳūl ve yirlerine selefleri ʻAbdu'r-raḥmān Efendi mevṣūl oldı. Sene-i mezbūre Ramażān'ında şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi arpalıḳları olan Üsküdar ḳażāsına ber-vech-i mevleviyyet naḳl olınup yirleri selefleri Debbāġ-zāde Efendi'ye arpalıḳ virildi. Yüz üç Rebīʻü'l-āḫir'inde maʻzūl ve yirlerine Anḳaravī Yaʻḳūb Efendi mevṣūl oldı. Bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām u leyāl iken biñ yüz sekiz senesi ḫilālinde intiḳāl ve ʻālem-i bāḳīye irtiḥāl eyledi.

Mevlānā-yı mezbūr fażīlet-i ʻilmiyye ile meşhūr, ḫoş-ṭabʻ u ḫoş-ṣoḥbet, nedīm-i şūḫ-ṭabīʻat, pīr-i ṣāliḥ, saʻādetmend-i müfliḥ idi.

Ḳarabāġī Yūsuf Efendi

el-Mevlā Yūsuf bin Ḫalīl. Terkīb-i muḳaddimāt-ı vücūdı belde-i ʻAyntāb'dan naḳş-ı ṣaḥīfe-i şühūd olup Şeyḫü'l-İslām fāżıl-ı meşhūdü'l-enām[1] ṣadru'l-ifāde Minḳārī-zāde Efendi ḫıdmetlerine ittiṣāl ve ṭabaḳāt-ı süllem-i cāh u celāllerine rūymāl itmekle[2] müsellem-i emṣāl ve şeref-i mülāzemetleriyle nā'il-i āmāl olmışlar idi. ʻAlā-ḥasebi'l-ʻāde devr-i bıḳāʻ-ı ifāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl iken biñ yetmiş ṭoḳuz Rebīʻü'l-evvel'inde Kūsec Ebū Bekr Efendi yirine[3] Merdümiyye Medresesi virilüp seksen bir Ẕi'l-ḥicce'sinde Sivasī-zāde ʻAbdü'l-vehhāb Efendi yirine Süheyl Beg Medresesi'ne naḳl olındılar. Seksen üç Ṣafer'inde Teẕkireci Muṣṭafā Efendi yirine Monlā Kestel dārü'l-ifādesine pā-nihāde olup seksen yedi Ramażān'ında Şemsü'd-dīn-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Maʻlūl-zāde Medresesi sezā görilüp ṭoḳsan Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḳara Ḥasan Efendi yirine Küçükçekmece'de vāḳıʻa ʻAbdü's-selām Medresesi inʻām olındı. Ṭoḳsan iki Cumāde'l-ūlā'sında Şāmī Ḥüseyn Efendi yirine Rūm Meḥemmed

1 meşhūdü'l-enām H: meşhūrü'l-enām R.
2 R 85b.
3 yirine H: yirlerine R.

Paşa Medresesi virilüp ṭoḳsan dört Ramażān'ında Bālī-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Yaḥyā Efendi Medresesi'ne mevṣūl, ṭoḳsan altı Şa'bān'ında ḥālen meşīḫat-i İslāmiyye'den munfaṣıl İsmā'īl Efendi ḥażretleri yirlerine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ biriyle nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Ṭoḳsan yedi Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḥāmid-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Siyāvuş Paşa Sulṭānı Medresesi erzānī görilüp ṭoḳsan ṭoḳuz Ramażān'ında Ṭrabzonī Seyyid Maḥmūd Efendi yirine Bayram Paşa Medresesi'ne terfī', yüz iki Şa'bān'ında Edrineli Ebū Bekr Efendi yirine Filibe ḳażāsı ḥükūmetiyle tevḳī' olındılar. Yüz üç Muḥarrem'inde Ḳarabacaḳ Meḥemmed Efendi yirine Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsına naḳl ve yirlerine selefleri **[74ᵃ]** Meḥemmed Efendi vaṣl olındı. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde ma'zūl ve yirlerine Seyyid Süleymān Efendi mevṣūl oldı. Yüz sekiz Cumāde'l-āḫire'sinde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Ġalaṭ Şa'bān Efendi yirine Medīne-i Münevvere ḳażāsı 'ināyet olınmış idi. Yüz ṭoḳuz Muḥarrem'inde rıḥlet ve 'ālem-i ervāḥa 'azīmet itmekle manṣıb-ı maḥlūl sene tamāmına dek evlādına ibḳā olınup ba'dehu[1] Seyyid Ca'fer Efendi Dāmādı Muḥarrem Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı mezbūr ma'ārif-i 'ilmiyye ile meşhūr, keẕīrü'l-iştiġāl, serī'ü'l-intiḳāl, merd-i kāmil, ferd-i şāmil idi. Ekẕeriyā *Celāl* Ḥāşiyesi *Ḳarabāġī* tedrīsiyle meşġūl olduḳları ecilden Minḳārī-zāde Efendi "Yūsuf Efendi, sen Ḳarabāġī olmışsın." buyurmalarıyla "Ḳarabāġī Yūsuf Efendi" dimekle[2] şehīr ve bu 'unvānla ma'lūm-ı ṣaġīr ü kebīr olmışlar idi.

Ḳarabacaḳ Meḥemmed Efendi [Ḳāḍī-zāde]

el-Mevlā Meḥemmed bin Murād. Anaṭolı ḳalem-revinde ḳużāt-ı sütūde-ṣıfātdan ḫāṣṣ-ı āḫūr ḫ̆ācesi olan Murād Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi "Ḳāḍī-zāde" dimekle[3] şehīr Meḥemmed Efendi'dür. Biñ yigirmi yedi senesi Muḥarrem'inde medīne-i Üsküdar'da sāḥa-i zemīne vaż'-ı ḳadem ḳılup reh-ber-i tevfīḳ-ı Ḫudā-dād ile kesb-i isti'dād itdükden ṣoñra ṣadr-ı 'alī-ḳadr Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi ḫıdmetleriyle taḥṣīl-i kemāle müdāvemet ve cenāblarından iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet itmişler idi. 'Alā-ḥasebi'l-'āde ṭayy-ı merāḥil-i

1 sene tamāmına dek evlādına ibḳā olınup ba'dehu H: ibḳā olınup ba'dehu sene tamāmına dek evlādına R.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 dimekle H: dinmekle R.

ifāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i meʾmūl iken biñ yetmiş üç Receb'inde Ḳızıl Mūsā Efendi yirine Çatalca'da vāḳıʿa ʿAlī Paşa Medresesi'ne ḫāric ile ʿāric, yetmiş sekiz Şevvāl'inde Etmekci-zāde Seyyid ʿAlī Efendi yirine Muḥarrem Aġa Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Yetmiş ṭoḳuz Rebīʿü'l-evvel'inde[1] ʿĀrif ʿAbdü'l-bāḳī Efendi yirlerine Defterdār Yaḥyā Medresesi virilüp seksen Rebīʿü'l-āḫir'inde Beşiktaşī Meḥemmed Efendi yirine Tevḳīʿī Caʿfer Çelebi Medresesi'ne taḥrīk olınup seksen üç Receb'inde Ḳırımī Sefer Efendi yirine Şāhḳulı Medresesi'ne gelmişler idi. Seksen dört Şevvāl'inde Şāmī ʿAbdü'l-bāḳī Efendi yirine Emre Ḫˇāce Medresesi tevcīh olınup seksen altı Şaʿbān'ında Kūsec Ebū Bekr Efendi yirine Ḫˇāce Ḫayrü'd-dīn Medresesi'ne mevṣūl, sene-i mezbūre Şevvāl'inde Mekkī Meḥemmed Efendi yirine Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi Medresesi'ne menḳūl, ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde ʿİmād-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ biriyle nāʾilü'l-meʾmūl oldılar. Ṭoḳsan iki Receb'inde selefleri ʿİmād-zāde Meḥemmed Efendi yirine Murād Paşa-yı Cedīd Medresesi ile ḳadr ü menziletleri mezīd olup ṭoḳsan üç Cumādeʾl-ūlā'sında Beg-zāde Meḥemmed Efendi yirine Maġnisa ḳażāsı sezā görilmiş idi. Ṭoḳsan dört Ẕiʾl-ḥicce'sinde maʿzūl ve yirlerine Ṣolaḳ-zāde Ḫalīl Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan sekiz Receb'inde Ḳabaṣaḳal Aḥmed Efendi yirine Diyārbekr ḳażāsı iḥsān olınup ṭoḳsan ṭoḳuz Receb'inde maʿzūl ve yirlerine ṯāniyen Anḳara ḳāḍīsi Sivasī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi menḳūl, anlaruñ yirine Üsküdar ḳāḍīsi ʿİmād-zāde Efendi vuṣūl bulup anlaruñ yirleri daḫı ṣadr-ı Rūm'dan munfaṣıl İmām-ı Sulṭānī İbrāhīm Efendi'ye arpalıḳ virildi. Bunlara yüz Cumādeʾl-āḫire'sinde Medīne-i Münevvere pāyesi żamīmesiyle Bosnevī Ḳassām Meḥemmed Efendi üzerinden Ḳarīn-ābād ḳażāsı arpalıḳ taʿyīn olındı. Yüz iki Muḥarrem'inde Caʿfer-zāde Ramażān Efendi yirine Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsına manṣūb ḳılınduḳlarında arpalıḳları daḫı üzerlerinde ibḳā olındı. Yüz üç Muḥarrem'inde Tatarbāzārı ilḥāḳıyla Ḳarabāġī Yūsuf Efendi yirine Filibe ḳażāsına menḳūl ve yirlerine selefleri Yūsuf Efendi mevṣūl oldı. Ḳarīn-ābād ḳażāsı daḫı Ḫān-zāde Ḫˇācesi Muṣlī Efendi'ye tevcīh olındı. Sene-i mezbūre Ramażān'ında ʿazl ve yirlerine Fındıḳ Muṣṭafā Efendi vaṣl olındı. Bunlara Şeyḫü'l-İslām ʿAlī Efendi maḥlūlinden Bıñarḥiṣār ḳażāsı ile Şāriḥ-i *Mülteḳā* Seyyid Meḥemmed Efendi üzerinden ṯāniyen Ḳarīn-ābād

1 R 86a.

ḳażāsı arpalıḳ virilmiş idi. Yüz dört Muḥarrem'inde Ḳarīn-ābād ḳażāsı ṣāniyen selef-i sālifleri Bosnevī Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olınup **[74b]** yüz beş Cumāde'l-āḫire'sinde Muḥarrem-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi üzerinden Ḳarabiġa ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılındı. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḳarabiġa ḳażāsı Müneccimbaşı Meḥemmed Efendi'ye virilüp bunlara Burusa pāyesi żamīmesiyle Bozṭoġan ḳażāsı bedel virildi. Yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında[1] Bozṭoġan ḳażāsı daḫı ḳużāt-ı ḳaṣabāta tevcīh olınup ancaḳ Bıńarḥiṣār ḳażāsı bāḳī ḳaldı. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām iken biń yüz ṭoḳuz Muḥarrem'inüń yigirmi yedinci güni intiḳāl ve dārü'l-cināna irtiḥāl itdüklerinde Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında defn olındılar. Maḥlūl olan Bıńarhiṣār ḳażāsı arpalıġı 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi'nüń żamīme-i revātibleri ḳılındı.

Mevlānā-yı mezbūr "Üsküdarī Ḳarabacaḳ Meḥemmed Efendi" dimekle[2] meşhūr, fıḳha müntesib, şer'iyyātı ġālib, ḫandān-rūy u laṭīfe-gūy, sinīn-i 'ömrleri[3] 'ıḳd-ı ṣāmini mütecāviz belki 'ıḳd-ı tāsi'a mütenāhiz idi.

Ders-i 'Ām Beńli Efendi [Muṣṭafā]

el-Mevlā Muṣṭafā bin Ḥüseyn. Maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'de Unḳapanı nāvluncılarından iken fevt olan Ḥüseyn Çelebi'nüń ferzend-i ercmendi Ders-i 'Ām Beńli Muṣṭafā Efendi'dür. Biń otuz sekiz senesi ḫilālinde ḳadem-nihāde-i ḳademe-i vücūd ve mā'ü'l-ḥayāt-ı hestīye vürūd eyleyüp vāṣıl-ı rütbe-i isti'dād ve nā'il-i derece-i 'aḳl-ı müstefād olduḳda efāżıl-ı 'aṣr mecālis-i 'aliyyelerini dā'ir ve māh-ı serī'ü'-seyr gibi menāzil-i istifāżayı sā'ir olup fünūn-ı rābi'ayı mertebe-i lā'iḳasında taḥṣīl ve levāzım-ı ṭarīḳı bāliġan-mā-belaġ tekmīl itdükden ṣońra ṣudūr-ı kirāmdan 'İṣmetī Meḥemmed Efendi āsitānesine ittiṣāl ile ser-efrāz ve biń yetmiş dört Cumāde'l-ūlā'sında iḥrāz-ı şeref-i mülāzemetleriyle daḫı mümtāz olmışlar idi. Devr-i medāris ve 'aḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan[4] ṣońra ber-resm-i mu'tād zümre-i 'ulemā-yı resmiyyeye duḫūle murād itmeyüp ancaḳ ba'ż-ı cevāmi' ü bıḳā'da ders-i 'ām ve nāṣiḥ-i enām olmaġa raġbet itmişler idi. Ba'dehu ṣadr-ı 'ālī-ḳadr

1 Yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında H: -R.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 R 86b.
4 olduḳdan R: olduḳlarından H.

'İzzetī Şeyḫ Meḥemmed Efendi āsitānesine intisāb bā'iṣ-i şeref-i bī-ḥisāb olduġından mā'adā biñ seksen altı Muḥarrem'inde kendü Dārü'l-ḥadīṣ'lerine muḥaddiṣ ve cedd-i emcedleri Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi merḥūm dersiyyelerine müderris naṣb olınmaġla ikrām olınmışlar idi[1]. Niçe şühūr u a'vām bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz ṭoḳuz Ṣafer'inde rūḥ-ı revānı 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām ve cennāt-ı 'āliyātı maḳām eyledi. Oḳmeydānı ḳurbinde i'dād itdükleri maḥalde defn olındılar.

Merḥūm-ı merḳūm teşerru' u teverru' ile ma'lūm, fāżıl u 'ārif, evḳāt-ı şerīfesin envā'-ı 'ibādete ṣārif, melek-ḫaṣlet, maẓanne-i kerāmet, kemālāt-ı ẓāhire vü bāṭına ile meşhūr, miyān-ı 'ulemāda nebāhat ü 'izz ü şān ile meẕkūr, maḥbūb-ı ḳulūb-ı cumhūr, lāyıḳ-ı ṣenā-yı mevfūr idi.

Ḫalīl Paşa-zāde İbrāhīm Efendi {Tā'ib}

el-Mevlā İbrāhīm bin Ḫalīl Paşa. Dārü's-salṭanati'l-'aliyye maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'den ẓuhūr ve "Ḫalīl Paşa-zāde İbrāhīm Efendi" dimekle[2] meşhūr olmış idi. Taḥṣīl-i meleke-i isti'dād ve i'māl-i biżā'a-i māder-zād eyledükde sarāy-ı pādişāhīye dāḫil ve meşā'il-i 'ilmiyye ile müştaġil olup Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi'den mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olduḳdan ṣoñra devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde Ṣādıḳ Efendi Tābi'i Tatar 'Abdu'llāh Efendi yirine Emīnü'l-ġanem Medresesi ḫāriciyle mükerrem ḳılınup ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Keçeciler İmāmı Dāmādı Ḥasan Efendi yirine Aḫī Çelebi Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde yirlerinde dāḫil i'tibār olınup yüz Muḥarrem'inde Sāriḳu'l-baḥr Ḥüseyn Efendi-zāde Meḥemmed Emīn Efendi yirine Ḫusrev Ketḫudā Medresesi Ūlāsı'na revnaḳ-baḫşā olup sene-i mezbūre Şevvāl'inde Ṭosyevī Muṣṭafā Efendi ḥażretleri yirlerine Ḳāḍī-'asker Muṣṭafā Efendi Medresesi'ne gelmişler idi. Yüz üç **[75ª]** Ramażān'ında Keşfī 'Abdu'llāh Efendi yirine Efḍal-zāde Medresesi'ne pā-nihāde olup yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında Öreke-zāde Tābi'i Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ birine ḫırām eyleyüp sene-i merḳūme Ẕi'l-ḳa'de'sinde selef-i sā-

1 ikrām olınmışlar idi H: -R.
2 dimekle H: dinmekle R.

lifleri Ḥasan Efendi yirine Edrineḳapusı Mihrümāhı Medresesi'ne sāye-endāz[1] olmışlar idi. Yüz ṭoḳuz Ṣafer'inüñ yigirmi birinci güni irtiḥāl ve 'ālem-i 'uḳbāya isti'cāl eyledüklerinde Edrineḳapusı ḫāricinde defn olındılar. Medrese-i maḥlūleleri Tatar Murtażā Efendi'ye intiḳāl eyledi.

Mevlānā-yı mezbūr 'ilm ü ma'ārif ile meşhūr, ḫoş-ṣoḥbet, nīk-ḫaṣlet, "Paşa-zāde Celeb İbrāhīm Efendi" dimekle[2] şehīr ve bu 'unvān ile ma'lūm-ı ṣaġīr ü kebīr idi. Evā'il-i ḥālinde faḳīr-i cāmi'ü'l-ḥurūfuñ üstādı ve mu'allim-i rāh-ı reşādı olmışlar idi.

Āṯārlarından Tā'ib maḫlaṣı ile eş'ār-ı dürer-bārları vardur. Bu beyt andan nümūnedārdur:

Beyt

Dil miyāncılıḳ ider mūy-ı miyān-ı yāre
Cān virür böylece bir fā'ideli bāzāre

Ṭrabzonī Seyyid Maḥmūd Efendi [Laz Maḥmūd]

el-Mevlā es-Seyyid Maḥmūd ibnü's-Seyyid Eyyūb. Belde-i Ṭrabzon'dan ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ilāhīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr eyleyüp ba'de taḥṣīli'l-isti'dād esātiẕe-i 'aṣrdan 'Abdu'llāh Maḳdisī ve Erżurūmī Velī Efendi'den telemmüẕ ve ḳand-i mu'ād-ı ifādelerinden teleẕẕüẕ itdükden ṣoñra imām-ı sulṭānī ve muḳtedā-yı ḫāḳānī Ḥāfiẓ Meḥemmed Efendi ḫıdmetlerine vāṣıl ve biñ yetmiş üç Şevvāl'inde Anaṭolı ṣadrına teşrīflerinden mülāzemete nā'il olup ḳaṭ'-ı nişīb ü firāz iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ seksen iki Muḥarrem'inde Ṣafāyī Muṣṭafā Efendi yirine Ḳāḍī Maḥmūd Medresesi ḫāriciyle mes'ūd olup seksen altı Şevvāl'inde Muẓaffer-zāde[3] Dāmādı Feyżu'llāh Efendi yirine Yarḥiṣār Medresesi sezā görilmiş idi. Seksen ṭoḳuz Şevvāl'inde Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirlerine Ūlā-yı Mesīḥ Paşa Medresesi virilüp ṭoḳsan Şevvāl'inde Bosnevī Süleymān Efendi maḥlūlinden Ṯāniye-i Ḳāsım Paşa Medresesi i'ṭā olınup ṭoḳsan bir Ṣafer'inde Şemsü'd-dīn-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Emre Ḫˇāce Medresesi'ne mevṣūl, ṭoḳsan iki Receb'inde Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed

1 R 87a.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 Muẓaffer-zāde H: Ẓafer-zāde R.

Efendi yirine Ġażanfer Aġa Medresesi'ne menḳūl, ṭoḳsan dört Muḥarrem'inde Mecdī Meḥemmed Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ biriyle nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Ṭoḳsan beş Rebī'ü'l-āḫir'inde selefleri Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi yirine Edrineḳapusı Mihrümāhı Medresesi'ne pāy-ı himmet ḳoyup ṭoḳsan yedi Ẕi'l-ḳa'de'sinde Beyāżī-zāde Maḥmūd Efendi yirine Bayram Paşa Medresesi'ne i'tilā,[1] ṭoḳsan ṭoḳuz Ramażān'ında Seyfī-zāde Seyyid İbrāhīm Efendi yirine Ṣāniye-i Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi'ne irtiḳā eyleyüp yüz Şevvāl'inde Kürd 'Alī Efendi yirine Medrese-i Şeh-zāde mesnedgāh-ı ifādeleri olmış idi. Yüz bir Şevvāl'inde selefleri 'Alī Efendi yirine Selanik ḳażāsı iḥsān olınup yüz iki Şevvāl'inde ma'zūl ve yirlerine Güzelḥiṣārī Aḥmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz yedi Şevvāl'inde Ḳadrī-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Mıṣr-ı ẕātü'l-ehrām ḳażāsıyla ikrām olınup yüz sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde 'azl ve yirlerine Ḳırımī 'Abdü'l-ḥalīm Efendi vaṣl olındı. Bunlar ḥacc-ı Beytu'llāhi'l-Ḥarām ve ziyāret-i ravża-i seyyidü'l-enām *'aleyhi'ṣ-ṣalāti ve's-selām*a[2] 'azīmet itmişler idi. Ba'de tekmīli'l-ḥac ve'z-ziyāret 'avdet idüp civār-ı salṭanat-ı 'aliyyede İzniḳ nām menzile resīde olduḳlarında ecel-i 'ācil dāmen-gīr olmaġla biñ yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde eyyām-ı rebī'-i ḥayātı tamām ve 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām itdüklerinde[3] ḳaṣaba-i meẕkūrede Eşref-zāde merḥūm civārında defn-i zīr-i zemīn ḳılındılar.

Mevlānā-yı mezbūr "Laz Maḥmūd Efendi"[4] dimekle[5] meşhūr, 'ilmi miyāne, ṭarz u ṭavrı ādemiyāne idi.

Naḳībü'l-eşrāf Fenārī-zāde Efendi Maḫdūmı [Luṭfu'llāh]

el-Mevlā es-Seyyid Luṭfu'llāh ibnü'l-mevlā es-Seyyid Meḥemmed. Bu ṭabaḳada ānifen tercemesi sebḳ iden Naḳībü'l-eşrāf Fenārī-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi'nüñ maḫdūm-ı sütūde-ṣıfātı Seyyid Luṭfu'llāh Efendi'dür. Levāzım-ı ṭarīḳı i'dād ve 'azm-i rāh-ı isti'dād eyledükde **[75b]** Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi merḥūmdan mülāzemetle be-kām olup ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan ṣoñra biñ yüz altı Muḥarrem'inde Yūsuf-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Sābi'a-i Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi ile kām-revā

1 ṭoḳsan yedi Ẕi'l-ḳa'de'sinde Beyāżī-zāde Maḥmūd Efendi yirine Bayram Paşa Medresesi'ne i'tilā R: -H.
2 "Salât ve selâm onun üzerine olsun."
3 itdüklerinde R: eyledüklerinde H.
4 R 87b.
5 dimekle H: dinmekle R.

olup yüz sekiz Rebī'ü'l-āḫir'inde Ḳırımī 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Ḫūbyār Medresesi'ne taḥrīk olınup sene-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'sinde yirlerinde dāḫil i'tibār olınmış idi. Yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inüñ yigirmi üçinci güni rebī'-i ḥayātı mübtelā-yı ḫazān ve ṭarabḫāne-i ṣafāsı beytü'l-aḥzān olduḳda Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında vālidleri cenbinde medfūn ve medrese-i maḥlūleleriyle Mu'īd Aḥmed Efendi memnūn ḳılındılar.

Maḫdūm-ı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı maḫādīm-i Rūm, nīk-ḫaṣlet, ṣāfī-ṭaviyyet idi.

Es'ad-zāde Seyyid Şeyḫ Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Şeyḫ Meḥemmed ibnü'l-mevlā es-Seyyid Meḥemmed Sa'īd. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemeleri silk-i taḥrīre keşīde ḳılınan Naḳībü'l-eşrāf Es'ad-zāde Seyyid Meḥemmed Sa'īd Efendi'nüñ maḫdūm-ı kihteri ve ferzend-i sa'd-aḫteri es-Seyyid Şeyḫ Meḥemmed Efendi'dür. Mālik-i meleke-i isti'dād olduḳda Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi'den mülāzemetle ber-murād olup ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan yedi Ẕi'l-ḳa'de'sinde 'Aṭā Efendi Birāderi 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Ḳāḍī 'Abdü'l-ḥalīm Medresesi ile tekrīm, ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında yirlerinde dāḫil i'tibārıyla ta'ẓīm olınmışlar idi. Yüz Cumāde'l-ūlā'sında Keşfī 'Abdu'llāh Efendi yirine Ḫusrev Ketḫudā Medresesi Ṯāniyesi'ne taḥrīk olınup yüz iki Şevvāl'inde Öreke-zāde Tābi'i Şeyḫī Meḥemmed Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi Medrese-i Ṯāniyesi in'ām, yüz altı Muḥarrem'inde Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed[1] Efendi ḥażretleri yirlerine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'nüñ birine ḥırām itmişler idi. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde Yaḥyā Efendi-zāde Meḥemmed Efendi yirine Siyāvuş Paşa Sulṭānı Medresesi erzānī görilüp yüz sekiz Cumāde'l-āḫire'sinde Kebīrī-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Sinān Paşa Medresesi'ne revnaḳ-baḫşā olmışlar idi. Yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inüñ ṭoḳuzıncı güni rebī'-i ḥayātı āḫir ve rū-gerdān-ı cānib-i ma'ālī vü mefāḫir olduḳlarında[2] Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī civārında vālid-i mācidleri cenbinde defn olındılar. Medrese-i maḥlūleleri Ḫˇāce-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi'ye virildi.

1 Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ H: Resūl-zāde Ḥācī R.
2 olduḳlarında H: olduḳda R.

Mevlānā-yı mezbūr ma'ārif-i 'ilmiyye ile meşhūr, pākīze-nihād u ferruḫ-nijād, maḫdūm-ı selīmü'l-i'tiḳād idi.

Fenārī-zāde Seyyid Aḥmed Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Aḥmed ibnü'l-mevlā Şeyḫī Meḥemmed. Bu ṭabaḳada ānifen tercemesi taḥrīr olınan Naḳībü'l-eşrāf Fenārī-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi'nüñ birāder-i kihter-i ercmendi Fenārī-zāde Seyyid Aḥmed Efendi'dür. Biñ ḳırḳ altı tārīḫinde ḳādem-nihāde-i 'ālem-i şühūd olup ḥadd-i isti'dāda pā-nihāde olduḳda biñ elli beş senesi ḫilālinde ṣadr-ı kāmkār Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi'den mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olmaġla[1] emṣālinde cārī ḳānūn üzere def'aten ḳırḳ aḳçe ile Ṣāliṣe-i Yaḥyā Medresesi'ne vāṣıl ve andan daḫı munfaṣıl olduḳdan ṣoñra biñ altmış yedi Receb'inde Aḳ Maḥmūd Efendi yirine Murād Aġa Dārü'l-ḥadīṣi'ne ḫāric ile 'āric, yetmiş altı Cumāde'l-āḫire'sinde 'Arab Süleymān Efendi yirine Balaban Aġa Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Seksen bir Ẕi'l-ḥicce'sinde Eyyūbī Ṣa'bān Efendi yirine Ca'fer Paşa Medresesi'ne şeref-baḫşā, seksen üç Muḥarrem'inde Paşa-zāde İbrāhīm Efendi yirine Ca'fer Aġa Medresesi'ne revnaḳ-efzā oldılar. Seksen dört Receb'inde Ṣolaḳ-zāde Ḫalīl Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi Medresesi Ūlāsı ile ikrām, seksen altı Cumāde'l-ūlā'sında İmām-zāde Süleymān Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ biriyle vāṣıl-ı kām olup seksen yedi Receb'inde Buzaġı Maḥmūd Efendi yirine Bayram Paşa Medresesi'ne i'tilā itmişler idi. Seksen ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Ṣaḥḥāf Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Murād Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında 'Abdu'llāh-zāde Şeyḫ Muṣṭafā Efendi yirine Üsküdar Mihrümāhı Medresesi sezāvār görilmiş idi. Ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde **[76ª]** Mü'min-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī Medresesi virilüp ṭoḳsan dört Ramażān'ında İmām-ı Sulṭānī Ḳaba Ḫalīl Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'den birine[2] terfī', ṭoḳsan altı Cumāde'l-ūlā'sında selefi Ḫalīl Efendi yirine Yeñişehr ḳażāsıyla tevḳī' olındılar. Ṭoḳsan yedi Ṣa'bān'ında ma'zūl ve yirlerine 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Edrine pāyesi żamīmesiyle Erżurūmī 'Abdü'l-laṭīf Efendi yirine maḥrūsa-i Burusa ḳażāsıyla tekrīm

1 R 88a.
2 birine H: biriyle R.

olınup yüz bir Ẕi'l-ḳa'de'sinde 'azl ve yirlerine Muḥarrem-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi vaṣl olındı. Yüz iki Cumāde'l-āḫire'sinde Rıfḳī Meḥemmed Efendi üzerinden Bāzārköyi ve Burusa Yeñişehri ḳażāları arpalıḳ ta'yīn olındı.[1] Sene-i mezbūre Şevvāl'inde Nefes-zāde es-Seyyid 'Abdu'r-raḥmān Efendi üzerinden Aṭranos ḳażāsı daḫı żamm olındı. Yüz dört Cumāde'l-ūlā'sında sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle 'Abdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi yirine Mekke-i Mu'aẓẓama ḳażāsıyla ta'ẓīm olınduḳlarında arpalıḳları ṯāniyen selefleri Rıfḳī Efendi'ye virildi.[2] Yüz altı Muḥarrem'inde munfaṣıl ve ol maḳām-ı celīle ḫalefleri Muḥarrem-zāde Efendi nā'il oldı. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında Başmaḳcı-zāde Seyyid 'Alī Efendi üzerlerinden Birgi ve Ca'fer-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi üzerlerinden Begbāzārı ḳażāları arpalıḳ virilüp sene-i mezbūre Receb'inde Begbāzārı ḳażāsı İmām-ı Sulṭānī Ṣāliḥ Efendi ḥażretlerine[3] tevcīh olınup ancaḳ Birgi ḳażāsı bāḳī ḳaldı. Bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām u leyāl iken biñ yüz ṭoḳuz Receb'inde intiḳāl ve cānib-i āḫirete isti'cāl itdüklerinde Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında birāderleri cenbinde defn olındılar. Maḥlūl olan arpalıḳları Evliyā Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı merḳūm maḫdūm-ı ma'ālī-rüsūm, icrā-yı rüsūma mā'il, ḫalūḳ u ṣāf-dil idi.

Ḳuyumcı-zāde İsmā'īl Efendi

el-Mevlā es-Seyyid İsmā'īl ibnü's-Seyyid Murād el-'Uşşāḳī. Maḥrūsa-i Burusa'dan bedīdār ve "Ḳuyumcı-[4]zāde Efendi" 'unvānıyla şöhret-şi'ār olup ba'de taḥṣīli'l-isti'dād dārü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve biñ ṭoḳsan altı Cumāde'l-ūlā'sında Anḳaravī Meḥemmed Efendi'nüñ ṣadr-ı Rūm'a def'a-i ṯāniyeleri teşrīfinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan ṣoñra ṭoḳsan sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde Köprili-zāde Muṣṭafā Paşa İstanbul ḳā'im-maḳāmlıġına vuṣūl bulduḳda āsitānelerine intisāb ile ṣadāret-i 'uẓmāya teşrīflerinden ṣoñra biñ yüz Rebī'ü'l-evvel'inde Murtażā Efendi Birāder-zādesi Meḥemmed Efendi yi-

1 olındı H: olınup R.
2 virildi R: nā'il oldı H.
3 ḥażretlerine H: -R.
4 R 88b.

rine Sābi'a-i Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi ḫāriciyle kām-yāb olmışlar idi. Sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında Sarāy Ḫˇācesi Meknī Aḥmed Efendi yirine Ḫˇācegī Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz iki Rebī'ü'l-āḫir'inde Bosnevī 'Alī[1] Efendi yirine Kürkcibaşı Medresesi'ne gelüp yüz üç Ṣafer'inde yirlerinde mūṣıla-i Ṣaḥn i'tibār olınmış idi. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'sinde -ki 'Arabacı 'Alī Paşa ṣadāretidür- ordu-yı hümāyūn ḳażāsı ile sa'ādet-maḳrūn ve Siroz ḳażāsı arpalıġıyla memnūn ḳılındılar. Sene-i merḳūme Ẕi'l-ḳa'de'sinde Süleymān Efendi maḥlūlinden masḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i Burusa'da Ḫançeriyye Medresesi'ne gönderilüp yüz altı Ramażān'ında Aḳ Maḥmūd Efendi arpalıġı olan Kütāhiyye ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet tevcīh olındı. Yüz yedi Ẕi'l-ḳa'de'sinde Esīrī Muṣṭafā Efendi def'a-i ṯāniyesi yirine Bosna ḳażāsına menḳūl ve yirlerine Ḳara Ḥasan Efendi mevṣūl oldı. Yüz sekiz Şevvāl'inde munfaṣıl ve yirlerine ṯāniyen Bālī-zāde Meḥemmed Efendi nā'il oldı.[2] Yüz ṭoḳuz Ṣa'bān'ınuñ on yedinci gicesi manṣıb-ı ḥayātdan daḫı mün'azil ve 'ālem-i ervāḥa vāṣıl olup medīne-i Üsküdar'da Miskinler ḳurbinde defn olındı.

Mevlānā-yı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı **[76^{b}]** fühūm, ḫoş-ṣoḥbet, ḳābil-i üns ü ülfet idi.

Ḳaramanī Yūsuf Efendi-zāde Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Muṣṭafā ibnü'l-mevlā Yūsuf. Ṭabaḳa-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi' ricālinden tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Ḳaramanī Yūsuf Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi ve maḫdūm-ı ḫıredmendi Muṣṭafā Efendi'dür. Taḥṣīl-i rütbe-i isti'dād ve Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi'den mülāzemetle bermurād olup ba'de tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Kebīrī-zāde Rebībi Yaḥyā Efendi yirine Sābi'a-i Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā oldılar. Yüz üç Cumāde'l-ūlā'sında Silistreli Meḥemmed Efendi yirine Yarḥiṣār Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz yedi Receb'inde Ṣādıḳ Efendi Mektūbcısı 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirlerine Aḥmed Çāvuş Medresesi'ne gelmişler idi.[3] Yüz

1 'Alī H: 'Īsā R.
2 Yüz sekiz Şevvāl'inde munfaṣıl ve yirlerine ṯāniyen Bālī-zāde Meḥemmed Efendi nā'il oldı H: R nüshasında bu cümlenin üzeri okunmayacak şekilde çizilmiştir.
3 gelmişler idi R: gelüp H.

ṭoḳuz Şa'bān'ında ders ü devri tamām ve 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām itdüklerinde medrese-i maḥlūleleri Şeyḫü'l-İslām Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde Seyyid İbrāhīm Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm "Yūsuf Efendi-zāde Çelebi" dimekle[1] ma'lūm, ṭālib-i intisāb-ı 'ulūm, ḥalīm ü selīm, ḫalūḳ u besīm idi.

Ṭabīb Seyyid 'Abdu'llāh Efendi[2]

el-Mevlā es-Seyyid 'Abdu'llāh ibnü's-Seyyid Aḥmed ibn Beşīr. Belde-i Kütāhiyye'den ẓuhūr ve ḳaṭ'-ı menāzil-i sinīn ü şühūr idüp dārü'l-mülk-i İstanbul'a vāṣıl ve Debbāġ-zāde Meḥemmed[3] Efendi'nüñ Anaṭolı ṣadrına teşrīflerinden mülāzemet nā'il olup ba'de tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden[4] ma'zūl iken biñ ṭoḳsan sekiz Receb'inde iḥdāṯ olınan medārisden Sādise-i Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi ile kām-revā ve اول مدرس درس بها [5] oldılar. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Tatar 'Abdu'llāh Efendi yirine Ḥāmid Efendi Medresesi virilüp yüz iki Receb'inde Melek İbrāhīm Efendi yirine Maḳtūl Ḥasan Paşa Medresesi'ne gelüp yüz altı Muḥarrem'inde yirlerinde dāḫil i'tibār olınmış idi. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında Mu'abbir İsmā'īl Efendi yirlerine Ken'ān Paşa Medresesi'ne nā'il, yüz yedi Şevvāl'inde Kellā Ḫalīl Efendi yirine Bāzirgānbaşı Medresesi'ne vāṣıl oldılar. Yüz ṭoḳuz Şa'bān'ında füc'eten intiḳāl ve raḥmet-i Raḥmān'a ittiṣāl itdüklerinde Oḳmeydānı ḳurbinde vāḳi' mezāristānda medfūn ve medrese-i maḥlūleleriyle Ḥekīmbaşı-zāde Meḥemmed Efendi memnūn ḳılındı.

Mevlānā-yı mezbūr ṭabābet ile meşhūr, ẕikr-i bi'l-ḫayra ṭālib, tekmīl-i nefse rāġıb, ḥulvü'l-muḫāḍara, ṭayyibü'l-muḥāvere idi. Evāḫir-i 'ömrlerinde[6] Ebu'l-fetḥ Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Ġāzī Dārü'ş-şifāsı'nda re'īsü'l-eṭibbā olmışlar idi.

---

1 dimekle H: dinmekle R.
2 Evvelü müderrisin bi-medreseti Sādise-i Sarāy-ı Ġalaṭa. Fī 5 Receb sene 1098. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]
3 R 89a.
4 aḳçe medreseden H: aḳçeden R.
5 "Burada ders okutan ilk müderris."
6 ömrlerinde H: 'ömrinde R.

Öreke-zāde Aḥmed Efendi [Bucaḳlı Efendi]

el-Mevlā Aḥmed ibnü'l-mevlā Muṣṭafā. Devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi' vefeyātında *Cild-i Evvel*'de ẕikri sebḳ iden Öreke Muṣṭafā Efendi'nüñ naḫl-i necībi olmaġın "Öreke-zāde Efendi" dimekle[1] şehīr ve bu 'unvān ile zebān-zed-i ṣaġīr ü kebīr olmışlar idi. İ'dād-ı levāzım-ı isti'dād ve Şeyḫü'l-İslām Yaḥyā Efendi ḫıdmetlerinden mülāzemetle ber-murād olup devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ elli sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde İlāhī-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ḫusrev Ketḫudā Medresesi Ṣāniyesi virilüp altmış bir Ṣafer'inde yirlerinde ḥareket-i miṣliyye i'tibār olındı. Altmış iki Ẕi'l-ḳa'de'sinde Memek-zāde Teẕkirecisi Meḥemmed Efendi yirine Ümmü'l-veled Medresesi'ne duḫūl eyleyüp altmış altı Ṣa'bān'ında Ḥüseyn Paşa-zāde İbrāhīm Efendi yirine Ṣāh-ı Ḫūbān Medresesi ṣāyān görilmiş idi. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde 'Alī Çelebi-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ḫˇāce Ḫayrü'd-dīn Medresesi'nde mesned-nişīn olup altmış sekiz Ṣafer'inde 'Alī Dede-zāde Aḥmed Efendi yirime Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi[2] Medresesi Ūlāsı ile ikrām, sene-i mezbūre Cumāde'l-āḫire'sinde Börekci-zāde Ḥasan Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biriyle maḳżiyyü'l-merām oldılar. Altmış ṭoḳuz Muḥarrem'inde Aḫī-zāde 'Abdü'l-ḥalīm Efendi [77ᵃ] yirine Ḫānḳāh Medresesi'n cāygāh eyleyüp yetmiş bir Muḥarrem'inde selef-i sālifleri Teẕkireci Meḥemmed[3] Efendi yirine Ḫadīce Sulṭān Medresesi'ne naḳl ü tebdīl, sene-i merḳūme Ṣa'bān'ında Müyesser-zāde Meḥemmed Efendi yirine Maḥmūd Paşa Medresesi'ne taḥrīk ü taḥvīl olınup yetmiş iki Şevvāl'inde Ḳabaḳulaḳ-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ḫāḳāniyye-i Vefā'da basṭ-ı seccāde-i ifāde itdiler. Yetmiş üç Şevvāl'inde Anḳaravī Meḥemmed Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ biriyle tekmīl-i ṭarīḳ eyleyüp yetmiş dört Cumāde'l-āḫire'sinde yine selef-i sālifleri Teẕkireci Efendi yirine İzmir ḳażāsıyla tevḳīr olınmışlar idi. Yetmiş beş Cumāde'l-āḫire'sinde ma'zūl ve yirlerine Burusa ḳāḍīsi Sa'dī-zāde Seyyid 'Abdu'llāh Efendi menḳūl, anlaruñ yirine Ebū Sa'īd-zāde Aḥmed Efendi mevṣūl oldı. Seksen bir Şevvāl'inde Ṭavīl 'Oṣmān Efendi maḥlūlinden Ṣām-ı şeref-encām pāyesi żamīmesiyle Baġdād-ı bihişt-ābād ḳażāsıyla ber-

1 dimekle H: dinmekle R.
2 Efendi H: -R.
3 Meḥemmed H: -R.

murād olup seksen üç Receb'inde 'azl olınup[1] yirlerine selef-i sālifleri Ḥüseyn Paşa-zāde Efendi ḫalef oldı. Seksen ṭoḳuz Şa'bān'ında Edrine pāyesi żamīmesiyle Āvāre-zāde Mes'ūd Efendi yirine Ġalaṭa ḳażāsı 'ināyet olınup ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde ref' ve yirlerine Mūsā-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi naṣb olındı. Ṭoḳsan dört Muḥarrem'inde 'İṣmetī Tābi'i Ḥasan Efendi yirine Mekke-i Mu'aẓẓama ḳażāsıyla ta'ẓīm olınup ṭoḳsan beş Muḥarrem'inde munfaṣıl ve ol manṣıb-ı celīle Ḫˇāce-zāde Seyyid 'Oṯmān Efendi nā'il oldı. Sene-i mezbūre Cumāde'l-ūlā'sında Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi üzerlerinden[2] Ḳuşaṭası ve Yalaḳ-ābād ḳażāları arpalıḳ virilüp ṭoḳsan altı Cumāde'l-ūlā'sında İstanbul, ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Anaṭolı ṣadāreti pāyelerin ḳaṭ' itdükden ṣonra yüz beş Cumāde'l-āḫire'sinde Rūmili pāyesi iḥsānıyla arpalıḳları Velī Efendi maḥlūlinden Ṭırnova ma'a Ṣaḥrā ḳażālarına tebdīl, Ḳuşaṭası ḳażāsıyla 'Abdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi ve Yalaḳ-ābād ḳażāsıyla Anḳaravī Ya'ḳūb Efendi tebcīl ḳılındılar. Yüz altı Ṣafer'inde Ṭırnova ḳażāsı Şeyḫü'l-İslām Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olınup bunlara Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi üzerinden İzniḳ ve Ayazmend ve Ṣādıḳ Efendi üzerlerinden Ḳaraṣu Yeńicesi ḳażāları bedel virildi. Bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām u leyāl iken biñ yüz ṭoḳuz Şa'bān'ında irtiḥāl ve raḥmet-i Raḥmān'a isti'cāl itdüklerinde Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında medfūn ve naḳş-ı seng-i mezārları Nāẓım Meḥemmed Efendi didügi tārīḫ-i mevzūndur:

Beyt

Fevtinüñ Nāẓım didi tārīḫini
Aḥmed ola 'āzim-i ḫuld-i berīn[3]

Maḥlūl olan arpalıḳları ḫalefleri 'Abdü'r-raḥīm-zāde Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm ma'ārif-i 'ilmiyye ile mevsūm, pīr-i münevver, zühd ü ṣalāḥla muḫammer, ṣāliḥ ü 'ābid, mecma'-ı maḥāmid, ṭarzında ferīd, vādīsinde vaḥīd idi. Sulṭān Selīm-i Ḳadīm Cāmi'-i Şerīfi bāġçesi ḳurbinde bālā-yı fırāzda vāḳı'a ṭarīḳ-ı ḫāṣ nihāyetinde ḫāne iḫtiyār itmeleriyle "Bucaḳlı Efendi" dimekle[4] daḫı meşhūr olmışlar idi.

1 R 89b.
2 üzerlerinden H: üzerinden R.
3 احمد اوله عازم خلد برين
4 dimekle H: dinmekle R.

Burusevī 'Abdü'n-nebī Efendi

el-Mevlā 'Abdü'n-nebī. Maḥrūsa-i Burusa'dan neşv ü nemā bulup taḥṣīl-i ser-māye-i 'ilm ü 'irfān ve tekmīl-i pīrāye-i dāniş ü iẕ'ān itdükden ṣoñra 'ulemā-yı kirāmuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve rāh-ı tedrīse 'azīmet eyleyüp devr-i medāris ve 'aḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken biñ seksen iki Rebī'ü'l-evvel'inde Bādincānī Meḥemmed Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i merḳūmede Esediyye Medresesi ḫāriciyle be-kām, seksen beş Ṣafer'inde Ḳāsım Ṣubaşı Medresesi'ne ḥareketle nā'ilü'l-merām olmışlar idi. Ṭoḳsan bir Cumāde'l-ūlā'sında Ḳahveci-zāde Meḥemmed Efendi yirine Vā'iẓiyye Medresesi virilüp ṭoḳsan beş Rebī'ü'l-evvel'inde 'İvaż Paşa Medresesi i'ṭā, ṭoḳsan ṭoḳuz Muḥarrem'inde yirlerinde mūṣıla-i Ṣaḥn i'tibārı sezā görilüp yüz bir Ṣa'bān'ında Menteş-zāde 'Abdü'l-kerīm Efendi maḥlūlinden Sulṭān Orḫan [77b] Medresesi iḥsān olındı. Yüz ṭoḳuz Ṣa'bān'ında intiḳāl ve selefine ittiṣāl itdüklerinde maḥrūsa-i mezbūrede Deveciler Mezāristānı nām maḥalde defn olınup medrese-i maḥlūleleri Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh[1] Efendi Tābi'i 'Abdü'l-bāḳī Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr ḥüsn-i aḫlāḳla meşhūr, ḥarīṣ-i taḥṣīl-i 'ilm ü 'irfān, rū-gerdān-ı cānib-i tekālif-i ebnā-yı zamān, selīmü'ṣ-ṣadr-ı ḳāni', dervīş-nihād u mütevāżi' idi.

Keçeciler İmāmı Dāmādı Ḥasan Efendi

el-Mevlā Ḥasan. Vilāyet-i Anaṭolı'da Cānīk nām ḳaṣabadan ẓuhūr ve istifāża-i nūr-ı şu'ūr itdükde esātiẕe-i 'aṣrdan taḥṣīl-i ser-māye-i 'ulūm ve istifāde-i manṭūḳ u mefhūm eyleyüp Ḥāfıẓ Ṣa'bān Efendi'nüñ Rüstem Paşa Medresesi'nde mu'īdi olmaġla ser-bülend-i emāṣil ve biñ yetmiş ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde şeref-i mülāzemete vāṣıl olup devr-i menāzil-i ṭarīḳ ve seyr-i merātib-i ders ü taḥḳīḳ iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan bir Cumāde'l-āḫire'sinde Tatar 'Abdu'llāh-zāde Yaḥyā Efendi yirine Ḥācī İlyās Medresesi ḫāricine 'āric, ṭoḳsan beş Cumāde'l-āḫire'sinde 'Aṭā Efendi Birāderi 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Aḫī Çelebi Medresesi'ne ḥare-

1 R 90a.

ketle mübtehic olmışlar idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Ḥamīdī Ḥüseyn Efendi yirine Kepenekci Sinān Medresesi iḥsān, sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında Müstaḳīm Meḥemmed Efendi yirine Fāṭıma Sulṭān Medresesi ile taḥṣīl-i 'izz ü şān itmişler idi. Yüz Rebī'ü'l-evvel'inde Ġalaṭ Ṣa'bān Efendi yirine Monlā Gürānī Medresesi erzānī görilüp yüz iki Receb'inde 'Uşşāḳī-zāde 'Abdu'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Şeyḫü'l-İslām Debbāġ-zāde Efendi Medresesi ile ikrām, yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde 'Abdü'r-raḥīm-zāde Aḥmed Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ biriyle tevḳīr ü iḥtirām olındılar. Yüz beş Ṣafer'inde selef-i sālifleri Müstāḳīm Efendi yirine Edrineḳapusı Mihrümāhı Medresesi'ne pāy-ı himmet ḳoyup yüz altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde Kevākibī-zāde Veliyyü'd-dīn Efendi ḥażretleri yirlerine Ḳāsım Paşa Medresesi'ne revnaḳ-baḫşā oldılar. Yüz ṭoḳuz Ramażān'ınuñ yigirmi beşinci güni maraż-ı ẕātü'l-cenbden ṭayy-ı 'ömr-i bī-ṣebāt ve dest-i āḫir-i merḥabā-yı 'īdgāh-ı ḥayāt eyledüklerinde Edrineḳapusı ḫāricinde Kemāl Paşa-zāde Efendi merḥūm civārında defn olınup medrese-i maḥlūleleri Ṣun'u'llāh Efendi ḥażretlerine tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr 'ilm ü fażlla meşhūr, ḥulvü'l-lisān, ṭāhirü'l-cenān, ḫalūḳ u besīm, recül-i ḥalīm, ẕikr-i bi'l-ḫayra ṭālib, ṭalebe-i 'ulūma ṣāḥib olup ekṣer-i evḳātini meşāġil-i 'ilmiyyeye ṣarf itmekle niçe ṭālibīnüñ mu'allim-i rāh-ı reşādı ve bu faḳīrüñ üstādı olmışlar idi. Edrineḳapusı dāḫilinde Keçeciler Mescidi'nde imām u muḳtedā-yı enām olan ṣāliḥ ü fāżıl, 'ālim ü 'āmil Şeyḫ Meḥemmed Efendi ile 'aḳd-i peyvend-i muṣāheret itmekle "Keçeciler İmāmı Dāmādı" dimekle[1] şöhret bulmışlar idi.

Erzincānī es-Seyyid 'Alī Efendi Birāder-zādesi Seyyid Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Muṣṭafā. Ṣudūr-ı kirāmdan ātī't-terceme Erzincānī Seyyid 'Alī Efendi'nüñ birāder-zādesi es-Seyyid Muṣṭafā Efendi'dür. Kesb-i ser-māye-i isti'dād ve 'amm-ı mükerremlerinden mülāzemetle ber-murād olup ḳaṭ'-ı merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan ṣoñra biñ yüz ṭoḳuz Ṣa'bān'ında Ḳırımī 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Ṣāliṣe-i Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi ḫāricine 'āric ve beyne'l-aḳrān şeref-i imtiyāz ile mübtehic olmışlar idi. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde irtiḥāl ve 'ālem-i ervāḥa ittiṣāl itdüklerinde Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāvi-

1 dimekle H: dinmekle R.

yesi civārında defn olındılar. Medrese-i maḥlūleleri[1] Şeyḫī Meḥemmed Efendi'ye intiḳāl eyledi.

Merḥūm-ı merḳūm ṭālib-i intisāb-ı ʿulūm, ḫoş-ṣoḥbet, ḳābil-i üns ü ülfet idi.

Güzelḥiṣārī Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed. Güzelḥiṣār ḳaṣabasından bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olup dārü'l-mülk-i İstanbul'a vuṣūl ve ṣadr-ı aʿẓam-ı sābıḳ Köprili-zāde Aḥmed Paşa Sarāyı'na duḫūl eyleyüp taḥṣīl-i ʿulūma meşġūl olduḳdan ṣoñra Şeyḫü'l-İslām fāżıl-ı meşhūdü'l-enām[2] Minḳārī-zāde Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve ṭarīḳ-ı tedrīse ʿazīmet ile devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl iken biñ ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Dürrī **[78[a]]** Meḥemmed Efendi ḥażretleri yirlerine Zeynī Çelebi Medresesi ḫāriciyle be-kām, ṭoḳsan yedi Ẕi'l-ḥicce'sinde Mü'min-zāde İbrāhīm Efendi maḥlūlinden Fuḍayl Efendi Medresesi'ne ḥareketle nā'ilü'l-merām oldılar[3]. Ṭoḳsan ṭoḳuz Muḥarrem'inde Şaʿbān Efendi ḥażretleri yirlerine Rūm Meḥemmed Paşa Medresesi sezā görilmiş idi. Sene-i meẕkūre[4] Şevvāl'inde yirlerinde mūṣıla-i Ṣaḥn iʿtibār olınup yüz bir Rebīʿü'l-evvel'inde Mekkī-zāde Esʿad Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ biriyle tekrīm, sene-i mezbūre Şaʿbān'ında Ṣadr-ı Aʿẓam Köprili-zāde Muṣṭafā Paşa himmetiyle Ḳara Ḫalīl Efendi yirine Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye ile taʿẓīm olınmışlar idi. Yüz iki Şevvāl'inde Ṭrabzonī Seyyid Maḥmūd[5] Efendi yirine Selanik ḳażāsı iḥsān olınup yüz üç[6] Receb'inde maʿzūl ve yirlerine Ġalaṭa Ḳāḍī-si-zāde Meḥemmed Efendi menḳūl, anlaruñ yirine Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz sekiz Receb'inde selef-i sālifleri Ḫalīl Efendi yirine maḥrūsa-i Burusa ḳażāsına ḥākim olmış iken belde-i meẕkūre ahālīsi ṭaraf-ı Devlet-i ʿAliyye'ye şikāyet itmeleriyle ḳable tekmīli'l-müddeti'l-ʿörfiyye yüz ṭoḳuz Muḥarrem'inde ʿazl ve yirlerine Bekrī-zāde Aḥmed Efendi vaṣl olındı. Bunlar birḳaç ay maḥrūsa-i mezbūre naḳībi ḫānesinde ḥabs olınduġından māʿadā ḫalefleri ḥużūrında ḫuṣūmıyla murāfaʿa olınup bir miḳdār eşyā istirdā-

1 R 90b.
2 meşhūdü'l-enām H: meşhūrü'l-enām R.
3 oldılar H: olup R.
4 meẕkūre H: mezbūre R.
5 Maḥmūd R: Meḥemmed H.
6 yüz üç H: yüz R.

dından ṣoñra Limni cezīresine nefy ü iclā olındılar. Boġażḥiṣārı'na vuṣūllerinde muḥāfiẓı olan Bıyıḳlı Muṣṭafā Paşa ol maḥalde tevḳīf itdürüp ta'yīnāt ikrām itmiş idi. Bu ḥāl üzere güẕarende-i eyyām u leyāl iken sene-i merḳūme evāḫirinde intiḳāl eyledi.

Mevlānā-yı mezbūr 'ilm ü faẓlla meşhūr, ekṡer-i fünūna şāmil, vādīsinde kāmil idi.

Daġıstānī Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Diyār-ı Kürdistān'dan ẓuhūr ve "Daġıstānī Meḥemmed Efendi" dimekle[1] meşhūr olmış idi. Diyārbekr 'ulemāsından taḥṣīl-i 'ilme kūşiş ve tekmīl-i ādāb-ı nefse verziş eyleyüp füyużāt-ı 'ilm ü 'irfān ile çemenzār-ı isti'dādı sebz u ḫurrem ve ezhār-ı faẓl u envār-ı kemālle reşkīn-sāz-ı bāġ-ı İrem olduḳdan ṣoñra Dārü's-salṭana'ya hicret ve maḥrūsa-i Burusa'da iḳāmet eyleyüp biñ yüz bir Rebī'ü'l-evvel'inde Ser-bendī-zāde Ebu's-su'ūd Efendi yirine buḳ'alik ile İzniḳ ḳaṣabasında vāḳı'a Süleymān Paşa Medresesi i'ṭā olınup sene-i mezbūre Ramażān'ında Süleymān Efendi yirine ḳaṣaba-i meẕkūrede vāḳı'a Sulṭān Orḫan Medresesi'ne naḳl olınmışlar idi. Yüz ṭoḳuz senesi ḫilālinde dār-ı fenādan rıḥlet ve 'ālem-i 'uḳbāya 'azīmet itdüklerinde maḥrūsa-i merḳūmede Murādiyye ḳurbinde Beşikcilerḳapusı ḫāricinde defn olındılar.

Mevlānā-yı mezbūr faẓīlet-i 'ilmiyye ile meşhūr, her fende ser-efrāz, aḳrānı miyānında mümtāz idi.

'Acem Süleymān Efendi

el-Mevlā Süleymān. Bilād-ı Şarḳıyye'den ẓuhūr ve " 'Acem Süleymān Efendi" dimekle[2] meşhūr olmış idi. Ba'ż-ı 'ulemādan mülāzım ve semt-i tedrīse 'āzim[3] olup ḳaṭ'-ı merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz bir Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḳuyumcı-zāde Muṣṭafā Efendi yirine buḳ'alik ile maḥrūsa-i Burusa'da Seyyid Ḥüseyn-i Erzincānī Medresesi erzānī görilüp yüz altı Muḥarrem'inde yirlerinde ḥareket-i miṡliyye, yüz sekiz

1 dimekle H: dinmekle R.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 R 91a.

Şevvāl'inde yirlerinde dāḫil iʿtibārları olınmış idi. Biñ yüz ṭoḳuz senesi evāḫirinde fevt olup maḥrūsa-i merḳūmede Deveciler Mezāristānı'nda defn olındı. Medrese-i maḥlūlesi yine buḳʿalik ile ʿAlī Efendi'ye virildi.

Merḥūm-ı merḳūm dā'ire-nişīn-i erbāb-ı fühūm, selīmü'ṭ ṭabʿ-ı ṣāfī-nihād, kerīmü'n-nesf-i pāk-iʿtiḳād idi.

Aḫaveyn Ḥüseyn Efendi

el-Mevlā Ḥüseyn. Maḥmiyye-i Edrine'den bedīdār ve "Aḫaveyn Ḥüseyn Efendi" dimekle[1] şöhret-şiʿār olup ṭarīḳ-ı ʿilme sevḳ-ı rāḥile-i ʿazīmet ve ʿulemāyı kirāmuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp ḳaṭʿ-ı merāḥil ve seyr-i menāzil iderek ḳırḳ aḳçe medreseye vāṣıl ve andan daḫı **[78ᵇ]** munfaṣıl iken biñ seksen dört Ṣafer'inde Bālī-zāde Meḥemmed Efendi yirine maṣḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i merḳūmede[2] Bī-duḫān Aḥmed Beg Medresesi iḥsān, seksen ṭoḳuz Receb'inde selefi yirine ʿAlemü'd-dīn Medresesi şāyān görildi. Ṭoḳsan Ṣafer'inde Berber-zāde İbrāhīm Efendi yirine Orūc Paşa Medresesi iʿṭā, ṭoḳsan beş Muḥarrem'inde Şaʿbān Efendi yirine maḥmiyye-i mezbūrede İbrāhīm Paşa Medresesi sezā görildi. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳaʿde'sinde Şeyḫī Çelebi Medresesi'ne naḳl, ṭoḳsan sekiz Şevvāl'inde Sirāciyye Medresesi'ne vaṣl[3] olınup yüz Muḥarrem'inde Ṭaşlıḳ Medresesi virilüp bu üç rütbede selefleri Şaʿbān Efendi'yi taʿḳīb itmişler idi. Yüz dört Rebīʿü'l-evvel'inde sābıḳā İmām-ı Sulṭānī ʿAlī Efendi yirine Üçşerefeli Medresesi Ūlāsı'na mevṣūl, yüz yedi Receb'inde yirlerinde altmışlı iʿtibārına vuṣūl bulup yüz sekiz Şevvāl'inde Baġdād rütbesi żamīmesiyle Bolı Müftīsi Meḥemmed Efendi yirine Ṣofya ḳażāsı ḥükūmetiyle nā'ilü'l-me'mūl olmışlar idi. Yüz ṭoḳuz Muḥarrem'inde Medīne-i Münevvere pāyesi żamīmesiyle teşrīf olınup sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳaʿde'sinde manṣıb-ı ḥayātdan munfaṣıl ve ʿālem-i ʿuḳbāya vāṣıl olduḳlarında belde-i meẕkūrede defn olınup manṣıb-ı maḥlūle ʿĪdī Bayram Efendi vuṣūl buldı.

Merḥūm-ı mezbūr ṣalāḥ-ı ḥālle meşhūr idi.

---

1 dimekle H: dinmekle R.
2 maḥrūsa-i merḳūmede H: maḥmiyye-i mezbūrede R.
3 vaṣl H: naḳl R.

Seyyid Ca'fer Efendi Dāmādı Muḥarrem Efendi

el-Mevlā Muḥarrem bin Muṣṭafā. Vilāyet-i Anaṭolı'da Ḳaraḥiṣār sancağından Şühūdī Ḳāḍī Muṣṭafā Efendi'nüñ ferzend-i fürūzendi Muḥarrem Efendi'dür. İbtidā-yı ḥālde Ders-i 'Ām Beñli Efendi'den taḥṣīl-i ser-māye-i 'ulūma sa'y ü kūşiş ba'dehu Vānī Efendi Dāmādı Muṣṭafā Efendi'den kesb-i levāzım-ı ma'ārife verziş itdükden ṣoñra Ḳāsım Paşalı Çāvuş-zāde Muṣṭafā Efendi'ye dāmād ve mūṣıla-i Ṣaḥn Medreseleri'nden mülāzemetle ber-murād olup ba'de tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ seksen yedi Ramażān'ında Ḳarabāġī Yūsuf Efendi yirine Monlā Kestel Medresesi ḫāriciyle be-kām, ṭoḳsan iki Receb'inde Efṭas Seyyid[1] Meḥemmed Efendi yirine Receb Paşa Medresesi'ne taḫrīk ile nā'ilü'l-merām oldılar. Ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde Kürd 'Abdü'l-ḥalīm Efendi yirine Papasoġlı Medresesi iḥsān olınup ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Müfettiş 'Oṯmān Efendi yirine Ḫāṣoṭabaşı Medresesi virilüp sene-i mezbūre Ṣa'bān'ında Dürrī Meḥemmed Efendi ḥażretleri yirlerine Muṣṭafā Aġa Medresesi sezā görilüp sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde yirlerinde mūṣıla-i Ṣaḥn i'tibār olınmış idi. Yüz Cumāde'l-ūlā'sında Fettāḥ-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi Medresesi ile kām-revā, yüz bir Rebī'ü'l-evvel'inde Çeşmī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi[2] yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine i'tilā eyleyüp sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında Ġalaṭ Ṣa'bān Efendi yirine Fetḥiyye'de vāḳı'a İsmiḫān Sulṭān Medresesi ṣāyān, yüz iki Şevvāl'inde Emru'llāh Efendi yirine Maḥmūd Paşa Medresesi iḥsān olındı. Yüz beş Ẕi'l-ḳa'de'sinde Beñli Ṣa'bān Efendi yirine Ḫāḳāniyye-i Vefā'da basṭ-ı seccāde-i ifāde eyleyüp sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde yirlerinde ḫāmis-i Süleymāniyye i'tibārı sezā görildi[3]. Yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Ḳarabāġī Yūsuf Efendi maḥlūlinden Medīne-i Münevvere ḳażāsı 'ināyet olınmış iken yüz on Muḥarremü'l-ḥarāmı evā'ilinde rūḥ-ı revānı a'lā-yı 'illiyyīne vāṣıl olduḳda ol manṣıb-ı celīle Müstaḳīm Meḥemmed Efendi nā'il oldı.

Mevlānā-yı mezbūr ma'ārif-i 'ilmiyye ile meşhūr, ḫoş-ṣoḥbet, ḳābil-i üns ü ülfet, ḫayr-ḫ'āh-ı 'ālem, nīk-nefs ādem idi. Naḳībü'l-eşrāf Seyyid Ca'fer **[79a]** Efendi ile 'aḳd-i peyvend-i muṣāheret sebebiyle "Ca'fer Efendi Dāmādı" dimekle[4] şöhret bulmışlar idi.

1 Seyyid H: -R.
2 R 91b.
3 görildi H: görilüp R.
4 dimekle H: dinmekle R.

Yek-çeşm Kürd Süleymān Efendi [Ḳaplan Paşa Ḫˇācesi]

el-Mevlā Süleymān. Vilāyet-i Anaṭolı'da Mardin ḳaṣabasından ẓuhūr ve "Yek-çeşm Kürd Süleymān Efendi" dimekle[1] meşhūr olup 'ulemā-yı 'aṣrdan kesb-i ma'ārif ü fünūn ve tekmīl-i levāzım-ı mefrūż u mesnūn eyleyüp dārü'l-mülk-i İstanbul'a 'azīmet ve 'ulemā-yı kirāmuñ birinden nā'il-i şeref-i mülāzemet olmışlar idi. Ba'de tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ seksen üç Receb'inde Ṣalbaş Aḥmed Efendi yirine Kepenekci Sinān Medresesi iḥsān olınup seksen yedi Ramażān'ında Meḥemmed Efendi yirine Cezerī Ḳāsım Paşa Medresesi'ne vāṣıl oldılar. Ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Ṣarı Aḥmed Efendi yirine Ümmü'l-veled Medresesi virilüp ṭoḳsan iki Receb'inde Ḳudsī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine Kürkcibaşı Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Ṭoḳsan dört Ramażān'ında Ḫˇāce-zāde Luṭfu'llāh Efendi yirine Nişāncı Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr, ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde İzmir Müftīsi-zāde Seyyid[2] Meḥemmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine mürūr itdiler. Ṭoḳsan yedi Ṣa'bān'ında Ḳadrī-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Dāvūd Paşa Medresesi'ne irtiḳā, ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında İmām Dāmādı Ḥasan Efendi yirine Ḳadırġa Limanı'nda vāḳı'a Meḥemmed Paşa Medresesi'ne i'tilā itmişler idi. Yüz Şevvāl'inde Ṭrabzonī Seyyid Maḥmūd Efendi yirine Ṣāniye-i Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi'ne mevṣūl, yüz iki Receb'inde Beyāżī-zāde Tābi'i 'Abdü'l-ḳādir Efendi yirine Ṣāniye-i Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi'ne menḳūl, yüz altı Receb'inde Muṣāḥib Paşa İmāmı İbrāhīm Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ biriyle nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Yüz sekiz Receb'inde Tefsīrī-zāde Meḥemmed 'Aṭā'u'llāh Efendi yirine Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymān Ḫānī erzānī görilüp yüz ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde Şeyḫü'l-İslām Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde Seyyid Fetḥu'llāh Efendi yirine Yeñişehr ḳażāsı iḥsān olınmış idi. Yüz on Ṣafer'inde enfās-ı zindegānīsi tamām ve aḥkām-ı ḳażāsı ḳarīn-i ḫitām olup 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām itdüklerinde manṣıb-ı maḥlūl Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi'ye in'ām olındı.

Mevlānā-yı merḳūm ḥiṣṣedār-ı ma'ārif ü 'ulūm olup evā'il-i ḥālinde ḳapudan-ı sābıḳ Ḳaplan Muṣṭafā Paşa'ya intisāb itmegin "Ḳaplan Paşa Ḫˇācesi" dimekle[3] ma'lūm idi.

1 dimekle H: dinmekle R.
2 Seyyid H: -R.
3 dimekle H: dinmekle R.

İbrāhīm Efendi

el-Mevlā İbrāhīm. Taḥṣīl-i ʻilme himmet ve ʻulemānuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp ʻalā-ḥasebi'l-ʻāde ḳaṭʻ-ı medāris-i muʻtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı maʻzūl iken biñ yüz iki[1] Ẕi'l-ḥicce'sinde Nuʻmān Beg Ḫˇācesi ʻAlī Efendi yirine İbrāhīm Ketḫudā Medresesi ḫāriciyle kām-revā, yüz sekiz Ẕi'l-ḳaʻde'sinde Muḳīm Meḥemmed Efendi yirine Ebu'l-faẓl Medresesi sezā görilmiş idi. Yüz on Rebīʻü'l-evvel'inde fevt olup medrese-i maḥlūlesi Ḳırımī Meḥemmed Efendi'ye iʻṭā olındı.

Merḥūm-ı mezbūr maʻārif-i ʻilmiyye ile meşhūr idi.

Şeyḫü'l-İslām Ebū Saʻīd-zāde Feyżu'llāh Efendi {Feyżī}

el-Mevlā Şeyḫü'l-İslām ibn Şeyḫü'l-İslām Feyżu'llāh ibnü'l-mevlā Ebū Saʻīd Meḥemmed. Sülāle-i āl-i Ḥasan Cān'dan ḫilāl-i vefeyāt-ı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābiʻ'de bu cerīdenüñ *Cild-i Evvel*'ine[2] ʻunvān olan Şeyḫü'l-İslām ibn Şeyḫü'l-İslām Ebū Saʻīd Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ṣānī-i feżā'il-perveri ve nev-bāve-i ḥadīḳa-i ḥaḳā'iḳ-güsteri Şeyḫü'l-İslām Feyżu'llāh Efendi ḫıdmetleridür. Biñ ḳırḳ Cumāde'l-āḫire'sinüñ on ikinci İṡneyn gicesi ʻālem-i lāhūtdan müsāfir ve nūr-baḫş-ı milket-i ʻanāṣır olup "Ay ṭoġdı"[3] Türkī tārīḫ-i vilādetleri vāḳiʻ oldı. İʻmāl-i re'sü'l-māl-i istiʻdād ve intāc-ı muḳaddimāt-ı feyż-i Ḫudā-dad iderek cevāhir-i zevāhir-i faẓl u kemāl ile ḫızāne-i ḥāfiẓaları māl-ā-māl olduḳda vālid-i ʻālī-şānları **[79[b]]** terbiyetine maẓhar ve teşrīf-i mülāzemetleri ile ḫuliy-bend-i gerden-i faẓl u hüner olmışlar idi. Biñ elli beş Receb'inde Ṣarı ʻAbdu'llāh Efendi yirine mūṣıla-i Ṣaḥn iʻtibāriyle Üsküdar Mihrümāhı Medresesi sezāvār görilüp elli yedi Rebīʻü'l-āḫir'inde birāder-i ekremleri Aḥmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine sāye-endāz olup sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḥācī Yūsuf-zāde Aḥmed Efendi maḥlūlinden Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī Medresesi'ne mevṣūl oldılar. Elli ṭoḳuz Şaʻbān'ında Kec-dehān Dāmādı ʻAbdu'llāh Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'den birine raḫş-ı himmet sürüp altmış Ramażān'ında yine birāderleri Aḥmed Efendi yirlerine Dārü'l-ḥadīṡ-i Süleymāniyye ile tekmīl-i devre-i medāris ü ifāde ve

1 R 92a.
2 *Cild-i Evvel*'ine H: *Cild-i Evvel*'inde R.
3 آی طوغدی

itmām-ı mehāmm-ı taḥḳīk u icāde itmişler idi. Altmış bir Şa'bān'ında Sa'dī-zāde Seyfu'llāh Efendi yirine Ġalaṭa ḳażāsı rıżā-dādeleri olup altmış iki Şevvāl'inde ma'zūl olduḳlarında yirleri Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi'ye arpalıḳ ta'yīn olındı. Altmış dört Ṣafer'inde İstanbul pāyesiyle tekrīm ve Bahāyī Efendi maḥlūlinden Midilli ḳażāsı arpalıġıyla ta'ẓīm olındılar. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde Muḥarrem-zāde Aḥmed Efendi yirine ṯāniyen Ġalaṭa ḳāḍīsi oldılar. Arpalıḳları 'İṣmetī Meḥemmed Efendi'ye virildi. Altmış beş Cumāde'l ūlā'sında Bolevī Muṣṭafā Efendi def'a-i ṯāniyesi yirine bi'l-fi'l İstanbul ḳażāsına menḳūl ve yirlerine Ḥaleb ḳāḍīsi Bahāyī Efendi Birāderi Aḥmed Efendi mevṣūl, anlaruñ yirleriyle[1] Ca'fer-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Sene-i meẕkūre Receb'inde İbşīr Paşa Vaḳ'ası sebebiyle bi'l-külliyye ḫāneleri yaġma ve kendüler vālid-i mācidleriyle cānib-i baḥrden Gelibolı ḳażāsına nefy ü iclā olınduḳlarında yirleri Necātī-zāde Meḥemmed Efendi'ye sezā görildi. Sene-i mezbūre Şa'bān'ında iẕn ü 'avdi muteżammın ḫaṭṭ-ı hümāyūn-ı sa'ādet-maḳrūn ṣādır olmaġla vālidleriyle Fındıḳlı nām maḥalde vāḳi' bāġçelerine nāzil ve kemāl-i sürūr-ı şādmānī ḥāṣıl olmış iken ḳarārlarına eşḳıyā rāżī olmaduḳları ecilden irtesi çāvuşān-ı bī-emān tasalluṭıyla yine vālidleriyle ma'an "Tekfūrṭaġı" dimekle[2] şehīr Rodoscuḳ ḳaṣabasına gönderilmişler idi. Altmış altı Cumāde'l-āḫire'sinde vālid-i mācidlerine Mekke-i Mükerreme ḳażāsı tevcīh olınmaġla bunlar daḫı ma'an cānib-i Ḥicāz'a 'aṭf-ı 'inān ile me'mūr olup Ḳurdḳulaġı nām menzile resīde olduḳlarında birḳaç gün mekṯ buyurmalarıyla sene-i meẕkūre Şa'bān'ında ma'füvven İstanbul'a vāṣıl ve vālid-i mācidleriyle sa'adet-ḫānelerine dāḫil oldılar. Altmış[3] yedi Şevvāl'inde bunlara İmām-zāde Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Toḳat ḳażāsı arpalıḳ iḥsān olındı. Altmış sekiz Rebī'ü'l-āḫir'inde Bosnevī Şa'bān Efendi üzerinden Tatarbāzārcıġı ḳażāsına tebdīl olınup[4] Toḳat ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet 'Alī Dede-zāde Aḥmed Efendi'ye virildi. Yetmiş yedi Muḥarrem'inde Şeyḫī-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Anaṭolı ṣadrıyla bülend-ḳadr olup yetmiş ṭoḳuz Muḥarrem'inde Rūmili pāyesi ve ṯāniyen Toḳat ḳażāsı arpalıġıyla ma'zūl ve yirlerine 'İzzetī Şeyḫ Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Seksen Cumāde'l-ūlā'sında 'Abdü'r-raḥīm-zā-

1 yirleriyle H: yirlerine R.
2 dimekle H: dinmekle R:
3 R 92b.
4 olınup H: -R.

de Meḥemmed Efendi üzerinden Ṣire ḳażāsına tebdīl ve Toḳat ḳażāsıyla selefleri 'Abdü'r-raḥīm-zāde Efendi tebcīl ḳılındı. Sene-i meẕkūre Receb'inde ḫalefleri 'Abdü'r-raḥīm-zāde Efendi üzerinden ṣāliṣen Toḳat ḳażāsına tebdīl olınup Ṣire ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet Ṣalbaş-zāde 'Abdü'l-ḳādir Efendi'ye 'ināyet olındı. Seksen bir Rebī'ü'l-āḫir'inde[1] ḫalefleri 'Abdü'l-ḳādir Efendi 'azlinden ṣāniyen Ṣire ḳażāsı arpalıḳ virilüp Toḳat mevleviyyeti Ṣāliḥ Paşa İmāmı İsmā'īl Efendi'ye tevcīh olındı. Sene-i meẕkūre **[80[a]]** Ẕi'l-ḥicce'sinde Bustān-zāde Ebū Bekr Efendi maḥlūlinden Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsına tebdīl ve Ṣire ḳażāsı arpalıġıyla Ḍıḥkī Muṣṭafā Efendi tebcīl ḳılındı. Seksen üç Cumāde'l-ūlā'sında Ḳāsım-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine ber-vech-i mevleviyyet İzmir ḳażāsı rıżā-dādeleri olduḳda Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsı Minḳārī-zāde Efendi Dāmādı Muṣṭafā Efendi'ye arpalıḳ virildi. Seksen beş Ṣa'bān'ında ma'zūl ve yirlerine Fenārī-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Bunlara Seyrek-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi maḥlūlinden Gelibolı ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olındı. Seksen yedi Receb'inde Bosnevī 'Alī Efendi yirine Selanik ḳāḍīsi olduḳlarında[2] arpalıḳları ḫalefleri Dāmād Efendi'ye tevcīh olındı. Seksen sekiz Ramażān'ında 'azl ve yirlerine Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi Birāderi Ebū Bekr Efendi vaṣl olındı. Seksen ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde el-Ḥāc Muṣṭafā Efendi 'azlinden Ḳonya ḳażāsı arpalıḳ virilüp ṭoḳsan Rebī'ü'l-āḫir'inde Müfettiş İbrāhīm Efendi üzerinden ṣāniyen Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsına tebdīl ve Ḳonya ḳażāsı arpalıġıyla Ḳudsī-zāde Teẕkirecisi Meḥemmed Efendi tebcīl ḳılındı. Ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsına ber-vech-i mevleviyyet Eyyūbī Ṣa'bān Efendi manṣūb ḳılınup bunlara ṣāniyen Tatarbāzārı ilḥāḳıyla 'İṣmetī Ḫışmı Meḥemmed Efendi üzerinden Ḫavāṣṣ-ı Maḥmūd Paşa ve Çirmen ḳażāları arpalıḳ virildi. Ṭoḳsan üç Cumāde'l-āḫire'sinde arpalıḳları Gümüşayaḳ-zāde Meḥemmed Efendi manṣıbı olan Saḳız ḳażāsına naḥl ü taḥvīl ve Ḫavāṣṣ-ı Maḥmūd Paşa ve Çirmen ḳażālarıyla Edrineli Murtażā Efendi tebcīl ḳılındı. Ṭoḳsan beş Ẕi'l-ḥicce'sinde Minḳārī-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine ṣāniyen Anaṭolı ṣadāreti müyesser olup arpalıḳları Es'ad-zāde Seyyid Meḥemmed Sa'īd Efendi'ye virildi. Ṭoḳsan yedi Muḥarrem'inde munfaṣıl ve yirlerine İmām-ı Sulṭānī İbrāhīm Efendi vāṣıl olup bunlara ḫalefleri araplıḳları Miḫalıc ve Di-

1 Rebī'ü'l-āḫir'inde H: Rebī'ü'l-evvel'inde R.
2 olduḳlarında H: olduḳda R.

metoḳa ma'a Ṭaġardı ve Anṭāliyye[1] ḳażāları ta'yīn olındı. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde Anḳaravī Meḥemmed Efendi def'a-i ṯāniyesi yirine ṣadr-ı Rūm ve nā'il-i ġāyetü'l-ġāyāt-ı merūm olduḳlarında arpalıḳlarından Anṭāliyye[2] ḳażāsı kūżāt-ı ḳaṣabāta virilüp ve Dimetoḳa ma'a Ṭaġardı ḳażāları Kerāsteci-zāde 'Abdu'llāh Efendi'ye tevcīh olındı. Ṭoḳsan sekiz Ramażān'ında[3] Lüḥūmī 'Alī Efendi 'azlinden ṯāniyen Saḳız ḳażāsı arpalıġıyla ma'zūl ve maḳām-ı ḥükūmetlerine Anaṭolı ṣadrı ḫalef-i sālifleri İmām-ı Sulṭānī İbrāhīm Efendi menḳūl, anlaruñ yirine İstanbul ḳāḍīsi Müfettiş İbrāhīm Efendi mevṣūl, anlaruñ daḫı yirleriyle Fenārī-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi yirine ṯāniyen mesned-ārā-yı ṣadāret-i Rūm olduḳlarında arpalıḳları Memek-zāde Teẕkirecisi Meḥemmed Efendi'ye virildi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde müteḳā'id ve ol maḳām-ı refī'a sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretleri müteṣā'id oldılar. Bunlara Buzaġı Maḥmūd Efendi 'azlinden ṯāniyen İzmir ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olındı. Sene-i mezbūre Şevvāl'inde arpalıḳları Cezmī Meḥemmed 'Abdü'l-kerīm Efendi 'azlinden Ḳayṣeriyye ḳażāsına menḳūl ve İzmir ḳażāsına ber-vech-i mevleviyyet Ḫaṭṭāṭ 'Abdu'llāh Efendi mevṣūl oldı. Yüz Rebī'ü'l-evvel'inde arpalıḳları sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ḳaba Ḫalīl Efendi manṣıbı olan Ġalaṭa ḳażāsına tebdīl ve Ḳayṣeriyye ḳażāsıyla ber-vech-i mevleviyyet Şehlā 'Abdu'r-raḥmān Efendi tebcīl ḳılındı. Sene-i meẕkūre Ramażān'ında selef-i sālifleri Debbāġ-zāde Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām ve müftī-i müşkil-güşā-yı enām olduḳlarında Ġalaṭa ḳażāsını ber-vech-i mevleviyyet Ḳızıl Mūsā Efendi'ye in'ām **[80[b]]** buyurdılar. Yüz üç Cumāde'l-āḫire'sinde 'uzlet-güzīn ve maḳām-ı iftāda ṯāniyen 'Alī Efendi mesned-nişīn oldılar. Sene-i merḳūme Ṣa'bān'ında ḫalef-i bāhirü'ş-şerefleri maḥlūlinden maḳām-ı fetvāya i'āde ve mesned-i iftāda ḳarār-dāde ḳılındılar ve yine ḫalefleri maḥlūlinden Ṣire ve Ḳaraṣu Yeñicesi ḳażāları żamīme-i revātibleri ḳılındı. Yüz beş Ẕi'l-ḳa'de'sinde 'azlinden mā'adā Esīrī Muṣṭafā Efendi manṣıbı olan Saḳız cezīresine ber-vech-i arpalıḳ nefy olınmalarıyla ṣadr-ı fetvāya Rūmili ṣadāretinden Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi naḳl, anlaruñ yirlerine ṯāniyen sābıḳen İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretleri vaṣl olındılar. Bunlaruñ arpalıḳlarından Ḳaraṣu Yeñicesi

1 Anṭāliyye H: Anṭākiyye R.
2 Anṭāliyye H: Anṭākiyye R.
3 R 93a.

ḳażāsı ḫalefleri Ṣādıḳ Efendi'nüñ żamīme-i revātibleri ḳılındı. Yüz altı Muḥarrem'inde cezīre-i mezbūreye küffār-ı ḫāksār istīlā itmegin bunlar ba'de'l-ḫalāṣ maḥrūsa-i Edrine'ye da'vet olınup Malġara ḳaṣabasına vāṣıl olduḳlarında döndürülüp Maġnisa ḳażāsına nefy olınmışlar idi. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında[1] Cürce ḳażāsı arpalıġıyla Mıṣr-ı Ḳāhire'ye nefy ü iclā ve Ṣire ḳażāsı arpalığı Seyyid Ca'fer Efendi'ye sezā görildi. Sene-i mezbūre Şevvāl'inde Şeyḫü'l-İslām-ı vaḳt Seyyid Feyżu'llāh Efendi irādesiyle 'afv olınup yüz yedi senesi evā'ilinde İstanbul'a vāṣıl ve Fındıḳlı ḳaṣabasında vāḳi' yalılarına dāḫil oldılar. Sene-i merḳūme Cumāde'l-ūlā'sında Vardarī Şeyḫ-zāde 'Abdü'l-ġanī Efendi üzerinden ṣāliṣen Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsı arpalıḳ virildi. Yüz ṭoḳuz Muḥarrem'inde arpalıḳları ḫalefleri Seyyid Ca'fer Efendi maḥlūlinden rābi'an Ṣire ve Burusa Yeñişehri ve Muḫtelic 'Ömer Efendi üzerinden Mudurnı[2] ḳażālarına tebdīl ve Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsı arpalıġıyla Aḳ Maḥmūd Efendi tebcīl ḳılındılar. Yüz on Rebī'ü'l-āḫir'inüñ on beşinci İṣneyn güni irtiḥāl ve civār-ı ḳudse intiḳāl itdüklerinde Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī civārında cedd-i 'iẓāmları Ḫˇāce Sa'dü'd-dīn Efendi'nüñ binā buyurduḳları zāviyeleri ḫaṭīresinde medfūn ve naḳş-ı seng-i mezārları bu tārīḫ-i mevzūndur:

Naẓm[3]

Fenādan itdi rıḥlet olmış iken
Fażīletle fuḥūlüñ dil-pesendi

Ḥurūf-ı mu'cem ile oldı tārīḫ
Yüz onda göçdi Feyżu'llāh Efendi[4]

Maḥlūl olan arpalıḳlarından Ṣire ḳażāsı İmām-ı Sulṭānī Ṣāliḥ Efendi ḥażretlerine ve Burusa Yeñişehri ḳażāsı Bāḳī-zāde İsmā'īl Efendi'ye ve Mudurnı ḳażāsı 'Ārif 'Abdü'l-bāḳī Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı müşārün ileyh *ṣubbet sicālü'r-raḥmeti 'aleyh*,[5] fā'iż-i ser-çeşme-i 'ilm ü 'irfān, rā'iż-i raḫş-ı sebük-pāy-ı taḥḳīḳ u īḳān, mekārim-i aḫlāḳda ye-

1 Cumāde'l-ūlā'sında H: Cumāde'l-āḫire'sinde R.
2 ve Muḫtelic 'Ömer Efendi üzerinden Mudurnı H: -R.
3 R 93b.
4 یوز اونده کوچدی فیض الله افندی
5 "Rahmet kovaları onun üzerine dökülsün."

gāne, mecmūʿ-ı feżā'ilde müfred-i zamāne, ıṣlāḥ-ı ʿāleme sāʿī, ṭarīḳa-i eslāfı murāʿī, ḫayr-ḫˇāh-ı ʿālem, maḳām-ı istiḳāmetde ṣābit-ḳadem, edīb ü erīb, ḥasīb ü nesīb, maḥbūbü'l-ḳulūb u pesendīde-fiʿāl, merdüm-i melek-ḫiṣāl, nūr-ı mücessem, ẕāt-ı mükerrem idi.

Āṯār-ı ʿilmiyyelerinden ekṯeriyā mālik olduḳları kütüb-i[1] fiḳhiyye hevāmişinde āṯār-ı ḳalemleri olduġından māʿadā *Fetāvā-yı Ḳāʿidiyye*'nüñ Fārsī olan elfāẓını ʿArabī'ye terceme idüp bir miḳdār tercemeden ṣoñra ʿömr müsāʿade itmemekle nā-tamām ḳalmışdur ve Feyżī maḫlaṣı ile eşʿār-ı belāġat-şiʿārları[2] olup bu birḳaç beyt nuḫbe-i güftār-ı dürer-bārlarıdur:

Naẓm

Ne nükhet kim olur ol zülf-i ʿanber-bārdan peydā
Olur biñ āh-ı ḥasret eşk-i sünbülzārdan peydā

Ve lehu

Āteş-efrūz oldı dilde güft ü gūy-ı nev-bahār
Dāġ dāġ itdi derūnum seyr-i rūy-ı nev-bahār **[81ᵃ]**

Tāb-ı ruḫsāruñla ʿarż it zülf-i müşkīn-tāruñı
Tā ola revnaḳ-fezā-yı reng ü bū-yı nev-bahār

Ġonçeler çāk-i girībān itdi Feyżī şevḳden
Çākeriyüz ceyb-i ṣabr oldı ġulüvv-i nev-bahār

Ve lehu

Lebüñ ḥakkāk eli ṭoḳınmamış bir laʿl-i raḫşāndur
Muṣaffā dişlerüñ şol dürre beñzer kim deliksizdür

Ve lehu

Ġonçe ancaḳ dehrden çāk-i girībānın bilür
Çāk olan dil ne girībānın ne dāmānın bilür

1 kütüb-i R: terkīb-i H.
2 şiʿārları R: şiʿārı H.

Āb-ı rūyın bezl ider gelse ḫayālüñ dīdeye
Merdüm-i çeşm-i cihān-bīn ḳadr-i mihmānın bilür

Ve lehu

Her eşk-i çeşmi la'l-i Bedaḫşān ṣanur gören
Fikr-i lebiyle dīdelerüm kān ṣanur gören

Her tār-ı mūya ṣad dil-i ḫūnīni bend ider
Zünnār-ı zülfi sübḥa-i mercān ṣanur gören

Gencīne-i dilüm hele pür-naḳd-i 'ışḳdur
Feyżī o genci gerçi ki vīrān ṣanur gören

Ve lehu

Añılsa gāhice bir dil 'aceb mi yār yanında
Ki zerre yād olınur mihr-i tābdār yanında

Semend-i nāzına pā-māl eylemezdi ġubārum
Bilinse ḫāk idügüm ben o şeh-süvār yanında

Nisār-ı cāna ne minnet ḳalurdı ḫançer-i ḫūn-rīz
Şehīd-i 'ışḳını yād eyleyeydi yār yanında

Derinden itdi ġubārum ġurūr-ı vaṣlla mehcūr
Günāhı daḫı bilinmez mi rūzgār yanında

Virür mi teşne-i 'arż-ı merām olan dile Feyżī
Niyāza ruḫṣat o şemşīr-i ābdār yanında

'Abdü'r-raḥīm-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Şeyḫ Meḥemmed ibnü'l-mevlā Meḥemmed[1] ibnü'l-mevlā

1 ibnü'l-mevlā Meḥemmed H: -R.

Şeyḫü'l-İslām 'Abdü'r-raḥīm. Ḫilāl-i terācim-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''de tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden ṣudūrdan 'Abdü'r-raḥīm-zāde Meḥemmed Efendi'nüñ maḫdūm-ı ṣānīsi Şeyḫ Meḥemmed Efendi'dür. Biñ seksen Ẕi'l-ḥicce'sinde vālid-i mācidleri fevtinden mülāzım[1] ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl olduḳdan ṣoñra biñ seksen beş Şevvāl'inde Ḳaṣīr Ḥasan Efendi yirine Ṣāniye-i Ḳılıç 'Alī Paşa Medresesi ḫāricine 'āric, ṭoḳsan beş Receb'inde Begbāzārī Ḥüseyn Efendi yirine Sittī Ḫātūn Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında Bekrī-zāde 'Alī Efendi yirine Ümmü'l-veled Medresesi virilüp ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Es'ad-zāde İmāmı Meḥemmed Efendi yirine Ḳāḍī-'asker Muṣṭafā Efendi Medresesi'ne gelüp sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında Beyāżī-zāde Tābi'i 'Abdü'l-ḳādir Efendi yirine Fetḥiyye'de vāḳı'a Sinān Paşa Medresesi'ne mevṣūl, yüz Ṣa'bān'ında Emīn Meḥemmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biriyle nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Yüz bir Şevvāl'inde Beñli Ṣa'bān Efendi yirine Meḥemmed Aġa Medresesi'ne i'tilā, yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Zāl Paşa Medresesi'ne irtiḳā itmişler idi. Yüz altı Muḥarrem'inde selef-i sālifi Es'ad-zāde İmāmı maḥlūlinden Zāl Paşa Sulṭānı Medresesi erzānī görilüp yüz on Rebī'ü'l-evvel'inde Müstaḳīm Meḥemmed Efendi yirine Ūlā-yı Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi i'ṭā olınmış iken sene-i mezbūre Rebī'ü'l-āḫir'inüñ on sekizinci güni rebī'-i ḥayātı āḫir ve Edrineḳapusı ḫāricinde 'ammuları civārında dāḫil-i zümre-i ehl-i maḳābir olduḳlarında medrese-i maḥlūleleri Dürrī Meḥemmed Efendi ḥażretlerine maḥal görildi.

Maḫdūm-ı mezbūr müşāreket-i emṡālle meẕkūr idi.

'Alī Efendi-zāde Meḥemmed Efendi[2]

el-Mevlā Meḥemmed ibnü'l-mevlā 'Alī. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemesi bu cerīdenüñ *Cild-i Evvel*'inde taḥrīr olınan Arpacı-zāde 'Alī Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi olmaġın " 'Alī Efendi-zāde" dimekle[3] şehīr ve bu 'unvānla ma'lūm-ı[4] ṣaġīr ü kebīr olmışlar idi. Biñ elli bir

1 R 94a.
2 Evvelu müderrisin bi-medreseti Ken'ān Paşa. Fī 5 Rebī'ü'l-āḫir sene 1084. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]
3 dimekle H: dinmekle R.
4 ma'lūm-ı R: -H.

tārīḫinde ʿālem-i lāhūtdan vāṣıl-ı ser-menzil-i vücūd ve dāḫil-i şehristān-ı şühūd olup sinn-i temyīze resīde olduḳlarında[1] taḥṣīl-i maʿārife kūşiş ve tekmīl-i ādāb u rüsūma verziş eyleyüp biñ yetmiş dört Ramażān'ında 'İṣmetī Efendi'nüñ defʿa-i ṣāniye-i Rūmili ṣadāretinde teẕkirecilik teşrīflerinden mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse ʿāzim olup devr-i medāris-i muʿtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl iken **[81b]** biñ seksen dört Rebīʿü'l-āḫir'inde ibtidā iḥdāṯ olınan Kenʿān Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā ve [2] اول مدرس درس فيها oldılar. Seksen beş Şaʿbān'ında Şeyḫ-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi maḥlūlinden Ḥammāmiyye Medresesi virilüp seksen altı Şevvāl'inde Dāvūd-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Monlā Gürānī Medresesi erzānī görilmiş idi. Seksen sekiz Şaʿbān'ında Ḳabaṣaḳal Aḥmed Efendi yirine Sekbān 'Alī Medresesi'ne taḥrīk olınup ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Nā'ib Meḥemmed Efendi yirine Meḥemmed Aġa Medresesi'ne vāṣıl, ṭoḳsan üç Rebīʿü'l-āḫir'inde Begler Ḫ̌ācesi Aḥmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'den birine nā'il oldılar. Ṭoḳsan dört Ramażān'ında 'Uşşāḳī Muṣṭafā Efendi yirine Murād Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr eyleyüp ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında Kerāsteci-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine 'Alī Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi yirine Ebā Eyyūb-i Enṣārī Medresesi 'ināyet olınup yüz bir Şaʿbān'ında Ṭrabzonī Seyyid[3] Maḥmūd Efendi yirine Medrese-i Şeh-zāde mesnedgāh-ı ifādeleri olmış idi.[4] Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde Dāvūd-zāde İbrāhīm Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'den birine terfīʿ, yüz iki Cumāde'l-āḫire'sinde Ḳızıl Mūsā Efendi yirine Ġalaṭa ḳażāsı ḥükūmetiyle tevḳīʿ olınmışlar idi. Yüz üç Receb'inde Güzelḥiṣārī Aḥmed Efendi yirine Selanik ḳażāsına menḳūl ve yirlerine Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz dört Ṣafer'inde 'azl ve yirlerine sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ḫalīl Efendi vaṣl olındı. Yüz sekiz Ẕi'l-ḳaʿde'sinde İdrīs Efendi yirine Edrine ḳażāsı iḥsān olınup yüz ṭoḳuz Ẕi'l-ḥicce'sinde munfaṣıl ve yirlerine Ḥāmid-zāde 'Abdu'llāh Efendi vāṣıl oldı. Yüz on Muḥarrem'inde 'adem-i inżibāt-ı lisān sebebiyle cezīre-i Ḳıbrıs'a nefy ü iclā ve sene-i mezbūre Cumāde'l-ūlā'sında 'āzim-i dār-ı 'uḳbā olduḳlarında[5] cezīre-i merḳūmede Ayaṣofıyya Cāmiʿ-i Şerīfi sāḥasında defn olındılar.

---

1 olduḳlarında H: olduḳda R.
2 "Burada ders okutan ilk müderris."
3 Seyyid R: -H.
4 R 94b.
5 olduḳlarında H: oldılar R.

Mevlānā-yı mezbūr ʻiffet ü nezāhet ile meşhūr, ʻilm ü maʻārifden vāyedār, ḳaṣīrü'l-ḳāme, ʻaẓīmü'l-iʻtibār idi.

Murād Paşa İmāmı Yek-çeşm Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed. ʻAlā'iyyeli'dür. Ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳ-ı ʻilmīye ʻazīmet ve fāżıl-ı ḳarār-dāde Minḳārī-zāde Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp ʻalā-ḥasebi'l-ʻāde ḳaṭʻ-ı medāris-i muʻtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ altmış beş Ramażān'ında Mūsā-zāde ʻAbdü'l-ḥalīm Efendi yirine Ḳoġacı Dede Medresesi ḫāricine ʻāric, altmış yedi Receb'inde yirlerinde ḥareket iʻtibārıyla mübtehic olmışlar idi. Yetmiş Ṣafer'inde Ḥabīb Efendi yirine Ḫurremiyye Medresesi virilüp yetmiş altı Muḥarrem'inde Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed [1] Efendi yirine Ḳāḍī ʻAbdü'l-ḥalīm Medresesi ile tekrīm olınup sene-i mezbūre Cumāde'l-āḫire'sinde Kürd Yūsuf Efendi yirine Caʻfer Paşa Medresesi sezā görilüp yetmiş ṭoḳuz Şevvāl'inde Aʻrec-zāde ʻAbdu'llāh Efendi yirine İbrāhīm Paşa-yı ʻAtīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ oldılar.[2] Seksen Rebīʻü'l-āḫir'inde Ḫˇāce-zāde Seyyid ʻOṯmān Efendi yirine Meḥemmed Aġa Medresesi'ne irtiḳā, seksen bir Muḥarrem'inde Mūsā-zāde ʻAbdü'l-bāḳī Efendi yirine medāris-i Ṯemāniyye'den biriyle iʻtilā itdiler. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinde Fındıḳlılı ʻAbdī Efendi yirine Pīrī Paşa Medresesi iʻṭā olınup seksen dört Ramażān'ında Başmaḳcı-zāde Meḥemmed Efendi yirine Maġnisa ḳażāsı sezā görildi. Seksen beş Muḥarrem'inde maʻzūl ve yirlerine Nisbetī ʻAlī Efendi mevṣūl oldı. Seksen yedi Rebīʻü'l-āḫir'inde İsmāʻīl Efendi yirine Ḳandiye ḳażāsı tevcīh olınup seksen ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında ʻazl ve yirlerine ʻAbdu'llāh Efendi vaṣl olındı. Ṭoḳsan üç Şevvāl'inde Ḥāfıẓ ʻAbdu'r-raḥmān Efendi arpalıġı olan Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsına manṣūb ḳılınup[3] ṭoḳsan altı Rebīʻü'l-āḫir'inde munfaṣıl ve yirlerine Ṣalbaş Aḥmed Efendi vāṣıl oldı. Ṭoḳsan ṭoḳuz Şevvāl'inde **[82ª]** Fındıḳ Muṣṭafā Efendi maḥlūlinden ṯāniyen ḳażā-yı mezbūr ḥükūmeti tefvīż olınup yüz bir Rebīʻü'l-āḫir'inde maʻzūl ve yirlerine Caʻfer-zāde Ramażān Efendi mevṣūl oldı. Yüz beş Cumāde'l-ūlā'sın-

1 Ṣādıḳ Meḥemmed R: Meḥemmed Ṣādıḳ H. [Metnin birçok yerinde her iki varyantın da kullanıldığı görülmektedir.]
2 oldılar H: olup R:
3 ḳılınup H: ḳılındı R.

da Sivasī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi üzerinden Ḫarmencik ve Ṣabanca[1] ḳażāları maʿīşetiyle teḳāʿüd iḫtiyār itmişler idi. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām iken biñ yüz on Cumāde'l-āḫire'sinde ʿālem-i ʿuḳbāya ḥırām eyledi. Maḥlūl olan arpalıḳlarından Ṣabanca ḳażāsı Fetvā-emīni Ḥıṣn-ı Manṣūrī-zāde Aḥmed Efendi'ye ve Ḫarmencik ḳażāsı Bālī-zāde Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm ibtidā-yı ḥālinde ṣadr-ı aʿẓam-ı sābıḳ Murād Paşa'nuñ imāmetleri ḫıdmetiyle meşġūl olmaġın "Murād Paşa İmāmı Aḥmed[2] Efendi" dimekle maʿlūm idi.

Naṣūḥ Aġa-zāde Ḥüseyn Efendi {Naṣūḥī}

el-Mevlā Ḥüseyn bin Naṣūḥ. Devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābiʿ'de ḳul ketḫudālıġından maʿzūlen biñ ṭoḳsan üç senesi ḫilālinde bu cihān-ı bī-beḳādan ḳaṭʿ-ı rişte-i taʿalluḳ idüp dārü'l-emn-i cināna irtiḥāl ve daʿvet-i Mevlā'ya istiʿcāl iden Naṣūḥ Aġa merḥūmuñ ferzend-i fürūzendi ve maḫdūm-ı ercmendi Ḥüseyn Efendi'dür. Zamān-ı nükte-sencīden ʿıḳd-ı ṭufūliyyet güşāde ve āyīne-i ṭabʿ-ı ṣafā-ṣıfātı[3] mışḳale-i terbiyet ile cilā-dāde olduḳda muḳaddimāt-ı ʿulūmı Ders-i ʿĀm Beñli Efendi'den ḳırā'at ve ʿalā-ḥasebi'r-resm ḥareket idüp biñ ṭoḳsan sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde Şeyḫü'l-İslām Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi'nüñ defʿa-i ūlā ṣadr-ı fetvāya teşrīflerinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve ṭarīḳ-ı tedrīse ʿazīmet eyleyüp baʿde tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz dört Ramażān'ında Ḳuyumcı-zāde Seyyid İsmāʿīl Efendi yirine Ḫˇācegī Medresesi ḫāricine ʿāric, yüz altı Şevvāl'inde yirlerinde ḥareket iʿtibārıyla mübtehic olmışlar idi. Yüz sekiz Rebīʿü'l-āḫir'inde Şeyḫī Muṣṭafā Efendi yirine Buḫāriyye Medresesi virilüp yüz ṭoḳuz Şaʿbān'ında yirlerinde dāḫil iʿtibār olındı. Yüz on Receb'inde eyyām-ı zindegānīsi tamām ve üftāde-i pister-i ḥimām iken Ḥekīmbaşı-zāde ʿÖmer Efendi yirine Bāzirgānbaşı Medresesi rü'ūsı vuṣūlinüñ irtesi güni eyyām-ı maʿdūde-i ḥayātı āḫir ve dāḫil-i zümre-i ehl-i maḳābir olup Dāḫil-i Sūr'da Ḳızlaraġası Cāmiʿi ḳurbinde Çāvuş Mescidi mezāristānında defn olındı. Medrese-i maḥlūleleri Şeyḫü'l-İslām Seyyid Feyżu'llāh Efendi Dāmādı Erżurumī Velī Efendi-zāde Seyyid Yaḥyā Efendi'ye virildi.

1 ve Ṣabanca H: -R.
2 R 95a.
3 ṣafā-ṣıfātı R: ṣıfātı H.

Mevlānā-yı mezbūr "Naṣūḥ Aġa-zāde Ḥüseyn Efendi" dimekle[1] meşhūr, ma'ārif-i cüz'iyyeden ḥiṣṣedār, ṭab'-ı mevzūnı güher-senc-i eş'ār, aḫlāḳ-ı ḥamīde ile mevṣūf, mekārim-i cemīle ile ma'rūf olup vālidi Naṣūḥ Aġa olmaġla Naṣūḥī maḫlaṣın iḫtiyār itmişler idi. Bu birḳaç beyt güftār-ı dürer-bārlarındandur:

ez-Ḳaṣā'id

'Aceb mi cūyveş pūyān olursa bu dil-i şeydā
O şūḫ-ı dil-sitānum serv-i gülzār-ı ṭarāvetdür

Hezār-ı dil n'ola dā'im nizār u zār zār olsa
O yār-ı dil-firībüm ġonçe-i bāġ-ı melāḥatdür

N'ola pervāneveş yanup yaḳılsa ṭab'-ı sūzānum
Ruḫ-ı tābān-ı yārum şem'a-i bezm-i leṭāfetdür

Ve lehu

Ey göñül gel 'āzim-i gülzār-ı şevḳ u ḥālet ol
'Andelībāsā naġam-pīrā-yı 'īş ü 'işret ol

Leyli-i ümmīdüñe 'arż-ı ta'alluḳ eyleyüp
Ḳaysveş ṣaḥrā-neverd ü ārzū-yı vuṣlat ol

Ṭurma ey ser-mest-i cām-ı ḫ̆āhiş-i maḳṣūd gel
Dest-i sāḳī-i keremden bāde-nūş-ı minnet ol

Ol kerīmüñ bezm-i vaṣfında muḥaṣṣıl dem-be-dem
Mest-i bī-hūş-ı şarāb-ı sāġar-ı keyfiyyet ol

Midḥatin endīşe ḳıl ol dāverüñ ṣubḥ u mesā
Ey göñül ḫurşīd ü māh-ı āsmān-ı fikret ol

Şem'-i tāb-efşān-ı medḥ-i ẕāt-ı 'ālī-şānına
Dā'imā pervāneveş bāl-efken-i germiyyet ol

1 dimekle H: dinmekle R.

ez-Ġazeliyyāt

Maḥv eylemez mi ẓulmet-i şām-ı küdūreti
Ol mihr-i āsmān-ı leṭāfet 'ale'ṣ-ṣabāḥ[**82**[b]]

Ve lehu

Dil oldı mest-i sāġar-ı mey-ḫāne-i ümīd
Cān oldı mā'il-i mey-i peymāne-i ümīd[1]

Oldı göñül hezār-ı gül-i gülşen-i emel
Ṭab' oldı niçe ḥırṣla pervāne-i ümīd

Bāġ-ı ḳanā'at ey göñül a'lā maḥal iken
Yine idersin ārzu-yı lāne-i ümīd

Murġ-ı dil-i nizāra bu gülzār-ı dünyede
Ḫāl-i bütān olursa olur lāne-i ümīd

Künc-i ferāġ-ı kām yeterken Naṣūḥi zār
Olmış dirīġ ṭālib-i kāşāne-i ümīd

Ve lehu

'Ālemde ser-ṣaḥīfe-i ruḫsār-ı dil-bere
Ebrū-yı dil-güşā ne müferreḥ keşīdedür

Va'd-i viṣāline dil ider ġāyet i'tiḳād
La'l-i ḥalāvet-āveri gūyā 'aḳīdedür

Rām eylemek Naṣūḥi ne ḳābil o ser-keşi
Dā'im ḥarīm-i bezm-i vefādan keşīdedür

Ve lehu

Kārum ki künc-i ġamda hep āh u enīn olur
Dūd-ı dilüm resīde-i çarḫ-ı berīn olur

1 R 95b.

Bir güne devlete naẓar-endāz olur mı hīç
Kālā-yı vuṣlatuńla o kim kām-bīn olur

Ve lehu

Gösterüp rūyını ol zühre-cebīn āyīnede
İtdi taḥṣīl-i ṣafā çeşm-i yaḳīn āyīnede

Jengdār olsa 'aceb mi n'ola mir'āt-ı dilüm
'Arż idince o perī çīn-i cebīn āyīnede

Naḳd-i ārāmı fedā eylememek ḳābil mi[dür]
Seyr olınduḳca o ḥüsn-i nemgīn āyīnede[1]

Ve lehu

Görüp gülşende güller sāġar-ı la'lüń ayaġ oldı
Derūn-ı lāleler reşk-i ruḫuńla dāġ dāġ oldı

Meded ḳıl bū-yı zülfüń revnaḳ-efrūz-ı meşām ile
Naṣūḥī miḥnet-i hicrüńle ḫaylī bī-dimāġ oldı

Malāṭıyyeli Maḥmūd Efendi

el-Mevlā Maḥmūd bin Ḥasan. Belde-i Malāṭıyye'den ẓuhūr ve istifāża-i nūr-ı şu'ūr eyleyüp muḳaddimāt-ı 'ulūmı diyārı 'ulemāsından taḥṣīl eyledükden ṣońra dārü'l-mülk-i İstanbul'a 'azīmet ve Memek-zāde Teẕkirecisi Meḥemmed Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp[2] devr-i medāris iderek ḳırḳ aḳçe medreseye vāṣıl ve andan daḫı munfaṣıl iken biń ṭoḳsan üç Rebī'ü'l-āḫir'inde Ḳara İbrāhīm Paşa Tābi'i İsḥāḳ Efendi yirine Behrāmiyye Medresesi ḫāricine nā'il, ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında Sāriḳu'l-baḥr Ḥüseyn Efendi-zāde Meḥemmed Emīn Efendi yirine Ṣāniye-i İbrāhīm Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne vāṣıl olup ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣa'bān'ında Keşfī 'Abdu'llāh Efendi yirine Süleymān

1 Bu mısrada vezin aksamaktadır.
2 eyleyüp R: idüp H.

Ṣubaşı Medresesi'ne gelmişler idi. Yüz iki Receb'inde Ṭabīb Ḥasan Efendi yirine Ca'fer Paşa Medresesi ile kām-revā, yüz beş Ṣafer'inde Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretleri yirlerine Ḥaydar Paşa Medresesi i'ṭā olındı. Yüz altı Ramażān'ında Ḫˇāce-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ birine şāyān olduḳdan ṣoñra yüz yedi Rebī'ü'l-evvel'inde Dürrī Meḥemmed Efendi ḥażretleri yirlerine Murād Paşa-yı Cedīd Medresesi ile ḳadr ü menziletleri[1] mezīd olup yüz on Ṣafer'inde Şeyḫü'l-İslām Seyyid Feyżu'llāh Efendi Dāmādı Seyyid Maḥmūd Efendi ḥażretleri[2] yirlerine Dāvūd Paşa Medresesi iḥsān olınmış iken sene-i meẕkūre Receb'inde intiḳāl ve firdevs-i berīne irtiḥāl itdüklerinde medrese-i maḥlūleleri Bābī-zāde Meḥemmed Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı mezbūr "Malāṭıyyeli Maḥmūd Efendi" dimekle[3] meşhūr, ḳadr-i müşterek-i cihet-i ẕātiyye ile meẕkūr, ṣāḥib-i 'aḳl u şu'ūr idi.

Ṣolaḳ-zāde Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Muṣṭafā. Maḥmiyye-i Edrine'den ẓuhūr ve "Ṣolaḳ-zāde Muṣṭafā Efendi" dimekle[4] meşhūr olup ba'de taḥṣīli'l-isti'dād 'ulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzemetle ber-murād olduḳdan ṣoñra devr-i medāris ve 'aḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken semt-i ḳażāya sülūk eyleyüp Rūmili ḳalem-revinde birḳaç manṣıba ḳāḍī olmış idi. Biñ yüz üç Şevvāl'inde Ṣakkāk Fındıḳ Muṣṭafā Efendi yirine Belġrad ḳażāsı sezā görilüp yüz beş Muḥarrem'inde ma'zūl ve yirlerine Vizeli İbrāhīm Efendi mevṣūl oldı. Yüz altı Receb'inde Diyārbekr pāyesi żamīmesiyle ba'de'l-fetḥ Saḳız ḳażāsı tevcīh olınup yüz yedi Şa'bān'ında ma'zūl ve yirlerine Kerpiçci-zāde Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām iken **[83ᵃ]** biñ yüz ṭoḳuz senesi ḫilālinde 'ālem-i ervāḥa ḫırām eyledükde Kāmī Meḥemmed Efendi bu tārīḫi dimişdür:

---

1 ḳadr ü menziletleri H: ḳadri R.
2 ḥażretleri yirlerine H: yirine R.
3 dimekle H: dinmekle R.
4 R 96a.
dimekle H: dinmekle R.

Naẓm

Ṣolaḳ-zāde semiyy-i faḫr-i ʿālem Muṣṭafā'nuñ ḥayf
Vücūdı oldı berg-i yāsemenveş ḫāke üftāde

Beliġrad u Saḳız manṣıblarından ʿazl ile şimdi
Şeref-yābī-i mesnedgāh-ı ʿadne oldı dil-dāde

Ḳażā-yı naḥb idince didi aḥbābuñ biri tārīḫ
Ser-efrāzī-i bezm-i ʿadne ol nā'il Ṣolaḳ-zāde[1]

Mevlānā-yı mezbūr ʿilm ü ʿirfān ile meşhūr, emṡāli miyānında istiʿdād ile ʿalem, ṣāliḥ ü nīk-nefs ādem idi.

Tatar Murtażā Efendi

el-Mevlā Murtażā. Belde-i Ḳırım'dan ẓuhūr ve "Tatar Murtażā Efendi" dimekle[2] meşhūr olup taḥṣīl-i ser-māye-i ʿulūm ve tekmīl-i levāzım-ı rüsūm eyledükde ṣadr-ı ʿālī-ḳadr Ḳadrī Efendi merḥūmuñ mülāzemetine vāṣıl ve birḳaç pāyede ḥareket ile ḳırḳ aḳçe medreseden munfaṣıl olduḳdan ṣoñra biñ ṭoḳsan beş Ṣafer'inde Ṣaʿbān Efendi ḥażretleri yirlerine Ḫıżr Çelebi Medresesi ḫāricine ʿāric, ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Uzun Süleymān Efendi yirine Dizdāriyye Medresesi'ne ḥareketle mübtehic oldılar. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'sinde yirlerinde dāḫil iʿtibār olınup yüz bir Ṣaʿbān'ında Bābī-zāde[3] Meḥemmed Efendi yirlerine Cezerī Ḳāsım Paşa Medresesi virilüp yüz iki Receb'inde Keçeciler İmāmı Dāmādı Ḥasan Efendi yirine Monlā Gürānī Medresesi erzānī görildi. Yüz beş Ṣafer'inde Debbāġ-zāde Efendi Maḫdūmı Aḥmed Yaḥyā Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi Medresesi Ūlāsı'na mevṣūl, yüz yedi Receb'inde Ḳabaḳulaḳ-zāde Meḥemmed Saʿīd[4] Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ biriyle nā'ilü'l-me'mūl olup yüz ṭoḳuz Rebīʿü'l-āḫir'inde Paşa-zāde İbrāhīm Efendi maḥlūlinden Edrineḳapusı Mihrümāhı Medresesi'ne pā-nihāde olmışlar idi. Yüz on Ramażān'ında bunlar daḫı intiḳāl ve seleflerine ittiṣāl eyleyüp medrese-i maḥlūleleri ʿAcem-zāde Ḫˇācesi Muṣṭafā Efendi'ye tevcīh olındı.

1 سرافرازئ بزم عدنه اول نايل صولاق زاده
2 dimekle H: dinmekle R.
3 Bābī-zāde H: Bālī-zāde R.
4 Saʿīd H: -R.

Merḥūm-ı merḳūm dāḫil-i ʿidād-ı erbāb-ı rüsūm, ʿilmi miyāne, ṭarz u ṭavrı ādemiyāne idi.

Ḳırımī ʿAbdü'l-ḥalīm Efendi [Tatar ʿAbdü'l-ḥalīm]

el-Mevlā ʿAbdü'l-ḥalīm bin Aḥmed bin Muṣṭafā. Vilāyet-i Ḳırım'da Ḫānili nām ḳaryeden ẓāhir ve "Tatar ʿAbdü'l-ḥalīm Efendi" dimekle[1] maʿlūm-ı ekābir ü aṣāġir olmışlar idi. Diyārı ʿulemāsından taḥṣīl-i maʿārif ü ʿulūm ve tekmīl-i levāzım-ı manṭūḳ u mefhūm itdükden ṣoñra Dārü's-salṭanati'l-ʿaliyye maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye ḳudūm ve ḫıdmet-i ʿulemā-yı Rūm eyleyüp Şeyḫü'l-İslām fāżıl-ı meşhūdü'l-enām[2] Minḳārī-zāde Efendi'nüñ Sulṭān Bāyezīd Medreseleri iʿādelerinden mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse ʿāzim olup devr-i medāris ve ʿaḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl iken biñ seksen dört Rebīʿü'l-evvel'inde[3] buḳʿalik ile Çatalca ḳaṣabasında vāḳıʿa ʿAlī Paşa Medresesi'ne iʿṭā olındı. Seksen sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde Semerci-zāde Meḥemmed Efendi yirine Temürḳapu'da vāḳıʿa Aḥmed Paşa Medresesi ile kām-revā, ṭoḳsan iki Receb'inde ʿAbdü'l-muṭṭalib-zāde Meḥemmed Efendi yirine Taḫta Ḳāḍī Medresesi sezā görilmiş idi. Ṭoḳsan altı Rebīʿü'l-evvel'inde Emīn Meḥemmed Efendi yirine Fāṭıma Sulṭān Medresesi iḥsān olınup[4] ṭoḳsan yedi Şaʿbān'ında Tefsīrī-zāde Meḥemmed ʿAṭā'u'llāh Efendi yirine Ḥācī Ḥasan-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde oldılar. Ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi Medresesi Ūlāsı ile ikrām, yüz Muḥarrem'inde selefleri Şeyḫ-zāde Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ biri inʿām olınmış idi. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında Emru'llāh Efendi yirine Rüstem Paşa Medresesi'ne iʿtilā eyleyüp sene-i merḳūme Şevvāl'inde Kürd ʿAlī Efendi yirine Ḥaremeynü'ş-Şerīfeyn müfettişligi iḥsān olınup yüz bir Şaʿbān'ında ḥālen meşīḫat-i İslāmiyye'den munfaṣıl Ebū İsḥāḳ[5] İsmāʿīl Efendi ḥażretleri yirlerine İsmiḫān Sulṭān Medresesi ile taḥṣīl-i ʿizz ü şān **[83b]** itmişler

1 dimekle H: dinmekle R.
2 meşhūdü'l-enām H: meşhūrü'l-enām R.
3 R 96b.
4 Ṭoḳsan altı Rebīʿü'l-evvel'inde Emīn Meḥemmed Efendi yirine Fāṭıma Sulṭān Medresesi iḥsān olınup H: -R.
5 Ebū İsḥāḳ H: -R.

idi. Yüz iki Receb'inde Begler Ḫˇācesi Aḥmed Efendi yirine Ayaṣofıyya-i Ḳadīm Medresesi ile tekrīm, sene-i mezbūre Şa'bān'ında yirlerinde Süleymāniyye i'tibārıyla ta'ẓīm olınup yüz üç Receb'inde İdrīs Efendi yirine Ḥalebü'ş-şehbā ḳażāsı i'ṭā olındı. Yüz dört Şevvāl'inde munfaṣıl ve yirlerine selef-i bāhirü'ş-şerefleri İsmā'īl Efendi ḥażretleri vāṣıl oldılar. Yüz sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde Ṭrabzonī Seyyid Maḥmūd Efendi yirine Mıṣr-ı Ḳāhire ḳażāsıyla kevkeb-i iḳbāli zāhire olup yüz on Rebī'ü'l-evvel'inde 'azl olınup yirlerine selef-i sālifleri Aḥmed Efendi ḫalef oldı. Bunlar ba'de'l-'azl ḥacc-ı Beytu'llāhi'l-Ḥarām'a 'azīmet eyleyüp sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde Yenbū' nām maḥalde enfās-ı ma'dūde-i ḥayātı tamām ve rişte-i āmāli güsiste-niẓām olup menzil-i merḳūmda defn olındılar.

Mevlānā-yı merḳūm faẓīlet-i 'ilmiyye ile ma'lūm, hengām-ı tedrīsinde ifādeye mā'il ü meşġūf, eyyām-ı ḥükūmetinde istiḳāmet ü nezāhet ile ma'rūf, ḫalūḳ u kerīm, ḫandān u besīm, dervīş-nihād, pāk-i'tiḳād idi.

A'rec-zāde 'Abdu'llāh Efendi

el-Mevlā 'Abdu'llāh ibnü'l-mevlā 'Ömer. Ḫilāl-i terācim-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''de tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden A'rec 'Ömer Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ercmendi 'Abdu'llāh[1] Efendi'dür. Ser-māye-i isti'dāda vāṣıl ve Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi'den şeref-i mülāzemete nā'il olup bi-ḥasebi'l-'āde ḳaṭ'-ı merātib-i mu'tāde ile[2] ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken biñ ṭoḳsan sekiz Receb'inde Ḫıżr Çāvuş Medresesi ḫāriciyle kām-revā, yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Kürd Ḥasan Efendi yirine Şeyḫ Muḥyī'd-dīn el-Ḳocevī Medresesi i'ṭā olınup yüz sekiz Cumāde'l-āḫire'sinde İmām-ı Sulṭānī Maḥmūd Efendi yirlerine Dāmād Efendi Medresesi sezā görilmiş idi. Yüz on bir Muḥarrem'inde fevt olup medrese-i maḥlūlesi Müsevvid Aḥmed Efendi'ye virildi.

Merḥūm-ı merḳūm ṭālib-i meṭālib-i 'ulūm, "A'rec-zāde Efendi" dimekle[3] meşhūr, ḫayr ile meẕkūr idi.

---

1 'Abdu'llāh H: 'Abdü'r-raḥīm R.
2 merātib-i mu'tāde ile H: merātib iderek mu'tāde ile R.
3 dimekle H: dinmekle R.

Hābīl-zāde Hābīl Efendi

el-Mevlā Hābīl ibnü'l-mevlā 'Ömer. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''de tercemesi sebḳ iden Hābīl-zāde 'Ömer Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi Hābīl Efendi'dür. Vāṣıl-ı rütbe-i isti'dād ve 'ulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzemetle ber-murād olup devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i[1] me'mūl iken biñ ṭoḳsan Muḥarrem'inde Ma'ālī-zāde Seyyid İbrāhīm Efendi yirine maḥrūsa-i Burusa'da Gökdere Medresesi ḫāricine 'āric, ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde Ḫˇāce-zāde Nā'ibi Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Monlā-yı Cedīd Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi[2]. Yüz bir Rebī'ü'l-āḫir'inde 'Abdī Efendi yirine Çendīk Medresesi virilüp yüz altı Rebī'ü'l-āḫir'inde 'İzzī Aḥmed Efendi yirine Monlā Ḫusrev Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Yüz on bir Ṣafer'inde fevt olup medrese-i maḥlūleleri[3] Süvārī-zāde Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr 'ilm ü ṣalāḥla meşhūr, ḫāliṣü'l-cenān, ṭāhirü'l-lisān idi.

Çeşmī-zāde 'Abdü'l-kerīm Efendi [Çeşmī-zāde 'Abdī]

el-Mevlā 'Abdü'l-kerīm ibnü'l-mevlā Muṣṭafā. Evā'il-i devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''de tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Çeşmī-zāde Muṣṭafā Efendi'nüñ nūr-ı çeşm-i żiyā-güsteri ve necl-i necīb-i sa'd-aḫteridür. Vāṣıl-ı mertebe-i niṣāb ve dāḫil-i zümre-i ūlī'l-elbāb olup taḥṣīl-i biżā'a-i 'ilmiyye ve tekmīl-i ādāb-ı resmiyye itmişler idi. Biñ elli yedi Cumāde'l-ūlā'sında Bahāyī Efendi'nüñ ṣāniyen ṣadr-ı Rūm'a teşrīflerinden mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'āzim olup ba'de tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ seksen üç Ṣafer'inde Müftī-zāde Efendi yirine Raḥīḳī Medresesi ḫāriciyle kām-revā, seksen yedi Receb'inde 'Abdü'r-raḥīm-zāde Dāvūd Efendi yirine Bāzirgānbaşı Medresesi sezā görildi. Ṭoḳsan Ṣa'bān'ında Ṣāmī Ḥüseyn Efendi yirine Ḫusrev Ketḫudā Medrese-i Ṣāniyesi virilüp ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ḳāḍī-'asker Muṣṭafā Efendi Medresesi'ne taḥrīk olındılar. Ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Şemsü'd-dīn-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Fetḥiyye'de vāḳı'a Sinān Paşa Medresesi'ne īṣāl olınup ṭoḳsan yedi

1 R 97a.
2 olmış idi H: olup R.
3 maḥlūleleri R: maḥlūlesi H.

[84ª] Cumāde'l-ūlā'sında Ṭrabzonī Ḥasan Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ birine ḫırām, ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Kürd 'Alī Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi Medresesi ile ikrām olınmışlar idi. Yüz Ṣafer'inde selefi 'Alī Efendi yirine Sinān Paşa Medresesi'ne irtiḳā, yüz üç Cumāde'l-ūlā'sında Nīfī İbrāhīm Efendi yirine Ūlā-yı Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi'ne i'tilā itdiler. Yüz altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde Tefsīrī-zāde Meḥemmed 'Aṭā'u'llāh Efendi yirine ḫāmis-i Süleymāniyye i'tibārıyla Sulṭān Aḥmed Ḫān Medresesi iḥsān[1], yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde Yek-çeşm Süleymān Efendi yirine Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymān Ḫānī'ye şāyān olup yüz on Rebī'ü'l-evvel'inde selef-i sālifleri Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ḥalebü'ş-şehbā ḳażāsı i'ṭā olındı. Sene-i kāmile zindegī olduḳdan ṣoñra yüz on bir Rebī'ü'l-evvel'inde intiḳāl ve civār-ı raḥmet-i Raḥmān'a irtiḥāl eyleyüp medīne-i mezbūre ḫāric-i sūrında Ḥatebliyye nām mezāristānda defn olınup manṣıb-ı maḥlūl İzmir Müftīsi-zāde Meḥemmed Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı mezbūr "Çeşmī-zāde 'Abdī Efendi" dimekle[2] meşhūr, ḥiṣṣedār-ı ni'met-ḫāne-i 'ulūm, dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı rüsūm, esīr-i ṣoḥbet-i yārān, ḫoş-ṭab' u ṣāḥib-'irfān, vādīsinde kāmil, ḫalūḳ u ṣāf-dil idi.

Tefsīrī Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed ibn Ḥamza ed-Debbāġ. Belde-i 'Ayntāb'dan ẓuhūr ve āftāb-ı luṭf-ı nā-mütenāhī-i ilāhīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr itdükde taḥṣīl-i 'ilme sā'ī ve ādāb-ı rüsūma murā'ī olup cemī'-i fünūnda kāmil ü mükemmil bi-taḫṣīṣ tefsīr-i şerīfe keṯret-i iştiġāl ile müştaġil olmaġın[3] "Tefsīrī Meḥemmed Efendi" dimekle[4] meşhūr ve bu 'unvānla ma'lūm-ı cumhūr olmışlar idi. Ḥāl-i şebābında Gürānī 'Alī Efendi ve Zeynü'l-'ābidīn Efendi'den 'ulūm-ı 'aḳliyyeyi taḥṣīl ve 'ilm-i tefsīr ü ḥadīṯ-i şerīfi daḫı Şeyḫ Ebi'ż-żiyā ve'n-nūr 'Aliyy-i Şebrāmellisī ve bunlar emṯāli fużalādan tekmīl idüp miyān-ı erbāb-ı 'ilm ü 'irfānda kemāl-i istihāl ile mümtāz ve ḫil'at-i fażl-ı bī-kerān ile ser-efrāz olup sinn-i şerīfleri ḥadd-i 'işrīni tecāvüz itdükden ṣoñra belde-i Sivas'a 'azīmet ve niçe müddet irşād-ı ṭalebe-i 'ulūma beẕl-i himmet ve efḍal-i 'ibādet olan ta'līm-i

1 maḥlūleleri
2 dimekle H: dinmekle R.
3 R 97b.
4 dimekle H: dinmekle R.

'ilm ü ḥikmete ṣarf-ı ḳudret idüp bu ḥāl-i ḥuceste-me'āl ile ṣīt ü ṣadā-yı iştihārı āfāḳ-gīr ve ṭanīn-endāz-ı mesāmi'-i ṣaġīr ü kebīr olup merḥūm-ı cennet-mekān u ḫuld-āşiyān Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Ġāzī 'aṣrında şeyḫü'l-İslām fāżıl-ı meşhūdü'l-enām[1] ṣadru'l-ifāde Minḳārī-zāde Efendi merḥūmuñ daḫı gūş-zedi olmaġın ṭaraf-ı Devlet-i 'Aliyye'ye da'vet olınup maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye vāṣıl ve ḥużūr-ı pādişāhīde vāḳi' meclis-i derse dāḫil ve envā'-ı ikrām daḫı ḥāṣıl olduḳdan ṣoñra maḥmiyye-i meẕkūrede ibḳāları murād olınmış iken her vechle ṣu'ūbet ve vaṭan-ı aṣlīleri olan belde-i Sivas'a 'avdet iḳtiżā itmegin 'icāleten belde-i merḳūmede vāḳı'a Şifā'iyye Medresesi tevcīh olınup vaṭanlarına irsāl olındılar. Biñ yüz senesinde Şeyḫü'l-İslām Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi Medreseleri'ne Süleymāniyye i'tibār eyleyüp bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz on bir Rebī'ü'l-evvel'inüñ yigirmi ikinci leyle-i İṡneyn'de bāzār-ı 'īşi tamām ve müddet-i ḥayātı ḳarīn-i ḫitām olup 'azm-i dārü's-selām ve cennāt-ı firdevsi maḳām eyledi.

Mevlānā-yı mezbūr deryā-yı fażl-ı mevfūr, 'ulemā miyānında imtiyāzı meşhūr, aḥād-ı fużalādan ma'dūd, vāṣıl-ı ḥaḳā'iḳ u deḳā'iḳ,[2] zamānında hem-'aṣrına fā'iḳ, ṣāliḥ ü muttaḳī vü 'ābid, zāhid-i murtāż u mücāhid, ṭarīḳa-i ḫ̆āce-gān-ı Naḳş-bendiyye'ye intisāb, seḫā vü keremde naẓīri kem-yāb idi.

Menḳabe[3]

Ḥattā mervīdür ki telāmiẕelerinden her ṭālib ki kendülerinden müfāraḳat ve diyār-ı āḫara 'azīmet eylese murād eyledügi mevżi'e vuṣūline dek ḫarc-ı rāhını bi't-tamām i'ṭā eyledüginden mā'adā her sene şehr-i Ramażān-ı şerīfüñ duḫūlinde ṭālibīni iki fırḳa eyleyüp bir gice bir fırḳasını ve leyle-i āḫarīde bir fırḳasını āḫir-i Ramażān-ı şerīfe dek ifṭārda vü saḥūrda iṭ'ām eyleyüp ve 'aşr-i aḫīr-i Ramażān-ı şerīfde cāmi'-i şerīfe mu'tekif olan ṭālibīni daḫı iṭ'ām eylemek 'ādet-i müstemirreleri olmış idi.

Āṡār-ı **[84b]** 'ilmiyyelerinden *Sūre-i Şerīfe-i Zāriyāt*'dan āḫir-i *Ḳur'ān*-ı 'aẓīmü'ş-şāna dek *Beyżāvī* üzerine ḥāşiyeleri ve *'Aḳā'id-i Ḫayālī*'si ve *Ādāb-ı Mīrī* üzerine daḫı müdevven ḥāşiyeleri vardur.

1 meşhūdü'l-enām H: meşhūrü'l-enām R.
2 u deḳā'iḳ H: -R.
3 Menḳabe H: -R.

Es'ad-zāde Kāşif Efendi {Kāşif}

el-Mevlā es-Seyyid Meḥemmed Sa'dü'd-dīn ibnü'l-mevlā es-Seyyid Meḥemmed Sa'īd. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemeleri bu cerīdenüñ *Cild-i Evvel*'inde masṭūr olan naḳībü'l-eşrāf ve reşk-endāz-ı eslāf Es'ad-zāde Seyyid Meḥemmed Sa'īd Efendi'nüñ gevher-i baḥrü'l-ensābı ve maḫdūm-ı 'ālī-cenābı Kāşif Seyyid Meḥemmed Sa'dü'd-dīn Efendi'dür. Biñ yetmiş altı senesi ḫilālinde ser-nihāde-i pīşgāh-ı 'ālem-i şühūd ve secde-güẕār-ı şükr-i ni'met-i vücūd olmışlar idi. Vālid-i mācid-i keṣīrü'l-maḥāmidleri ḥacr-i terbiyelerinde taḥṣīl-i biżā'a-i 'ilm ü edeb itdükden ṣoñra biñ ṭoḳsan üç tārīḫinde Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i[1] mülāzemet ve ṭarīḳ-ı sa'ādet-refīḳe 'azīmet eyleyüp ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında Begbāzārī Ḥüseyn Efendi[2] yirine Ca'fer Paşa Medresesi'ne şeref-baḫşā olup ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında yirlerinde dāḫil i'tibār olınup yüz Cumāde'l-ūlā'sında Seyyid Ca'fer Efendi Dāmādı Muḥarrem Efendi yirine Muṣṭafā Aġa Medresesi'ne revnaḳ-efzā[3] oldılar. Yüz iki Receb'inde Ṭavīl 'Īsā Efendi yirine Beşiktaş'da vāḳı'a Sinān Paşa Medresesi'ne vāṣıl, yüz beş Ṣafer'inde Ṭayyār Ḥüseyn Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ birine nā'il olup yüz altı Muḥarrem'inde Rodosī-zāde Meḥemmed Efendi yirine 'Alī Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr eyleyüp yüz yedi Rebī'ü'l-evvel'inde Kebīrī-zāde Aḥmed Efendi yirine Ḳadırġa Limanı'nda vāḳı'a Meḥemmed Paşa dārü'l-ifādesine basṭ-ı seccāde-i dirāset, yüz sekiz Receb'inde Şerīf Efendi yirine İstanbul'da vāḳı'a Vālide Sulṭān Medresesi'ne pāy-i rif'at ḳomışlar idi. Yüz on bir Rebī'ü'l-āḫir'inüñ on ṭoḳuzıncı güni intiḳāl ve ravża-i cināna irtiḥāl itdüklerinde Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında defn olındılar. Medrese-i maḥlūleleri Aḳ Maḥmūd Efendi-zāde Seyyid Meḥemmed Zeynü'l-'ābidīn Efendi ḥażretlerine tevcīh olındı.

Mevlānā-yı merḳūm maḫdūm-ı ma'ālī-rüsūm, mecmū'a-i ma'ārifi mevfūr, aḳrānı beyninde imtiyāzı meşḥūr, vaḳūr u ẕī-ḥaşmet, muḥteşem ü ṣāḥib-i 'aẓamet, fünūn-ı edebiyyede yegāne, şi'r ü inşāda müfred-i zamāne, ḫuṣūṣā ḳalem-rev-i ḫaṭṭ-ı ta'līḳde ḫāme-miṣāl, ḥā'iz-i ḳaṣabü's-sebḳ-ı kemāl olup ol vādīde daḫı vāṣıl-ı derece-i 'ālü'l-'āl olmışlar idi.

1 R 98a.
2 Efendi R: -H.
3 revnaḳ-efzā H: revnaḳ-baḫşā R.

Āṣārlarından Kāşif maḫlaşı ile Fārsī ve Türkī naẓm-ı ābdārları ve *Dīvān*-ı eş'ār-ı belāġat-şi'ārları vardur. Bu ebyāt nuḫbe-i güstār-ı dürer-bārlarıdur:

ez-Ḳaṣā'id

Yine leb-rīz olup güller fürūġ-ı mihr-i enverden
Çemen bezminde olmış her biri bir sāġar-ı ṣahbā

Çemende dūr-bīn-i ḫoş-cilādur ġonçe-i zanbaḳ
Anuńla seyr ider eşkāl-i bāġı nergis-i şehlā

Yine ṣad hāle ṣad meh ẓāhir olmış evc-i ḥüsnüńde
Dökülmiş rūy-ı 'ālem-tābuńa gīsū-yı müşgāsā

Yine pür-çīn olup rūyuńda tār-ı zülf-i müşkīnüń
Berāt-ı ḥüsne dest-i nāz çekmiş 'anberīn ṭuġrā

Degüldür sīne-i zerdümde Kāşif dāġ-ı ḫūnīnüm
Ḳumāş-ı 'ışḳa urmış dest-i miḥnet āteşīn tamġa

Ve lehu

Āh eyledükce āteş-i dil kim 'ıyān olur
Meş'al-fürūz-ı ḳāfile-i bī-dilān olur

Āh eyledükce ḳāmet-i ḫam-geştemüz bizüm
Ser-pençe-i maḥabbete tīr ü kemān olur

Āh eyledükce dūd-ı dil-i pür-şerārımuz
Şāhenşeh-i maḥabbete bir sāyebān olur

Āh eyledükce lem'a-i ṣarṣar-ḳarīn-i dil
Zevraḳçe-i maḥabbete bir bādbān olur

Āh eyledükce tāb-ı maḥabbetle dūd-ı dil
Feyż-i zülāl-i ḥikmete bir nāvdān olur

Āh eyledükce sūzla dil-i dūd-ı ḫam-be-ḫam
Bālā-yı ḳubbe-i felege nerdübān olur **[85[a]]**

Ve lehu

Dil-i ḫūnīnimüz āvīze-i zülf-i semensādur
O şūḫuñ ḳaddi gūyā bāġ-ı ḥüsne naḫl-i ḫurmādur

Dil-i ḫūnīn-i ʿāşıḳ ol gül-i ṣad bülbül-i ḥüsnüñ
Ḫam-ı zülfinde sünbülzāra düşmiş verd-i raʿnādur[1]

Dil-i ḫūnīn-i ʿāşıḳ zülf-i ʿanber-fām-ı dil-berde
Sevād-ı şīre gūyā şeb-çerāġ-ı şuʿle-pīrādur

Dil-i ḫūnīn-i ʿāşıḳ ḥalḳa-i gīsū-yı dil-berde
Seḥāb içre derūn-ı hālede bir māh-ı ġarrādur

Dil-i ḫūnīnden zülfinde ol rengīn olan şāne
ʿArūs-ı ḥüsn-i yāra Kāşifā dest-i muḥannādur

ʿAceb mi dür ile memlū ise ceyb ü girībānı
Ki ġavvāṣ-ı ḫayālüm ġavṭakār-ı baḥr-i maʿnādur

N'ola āhū şikār-ı kūh-ı maʿnā olsa pey-der-pey
Ki Ḳāf-ı ḥikmete murġ-ı dilüm Sī-murġ-ı ʿAnḳā'dur

Ve lehu

Ẓuhūr itdi çemende leşker-i nev-rūz-ı sulṭānī
Ḳuruldı yāsemenden ṣaḥn-ı bāġa çetr-i ẕī-şānı

Olup[2] şāh-ı bahāra sebze evreng-i zümürrüd-fām
Aña mīḫ-i zer oldı nergis-i zerrīn bustānı

1 R 98b.
2 Olup H: Olur R.

Müheyyā oldı ser-tā-ser sipāh-ı milket-i gülşen
'Aceb mi berg-i sūsen ẓāhir itse tīġ-ı bürrānı

Tehemtenveş kemān-ı Rüstem'i dürüst idüp bī-bāk
Sipāh-ı berde itdi tīr-i bārān ebr-i Nīsān'ı

Ve lehu

Gül-i ḫalḳuñ eger būy-āver olsa ṣaḥn-ı gülzāra
Ferāmūş itdürürdi bülbüle gül-berg-i ra'nāyı

Eger şimşād-ı cūduñ sāye-endāz olsa kuhsāra
Bilā-şekk terk iderdi fāḫte [ol] serv-i dil-ārāyı

Göreydi ṣafvet-i mir'āt-ı ṭab'uñ ṭūṭi-i gūyā
Añar mıydı daḫı bir kerre mir'āt-ı mücellāyı

Ne mümkin bī-rıżā bir dāne almaḳ kimse devrüñde
Meger kim pençe-i ġavvāṣ ala lü'lü-yi lālāyı

Cüdā itmez yirinden kimseyi 'ahdüñde bir kimse
Meger taḥrīk ide bād-ı sebük-rūyuñ [o] ṣaḥrāyı

Perīşān eylemez bir kimseyi 'ahdüñde bir kimse
Meger kim dest-i pür-zūr-ı ṣabā eczā-yı deryāyı

Pür eyler mīve-i āmāl-i dilden ceyb ü dāmānın
Nihāl-i luṭfuña irsāl iden dest-i temennāyı

ez-Ġazeliyyāt

Ḳalemüm naġmekār-ı ma'nādur
Bülbül-i sebzezār-ı ma'nādur

Deşt-peymā-yı ḫāme-i dü serüm
Ejder-i kūhsār-ı ma'nādur

Fevc fevc suṭūr-ı eş'ārum
Cümle ebr-i bahār-ı ma'nādur

Düşmenüm şerḥanāk-i ḥaclet iden
Ḫançer-i ābdār-ı ma'nādur

Dil ki zülfin ḫayāl ider Kāşif
Murġ-ı ejder şikār-ı ma'nādur

Ve lehu

Ümīd-i yār-ı maḳṣūd eyleyen ol naḫl-i ḫ'āhişden
Sirişk-i ḥasretin bāġ-ı ḫayāl-i yāra cū eyler

N'ola şīrīn ise güftār-ı Kāşif ṭūṭi-i ṭab'ın
O şūḫ-ı nev-resüñ mir'āt-ı ḥüsni tāze-gū eyler

Ve lehu

O gīsū kim ḳarīn-i gerden-i sīmīn-i dil-berdür
Nihāl-i yāsemīne beste olmış sünbül-i terdür

Ve lehu

Ey şebnem-i ter kāse-i verd-i teri ṭoldur
Bülbüllere feyż-āver olan sāġarı ṭoldur

Ey dil yine mānend-i tehī-kāse-i ṭanbūr
Nāleyle bu nüh ḳubbe-i mīnā-feri ṭoldur

Kāşif dil-i sūzānı pür it fikr-i ḫaṭıyla
Ol micmere-i 'ışḳa yine 'anberi ṭoldur

Ve lehu

Kemān mı ebru-yı dildār nev-resīde midür
Ya ser-ṣaḥīfe-i ḥüsne iki keşīde midür

Ḳarīn-i dest-i ṭaleb olmadı ber-maḳṣūd
Nihāl-i baḫtımuz āyā ki nā-resīde midür[1]

Ḫadeng-i āhı mı gerdūn-güẕār iden āyā
Kemān-ı hicri mi Kāşif ḳad-i ḫamīde midür

Ve lehu

Zemīn-i ḫāṭıra teşrīf-i fikr-i yāra mā'nidür
Zücāc-ı dil ki seng-i cevr ile meksūr ḳalmışdur

Ve lehu

Dā'imā bülbül-i ṣāḥib-dili nālān eyler
Şu ḳıyāfetle hele çaṭlıyacaḳ ġonçeyi gör

Ve lehu

Hāle-i māhuz miyān-ı dil-berüñ meftūnıyuz
Ẕerre-i mihrüz 'iẕār-ı enverüñ meftūnıyuz

Beẕl-i naḳd-i cān iderseñ n'ola la'l-i yāra kim
Ḫˇācegān-ı mülk-i 'ışḳuz gevherüñ meftūnıyuz **[85[b]]**

Bülbülāsā naġme-perdāz-ı fiġān olsaḳ n'ola
Biz bu gülzār içre bir verd-i terüñ meftūnıyuz

Keşti-i ḫāṭır n'ola ġarḳ-ı yem-i ālām ise
Kāşifā bir cebhe-i çīn-āverüñ meftūnıyuz

Ve lehu

Bir cūya döndi eşk-i ter-i bī-kerānımuz
Gelmez kenāra daḫı o serv-i revānımuz

Ve lehu

Mādām ki dil-cūy ṣıfat ṣāfter olmaz
Bāġ-ı ḥarem-i kūyına yāruñ güẕer olmaz

1 R 99a.

Ve lehu

Ḫayāl-i rūyuñ ile seyr-i lāleden geçerüz
Ṣafā-yı la'l-i lebüñle piyāleden geçerüz

Ve lehu

Ḥāl-i derūnı ḫāṭır-ı dildāra naḳş idüp
Taḥsīn ḳazdı sikkeyi mermerde āhımuz

Ve lehu

O ẓālim kim şarāb-ı sāġar-ı naḫvetle mest olmış
Elinden niçe yüz biñ şīşe-i ḫāṭır şikest olmış

Ve lehu

Nāle-i pey-der-peyin gūş eylemekden bülbülüñ
Çatlıyor başı çemen ṣaḥnında ḥayfā her gülüñ

Ve lehu

Ṭavḳ-ı gerden ideli ḥalḳa-i zülf-i siyehüñ
Boynı baġlu ḳuluyam sen şeh-i Yūsuf-nigehüñ

ez-Ġazeliyyāt-ı Fārsī[1]

الهی ماهیٔ دریای حکمت کن زبانم را
در سیراب گردان چون صدف آب دهانم را

الهی معدن یاقوت حکمت کن دهانم را
نهال شعله گردان شاخ مرجان زبانم را

چو موج گریه رنگین ساز هر تار خیال من
رگ یاقوت گردان رشتهٔ آب روانم را

1 Fārsī H: -R.

گل یاقوت نطقم از نهال شعلهٔ دل ساز
پر از نخل گهر کن چون ارم باغ بیانم را

نهال شعله گردان همچو کاشف ناوک آهم
بموج اشک بلبل آب ده تیغ زبانم را[1]

Ṣaydī Yūsuf Efendi[2]

el-Mevlā Yūsuf ibnü'ş-Şeyḫ Meḥemmed ibn İbrāhīm. "Medīnetü'l-'uşşāḳ"[3] dimekle meşhūr olan belde-i Sinob'a mensūb olup Mekke-i Mükerreme pāyesiyle niçe zamān medīne-i meẕkūrede me'ẕūn bi'l-iftā olan Şeyḫ Meḥemmed Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi ve maḫdūm-ı ḫıredmendi Ṣaydī Yūsuf Efendi'dür. Biñ yigirmi altı senesi ḫilālinde ṭırāzende-i silk-i vücūd ve fürūzende-i şu'ā'-ı şühūd olmışlar idi. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād biñ ḳırḳ tārīḫinde dārü'l-mülk-i İstanbul'a vāṣıl ve ḳırḳ iki Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḫˇāce-zāde 'Abdu'llāh Efendi'nüñ Rūmili ṣadāreti teşrīflerinden mülāzemete nā'il olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ yedi Ẕi'l-ḥicce'sinde ḳırḳ aḳçe ile Beşāret Aġa Medresesi'ne mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken biñ altmış dört Ṣa'bān'ında ibtidā iḥdāṯ olınan 'Alemü'd-dīn Medresesi ḫāriciyle kām-revā ve [4] اول مدرس درس بها oldılar. Altmış yedi Receb'inde yirlerinde ḥareket-i miṯliyye i'tibār olınup altmış sekiz Ṣafer'inde Ṣarı 'Abdu'llāh-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine 'Ab-

1 "Ey Allah'ım, dilimi hikmet denizinin balığı kıl
Onu sedef gibi ağzımın suyuyla tok kıl

Ey Allah'ım, ağzımı hikmet yakutunun madeni kıl
Dilimin mercan dalını bir şule fidanı kıl

Hayalimin her ipini ağlama dalgası gibi renkli kıl
Akan gözyaşımın ipliğini yakut damarı kıl

Konuşmamın yakut gülünü gönül şulesinin fidanından (bitmiş) kıl
Beyan bağımın cennetini mücevher ağaçlarıyla dolu kıl

Âhımın kâşif okunu şule fidanı gibi kıl
Dilimin kılıcına bülbülün gözyaşı dalgasının suyunu ver."

2 Evvelu müderrisin bi-medreseti 'Alemü'd-dīn. Fī 8 Ṣa'bān sene 1064. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

3 Medīnetü'l-'uşşāḳ H: Medīne-i 'uşşāḳ R.

4 "Burada ders okutan ilk müderris."

du'r-raḥmān Paşa Medresesi sezā, sene-i meẕkūre[1] Şa'bān'ında Ḳocevī 'Abdü'l-ġaffār Efendi yirine Cezerī Ḳāsım Paşa Medresesi'ne irtiḳā itmişler idi. Yetmiş Ṣafer'inde Muṣlī Çāvuş-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Ḥācī Ḥasan-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde olınup yetmiş bir Şa'bān'ında Şemsü'd-dīn Efendi yirine Ḫˇāce Ḫayrü'd-dīn Medresesi virilüp yetmiş dört Muḥarrem'inde Ḳuyucı-zāde Aḥmed Efendi yirine Efḍal-zāde dārü'l-ifādesine gelmişler idi. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında Ḳara Ca'fer Efendi yirine Sinān Paşa Sulṭānı Medresesi erzānī görilüp yetmiş ṭoḳuz Muḥarrem'inde Yūsuf Paşa İmāmı Ebū Bekr Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine nā'il, sene-i mezbūre Rebī'ü'l-evvel'inde Kefevī Ḥüseyn Efendi yirine Çorlı Medresesi'ne vāṣıl oldılar. Seksen üç Muḥarrem'inde La'lī-zāde 'Abdü'l-'azīz Efendi yirine Dāvūd Paşa Medresesi'ne şāyān olup seksen beş Ramażān'ında Minḳārī-zāde Efendi Dāmādı Muṣṭafā Efendi arpalıġı olan Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsına manṣūb ḳılınmışlar idi. Seksen altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde ma'zūl ve yirlerine Ḫiṣālī Seyyid 'Abdu'r-raḥmān Efendi mevṣūl oldı. Seksen yedi Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḳuds-i Şerīf pāyesi żamīmesiyle 'Arab Ṣāliḥ Efendi yirine masḳaṭ-ı re'sleri olan **[86[a]]** Sinob ḳażāsı arpalıḳ virildi. Ṭoḳsan bir Rebī'ü'l-āḫir'inde Sinob ḳażāsı bervech-i mevleviyyet ṣāliṣen Sa'dī-zāde Seyyid Hibetu'llāh Efendi'ye tevcīh olınup ṭoḳsan iki Ẕi'l-ḳa'de'sinde Evliyā Meḥemmed Efendi yirine Şām-ı dārü's-selām ḳażāsıyla ikrām olındılar. Ṭoḳsan dört Rebī'ü'l-āḫir'inde 'azl ve yirlerine Ṣaḥḥāf Resūl Efendi vaṣl olındı. Ṭoḳsan sekiz Cumāde'l-ūlā'sında A'rec-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Edrine ḳażāsı 'ināyet olınup ṭoḳsan ṭoḳuz Muḥarrem'inde munfaṣıl ve maḳām-ı ḥükūmetlerine Sirozī Seyyid 'Abdü'l-bāḳī Efendi vāṣıl oldı. Yüz altı Cumāde'l-āḫire'sinde Mekke-i Mükerreme pāyesi żamīmesiyle sābıḳā Re'īsü'l-eṭibbā Ḥasan Efendi üzerinden Ḳal'a-i Sulṭāniyye ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup yüz sekiz Cumāde'l-āḫire'sinde İstanbul pāyesiyle daḫı tekrīm olınmışlar idi. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz on bir Cumāde'l-ūlā'sında 'āzim-i dārü'l-ḳarār ve murġ-ı rūḥı ṣayyād-ı ecele giriftār olup Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında defn olındılar. Maḥlūl olan arpalıḳları ḥālen meşīḫat-i İslāmiyye'den munfaṣıl Ebū İsḥāḳ[2] İsmā'īl Efendi ḥażretlerine tevcīh olındı.

1 R 99b.
2 Ebū İsḥāḳ H: -R.

Merḥūm-ı merḳūm dā'ire-nişīn-i erbāb-ı fühūm olup merḥūm-ı cennet-mekān-ı ḫuld-āşiyān Sulṭān Meḥemmed Ḫān ḥażretleri şikār vaḳtlerinde bunları istiṣḥāb itmeleriyle "Ṣaydī Yūsuf Efendi" dimekle[1] mevsūm, pīr-i münevver ü ṣāfī-fu'ād, mü'min-i pāk-i'tiḳād idi.

Esīrī Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Muṣṭafā. Vilāyet-i Anaṭolı'dan neş'et ve ba'ż-ı 'ulemādan iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan ṣoñra sālik-i semt-i ḳażā ve Rūmili ḳalem-revinde Banaluḳa ḳażāsında mālik-i ezimme-i ḥükm ü imżā iken biñ yüz bir Cumāde'l-āḫire'sinde Bosna ḳāḍīsi Seyyid 'Abdü'l-fettāḥ Efendi fevt olmaġın medīne-i Belġrad muḥāfıẓı Ca'fer Paşa rikāb-ı hümāyūna 'arż eyleyüp ve ol ḥavālīyi küffār-ı ḫāksāruñ istīlāsı sebebiyle kimse raġbet itmemekle bunlara tevcīh olındı. Yüz iki Cumāde'l-ūlā'sında ma'zūl ve yirlerine Bosnevī 'Īsā Efendi mevṣūl oldı. Yüz beş Ṣafer'inde Füyūżī Meḥemmed Efendi[2] yirine Saḳız ḳażāsı tevcīh olınup sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde ḳażā-yı mezbūr Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi'ye arpalıḳ ta'yīn olınmaġın 'azl olındılar. Yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında Lüḥūmī 'Alī Efendi yirine ṣāniyen Bosna ḳāḍīsi olup yüz yedi Ẕi'l-ḳa'de'sinde mün'azil[3] ve yirlerine Kütāhiyye ḳāḍīsi Ḳuyumcı-zāde Seyyid İsmā'īl Efendi vāṣıl, anlaruñ yirine Ḳaṣīr Ḥasan Efendi nā'il oldı. Bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām iken biñ yüz on bir Cumāde'l-ūlā'sında enfās-ı ma'dūde-i ḥayātı tamām ve 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām eyledi.

Mevlānā-yı merḳūm 'ilm ü ma'ārif ile ma'lūm, "Esīrī Muṣṭafā Efendi" dimekle[4] meşhūr, aḥvāli ancak bu mertebeye maḳṣūrdur.

Ṣādıḳ Efendi Tābi'i Tatar 'Abdu'llāh Efendi [Ṣādıḳ Efendi Tatarı]

el-Mevlā 'Abdu'llāh bin Ḥüseyn. Vilāyet-i Ḳırım'dan bedīd ve diyārı 'ulemāsından taḥṣīl-i dāniş ü dīd itdükden ṣoñra dārü'l-mülk-i İstanbul'a 'azīmet ve Şeyḫü'l-İslām Esīrī Meḥemmed Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp

1 dimekle H: dinmekle R.
2 R 100a.
3 mün'azil H: ma'zūl R.
4 dimekle H: dinmekle R.

devr-i medāris-i muʿtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl iken biñ ṭoḳsan bir Ṣafer'inde Ṣarı Muṣṭafā Efendi yirine Ḥelvācıbaşı Medresesi virilüp ṭoḳsan beş Rebīʿü'l-evvel'inde Bosnevī Ḥasan Efendi maḥlūlinden Emīnü'l-ġanem maʿa İnceḳara Medresesi'ne ḥareketle mükerrem ḳılınmışlar idi. Ṭoḳsan altı Rebīʿü'l-evvel'inde Nāṣır-zāde[1] Meḥemmed Efendi yirine ḳaṣaba-i Ṭop-ḫāne'de vāḳıʿa Ḳarabaş Muṣṭafā Aġa Medresesi'ne taḥrīk olınup ṭoḳsan sekiz Rebīʿü'l-evvel'inde Bosnevī Süleymān Efendi yirine Ḥāmid Efendi maʿa Çivi-zāde Medresesi'ne[2] gelüp ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Öreke-zāde Tābiʿi Şeyḫī Meḥemmed Efendi yirine Taḫta Ḳāḍī Medresesi virilüp yüz Ṣafer'inde Mīrzā Meḥemmed Efendi-zāde Muṣṭafā Efendi maḥlūlinden Bālī Efendi Medresesi'ne vālī olup[3] yüz bir Ẕi'l-ḥicce'sinde Resūl-zāde el-Ḥāc[4] Meḥemmed Efendi yirine Ūlā-yı Ḫusrev Ketḫudā Medresesi sezā görilmiş idi. Yüz **[86[b]]** üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Ṭayyār Ḥüseyn Efendi yirine Sekbān ʿAlī Medresesi'ne mevṣūl, yüz altı Muḥarrem'inde ʿAlī Paşa-zāde Ḥüseyn Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biriyle nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde Şaʿbān Efendi ḥażretleri yirlerine Şeyḫü'l-İslām Muʿīd Aḥmed Efendi Medresesi ile ikrām, yüz ṭoḳuz Şevvāl'inde Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretleri yirlerine Ḳara Muṣṭafā Paşa Medresesi inʿām olınmış idi. Yüz on bir Cumāde'l-āḫire'sinde ders ü devri tamām ve enfās-ı maʿdūde-i ḥayātı ḳarīn-i ḫitām olup ʿālem-i ʿuḳbāya ḫırām itdüklerinde medrese-i maḥlūleleri Şeyḫü'l-İslām Seyyid Feyżu'llāh Efendi maḫdūm-ı rābiʿi Seyyid İbrāhīm Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı merḳūm dā'ire-nişīn-i erbāb-ı fühūm olup şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi'nüñ müteḫaṣṣıṣīninden olmaġla "Ṣādıḳ Efendi Tatarı" dimekle[5] maʿlūm idi.

Meḥemmed Aġa Şeyḫi Maḫdūmı Fetḥī Çelebi

el-Mevlā Fetḥu'llāh ibnü'ş-Şeyḫ Ḥüseyn. Ṭabaḳa-i Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī meşāyiḫından maḥmiyye-i İstanbul'da Meḥemmed Aġa Zāviyesi'nde sec-

1 Nāṣır-zāde H: Tācir-zāde R.
2 Medresesi'ne H: Dārü'l-ḥadīṣ Medresesi'ne R.
3 Medresesi'ne vālī olup H: Medresesi virilüp R.
4 el-Ḥāc R: Ḥācī H. [Her iki varyantın da metin boyunca kullanıldığı görülmektedir.]
5 dimekle H: dinmekle R.

cāde-nişīn-i irşād iken biñ yüz beş senesi Şevvāl'inde bu cihān-ı bī-beḳādan ḳaṭ'-ı rişte-i ta'alluḳ idüp dārü'l-emn-i cināna irtiḥāl ve da'vet-i Mevlā'ya isti'cāl iden Esīrci-zāde Şeyḫ Ḥüseyn Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı kihteri ve ferzend-i sa'd-aḫteri Fetḥī Çelebi'dür. Biñ altmış altı Ṣafer'inde[1] çeşmesār-ı vücūda vürūd ve istifāża-i mā'ü'l-ḥayāt-ı vücūd idüp ibtidā-yı ḥālde vālid-i mācidleri ṭarīḳına ṣarf-ı himmet ve ḫoş-elḥān olmaġın fenn-i mūsiḳīye[2] raġbet itmekle tevḥīdlerde ser-ḥalḳa-i ehl-i ḥāl ve ḫançere-i dil-āvīzi naġme-rīz-i nefes-i rengīn-maḳāl olmış idi. Biñ ṭoḳsan sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde Şeyḫü'l-İslām Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi'nüñ ṣadr-ı fetvāya teşrīflerinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'azīmet eyleyüp ba'de tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz sekiz Ramażān'ında Ṣamtī-zāde Meḥemmed Efendi yirine Bālī Paşa Medresesi ḫāricine 'āric ve beyne'l-aḳrān şeref-i imtiyāz ile mübtehic oldılar. Biñ yüz on bir[3] senesi evā'ilinde Baġdād vālīsi Ḥasan Paşa'nuñ imāmeti ḫıdmetiyle belde-i meẕkūreye revān olup Şehr-i Zūr'a vuṣūllerinde sene-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'sinde intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa isti'cāl itmeleriyle medrese-i maḥlūleleri Saṭḥī Şeyḫ Muṣṭafā Efendi'ye tevcīh olındı.

Maḫdūm-ı merḳūm ṭālib-i ma'ārif ü 'ulūm, ḫoş-ṣoḥbet, nedīm-i şūḫ-ṭabī'at idi.

Süvārī-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Maḥrūsa-i Burusa'dan ẓuhūr ve "Süvārī-zāde Efendi" dimekle[4] meşhūr olup ba'de taḥṣīli'l-isti'dād 'ulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzemetle ber-murād olduḳdan ṣoñra devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde Hābīl-zāde Hābīl Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i merḳūmede Gökdere Medresesi virilüp yüz Ṣa'bān'ında Monlā Fenārī[5] Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz on bir Rebī'ü'l-āḫir'inde selefi maḥlūlinden Monlā Ḫusrev Medresesi tevcīh olındı. Sene-i mezbūre Cumāde'l-āḫi-

1 Ṣafer'inde R: -H.
2 R 100b.
3 Biñ yüz on bir H: Biñ yüz on R.
4 dimekle H: dinmekle R.
5 Fenārī H: Fenārī-zāde R.

re'sinde fevt olduḳlarında Bıńarbaşı Mezāristānı'nda medfūn ve medrese-i maḥlūlesiyle Ṭālib Meḥemmed Efendi memnūn ḳılındı.

Merḥūm-ı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı rüsūm, nīk-ḫaṣlet, ṣāfī-ṭaviyyet idi.

Ḥāfıẓ Yūsuf Efendi

el-Mevlā Yūsuf. Gürciyyü'l-aṣldur. 'Ulemā-yı kirāma ḫıdmet ve birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biń yüz iki Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḥācī İlyās İmāmı Meḥemmed Efendi yirine buḳ'alik ile maḥrūsa-i Burusa'da Perī-peyker Medresesi virilüp yüz üç Rebī'ü'l-evvel'inde yirinde ḫāric i'tibār olınmış idi. Yüz ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Ṭālib Meḥemmed Efendi yirine 'Arabiyye Medresesi tevcīh olınup yüz on bir Rebī'ü'l-āḫir'inde Süvārī-zāde Meḥemmed Efendi yirine Monlā Fenārī Medresesi sezā görilmiş idi. Sene-i mezbūre Cumāde'l-āḫire'sinde fevt olup medrese-i maḥlūlesi Ḥāfıẓ-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi'ye **[87[a]]** maḥal görildi.

Merḥūm-ı mezbūr "Ḥāfıẓ Yūsuf Efendi" dimekle[1] meşhūr, ṣāliḥ ü dervīş-nihād, mü'min-i pāk-i'tiḳād idi.

Ḥekīmbaşı-zāde 'Ömer Efendi

el-Mevlā 'Ömer ibnü'l-mevlā Re'īsü'l-eṭibbā Nūḥ. Re'īsü'l-eṭibbā olan ātī't-terceme Nūḥ Efendi merḥūmuń maḫdūm-ı dil-bendi ve ferzend-i ḫıredmendi 'Ömer Efendi'dür. Biń ṭoḳsan iki Muḥarrem'inde ser-ber-āverde-i girībān-ı vücūd ve ḳadem-nihāde-i sāḥa-i şühūd olup sinn-i temyīze vuṣūlden ṣońra 'inān-ı 'azīmetin vādī-i taḥṣīle 'aṭf ve naḳd-i vaḳt-i 'azīzin cins-i fāḫir-i 'ilm ü 'irfāna ṣarf ḳılmaġla ba'ż-ı esātiẕe-i zamāndan aḫẕ-ı muḳaddimāt-ı 'ulūm ve taḥṣīl-i fevā'id-i manṭūḳ u mefhūm eyleyüp biń yüz dört tārīḫinde Şeyḫü'l-İslām Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi'den müstaḳillen mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'āzim olup ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken yüz yedi Şevvāl'inde Ebe-zāde Efendi Teẕkirecisi Meḥemmed Efendi yirine Ṣayyādbaşı[2] Medresesi'ne ḫāric ile 'āric, yüz sekiz Şevvāl'inde İbrāhīm Efendi

1 dimekle H: dinmekle R.
2 R 101a.

maḥlūlinden Ḫācce Fāṭıma Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Yüz ṭoḳuz Şa'bān'ında Ṭabīb Seyyid 'Abdu'llāh Efendi maḥlūlinden Bāzirgānbaşı Medresesi virilüp yüz on Cumāde'l-āḫire'sinde Melek İbrāhīm Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi Medrese-i Ṣāniyesi ile ikrām, yüz on bir Ṣafer'inde Seyyid Feyżu'llāh Efendi İmāmı Meḥemmed Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ biriyle vāṣıl-ı kām olmış iken sene-i merḳūme Şa'bān'ında ṭa'ne-i ṭā'ūndan rıḥlet ve dārü'l-cināna 'azīmet eyledi. Dāḫil-i Sūr'da Ḳoca Muṣṭafā Paşa Cāmi'-i Şerīfi ḥareminde Şeyḫ Sünbül Sinān Efendi merḥūmuñ türbe-i şerīfesi civārında maḥṣūṣ türbede defn olınup medrese-i maḥlūleleri Seyrek-zāde Ḫışmı Seyyid 'Abdu'r-raḥmān Efendi'ye sezā görildi.

Maḫdūm-ı mezbūr ṣāḥib-i biżā'a vü şu'ūr, kesb-i kemāle rāġıb, taḥṣīl-i ma'ārife ṭālib idi.

Muġla Müftīsi-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed bin Aḥmed. Vilāyet-i Anaṭolı'da Menteşe ḳurbinde Muġla nām ḳaṣabada me'ẕūn bi'l-iftā olan Aḥmed Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi Meḥemmed Efendi'dür. Taḥṣīl-i 'ilm ü 'irfāna kūşiş ve tekmīl-i fünūna verziş eyleyüp Dārü's-salṭanati'l-'aliyye maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye ḳudūm ve ḫıdmet-i 'ulemā-yı Rūm itmekle kibāruñ birinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup bi-ḥasebi'ṭ-ṭarīḳ ḳaṭ'-ı merātib-i ders ü taḥḳīḳ iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz bir Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ḳırımī Meḥemmed Efendi yirine Sābi'a-i Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi ḫāriciyle kām-revā, yüz altı Ẕi'l-ḥicce'sinde Çuḳacı-zāde İbrāhīm Efendi yirine Ṣāniye-i İbrāhīm Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne revnaḳ-baḫşā olmışlar idi. Yüz on bir Ramażān'ında maṭ'ūnen 'āzim-i dārü'l-cinān ve dāḫil-i būstān-ı Rıḍvān olduḳlarında medrese-i maḥlūleleriyle Müneccimbaşı Aḥmed Efendi'nüñ ṭāli'i mes'ūd oldı.

Mevlānā-yı mezbūr fażīlet-i 'ilmiyye ile meşhūr, her fenden behremend, ezhār-ı gūn-ā-gūn-ı ma'ārifden gül-deste-bend, 'ilmi niṣāba vāṣıl, ser-māyedār-ı ma'ārif ü feżā'il, teşne-leb-i mā'ü'l-ḥayāt-ı 'ulūm, "Muġla Müftīsi-zāde Efendi" dimekle[1] ma'lūm idi.

1 dimekle H: dinmekle R.

Vize Müftīsi Ḥanefī İbrāhīm Efendi

el-Mevlā İbrāhīm ibnü'ş-Şeyḫ ʻOṯmān. Maġnisa sancaġında Gördüs ḳażāsına tābiʻ Ḳabaḳoz[1] nām ḳarye sükkānından ʻOṯmān Dede nām pīr-i saʻādetmendüñ ferzend-i ercmendi Ḥanefī İbrāhīm Efendi'dür. Biñ otuz altı tārīḫinde ḳaṣaba-i meẕkūrede diyār-ı ʻademden ṣaḥn-ı vücūda vażʻ-ı ḳadem ḳılup baʻde taḥṣīli'l-istiʻdād dārü'l-mülk-i İstanbul'a vāṣıl ve ʻulemānuñ birinden şeref-i mülāzemete nā'il olup devr-i medāris iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı maʻzūl olduḳdan ṣoñra sālik-i semt-i ḳażā ve mālik-i ezimme-i ḥükm ü imżā olmaġın Anaṭolı ḳalem-revinde birḳaç manṣıba ḥākim olmışlar idi. Biñ ṭoḳsan[2] üç Muḥarrem'inde Şirevī Ebū Bekr Efendi yirine Vize fetvāsına şāyān ve ibtidā ḫāric iʻtibārıyla ḳaṣaba-i meẕkūrede vāḳıʻa Selçuḳ Sulṭān Medresesi iḥsān olınmış idi. Baʻde zamān yirlerinde dāḫil ve ḥareket-i dāḫil **[87b]** ve mūṣıla-i Ṣaḥn iʻtibār olınup biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Receb'inde Sürūrī Muṣṭafā Efendi defʻa-i ṯāniyesi yirine Lefḳoşa ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olındı. Yüz bir Receb'inde maʻzūl ve yirlerine Ḳıbrısī ʻAlī Efendi mevṣūl oldı. Yüz beş Muḥarrem'inde Ṣofya pāyesi żamīmesiyle Ṣolaḳ-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Belġrad ḳażāsıyla ber-murād olup yüz yedi Rebīʻü'l-evvel'inde[3] ʻazl ve yirlerine Kürd Yūsuf[4] Efendi vaṣl olındı. Yüz on bir Rebīʻü'l-evvel'inde Gergerī Aḥmed Efendi yirine Bosna ḳażāsı ʻināyet olınup bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken ḍıyḳ-ı ṣadra mübtelā olmaġın sene-i meẕkūre Ramażān'ınuñ on dördinci Cumʻa gicesi ḳāżī iken dā'in-i ecel müteḳāżī ve ḳażā-yı deyn-i vācibü'l-edā-yı cāna rāżī olduḳlarında belde-i meẕkūrede Ḫünkār Cāmiʻi sāḥasında medfūn ve tārīḫ-i vefātları ʻĀrif Seyyid Meḥemmed Efendi didügi mıṣrāʻ-ı mevzūndur:

Mıṣrāʻ

Göçdi İbrāhīm sarāy-ı dehr-i pür-āsībden[5]

Sinleri yetmiş beş sāle bāliġ olmış idi. Manṣıb-ı maḥlūl sene-i merḳūme āḫirine dek maḫdūm-ı mihterleri Seyyid Meḥemmed Efendi'ye ibḳā, baʻdehu Ṯābit ʻAlā'ü'd-dīn Efendi'ye sezā görildi.

---

1 Ḳabaḳoz H: Ḳabaḳor R.
2 ṭoḳsan H: seksen R.
3 R 101b.
4 Yūsuf H: ʻAlī R.
5 کوچدی ابراهیم سرای دهر پر آسیبدن

Merḥūm-ı mezbūr "Ḥanefī İbrāhīm Efendi" dimekle[1] meşhūr, her fende yegāne, 'ale'l-ḫuṣūṣ 'ilm-i fıḳhda müfred-i zamāne, zāhid-i müteşerri', 'ābid-i müteverri', dervīş-nihād, pāk-i'tiḳād idi. Ṭabaḳa-i Sulṭān Murād Ḫān-ı Rābi' 'ulemāsı silkinde tercemesi bu cerīdenüñ *Cild-i Evvel*'inde[2] masṭūr olan Seyyid 'Alī-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi'nüñ kerīme-zādesi Şerīf Çelebi'nüñ hemşīresi ile 'aḳd-i peyvend-i muṣāheret itmişler idi.

Seyyid Ya'ḳūb Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Ya'ḳūb ibnü's-Seyyid Meḥemmed. Vilāyet-i Anaṭolı'da Ḳaraḥisār-ı Şarḳī nām belde sükkānından olup ṭarīḳa-i Ḫalvetiyye meşāyiḫından olan Seyyid Meḥemmed Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi Seyyid Ya'ḳūb Efendi'dür. Biñ otuz üç tārīḫinde ṭayy-ı menāzil-i 'adem ve ṣaḥn-ı vücūda vaż'-ı ḳadem ḳılup sinn-i temyīze resīde olduḳlarında muḳaddimāt-ı 'ulūmı diyārı ulemāsından taḥṣīl itdükden ṣoñra altmış beş senesi ḫilālinde maḥrūsa-i Ḳosṭanṭıniyye'ye 'azīmet ve Ḍarb-ḫāne ḳurbinde Rāhib-zāde Dārü'l-ḥadīṯi'nde iḳāmet ve baḳıyye-i 'ulūmı tekmīle raġbet idüp ol 'aṣruñ 'ulemāsından Uzun Ḥasan Efendi ve Fāżıl Süleymān Efendi ve Aḳ Maḥmūd Efendi ve Ḳapucı-zāde Efendi ḥażarātınuñ pīşgāh-ı ifādelerine ḥāżır olduġından mā'adā Şeyḫü'l-İslām Bahāyī Efendi'nüñ Sulṭān Bāyezīd Medreseleri i'ādesinden mülāzemetle kāmrevā ve ṭarīḳ-ı tedrīsde menāzil-peymā olaraḳ ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yetmiş iki tārīḫinde Sarāy-ı 'Atīḳ-i Sulṭānī'de ḥelvā-ḫāne ḫˇācelıġıyla şeref-yāb, seksen iki Muḥarrem'inde Ḳaplan Paşa İmāmı 'Ömer Efendi yirine Ḫıżr Çelebi Medresesi ḫāriciyle kām-yāb olmışlar idi. Seksen altı Şevvāl'inde Coġrāfī Ebū Bekr Efendi yirine Ḫāṣoṭabaşı Medresesi virilüp seksen ṭoḳuz Şevvāl'inde selef-i sālifi 'Ömer Efendi yirine Şāhḳulı Medresesi'ne gelüp ṭoḳsan bir Cumāde'l-ūlā'sında Seyfī-zāde Seyyid İbrāhīm Efendi yirine Ḥācī Ḥasan-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde olup ṭoḳsan üç Rebī'ü'l-āḫir'inde Ebū Sa'īd-zāde Maḫdūmı Reşīd Meḥemmed Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi Medresesi Ūlāsı ile ikrām, ṭoḳsan beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Ḫˇāce-zāde Luṭfu'llāh Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biri in'ām olındı. Ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde selef-i sālifleri Reşīd Efendi yirine Ḳılıç 'Alī Paşa Medrese-

1 dimekle H: dinmekle R.
2 bu cerīdenüñ Cild-i Evvel'inde H: bu cerīdede R.

si'ne irtiḳā eyleyüp ṭoḳsan sekiz Şevvāl'inde 'Abdü'l-ḥalīm-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi yirine Şāh Sulṭān Medresesi'ne şāyān, ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣa'bān'ında selef-i sālifleri Luṭfu'llāh Efendi yirine Ḫāṣekī Sulṭān Medresesi iḥsān olınup yüz Muḥarrem'inde Beyāżī-zāde Maḥmūd Efendi maḥlūlinden Ayaṣofıyya-i Kebīr Medresesi ile tevḳīr olındılar. Yüz bir **[88a]** Şevvāl'inde Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi yirine Yeñişehr ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż[1] olınup yüz iki Şevvāl'inde ma'zūl ve yirlerine Yek-çeşm Ḥüseyn Efendi mevṣūl oldı. Yüz yedi Ẕi'l-ḳa'de'sinde Edrine pāyesi żamīmesiyle Gelibolılı Meḥemmed Efendi yirine Ḥalebü'ş-şehbā ḳażāsı i'ṭā olınup yüz ṭoḳuz Muḥarrem'inde 'azl ve yirlerine Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi vaṣl olındı. Bunlar ba'de'l-'azl ḥacc-ı Beytu'llāhi'l-Ḥarām ve ziyāret-i ravża-i seyyidü'l-enām *'aleyhi'ṣ-ṣalāti ve's-selām*[2] ḳaṣdıyla rū-be-rāh-ı cānib-i Ḥicāz olmışlar idi. Ba'de tekmīli'l-ḥac ve'z-ziyāret maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye vāṣıl ve menzillerine dāḫil olup güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz on bir Ramażān-ı şerīfinüñ[3] on beşinci güni intiḳāl ve 'ālem-i 'uḳbāya irtiḥāl eyledi.

Mevlānā-yı mezbūr ma'ārif-i 'ilmiyye ile meşhūr, nīk-nefs ü ṣāfī-fu'ād, mü'min-i pāk-i'tiḳād idi.

Dendānī Mülāzımı İbrāhīm Efendi

el-Mevlā İbrāhīm. Taḥṣīl-i levāzım-ı ṭarīḳ ve ri'āyet-i merāsim-i ders ü taḥḳīḳ eyleyüp Dendānī İbrāhīm Efendi'nüñ Ṣaḥn Medresesi i'ādesinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup[4] aḫẕ-ı medāris iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan ṣoñra biñ yüz Cumāde'l-ūlā'sında Ṭayyār Ḥüseyn Efendi yirine Ḫurremiyye Medresesi ḫāricine 'āric, yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında Beñli 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Tercemān Yūnus Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olup yüz on Ẕi'l-ḥicce'sinde Çuḳacı-zāde İbrāhīm Efendi yirine Ṣāniye-i Nişāncı Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr eyleyüp yüz on bir Ṣa'bān'ında Velī Efendi-zāde Seyyid Yaḥyā Efendi yirine Bāzir-

1 R 102a.
2 "Salât ve selâm onun üzerine olsun."
3 Ramażān-ı şerīfinüñ H: Ramażān'ınuñ R.
4 mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup H: mülāzımolup R.

gānbaşı Medresesi virilmiş idi[1]. Sene-i mezbūre Şevvāl'inde ders ü devri tamām ve 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām eyledüklerinde medrese-i maḥlūleleri Mu'īd Aḥmed Efendi'ye in'ām olındı.

Merḥūm-ı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı rüsūm, "Dendānī Mülāzımı İbrāhīm Efendi" dimekle[2] meşhūr ve 'unvān-ı iştihārı bu mertebeye maḳṣūrdur.

Rıfḳī Meḥemmed Efendi[3] **{Rıfḳī}**

el-Mevlā Meḥemmed bin Muṣṭafā. Vālid-i mācidleri Muṣṭafā Efendi Ṭosyeviyyü'l-aṣl olup dārü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve ṣadr-ı 'ālī-ḳadr 'Azmī-zāde Muṣṭafā Efendi ḫıdmetlerinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet itmegin " 'Azmī-zāde Muṣṭafāsı" dimekle[4] şöhret bulmışlar[5] idi. Ba'de tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl olduḳdan ṣoñra müddet-i medīd vilāyet-i Rūmili'nde Hezarġrad ḳaṣabasında me'ẕūn bi'l-iftā ba'deḥu Ṣaḥn rütbesiyle Ḫavāṣṣ-ı Maḥmūd Paşa Medresesi sezā görilüp ḳażāsı daḫı 'ilāve ḳılınmış idi. Ol diyārda ḳāḍī ve müderris iken dā'in-i ecel müteḳāżī ve ḳażā-yı deyn-i vācibü'l-edā-yı cāna rāżī olup ḳażā-yı meẕkūrda defn olındılar[6].

Maḫdūmları ṣāḥibü't-terceme ḥażretleri eyyām-ı şebābın taẓyī' itmeyüp 'aṣrı 'ulemāsından taḥṣīl-i 'ilm ü 'irfān ve tekmīl-i levāzım ile kesb-i vecāhet ü şān itdükden ṣoñra ṣadr-ı vālā-ḳadr Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi'den mülāzemete nā'il ve evvelīn-i āmāle vāṣıl olmaġla semt-i tedrīse 'azīmet ve edā-yı emr-i dirāset idüp ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ altmış yedi Muḥarrem'inde ibtidā ḫāric ile Dāmād Efendi Dārü'l-ḥadīṯi i'ṭā olındı. Yetmiş iki Şevvāl'inde Burhān-zāde İbrāhīm Efendi yirine Mi'mār Sinān Medresesi iḥsān olınup yetmiş üç Receb'inde Ḳudsī-zāde Seyyid 'Abdü'l-ḳādir Efendi yirine Ḫusrev Ketḫudā Medresesi Ṯāniyesi'ne gelüp yetmiş dört Cumāde'l-āḫire'sinde Anṭāḳıyyeli Muṣṭafā Efendi yirine

1 virilmiş idi h: virilüp R.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 Evvelu müderrisin bi-medreseti Ūlā-yı Sarāy-ı Ġalaṭa. Fī 13 Şevvāl sene 1086. [H nüshasında bu kayıt yoktur]
4 dimekle H: dinmekle R.
5 bulmışlar R: bulmış H.
6 olındılar R: olındı H.

ūlā-yı medrese-i mezbūreye şāyān oldılar. Yetmiş altı Cumāde'l-āḫire'sinde selefleri Ḳadrī-zāde Efendi yirine Ḥāfiẓ Paşa Medresesi virilüp yetmiş ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde Ḳabaṣaḳal Aḥmed Efendi yirine Siyāvuş Paşa Sulṭānı Medresesi erzānī görildi. Seksen Rebī'ü'l-āḫir'inde Şa'rānī-zāde[1] 'Abdü'l-vehhāb Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine ḫırām eyleyüp seksen bir Ẕi'l-ḥicce'sinde Mūsā-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Zāl Paşa Medresesi'ne şeref-baḫşā, seksen dört Receb'inde Ṣaḥḥāf Resūl Efendi yirine Maḥmūd Paşa Medresesi'ne revnaḳ-efzā oldılar. **[88b]** Seksen altı Şevvāl'inde Ġalaṭa Sarāyı'nda iḥdāṯ u īcād olınan medreseteynüñ ūlāsına irtiḳā ve [2] اول مدرس درس بها olmışlar idi. Ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Erzincānī Seyyid 'Alī Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ birine terfī', ṭoḳsan iki Şevvāl'inde Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi yirine Ḥalebü'ş-şehbā ḳażāsıyla tevḳī' olınup ṭoḳsan dört Muḥarrem'inde ma'zūl ve yirlerine Muḥarrem-zāde Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan yedi Ṣafer'inde Fındıḳlılı 'Abdī Efendi yirine maḥrūsa-i Burusa ḳażāsı 'ināyet olınup ṭoḳsan sekiz Rebī'ü'l-āḫir'inde 'azlinden mā'adā Boġazḥiṣārı'na nefy ü iclā ve yirleri 'Ārif 'Abdü'l-bāḳī Efendi'ye sezā görildi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde selef-i sālifleri Anṭāḳıyyeli Muṣṭafā Efendi üzerinden Bāzārköyi ve Burusa Yeñişehri ḳażāları arpalıġı ta'yīniyle ma'füvven İstanbul'da menzillerine vāṣıl oldılar. Yüz iki Cumāde'l-āḫire'sinde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Alaşehrli 'Abdu'llāh Efendi yirine Mekke-i Mu'aẓẓama ḳażāsıyla ta'ẓīm olınduḳlarında arpalıḳlarıyla Fenārī-zāde Seyyid Aḥmed Efendi tekrīm olındı. Yüz dört Muḥarrem'inde munfaṣıl ve ol manṣıb-ı celīle 'Abdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi nā'il oldı. Bunlara sene-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'sinde ḫalefleri[3] Fenārī-zāde Efendi üzerinden ṯāniyen Bāzārköyi ve Burusa Yeñişehri ve Aṭranos ḳażāları arpalıḳ virildi. Yüz altı Şevvāl'inde selefleri 'Abdu'llāh Efendi def'a-i ūlāsı yirine ḥākim-i Dārü's-salṭana olduḳlarında arpalıḳlarından Bāzārköyi ve Aṭranos ḳażāları seleflerine ve Burusa Yeñişehri ḳażāsı Ḥıṣn-ı Manṣūrī-zāde Aḥmed Efendi'ye virildi. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde müteḳā'id ve maḳām-ı ḥükūmetlerine 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi müteṣā'id olup bunlara ḫalefleri arpalıḳları Miḫalıc ve Kepsuṭ ḳażāları ta'yīn

1 R 102b.
2 "Burada ders okutan ilk müderris."
3 ḫalefleri H: selefleri R.

olındı. Yüz on bir Cumāde'l-ūlā'sında Bolevī Birāderi 'Alī Efendi üzerinden Molova ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılındı[1]. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām iken sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ on altıncı Ḫamīs güni enfās-ı ma'dūde-i ḥayātı tamām ve rişte-i āmāli güsiste-niẓām olup Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında defn olınup maḥlūl olan arpalıḳları oġlınuñ üzerinde tevḳīf olınup yüz on iki Cumāde'l-ūlā'sında Miḫalıc ve Kepsuṭ ḳażāları Ḳara Ebū Bekr Efendi'ye ve Molova ḳażāsı Mecdī Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı merḳūm 'ilm ü ma'ārif ile ma'lūm, ḫoş-ṣoḥbet ü nīk-ḫaṣlet, maḥmūdü'l-ḫiṣāl, memdūḥü'l-fi'āl idi.

Āṯār-ı 'ilmiyyelerinden Rıfḳī maḫlaṣı ile *Dīvān*-ı eş'ārları vardur. Bu ebyāt andan nümūnedārdur:

Naẓm

Gelse ḫayāl-i la'li dile tāze cān gelür
Mu'ciz degül mi feyż-i ḫayāliyle cān gelür

Gelmez egerçi dā'ireme ol perīveşüm
Ammā ḫayāli ġamzesi gibi nihān gelür

Girdi zücāc-ı ḳalbe ḫayāl-i perīveşi
Oldı musaḫḫar ol meh-i nā-mihribān gelür

Ve lehu

Nühüfte 'ışḳı mey-i tābdārdan bilürüz
Eger bilinmese yāḳūtı nārdan bilürüz

Teraşşuḥ eyledügin çeşm-i terde ḫūn-ı dili
Zücāc-ı dilde olan inkisārdan bilürüz[2]

Çemen çemen o sehī-ḳadle eylerüz gül-geşt
Bu luṭf u bu keremi nev-bahārdan bilürüz

1 ḳılındı R: ḳılınup H.
2 R 103a.

Ve lehu

Hevālar muʿtedil dil münbasiṭ faṣl-ı bahār olsa
Çemen dönse cināna muṭrib-i gülşen hezār olsa

Perīşān ṭurre ʿuryān sīne hem destinde peymāne
Gelüp muġbeççe bezme cām-ı zühde inkisār olsa

Nigeh ālüfte çeşm āşüfte ser-mest-i mey-i ʿişve
Ṣunup mey ʿāşıḳ-ı zāra ṣarılsa hem-kenār olsa

Ne bīm-i şaḥne olsa dilde ne endīşe-i ferdā
Veraʿ bīgāne olsa tevbeler bīgānekār olsa

Ne siḥr eylerdi Rıfḳī seyr ideydüñ şiʿr ü inşāda
Muḥaṣṣal cümle fende iltifāt-ı şehriyār olsa

Nā'ib-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Meḥemmed. Vilāyet-i Anḳara'dan ẓuhūr ve "Nā'ib-zāde Efendi" dimekle[1] meşhūr olup **[89[a]]** dārü'l-mülk-i İstanbul'a ʿazīmet ve Şeyḫü'l-İslām Ḥanefī Meḥemmed Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris-i muʿtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl iken biñ altmış altı Ẕi'l-ḳaʿde'sinde Emīn Sinān Medresesi ḫāriciyle kām-revā olup seksen beş Ṣafer'inde Toḳatī Seyyid ʿAlī Efendi yirine Sinob ḳażāsına manṣūb ḳılınmışlar idi. Seksen altı Cumāde'l-ūlā'sında maʿzūl ve yirlerine ʿArab Ṣāliḥ Efendi mevṣūl oldı. Seksen ṭoḳuz Ẕi'l-ḳaʿde'sinde ʿArab Süleymān Efendi yirine Lefḳoşa ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup ṭoḳsan bir Receb'inde ʿazl ve yirlerine Merzifonī Muṣṭafā Efendi vaṣl olındı. Ṭoḳsan beş Receb'inde ḫalef-i sālifi Ṣāliḥ Efendi yirine Ṭrablus-ı Şām ḳażāsı inʿām olınup ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde maʿzūl olup yirleri Erżurūmī Meḥemmed Efendi'ye arpalıḳ taʿyīn olındı. Yüz dört Receb'inde Şeyḫ-zāde İbrāhīm Efendi maḥlūlinden Ṣofya ḳażāsı ʿināyet olınup yüz beş Ẕi'l-ḥicce'sinde Medīne-i Münevvere pāyesi daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınmış idi. Yüz altı Ẕi'l-ḥicce'sinde münʿazil[2] ve yirlerine ṣāniyen Ṭavīl Muṣṭafā Efendi vāṣıl oldı. Yüz on Ẕi'l-ḳaʿde'sinde[3] Müftī-zāde ʿAbdu'llāh Efendi yirine ṣāniyen Ṭrablus-ı

1 dimekle H: dinmekle R.
2 münʿazil R: maʿzūl H.
3 Ẕi'l-ḳaʿde'sinde H: Ẕi'l-ḥicce'sinde R.

Şām ḳażāsıyla ikrām olınmışlar idi. Yüz on bir Ẕi'l-ḳa'de'sinde ḫaber-i fevti vāṣıl ve manṣıb-ı maḥlūle Moravī Yaḥyā Efendi nā'il oldı.

Merḥūm-ı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı rüsūm, ẕī-ḥaşmet, ṣāfī-ṭaviyyet, saḫī vü kerīm, mażyāf u ḥalīm idi.

Lüḥūmī 'Alī Efendi

el-Mevlā 'Alī ibn el-Ḥāc Meḥemmed. Vilāyet-i Anaṭolı'da Aḳḥiṣār nām belde sükkānından zümre-i tüccārdan olan 'Alā'iyyeli Ḥācī Meḥemmed nām merdüñ ferzend-i ḫıredmendi Lüḥūmī 'Alī Efendi'dür. Taḥṣīl-i meleke-i isti'dād idüp 'ulemā-yı 'aṣrdan kesb-i ma'ārif ü fünūn ve tekmīl-i mefrūż u mesnūn eyledükden ṣoñra maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye 'azīmet ve ārzū-yı ṭarīḳ-ı meşīḫat ve bir müddet ba'ż-ı cevāmi'de ḥalḳa-bend-i va'ẓ u naṣīḥat ile meşġūl olmışlar idi. Ba'dehu semt-i tedrīse sālik olmaġla Bālī-zāde Muṣṭafā Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve ba'ż-ı bıḳā'-ı 'ilmiyyede edā-yı ḫıdmet idüp bi-ḥasebi'l-'āde ḳaṭ'-ı merātib-i ifāde[1] iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve müteraḳḳıb-ı neyl-i me'mūl iken biñ yetmiş sekiz Rebī'ü'l-evvel'inde 'Uşşāḳī-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi yirine Behrāmiyye Medresesi ḫāriciyle be-kām, seksen beş Ramażān'ında Beyāżī-zāde Dāmādı Maḥmūd Efendi yirine Balaban Aġa Medresesi'ne ḥareketle nā'ilü'l-merām oldılar. Seksen altı Şevvāl'inde Sivasī-zāde[2] 'Abdü'l-vehhāb Efendi yirine İbrāhīm Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup seksen sekiz Muḥarrem'inde Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde Enes Efendi yirine Mar'aş ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olındı. Sene-i mezbūre Receb'inde ma'zūl ve yirlerine 'Abdü'l-ḳādir-zāde Receb Efendi[3] mevṣūl oldı. Ṭoḳsan iki Muḥarrem'inde Ruhā Müftīsi-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Kütāhiyye ḳażāsı 'ināyet olınup ṭoḳsan dört Ẕi'l-ḳa'de'sinde 'azl ve yirlerine Sā'atī Aḥmed Efendi vaṣl olındı. Ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında Naḳībü'l-eşrāf Es'ad-zāde Seyyid Meḥemmed Sa'īd Efendi arpalığı olan Saḳız ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet tevcīh olınup ṭoḳsan sekiz Ramażān'ında 'azl olınduḳlarında yirleri ṯāniyen Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi'ye arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz Şa'bān'ında Maġnisa pāyesi żamīmesiyle 'Arab Süleymān Efendi maḥlūlinden Ḳonya ḳażāsı iḥsān

1 ifāde H: -R.
2 Sivasī-zāde H: Sivasī R.
3 R 103b.

olınup yüz bir Şevvāl'inde munfaṣıl ve yirlerine Şirevī Aḥmed Efendi vāṣıl oldı. Yüz dört Receb'inde Bosnevī 'Īsā Efendi yirine Bosna ḳażāsı sezā görilüp yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında ma'zūl ve yirlerine Esīrī Muṣṭafā Efendi mevṣūl oldı. Yüz sekiz **[89[b]]** Cumāde'l-ūlā'sında Medīne-i Münevvere pāyesi żamīmesiyle İsmā'īl Efendi yirine Lefḳoşa ḳażāsı virilüp yüz ṭoḳuz Receb'inde 'azl ve yirlerine Kürd Yūsuf Efendi vaṣl olındı. Yüz on bir Ẕi'l-ḥicce'sinüñ ṭoḳuzıncı 'arefe güni intiḳāl ve civār-ı ḳudse irtiḥāl eyleyüp Edrineḳapusı ḫāricinde Kemāl Paşa merḥūm cenbinde medfūn ve naḳş-ı seng-i mezārı bu tārīḫ-i mevzūndur:

Mıṣrā'

Semīn 'Alī Efendi maḳāmuñ ola cennet[1]

Sinni yetmiş sāli mütecāviz idi.

Mevlānā-yı merḳūm ḥiṣṣedār-ı enḥā-yı 'ulūm, cesīm ü semīn olmaġın "Lüḥūmī 'Alī Efendi" dimekle şehīr ve bu 'unvānla ma'lūm-ı ṣaġīr ü kebīr olmışlar idi.

Nūrü'd-dīn-zāde Seyyid 'Abdu'llāh Efendi

el-Mevlā es-Seyyid 'Abdu'llāh ibnü'l-mevlā es-Seyyid Nūru'llāh eş-Şirvānī. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi'den tercemesi *Cild-i Evvel*'de beyān olınan Seyyid Nūru'llāh eş-Şirvānī'nüñ ferzend-i ercmendi Seyyid 'Abdu'llāh Efendi'dür. Maḥrūsa-i Burusa'dan neş'et ve 'ulemā-yı kirāmuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz iki Ẕi'l-ḥicce'sinde İlāhī-zāde Seyyid 'Abdu'llāh Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i merḳūmede Köpükli Medresesi ḫāricine 'āric, yüz ṭoḳuz Şevvāl'inde Ḥācī İlyās İmāmı Meḥemmed Efendi yirine Bāyezīd Paşa Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Yüz on bir Ẕi'l-ḥicce'sinde fevt olup medrese-i maḥlūlesi Vānī Efendi Ḥafīdi Seyyid Ebū Bekr Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı mezbūr "Nūrü'd-dīn-zāde Efendi" dimekle[2] meşhūr, ṭālib-i intisāb-ı 'ulūm, ḫoş-ṣoḥbetlikle ma'lūm idi.

---

1 سمين على افندى مقامك اوله جنت

2 dimekle H: dinmekle R.

'Üryānī 'Alī Efendi

el-Mevlā 'Alī. Ḳaṣaba-i İznikmid'den ẓuhūr ve āftāb-ı luṭf-ı nā-mütenāhī-i ilāhīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr idüp cins-i nefīs-i fażl u kemāl kesbine ṭālib ve 'arā'is-i nefā'is-i 'ulūma rāġıb olduḳda terk-i ḥużūr u rāḥat ve maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'de iḳāmet eyleyüp devr-i mecālis-i 'ilm ü hüner ve ḫıdmet-i efāżıl-ı ferḫunde-siyer ḳılduḳdan ṣoñra maḥrūsa-i Burusa'ya hicret ve anda daḫı bir müddet taḥṣīl-i 'ilme himmet eyleyüp ba'dehu:

Beyt

Leb-i muḥīṭ-i beyānuñ bülend mī-gūyed

برهنه شوکهرمز دوست عریانست[1]

vefḳınca bilād bīlād pūye-zen olaraḳ Daġıstān ve 'Acem semtlerin cüst ü cū ile memālik-i Buḫārā'ya irişüp:

Beyt

فیض خورشید بلند اختر بویانان رسید
درحجاب رخت صوف و جامهٔ خارامباش[2]

mefhūmınca libās-ı rāḥatı cism-i nizārına ḥarām ve genc-i tārīk-i ṭalebde bürehne-endām olurlar:

Beyt

Gel geç libās-ı aṭlas-ı şāhīden ey göñül
Cūy-ı fenāyı ḫalḳ çü 'üryān gelür geçer

manṭūḳınca on seneden mütecāviz ol memleketlerde kesb-i feżā'ile iştiġāl eyleyüp tekmīl-i ma'ārif ü 'ulūm itdükden ṣoñra ṯāniyen maḥrūsa-i merḳūmeye 'avdet itdüklerinde miyān-ı erbāb-ı 'ilm ü 'irfānda kemāl-i istīhāl ile mümtāz

1 "Yalın olur cevherimiz çıplak bir dost gibidir."
2 R 104a.
"Yüce yıldızlı güneşin ihsanı seninle göklere ulaştı.
Senin yanaklarının utancından yün ve elbise kaskatı kesildi."

ve ḫil'at-i fażl-ı bī-kerān ile ser-efrāz olup ṣīt-i iştihārı āfāḳ-gīr ve ṭanīn-endāz-ı mesāmi'-i ṣaġīr ü kebīr olmışlar idi. Biñ ṭoḳsan altı tārīḫinde buḳ'alik ile maḥrūsa-i mezbūrede vāḳı'a Ḥüseyn Beg Medresesi iḥsān olınup ṭoḳsan sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde Vānī Efendi Dāmādı Muṣṭafā Efendi yirine "Yeşil 'İmāret" dimekle[1] ma'rūf Çelebi Sulṭān Meḥemmed Ḫān Medresesi'ne şāyān oldılar. Yüz yedi[2] Şa'bān'ında yirlerinde Süleymāniyye i'tibār olınup neşr-i 'ilm ü 'irfān ile güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz on iki Muḥarrem'inde libās-ı müste'ār-ı ḥayātı terk ile rıḥlet ve ġarīḳ-ı deryā-yı bī-pāyān-ı raḥmet olmaġla vaḥşetgāh-ı dünyādan intiḳāl ve 'işretgāh-ı cināna isti'cāl eyledi. Maḥrūsa-i meẕkūrede Debbāġ-ḫāne ḳapusı ḥāricinde vāḳi' mezāristānda defn olınup vefātlarına Şeyḫ 'Abdü'l-bāḳī **[90[a]]** Efendi-zāde 'Abdü'l-hādī Efendi bu gūne tārīḫ dimişlerdür:

Naẓm

'Üryāni 'Alī Efendi kim ol
Ṣānī-i şerīf ü fāżıl-rey

Terk eyledi cāme-i ḥayātı
K'olmışdı cihān yanında lā-şey

Ol fāżıl-ı bī-'adīl-i 'aṣruñ
Urdı ġam-ı mevti 'āleme key

İlbās ide ḥulle-i cināni
Ol ẕāt-ı şerīfe Ḳādir ü Ḥay

Gūşına gelüp beşīr-i cennet
Didi bu cefā-yı dehr tā key

Tārīḫ-i zamān-ı mevt geldi
'Üryāni libās-ı rıḥleti gey[3]

Medrese-i maḥlūleleri 'alā-ṭarīḳı't-teḳā'üd Ṭrabzonī Meḥemmed Efendi'ye maḥal görildi.

1 dimekle H: dinmekle R.
2 Yüz yedi H: Yüz R.
3 عریانی لباس رحلتی کی

Mevlānā-yı mezbūr "'Üryānī 'Alī Efendi" dimekle[1] meşhūr, ġavṭa-ḫor-ı biḥār-ı 'ulūm, necm-i seyyār-ı manṭūḳ u mefhūm, fünūn-ı 'aḳliyyede emṯel-i emāṯil, āṯār-ı naḳliyyede kāmil ü şāmil, 'ulūm-ı şer'iyyede 'aylem-i zāḥir, fünūn-ı mütedāvilede mecmū'a-i her cins-i fāḫir, zühd ü nezāheti ḳarīn-i iḫlāṣ, ẕī-libāsda muḫteri'-i ṭarz-ı ḫāṣ, enfās-ı şerīfesi müteberrik, pīr-i ṣāliḥ-i mübārek idi.

Muḳīm Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed Muḳīm ibn Dervīş 'Alī ibnü'l-mevlā Aḥmed. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Şeyḫü'l-İslām Bahāyī Efendi Birāderi Aḥmed Efendi'nüñ maḫdūmı Dervīş 'Alī Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi Muḳīm Meḥemmed Efendi'dür. Dāḫil-i silk-i erbāb-ı isti'dād ve 'ulemānuñ birinden mülāzemetle ber-murād olup ḳaṭ'-ı menāzil ve ṭayy-ı merāḥil iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Şa'bān'ında Ser-bendī-zāde Mes'ūd Efendi yirine Ḫūb-yār Maḥallesi'nde Mevḳūfātī Muṣṭafā Efendi Medresesi'ne ḫāric ile 'āric, yüz beş Ṣafer'inde 'Uşşāḳī-zāde İbrāhīm Efendi yirlerine Ebu'l-faẓl Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olup yüz sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Selebār-zāde (?) Muṣṭafā Efendi maḥlūlinden[2] 'Alī Efendi-zāde Dārü'l-ḥadīṯi'ne naḳl olındı. Yüz on iki Ṣafer'inde Büyükçekmece nā'ibi iken maḥmūm olmaġla Küçükçekmece niyābetine naḳl itdürülüp birḳaç gün içinde vefāt ve 'azm-i cennāt-ı 'āliyāt itdüklerinde Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳurbinde cedd-i emcedleri Ḫˇāce Sa'dü'd-dīn Efendi Zāviyesi ḫaṭīresinde defn olındı. Medrese-i maḥlūleleri Şeyḫ Dāmādı Sarāy Ḫˇācesi Muṣṭafā Efendi'ye tevcīh olındı[3].

Merḥūm-ı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı rüsūm, ḫāliṣü'l-cenān, ṭāhirü'l-lisān, ehl-i keyf ādem idi.

Şeyḫü'l-İslām Ebe-zāde Efendi Maḫdūmı [Meḥemmed Refī']

el-Mevlā Meḥemmed Refī' ibnü'l-mevlā 'Abdu'llāh. Ātī't-terceme Şeyḫü'l-İslām Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi merḥūmuñ şāḫ-ı şecere-i vücūdı ve nihāl-i devḥa-i ẕāt-ı mes'ūdı ya'nī maḫdūm-ı mihter-i ercmendi Meḥemmed Refī'

1 dimekle H: dinmekle R.
2 R 104b.
3 olındı. Medrese-i maḥlūleleri Şeyḫ Dāmādı Sarāy Ḫˇācesi Muṣṭafā Efendi'ye tevcīh olındı R: olup H.

Efendi'dür. Biñ ṭoḳsan dört senesi ḫilālinde serā-perde-i 'ademden meclis-i vücūda vaż'-ı ḳadem ḳılup ṭoḳsan ṭoḳuz tārīḫinde Şeyḫü'l-İslām Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi'den mülāzım olmışlar idi. Sinn-i temyīze resīde olduḳda 'inān-ı 'azīmetin vādī-i taḥṣīle ma'ṭūf ve naḳd-i vaḳt-i 'azīzin cins-i 'ilm ü 'irfāna maṣrūf ḳılup muḳaddimāt-ı 'ulūmı taḥṣīl ve 'ulūm-ı āliye vü 'āliyeyi tekmīl ārzūsında iken biñ yüz ṭoḳuz Şevvāl'inde Yaḥyā Efendi-zāde Feyżu'llāh[1] Efendi ḥażretleri yirlerine Ṣāliṣe-i Yaḥyā Medresesi sezā görilmiş idi. Yüz on iki Rebī'ü'l-evvel'inüñ selḥinde meslūlen dārü'l-ḳarāra firār ve medrese-i maḥlūlelerinde 'Uşşāḳī-zāde es-Seyyid Meḥemmed Ṣadrü'd-dīn Efendi ḳarār eylediler.

Maḫdūm-ı mezbūr ṣāḥib-i biżā'a vü şu'ūr, kesb-i kemāle rāġıb, taḥṣīl-i ma'ārife ṭālib idi.

Bolevī Birāderi 'Alī Efendi[2]

el-Mevlā 'Alī ibn el-Ḥāc Aḥmed. Vefeyāt-ı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemeleri bu cerīdenüñ *Cild-i Evvel*'inde masṭūr olan Şeyḫü'l-İslām Bolevī Muṣṭafā Efendi'nüñ ṣınv-ı kihteri ve birāder-i aṣġarı 'Alī Efendi'dür. Naḳd-i vaḳt-i 'ömr-i 'azīzin kesb-i 'ulūma ṣarf ve 'inān-ı 'azīmetin semt-i ma'ārife 'aṭf itmekle Şeyḫü'l-İslām Bahāyī Efendi'nüñ **[90^{b}]** def'a-i ūlā ṣadāret-i Rūm'a teşrīflerinden mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'āzim olup ḳırḳ aḳçe medreseye vāṣıl ve andan daḫı munfaṣıl olduḳdan ṣoñra biñ altmış yedi Receb'inde ibtidā iḥdāṣ olınan Ṣānīye-i Pīrī Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā ve اول مدرس درس بها[3] oldılar. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinde yine kendülerde iḥdāṣ olınan Balaban Aġa Medresesi'ne taḥrīk olınup altmış ṭoḳuz Muḥarrem'inde Muṣlī Çāvuş-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Ūlā-yı Mesīḥ Paşa Medresesi virilüp yetmiş iki Ṣafer'inde Ṣamtī Meḥemmed Efendi yirine Monlā Gürānī Medresesi erzānī görildi.[4] Yetmiş üç Receb'inde Mīrzā Meḥemmed Efendi yirlerine Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi Medresesi'ne mevṣūl, yetmiş beş

1 Feyżu'llāh R: Feyż H.
2 Evvelu müderrisin bi-medreseti Ṣāniye-i Pīrī Paşa. Fī 19 Receb sene 1067.
Evvelu müderrisin bi-medreseti Balaban Aġa. Fī 9 Ẕi'l-ḥicce sene 1067. [H nüshasında bu kayıtlar yoktur.]
3 "Burada ders okutan ilk müderris."
4 görildi H: görilüp R.

Muḥarrem'inde 'İṣmetī Ḫışmı[1] Meḥemmed Efendi yirine Muṣṭafā Aġa Medresesi'ne menḳūl, yetmiş altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde Küçük Bolevī Muṣṭafā Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ biriyle nā'ilü'l-me'mūl olmışlar idi. Yetmiş yedi Ramażān'ında Ḳara Ca'fer Efendi yirine Pīrī Paşa Medresesi'ne irtiḳā eyleyüp seksen Rebī'ü'l-āḫir'inde Nālī Meḥemmed Efendi yirine Murād Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup seksen bir Muḥarrem'inde selef-i sālifi 'İṣmetī Ḫışmı[2] Meḥemmed[3] Efendi yirine Gevher Ḫān Sulṭān Medresesi iḥsān, seksen üç Muḥarrem'inde Yūsuf Paşa İmāmı Ebū Bekr Efendi yirine İsmiḫān Sulṭān Medresesi'ne şāyān oldılar. Seksen beş Ramażān'ında Şāriḥ-i *Mülteḳā* Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'den birine terfī', seksen sekiz Ramażān'ında ḥālen[4] meşīḫat-i İslāmiyye'den munfaṣıl İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretleri yirlerine Yeñişehr ḳażāsıyla tevḳī' olınmışlar idi. Seksen ṭoḳuz Ẕi'l-ḳa'de'sinde ma'zūl ve yirlerine Ṭrabzonī İbrāhīm Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan üç Cumāde'l-ūlā'sında Ḫˇāce-zāde Seyyid 'Oṯmān Efendi yirine maḥrūsa-i Burusa ḳażāsı 'ināyet olınup ṭoḳsan dört Ẕi'l-ḥicce'sinde 'azl ve yirlerine Gümülcineli 'Abdu'llāh Efendi vaṣl olındı. Bunlara ṭoḳsan beş Cumāde'l-ūlā'sında ḫalefleri Ṭrabzonī İbrāhīm Efendi maḥlūlinden Bāzārköyi ve Burusa Yeñişehri ḳażāları arpalıḳ virildi. Ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretleri yirlerine Mekke-i Mu'aẓẓama ḳażāsıyla ta'ẓīm olınduḳlarında arpalıḳları Anṭāḳıyyeli Muṣṭafā Efendi'ye virildi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Muḥarrem'inde munfaṣıl ve yirlerine Erzincānī es-Seyyid 'Alī Efendi nā'il oldı. Bunlar sene-i mezbūre Şevvāl'inüñ yigirminci güni İstanbul pāyesiyle ta'ẓīm ve māh-ı mezbūruñ yigirmi yedinci güni 'Abdü'r-raḥīm-zāde Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Güzelḥiṣār ḳażāsı arpalıġıyla tekrīm olındılar. Yüz bir Cumāde'l-ūlā'sında ḫalefleri es-Seyyid 'Alī Efendi yirine bi'l-fi'l Dārü's-salṭana ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınmış idi. Arpalıḳları Tevfīḳī-zāde Meḥemmed Efendi'ye virildi. Yüz iki Re-

1 Ḫışmı H: -R.
2 Ḫışmı H: -R.
3 Meḥemmed R: -H.
4 R 105a.

bī'ü'l-āḫir'inde ma'zūl ve maḳām-ı ḥükūmetlerine A'rec-zāde 'Abdu'llāh Efendi mevṣūl oldı. Bunlara ḫalefleri arpalıḳları Molova ve Kite ve Vize ḳażāları iḥsān[1] olındı. Yüz dört Rebī'ü'l-āḫir'inde Aḳ Maḥmūd Efendi üzerinden Keşān ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılındı. Yüz altı Rebī'ü'l-evvel'inde Anaṭolı pāyesiyle Nefes-zāde Seyyid 'Abdu'r-raḥmān Efendi üzerinden Edremid ḳażāsı arpalıḳ 'ināyet olınup Vize ve Keşān ḳażāları selefleri Nefes-zāde Efendi'ye virildi. Yüz yedi Ramażān'ında Kite ḳażāsı Vānī-zāde Seyyid Aḥmed Efendi'ye virilüp bunlara Ayaş ḳażāsı bedel virildi. Yüz sekiz Rebī'ü'l-āḫir'inde Fenārī-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Cisr-i Ergene ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılındı. Sene-i mezbūre Ramażān'ında Edremid **[91ᵃ]** ḳażāsı Dede es-Seyyid Meḥemmed Efendi'ye virildi. Yüz on bir Rebī'ü'l-evvel'inüñ yigirmi birinci güni selef-i sālifleri Ḫ̌āce-zāde Efendi def'a-i ṯāniyesi yirine bi'l-fi'l Anaṭolı ṣadāretiyle bülend-ḳadr olduḳlarında arpalıḳlarından Molova ḳażāsı Rıfḳī Meḥemmed Efendi'ye, Ayaş ve Cisr-i Ergene ḳażāları La'lī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı. Āḫir-i müddetlerinde şīr-pençe marażına mübtelā olmaġla yüz on iki Rebī'ü'l-evvel'inüñ yigirmi sekizinci güni müteḳā'id ve yirlerine Alaşehrli 'Abdu'llāh Efendi müteṣā'id olup bunlara ḫalefleri arpalıḳları Ḳuşaṭası ve Menemen ḳażālarına Midilli ḳażāsı daḫı żamm olınup ta'yīn olınmış iken sene-i mezbūre Rebī'ü'l-āḫir'inüñ sekizinci Erba'ā güni intiḳāl ve 'ālem-i 'uḳbāya isti'cāl itdüklerinde Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında defn olındılar. Sinleri yetmiş üç sāle bāliġ olmış idi. Maḥlūl olan arpalıḳları Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr "Bolevī Efendi Birāderi" dimekle[2] meşhūr, 'ulūm u ma'ārifden vāyedār, ṣāḥib-i sekīnet ü vaḳār, ekṣer-i evḳātı ṣā'im, ṣalāḥ u taḳvā ve evrād u eẕkāra müdāvim, dervīş-nihād, pāk-i'tiḳād idi. Şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Ṣun'ī-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi Dāmādı Ḫışm-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi ile 'aḳd-i peyvend-i muṣāheret itmişler idi.

1 iḥsān H: tefvīż R.
2 dimekle H: dinmekle R.

Edrineli Ebū Bekr Efendi

el-Mevlā Ebū Bekr bin Aḥmed. Dārü'n-naṣr ve'l-meymene maḥrūsa-i Edrine'den ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr[1] idüp ba'de taḥṣīli'l-isti'dād ṣadr-ı 'ālī-ḳadr Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi'den mülāzemetle ber-murād olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ altmış beş Şevvāl'inde masḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i merḳūmede Orūc Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā, altmış sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ḳāsım Çāvuş-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Çuḳacı Ḥācī Medresesi sezā görilmiş idi. Altmış ṭoḳuz Receb'inde Ṭaşlıḳ Medresesi virilüp yetmiş üç Ramażān'ında Ḥalebiyye Medresesi'ne taḥrīk olınup yetmiş sekiz Ramażān'ında Üçşerefeli Medresesi Ūlāsı'na mevṣūl, seksen bir Cumāde'l-āḫire'sinde Edrine Dārü'l-ḥadīṯi ile nā'ilü'l-me'mūl olup bu dört rütbede selefleri Seyyid Meḥemmed Efendi'yi ta'ḳīb itmişler idi. Seksen altı Receb'inde Nisbetī 'Alī Efendi yirine Maġnisa ḳażāsı iḥsān olındı. Seksen yedi Ramażān'ında ma'zūl ve yirlerine Anḳaravī-zāde Ḥasan Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan bir Ramażān'ında Ca'fer-zāde Ramażān Efendi yirine Belġrad ḳażāsıyla ber-murād olup ṭoḳsan üç Muḥarrem'inde 'azl ve yirlerine Cezmī Meḥemmed 'Abdü'l-kerīm Efendi vaṣl olındı. Ṭoḳsan yedi Receb'inde Ḳuds-i Şerīf pāyesi żamīmesiyle 'Ömer Efendi yirine ṯāniyen Maġnisa ḳażāsı sezā görilüp ṭoḳsan sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde munfaṣıl ve yirlerine Ṣakkāk Fındıḳ Muṣṭafā Efendi vāṣıl oldı. Yüz bir Cumāde'l-āḫire'sinde Yüsrī Aḥmed Efendi yirine Burusa pāyesi żamīmesiyle Filibe ḳażāsı 'ināyet olınup yüz iki Ṣa'bān'ında ma'zūl ve yirlerine Ḳarabāġī Yūsuf Efendi mevṣūl oldı. Yüz altı Rebī'ü'l-āḫir'inde Burusa pāyesi żamīmesiyle İzmir Müftīsi-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi yirine İzmir ḳażāsıyla tevḳīr olınup yüz yedi Muḥarrem'inde munfaṣıl ve yirlerine Ṭrabzonī Ḥasan Efendi nā'il oldı. Yüz on Ẕi'l-ḳa'de'sinde Arıḳ-zāde Meḥemmed Efendi üzerinden Çirmen ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz on bir Muḥarrem'inde Ḳavuḳcı-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine ṯālisen Maġnisa ḳażāsı i'ṭā olınup arpalıḳları 'İvaż-zāde İsmā'īl Efendi'ye tevcīh olındı. Sene-i mezbūre Ṣafer'inde Edrine pāyesi żamīmesiyle ta'ẓīm olındılar. Yüz on iki Rebī'ü'l-evvel'inde ma'zūl ve yirlerine Elmās Meḥemmed Paşa İmāmı İsḥāḳ Efendi mevṣūl **[91b]** oldı. Sene-i meẕkūre[2] Rebī'ü'l-āḫir'inde manṣıb-ı ḥayātdan daḫı munfaṣıl ve 'ālem-i ervāḥa vāṣıl oldı.

1 R 105b.
2 meẕkūre H: mezbūre R.

Merḥūm-ı merḳūm "Edrineli Ebū Bekr Efendi" dimekle[1] ma'lūm, ẕī-ḳudret, ṣāfī-ṭaviyyet idi.

Üsküdarī 'Abdu'r-raḥmān Efendi

el-Mevlā 'Abdu'r-raḥmān. Medīne-i Üsküdar'dan ẓāhir ü bedīdār ve "Üsküdarī 'Abdu'r-raḥmān Efendi" dimekle[2] şöhret-şi'ār olup 'ulemā-yı 'iẓām ḫıdmetlerine vāṣıl ve birinden şeref-i mülāzemete nā'il olduḳdan ṣoṅra devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biṅ seksen ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Kātib Maḥmūd Efendi yirine Pirinçci Sinān Medresesi iḥsān, ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Nāṣır-zāde Meḥemmed Efendi yirine[3] Ḳoġacı Dede Medresesi'ne şāyān olmış idi. Ṭoḳsan dört Şevvāl'inde Gedāyī 'Alī Efendi maḥlūlinden Gekibuze[4] ḳaṣabasında vāḳı'a Muṣṭafā Paşa Medresesi tevcīh olınup bu ḥāl üzere güẕārende-i evḳāt iken biṅ yüz on iki Rebī'ü'l-āḫir'inde 'azm-i cennāt-ı 'āliyāt eyledi. Medrese-i maḥlūlesi Dede Efendi Ketḫudāsı Ḥüseyn Efendi'ye maḥal görildi.

Merḥūm-ı merḳūm ṣalāḥ-ı ḥālle[5] ma'lūm, ḥiṣṣemend-i ma'ārif ü 'ulūm, dā'ire-nişīn-i erbāb-ı fühūm idi.

Cūdī Aḥmed Efendi [Şa'bān-zāde Efendi'nüṅ Müzellef Aḥmed'i] {Cūdī}

el-Mevlā Aḥmed. Ṭabaḳa-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi' 'ulemāsından tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Ḳız 'Alī Efendi'nüṅ birāder-zādesi Aḥmed Efendi'dür. Ser-māye-i isti'dāda vāṣıl ve Şa'bān-zāde Meḥemmed Efendi'ye intisāb ile cenāblarından şeref-i mülāzemete nā'il olup devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl olduḳdan ṣoṅra biṅ ṭoḳsan sekiz Muḥarrem'inde ḳaṣaba-i İzniḳ'de Süleymān Şāh Medresesi'ne vuṣūl bulmışlar[6] idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Şevvāl'inde ṭarīḳdan ferāġat ve Medīne-i Münevvere'ye hicret eyleyüp medresesi Ḳapucı-zāde 'Abdu'llāh Efendi'ye 'ināyet olındı. Ol belde-i mübā-

1 dimekle H: dinmekle R.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 Pirinçci Sinān Medresesi iḥsān, ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Nāṣır-zāde Meḥemmed Efendi yirine R: -H.
4 Gekibuze H: Gelibolı R. [Gelibolu'da böyle bir medrese yoktur. 1. Cildin birçok yerinde Mustafa Paşa Medresesi'nin "Gekibuze'de" olduğu kayıtlıdır.]
5 R 106a.
6 bulmışlar R: bulmış H.

rekede mücāveret üzere sübḥa-şümār-ı eyyām u leyāl iken biñ yüz on iki Rebī'ü'l-āḫir'inde intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa[1] irtiḥāl eyledi.

Mevlānā-yı mezbūr "Şa'bān-zāde Efendi'nüñ Müzellef Aḥmed'i" dimekle[2] meşhūr, ḫoş-nüvīs ve ma'ārif-āşinā, bi-taḫṣīṣ 'ilm-i mūsiḳīde yed-i ṭūlāsı olduġından mā'adā Cūdī maḫlaṣı ile eş'ārı vardur. Bu ebyāt güftārındandur:

Naẓm

Maṭlabumdur būse-i şīrīn-dehān
Ṭıfl-ı dil yoḳ bilmez ey rūḥ-ı revān

Ve lehu

Ol şem'-i şebistāna ḳo pervāne ṭoḳınsun
Pervāne ṭoḳınmasun aña yā ne ṭoḳınsun

Zülf-i siyehi dest-i ta'arrużdan emīndür
Zinhār aña meşşāṭa hemān şāne ṭoḳınsun

Bu dāmda bir kerre dimez çarḫ-ı sitemkār
Çeşm-i ṭama'-ı murġ-ı dile dāne ṭoḳınsun

Görsün ne alur mebi'geh-i 'īşde zāhid
Gelsün biricik ḫāṭır-ı yārāna ṭoḳınsun

'Arż eyleyemez Cūdi-i hüşyār merāmın
'Aḳlı var ise bir daḫı mestāna ṭoḳınsun

Ḥüseyn Efendi-zāde Yaḥyā Efendi[3]

el-Mevlā Yaḥyā ibnü'l-mevlā Ḥüseyn. Vefeyāt-ı devlet-i Sulṭān İbrāhīm Ḫānī'de tercemesi *Cild-i Evvel*'de masṭūr olup Fetḥiyye'de vāḳı'a Sinān Paşa Medresesi müderrisi iken biñ elli bir[4] Rebī'ü'l-evvel'inde 'ālem-i 'uḳbāya rıḥlet

1 ervāḥa H: 'uḳbāya R.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 Evvelu müderrisin bi-medreseti Nişāncı Paşa der-dāḫil-i Bāb-ı Ḳum. Fī 25 Receb sene 1067. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]
4 elli bir H: elli R.

eyleyen Ḥüseyn Efendi'nüñ maḫdūm-ı reşīdi ve Ḳara Şükru'llāh Efendi'nüñ ḥafīd-i sa'īdi Yaḥyā Efendi'dür. Sinn-i temyīze bāliġ olduḳlarında ṭarīḳ-ı sa'ādet-refīḳ-ı 'ilmīye 'azīmet ve ṣadr-ı vālā-ḳadr Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp ba'ż-ı medāris ile nā'il-i me'mūl ve ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl olduḳdan ṣoñra biñ altmış yedi Receb'inde Ḳumḳapu dāḫilinde ibtidā iḥdāṯ olınan Nişāncı Paşa Medresesi ile kām-revā ve [1] اول مدرس درس بها olmışlar idi. Seksen yedi Ramażān'ında Dāvūd-zāde Meḥemmed Efendi yirine Emīnü'l-ġanem Medresesi'ne taḥrīk olınup[2] ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Mūsā-zāde 'Abdü'l-kerīm Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Aḫī-zāde Ḥüseyn Efendi Medresesi in'ām, ṭoḳsan iki Receb'inde Yek-çeşm Süleymān Efendi yirine Ümmü'l-veled Medresesi ile ikrām olınmışlar[3] idi. Ṭoḳsan üç Receb'inde Nāzük 'Abdu'llāh Efendi yirine Mar'aş ḳażāsı ḥükūmeti **[92ᵃ]** tefvīż olınup ṭoḳsan beş Cumāde'l-āḫire'sinde ma'zūl ve yirlerine Ḳaṣīr Ḥasan Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan sekiz Receb'inde Nāṣır-zāde Meḥemmed Efendi yirine Erzenü'r-rūm ḳażāsı 'ināyet olınup ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında 'azl olınduḳlarında yirleri Ḫˇāce es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi'ye arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz Muḥarrem'inde Keşf Kātibi 'Ömer Efendi yirine Kütāhiyye ḳażāsı iḥsān olınup yüz bir Rebī'ü'l-evvel'inde ma'zūl ve yirlerine Sā'atī Aḥmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz üç Ṣa'bān'ında[4] Başmaḳcı-zāde es-Seyyid[5] 'Alī Efendi arpalıġı olan Toḳat ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet tevcīh olınup yüz dört Cumāde'l-āḫire'sinde mün'azil ve yirlerine Ṭosyevī Muṣṭafā Efendi ḥażretleri[6] vāṣıl oldılar. Yüz altı Ṣa'bān'ında Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretleri arpalıġı olan 'Ayntāb ḳażāsı mevleviyyetiyle kām-yāb olup yüz yedi Receb'inde 'azl olınup yirleri Ḫˇāce-zāde es-Seyyid 'Oṯmān Efendi'ye arpalıḳ virildi. Yüz on bir Muḥarrem'inde Sā'atī Aḥmed Efendi yirine Belġrad ḳażāsıyla ber-murād olup yüz on iki Cumāde'l-ūlā'sında fevt olduḳlarında manṣıb-ı maḥlūle Siroz ḳāḍīsi Muṣṭafā Efendi naḳl olındı.

Mevlānā-yı mezbūr 'ilm ü ma'ārif ile meşhūr, emṯāli miyānında ḫayr ile meẕkūr, pīr-i ṣāḥib-şu'ūr idi.

---

1 "Burada ders okutan ilk müderris."
2 olınup H: olınmış idi R.
3 olınmışlar H: olınmış R.
4 R 106b.
5 es-Seyyid H: -R.
6 ḥażretleri H: -R.

Naḳībü'l-eşrāf Ḫˇāce-zāde es-Seyyid 'Oṯmān Efendi

el-Mevlā es-Seyyid 'Oṯmān ibnü'l-mevlā 'Abdu'llāh. Ṣudūr-ı devlet-i Sulṭān Murād Ḫān-ı Rābi''den tercemeleri *Cild-i Evvel*'de taḥrīr olınan Ḫˇāce-zāde 'Abdu'llāh Efendi'nüñ maḫdūm-ı ṯānī-i sa'ādet-'unvānı miyāne-i gevher-i silkü'l-le'āl-i hūşmendi Naḳībü'l-eşrāf es-Seyyid 'Oṯmān Efendi'dür. İsti'dād-ı māder-zād ile taḥṣīl-i biżā'a-i 'ilmiyye itdüklerinde biñ elli altı Receb'inde Bahāyī Meḥemmed Efendi'nüñ def'a-i ūlā ṣadr-ı Rūm'a teşrīflerinden nā'il-i şeref-i mülāzemet ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'azīmet eyleyüp aḫẕ-ı medāris ve 'aḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ altmış yedi Receb'inde ibtidā iḥdāṯ olınan Ḫusrev Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā ve [1] اول مدرس درس بها oldılar. Altmış ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde yirlerinde ḥareket-i miṯliyye i'tibār olınup yetmiş üç Muḥarrem'inde Üsküdarī Şeyḫ Meḥemmed Efendi-zāde Seyyid Maḥmūd Efendi maḥlūlinden Rūm Meḥemmed Paşa Medresesi'ne şeref-baḫşā, yetmiş altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde İsmā'īl Aġa-zāde 'Alī Efendi yirine Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi Medresesi'ne zīnet-efzā olmışlar idi. Yetmiş ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Ḳapucı-zāde Aḥmed Efendi yirine Meḥemmed Aġa Medresesi virilüp seksen Rebī'ü'l-evvel'inde Minḳārī-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ birine ḫırām, sene-i mezbūre Rebī'ü'l-āḫir'inde Yūsuf Paşa İmāmı Ebū Bekr Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Mu'īd Aḥmed Efendi Medresesi ile ikrām olındılar. Seksen bir Muḥarrem'inde Bolevī Birāderi 'Alī Efendi yirine Murād Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup seksen dört Rebī'ü'l-āḫir'inde Müfettiş İbrāhīm Efendi yirine Şeh-zāde Medresesi'nde miḥrāb-nişīn-i ders ü ifāde oldılar. Seksen altı Cumāde'l-ūlā'sında Ḫˇāce es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi yirlerine Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymān Ḫānī erzānī görilüp seksen yedi Ẕi'l-ḥicce'sinde Monlā-zāde Ḥasan Efendi yirine Ḥalebü'ş-şehbā ḳażāsı i'ṭā olındı. Seksen ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde ma'zūl ve yirlerine Bezirci-zāde Maḥmūd Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan iki Rebī'ü'l-āḫir'inde Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā[2] Efendi yirlerine maḥrūsa-i Burusa ḳażāsına ḥākim ve revnaḳ-efrūz-ı mecālis ü maḥākim olup ṭoḳsan üç Cumāde'l-ūlā'sında 'azl olınup yirlerine selef-i sālifleri Bolevī Birāderi 'Alī Efendi ḫalef oldı. Bunlara Es'ad-zāde Seyyid Meḥemmed Ebu's-su'ūd Efendi maḥlūlinden Bolı ma'a Ḳoñurapa ḳażāları ar-

1 "Burada ders okutan ilk müderris."
2 Yaḥyā H: 'Ömer R.

palıḳ virildi. Ṭoḳsan dört Rebī'ü'l-āḫir'inde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Öreke-zāde Aḥmed Efendi yirine Mekke-i Mu'aẓẓama ḳażāsıyla ta'ẓīm olınduḳlarında arpalıḳlarıyla Anṭāḳıyyeli Muṣṭafā Efendi tekrīm olındı. Ṭoḳsan altı Muḥarrem'inde **[92[b]]** munfaṣıl ve ol manṣıb-ı celīle ḫalefleri Muṣṭafā Efendi nā'il oldı.[1] Sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında selef-i sālifleri Yaḥyā Efendi yirine Dārü's-salṭana ḳażāsı 'ināyet olınup ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında mün'azil ve maḳām-ı ḥükūmetlerine ṯāniyen selef-i sālifleri İbrāhīm Efendi vāṣıl oldı. Bunlara ḫalefleri arpalıḳları Birgi ve Mudanya ḳażāları ta'yīn olındı. Ṭoḳsan sekiz Rebī'ü'l-evvel'inde Anaṭolı pāyesi ve Buzaġı Maḥmūd Efendi üzerinden Edincik ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınmış idi. Yüz üç Muḥarrem'inde Erzincānī Seyyid 'Alī Efendi yirine Anaṭolı ṣadāreti iḥsān olınup arpalıḳları selef-i sālifleri Yaḥyā Efendi'ye virildi. Yüz dört Muḥarrem'inde güşe-güzīn-i 'uzlet ve Ṣa'bān-zāde Meḥemmed Efendi mesned-ārā-yı ṣadāret oldı. Bunlara ḫalefleri arpalıḳları Gelibolı ma'a Şehrköyi ve İnegöl ve Sulṭānḥiṣārı ḳażāları ta'yīn olındı. Yüz beş Ẕi'l-ḳa'de'sinde Rūmili pāyesi żamīmesiyle arpalıḳları ḥālen meşīḫat-i İslāmiyye'den müteḳā'id sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretleri üzerlerinden Anḳara ḳażāsına tebdīl ve Gelibolı ma'a Şehrköyi ḳażālarıyla A'rec-zāde 'Abdu'llāh Efendi ve İnegöl ve Sulṭānḥiṣārı ḳażālarıyla Ca'fer-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi tebcīl ḳılındılar[2]. Yüz altı Ṣa'bān'ında Fenārī-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi yirine ḫıdmet-i neḳābet-i eşrāf ile ta'ẓīm olındılar. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde selef-i sālifleri es-Seyyid 'Alī Efendi[3] üzerinden Tatarbāzārı ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınup yüz yedi Receb'inde Anḳara ḳażāsı selef-i sālifleri Yaḥyā Efendi'ye virilüp bunlara Ḥüseyn Efendi-zāde Yaḥyā Efendi üzerinden 'Ayntāb ḳażāsı bedel virildi. Yüz on Ṣa'bān'ında Seyyid Fetḥu'llāh Efendi yirine ṯāniyen Anaṭolı ṣadāretiyle ikrām ve manṣıb-ı celīl-i neḳābet ve 'Ayntāb ve Tatarbāzārı ḳażāları arpalıḳları selefleri Seyyid Fetḥu'llāh Efendi'ye in'ām olındı. Yüz on bir Rebī'ü'l-evvel'inde müteḳā'id ve yirlerine selef-i sālifleri Bolevī Birāderi 'Alī Efendi müteṣā'id olduḳdan ṣoñra bunlar ṭarīḳden isti'fā ve müneccezen Medīne-i Münevvere ḳażāsın recā itmeleriyle üç sene żabṭ itmek üzere Feyyūm ḳażāsı ilḥāḳıyla Meḥemmed Müstaḳīm Efendi yirine ol manṣıb-ı şerīf ile teş-

1 R 107a.
2 ḳılındılar H: ḳılındı R.
3 Efendi R: -H.

rīf olındılar. Baʿde ṭayyi'l-merāḥil Medīne-i Münevvere'ye vāṣıl olup biñ yüz on iki Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresinden żabṭ eylemiş iken sene-i merḳūme Cumāde'l-ūlā'sınuñ on yedinci güni maraż-ı dıḳden intiḳāl ve civār-ı ḳudse irtiḥāl eyleyüp vaṣiyyetleri mūcibince Baḳī''de Ḥażret-i İbrāhīm bin Resūlu'llāh *ṣalla'llāhu teʿālā ʿaleyhi ve sellem*[1] civārlarında defn olındılar. Manṣıb-ı münḥal Öreke-zāde Tābiʿi Şeyḫī Meḥemmed Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı mezbūr ʿilm ü faẓlla meẕkūr[2], bi-taḫṣīṣ fenn-i lāzımu'l-intisāb-ı fürūʿa mensūb, benī nevʿi beyninde maḥbūb, vaḳūr u vecīh, naẓīf ü nebīh, ḥasebü'l-aḫlāḳ, ṭayyibü'l-aʿrāḳ idi.

Āṯār-ı ʿilmiyyelerinden fiḳh-ı lāzımu'l-intisābda mufaṣṣal u meşrūḥ mecmūʿa tertībiyle meşġūl olup lākin henüz beyāża çıḳmayup müsveddede ḳalmışdur.

Āṯār-ı ḫayriyyelerinden merḥūm u maġfūrun lehā Vālide Sulṭān Cāmiʿ-i Şerīfi'nde Ḥażret-i Server-i Kā'ināt *ʿaleyhi efḍalü'ṣ-ṣalavāt*[3] rūḥ-ı şerīflerine ṣalavāt-ı şerīfe içün evḳāt taʿyīn eylemişlerdür.

Şekera'llāhu saʿyehü'l-mevfūr.[4]

Erzincānī es-Seyyid ʿAlī Efendi

el-Mevlā es-Seyyid ʿAlī. Vilāyet-i Erżurūm'a tābiʿ Gercanis nām ḳaṣabadan ẓuhūr ve "Erzincānī Seyyid ʿAlī Efendi" dimekle meşhūr olmışlar idi. Baʿdehu āheng-i dārü'l-mülk-i Rūm ve ṭarīḳ-ı ʿilmi veche-i maṭlab[5] u merūm eyleyüp **[93ᵃ]** Şeyḫü'l-İslām fāżıl-ı meşhūdü'l-enām[6] ṣadru'l-ifāde Minḳārī-zāde Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve rāh-ı tedrīse sevḳ-ı rāḥile-i ʿazīmet idüp[7] devr-i medāris ve ʿaḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı maʿzūl iken biñ seksen bir Cumāde'l-āḫire'sinde Ḳırımī Sefer Efendi yirine Ḳāḍī ʿAbdü'l-ḥalīm Medresesi ile tekrīm olınup seksen üç Muḥarrem'inde Muṣṭafā Efendi yirine Efḍal-zāde Medresesi'ne pā-nihāde olup seksen dört

1 "Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun."
2 meẕkūr H: maʿlūm R.
3 "Salâtların en üstünü ona olsun."
4 "Allah onun çok çalışmasının mükâfatını versin."
5 R 107b.
6 meşhūdü'l-enām H: meşhūrü'l-enām R.
7 mülāzemet ve rāh-ı tedrīse sevḳ-ı rāḥile-i ʿazīmet idüp H: mülāzemet eyleyüp rāh-ı tedrīse sevḳ-ı rāḥile-i ʿazīmet ḳılup ve R.

Cumāde'l-āḫire'sinde İbrāhīm Efendi yirine Ḥaremeynü'ş-Şerīfeyn evḳāfı teftīşi iḥsān olınmış idi. Sene-i meẕkūre Receb'inde Grebneşī Muṣṭafā Efendi yirine Meḥemmed Aġa Medresesi'ne irtiḳā, seksen beş Ramażān'ında Ṣaḥḥāf Meḥemmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine i'tilā itmişler idi. Seksen altı Cumāde'l-ūlā'sında A'rec-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine 'Alī Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'nde basṭ-ı seccāde-i ders ü taḥḳīḳ eyleyüp seksen yedi Ramażān'ında Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi Birāderi Ebū Bekr Efendi yirine Medrese-i Şeh-zāde mesnedgāh-ı ifādeleri olmış idi. Seksen ṭoḳuz Receb'inde Muṣlī Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ birine terfī', ṭoḳsan bir Ṣafer'inde selefleri Grebneşī Efendi yirine Selanik ḳażāsı ḥükūmetiyle tevḳī' olındılar. Ṭoḳsan iki Receb'inde ma'zūl ve yirlerine 'Ārif 'Abdü'l-bāḳī Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan dört Ẕi'l-ḥicce'sinde Tevfīḳī-zāde Meḥemmed Efendi yirine Mıṣr-ı ẕātü'l-ehrām ḳażāsıyla ikrām olınup ṭoḳsan altı Receb'inde 'azl ve yirlerine Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi vaṣl olındı. Ṭoḳsan ṭoḳuz Muḥarrem'inde Bolevī Birāderi 'Alī Efendi yirine Mekke-i Mu'aẓẓama ḳażāsıyla ta'ẓīm olınup yüz Muḥarrem'inde 'azl olınduḳlarında[1] yirlerine selef-i sālifleri Tevfīḳī-zāde Efendi ḫalef oldı. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde Vardarī Şeyḫ-zāde 'Abdü'l-ġanī Efendi yirine İstanbul ḳażāsına vuṣūl bulup yüz bir Cumāde'l-ūlā'sında Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi yirlerine Anaṭolı ṣadāretine menḳūl ve yirlerine selef-i sālifleri 'Alī Efendi mevṣūl oldı. Yüz üç Muḥarrem'inde selefleri Yaḥyā Efendi yirlerine ṣadr-ı Rūm'a naḳl ve yirlerine Ḫˇāce-zāde Seyyid 'Oṯmān Efendi vaṣl olındı. Sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında 'azlinden mā'adā masḳaṭ-ı re'sleri olan Erzincān ḳażāsı tevcīhiyle ḳażā-yı merḳūma nefy ü iclā ve yirleri Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi'ye sezā görildi. Yüz altı Ṣa'bān'ında ma'füvven İstanbul'da menzillerine vuṣūlden ṣoñra ḫalef-i sālifleri Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi üzerlerinden Tatarbāzārcıġı ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olındı. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde arpalıḳları Beñli Ṣa'bān Efendi manṣıbı olan Üsküdar ḳażāsına tebdīl olınup[2] Tatarbāzārı ḳażāsı Ḫˇāce-zāde Seyyid 'Oṯmān Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz yedi Receb'inde Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretleri yirlerine ṯāniyen vāṣıl-ı ṣadāret-i Rūm ve nā'il-i ġāyetü'l-ġāyāt-ı merūm olduḳlarında arpalıḳları selef-i ẕī-şerefleri Mīrzā Efendi ḥażretlerine virildi[3]. Yüz sekiz

1 olınduḳlarında H: ve R.
2 olınup H: oldı ve R.
3 olduḳlarında arpalıḳları selef-i ẕī-şerefleri Mīrzā Efendi ḥażretlerine virildi H: -R.

Şa'bān'ında müteḳā'id ve yirlerine Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi müteṣā'id oldılar. Ḫalefleri arpalıḳları Gelibolı ve Kirmastı ve Güzelḥiṣār ḳażāları bunlara naḳl eyledi. Yüz on Ẕi'l-ḥicce'sinde selef-i pür-şerefleri Mīrzā Efendi ḥażretleri def'a-i ṯāniyeleri yirlerine ṯāliṯen mesned-ārā-yı ṣadāret olduḳlarında arpalıḳlarından Gelibolı ve Güzelḥiṣār ḳażāları selef-i bāḥirü'ş-şereflerine tevcīh olınup ve Kirmastı ḳażāsı Ḥāmid-zāde 'Abdu'llāh Efendi'ye ta'yīn olındı. Yüz on[1] iki Cumāde'l-āḫire'sinüñ beşinci Ṣülāṯā gicesi dīvān-ı hümāyūna gitmek tedārikinde iken füc'eten intiḳāl ve 'ālem-i 'uḳbāya isti'cāl itdüklerinde Begcegiz Mescidi ḳurbinde **[93b]** i'dād olınan türbe-i maḫṣūṣalarında medfūn ve naḳş-ı seng-i mezārları bu mıṣrā'-ı mevzūndur:

Mıṣrā'

Eyle firdevsi maḳām el-Fātiḥa[2]

Manṣıb-ı maḥlūle ṯāniyen ḫalef-i sālifleri Başmaḳcı-zāde Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı mezbūr ma'ārif-i 'ilmiyye ile meẕkūr, dānişmendlikden gelmiş, ṭarīḳında menzil almış, ḥākim-i ḥāsim, murā'ī-i merāsim, ẕī-ṣervet, ṣāḥib-i ḥaşmet, ekṣer-i fünūndan ḥiṣṣemend, ḫaṣā'il-i celīleden behremend, ḥüsn-i sülūk ve 'iffet ile mu'allem, istiḳāmet ü ṣalābetle ser-efrāz-ı 'ālem,[3] nīk-nihād u ḫoş-ḫaṣlet, pāk-nijād u ṣāfī-ṭaviyyet, pāye-i ḳadri rütbe-i 'ulyāya 'āric ve menzil-i ḳabūle dāric olmış idi.

Şeyḫü'l-İslām Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi Maḫdūmı [Aḥmed Yaḥyā]

el-Mevlā Aḥmed Yaḥyā ibnü'l-mevlā Şeyḫü'l-İslām Meḥemmed. Ṣudūr-ı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemeleri *Cild-i Evvel*'de silk-i taḥrīre keşīde ḳılınan Şeyḫü'l-İslām ibn Şeyḫü'l-İslām[4] Yaḥyā Efendi birā-

1 R 108a.

2 ايله فردوسى مقام الفاتحه

3 dānişmendlikden gelmiş, ṭarīḳında menzil almış, ḥākim-i ḥāsim, murā'ī-i merāsim, ẕī-ṣervet, ṣāḥib-i ḥaşmet, ekṣer-i fünūndan ḥiṣṣemend, ḫaṣā'il-i celīleden behremend, ḥüsn-i sülūk ve 'iffet ile mu'allem, istiḳāmet ü ṣalābetle ser-efrāz-ı 'ālem H: ekṣer-i fünūndan ḥiṣṣemend, ḫaṣā'il-i celīleden behremend, ḥüsn-i sülūk ve 'iffet ile ma'lūm, istiḳāmet ü ṣalābetle ser-efrāz-ı 'ālem dānişmendlikden gelmiş, ṭarīḳında menzil almış, ḥākim-i ḥāsim, murā'ī-i merāsim, ẕī-ṣervet, ṣāḥib-i ḥaşmet R.

4 ibn Şeyḫü'l-İslām H: -R.

der-zādesi ʻİzzetī Şeyḫ Meḥemmed Efendi'nüñ ḫafīd-i saʻīdi ve ātī't-terceme Şeyḫü'l-İslām Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi'nüñ maḫdūm-ı reşīdi, maḫādīm-i kirāmuñ ercmendi Aḥmed Yaḥyā Efendi'dür. Biñ seksen altı Şevvāl'inüñ yigirmi altıncı Cumʻa gicesi pertev-endāz-ı ṣaḥīfe-i vücūd ve ḥadīḳa-ṭırāz-ı ʻālem-i şühūd olup vālid-i keşīrü'l-maḥāmidleri ḥacrinde sinn-i temyīze vuṣūl bulduḳda Ders-i ʻĀm Beñli Efendi'den muḳaddimāt-ı ʻulūmı taḥṣīl ve fünūn-ı āliyyeyi tekmīle ṭālib iken biñ ṭoḳsan dört Rebīʻü'l-evvel'inde Esīrī Birāderi Muṣṭafā Efendi'nüñ ṣadr-ı Rūm'a teşrīflerinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemetle bekām ve muntaẓır-ı neyl-i merām iken emṣālinde cārī ḳānūn üzere mūṣıla-i Ṣaḥn, biñ yüz üç Ṣafer'inde Ṭabīb Ḥasan Efendi yirine cedd-i ʻiẓāmı Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi Medresesi Ūlāsı ile ikrām, yüz beş Ṣafer'inde Keçeciler İmāmı Dāmādı Ḥasan Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biri inʻām olındı. Yüz altı Muḥarrem'inde ʻUşşāḳī-zāde ʻOṣmān Efendi yirine Ḫace Sulṭān Medresesi'ne şāyān olup yüz ṭoḳuz Rebīʻü'l-āḫir'inde Mekkī-zāde Esʻad Efendi yirine Ayaṣofıyya-i Kebīr Medresesi ile tevḳīr olınmışlar idi. Ol maʻbed-i ʻālīde ifāde-i ʻulūm ve icāde-i fühūm üzere iken biñ yüz on iki Recebü'l-ferdinüñ yigirmi altıncı Erbaʻā gicesi maṭʻūnen intiḳāl ve civār-ı ḳudse irtiḥāl eyledüklerinde vālid-i mācid-i ʻālī-şānları iʻdād itdükleri medrese-i celīle türbesinde medfūn ve nişāngāh-ı tīr-i duʻā-yı ehl-i derūndur. Ber-vech-i taʻmiye ʻAzīz Çelebi bu gūne tārīḫ dimişdür:

Beyt

Çıḳdı bir hātif-i ġaybī didi tārīḫin anuñ
Göre menzilgehini ʻarşda Aḥmed Yaḥyā[1]

Medrese-i maḥlūleleri Resūl-zāde el-Ḥāc Meḥemmed Efendi'ye maḥal görildi.

Merḥūm-ı merḳūm maḫdūm-ı feżā'il-mevsūm, nūr-ı ḥadeḳa-i fażl u ʻirfān, gül-ġonçe-i nihāl-i taḥḳīḳ u īḳān, maḥbūbü'l-ḳulūb, miyān-ı ekābir ü aʻyānda merġūb, ṣāḥib-i zekā vü iẓʻān, ẓarīf ü nükte-dān, ḫoş-ṭabʻ u pāk-nihād, nīknefs ü ʻālī-nijād, saḫī vü kerīm, ḥalīm ü selīm, cebīn-i pür-nūrı dībāce-i mecd ü saʻādet ve sīmā-yı şerīfi maḥall-i tele'lü-i necābet idi.

1 کوره منزلکهنی عرشده احمد یحیی

Āṣārlarından maḫlaṣdan ʻārī eşʻār-ı dürer-bārları olup bu ebyāt güftārlarındandur:

Naẓm

Āzürde-i cevri idügüm yāre diyeydüm
Cevr eyler ise ṣoñra nedür çāre diyeydüm

Bīgāneye rāzın beni dir ẓann ider ammā
Yanmazdum eger kim bu dil-i zāre diyeydüm[1]

Hīç söylemedi derd-i dilüm yāre didüm āh
Söylerdi eger ṣūret-i dīvāre diyeydüm

Āheste de nerm eyler idi ḳalbin olaydı
Bu āteş ile ḥālümi dildāre diyeydüm

Ve lehu

Görince rūy u ḫaṭ u zülfini ẓann eyledüm ey dil
Gül ü sünbül açıldı nev-bahār-ı dil-güşā oldı

Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde Enes Efendi

el-Mevlā Enes ibnü'l-mevlā ʻAbdu'r-raḥmān. ʻUlemā-yı devlet-i Sulṭān İbrāhīm Ḫānī'den tercemeleri *Cild-i Evvel*'de **[94ª]** sebḳ iden Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde ʻAbdu'r-raḥmān Efendi'nüñ maḫdūm-ı kihteri ve ferzend-i saʻd-aḫteri Enes Efendi'dür. Biñ ḳırḳ bir tārīḫinde ṭayy-ı merāḥil-i vücūd ve ʻarż-ı cemāl-i şühūd idüp vāṣıl-ı derece-i istiʻdād ve bāliġ-i mebāliġ-i ʻaḳl-ı müstefād olduḳda evlād-ı ʻulemādan olmaġla Şeyḫü'l-İslām Ebū Saʻīd Efendi'den müstaḳillen mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse ʻāzim olup emṣālinde cārī ḳānūn üzere ḳırḳ aḳçe ile Fenārī Aḥmed Paşa Medresesi'ne mevṣūl ve andan daḫı maʻzūl iken biñ yetmiş üç Rebīʻü'l-āḫir'inde Hābīl-zāde ʻÖmer Efendi yirine Ḥāmid Efendi Medresesi'ne ḫāric ile ʻāric, yetmiş sekiz Ramażān'ında Ḫabbāziyye Medresesi'ne ḥareketle

1 R 108b.

mübtehic olmışlar[1] idi. Seksen dört Receb'inde 'Ārif 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Ṣāniye-i Ḫusrev Ketḫudā Medresesi i'ṭā olınup seksen altı Cumāde'l-ūlā'sında 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Ḥüseyn Efendi Medresesi in'ām olınmış idi. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde Ruhā Müftīsi-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Mar'aş ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup seksen sekiz Muḥarrem'inde ma'zūl ve yirlerine Lüḥūmī 'Alī Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan iki Ẕi'l-ḥicce'sinde Sa'dī-zāde Seyyid Hibetu'llāh Efendi maḥlūlinden Sinob ḳażāsına manṣūb ḳılınup ṭoḳsan beş Receb'inde 'azl ve yirlerine Çatalcalı Ḥasan Efendi vaṣl olındı. Bunlar ba'de'l-'azl medīne-i mezbūrede tavaṭṭun iḫtiyār itmişler idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde Erżurūmī Meḥemmed Efendi üzerinden Ṭrablus-ı Şām ḳażāsıyla ikrām olınup yüz Receb'inde munfaṣıl ve yirlerine Amāsiyye müftīsi 'Īdī Bayram Efendi vāṣıl oldı. Bunlar ba'de'l-'azl Medīne-i Münevvere'ye 'avdet eylediler. Yüz dört Ẕi'l-ḥicce'sinde Çāvuş-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Ṣaydā Beyrūt ilḥāḳıyla ṣāniyen Ṭrablus-ı Şām ḳażāsında murabba'-nişīn-i mesned-i aḥkām olup bir müddetden ṣoñra Medīne-i Münevvere pāyesi daḫı iḥsān olınmış idi. Yüz yedi Rebī'ü'l-evvel'inde müteḳā'id ve yirlerine Uzun Süleymān Efendi müteṣā'id oldı. Bunlar yine Sinob ḳażāsında menzillerine naḳl itdiler. Yüz on iki Rebī'ü'l-āḫir'inde dārü'l-mülk-i İstanbul'a vuṣūl bulup sene-i mezbūre Şevvāl'inde Rize ve Amaṣra ḳażāları kendüye arpalıḳ ta'yīn olınmaġla Rize ḳażāsına 'azīmet eyleyüp ba'de ṭayyi'l-merāḥil ḳażā-yı meẕkūra[2] vāṣıl olduḳdan ṣoñra şümārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz on üç Muḥarremü'l-ḥarāmında intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa irtiḥāl eyledüklerinde[3] ḳażā-yı mezbūrede Sögütlibıñar nām maḥalde defn olındılar. Sinleri yetmiş iki sāle bāliġ olmış idi.

Mevlānā-yı mezbūr ma'ārif ile meşhūr, ḥasenü'l-aḫlāḳ ve ḫoş-nüvīs, ṣāḥib-i ṭab'-ı selīs, pīr-i mu'ammer, ṣalāḥ-ı ḥālle muḫammer idi.

Etmekci-zāde Maḫdūmı Seyyid Meḥemmed Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Meḥemmed ibnü'l-mevlā es-Seyyid 'Alī. Ātī't-terceme Etmekci-zāde Seyyid 'Alī Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi ve maḫdūm-ı ḫıredmendi

1 olmışlar H: olmış R.
2 meẕkūra H: mezbūra R.
3 eyledüklerinde H: eyledükde R.

Seyyid Meḥemmed Efendi'dür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād[1] Naḳībü'l-eşrāf Es'ad-zāde Seyyid Meḥemmed Sa'īd Efendi'den mülāzemetle ber-murād olup devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz iki Şevvāl'inde Cezāyir Paşası-zāde İbrāhīm Efendi yirlerine Defterdār İbrāhīm Medresesi ḫāriciyle tekrīm olınmış idi. Yüz yedi Ẕi'l-ḥicce'sinde yirlerinde ḥareket-i miṣliyye i'tibār olınup yüz on iki Cumāde'l-āḫire'sinde Seyyid Ḥüseyn Efendi yirine 'Abdu'llāh Aġa Medresesi sezā görildi. Yüz on üç Muḥarrem'inde ders ü devri tamām ve 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām eyleyüp Edrineḳapusı ḫāricinde Ṣırt Tekye nām maḥalde medfūn ve medrese-i maḥlūleleriyle Evliyā Efendi maḫdūm-ı ṣānīsi Meḥemmed Efendi memnūn ḳılındı.

Maḫdūm-ı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı rüsūm, nīk-ḫaṣlet, ṣāfī-ṭaviyyet idi.

Rodosī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi[2]

el-Mevlā Meḥemmed bin Meḥemmed bin Maḥmūd. Vilāyet-i Anaṭolı'da Ayaṣuluġ nām ḳaṣaba medārisinden birinde ber-vech-i te'bīd müderris olan Rodosī Meḥemmed Efendi'nüñ ferzend-i feżā'ilmendi Meḥemmed Emīn Efendi'dür. Dāḫil-i zümre-i **[94b]** ūlī'l-elbāb ve vāṣıl-ı mertebe-i niṣāb olduḳda Ḥāfiẓ 'Abdu'r-raḥmān Efendi'ye intisāb ve biñ seksen ṭoḳuz Şevvāl'inde Mekke-i Mükerreme teşrīflerinden mülāzemetle şeref-yāb olup bi-ḥasebi'ṭ-ṭarīḳ ḳaṭ'-ı merātib-i ders ü taḥḳīḳ iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan yedi Rebī'ü'l-evvel'inde İsḥāḳ-zāde 'Ārif Meḥemmed Efendi yirine Aḥmed Çāvuş Medresesi ḫāriciyle be-kām, ṭoḳsan sekiz Şevvāl'inde yirlerinde ḥareket-i miṣliyye i'tibārıyla ikrām olınmışlar idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Ḥāfiẓ-zāde Seyyid Meḥemmed Sa'dī Efendi yirine Fāṭıma Ḫānım Medresesi virilüp sene-i mezbūre Cumāde'l-ūlā'sında Keçeciler İmāmı Dāmādı Ḥasan Efendi yirine Kepenekci Sinān Medresesi iḥsān, sene-i meẕkūre Şevvāl'inde Dāmād Efendi-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri[3] yirlerine Ḫādım Ḥasan Paşa Medresesi'ne şāyān oldılar. Yüz bir Ṣa'bān'ında Sāriḳu'l-baḥr Ḥüseyn Efendi-zāde Meḥemmed Emīn Efendi yirine Murād Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup yüz iki Receb'inde Dede es-Seyyid Meḥemmed

1 R 109a.
2 Rodosī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi H: -R.
3 ḥażretleri H: -R.

Efendi ḥażretleri yirlerine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ birine ḫırām itmişler idi. Yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde 'İvaż-zāde İsmā'īl Efendi yirine 'Alī Paşa-yı Cedīd[1] Medresesi ile tecdīd-i sürūr eyleyüp yüz altı Muḥarrem'inde Sirkeci-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine 'Alī Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'nde miḥrāb-nişīn-i ders ü taḥḳīḳ oldılar. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde 'Uşşāḳī-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Maḥmūd Paşa dārü'l-ifādesinde şeref-baḫşā olup yüz yedi Şevvāl'inde selef-i sālif-i bāhirü'ş-şerefleri[2] Dāmād-zāde Efendi ḥażretleri yirlerine Sulṭān Selīm-i Ḳadīm Medresesi ile tekrīm, yüz on iki Ẕi'l-ḥicce'sinde Mekkī-zāde Es'ad Efendi yirine Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymān Ḫānī ile ta'ẓīm olındılar. Yüz on üç Muḥarremü'l-ḥarāmınuñ yigirmi üçinci güni maraż-ı istisḳādan intiḳāl ve raḥmet-i Raḥmān'a irtiḥāl eyleyüp Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī Mezāristānı'ndan İdrīs Köşki nām maḥalde defn olındılar. Sinleri elli beş sāle bāliġ olmış idi. Medrese-i maḥlūleleri selef-i sālifleri İsḥāḳ-zāde 'Ārif Meḥemmed Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı merḳūm 'ilm ü fażlla mevsūm, ekṯer-i 'ulūmdan vāyedār, bitaḫṣīṣ fenn-i me'ānī vü uṣūlde şöhret-şi'ār, 'ulūm-ı 'Arabiyye'nüñ zebān-dān-ı esrārı ve fünūn-ı edebiyyenüñ mū-şikāf-ı ebkār-ı efkārı, nīk-nefs ü ḫalūḳ, ṣadīḳ u ṣadūḳ ādem idi.[3]

Āṯār-ı 'ilmiyyelerinden ekṯer-i kütüb-i mütedāvile hevāmişinde taḥrīrāt-ı laṭīfeleri vardur. *Tārīḫ-i İbn Ḫallikān* ve *Ḫarāc-ı Ebū Yūsuf* ve *Ḫamse-i Niẓāmī* ve *'Acā'ibü'l-maḫlūḳāt*'uñ nıṣf-ı ṯānīsini Türkī'ye terceme itdüklerinden[4] mā'adā *Dīvān-ı 'Örfī*'den dört ḳaṣīdeyi daḫı şerḥ eylemişdür.

Manṭıḳī Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed ibn el-Ḥāc Aḥmed. Aḳdeñiz'de vāḳi' İstanköy nām cezīreden ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i nā-mütenāhīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr idüp sinn-i temyīze resīde olduḳda maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye 'azīmet ve Ebū Sa'īd Efendi'nüñ def'a-i ṯāniye ṣadr-ı Rūm'a teşrīflerinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve

1 Cedīd H: 'Atīḳ R.
2 selef-i sālif-i bāhirü'ş-şerefleri H: selef-i sālifleri R.
3 R 109b.
4 itdüklerinden H: eyledüklerinden R.

muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ altmış yedi Receb'inde Yūsuf Efendi Medresesi ḫāriciyle kām-revā ve [1] اول مدرس درس بها oldılar. Yetmiş dört Cumāde'l-āḫire'sinde 'Abdu'llāh-zāde Şeyḫ Muṣṭafā Efendi yirine 'Abdu'llāh Aġa Medresesi virilüp yetmiş altı Ẕi'l-ḥicce'sinde 'Abdü'l-ġaffār Efendi yirine Sittī Ḫātūn Medresesi ile memnūn ḳılınmışlar idi. Yetmiş ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde 'Arab Süleymān Efendi yirine Ṣāniye-i Ḳāsım Paşa Medresesi i'ṭā olınup seksen bir Ṣafer'inde Erżurūmī Meḥemmed Efendi yirine Ḫˇāce Ḫayrü'd-dīn Medresesi'nde mekīn oldılar. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde Nesrī Meḥemmed Efendi yirine Efḍal-zāde Medresesi'ne pā-nihāde olup seksen üç Muḥarrem'inde Beg-zāde Meḥemmed Efendi yirine Monlā Gürānī Medresesi erzānī **[95[a]]** görilüp seksen dört Receb'inde selef-i sālifleri Nesrī Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ birine mürūr, seksen beş Ramażān'ında Ḳızıl Mūsā Efendi yirine Murād Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr eyleyüp seksen altı Cumāde'l-ūlā'sında selef-i sālifleri Erżurūmī Meḥemmed Efendi yirine Çorlı Medresesi'ne gönderilmiş idi. Ṭoḳsan Rebī'ü'l-āḫir'inde yirlerinde mūṣıla-i Süleymāniyye i'tibār olınup ṭoḳsan üç Şevvāl'inde yirlerinde ḫāmis-i Süleymāniyye i'tibār olınmış idi. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz on üç Ṣafer'inde sālik-i rāh-ı beḳā ve 'āzim-i dergāh-ı Rabb-i bī-hemtā olduḳlarında ḳaṣaba-i mezbūre mezāristānında medfūn ve hedef-i sihām-ı du'ā-yı ehl-i derūn olup medrese-i maḥlūleleri Bosnevī Ḥasan Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı merḳūm ḥiṣṣemend-i ma'ārif ü 'ulūm, ṣāḥib-i diyānet, maẓanne-i velāyet, bābā-yı müteşerri', ṣāliḥ ü müteverri' idi. Sinn-i şerīfi yüz on sāle bāliġ olmaḳ üzere mervīdür. Fenn-i manṭıḳa şedīdü'l-iştiġāl olmaġın "Manṭıḳī Meḥemmed Efendi" dimekle[2] meşhūr ve bu 'unvānla zebān-zed-i cumhūr olmışlar idi.

Melek İbrāhīm Efendi

el-Mevlā İbrāhīm bin Dāvūd bin Meḥemmed. Bolevī'dür. Taḥṣīl-i biżā'a-i 'ilmiyye ve tekmīl-i ādāb-ı resmiyye eyledükden ṣoñra sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ḥāfiẓ Meḥemmed Efendi'den mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'āzim olup devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı

1 "Burada ders okutan ilk müderris."
2 dimekle H: dinmekle R.

ma'zūl iken biñ seksen ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Ebu's-su'ūd-zāde Mes'ūd Efendi yirine Kirmastı Medresesi virilmiş idi. Ṭoḳsan dört Cumāde'l-ūlā'sında Vālide Sulṭān Ketḫudāsı Ḥamza Paşa Mıṣr vālīsi olduḳda bile gidüp Mıṣr-ı Ḳāhire'de birḳaç sene mekṣ itmekle ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında medresesi ref' olınup Defterdār Beg Birāderi Süleymān Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz bir Cumāde'l-āḫire'sinde ṣāniyen ṭarīḳa duḫūl ve Ḥayātī-zāde Aḥmed Efendi yirine Maḳtūl Ḥasan Paşa Medresesi'ne vuṣūl buldı. Yüz iki[1] Receb'inde Bābī-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ḫādım Ḥasan Paşa Medresesi sezā, yüz beş Ṣafer'inde Malāṭıyyeli Maḥmūd Efendi yirine Ca'fer Paşa Medresesi ile kām-revā olup yüz yedi Rebī'ü'l-evvel'inde Elmās Meḥemmed Paşa İmāmı İsḥāḳ Efendi yirine Ṣāniye-i Ḳāsım Paşa Medresesi i'ṭā olındı. Yüz on Ṣafer'inde Uzunī-zāde Süleymān Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi Medrese-i Ṣāniyesi ile ikrām, sene-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'sinde ḫalef-i sālifleri Beg Birāderi Süleymān Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biri in'ām olınup yüz on bir Cumāde'l-āḫire'sinde Sarāy Ḫ̆ācesi Aḥmed Efendi yirine Ḫadīce Sulṭān Medresesi iḥsān olınmış idi. Yüz on iki Ẕi'l-ḥicce'sinde 'adem-i inżibāṭ-ı lisān sebebiyle ḫilāf-ı me'mūl Kebīrī-zāde Rebībi Yaḥyā Efendi yirine Ṣofya ḳażāsı tevcīh olınup ba'de ṭayyi'l-merāḥil biñ yüz on üç Ṣafer'inde marīżen ḳażā-yı mezbūre dāḫil ve haftasında 'ālem-i 'uḳbāya vāṣıl oldı.

Mevlānā-yı mezbūr "Melek İbrāhīm Efendi" dimekle[2] meşhūr, evżā' u eṭvārı ḫāric-i ṭavḳ-ı beşerī, maṣlaḥat becermenüñ eri, kibāra intisābuñ yolın bilür ve her vechle muṣāḥib olmanuñ dilin bilür, ümmü'l-ḥavādiṣ-i rūzgār, Ka'bu'l-aḫbār-ı aḫyār idi.

Şeyḫü'l-İslām Seyyid Feyżu'llāh Efendi Birāderi Seyyid Aḥmed Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Aḥmed ibnü's-Seyyid Meḥemmed. Ātī't-terceme Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi'nüñ birāder-i mihteri Seyyid Aḥmed Efendi'dür. Vilāyet-i Erzenü'r-rūm'dan ẓuhūr ve istifāża-i nūr-ı şu'ūr idüp vālid-i mācidleri Seyyid Meḥemmed Efendi belde-i meẕkūrede me'ẕūn bi'l-iftā olmaġın vālidleri ḥacrinde neşv ü nemā ve dāḫil-i zümre-i 'ulemā olup

1 R 110a.
2 dimekle H: dinmekle R.

taḥṣīl-i maʿārif ü ʿulūm ve tekmīl-i levāzım-ı manṭūḳ u mefhūm eyleyüp belde-i merḳūmede vāḳıʿa "Çifte Minâre" dimekle[1] maʿrūf Ḫātūniyye Medresesi tevcīh olınmış idi. Vālidleri intiḳālinden ṣoñra **[95b]** şehr-i meẕkūrede fetvā ḫıdmeti daḫı bunlara iʿṭā olındı. Biñ yüz altı Şevvāl'inde birāder-i kihterleri es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi ṣadr-ı fetvāya teşrīf buyurup yüz yedi Cumāde'l-ūlā'sında ʿİlmī Meḥemmed Efendi yirine Baġdād-ı bihişt-ābād ḳażāsıyla bunları mesrūrü'l-fu'ād eylediler. Yüz sekiz Muḥarrem'inde Edrine pāyesi żamīmesiyle Ṭrabzonī Ḥasan Efendi yirine İzmir ḳażāsına menḳūl ve yirlerine Ṭosyevī Muṣṭafā Efendi ḥażretleri mevṣūl oldılar. Sene-i mezbūre[2] Şevvāl'inde Mekke-i Mükerreme pāyesiyle tekrīm olınup yüz ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında münʿazil ve yirlerine Uzun Ḥasan Efendi-zāde Yaḥyā Efendi vāṣıl oldı. Sene-i mezbūre Şaʿbān'ında birāder-zādeleri es-Seyyid Fetḥu'llāh Efendi üzerinden Yanya ḳażāsı arpalıġı żamīme-i revātibleri ḳılınmış idi. Yüz on Cumāde'l-āḫire'sinde İstanbul pāyesi iḥsān olıup yüz on bir Şaʿbān'ında sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Ḳara Ebū Bekr Efendi yirine bi'l-fiʿl Mekke-i Muʿaẓẓama[3] ḳażāsıyla taʿẓīm olınduḳlarında arpalıḳları birāder-zādeleri es-Seyyid Muṣṭafā Efendi hażretlerine tevcīh olındı. Yüz on üç Muḥarrem'inde munfaṣıl ve ol manṣıb-ı celīle ḫalefleri es-Seyyid Muṣṭafā Efendi nā'il oldı. Bunlar baʿde'l-ʿazl sene-i meẕkūre Ṣafer'inde intiḳāl ve ʿālem-i ervāḥa irtiḥāl eyledi.

Mevlānā-yı merḳūm feżā'il-i ʿilmiyye ile maʿlūm, ṣalāḥ u taḳvāsı meşhūd, fużalādan maʿdūd, dervīş-nihād u ferruḫ-dem, bābāyāne ādem idi.

Malāṭıyyeli Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Muṣṭafā bin Meḥemmed. Belde-i Malāṭıyye'den ẓuhūr ve iktisāb-ı ser-māye-i ʿilm ü ʿirfāna ṣarf-ı nuḳūd-ı sinīn ü şühūr idüp Dārü's-salṭanati'l-ʿaliyye maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye dāḫil ve ṣadr-ı[4] ʿālī-ḳadr Ḳadrī Efendi āsitānesine vāṣıl olup biñ yetmiş yedi Şaʿbān'ında ṣadr-ı Rūm'a defʿa-i ṯāniyeleri teşrīflerinden üçinci olmaḳ üzere mülāzemete ḳabūl buyrılmış idi. Baʿde tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ seksen yedi Muḥarrem'inde Seyyid Aḥmed Efendi yirine ʿAbdu'r-raḥmān

1 dimekle H: dinmekle R.
2 mezbūre H: meẕkūre R.
3 Mekke-i Muʿaẓẓama H: Mekke-i Mükerreme R.
4 R 110b.

Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā olmışlar idi. Ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Nīfī İbrāhīm Efendi yirine Papasoġlı Medresesi virilüp ṭoḳsan iki Receb'inde selefi İbrāhīm Efendi yirine Ūlā-yı Ḫusrev Ketḫudā Medresesi'ne gelüp ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Şāmī Ḥüseyn Efendi yirine Ḥaydar Paşa Medresesi sezā, ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında Rodosī Ebū Bekr Efendi yirine Ġażanfer Aġa Medresesi i'ṭā olındı. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Muḳīm-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ birine ḫırām eyleyüp yüz Rebī'ü'l-evvel'inde Seyyid Süleymān Efendi yirine Siyāvuş Paşa Sulṭānı, yüz iki Receb'inde selef-i sālifleri İbrāhīm Efendi yirine Zāl Paşa Sulṭānı Medreseleri erzānī görilmiş idi. Yüz üç Ṣa'bān'ında ṣadr-ı a'ẓam-ı sābıḳ el-Ḥāc 'Alī Paşa'ya intisāb ile ordu-yı hümāyūn ḳażāsıyla ser-efrāz ve Siroz ḳażāsı arpalığıyla mümtāz olup yüz dört Receb'inde sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ḥasan Efendi haẓretleri yirlerine Sulṭān Aḥmed Ḫān Medresesi iḥsān, sene-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'sinde ḥālen meşīḫat-i İslāmiyye'den munfaṣıl Ebū İsḥāḳ[1] İsmā'īl Efendi ḥaẓretleri yirlerine Dārü'l-ḥadīṣ-i Süleymān Ḫānī'ye şāyān olmışlar idi. Yüz beş Cumāde'l-āḫire'sinde Çivi-zāde 'Aṭā'u'llāh Efendi ḥaẓretleri yirlerine Ḳuds-i Şerīf ḳażāsıyla teşrīf olınup yüz altı Cumāde'l-āḫire'sinde ma'zūl ve yirlerine Gelibolılı Maḥmūd Efendi mevṣūl oldı. Yüz on bir Ṣafer'inde selef-i pür-şerefleri İsmā'īl Efendi ḥaẓretleri yirlerine maḥrūsa-i Burusa ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż **[96ᵃ]** olınup yüz on iki Cumāde'l-ūlā'sında müteḳā'id ve maḳām-ı ḥükūmetlerine Dāmād Efendi-zāde Aḥmed Efendi ḥaẓretleri müteṣā'id oldılar. Bunlara Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi üzerlerinden Uzuncaova Ḫāṣköyi ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olındı. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz on üç Rebī'ü'l-āḫir'inüñ beşinci Aḥad[2] gicesi maṭ'ūnen intiḳāl ve 'ālem-i 'uḳbāya irtiḥāl eyleyüp Üsküdar ḳażāsı mużāfātından İstavroz ḳurbinde medfūn ve naḳş-ı seng-i mezārları maḫdūm-ı kihterleri Rāşid Meḥemmed Efendi ḥaẓretleri didügi tārīḫ-i mevzūndur:

Mıṣrā'

Bihişti cilvegāh-ı Muṣṭafā ide Mevlā[3]

1 Ebū İsḥāḳ H: -R.
2 Aḥad H: -R.
3 بهشتی جلوه کاه مصطفی ایده مولا

Maḥlūl olan arpalıḳları selef-i sālifleri Rodosī Ebū Bekr Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr 'ilm ü ma'ārif ile neşhūr, ḫoş-ṣoḥbet ü nīk-ḫaṣlet, ṭarz u ṭavrı müsellem, pāk-i'tiḳād ādem idi.

Öreke-zāde Tābi'i Şeyḫī Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed Şeyḫī. Vilāyet-i Anaṭolı'da 'Oṯmāncıḳ nām ḳaṣabadan bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olup ṭarīḳ-ı 'ilme 'azīmet ve Öreke-zāde Aḥmed Efendi'ye intisāb ile medrese-i Ṣaḥn i'ādelerinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp bıḳā'-ı tedrīsde 'ale't-tertīb müẓākere ve ri'āyet-i merāsim-i mu'tādeye mübādere iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan iki Cumāde'l-ūlā'sında Keşf Kātibi 'Ömer Efendi yirine Şeyḫü'l-ḥarem Medresesi ḫāriciyle mükerrem ḳılınmışlar idi. Ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde Ḳırımī[1] 'Abdü'l-ḥalīm Efendi yirine Taḫta Ḳāḍī Medresesi'ne taḥrīk olınup ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Efṭas Monlā 'Abdü'l-kerīm Efendi yirine Ṯāniye-i Ḳāsım Paşa Medresesi virilüp yüz Ṣafer'inde İṣḥāḳ-zāde 'Ārif Meḥemmed Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi Medrese-i Ṯāniyesi ile ikrām olınmışlar idi. Yüz iki Ṣa'bān'ında Ṭosyevī Muṣṭafā Efendi ḥażretleri yirlerine Rūm Meḥemmed Paşa Medresesi'ne mevṣūl, yüz beş Ṣafer'inde Çuḳacı-zāde Seyyid Aḥmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'nüñ biriyle nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında Bosnevī Süleymān Efendi yirine Ġażanfer Aġa Medresesi'ne irtiḳā, yüz yedi Şevvāl'inde Rodosī-zāde Meḥemmed Efendi yirine Maḥmūd Paşa Medresesi'ne i'tilā itmişler idi. Yüz on iki Cumāde'l-ūlā'sında Şeyḫü'l-İslām Seyyid Feyżu'llāh Efendi İmāmı Meḥemmed Efendi yirine Ebā Eyyūb-i Enṣārī Medresesi ile tekrīm, sene-i mezbūre Şevvāl'inde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Ḫˇāce-zāde Seyyid 'Oṯmān Efendi maḥlūlinden Medīne-i Münevvere *dāmet bi'l-envāri müsevvere*[2] ḳażāsıyla ta'ẓīm olındılar. Yüz on üç Receb'inde maḥrem-i ḥarem-sarāy-ı cinān ve hem-ṣoḥbet-i ḥavrā vü ġılmān olup Baḳī''de defn olındılar. Manṣıb-ı maḥlūle Selefleri Ḥaleb ḳāḍīsi İmām Meḥemmed Efendi menḳūl, anlaruñ yirine Emru'llāh Efendi mevṣūl oldı.

1 R 111a.

2 "Çepeçevre nurlar içinde olmaya devam etsin."

Mevlānā-yı mezbūr "Öreke-zāde Tābi'i Şeyḫī Efendi" dimekle[1] meşhūr, ekṣer-i eyyām ṣā'im, ḫıdmet-i 'ibādetde ḳā'im, ḫayr-ḫˇāh-ı 'ālem, pāk-i'tiḳād ādem idi.

Alaşehrli 'Abdu'llāh Efendi

el-Mevlā 'Abdu'llāh bin Muṣṭafā. Anaṭolı ḳalem-revinde ḳużāt-ı sütūde-ṣıfātdan Alaşehrli Nūru'llāh-zāde Muṣṭafā Efendi'nüñ ferzend-i fürūzendi ve maḫdūm-ı ercmendi 'Abdu'llāh Efendi'dür. 'Aṣrı 'ulemāsından taḥṣīl-i 'ilm ü 'irfān ve tekmīl-i levāzım ile kesb-i vecāhet ü şān itdükde Şeyḫü'l-İslām Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi āsitānesine intisāb ile ḳadri ber-ter ve Şeh-zāde Medresesi i'ādelerinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemetleriyle bālā-yı isti'dādı pür-zīver olmış idi. Ba'de tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ seksen altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde Seyyid Ya'ḳūb Efendi yirine Ḫıżr Çelebi Medresesi **[96[b]]** ḫāricine 'āric, ṭoḳsan bir Ṣafer'inde Ṣarı Aḥmed Efendi yirine Ḳańlıca'da vāḳı'a İskender Paşa Medresesi'ne ḥareketle mübtehic oldılar. Ṭoḳsan üç Rebī'ü'l-āḫir'inde Çeşmī-zāde Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Ḥasan Efendi Medresesi virilüp ṭoḳsan beş Rebī'ü'l-evvel'inde Şeyḫ Maḥmūd Efendi-zāde Seyyid Muṣṭafā Efendi arpalıġı olan Būy-ābād ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet erzānī görildi. Ṭoḳsan yedi Cumāde'l-āḫire'sinde 'azl olındılar. Ṭoḳsan sekiz Ṣa'bān'ında Şeyḫ-zāde İbrāhīm Efendi yirine Bosna ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup ṭoḳsan ṭoḳuz Ramażān'ında ma'zūl ve yirlerine Edrineli Bālī-zāde Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz tārīḫinde ṣadr-ı a'ẓam-ı sābıḳ Tekfūrṭaġlı Muṣṭafā Paşa'ya maḳrūn ve ordu-yı hümāyūn ḳażāsıyla memnūn ḳılınup Siroz ḳażāsı arpalıḳ iḥsān olındı. Sene-i mezbūre Ṣa'bān'ında 'asākir-i İslām ile sefer-i ẓafer-reh-ber-i cānib-i Belġrad'a yekrān-ı 'azīmet olduḳlarında Medīne-i Münevvere pāyesiyle tekrīm ve birḳaç günden ṣoñra Edrine pāyesiyle daḫı ta'ẓīm olınmışlar idi. Yüz bir Cumāde'l-āḫire'sinde sene-i āṭiyye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Bosnevī Ḳassām Meḥemmed Efendi yirine Mekke-i Mükerreme ḳażāsı 'ināyet olınup yüz üç Muḥarrem'inde 'azlden mā'adā Mıṣr-ı Ḳāhire mużāfātından Cürce ḳażāsına nefy ü

1 dimekle H: dinmekle R.

iclā ve yirleri[1] Rıfḳī Meḥemmed Efendi'ye sezā görildi.[2] Ba'de'l-'afv İstanbul'da menzillerinde dāḫil ve yüz beş Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ca'fer-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine Dārü's-salṭana ḳażāsına vāṣıl oldılar. Yüz altı Şevvāl'inde Anaṭolı pāyesi żamīmesiyle ma'zūl ve yirlerine ḫalefleri Rıfḳī Efendi ḳāḍī-i İstanbul oldı. Ḫalefleri arpalıḳları Bāzārköyi ve Aṭranos ḳażālarına Ḫaṭṭāṭ 'Abdu'llāh Efendi üzerinden Būy-ābād ḳażāsı daḫı żamm olınup bunlara virildi. Yüz yedi Cumāde'l-āḫire'sinde 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi yirine ṯāniyen belde-i Ḳosṭanṭıniyye ḳażāsı tevcīh olınduḳda arpalıḳları seleflerine virildi. Yüz sekiz Ramażān'ında munfaṣıl ve maḳām-ı ḥükūmetlerine 'Abdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi vāṣıl oldı. Ḫalefleri arpalığı Ḳuşaṭası ḳażāsına Bāḳī-zāde İsmā'īl Efendi üzerinden Menemen ma'a Foçalar ḳażāları żamm olınup bunlara ta'yīn olındı. Yüz on iki Rebī'ü'l-evvel'inde Bolevī Birāderi 'Alī Efendi yirine bi'l-fi'l Anaṭolı ṣadāretiyle ikrām olınduḳlarında arpalıḳları seleflerine in'ām olındı. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde Devlet-i 'Aliyye ile maḥmiyye-i[3] Edrine'ye gidüp ḳarār üzere iken biñ yüz on üç Ša'bān'ınuñ beşinci Çehār-şenbih güni maraż-ı şīr-pençeden intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa irtiḥāl eyleyüp maḥmiyye-i merḳūmede Ṭaşlıḳ Cāmi'i ḫaṭīresinde defn olındılar. Manṣıb-ı maḥlūle 'Ārif 'Abdü'l-bāḳī Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı merḳūm ḥiṣṣedār-ı ekṯer-ı ma'ārif ü 'ulūm, ḥākim-i ḥāsim, murā'ī-i ādāb u merāsim, 'ābid ü zāhid, mü'min ü müteheccid, ḫoş-ṣoḥbet, ṣāfī-ṭaviyyet, vecīh ü vaḳūr, şedīd ü ġayūr idi. Evā'il-i ḥāllerinde müddet-i medīd Maḥkeme-i Maḥmūd Paşa'da nā'ib ve dāfi'-i meẓālim ü nevā'ib olmışlar idi.

Naḳībü'l-eşrāf Ḫˇāce-zāde Efendi Maḫdūmı [Meḥemmed]

el-Mevlā es-Seyyid Meḥemmed ibnü'l-mevlā es-Seyyid 'Oṯmān. Ānifen tercemeleri taḥrīr olınan Naḳībü'l-eşrāf Ḫˇāce-zāde es-Seyyid 'Oṯmān Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı mihteri ve ferzend-i ferḫunde-aḫteri es-Seyyid Meḥemmed Efendi'dür. Sinn-i temyīze bāliġ olup taḥṣīl-i biżā'a-i 'ilmiyye itdükden

1 yirleri H: yirlerine R.
2 R 111b.
3 maḥmiyye-i H: -R:

ṣoñra ṭarīḳ-ı sa'ādet-refīḳ-ı 'ilmīye sevḳ-ı rāḥile-i 'azīmet ve Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan sekiz **[97a]** Cumāde'l-ūlā'sında 'Abdü'r-raḥīm-zāde Aḥmed Efendi yirine Ūlā-yı Mesīḥ Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā olmışlar idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣa'bān'ında Malāṭıyyeli Maḥmūd Efendi yirine Ṣāniye-i İbrāhīm Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup yüz bir Rebī'ü'l-evvel'inde yirlerinde dāḫil i'tibār olındı. Yüz iki Receb'inde Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretleri yirlerine Ṭopḳapusı dāḫilinde Aḥmed Paşa Medresesi sezā görilüp yüz dört Cumāde'l-ūlā'sında 'Alī Paşa-zāde Ḥüseyn Efendi yirine Ḳoca Muṣṭafā Paşa Medresesi'ne mevṣūl, yüz altı Muḥarrem'inde Es'ad-zāde Kāşif Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ biriyle nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Sene-i meẕkūre Ramażān'ında Kebīrī-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirlerine Ḫayrü'd-dīn Paşa Medresesi virilüp yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde Es'ad-zāde Şeyḫi Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Sinān Paşa Medresesi tevcīh olınup yüz on iki Şevvāl'inde Bosnevī Süleymān Efendi yirine Ṣāniye-i Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi sezā görilmiş idi. Yüz on üç Ramażān'ınuñ ṭoḳuzıncı Erba'ā güni maṭ'ūnen 'āzim-i dārü'l-cinān ve dāḫil-i būstān-ı Rıḍvān olduḳlarında irtesi Ḫamīs güni Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında defn olınup medrese-i maḥlūleleri Vānī-zāde[1] Seyyid Maḥmūd Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm[2] maḫdūm-ı ma'ālī-rüsūm,[3] taḥṣīl-i 'ulūma ṭālib, ẕikr-i bi'l-ḫayra rāġıb idi.

'Alī Efendi

el-Mevlā 'Alī. 'Alā'iyyeli'dür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād 'ulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzemetle ber-murād olup devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz ṭoḳuz tārīḫinde 'Acem Süleymān Efendi maḥlūlinden buḳ'alik ile maḥrūsa-i Burusa'da Seyyid Ḥüseyn-i Erzincānī Medresesi erzānī görilüp yüz on Ṣafer'inde yirlerinde ḫāric i'tibār olındı. Yüz on bir Ṣafer'inde Vānī-zāde Seyyid Süleymān Efendi yirine İnegöl ḳaṣabasında vāḳı'a İsḥāḳ Paşa Medresesi sezā görilmiş

1 Vānī-zāde H: Vānī Efendi-zāde R.
2 R 112a.
3 maḫdūm-ı ma'ālī-rüsūm H: merḳūm-ı ma'ālī-rüsūm R.

idi. Yüz on üç Ramażān'ında fevt olup medrese-i maḥlūlesi Ġāzī Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr fażīlet-i 'ilmiyye ile meşhūr idi.

Ḳıbrısī 'Alī Efendi

el-Mevlā 'Alī. Cezīre-i Ḳıbrıs'dan ẓuhūr ve "Ḳıbrısī 'Alī Efendi" dimekle[1] meşhūr olup dārü'l-mülk-i İstanbul'a 'azīmet ve 'ulemā-yı kirāmuñ birinden iḫrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp ba'de tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken biñ ṭoḳsan iki Muḥarrem'inde maḥrūsa-i Burusa'da Perī-peyker Medresesi ḫāricine 'āric, ṭoḳsan sekiz Muḥarrem'inde yirlerinde ḥareket-i miṣliyye i'tibārıyla mübtehic olmışlar idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde 'Acem Ḥasan Efendi yirine Müftī Aḥmed Paşa Medresesi i'ṭā olınup yüz bir Receb'inde Vize müftīsi İbrāhīm Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan Lefḳoşa ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olındı[2]. Yüz iki Şevvāl'inde ma'zūl ve yirlerine Ḥıṣn-ı Manṣūrī-zāde Aḥmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz on bir Ṣafer'inde Kürd Yūsuf Efendi yirine ṣāniyen ḳażā-yı mezbūra ḥākim olmışlar idi. Yüz on iki Ṣafer'inde 'azl ve yirlerine Kerpiçci-zāde Meḥemmed Efendi vaṣl olındı[3]. Biñ yüz on üç senesi ḫilālinde manṣıb-ı ḥayātdan daḫı munfaṣıl ve 'ālem-i 'uḳbāya vāṣıl oldı.

Mevlānā-yı merḳūm ḥiṣṣemend-i ma'ārif ü 'ulūm idi.

Ḫˇāce-zāde Luṭfu'llāh Efendi {Luṭfī}

el-Mevlā Luṭfu'llāh Meḥemmed ibnü'l-mevlā Şeyḫü'l-İslām Mes'ūd. Ṭabaḳa-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi' 'ulemāsından tercemeleri **[97b]** *Cild-i Evvel*'de silk-i taḥrīre keşīde ḳılınan Şeyḫü'l-İslām Ḫˇāce-zāde Mes'ūd Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi ve maḫdūm-ı ḫıredmendi Luṭfu'llāh Meḥemmed Efendi'dür. Biñ elli üç Rebī'ü'l-evvel'inüñ on beşinci güni ḳadem-nihāde-i ḳademe-i şühūd idüp altmış bir Cumāde'l-ūlā'sında Şeyḫü'l-İslām Ḳara Çelebi-zāde 'Abdü'l-'azīz Efendi'nüñ ṣadr-ı fetvāya teşrīflerinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ seksen dört Ṣa-

1 dimekle H: dinmekle R.
2 olındı H: olınmış idi R.
3 vaṣl olındı H: vāṣıl oldı R.

fer'inde 'Ömer Efendi yirine Şeyḫ Muḥyī'd-dīn el-Ḳocevī Medresesi ḫāricine 'āric, seksen beş Ramażān'ında Dāvūd-zāde İbrāhīm Efendi yirine Fīrūz Aġa Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Seksen sekiz Ṣa'bān'ında[1] Kūsec Feyżu'llāh Efendi yirine Tevḳī'ī Ca'fer Çelebi Medresesi virilüp seksen ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Baġdādī-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Ḥaydar Paşa Medresesi sezā görilmiş idi. Ṭoḳsan iki Cumāde'l-ūlā'sında Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Nişāncı Paşa-yı Cedīd Medresesi ile ḳadr ü menziletleri mezīd olup ṭoḳsan dört Ramażān'ında Ḳadrī-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine i'tilā, ṭoḳsan beş Rebī'ü'l-āḫir'inde İzmir müftīsi-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Sinān Paşa Medresesi'ne irtiḳā itmişler idi. Ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi yirine Üsküdar'da vāḳı'a Mihrümāh Sulṭān Medresesi iḥsān,[2] ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Ḳadrī-zāde Aḥmed Efendi yirine Ḫāṣekī Sulṭān Medresesi'ne şāyān olup sene-i meẕkūre[3] Ramażān'ında selef-i sālifi 'Abdü'r-raḥīm Efendi yirine Ḫāḳāniyye-i Vefā'da basṭ-ı seccāde-i ifāde itdiler. Sene-i mezbūre[4] Şevvāl'inde yirlerinde ḫāmis-i Süleymāniyye i'tibārıyla tekrīm, yüz Cumāde'l-ūlā'sında Bosnevī Maḥmūd Efendi maḥlūlinden Ḥalebü'ş-şehbā ḳażāsıyla ta'ẓīm olınmışlar idi. Yüz bir Cumāde'l-ūlā'sında Burusa pāyesiyle ma'zūl ve yirlerine Coġrāfī Ebū Bekr Efendi mevṣūl oldı. Yüz altı Ṣafer'inde Luṭfī-zāde Aḥmed Efendi yirine bi'l-fi'l maḥrūsa-i Burusa ḳażāsına ḥākim olup yüz yedi Ṣafer'inde munfaṣıl ve yirlerine Ḳara Ḫalīl Efendi vāṣıl oldı. Bunlara sene-i meẕkūre Ramażān'ında Malġara ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz on üç Ramażān'ında Muḳīm-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsına manṣūb ḳılınup arpalıḳları selef-i sālifleri Ḳadrī-zāde 'Abdu'llāh Efendi'ye virildi. Bunlaruñ 'illet-i mizācları ḳadīmī olduġından mā'adā manṣıb-ı merḳūmı żabṭ itdüklerinden ṣoñra ḥummā-yı ġıbbed (?) daḫı mübtelā olmaġla sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ sekizinci Cum'a güni irtiḥāl ve 'ālem-i 'uḳbāya intiḳāl eyleyüp Defterdār Cāmi'i ḫaṭīresinde 'ammīleri 'Alī Efendi cenbinde defn olındılar. Manṣıb-ı maḥlūl Ṭavuḳcı Paşa İmāmı 'Alī Efendi'ye maḥal görildi.

1 Ṣa'bān'ında H: Ramażān'ında R.
2 R 112b.
3 meẕkūre H: mezbūre R.
4 mezbūre H: merḳūme R.

Mevlānā-yı mezbūr "Ḫˇāce-zāde Efendi" dimekle[1] meşhūr, ḫoş-ṣoḥbet ü germ-ülfet, nīk-nefs ü pāk-i'tiḳād, dervīş-meşreb ü ḫāk-nihād, 'ilm ü ṣalāḥdan ḥavṣalası miḳdārı ḥiṣṣedār, ḳażālarında ḥüsn-i mu'āmelesi var idi. Ḥaleb ḳāḍī-si iken belde-i meẕkūrede vāḳı'a āsitāne-i Mevlānā'da seccāde-nişīn-i meşīḫat olan Şāṭır[2] Meḥemmed Dede Efendi'den inābet ile nā'il-i ḫilāfet olmışlar idi.

Āṡārlarından Luṭfī maḫlaṣı ile ilāhiyyāt u eş'ārları vardur. Bu ilāhī andan nümūnedārdur:

Naẓm

Mest-i 'ışḳuz ṣabrımuz yoḳ sīnemüz çāk eylerüz
Derd-i 'ışḳ ile dem-ā-dem çeşmi nemnāk eylerüz

Görmek içün şāhid-i maḳṣūdı çeşm-i cān ile
Mā-sivādan ḳalbimüz āyīnesin pāk eylerüz

Teşne-i cām-ı maḥabbet virdi bir ḥālet bize
Gözimüz yumup açınca seyr-i eflāk eylerüz **[98ª]**

Bir 'aceb ḥālet virür keyfiyyet-i ṣahbā-yı 'ışḳ
Gāhi ḫāki zer ider gāhī zeri ḫāk eylerüz

Cām-ı 'ışḳı dest-i sāḳī-i ezelden içmişüz
Luṭfiyā anuñ içün güftārı bī-bāk eylerüz

Ṣalbaş Dāmādı 'Abdü'r-raḥīm Efendi[3]

el-Mevlā 'Abdü'r-raḥīm bin Ḥasan bin Meḥemmed. Ḳasṭamonı sancaġında Būy-ābād ḳażāsından ẓuhūr ve iktisāb-ı nūr-ı şu'ūr idüp dārü'l-mülk-i İstanbul'a 'azīmet ve 'ulemā-yı kirāma ḫıdmet ile Bosnevī 'Alī Efendi'den nā'il-i şeref-i mülā-zemet olup ba'de tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan sekiz Receb'inde ibtidā iḥdāṡ olınan Ḫāmise-i

1 dimekle H: dinmekle R.
2 Şāṭır R: Saḳāṭır H.
3 Evvelu müderrisin bi-medreseti Ḫāmise-i Sarāy-ı İbrāhīm Paşa. Fī 5 Receb 1098. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā ve [1] اول مدرس درس بها olmışlar idi. Yüz dört Rebī'ü'l-āḫir'inde Ṭabīb Ebu'l-is'ād Aḥmed Efendi yirine Eyyühüm Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz sekiz Rebī'ü'l-evvel'inde Evliyā Efendi-zāde 'Alī Efendi yirlerine Sa'dī Efendi Medresesi virilüp yüz on iki Şa'bān'ında Hādī-zāde Feyżu'llāh Efendi yirine Ümmü'l-veled Medresesi iḥsān olınup sene-i meẕkūre Şevvāl'inde Evliyā Meḥemmed Efendi arpalığı olan Mar'aş ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet tevcīh olınmış idi. Yüz on üç Ẕi'l-ḥicce'sinde ḫaber-i fevti vāṣıl ve manṣıb-ı maḥlūle Gergerī Aḥmed Efendi nā'il oldı.

Mevlānā-yı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı rüsūm, Ṣalbaş Aḥmed[2] Efendi merḥūm ile 'aḳd-i peyvend-i muṣāheret itmegin "Ṣalbaş Efendi Dāmādı" dimekle[3] ma'lūm idi.

Erżurūmī Velī Efendi-zāde Seyyid Yaḥyā Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Yaḥyā ibnü'l-mevlā Veliyyü'd-dīn. Vefeyāt-ı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Erżurūmī Velī Efendi merḥūmuñ maḥdūm-ı ḫıredmendi Seyyid Yaḥyā Efendi'dür. Sinn-i temyīze resīde olduḳda taḥṣīl-i ma'ārife kūşiş ve tekmīl-i ādāb u rüsūma verziş idüp Kevākibī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'azīmet eyleyüp devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan ṣoñra Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi āsitānesine intisāb ve muṣāheretleriyle kām-yāb olmışlar idi. Biñ yüz on Şa'bān'ında Naṣūḥ Aġa-zāde Ḥüseyn Efendi maḥlūlinden Bāzirgānbaşı Medresesi virilüp yüz on bir Cumāde'l-āḫire'sinde yirlerinde dāḫil i'tibār olınduġından mā'adā Seyyid Maḥmūd Efendi yirine Ḥaremeynü'ş-Şerīfeyn evḳāfı müfettişligi sezā görilmiş idi. Sene-i mezbūre Şa'bān'ında 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Ḳāḍī-'asker Muṣṭafā Efendi Medresesi'ne gelüp yüz on iki Ṣafer'inde Devletī Aḥmed Efendi yirine Kürkcibaşı Medresesi tevcīh olınup sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde Seyrek-zāde Ḫışmı 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ biriyle mümtāz ve yüz on üç Şevvāl'inde Emīr Efendi-zāde Seyyid Zeynü'l-'ābidīn Efendi hażretleri yirlerine Edrineḳapusı

1 "Burada ders okutan ilk müderris."
2 R 113a.
3 dimekle H: dinmekle R.

Mihrümāhı Medresesi ile iʿzāz olmışlar idi. Devlet-i ʿAliyye ile maḥrūsa-i Edrine'de güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz on dört Muḥarrem'inüñ onıncı İṡneyn gicesi maraż-ı silden intiḳāl ve ʿālem-i ʿuḳbāya irtiḥāl eyledüklerinde maḥrūsa-i merḳūmede Ṭaşlıḳ Cāmiʿi ḫaṭīresinde defn olındılar. Medrese-i maḥlūleleri Ṭurmuş-zāde Aḥmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı merḳūm ṭālib-i maʿārif ü ʿulūm, ṣāḥib-i ḥaşmet ü vaḳār, evṣāf-ı ḥamīdeden behredār idi.

Muʿīd-zāde Mesʿūd Efendi

el-Mevlā Mesʿūd ibnü'l-mevlā Meḥemmed. ʿUlemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābiʿ'den tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Muʿīd-zāde Meḥemmed Efendi'nüñ netīce-i muḳaddimāt-ı vücūdı ve ṡemere-i şecere-i ẕāt-ı mesʿūdıdur. Baʿde taḥṣīli'l-istiʿdād ʿulemā-yı ʿaṣrından temhīd-i mebānī-i fünūn ve tekmīl-i levāzım-ı mefrūż u mesnūn idüp ʿulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse ʿāzim olup pāye-ber-pāye medāris-i ʿilmiyye-ye vāṣıl ve rütbe-i erbaʿīniyyeden munfaṣıl olduḳdan ṣoñra biñ ṭoḳsan sekiz Cumāde'l-ūlā'sında Pirinçci Sinān[1] Medresesi iḥsān, yüz Cumāde'l-āḫire'sinde ʿOṡmān Efendi yirine Cisr-i Ergene'de Ġāzī Ṭurḫan Medresesi'ne şāyān olmışlar idi. Yüz on dört Muḥarrem'inde ders ü devri tamām ve ʿālem-i ʿuḳbāya ḫırām **[98b]** eyleyüp medrese-i maḥlūlesi Ders-i ʿĀm Muṣṭafā Efendi'ye inʿām olındı.

Mevlānā-yı meẕkūr ʿilm ü maʿārif ile meşhūr, ḥiṣṣedār-ı ekṡer-i ʿulūm, "Muʿīd-zāde Efendi" dimekle[2] maʿlūm idi.

Ḥācī İlyās İmāmı Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed bin Süleymān. Maḥrūsa-i Burusa'dan ẓuhūr ve "Ḥācī İlyās İmāmı" dimekle[3] meşhūr olmış idi. Ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳ-ı ʿilmīye ʿazīmet ve Bıçaḳcı-zāde Muṣṭafā Efendi'nüñ mūṣıla-i Ṣaḥn Medresesi iʿādesinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris iderek ḳırḳ aḳçe medrese-

1 Sinān H: Sinān Paşa R.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 dimekle H: dinmekle R.

den ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan sekiz Muḥarrem'inde masḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i merḳūmede Köpükli Medresesi tevcīh olınup ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde Ḳıbrısī 'Alī Efendi yirine Perī-peyker Medresesi'ne[1] taḥrīk olınmış idi. Yüz Rebī'ü'l-āḫir'inde yirinde dāḫil i'tibār olınup yüz iki Ẕi'l-ḥicce'sinde 'Abdī Efendi yirine Lālā Şāhīn Paşa Medresesi i'ṭā, yüz altı Muḥarrem'inde yirinde mūṣıla-i Ṣaḥn i'tibārı sezā görildi. Yüz on dört Ṣafer'inde fevt olup medrese-i maḥlūlesi Ḳāḍī-zāde Ṣāliḥ Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm ṭālib-i intisāb-ı 'ulūm, nīk-ḫaṣlet, ṣāfī-ṭaviyyet idi.

Muḥarrem-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi

el-Mevlā Meḥemmed Ṣāliḥ ibnü'l-mevlā Aḥmed. Ḫilāl-i terācim-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''de tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Muḥarrem-zāde Aḥmed Efendi'nüñ ferzend-i kihteri ve 'Abdu'llāh Efendi'nüñ birāder-i sa'd-aḫteri Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi'dür. Ba'de taḥṣīli'l-istidād biñ elli beş Ṣa'bān'ında Şeyḫü'l-İslām Ebū Sa'īd Efendi'den mülāzemetle ber-murād olup devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib[2] iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ altmış yedi Receb'inde Ḳumḳapu dāḫilinde İbrāhīm Paşa-yı 'Atīḳ Dārü'l-ḥadīṯi'ne ḥaḳīḳ olup yetmiş üç Receb'inde Ṣa'rānī-zāde 'Abdü'l-vehhāb Efendi yirine Pervīz Efendi Medresesi'ne taḥrīk olındılar.[3] Yetmiş altı Cumāde'l-āḫire'sinde Maḳtūl Ḥasan Paşa Medresesi virilüp yetmiş ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Seyyid Ca'fer Efendi yirine Ḥācī Ḥasan-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde oldılar. Seksen Rebī'ü'l-āḫir'inde Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi yirine Ḥāfiẓ Aḥmed Paşa Medresesi'ne gelüp seksen bir Muḥarrem'inde Ṣaḥḥāf Resūl Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi Medresesi Ūlāsı ile ikrām, seksen üç Muḥarrem'inde Ḫˇāce es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniye'den biri in'ām olındı. Seksen dört Cumāde'l-āḫire'sinde selef-i sālifleri Ca'fer Efendi yirine Rüstem Paşa Medresesi'ne irtiḳā, seksen altı Ṣa'bān'ında Evliyā Meḥemmed Efendi yirine Zāl Paşa Medresesi'ne i'tilā itmişler idi. Seksen sekiz Şevvāl'inde es-Seyyid Meḥemmed Hāşim Efendi maḥlūlinden İsmiḫān Sulṭān

1 R 113b.
2 ve aḫẕ-ı revātib H: -R.
3 olındılar H: olındı R.

Medresesi iḥsān, ṭoḳsan iki Cumāde'l-ūlā'sında Kellā Maḥmūd Efendi yirine Süleymāniyye medārisinüñ biriyle tekmīl-i devre-i ṭarīḳ-ı 'irfān eyleyüp ṭoḳsan dört Muḥarrem'inde Rıfḳī Meḥemmed Efendi yirine Ḥalebü'ş-şehbā ḳażāsı i'ṭā olındı. Ṭoḳsan beş Cumāde'l-ūlā'sında ma'zūl ve yirlerine Erżurūmī 'Abdü'l-laṭīf Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Burusa pāyesi żamīmesiyle Aḳ Maḥmūd Efendi yirine Ġalaṭa ḳażāsı rıżā-dādeleri olup yüz Ṣafer'inde 'azl ve yirlerine sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ḫalīl Efendi vaṣl olındı. Yüz bir Ẕi'l-ḳa'de'sinde Fenārī-zāde Seyyid Aḥmed Efendi yirine bi'l-fi'l maḥrūsa-i Burusa ḳażāsı 'ināyet olınup yüz üç Muḥarrem'inde mün'azil ve yirlerine Atbāzārī Aḥmed Efendi vāṣıl oldı. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde 'Ārif 'Abdü'l-bāḳī Efendi üzerinden Biġa ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınmış idi. Yüz dört Cumāde'l-ūlā'sında Bosnevī Ḳassām Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Ḳarīn-ābād ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınup yüz beş Cumāde'l-ūlā'sında sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle selefleri Fenārī-zāde Efendi yirine Mekke-i Mu'aẓẓama ḳażāsı ile ta'ẓīm olınduḳlarında arpalıḳlarından Ḳarabiġa [**99**[a]] ḳażāsı Ḳarabacaḳ Meḥemmed Efendi'ye ve Ḳarīn-ābād ḳażāsı Bālī-zāde Meḥemmed Efendi'ye virildi. Yüz yedi Muḥarrem'inde munfaṣıl ve ol manṣıb-ı celīle Mıṣr ḳāḍīsi Kürd 'Alī Efendi nā'il oldı ve anlaruñ yirine Ḳadrī-zāde 'Abdu'llāh Efendi vāṣıl oldı. Sene-i mezbūre Cumāde'l-āḫire'sinde ḫalef-i sālifleri Ḫalīl Efendi üzerinden Biġadic ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup sene-i merḳūme Ramażān'ında Ḳarṣ-ı Ẕü'l-ḳadriyye ḳażāsı daḫı ilḥāḳ olınmış idi. Yüz on Rebī'ü'l-āḫir'inde selef-i sālifleri 'Ārif Efendi yirine[1] Dārü's-salṭana ḳażāsı iḥsān olınduḳda arpalıḳlarından Biġadic ḳażāsı seleflerine ve Ḳarṣ-ı Ẕü'l-ḳadriyye ḳażāsı Bekrī-zāde Aḥmed Efendi'ye virildi. Sene-i meẕkūre[2] Ẕi'l-ḳa'de'sinde ma'zūl ve yirlerine es-Seyyid Meḥemmed Dede Efendi ḥażretleri ḳāḍī-i İstanbul oldı. Bunlara ḫalefleri arpalıḳları Gemlik ve Mudanya ḳażāları ta'yīn olındı. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken yüz on dört Rebī'ü'l-evvel'inüñ on yedinci güni intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa isti'cāl eyledüklerinde Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında defn olındılar. Maḥlūl olan arpalıḳlarından Mudanya ḳażāsı Başmaḳcı-zāde Seyyid 'Alī Efendi ḥażretlerine ve Gemlik ḳażāsı Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid Muṣṭafā Efendi ḥażretlerine tevcīh olındı.

1 R 114a.
2 meẕkūre H: mezbūre R.

Mevlānā-yı merḳūm "Muḥarrem-zāde Efendi" dimekle[1] ma'lūm, memdūḥü'l-ḫiṣāl, maḥmūdü'l-fi'āl, ḫoş-nüvīs, ṣāḥib-i ṭab'-ı selīs idi.

Ḥācī Yūsuf-zāde 'Abdu'llāh Efendi

el-Mevlā 'Abdu'llāh ibnü'l-mevlā Aḥmed. Ṭabaḳa-i Sulṭān İbrāhīm Ḫānī 'ulemāsından tercemeleri *Cild-i Evvel*'de taḥrīr olınan Ḥācī Yūsuf-zāde Aḥmed Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi ve maḫdūm-ı ḫıredmendi 'Abdu'llāh Efendi'dür. Taḥṣīl-i ser-māye-i 'ilm ü 'irfāna himmet ve Şeyḫü'l-İslām Bahāyī Efendi'den nā'il-i şeref-i mülāzemet olup[2] devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ seksen Rebī'ü'l-āḫir'inde Seyrek-zāde 'Āṣım Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Buḫāriyye Medresesi ḫāriciyle kām-revā, seksen beş Muḥarrem'inde 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi yirine Monlā Ḳırımī Medresesi i'ṭā olındı. Seksen altı Şevvāl'inde Ḳabaṣaḳal Aḥmed Efendi yirine Ḳāḍī 'Abdü'l-ḥalīm Medresesi ile tekrīm olınup seksen sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ḳaramanī Aḥmed Efendi yirine Monlā Gürānī Medresesi erzānī görildi. Ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde 'Alī Efendi-zāde Meḥemmed Efendi yirine Sekbān 'Alī Medresesi'ne mevṣūl, ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde Kerāsteci-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biriyle nā'ilü'l-me'mūl olmışlar idi. Sene-i mezbūre Ṣa'bān'ında Ḳarabāġī Yūsuf Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Yaḥyā Efendi Medresesi in'ām olınup ṭoḳsan ṭoḳuz Muḥarrem'inde Çivi-zāde 'Aṭā'u'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine 'Alī Paşa-yı Cedīd Medresesi ile ḳadr ü menziletleri mezīd olmış idi. Yüz Rebī'ü'l-evvel'inde Celeb Ḥasan Efendi yirine Üsküdar'da vāḳı'a Mihrümāh Sulṭān Medresesi iḥsān, yüz iki Receb'inde Yek-çeşm Süleymān Efendi yirine Ṣāniye-i Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi'ne şāyān oldılar. Yüz altı Muḥarrem'inde Rodosī Ebū Bekr Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ biriyle talṭīf, yüz yedi Receb'inde Gelibolılı Maḥmūd Efendi yirine Ḳuds-i Şerīf ḳażāsıyla teşrīf olınmışlar idi. Yüz sekiz Şevvāl'inde ma'zūl ve yirlerine Tefsīrī-zāde Meḥemmed 'Aṭā'u'llāh Efendi mevṣūl oldı. Yüz on dört Muḥarrem'inde Muṣāḥib Paşa İmāmı İbrāhīm Efendi yirine Şām-ı dārü's-selām ḳażāsıyla ikrām olınup icrā-yı aḥkām ile güẕārende-i eyyām iken sene-i mezbūre Rebī'ü'l-āḫir'inde rebī'-i ḥayātı āḫir ve seyr-i nev-

1 dimekle H: dinmekle R.
2 olup H: eyleyüp R.

bahār-ı ʿālem-i envār ile mütefāḫir olup belde-i meẕkūrede Bilāl-i Ḥabeşī ḥażretleri civārlarında defn olındı. Manṣıb-ı münḥal Bosnevī Süleymān Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı mezbūr "Ḥācī Yūsuf-zāde Efendi" dimekle[1] meşhūr, nīk-nefs ü ṣāfī-fu'ād, mü'min-i pāk-iʿtiḳād idi.

Uzun Süleymān Efendi [Begḫān Sulṭān Ḫˇācesi]

el-Mevlā Süleymān. Belde-i [**99**[b]] Diyārbekr'den bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olduḳdan ṣoñra dārü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve ṭarīḳ-ı resmīye ʿazīmet ile ʿulemānuñ birinden mülāzım[2] ve rāh-ı tedrīse ʿāzim olup ḳaṭʿ-ı nişīb ü firāz ve seyr-i merāḥil-i dūr u dirāz iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl iken biñ ṭoḳsan iki Ẕi'l-ḳaʿde'sinde Resūl Efendi Birāder-zādesi es-Seyyid Meḥemmed Reşīd Efendi maḥlūlinden Muḥarrem Aġa Medresesi'ne ḫāric ile ʿāric, ṭoḳsan altı Rebīʿü'l-evvel'inde Şaʿbān Efendi ḥażretleri yirlerine Dizdāriyye Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Resūl-zāde Aḥmed Efendi yirine Pervīz Efendi Medresesi virilüp yüz Ṣafer'inde Yek-çeşm Ḥüseyn Efendi yirine Dāmād Efendi Medresesi ile ber-murād olup yüz üç Ramażān'ında Kevākibī-zāde Muṣṭafā Efendi yirine[3] Etmekci-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde oldılar. Yüz altı Muḥarrem'inde Ebu's-suʿūd-zāde ʿAbdü'l-bāḳī Efendi yirine İbrāhīm Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr eyleyüp yüz yedi Rebīʿü'l-evvel'inde Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde Enes Efendi yirine[4] Diyārbekr pāyesi żamīmesiyle Ṭrablus-ı Şām ḳażāsı inʿām olınmış idi. Yüz ṭoḳuz Receb'inde maʿzūl ve yirlerine ʿAbdu'llāh Efendi mevṣūl oldı. Yüz on üç Rebīʿü'l-evvel'inde Kerpiçci-zāde Meḥemmed Efendi yirine Lefḳoşa ḳażāsı ʿināyet olınup yüz on dört Rebīʿü'l-āḫir'inde manṣıb-ı ḥayātdan daḫı[5] munfaṣıl ve ʿālem-i ʿuḳbāya vāṣıl olduḳlarında manṣıb-ı maḥlūle İzmirī Muṣṭafā Efendi nā'il oldı.

---

1 dimekle H: dinmekle R.
2 R 114b.
3 yirine H: yirlerine R.
4 yirine H: yirlerine R.
5 daḫı R: -H.

Mevlānā-yı mezbūr Begḫān Sulṭān etbāʿına muʿallim taʿyīn olınmaġla "Begḫān Sulṭān Ḫˇācesi Uzun Süleymān Efendi" dimekle[1] meşhūr, ḥiṣṣedār-ı maʿārif ü ʿulūm, ḥüsn-i ḫulḳla maʿlūm idi.

Luṭfī-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed bin Luṭfu'llāh. ʿUlemā-yı devlet-i Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'den tercemesi sebḳ iden Luṭfī-zāde Aḥmed Efendi'nüñ birāder-i kihter-i ḫıredmendi Meḥemmed Efendi'dür. Gülbün-i vücūdı ḫāk-i pāk-i Edrine'den ẓāhir olup[2] levāzım-ı ṭarīḳı iʿdād ve ʿulemānuñ birinden mülāzemetle ber-murād olduḳdan ṣoñra devr-i medāris-i muʿtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl iken biñ yetmiş Cumāde'l-ūlā'sında Kebābcı-zāde Aḥmed Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥmiyye-i Edrine'de Müteredddīn Medresesi ḫāriciyle kām-revā, yetmiş üç Ramażān'ında Bekr Çelebi-zāde Meḥemmed Efendi yirine Orūc Paşa Medresesi sezā görildi. Yetmiş sekiz Receb'inde Çuḳacı Ḥācī Medresesi virilüp yetmiş ṭoḳuz Şevvāl'inde İbrāhīm Paşa Medresesi'ne gelüp seksen dört Ṣafer'inde Mīr-i Mīrān Medresesi iḥsān olınup bu üç rütbede selefleri Meḥemmed Efendi'yi taʿḳīb itdiler. Seksen altı Cumāde'l-ūlā'sında Bustāncı-zāde Aḥmed Efendi yirine Sirāciyye Medresesi'ne taḥrīk olınup seksen ṭoḳuz Receb'inde selef-i sālifleri Kebābcı-zāde Efendi yirine Ṭaşlıḳ Medresesi tevcīh olınmış idi. Ṭoḳsan Ṣafer'inde Cāmiʿ-i ʿAtīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḳaʿde'sinde Ḥalebiyye Medresesi'nde basṭ-ı seccāde-i ders ü taḥḳīḳ eyleyüp bu iki medresede selef-i sālifleri Bustāncı-zāde Efendi'yi taʿḳīb itmişler idi. Ṭoḳsan beş Rebīʿü'l-āḫir'inde selefi Kebābcı-zāde Efendi yirine Üçşerefeli Medresesi Ūlāsı'na mevṣūl, yüz Muḥarrem'inde Edrine Dārü'l-ḥadīṯi'ne vuṣūl buldılar. Yüz bir Cumāde'l-āḫire'sinde Edrine Bāyezīdiyyesi ile ḳadri mezīd olup yüz dört Rebīʿü'l-evvel'inde maḥmiyye-i merḳūmede Sulṭān Selīm Ḫān-ı[3] Ṯānī Medresesi erzānī görilüp bu üç rütbede daḫı selef-i sālifleri Bustāncı-zāde Efendi'yi taʿḳīb eylediler. Yüz beş Cumāde'l-ūlā'sında sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi[4] tevḳītiyle Arıḳ-zāde **[100ᵃ]** Meḥemmed Efendi yirine Medīne-i Münevvere ḳażāsı ʿināyet olınup yüz yedi Muḥarrem'inde munfaṣıl ve yirlerine Yaḥyā-zāde Aḥmed Efendi ḥażret-

1 dimekle H: dinmekle R.
2 ẓāhir olup H: ẓuhūr ve R.
3 Selīm Ḫān-ı H: Selīm-i R.
4 R 115a.

leri[1] nā'il olmışlar idi. Yüz sekiz Şa'bān'ında Ḥışn-ı Manṣūrī-zāde Aḥmed Efendi üzerinden Ḫavāṣṣ-ı Maḥmūd Paşa ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olındı. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz on dört Cumāde'l-ūlā'sınuñ on üçinci güni intiḳāl ve civār-ı raḥmet-i Raḥmān'a irtiḥāl eylediler[2]. Maḥlūl olan arpalıḳları Ḳara Ḫalīl Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr "Luṭfī-zāde Efendi" dimekle[3] meşhūr, ḫoş-ṣoḥbet, ḳābil-i üns ü ülfet idi.

Emru'llāh Efendi {Emrī}

el-Mevlā Emru'llāh bin Naṣūḥ. Vilāyet-i Anaṭolı'da Lārende ḳażāsından ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr itdükde[4] dārü'l-mülk-i İstanbul'a vāṣıl ve esātiẕe-i 'aṣr mecālis-i ifādelerine dāḫil olduḳdan ṣonra Fāżıl Süleymān Efendi'den mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'āzim olup devr-i medāris ve 'aḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken biñ seksen beş Ramażān'ında Lüḥūmī 'Alī Efendi yirine Behrāmiyye Medresesi ḫāriciyle kām-revā olmışlar idi. Seksen yedi Ramażān'ında Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ṣāniye-i İbrāhīm Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Ḳāmetī-zāde Şeyḫī Meḥemmed Efendi yirine Ferhād Paşa Medresesi virilüp ṭoḳsan iki Receb'inde Ṭrabzonī es-Seyyid Maḥmūd Efendi yirine Emre Ḫˇāce Medresesi'ne gelüp ṭoḳsan beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi merḥūmuñ medīne-i Üsküdar'da binā itdükleri medrese-i cedīdeye [5] اول مدرس درس بها oldılar. Ṭoḳsan sekiz Rebī'ü'l-evvel'inde Bekrī-zāde Aḥmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ birine i'tilā eyleyüp ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Ḳara Ḫalīl Efendi yirine Sinān Paşa Sulṭānı Medresesi erzānī görilmiş idi. Sene-i meẕkūre[6] Ramażān'ında Ṣarı Aḥmed Efendi maḥlūlinden Rüstem Paşa, yüz Cumāde'l-ūlā'sında selef-i sālifleri Ḳara Ḫalīl Efendi yirine Zāl Paşa Medreseleri sezā, yüz bir Rebī'ü'l-evvel'inde

1 ḥażretleri H: -R.
2 eylediler H: eyledi R.
3 dimekle H: dinmekle R.
4 itdükde H: idüp R.
5 "Burada ders okutan ilk müderris."
6 meẕkūre H: mezbūre R.

ḥālen meşīḫat-i İslāmiyye'den munfaṣıl Ebū İsḥāḳ[1] İsmā'īl Efendi ḥażretleri yirlerine Maḥmūd Paşa Medresesi i'ṭā olındı. Yüz iki Şevvāl'inde Celeb Ḥasan Efendi yirine Sulṭān Selīm-i Ḳadīm Medresesi ile tekrīm, yüz beş Ṣafer'inde selef-i sālifleri Şeyḫī Meḥemmed Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'den biriyle ta'ẓīm olınmışlar idi. Yüz altı Ẕi'l-ḥicce'sinde selef-i sālifleri Ḥasan Efendi yirine Yeñişehr ḳażāsı ḥüḳūmeti tefvīż olınup yüz yedi Ẕi'l-ḥicce'sinde ma'zūl ve yirlerine Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid Fetḥu'llāh Efendi mevṣūl oldı. Yüz on iki Rebī'ü'l-āḫir'inde Rodosī Ebū Bekr Efendi üzerinden Balya ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınmış idi. Yüz on üç Şevvāl'inde sālifü'ẕ-ẕikr Seyyid Feyżu'llāh Efendi İmāmı Meḥemmed Efendi yirine Ḥalebü'ş-şehbā ḳażāsı 'ināyet olınup arpalıḳları Ṣa'rānī-zāde 'Abdü'l-vehhāb Efendi'ye virildi. Yüz on dört Cumāde'l-ūlā'sında ḳāżī iken dā'in-i ecel müteḳāżī ve ḳażā-yı vācibü'l-edā-yı cāna rāżī olduḳlarında belde-i meẕkūre mezāristānında defn olınup yirlerine 'Abdü'l-ḥalīm-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi ḳāḍī oldı.

Mevlānā-yı mezbūr ehl-i 'ilm ve ṣāḥib-i şu'ūr, sezāvār-ı envā'-ı mekrümet, merd-i ṣāḥib-i ḥayṯiyyet idi.

Āṯārlarından Emrī maḫlaṣı ile eş'ārları olup bu şi'r nümūne-i güftār-ı dürer-bārlarıdur:

Naẓm

Temennā-yı sürūr-ı sīne vaṣl-ı gül-'iẕār özler
Güşād-ı ġonçe-i ümmīd-i dil faṣl-ı bahār özler[2]

Dili āvīze-i fitrāk-i zülf itmek murād itmiş
Süvār-ı esb-i nāzım şimdi naḫcīr-i şikār özler

Şeb-i tārīk-i hicr içre ḳalupdur göñlimüz tenhā
Ḫayāl-i rişte-i zülfüñ gibi bir ġam-güsār özler

Semend-i intiẓār-ı ṭab'-ı Emrī olmış āmāde
Cihān-peymā-yı 'ışḳuñdur ki dā'im reh-güẕār özler

1 Ebū İsḥāḳ H: -R.
2 R 115b.

Menteş-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi

el-Mevlā 'Abdu'r-raḥmān ibnü'l-mevlā Maḥmūd. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemesi *Cild-i Evvel*'de **[100b]** silk-i taḥrīre keşīde ḳılınan Menteş-zāde Maḥmūd Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ercmendi 'Abdu'r-raḥmān Efendi'dür. Maḥrūsa-i Burusa'dan bedīd ve nā'il-i temyīz-i siyāh u sefīd olduḳda taḥṣīl-i meleke-i isti'dād ve hem-şehrīsi Maḥmūd-zāde Meḥemmed Efendi'nüñ Medīne-i Münevvere teşrīfinden mülāzemetle ber-murād olup ṭayy-ı merāḥil-i ṭarīḳ iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan Muḥarrem'inde masḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i merḳūmede Perī-peyker Medresesi ḫāricine 'āric, ṭoḳsan iki Muḥarrem'inde Pür-ḳalem-zāde Ḫˇācesi Meḥemmed Efendi yirine Çendīk Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Ṭoḳsan beş Rebī'ü'l-evvel'inde Bādincānī Meḥemmed Efendi yirine Mollā Ḫusrev Medresesi virilüp ṭoḳsan sekiz Muḥarrem'inde selefi Pür-ḳalem-zāde Ḫˇācesi yirine Monlā Yegān Medresesi iḥsān olınup ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde Ḳahveci-zāde Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Veliyyü'd-dīn-zāde Aḥmed Paşa Medresesi i'ṭā, yüz iki Ẕi'l-ḥicce'sinde birāderi 'Abdü'r-raḥīm Efendi maḥlūlinden 'Īsā Beg Medresesi sezā görildi. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz on dört Cumāde'l-ūlā'sında irtiḥāl ve 'ālem-i ervāḥa isti'cāl eyleyüp maḥrūsa-i merḳūmede Bıñarbaşı Mezāristānı'nda defn olınup medrese-i maḥlūlesi 'Abdī Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı merḳūm dā'ire-nişīn-i erbāb-ı fühūm, "Menteş-zāde Efendi" dimekle[1] şehīr ve bu 'unvānla ma'lūm-ı ṣaġīr ü kebīr idi.

Şeyḫü'l-İslām Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed ibnü'ş-Şeyḫ Maḥmūd ibn[2] Aḥmed. Maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye ḥıṣnı ebvābından Yediḳulle ḳapusı dāḫilinde el-Ḥāc Evḥad Cāmi'-i Şerīfi ḳurbinde sākin-i erbāb-ı ṣanāyi'den ṣan'at-ı dibāġate beẕl-i mechūd iden Şeyḫ Maḥmūd'uñ gevher-i ṣadef-i nesebi ve ḥā'iz-i feżā'il-i vehbī vü mükteseb Şeyḫü'l-İslām Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi ḫıdmetleridür[3]. Ḥā'iz-i ser-māye-i isti'dād ve bāliġ-i mertebe-i 'aḳl-ı müstefād olduḳlarında esātiẕe-i

1 dimekle H: dinmekle R.
2 ibn H: bin R.
3 ḫıdmetleridür H: ḥażretleridür R.

'aṣrdan ibtidā Cerrāḥ Şeyḫi Maḥmūd Efendi'den ba'dehu Uzun Ḥasan Efendi ve A'rec Efendi ve Ṭarsusī Efendiler'den taḥṣīl-i ma'ārif ü 'ulūm ve tekmīl-i levāzım-ı manṭūḳ u mefhūm eyleyüp envā'-ı dāniş ü 'irfānla ber-murād ve dürretü't-tāc-ı erbāb-ı isti'dād olmışlar idi. Biñ elli yedi Rebī'ü'l-āḫir'inde Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi'nüñ def'a-i ṣāniye ṣadāret-i Rūm'a teşrīflerinden mülāzım ve ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳ-ı tedrīse 'āzim olup 'alā-ḥasebi'l-'āde ve ṭayy-ı merāḥil-i ifāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ altmış yedi Muḥarrem'inde Köprili-zāde Aḥmed Paşa yirine Aḥmed Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā olup altmış sekiz Muḥarrem'inde Bālī-zāde Emīni Aḥmed Efendi yirine Meḥemmed Aġa Dārü'l-ḥadīṯi'ne taḥrīk olınup altmış ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Şemsü'd-dīn Efendi yirine Ḳāḍī 'Abdü'l-ḥalīm Medresesi ile tekrīm olındılar. Yetmiş Receb'inde 'Uşşāḳī-zāde es-Seyyid 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Ūlā-yı Ḫusrev Ketḫudā Medresesi'ne gelüp yetmiş bir Ramażān'ında [1]Muṣlī Çāvuş-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Sekbān 'Alī Medresesi virilmiş idi. Yetmiş iki Şevvāl'inde Fāżıl Süleymān Efendi yirine Ḥaremeynü'ş-Şerīfeyn evḳāfı[2] müfettişligi iḥsān olınduġından mā'adā selefleri[3] Muṣṭafā Efendi yirine Ḳoca Muṣṭafā Paşa Medresesi'ne revnaḳ-baḫşā olup yetmiş üç Receb'inde Ṭavīl 'Oṯmān Efendi yirine Ġażanfer Aġa Medresesi'ne zīnet-efzā oldılar. Yetmiş dört Cumāde'l-āḫire'sinde Ṭosyevī Meḥemmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine sāye ṣalup sene-i mezbūre Receb'inde Mūsā-zāde 'Abdü'l-ḥalīm Efendi yirine Ḳalender-ḫāne Medresesi'ne ḫırām itmişler idi. Yetmiş beş Muḥarrem'inde Ḥācī-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Şeh-zāde Medresesi'nde miḥrāb-nişīn-i ders ü ifāde, yetmiş altı Rebī'ü'l-evvel'inde Medāris-i Süleymāniyye'nüñ birinde feyż-baḫş-ı erbāb-ı istifāde olup sene-i mezbūre Şevvāl'inde Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymān Ḫānī erzānī görilüp bu iki rütbede selefleri Ḥācī-zāde Efendi'yi ta'ḳīb itmişler idi. Yetmiş yedi Ramażān'ında Uzun 'Abdu'llāh Efendi **[101[a]]** yirine Şām-ı şeref-encām ḳażāsında murabba'-nişīn-i mesned-i aḥkām olup yetmiş ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında ma'zūl ve yirlerine Bahāyī Birāderi Yaḥyā Efendi mevṣūl oldı. Bunlara Yanbolı ma'a'n-nevāḥī ḳażāları arpalıḳ virildi. Seksen bir Rebī'ü'l-evvel'inde Velī-zāde Aḥmed Efendi yirine Edrine ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınmış idi. Seksen üç Ṣafer'inde 'azl ve yirlerine Ed-

1 Ramażān'ında H: Şa'bān'ında R.
2 evḳāfı H: -R.
3 R 116a.

rineli Aḥmed Efendi vaṣl olınup bunlara Sulṭānḥiṣārı ḳażāsı żamīmesiyle Ḥāfıẓ ʿAbdu'r-raḥmān Efendi üzerinden Menemen maʿa Foçalar ḳażāları arpalıḳ taʿyīn olındı. Seksen beş Rebīʿü'l-āḫir'inde ʿAbdü'r-raḥīm-zāde Meḥemmed Efendi yirine ḳażā-yı Ḳosṭanṭıniyye tevcīhiyle vāṣıl-ı ümniyye olduḳlarında arpalıḳlarından Sulṭānḥiṣārı ḳażāsı seleflerine ve Menemen maʿa Foçalar ḳażāları ṯāniyen selefleri ʿAbdu'r-raḥmān Efendi'ye virildi. Seksen altı Cumāde'l-ūlā'sında munfaṣıl ve maḳām-ı ḥükūmetlerine Beyāżī-zāde Aḥmed Efendi vāṣıl olup bunlara Mīrzā Meḥemmed Efendi üzerinden Midilli ve Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretleri üzerlerinden Cisr-i Ergene ve Vize ḳażāları arpalıḳ taʿyīn olındı. Ṭoḳsan Rebīʿü'l-āḫir'inde selefleri ʿAbdü'r-raḥīm-zāde Efendi yirine Anaṭolı ṣadrı müyesser olduḳda arpalıḳları seleflerine tevcīh olındı. Ṭoḳsan iki Cumāde'l-āḫire'sinde gūşe-güzīn-i ʿuzlet ve yirlerine Kebīrī-zāde Muṣṭafā Efendi mesned-ārā-yı ṣadāret oldı. Bunlara ḫalefleri arpalıḳları Ḳuşaṭası ve Yalaḳ-ābād ve Aṭranos ḳażāları taʿyīn olındı. Sene-i mezbūre[1] Ẕi'l-ḳaʿde'sinde Sirke-zāde İbrāhīm Efendi maḥlūlinden İnegöl-i Burusa ve Lefke ḳażāları daḫı żamīme-i revātibleri ḳılındı. Ṭoḳsan dört Rebīʿü'l-evvel'inde Rūmili ṣadāreti pāyesi ʿināyet olınmış idi. Ṭoḳsan beş Rebīʿü'l-āḫir'inde arpalıḳları Minḳārī-zāde Efendi Dāmādı Muṣṭafā Efendi maḥlūlinden Gelibolı ve Sulṭānḥiṣārı ḳażālarına tebdīl ve Ḳuşaṭası ve Yalaḳ-ābād ḳażālarıyla Öreke-zāde Aḥmed Efendi ve İnegöl-i Burusa ḳażāsı ile Ḫān-zāde Ḫˇācesi Muṣlī[2] Efendi tebcīl ḳılınup Lefke ve Aṭranos ḳażāları ḳużāt-ı ḳaṣabāta virildi. Ṭoḳsan yedi Ẕi'l-ḳaʿde'sinde Gelibolı ve Sulṭānḥiṣarı ḳażāları meşīḫat-i İslāmiyye'den munfaṣıl ʿAlī Efendi'ye arpalıḳ taʿyīn olınup bunlara selef-i sālifleri ʿAbdü'r-raḥīm-zāde Efendi üzerinden Keşān ve Gümülcine ve Cisr-i Ergene ḳażāları bedel virildi. Ṭoḳsan sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinüñ yigirmi ikinci güni İmām-ı Sulṭānī İbrāhīm Efendi yirine biʿl-fiʿl Rūm-ı cennet-rüsūm ṣadāretiyle vāṣıl-ı müntehiyyü'l-merūm olmışlar iken māh-ı mezbūruñ yigirmi sekizinci güni Şeyḫü'l-İslām Anḳaravī Meḥemmed Efendi vāṣıl-ı ʿālem-i[3] ʿuḳbā olduḳda ṣadr-ı fetvā bunlara sezā ve yirleri ṯāniyen Ebū Saʿīd-zāde Feyżu'llāh Efendi'ye iʿṭā olındı. Ḫāl-i faḳīr-i cāmiʿü'l-ḥurūf Mecdī Meḥemmed Efendi didügi tārīḫdür:

1 mezbūre H: meẕkūre R.
2 Muṣlī H: Muṣṭafā R.
3 R 116b.

Mıṣrā'

بوده هر قول محمد و عليه الفتوى[1]

Ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde arpalıḳlarını kendüler Aḳ Maḥmūd Efendi'ye tevcīh buyurdılar. Sene-i meẕkūre Rebī'ü'l-āḫir'inüñ sekizinci güni 'uzlet-güzīn ve ol maḳām-ı refī'ada Ḫˇāce es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi mesned-nişīn oldı. Māh-ı merḳūmuñ yigirmi yedinci güni ḫalefleri yirine ṯāniyen şeyḫü'l-İslām ve maḳām-ı fetvāya ḳıyām itmişler idi. Yüz bir Ramażān'ında sābıḳā[2] İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretleri üzerlerinden Üsküdar ḳażāsı arpalıġıyla miḥrāb-nişīn-i zühd ü taḳvā ve yirlerine ḫalef-i sālifleri Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi mesned-nişīn-i ifāde vü iftā oldılar. Yüz iki Ramażān'ında arpalıḳları Ruhā Müftīsi-zāde Muṣṭafā Efendi manṣıbı olan Ḳayṣeriyye ḳażāsına tebdīl ve belde-i meẕkūre ḳāḍīsi Muṣṭafā Efendi Üsküdar ḳażāsına naḳl ü taḥvīl ḳılındı. Yüz on dört Cumāde'l-ūlā'sında Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi üzerinden **[101b]** Ḳonya ḳażāsına tebdīl ve Ḳayṣeriyye ḳażāsıyla Evliyā Meḥemmed Efendi tebcīl ḳılındı. Bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām u leyāl iken sene-i mezbūre Receb'inüñ on beşinci İṯneyn güni vaḳt-i ṣalāt-ı ṣubḥda füc'eten intiḳāl ve raḥmet-i Raḥmān'a ittiṣāl eyleyüp medreseleri sāḥasında i'dād itdükleri maḥalde defīn-i zīr-i zemīn ḳılındılar. Maḥlūl olan arpalıḳları ber-vech-i mevleviyyet Bālī-zāde Meḥemmed Efendi'ye 'ināyet olındı.

Mevlānā-yı sālifü'l-beyān *eskenehu'llāhu fī-ġurefi'l-cinān,*[3] envā'-ı 'ulūm ile ma'lūm, meḥāsin-i ef'ālle mevsūm, mā-lā-ya'nīden mu'riż, meşāġil-i nāfi'aya mütemaḥḥıż, eyyām-ı ḥükūmetinde ḥuḳūḳ-ı 'ibāddan mütecānib ve tesviye-i umūr-ı enāma rāġıb, Aṣma'ī'l-fuṣāḥa, Bermekī's-semāḥa, ẕāt-ı bī-mu'ādil, ḳalīlü'l-mümāṯil, 'arṣa-i feżā'ilde 'alem, ẕāt-ı ma'mūr u mükerrem idi.

Āṯār-ı 'ilmiyyelerinden fenn-i lāzımu'l-intisāb-ı naḥvde *Tertīb-i Cemīl* ismiyle mevsūm te'līf ve eṯer-i laṭīflerinden ġayrı manẓūrları olan kütüb-i fünūn hevāmişi āṯār-ı ḳalem-i 'anberīn-raḳamlarıyla meşḥūn olurdı.

1 "Mehmed'in her sözü bir fetvaya dönüştürülmüştür."
2 sābıḳā R: -H.
3 "Allah onu cennet odalarına yerleştirsin."

Āṯār-ı ḫayriyyelerinden sa'ādet-ḫāneleri civārında medrese-i celīleleri vardur. el-Ān dār-ı 'ilm ü taḥṣīl ve kār-ḫāne-i erbāb-ı kemāl ü tekmīldür.

Şekera'llāhu sa'yehü'l-mevfūr.[1]

Kātib Ḳara İbrāhīm Efendi

el-Mevlā İbrāhīm bin Meḥemmed bin Ṣa'bān. Ḥamīdī'dür. Zümre-i yeñiçeriyāndan Meḥemmed nām bir merdüñ veledi iken tevfīḳ-ı Ḫudā ile dārü'l-mülk-i Ḳosṭanṭıniyye'ye ḳudūm ve 'ulemā-yı 'aṣrdan taḥṣīl-i levāzım-ı manṭūḳ u mefhūm eyleyüp Coġrāfī Ebū Bekr Efendi'den mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olmış idi. Devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken biñ yüz altı Cumāde'l-āḫire'sinde Ḥāfıẓ Yūsuf Efendi yirine Edrineḳapusı'nda Meḥemmed Paşa Medresesi ḫāricine 'āric, yüz on Cumāde'l-āḫire'sinde yirlerinde ḥareket-i miṯliyye i'tibārıyla mübtehic olmış idi[2] güẕārende-i eyyām iken biñ yüz on dört Ramażān'ınuñ onıncı güni ders ü devri tamām ve 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām itdükde medrese-i maḥlūlesi Yaġlıḳcı-zāde Meḥemmed Efendi'ye in'ām olındı.

Mevlānā-yı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı rüsūm olup niçe zamān maḥākimde kitābet ḫıdmetinde olmaġın "Kātib Ḳara İbrāhīm Efendi" dimekle[3] şehīr ve bu 'unvānla ma'lūm-ı ṣaġīr ü kebīr idi. Evāḫir-i 'ömrinde cünūn marażına mübtelā olup ol ḥāletde 'azm-i 'ālem-i 'uḳbā eyledi.

Evliyā Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. "Medīnetü'l-'uşşāḳ" dimekle[4] meşhūr olan belde-i Sinob'a mensūb ve nükhet-i meḥāsin-i aḫlāḳa maḥbūb[5]ü'l-ḳulūb olup taḥṣīl-i biżā'a-i 'ilmiyye içün dārü'l-mülk-i İstanbul'a ḳudūm ve tekmīl-i levāzım-ı manṭūḳ u mefhūm eyleyüp Şeyḫü'l-İslām Bahāyī Efendi'nüñ şeref-i mülāzemetlerine ẓafer bulduḳdan ṣoñra ṣadr-ı a'ẓam-ı sābıḳ Merzifonī Ḳara Muṣṭafā Paşa āsitānesine intisāb ve şeref-i mülāzemetlerin iktisāb eylemiş idi. Biñ yetmiş yedi Ẕi'l-ḳa'de'sinde Mekkī Meḥemmed Efendi yirine Fīrūz Aġa Medresesi

1 "Allah onun çok çalışmasının mükâfatını versin."
2 olmış idi R: olup H.
3 dimekle H: dinmekle R.
4 dimekle H: dinmekle R.
5 R 117a.

ḫāriciyle kām-revā, yetmiş ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Ḳızıl Mūsā Efendi yirine Ṣāniye-i[1] Ḫusrev Ketḫudā Medresesi i'ṭā olındı. Seksen Rebī'ü'l-āḫir'inde Emīr-i Buḫārī Şeyḫi Dāmādı Seyyid Aḥmed Efendi yirine Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi Medresesi virilüp seksen bir Muḥarrem'inde A'rec-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Ġażanfer Aġa Medresesi sezā, sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinde Rıfḳī Meḥemmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine i'tilā eyleyüp seksen üç Muḥarrem'inde Ṣa'rānī-zāde 'Abdü'l-vehhāb Efendi yirine Dārü'l-ḥadīṯ-i Sinān Paşa, seksen dört Receb'inde selef-i sālifleri Rıfḳī Efendi yirine Zāl Paşa Medreseleri'ne irtiḳā itmişler idi. Seksen altı Ṣa'bān'ında Ḳabaṣaḳal Aḥmed Efendi yirine Ayaṣofıyya-i Kebīr Medresesi ile tevḳīr olınup seksen sekiz Ṣa'bān'ında Bolevī Birāderi 'Alī Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ biriyle tekmīl-i devre-i merāṭib itdiler. Ṭoḳsan bir Rebī'ü'l-āḫir'inde Bosnevī Ḳassām Meḥemmed Efendi yirine Şām-ı dārü's-selām ḳażāsı in'ām olınup ṭoḳsan iki Ẕi'l-ḳa'de'sinde ma'zūl ve yirlerine Ṣaydī Yūsuf Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan dört Cumāde'l-āḫire'sinde Anṭāḳıyyeli Muṣṭafā Efendi yirine maḥmiyye-i Edrine ḳażāsı iḥsān olınup ṭoḳsan beş Receb'inde mün'azil ve yirlerine **[102[a]]** Şāriḥ-i *Mülteḳā* Seyyid Meḥemmed Efendi nā'il oldı. Bunlara selefleri Anṭāḳıyyeli Efendi üzerinden Bolı ma'a Ḳoñurapa ḳażāları arpalıḳ virildi. Ṭoḳsan sekiz Cumāde'l-āḫire'sinde Kerpiçci-zāde Meḥemmed Efendi 'azlinden arpalıḳları masḳaṭ-ı re'sleri[2] olan Sinob ḳażāsına tebdīl olınup Bolı ma'a Ḳoñurapa ḳażāları ḳużāt-ı ḳaṣabāta tevcīh olındı. Yüz bir tārīḫinde İstanbul pāyesiyle mükerrem ḳılınup yüz üç Şevvāl'inde Ḫān-zāde Ḫˇācesi Muṣlī Efendi yirine bi'l-fi'l Dārü's-salṭana ḳażāsı 'ināyet olınduḳda arpalıḳları seleflerine virildi. Yüz dört Ṣa'bān'ında munfaṣıl ve maḳām-ı ḥükūmetlerine Tevfīḳī-zāde Meḥemmed Efendi vāṣıl oldı. Bunlara Anaṭolı pāyesi żamīmesiyle ḫalefleri arpalıġı Güzelḥiṣār ḳażāsı ta'yīn olındı. Yüz sekiz Rebī'ü'l-evvel'inde Fenārī-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Gelibolı ve Bāḳī-zāde İsmā'īl Efendi üzerinden Kirmastı ḳażāları daḫı żamīme-i revātibleri ḳılındı. Sene-i mezbūre Cumāde'l-ūlā'sında Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirlerine bi'l-fi'l Anaṭolı ṣadāreti iḥsān olınduḳda[3] arpalıḳları seleflerine şāyān görildi. Yüz ṭoḳuz Ṣa'bān'ın-

1 Ṣāniye-i H: -R.
2 re'sleri H: re'si R.
3 ḳılındı. Sene-i mezbūre Cumāde'l-ūlā'sında Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirlerine bi'l-fi'l Anaṭolı ṣadāreti iḥsān olınduḳda H: ḳılınduḳda R.

da müteḳā'id ve yirlerine Seyyid Fetḥu'llāh Efendi müteṣā'id olup bunlara Fenārī-zāde Seyyid Aḥmed Efendi maḥlūlinden Birgi ve İmām Dāmādı Ḳāḍī Ḳaryeli Ḥasan Efendi üzerinden Labseki ḳażāları arpalıḳ virildi. Yüz on bir Muḥarrem'inde arpalıḳları Başmaḳcı-zāde Seyyid 'Alī Efendi üzerinden Mar'aş ḳażāsına tebdīl ve Birgi ḳażāsıyla 'Ārif 'Abdü'l-bāḳī Efendi ve Labseki ḳażāsıyla ṣāniyen selefleri Ḥasan Efendi tebcīl ḳılındılar. Yüz on iki Şevvāl'inde Mar'aş ḳażāsı daḫı ber-vech-i mevleviyyet Ṣalbaş Dāmādı 'Abdü'r-raḥīm Efendi'ye tevcīh olınup bunlara Anṭāliyye[1] ḳażāsı bedel virildi. Yüz on dört Cumāde'l-ūlā'sında Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi üzerinden Ḳayṣeriyye ḳażāsına tebdīl olınup Anṭāliyye[2] ḳażāsı Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi'ye tevcīh olındı. Bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām u leyāl iken[3] sene-i meẕkūre Ramażān-ı şerīfinüñ on altıncı Cum'a güni intiḳāl ve ravża-i cināna irtiḥāl eyleyüp Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī türbe-i şerīfesi civārında defn olındılar[4]. Maḥlūl olan arpalıḳları birḳaç eyyām evlādına medd olınup ba'dehu sene-i merḳūme Ẕi'l-ḳa'de'sinde Aḳ Maḥmūd Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı merḳūm "Evliyā Efendi" dimekle[5] ma'lūm, ṣāḥib-i ḥaşmet ü vaḳār, evṣāf-ı ḥamīdeden behredār, ṣāliḥ ü ṣāfī-fu'ād, pīr-i ḳavī-i'tiḳād idi.

Ḳabaṣaḳal-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed ibnü'l-mevlā Aḥmed. Ṭabaḳa-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi' vefeyāṭında *Cild-i Evvel*'de ẕikri mürūr iden Ḳabaṣaḳal Aḥmed Efendi'nüñ nev-bāve-i nihāl-i sāye-güsteri ya'nī maḫdūm-ı mükerrem-i mihteri Meḥemmed Efendi'dür. Vālid-i mācidleri ḥacrinde neşv ü nemā ve teşne-i isti'dād-ı māder-zād ile cilve-nümā olduḳdan ṣoñra biñ ṭoḳsan sekiz tārīḫinde Şeyḫü'l-İslām Anḳaravī Meḥemmed Efendi sevḳıyle evlād-ı mevālī-i kirāma ṭaraf-ı salṭanatdan iḥsān olınan mülāzemetlerden bunlar daḫı ḥiṣṣemend olup devr-i medāris iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz beş

1 Anṭāliyye H: Anṭāḳıyye R.
2 Anṭāliyye H: Anṭāḳıyye R.
3 R 117b.
4 olındılar R: olındı H.
5 dimekle H: dinmekle R.

Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ṭāhir Meḥemmed Efendi yirine Emīnü'l-ġanem Medresesi ḫāriciyle mükerrem ḳılınmışlar idi. Yüz ṭoḳuz Receb'inde yirlerine ḥareket-i miṡliyye i'tibār olınup yüz on dört Şevvāl'inüñ yigirmi dördinci güni maraż-ı dıḳden rıḥlet ve 'īdgāh-ı ervāḥa müsāra'at eyleyüp medīne-i Üsküdar'da Ḫırmenlik Mezāristanı'nda vālidleri cenbinde defn olındılar. Medrese-i maḥlūleleri Şeyḫī Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Maḫdūm-ı mezbūr mekārim-i aḫlāḳla meẕkūr, muḳaddimāt-ı 'ulūmdan vāyedār, memdūḥ-ı kibār u ṣiġār olup ṣudūr-ı kirāmdan La'lī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ile 'aḳd-i peyvend-i muṣāheret itmişler idi.

Edrineli Necīb Meḥemmed Efendi {Necīb}

el-Mevlā Meḥemmed. Maḥrūsa-i Edrine'den ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr **[102[b]]** eyleyüp taḥṣīl-i ma'ārife himmet ve 'ulemā-yı kirāmuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet itdükden ṣoñra devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ seksen dört Ṣafer'inde masḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i merḳūmede Ḥüsāmü'd-dīn Medresesi ḫāricine 'āric, ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında Na'lbur-zāde Meḥemmed Efendi yirine 'Alemü'd-dīn Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Ṭoḳsan sekiz Receb'inde Bekr Çelebi-zāde Raḥmetu'llāh Efendi yirine belde-i meẕkūrede İbrāhīm Paşa Medresesi sezā görilüp ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde İmām-zāde Meḥemmed Efendi yirine Şeyḫī Çelebi Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Yüz Muḥarrem'inde Aḫaveyn Ḥüseyn Efendi yirine Sirāciyye Medresesi'ne menḳūl, yüz dört Rebī'ü'l-evvel'inde selef-i sālifi Na'lbur-zāde Efendi yirine Emīniyye Medresesi'ne mevṣūl olup yüz altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde muḫtelü'd-dimāġ olmaġla Gelibolı ḳurbinde "Evreşe" dimekle[1] şehīr Ḳavaḳ ḳażāsı ma'īşetiyle ṭarīḳdan[2] ferāġat ve iḫtiyār-ı 'uzlet itmiş idi. Biñ yüz on dört Şevvāl'inde fevt olup maḥlūl olan ma'īşeti 'Uşşāḳī-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi'ye virildi.

Merḥūm-ı merḳūm ma'ārif ile ma'lūm, şi'r ü inşāda ser-efrāz, aḳrānından mümtāz idi.

1 dimekle H: dinmekle R.
2 ṭarīḳdan H: ṭarīḳı R.

Āṣārlarından[1] Necīb maḥlaṣı ile müretteb *Dīvān*-ı eş'ārı vardur. Bu ebyāt güftārındandur:

Naẓm

Ne bu bīgāne nigeh germi-i ṣoḥbet bu mıdur
Söyle ḳurbānuñ olam ġāyet-i ülfet bu mudur

Varup aġyār ile şeb-tā-be-seḥer nūş idesin
Ḫāṭır-ı 'āşıḳ-ı maḥzūna ri'āyet bu mıdur

Yüz çevirdüñ ser-i kūyuñda bir āh itmek ile
Heman ey şūḫ-ı cefā-pīşe ḳabāḥat bu mıdur

Seyr iden dir ruḫ-ı gül-gūnuñı tāb-ı meyden
Nev şüküfte gül-i ḫod-rūy-ı melāḥat bu mıdur[2]

Olmadı bir nigeh-i luṭfına şāyān Necīb
Sende inṣāf ide ey şūḫ mürüvvet bu mıdur

Ve lehu

Yāruñ görince āhu-yı çeşm-i remīdesin
Nergis çemende ḥayret ile açdı dīdesin

Rūyuñda ebruvānı hilāl 'add ider gören
Ser-levḥa-i melāḥatin iki keşīdesin

Görmekle la'l-i nābını seyr eyle zāhidi
Taġyīr-i meşreb eyledi bozdı 'aḳīdesin

Ber-geşte eylemek seni şāyed murād ider
Çerḫüñ tevāżu' añlama ḳadd-i ḫamīdesin

1 Āṣārlarından H: Āṣārından R.
2 R 118a.

Dilden ġubār-ı ġuṣṣayı refʿ eyle ey Necīb
Gör ṣafḥa-i ruḫında ḫaṭ-ı nev-resīdesin

ʿAbdü'l-ḥalīm-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi

el-Mevlā Meḥemmed Ṣāliḥ ibnü'l-mevlā ʿAbdü'l-ḥalīm. ʿUlemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābiʿ'den tercemesi *Cild-i Evvel*'de masṭūr olup Ḥalebü'ş-şehbā ḳażāsından maʿzūlen biñ seksen sekiz Şaʿbān'ında cisr-i fenādan ʿubūr eyleyen[1] ʿAbdü'l-ḥalīm Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi'dür. Taḥṣīl-i biżāʿa-i ʿilmiyye ve tekmīl-i levāzım-ı erbāb-ı resmiyye eyledükden ṣoñra ʿulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse ʿāzim olup ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i meʾmūl iken biñ yetmiş ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde Baġdādī-zāde ʿAbdu'llāh Efendi yirine Çobān Çāvuş Medresesi ḫāricine ʿāric, seksen üç Rebīʿü'l-āḫir'inde Bālī-zāde Meḥemmed Efendi yirine Şeyḫü'l-ḥarem Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Seksen altı Şaʿbān'ında İdrīs Efendi yirine Ṣāniye-i Mesīḥ Paşa Medresesi virilüp seksen sekiz Şaʿbān'ında Teẕkireci ʿAbdü'l-ḥalīm Efendi yirine Ḥasan Efendi Medresesi'ne taḥrīk olındılar. Ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Esʿad-zāde Seyyid Mesʿūd Efendi yirine İbrāhīm Paşa-yı ʿAtīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup ṭoḳsan iki Receb'inde Ṭabīb Seyyid Ḫalīl Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ birinde ferş-i seccāde-i ders ü taḥḳīḳ itmişler idi. Ṭoḳsan üç Rebīʿü'l-āḫir'inde Ḥıfẓī Muṣṭafā Efendi yirine Ḫānḳāh Medresesi'n cāygāh eyleyüp ṭoḳsan beş Rebīʿü'l-āḫir'inde Ḳadrī-zāde Aḥmed Efendi yirine Şāh Sulṭān **[103ᵃ]** Medresesi iḥsān, ṭoḳsan sekiz Şevvāl'inde Reşīd Meḥemmed Efendi yirine İsmiḫān Sulṭān Medresesi'ne şāyān olup yüz Cumāde'l-ūlā'sında selef-i sālifleri[2] Aḥmed Efendi yirine ḫāmis-i Süleymāniyye iʿtibārıyla İstanbul'da vāḳıʿa Vālide Sulṭān Medresesi ile taḥṣīl-i şevket ü şān eylediler. Yüz bir Rebīʿü'l-evvel'inde Coġrāfī Ebū Bekr Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'den birine vāṣıl olup yüz dört Rebīʿü'l-evvel'inde Ḳadrī-zāde ʿAbdu'llāh Efendi yirine İzmir ḳażāsıyla tevḳīr olınmışlar idi. Yüz beş Cumāde'l-āḫire'sinde maʿzūl ve yirlerine belde-i merḳūme müftīsi-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz ṭoḳuz Ẕi'l-ḳaʿde'sinde Ḥıṣn-ı Manṣūrī-zāde Aḥmed Efendi yirine Ġalaṭa ḳażāsı

1 eyleyen H: iden R.
2 sālifleri R: sālifi H.

ḥükūmeti tefvīż olınup yüz on bir Muḥarrem'inde 'azl ve yirlerine İzmir ḳāḍīsi Nīfī İbrāhīm Efendi naḳl ve anlaruñ yirine Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid[1] Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi vaṣl olındı. Yüz on dört Receb'inde Emru'llāh Efendi maḥlūlinden Ḥalebü'ş-şehbā ḳażāsı 'iṭā olınmış iken sene-i mezbūre evāḫirinde maraż-ı ḥummā sebebiyle selefine ittiṣāl ve civār-ı raḥmet-i Raḥmān'a isti'cāl itdüklerinde belde-i meẕkūre mezāristānında defn olınup manṣıb-ı münḥal Kevākibī-zāde Veliyyü'd-dīn Efendi ḥażretlerine tefvīż olındı.

Mevlānā-yı mezbūr "'Abdü'l-ḥalīm-zāde[2] Efendi" dimekle[3] meşhūr, ḫoş-ṣoḥbet, ṭālib-i üns ü ülfet, vecīh ü vaḳūr, ṣāḥib-i şu'ūr idi.

Malāṭıyyeli Yaḥyā Efendi

el-Mevlā Yaḥyā. Malāṭıyyeli'dür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād[4] Şeyḫü'l-İslām Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi'den mülāzemetle ber-murād olup 'alā-ḥasebi'l-'āde ṭayy-ı merāḥil-i ifāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan ṣoñra biñ yüz on üç Şevvāl'inde Ḳudsī-zāde Mülāzımı Muṣṭafā Efendi yirine Sābi'a-i Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi'ne ḫāric ile 'āric ve beyne'l-aḳrān şeref-i imtiyāz ile mübtehic olmışlar[5] idi. Yüz on dört Ẕi'l-ḥicce'sinüñ güni maḥmiyye-i Edrine'de fevt olup medrese-i maḥlūlesi Cezerī Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı[6] merḳūm "Malāṭıyyeli Yaḥyā Efendi" dimekle ma'lūm, 'ulūm u ma'ārife ṭālib, taḥṣīl-i kemāle rāġıb idi.

Minḳārī-zāde Efendi Tābi'i 'Ömer Efendi

el-Mevlā 'Ömer bin Ḥüseyn. Belde-i Malāṭıyye'den ẓuhūr ve iktisāb-ı faẓl-ı mevfūr eyleyüp menba'-ı zülāl-i 'ilm ü 'irfān olan ḳażā-yı Āmid'e ḳudūm ve mihr-i feyż-i Ḥaḳ'dan istifāża-i nūr-ı 'ulūm içün fużalā-yı 'aṣrdan Muḥarrem Efendi ve 'Abdu'r-raḥmān Efendi pīşgāh-ı ifādelerinde taḥṣīl-i 'ilm ü edeb ve cem'-i nefā'is-i müddeḫar u mükteseb ḳılduḳdan ṣoñra Dārü's-salṭanati'l-'a-

1 es-Seyyid H: -R.
2 'Abdü'l-ḥalīm-zāde H: 'Abdü'l-ḥalīm R.
3 dimekle H: dinmekle R.
4 R 118b.
5 olmışlar H: olmış R.
6 Merḥūm-ı H: Mevlānā-yı R.

liyye maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye vāṣıl ve fāżıl-ı ḳarār-dāde Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi meclis-i şerīflerine dāḫil olmaġla niçe zamān cenāblarından telemmüẕ ve leẓā'iẓ-i ifādelerinden teleẓẓüẓ idüp ol ẕāt-ı pāke intisāb ile iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'azīmet eyleyüp ḳaṭ'-ı pāye ve 'aḳd-i cāhını gerden-i himmetine pīrāye iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Bekrī-zāde 'Alī Efendi yirine Eyyühüm Medresesi ḫāriciyle be-kām, ṭoḳsan sekiz Cumāde'l-ūlā'sında Malāṭıyyeli Ḥasan Efendi yirine Ṣāniye-i Mesīḥ Paşa Medresesi'ne ḥareketle nā'ilü'l-merām olmışlar idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Şa'bān'ında Ṭosyevī Muṣṭafā Efendi ḥażretleri yirlerine Tevḳī'ī Ca'fer Çelebi Medresesi virilüp yüz bir Şa'bān'ında Çuḳacı-zāde Seyyid Aḥmed Efendi yirine Ṣāniye-i Ḳāsım Paşa Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Yüz üç Cumāde'l-āḫire'sinde Sāriḳu'l-baḥr Ḥüseyn Efendi-zāde Meḥemmed Emīn Efendi yirine Nişāncı Paşa-yı Cedīd Medresesi ile ḳadr ü menziletleri mezīd olup yüz altı Ramażān'ında Ṣun'u'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ biriyle ikrām, yüz yedi Rebī'ü'l-evvel'inde Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretleri yirlerine Şeyḫü'l-İslām Yaḥyā Efendi Medresesi in'ām olındı. Yüz sekiz Rebī'ü'l-evvel'inde selef-i sālifleri Ḥüseyn Efendi-zāde yirine Ḳılıç 'Alī Paşa Medresesi'nde ḳarār-dāde, yüz on iki Ṣafer'inde Celeb Ḫalīl Efendi **[103b]** yirine Ḳalender-ḫāne dārü'l-ifādesine pā-nihāde oldılar. Yüz on dört Ẕi'l-ḥicce'sinüñ leyle-i 'arefesinde maraż-ı ẕātü'l-cenbden ḥicce-i 'ömri tamām ve 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām itdüklerinde ḳaṣaba-i Beşiktaş'da Ḳızlaraġası Cāmi'i sāḥasında defn olınup medrese-i maḥlūleleri Ebū Sa'īd-zāde Birāder-zādesi Muṣṭafā Efendi ḥażretlerine tevcīh olındı.

Mevlānā-yı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı fużalā-yı Rūm, mütedeyyin ü müteşerri', müteṣallib ü mütevāżi' idi.[1]

Bāḳī-zāde İsmā'īl Efendi {Remzī}

el-Mevlā İsmā'īl ibnü'l-mevlā Es'ad. Ḫilāl-i terācim-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''de tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Bāḳī-zāde Es'ad Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı mes'ūdı ve şāḫ-ı devḥa-i vücūdı İsmā'īl Efendi'dür. Biñ elli bir tārīḫinde ser-ber-āverde-i girībān-ı vücūd ve nūr-feşānende-i maṭla'-ı şühūd olmışlar idi. 'Ulemā-yı 'aṣr mecālis-i ifādelerinde ser-germ-i raḥīḳ-ı

1 Bu cümle R nüshasında yoktur.

taḥḳīḳ ve murāʿī-i merāsim-i ṭarīḳ olduḳdan ṣoñra baʿż-ı kibārdan mülāzemetle ber-murād ve medāris-i ʿilmiyyede ifāde-i erbāb-ı istiʿdāda muʿtād olup ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i meʾmūl iken biñ yetmiş beş Rebīʿü'l-evvel'inde Ṣāniye-i[1] Nişāncı Paşa-yı Cedīd Medresesi ḫāriciyle kāmrevā ve [2] اول مدرس درس بها oldılar.[3] Seksen Cumāde'l-āḫire'sinde Kürd Yūsuf Efendi maḥlūlinden Ṣāniye-i Ḫusrev Ketḫudā Medresesi'ne nā'il, seksen üç Muḥarrem'inde Erżurūmī ʿAbdü'l-laṭīf Efendi yirine medrese-i mezbūrenüñ ūlāsına vāṣıl olmışlar idi. Seksen dört Rebīʿü'l-evvel'inde Eyyūbī Şaʿbān Efendi yirine Ḫˇāce Ḫayrü'd-dīn Medresesi'ne mekīn olup seksen beş[4] Ramażān'ında selefi yirine Nişāncı Paşa-yı Cedīd Medresesi ile ḳadr ü menziletleri mezīd oldı. Seksen yedi Ramażān'ında Ḳırımī Sefer Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ birine ḥırām eyleyüp seksen sekiz Şevvāl'inde Ḳızıl Mūsā Efendi yirine Dāvūd Paşa Medresesi'ne irtiḳā, ṭoḳsan Cumāde'l-āḫire'sinde ʿĀrif ʿAbdü'l-bāḳī Efendi yirine Maḥmūd Paşa Medresesi'ne iʿtilā itmişler idi.[5] Ṭoḳsan iki Receb'inde Beşiktaşī Meḥemmed Efendi yirine Medrese-i Şeh-zāde mesnedgāh-ı ifādeleri olup ṭoḳsan beş Rebīʿü'l-āḫir'inde selef-i sālifleri[6] ʿAbdü'l-laṭīf Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'den birine terfīʿ, ṭoḳsan altı Rebīʿü'l-āḫir'inde Ṣunʿī-zāde[7] Meḥemmed Efendi yirine Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye ile tevḳīʿ olınmışlar idi. Ṭoḳsan yedi Şaʿbān'ında Kellā Maḥmūd Efendi yirine Şām-ı cennet-meşām ḳażāsıyla be-kām olup ṭoḳsan sekiz Ẕi'l-ḳaʿde'sinde maʿzūl ve yirlerine Şaʿbān-zāde Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz bir Şevvāl'inde Başmaḳcı-zāde es-Seyyid ʿAlī Efendi yirlerine dārü'n-naṣr ve'l-meymene maḥmiyye-i Edrine ḳażāsı ʿināyet olınup yüz iki Şaʿbān'ında munfaṣıl ve yirlerine Laʿlī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi vāṣıl oldı. Yüz üç Cumāde'l-āḫire'sinde ʿAbdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi üzerinden Menemen maʿa Foçalar ve Kirmastı ḳażāları arpalıḳ virilüp yüz altı Ṣafer'inde Mekke-i Mükerreme pāyesiyle tekrīm olındılar. Yüz sekiz Cumāde'l-āḫire'sinde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle İstanbul pāyesi żamīmesiyle sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ḫalīl Efendi yirine bi'l-fiʿl Mekke-i Muʿaẓẓama ḳażāsıyla taʿẓīm olın-

1 Ṣāniye-i H: -R.
2 "Burada ders okutan ilk müderris."
3 R 119a.
4 seksen beş H: seksen R.
5 iʿtilā itmişler idi H: -R.
6 sālifleri R: sālifi H.
7 Ṣunʿī-zāde H: Hanlı-zāde R.

duḳlarında Menemen ma'a Foçalar ḳażāları Alaşehrli 'Abdu'llāh Efendi'ye ve Kirmastı ḳażāsı Evliyā Meḥemmed Efendi'ye arpalıḳ virildi. Yüz on Muḥarrem'inde mün'azil[1] ve ol maḳām-ı celīle ḫalefleri La'lī-zāde Efendi nā'il olup bunlar sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi maḥlūlinden Burusa Yeñişehri ve sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ṣāliḥ Efendi ḥażretleri üzerlerinden Begbāzārı ḳażāları arpalıḳ virildi. Yüz on iki Cumāde'l-ūlā'sında Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi üzerlerinden Gümülcine ḳażāsına tebdīl ve Begbāzārı ḳażāsıyla Tevfīḳī-zāde Meḥemmed Efendi ve Burusa Yeñişehri ḳażāsıyla Müstaḳīm Meḥemmed Efendi tebcīl ḳılındılar. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinde Dede es-Seyyid Meḥemmed Efendi ḥażretleri **[104a]** yirlerine İstanbul ḳażāsına vuṣūl bulduḳlarında Gümülcine ḳażāsı seleflerine virildi. Yüz on üç Cumāde'l-āḫire'sinde müteḳā'id ve yirlerine ḫalefleri La'lī-zāde Efendi müteṣā'id oldı.[2] Bunlara sene-i meẕkūre Ramażān'ında selef-i sālifleri 'Ārif Efendi üzerinden Birgi ḳażāsı arpalıḳ iḥsān olındı. Yüz on dört Ẕi'l-ḥicce'sinüñ on dördinci İṯneyn güni baġteten intiḳāl ve füc'eten[3] raḥmet-i Raḥmān'a isti'cāl eyledi. Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī civārında medfūn ve naḳş-ı seng-i mezārları bu tārīḫ-i mevzūndur:

Mıṣrā'

Biñ yüz on dörtde beḳāya göçdi Bāḳī-zāde ḥayf[4]

Maḥlūl olan arpalıḳları Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi'ye maḥal görildi.

Merḥūm-ı merḳūm maḫdūm-ı ma'ālī-rüsūm, deḳā'iḳ-şināس-ı ma'ḳūl u mefhūm ve ḥaḳā'iḳ-istīnās-ı 'ulūm, ḫoş-ṣoḥbet, ṭāriḥ-i külfet, vecīh ü vaḳūr, ṣāḥib-i biżā'a vü şu'ūr, mā'il-i ṣoḥbeti-yārān, ḫoş-ṭab' u ṣāḥib-i 'irfān idi.

Āṯārlarından Remzī maḫlaṣı ile eş'ār-ı[5] belāġat-şi'ārları vardur. Bu şi'r güftār-ı dürer-bārlarındandur:[6]

1 mün'azil H: munfaṣıl R.
2 oldı R: oldılar H.
3 füc'eten H: mücāveret-i R.
4 بيك يوز اون درتده بقايه كوچدى باقى زاده حيف
5 R 119b.
6 güftār-ı dürer-bārlarındandur H: güftārındandur R.

Naẓm

Mülk-i dili sen luṭf ile ābāda mı geldüñ
Ey şūḫ nedür söyle ya ber-bāde mi geldüñ

Tatar-ı teġāfül dili ḫod eyledi tesḫīr
Düzd-i nigeh-i nāz ile āmāde mi geldüñ

Hemvāre sütün eyle dilā şu'le-i āhı
Bu ḫayme-i nüh-perdeye[1] āzāde mi geldüñ

Gülşende nedür eyledügüñ āh-ı gülū-sūz
Ey bülbül-i nā-şāduñıla dāde mi geldüñ

Buldı yolını künc-i dilüñ eyledi ābād
Ey pīr-i muġān Remzi'ye irşāde mi geldüñ

Arıḳ-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Maḥrūsa-i Edrine'den nümāyān ve "Arıḳ-zāde Efendi" dimekle[2] ma'lūm-ı 'ālemiyān olup 'ilm ü 'irfāna mālik ve ṭarīḳ-ı sa'ādet-refīḳ-ı 'ilme sālik olduḳdan ṣoñra 'ulemā-yı 'aṣr ḫıdmetlerine iştiġāl ve fāżıl-ı ḳarār-dāde Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi āsitānelerine ittiṣāl eyleyüp cenāblarına intisāb ve mektūbcılıḳları ḫıdmetiyle şeref-yāb olmaġla ol ẕāt-ı pākden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve rāh-ı tedrīse 'azīmet eyleyüp devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ seksen Ṣafer'inde[3] 'Abdu'llāh Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i meẕkūrede Orūc Paşa Medresesi ḫāricine 'āric, seksen altı Cumāde'l-ūlā'sında selefi yirine Çuḳacı Ḥācī Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Ṭoḳsan Ṣafer'inde Yaḥyā-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri yirlerine maḥrūsa-i merḳūmede İbrāhīm Paşa Medresesi ile kām-revā olup ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḳa'de'sinde selefleri Yaḥyā-zāde Efendi ḥażretleri yirlerine Mīr-i Mīrān Medresesi iḥsān olınmış idi. Ṭoḳsan beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Ḥasan Efendi yirine Yāḳūt Paşa Medresesi i'ṭā, sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde yine selefleri Yaḥyā-zāde Efendi ḥażretleri yir-

1 nüh-perdeye R: perdeye H.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 seksen Ṣafer'inde H: seksen dört Ṣafer'inde R.

lerine Emīniyye Medresesi sezā görildi. Ṭoḳsan sekiz Receb'inde selefi Ḥasan Efendi yirine Ḥalebiyye Medresesi'ne mevṣūl, yüz Muḥarrem'inde Luṭfī-zāde Meḥemmed Efendi yirine Üçşerefeli Medresesi Ūlāsı'na menḳūl, yüz bir[1] Cumāde'l-āḫire'sinde selefleri Luṭfī-zāde Efendi yirine Edrine Dārü'l-ḥadīṯi ile nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Yüz dört Rebī'ü'l-evvel'inde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Nīfī İbrāhīm Efendi yirine Medīne-i Münevvere ḳażāsıyla teşrīf olınup yüz altı Muḥarrem'inde munfaṣıl ve ol maḳām-ı celīle selefleri Luṭfī-zāde Efendi nā'il oldı. Yüz yedi Rebī'ü'l-evvel'inde Ṣofya ḳāḍīsi Ṭavīl Muṣṭafā Efendi ilḥāḳı olan Çirmen ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup yüz on Ẕi'l-ḳa'de'sinde selefleri Nīfī İbrāhīm Efendi üzerinden Plevne ḳażāsına tebdīl ve Çirmen ḳażāsıyla Edrineli Ebū Bekr Efendi tebcīl ḳılındı. Yüz on bir Ṣafer'inde Burusa pāyesi iḥsān olınmış idi. Yüz on üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Ṭosyevī Muṣṭafā Efendi ḥażretleri yirlerine Ḳuds-i dārü'l-üns ḳażāsı tevcīh olınup arpalıḳları Aḥmed Efendi'ye virilmiş iken şeyḫü'l-İslām ḥużūrına varup marīż ü 'alīl idügin beyān idüp isti'fā itmekle manṣıb-ı mezbūr Vānī-zāde Seyyid Maḥmūd Efendi'ye i'ṭā ve bunlar yine arpalıḳlarıyla **[104[b]]** ibḳā olınmışlar idi. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz on beş Muḥarremü'l-ḥarāmınuñ ikinci Cum'a güni intiḳāl ve 'ālem-i ḳuds-i ḥaḳīḳīye isti'cāl eyledi. Maḥlūl olan arpalıḳları Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi İmāmı Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr[2] baṣīret ü intibāh ile meşhūr, ḫalḳ ile ḥüsn-i mu'āmeleye ḳādir, taḥṣīl-i ma'āṣda māhir, hezār-fen ve ẕī-ṣervet, meḥākime ṣāgird ü bāzirgān-ṭabī'at, dīde-dūz-ı menāfi', ḫalūḳ u mütevāżi' idi.

Çeşmī-zāde 'Abdü'l-ḥalīm Efendi

el-Mevlā 'Abdü'l-ḥalīm ibnü'l-mevlā Meḥemmed ibnü'l-mevlā 'Abdü'r-raḥīm. Ṭabaḳa-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi' 'ulemāsından tercemeleri *Cild-i Evvel*'de taḥrīr olınan Çeşmī-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi'nüñ maḫdūmı Meḥemmed Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi 'Abdü'l-ḥalīm Efendi'dür. Māye-i 'ilm ü ma'ārifden i'dād-ı levāzım itdükden ṣoñra vālidlerinüñ 'ammu-zādesi Çeşmī-zāde 'Abdü'l-kerīm Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve ṭarīḳ-ı ted-

1 yüz bir H: yüz R.
2 R 120a.

rīse ʻazīmet eyleyüp devr-i merātib ve aḫz-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı maʻzūl olduḳdan ṣoñra biñ yüz on iki Şaʻbān'ında ʻĪsā-zāde Mülāzımı Meḥemmed Efendi yirine Fāṭıma Ḫānım Medresesi ḫāricine ʻāric ve beyne'l-aḳrān şeref-i imtiyāz ile mübtehic olmışlar idi. Yüz on beş Ṣafer'inüñ ikinci İṡneyn güni maḥrūsa-i Edrine'de maṭʻūnen intiḳāl ve dār-ı āḫirete irtiḥāl eyledi. Maḥrūsa-i merḳūmede "Buçuḳdepe" dimekle maʻrūf maḥallüñ mezāristānında defn olınup Kāmī Meḥemmed Efendi bu tārīḫi dimişdür:

Naẓm

Ḥayf ṣad ḥayf ol melek sīretli Çeşmī-zāde'nüñ
Tāzelükde eyledi nā-geh ecel ḥālin tebāh

Zübde-i erbāb-ı dāniş münşi-i nāzük-edā
Ẕātı bir mecmūʻa-i ʻirfān idi vā ḥasret āh

Fevti tārīḫin dil āh-ı ṣad hezār idüp didi
Cennet-i firdevs ola ʻAbdü'l-ḥalīm'e cilvegāh[1]

Medrese-i maḥlūlesi Ṭrabzonī ʻOṡmān Efendi'ye tevcīh olındı.

Maḫdūm-ı merḳūm ḥarīṣ-i iḳtinā-yı ʻulūm, ḫoş-nüvīs ü ḫoş-inşā olmaġın Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi'ye intisāb ve ḫāzin-i kütübleri olmaġla şeref-yāb olmış idi.

Edrineli İbrāhīm Efendi

el-Mevlā İbrāhīm. Maḥrūsa-i Edrine'den bedīdār ve "Edrineli İbrāhīm Efendi" dimekle[2] şöhret-şiʻār olup iʻmāl-i ser-māye-i istiʻdād ve ʻulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzemetle ber-murād olduḳdan ṣoñra[3] merātib-i tedrīse ḳademe-ber-ḳademe vāṣıl ve ḳırḳ aḳçe medreseden munfaṣıl iken biñ altmış beş Şevvāl'inde Bustāncı-zāde Aḥmed Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i merḳūmede Bī-duḫān Medresesi iḥsān, altmış yedi Rebīʻü'l-evvel'inde selefi

1 جنت فردوس اوله عبد الحليمه جلوه كاه
2 dimekle H: dinmekle R.
3 olduḳdan ṣoñra H: olup R.

yirine ʿAlemü'd-dīn Medresesi'ne şāyān olmışlar idi. Altmış ṭoḳuz Receb'inde Murtażā Efendi yirine maḥrūsa-i mezbūrede İbrāhīm Paşa Medresesi iʿṭā, yetmiş sekiz Receb'inde Dizdār-zāde Meḥemmed Efendi yirine Şeyḫī Çelebi Medresesi sezā görildi. Yetmiş ṭoḳuz Şevvāl'inde Mīr-i Mīrān, seksen bir Cumāde'l-āḫire'sinde Emīniyye Medreseleri virilüp bu iki rütbede selefleri Dizdār-zāde Efendi'yi taʿḳīb itmişler idi. Seksen dört Ṣafer'inde selef-i sālifi Murtażā Efendi yirine Cāmiʿ-i ʿAtīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup seksen altı Receb'inde Şerʿiyyātī Meḥemmed Efendi yirine Ḳonya ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olındı. Seksen yedi Ẕi'l-ḳaʿde'sinde maʿzūl ve yirlerine Filibe müftīsi el-Ḥāc Muṣṭafā Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan Cumāde'l-ūlā'sında ʿAbdü'l-ḳādir-zāde Receb Efendi yirine Marʿaş ḳażāsı tevcīh olınup ṭoḳsan bir Şevvāl'inde ʿazl ve yirlerine ṯāniyen Nāzük ʿAbdu'llāh Efendi vaṣl olındı. Ṭoḳsan dört Ẕi'l-ḳaʿde'sinde selefleri Receb Efendi yirine Anḳara ḳāḍīsi olup ṭoḳsan altı Muḥarrem'inde maʿzūl olduḳlarında yirleri Minḳārī-zāde ʿAbdu'llāh Efendi'ye arpalıḳ taʿyīn olındı. Ṭoḳsan sekiz Ṣafer'inde Medīne-i Münevvere pāyesi żamīmesiyle Buzaġı Maḥmūd Efendi üzerinden[1] İbṣala ḳażāsı arpalıḳ taʿyīn olınup bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken **[105[a]]** biñ yüz on beş Rebīʿü'l-evvel'inde intiḳāl ve ʿālem-i ʿuḳbāya[2] irtiḥāl eyledi. Maḥlūl olan arpalıḳları Rodosī Ebū Bekr Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı merḳūm[3] dāḫil-i ʿidād-ı erbāb-ı rüsūm, ḫoş-ṣoḥbet, nīk-nefs ü ṣāfī-ṭaviyyet idi.

Gergerī Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed bin Muṣṭafā. Aḳṣā-yı Şām'dan Fırāt ḳurbinde Gerger nām ḳalʿadan ẓuhūr ve "Gergerī Aḥmed Efendi" dimekle[4] meşhūr olup belde-i Toḳat'da İsḥāḳ Efendi pīşgāhında ʿulūm-ı āliyyeden vāye ve ṭarīḳ-ı saʿādet-refīḳ içün ser-māye taḥṣīl itdükden ṣoñra maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye ḳudūm ve ʿulemā-yı ʿaṣrdan istifāde-i baḳıyye-i manṭūḳ u mefhūm ile resīde-i derece-i ḳa-

1 üzerinden H: üzerlerinden R:
R 120b.
2 ʿuḳbāya H: ervāḥa R.
3 merḳūm H: mezbūr R.
4 dimekle H: dinmekle R.

būl ve Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi'nüñ dānişmendānī zümresine mevṣūl olmaġla Sulṭān Bāyezīd Medreseleri i'ādelerinden mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'āzim olup 'alā-ḥasebi'l-'āde ṭayy-ı merāḥil-i ifāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz Cumāde'l-āḫire'sinde Ḥüseyn Efendi yirine Dārü'l-ḥadīṯ-i İbrāhīm Aġa Medresesi ḫāriciyle kām-revā olup yüz altı Ramażān'ında yirlerinde ḥareket-i miṯliyye i'tibār olınup sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde Kürd Aḥmed Efendi yirine Ṯāniye-i[1] Maḥmūd Efendi Medresesi sezā görilmiş idi. Yüz sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde yirlerinde dāḫil, yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde yirlerinde mūṣıla-i Ṣaḥn i'tibārları olınup sene-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'sinde Bālī-zāde Meḥemmed Efendi def'a-i ṯāniyesi yirine Bosna ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınmış idi. Yüz on bir Ṣafer'inde ma'zūl ve yirlerine Vize müftīsi Ḥanefī İbrāhīm Efendi mevṣūl oldı. Yüz on dört Muḥarrem'inde Ṣalbaş Dāmādı 'Abdü'r-raḥīm Efendi maḥlūlinden Mar'aş ḳażāsı tevcīh olındı. Yüz on beş Rebī'ü'l-evvel'inüñ yigirmi ikinci Aḥad güni ḳāżī iken dā'in-i ecel müteḳāżī ve ḳażā-yı deyn-i vācibü'l-edā-yı cāna rāżī olduḳlarında belde-i meẕkūrede 'Alā'ü'd-devle Cāmi'i Şerīfi ḫaṭīresinde defn olınup manṣıb-ı maḥlūle Müneccimbaşı Meḥemmed Efendi vuṣūl buldı.

Mevlānā-yı mezbūr ma'ārif-i 'ilmiyye ile meşhūr, ẕātı nāmına ġālib, ẕikr-i bi'l-ḫayra ṭālib, evā'il-i ḥāllerinden berü niyābetle evḳāt-güẕār olmaġın fiḳh-ı şerīfe daḫı intisābları var idi.

Āṯār-ı 'ilmiyyelerinden tefsīr-i şerīf üzerine bir miḳdār ḥāşiyeleri vardur.

Vānī-zāde Seyyid Aḥmed Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Aḥmed ibnü'ş-Şeyḫ es-Seyyid Meḥemmed el-Vānī. Ṭabaḳa-i Sulṭān[2] Meḥemmed Ḫān-ı Rābi' meşāyiḫı 'idādında tercemeleri *Cild-i Evvel*'de merḳūm Şeyḫ es-Seyyid Meḥemmed el-Vānī Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ercmendi ve ferzend-i ferḫunde-aḫteri es-Seyyid Aḥmed Efendi'dür. Belde-i Erzenü'r-rūm'da tevellüd idüp ṣiġar-ı sinlerinde vālid-i mācidleriyle[3] ma'an biñ yetmiş iki Rebī'ü'l-evvel'inde maḥmiyye-i Edrine'ye dāḫil ve bir müddetden ṣoñra Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi'den şeref-i mülāzemete nā'il

1 Ṯāniye-i H: -R:
2 Sulṭān H: -R.
3 vālid-i mācidleriyle H: vālidleriyle R.

olmışlar idi. Baʿde tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl iken biñ ṭoḳsan bir Ẕi'l-ḥicce'sinde Medīne-i Münevvere pāyesi żamīmesiyle Sirke-zāde İbrāhīm Efendi yirine maḥrūsa-i Burusa'da Yıldırım Ḫān Medresesi iḥsān olınmış idi. Yüz altı Ẕi'l-ḳaʿde'sinde Ḳuds-i Şerīf pāyesiyle teşrīf olınup yüz yedi Ramażān'ında Burusa pāyesi żamīmesiyle Bolevī Birāderi ʿAlī Efendi üzerinden Kite ḳażāsı daḫı arpalıḳ taʿyīn olındı. Yüz sekiz Şaʿbān'ında Mekke-i Mükerreme pāyesi ve Marmara ḳażāsı arpalıġı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınup yüz on Ṣafer'inde İstanbul pāyesi inʿām olınmış idi. Yüz on beş[1] Rebīʿü'l-evvel'inde Edrine Vaḳʿası sebebiyle Burusa āhālīsi daḫı ictimāʿ eyleyüp ṣāḥibü't-terceme ile birāderleri Seyyid Süleymān Efendi'den dil-gīr olduḳları ecilden ikisin daḫı aḫẕ ve ḳayd u bend ile Gelibolı'dan ʿubūr eyleyüp Berġos ḳaṣabasında İstanbul ʿaskerine mülāḳī oldılar. Sene-i meẕkūre Rebīʿü'l-āḫir'inüñ beşinci Sebt güni Bābā-yı ʿAtīḳ ḳaṣabası cānibine revān olduḳlarında ṣāḥibü't-terceme ile birāderleri Süleymān Efendi bir öküz ʿarabası içinde muḳayyed iken **[105[b]]** nıṣf-ı ṭarīḳa vuṣūllerinde eşḳıyā tüfenk ile urup şehīd itdüklerinde maḥall-i merḳūmda defn olındılar. Medrese-i maḥlūleleri Maʿālī-zāde Seyyid İbrāhīm Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr "Vānī-zāde Efendi" dimekle[2] meşhūr, vecīh ü vaḳūr, şedīd ü ġayūr, ẕī-ṣervet, ṣāḥib-i ḥaşmet idi.

Vānī-zāde es-Seyyid Süleymān Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Süleymān ibnü'ş-Şeyḫ es-Seyyid Meḥemmed el-Vānī. Ānifen tercemesi taḥrīr olınan Seyyid Aḥmed Efendi'nüñ birāder-i kihteri ve eş-Şeyḫ es-Seyyid Meḥemmed el-Vānī Efendi'nüñ maḫdūm-ı ṣāliṣ-i ferḫunde-aḫteri Seyyid Süleymān Efendi'dür. Baʿde taḥṣīli'l-istiʿdād Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi'den mülāzemetle ber-murād olup ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı maʿzūl olduḳdan ṣoñra biñ yüz sekiz Ẕi'l-ḳaʿde'sinde ʿAbdü'l-laṭīf Efendi yirine maḥrūsa-i Burusa mużāfātından İnegöl ḳaṣabasında vāḳıʿa İsḥāḳ Paşa Medresesi sezā görilüp yüz ṭoḳuz Şevvāl'inde yirlerinde mūṣıla-i Ṣaḥn iʿtibār olınup yüz on senesi ḫilālinde maḥrūsa-i merḳūmede naḳībü'l-eşrāf ḳā'im-maḳāmlığı ile Gölbāżār-ı Burusa ḳażāsı maʿīşet taʿyīn olındı. Yüz on iki Ṣafer'inde Manav-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ḥażret-i Emīr

1 R 121a.
2 dimekle H: dinmekle R.

Medresesi ile tevḳīr olınmışlar idi. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām iken birāder-i mihterleri[1] Seyyid Aḥmed Efendi tercemesinde ānifen ẕikr olınduġı üzere Edrine Vaḳ'ası sebebiyle biñ yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inüñ beşinci Sebt güni Berġos ḳaṣabasıyla Bābā-yı 'Atīḳ mā-beyninde şerbet-i şehādet nūş itmeleriyle maḥall-i mezbūrda[2] defn olındılar. Medrese-i maḥlūleleri sābıḳā Ḥamza Beg Medresesi müderrisi iken ṭarīḳden ḥacr olınan 'Ömer Efendi'ye virildi.

Mevlānā-yı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı rüsūm, cerī vü cesūr, ṣāḥib-i şu'ūr idi.

1 mihterleri H: mihteri R:
2 mezbūrda H: mezbūra R.

Ẕikrü'l-meşāyiḫi'l-kirām[1] ve men-seleke meslekehüm mine'l-'ulemā'i'l-'iẓām fī-ṭarīḳi'l-maḥabbeti'l-ilāhiyye *ellezīne inteḳalū ilā-raḥmeti'llāhi te'ālā fī-hāẕihi'd-Devleti'l-'Aliyye*[2]

Minhüm

Gülşenī Şeyḫi es-Seyyid 'Alī Efendi

eş-Şeyḫ es-Seyyid 'Alī ibnü'ş-Şeyḫ es-Seyyid Ḳuṭbü'd-dīn. Maḥrūsa-i Edrine'de vāḳı'a Zāviye-i Gülşenī'de seccāde-nişīn-i irşād olan eş-Şeyḫ es-Seyyid Ḳuṭb Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ḫıredmendi es-Seyyid 'Alī Efendi'dür. Maḥrūsa-i merḳūmede ṭayy-ı merāḥil-i 'adem ve ṣaḥn-ı vücūda vaż'-ı ḳadem eyleyüp 'ulūm-ı ẓāhirede nā'il-i murād ve dāḫil-i ḥalḳa-i erbāb-ı isti'dād olduḳdan ṣoñra vālid-i mācidlerinden inābet ve tekmīl-i ādāb-ı ṭarīḳat eyleyüp vālidleri intiḳāl-i dār-ı āḫiret[3] itdükde zāviyelerinde seccāde-nişīn-i meşīḫat olmışlar idi. Ol buḳ'a-i celīlede irşād-ı erbāb-ı isti'dād üzere iken biñ yüz altı senesi ḫilālinde intiḳāl ve 'ālem-i 'uḳbāya irtiḥāl itdüklerinde Kāmī Meḥemmed Efendi bu gūne tārīḫ dimişlerdür[4]:

Naẓm

Şeyḫ-zāde necl-i ḳuṭbü'l-'ārifīn
Yād idüp bezm-i elest-i evveli

Şebnemāsā oldı bī-tāb-ı viṣāl
Olıcaḳ şems-i ḥaḳīḳat müncelī

Āsitān-ı Gülşenī'nüñ çoḳ zamān
Olmış idi pīşvā-yı ekmeli

Gūş idüp fevtin didüm tārīḫini
Māte Seyyid Gülşenī Mollā 'Alī[5]

---

1 Ẕikrü'l-meşāyiḫi'l-kirām H: Meşāyiḫi'l-kirām R:
2 "Devlet-i Aliyye'de (yüce devlette) Allah Te'alâ'nın rahmetine kavuşanlar."
3 dār-ı āḫiret H: dārü'l-āḫiret R.
4 dimişlerdür H: dimişdür R.
5 مات سید کلشنی ملا علی

Maḥlūl olan zāviyelerinde Şeyḫ La'lī Meḥemmed Efendi seccāde-güster-i meşīḫat oldı.[1]

'Azīz-i merḳūm[2] dāḫil-i erbāb-ı fühūm, ma'den-i ṣadāḳat, maẓanne-i kerāmet, dervīş-i mütevāżi', ṣāliḥ-i müteşerri' idi.[3]

eş-Şeyḫ Boġuḳ 'Abdu'llāh Efendi

eş-Şeyḫ 'Abdu'llāh. Diyār-ı Rūm-ı cennet-rüsūmda Ḳaraferye ḳaṣabasından ẓuhūr ve "Boġuḳ 'Abdu'llāh Efendi" dimekle[4] meşhūr olup ṣayḳal-ı sa'y ü ictihād ile ṣafḥa-i isti'dādın cilvegāh-ı cevher-i şu'ūr idüp 'azm-i ṭarīḳ-ı sa'ādet-refīḳ ve hem-rāhī-i tevfīḳ ile seyr-i menāzil-i ders ü taḥḳīḳ itdükden ṣoñra dārü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve ḥalḳa-bend-i va'ẓ u naṣīḥat olmış idi. Biñ seksen Ṣa'bān'ında İzmirī es-Seyyid Aḥmed Efendi yirine Sulṭān Selīm-i Ḳadīm Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesiyle tekrīm olınup seksen iki Ẕi'l-ḳa'de'sinde selefleri yirine Ebu'l-fetḥ Sulṭān Meḥemmed Ḫān va'ẓiyyesiyle taḥṣīl-i 'izz ü şān itmişler idi. Seksen sekiz Cumāde'l-ūlā'sında **[106[a]]** ṣadāsı ġāyet pest olmaġın müstesma'īne ışfāsında 'usret olduġı ecilden 'azl olınup va'ẓiyyeleri Ümmī Sinān-zāde Ḥasan Efendi'ye tevcīh olınduḳdan ṣoñra bunlara muḳābelesinde gümrükden yevmī altmış aḳçe vaẓīfe iḥsān olınmış idi. Yigirmi seneye ḳarīb gūşe-güzīn-i 'uzlet ü inzivā olup biñ yüz yedi Ṣa'bān'ında ḥacc-ı Beytu'llāhi'l-Ḥarām'a 'azīmet eyleyüp ba'de edā'i'n-nüsük-i İslām ve ziyāret-i ravża-i seyyidü'l-enām *'aleyḥi'ṣ-ṣalāti ve's-selām*[5] Medīne-i Münevvere'ye duḫūllerinde yüz sekiz Muḥarrem'inde rūḥ-ı revānı a'lā-yı 'illiyyīñe vuṣūl buldı.

Şeyḫ-i mezbūr fażīlet-i 'ilmiyye ile meşhūr, ehl-i taḳvā ve müteverri', tābi'-i sünnet ve müteşerri', mecma'u'l-baḥreyn-i 'ilm ü 'amel, ḳıdve-i meşāyiḫ-ı kümmel idi.

Mevlevī Şeyḫi Ġavṣī Aḥmed Dede Efendi {Ġavṣī}

eş-Şeyḫ Aḥmed. Belde-i Ḳosṭanṭıniyye'den neş'et ba'dehu maḥrūsa-i Burusa'ya hicret eyleyüp maḥrūsa-i merḳūmede āsitāne-i Mevlānā'da seccāde-nişīn

1 H nüshasında bu cümle yoktur.
2 R 121b.
3 H nüshasında bu cümle yoktur.
4 dimekle H: dinmekle R.
5 "Salât ve selâm onun üzerine olsun."

olan Ṣāliḥ Dede Efendi'den inābet ve taṣfiye-i bāṭına 'azīmet ile bir müddet seyāḥat ve eṭrāf-ı 'ālemi geşt itdükden ṣoñra masḳaṭ-ı re'si olan Dārü's-salṭana'ya 'azīmet eyleyüp:

Beyt

Ḥabbeẕā pīr-i ṭarīḳat fāżıl u himmet-şinās
'Ālim-i 'ilm-i ledün müşkil-güşā-yı *Meẕnevī*

mefhūmınca Ġalaṭa'da Mevlevī şeyḫi 'Arżī Meḥemmed Dede Efendi'nüñ tekyesinde basṭ-ı bisāṭ-ı iḳāmet eyleyüp ḳārīü'd-ders-i *Meẕnevī*'leri daḫı olmış idi. Biñ seksen yedi tārīḫinde tekye-i merḳūmede Nācī Aḥmed Dede Efendi yirine seccāde-nişīn-i irşād ve delīl-i rāh-ı reşād oldılar. Bu ḥāl üzere şümārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz sekiz senesi ḫilālinde intiḳāl ve 'ālem-i 'uḳbāya irtiḥāl itdüklerinde zāviye-i meẕkūre dāḫilinde defn olındılar. Maḥlūl olan zāviyeleri kendü terbiyetgerdeleri Şeyḫ 'Oẕmān Efendi'ye maḥal görildi.

Şeyḫ-i mezbūr ma'ārif-i 'ilmiyye ile meşhūr, ḫoş-ṣoḥbet ü ḫoş-nüvīs, ṣāḥib-i ṭab'-ı selīs, bi-taḥṣīṣ mühr-kenlikde ferīd, vādīsinde vaḥīd, pīr-i mu'ammer, ṣalāḥ-ı ḥālle muḫammer idi.

Āẕārlarından Ġavẕī maḫlaṣı ile *Dīvān*-ı eş'ārları vardur. Bu ebyāt güftārlarındandur:

Naẓm

Olduḳ yine biz secde-ber-i nār-ı maḥabbet
Olmaz dilimüz beste-i zünnār-ı maḥabbet

Biñ dürlü nümāyān olur ey dost cemālüñ
Mestūr ola mı nükte-i esrār-ı maḥabbet

Cān u dilümi eyler idüm ġamzeñe teslīm
Maḥrūmi-i ġam olma dil-i zār-ı maḥabbet

Bir ḥālete irdüm ki hücūm-i sitemüñden
Āzürde-dil itdi beni efkār-ı maḥabbet

Levḥ-i dil-i Ġavṣī'de ḳomaz naḳş-ı küdūret
Şevḳ-ı heves-i bāde-i gülzār-ı maḥabbet[1]

Ve lehu

Cānuma kār itdi istīlā-yı derd-i rūzgār
Hīç göz açdurmaz bañā bir laḥẓa gerd-i rūzgār

Olma Sührāb-ı ġamuñ maġlūbı tā kim diyeler
Āferīn ey Ġavṣi-i Rüstem-neberd-i rūzgār

Ve lehu

Āsyāb-ı devre gendüm geldügüm 'ayb eyleme
Biz de ma'nā ḫırmeninden ṣıçramış bir dāneyüz

Ṭop-ḫāneli Şeyḫ Velī Efendi [Veliyyü'd-dīn]

eş-Şeyḫ Veliyyü'd-dīn ibnü'ş-Şeyḫ Meḥemmed. Medīne-i Filibe'de sākin ṭarīḳa-i Celvetiyye'den Şeyḫ Meḥemmed Efendi'nüñ dürr-i ṣadef-i vücūdı ve gevher-i kān-ı mes'ūdıdur. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād vālid-i mācidleri ṭarīḳı-na sülūk eyleyüp Hüdāyī Şeyḫ Maḥmūd[2] Efendi ḫulefāsından Şeyḫ İsmā'īl Efendi'nüñ dāmādı olup medīne-i merḳūmede Şeyḫ 'Alā'ü'd-dīn Zāviyesi'nde seccāde-nişīn-i meşīḫat olan Şeyḫ Ḥāmid Efendi'den inābet itmişler idi. Ḳable tekmīli't-tekāmül şeyḫleri edā-yı ḥacc-ı şerīf ḳaṣdıyla semt-i Ḥicāz'a revān ve eṣnā-yı ṭarīḳde 'āzim-i dārü'l-cinān olduḳda bunlar ḳaṣaba-i Gelibolı'ya hicret ve ḳaṣaba-i meẕkūrede seccāde-nişīn-i ḫilāfet olan Ġafūrī Şeyḫ Maḥmūd Efendi'den tekmīl-i nefse beẕl-i himmet idüp kemā-hüve-ḥaḳḳıha taṣfiye-i ẓāhir ü bāṭın **[106[b]]** itdükde ḳaṣaba-i İbṣala'ya ḫalīfe naṣb u ta'yīn olınmışlar idi. Bir müddetden ṣoñra maḥrūsa-i Edrine'ye vuṣūl ve ṭarīḳa-i meẕkūre meşāyiḫından Ṣaçlı İbrāhīm Efendi'nüñ ḫıdmetine duḫūl itmekle anlar ṭarafından Tekfūrṭağı ḳaṣabasına ḫalīfe[3] irsāl olındılar. Ba'de zamān 'azīz-i meẕkūr Dārü's-salṭana cānibine 'āzim olduḳda Tekfūrṭağı'na mürūr ve bunları bile alup İstanbul'a 'ubūr

1 R 122a.
2 Maḥmūd H: Meḥemmed R.
3 ḫalīfe H: ḫilāfetle R.

eylediler. Ol vaḳt medīne-i Üsküdar'da vāḳı'a āsitāne-i ṣāḥibü'ṭ-ṭarīḳada seccāde-nişīn-i irşād olan "Ehl-i Cennet" dimekle[1] şehīr Şeyḫ[2] Meḥemmed Efendi ḫıdmetlerine teslīm itdiler. Çoḳ zamān geçmedin Cennet Efendi 'āzim-i cennetü'l-me'vā olmaġla bunlar ḳaṣaba-i Ṭop-ḫāne'de İlyās Çelebi binā eyledügi mescid-i şerīf taḥtında vāḳı'a zāviyede gūşe-nişīn-i inzivā olmışlar idi. Ba'dehu Orta Cāmi'-i Şerīfi meşīḫati kendülere tevcīh olınup müdāvim-i 'ibādāt-ı Ḫudā-yı bī-hemtā iken biñ yüz sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinüñ yigirmi beşinci Aḥad güni terk-i ḳuyūd-ı bī-sūd-ı cihān ve Ka'betü'l-uşşāḳ-ı mecma'-ı liḳā'u'llāha kefen-ber-dūş idüp revān olduḳlarında medīne-i Üsküdar'da Şeyḫ Maḥmūd Efendi merḥūm āsitānesinde medfūn ve naḳş-ı seng-i mezārları[3] Ṣābit Efendi didügi tārīḫ-i mevzūndur:

Mıṣrā'

Gitdi firdevse Velī ḳaldı bu aḥbāb melūl[4]

Maḥlūl olan Orta Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesi Yeñibāġçeli Çelebi Şeyḫ Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Şeyḫ-i mezbūr ma'ārif-i 'ilmiyye ile meşhūr, kemāl-i zühd ü ṣalāḥ ile ma'rūf, meḥāsin-i aḫlāḳ-ı kerīme ile mevṣūf, ma'den-i ṣadāḳat, maẓanne-i kerāmet, pīr-i münevver, enfās-ı müteberrikesi kibrīt-i aḥmer, keşf ü kerāmātı zebān-zed-i aḥbāb, efrād-ı zamāneden şeyḫ-i 'alī-cenāb idi.

Üftāde-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi

eş-Şeyḫ Meḥemmed ibnü'ş-Şeyḫ İbrāhīm. Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi' meşāyiḫı 'idādında tercemeleri *Cild-i Evvel*'de silk-i taḥrīre keşīde ḳılınan ṭarīḳa-i Celvetiyye meşāyiḫından Üftāde-zāde Şeyḫ İbrāhīm Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ercmendi Şeyḫ Meḥemmed Efendi'dür. Vālid-i mācidleri maḥrūsa-i Burusa'da cedd-i emcedi Üftāde Efendi Zāviyesi'nde seccāde-nişīn iken bunlar ṣaḥn-ı vücūda ḳadem başup ser-māye-i isti'dāda mālik ve ṭarīḳa-i ṣūfiyyeye sālik olup vālidlerinden inābet ile tekmīl-i ṭarīḳat itmişler idi. Biñ seksen ṭoḳuz

1 dimekle H: dinmekle R.
2 Şeyḫ H: -R.
3 mezārları R: mezārı H.
4 كيتدى فردوسه ولى قالدى بو احباب ملول

Ramażān'ında vālidleri 'azm-i 'ālem-i 'uḳbā itdüklerinde yirlerine seccāde-nişīn olup irşād-ı ṭālibīne meşġūl iken biñ yüz ṭoḳuz Muḥarrem'inüñ[1] on birinci Ṣülāṣā gicesi mülk-i beḳāya sefer ve 'ālem-i 'uḳbāya güẕer eyleyüp cedd-i büzürgvārları türbe-i muṭahharasında defn olındılar. Mesnedlerinde maḫdūmları Şeyḫ Muṣṭafā Efendi cā-nişīn oldı.

Şeyḫ-i mezbūr ṣalāḥ-ı ḥālle meşhūr idi.

Eyyūb Şeyḫi Yaḥyā Efendi

eş-Şeyḫ Yaḥyā ibnü'ş-Şeyḫ Ṣa'bān. Ṭabaḳa-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi' meşāyiḫı 'idādında tercemeleri *Cild-i Evvel*'de masṭūr ṭarīḳa-i Ḫalvetiyye meşāyiḫından olan Ḳasṭamonī Şeyḫ Ṣa'bān Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ercmendi ve ferzend-i ḫıredmendi Şeyḫ Yaḥyā Efendi'dür. Biñ elli dört tārīḫinde ṭayy-ı merāḥil-i 'adem ve ṣaḥn-ı vücūda vaż'-ı ḳadem ḳılup nihāl-i istīhāl ü isti'dādı āb-yārī-i feyż-i Ḫudā-dād ile keşīde-bālā ve şāḫsār-ı himmeti dest-yārī-i terbiyet-i üstād ile vālā olup mebānī-i 'ulūmı taḥṣīl ve merāsim-i erbāb-ı rüsūmı tekmīl idüp biñ seksen iki senesi ḫilālinde vālid-i mācidleri maḥlūlinden Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī civārında vāḳı'a Ḫˇāce Sa'dü'd-dīn Efendi Zāviyesi'nde seccāde-nişīn-i meşīḫat ve ṭarīḳa-i Ḫalvetiyye meşāyiḫından Miftāḥī-zāde Şeyḫ Aḥmed Efendi'den inābet ve tekmīl-i ṭarīḳat itmişler idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde Çāvuş-zāde Dāmādı[2] 'Oṯmān Efendi yirine maḥmiyye-i Ġalaṭa ḫāricinde 'Azablar'da Meḥemmed Paşa Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesi iḥsān olınup yüz üç Cumāde'l-āḫire'sinde selefi yirine Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesiyle **[107ᵃ]** taḥṣīl-i 'izz ü şān eylediler. Ol ma'bed-i laṭīfde kürsī-nişīn-i va'ẓ u teẕkīr ve nāḳil-i ḥadīṯ [ü] tefsīr iken biñ yüz ṭoḳuz Ẕi'l-ḥicce'sinüñ ṭoḳuzıncı 'arefe güni terk-i tekyegāh-ı fānī ve 'azm-i dārü'n-na'īm-i cāvidānī eyledüklerinde zāviye-i merḳūme sāḥasında vālidleri cenbinde defn olındılar. Maḥlūl olan zāviyeleri kendü maḫdūmlarına ve va'ẓiyyeleri Amāsiyye Müftīsi Muṣṭafā Efendi'ye maḥal görildi.

Şeyḫ-i mezbūr ma'ārif-i 'ilmiyye ile meşhūr, güşāde-taḳrīr, ḫoş-āyende ta'bīr, vā'iẓ-i rūşen-beyān, ṣāḥib-i taḥḳīḳ u īḳān idi.

1 R 122b.
2 Dāmādı R: İmāmı H.

Āṯārlarından ilāhiyyāt u eş'ārları vardur. Bu ilāhī güftārlarındandur:

Naẓm

Luṭf eyle dil-i zāra yā Rabb kerem eyle
Yār olmasun aġyāra yā Rabb kerem eyle

Āyīne-i ḳalbümden jeng-i emeli ref' it
Nūruñla mücellā ḳıl yā Rabb kerem eyle

Ḳaldum reh-i ġurbetde bī-reh-ber[1] ü bī-hem-rāh
'Işḳuñ yolını göster yā Rabb kerem eyle

Bīmāruñ olup ḳaldı dil pister-i hicrānda
Dārū-yı viṣālüñle yā Rabb kerem eyle

Mezc eyleyüp a'mālüm iksīr-i ḫulūṣ eyle
Rā'ic ola sūḳuñda yā Rabb kerem eyle

Bāzār-ı maḥabbetde yoḳluḳ ola ser-māye
'Işḳuñla beni maḥv it yā Rabb kerem eyle

Yeñibāġçeli Celeb Efendi [Meḥemmed]

eş-Şeyḫ Meḥemmed. İstanbulī'dür. Dāḫil-i ḥarem-i irem-miṣāl olan ġılmān-ı melek-ḫiṣāl zümresinden iken taḥṣīl-i 'ilm ü 'irfāna beẕl-i maḳdūr ve cem'-i fevā'id-i fażl u kemāle sa'y-i mevfūr eyleyüp biñ altmış altı tārīḫinde Atmeydānı Vaḳ'ası'nda gümrükden sekiz aḳçe sipāhīlik vaẓīfesiyle ṭaşra çıḳmışlar idi. Bir ṭarīḳa sülūk itmeyüp [2] القناعة كنز لايفنى manṭūḳıyla 'āmil ve Yeñibāġçe ḳurbinde Ḫurrem Çāvuş Cāmi'-i Şerīfi vaḳfından iki aḳçe vaẓīfe ile bir cüz'-i şerīfe nā'il olup ba'dehu Ṭatlıḳuyu'da Ḥāfıẓ Muṣṭafā Çelebi Mescidi'nde imām ve Yavaşca Cāmi'-i Şerīfi'nde ḫaṭīb ve mescid-i mezbūr[3] ḳurbinde vāḳi' mu'al-

1 bī-rehber R: bī-sipāh H.
2 Hadis-i Şerîf: "el-Kanâ'atü mâlün lâ-yenfedü ve kenzün lâ-yefnâ", "Kanaat, bitmez bir servet; tükenmez bir hazinedir." Aclûnî, age, C. 2, s. 102.
3 mezbūr H: şerīf R.

lim-ḫānede ta'līm-i ṣıbyān ile meşġūl olmışlar idi. Bu ḥāl üzere dā'imā tedrīs ü ifādeden ḫālī olmayup niçe ṭālibīnüñ üstādı ve mu'allim-i rāh-ı reşādı olmaġla evḳāt-güẕār iken biñ yüz ṭoḳuz[1] senesi ḫilālinde dārü'l-ḳarāra firār ve 'ālem-i 'uḳbāyı iḫtiyār itdüklerinde Ṭopḳapusı ḫāricinde Ḳāḍī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi merḥūm civārında defn olındı. Sinleri ṭoḳsan altı sāle bāliġ olmış idi.

Merḥūm-ı merḳūm "Celeb Efendi" dimekle[2] ma'lūm, 'ālim-i müteşerri', 'ābid-i müteverri', ḥāfıẓı *Kelām-ı Ḳadīm*, ḥāmil-i nikāt-ı Furḳān-ı 'aẓīm, pīr-i ṣāliḥ, sa'ādetmend-i müfliḥ idi.

Ḥattā mervīdür ki Ramażān-ı Şerīf'de terāvīḥ-i şerīfi ḫatm-i şerīf ile edā ve ba'īd yirlerden aḥbābı gelüp iḳtidā iderlerdi. Cemā'ati maḫṣūṣ idi. Ṣalāt-ı terāvīḥi ancaḳ saḥūra ḳarīb tamām eyleyüp ḳıyāmda ve tervīḥada her gice bir cüz'-i şerīf ḳırā'at olınurdı.

Peçevī Şeyḫ Muṣṭafā Efendi

eş-Şeyḫ Muṣṭafā ibnü'ş-Şeyḫ Yūsuf. Vālid-i mācidleri Şeyḫ Yūsuf Efendi vilāyet-i Rūmili'nde Ḳanije Ḳal'ası'nda kürsī-nişīn-i va'ẓ u teẕkīr ve nāḳil-i ḥadīṯ ü tefsīr bir şeyḫ-i vācibü't-tevḳīr olmaġla bunlar biñ on ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inüñ onıncı İṯneyn güni vaḳt-i ḍuḥāda ḳal'a-i meẕkūrede 'ālem-i ġaybdan ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr idüp sinn-i şerīfleri on altı sāle bāliġ olduḳda taḥṣīl-i 'ilm ü ma'ārife beẕl-i himmet ḳaṣdıyla Peçuy ḳaṣabasına hicret eyleyüp ḳażā-yı meẕkūr 'ulemāsından taḥṣīl-i 'ilme Uzun 'Alī Efendi ve Sa'yī 'Oṯmān Efendi pīşgāh-ı ifādelerinde taḥṣīl-i muḳaddimāt-ı 'ulūm ve tekmīl-i levāzım-ı manṭūḳ u mefhūm itdükden ṣoñra yine ḳażā-yı meẕkūrda sākin ṭarīḳ-ı 'Uşşāḳıyye'den Şeyḫ 'Abdü'l-bāḳī Efendi'den aḫẕ-ı dest-i inābet eyleyüp ba'dehu masḳaṭ-ı re'sleri olan Ḳanije Ḳal'ası'na ric'at buyurduḳlarında vālidleri Şeyḫ Yūsuf Efendi 'ālem-i 'uḳbāya rıḥlet itmekle mecmū'-ı cihātı bunlara tevcīh olınmış idi. Bu ḥāl üzere evḳāt-güẕār iken **[107b]** nā-gāh ceẕbe-i ilāhiyyāt ẓuhūr idüp biñ elli tārīḫinde 'umūmen emvāl ü erzāḳını fuḳarāya beẕl ve medīne-i Budun'da sākin meşāyiḫ-ı 'Uşşāḳıyye'den Şeyḫ 'Abdu'r-raḥmān-ı Aḳsarāyī ārzūsıyla medīne-i merḳūmeye naḳl itmişler idi. Beş sene miḳdārı ḫıdmet-i şerīfeleriyle müstas'id olup elli beş Ẕi'l-ḳa'de'sinde bi-ḥasebi'ṭ-ṭarīḳ

1 R 123a.
2 dimekle H: dinmekle R.

Peçuy ḳażāsına ḫilāfetle irsāl olınmış idi. Ṭoḳsan yedi Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ḳal'a-i Belġrad'a hicret, ṭoḳsan sekiz tārīḫinde belde-i Filibe'ye naḳl ü ḥareket eyleyüp on iki sene miḳdārı belde-i meẕkūrede irşād-ı ṭālibīne iştiġāl ve bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām u leyāl iken biñ yüz on Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ yigirmi beşinci İṡneyn gicesi üçinci sā'atde civār-ı raḥmet-i Raḥmān'a irtiḥāl itdüklerinde belde-i merḳūmede köpribaşında 'İmāret Cāmi'i sāḥasında defn olınup üzerlerine türbe binā olındı. Sinn-i şerīfleri seksen ṭoḳuz sāle bāliġ olmış idi.

'Azīz-i mezbūr kerāmāt-ı celīle[1] ile meşhūr, 'ārif-i mekāşif, serā'ir-i żamā'ire müşrif, baḥr-i şāmil, mürşid-i kāmil, pīr-i mu'ammer ve ḫāk-i vücūd-ı nezāhet-ālūdı ḫamīr-i māye-i ṣalāḥ ile muḫammer idi.

Kerāmāt-ı bāhirelerinden maḫdūm-ı mükerremleri Şeyḫ Aḥmed Efendi'den menḳūldür ki yevmen mine'l-eyyām bend-i girānla muḳayyed bir dīvāneyi ḥużūr-ı şerīflerine getürdiler. Altı ay imiş ki cünūna mübtelā olmış. Derḥāl elinden ve ayaġından bu zincīrleri giderek "Bunuñ 'aḳlı başındadur." diyü nefes itdükleri sā'atde ifāḳat buldı ve kerāmetlerinden biri daḫı yine müşārun ileyh Şeyḫ Aḥmed Efendi'den mervīdür ki bir gün yine ḥużūr-ı şerīflerine bir ḫaste getürdiler. Mevte müşrif maraża mübtelā ḥattā aġzı eñsesine gitmiş, çehresine bir ṭabānca urduḳlarında fī'l-ḥāl aġzı doġrılup marażı ṣıḥḥate mübeddel oldı.

eş-Şeyḫ Ḥamza Efendi[2]

eş-Şeyḫ Ḥamza ibn el-Ḥāc 'Alī. Bolı sancaġında Caġa nām ḳaṣaba sükkānından zümre-i tüccārdan Ḥācī 'Alī[3] nām merdüñ şāḫ-ı şecere-i vücūdı ve netīce-i muḳaddimāt-ı ẕāt-ı mes'ūdı Şeyḫ Ḥamza Efendi'dür. Biñ on dört tārīḫinde 'ālem-i hestīden ser-ber-āverde olup mertebe-i isti'dāda pā-nihāde olduḳdan ṣoñra 'inān-ı himmeti İstanbul ṭarafına ṣarf itmekle Ṣāliḥ İmām Dāmādı Meḥemmed Efendi terbiyesine duḫūl ve muḳaddimāt-ı 'ulūmı anlardan iẕ'ān u ḳabūl idüp ba'dehu Uzun Ḥasan Efendi ve Bolevī Muṣṭafā Efendi'den daḫı baḳıyye-i 'ulūmı tekmīl idüp biñ ḳırḳ dört senesi ḥudūdında Rūmili ṣadāretinden ma'zūl Çeşmī Meḥemmed Efendi fevtinden mülāzemetle şeref-yāb olmış iken ṭarīḳ-ı tedrīsi terk eyleyüp ḳırḳ beş senesi ḫilālinde Meḥemmed Aġa

1 celīle H: cemīle R.
2 eş-Şeyḫ Ḥamza Efendi H: -R.
3 R 123b.

Zāviyesi'nde seccāde-nişīn-i irşād olan eş-Şeyḫ 'Abdü'l-aḥad en-Nūrī Efendi ḫıdmetlerinden inābet ve 'ulūm-ı ḥadīṯi 'azīz-i merḳūmdan ḳırā'at ve tekmīl-i ādāb-ı[1] ṭarīḳat itmişler idi. Altmış iki Ṣafer'inde 'azīz-i merḥūm maḥlūlinden Meḥemmed Aġa Dārü'l-ḥadīṯi iḥsān, altmış beş tārīḫinde Muḥarrem Efendi maḥlūlinden Ḫāṣekī Sulṭān Cāmi'-i Şerīfi'nde cum'a va'ẓiyyesi şāyān görilmiş idi. Altmış altı senesinde "Küçük Emīr" dimekle[2] şehīr Şeyḫ Muṣṭafā Efendi ref'inden Ayaṣofıyya-i Kebīr'de yevmü'ṯ-Ṯülāṯā va'ẓiyyesiyle tevḳīr olınup yetmiş iki senesi ḫilālinde Şeyḫ 'Ömer Efendi maḥlūlinden Bayram Paşa Zāviyesi muḥaddiṯligi i'ṭā olınmış idi. Seksen dört Receb'inde ḥacc-ı beyt-i Ḫudā ve ziyāret-i ravża-i seyyidü'l-enbiyā[3] *'aleyhi mine'ṣ-ṣalavāti ezkāhā*[4]ya 'azīmet eyleyüp ba'de edā'i'n-nüsük maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye duḫūl ve niçe eyyām ḫıdemāt-ı lāzımeleriyle meşġūl olup güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz on bir Şevvālü'l-mükerreminüñ yigirmi üçinci Ṯülāṯā güni 'ale's-seḥer dār-ı beḳāya şitāb itdüklerinde Keskin Dede Mezāristānı'nda defn olındılar. Sinleri ṭoḳsan yedi sāle bāliġ olmış idi.

Şeyḫ-i mezbūr kemālāt-ı 'ilmiyye ile meşhūr, ḥalīm ü selīm, müşfiḳ u kerīm, nūr-ı mücessem, pīr-i mükerrem idi.

Aḳsarāyī Şeyḫ 'Alī Efendi

eş-Şeyḫ 'Alī ibnü'ş-Şeyḫ Şa'bān **[108a]** el-Aḳsarāyī. Maṭla'-ı ehille-i ahālī olan belde-i Aḳsarāy'dan ṭal'at-efrūz-ı vücūd ve pertev-endāz-ı maṭla'-ı şühūd olup sinn-i temyīze vāṣıl ve dā'ire-i erbāb-ı istiḥḳāḳa dāḫil olduḳda muḳaddimāt-ı 'ulūmı Ḳonevī 'Alī Efendi'den ve Aḳsarāyī Meḥemmed Efendi'den ve Sivasī Meḥemmed Efendi'den ḥā'iz, ba'dehu Küçük Receb Efendi'den leṭā'if-i kemāl ü istīhāle fā'iz olup niçe zamān anlardan taḥṣīl-i 'ilm ü 'irfān itdükden ṣoñra belde-i meẕkūrede selātīn-i āl-i Selçuḳ'dan 'Abbāsiyye Medresesi ile Cāmi'-i Kebīr va'ẓiyyesi kendülerine tevcīh olınup otuz sene miḳdārı ta'līm-i 'ulūma beẕl-i himmet ve va'ẓ u teẕkīre müdāvemet itdiler. Yigirmi sene miḳdārı daḫı me'ẕūn bi'l-iftā olmaġla medreselerine dāḫil ve Ṣaḥn ve Süleymāniyye rütbeleri i'tibār olınmış idi. Biñ yüz on senesinde medīne-i Ḳayṣeriyye'de

1 ādāb-ı H: R.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 enbiyā H: enām R.
4 "Salâtların en temizi ona olsun."

Şifā'iyye Medresesi daḫı iḥsān olındı. Yüz on bir senesi ḫilālinde Ḳayṣeriyye ahālīsinden beş yüz miḳdārı kimse rikāb-ı hümāyūna ref'-i ruḳ'a-i iştikā itmeleriyle maḥrūsa-i Edrine'ye iḥżār ve birḳaç gün İslimiyye cānibinde ḳarār itdirilüp ḥaḳḳında olan güft ü gū ifk ü iftirā olduġı ẓāhir ve kendünüñ ṣun'ı olmaduġı bāhir olmaġla maḥmiyye-i İstanbul'a duḫūle ruḫṣat-yāb olmışlar idi. Ba'de'd-duḫūl sene-i meẕkūre ḥudūdında:

Beyt

Çoḳ zamān geçmedin vefāt itdi
'Azm-i cennāt-ı 'āliyāt itdi

kavlince maḥmūmen enfās-ı zindegānīsi tamām ve müddet-i ḥayātı ḳarīn-i ḫitām olup 'ālem-i 'uḳbāya[1] sefer ve cennāt-ı firdevsi maḳar eyledi. Ṭopḳapusı ḫāricinde Ḳāḍī-[2]zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi merḥūm civārında defn olındılar.

Şeyḫ-i mezbūr feżā'il-i keṡīre ile meşhūr, ṣāliḥ ü 'ābid, murtāż u mücāhid, fünūn-ı 'Arabiyye'de māhir, tefsīr ü ḥadīṡde müstaḫżır-ı nevādir, dervīş-nihād, pāk-i'tiḳād idi.

Āṡār-ı 'ilmiyyelerinden *Şerḥu Ḥikmeti'l-'ayn* ve *Ḳul Aḥmed* üzerine müdevven ḥāşiyeleri ve *Ḳur'ān*-ı 'azīmü'ş-şāndan ﴿وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَّهَا ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ﴾[3] āyet-i kerīmesine müstaḳil risāleleri olduġından mā'adā sā'ir-i fünūnda daḫı resā'il-i 'adīdeleri vardur.

Daġıstānī Şeyḫ Meḥemmed Efendi[4]

eş-Şeyḫ Meḥemmed. Bilād-ı Şarḳıyye'den Daġıstān nām belde-i 'aẓīmeden ẓuhūr ve "Daġıstānī Efendi" dimekle[5] meşhūr olup isti'dād-ı ẕātīsi sebebiyle taḥṣīl-i ma'ārif ü fünūn ve kesb-i 'ulūm-ı gūn-ā-gūn itdükden ṣoñra ṭarīḳa-i Naḳş-bendiyye meşāyiḫından ba'ż-ı kümmelīne[6] ḫıdmet ve aḫẕ-ı dest-i inābetleriyle tekmīl-i ṭarīḳat itmişler idi. Ba'dehu ārzū-yı seyāḥat ve diyār-ı Rūm-ı

1 'ālem-i 'uḳbāya H: 'ālem-i dār-ı 'uḳbāya R.
2 R 124a.
3 *Kur'ân-ı Kerîm, Yâsîn Sûresi* 36/38, "Ve Güneş, onun için istikrarlı kılınan (yörüngesinde) akar gider. İşte bu azîz ve alîm olan (en iyi bilen) Allah'ın takdiridir."
4 Daġıstānī Şeyḫ Meḥemmed Efendi H: -R.
5 dimekle H: dinmekle R.
6 kümmelīne H: kimesnelere R.

cennet-rüsūma ʿazīmet eyleyüp ṭayy-ı merāḥil ve ḳaṭʿ-ı menāzil iderek maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye vāṣıl ve maḥmiyye-i merḳūmede "Ḳāḍī Çeşmesi" dimekle[1] maʿrūf maḥalde Yarḥiṣār Cāmiʿi'ne ḳarīb bir menzile dāḫil olup niçe müddet ol menzilde iḫtiyār-ı maḳām-ı ḳanāʿat ve īṡār-ı ṭarīḳat-i meşīḫat üzere evḳāt-güẕār iken biñ yüz on iki Rebīʿü'l-āḫir'inde icābet-i daʿvet-i Ḫudā-yı Kerīm ve ʿazm-i cennāt-ı naʿīm itdüklerinde Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında defn olındılar.

ʿAzīz-i merḳūm ṣāḥib-i maʿārif ü ʿulūm, mecmaʿu'l-baḥreyn-i ʿilm ü ʿamel, dāḫil-i cerīde-i meşāyiḫ-ı kümmel, ḥuṭām-ı dünyāyı tārik, rāh-ı Ḫudā'ya sālik, ṣalāḥ u taḳvā ile mevṣūf, zühd ü riyāżet ile maʿrūf, sinni seksen sāle vāṣıl, pīr-i nādirü'l-mümāṡil idi.

Mervīdür ki maʿāş-ı dünyeviyyeden bir ḥabbe ḳabūl eylemeyüp baʿż-ı aḥbābı muʿāvenetiyle taʿayyüş iderlerdi ve mütevāliyen şehr-i Receb ve Şaʿbān ve Ramażān-ı şerīfüñ ṣavmını terk itmeyüp ve dā'imā ʿaşr-i Ẕi'l-ḥicce ve ʿaşr-i Muḥarrem ve her hafta İṡneyn ve Ḫamīsi daḫı ṣā'im ve ṣalāt-ı ḫamsden māʿadā teheccüd ve ḍuḥā ve işrāḳ ve evābīne müdāvim idi. ʿUlūm-ı ʿArabiyye'den ḥiṣṣedār olduġından ġayrı Fārsī'de daḫı mahāret-i ʿaẓīmesi āşkār olup ḫuṣūṣā ʿulūm-ı ġarībeden vefḳ ve zā'irce **[108[b]]** ve ḳırṭāsiyye ve nücūm ve cifrden daḫı ḥiṣṣe-yāb olmaḳ üzere meşhūrdur. Evḳātı dā'imā zindegī ile güẕer ve intiḳālinde ḳarīb bir ʿārıża sebebiyle ʿālem-i ʿuḳbāya sefer eyledi.

Raḥmetu'llāhi ʿaleyh raḥmeten vāsiʿaten.[2]

Mecẕūb-ı İlāhī Çapḳun Dede[3]

eş-Şeyḫ Ṣāliḥ. Serīʿü'l-ḥareket olmaġla "Çapḳun Dede" dimekle meşhūr ve bu ʿunvān ile maʿlūm-ı cumhūrdur:

Beyt

İrmez beḳā gülzārına bu gülsitāndan geçmeyen
Cānāna vāṣıl olmaya cān u cihāndan geçmeyen

1 dimekle H: dinmekle R.
2 "Allah'ın rahmeti en geniş şekilde onun üzerine olsun."
3 Mecẕūb-ı İlāhī Çapḳun Dede H: -R.

maṣdūḳınca ḫırḳa-pūş-ı tecemmül-bedūş olup mecmū'-ı evḳātın levāzım-ı 'ilmiyye taḥṣīline ṣarf ile evḳāt-güẕār iken biñ yüz on iki Cumāde'l-ūlā'sında 'ālem-i bāḳīye irtiḥāl ve 'azm-i dergāh-ı Rabb-i Müte'āl eyledi.

Mecẕūb-ı mezbūr[1] mu'teḳad-i kibār u ṣiġār olmaġla meşhūr, ceẕbe-i ilāhiyye ṣāḥibi, meṭālib-i uḫreviyye ṭālibi, ṣāliḥ ü ṣābir, nefs-i emmāresine ġālib ü ḳāhir idi.

eş-Şeyḫ Naẓmī Meḥemmed Efendi {Naẓmī}

eş-Şeyḫ Meḥemmed bin Ramażān bin Rüstem. Dārü's-salṭanati'l-'aliyye maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'de Ḳoca Muṣṭafā Paşa Cāmi'-i Şerīfi ḳurbinde sākin zümre-i tüccār-ı ẕevī'l-iḳtidārdan Ramażān Çelebi nām merd-i ṣāliḥüñ maḫdūm-ı sa'ādetmendi eş-Şeyḫ Naẓmī Meḥemmed Efendi'dür. Biñ otuz iki tārīḫinde ṭal'at-efrūz-ı vücūd ve pertev-endāz-ı maṭla'-ı şühūd olup vāṣıl-ı derece-i isti'dād ve bāliġ-i mebāliġ-i 'aḳl-ı müstefād olduḳlarında Fāżıl Süleymān Efendi'den taḥṣīl-i 'ilm-i şerīf eyledükden ṣoñra meşāyiḫ-ı ṭarīḳa-i Ḫalvetiyye'den şāriḥ-i esrār-ı *Ṭarīḳat-ı Muḥammediyye* mehbıṭ-ı envār-ı ḥaḳīḳat-i Aḥmediyye Şeyḫ 'Abdü'l-aḥad en-Nūrī Efendi[2] ḫıdmetlerinden inābet ve tezkiye-i ẓāhir ü bāṭına beẕl-i himmet eyleyüp riyāżāt u mücāhedāt ile eṭvār-ı seb'ayı tekmīl ve ādāb-ı ṭarīḳati taḥṣīl idüp nā'il-i sırr-ı ḫilāfet olmışlar idi. Biñ altmış beş senesi ḫilālinde Şehr-emīni ḳurbinde Yavaşca Meḥemmed Aġa Zāviyesi tevcīh olınup cāmi'-i şerīfine daḫı vā'iẓ ü nāṣiḥ naṣb olındılar. Yüz beş senesi ḥudūdında Şeyḫ Ma'nevī Muṣṭafā Efendi[3] ref'inden Bāġçeḳapusı dāḫilinde vāḳi' Vālide Sulṭān Cāmi'-i Şerīfi'nde kürsī-nişīn-i va'ẓ u teẕkīr ve nāḳil-i ḥadīṯ ü tefsīr olup bu ḥāl üzere āsitān-ı feyż-āşināsı maşrıḳ-ı envār-ı fażl u 'irfān ve menba'-ı zülāl-i luṭf u iḥsān iken biñ yüz on iki Şevvāl'inüñ yigirmi dördinci Aḥad güni 'āzim-i 'ālem-i cān ve maḥfel-i kerrūbiyāna revān olduḳlarında zāviyeleri ḳurbinde i'dād olınan türbe-i maḫṣūṣalarında defn olındılar. Sinn-i şerīfleri seksen sāle bāliġ olmış pīr-i mu'ammer idi. Maḥlūl olan va'ẓiyyeleri Yeñibaġçeli Çelebi Şeyḫ Meḥemmed Efendi'ye ve zāviyeleri maḫdūm-ı mihterleri Şeyḫ 'Abdu'r-raḥmān Refī'ā Efendi'ye maḥal görildi.

1 mezbūr H: merḳūm R.
2 R 124b.
3 Muṣṭafā Efendi H: -R.

'Azīz-i merḳūm 'umde-i meşāyiḫ-ı Rūm, ḥadīṯ ü tefsīrde yegāne, luṭf u taḳrīrde[1] müfred-i zamāne, enfās-ı sūznāki mü'eṣṣir, bī-bedel vā'iẓ ü müfessir, 'ābid ü zāhid, murtāż u mücāhid, cāmi'-i şerī'at ü ḥaḳīḳat, merd-i ṣāḥib-i ma'rifet, elsine-i ṣelāṣede şi'r ü inşāya ḳādir, ḥakkāk-i cevāhir-i nevādir, gümkerde-rāh-ı vādī-i ḍalāle meded-res, pīr-i kerīmü'n-nefs-i mübārek-nefes idi.

Āṣār-ı celīlelerinden ṭarīḳat-i Ḫalvetiyye meşāyiḫı tercemeleri ve silsileleri beyānında Türkī inşā ile *Hediyyetü'l-iḫvān* nām te'līf-i laṭīfleri ve eṭvār-ı seb'a beyānında *Mi'yārü'ṭ-ṭarīḳa* ismiyle mevsūm Türkī manẓumeleri olduġından mā'adā *Meṣnevī-i Mevlevī* defter-i evvelini Türkī naẓmla tercemeleri[2] ve Naẓmī maḫlaṣı ile müretteb *Dīvān*-ı ilāhiyyāt ve *Dīvān*-ı eş'ārları vardur. Bu ebyāt nümūne-i güftār-ı dürer-bārlarıdur:

Naẓm

Nesīm-i vaṣlla açıldı çün gül-i ümmīd
Nevāya başladı şevḳ ile bülbül-i ümmīd

Mu'aṭṭar oldı meşāmm-ı heves bi-ḥamdi'llāh
Ki mest itdi dili bū-yı sünbül-i ümmīd

Tamām-ı beste-i dest muḥāl idi ammā
Güşāde oldı girih-gīr-i kākül-i ümmīd

Ṣafā-yı ḳalb ile geçsün 'asākir-i me'mūl
Yapıldı āb-ı murād üzre çün pül-i ümmīd **[109[a]]**

Bahār-ı luṭfına maẓhar olursuñ ey Naẓmī
Olur hezār-ı dilüñ lānesi gül-i ümmīd

Ve lehu

Gözüm ḫūn-āb-ı eşkümle yem-i 'ummāna dönmişdür
O deryāda müjem ser-pençe-i mercāna dönmişdür

1 luṭf u taḳrīrde H: luṭf-ı taḳrīrde R.
2 olduġından mā'adā Meṣnevī-i Mevlevī defter-i evvelini Türkī naẓmla tercemeleri H: -R.

Ve lehu

Ne bezmüñ mīrisin cānā nedīm-i ṣoḥbetüñ kimdür
Kimüñ āyīnesisin naẓra-pāş-ı ṭalʿatüñ kimdür

Ve lehu

Destine Naẓmī gibi kim ala çevgān-ı ḫayāl
Mīve-i şiʿr-i teri naḫl-i hünerden düşürür

Ve lehu

Zamān gelür ki olur mīve-i ümmīd-i vefā
Nesīm-i vuṣlata çoḳ rūzgār ister imiş

Ve lehu

Yine iḳlīm-i cevre ol şeh-i bī-dād ayaḳ başmış
Cihānı ḳırmaġa ol ġamzesi cellād ayaḳ başmış

Müyesser olmamış taṣvīr-i naḳş-ı şāhid-i maḳṣūd
Rikāb-ı esb-i saʿya niçe yıl Bihzād ayaḳ başmış

Ġarīḳ-ı baḥr-i vuṣlat ẕevḳ-yāb-ı sırr-ı cān olmış
O kim deryā-yı ʿışḳ u miḥnete nā-şād ayaḳ başmış

O vādīler ki şāh-ı ṭabʿuma Naẓmī müsellemdür
Ne görmiş çeşm-i istiʿdād u ne üstād ayaḳ başmış

Ve lehu[1]

Sünbülsitānda güller açılmış ḳıyās ider
Devr-i ruḫında kākül-i cān-perverin gören

Mest-i şarāb-ı ẕevḳ u ṣafā ola ḥaşre dek
Bir kerre laʿl-i leblerinüñ sāġarın gören

1 R 125a.

Ḫıżr oldı ise el yuya āb-ı ḥayātdan
Dest-i nigehde ġamzesinüñ ḫançerin gören

Ve lehu

Keşf oldı dile kitāb-ı 'işve
İdrāk olınur ḫitāb-ı 'işve

Girerdi ele ġanā'im-i vaṣl
Bir kere açılsa bāb-ı 'işve

Bāġ-ı dil-i ehl-i 'ışḳa Naẓmī
Feyyāżdur āb u tāb-ı 'işve

Ve lehu

Ḫaṭ-ı mu'anber-i nev-ḫīzi zīr-i kākülde
Benefşedür ki güşād oldı zīr-i sünbülde

Musaḫḫar oldı saña Naẓmiyā bu tāze zemīn
Taṣarruf ancaḳ ola 'ālem-i taḫayyülde

Ve lehu

Berīd-i hicr ile gelmekdedür ḫaber ḫaber üzre
Emīr-i 'ışḳa nice düşmeye sefer sefer üzre

Vilāyet-i dile itmiş hezār çeşmeler icrā
Ḫadeng-i ġamzeyi naẓm eyleyen kemer kemer üzre

Şu'ā-ı naẓra ki her tārı bir ḫadeng-i eṣerdür
Cemāline ḫam-ı zülfin ider siper siper üzre

Ne sūd itdi metā'-ı viṣālden dil ü dīde
Cihān cihān ki niṣār eyledi güher güher üzre

Nedür ʻimāret-i dünyāya saʻy-i naḫvetiyānuñ
Zamān gelüp yıḳılup ḳalmaya ḥacer ḥacer üzre

Ve lehu

Ġam degül geşt-i gülistān itmesem bülbül gibi
Eksik olmasun hemān destümde sāġar gül gibi

Seyr-i bāġ it gül açıl dirseñ baña ey bü'l-heves
Ben açılduḳca perīşān olurın sünbül gibi

Tār-mār eyler girer aralarına rūzgār
Bir yire cemʻ olsalar āşüfteler kākül gibi

Ḫūn-ı eşkümle ṭola destümde sāġar Naẓmiyā
Bir ḳaranfüldür ki hīç gitmez elümden gül gibi

eş-Şeyḫ Ḥaydar-ı Naḳş-bendī {Resā}

eş-Şeyḫ Ḥaydar. Diyār-ı Belḫ ü Buḫārā'dan Özbek şeh-zādelerinden iken ṭarīḳa-i Naḳş-bendiyye'ye sülūk ve ḳurs-ı iʻtibārın ol sikke ile meskūk itmekle "Şāh Ḥaydar-ı Naḳş-bendī" diyü şehīr ve bu ʻunvānla zebān-zed-i ṣaġīr ü kebīr olduḳdan ṣoñra ārzū-yı seyāḥat ve diyār-ı Rūm-ı cennet-rüsūm cānibine ʻazīmet eyleyüp medīne-i Üsküdar'da ḫaṭṭ-ı raḥl-i iḳāmet itmişler[1] idi. Medīne-i merḳūmede Bülbüldepesi nām maḥall-i dil-güşā firāzında kendü mālıyla bir zāviye bünyād idüp zāviye-i mezbūrede seccāde-nişīn-i irşād iken biñ yüz on iki tārīḫinde tārik-i zāviye-i fenā ve ʻāzim-i tekyegāh-ı beḳā olduḳlarında zāviyeleri ḫaṭīresinde defn olındılar.

Şeyḫ-i mezbūr kemālāt-ı ẓāhire vü bāṭına ile meşhūr idi.

Āṯār-ı ʻilmiyyelerinden Resā maḫlaṣıyla Fārsī ve Türkī eşʻār-ı ābdārları vardur. Bu şiʻr andan nümūneārdur:

1 itmişler H: eylemişler R.

Şi'r

Ser-i kūyuñ temāşā eyleyenler Ṭūr'dur dirler
Tecellī cilvegāh-ı ḳāmetüñde nūrdur dirler

Senüñ cām-ı viṣālüñ devletine teşne-leb çoḳdur
Kimi cān virse kūyuñda anı Manṣūr'dur dirler

Göñül çīnisini ṣındurmaġa üstād-ı kāmilsin
Seni sulṭān-ı Çīn şāh-ı Ḫoten faġfūrdur dirler **[109[b]]**

Senüñ mīm dehānuñ sırrını çoḳ ehlden ṣordum
Ṭılısmāt-ı ilāhī ṣūret-i 'uṣfūrdur dirler

Ser-i kūyuñda zār u nā-tüvānem añlayan söyler
Ġarīb-i bī-nevā miskīn Resā rencūrdur dirler

eş-Şeyḫ La'lī Meḥemmed Efendi

eş-Şeyḫ Meḥemmed. Gülbün-i vücūdı ḫāk-i pāk-i Ḳasṭamonı'dan bedīdār ve "La'lī Meḥemmed Efendi" dimekle şöhret-şi'ār olup iktisāb-ı 'ilm ü ma'ārif ve iḳṭıṭāf-ı şükūfezār-ı leṭā'if ü ẓarā'if itdükden ṣoñra[1] meşāmm-ı cānı istinşāḳ-ı bū-yı fenā ve ḫāristān-ı dārü'l-'inānuñ gül-berg-i āmālinden istiġnā itmegin terk ü tecrīd semtin iḫtiyār idüp maḥmiyye-i Edrine'ye vuṣūl ve maḥmiyye-i merḳūmede vāḳı'a Zāviye-i Gülşenī'de seccāde-nişīn-i[2] ṭarīḳat olan Sırrī Şeyḫ Meḥemmed Efendi'nüñ meclis-i şerīflerine duḫūl ile niçe zamān ḫıdmetlerinden taḥṣīl-i merām ve merātib-i ādāb-ı tevḥīdi tamām eylediler. Şeyḫleri terk-i 'ālem-i ṣūret eyleyüp yirlerine Ḳuṭb Efendi şeyḫ olduḳda bunlar maḥmiyye-i mezbūreden belde-i Ḳosṭanṭıniyye'ye hicret ve meşāyiḫ-ı ṭarīḳa-i Ḫalvetiyye'den Ḳoca Muṣṭafā Paşa Zāviyesi'nde seccāde-nişīn-i irşād olan es-Seyyid 'Alā'ü'd-dīn Efendi'den daḫı inābet ile bir müddet zāviye-i mezbūrede iḳāmet itmişler idi. Ba'dehu 'āzim-i ḥacc-ı Beytu'llāhi'l-Ḥarām ve ziyāret-i ravża-i

1 R 125b.
2 seccāde-nişīn-i H: zāviye-nişīn-i R.

Resūlu'llāh *'aleyhi'ṣ-ṣalāti ve's-selām*[1] idüp ba'de'l-ḳufūl maḥmiyye-i Edrine'ye vuṣūl bulduḳlarından ṣoñra maḥmiyye-i merḳūmede vāḳı'a Zāviye-i Gülşenī'de seccāde-güster-i meşīḫat olan Ḳuṭb Efendi-zāde Seyyid 'Alī Efendi'nüñ biñ yüz altı tārīḫinde dār-ı beḳāya rıḥlet itdüklerinde maḳāmlarında seccāde-nişīn-i ḫilāfet oldılar. Bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām u leyāl iken biñ yüz on iki Ẕi'l-ḥicce'sinde intiḳāl ve riyāż-ı ḳudse irtiḥāl itdüklerinde zāviyeleri sāḥasında medfūn ve tārīḫ-i vefātları ber-vech-i ta'mīye Kāmī Meḥemmed Efendi'nüñ mīzāb-ı ḫāmelerinden çekīde olan mıṣrā'-ı mevzūndur:

Mıṣrā'

Nihāl-i Gülşenī'den ḳopdı ḥayfā bir gül-i La'lī[2]

Sinleri yüz on sāle bāliġ olmış idi, diyü mervīdür. Maḥlūl olan zāviyeleri kendü terbiyet-kerdeleri "Cābī Dede" dimekle[3] şehīr Şeyḫ Ḥasan Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm 'azīz-i nezāhet-rüsūm, pīr-i nūrānī-i mu'ammer, 'iffet ü ṣalāḥ ile muḫammer, ḫalūḳ u maḥmūdü'l-ḫiṣāl, 'ābid-i ṣāḥib-ḥāl idi. Evā'il-i ḥāllerinde la'lī yapmaġla "La'lī Meḥemmed Efendi" dimekle[4] meşhūr olmışlar idi.

Cihān-gīr Şeyḫi Fetḥu'llāh Efendi

eş-Şeyḫ Fetḥu'llāh. Gürciyyü'l-aṣldur. Raḳabe-i himmetin ribḳa-i cehāletden ḫalāṣ ve sīne-i āyīne-ṣafvetin mücellā-yı ṣūret-i iḫlāṣ eyleyüp sālik-i ṭarīḳ-ı faḳr u fenā ve ṭālib-i tefsīr-i 'alleme'l-esmā olmaġla meşāyiḫ-ı kirāma ḫıdmet ile ṭarīḳa-i Ḫalvetiyye meşāyiḫından ḳuṭbü'l-'ārifīn, 'umdetü'l-vāṣilīn Cihān-gīr Şeyḫi Ḥasan Efendi ḫıdmetlerinden aḫẕ-ı dest-i inābet itdükden ṣoñra tekmīl-i ādāb-ı ṭarīḳat ve ḫadeng-i himmeti hedef-i maḳṣūda iṣābet itmiş idi. Biñ yetmiş dört Rebī'ü'l-āḫir'inde 'azīzleri 'ālem-i 'uḳbāya rıḥlet itdüklerinde maḳāmlarında seccāde-nişīn-i ḫilāfet oldılar. Zāviye-i 'ināyetleri ābiş-ḫor-ı teş-

1 "Salât ve selâm onun üzerine olsun."

2 نهال كلشنيدن قوپدى حيفا بر كل لعلى
H nüshası der-kenār:
Didüm gūş eyleyince irtiḥālin Kāmiyā tārīḫ
Meded ḳopdı nihāl-i Gülşenī'den bir gül-i La'lī
R nüshası der-kenār:
Bir gül ḳopmadan murād mıṣrā'-ı tārīḫden elli bir 'adedi istiḳātdur.

3 dimekle H: dinmekle R.

4 dimekle H: dinmekle R.

ne-lebān-ı ṭarīḳat ve mülāzım-ı āsitāneleri sīr-ābü'l-beyān-ı şerī'at u ḥaḳīḳat iken biñ yüz on üç Receb'inde müddet-i 'ömri tamām ve 'āzim-i dārü's-selām olup 'azīzleri cenbinde defn olındılar. Maḥlūl olan zāviyeleri maḫdūm-ı mihterleri Şeyḫ Meḥemmed Efendi cā-nişīn oldı.

'Azīz-i merḳūm 'umde-i meşāyiḫ-ı Rūm, ma'den-i seḫā ve kān-ı mürüvvet, deryā-yı kerem ü kerāmet, vücūd-ı pür-cūd, efrād-ı rūzgārdan ma'dūd, ekṡer-i eyyāmı ṣıyāmla ḫoş-dem, pīr-i mu'azzez ü mükerrem idi.

Müneccimbaşı Şeyḫ Aḥmed Dede Efendi {'Āşıḳ}

eş-Şeyḫ Aḥmed bin Luṭfu'llāh. Vālid-i mācidleri Ḳaraman Ereglisi'nden ẓāhir ve ṣan'at-ı ḥiyāketde māhir olup[1] güẕārende-i eyyām iken ol bilāda eşḳıyā tasalluṭı sebebiyle hicret ve diyār-ı Rūm-ı cennet-rüsūma 'azīmet idüp maḥrūsa-i Selanik'de tavaṭṭun iḫtiyār eylemiş idi. Bunlar biñ ḳırḳ senesi ḥudūdında maḥrūsa-i merḳūmede ḳadem-nihāde-i erīke-i vücūd **[110ᵃ]** ve gehvāre-nişīn-i 'ālem-i şühūd olup ibtidā-yı ḥālde pīşe-i vālide duḫūl endīşesiyle çend rūz dükkānlarına mülāzım olmış iken tevfīḳ-ı Ḫudā 'inān-ı 'ināyetin[2] ma'ṭūf-ı semt-i fenā ve ḳıble-nümā-yı himmetin delīl-i āsitān-ı Mevlānā ḳılmaġla sālik-i ṭarīḳ-ı Mevlevī ve ṭālib-i[3] gencūr-ı ḫızāne-i Ma'nevī olup maḥrūsa-i meẕkūrede vāḳı'a āsitāne-i Mevlānā'da seccāde-nişīn olan Şeyḫ Aḥmed Efendi ḫıdmetlerinden aḫẕ-ı dest-i inābet ve cur'a-keş-i raḥīḳ-ı ḥaḳīḳat[4] olmışlar idi. Ba'de tekmīli'ṭ-ṭarīḳ ve taḥṣīl-i mertebetü't-taḥḳīk ber-muḳteżā-yı 'uluvv-i himmet tekmīl-i 'ulūm-ı ẓāhireye daḫı raġbet idüp müftī-i beled 'Abdu'llāh Efendi'den taḥṣīl-i muḳaddimāt-ı 'ulūm ve istifāde-i manṭūḳ u mefhūm itdükden ṣoñra dārü'l-mülk-i İstanbul'a ḳudūm idüp fużalā-yı 'aṣrdan fāżıl-ı ḳarār-dāde merḥūm Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi ve Ders-i 'Ām Ṣāliḥ Efendi pīşgāh-ı ifādelerinden müstefīd olmaġla bilā-irtiyāb her fenden fā'iz-i niṣāb olup İbrāhīm-i Kürdī ve Aḥmed Naḥlī ḫıdmetlerinden daḫı tefsīr ü ḥadīṡe me'ẕūniyyet ile lāyıḳ-ı ḳabūl-i ülü'l-elbāb oldılar. Ba'dehu civār-ı salṭanat-ı 'aliyyede ḳaṣaba-i Ḳāsım Paşa'da vāḳı'a āsitāne-i Mevlānā'da şeyḫ olan es-Seyyid Ḫalīl Efendi ḫıdmetlerine mülāzemet ve on beş sene miḳdārı *Meṡnevī*-i Mevlevī der-

1 olup R: idi H.
2 R 126a.
3 ṭālib-i H: -R.
4 ḥaḳīḳat H: -R.

sine müdāvemet idüp ve "Re'īsü'l-müneccimīn Müneccimek" dimekle şehīr Meḥemmed Çelebi'den daḫı 'ulūm-ı riyāżiyye vü nücūm taḥṣīline raġbet üzere iken biñ yetmiş sekiz tārīḫinde üstādları 'ālem-i 'uḳbāya rıḥlet itmegin yirlerine re'īsü'l-müneccimīn olup seksen altı Rebī'ü'l-evvel'inde vāḳi' sūr-ı hümāyūn-da selefinden fażla muṣāḥib-i şehriyārīlik ile maḥsūdü'l-aḳrān ve Biġa ve Kemeredremid ḳażāları arpalıḳ ta'yīniyle daḫı maġbūṭ-ı ebnā-yı zamān olmışlar idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Muḥarrem'inde vāḳi' cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṣānī'de Mıṣr-ı Ḳāhire'ye nefy ü iclā ve yirlerine 'Arab-zāde Meḥemmed Efendi müneccimbaşılıġla kām-revā olup arpalıḳlarından dahi Kemeredremid ḳażāsı ḫaleflerine ve Ḳarabiġa ḳażāsı 'Ārif 'Abdü'l-bāḳī Efendi'ye sezā görildi. Yüz iki senesinde ḥacc-ı Beytu'llāhi'l-Ḥarām ve ziyāret-i ravża-i seyyidü'l-enām *'aleyhi'ṣ-ṣalāti ve's-selām*[1] ḳaṣdıyla Mekke-i Mükerreme'ye revān ve iki sene ol belde-i mu'aẓẓamada vāḳı'a āsitāne-i Mevlānā'da şeyḫ-i seccāde-nişīn olmaġla şöhret ü şān bulup yüz beş tārīḫinde Medīne-i Münevvere'ye hicret ve altı sene daḫı ol belde-i mübārekede mücāveret ile tefsīr-i şerīf ve *Hidāye* ve *Ekmel* tedrīsine ṣarf-ı himmet ve yüz on iki senesi ḫilālinde ṯāniyen Mekke-i Mükerreme'ye 'avdet eyleyüp āsitāne-i meẕkūrede seccāde-nişīn-i meşīḫat iken biñ yüz on üç Ramażān-ı şerīfinüñ selḫinde 'azm-i dārü's-selām ve cennāt-ı firdevsi maḳām eyledi. Zevcāt-ı muṭahharātdan Ḫadīce-i Kübrā *raḍiya'llāhu 'anhā*[2] ḥażretlerinüñ ḳadem-i mübārekleri cānibinde vāḳı'a fuḳarā-yı Mevleviyye'ye maḫṣūṣa mezāristānda defn olındı.

Şeyḫ-i mezbūr 'ilm ü fażlla meşhūr, envā'-ı fünūn ile ārāste ve ma'ārif-i cüz'iyye ile pīrāste, bi-taḫṣīṣ fenn-i nücūmda mahāreti ẓāhir ve naẓmen vü neṯren elsine-i ṣelāṣe tekellümine ḳādir idi.

Āṯār-ı 'ilmiyyesinden *Beyżāvī Ḥāşiyesi* Ṣadrü'd-dīn-zāde'yi bir miḳdār teẕyīl ve 'İṣām'uñ *Fārsī İsti'āre Risālesi*'ni ta'rīb ve metn ü şerḥ itmekle tekmīl ve *Ġāyetü'l-beyān* ismiyle müsemmā bir kitāb-ı celīl idüp ve *Aḫlāḳ-ı 'Aḍudiyye*'yi 'Arabī şerḥ eyleyüp hey'et ve hendese ve ṭıb ve mūsıḳīde müstaḳil risāleleri ve āferīniş-i 'ālemden biñ seksen ṭoḳuz senesine müntehī olınca mufaṣṣal u meşrūḥ 'Arabī inşā ile bir tārīḫ-i maṭbū'ları olduġından mā'adā 'Āşıḳ maḫlaṣı ile müdevven Türkī *Dīvān*-ı belāġat-'unvānı vardur. Bu ebyāt andan nümūnedārdur:[3]

1 "Salât ve selâm onun üzerine olsun."
2 "Allah ondan razı olsun."
3 R 126b.

Naẓm

Kākül-i şeb-rengüñ ey meh cāygāhumdur benüm
Gün yüzüñ üzre o bir çetr-i siyāhumdur benüm

Şevḳ-ı ruḫsāruñla da'vā-yı maḥabbet eylerüm
Ḫāl ü ḫaṭṭuñ ey perī-peyker güvāhumdur benüm **[110[b]]**

Ve lehu

Var mı ḫaberüñ bād-ı ṣabā tāze gülümden
Bir neş'e getürdüñ mi ola baña mülümden

Çekdüklerümi gūşe-i hicrānda didüñ mi
Virdüñ mi 'aceb yāra ḫaber sūz-ı dilümden

Ḳarabaş Şeyḫ Meḥemmed el-Ḳādirī

eş-Şeyḫ Meḥemmed ibnü'ş-Şeyḫ Muḥyī'd-dīn. Ḳasṭamonı sancaġında Küre-i Nüḥās nām ḳaṣaba sükkānından olup ṭarīḳa-i Ḳādiriyye meşāyiḫından olan Şeyḫ Muḥyī'd-dīn Efendi'nüñ nihāl-i ḥadīḳa-i vücūdı ve netīce-i muḳaddimāt-ı ẕāt-ı mes'ūdıdur. Sinn-i temyīze vāṣıl ve dā'ire-i erbāb-ı istiḥḳāḳa dāḫil olduḳda vālid-i mācidlerinden aḫẕ-ı dest-i inābet ve birāder-i keṣīrü'l-meḥāmidleri Şeyḫ Dāvūd[1] Efendi'den tekmīl-i ādāb-ı ṭarīḳat eyleyüp sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ḥāfıẓ Meḥemmed Efendi ile maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye vāṣıl ve biñ yetmiş üç Şevvāl'inde Anaṭolı ṣadrına teşrīflerinden şeref-i mülāzemete nā'il olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan ṣoñra ṣıla-i raḥm ḳaṣdıyla masḳaṭ-ı re'si olan ḳaṣaba-i meẕkūreye duḫūl ve birāderleri Şeyḫ Dāvūd Efendi'nüñ ḫıdmetlerine vuṣūl bulduḳda "Birāder! Gel ṭarīḳ tedrīsinden fāriġ olup babamuz ṭarīḳına sülūk eyle. Yoḫsa ḫayr görmezsüñ." diyü naṣīḥat itmeleriyle ol ān derūnlarından iḫrāc-ı ḥubb-i mā-sivā ve maḥabbet-i Ḫudā-yı bī-hemtā ẓāhir ü hüveydā olmaġla ṭarīḳ-ı resmīden bi'l-külliyye ferāġat ve tekmīl-i merāsim-i meşīḫat ve bir müddet bel-

1 Şeyḫ Dāvūd H: Şeyḫ-zāde R.

de-i meẕkūrede iḳāmet itmişler idi. Baʿdehu[1] ṣāniyen dārü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve seccāde-nişīn-i ṭarīḳat olup bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz on üç senesi ḫilālinde Ḫarāmīderesi ḳurbinde Ekşenöz (?) nām ḳaryede vāḳıʿa ferzend-i ercmendlerinüñ żayʿalarında intiḳāl ve civār-ı ḳudse irtiḥāl itdüklerinde naʿşları ʿaraba ile Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārına getürilüp defn olındı. Sinleri yüz yigirmi sāle vāṣıl olmış pīr-i mükerrem idi.

Şeyḫ-i mezbūr "Ḳarabaş Şeyḫ Meḥemmed Efendi" dimekle meşhūr, ṣāliḥ ü ʿābid, murtāż u mücāḥid idi.

eş-Şeyḫ İsmāʿīl-i Mükaḥḥal

eş-Şeyḫ İsmāʿīl. Belde-i Revān ḳurālarından Vādī nām ḳaryeden neş'et, baʿdehu ol diyārlara Sürḫ-ser istīlāsında vālidi ve aḳrabā-yı taʿalluḳātıyla maḥrūsa-i Burusa'ya hicret eyleyüp ṭıynet-i pākinde ceẕbe-i ʿışḳ-ı ilāhī ġālib olmaġla meşāyiḫ-ı ṭarīḳa-i Ḫalvetiyye'den maḥrūsa-i merḳūmede Fenārī Aḥmed Paşa Zāviyesi'nde seccāde-nişīn-i meşīḫat olan Şeyḫ es-Seyyid Süleymān Efendi'den inābet itdükden ṣoñra Şeyḫ Aḥmed Efendi ve Yūnus-zāde Şeyḫ Muṣṭafā Efendi ḫıdmetlerinde daḫı dāmen-der-miyān ve her birinüñ ʿīdgāh-ı irādelerinde ḳurbān olmış idi. Bir müddetden ṣoñra Ḳonevī Şeyḫ es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirine sālifü'ẕ-ẕikr Aḥmed Paşa Zāviyesi'nde post-nişīn olup bu ḥāl üzere şümārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz on üç tārīḫinde intiḳāl ve ʿālem-i ʿuḳbāya irtiḥāl eyledi. Deveciler Mezāristānı'nda medfūn ve Yūnus-zāde Muṣṭafā Efendi'ye maḳrūndur. Maḥlūl olan zāviyelerinde Ṭablī-zāde eş-Şeyḫ ʿAklī ʿAlī Efendi seccāde-nişīn oldı.

Merḥūm-ı merḳūm ṣalāḥ-ı ḥālle maʿlūm, dervīş-nihād, pāk-iʿtiḳād, mücāhede vü riyāżetle[2] meẕkūr, nergis-i ḥaḳīḳat-bīnlerin müdām sürme-ālūd itmekle "eş-Şeyḫ İsmāʿīl-i Mükaḥḥal" diyü meşhūr olmışlar idi.

1 Baʿdehu H: -R.
2 R 127a.

eş-Şeyḫ Naḳşī İbrāhīm Efendi {Naḳşī}

eş-Şeyḫ İbrāhīm bin Meḥemmed. Vüzerādan Deli Ḥüseyn Paşa'nuñ ketḫudāsı olan Meḥemmed Aġa'nuñ maḫdūm-ı celīli ve şāḫ-ı devḥa-i vücūd-ı aṣlīsi eş-Şeyḫ Naḳşī İbrāhīm Efendi'dür. Biñ elli bir tārīḫinde belde-i Ḳosṭanṭıniyye'de perniyān-ṭırāz-ı destgāh-ı şühūd ve ḳābil-i resm-i naḳş-endāz-ı vücūd olup cevher-i ẕātı āb u tāb-ı isti'dād ile girān-bahā ve terbiyet-i üstādān-ı ülü'n-nühā ile pür-zīb ü bahā olmaġla naḫl-i mütemāyil-i ṭab'-ı bülendi cem'-i feżā'ile mā'il ve taḥṣīl-i 'ilm ü[1] ma'ārife müştaġil iken ḫ̆āb-ı ġafletden āgāh ve isti'dād-ı ezelī hādī-i rāh olup ṭarīḳa-i Ḫalvetiyye meşāyiḫından Ḳoca Muṣṭafā Paşa Zāviyesi'nde seccāde-nişīn-i irşād olan Şeyḫ es-Seyyid 'Alā'ü'd-dīn Efendi'den inābet ile aḫẕ-ı ādāb-ı ṭarīḳat ve iḥrāz-ı ṣemere-i serv-i maḥz-ı ḥaḳīḳat itmişler idi. **[111[a]]** Biñ ṭoḳsan senesi ḥudūdında ḥacc-ı Beytu'llāhi'l-Ḥarām ve ziyāret-i ravża-i seyyidü'l-enām *'aleyhi'ṣ-ṣalāti ve's-selām*a[2] 'azīmet ile isḳāṭ-ı farīża-i İslām müyesser olup ba'de ḳażā'i'l-vaṭar ṭoḳsan yedi senesi ḫilālinde Rūmiliḥiṣārı'nda vāḳi' Fātiḥ Sulṭān Meḥemmed Ḫān Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesi iḥsān, ba'dehu medīne-i Üsküdar'da vāḳi' Vālide Sulṭān Cāmi'-i Şerīfi muhaddiṯligi daḫı şāyān görilmiş idi. Yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında Küçük Ayaṣofıyya şeyḫi İsmā'īl Efendi-zāde eş-Şeyḫ Aḥmed Efendi maḥlūlinden Şeh-zāde Sulṭān Meḥemmed Ḫān Cāmi'-i Şerīfi'nde ḥallāl-i müşkilāt-ı *Ḳur'ān* oldılar. Bu ḥāl üzere gāh müẕākere-i 'ulūm-ı 'Arabiyye ile tekmīl-i erbāb-ı isti'dād ve gāh müzāvele-i rüsūm-ı edebiyye ile irşād-ı 'ibād eylemek mu'tādları iken biñ yüz on dört Ṣafer'inün yigirmi altıncı Sebt güni terk-i nuḳūş-ı cihān-ı fānī ve 'azm-i na'īm-i cāvidānī itdüklerinde Dāḫil-i Sūr'da Altımermer nām maḥalde ḫāneleri ḳurbinde i'dād itdükleri türbe-i maḫṣūṣada defn olındılar. Rāzī 'Abdü'l-laṭīf Efendi didügi tārīḫdür:

Mıṣrā'

Cennetde de ey Naḳşī gel Hū diyelüm yā Hū[3]

Maḥlūl olan Şeh-zāde Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesi 'Īsā-zāde Şeyḫ 'Ömer Efendi'ye maḥal görildi.

---

1 'ilm ü R: 'ulūm u H.

2 "Salât ve selâm onun üzerine olsun."

3 جنتده ده ای نقشی کل هو دیه لم یا هو

'Azīz-i mezbūr kerāmāt-ı celīle ile meşhūr, vāṣıl-ı sırr-ı mektūm, cāmi'-i ẓāhir ü bāṭın-ı 'ulūm, emānet-i erbāb-ı ṭarīḳata emīn, pey-rev-i 'ibād-ı ṣāliḥīn, maḥabbet-i ilāhiyyeye müstaġraḳ, maẓhar-ı tecelliyāt-ı Ḥaḳḳ idi.

Āṯārlarından Naḳşī maḫlaṣı ile ilāhiyyāt u eş'ārları vardur. Bu ebyāt nuḫbe-i güftār-ı dürer-bārlarıdur:

Naẓm

Şarāb-ı la'l-i nābın nūş idenler
Leb-i yāra bir içim ṣu didiler

Ve lehu

Şol 'araḳ kim zeyn olur gül-gūne-i ruḫsārda
Bir gül-āb-ı tāzedür kim verd-i ḥamrādan çıḳar

Ve lehu

Hevā berg-i gül üzre ṣubḥ-dem ẓann itme nem dökmiş
Meger bī-çāre bülbül dīdesinden eşk-i ġam dökmiş

Dizilmiş dāne dāne ḫāl-i ruḫsārında cānānuñ
Göñüller murġını ṣayd itmege gūyā ki yem dökmiş

Ḥisāb idüp helāki ḳaṣdına 'azm itmiş 'uşşāḳuñ
Ġubār-ı ḫaṭṭı ile defter-i ḥüsne raḳam dökmiş

Ve lehu

Mu'aṭṭardur meşām-ı dil o zülf-i müşk-bārından
Nümūne gösterürler gūyiyā güller 'iẕārından

Ne ṣūret gösterür meşşāṭa-i bād-ı ṣabā ṭutmış
'Arūs-ı ġonçeye āyīne bāġuñ cūybārından

Ve lehu

Daḫı ġīsūları ol āfetüñ naḳş-ı nigār oldı
Açıldı bāġ-ı ḥüsnüñ sünbüli evvel bahār oldı[1]

1 R 127b.

Ḥikāyetler iderdi feyż ile bezm-i viṣālinden
Ḫaberler virmedi bād-ı ṣabā çoḳ rūzgār oldı

Çāvuş-zāde Dāmādı eş-Şeyḫ ʻOṯmān Efendi

eş-Şeyḫ ʻOṯmān bin Muṣṭafā. Belde-i Ḳasṭamonı'dan bedīdār ve "Çāvuş-zāde Dāmādı Şeyḫ ʻOṯmān Efendi" dimekle[1] şöhret-şiʻār olup cevher-i ẕātı perverde-i āftāb-ı terbiyet-i üstād ve cilā-dāde-i mıṣḳale-i ṣalāḥ u sedād olmaġla ʻulemā-yı ʻaṣrlarından İzmirī eş-Şeyḫ es-Seyyid Aḥmed Efendi pīşgāh-ı ifādelerinde taḥṣīl-i ʻulūm-ı ʻArabiyye ve tekmīl-i fünūn-ı edebiyye itdükden ṣoñra vaʻẓ u naṣīḥat semtine sülūk eyleyüp maḥrūsa-i Ġalaṭa ḫāricinde ʻAzabḳapusı nām maḥalde vāḳıʻa Meḥemmed Paşa Cāmiʻ-i Şerīfi vaʻẓiyyesi tevcīh olınmış idi. Biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde re'īsü'l-müfessirīn eş-Şeyḫ Süleymān Efendi ḥażretleri yirlerine Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī Cāmiʻ-i Şerīfi vaʻẓiyyesine naḳl olınup yüz üç Cumāde'l-āḫire'sinde Sulṭān Selīm-i Ḳadīm Cāmiʻ-i Şerīfi vaʻẓiyyesine naḳlle tekrīm olındılar. Yüz beş Cumāde'l-āḫire'sinde Ebu'l-fetḥ Sulṭān Meḥemmed Ḫān Cāmiʻ-i Şerīfi vaʻẓiyyesine naḳlle taḥṣīl-i ʻizz ü şān eyleyüp yüz altı Rebīʻü'l-āḫir'inde Sulṭān Bāyezīd Ḫān[2] Cāmiʻ-i Şerīfi vaʻẓiyyesiyle ḳadr ü menziletleri mezīd olup bu üç rütbede selef-i ẕī-şereflerini[3] taʻḳīb itmişler idi. Ol maʻbed-i şerīfde vāʻiẓ ü müẕekkir ve muḥaddiṯ ü müfessir iken biñ yüz on dört Rebīʻü'l-evvel'inüñ beşinci İṯneyn gicesi eyyām-ı rebīʻ-i ḥayātı tamām ve dār-ı beḳāya ḫırām eyleyüp Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi[4] civārında defn olındılar. Maḥlūl olan vaʻẓiyyeleri Yeñibāġçeli Çelebi Şeyḫ Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Şeyḫ-i merḳūm maʻārif-i **[111[b]]** ʻilmiyye ile mevsūm, ʻālim ü ʻāmil, vāʻiẓ-i kāmil, riyādan muʻriż, levāzım-ı ʻilmiyyeye mütemaḥḥıż idi.

Maʻnevī Şeyḫ Muṣṭafā Efendi {Maʻnevī}

eş-Şeyḫ Muṣṭafā ibnü'ş-Şeyḫ ʻAlī. Meşāyiḫ-ı Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābiʻ'den maʻdūd biñ ṭoḳsan yedi Muḥarrem'inde ṣaḥīfe-i şühūddan nā-būd olan ṭarīḳa-i meşāyiḫ-ı Ḫalvetiyye'den tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Ḳarabaş

1 dimekle H: dinmekle R.
2 Ḫān H: -R.
3 ẕī-şereflerini H: ẕī-şerefini R.
4 Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi H: Ṭopḳapusı ḫāricinde Ḳāḍī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi merḥūm R.

Şeyḫ ʿAlī Efendi'nüñ ferzend-i ḫıredmendi ve maḫdūm-ı miḫter-i ercmendi Maʿnevī Şeyḫ Muṣṭafā Efendi'dür. Taḥṣīl-i ʿilm ü kemāle beẕl-i ictihād ve tekmīl-i meleke-i istiʿdād itdükde vālid-i mācidlerinden ve sā'ir ʿulemā-yı ʿaṣrlarından aḫẕ-ı nefā'is-i maʿārif ü ʿulūm içün niçe zamān şemʿ-i cān-güdāz-ı miḥrāb-ı taḥṣīl ve ḳandīl-i ciger-sūz-ı ḥānḳāh-ı saʿy-i cemīl olup nihāl-i vücūd-ı mesʿūdı berg ü bār-ı maʿārif ile ārāste ve devḥa-i nev-ḫāste-i istiʿdādı terbiyet-i üstādān-ı ʿilm ü ʿirfān ile pīrāste olduḳdan ṣoñra vālidleri ṭarīḳına sülūk ve sebīke-i iʿtibārın ol sikke ile meskūk eyleyüp gencīne-i ḳanāʿate mürācaʿat ve iḫtiyār-ı tūşe-i ḳanāʿat itmişler idi. Biñ yüz on üç Ṣafer'inde Şeyḫ ʿAbdü'l-ḥay Efendi yirine Ḳadırġa Limanı'nda vāḳıʿa Meḥemmed Paşa Zāviyesi'nde şeyḫ-i seccāde-nişīn ve Bāġçeḳapusı dāḫilinde Vālide Sulṭān Cāmiʿ-i Şerīfi'nde vāʿiẓ-i güzīn olmışlar idi. Baʿdehu maḥmiyye-i Edrine'de manẓūr-ı pādişāh-ı ṣuleḥā-perver ve ṣoḥbet-i ḫāṣṣü'l-ḫāṣṣ-ı şehriyārīye daḫı duḫūl müyesser olup cevāhir-i deryā-yı nuṣḥ u pendi gūşvār-ı semʿ-i ḳabūl-i şāh-ı ʿālī-tebār olmış iken:

Mıṣrāʿ

قرب سلطان آتش سوزان بود[1]

mıṣdāḳınca biñ yüz beş senesi ḫilālinde cānib-i İstanbul'a iclā olınup Vālide Sulṭān Cāmiʿ-i Şerīfi vaʿẓiyyesi Şeyḫ Naẓmī Meḥemmed Efendi'ye sezā görildi. Bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām u leyāl iken biñ yüz on dört Cumāde'l-āḫire'sinde bu ʿālem-i ṣūrīden intiḳāl ve ʿālem-i maʿnāya irtiḥāl itdüklerinde maḥrūsa-i Üsküdar'da Ṭoġancılar Meydānı'nda Şeyḫ Naṣūḥī Meḥemmed Efendi Zāviyesi'nde defn olındılar. Maḥlūl olan Meḥemmed Paşa Zāviyesi Ḳırımī Şeyḫ Meḥemmed Efendi'ye maḥal görildi.

Şeyḫ-i mezbūr maʿārif-i ʿilmiyye ile meşhūr, vāʿiẓ ü müẕekkir, muḥaddiṯ ü müfessir, efāʿīl-i ʿacībede serīr, ṣanāyiʿ-i ġarībede ḳudreti muḳarrir idi. Deḳā'iḳ-ı eşyā ḥalline ḳādir mecmūʿa-i ġarā'ib ü nevādir idi.

Āṯārlarından Maʿnevī maḫlaṣı ile ilāhiyyāt u[2] eşʿārı[3] vardur. Bu naʿt-ı şerīf güftār-ı dürer-bārlarındandur[4]:

1 "Sultana yakınlık, yakıcı ateştir."
2 R 128a.
3 eşʿārı R: eşʿārları H.
4 dürer-bārlarındandur H: dürer-bārlarıdur R.

Naẓm

Ḥamdü li'llāh kim ṭulū' itdi yine şems-i ḍuḥā
Raḥmeten li'l-'ālemīn[1] geldi Muḥammed Muṣṭafā
Gül cemāli berḳ urup ṭoġdı yine bedr-i dücā
Raḥmeten li'l-'ālemīn geldi Muḥammed Muṣṭafā

Dem-be-dem sā'at-be-sā'at rūḥ-ı faḫr-i kā'ināt
Eylesün ol ẕāt-ı pāke kibriyā yüz biñ ṣalāt
Cān u başı ḳıl fedā bilüp ḥayāt-ender-ḥayāt
Raḥmeten li'l-'ālemīn geldi Muḥammed Muṣṭafā

*Küntü kenz*üñ[2] maḫzenidür *lī ma'allāh*[3] maẓharı
Ẕāt-ı pāküñ enveridür enveridür enveri
Ma'neviyyā ins ü cinnüñ reh-beridür reh-beri
Raḥmeten li'l-'ālemīn geldi Muḥammed Muṣṭafā

Mevlevī Şeyḫ Meḥemmed Dede Efendi

eş-Şeyḫ Meḥemmed Dede. Ṭabaḳa-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi' meşāyiḫı 'idādında tercemeleri[4] *Cild-i Evvel*'de beyān olınan Mevlevī Şeyḫī Ṣāliḥ Dede Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ercmendi Şeyḫ Meḥemmed Efendi'dür. Vālid-i mācidleri maḥrūsa-i Burusa'da vāḳı'a āsitāne-i Mevlānā'da seccāde-nişīn-i meşīḫat iken bunlar tekye-ḫāne-i vücūda vaż'-ı ḳudūm idüp taḥṣīl-i ma'ārif ü 'ulūm ve tekmīl-i levāzım-ı manṭūḳ u mefhūm itdükden ṣoñra vālid-i mācidlerinden inābet ve aḫẕ-ı ādāb-ı ṭarīḳat itmiş idi. Biñ yetmiş üç tārīḫinde vālid-i mācidleri Şeyḫ Ṣāliḥ Efendi 'ālem-i 'uḳbāya rıḥlet itdüklerinde yirlerine seccāde-nişīn-i meşīḫat olmışlar idi. İcrā-yı āyīn-i ṭarīḳat üzere iken biñ yüz on dört senesi ḥudūdında:

1 *Kur'ân-ı Kerîm, Enbiyâ Sûresi*, 21/107, ﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ﴾ "(Resûlüm!) Biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik."

2 Kudsî hadis olarak bilinen hadisten kısmî iktibas yapılmıştır. Tamamının anlamı şöyledir: "Ben, gizli bir hazine idim, bilinmeyi diledim. Bunun için (beni bilmeleri için) yaratıkları yarattım." Mehmet Yılmaz, *Kültürümüzde Âyet ve Hadisler*, Kesit Yay., İstanbul 2013, s. 396.

3 Hadîs-i şerîften kısmî iktibas yapılmıştır. Hadîsin tamamının anlamı şöyledir: "Benim Allah ile öyle anlarım olur ki ne bir mukarreb melek ne de mürsel bir nebi öyle bir yakınlığı elde edebilir." Mehmet Yılmaz, *Kültürümüzde Âyet ve Hadisler*, Kesit Yay., İstanbul 2013, s. 469.

4 tercemeleri H: tercemesi R

Beyt

صدای ارجعی آمد بگوشش
پی آن نغمه و بانک صدا شد [1]

vefḳınca ʻāzim-i cilvegāh-ı cinān olduḳlarında vālidleri cenbinde defīn-i zīr-i zemīn ve yirlerine maḫdūmları Ṣāliḥ Dede Efendi cā-nişīn oldı.

Şeyḫ-i mezbūr kemāl-i ʻirfānla **[112ᵃ]** meşhūr, evṣāf-ı cemīleden ḥiṣṣedār, aḫlāḳ-ı ḥamīdeden vāyedār idi.

1 "Kulağına "irci'î (Dön [*Kur'ân-ı Kerîm*, 89/28])" sadâsı geldi. O nağmenin, seslenişin ve sadânın ardından gitti."

Āḫirü'l-vefeyāti'l-vāḳı'a fī-devlet-i es-Sulṭānü'l-a'ẓam Mālik-i Riḳābü'l-ümem es-Sulṭān el-Ġāzī Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī Bīst ü Düvvüm-i Gevher-i Silk-i Neseb-i 'Oṯmānī *dāme maḥfūẓen bi'l-'avni'ṣ-Ṣamedānī*[1]

Ol sulṭān-ı 'aẓīmü'ş-şānuñ zamān-ı devletlerinde ẓuhūr iden veḳāyi'üñ icmālidür ki raḳam-zede-i ḫāme-i taḥrīrdür.

Ẕikr-i Aḥvāl-i Şāh-ı Deryā-nevāl es-Sulṭān el-Ġāzī Muṣṭafā Ḫān ibn es-Sulṭān Meḥemmed Ḫān ibn es-Sulṭān İbrāhīm Ḫān *'aleyhimü'r-raḥmetü'l-Müte'āl*[2]

İcmāl-i rūz-nāme-i aḥvāl ve iḫtiṣār-ı menāḳıb-ı ferḫunde-me'āl budur ki ḫāḳān-ı devrān, pādişāh-ı 'aṣr u evān nesaḳ-sāz-ı zamān u zemīn, Ḳahramānü'l-mā'ī ve'ṭ-ṭīn, gülū-gīr-i gerden-keşān-ı li'ām, māye-i intisām-ı ṣüġūr-ı İslām, ḳahhār-ı kefere-i Engürüs, müsaḫḫar-sāz-ı Boġdan u Eflaḳ u Rus, İskender-i Dārā-fer, Dārāb-ı İskender-ẓafer, pençe-i tāb-ı Rüstem-i Dāstān, nermīde-şāne-i pūlād-ı Nerīmān, ṣandālī-nişīn-i bārgāh-ı Süleymānī, revnaḳ-efrūz-ı tāc u taḫt-ı İlhanī, dürretü't-tāc-ı memālik-ṭırāzī, ekber-i evlād-ı Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Ġāzī:

Beyt

Revnaḳ-ı dīhīm-i şevket zīb-i tāc-ı ma'delet
Ya'ni Sulṭān Muṣṭafā ol şāh-ı mülk-i mekrümet

Biñ yetmiş dört Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ sekizinci Ṣülāṯā güni vaḳt-i 'aṣrda müsā'ade-i mes'ūd ile ufḳ-ı sa'ādetden ṭāli' ve āftāb-ı cihān-tāb gibi 'ālem-i vücūda lāmi' ü sāṭı' olup sāl-i ferḫunde-fāl-i vilādetlerin vālid-i cāmi'ü'l-ḥurūf Şeyḫ Feyżī Ḥasan Efendi bu güne edā itmişdür:

Mıṣrā'

Geldi Sulṭān Muṣṭafā dünyāya baḥrü'n-nūrdan[3]

---

1 "Allah'tan gelen bir yardım ile korunup gitsin."
2 "Yüce rahmet üzerine olsun."
3 كلدى سلطان مصطفى دنيايه بحر النوردن

Biñ yüz altı Cumāde'l-āḫire'sinüñ yigirmi yedinci Aḥad güni 'amm-i mükerremleri Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī ḥażretleri 'uzlet-sarāy-ı mülk-i 'ademe pā-berde-i intiḳāl ve cūybār-ı raḥmet-i Raḥmānī'den çeşīde-i zülāl olduḳlarında sinn-i şerīfleri otuz iki 'adede[1] ḳarīb iken maḳām-ı ḫilāfet-i kübrāda mesned-nişīn ve emānet-i vekālet-i 'uẓmāya emīn olup dārü'n-naṣr ve'l-meymene maḥmiyye-i Edrine'de revnaḳ-efrūz-ı küngüre-i tāc-ı iḳbāl ve evreng-i sa'ādete cülūs-ı iclāl erzānī buyurup pertev-i āftāb-ı iḥsān ile ol eṭrāfı nūrānī itmişler idi. Şu'arā-yı zamānelerinden Rüşdī Efendi didügi tārīḫdür:

Mıṣrā'

Müjde ki 'izz ile Sulṭān Muṣṭafā itdi cülūs[2]

ve Naẓīm Çelebi daḫı bu güne tārīḫ dimişdür:

Mıṣrā'

Oldı Sulṭān Muṣṭafā 'adl ile dehre pādişāh[3]

ve Nāẓım Efendi daḫı bu tārīḫi dimişdür:

Mıṣrā'

'İzz ile ḥālā şeh-i dehr oldı Sulṭān Muṣṭafā[4]

ve Şeyḫ Naẓmī Efendi daḫı ber-vech-i ta'miye dimişlerdür:

Beyt[5]

Bu bir mıṣrā'la Naẓmī lafẓen ü ma'nen didüm tārīḫ
Cülūsı oldı Sulṭān Muṣṭafā'nuñ biñ yüz altıda[6]

Māh-ı mezbūruñ yigirmi sekizinci İṯneyn güni ki -cülūs-ı hümāyūnlarınuñ ikinci günidür- ḫ ̆āceleri şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi cānibine da'vet-nāme irsāl olındı ve māh-ı merḳūmuñ otuzıncı Erba'ā güni Ḳapudan-ı Baḥr 'Amuca-zāde Ḥüseyn Paşa ve Ser-'asker Mıṣrlı-zāde İbrāhīm Paşa'nuñ himmetleriyle Saḳız cezīresi dest-i a'dādan ḫalāṣ olınup tekrār silk-i

1 R 128b.
2 مژده كه عز يله سلطان مصطفى ايتدى جلوس
3 اولدى سلطان مصطفى عدليله دهره پادشاه
4 عزيله حالا شه دهر اولدى سلطان مصطفى
5 Beyt H: Mıṣrā' R.
6 جلوسى اولدى سلطان مصتفى نك بيك يوز التيده

ṭaṣarruf-ı ehl-i İslām'a münselik olduġı ḫaberi Edrine'de rikāb-ı hümāyūna vāṣıl olduḳda Şeyḫ Naḳşī Efendi didügi tārīḫdür:

Mıṣrā'

Uṣūl-i ceng ile düşmen dehānından Saḳız alduḳ[1]

Sene-i meẕkūre Receb'inüñ evā'ilinde sulṭānü'l-muḥṣenāt, tācü'l-mestūrāt Vālide Sulṭān *dāmet 'iṣmetuhā*[2] ḥażretleri İstanbul'dan Edrine'ye da'vet buyrulup Tevḳī'ī Elmās Meḥemmed Paşa ve Dārü's-sa'āde Aġası İsḥāḳ Aġa irsāl olınup[3] muḳarribān-ı dergāh ve türbedārān-ı ḥarem-i hümāyūn ve aġayān-ı devlet-maḳrūndan me'mūr olınanlar ile maḥrūsa-i Edrine'ye teşrīf buyurdılar.

Sene-i mezbūre Ramażān-ı şerīfüñ on yedinci güni Ṣadr-ı A'ẓam 'Alī Paşa'nuñ muḫill-i niẓām-ı dīn ü devlet ve bā'iṣ-i iḫtilāl-i salṭanat olur ba'żı eṭvār-ı nā-pesendīdesi ẓuhūr ve 'aks-endāz-ı sem'-i pādişāh-ı ġayūr **[112b]** olduḳda mühr-i ṣadāret aḫẕ olınup kendüsi Ḳapuarası nām maḥalde ārām ve ḳarāra emr olınduḳdan ṣoñra ḫātem-i vekālet-i kübrā Tevḳī'ī Elmās Meḥemmed Paşa'ya i'ṭā, vezīr-i ma'zūl birḳaç günden ṣoñra Malġara cānibine nefy ü iclā olındı.

Māh-ı merḳūmuñ on sekizinci güni ḫ̆āce-i pādişāh-ı 'ālī-cāh es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi maḥmiyye-i Edrine'ye dāḫil ve ḥużūr-ı hümāyūna vāṣıl olup sene-i merḳūme Şevvāl'inüñ sekizinci güni maḳām-ı fetvāya ḳıyām itmişler idi. İrtesi gün pādişāh-ı 'ālem-penāh ḥażretleri alay ile otaġ-ı hümāyūna teşrīf buyurdılar.

Māh-ı mezbūruñ on beşinci güni Malġara'ya nefy olınan ṣadr-ı a'ẓam-ı sābıḳ 'Alī Paşa ba'żı iḳtiżā sebebiyle menzil ile maḥmiyye-i Edrine'ye getürilüp otaġ-ı hümāyūn pīşgāhında ser-bürīde ḳılındı.

Sefer-i Ūlā

Sene-i merḳūme Ẕi'l-ḳa'de'si ġurresinde Nemçe keferesi niyyetine bi'ẕẕāt pādişāh-ı İslām ḥażretleri 'asākir-i İslām ile Edrine ṣaḥrāsından ḥareket-i hümāyūn buyurup ḳaṭ'-ı menāzil ve ṭayy-ı merāḥil iderek sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinüñ yigirmi sekizinci güni Ḳal'a-i Belġrad'a mürūr ve biñ yüz yedi

1 اوصول جنكيله دشمن دهانندن ساقز الدق
2 "Masumluğu devam etsin."
3 olınup H: olındı R.

Muḥarrem'inüñ on beşinci güni nehr-i Ṭuna'dan 'ubūr olınup māh-ı merḳūmuñ yigirmi yedinci Erba'ā güni Ṭımışvar ḥavālīsine ḳarīb Lipova nām ḳal'a yürüyüş ile fetḥ ü tesḫīr ve ahālīsin kimin esīr ve kimin ṭu'me-i şemşīr eylediler.

Sene-i mezbūre Ṣafer'inüñ on ikinci Erba'ā güni Segedin nām ḳal'a dāmeninde küffār-ı dūzaḫ-ḳarāruñ ṭābūr-ı maḳhūrına muḳābil olınup[1] ceng-i 'aẓīm vāḳi' olduḳda 'avn-i Rabbānī ile fetḥi müyesser olduġı mu'aẓẓamāt-ı fütūḥāt-ı 'Oṯmāniyye'dendür. Ba'dehu ol ḥavālīde Titel[2] ve Şebeş ve Luġoş nām ḳal'alar daḫı memālik-i İslāmiyye'ye ilḥāḳ olınup sene-i merḳūme Rebī'ü'l-āḫir'inüñ ṭoḳuzıncı güni ferr ü iḳbāl ile Dārü's-salṭana'ya sāye-i iclāl ṣaldılar.

Sefer-i Ṯānī

Sene-i meẕkūre Ramażān-ı şerīfinüñ on yedinci güni niyyet-i ġazā ile bi'ẕẕāt maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'den 'azīmet-i hümāyūn buyrılup birḳaç ay maḥmiyye-i Edrine'de iḳāmet olındı.

Sene-i merḳūme Ẕi'l-ḥicce'sinüñ evā'ilinde maḥrūsa-i Ġalaṭa'da bezzāzistān eṭrāfı muḥteriḳ olmış idi.

Biñ yüz sekiz Muḥarrem'inüñ yedinci güni Mosḳov keferesi Azaḳ Kal'ası'na müstevlī olup żabṭ eylediler ve bu eṯnāda pādişāh-ı 'ālem-penāh ḥażretleri 'asākir-i İslām ile maḥrūsa-i Edrine'den ḥareket-i hümāyūn buyurup māh-ı mezbūruñ on yedinci güni Titel nām ḳal'a muḳābilinde nāṣıb-ı rāyāt-ı nuṣret ve nişānde-i elviye-i furṣat oldılar.

Māh-ı merḳūmuñ yigirmi yedinci Cum'a güni küffār-ı bed-kirdāruñ ṭābūr-ı menḥūsına muḳābil olınup ḥarb-i 'azīmden ṣoñra fetḥi müyesser oldı. Selīm Efendi didügi tārīḫdür:

Mıṣrā'

Bozdı ḳırdı Nemçe ṭābūrını Sulṭān Muṣṭafā[3]

Sene-i merḳūme Rebī'ü'l-evvel'inüñ yigirmi yedinci güni maḥmiyye-i Edrine'ye mürāca'at buyruldı.

1 R 129a.
2 Titel R: naḳl H.
3 بوزدی قردی نمچه طابورینی سلطان مصطفی

Sene-i meẕkūre[1] Cumāde'l-ūlā'sında tehniye'-i cülūs-ı şevket-me'nūs içün şāh-ı 'Acem ṭarafından Ḫorāsān ḥākimi Ebu'l-ma'ṣūm nām kimesne ḫak-i 'aṭe-be-i 'aliyyeye vaż'-ı nāṣıye-i ta'ẓīm ve getürdügi tehniye-nāme ve bir fīl ve her birinüñ dūşına birer ibrişīm nihāli maḥmūl olan birḳaç ḳıṭār 'Acem develerini teslīm eyledi.

Sene-i mezbūre Receb'inüñ evāsıṭında maḥrūsa-i Ġalaṭa'da sa'ādetli Vālide Sulṭān *dāmet 'iṣmetuhā*[2] ḥażretlerinüñ binā buyurduḳları cāmi'-i şerīf itmām bulup mināresinde eẕān-ı Muḥammedī nidā ve derūnında ṣalāt-ı mefrūża edā olındı. Bu eṣnāda İstanbul ve Mıṣr ve Edrine ve İzmir'de üç yüz aḳçeye rā'ic olmaḳ üzere ṭuġralı altun kesilmek fermān olındı.

Sefer-i Ṣāliṣ

Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ yigirmi yedinci İṣneyn güni gül-zemīn-i Edrine'den taḥrīk-i rikāb-ı rāh-revī ve ṭanṭana-nümā-yı ḫusrevī olup ba'de ṭay-yi'l-merāḥil biñ yüz ṭoḳuz Ṣafer'inüñ yedinci güni Felyova (?) cisrini geçüp Ḳubile (?) semtinden nehr-i Ṭuna kenārına vaż'-ı evtād-ı ḫıyām-ı istirāḥat ve basṭ-ı bisāṭ-ı 'arīż-i rāḥat itdüklerinden ṣoñra nehr-i Tisa'dan daḫı 'ubūr olındı. Lākin rü'esā-yı 'asker beyninde bir miḳdār iḫtilāf u iḫtilāl ẓāhir olup māh-ı merḳūmuñ yigirmi beşinci güni küffār-ı ḫāksāruñ daḫı ordu-yı hümāyūn üzerine hücūmından ḫabīr olınmaġla pādişāh-ı 'ālem-penāh ḥażretleri Tisa Ṣuyı'nuñ berü yaḳasına ric'at buyurup **[113[a]]** 'asākir-i İslām 'arabaları daḫı geçürmek üzere iken düşmen-i dīn irişüp ṣadr-ı a'ẓam ve sā'ir rü'esā-yı 'asker ile yedi sekiz biñ miḳdārı leşker-i İslām Tisa Ṣuyı'nuñ öte[3] cānibinde ḳalup cenge mübāşeret itmeleriyle [4]māverā'ü'n-nehrden daḫı ṭarīḳ-ı imdād-ı İslāmiyān beste olmaġın ol şūristān-ı kıtālgāhda bi'l-cümle piyāle-nūş-ı cām-ı şehādet olmışlar idi.

Sene-i meẕkūre[5] Rebī'ü'l-evvel'inde ḫātem-i vekālet-i 'uẓmā Belġrad vālīsi 'Amuca-zāde Ḥüseyn Paşa'ya sezā görilüp māh-ı Rebī'ü'l-āḫir'üñ on ikinci güni maḥmiyye-i Edrine'ye vāṣıl oldılar. Bu eṣnāda küffār-ı ḫāksār 'ale'l-ġafle Bosna

1 meẕkūre H: mezbūre R.
2 "Masumluğu devam etsin."
3 öte H: orta R.
4 itmeleriyle H: itmekle R.
5 meẕkūre H: mezbūre R.

Sarāyı üzerine hücūm u istīlā ile īṣāl-i żarar u ḫasāret ve emvāl ü eṣyā-yı müslimīni yaġmā vü ġāret eyledügi ḫaber-i vaḥşet-eṣeri vārid oldı.

Sene-i merḳūme[1] Ramażān'ında 'Acem şāhı ṭarafından Rüstem Ḫān nām elçisi ile Baṣra Ḳal'ası'nuñ miftāḥları rikāb-ı hümāyūna vuṣūl buldı.

Sene-i merḳūme Ẕi'l-ḥicce'sinüñ on ikinci Sebt güni Ṣadr-ı A'ẓam Ḥüseyn Paşa ḥażretlerine[2] 'alem-i Resūlu'llāh *ṣalla'llāhu te'ālā 'aleyhi ve sellem*[3] teslīm ve 'asākir-i İslām'a[4] ser-'asker ta'yīn olınup maḥmiyye-i Edrine'den ḥareket ve biñ yüz on Muḥarrem'inüñ yedinci güni Ṣofya ṣaḥrāsında iḳāmet eyleyüp ṭarafeynden muṣālaḥaya ṭālib olmalarıyla māh-ı meẕkūruñ on yedinci güni Re'īsü'l-küttāb Rāmī Meḥemmed Efendi elçilik ile Nemçe ṭarafına irsāl olındı.

Sene-i mezbūre Ṣafer'inüñ yigirmi üçinci Sebt güni İstanbul'da Şehr-emīni ḳurbinde olan barut-ḫāneye āteş iṣābet itmekle vāfir ādem helāk olup eṭrāfında niçe ḫāneler ḫarāb olmaġla ḫāric-i şehr-i İstanbul'da leb-i deryāda vāḳi' ḥadā'iḳ-ı sulṭāniyyeden İskender Çelebi Bāġçesi barut-ḫāne olmaḳ fermān olındı.

Sene-i meẕkūre[5] Rebī'ü'l-evvel'inüñ yedinci güni ṣadr-ı a'ẓam ḥażretleri Ḳal'a-i Belġrad'a vāṣıl olup bir müddet mekṣden ṣoñra ser-ḥad olan ḳılā'a muḥāfiẓīn ta'yīn olınup sene-i merḳūme Cumāde'l-āḫire'sinüñ onıncı güni şehr-i Edrine'de ḳışlaya dāḫil oldılar.

Muḳaddemā şeḳāvet üzere ṭaġī ve bāġī olup ḳaṭ'-ı ṭarīḳ ve niçe fesād u fażāḥati ẓāhir olan 'Oṣmānoġlı Naṣūḥ nām kimesne bu eṣnāda mürtekib olduġı kār-ı bed-encāmdan tā'ib ü müstaġfir olmaġla cerā'imine ḳalem-i 'afv keşīde olınup mīr-i mīrān rütbesiyle Aydın muḥaṣṣıllıġı iḥsān olınmış idi.

Bundan aḳdem Nemçe cānibine elçi irsāl olınan Re'īsü'l-küttāb Rāmī Meḥemmed Efendi dört memleketüñ vekīlleriyle mükālemeyi itmām idüp ve vech-i meşrūḥ üzere müverraḫ ve ma'mūlün bih temessükāt alup maḥall-i mezbūrdan 'avdet ü ric'at eyleyüp sene-i merḳūme Ṣa'bān'ınuñ yigirmi üçinci güni Edrine'de rikāb-ı hümāyūna 'arż itdükde post-ı semmūr ilbāsıyla ikrām olındı. Şu'arā-yı zamāneden biri bu tārīḫi dimişdür:

---

1 merḳūme H: mezbūre R.
2 R 129b.
3 "Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun."
4 'asākir-i İslām'a R: -H.
5 meẕkūre H: mezbūre R.

Mıṣrā'

Biñ yüz onda buldı dünyā rāḥat-ı ṣulḥ ü ṣalāḥ[1]

ve[2] bu eṣnāda şevketlü, 'aẓametlü pādişāh-ı İslām ḥażretleri fuḳarāya teraḥḥümen ḫaṭṭ-ı hümāyūn-ı sa'ādet-maḳrūn iḥsān buyurmalarıyla Belġrad ve Ṭımışvar eṭrāfı re'āyāsınuñ bir senelik cizyeleri 'afv olınduġından mā'adā ba'ż-ı bilāddan tenzīl-i ḫānāt olmaġla terfīh-i 'ibād ve ta'mīr-i bilād olınup sükkān-ı bilād-ı İslāmiyye āsūde-ḥāl oldılar.

Sene-i merḳūme Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ ikinci gicesi Monlā Gürānī semtinde āteş ẓuhūrıyla cāmi'-i şerīf ve eṭrāfı muḥteriḳ oldı.

Bundan aḳdem Şehr-i Zūr mużāfātından Kerkük'de emīr-i 'aşīret olan Baba Süleymān 'Acem ser-ḥaddine ta'arruż itmegin şāh-ı 'Acem ṭarafından şikāyeti müş'ir nāme ile elçisi rikāb-ı hümāyūna vuṣūl bulmaġın ṭaraf-ı devletden ādem gönderilüp Baġdād vālīsi İsmā'īl Paşa meẕkūruñ üzerine varduḳda firār eyleyüp Ḳırım'da Tatar Ḫān'a ilticā idüp ḫān şefā'atiyle cerā'imi 'afv olınduḳdan ṣoñra biñ yüz on bir Muḥarrem'inde āsitāne-i sa'ādete getürilüp Vize ḳażāsında iskān ve ḳażā-yı meẕkūr kendüye ḫāṣ ta'yīn ü iḥsān[3] olındı.

Bu eṣnāda ümerā-yı deryādan İbrāhīm Paşa Nemçe çāşārı ṭarafına elçilik ile irsāl olındı.

Sene-i meẕkūre Ṣafer'inde pādişāh-ı Cem-cāh ḥażretleri devlet ü iḳbāl ve sa'ādet ü iclāl ile maḥrūsa-i Edrine'den ḥareket ve āsitāne-i devlet-āşiyānlarına nehżat buyurmışlar idi.

Māh-ı merḳūmda ṣulḥi te'kīd içün Mosḳov elçisi gelüp rikāb-ı hümāyūna **[113[b]]** yüz sürdi.

Sene-i meẕkūre Rebī'ü'l-evvel'inüñ yigirmi altıncı İṣneyn güni Ḳamaniçe Ḳal'ası taḫliye olınup Leh keferesine teslīm olındı.

Māh-ı meẕkūruñ yigirmi sekizinci Erba'ā güni ṭulū'-ı āftābdan dört buçuḳ sā'at mürūrında küsūf-ı şems vāḳi' olup ṣülüṣānı münkesif olduḳdan ṣoñra

1 بيك يوز اونده بولدى دنيا راحت صلح وصلاح
2 ve H: -R.
3 ta'yīn ü iḥsān H: ta'yīn R.

vaḳt-i ẓuhrdan iki sā'at mürūrında tamāmen müncelī oldı. Yevm-i mezbūrda pādişāh-ı İslām ḥażretleri Ayaṣofıyya Cāmi'-i[1] Şerīfi'nde cemā'atle ṣalāt-ı küsūfı edā itmişler idi.

Māh-ı Cumāde'l-ūlā'da Venedik cumhūrı ṭarafından mā-beynde olan ṣulḥ u ṣalāḥuñ teşekkürini müş'ir nāme vü hedāyāsıyla cānib-i deryādan elçisi gelüp rikāb-ı hümāyūna yüz sürdi.

Sene-i merḳūme Ša'bān'ınuñ yigirminci güni Nemçe çāsārı ṭarafından elçisi İstanbul'a dāḫil olup 'atebe-i 'aliyyeye rū-māl eyleyüp nāme vü hedāyāsın 'arż eyledi.

Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ dördinci güni Leh ḳralı ve cumhūrı ṭarafından elçisi Dārü's-salṭana'ya vuṣūl bulup rikāb-ı hümāyūn-ı şevket-maḳrūna yüz sürüp nāme vü hedāyāsın teslīm eyledi.

Biñ yüz on iki senesi Muḥarrem'inüñ on ṭoḳuzıncı güni ba'de'l-ḥac eşḳıyā-yı 'Arab 'Ulā menziline iki buçuḳ sā'at ḳalduḳda ḥuccācı ġāret ü yaġmā eyleyüp gerek Mīrü'l-ḥāc Meḥemmed Paşa'nuñ ve gerek şerīf-i Mekke'nüñ ta'yīn eyledügi 'asker muḳāvemete ḳādir olmayup ḥuccāc-ı müslimīnden nüfūs-ı keṯīre helāk olduġından mā'adā niçesi 'üryān u perīşān ve ẕelīl ü ser-gerdān u 'aṭşān Şām'a dāḫil olduḳlarından ṣoñra mīrü'l-ḥacc-ı mūmā ileyh kemāl-i ihmāl ü taḳṣīr isnādıyla ġażab-ı ḫusrevānīye maẓhar olmaġla ṭūġ u sancaġı alınup Amāsiyye'de vāḳi' çiftliginde 'uzlet-nişīn olmaḳ üzere ṭard u ib'ād olındı.

Sene-i meẕkūre Rebī'ü'l-āḫir'inde Ḳal'a-i Belġrad muḥāfıẓı Vezīr 'Alī Paşa ile muḥāfaẓada olan ḳul ṭā'ifesi beynlerinde nizā' u cidāl vāḳi' olup muḥāfıẓ-ı müşārun ileyhi şehīd itmeleriyle Rūmili vālīsi Ḥüseyn Paşa ḳal'a-i mezbūreye muḥāfıẓ ta'yīn olındı.

Sebeb-i 'Adāvet-i İsvec ber-Mosḳov

Leh ḳralınuñ nesl-i bed-aṣlı munḳarıż olduḳda İsvec ḳralı ṭarafından memleket-i Leh'e ḳral naṣb olınmaḳ ḳrallar beyninde mu'tād olup ve gāh İsvec'e tābi' Yodos'dan (?) ḳral naṣb olınmaġla biñ seksen dört tārīḫinde Ḫotin muḥārebesinden ṣoñra Yodos'dan Leh ḳralı olan mürd olduḳda Lehlü'den baş

1 R 130a.

ḫaṭmānları olan Sobaski nām la'īn cümle ittifāḳıyla ḳral naṣb olınmış idi. İşbu biñ yüz on iki senesi ḫilālinde mesfūr Ṣobaski daḫı mürd olup nesl-i bed-aṣlı munḳarıż olmaġın Nemçe ḳralı ṭarafından Mosḳov ḳralınuñ daḫı ittifāḳıyla Saz Herseki (?) Na'lḳıran didükleri la'īn ḳral naṣb olınmış idi. Lākin Lehlü'nüñ ba'żı mutāba'at ve ba'żı 'adem-i iṭā'at ile ser-keşlik idüp mā-beynlerinde niçe ḳīl ü ḳāl ẓāhir olduġı İsvec ḳralınuñ ma'lūmı olıcaḳ 'asker cem' idüp ḥarb ü ḳıtāle mübāşeret eyledi.

Bundan aḳdem 'Acem şāhı miftāḥını irsāl eyledügi Baṣra ve Ḳurna ḳal'alarına 'urbān ile eşḳıyā-yı Ḳızılbaş ṭaḥaṣṣun itmekle sene-i meẕkūre Ramażān-ı şerīfinüñ on yedinci güni ser-'asker olan Baġdād muḥāfıẓı Dalṭaban Muṣṭafā Paşa himmetiyle Ḳurna Ḳal'ası ve on ṭoḳuzıncı güni Baṣra Ḳal'ası dest-i istīlāyı eşḳıyādan ḫalāṣ olup muḥāfıẓīn ta'yīn olındı.

Sene-i merḳūme Ẕi'l-ḳa'de'sinde pādişāh-ı 'ālem-penāh ḥażretleri bi'ẕ-ẕāt maḥmiyye-i Edrine'ye ḥareket-i hümāyūn buyurdılar.

Biñ yüz on üç Muḥarrem'inüñ yigirmi ṭoḳuzıncı güni ba'de'l-ḥac huccāc-ı müslimīn Bi'r-ġanem[1] nām mevżi'e resīde olduḳlarında 'urbān eşḳıyāsı ġāret idüp Mīrü'l-ḥāc Ḥasan Paşa muḳāvemete ḳādir olmayup şerīf-i Mekke daḫı müsāmaḥa itmekle Ḥicāz'dan helāk olandan mā'adā kimi mecrūḥ ve kimi 'üryānen Şām-ı şeref-encāma vāṣıl olduḳlarından ṣoñra Ḥasan Paşa Edrine'de rikāb-ı hümāyūna iḥżār olınup birḳaç gün Ḳapuarası'nda ḥabsden ṣoñra Saḳız cezīresine nefy ü iclā ve ketḫudāsı bāb-ı hümāyūn pīşgāhında ḳatl ile cezā olındı.

Māh-ı mezbūr evāḫirinde maḥmiyye-i Edrine'de Cāmi'-i 'Atīḳ pīrāmenine şerāre-i nār iṣābetiyle ol ḥavālīde[2] olan dekākīn muḥteriḳ oldı. **[114[a]]**

Sene-i mezbūre Rebī'ü'l-āḫir'inde derūn-ı ḳal'a-i maḥmiyye-i merḳūmede Aġaḳapusı nām maḥalle āteş iṣābet idüp maḥall-i mezbūrdan Dārü'l-ḥadīs̱ nām maḥalle dek derūn u bīrūn-ı ḥıṣn-ı merḳūm muḥteriḳ oldı.

Sene-i merḳūme Receb'inüñ üçinci Sebt gicesi küre-i nāriyye-i ḳahriyyeden maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'nüñ bezzāzistānı ḥavālīsine aḫger-i sūzān iṣābetiyle ol ḥavālīde olan esvāḳ-ı yaġlıḳcıyān ve yorġaniyān ve ḫaffāfān ve ḳazzāzān ve zergerān ve sā'ir esvāḳ-ı bāzār ḫarāb-şüde-i ḥarḳ-ı nār ve fenā-kerde-i sūziş-i

1 Bi'r-ġanem R: Pīj-ġanem H.
2 R 130b.

şerār olduḳdan ṣoñra beliyye-i meẕkūrenüñ emṡāli maʿmūre-i bāzār-ı zīnet-iştihārı defeʿātle iḥrāḳ bi'n-nār itdügi mażbūṭ-ı cümle-i ahālī vü enām olmaġla cenāb-ı muʿṭīü'l-āmālden beliyye-i meẕkūreden rehā ümniyyesiyle ṭaraf-ı Devlet-i ʿAliyye'den binā-yı kārgīr ile tecdīd ü taʿmīr olınmaḳ üzere fermān-ı ʿālī ṣudūrıyla herkes dükkānını hem-sāyesi ile bināya mübāşeret eyledi.

Sene-i mezbūre Şaʿbān'ınuñ on ikinci güni Köprili-zāde ʿAbdu'llāh Beg'e rütbe-i vezāret iḥsān olındı.

Bundan aḳdem Nemçe ve Mosḳov ṭarafından memleket-i Leh'e ḳral naṣb olınan Naʿlḳıran üzerine İsvec ḳralı ceng-āver ʿasker ile ʿazīmet itmegin Naʿlḳıran daḫı leşker cemʿ eyleyüp sene-i merḳūme ḫilālinde muḳābil olduḳda İsvec keferesinüñ hücūmına ṭāḳat getürmeyüp münhezimen firār eyledi.

Sene-i mezbūre Şevvāl'inde Maḳtūl-zāde ʿAlī Beg'e vezāret iḥsānıyla Ḳandiye eyāleti tefvīż olındı. Sene-i mezkūre[1] Ẕi'l-ḥicce'sinde müşārun ileyh ʿAlī Paşa'ya duḫterān-ı şehriyārīden Ruḳıyye Sulṭān ḥażretleri ʿaḳd olınup ve Emīne Sulṭān ḥażretleri daḫı silāḥdār-ı şehriyārī Çorlılı ʿAlī Aġa'ya sezā görildi.

Māh-ı merḳūmuñ yigirminci güninde Şeh-zāde Sulṭān Maḥmūd Ḫān'ı taʿlīm-i *Kelām-ı Ḳadīm* içün sarāy-ı hümāyūn pīşgāhına ʿālī otaḳlar ḳurılup vüzerā-yı ʿiẓām ve şeyḫü'l-İslām ve ṣadreyn-i ʿālī-maḳām ve sā'ir erbāb-ı dīvān daʿvet ve żiyāfet-i şehinşāhī ile *ḥasbemā yaḳteżīhi merātibühüm*[2] mütenaʿim ve ikrām olınduḳlarından ṣoñra cenāb-ı şehriyār-ı ʿālemden Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi şeh-zāde ḫˇāceligi ile istisʿād u mükerrem ḳılındı.

Biñ yüz on dört Şevvāl'inüñ on sekizinci güni Mīr-āḫūr-ı Evvel Ḳıbleli-zāde ʿAlī Beg'üñ ḳıble-nümā-yı ṭāliʿi reh-nümā-yı beyt-i cennet ve ṣūret-nümā-yı baḫtı bedreḳa-i rāh-ı āḫiret olmaġla ol merkezden dūr ve maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye nefy ile ḳurb-ı sulṭānīden mehcūr olup maḥmiyye-i merḳūmeye duḫūli ḳabīlinde[3] tezāyüd-i āteş-i ġażab-ı ḫusrevānī ile Ḳapuarası nām maḥalde baʿde'l-ḫanḳ ser-i bī-devleti rū-māl-i ʿatebe-i ʿaliyye içün maḥmiyye-i Edrine'ye irsāl olındı.

1 mezkūre H: mezbūre R.
2 "Mertebelerinin gereği olarak."
3 duḫūli ḳabīlinde H: duḫūl ḳubelinde R.

Māh-ı mezbūruñ yigirmi ikinci güni ḳabīl-i ʿaṣrda havā bozılup deryālar gibi bārān ve İstanbul'uñ esvāḳında seyller revān olmaġla ber-vech-i ittiṣāl ṣāʿiḳalar nüzūl idüp ez-cümle biri tersānede müceddeden yapılan ḳalyonuñ ḳıçına urup biri daḫı Unḳapanı İskelesi'nde bir ṣaman ḳayığına inüp iki gemiciyi helāk eyledi. Biri daḫı ʿAvretbāzārı'nda Dikiliṭaş'a iṣābet idüp biri daḫı Balaṭ'da bir Yehūdī menziline inüp bir uşaġı helāk eyledi.

Sene-i meẕkūre[1] Rebīʿü'l-āḫir'inüñ on ikinci Ṣülāṣā güni mesned-nişīn-i ṣadāret-i ʿuẓmā ʿAmuca-zāde Ḥüseyn Paşa münʿazil ve ḫātem-i vekālet-i kübrāya Baġdād vālīsi Dalṭaban Muṣṭafā Paşa nā'il oldı.

Sene-i mezbūre Şaʿbān'ınuñ sekizinci güni Re'īsü'l-küttāb Rāmī Meḥemmed Efendi üç tūġ-ı pür-fürūġ iḥsānıyla ḳubbe-nişīn olmaġla ʿizzet-yāb oldı.

Sene-i merḳūme Ramażān'ınuñ yedinci güni Ṣadr-ı Aʿẓam Dalṭaban Muṣṭafā Paşa Ḳapuarası'na ḥabs olınup māh-ı mezbūruñ onıncı güni ḳatl ve ṣadāret-i ʿuẓmāya Rāmī Meḥemmed Paşa nā'il oldı.[2]

Sene-i mezbūre Şevvāl'inüñ altıncı güni İstanbul ḳā'im-maḳāmı Yūsuf Paşa maʿzūl ve yirine Köprili-zāde ʿAbdu'llāh Paşa mevṣūl oldı.

Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde[3] Deñizli ḳażāsı eṭrāfında vāḳiʿ ḳurā vü ḳaṣabātda zelzele-i ʿaẓīme-i hevlnāk vuḳūʿıyla ahālī-i ḳurā vü ḳaṣabāt **[114^{b}]** ṣaḥrālara ḍarb-ı ḫayme-i ḫalāṣ olduḳları müteḥaḳḳıḳ oldı.

Bu eṣnāda ṣadr-ı aʿẓam-ı sābıḳ Ḥüseyn Paşa'nuñ dāmādı olan Nişāncı Aḥmed Paşa maʿzūl olup Anaṭolıḥiṣārı'nda ḳayınatasınuñ yalısında sākin olmaḳ üzere me'mūr olmaġla yirine Rūz-nāmçe-i Evvel Ebū Bekr Efendi naḳl ü taḥvīl, anuñ yirleriyle Muḥsin-zāde el-Ḥāc Meḥemmed Efendi tebcīl ḳılındı.

Māh-ı mezbūruñ yigirmi sekizinci güni ṣalā vaḳtinde Ḳaradeñiz donanmasına taʿyīn olınan ṭā'ife-i cebeciyān sekiz ḳısṭ ʿulūfeleri ṭalebiyle beş yüz miḳdārı ādem Meydān-ı Esb'e tecemmuʿ eyledüklerinde miyān-ı nāsda güft ü gūy-ı fitne peydā olmaġla dekākīn-i bāzār ḳapanup "Netīce-i fitne ne gūne ṣūret-peẕīr-i indifāʿ olur?" diyü intiẓār olınurken āsitāne-i ʿaliyye ḳā'im-maḳāmı ʿAbdu'llāh Paşa, Sekbānbaşı Hāşim-zāde Murtażā Aġa'yı gönderüp ol daḫı

1 meẕkūre H: mezbūre R.
2 nā'il oldı R: vaṣl olındı H.
3 R 131a.

altı yüz miḳdārı müsellaḥ ādem ile maḥall-i fitneye varup ʿulūfelerin taḥṣīline tekeffül itdügin ḳā'im-maḳām paşaya ḫaber virdükde ol ān Cebecibaşı Ḥasan Aġa'dan yigirmi beş kīse aḳçeyi bi't-tamām taḥṣīl ve aṣḥābına defʿ itdürdükden ṣoñra ṭā'ife-i mezbūre ḳırḳ ʿaded fırḳate ve on dört ʿaded çekdürme, mecmūʿı elli dört pāre yelken ile me'mūr olduḳları Azaḳ Ṣuyı'nuñ beri başına ḳalʿa bināsına revān oldılar.

Biñ yüz on beş senesi Muḥarrem'inüñ on beşinci güni Bustāncıbaşı Üsküdarī Muṣṭafā Aġa bundan aḳdem Mosḳov keferesinüñ Ḳırım ḳurbinde müceddeden iḥdāṯ eyledügi ḳalʿa muḳābiline bir ḥıṣn-ı ḥaṣīn bināsına me'mūren irsāl olındı.

Māh-ı mezbūruñ yigirmi beşinci güni baʿde'l-ḥac eşḳıyā-yı ʿurbān Maʿān menziline ḳarīb Maġāra nām maḥalde ḥuccāc-ı müslimīn üzerine hücūm itmegin mīrü'l-ḥac olan Kürd Bayramoġlı Meḥemmed Paşa levendāt ile ḳarşulayup ṭā'ife-i ʿurbānı perīşān itmekle emīn ü sālim Şām-ı şeref-encāma dāḫil oldılar.

Bu eṣnāda İsvec ḳralı ile Naʿlḳıran sene-i merḳūmede daḫı ceng eyleyüp Naʿlḳıran yine münhezimen firār itdükden ṣoñra İsvec ḳralı bi'l-külliyye Leh memleketin żabṭ idüp kendü ṭarafından ḳral naṣb itmiş idi. Lākin Naʿlḳıran Mosḳov ḳralına varup istimdād itmegin Mosḳov ḳralı daḫı ġayret-i cāhiliyye ḥasebiyle bunuñ içün ceng ü ḥarbe niyyet ve ʿasker ü mühimmāt cemʿine himmet eyledi.

Sebeb-i Ẓuhūr-ı Vaḳʿa-i Edrine

Ḳalem-i ʿanberīn-ḥāl bu ḥikāyāt-ı nā-şinīdenüñ icmālen taḥḳīḳında bu güne basṭ-ı maḳāl ider ki Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi'nüñ efʿālinden ḫalḳ-ı ʿālem dil-gīr olmaġla sene-i meẕkūre[1] Rebīʿü'l-evvel'inüñ üçinci Ṣülāṣā güni Dārü's-salṭanati'l-ʿaliyye maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'de ṭā'ife-i cebeciyān cebe-ḫāne içinde tecemmuʿ ve müşāvere idüp dördinci Çehār-şenbih güni Meydān-ı Laḥm'e cemʿ olmışlar idi. Beşinci Ḫamīs güni Sekbānbaşı Hāşim-zāde Seyyid Murtażā Aġa'yı ve İstanbul ḳāḍīsi es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi Dāmādı es-Seyyid Maḥmūd Efendi'yi meydān-ı mezbūra getürüp müşā-

1 meẕkūre H: mezbūre R.

run ileyh sekbānbaşıyı şehīd itdüklerinden ṣoñra İstanbul ḳāḍīsi es-Seyyid Maḥmūd[1] Efendi'ye mürāselāt taḥrīr itdürüp cemī'-i 'ulemā ve meşāyiḫ ve sādāt ve ahālī-i şehr ve ehl-i ḥirfet ve sūḫtevātı meydān-ı meẕkūra da'vet itmeleriyle cem'iyyetleri tezāyüd olmaġla bi'l-cümle dekākīn-i şehr ḳapanup mecmū'-ı ṭavā'if-i 'askeri ve cümle ehl-i ḥirfet meydān-ı merḳūma cem' olduḳları ḫaber-i dehşet-eṣeri Edrine'de sem'-i hümāyūna vāṣıl olduḳda 'asker cem' eyleyüp cānib-i İstanbul'a 'azīmet-i hümāyūn buyruldı. Lākin İstanbul'da tecemmu' iden eşḫāṣ yevmen-fe-yevmen mütezāyid olup Anaṭolıḥiṣārı'nda olan Ḥüseyn Paşa dāmādı nişāncı-yı sābıḳ Aḥmed Paşa'yı getürüp ittifāḳ-ı nās ile vezīr-i a'ẓamlik mesnedine iclās ve ṣadr-ı fetvādan müteḳā'id sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi'yi daḫı Ḳañlıca'da yalısından getürüp[2] şeyḫü'l-İslām eyleyüp ve İstanbul'dan ma'zūl Anaṭolı pāyesi olan Tevfīḳī-zāde Meḥemmed Efendi'yi ṣadr-ı Rūm ve İstanbul'dan munfaṣıl 'Abdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi'yi ṣadr-ı Anaṭolı ve Şām ḳażāsından ma'zūl Seyfī-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi'yi naḳībü'l-eşrāf **[115[a]]** idüp ve ḳul ketḫudālıġından ma'zūl Çalıḳ Aḥmed, aġa-yı yeñiçeriyān ve yeñiçeri ocaġı ḫāṣekīlerinden Div 'Alī Ketḫudā Beg ve Ma'anoġlı Ḥüseyn Beg'üñ ḫazīnedārı ki -"Ma'anoġlı Ṣāliḥi" dimekle[3] meşhūr idi- sipāhīler aġası olup māh-ı merḳūmuñ on altıncı İṯneyn güni mezbūrūn Çalıḳ Aḥmed ve Dīv 'Alī ve Ma'anoġlı Ṣāliḥ ve tīmār sipāhīlerinden Ḳaraḳaş Muṣṭafā ve yeñiçeri neferātından Küçük 'Alī ve İmām Seyyid Meḥemmed ve Küçükçekmeceli Ṭurıcān Aḥmed nām şaḳīler Yeñibāġçe çāyırına çıḳup 'asker taḥrīrine mübāşeret ile cem'iyyet-i 'aẓīme peydā itdüklerinden ṣoñra Firārī Ḥasan Paşa'yı İstanbul ḳā'im-maḳāmı ve Mıṣr'dan ma'zūl Begler Ḫᵛācesi Aḥmed Efendi'yi ḳāḍī-i İstanbul naṣb idüp kendüler māh-ı mezbūruñ yigirmi altıncı Ḫamīs güni naṣb-kerdeleri olan meẕkūrdan Ṣadr-ı A'ẓam Aḥmed Paşa ve Şeyḫü'l-İslām Meḥemmed Efendi ve Ṣadr-ı Rūm Tevfīḳī-zāde Meḥemmed Efendi ve Ṣadr-ı Anaṭolı 'Abdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi ve Naḳībü'l-eşrāf Seyfī-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi ve müctemi' olan 'asker ile Ṭopḳapusı'ndan ḫurūc eyleyüp cānib-i Edrine'ye revān oldılar.

Sene-i meẕkūre Rebī'ü'l-āḫir'inüñ yedinci İṯneyn güni pādişāh-ı 'ālempenāh Sulṭān Muṣṭafā Ḫān ḥażretleri alay ile Edrine şehrinden ḫurūc idüp

1 Maḥmūd H: Feyżu'llāh R.
2 R 131b.
3 dimekle H: dinmekle R.

Ḥafṣa ḳaṣabası ṣaḥrāsında otaġ-ı hümāyūnlarına nüzūl buyurdılar. İstanbul ʿaskeri daḫı ḳaṣaba-i meẕkūreye ḳarīb olduḳlarında Edrine'den pādişāh-ı İslām ḥażretleri ile gelen ṭavā'if-i ʿaskeri ṭopları bile alup ol gice İstanbul ʿaskerine iltiḥāḳa şitāb eyledüklerinde sā'ir erkān-ı devlet perākende vü perīşān olup Şehriyār-ı ʿālem ḥażretleri daḫı ṣülüṣ-i aḫīrede Edrine'de sarāy-ı hümāyūnlarına ricʿat buyurdılar.

İrtesi ki -māh-ı mezbūruñ sekizinci Ṣülāṣā günidür- mecmūʿ-ı ʿasākir-i İslām şehr-i Edrine'ye bir sāʿat ḳarīb nehr-i Ṭunca kenārına vażʿ-ı ḫıyām eyleyüp firār itdiler.

Ṭoḳuzıncı Erbaʿā güni sāʿat üçde iken aʿẓam-ı şeh-zādegān-ı āl-i ʿOṣmān, İskender ü Keyḫüsrev-nişān, mü'eyyid-i dīn-i mübīn, ʿavnü'l-İslām-ı ġavṣü'l-müslimīn, vāriṣ-i iklīl-i Süleymānī, gerden-efrāz-ı mesned-i İlḫanī es-Sulṭān bin es-Sulṭān es-Sulṭān el-Ġāzī Aḥmed Ḫān ibn es-Sulṭān el-Ġāzī Meḥemmed Ḫān ḥażretleri evreng-i saʿādete teşrīf-i iclāl-i erzānī buyurup irtesi ki -māh-ı merḳūmuñ onıncı Ḫamīs günidür- ʿale'ṣ-ṣabāḥ mecmūʿ-ı ʿulemā ve vüzerā ve ümerā ve ṣuleḥā ve meşāyiḫ-ı kirām ve ʿasākir-i İslām ile maḥmiyye-i Edrine'ye dāḫil ve sarāy-ı hümāyūna vāṣıl olup dīvān-ı hümāyūna ḥāżır ve ẓuhūr-ı pādişāh-ı ṣāḥib-ẓuhūra nāẓır oldılar. Çünki taḫt-ı cihān-bānī ḳuruldı ve nevbet-i şāhī[1] uruldı. Emr-i bīʿat ve dest-būs-ı şāh-ı ḫurşīd-ṭalʿat tekmīl olınup birāder-i mihterleri Sulṭān Muṣṭafā Ḫān ḥażretleri taʿyīn olınan maḥalde sükūn ve ʿuzlet iḫtiyār eylediler.

Müddet-i Salṭanatları

Sekiz sene ve ṭoḳuz ay ve on üç gün olmış idi.

Pādişāh-ı mezbūr reşk-endāz-ı ḫāḳān u faġfūr, mürebbī-i ʿulemā vü ṣuleḥā, muḥibb-i fuḳarā vü żuʿafā, ġurre-i cebīn-i aḥvāli levḥa-i dībāce-i saʿādet ve ṭurre-i pür-çīn-i iḳbāli ṭuġrā-yı ġarrā-yı baḫt u nişān-ı devlet, ḫuṭūṭ-ı levḥ-i cebīni şaʿşaʿa-i mühr-i iclāl, ḥurūf-ı naḳş-ı nigīni pertev-i genc-i nāme-i iḳbāl, muṭīʿ-i fermān-ı cihān-muṭāʿ-ı şerīʿat, ḳāṭıʿu'l-ʿırḳ-ı erbāb-ı ẓulm ü bidʿat, māh-ı ferḫunde-ṭāliʿ-i gerdūn-taḫt, şāh-ı Ferīdūn-cāh-ı ʿālī-baḫt idi. Ḳalem-

1 şāhī H: -R.

rev-i[1] ḫaṭṭ-ı nesḫīde ketebe mertebesine sezā olduġından mā'adā şi'r-āşinā olup İḳbālī maḫlaṣı ile ilāhiyyāt u eş'ārları vardur. Bu ilāhī güftār-ı dürer-bārlarından nümūnedārdur:

Naẓm

Allāhu Rabbī lā-yezāl
Yā vāḥid ü yā Ẕü'l-celāl
Ey pādişāh-ı bī-zevāl
Yessir lenā ḫayre'l-umūr[2]

Vaḳt-i seḥer feryādımuz
'Arşa çıḳar efġānımuz
Cürm ü ḫaṭā derkārımuz
Yessir lenā ḫayre'l-umūr

Senden irişmezse emān
Oldı ḳamu işler yaman
Yā ṣāḥib-i kevn ü mekān
Yessir lenā ḫayre'l-umūr

Yā Ḫālıḳ-ı ḫayru'l-enām
Olsun Ḥabīb'üñe selām
Budur ḫulūṣ üzre kelām
Yessir lenā ḫayre'l-umūr

İḳbālī 'āṣīdür ġarīb
Luṭfuñdan itme bī-naṣīb
Yā Bāḳī-i Ḥaḳḳe'l-Mucīb
Yessir lenā ḫayre'l-umūr **[115[b]]**

Evlād-ı Girāmīleri

Sulṭān Meḥemmed[3] vilādeteş fī 24 Cumāde'l-ūlā sene 1110, vefāteş fī 18 Muḥarrem sene 1115.

1 R 132a.
2 "Bize işlerin hayırlılarını nasip et."
3 Meḥemmed H: Meḥemmed Ḫān R.

Sulṭān Süleymān vilādeteş fī 22 Cumāde'l-āḫire sene 1110, vefāteş fī 6 Muḥarrem sene 1111.

Sulṭān Ḥüseyn vilādeteş fī 6 Ẕi'l-ḳa'de sene 1110, vefāteş fī 5 Rebī'ü'l-evvel sene 1112.[1]

Sulṭān Selīm vilādeteş fī 12 Rebī'ü'l-evvel sene 1111, vefāteş fī 15 Muḥarrem sene 1113.

Sulṭān Aḥmed vilādeteş fī 14 Şevvāl sene 1114, vefāteş fī 15 Rebī'ü'l-āḫir sene 1115.

Sulṭān Maḥmūd vilādeteş fī 27 Leyle-i Ḳadr-i Ramażān sene 1107.

Sulṭān 'Oṯmān vilādeteş fī-selḫ-i Cumāde'l-āḫire sene 1110.

Sulṭān Ḥasan vilādeteş fī 26 Ramażān sene 1110. Bu üç şeh-zāde-i güzīn ḥālen sarāy-ı hümāyūnda ta'yīn olınan maḥalde 'uzlet-nişīn olmışlardur.

Mu'allimleri

es-Seyyid Meḥemmed Efendi māte fī 22 Şa'bān sene 1080. Tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ itmişdür.

es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi evāḫir-i devletlerine dek ol mesned ile müstas'id olmışlardur.

Vüzerā-yı 'İẓām

Defterdār 'Alī Paşa

Defterdār 'Alī Paşa. Vilāyet-i Rūmili'nde Dimetoḳa ḳaṣabasından ẓuhūr idüp[2] ḫıdemāt-ı mīriyyeden arpa ḳulı ta'bīr olınan ḫıdmetde istiḫdām, ba'dehu tersāne emāneti ile ikrām olınup biñ yüz Ṣafer'inde Meḥemmed Paşa yirine şıḳḳ-ı evvel-i defterdārī olmış idi. Yüz bir Ṣafer'inde ma'zūl ve yirlerine Yūsuf Efendi mevṣūl oldı. Sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında ḍarb-ḫāne emāneti tefvīż olınup yüz iki Ṣa'bān'ında rikāb-ı hümāyūnda defterdār vekāletine şāyān olduḳda yirleri Arnavud Meḥemmed Efendi'ye iḥsān olındı. Yüz üç Muḥarrem'inde

1 Bu cümle H nüshasında yoktur.
2 idüp H: ve R.

Kirli İsmā'īl Efendi yirine ṣāniyen bi'l-fi'l şıḳḳ-ı evvel defterdārlıġı sezāvār görilüp sene-i mezbūre Cumāde'l-āḫire'sinde[1] üç tūġ ile vezāret rütbesi virilüp sene-i merḳūme Ramażān'ınuñ on ikinci Ḫamīs güni defterdārlıḳ Cānib Aḥmed Efendi'ye i'ṭā olınup bunlara Ḳılıç 'Alī Paşa maḥlūlinden Ḳıbrıs eyāleti tevcīh olınmış iken māh-ı merḳūmuñ yigirmi sekizinci Sebt güni[2] Ṭrablus-ı Şām eyāletiyle ikrām ve Ḳıbrıs eyāleti ḫāṣoṭadan çıḳma Destārī Meḥemmed Paşa'ya in'ām olınmış idi. Yüz beş Receb'inde Bıyıḳlı Muṣṭafā Paşa yirine vāṣıl-ı ṣadāret-i 'uẓmā ve nā'il-i ḫātem-i vekālet-i kübrā olmışlar idi. Yüz altı Ramażān'ında 'azlden mā'adā Ḳapuarası nām maḥalle ḥabs olınup ba'de eyyām Malġara ḳaṣabasına nefy ü iclā ve mühr-i ṣadāret Elmās Meḥemmed Paşa'ya sezā görilüp sene-i meẕkūre Şevvāl'inde maḥmiyye-i Edrine'ye getürilüp oṭaġ-ı hümāyūn pīşgāhında ser-bürīde ḳılındı.

Vezīr-i mezbūr ṣāḥib-i 'aḳl u şu'ūr idi.

Elmās Meḥemmed Paşa

Elmās Meḥemmed Paşa, Sinob sāḥilinden Ḫoşalay nām ḳaryeden ẓuhūr itmişdür. Ṣavruḳ nam sefīne re'īsinüñ ferzend-i ercmendidür.[3] Sarāy-ı sulṭānīde ḫazīne oṭasına dāḫil ve bir müddetden ṣoñra ḫāṣoṭaya vāṣıl olup yolıyla silāḥdārlıḳ rütbesine nā'il olmış idi. Ba'dehu mīr-āḫūrluḳ ile ṭaşra ḫurūc ve biñ yüz altı Cumāde'l-āḫire'sinde üç tūġ iḥsānıyla nişāncılıḳ rütbesine 'urūc itmiş idi. Sene-i merḳūme Receb'inde rikāb-ı hümāyūn ḳā'im-maḳāmı olduḳdan ṣoñra sene-i meẕkūre Ramażān'ında Defterdār 'Alī Paşa yirine vezīr-i a'ẓam olup[4] yüz ṭoḳuz Ṣafer'inüñ yigirmi beşinci güni Nemçe muḥārebesinde şehīd ve 'arṣa-i şühūddan nā-bedīd oldı.

Vezīr-i mezbūr 'aḳl u rüşd ile meşhūr idi.

'Amuca-zāde Ḥüseyn Paşa

'Amuca-zāde Ḥüseyn Paşa. Vüzerā-yı Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den

1 Cumāde'l-āḫire'sinde H: Cumāde'l-ūlā'sında R.
2 güni R: -H.
3 Sinob sāḥilinden Ḫoşalay nām ḳaryeden ẓuhūr itmişdür. Ṣavruḳ nam sefīne re'īsinüñ ferzend-i ercmendidür R: Ḳasṭamonī'dür H. [R nüshasında "Ḳasṭamonī'dür" ifadesinin üzeri çizilmiş ve derkenâra sahh kaydı düşülerek yukarıdaki cümle yazılmıştır.]
4 R 132b.

tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden ṣadr-ı a'ẓam-ı sābıḳ Köprili Meḥemmed Paşa'nuñ birāder-i kihteri ve Köprili-zāde Aḥmed Paşa ve Muṣṭafā Paşa'nuñ 'ammileri Ḥasan Aġa merḥūmuñ maḫdūm-ı ercmendi olmaġın " 'Amuca-zāde" dimekle[1] şehīr ve bu 'unvānla zebān-zed-i ṣaġīr ü kebīr olmışlar idi. Biñ ṭoḳsan ṭoḳuz tārīḫinde iki tūġ ile Şehr-i Zūr eyāleti tevcīh olınup ba'de'l-'azl Gelibolı ḳurbinde Çārdāḳ ḳaṣabasında muḥāfıẓ ta'yīn olındılar. Yüz Cumāde'l-āḫire'sinde Ṣuyolcı 'Alī Paşa maḥlūlinden Boġazḥiṣārı muḥāfaẓasıyla me'mūr oldılar. Yüz iki Şa'bān'ında el-Ḥāc 'Alī Paşa yirine İstanbul ḳā'im-maḳāmı olup yüz üç Cumāde'l-ūlā'sında ṯāniyen Boġazḥiṣārı'na naḳl ve yirlerine Esīr İsmā'īl Paşa vaṣl olındı. Yüz beş Cumāde'l-ūlā'sında Ḳalaylı Aḥmed Paşa yirine ṯāniyen İstanbul ḳā'im-maḳāmlıġıyla mükerrem ḳılınup sene-i mezbūre **[116[a]]** Şevvāl'inde ṯālisen Boġazḥiṣārı muḥāfaẓasına gönderilüp yirleri Esīr Muṣṭafā Paşa'ya virildi. Yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında Yūsuf Paşa yirine manṣıb-ı ḳapudanī erzānī görilüp yüz yedi Muḥarrem'inde Saḳız cezīresi muḥāfaẓasına irsāl olınup yirlerine "Mezemorta" dimekle[2] şehīr Ḥüseyn Paşa ḳapudan oldı. Ba'dehu Ḳonya ve andan ṣoñra Adana eyāletleri tefvīż olınup yüz sekiz Muḥarrem'inde Ca'fer Paşa yirine Belġrad eyāletiyle ber-murād olmış iken yüz ṭoḳuz Ṣafer'inde Ṣadr-ı A'ẓam Elmās Meḥemmed Paşa şehīd olmaġın mühr-i ṣadāret bunlara 'ināyet olınmış idi. Yüz on dört Rebī'ü'l-āḫir'inüñ on ikinci Ṣülāṯā güni mizāclarınuñ inḥirāfı sebebiyle Silivri ḳaṣabası ḳurbinde vāḳi' çiftlikleri ḥadīḳasında tebdīl-i āb u hevā ile taṣḥīḥ-i micāz itmek içün ḫıdmet-i vezāret-i 'uẓmādan isti'fā ve istīẓān ve nigīn-i ṣadāret-i 'uẓmā silk-i vüzerādan bir vezīr-i 'ālī-şānuñ daḫı zīb-i dest-i ḥükūmeti olmasıyçün telḫīṣ-i 'atebe-i 'aliyye-i şehriyārī itdükde cenāb-ı nāẓım-ı niẓām-ı 'ālemden daḫı re'feten vü şefḳaten ḥasebe'l-mes'ūl iẕn-i hümāyūnı ḥāvī ḫaṭṭ-ı hümāyūn iḥsān olınmaġla maṭbū'ları olan ḥadīḳa-i meẕkūre-i gülşen-ārāya mānend-i ṣabā-vezān olup maḥall-i merḳūma vuṣūllerinden ṣoñra māh-ı mezbūruñ selḫi olan Cum'a gicesi tezāyüd-i inḥirāf-ı mizāc ile rūḥ-ı laṭīfleri vedā'-ı devlet-i fānī idüp vāṣıl-ı ṣadāret-i 'ālem-i bāḳī olduḳlarında[3] na'şları maḥmiyye-i İstanbul'a getürilüp Sarāc-ḫāne ḳurbinde binā buyurduḳları türbe-i laṭīfede medfūn-ı ḫāk-i 'ıṭrnāk oldılar. Naḳş-ı seng-i mezārları 'Ārif 'Abdü'l-bāḳī Efendi didügi tārīḫ-i laṭīfdür:

1 dimekle H: dinmekle R.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 olduḳlarında H: olduḳda R.

Mıṣrā'

Cennet-i firdevsi Ḥaḳ ide Ḥüseyn'e cāygāh[1]

Merḥūm-ı mezbūr istiḳāmet ü ṣadāḳatle meşhūr, 'ālī-himmet, Bermekī-menḳabet, ḫayr-ḫ ̆āh u dīndār, merkezinde ṣābit ü ber-ḳarār, müdebbir ü 'āḳil, vezīr-i kāmil idi.

Āṣār-ı ḫayriyyelerinden türbeleri civārında bir mescid-i şerīf ve bir Dārü'l-ḥadīṣ ve bir kitāb-ḫāne-i laṭīf binā idüp civārında 'aṭṭāş-ı 'ibādu'llāhı irvā içün bir sebīl daḫı iḥdāṣ itmişdür. Bunlardan mā'adā biñ yüz on üç tārīḫinde maḥmiyye-i Edrine'de Buçuḳdepe nām maḥalde olan bāġçelerine mā'-i cārī getürüp ve eṭrāfında çeşmeler peydā eyleyüp ve Ṭaşlıḳ Cāmi'i'ne daḫı bir şādırvān revān idüp ve Ḳıyıḳ semtinde 'Arabacılar Meydānı'nda daḫı bir çeşme icrā eyledi. Kāmī Efendi ḥażretlerinüñ nīşger-i ḫāme-i 'anberīn-cāmelerinden cereyān eyleyen tārīḫ-i laṭīfdür ki ẕikr olındı:

Naẓm

Ẓuhūra geldi yine böyle bir sütūde-eṣer
Vezīr-i a'ẓam u ekrem Ḥüseyin Paşa'dan[2]

Bütün Buçuḳdepe eṭrāfınuñ ahālīsi
İderdi ḫūn-ı ciger nūş cevr-i saḳḳādan

Bulınmaz idi bir içim ṣu anda ḫaste içün
Ṣusuzluġile çoġı el yumışdı dünyādan

Naẓarda gerçi yüzük ḳaşına müşābih idi
Ṣusuz idi güher-i i'tibārı mīnādan

İderdi her biri bir ḳaṭre ṣu içün ġavġā
Dökerdi yüz ṣuyı dil-teşneler temennādan

1 جنت فردوسی حق ایده حسینه جایکاه
2 R 133a.

Hezār şevket ile pādişāh-ı heft-iḳlīm
Güẕār idince bu vādī-i cennetāsādan

'İnāyet itdi temevvüc görüp bu ḥālātı
Biḥār-ı luṭf-ı şehenşāh-ı 'ālem-ārādan

Vekīl-i muṭlaḳına ḥükmi olıcaḳ cārī
Tecessüs eyledi fi'l-ḥāl zīr ü bālādan

Bulup bu mā'-i nümūdār-ı āb-ı ḥayvānı
Geçürdi himmet-i vālāsı kūh u ṣaḥrādan

Zülālüñ aġzı ṣulandı leṭāfetini görüp
Göreydi Cem de eger el çekerdi ṣahbādan

Ṭaraf ṭaraf aḳıdup itdi çeşmeler bünyād
Nümūne oldı Edirne bihişt-i a'lādan

Getürdi ṣūret-i ẓāhirde bāġına ammā
Ṣu virdi gülşen-i ḫayrāta semt-i ma'nādan

Gümüşşuyı diseler nāmına sezādur kim
Raḳam yolına giden mālı 'āciz imlādan

Leṭāfet ile ṣuyın buldı şimdi ol vādī
Bihişt ḳıṭ'asıdur bu basīṭ-i ġabrādan **[116[b]]**

O lücce-i güher-endāz-ı menba'u'l-ḫayruñ
Eṣerlerine göre ḳaṭredür bu deryādan

Ġınā gelür mi meger āb-ı ḫoş-güvārı gibi
Bu çeşmesār-ı ṣafā-meşrebi temāşādan

İderdi fikret-i tārīḫini içüp Kāmī
Bu reşk-i āb-ı ḥayāt [u] eleẕẕ-i eşyādan

Zebān-ı lü'le-i pākinden eyledi cereyān
Ḥüseyn'i yād ile gel iç bu Kevṯerāsādan[1]

Dalṭaban Muṣṭafā Paşa

Dalṭaban Muṣṭafā Paşa. Vilāyet-i Rūmili'nde Manastır nām ḳaṣabadan[2] ẓuhūr idüp ṣadr-ı a'ẓam-ı sābıḳ Ḳara İbrāhīm Paşa'nuñ telḫīṣcisi olup ṣadāḳat ve emāneti sebebiyle mīr-āḫūr-ı ṯānī olmış idi. Ba'dehu Rūmili beglerbegiligi pāyesi virilüp biñ yüz bir tārīḫinde cebecibaşılıḳ 'ināyet olınup yüz üç Rebī'ü'l-evvel'inde Eginli Meḥemmed Aġa yirine yeñiçeri aġalıġı iḥsān olındı. Sene-i meẕkūre[3] Ramażān'ında iki tūġ ile Nigde ve Ḳayṣeriyye begligi tevcīh olınup yirleri Esīr İsmā'īl Paşa'ya virildi. Sene-i merḳūme Ẕi'l-ḳa'de'sinde Babaṭaġı muḥāfaẓasına me'mūr olup ḫıdmeti meşkūr olmaġın bir tūġ daḫı gönderilmiş idi. Yüz yedi senesinde pādişāh-ı cihān Sulṭān Muṣṭafā Ḫān ḥażretleriyle seferde bile bulınup yüz sekiz Muḥarrem'inde Anaṭolı beglerbegisi olmış idi.[4] Sene-i mezbūre Rebī'ü'l-āḫir'inde Ḥüseyn Paşa maḥlūlinden Diyārbekr eyāleti tefvīż olınup sene-i merḳūme Ẕi'l-ḥicce'sinde eyāletiyle Ṣofya ṣaḥrāsında ordu-yı hümāyūna vāṣıl olduḳda dest-i ta'addīsinde şikeste olan żu'afā rikāb-ı hümāyūna ref'-i ruḳ'a-i iştikā itmeleriyle emvāl ü erzāḳı bi'l-cümle aḫẕ olınup kendüsi Egridere palanḳasında ḳal'a-bend oldı. Ba'de'l-'afüv yüz ṭoḳuz senesi ḥudūdında Bosna eyāleti virilüp yüz on Receb'inde Raḳḳa eyāletine tebdīl olınup yüz on bir Muḥarrem'inde İsmā'īl Paşa yirine Baġdād-ı bihişt-ābāda muḥāfiẓ ta'yīn olınmış idi. Yüz on dört Rebī'ü'l-āḫir'inde 'Amuca-zāde Ḥüseyn Paşa yirine ṣadr-ı a'ẓam olmış iken sene-i meẕkūre[5] Ramażān'ınuñ sekizinci güni maẓhar-ı ġażab-ı ḫusrevānī olmaġla 'ālem-i 'uḳbāya sefer itdirildi.[6]

Vezīr-i mezbūr evā'il-i[7] ḥālinde serī'ü'l-ḥareket olmaġın "Dalṭaban Muṣṭafā Paşa" dimekle meşhūr, şecī' ü vaḳūr, 'ālī-himmet ü ġayūr idi.

1 حسینی یاد ایله کل ایج بو کوثرآسادن
2 Manastır nām ḳaṣabadan R: Istranca ḳurbinde Petriş nām ḳaryeden H. [R nüshasında "Istranca ḳurbinde Petriş nām ḳaryeden" üzeri çizilmiş, der-kenâra sahh kaydı düşülerek "Manastır nām ḳaṣabadan" ifadesi yazılmıştır.]
3 meẕkūre H: mezbūre R.
4 idi H: iken R.
5 meẕkūre H: mezbūre R.
6 itdirildi H: itdi R.
7 R 133b.

Rāmī Meḥemmed Paşa

Rāmī Meḥemmed Paşa ibn Ḥasan. Medīne-i Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī *'aleyhi'r-raḥmetü'l-Bārī*[1] maḥallātından Nişāncı Maḥallesi'nde sākin Ḥasan Aġa nām merdüñ ferzend-i dil-bendidür. Biñ altmış beş tārīḫinde nihāl-i vücūdı sāye-endāz-ı çemen-i ṣuffe-i şühūd olup ābyārī-i feyż-i ezelīden behrever ve nev-bāvedār-ı 'ilm ü hüner olduḳda ibtidā-yı ḥāllerinde re'īs ḳaleminde şāgird olmışlar idi. Bir müddetden ṣoñra Nābī Efendi taḳrībiyle Muṣāḥib Muṣṭafā Paşa'ya intisāb ve maṣraf kitābeti ḫıdmetiyle şeref-yāb olup biñ ṭoḳsan beş Muḥarrem'inde paşa-yı merḳūm ḳapudan olduḳda dīvān efendisi olmaġla donanma-yı hümāyūn ile Aḳdeñiz'e ma'an revān olmış idi. Ṭoḳsan altı Muḥarrem'inde vezīr-i mezbūr Mora cezīresi üzerine ser-'asker ta'yīn olınduḳda yine bile gidüp sene-i mezbūre Şevvāl'inde Boġazḥiṣārı muḥāfaẓasına gelmişler idi. Sene-i merḳūme Ẕi'l-ḳa'de'sinde vezīr-i müşārun ileyh dār-ı beḳāya rıḥlet itdüklerinden ṣoñra bunlar Nābī Efendi ile ḥacc-ı Beytu'llāhi'l-Ḥarām'a 'azīmet eyleyüp ba'de edā'i'n-nüsük dārü's-saltanaya vuṣūllerinde re'īs ḳaleminde kīsedār ta'yīn olındılar. Biñ yüz iki tārīḫinde beglikcilik manṣıbı virilüp yüz altı Rebī'ü'l-evvel'inde Ebū Bekr Efendi yirine re'īsü'l-küttāb olup yüz sekiz senesi ḫilālinde ma'zūl ve yirlerine "Küçük Çelebi" dimekle[2] şehīr Muṣṭafā Efendi mevṣūl oldı. Yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde ḫalefleri Küçük Çelebi Efendi yirine ṣāniyen ḫıdmet-i riyāset 'ināyet olınmış idi. Yüz on Muḥarrem'inde Nemçe çāsārına elçilik ile gidüp bunlaruñ tedbīriyle muṣālaḥaya **[117[a]]** niẓām virildi. Yüz on dört Ṣa'bān'ında üç tuġ iḥsānıyla ḳubbe-nişīn olup sene-i meẕkūre Ramażān'ınuñ sekizinci güni Dalṭaban Muṣṭafā Paşa yirine vāṣıl-ı ṣadāret-i 'uẓmā olduḳlarında Kāmī Efendi bu tārīḫi dimişlerdür:

Mıṣrā'

Mühriñüñ ola felek Rāmī Meḥemmed Paşa[3]

Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Edrine Vaḳ'ası sebebiyle 'azl ve iḫtifā iḫtiyār itmiş idi. Sene-i mezbūre Ṣa'bān'ında cerā'imi 'afv olınup Divrigli İbrāhīm Paşa yirine cezīre-i Ḳıbrıs eyāleti iḥsān, yüz on altı Cumāde'l-āḫire'sinde Süleymān

1 "Bârî'nin (Allah) rahmeti onun üzerine olsun."
2 dimekle H: dinmekle R.
3 مهريكك اوله فلك رامى محمد پاشا

Paşa yirine Mıṣr vālīligi ṣāyān görildi. Yüz on sekiz Cumāde'l-ūlā'sında ma'zūl ve yirlerine Belġrad vālīsi 'Alī Paşa mevṣūl olup bunlar müteḳā'iden Rodos cezīresinde ḳarār ile me'mūr olmışlar idi. Yüz on ṭoḳuz Ẕi'l-ḥicce'sinde fevt olup cezīre-i mezbūrede defn olındılar.

Vezīr-i mezbūr 'aḳl u rüşd ile meşhūr, kār-güẕār u ferḫunde-dīdār, ma'ārif-i cüz'iyyede māhir, 'ilm-i ḥisābda aḳrānı nādir idi.

Āṯārlarından Rāmī maḫlaṣı ile *Dīvān*-ı eş'ār-ı belāġat-şi'ārları vardur. Bu ebyāt güftār-ı dürer-bārlarındandur:

Naẓm

Yed-i beyżāñı seyrān eyleyenler nūrdur dirler
Baḳılmaz sīneńe āyīne-i billūrdur dirler

Görenler sīne-i mecrūḥum üzre sīne-i yārı
Ṣarılmış yaraya ṣan merhem-i kāfūrdur dirler

Ve lehu

Ḫayāl-i la'l-i nābuñ cām-ı çeşm-i terde ḳalmışdur
Ḫumār-ı bezm-i nūş-ā-nūş-ı vaṣluñ serde ḳalmışdur

Degüldür bende dil ser-germi-i fikr-i nigāhuńla
O bir mest-i maḥabbetdür düşüp bir yirde ḳalmışdur

Mükedderdür ser-ā-ser meşreb-i eczā-yı 'ālem hep
Ṣafā-yı ḫāṭır ancaḳ bādede sāġarda ḳalmışdur[1]

Bu sırrı keşfe bir müşkil-güşā-yı cūd gelmez mi
Kerem bir lafẓ-ı bī-ma'nā gibi dillerde ḳalmışdur

Mücevher tāc-ı devlet kimseye sūd itmez ey Rāmī
Niçe şāh-ı cihānuñ çeşmi ol efserde ḳalmışdur

1 R 134a.

Ve lehu

Dursun yirinde ġamze-i fettān-ı ḫūn-feşān
Başdan belālı ʿāşıḳı ol perçem öldürür

Ve lehu

Dil kūy-ı yāra biñ ġam ile rū-be-rāh olur
Aḥvālimüz bizüm bu gidişle tebāh olur

Ol tīre kevkebüm ki ʿarūs-ı ümīdüme
Meşşāṭ-i çerḫ-i ġāliye baḫt-ı siyāh olur

Ve lehu

Bañā bir neşve baḫş eyler ki ḫaṭṭ-ı yār söylenmez
Süveydāda nihāndur ḫalḳa bu esrār söylenmez

Beni gördükce ey meh lāl idersen farṭ-ı mihrüñle
Velīkin ġayrılarla itdügün güftār söylenmez

Yine fī'l-cümle mümkin söylenilmek ḳāmetüñ vaṣfı
Ḳıyāmet ḳopsa ammā ḥālet-i reftār söylenmez

İdersin güft ü gū-yı maḥremāne müddeʿīlerle
Yanuñda ḥayf nām-ı ʿāşıḳ-ı dīdār söylenmez

Senüñle söyleşilmek belki bir vaḳt ile mümkindür
Ne çāre naḫvetüñ var şimdi ey ġaddār söylenmez

Zebān-zed āşinā-yı lafẓa mā'il şimdilik yārān
Ṣaḳın Rāmī zebān-ı tāzede eşʿār söylenmez

Ve lehu

Kimüñ kāşānesine ṣaldı pertev mihr dıraḫşānuñ
Kimüñ bezmin münevver itdi bu şeb māh-ı tābānuñ

Kime olduñ kemend-endāz-ı gīsū söyle ketm itme
Benüm gibi daḫı vāfir midür ḫāṭır perīşānuñ

'Aceb ey Rüstem-i 'işve kimüñ ḳaddin kemān itdüñ
Yine ālūde-i ḫūn eylemişsin tīr-i müjgānuñ

Ve lehu

Zebān-dırāzlıḳ itme ḥabābına cāmuñ
Doḳunma dīdesine zāhidā mey-āşāmuñ

Biz āftāb-nihāduz riyāż-ı 'ālemde
Senüñ de ey ber-i nev-bāve aluruz ḫāmuñ

Ve lehu

Çeşm-i bülbül cāme giymiş yār ḫançerdür miyān
Dām ḳurmış ṣayd-ı māhīye o şūḫ-ı dilsitān

Ve lehu

Bir ġulām-ı mūy-tāb ile iderken ḳīl ü ḳāl
Bildi pā-bend olduġın ṣan'atla ḳırdı köstegi

Ve lehu

Ne fikr-i ṭurre-i yār ile pīç ü tābum olaydı
Ne reşk-i şāne ile dilde ıżṭırābum olaydı

Ne ḫaclegāh-ı fenāya ḳadem-nihāde olaydum
Ne böyle şāhid-i baḫt-ı siyeh niḳābum olaydı

Nigāh-ı ḥasrete vaḳf olmaz idi ḥalḳa-i çeşmüm
Benüm de bir der-i vālāya intisābum olaydı **[117^{b}]**

Giderdi dāġ-ı ġam encüm-şümār olursa da Rāmī
Sipihr-i sīnede bir reşk-i āftābum olaydı

Āṯār-ı ḫayriyyelerinden mevlūdleri olan maḥalle-i mezbūrede ṣıbyān içün mekteb binā eyleyüp mu'allim ü ḫalīfesine veẓā'if ta'yīn eylemişdür.

Nişāncı Aḥmed Paşa

Nişāncı Aḥmed Paşa. Rāmī Meḥemmed Paşa yirine ṣadr-ı a'ẓam olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳi' oldı.

Meşāyiḫ-ı İslām

Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī'de şeyḫü'l-İslām bulınup ba'dehu 'azl olındılar. Fī 5 Ṣa'bān sene 1106.

İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretleri ṣadāret-i Rūm'dan fetvāya naḳl olınup ba'dehu müteḳā'id oldılar. Fī 8 Şevvāl sene 1106.

Ḫˇāce es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi ṯāniyen şeyḫü'l-İslām olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī 13 Rebī'ü'l-evvel sene 1115.

Yek-çeşm Ḥüseyn Efendi Anaṭolı ṣadāretinden fetvāya naḳl olınup ba'dehu 'azl olındı. Fī 8 Rebī'ü'l-āḫir sene 1115.

İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretleri ṯāniyen şeyḫü'l-İslām[1] olup zamānlarında cülūs-ı hümāyūn vāḳi' oldı.

Ṣudūr-ı Rūmili

İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretleri cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī'de Rūmili ṣadrı bulınup ba'dehu ṣadr-ı fetvāya naḳl olındılar. Fī 5 Ṣa'bān sene 1106.

Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretleri İstanbul'dan ma'zūl iken ṣadr olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-Receb sene 1107.

Erzincānī es-Seyyid 'Alī Efendi ṯāniyen ṣadr olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-evāḫir-i Ṣa'bān sene 1108.

Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi Anaṭolı'dan ma'zūl iken ṣadr olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Ṣa'bān sene 1109.

1 R 134b.

Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretleri ṣāniyen ṣadr olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-evāsıṭ-ı Ẕi'l-ḥicce sene 1110.

Erzincānī es-Seyyid 'Alī Efendi ṣāliṣen ṣadr olup ba'dehu fevt oldı. Fī 5 Cumāde'l-āḫire sene 1112.

Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi ṣāniyen ṣadr olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī 18 Ẕi'l-ḥicce sene 1113.

es-Seyyid Dede Meḥemmed Efendi ḥażretleri Anaṭolı pāyesiyle İstanbul'dan ma'zūl iken ṣadr olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī 13 Rebī'ü'l-evvel sene 1115.

İmām-ı Sulṭānī Maḥmūd Efendi İstanbul pāyesiyle Yeñişehr'den ma'zūl iken ṣadr olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī 8 Rebī'ü'l-āḫir sene 1115.

Tevfīḳī-zāde Meḥemmed Efendi İstanbul'dan ma'zūl Anaṭolı pāyesine mutaṣarrıf iken ṣadr olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳi' oldı.

Ṣudūr-ı Anaṭolı

Fenārī-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'de Anaṭolı ṣadrı bulınup ba'dehu 'azl olındı. Fī 20 Ṣa'bān sene 1106.

Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi Mekke-i Mükerreme ḳażāsı tevcīh olınmış iken medīne-i Üsküdar'dan Edrine'ye da'vet ve Anaṭolı ṣadāreti 'ināyet olınup ba'dehu 'azl olındı. Fī 10 Rebī'ü'l-āḫir sene 1108.

Evliyā Meḥemmed Efendi İstanbul'dan ma'zūl iken Anaṭolı ṣadrı olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Ṣa'bān sene 1109.

es-Seyyid Fetḥu'llāh Efendi İstanbul pāyesiyle Yeñişehr'den ma'zūl iken Anaṭolı ṣadrı olup ba'dehu ṣadr-ı neḳābete naḳl olındı. Fī-evāsıṭ-ı Ṣa'bān sene 1110.

Ḫˇāce-zāde es-Seyyid 'Oṣmān Efendi naḳībü'l-eşrāf iken ṣāniyen Anaṭolı ṣadāretine naḳl olınup ba'dehu 'azl olındı. Fī 23 Rebī'ü'l-evvel sene 1111.

Bolevī Birāderi 'Alī Efendi İstanbul'dan ma'zūl iken Anaṭolı ṣadrı olup ba'dehu 'azl olındı. Fī 28 Rebī'ü'l-evvel sene 1112.

Alaşehrli ʻAbdu'llāh Efendi İstanbul'dan maʻzūl iken Anaṭolı ṣadrı olup baʻdehu fevt oldı. Fī 5 Şaʻbān sene 1113.

ʻĀrif ʻAbdü'l-bāḳī Efendi İstanbul'dan maʻzūl Anaṭolı pāyesine mutaṣarrıf iken bi'l-fiʻl Anaṭolı ṣadrı olup baʻdehu ʻazl olındı. Fī-selḫ-i Şevvāl sene 1114.

Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid Muṣṭafā Efendi ḥażretleri Anaṭolı pāyesiyle Mekke-i Muʻaẓẓama'dan maʻzūl iken bi'l-fiʻl Anaṭolı ṣadrı olup baʻdehu ʻazl olındı. Fī 13 Rebīʻü'l-evvel sene 1115.

Yek-çeşm Ḥüseyn Efendi Edrine ḳāḍīsi iken berāy-ı maṣlaḥat Anaṭolı ṣadrına naḳl olınup baʻdehu ṣadr-ı fetvāya terfīʻ olındı. Fī 6 Rebīʻü'l-āḫir sene 1115. **[118[a]]**

Ḳavuḳcı-zāde ʻAbdu'llāh Efendi Medīne-i Münevvere pāyesiyle Ṣofya'dan maʻzūl iken berāy-ı maṣlaḥat Anaṭolı ṣadrı olup baʻdehu ʻazl olındı. Fī 8 Rebīʻü'l-āḫir sene 1115.

ʻAbdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi İstanbul'dan maʻzūl iken Anaṭolı ṣadrı olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳiʻ oldı.

Ḳużāt-ı Dārü's-salṭana

Alaşehrli ʻAbdu'llāh Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī'de ḳāḍī-i beled bulınup baʻdehu ʻazl olındı. Fī-Şevvāl sene 1106.

Rıfḳī Meḥemmed Efendi Mekke-i Mükerreme'den maʻzūl iken İstanbul ḳāḍīsi[1] olup baʻdehu ʻazl olındı. Fī 8 Muḥarrem sene 1107.

ʻAṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi Mekke-i Mükerreme pāyesiyle Şām'dan maʻzūl iken İstanbul ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındı. Fī 8 Cumāde'l-āḫire sene 1107.

Alaşehrli ʻAbdu'llāh Efendi ṯāniyen İstanbul ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī 8 Ramażān sene 1108.

ʻAbdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi Mekke-i Mükerreme'den maʻzūl iken İstanbul ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī 17 Şaʻbān sene 1109.

1 R 135a.

'Ārif 'Abdü'l-bāḳī Efendi İstanbul pāyesiyle Mıṣr'dan ma'zūl iken bi'l-fi'l İstanbul ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī 26 Rebī'ü'l-āḫir sene 1110.

Muḥarrem-zāde Meḥemmed Efendi Mekke-i Mükerreme'den ma'zūl iken İstanbul ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī 12 Ẕi'l-ḳa'de sene 1110.

es-Seyyid Meḥemmed Dede Efendi ḥażretleri İstanbul pāyesiyle Ġalaṭa'dan ma'zūl iken bi'l-fi'l Dārü's-salṭana ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī 22 Ẕi'l-ḥicce sene 1112.

Bāḳī-zāde İsmā'īl Efendi Mekke-i Mükerreme'den ma'zūl iken İstanbul ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī 12 Cumāde'l-ūlā sene 1113.

La'lī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi Mekke-i Mükerreme'den ma'zūl iken İstanbul ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī 15 Cumāde'l-ūlā sene 1114.

Ḳara Ebū Bekr Efendi Mekke-i Mükerreme'den ma'zūl iken İstanbul ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī 17 Ẕi'l-ḳa'de sene 1114.

Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi Dāmādı es-Seyyid Maḥmūd Efendi ḥażretleri İstanbul pāyesiyle Edrine'den ma'zūl iken bi'l-fi'l Ḳosṭanṭıniyye ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī 13 Rebī'ü'l-evvel sene 1115.

Begler Ḫˇācesi Aḥmed Efendi Mıṣr'dan ma'zūl iken İstanbul ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳi' oldı.

Nuḳabā-yı Eşrāf

Fenārī-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī'de naḳībü'l-eşrāf bulınup ba'dehu 'azl olındılar.[1] Fī-Şa'bān sene 1106.

Ḫˇāce-zāde es-Seyyid 'Oṯmān Efendi Anaṭolı ṣadāretinden munfaṣıl iken ṣadr-ı neḳābet erzānī görilüp ba'dehu ṯāniyen ṣadr-ı Anaṭolı'ya naḳl olındı. Fī-evāsıṭ-ı Şa'bān sene 1110.

es-Seyyid Fetḥu'llāh Efendi Anaṭolı ṣadrı iken ṣadr-ı neḳābete naḳl olınup ba'dehu 'azl olındı. Fī 13 Rebī'ü'l-evvel sene 1115.

1 'azl olındılar H: ma'zūl oldılar R.

Seyfī-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi Şām'dan ma'zūl iken naḳībü'l-eşrāf olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Mekke-i Mükerreme

Muḥarrem-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī'de Mekke ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı.[1] Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1107.

Kürd 'Alī Efendi Mıṣr ḳāḍīsi iken Mekke'ye naḳl olınup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1108.

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ḫalīl Efendi Edrine pāyesiyle Selanik'den ma'zūl iken Mekke ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1109.

Bāḳī-zāde İsmā'īl Efendi Edrine'den munfaṣıl iken[2] Mekke ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1110.

La'lī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi Edrine'den ma'zūl iken Mekke ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1111.

Ḳara Ebū Bekr Efendi Burusa'dan ma'zūl iken Mekke pāyesine mutaṣarrıf iken bi'l-fi'l Mekke ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1112.

Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi birāderi es-Seyyid Aḥmed Efendi İzmir'den ma'zūl İstanbul pāyesine mutaṣarrıf iken **[118[b]]** Mekke ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1113.

Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid Muṣṭafā Efendi ḥażretleri Edrine pāyesiyle Selanik'den ma'zūl iken Mekke ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar.[3] Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1114.

Ḳara Ḫalīl Efendi Burusa'dan[4] ma'zūl iken Mekke ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1115.

Ṭavuḳcı Paşa İmāmı 'Alī Efendi Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsından munfaṣıl iken Mekke ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳi' oldı.

---

1 'azl olındı H: ma'zūl oldı R.
2 iken R: -H.
3 olındılar H: oldı R.
4 R 135b.

Ḳużāt-ı Edrinetü'l-maḥmiyye

Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'de Edrine ḳāḍīsi bulınup ba'dehu Mekke pāyesiyle 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1106.

Ṭavuḳcı Paşa İmāmı[1] 'Alī Efendi Ḳuds'den ma'zūl iken Edrine ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1107.

İdrīs Efendi Ḥaleb'den ma'zūl iken Edrine ḳāḍīsi olup ba'dehu Mekke pāyesiyle 'azl olındı. Fī-evāsıṭ-ı Ẕi'l-ḳa'de sene 1108.

'Alī Efendi-zāde Meḥemmed Efendi Selanik'den ma'zūl iken Edrine ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-evāsıṭ-ı Ẕi'l-ḥicce sene 1109.

Ḥāmid-zāde 'Abdu'llāh Efendi Ġalaṭa'dan ma'zūl iken Edrine ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī 7 Muḥarrem sene 1111.

Mecdī Meḥemmed Efendi Yeñişehr'den ma'zūl iken Edrine ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī 10 Rebī'ü'l-āḫir sene 1112.

Rodosī Ebū Bekr Efendi Şām'dan ma'zūl iken Edrine ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī 18 Ẕi'l-ḥicce sene 1113.

Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi Dāmādı es-Seyyid Maḥmūd Efendi ḥażretleri Selanik'den ma'zūl iken Edrine ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī 6 Rebī'ü'l-āḫir sene 1114.

Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretleri Mekke pāyesiyle İzmir'den ma'zūl iken Edrine ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī 15 Ša'bān sene 1114.

Yek-çeşm Ḥüseyn Efendi Şām'dan ma'zūl iken Edrine ḳāḍīsi olup ba'dehu Anaṭolı ṣadāretine naḳl olındı[2]. Fī 6 Rebī'ü'l-āḫir sene 1115.

Beñli Ša'bān Efendi Medīne pāyesiyle Filibe'den ma'zūl iken Edrine ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Burusatü'l-maḥrūsa

Ḫ̆āce-zāde Luṭfu'llāh Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'de Burusa ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1107.

1 İmāmı R: -H.
2 olındı R: eyledi H.

Ḳara Ḫalīl Efendi Ḳuds'den ma'zūl iken Burusa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Receb sene 1108.

Güzelḥiṣārī Aḥmed Efendi Selanik'den ma'zūl iken Burusa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1109.

Bekrī-zāde Aḥmed Efendi Şām'dan ma'zūl iken Burusa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı.[1] Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1110.

Ebū İsḥāḳ[2] İsmā'īl Efendi ḥażretleri Ḥaleb'den ma'zūl iken Burusa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-evāḫir-i Ṣafer sene 1111.

Malāṭıyyeli Muṣṭafā Efendi Ḳuds'den ma'zūl iken Burusa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī 5 Cumāde'l-ūlā sene 1112.

Dāmād Efendi-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri Edrine pāyesiyle Selanik'den ma'zūl iken Burusa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī 12 Cumāde'l-āḫire sene 1113.

Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi İzmir'den ma'zūl İstanbul pāyesine mutaṣarrıf iken Burusa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1114.

Ḳadrī-zāde 'Abdu'llāh Efendi Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳāḍīsi iken Burusa'ya naḳl olınup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1115.

Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi Ḥaleb'den ma'zūl iken Burusa ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Mıṣru'l-Ḳāhire

Kürd 'Alī Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı[3] Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'de Mıṣr ḳāḍīsi bulınup ba'dehu Mekke'ye naḳl olındı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1106.

Ḳadrī-zāde 'Abdu'llāh Efendi İzmir'den ma'zūl **[119[a]]** iken Mıṣr ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1107.

Ṭrabzonī es-Seyyid Maḥmūd Efendi Selanik'den ma'zūl iken Mıṣr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1108.

---

1 ma'zūl oldı H: 'azl olındı R:
2 Ebū İsḥāḳ H: -R.
3 R 136a.

Ḳırımī ʿAbdü'l-ḥalīm Efendi Ḥaleb'den maʿzūl iken Mıṣr ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Rebīʿü'l-evvel sene 1110.

Begler Ḫˇācesi Aḥmed Efendi Ġalaṭa'dan maʿzūl iken Mıṣr ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī-ġurre-i Şaʿbān sene 1111.

Ṭayyār Ḥüseyn Efendi Ḥaleb'den maʿzūl iken Mıṣr ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Şaʿbān sene 1112.

İmām Dāmādı Celeb Ḥasan Efendi Edrine pāyesiyle Yeñişehr'den maʿzūl iken Mıṣr ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1114.

Menteş-zāde ʿAbdü'r-raḥīm Efendi Üsküdar ḳāḍīsi iken Mıṣr'a naḳl olınup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳiʿ oldı.

Ḳużāt-ı Şām-ı şeref-encām

Rodosī Ebū Bekr Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'de Şām ḳāḍīsi bulınup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Şaʿbān sene 1107.

Ṭabīb Süleymān Efendi Filibe'den maʿzūl iken Şām ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1108.

Yek-çeşm Ḥüseyn Efendi Yeñişehr'den maʿzūl iken Edrine pāyesi żamīmesiyle Şām ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1110.

Çivi-zāde ʿAṭā'u'llāh Efendi ḥażretleri Ḳuds'den maʿzūl iken Şām ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındılar. Fī-ġurre-i Receb sene 1111.

Seyfī-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi Selanik'den maʿzūl iken Şām ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1112.

Muṣāḥib Paşa İmāmı İbrāhīm Efendi Selanik'den maʿzūl iken Şām ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1114.

Ḥācī Yūsuf-zāde ʿAbdu'llāh Efendi Ḳuds'den maʿzūl iken Şām ḳāḍīsi olup baʿdehu fevt oldı. Fī-Rebīʿü'l-āḫir sene 1114.

Bosnevī Süleymān Efendi Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi Medresesi müderrisi iken Şām ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳiʿ oldı.

Ḳużāt-ı Medīnetü'l-münevvere

Luṭfī-zāde Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı

Ṣānī'de Medīne-i Münevvere ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1107.

Yaḥyā-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri Ḳalender-ḫāne Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı.[1] Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1108.

Ġalaṭ Ṣa'bān Efendi Ṣāniye-i İbrāhīm Paşa Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1109.

Ḳarabāġī Yūsuf Efendi Filibe'den ma'zūl iken Medīne ḳāḍīsi olup ba'de'ż-żabṭ fevt oldı. Fī-Muḥarrem sene 1109.

Muḥarrem Efendi Ḫāḳāniyye-i Vefā Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḍīsi olup ba'dehu fevt oldı. Fī-evā'il-i Muḥarrem sene 1110.

Meḥemmed Müstaḳīm Efendi Ūlā-yı Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1112.

Ḫˇāce-zāde Seyyid 'Oṣmān Efendi Anaṭolı ṣadāretinden munfaṣıl iken bi'ṭ-ṭaleb Medīne ḳāḍīsi olup ba'dehu fevt oldı. Fī 17[2] Cumāde'l-ūlā sene 1112.

Öreke-zāde Tābi'i Şeyḫ Meḥemmed Efendi Ebā Eyyūb-i Enṣārī Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḍīsi olup ba'dehu fevt oldı. Fī-Receb sene 1113.

Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi İmāmı Meḥemmed Efendi Ḥaleb'den ma'zūl iken Medīne ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1115.[3]

Bustāncıbaşı Emīri es-Seyyid Süleymān Efendi Filibe'den ma'zūl iken Medīne ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Ḳuds-i Şerīf

Gelibolılı Maḥmūd Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'de Ḳuds-i Şerīf ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1107.

---

1 olındı H: olındılar R.
2 17 H: -R.
3 R 136b.

el-Ḥāc Yūsuf-zāde ʻAbdu'llāh Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḳuds ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındı[1]. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1108. **[119[b]]**

Tefsīrī-zāde Meḥemmed ʻAṭā'u'llāh Efendi Dārü'l-ḥaḍīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Ḳuds ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı.[2] Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1110.[3]

Meḥemmed Emīn Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḳuds ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1111.

Şerīf Efendi Dārü'l-ḥaḍīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Ḳuds ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1112.

Ṭosyevī Muṣṭafā Efendi ḥażretleri Baġdād'dan maʻzūl iken Ḳuds ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındılar. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1114.

Vānī-zāde es-Seyyid Maḥmūd Efendi Ṣāniye-i Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi müderrisi iken Ḳuds ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i[4] Rebīʻü'l-āḫir sene 1115.

Keşfī ʻAbdu'llāh Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḳuds ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳiʻ oldı.

Ḳużāt-ı Ḥalebü'ş-şehbā

Ṭayyār Ḥüseyn Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'de Ḥaleb ḳāḍīsi bulınup baʻdehu ʻazl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳaʻde sene 1106.

Gelibolılı Meḥemmed Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḥaleb ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳaʻde sene 1107.

es-Seyyid Yaʻḳūb Efendi Yeñişehr'den maʻzūl iken Edrine pāyesiyle Ḥaleb ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1109.

Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi Yeñişehr'den maʻzūl iken Edrine pāyesiyle Ḥaleb ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-Rebīʻü'l-evvel sene 1110.

Çeşmī-zāde ʻAbdü'l-kerīm Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Ḥaleb ḳāḍīsi olup baʻdehu fevt oldı. Fī-Rebīʻü'l-evvel sene 1111.

1 ʻazl olındı H: maʻzūl oldı R.
2 Bu cümle R nüshasında yoktur.
3 Bu cümle R nüshasında yoktur.
4 ġurre-i H:-R.

İzmir Müftīsi-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi İzmir'den maʿzūl iken Ḥaleb ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1112.

Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi İmāmı Meḥemmed Efendi Ebā Eyyūb-i Enṣārī Medresesi müderrisi iken Ḥaleb ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī 15[1] Şevvāl sene 1113.

Emru'llāh Efendi Yeñişehr'den maʿzūl iken Ḥaleb ḳāḍīsi olup baʿdehu fevt oldı. Fī-Cumāde'l-ūlā sene 1114.

ʿAbdü'l-ḥalīm-zāde Ṣāliḥ Meḥemmed Efendi Ġalaṭa'dan maʿzūl iken Ḥaleb ḳāḍīsi olup baʿdehu fevt oldı. Fī-evāḫir-i sene 1114.

Kevākibī-zāde Veliyyü'd-dīn Efendi ḥażretleri Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḥaleb ḳāḍīsi olup zamānlarında cülūs-ı hümāyūn vāḳiʿ oldı.

Ḳużāt-ı Selanik

Seyfī-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī'de Selanik ḳāḍīsi bulınup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1106.

Muṣāḥib Paşa Ḫ̆ʾācesi İbrāhīm Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Selanik ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl ol[ın]dı. Fī 11[2] Şevvāl sene 1107.

Dāmād Efendi-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri Sulṭān Selīm Medresesi müderrisi iken Selanik ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldılar.[3] Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1108.

Māhir ʿAbdu'llāh Efendi Minḳārī-zāde Efendi Medresesi müderrisi iken Selanik ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī-ġurre-i Rebīʿü'l-evvel sene 1110.

Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid Muṣṭafā Efendi ḥażretleri Ḫāḳāniyye-i Vefā Medresesi müderrisi iken Edrine pāyesiyle Selanik ḳāḍīsi olup baʿdehu Mekke pāyesiyle maʿzūl oldılar[4]. Fī-ġurre-i Receb sene 1111.

---

1 15 H: -R.
2 11 H: -R.
3 oldılar H: oldı R.
4 oldılar H: oldı R.

Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi Dāmādı es-Seyyid Maḥmūd Efendi ḥażretleri Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Edrine pāyesiyle Selanik ḳāḍīsi olup ba'dehu Mekke pāyesiyle 'azl olındılar. Fī 14 Ẕi'l-ḥicce sene 1112.[1]

Mekkī-zāde Es'ad Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Selanik ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī 20 Muḥarrem sene 1114.

'Uşşāḳī-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi ḥażretleri Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Selanik ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1115.

Tatar 'Abdu'llāh-zāde Yaḥyā Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Selanik ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Yeñişehr-i Fenār

İmām Dāmādı Celeb Ḥasan Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'de Yeñişehr ḳāḍīsi bulınup ba'dehu Edrine **[120[a]]** pāyesiyle ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1106.

Emru'llāh Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1107.

es-Seyyid Fetḥu'llāh Efendi ḫāmis-i Süleymāniyye i'tibārıyla Şeh-zāde Medresesi müderrisi iken Mekke pāyesiyle Yeñişehr ḳāḍīsi olup ba'dehu Anaṭolı pāyesiyle ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1109.

Yek-çeşm Kürd Süleymān Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Yeñişehr ḳāḍīsi olup ba'dehu fevt oldı. Fī-Ṣafer sene 1110.

Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Yeñişehr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī 4[2] Cumāde'l-āḫire sene 1111.

İmām-ı Sulṭānī Maḥmūd Efendi Sulṭān Aḥmed Ḫān Medresesi müderrisi iken Edrine pāyesiyle Yeñişehr ḳāḍīsi olup ba'dehu İstānbul pāyesiyle ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Ṣa'bān sene 1112.

---

1 R 137a.
2 4 H: -R.

Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi ḫāmis-i Süleymāniyye i'tibārıyla Ḳara Muṣṭafā Paşa Medresesi müderrisi iken Edrine pāyesiyle Yeñişehr ḳāḍīsi olup ba'dehu İstanbul pāyesiyle 'azl olındı. Fī 25[1] Şevvāl sene 1113.

İsḥāḳ-zāde 'Ārif Meḥemmed Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Yeñişehr ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī 5[2] Cumāde'l-āḫire sene 1114.

Dāvūd-zāde İbrāhīm Efendi Burusa pāyesiyle Ġalaṭa'dan munfaṣıl iken Yeñişehr ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Ġalaṭa

Dāvūd-zāde İbrāhīm Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī'de Ġalaṭa ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1107.

es-Seyyid Meḥemmed Dede Efendi ḥażretleri Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Edrine pāyesiyle Ġalaṭa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-evāsıṭ-ı Ṣa'bān sene 1108.

Ḥıṣn-ı Manṣūrī-zāde Aḥmed Efendi Lefḳoşa'dan ma'zūl iken Ġalaṭa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-evā'il-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1109.

'Abdü'l-ḥalīm-zāde Ṣāliḥ Meḥemmed Efendi İzmir'den ma'zūl iken Ġalaṭa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1111.

Nīfī İbrāhīm Efendi İzmir ḳāḍīsi iken Ġalaṭa'ya naḳl olınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī 24[3] Ṣa'bān sene 1111.

Māhir 'Abdu'llāh Efendi Selanik'den ma'zūl iken Edrine pāyesiyle Ġalaṭa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī 14[4] Şevvāl sene 1112.

Gelibolılı Meḥemmed Efendi Ḥaleb'den ma'zūl iken Edrine pāyesiyle Ġalaṭa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī 18[5] Ẕi'l-ḥicce sene 1113.

Gelibolılı Maḥmūd Efendi Ḳuds'den ma'zūl iken Ġalaṭa ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳi' oldı.

1 25 H: -R.
2 5 H: -R.
3 24 H: -R.
4 14 H: -R.
5 18 H: -R.

Ḳużāt-ı İzmir

Edrineli Ebū Bekr Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī'de İzmir ḳāḍīsi[1] bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1107.

Ṭrabzonī Ḥasan Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken İzmir ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1108.

Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi Birāderi es-Seyyid Aḥmed Efendi Baġdād ḳāḍīsi iken Edrine pāyesiyle İzmir'e naḳl olınup ba'dehu Mekke pāyesiyle ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1109.

Uzun Ḥasan-zāde Yaḥyā Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken İzmir ḳāḍīsi olup ba'dehu olındı. Fī-ġurre-i Receb sene 1110.

Nīfī İbrāhīm Efendi Medīne'den ma'zūl iken İzmir ḳāḍīsi olup ba'dehu Ġalaṭa'ya naḳl olındı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1111.

Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi ḫāmis-i Süleymāniyye i'tibārıyla Ḫāḳāniyye-i Vefā Medresesi müderrisi iken Edrine pāyesiyle İzmir ḳāḍīsi olup ba'dehu Mekke pāyesiyle ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1112.

Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretleri ḫāmis-i Süleymāniyye i'tibāriyle Şeh-zāde Medresesi müderrisi iken Edrine pāyesiyle İzmir ḳāḍīsi olup ba'dehu Mekke pāyesiyle 'azl olındılar[2]. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1113.

Ḥıṣn-ı Manṣūrī-zāde Aḥmed Efendi Mekke pāyesiyle Ġalaṭa'dan ma'zūl iken İzmir ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1115.

Celeb Ḫalīl Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken İzmir ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Filibe

Ṭabīb Süleymān **[120b]** Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī'de Filibe ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1106.

---

1 R 137b.

2 'azl olındılar H: ma'zūl oldı R.

Şehlā ʻAbdu'r-raḥmān Efendi Diyārbekr'den maʻzūl iken Filibe ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındı. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1107.

Ṭrabzonī Meḥemmed Efendi Baġdād'dan maʻzūl iken Filibe ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1108.

Muḳīm-zāde ʻAbdu'r-raḥmān Efendi Diyārbekr'den maʻzūl iken Filibe ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1109.

Bustāncıbaşı Emīri es-Seyyid Süleymān Efendi Eyyūb'dan maʻzūl iken Filibe ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1110.

Beńli Şaʻbān Efendi Üsküdar'dan maʻzūl iken Filibe ḳāḍīsi olup baʻdehu Medīne pāyesiyle maʻzūl oldı. Fī 22[1] Ṣafer sene 1112.

Şehlā ʻAbdu'r-raḥmān Efendi ṯāniyen Şām pāyesiyle Filibe ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındı. Fī 24 Rebīʻü'l-evvel sene 1113.

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Edrineli ʻAlī Efendi Edrine'de Sulṭān Selīm-i Cedīd Medresesi müderrisi iken Filibe ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre Receb sene 1114.

Ġalaṭ Şaʻbān Efendi Medīne'den maʻzūl iken Filibe ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳiʻ oldı.

Ḳużāt-ı Baġdād-ı Bihişt-ābād

Şaʻrānī-zāde ʻAbdü'l-vehhāb Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'de Baġdād ḳāḍīsi bulınup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1106.

ʻİlmī el-Ḥāc Meḥemmed Efendi sābıḳā ordu-yı hümāyūn ḳāḍīsi olmış iken Ḳuds-i Şerīf pāyesiyle Baġdād ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1107.

Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi Birāderi es-Seyyid Aḥmed Efendi Erzenü'r-rūm'da Ḫātūniyye Medresesi müderrisi ve belde-i meẕkūre müftīsi iken Baġdād ḳāḍīsi olup baʻdehu İzmir'e naḳl olındı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1108.

1 22 H: -R.

Ṭosyevī Muṣṭafā Efendi ḥażretleri Toḳat'dan maʿzūl iken Baġdād ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldılar.[1] Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1110.

Uzun ʿĪsā Efendi Üsküdar'da Vālide Sulṭān Medresesi müderrisi iken Baġdād ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1112.

ʿUşşāḳī-zāde ʿOṯmān Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Baġdād ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1114.

Murād Efendi Fetḥiyye'de Sinān Paşa Medresesi müderrisi iken Edrine pāyesiyle Baġdād ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī-ġurre-i Rebīʿü'l-āḫir sene 1115.

ʿAcem-zāde Ḫ̆ācesi Muṣṭafā Efendi Ḳılıç ʿAlī Paşa Medresesi müderrisi iken Baġdād ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳiʿ oldı.

Ḳużāt-ı Üsküdar

Beńli Şaʿbān Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī'de Üsküdar ḳāḍīsi bulınup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳaʿde sene 1106.

Erzincānī es-Seyyid ʿAlī Efendi Rūmili ṣadāretinden munfaṣıl iken Üsküdar ḳażāsı arpalıḳ taʿyīn olınup baʿdehu ṯāniyen ṣadāret-i Rūm'a naḳl olındılar. Fī-Receb sene 1107.

Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretleri ṣadāret-i Rūm'dan munfaṣıl iken Üsküdar ḳażāsı arpalıḳ virilüp baʿdehu ṯāniyen ṣadr-ı Rūm'a naḳl olındılar. Fī-Şaʿbān sene 1109.

Ebe-zāde ʿAbdu'llāh Efendi Rūmili ṣadāretinden munfaṣıl iken Üsküdar ḳażāsı arpalıḳ tevcīh olınup baʿdehu cezīre-i Ḳıbrıs'a nefy olındılar. Fī-ġurre-i Şaʿbān sene 1112.

Ṣandalcı-zāde ʿAlī Efendi Şāh Sulṭān Medresesi müderrisi iken Üsküdar ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1113.

Menteş-zāde ʿAbdü'r-raḥīm Efendi Edrine'den maʿzūl iken Üsküdar ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī-Ẕi'l-ḥicce sene 1113.

---

1 R 138a.

İdrīs Efendi Edrine'den maʿzūl iken Üsküdar ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1115.

Sābıḳā Re'īsü'l-eṭibbā Ḥasan Efendi **[121ᵃ]** Rūmili ṣadāreti pāyesiyle ḫıdmet-i riyāset-i eṭibbādan munfaṣıl iken Üsküdar ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳiʿ oldı.

Ḳużāt-ı Ḥażret-i Ebā Eyyūb el-Enṣārī

Vardarī Şeyḫ-zāde ʿAbdü'l-ġanī Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'de Ḫavāṣṣ-ı ʿAliyye ḳażāsı arpalıḳları bulınup baʿdehu Sinob ḳażāsına tebdīl olındı. Fī 10 Cumāde'l-ūlā sene 1107.

Ebū Saʿīd-zāde Feyżu'llāh Efendi meşīḫat-i İslāmiyye'den munfaṣıl iken Ḫāṣlar ḳażāsı ṣāliṣen arpalıḳ taʿyīn olınup baʿdehu Ṣire ve Burusa Yeñişehri ve Mudurnı ḳażālarına tebdīl olındı. Fī-Muḥarrem sene 1109.

Aḳ Maḥmūd Efendi Anaṭolı ṣadāretinden munfaṣıl Rūmili pāyesine mutaṣarrıf iken Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsı arpalıḳ virilüp baʿdehu Toḳat ḳażāsına tebdīl olındı. Fī-evā'il-i Muḥarrem sene 1111.

Başmaḳcı-zāde es-Seyyid ʿAlī Efendi Rūmili ṣadāretinden munfaṣıl iken Ḫavāṣṣ-ı Ḳosṭanṭıniyye ḳażāsı ber-vech-i arpalıḳ tevcīh olınup baʿdehu ṣāniyen Rūmili ṣadrına naḳl olındılar. Fī 6 Cumāde'l-āḫire sene 1112.

Muḳīm-zāde ʿAbdu'r-raḥmān Efendi Filibe'den maʿzūl iken Eyyūb ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī 8 Ramażān sene 1113.

Ḫ̆āce-zāde Luṭfu'llāh Efendi Burusa'dan maʿzūl iken Eyyūb ḳāḍīsi olup baʿdehu fevt oldı. Fī 8 Ẕi'l-ḳaʿde sene 1113.

Ṭavuḳcı Paşa İmāmı ʿAlī Efendi Edrine'den maʿzūl iken Eyyūb ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī 15 Cumāde'l-ūlā sene 1114.

Ḳadrī-zāde ʿAbdu'llāh Efendi Mıṣr'dan maʿzūl iken Eyyūb ḳāḍīsi olup baʿdehu Burusa'ya naḳl olındı. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1114.

Ṭabīb Süleymān Efendi Şām'dan maʿzūl[1] iken Eyyūb ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳiʿ oldı.

1 R 138b.

Ḳużāt-ı Diyārbekr

Sivasī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'de Diyārbekr ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1106.

Füyūżī Meḥemmed Efendi Diyārbekr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā[1] sene 1107.

Ḳoca Beg-zāde es-Seyyid Fetḥu'llāh Efendi Bosna'dan ma'zūl iken Diyārbekr ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1108.

Germeḳaş-zāde Meḥemmed Efendi ocaġ imāmı iken Diyārbekr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar.[2] Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1109.

Necīb Meḥemmed Efendi Maġnisa'dan ma'zūl iken Diyārbekr ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1110.

Ṣa'rānī-zāde 'Abdü'l-vehhāb Efendi Baġdād'dan ma'zūl iken ṯāniyen Diyārbekr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1112.

Sivasī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi rābi'an Diyārbekr ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1113.

Etmekci-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi Erzenü'r-rūm'dan ma'zūl iken Diyārbekr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī 15[3] Cumāde'l-ūlā sene 1114.

Maḍrūb Yūsuf Efendi Şāh Sulṭān Medresesi müderrisi iken Diyārbekr ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Ḳayṣeriyye

Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'de Ḳayṣeriyye ḳażāsı arpalıḳları bulınup ba'dehu Ḳonya ḳażāsına tebdīl olındı. Fī 15 Cumāde'l-ūlā sene 1114.

Evliyā Meḥemmed Efendi Anaṭolı'dan munfaṣıl iken Ḳayṣeriyye ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu fevt oldı. Fī 16 Ramażān sene 1114.

---

1 Cumāde'l-ūlā H: Cumāde'l-āḫire R.
2 olındılar H: oldı R.
3 15 H: -R.

Aḳ Maḥmūd Efendi Anaṭolı'dan munfaṣıl Rūmili pāyesine mutaṣarrıf iken Ḳayṣeriyye ḳażāsı arpalıḳ virilüp zamānlarında cülūs-ı hümāyūn vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Maġnisa

Necīb Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī'de Maġnisa ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1106.

Aḳ Maḥmūd Efendi Anaṭolı'dan munfaṣıl Rūmili pāyesine mutaṣarrıf iken Maġnisa ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup ba'dehu Eyyūb ḳażāsına tebdīl olındı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1109. **[121[b]]**

Muḫtelic 'Ömer Efendi Diyārbekr'den ma'zūl iken ṯāniyen Maġnisa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1110.

Ḳavuḳcı-zāde 'Abdu'llāh Efendi Toḳat'dan ma'zūl iken Maġnisa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-evāḫir-i Muḥarrem sene 1111.

Edrineli Ebū Bekr Efendi İzmir'den ma'zūl iken ṯāliṯen Maġnisa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1112.

Elmās Paşa İmāmı İsḥāḳ Efendi Ġażanfer Aġa Medresesi müderrisi iken Maġnisa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1113.

Ẕü'l-fiḳār Paşa-zāde Meḥemmed Efendi Fetḥiyye'de Sinān Paşa Medresesi iken Maġnisa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-evā'il-i Cumāde'l-āḫire sene 1114.

İmām-ı Sulṭānī Ṣāliḥ Efendi ḥażretleri Anaṭolı pāyesine mutaṣarrıf iken Maġnisa ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Ṣofya

Nā'ib-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī'de Ṣofya ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1106.

Ṭavīl Muṣṭafā Efendi Anḳara'dan ma'zūl iken ṯāniyen Ṣofya ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Receb sene 1107.

Bolı Müftīsi Meḥemmed Efendi Ṣofya ḳāḍīsi olup baʿdehu[1] maʿzūl oldı. Fī 15 Ramażān sene 1108.

Aḫaveyn Ḥüseyn Efendi Edrine'de Üçşerefeli Medresesi müderrisi iken Ṣofya ḳāḍīsi olup baʿdehu fevt oldı. Fī-Ẕi'l-ḳaʿde sene 1109.

ʿĪdī Bayram Efendi Lefḳoşa'dan maʿzūl iken Ṣofya ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl ol[ın]dı. Fī-evāḫir-i Cumāde'l-ūlā sene 1111.

Kebīrī-zāde Rebībi Yaḥyā Efendi Emre Ḫˇāce Medresesi müderrisi iken Ṣofya ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī 14 Ẕi'l-ḥicce sene 1112.

Melek İbrāhīm Efendi Ḫadīce Sulṭān Medresesi müderrisi iken Ṣofya ḳāḍīsi olup baʿdehu fevt oldı. Fī-Ṣafer sene 1113.

Ḳavuḳcı-zāde ʿAbdu'llāh Efendi Maġnisa'dan maʿzūl iken Ṣofya ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī-evā'il-i Şaʿbān sene 1114.

Gürgür Meḥemmed Efendi Saḳız'dan maʿzūl iken Ṣofya ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳiʿ oldı.

Ḳużāt-ı Belġrad

Ḥanefī İbrāhīm Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī'de Belġrad ḳāḍīsi bulınup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Rebīʿü'l-evvel sene 1107.

Kürd Yūsuf Efendi Belġrad ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı[2]. Fī-ġurre-i Rebīʿü'l-evvel[3] sene 1109.

Çalḳandı-zāde ʿAbdu'llāh Efendi Beşiktaş'da Sinān Paşa Medresesi müderrisi iken Belġrad ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1109.

Sāʿatī Aḥmed Efendi Lefḳoşa'dan maʿzūl iken Belġrad ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī-evāḫir-i Muḥarrem sene 1111.

Ḥüseyn Efendi-zāde Yaḥyā Efendi ʿAyntāb'dan maʿzūl iken Belġrad ḳāḍīsi olup baʿdehu fevt oldı. Fī-Cumāde'l-ūlā sene 1112.

Şeyḫ-zāde Muṣṭafā Efendi mevleviyyet pāyesiyle Siroz ḳāḍīsi iken Belġrad'a naḳl olınup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī 15 Şevvāl sene 1113.

---

1 R 139a.
2 ʿazl olındı H: maʿzūl oldı R.
3 Rebīʿü'l-evvel H: Rebīʿü'l-āḫir R.

Müneccimbaşı Meḥemmed Efendi Kütāhiyye'den maʿzūl iken Belġrad ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī-evāsıṭ-ı Ẕi'l-ḥicce sene 1114.

Ḳırımī es-Seyyid Feyżu'llāh Saḳız'dan maʿzūl iken Belġrad ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳiʿ oldı.

Ḳużāt-ı Bosna

Esīrī Muṣṭafā Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī'de Bosna ḳāḍīsi bulınup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳaʿde sene 1107.

Ḳuyumcı-zāde es-Seyyid İsmāʿīl Efendi Kütāhiyye ḳāḍīsi iken Bosna'ya naḳl olınup baʿdehu ʿazl olındı.[1] Fī-evāsıṭ-ı Şaʿbān sene 1108.

Bālī-zāde Meḥemmed Efendi Kütāhiyye'den maʿzūl iken Bosna ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1109.

Gergerī Aḥmed Efendi Ṯāniye-i **[122ᵃ]** Maḥmūd Efendi Medresesi müderrisi iken Bosna ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī-ġurre-i Rebīʿü'l-evvel sene 1111.

Ḥanefī İbrāhīm Efendi Belġrad'dan maʿzūl iken Bosna ḳāḍīsi olup baʿdehu fevt oldı. Fī 14 Ramażān sene 1111.

Ṯābit ʿAlā'ü'd-dīn Efendi Tekfūrṭaġı müftīsi iken Bosna ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1114.

Maġnisalı ʿAbdu'llāh Efendi Ṭrablus-ı Şām'dan maʿzūl iken Bosna ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳiʿ oldı.

Ḳużāt-ı Saḳız

Muḳaddemā cezīre-i meẕkūreye küffār-ı ḫāksār müstevlī olmış iken cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī ibtidāsında fetḥ olınduḳdan ṣoñra biñ yüz altı Receb'i ġurresinden mutaṣarrıf olmaḳ üzere Üsküdar'dan maʿzūl Ṣolaḳ-zāde Muṣṭafā Efendi'ye virilüp baʿdehu ʿazl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Şaʿbān sene 1107.

Kerpiçci-zāde Meḥemmed Efendi Ṭrablus-ı Şām'dan maʿzūl iken Saḳız ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳaʿde sene 1108.

1 ʿazl olındı H: maʿzūl oldı R.

Çāvuş-zāde Muṣṭafā Efendi Ṭrablus-ı Şām'dan maʿzūl iken Saḳız ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī-evā'il-i Ẕi'l-ḳaʿde sene 1109.

Ḳırımī es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi Marʿaş'dan maʿzūl iken Saḳız ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳaʿde sene 1110.

Gürgür Meḥemmed Efendi belde-i Erzenü'r-rūm'da Ḫātūniyye Medresesi müderrisi iken Saḳız ḳāḍīsi olup[1] baʿdehu ʿazl ol[ın]dı. Fī 22 Ṣafer sene 1112.

Kürd Aḥmed Efendi Piyāle Paşa Medresesi müderrisi iken Saḳız ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī 15 Şevvāl sene 1113.

Gümüşdīvīt Muṣṭafā Efendi Ṭrabzon ḳażāsından maʿzūl iken Saḳız ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳiʿ oldı.

Ḳużāt-ı Erzenü'r-rūm

Ḫˇāce es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'de Erzenü'r-rūm ḳażāsı arpalıḳları bulınup baʿdehu Toḳat ḳażāsına tebdīl olındı. Fī-Şevvāl sene 1106.

ʿAbdü'l-mecīd-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi Ḳonya'dan maʿzūl iken Erzenü'r-rūm ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1108.

Etmekci-zāde es-Seyyid ʿAlī Efendi Maġnisa'dan maʿzūl iken Erzenü'r-rūm ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1109.

İsmāʿīl Efendi Lefḳoşa'dan maʿzūl iken Erzenü'r-rūm ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1112.

Çāvuş-zāde Muṣṭafā Efendi Saḳız'dan maʿzūl iken Erzenü'r-rūm ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı.[2] Fī 15 Şevvāl sene 1113.

İsmāʿīl Efendi ṣāniyen Erzenü'r-rūm ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-evā'il-i Ẕi'l-ḳaʿde sene 1114.

Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi Birāderi es-Seyyid ʿAbdu'llāh Efendi Erzenü'r-rūm'da Baġdād pāyesiyle Ḫātūniyye Medresesi müderrisi iken belde-i meẕkūre ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī 15 Rebīʿü'l-evvel sene 1115.

1 R 139b.
2 ʿazl olındı H: maʿzūl oldı R.

Kürd Aḥmed Efendi Saḳız'dan maʿzūl iken Erzenü'r-rūm ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳiʿ oldı.

Ḳużāt-ı Ṭrablus-ı Şām

Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde Enes Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī'de Ṭrablus-ı Şām ḳāḍīsi bulınup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī 23 Rebīʿü'l-evvel sene 1107.

Uzun Süleymān Efendi İbrāhīm Paşa-yı Cedīd Medresesi müderrisi iken Ṭrablus-ı Şām ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Receb sene 1109.

Maġnisalı ʿAbdu'llāh Efendi İzniḳ'de Süleymān Şah Medresesi müderrisi iken Ṭrablus-ı Şām **[122[b]]** ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1110.

Nā'ib-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi Ṣofya'dan maʿzūl iken Ṭrablus-ı Şām ḳāḍīsi olup baʿdehu fevt oldı. Fī-Ẕi'l-ḳaʿde sene 1111.

Moravī Yaḥyā Efendi Kütāhiyye'den maʿzūl iken Ṭrablus-ı Şām ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-evā'il-i Cumāde'l-ūlā sene 1114.

Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi Rūmili ṣadāretinden munfaṣıl iken Ṭrablus-ı Şām ḳażāsı arpalıḳ taʿyīn olınup zamānlarında cülūs-ı hümāyūn vāḳiʿ oldı.

Ḳużāt-ı Ḳonya

Ṭop-ḫāneli Kerīm-zāde Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī'de Ḳonya ḳāḍīsi bulınup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳaʿde sene 1106.

ʿAbdü'l-mecīd-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi Marʿaş'dan maʿzūl iken Ḳonya ḳāḍīsi olup baʿdehu Erzenü'r-rūm'a naḳl olındı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1106.

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretleri meşīḫat-i İslāmiyye'den munfaṣıl iken Ḳonya ḳażāsı arpalıḳ virilüp baʿdehu Anḳara'ya tebdīl olındı. Fī 24 Rebīʿü'l-evvel sene 1113.

Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi Rūmili ṣadāretinden munfaṣıl iken Ḳonya ḳażāsı arpalıḳ taʿyīn olınup baʿdehu Ṭrablus-ı Şām'a tebdīl olındı. Fī 15 Cumāde'l-ūlā sene 1114.

Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi ṣadr-ı fetvādan müteḳā'id iken Ḳonya ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu fevt oldı. Fī 15 Receb sene 1114.

Bālī-zāde Meḥemmed Efendi Bosna'dan ma'zūl iken Ḳonya ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Lefḳoşa

'Īdī Bayram Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'de Lefḳoşa ḳāḍīsi bulınup ba'dehu[1] ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1106.

Sā'atī Aḥmed Efendi Kütāhiyye'den ma'zūl iken Lefḳoşa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1107.

İsmā'īl Efendi Kilis ḳāḍīsi iken Lefḳoşa'ya naḳl olınup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1108.

Lüḥūmī 'Alī Efendi Bosna'dan ma'zūl iken Lefḳoşa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1109.

Kürd Yūsuf Efendi Belġrad'dan ma'zūl iken Lefḳoşa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-evā'il-i Ṣafer sene 1111.

Ḳıbrısī 'Alī Efendi ṣāniyen Lefḳoşa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī 25 Ṣafer sene 1112.

Kerpiçci-zāde Meḥemmed Efendi Saḳız'dan ma'zūl iken Lefḳoşa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1113.

Uzun Süleymān Efendi Ṭrablus-ı Şām'dan ma'zūl iken Lefḳoşa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1114.

İzmirī Muṣṭafā Efendi Mıṣr'da Maḥalle ḳażāsından ma'zūl iken Lefḳoşa ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Mar'aş

Ḳırımī es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'de Mar'aş ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-evāḫir-i Cumāde'l-ūlā sene 1107.

1 R 140a.

Başmaḳcı-zāde es-Seyyid ʻAlī Efendi Rūmili ṣadāretinden munfaṣıl iken Marʻaş ḳażāsı arpalıḳ virilüp baʻdehu Eyyūb ḳażāsına tebdīl olındı. Fī-evā'il-i Muḥarrem sene 1111.

Evliyā Meḥemmed **[123ᵃ]** Efendi Anaṭolı ṣadāretinden munfaṣıl Rūmili pāyesine mutaṣarrıf iken Marʻaş ḳażāsı arpalıḳ taʻyīn olınup baʻdehu Anṭāliyye [1]ḳażāsına tebdīl olındı. Fī 14 Şevvāl sene 1112.

Ṣalbaş Dāmādı ʻAbdü'r-raḥīm Efendi Ümmü'l-veled Medresesi müderrisi iken Marʻaş ḳāḍīsi olup baʻdehu fevt oldı. Fī-Ẕi'l-ḥicce sene 1113.

Gergerī Aḥmed Efendi Bosna'dan maʻzūl iken Marʻaş ḳāḍīsi olup baʻdehu fevt oldı. Fī 22 Rebīʻü'l-evvel sene 1115.

Müneccimbaşı Meḥemmed Efendi Belġrad'dan maʻzūl iken baʻde'l-cülūs Marʻaş ḳāḍīsi oldı. Fī 15 Cumāde'l-ūlā sene 1115.

Ḳużāt-ı Kütāhiyye

Aḳ Maḥmūd Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'de Kütāhiyye ḳażāsı arpalıḳları bulınup baʻdehu Maġnisa ḳażāsına tebdīl olındı. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1106.

Ḳuyumcı-zāde es-Seyyid İsmāʻīl Efendi maḥrūsa-i Burusa'da Ḫançeriyye Medresesi müderrisi iken Kütāhiyye ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī 17 Ẕi'l-ḳaʻde sene 1107.

Ḳaṣīr Ḥasan Efendi Saḳız'dan maʻzūl iken Kütāhiyye ḳāḍīsi olup baʻdehu fevt oldı. Fī-Ṣafer sene 1108.

Moravī Yaḥyā Efendi Rūmili'nde Yanya ḳāḍīsi iken Kütāhiyye mevleviyyetine naḳl olınup baʻdehu ʻazl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Şaʻbān sene 1109.

Müneccimbaşı Meḥemmed Efendi Lefḳoşa'dan maʻzūl iken Kütāhiyye ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-evāḫir-i Ramażān sene 1110.

Ṭop-ḫāneli ʻAbdü'l-kerīm-zāde Meḥemmed Efendi Ḳonya'dan maʻzūl iken Kütāhiyye ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1112.

ʻAbdü'l-mecīd-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi Erzenü'r-rūm'dan maʻzūl iken Kütāhiyye ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1113.

1 Anṭāliyye H: Anṭāḳıyye R.

Fındıḳ Meḥemmed Efendi şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Aḫī-zāde Ḥüseyn Efendi Medresesi müderrisi iken Kütāhiyye ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā[1] sene 1114.

Ṭālib Meḥemmed Efendi maḥrūsa-i Burusa'da Monlā Ḫusrev Medresesi müderrisi iken Kütāhiyye ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Toḳat

Ḳavuḳcı-zāde 'Abdu'llāh Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī'de Toḳat ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Şa'bān sene 1106.

Fenārī-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi ṣadr-ı neḳābet ve ṣadr-ı Anaṭolı'dan[2] ma'zūl iken Toḳat ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu Gelibolı ḳażāsına tebdīl olındı. Fī 8 Şevvāl sene 1106.

Şeyḫü'l-İslām Ḫˇāce es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi ṯāniyen şeyḫü'l-İslām olduḳlarında Toḳat ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu fāriġ oldılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1110.

Erżurūmī 'Ömer Efendi Toḳat ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-evā'il-i Muḥarrem sene 1111.

Aḳ Maḥmūd Efendi Rūmili pāyesiyle Anaṭolı ṣadrından munfaṣıl iken Toḳat ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup ba'dehu Ḳayṣeriyye ḳażāsına tebdīl olındı. Fī-evāsıṭ-ı Ẕi'l-ḳa'de sene 1114.

Ḳoca Beg-zāde es-Seyyid Fetḥu'llāh Efendi Diyārbekr'den ma'zūl iken Toḳat ḳāḍīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Ṣire

es-Seyyid Ca'fer Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī'de Ṣire[3] ḳażāsı arpalıḳları bulınup ba'dehu fevt oldılar. Fī Ẕi'l-ḥicce sene 1108. **[123[b]]**

Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi ṣadr-ı fetvādan müteḳā'id iken Ṣire ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup ba'dehu fevt oldılar. Fī 15[4] Rebī'ü'l-āḫir sene 1110.

1 Cumāde'l-ūlā H: Cumāde'l-āḫire R.
2 R 140b.
3 Ṣire R: Tokat H.
4 15 H: -R.

İmām-ı Sulṭānī Ṣāliḥ Efendi ḥażretleri imām-ı sulṭānī iken Anaṭolı pāyesiyle Ṣire ḳażāsı arpalıḳ tevcīh olınup zamānlarında cülūs-ı hümāyūn vāḳi' oldı.

Ḳużāt-ı Anḳara

Ḫˇāce-zāde es-Seyyid 'Oṯmān Efendi cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī'de Anḳara ḳażāsı arpalıḳları bulınup ba'dehu 'Ayntāb ḳażāsına tebdīl olındı. Fī-evāḫir-i Receb sene 1107.

Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi Rūmili ṣadāretinden munfaṣıl iken Anḳara ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup ba'dehu Ḳonya ḳażāsına naḳl olındı. Fī 24 Rebī'ü'l-evvel sene 1113.

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretleri meşīḫat-i İslāmiyye'den munfaṣıl iken Anḳara ḳażāsı arpalıḳ tevcīh olınup zamānlarında cülūs-ı hümāyūn vāḳi' oldı.

Devlet-i Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī'de Olan Ḳırım Ḫānları

el-Ḥāc Selīm Giray cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī'de Ḳırım ḫānı bulınup ba'dehu fāriġ oldı. Fī-selḫ-i Ṣa'bān sene 1110.

Devlet Giray ibn el-Ḥāc Selīm Giray vālidi yirine ḫān olup ba'dehu 'azl olındı. Fī 13 Ṣa'bān sene 1114.

el-Ḥāc Selīm Giray dördinci def'a oġlı yirine ḫān olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳi' oldı.

Devlet-i Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī'de Olan Ḳapudanlar

'Amuca-zāde Ḥüseyn Paşa cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī'de ḳapudan bulınup ba'dehu Saḳız cezīresine muḥāfiẓ ta'yīn olındı. Fī-Muḥarrem sene 1107[1].

Mezemorta Ḥüseyn Paşa ḳalyon ḳapudanı iken donanma-yı hümāyūna ḳapudan olup ba'dehu fevt oldı. Fī 15 Rebī'ü'l-evvel sene 1113.

'Abdü'l-fettāḥ Paşa ümerā-yı deryādan iken ḳapudan olup ba'dehu fevt oldı. Fī 3 Ṣa'bān sene 1114.

1 1107 H: 1108 R.

Aşcı Meḥemmed[1] Paşa ümerā-yı deryādan iken ḳapudan olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳi' oldı.

Devlet-i Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'de Olan Mıṣr Vālīleri

Ḫazīnedār 'Alī Paşa cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'de Mıṣr vālīsi bulınup ba'dehu 'azl olındı. Fī-Ẕi'l-ḳa'de sene 1106.

İsmā'īl Paşa Şām eyāletinden ma'zūl iken Mıṣr vālīsi olup ba'dehu Baġdād eyāletine naḳl olındı. Fī-Rebī'ü'l-evvel sene 1109.

Firārī Ḥüseyn[2] Paşa Ṣaydā vālīsi iken Mıṣr'a naḳl olınup ba'dehu 'azl olındı. Fī 14 Rebī'ü'l-āḫir sene 1110.

Ḳara Meḥemmed Paşa ṣadr-ı a'ẓam-ı sābıḳ 'Amuca-zāde Ḥüseyn Paşa'nuñ ketḫudāsı iken Mıṣr vālīsi olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳi' oldı.

Devlet-i Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'de Olan Yeñiçeri Aġaları

Murād Aġa cülūs-ı[3] hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'de yeñiçeri aġası bulınup ba'dehu İznikmid sancaġıyla 'azl olındı. Fī 20 Receb sene 1106.

Yūsuf Aġa Ḫāṣekī Sulṭān ketḫudālıġından yeñiçeri aġası olup ba'dehu Ḫudāvendigār ve Ṣaruḫān sancaġıyla Babaṭaġı muḥāfaẓasına me'mūr oldı. Fī-Şevvāl sene 1106.

Deli Balta-zāde Maḥmūd Aġa yeñiçeri aġası olup ba'dehu Nemçe muḥārebesinde şehīd oldı. Fī 7 Ṣafer sene 1109.

İbrāhīm Paşa İstanbul ḳā'im-maḳāmı iken ṯāniyen yeñiçeri aġası olup ba'dehu **[124a]** 'azl olındı. Fī-Şa'bān sene 1109.

Kürd İbrāhīm Aġa ḳul ketḫudāsı iken yeñiçeri aġası olup ba'dehu Diyārbekr eyāleti virildi. Fī-Şevvāl sene 1112.

Doġramacı Meḥemmed Aġa ḳul ketḫudālıġından yeñiçeri aġası olup ba'dehu Ḫanya muḥāfaẓasına ta'yīn olındı. Fī 13 Ẕi'l-ḥicce sene 1114.

---

1 Meḥemmed H: -R.
2 Ḥüseyn H: Ḥasan R.
3 R 141a.

'Alī Aġa ṣadr-ı a'ẓam-ı sābıḳ 'Amuca-zāde Ḥüseyn Paşa'nuñ ketḫudāsı iken yeñiçeri aġası olup ba'dehu Belġrad vālīsi oldı. Fī 15 Ṣafer sene 1115.

'Oṯmān Aġa ḳul ketḫudāsı iken yeñiçeri aġası olup ba'dehu Edrine Vaḳ'ası sebebiyle 'azl ve iḫtifā iḫtiyār eyledi. Fī 8 Rebī'ü'l-āḫir sene 1115.

Çalıḳ Aḥmed Aġa ocaḳ aġalarından iken yeñiçeri aġası olup zamānında cülūs-ı hümāyūn vāḳi' oldı.

Ṣınfu'ş-şu'arā'i *ellezīne mātū fī-hāzihi'd-Devleti'l-'Aliyye*[1]

Bu Devlet-i 'Aliyye'de şi'r-āşinā olup 'ulemā-yı kirām ve meşāyiḫ-ı ẕevī'l-iḥtirām 'idādında tercemeleri meẕkūr olan kibār-ı 'ālī-maḳāmdan mā'adā 'azm-i 'ālem-i 'uḳbā eyleyen şu'arā-yı ẓurefānuñ tercemeleridür ki ḥurūf-ı teheccī üzere ẕikr ü beyān olınur:

Aḥmed Efendi [Pervāne-zāde]

Aḥmed Efendi. Maḥmiyye-i Edrine'den ẓuhūr ve "Pervāne-zāde" dimekle[2] meşhūr olmış idi. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād 'ulemā-yı 'iẓāmuñ birinden mülāzemetle ber-murād olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken semt-i ḳażāya sülūk eyleyüp Rūmili ḳalem-revinde birḳaç manṣıba ḥākim olduḳdan ṣoñra biñ yüz on dört senesi ḫilālinde Edrine'de fevt oldı. Bu ebyāt güftārındandur:

Naẓm

El aldum māh-peykerlerle girdüm ḥalḳa-i ẕikre
Felekde devri ben bu çerḫ-i kec-reftāra gösterdüm

Elifler dāġlarla zeyn idüp cismümi āh itdüm
Girībān-çāk olup dil-ber-i ġaddāra gösterdüm

Emnī [Süleymān] [Selīm-zāde]

Emnī Süleymān Çelebi. Dārü'l-mülk-i[3] İstanbul'dan ẓuhūr ve "Selīm-zāde" 'unvānıyla meşhūr olup ḫoş-nüvīs olmaġın vüzerādan ba'żılarınuñ naẓarlarına vāṣıl ve sābıḳā Mıṣr vālīsi olan Firārī Ḥüseyn Paşa'nuñ dīvān efendiligi ḫıdmetine nā'il olmış idi. Biñ yüz on senesi ḫilālinde Mıṣr'da fevt oldı. Ṭarīḳa-i Ḳādiriyye'ye daḫı intisābı var idi. Bu şi'r anuñdur:

Naẓm

Kālā-yı maḥabbet dil-i 'āşıḳda nihāndur
Bāzār-ı cünūn içre velī rāzı 'ıyāndur

1 "Devlet-i Aliyye'de (yüce devlette) vefat edenler."
2 dimekle H: dinmekle R.
3 Dārü'l-mülk-i H: -R.

Bir ānda biñ cān ile Emnī'yi ḳul itdüñ
Ey ḫˇāce-i bāzār-ı melāḥat bu ne āndur

Baḥrī Paşa [Meḥemmed]

Baḥrī[1] Meḥemmed Paşa. Gelibolı sāḥilinden bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olduḳdan ṣoñra[2] sarāy-ı 'āmire-i sulṭānīye dāḫil olup merḥūm-ı cennet-mekān-ı firdevs-āşiyān Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Ġāzī 'aṣrında niçe müddet kātib-i sırr-ı şehriyārī olmış idi. Biñ ṭoḳsan sekiz Ramażān'ında vezāretle ṭaşra çıḳup Ḳaraḥiṣār sancaġı tevcīh olınmış iken birḳaç günden ṣoñra Mora cezīresine muḥāfıẓ ta'yīn olınup yüz beş senesi[3] ḫilālinde ṭuġra-keş-i aḥkām-ı güzīn-i sulṭānī oldılar. Ba'dehu cezīre-i Ḳıbrıs eyāleti virilüp yüz ṭoḳuz Ṣa'bān'ında ṣāniyen nişāncılıḳ manṣıbı tevcīh olındı. Ba'de'l-'azl vezāretden isti'fā eyleyüp teḳā'üd iḫtiyār itmiş idi. Biñ yüz on iki Rebī'ü'l-evvel'inüñ yigirmi ikinci güni cizye muḥāsebecisi iken İstanbul'da fevt oldı. Kefevī Luṭfī Efendi didügi tārīḫdür:

Mıṣrā' [124b]

Zevraḳ-ı cismini çekdürdi 'anādan Baḥrī[4]

Merḥūm-ı merḳūm 'ilm ü ma'ārif ile ma'lūm, şi'r ü inşāya ḳādir, ḫoş-nüvīslikde aḳrānı nādir idi. Bu ebyāt güftārındandur:[5]

Naẓm[6]

O dil kim iḫtiyārıyla esīr-i 'ışḳ-ı yār olmaz
Ġam-ı hicrānı çekmekde elinde iḫtiyār olmaz

Viṣāl ümmīdin itme bī-maḥal ey Baḥri-i şeydā
Maḥalli dinmeyince 'arż-ı ḥālüñ der-kenār olmaz

1 Baḥrī H: Baḥrī Paşa R.
2 olduḳdan ṣoñra R: olduḳda R:
3 R 141b.
4 زورق جسمنی چکدردی عنادن بحری
Bu mısra R nüshasında yoktur.
5 Merḥūm-ı merḳūm 'ilm ü ma'ārif ile ma'lūm, şi'r ü inşāya ḳādir, ḫoş-nüvīslikde aḳrānı nādir idi. Bu ebyāt güftārındandur H: -R.
6 Naẓm H: -R.

Ḥüseyn Cān

Ḥüseyn Cān. Maḥrūsa-i Burusa'dan ẓuhūr ve istifāża-i nūr-ı şu'ūr eyleyüp mevḳūfāt ḳalemine intisāb itmekle ḳoyun ḫalīfesi olmış idi. Biñ yüz yedi tārīḫinde fevt oldı.

Mezbūr ma'ārif ile meşhūr, ḫoş-ṣoḥbet ve u'cūbe-hey'et ve ġāyetle maġlūb-ı keyfiyyet idi. Ḳoynında olan cüzdān ve evrāḳ defter-ḫāneden nişān virürdi ve miyānında olan üç ḥoḳḳalı devāt-ı kebīrinüñ her bir ḥoḳḳasında bir dürlü mürekkeb olmaġın bu ebyātı dimişdür:

Naẓm

Üç ḥoḳḳa devātumda ne var dirse o şāhum
Ḫūn-ı cigerüm derd-i dilüm baḫt-ı siyāhum

Ve lehu

Üç ḥoḳḳa devātuñda didi yār ne vardur
Didüm aña ey ḫusrev-i şīrīn ü şeker-leb

Zülf-i siyehüñ la'l-i lebüñ çeşm-i kebūduñ
Evṣāfuñı taḥrīr içün üç dürlü mürekkeb

Ḥamdī [Meḥemmed] [Ḥammāmcı-zāde]

Ḥamdī Meḥemmed Efendi. Maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'den ẓuhūr ve "Ḥammāmcı-zāde" dimekle[1] meşhūr olup ṭarīḳ-ı 'ilmīye 'āzim ve 'ulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzım olduḳdan ṣoñra devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz yedi tārīḫinde rıḥlet ve 'ālem-i 'uḳbāya 'azīmet eyledi. Vefātına Tā'ib Muṣṭafā Çelebi "bāġ-ı cinān"[2] lafẓını tārīḫ dimişdür. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Dāne-i ḫālüñi aç zīb ü fer-i zülfüñde
Dām göster şiken-i pür-ḫaṭar-ı zülfüñde[3]

1 dimekle H: dinmekle R.
2 باغ جنان
3 Bu beyit R nüshasında yoktur.

Resmī [İsmā'īl]

Resmī İsmā'īl Efendi. Vilāyet-i Rūmili semtinden neş'et ve ṭarīḳ-ı meşāyiḫa raġbet itmekle Ḫalvetiyye ṭarīḳına sülūk ve sebīke-i i'tibārın ol sikke ile meskūk itmiş idi. Biñ yüz ṭoḳuz senesi ḫilālinde terk-i ḫānḳāh-ı fenā ve 'azm-i cāygāh-ı beḳā eyledi. Bu iki beyt anuñdur:

Naẓm

Felekde dūd-ı āhum ol meh-i mümtāza dā'irdür
Zemīnde cūy-ı eşküm pāy-ı serv-i nāza dā'irdür

İder rind-i mey-āşāmı Ḫıżr-meşreb Mesīḥā-dem
Şu sāġar kim o la'l-i mu'cize-perdāza dā'irdür

Rüşdī [Aḥmed]

Rüşdī Aḥmed Efendi. Vilāyet-i Bosna'da Mostar ḳażāsında biñ ḳırḳ yedi senesi ḥudūdında ṣaḥn-ı vücūda vürūd eyleyüp elli beşde dārü'l-mülk-i İstanbul'a vāṣıl ve Ġalaṭa Sarāyı'nda ġılmānān-ı şehriyārī zümresine dāḫil olmış idi. Ba'dehu sarāy-ı cedīd-i sulṭānīde kīlāroṭasına naḳl olınup yetmiş dört senesi ḫilālinde ḳapuortasından otuz aḳçe teḳā'üd vaẓīfesi iḥsānıyla ṭaşra çıḳup ol eṣnāda medīne-i Diyārbekr voyvodası olan ḫāl-i mükerremi İsmā'īl Aġa ile medīne-i merḳūmeye gidüp ba'de'l-ḳufūl maḥmiyye-i İstanbul'da Sulṭān Aḥmed Ḫān Medresesi'nde seccāde-nişīn-i ders ü ifāde olan Mīrzā Meḥemmed Efendi merḥūm ile 'alāḳa-i maḥabbet itmiş idi. Bir müddet medrese-i merḳūmede ḥücre-nişīn[1] olduḳdan ṣoñra anlar taḳrībiyle Muṣāḥib-i Şehriyārī Muṣṭafā Paşa āsitānesine intisāb ve nüdemāsından olmaġla şeref-yāb oldı. Seksen üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Mekke-i Mükerreme ḳāḍīsi olan 'Abdü'r-raḥīm- **[125a]**zāde Meḥemmed Efendi'den mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken seksen altı Cumāde'l-āḫire'sinde Mıṣr vālīsi olan Defterdār Aḥmed Paşa ile Ḳāhire-i ṭāhireye gitmiş idi. Seksen yedi senesi ḥudūdında vezīr-i merḳūm ile maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye ḳudūm eyleyüp ṭoḳsan altı Cumāde'l-āḫire'sinde ber-vech-i te'bīd Ḳazṭaġı'nda Çañ ḳażāsı iḥsān olındı. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām

1 R 142a.

u leyāl iken biñ yüz on bir Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ on dördinci Ṣülāṯā güni intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa irtiḥāl itdüklerinde Mevlevī-ḫāne Yeñiḳapusı ḫāricinde medfūn ve naḳş-ı seng-i mezārı 'Ārif Efendi didügi tārīḫ-i mevzūndur:

Mıṣrā'

Meded kim biñ yüz on birde cihāndan göçdi Rüşdī āh[1]

Merḥūm-ı merḳūm 'ilm ü ma'ārif ile ma'lūm, ferḫunde-rūy u laṭīfe-gūy, ḫoş-ṣoḥbet ü nīk-ḫaṣlet, nedīm-i şūḫ-ṭabī'at idi.

Āṯārlarından müretteb *Dīvān*-ı belāġat-'unvānları vardur. Bu eş'ār andan nümūnedārdur:

ez-Ḳaṣā'id-i Bahāriyye[2] Na't-ı Şerīf

Ġonçe ṭūmārın açup dest-i nesīm-i nev-bahār
Gülşene şāh-ı gülüñ teşrīfin itdi āşkār

Ḥaclegāh-ı gülşene gördükde teşrīf itdügin
Oldı şebnem nev-'arūs-ı ġonçeye lü'lü-niṯār

Ol ḳadar cūş itdi baḥr-i luṭf-ı bī-pāyān-ı Ḥaḳ
Her giyāh oldı yem-i feyż-i keremden ḥiṣṣedār

İtdi rūşen ol ḳadar bāġı çerāġ-ı lāle kim
Bezm-i şer'-i Aḥmed-i Muḫtār'a döndi lālezār

Nūr-ı şer'i gün gibi ḳıldı münevver 'ālemi
Berḳ-ı tīġı eyledi tārīk-i şirki tārumār

Ve lehū[3] der-Na't-ı Şerīf

Sen o ḫurşīd-i felek-mesned-i 'izzetsin kim
Eyledüñ nūr-ı cemālüñle cihānı tezyīn

Nice dil-beste olur ġayrıya dil-beste olan
Var iken şer'-i şerīfüñ gibi bir ḥabl-i metīn

1 مدد كيم بيك يوز اون برده جهاندن كچدى رشدى آه
2 Bahāriyye R: Bahār ve H.
3 Ve lehū R: -H.

Āteş-i ḳahr-ı ilāhī olıcaḳ pür-tef ü tāb
Baḥr-i luṭfuñdur anı eyleyen ancaḳ teskīn

Ve lehu

Ḥabbeẕā feyż-i ilāhī kerem-i Rabbānī
Tāzelendi yine gülzār-ı cihān-ı fānī

İşte meydān-ı faẓīlet ne ṭururlar bilsem
'Ulemā-yı selefüñ var ise gelsün cānı

Ġayrısın encüm anı mihr-i faẓīlet bilsün
Her kimüñ kim ola bir ẕerre ḳadar iẕ'ānı

Beni bir ḳaṭre-i luṭfuñla n'ola sīr-āb it
Ey olan gevher-i luṭf u keremüñ 'ummānı

ez-Ġazeliyyāt

Lebüñ fikr eyledükce dilde la'l-i nāb olur peydā
Ruḫuñ vaṣf eyledükce ṣad gül-i sīr-āb olur peydā

Ḫayāl-i zülfüñ itsem ḥalḳa ḥalḳa dūd-ı āhumdan
Dilümde ṣad hezārān āteşīn gird-āb olur peydā

Görince zülf-i pür-çīnüñ 'iẕār-ı āteşīn üzre
Miṡāl-i mū-ber-āteş dilde pīç ü tāb olur peydā

Ve lehu

Rüşdī'yi tīġ-ı ġamzeñ ile ḳayd-ı kākülüñ
Kesdi cihānda eyledi her kārdan cüdā

Ve lehu

Çekme zaḥmet yoḳ yire ey 'andelīb-i ḫoş-nevā
Gülşen-i 'ālemde ḳopmaz bir gül-i ṣāḥib-vefā

Ve lehu

Var ise yine sen başdan çıḳarduñ yüz virüp ey şūḫ[1]
Anuñçün rūyuña ṣarḳar o zülf-i müşg-i nābāsā[2]

Ve lehu

Ḫākveş ol bulmaḳ isterseñ cihānda i'tibār
Ḳaldurur bir gün seni elbette yirden rūzgār

Ve lehu[3]

Her ne deñlü mevcāsā eylesem meyl-i kenār
Baḥr-i ġamdan çıḳmaġa bir laḥẓa ḳor mı rūzgār

Ve lehu

Ḳaysı çün bend itmek içün itdiler tedbīrler
Birbirine girdiler ol şevḳle zencīrler

Ve lehu

Bir naẓarla eyleyüp āḫir anı ḥurşīdvār
Virdi bir ṣūret yine mir'āte 'aks-i rūy-ı yār **[125b]**

Ve lehu

Çeşmüm ṭolınur her ṭarafa 'azmi sañadur
Ṣan Ka'be-i kūyuñ gözedür ḳıble-nümādur

Ve lehu

Ayaġından bu bezmüñ el çeküp dūr olmamuz yegdür
Bizüm mest olmadan bu meyle maḫmūr olmamuz yegdür

---

1 Var ise yine sen başdan çıḳarduñ yüz virüp ey şūḫ R: Var ise yine sen yüz virdüñ başdan çıḳarup ey ruḫ H.
2 R 142b.
3 R nüshasında bu beyitle bir sonraki beytin yerleri değişmiştir.

Cihāna dīde-i mihr-i felekveş nāẓır olmaḳdan
Hilālāsā senüñ luṭfuñla manẓūr olmamuz yegdür

Ve lehu

Ne meyl-i naḫl-i gül eyler ne seyr-i gülsitān ister
Göñül bir serv-i ḳāmet ġonçe-leb şūḫ-ı cihān ister

İrer bir ṣāḥil-i maḳṣūda āḫir fülk-i dil ḳalmaz
Olur bir gün müsā'id rūzgār ammā zamān ister

Güşāde olmaġa gül gibi şimdi ġonçe-i ḫāṭır
Çemende lāleveş cām-ı şarāb-ı erġavān ister

Ve lehu

Dīdeden mümkin midür seyl-āb-ı ḥasret aḳmaya
Şīşe-i dil seng-i cevr-i yār ile meksūrdur

Ve lehu[1]

Leṭāfet ancaḳ o nev-ḫaṭ 'iẕāre ḳalmışdur
Belī ṣafā-yı gül evvel bahāra ḳalmışdur

Güşāde olmaġa Rüşdī'ye ġonçe-i ümmīd
Nesīm-i merḥamet-i Kirdigār'a ḳalmışdur

Ve lehu

İrdi küsūfa mihr-i felek ṣad ḥicābla
Bilmem o meh anuñla bu gün rū-be-rū mıdur

Ve lehu

Gördüm ġubār-ı ḫaṭṭ-ı ruḫuñ ḥayretüm budur
Çıḳdı beyāża naḳş-ı dilüm ḫacletüm budur

1 Ve lehu H: -R.

Ve lehu

Mümkin mi ẕerre deñlü nihān ola ʻışḳımuz
Günden o māhı sevdügimüz āşkāredür

Ve lehu

Muḳābil eyle bir kāmil- ʻayāra māhveş kendüñ
Eger ḫurşīd-i enver gibi pür-nūr olmaḳ isterseñ

Dür-i ḫoş-naẓm-ı baḥr-i ṭabʻ-ı Rüşdī'ye var ol mālik
Eger gencīne-i maʻnāya gencūr olmaḳ isterseñ

Ve lehu

Fikr itmededür heybetini beyt-i Ḫudā'nuñ
Bīhūde degül ditredügi ḳıble-nümānuñ

Ve lehu

Didüm ḫaṭṭuñ görince ṣafḥa-i ruḫsār-ı dildāruñ
Ṭoyınca ḫayrını gör ey raḳīb-i rū-siyeh yāruñ

Ve lehu

Eṣer-i būseyi gördükde ruḫında yāruñ
Didiler kim ḳazılı çıḳdı yine dildāruñ

Ve lehu

Bir kerre gelüp yoḳlamaduñ kendi çerāġuñ
Sāḳī yire mi geçdi senüñ yoḫsa ayaġuñ

Ve lehu

Dil-i miḥnet-zedemüz ʻazm-i viṣālin iderek
Kūy-ı dil-berde ḳalur ḳorḳarum āḫir giderek

Ve lehu

Destine sāġar alup ol meh-i ḫurşīd-i cemāl
Ṭaḳdı sāḳī ayaġına yine sīmīn-ḫalḫal

Ve lehu

Ḫamīde-ḳad olup āḫir bir āh itmek idi ḳaṣdum
Bi-ḥamdi'llāh murād üzre oḳum atdum yayum yaṣdum

Ve lehu

Nice vaṣf itmeyeyüm sāḳi-i ḫoş-ṭab'ı müdām
Bir ayaġ üzre du'ā-yı ḳadeḥi itdi tamām

Ve lehu

Ḥaclegāh-ı çemene geldügini gördügi dem
Nev-'arūs-ı güle lü'lü ṣaçıvirdi şebnem

Ve lehu

Cevr imiş ḳaṣdı baña ṣanma sükūtın nāzdan
Ölçisin aldum o şūḫuñ aġzınuñ açmazdan

Ve lehu

Hīç taḥammül eylemem mi itdügüñ evżā'a ben
Ṭolaşursın ey kemer mūy-ı miyān-ı yāra sen

Ve lehu

Beni çün sezā-yı bezm-i mey-i vaṣluñ eylemezsin
Yine āteş-i ġamuñla dilümi kebāb idersin[1]

Ve lehu

Aġyāra uyup gülşene ey şūḫ gidersin
Sen bu gidişüñle beni dīvāne idersin

1 R 143a.

Biñ fitne ḳoparduñ geleli kişver-i dilde
'Işḳ ehline ey ḫaṭṭ-ı siyeh ḳara ḫabersin

Ve lehu

Mihr-i ruḫuñla bezmimüzi rūşen eyledüñ
Ḫüsnüñ hemīşe ṣaḳlasun Allāh zevālden

Ve lehu

Ey göñül çün saña meyl itmez o serv-i dil-cū
Mīve-i vaṣlın anuñ itme ümīd olmaz bu

Ve lehu

Vaṣf-ı gül itsem olur ḫoy-kerde yāruñ 'ārıżı
Nem ḳapar ruḫsārı yār[uñ] verd-i ra'nādan bile

Ve lehu

Böyle çün cevr eylemekdür dā'imā kāruñ bize
Ḳorḳarum bir iş açar şemşīr-i ḫūnbāruñ bize

Ve lehu

Kuḥl idemedüm dīde-i giryānuma ṣad ḥayf
Ḥaḳḳ-ı naẓarum ḳaldı senüñ ḫāk-i rehüñde

Ve lehu

Pençeleşme da'vā-yı ḥüsn eyleyüp ol ḥūr ile
Olmaz ey mihr-i felek çünki güzellik zor ile

Ve lehu

'Arż ider ḥālin aña şāyed kim inṣāfa gele
Germ olup pervāneyi gördüm ṭutuşmış şem' ile

Ve lehu

Geldi nā-maḥrem olan çünki ʿases araya
Ṣaḳlayup duḫter-i rez girdi ḫum-ı ṣaḥbāya

Ve lehu

Sāyeveş düşdüm pey-i dildāra āh u zār ile
Ḳaldum ayaḳda ümīd-i būs-ı pāy-ı yār ile **[126ᵃ]**

Ve lehu

Dil-i ʿāşıḳ gibi meftūn olmış ṣūret-i yāre
Baḳup ḥayretle āyīne ṭayandı ḳaldı dīvāre

Ve lehu

Maḥaldür her ne deñlü baḥs olınsa mū-miyānında
O şūḫuñ söz yiri yoḳdur hele aṣlā dehānında

Ve lehu

Çeşmümden aḳup ḫāk-i reh-i dil-bere düşdi
Eşküm güheri ḳadri bilinmez yire düşdi

Ve lehu

Geh eyler ʿazm çīn-i zülfi gāhī ḫāl-i Hindūsın
Yine itmiş göñül sevdā-yı dūr-ā-dūr gördüñ mi

Ve lehu

Baḥr-i ʿummān olayum dirseñ eger ey Rüşdī
Rüşdiyā sen daḫı sür ḫāke yüzüñ cūy gibi

Ve lehu

Rū-nümā olmadı bir kerre bize şāhid-i baḫt
Gerçi fānūs-ı felek ḫayli ṣuver gösterdi

Ve lehu

Bilmezem ġurbetde mi yā bend-i zülf-i yārda
Baġlanup ḳaldı dil-i dīvāne bir uc virmedi

Ve lehu

Ol naḫl-i 'işve būs-ı lebe ḳā'il olmadı
Bār-ı ümīd-ı bāġ-ı dilüm ḥāṣıl olmadı

Ve lehu

Kimi māh-ı münevver dir kimi ḫurşīd-i enver dir
Cihān hep böyle eyler vaṣf-ı ḥüsnüñ rūz u şeb şimdi

Reşkī ['Alī Dede]

Reşkī 'Alī Dede. İstanbulī'dür. Evā'il-i ḥālinde Ḳaplan Muṣṭafā Paşa'ya mührdār olup ba'dehu ṭarīḳa-i Mevleviyye'ye sülūk ve ḳurṣ-ı i'tibārın sikke-i Mevlānā ile meskūk itmiş idi. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz sekiz senesi ḫilālinde intiḳāl-i dārü's-selām ve ravża-i Rıḍvān'a ḫırām eyledi. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Dehenüñ nüsḫa-i rūyuñda çü nūn-ı tenvīn
Sözde peydā vü kitābetde nihāndur cānā

Sırrī [Üsküdarī İbrāhīm]

Sırrī, Üsküdarī İbrāhīm Efendi'dür. Bir müddet māliye ḳaleminde müverriḫ ba'dehu cezīre-i Girid defterdārı olmış idi. Biñ yüz on bir tārīḫinde Üsküdar'da sākin iken fevt oldı. Ber-vech-i ta'miye Luṭfī Ḳāḍī[1] didügi tārīḫdür:

Beyt

Didi bir ehl-i hüner tārīḫini
Ruḥuñ İbrāhīm Sırrī şād ola[2]

1 Ḳāḍī H: -R.
2 روحك ابراهيم سرى شاد اوله

Merḥūm-ı mezbūr maʿārif ile meşhūr idi.

Āṣārından müretteb ü mükemmel Türkī *Dīvān*-ı eşʿārı vardur. Bu ebyāt andan nümūnedārdur:[1]

ez-Ḳaṣā'id-i Naʿt-ı Şerīf

Çehre-fersāyī ile māh eyledi kesb-i şeref
Buldı rū-mālī-i dergāhıyla rifʿat āftāb

Ebr-i elṭāfı olaydı reşḥa-rīz-i bādiye
Lücce-i deryā-yı pür-cūşa dönerdi her serāb

Sāḥa-i evṣāfını ṭayy eylemek emr-i muḥāl
Peyk-i endīşe ne deñlü itse ifrāṭ-ı şitāb

der-Naʿt-ı Şerīf

Ol bedr-i evc-i leyle-i *İsrā* ki cism ile
Miʿrācı dīde-i dile günden ʿıyān gelür

Ol faḫr-i kā'ināt ki ikrām-ı pāyine
Ervāḥ-ı enbiyā-yı felek-āşiyān gelür

Ṣıfat-ı Bahār

Ḫıred ḥayrān olur āṣār-ı feyż-i ṣunʿ-ı Dādār'a
Hevā-yı nev-bahārı gör ne ḥālet virdi gülzāra

Dil-i ʿālem o deñlü münşeriḥdür kim bu mevsimde
Gülüñ bir ẕerre deñlü cānı yoḳdur ketm-i esrāra

Görenler dir ki pāy-endāz içün şāh-ı güle şimdi
Döşendi ferş-i gülzār [üzre] mevcli mā'i bir ḫāre

Muḳarrer oldı bāġ[a] manṣıb-ı fīrūz-ı nev-rūzı
Ḳılıç ḳaftān ile ʿazm eyledi sūsen çemenzāra

1 R 143b.

'Abīr-efşāni-i tār-ı dü gīsū-yı dil-ārādan
'Aceb midür çıḳarsa sünbülüñ ipligi bāzāra

Olup ta'vīz-i gülşen döndi gūyā ġonçe-i zanbaḳ
Yazılmış za'ferānī-ḫaṭṭ ile pīçīde ṭūmāra

ez-Ġazeliyyāt

Yārüm olsa her ne deñlü mest-i ṣahbā-yı ġurūr
İtmez ol āfet yine mīnā-yı peymānı şikest

Cilvegāh-ı 'aks-i ḥüsn-i bī-naẓīrüñdür senüñ
İtme mir'āt-ı dil-i Sırrī-i ḥayrānı şikest **[126[b]]**

Ve lehu

Zīver-i gūş-ı sürūr oldı kelāmum Sırrī
Oldı ḥaḳḳā yine ḳadr-i dür-i güftār bülend

Ve lehu

Dile māye-i ṣafādur ḫaṭ-ı rūy-ı yār dirler
Kişinüñ ḳomaz göñülde ġamını bahār dirler

Ser-i ṭurrede görenler dil-i zār-ı 'āşıḳānı
Nice düşdi bir kemende bu ḳadar şikār dirler

O nihāl-i bāġ-ı işve saña da ider temāyül
A göñül ne āh idersin buña rūzgār dirler

Ser ü sīneñi ser-ā-pā ṭutalum sipihr-i dāġ it
Saña mihribān olur mı o ḳamer-'iẕār dirler

Ve lehu

Ġamze-i bürrānıña dil-dādeler serden geçer
Meyl idenler ḫattuña dārū-yı hūş-berden geçer

Dil nizār olduḳca çālāk oldı derd-i ʿışḳdan
Ḥalḳa-i zülf-i dil-āvīzüñde çenberden geçer

Ḥarf-i vuṣlat almaḳ ağzından ne mümkin dil-berüñ
Bunda söz şimdi dehān-ı teng-i dil-berden geçer

Ve lehu

Ruḫsāruñ üzre tāze ḫaṭ-ı müşk-bū mıdur
Ceyş-i Ḥabeş'le milket-i Rūm'a ġulū mıdur

Sırrī gibi bu āh-ı şebāne nedür göñül
Bilmem senüñ de sevdügün ol māh-rū mıdur

Ve lehu

Ne mümkin mīve-çīnī-i viṣāl ol naḫl-i bālādan
Hemān bīhūde dil dest-i temennāyı dirāz eyler

Senüñle itseler sīmīn-tenān ger daʿvi-i ḫūbī
Süveydā-yı dilin ġayret meḥekk-i imtiyāz eyler

Ve lehu

Ne deñlü saḫt ise nerm olup eyler bezmi rūşen-dil
Maḥabbet bir kef-i Dāvūd'dur fūlādı mūm eyler

Ve lehu

Sırrī görince bu eṣer-i āteşīnümi
Nār-ı ḥasedle niçe süḫanver kebāb olur[1]

Ve lehu

Ser-i bī-dāġa olmaz çeşm-i raġbetle nigāh-endāz
O şūḫa zīb-i fitrāk olmaġa devletlü baş ister

1 R 144a.

Olınca kārgāh-ı ma'rifet derkār ey Sırrī
Nesīc-i naẓm-ı zībā işte böyle ḫoş-ḳumāş ister

Ve lehu

Nā'il-i ġarḳa-i cennet ider a'mālüm yoḳ
Ḥayf kim dār-ı fenā içre ḳuṣūr eylemişüz

Ve lehu

Geh ḫançer ü geh tīġla itdüñ dili mecrūḥ
Bunlar senüñ ey āfet-i cān yanuña ḳalmaz

Ve lehu

Biz deyr-i maḥabbetde ki pervāne-hücūmuz
Şem'-i ruḫına bir ṣanemüñ yanmaġa mūmuz

Ve lehu

Çehre-i maḳṣūda olsun cilveger dirsen eger
Cevher-i hey'etden ol ey Sırri çün āyīne ṣāf

Ve lehu

Gösterür āyīne-i vech-i cilā saña seni
Bir kez ol mir'āte baḳ n'eylerseñ eyle sen sen ol

Ceẕb-i mıḳnāṭīs-i 'ışḳ-ı dilden olmazsın ḫalāṣ
Bir telāfī ara da besdür gerekse āhen ol

Ḥāl-i zārından teşekkī itmesün mi 'āleme
N'eylesün hem-ḥāl yoḳ Sırrī Efendi bir sen ol

Ve lehu

'Adū zaḫm-ḫūr-ı şemşīr-i cevr imiş ṭutalum
Arada ḫançer-i reşkiyle ben helāk olurum

O şeh-süvār ide pā-māl esb-i nāz diyü
Reh-i hevesde o sevdālar ile ḫāk olurum

Ve lehu

'Işḳuńla dili nūş-ı mey-i nāba düşürdüm
Ḥayfā ki nigīn-i ḫıredi āba düşürdüm

Devr itmedeyüm[1] girye ile kūy-ı nigārı
Fülk-i dil-i ser-geşteyi gird-āba düşürdüm

Çāk olsa n'ola şāne-ṣıfat cismi ser-ā-pā
Göńlüm girih-i kākül-i pür-tāba düşürdüm

Dil şevḳ-ı 'iẕāruńla olup zülfüńe reh-yāb
Seyr-i sefer-i şāmumı meh-tāba düşürdüm

Bu nev-ġazeli eyleyüp İstanbul'a irsāl
Sırrī'yi yine ḫāṭır-ı aḥbāba düşürdüm

Ve lehu

Sırrī bu naẓm-ı pür-eṣerüń kim oḳursa dir
Deryāya ṣalsun ehl-i belāġat sefīnesin

Ve lehu

Reng-i rū olmasa eger māhda ey ġonçe-dehen
Benzedürdüm ruḫ-ı rengīnüńe meh-mā-emken

Ve lehu

el-Ḥaẕer olma esīr-i nām mānend-i nigīn
Rū-siyāhīdür hemān encām mānend-i nigīn

Rāst-rev ol āyine-ṭab'āna kec bīgāneye
Ṣūretā ol mün'akis erḳām mānend-i nigīn

1 itmedeyüm R: eylemedeyüm H.

Kendüye pā-bend ider bīhūde Sırrī eyleyen
Sīm ü zerden nükte-i endām mānend-i nigīn

Ve lehu

A'dā hevā-yı zülf-i dil-ārāda olmasun
Düşmenlerüm ilāhi bu sevdāda olmasun

Ṣabr it ḥavāle eyleyem aġyāra āhdan
Bir tīġ-ı şu'le-tāb ki dünyāda olmasun **[127ᵃ]**

Ve lehu

Firāḳ-ı gülden iderken fiġān-ı bī-gāye
Ḫıżır'rişdi çemen-i 'andelīb-i şeydāya

Ve lehu

Ḫāk-i pāyuñ sürme-i kuḥl-i cilādur çeşmüme
N'eyleyem ammā bulınmaz tūtiyādur çeşmüme

Ve lehu

Dil-ber diñile kūy-ı dil-ārāyı unutdum
Vuṣlat hevesi ḳalmadı ḫāṭırda yiriyle

Ve lehu

Ḳapıldı ḥüsnine bir nev-ḫaṭuñ göñül ammā
Muḳīm-i ḥışn-ı ḥaṣīn Ḳaraḥiṣār oldı

Yazıḳ degül mi ki gülşen-serāda Sırrī'nüñ
Açılmadı gül-i āmāli biñ bahār oldı

Ve lehu

O āfetüñ mey-i 'ışḳıyla mest imiş vā'iẓ
Bize naṣīḥat iden yādigārı gördüñ mi[1]

1 R 144b.

Dime vesīle-i vuṣlat bulınmaz ʻuşşāḳa
Arada nūş-ı mey-i ḫoş-güvārı gördüñ mi

Ve lehu

Sırrī ümīd-i mīve-i kām eyleme ṣaḳın
Bār-ı vefādan olmış o serv-i sehī tehī

Ve lehu

Kān-ı güher ol laʻl-i dürer-bāra açıldı
Teng-i şeker ol ṭūṭi-i güftāra açıldı

Ol şūḫ tırāş itdi bu gün ḫaṭṭ-ı ʻiẕārın
Baḫt-ı siyeh-i ʻāşıḳ-ı bī-çāre açıldı

Oldı mütebessim göricek şebnem-i eşki
Ol ġonçe-dehen nāz ile gülzāra açıldı

Ṭūṭī gibi güftāra gelüp sīnesin açdı
Keyfiyyet-i ṣahbā ile bir pāre açıldı

Miftāḥ-ı niyāz ile kilīd-i der-i vuṣlat
Bu ʻāşıḳ-ı Sırrī-i dil-efgāra açıldı

Şeref [İstanbulī Süleymān]

Şeref İstanbulī Süleymān Çelebi. Sābıḳā Ayaṣofıyya mütevellīsi olan İsmāʻīl Efendi'nüñ ferzendidür. Biñ yüz on senesi ḥudūdında fevt oldı. Bu rubāʻī anuñdur:

Rubāʻī

Şemşīr çeküp ġamze-i ḫūn-ḫāreleri
Sīnemde henüz işlemede yareleri
Eyler bu cerāḥat ile giryān olsam
Dāmānumı leb-rīz ciger pāreleri

Şināsī [İstanbulī Rūz-nāmeci-zāde Meḥemmed] [Küçük Ḫünkār]

Şināsī, İstanbulī Rūz-nāmeci-zāde Meḥemmed Çelebi'dür. Vüzerādan ba'żılara içaġası ve mührdār ve ḥazīne kātibi ve dīvān efendisi olup eyyām-ı şebābda bī-bedel maḥbūb-ı zamān ve āvāze-i ḥüsni velvele-endāz-ı cihān olmaġın ẓurafā beyninde "Küçük Ḫünkār" dimekle[1] meşhūr-ı 'ālemiyān olmış idi. Biñ yüz on dört senesi ḫilālinde maḥmiyye-i Edrine'de fevt oldı.

Āṯārından müretteb ü mükemmel *Dīvān*-ı eş'ārı vardur. Bu ebyāt güftār-ı ābdārından nümūnedārdur:

ez-Ḳaṣā'id-i Na't-ı Şerīf

Ḥükminüñ her birisi zübde-i ḳānūn-ı ḥikem
Ne 'aceb gelse vücūdıyla eger ṣadra şifā

Felek-i aṭlası çarḫ itmek içün pāy-endāz
İtdi zer-beft-i kevākib ile 'arż-ı kālā

Ve lehu

Devātı menba'-ı āb-ı ḥayāt olmaḳ muḳarrerdür
Ki feyż-i ḫāmesi bāġ-ı ümīdi nev-bahār eyler

Eger bir ḳaṭre düşse ebr-i gevher-bār-ı ḥarfinden
Nihāl-i ḫuşk-i maḳṣūdı o dem bir berg ü bār eyler

Ve lehu

Rūzgār içre n'ola ser-keş ise serv-miṯāl
Germ ü serdin ne bilür 'ālemüñ ol tāze-nihāl

Ve lehu

Biñ tāze dāġ ister imiş iştirāsına
Kālā-yı vaṣlı ol mehüñ āteş bahāsına

Düşme küşāyiş-i eleme zülf ü ḫaṭ diyüp
Ey dil ṣabānuñ uyma yeter gel hevāsına

1 dimekle H: dinmekle R.

Dir her görince nāfe-i müşk-i Ḫoten ṣanur
Ol ḫāl-i ʻanberīnüñi tevbe ḫatāsına

Kuḥl-i cevāhir olduġın itdük müşāhede
Göz degmesün meded o mehüñ ḫāk-i pāsına

ez-Ġazeliyyāt

Olmadı bir vech ile ṣūret-peẕīrā-yı viṣāl
Var ise āyīne-i ṭabʻuñ mükedderdür baña

Ve lehu

Yeter ey dāġ-ı dil ol mehden ümmīd-i fetīl itme
Ḳulaġuñdan çıḳar ol penbeyi bīhūde sevdādur

Ve lehu

N'ola ḫūn-ı cigerden zīver itsem rişte-i cānı
Ḫayāl-i yāra pāy-endāze dil rengīn ḳumāş ister

Ve lehu

Dil itdi ḳaṭʻ-ı taʻalluḳ şikenc-i zülfinden
Henüz çekdügimüz ibtilā-yı ḫāṭırdur **[127[b]]**

Ve lehu

Geh ʻarż ider cemālini geh der-niḳāb olur
Bu gösterişle ḥālimüz āḫir ḫarāb olur

Ben ḫāksāre ẕerrece yoḳ raġbeti henüz
Bilmem o āftāba nice intisāb olur

Baḫtı siyāh olınca Şināsī bir ādemüñ
Ṭūṭīye dām ḳursa şikārı ġurāb olur[1]

1 R 145a.

Ve lehu

Dil-i rūşenle ol kim şem'veş maḥv-ı vücūd ister
Dilinde dāġ u serde āteş ü farḳında dūd ister

Ḥaẓīz itsün yirin şebnem gibi farṭ-ı tenezzülden
O kim ḫurşīd-i 'ālem-tābveş evce ṣu'ūd ister

Ve lehu

Nigāh-ı dil-bere nergis-miṣāldür didiler
İki gözüm işidince didi *ve fīhi naẓar*[1]

Ve lehu

Naḫāfetden o dil kim rişteāsā pīç ü tāb eyler
Cihānda bir dür-i yek-tāya āḫir intisāb eyler

Nezāketle leb-i şīrīn-i yārı būs mümkindür
Şināsī n'eyleyem mā-beyni eşküm şekker-āb eyler

Ve lehu

'Aceb mi inkisār-ı ḫāṭırumdan eşk-rīz olsam
Şikeste şīşenüñ ḥāli budur cevfinde ṣu ṭutan

Ve lehu

Hemān çīn-i cebīnüñden göñül āsūde-ḥāl olsun
Şikenc-i kākülinden çekdügüm ḳat ḳat ḥelāl olsun

Baḳılmaz 'aḳsine āb içre tāb-ı mihr-i ḥüsninden
Olınca māh-pāre işte böyle bī-miṣāl olsun

Gün olur sāyeveş ben ḫāksāre meyl ider elbet
Hemān ser-keşlik iden şimdi ol tāze nihāl olsun

1 "Bu konuda farklı bir fikir vardır."

Ve lehu

Tīr-i müjeńden olmadı ḫaṭṭuńla dil esen
Dikdüń nişān Ṭozḳoparan'a cefāda sen

Def'-i sevād-ı ḫaṭṭa egerçi vücūh çoḳ
Cānā tırāş-ı vechi yine cümleden ḥasen

Ser-menzil-i viṣāle irişmek ümīd idi
Ḫançer o belde olmasa 'uşşāḳa rāh-zen

Ve lehu

Gerekmez būs-ı leb ḳand olsa ol rūḥ-ı revānumdan
Netīce acı sözlerle uṣandum ṭatlu cānumdan

Kimüńle ṣalınur geşt eyledükce ṣaḥn-ı gülzārı
Ṣabā doġrı ḫaber vir bańa ol serv-i revānumdan

Çekildi ḳavsāsā tīrveş hicrāna duş olduḳ
'Aceb nām u nişāne yoḳdur ol ḳaşı kemānumdan

Elinden geldügi cevri dirīġ itmez Şināsī'den
Şikāyet ol hilāl-ebrū müşārun bi'l-benānumdan

Ve lehu

Pür-ḫumār olsa 'aceb mi çeşm-i mestānuń gören
Mest olur elbet mey-i la'l-i dıraḫşānuń gören

Ve lehu

Yek-dil olup benümle sirişküm miṡāl-i cū
Ol servi cüst ü cūyda rez-i ġamla sū-be-sū[1]

1 Metinde "Ol servi cüst ü cū ider rez-i ġamla sū-be-sū"

Ey şāne sür yüzüñ yüri dāmān-ı zülfüñe
Ser-rişte-i ta'alluḳumı söyle mū-be-mū

Āmāde-i ġubār-ı derūn olsun evvelā
İḳbāl-i rūzgār olan ol vaḳfa ārzū

Kāġıd gibi derūnı nice naḳşa müsta'id
Ebnā-yı 'ālem oldı Şināsī 'aceb dü rū

Ve lehu[1]

Yine bir başḳa revnaḳ virdi ḫaṭ zülf-i perīşāna
'Acā'ib feyżi var köhne bahāruñ sünbülistāna

Dü çeşmümden ḫayāl-i 'ārıżuñla eşk olur rīzān
Ṣanasın şemsi taḥvīl eylemişdür burc-ı mīzāna

Hele neşv ü nemā-yı bāġ-ı ḥüsn-i yār hīç bitmez
'İẕārı verde beñzer ḳāmeti serv-i ḫırāmāna

Hevā-yı būs-ı naḳş-ı pāyuñ ile çāk çāk oldı
Aġız bir eyleyüp öpdi girībānumda dāmāna

Şināsī seyl-i eşk pāyını böyle dolaşmaḳdan
Taḳarrüb mi murāduñ bilmem ol serv-i ḫırāmāna

Ve lehu

Sīneñ üzre çekme ey mir'āt yārı göz göre
Alma erbāb-ı naẓardan inkisārı göz göre

Ve lehu

Aġladuḳca ben cefāda ḳāmeti arturdı yār
Eyleyen ol servi ser-keş çeşm-i giryānum gibi

1 H nüshasında bu şiir yoktur.

Ve lehu

Cānumdan idüp ḳaṭʿ-ı taʿalluḳ ser-i zülfüñ
Şimdi dil-i dīvāneye sevdāsı ṣarıldı

Ve lehu

Nüsḫa-i kübrāsın ey zāhid velī cildüñ ṣaḳīl
Yoḳ mıdur mīzān-ı ʿaḳluñ kim çeker bu ṣıḳleti[1]

Ve lehu

Ṣadefāsā der-āġūş itmege ol dürr-i yek-tāyı
Dü çeşmüñ intiẓār ile sevādı oldı deryāyī

Muḳarrerdür cünūn evvel bahār-ı ḫaṭṭuñ irdükde
Ki küfr-i zülfüñ ile şimdiden dil oldı sevdāyī

Ve lehu

O ḳaddi serv-i mevzūna hevādār olduġum ḳaldı
O zülfi dām-ı pür-çīne giriftār olduġum ḳaldı

Açılmaz çeşm-i mesti ḫʿāb-ı istiġnādan ol māhuñ
Benüm şeb-tā-seḥer kūyında bīdār olduġum ḳaldı

El açdı ʿuḳde-i ser-rişte-i vaṣl-ı dil-ārāyı
Benüm dil-beste-i zülf-i siyehkār olduġum ḳaldı

Şināsī vāḳıf oldum vaṣl-ı yāra irmemiş aġyār
Hemān efkār-ı fāsidle günehkār olduġum ḳaldı

Şehrī [İstanbulī Dervīş ʿAlī] [Bāġçevān-zāde]

Şehrī, İstanbulī Dervīş ʿAlī'dür. Ṭarīḳa-i Ḫalvetiyye meşāyiḫından Ümmī Sinān-zāde Ḥasan Efendi'ye ḫıdmet ve cenāblarından dest-i inābet eyleyüp biñ yüz on dört senesi ḫilālinde fevt oldı.

1 R 145b.

Merḥūm-ı mezbūr "Bāġçevān-zāde" dimekle[1] meşhūr **[128[a]]** 'ilm-i mūsiḳī-de māhir ve āġāze-i ẕikr ü taḳṣīmde aḳrānı nādir idi. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Biz meykede-i 'ışḳda şehā cur'a-keşānuz
Biz faḳr u fenā içre bu gün şāh-ı cihānuz

Fetḥī [Fetḥu'llāh]

Fetḥī, Fetḥu'llāh Efendi'dür. Ḥalebü'ş-şehbādan ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr eyleyüp dārü'l-mülk-i İstanbul'a vāṣıl ve dīvān-ı hümāyūn kātibleri zümresine dāḫil olup bir müddetden ṣoñra ṣadr-ı a'ẓam-ı sābıḳ 'Arabacı 'Alī Paşa'ya intisāb ve mektūbcılıḳ ḫıdmetiyle şeref-yāb olmış idi. Biñ yüz altı senesi evāḫirinde fevt oldı. Bu şi'r güftārındandur:

Şi'r

Mest-i ṣahbā-yı elem çeşm-i terinden bellüdür
Rind-i 'işretgāh-ı miḥnet sāġarından bellüdür

Nūr-baḫş oldı şu'ā'-ı āteş-i mey meclise
Bezm-i şevḳ-engīz şem'-i enverinden bellüdür

Münkir olmaz ṭab'uma Fetḥī dür-i naẓmum gören
Baḥr-i pür-cūş-ı me'ānī gevherinden bellüdür

Faṣīḥ [Aḥmed Dede]

Faṣīḥ Aḥmed Dede. el-Mevlā İstanbulī'dür. Evā'il-i ḥālinde dīvān-ı hümāyūn kātibleri zümresine dāḫil, ba'dehu ṣadr-ı a'ẓam Köprili-zāde Aḥmed Paşa'ya intisāb ile meclis-i şerīflerine vāṣıl ve iltifāt-ı bī-nihāyelerine nā'il olmış idi. Bir müddetden ṣoñra 'ışḳ-ı ilāhī ve ceẕebāt-ı nā-mütenāhī dil ü cānında cāy-gīr ve bu 'ālem-i bī-beḳānuñ encāmı fenā-peẕīr olması żamīr-i münīr-i ḫurşīd-tenvīrine te'ṣīr itmekle terk-i cāh u iḫtişām ve iḫtiyār-ı zāviye-i ferāġ-ı ḫayr-iḫtitām idüp:

1 dimekle H: dinmekle R.

Beyt

Gūş-ı cānı ṭut neye dińle ṣadā-yı bişnevi
Ney imiş ḥall-i rumūz-ı müşkilāt-ı *Meṯnevī*

fuḳarā-yı Mevlevī silkine münselik olup Ġalaṭa Mevlevī-ḫānesi'nde gūşe-nişīn-i ʻuzlet-güzīn oldı. Baʻdehu cünūn iṣābet eyleyüp ḫarābātīlik semtine sülūk itmiş idi. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām iken biń yüz on bir tārīḫinde ʻālem-i ervāḥa ḫırām eyledi. Zāviye-i merḳūme sāḥasında defn olındı. Şāhī Şāhīn Giray ibn el-Ḥāc Selīm Giray Ḫān didügi tārīḫdür:

Mıṣrāʻ

Göçdi bāḳī mülkine dervīş Faṣīḥ-i Mevlevī[1]

Merḥūm-ı mezbūr maʻārif ile meşhūr, ṯābit-ḳadem-i maḳām-ı tecrīd, pergār-ı edvār-ı eṭvār-ı tevḥīd, dervīş-i fānī-meşreb, müstaġnī-i ʻālī-maṭlab, eşʻār-ı dil-āvīzi keyfiyyet-i ʻışḳ u maḥabbetle pür-şūr ve Faṣīḥ maḫlaṣı ile maʻlūm-ı cumhūr idi.[2]

Āṯārından Türkī *Dīvān*-ı eşʻārı vardur. Bu ebyāt andan nümūnedārdur:

Naẓm

Sefīne-i dile tecrīd gösterür mi Ḫudā
Kenār-ı sāḥil-i ümmīd gösterür mi Ḫudā

Bu şām-ı tīre-i ḥasret irer mi encāma
Cemālüń ey ruḥı ḫurşīd gösterür mi Ḫudā

Bu şūrezār-ı kühen-bāġ-ı ḫār-perverde
Faṣīḥ bir gül-i ümīd gösterür mi Ḫudā

Ve lehu

Göńül ġafletle varmış bir gül-i ruḫsāra meyl itmiş
Görinmez bir ʻaceb derd-i nihānī eylemiş peydā

1 کوچدی باقی ملکینه درویش فصیح مولوی
2 R 146a.

Ve lehu

Giryemi cūy-ı çemenzār-ı niyāz iden Faṣīḥ
Bir ḳad-i şimşād serv-i nāz-perverdür baña

Ve lehu

Eyledüm ṣarf-ı nigāh-ı dīde-i ʿibret Faṣīḥ
Görmedüm āyīnesinde kimsenüñ rūy-ı ṣafā

Ve lehu

Didüm ki cāna geçdi ḫadeng-i ġam u cefā
Īn nīz bigzered[1] didi geçdi o dil-rübā

Ve lehu

Güşād ider mi der-i ḫˇāhişüm nesīm-i murād
Olur mı feyż-i emel maḥrem-i ḥarīm-i murād

Olur mı ḳaṭre-feşān kişṭzār-ı ümmīde
Seḥāb-ı feyż-niṣār-ı yem-i kerīm-i murād

Ḳalur mı silk-i emel-i dırāz Faṣīḥ tehī
Olur mı zīb-fezā gevher-i yetīm-i murād

Ve lehu

Sen mihr-i ḥüsne ẕerre ḳadar eylemez eṣer
Vaḳt-i seḥerde gerçi çoḳ āh-ı ḥazīn olur

Ve lehu

Ya zülf-i müşkfāmuñdur ya ḫaṭṭ-ı ʿanberīnüñdür
Dil-i zārı perīşān eyleyen oldur yaḫūd budur **[128[b]]**

1 "Bu da geçer."

Ve lehu

Bāġ-ı ḥüsninde lebi ġonçe ḫaṭı şebbūdur
Reng-i ruḫsārını seyr it gül ü şeftālūdur

Gāhi şehbāz-ı şikārı gehi āhū-yı Ḫoten
Niçe şekl ile nümāyān gözi bir cādūdur

Dūd-ı dil pür-şerer āhum çıḳar eflāke müdām
Dem-be-dem eşküm ise yaşlu aḳar bir ṣudur

Ve lehu

Ḳaçan mā'ī ḳabālar giyse ol mihr-i cihān-ārā
Ser-i 'uşşāḳ-ı zāra bir belā-yı āsmānīdür

Ve lehu

Yā Rab ne gül ne lāle ne sünbül ne bāġ vir
Bañа bu çār-'anāṣır-ı ġamdan ferāġ vir

Çün şem'-i māh eyleme muḥtāc-ı kem-żiyā
Mānend-i āftāb söyinmez çerāġ vir

Luṭf eylegil fütāde-i rāh-ı ġamuz bize
Ey sāḳi dest-gīr olur bir ayaġ vir

Ve lehu

Gehī ḫilāf-ı rıżā gāhi sāzgāra döner
Bu āsyāb-ı felek ṣanma bir karāra döner

Ne cānibe ki nigāh-efken-i teveccüh olam
Miṣāl-i ḳıble-nümā dīde kūy-ı yāra döner

Faṣīḥ 'āḳil olan ḳarşılaşmaz anuñla
Hemān miṣāl-i livā semt-i rūzgāra döner

Ve lehu

Faṣīḥ-i zār olaldan dūr ḫayli rūzgār oldı
'Aceb şimdi ġubār-ı āsitān-ı devletüñ kimdür

Ve lehu

Faṣīḥ'e böyle seng-endāz-ı cevr olursa cānāne
Budur ḫavfum ki murġ-ı cānı terk-i āşiyān eyler

Ve lehu

Bāġa gel feyż-i nesīm-i nev-bahār eyyāmıdur
Zevraḳ-ı mey çekmenüñ bu rūzgār eyyāmıdur

Ve lehu

Teşrīf iderse ḫānemi ol meh degül ba'īd
Āṯār-ı ṭāli'üm şeref-i kevkebüm budur

Ve lehu

Ümmīd-i āb-ı vaṣluñ ile rūzgārdur
Leb-teşne-dil fütāde çeh-i intiẓārdur

Ve lehu

İtmeñ ṣaḳınuñ ġonçesini çīde-bahāruñ
Zinhār ḳoparmañ yüregüñ bülbül-i zāruñ[1]

Kem-ḥavṣalasın ḫātıra bir gelmesün ey dil
Yoḳ cūy-ṣıfat 'ışḳ ile bir yirde ḳarāruñ

Ve lehu

Geldi dünyāya o meh-pāresi ins ü melegüñ
Ṭoġdı ol mihr-i cihān gözleri aydın felegüñ

1 R 146b.

Ve lehu

Ṣabādan vaṣf-ı ḳad-i ser-firāzın gūş itdükce
Ne mümkin olmamaḳ ol şūḫa serv-i gülsitān mā'il

Ve lehu

Dūr olma Faṣīḥ dergehinden
Bu bābda eyle gel te'emmül

Ve lehu

Aḳıtdum ḫūn-ı eşk-i giryemi mānend-i cūy itdüm
Gözümden naḳş-ı rūyuñ çıḳmadı çoḳ şüst ü şūy itdüm

Ve lehu

Söz yoḳ kelimāt-ı nüktezāma
Ḥāṣıl[1] bu ki şā'ir Faṣīḥ'em

Ve lehu

İltifāt eyler raḳībe yüz virüp ol māh-rū
Ey Faṣīḥ āyīne-i dil nice muġber olmasun

Ve lehu

'Uşşāḳ olur sübḥa gibi cümle perīşān
Bir kerre hele rābıṭa-i 'ışḳ üzülsün

Nūş-ı mey idüp giryeler it ṭurma Faṣīḥā
Cerr-i 'alaḳ a'māli olup bāde süzülsün

Ve lehu

Ġubār-ı ġamla göz açdurmaz ey Faṣīḥ baña
Sezādur eyler isem şekve rūzgārdan

Ve lehu

Kimi görse yār-ı muvāfıḳ ṣanur
İlāhī o şūḫı ḫaṭādan ṣaḳın

Ve lehu

Ẕü'l-fiḳār-ı ḫāmeveş destüńde kim şemşīr ola
Bī-te'emmül mülk-i ma'nā ser-be-ser tesḫīr ola

Nev-ṭulū'-ı nāz iken meşhūr-ı āfāḳ olmada
Böyle ḳalursa o mihr-i ḥüsn-i 'ālem-gīr ola

Ve lehu

Girmiş bu gice dā'ire-i ẕikre ol perī
Böyle ḳalursa āfet-i devr-i zamān ola

Eyler dirīġ sāye-i naḫl-i ḳadin henüz
Bir gün olur ki bār-ı emel rāyegān ola

Ve lehu

Göńül bir āftāba meyl idüp cismüń hilāl eyle
Felekde sen de māh-ı nev gibi kesb-i kemāl eyle

İdüp pīrāye-i ser-rişte-i bār-ı yek endīşe
Faṣīḥā sözlerüń manẓūme-i dürr ü le'āl eyle

Ve lehu

Dil urulmışdur ḫadeng-i ġamze-i ser-tīzüńe
Cān çekilmişdür alınmaz ol kemān-ebrūlara

Ve lehu

Felek çü Ḳays'ını 'ışḳla idüp 'üryān
Giyürdi ṭaġları 'āḳıbet ḳabā yirine

Ve lehu

Dehen ü deste alup çoḳ ḫaṭ-ı bī-cān ucını
Bulmadum ḥāṣılı bu fikr-i perīşān ucını

Çāk-i ceyb itdi ġam-ı sūzen-i müjgānuñ ile
Güm idüp rişte-i ʿaḳluñ dil-i nālān ucını **[129ᵃ]**

Ve lehu

O mest-i nāz degirdükce ḫançerin ġayra
Meger ki ḫāṭır-ı ʿuşşāḳ-ı zāra degmez mi

Ve lehu

Ḫayli demdür yoḳ ḫaber murġ-ı dil-i āvāreden
Ġālibā bir çeşmi şehbāza şikār olmış gibi

Ve lehu

Bañā nāz itmegi min-baʿdü ḳoysun çarḫ-ı hercāyī
Çıḳardum rişte-i dilden dür-i baḥr-i temennāyı

Ve lehu

Ne çekdi Ḳays-ı şūrīde ne Ferhād-ı sitem-dīde
O cām-ı zehr-nāk-i hicri kim cān-ı ḥazīn çekdi

Ve lehu

Faṣīḥ ol ḳaşı yānuñ bilmedüm bār-ı ġam-ı ʿışḳı
Çekilmez derd imiş kim ḳāmet-i ṣabrum kemān oldı

Kātib [Muṣṭafā]

Kātib Muṣṭafā Efendi. Maḥrūsa-i Burusa'dan ẓuhūr itmişdür. Maḥrūsa-i merḳūmede Ḥaremeynü'ş-Şerīfeyn evḳāfı kitābetiyle meşġūl iken biñ yüz on üç tārīḫinde rıḥlet ve ʿālem-i ʿuḳbāya ʿazīmet eyledi. Bu beyt anuñdur:

Beyt

Ol şūḫ-ı cihān mülk-i melāḥatde ʿalemdür
Ol nergis-i cādū ise āhū-yı ḥaremdür[1]

Lebīb [İstanbulī Meḥemmed]

Lebīb. Dīvān-ı hümāyūn kātiblerinden İstanbulī Meḥemmed Efendi'dür. Biñ yüz on dört tārīḫinde fevt oldı. Bu şiʿr güftārındandur:

Şiʿr

Felek ʿaceb yolımuz kūy-ı yāre düşmez mi
Bizüm de ḥiṣṣemüze bir neẓāre düşmez mi

Viṣāle vaʿdelerin gūş iden o bed-ʿahdüñ
Zamān-ı maḥşere dek intiẓāra düşmez mi

Feżā-yı ʿışḳda bīhūde gird olan diller
Kemend-i ṭurre-i ʿanber-niṣāra düşmez mi

Ḳalur gider mi kesād-ı ḥünerle böyle Lebīb
Metāʿı rāʾic olan bir diyāra düşmez mi

Nāẓım [Muṣṭafā]

Nāẓım. Sābıḳā yeñiçeri efendisi olan Yeñibāġçeli Ördek İsmāʿīl Efendi'nüñ maḫdūm-ı mihter-i ḫıredmendi Muṣṭafā Efendi'dür. Maḥmiyye-i Ḳosṭanṭı-niyye'de ṣaḥn-ı vücūda vürūd eyleyüp baʿde taḥṣīli'l-istiʿdād yeñiçeri ḳaleminde şāgird olup bir müddetden ṣoñra ḳalem-i mezbūrda ḫulefā zümresine vuṣūl bulup yolıyla başḫalīfe baʿdehu yeñiçeri efendisi olmış idi. Biñ yüz yedi tārīḫinde vāḳiʿ Nemçe Seferi ʿavdetinde yeñiçeri efendisi iken Belġrad'da fevt oldı. Müretteb *Dīvān*-ı eşʿārı vardur. Bu ebyāt andan nümūnedārdur:

1 R 147a.

Naẓm

Kitāb-ı ʻışḳdan bir derse āġāz itmedin Leylā
Güzellik muṣḥaf-ı ḥüsnüñde ḫatm olmış senüñ cānā

Kerem ḳıl mānīʻ-i raḥm olmasun çoḳ baḳma mir'āte
Seni ḫod-bīn ider āyīne şāyed ey melek-sīmā

Ḫayāl-i kākülüñ seyr eyleyen bu dīdede Nāẓım
Ḳıyās eyler açılmış şīşede bir sünbül-i raʻnā

Ve lehu

Süveydā-yı derūn ol ʻanberīn gīsūda ḳalmışdur
O bir ḫūn-pāredür kim nāfe-i āhūda ḳalmuşdur

Ḫayāl-i ḳāmet-i mevzūnı gitmez dīde-i terden
Nihāl-i servdür gūyā kenār-ı cūda ḳalmışdur

Miyānın çeşm-i cān āġūş idelden Nāẓımā yāruñ
ʻAcebdür sūzen-i dil rūz u şeb bir mūda ḳalmışdur

Ve lehu

Vefā me'mūl iken gül-berg-i ṭabʻ-ı nāzenīnüñden
Meded ey ġonçe bu bāġ-ı cihānda bī-vefā ḳopduñ

Ḥaḳīḳat fehm olurken bū-yı zülf çīn-i cebīninden
Meded ey ġonçe bu bāġ-ı cihānda bī-vefā ḳopduñ

Ve lehu

Urdum firāḳ-ı rūyuñ ile dāġ dāġuma
Yaḳdum fetīl kendi elümle çerāġuma

Ellerle ṣoḥbet itdügüñ ey ġonçe-fem senüñ
Bir bir nesīm geldi didi hep ḳulaġuma

'İşret deminde duḫter-i rez her gice benüm
Ḫumlarla şīşelerle gelürdi ayağuma

Ve lehu

Gül-gūn ḳabāya girdügi dem verd-i ter gibi
Mūy-ı miyān-ı yāra ṣarılsam kemer gibi

Ve lehu

Cūyda ḳaṣd-ı şināh eyledi ten gösterdi
Burc-ı ābide o meh baña beden gösterdi

Naḥvī [Şeyḫ İsmā'īl]

Naḥvī Şeyḫ İsmā'īl Efendi. İstanbulī'dür. Ṭarīḳa-i meşīḫate sülūk eyleyüp hafta günlerinde ba'ż-ı cevāmi'de va'ẓ u naṣīḥatle meşġūl iken biñ yüz on senesi ḥudūdında kendü sākin olduġı menzilinde maḳtūl bulınup Mevlevī-ḫāne **[129^{b}]** Yeñiḳapusı ḫāricinde defn olındı. Aḥbābından biri bu gūne tārīḫ dimişdür:

Naẓm

Olup bir gice mihmān ḫānesinde
Şehīd itdi anı ḳalyon levendi

Didüm gūş eyleyüp fevtine tārīḫ
Şehīden gitdi İsmā'īl Efendi[1]

Merḥūm-ı mezbūr ṭalāḳat-ı lisān ile meşhūr, ma'ārif-āşinā ve ḫoş-ṣoḥbet, şūḫ-meşreb ve germ-ülfet ādem idi. Bu beyt güftārındandur:

Beyt[2]

Tāze çemen ki feyż-i bahār ile cūş ider
Ol serv bāġ-ı behcetümi sebz-pūş ider

1 شهیدا کتدی اسمعیل افندی
2 R 147b.

Vehbī [Dervīş İbrāhīm]

Vehbī Dervīş İbrāhīm el-Mevlevī. Edrinevī'dür. Belde-i mezbūrede Murādiyye Cāmi'-i Şerīfi'nde imām ve muḳtedā-yı enām iken terk eyleyüp Ḳonya'ya 'azīmet ve āsitāne-i Mevlānā'da seccāde-nişīn olan es-Seyyid Bustān Efendi'den inābet itdükden ṣoñra Mıṣr-ı Ḳāhire cānibine seyāḥat itmiş idi. Ba'de'l-ḳufūl Fenike nām maḥalle vuṣūl bulduḳda biñ yüz on iki senesi ḫilālinde intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa isti'cāl eyledi. Bu ebyāt güftārındandur:

Naẓm

Yāruñ dehānı sırr-ı nihāndan ḫaber virür
Fikr-i lebi netīce-i cāndan ḫaber virür

Cām-ı Cem'i ki ṣafvet ile añdırur o ruḫ
Nūr-ı cemāli ḥüsn ile andan ḫaber virür

Ve lehu

Zehr-nūşān-ı ġamuz cām-ı ṣafāyı bilmezüz
Nāle-i 'uşşāḳdan ġayrı nevāyı bilmezüz

Şöyle ḥayrān olmışuz esrār-ı ḫaṭṭ-ı yārla
Ẕerreveş raḳṣ eylerüz arż u semāyı bilmezüz

Yaḳīn [Iṣfahānī Dervīş 'Alī]

Yaḳīn, Iṣfahānī Dervīş 'Alī'dür. 'Acem şu'arāsındandur. Dārü'l-mülk-i İstanbul'a gelüp niçe ṭālibīne 'Örfī ve Ṣā'ib oḳutmışdur. Biñ yüz yedi tārīḫinde 'azm-i Iṣfahān idüp giderken eṣnā-yı ṭarīḳda 'ālem-i 'uḳbāya revān oldı. Bu şi'r güftārındandur:

Şi'r

Perīşān [id]en[1] 'uşşāḳı heves-i zülf-i Hindūdur
Ḫarāb iden hezārān ḫāneyi ol ṭāḳ-ı ebrūdur

1 Metinde "eyleyen."

Göñüller almada çīn-i ser-i zülfi ḫaṭā itmez
Beni medhūş u ḥayrān eyleyen gūyā hemān budur

Yaḳīn-i bī-nevānuñ ḥālini ṣorduñ gümānumdur
Ki şimdi vāṣıl-ı ednā segān ān ser-i kūdur

Yümnī [İstanbulī Meḥemmed Emīn]

Yümnī. Bu ṭabaḳa 'ulemāsı evā'ilinde ẕikri sebḳ iden Rıfḳī Meḥemmed Efendi'nüñ birāder-i ṣānīsi İstanbulī Meḥemmed Emīn Efendi'dür. Ṭarīḳ-ı 'ilmīye 'azīmet ve şeyḫü'l-İslām-ı fāżıl 'Abdü'r-raḥīm Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan ṣoñra semt-i ḳażāya sülūk eyleyüp Rūmili ḳalem-revinde İsaḳcı ve Zaġra-i 'Atīḳ ve Şumnı ve Ḥulumic ve Hezarġrad menāṣıbına ḳāḍī ve Üsküb ḳażāsında daḫı ḥükūmetinde ḫalḳ-ı cihān rāżī olmış idi. Muḳaddemā Zaġra-i 'Atīḳ ḳaṣabasında 'alāḳa-i külliyye itmeleriyle evāḫir-i 'ömrlerinde ḳaṣaba-i meẕkūreye hicret eyleyüp ḳarār üzere iken biñ yüz altı Şevvāl'inde dār-ı beḳāya rıḥlet eyledi.

Merḥūm-ı mezbūr ma'ārif ile meẕkūr olup ṣadr-ı vālā-ḳadr Ḳadrī Efendi merḥūmuñ hemşīre-zādesi olmaġın def'a-i ṣāniye Rūmili ṣadāretlerinde teẕkirecilikleri ḫıdmetiyle şeref-yāb olmış idi. Bu şi'r anuñ[1] güftārlarından nümūnedārdur:

Naẓm

Geh perçemini ẓāhir ü geh der-kemūn ider
Her ḥalḳasını 'āşıḳa nūn-ı cünūn ider

Oldı o şūḫa lem'a-fezā cāme-i siyeh
Deycūr-ı leyl şu'le-i şem'i füzūn ider

Ṭab'-ı selīm Yümni-i naḳḳād şi'rinüñ
Her noḳṭasını ḥāside dāġ-ı derūn ider[2] **[130[a]]**

1 anuñ R: -H.
2 R 148a.

ṬABAḲA-İ BĪST Ü SÜVVÜM EZ-ṬABAḲĀT-I ʻALİYYE-İ ĀL-İ ʻOṠMĀN ṬABAḲA-İ DEVLET-İ PĀDİŞĀH-I ʻAṢR U EVĀN ḤAŻRET-İ SULṬĀNÜ'L-AʻẒAM VE'L-ḪĀḲĀNU'L-EKREM ES-SULṬĀN İBN ES-SULṬĀN ES-SULṬĀN EL-ĠĀZĪ AḤMED ḪĀN İBN ES-SULṬĀN EL-ĠĀZĪ MEḤEMMED ḪĀN *ḫalleda'llāhu mülkehu ve eyyede salṭanatehu ile'l-intihā'i'z-zamān ve inḳırāżi'd-devrān*[1]

Bu Devlet-i ʻAliyye evvelinden ki -biñ yüz on beş Rebīʻü'l-āḫir'inüñ onıncı günidür- ilā-yevminā hāẕā biñ yüz otuz senesi ġāyetine müntehīdür. İntiḳāl iden ʻulemā-yı ehl-i kemāl ve meşāyiḫ-ı ṣāḥib-ḥāl tercemeleridür ki ferden ferdā ẕikr olınur:

Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Feyżu'llāh ibnü's-Seyyid Meḥemmed ibnü's-Seyyid eş-Şeyḫ Meḥemmed ibnü's-Seyyid Pīr Meḥemmed ibnü's-Seyyid eş-Şeyḫ Aḥmed ibnü's-Seyyid eş-Şeyḫ Cüneyd ve hüve mine'l-evlād-ı ḳuṭbü'l-ʻārifīn ve seyyidü'l-vāṣılīn Şemsü'd-dīn et-Tebrīzī *ḳuddise sırruhu*.[2] Silsile-i nesebleri Şemsü'd-dīn-i Tebrīzī ḥażretlerine müntehī olup vālid-i mācidleri Seyyid Meḥemmed Efendi belde-i Erzenü'r-rūm'da niçe zamān me'ẕūn bi'l-iftā olmaġla ṣāḥibü't-terceme ḥażretleri daḫı belde-i meẕkūrede ḳadem-zen-i çemen-i ṣuffa-i bāġistān-ı vücūd ve teşrīf-kün-i buḥbūḥa-i naḫlistān-ı şühūd olmışlar idi. Sinn-i temyīze resīde olduḳlarında muḳaddimāt-ı ʻulūmı vālid-i mācidlerinden ve ḫālleri İsmāʻīl Efendi'den telemmüẕ, baʻdehu baḳıyye-i fünūnı esātiẕe-i ʻaṣrlarından es-Seyyid ʻAbdü'l-mü'min ve eş-Şeyḫ es-Seyyid Meḥemmed el-Vānī Efendi ve eş-Şeyḫ Meḥemmed ibnü'ş-Şeyḫ ʻAbdu'llāh el-Maġribī ḥażarātınuñ ḳand-i muʻād-ı ifādelerinden teleẕẕüẕ itmişler idi. Biñ yetmiş iki Rebīʻü'l-evvel'inde müşārun ileyh eş-Şeyḫ Vānī Efendi ṭaraf-ı Devlet-i ʻAliyye'den daʻvet olınup maḥmiyye-i Edrine'ye vuṣūllerinden ṣoñra yetmiş dört tārīḫinde bunları daḫı daʻvet eyleyüp geldüklerinde sene-i merḳūme Ẕi'l-ḥicce'sinde şeyḫ-i mūmā ileyhüñ şeref-i muṣāheretleriyle müşerref oldılar. Baʻdehu şeyḫü'l-İslām fāżıl-ı meşhūdü'l-enām[3] ṣadru'l-ifāde Minḳārī-zāde Efendi bunlara müs-

1 "Allah, zamanın sonuna ve devran bozuluncaya kadar onun mülkünü dâim ve saltanatını ebedî kılsın."
2 "Sırrı mukaddes olsun."
3 meşhūdü'l-enām H: meşhūrü'l-enām R.

taḳillen mülāzemet ile ḳırḳ aḳçe medrese iḥsān buyurduḳlarında Şeyḫ Vānī Efendi'ye 'arż itdükde "Bu ṭarīḳuñ netīcesi mevleviyyete mü'eddī olur, emr-i ḳażāda ḫod şerī'at-ı muṭahharayı ṣıyānet bir emr-i müşkildür." didüklerinde mülāzemet teẕkirelerin ḳabūl itmemişler idi. Yetmiş sekiz Cumāde'l-āḫire'sinde ḥacc-ı Beytu'llāhi'l-Ḥarām'a 'azīmet ve ziyāret-i ravża-i Resūlu'llāh *ṣalla'llāhu te'ālā 'aleyhi ve selleme*[1] niyyet eyleyüp ba'de edā'i'n-nüsük Devlet-i 'Aliyye Yeñişehr'de olmaġın ol maḥalle raḫt-keş-i iḳāmet olup ba'de'l-vuṣūl ḥużūr-ı hümāyūnda Şeyḫ Vānī Efendi ile ma'an meclis-i derse duḫūle ruḫṣat-yāb oldılar. Seksen Receb'inde Devlet-i 'Aliyye ile Selanik meştāsına 'avdet itdüklerinde sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında nūr-ı dīde-i salṭanat şeh-zāde-i 'ālī-menzilet Sulṭān Muṣṭafā Ḫān ḥażretlerinüñ ḫˇāceleri es-Seyyid Meḥemmed Efendi dār-ı beḳāya rıḥlet itmekle bunlar ḫıdmet-güẕār-ı ta'līmleri olmaḳ içün ḫˇāce-i ẕī-şān ta'yīn olınduḳlarından mā'adā ṭarīḳ-ı tedrīse duḫūle ṭaraf-ı şehriyārīden fermān-ı hümāyūn ṣādır olmaġla yine müstaḳillen mülāzemet taḥrīr olındı. Seksen bir Muḥarrem'inde Ḫandān-zāde Meḥemmed Efendi[2] yirine Ḥaydar Paşa Medresesi'ne şeref-baḫşā olup sene-i mezbūre Ṣa'bān'ında Çāvuş-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Üsküdar Mihrümāhı Medresesi'ne sāye-endāz olmışlar idi. Sene-i merḳūme Ẕi'l-ḥicce'sinde Seyyid Mes'ūd Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine ḫırām eyleyüp seksen üç Muḥarrem'inde Ṣāriḥ-i *Mülteḳā* Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Ayaṣofıyya-i Kebīr Medresesi ile tevḳīr olındılar. Seksen dört Receb'inde Es'ad-zāde es-Seyyid Meḥemmed Ebu's-su'ūd Efendi yirine **[130[b]]**[3] İstanbul pāyesi żamīmesiyle Dārü'l-ḥadīṣ-i Süleymān Ḫānī ile teḳā'üd iḫtiyār eyleyüp seksen altı Cumāde'l-ūlā'sında Anaṭolı pāyesiyle Mīrzā Meḥemmed Efendi yirlerine Sulṭān Aḥmed Ḫān Medresesi ile rāḥat-güzīn oldılar. Seksen ṭoḳuz Receb'inde necābetlü, sa'ādetlü, şevketlü, 'aẓametlü pādişāhımuz pādişāh-ı 'ālī-şān Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ġāzī ḥażretlerinüñ ḫıdmet-i ta'līmleriyle şeref-yāb olduḳlarında Rūmili ḳāḍī-'askerligi pāyesiyle ikrām olınmışlar idi. Bu ḥāl üzere dā'imā evḳāti tedrīs ile meşġūl iken ṭoḳsan yedi Cumāde'l-āḫire'sinde nā-gāh ḳażā-yı Rabbānī ḥadā'iḳ-ı sulṭāniyyeden birisinde feres

1 "Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun."

2 R 148b.

3 Bundan sonraki varakta H nüshasının müstensihi sayfa numaralandırmasında hata yapmış ve 131 yerine 130 yazarak devam etmiştir. Müstensihin hatasını tekrarlamak yerine varak numarası düzeltilerek bildirilmiştir. Asıl metinle transkribe metin mukayese edilmek istenirse bu husus gözönünde bulundurulmalıdır.

irtiyā'ı bā'iṯ-i ġamz olup ṭab'-ı hümāyūn-ı sulṭānī iġżāb ile çend rūz ḫıdmet-i ta'līmden ṣarf olınup yirlerine İmām-ı Sulṭānī İbrāhīm Efendi mu'allim ta'yīn olınup Sulṭān Aḥmed Ḫān Medresesi daḫı müşārun ileyhe tevcīh olınmış iken penc rūz mürūrında dürūġ-ı bī-fürūġ olduġı ẓāhir olmaġın sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında Ṣalbaş Aḥmed Efendi manṣıbı olan Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsı arpalıġıyla mükerrem olmışlar idi. Ṭoḳsan sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde Es'ad-zāde Seyyid Meḥemmed Sa'īd Efendi maḥlūlinden manṣıb-ı celīl-i neḳābet ile daḫı teşrīf olındılar. Ṭoḳsan ṭoḳuz Muḥarrem'inde vāḳi' cülūs-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de arpalıḳları olan Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī *raḍiye 'anhu Rabbuhu'l-Bārī*[1] ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet Fındıḳ Muṣṭafā Efendi'ye i'ṭā olındı. Sene-i mezbūre Rebī'ü'l-āḫir'inüñ sekizinci güni Siyāvuş Paşa Vaḳ'ası'nda Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi def'a-i ūlāsı yirine emr-i 'aẓīm-i fetvāya ḳıyām itmişler iken māh-ı merḳūmuñ yigirmi yedinci güni ma'zūl ve ṣadr-ı fetvāya ṯāniyen selefleri Debbāġ-zāde Efendi mevṣūl olup[2] ṣadr-ı neḳābet daḫı Nefes-zāde es-Seyyid 'Abdu'r-raḥmān Efendi'ye tevcīh olındı. Bunlar bir hafta miḳdārı Üsküdar mużāfātından Ḳuzġuncuḳ nām ḳaryede olan yalılarında mekṯden ṣoñra Ḥüseyn Efendi-zāde Yaḥyā Efendi 'azlinden masḳaṭ-ı re'sleri olan Erzenü'r-rūm ḳażāsı arpalıġıyla belde-i mezbūreye nefy ü iclā olınup yedi sene miḳdārı ol beldede 'uzlet-güzīn olmışlar idi. Biñ yüz altı Cumāde'l-āḫire'sinde muḳaddemā ḫıdmet-i ta'līmleriyle müşerref olduḳları şeh-zāde-i vālā-nijād Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Keyḫusrev-nihād ḥażretleri zīb-i derīke-i salṭanat ve zīver-i çār-bāliş-i devlet olduḳlarında ḫaṭṭ-ı hümāyūn-ı sa'ādet-maḳrūn irsāl buyurup āsitāne-i şevket-āşiyānlarına da'vet itmeleriyle ṣāḥibü't-terceme ḥażretleri daḫı imtiṯālen li'l-emr ṭayy-ı merāḥil ve ḳaṭ'-ı menāzil iderek sene-i mezbūre Ramażān'ında maḥmiyye-i Edrine'ye dāḫil ve ḥużūr-ı hümāyūna vāṣıl oldılar. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretleri def'a-i ūlāsı yirine ṯāniyen şeyḫü'l-İslām ve ḥallāl-i müşkilāt-ı enām[3] olmalarıyla Fenārī-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi üzerinden arpalıḳları Toḳat ḳażāsına tebdīl ve Erzenü'r-rūm ḳażāsına Ḳonya ḳāḍīsi 'Abdü'l-mecīd-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi naḳlle tebcīl ḳılınup Ḳonya ḳażāsı selefleri Meḥemmed Efendi ḥażretlerine arpalıḳ ta'yīn olındı. Sene-i merḳūme Ẕi'l-ḳa'de'sinde Öreke-zāde Aḥmed

1 "Bârî Rabbi (Allah) ondan razı olsun."
2 olup H: oldı R.
3 enām R: -H.

Efendi üzerinden[1] Ṭırnova ḳażāsı daḫı bunlaruñ żamīme-i revātibleri ḳılınmış idi. Yüz on Muḥarrem'inde Toḳat ḳażāsını ber-vech-i mevleviyyet Erżurūmī 'Ömer Efendi'ye 'ināyet buyurdılar. Yüz on üç Şevvāl'inde māl-i cizyeden kendülere biñ ġuruş vaẓīfe ta'yīn olınmaġla Ṭırnova ḳażāsını daḫı ber-vech-i **[131ª]** arpalıḳ maḫdūmları es-Seyyid İbrāhīm Efendi'ye tevcīh itdiler. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz on beş Rebī'ü'l-evvel'inüñ on üçinci Cum'a gicesi Edrine Vaḳ'ası sebebiyle 'azlden mā'adā İslimiyye ḳażāsına nefy ü iclā olınduḳlarından ṣoñra ṣadr-ı fetvā berāy-ı maṣlaḥat Yek-çeşm Ḥüseyn Efendi'ye i'ṭā olındı. Sene-i mezbūre Rebī'ü'l-āḫir'inüñ on dördinci İṡneyn güni eşḳıyā tasalluṭıyla ḳayd-ı bend ile maḥmiyye-i Edrine'ye getürilüp zindāna ḥabs olındılar. Māh-ı merḳūmuñ yigirminci Aḥad güni Bitbāzārı Çārşūsı pīşgāhında ser-bürīde ḳılınup cesedleri nehr-i Ṭunca'ya ilḳa olındı.

Mevlānā-yı sālifü'l-beyān ḥā'iz-i ḳaṣabü's-sebḳ-ı 'ilm ü 'irfān, ekṡer-i 'ulūmdan vāyedār, fenn-i me'ānī vü uṣūlde şöhret-şi'ār, 'ulūm-ı 'Arabiyye'nüñ zebāndān-ı esrārı ve fünūn-ı edebiyyenüñ mū-şikāf-ı ebkār-ı efkārı, vecīh ü edīb, nebīh ü mehīb, pehlevān-ı 'arṣa-i tefsīr, germ-'inān-ı ḥalbe-i taḳrīr ü taḥrīr, kemāl-i 'ulüvv-i ḳadr ile ḫurşīd gibi nüvāzişger ü ḫandān-rū, nihāyet-i 'aẓamet ü vaḳār ile nükte-senc ü laṭīfe-gū, ebr-i bahārī gibi feyż-resān, müftī-i 'ālī-şān idi.

Āṡār-ı 'ilmiyyelerinden *Tefsīr-i Beyżāvī* üzerine bir ḥāşiye-i i'cāz-nümā ve riḳḳat-intimā taḥrīr buyurduḳlarından mā'adā *Sūre-i Şerīfe-i Nebe*"den āḫir-i *Ḳur'ān*-ı 'aẓīmü'ş-şāna dek *'Iṣām Ḥāşiyesi* üzerine ve keẕālik *Şerḥ-i 'Aḳā'id Ḥāşiyesi Ḥalḫālī* üzerine daḫı ta'līḳaları ve *Neṣā'iḥü'l-mülūk* ismiyle müsemmā 'Arabī inşā ile risāle-i belāġat-'unvānları vardur.

Āṡār-ı ḫayriyyelerinden masḳaṭ-ı re'sleri olan Erżurūm'da ḥücerāt-ı 'aşere ve ders-ḫāne ve dārü'l-ḳurrāyı müştemil bir medrese-i celīle-i şerīfe ve bir cāmi'-i şerīf-i zībā ve Şām-ı cennet-meşāmda daḫı bir Dārü'l-ḥadīṡ ve Mekke-i Mükerreme'de daḫı Mescidü'l-cinn'i ta'mīr ve Medīne-i Münevvere'de daḫı bir medrese binā eyleyüp maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'de daḫı bir medrese-i şerīfe ve bir kitāb-ḫāne-i laṭīfe ve ṭa'līm-i ṣıbyān içün bir mu'allim-ḫāne daḫı bünyād itdiler.

Şekera'llāhu sa'yehü'l-mevfūr.[2]

---

1 R 149a.

2 "Allah onun çok çalışmasının mükâfatını versin."

Edrineli Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed. Maḥmiyye-i Edrine'den bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olup ṭarīḳ-ı 'ilme 'āzim ve Ser-bendī-zāde İsmā'īl Efendi'den mülāzım olduḳdan ṣoñra devr-i merātib ve aḫz-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz altı Muḥarrem'inde Rābi'a-i Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi sezā görilüp yüz on iki Ṣafer'inde Ḥasan Paşa-zāde Aḥmed Efendi yirine 'İvaż Efendi Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde fevt olup medrese-i maḥlūlesi La'lī-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı merḳūm hem-reng-i erbāb-ı rüsūm, ṣāfī-derūn u pāk-nihād, müslim-i ḳavī-i'tiḳād idi.

Naḳībü'l-eşrāf es-Seyyid Fetḥu'llāh Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Fetḥu'llāh ibnü'l-mevlā es-Seyyid Feyżu'llāh. Ānifen tercemeleri sebḳ iden Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı mihteri Naḳībü'l-eşrāf es-Seyyid Fetḥu'llāh Efendi'dür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād levāzım-ı ṭarīḳı i'dād ile biñ ṭoḳsan yedi tārīḫinde Şeyḫü'l-İslām Anḳaravī Meḥemmed Efendi sevḳıyle evlād-ı 'ulemā-yı kirāma ṭaraf-ı salṭanatdan iḥsān olınan mülāzemetlerden ḥiṣsedār olup ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı[1] neyl-i me'mūl iken biñ yüz altı Cumāde'l-āḫire'sinde Ḳabaḳulaḳ-zāde Meḥemmed Sa'īd Efendi yirine Murād Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olmışlar idi. Sene-i meẕkūre Ramażān'ında ḥālen şeyḫü'l-İslām ve müşkil-güşā-yı enām 'Abdu'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine i'tilā, yüz yedi Rebī'ü'l-evvel'inde Emīn Meḥemmed Efendi yirine Şeh-zāde Medresesi'ne irtiḳā eyleyüp sene-i meẕkūre Ramażān'ında yirlerinde[2] Süleymāniyye i'tibārı iḥsān, sene-i merḳūme Şevvāl'inde sene-i merḳūme Ẕi'l-ḥicce'si ġurresinden żabṭ itmek üzere Mekke-i Mükerreme pāyesi żamīmesiyle **[131^{b}]** Emru'llāh Efendi yirine Yeñişehr ḳażāsı şāyān görildi. Lākin ḳable'ż-żabṭ sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde İstanbul pāyesi ve Ḳaraferye ve Çatalca ḳażāları ilḥāḳıyla ikrām, yüz sekiz Ṣafer'inde Anaṭolı pāyesi ve Moravī

1 R 149b.
2 yirlerinde H: yirine R.

Yaḥyā Efendi manṣıbı Yanya ḳażāsı ilḥāḳıyla daḫı ziyāde iḥtirām olındılar. Yüz ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde Yanya ḳażāsı arpalıġıyla ma'zūl ve yirlerine Kürd Süleymān Efendi mevṣūl oldı. Sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında Evliyā Meḥemmed Efendi yirine bi'l-fi'l Anaṭolı ṣadrıyla bülend-ḳadr olup arpalıḳları 'ammileri es-Seyyid Aḥmed Efendi'ye virildi. Yüz on Cumāde'l-āḫire'sinde Rūmili ṣadāreti pāyesi iḥsān olınup sene-i mezbūre Ṣa'bān'ında Ḫˇāce-zāde es-Seyyid 'Oṯmān Efendi yirine ḫıdmet-i neḳābet-i sādāt-ı kirām ile tekrīm ve selefleri üzerinden 'Ayntāb ve Tatarbāzārı ḳażāları arpalıḳlarıyla ta'ẓīm olınduḳlarında yirleri selefleri Ḫˇāce-zāde Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz on üç Ramażān'ında pāye-i vālā-yı fetvā ile teşrīf olınup ḥattā yüz on dört Rebī'ü'l-evvel'inüñ on ikinci Aḥad güni maḥmiyye-i Edrine'de Sulṭān Selīm Ḫān-ı Ṯānī Cāmi'-i Şerīfi'nde ber-resm-i me'lūf ṭaraf-ı pādişāh-ı bāhirü'ş-şerefden na't-ı vilādet-i seyyidü'l-mürselīn içün bir mecma'-ı sūr-āyīn tertīb olınduḳda 'alā-ṭarīḳi'r-resm dü müftī-i fetvā-penāh ber-hey'et-i resm-i me'lūf elbīse-i maḫṣūṣalarıyla dāḫil-i bezm-i pādişāh olduḳları emr-i ġarīb vuḳū' buldı. Yüz on beş Rebī'ü'l-evvel'inüñ on üçinci Cum'a gicesi Edrine Vaḳ'ası sebebiyle 'azlden mā'adā vālidleriyle İslimiyye ḳażāsına nefy ü iclā olınmışlar idi. Manṣıb-ı celīl-i neḳābet Seyfī-zāde Seyyid İbrāhīm Efendi'ye 'ināyet olınup 'Ayntāb ḳażāsı Ḳara Ebū Bekr Efendi'ye ve Tatarbāzārı ḳażāsı İmām-ı Sulṭānī es-Seyyid Muṣṭafā Efendi'ye arpalıḳ virildi. Sene-i meẕkūre Rebī'ü'l-āḫir'inüñ on dördinci İṯneyn güni eşḳıyā tasalluṭıyla bunlar maḥmiyye-i Edrine'ye getürilüp zindāna ḥabs olınduḳdan ṣoñra sene-i merḳūme Cumāde'l-ūlā'sınuñ beşinci Sebt güni Devlet-i 'Aliyye İstanbul'a geldükde bunlar daḫı birāderleriyle ma'an ḳayd-ı bend ile bir sürüm 'arabasına taḥmīl olınup Yediḳulle'de ḥabs olındılar. Māh-ı mezbūruñ on altıncı Ṣülāṯā güni ser-bürīde ḳılınmaġla diyār-ı 'ademe gönderilüp cesedleri deryāya ilḳā olındı.

Maḫdūm-ı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı maḫādīm-i Rūm, iḥtişāma mā'il ve levāzımını taḥṣīle şifte-dil idi.

Rodosī Kūsec Ebū Bekr Efendi [Żiyāyī-zāde]

el-Mevlā Ebū Bekr bin 'Abdü'l-bāḳī. Aḳdeñiz'de vāḳi' Rodos nām cezīreden ẓuhūr ve Żiyāyī-zāde 'unvānıyla ma'lūm-ı cumhūr olmış idi. Maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye ḳudūm ve esātiẕe-i 'aṣrlarından istifāde-i manṭūḳ u mefhūm

eyleyüp şeyḫü'l-İslām fāżıl-ı meşhūdü'l-enām[1] Minḳārī-zāde Efendi āsitānesine intisāb ile şeref-i mülāzemetlerin[2] iktisāb idüp devr-i medāris ve ʿaḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i meʾmūl iken biñ seksen iki Şaʿbān'ında Ebu'l-fażl Medresesi ḫāricine ʿāric, seksen dört Receb'inde Başmaḳcı-zāde es-Seyyid ʿAlī Efendi yirine Ḥāmid Efendi Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Seksen sekiz Şevvāl'inde ʿİvaż-zāde İsmāʿīl Efendi yirine Süleymān Ṣubaşı Medresesi virilüp ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Begler Ḫˇācesi Aḥmed Efendi yirine Etmekcioġlı Medresesi'ne taḥrīk olındılar. Ṭoḳsan üç Rebīʿü'l-āḫir'inde Şehlā ʿAbdu'r-raḥmān Efendi yirine Caʿfer Aġa Medresesi'ne gelüp ṭoḳsan altı Rebīʿü'l-evvel'inde Ṭrabzonī Ḥasan Efendi yirine Ġażanfer Aġa Medresesi'ne mevṣūl, ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında Ḳāmetī-zāde Şeyḫī Meḥemmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ biriyle nā'ilü'l-meʾmūl oldılar. Ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde selefleri Şeyḫī Efendi **[132[a]]** yirine Murād Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr eyleyüp sene-i mezbūre Ramażān'ında Dāvūd-zāde Meḥemmed Efendi yirine ʿĀ'işe Sulṭān Medresesi iḥsān, yüz Cumāde'l-ūlā'sında Şāmī Ḥüseyn Efendi maḥlūlinden Ḳāsım Paşa Medresesi'ne şāyān olup yüz iki Receb'inde Çivi-zāde ʿAṭā'u'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Ḫāḳāniyye-i Vefā'da basṭ-ı seccāde-i ifāde itdükden ṣoñra yüz dört Şaʿbān'ında Mecdī Meḥemmed Efendi yirine Süleymāniyye Medreseleri'nden biriyle tekmīl-i medāris-i ʿilmiyye itmişler idi. Yüz altı Rebīʿü'l-āḫir'inde Yüsrī Aḥmed Efendi maḥlūlinden Şām-ı dārü's-selām ḳażāsı inʿām olınup yüz yedi Şaʿbān'ında maʿzūl ve yirlerine Ṭabīb Süleymān Efendi mevṣūl oldı. Yüz ṭoḳuz Şevvāl'inde ʿAbdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi üzerinden Balya ḳażāsı arpalıḳ virildi. Yüz on iki Rebīʿü'l-āḫir'inde selef-i sālifleri Mecdī Efendi yirine maḥmiyye-i Edrine ḳażāsı ʿināyet olınup arpalıḳları Emru'llāh Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz on üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Gelibolılı Maḥmūd Efendi üzerinden Bereketli ve Malāṭıyyeli Muṣṭafā Efendi maḥlūlinden Uzuncaova Ḫāṣköyi ḳażāları arpalıġıyla munfaṣıl ve maḳām-ı ḥükūmetlerine Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi Dāmādı es-Seyyid Maḥmūd Efendi vāṣıl oldı. Yüz on beş Rebīʿü'l-āḫir'inde Mekke-i Mükerreme pāyesi żamīmesiyle Edrineli İbrāhīm Efendi maḥlūlinden İbṣala ve selefleri ʿAbdü'r-raḥīm-zāde Efendi üzerinden Ayazmend ḳażālarına tebdīl ve Uzuncaova Ḫāṣköyi ḳażāsıyla Ḳad-

1 meşhūdü'l-enām H: meşhūrü'l-enām R.
2 R 150a.

rī-zāde ʻAbdu'llāh Efendi tebcīl ḳılınup Bereketli ḳażāsı fuḳarā-yı ḳużāta iḥsān olındı. Sene-i mezbūre Cumāde'l-āḫire'sinüñ on dördinci Ḫamīs güni yanıḳara marażına ibtilāsı sebebiyle intiḳāl ve rūḥ-ı revānı aʻlā-yı ʻilliyyīne irtiḥāl eyledi. Maḥlūl olan arpalıḳlarından İbṣala ḳażāsı Tevfīḳī-zāde Meḥemmed Efendi'ye ve Ayazmend ḳażāsı Fetḥiyyeli Emīn Meḥemmed Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı mezbūr "Rodosī Kūsec Ebū Bekr Efendi" dimekle[1] meşhūr, māye-i ʻilmden ḥiṣṣemend, aḳrānı beyninde ser-bülend idi.

Kellā Ḫalīl Efendi

el-Mevlā Ḫalīl bin Aḥmed bin ʻAbdü'l-fettāḥ. Kütāhiyye sancaġına tābiʻ Deñizli ḳaṣabasından bedīdār ve dārü'l-mülk-i Ḳosṭanṭıniyye'de nümāyen-de-i dīdār olup māye-i ʻilme raġbet itmekle Bıçaḳcı Meḥemmed Efendi'den ve Ders-i ʻĀm Ṣāliḥ Efendi'den taḥṣīl-i meleke-i ʻirfān ve aḫẕ-ı fehm ü iẕʻān itdükden ṣoñra Şeyḫü'l-İslām Minḳārī[2]-zāde Efendi'den mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse ʻāzim olup devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl iken biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Rebīʻü'l-evvel'inde Altıbarmaḳ-zāde ʻAbdü'l-bāḳī Efendi yirine Ḥācī İlyās Medresesi ḫāriciyle be-kām, yüz altı Muḥarrem'inde Kātib-zāde Pīrī Meḥemmed Efendi yirlerine Ḫiṣālī Medresesi'ne ḥareketle nā'ilü'l-merām oldılar. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳaʻde'sinde Sarāy Ḫˇācesi Meknī Aḥmed Efendi yirine Bāzirgānbaşı Medresesi virilüp yüz yedi Şevvāl'inde Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi İmāmı Meḥemmed Efendi yirine Nişāncı Paşa-yı ʻAtīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup yüz on bir Cumāde'l-āḫire'sinde Gümrükci Ḫˇācesi Meḥemmed Efendi yirine Küçükçekmece'de vāḳıʻa ʻAbdü's-selām Medresesi inʻām, yüz on iki Ṣafer'inde Kürd Aḥmed Efendi yirine Piyāle Paşa Medresesi ile ikrām olınmışlar idi. Yüz on üç Ṣafer'inde Murād Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ birine iʻtilā, yüz on dört Ṣafer'inde selefleri Murād Efendi yirine Fetḥiyye'de vāḳıʻa Sinān Paşa Medresesi'ne irtiḳā itmişler idi. Yüz on beş Cumāde'l-āḫire'sinüñ on altıncı Sebt güni maraż-ı zaḫīre ibtilāsı sebebiyle intiḳāl ve raḥmet-i **[132b]** Raḥmān'a istiʻcāl eyleyüp Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī civārındaki mezāristānda defn olınup medrese-i maḥlūleleri Yaḥyā Efendi-zāde Feyżu'llāh Efendi ḥażretlerine tevcīh olındı.

1 dimekle H: dinmekle R.
2 R 150b.

Mevlānā-yı mezbūr "Kellā Ḫalīl Efendi" dimekle[1] meşhūr, 'ilmi miyāne, ṭarz u ṭavrı ādemiyāne idi.

Evliyā Efendi-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed Emīn ibnü'l-mevlā Meḥemmed. Ṣudūr-ı devlet-i Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī'den tercemeleri taḥrīr olınan Evliyā Meḥemmed Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ṯānīsi Meḥemmed Efendi'dür. Sinn-i temyīze bāliġ olduḳda iżā'a-i biżā'a-i 'ilm itmeyüp isti'dādı miḳdārı aḫẕ-ı ma'ārif-i lāzıme itdükden ṣoñra 'ulemā-yı 'aṣruñ birinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz on üç Muḥarrem'inde Etmekci-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi maḥlūlinden 'Abdu'llāh Aġa Medresesi ḫāricine 'āric ve beyne'l-aḳrān şeref-i imtiyāz ile mübtehic olmış idi. Yüz on beş Ša'bān'ında intiḳāl idüp medīne-i Üsküdar'da Ḫırmenlik nām maḥalde defn olınup medrese-i maḥlūleleri Zekeriyyā Efendi'ye virildi.

Maḫdūm-ı merḳūm ṭālib-i ma'ārif ü 'ulūm idi.

Aḳ Maḥmūd Efendi[2]

el-Mevlā Maḥmūd bin 'Alī bin Esedu'llāh. Medīne-i Maġnisa'dan 'alem-efrāz-ı ẓuhūr ve Aḳ Maḥmūd Efendi 'unvānıyla meşhūr olmışlar idi. Biñ yigirmi altı Ẕi'l-ḥicce'sinde ḫurşīd-i kevkebe-i ẕāt-ı kerīmleri maṭla'-ı sa'ādet ü iḳbālden lāmi' ü ṣāṭı' olup taḥṣīl-i meleke-i isti'dād ve tekmīl-i biżā'a-i 'ilmiyyeye beẕl-i sa'y ü ictihād itmekle belde-i meẕkūre 'ulemāsından taḥṣīl-i muḳaddimāt-ı fünūn ve iktisāb-ı levāzım-ı mefrūż u mesnūn itdükden ṣoñra menba'-ı zülāl-i 'ilm ü 'irfān olan dārü'l-mülk-i Ḳosṭanṭıniyye'ye ḳudūm ve mihr-i feyż-i Ḫaḳ'dan istifāża-i nūr-ı 'ulūm[3] içün Şeyḫü'l-İslām 'Abdü'r-raḥīm Efendi'den daḫı niçe zamān telemmüẕ ve leẕā'iẕ-i ifādelerinden teleẕẕüẕ idüp bi-ḥasebi'ṭ-ṭarīḳ ḳaṭ'-ı merātib-i ders ü taḥḳīḳ iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ elli ṭoḳuz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Aṭa[n]a'da[4] Ḫıżr Paşa Medrese-

1 dimekle H: dinmekle R.
2 Evvelu müderrisin bi-medreseti Murād Aġa. Fī 8 Ša'bān sene 1064. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]
3 'ulūm H: 'ilm R.
4 Metinde "Aṭala".

si ḫāricine ʿāric, altmış Şaʿbān'ında masḳaṭ-ı re'sleri olan belde-i Maġnisa'da İsḥāḳıyye Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olup altmış dört Şaʿbān'ında ibtidā iḥdāṯ olınan Murād Aġa Medresesi ile kām-revā ve [1] اول مدرس درس بها oldılar. Altmış beş Rebīʿü'l-evvel'inde yirlerinde ḥareket-i miṯliyye iʿtibār olınup altmış yedi Receb'inde Şemsī Paşa[2] Medresesi ile be-kām, altmış sekiz Cumāde'l-āḫire'sinde Ḳaramanī Meḥemmed Efendi yirine Pervīz Efendi Medresesi ile nā'ilü'l-merām olmışlar idi. Altmış ṭoḳuz Muḥarrem'inde ʿAbdü'l-ġaffār Efendi yirine Bālī Efendi Medresesi'ne vülūc, yetmiş Receb'inde Arpacı-zāde ʿAlī Efendi yirine Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi Medresesi'ne ʿurūc itdiler. Yetmiş bir Ṣafer'inde Ḫalīfe-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Edrineḳapusı Mihrümāhı'na pāy-ı himmet ḳoyup yetmiş iki Ṣafer'inde Köprili Meḥemmed Paşa İmāmı Maḥmūd Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Yaḥyā Efendi Medresesi ile ikrām, yetmiş üç Receb'inde Kebīrī-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ birine ḥırām itmişler idi. Yetmiş dört Ẕi'l-ḥicce'sinde Edrineli Aḥmed Efendi yirine Bayram Paşa Medresesi'ne şeref-baḫşā, yetmiş altı Cumāde'l-āḫire'sinde Aḫī-zāde ʿAbdü'l-ḥalīm Efendi yirine Ḳāsım Paşa Medresesi'ne zīnet-efzā olup yetmiş sekiz Ẕi'l-ḳaʿde'sinde Ḳudsī-zāde Teẕkirecisi Meḥemmed Efendi yirine Ḫāḳāniyye-i Vefā'da feyż-baḫş-ı erbāb-ı istifāde, seksen Rebīʿü'l-āḫir'inde Monlā-zāde Ḥasan Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'den birinde tekye-zen-i miḥrāb-ı ifāde oldılar. Seksen bir Ẕi'l-ḥicce'sinde Aʿrec ʿÖmer Efendi yirine Ḥalebü'ş-şehbā ḳażāsı iʿṭā olınup seksen üç **[133[a]]** Rebīʿü'l-evvel'inde maʿzūl ve yirlerine Ḳız[3] ʿAlī Efendi mevṣūl oldı. Seksen yedi Receb'inde Memek-zāde Teẕkirecisi Meḥemmed Efendi yirine maḥrūsa-i Burusa ḳażāsına ḥākim ve revnaḳ-efrūz-ı mecālis ü maḥākim olup seksen sekiz Receb'inde ʿazl ve yirlerine Uzun ʿAlī Efendi vaṣl olındı. Seksen ṭoḳuz Rebīʿü'l-evvel'inde Çömez Aḥmed Efendi üzerinden Kite ḳażāsı arpalıḳ taʿyīn olınup sene-i mezbūre Rebīʿü'l-āḫir'inde Müfettiş İbrāhīm Efendi üzerinden Ayazmend ve Būy-ābād ḳażāları daḫı żamīme-i revātibleri ḳılındı. Ṭoḳsan Cumāde'l-āḫire'sinde Mekke-i Mükerreme pāyesi żamīmesiyle Medīne-i Münevvere ḳażāsın ṭaleb itmeleriyle ṭoḳsan bir Muḥarrem'i ġurresinden żabṭ itmek üzere Ḳızıl Mūsā Efendi

1 "Burada ders okutan ilk müderris."
2 R 151a.
3 Ḳız H: Ḳara R.

yirine ol[1] manṣıb-ı celīl ile tebcīl olınduḳlarında arpalıḳlarından Kite ḳażāsı A'rec-zāde 'Abdu'llāh Efendi'ye ve Ayazmend ḳażāsı Hābīl-zāde 'Ömer Efendi'ye ve Būy-ābād ḳażāsı Üsküdarī Şeyḫ Maḥmūd Efendi kerīme-zādesi es-Seyyid Muṣṭafā Efendi'ye virildi. Sene-i mezbūre Cumāde'l-āḫire'sinde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle 'azl olınup yirleri Bābī Muṣṭafā Efendi'ye virilmiş iken ḳable tekmīli't-tevḳīt māh-ı Ẕi'l-ḥicce'de ḫalefleri 'azm-i 'ālem-i 'uḳbā itmegin ṭoḳsan iki Rebī'ü'l-evvel'inüñ on ikinci güninden żabṭ itmek üzere ḳażā-yı meẕkūr İstanbul pāyesi żamīmesiyle bunlara ibḳā iḳtiżā eyledi. Ṭoḳsan üç Muḥarrem'inde munfaṣıl ve yirlerine Buzaġı Maḥmūd Efendi vāṣıl oldı. Sene-i mezbūre Rebī'ü'l-evvel'inde İmām-zāde Meḥemmed Sa'dī Efendi maḥlūlinden Varna ve İbṣala ve Edincik ḳażāları arpalıḳ ta'yīn olındı. Ṭoḳsan dört Muḥarrem'inde sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretleri yirlerine bi'l-fi'l İstanbul ḳāḍīsi oldılar. Arpalıḳlarından Varna ḳażāsı seleflerine ve İbṣala ve Edincik ḳażāları ḫalefleri Buzaġı Maḥmūd Efendi'ye tevcīh olındı. Sene-i meẕkūre Rebī'ü'l-evvel'inde ma'zūl ve yirlerine Ṣa'bān-zāde Meḥemmed Efendi ḳāḍī-i İstanbul oldı. Bunlara ḫalefleri arpalıḳlarından Tatarbāzārı ḳażāsı tevcīh olındı. Ṭoḳsan beş Muḥarrem'inde Ṭrabzonī İbrāhīm Efendi maḥlūlinden Yanbolı ma'a'n-nevāḥī ḳażāları daḫı żamīme-i revātibleri ḳılındı.[2] Ṭoḳsan sekiz Muḥarrem'inde ber-vech-i mevleviyyet Vardarī Şeyḫ-zāde 'Abdü'l-ġanī Efendi yirine Ġalaṭa ḳażāsı rıżā-dādeleri olup arpalıḳlarından Yanbolı ma'a'n-nevāḥī ḳażāları Kellā Maḥmūd Efendi'ye ve Tatarbāzārı ḳażāsı fuḳarā-yı ḳużāta[3] virildi. Sene-i mezbūre Receb'inde Anaṭolı pāyesiyle tekrīm olındılar. Ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Şeyḫü'l-İslām Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi üzerinden Gümülcine ve Keşān ve Cisr-i Ergene ḳażāları arpalıġıyla mün'azil ve yirlerine Muḥarrem-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi vāṣıl oldı. Yüz Cumāde'l-ūlā'sında Rūmili pāyesi żamīmesiyle ta'ẓīm olınmışlar idi. Yüz üç Ṣa'bān'ında Keşān ve Cisr-i Ergene ve Şāriḥ-i *Mülteḳā* Seyyid Meḥemmed Efendi üzerinden İzniḳ ḳażāları żamīmesiyle Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi yirine ṣāniyen Ġalaṭa ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup Gümülcine ḳażāsı Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi'ye virildi. Yüz dört Rebī'ü'l-evvel'inde selef-i sālifleri Ṣa'bān-zāde Efendi maḥlūlinden bi'l-fi'l Anaṭolı ṣadāre-

1 ol H: o R.
2 ḳılındı R: ḳılınmış idi H.
3 R 151b.

tine ḳıyām itdüklerinde Ġalaṭa ḳażāsı Ḥāmid-zāde 'Abdu'llāh Efendi'ye virilüp İzniḳ ḳażāsı Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi'ye ve Keşān ḳażāsı Bolevī Birāderi 'Alī Efendi'ye tevcīh olındı. Sene-i meẕkūre Şa'bān'ında müteḳā'id ve yirlerine ḫalef-i sālifleri Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi müteṣā'id olup bunlara ḫalefleri üzerinden ṣāniyen Gümülcine ḳażāsı ve Anḳaravī Ya'ḳūb Efendi 'azlinden Üsküdar ḳażāsı ber-vech-i arpalıḳ sezā görilmiş idi. Yüz beş Rebī'ü'l-evvel'inde Gümülcine ḳażāsı İmām-ı Sulṭānī Ḥasan Efendi ḥażretlerine virilüp bunlara selefleri Ḥasan Efendi üzerlerinden Sinob ḳażāsı bedel **[133[b]]** virildi. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde Üsküdar ḳażāsı daḫı 'Arab 'Alī Efendi manṣıbı olan Kütāhiyye ḳażāsına tebdīl ve Üsküdar ḳażāsıyla Beńli Şa'bān Efendi tebcīl ḳılındılar. Yüz altı Ramażān'ında Necīb Meḥemmed Efendi 'azlinden Maġnisa ḳażāsı arpalığı sezā ve Kütāhiyye ḳażāsı Ḳuyumcı-zāde Seyyid İsmā'īl Efendi'ye ve Sinob ḳażāsı Ḳonevī es-Seyyid Aḥmed Efendi'ye ber-vech-i mevleviyyet i'ṭā olındı. Yüz ṭoḳuz Ṣafer'inde Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi üzerinden Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup Maġnisa ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet Muḫtelic 'Ömer Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz on bir Muḥarrem'inde Erżurūmī 'Ömer Efendi maḥlūlinden Toḳat ḳażāsı arpalığıyla ikrām ve Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsı arpalığı Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi ḥażretlerine in'ām olındı. Yüz on dört Şevvāl'inde Toḳat ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet Ḳoca Beg-zāde es-Seyyid Fetḥu'llāh Efendi'ye virilüp sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde bunlara Evliyā Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Ḳayṣeriyye ḳażāsı bedel virildi. Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde selef-i sālifleri Şeyḫü'l-İslām İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretleri üzerlerinden Anḳara ḳażāsı arpalığı iḥsān olınduḳda Ḳayṣeriyye ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet Elmās Paşa İmāmı İsḥāḳ Efendi'ye şāyān görilmiş idi. Bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām u leyāl iken sene-i meẕkūre Ramażān'ınuń yedinci Ṣülāṣā gicesi dār-ı fenādan rıḥlet ve 'īdgāh-ı ervāḥa müsāra'at itdüklerinde Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī civārında defn olındılar. Maḥlūl olan arpalıḳları Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi'ye tevcīh olındı.

Ol monlā-yı nāmdār ferīde-i ṣadef-i rūzgār, feżā'il-i 'ilmiyye ile meẕkūr, ibtidā-yı ḥālinden ṣalāḥ u diyānetle meşhūr, 'iffet ü nezāhetde bī-bedel, 'ilm ü 'amelde ḍarbü'l-meṡel, mā-lā-ya'nīden mu'riż, zühd ü 'ibādete mütemaḫḫiż, saḫī vü kerīm, müşfiḳ u raḥīm, nīk-nefs ü ṣāfī-fu'ād, pīr-i nūrānī-i ḳavī-i'tiḳād, ṣīt-ı iştihārı ṭanīn-endāz-ı mesāmi'-i ekvān, 'ulemā miyānında 'aẓīmü'l-ḳadr-ı

ʿālī-şān olup zamānlarında niçe ṭalebenüñ üstādı ve muʿallim-i rāh-ı reşādı olmışlar idi. Sinn-i şerīfleri ʿıḳd-ı tāsiʿa bāliġ olmış pīr-i mübārek idi. Naḳībü'l-eşrāf Esʿad-zāde[1] es-Seyyid Meḥemmed Saʿīd Efendi'nüñ hemşīrelerin tezevvüc itmişler idi.

Seyrek-zāde es-Seyyid ʿAbdu'r-raḥmān Efendi eş-Şehīr bi-Ḫışm Efendi

el-Mevlā es-Seyyid ʿAbdu'r-raḥmān ibnü's-Seyyid Meḥemmed. Ṣudūr-ı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābiʿ'den tercemeleri *Cild-i Evvel*'de merḳūm Naḳībü'l-eşrāf Seyrek-zāde es-Seyyid ʿAbdu'r-raḥmān Efendi merḥūmuñ ʿammileri es-Seyyid Meḥemmed Efendi'nüñ ferzend-i ḫıredmendi ve maḫdūm-ı ercmendi es-Seyyid ʿAbdu'r-raḥmān Efendi'dür. Baʿde taḥṣīli'l-istiʿdād esātiẕe-i ʿaṣrından taḥṣīl-i ser-māye-i ʿulūm ve ʿalā-ḳadri'l-biżāʿa iẕʿān-ı manṭūḳ u mefhūm eyleyüp biñ seksen dört Ẕi'l-ḳaʿde'sinde Şeyḫü'l-İslām ʿAlī Efendi'nüñ ṣadr-ı fetvāya teşrīflerinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse ʿāzim olup devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan altı Rebīʿü'l-evvel'inde Ṭabīb Ḥasan Efendi yirine Buḫāriyye Medresesi iḥsān, ṭoḳsan ṭoḳuz Şaʿbān'ında Ṣunʿu'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Miʿmār Sinān Medresesi'ne şāyān olmışlar[2] idi. Yüz bir Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḳırımī ʿAbdu'llāh Efendi yirine Bālī Efendi Medresesi'ne vālī, yüz beş Ṣafer'inde Dendānī-zāde ʿAbdu'llāh Efendi yirine[3] Ḥāfiẓ Paşa Medresesi ile cevher-i ḳadr ü menziletleri mütelālī oldı. Yüz yedi Ẕi'l-ḳaʿde'sinde yirlerinde mūṣıla-i Ṣaḥn iʿtibār olınup yüz ṭoḳuz Şevvāl'inde ʿAcem-zāde Ḫˇācesi Muṣṭafā Efendi yirine İbrāhīm Paşa-yı **[134ᵃ]** Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr, yüz on bir Şaʿbān'ında Ḥekīmbaşı-zāde ʿÖmer Efendi maḥlūlinden Ṣaḥn-ı Ṯemāniye'den birine mürūr eyleyüp yüz on iki Ẕi'l-ḥicce'sinde Melek İbrāhīm Efendi yirine Ḫadīce Sulṭān dārü'l-ifādesinde miḥrāb-nişīn-i taḥḳīḳ u īḳān, yüz on beş Rebīʿü'l-āḫir'inde Devletī Aḥmed Efendi yirine Şāh Sulṭān Medresesi ile taḥṣīl-i ʿizz ü şān itmişler idi. Sene-i meẕkūre Ramażān-ı şerīfinüñ yedinci Ṯülāṯā gicesi ḫāneleri maġselinde iġtisāl murād iderken maraż-ı ḳadīmleri rebve didükleri derd-i ṣadr ḥareket idüp ol gice intiḳāl-i dār-ı āḫiret itmeleriyle irtesi sābıḳu't-terceme Aḳ Maḥmūd Efendi merḥūm ile Ebu'l-fetḥ Sulṭān

1 R 152a.
2 olmışlar H: görilmişler R.
3 Bālī Efendi Medresesi'ne vālī, yüz beş Ṣafer'inde Dendānī-zāde ʿAbdu'llāh Efendi yirine H: -R.

Meḥemmed Ḫān Cāmi'-i Şerīfi muṣallāsında cem' olup ṣalātı edāsından ṣoñra Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında 'ammileri es-Seyyid Yūnus Efendi ve vālidleri es-Seyyid Meḥemmed Efendi cenbinde defn olındılar. Medrese-i maḥlūleleri İsḥāḳ-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi'ye virildi.

Merḥūm-ı merḳūm "Seyrek-zāde Efendi Ḫışmı" dimekle[1] ma'lūm, fünūn-ı lāzımede müşārik-i emṡāl, ders ü devre şedīdü'l-iştiġāl, cerī vü cesūr, 'afīf ü ġayūr, ṭarīḳ-ı 'ilme dāḫil olmaġın meşāġil-i 'ilmiyyeye mā'il idi.

Şa'bān-zāde Ketḫudāsı Aḥmed Efendi[2]

el-Mevlā Aḥmed bin[3] Maḥmūd. Bosna eyāletinde Aḳḥiṣār ḳażāsından ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr idüp dārü'l-mülk-i İstanbul'a dāḫil ve ṣudūr-ı devlet-i Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṡānī'den tercemesi *Cild-i Evvel*'de[4] sebḳ iden Şa'bān-zāde Meḥemmed Efendi'ye intisāb ile ketḫudālıḳları ḥıdmetine vāṣıl ve biñ ṭoḳsan bir Cumāde'l-ūlā'sında Mekke-i Mükerreme teşrīflerinden şeref-i mülāzemete nā'il olmışlar idi. Ḳaṭ'-ı merāḥil-i ṭarīḳ iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Ẕi'l-ḳa'de'sinde ibtidā iḥdāṡ olınan Şefī'ī 'Alī Aġa Medresesi ḫāriciyle kām-revā ve [5] اول مدرس درس بها oldılar. Yüz altı Muḥarrem'inde Fındıḳ Meḥemmed Efendi yirine Cānbāziyye Medresesi virilüp yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde Resūl Efendi Mülāzımı Maḥmūd Efendi yirine Ṡāniye-i Mesīḥ Paşa Medresesi sezā, yüz on dört Cumāde'l-ūlā'sında Ḳonevī 'Alī Efendi yirine Etmekci-zāde Aḥmed Paşa Medresesi'ne irtiḳā eyleyüp yüz on beş Receb'inde Maġnisalı 'Abdu'llāh Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan Bosna ḳażāsı[6] i'ṭā olınmış iken sene-i meẕkūre Ramażān-ı şerīfinüñ ṭoḳuzıncı Ḫamīs güni dār-ı fenādan intiḳāl ve 'ālem-i 'uḳbāya irtiḥāl itmegin manṣıb-ı maḥlūle Bosnevī İbrāhīm Efendi mevṣūl oldı.

Mevlānā-yı mezbūr ma'ārif ile meşhūr, māye-i 'ilmden ḥiṣṣemend, aḳrānı beyninde ser-bülend idi.

---

1 dimekle H: dinmekle R.
2 Evvelu müderrisin bi-medreseti Şefī'ī 'Alī Aġa. Fī 10 Ẕi'l-ḳa'de sene 1099. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]
3 bin H: ibn R.
4 *Cild-i Evvel*'de R: -H.
5 "Burada ders okutan ilk müderris."
6 R 152b.

Ḳırımī ʻAbdü'n-nāfiʻ Efendi

el-Mevlā ʻAbdü'n-nāfiʻ ibn ʻAbdü'l-velī. Ḳırımī'dür. Taḥṣīl-i ser-māye-i ʻulūma raġbet idüp dārü'n-naṣr ve'l-meymene maḥrūsa-i Edrine'de rikāb-ı hümāyūna ʻazīmet itmekle ḫān ḥażretleri şefāʻatiyle şeyḫü'l-İslām-ı vaḳt Ebū Saʻīd-zāde Feyżu'llāh Efendi sefer teşrīfinden mülāzemet ʻināyet buyurmışlar idi. Devr-i medāris-i muʻtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz on iki Cumāde'l-ūlā'sında Ders-i ʻĀm Muṣṭafā Efendi yirine Dersiyye-i Meḥemmed Aġa Medresesi ḫāricine ʻāric ve beyne'l-aḳrān şeref-i imtiyāz ile mübtehic olmış idi. Yüz on beş Ramażān-ı şerīfinüñ yigirminci İṯneyn güni cānib-i āḫirete intiḳāl ve ʻālem-i ervāḥa istiʻcāl eyleyüp Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Tekyesi civārında defn olındılar. Medrese-i maḥlūleleri Şerʻiyyātī ʻAbdu'llāh Efendi'ye virildi.

Mevlānā-yı merḳūm ṭālib-i maʻārif ü ʻulūm, evżāʻ u eṭvārı maʻḳūl, kesb-i kemāle meşġūl idi.

Yeñişehrli Şeyḫī Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Şeyḫī Muṣṭafā. Bilād-ı Rūm-ı cennet-rüsūmdan Yeñişehr ḳurbinde Çatalca ḳażāsından **[134[b]]** neş'et, baʻdehu şehr-i meẕkūra rıḥlet idüp ʻulemāyı ʻaṣrından taḥṣīl-i muḳaddimāt-ı ʻilm ü maʻrifet ve Dārü's-salṭanati'l-ʻaliyye Ḳosṭanṭıniyyetü'l-maḥmiyyeye ʻazīmet eyleyüp tekmīl-i baḳıyye-i fehm ü iẕʻān içün ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳ-ı ʻilmīye ʻāzim ve Şeyḫü'l-İslām ʻAlī Efendi merḥūmuñ Sulṭān Bāyezīd Medreseleri iʻādelerinden mülāzım olup devr-i menāzil-i ṭarīḳ ve seyr-i merāḥil-i ders ü taḥḳīḳ iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl iken biñ yüz bir Şaʻbān'ında Aḥmed Efendi yirine Ṣāmine-i[1] Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi ḫāricine ʻāric, yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Çıracı-zāde Ḥasan Efendi yirine Buḫāriyye Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Yüz sekiz Rebīʻü'l-āḫir'inde Beñli ʻAbdu'r-raḥmān Efendi yirine Ḫurremiyye Medresesi virilüp yüz on bir Cumāde'l-āḫire'sinde Ṭāhir Meḥemmed Efendi yirine Behrāmiyye Medresesi'ne gelüp yüz on beş Rebīʻü'l-āḫir'inde Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid ʻOṯmān Efendi yirlerine Sekbān ʻAlī Medresesi'ne īṣāl olınmışlar idi. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inüñ ikinci Cumʻa gicesi ders ü devri

1 Ṣāmine-i R: Ṣāniye-i H.

tamām ve 'īdgāh-ı ervāḥa ḫırām itdüklerinde medrese-i maḥlūleleri Ḥamza Efendi'ye in'ām olındı.

Mevlānā-yı mezbūr "Şeyḫī Efendi" dimekle[1] meşhūr, ḫoş-ṣoḥbet, cālib-i üns ü ülfet idi.

Saṭḥī Şeyḫ Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā eş-Şeyḫ Muṣṭafā. Belde-i Erzenü'r-rūm'dan bedīdār ve "Saṭḥī Şeyḫ Muṣṭafā Efendi" dimekle[2] şöhret-şi'ār olup dārü'l-mülk-i İstanbul'a 'āzim ve Ḫˇāce es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi āsitānesine intisāb ile cenāblarından mülāzım olup 'alā-ḥasebi'l-'āde ṭayy-ı merāḥil-i ifāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan sekiz Cumāde'l-ūlā'sında Emīn Sinān Medresesi iḥsān olınup yüz on bir Şevvāl'inde Şeyḫ-zāde Fetḥu'llāh Efendi maḥlūlinden Bālī Paşa Medresesi sezā görilmiş idi. Yüz on dört Rebī'ü'l-evvel'inde Ḳırımī[3] Aḥmed Efendi yirine Defterdār İbrāhīm Medresesi ile tekrīm olınup yüz on beş Cumāde'l-āḫire'sinde La'lī Muṣṭafā Efendi yirine Ḳara Çelebi-zāde Meḥemmed[4] Efendi Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Mezbūr Sulṭān Aḥmed Ḫān Medresesi'nde sākin olmaġın sene-i meẕkūre Şevvāl'inde Ayaṣofıyya Ḥammāmı'nda na'leynden düşüp mecrūḥ olmaḳ sebebiyle intiḳāl ve 'īdgāh-ı ervāḥa isti'cāl eyleyüp medrese-i maḥlūleleri Mādiḥ Muṣṭafā Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm dā'ire-nişīn-i erbāb-ı 'ulūm, pīr-i mu'ammer, ṣalāḥ-ı ḥālle muḫammer idi.

Şeyḫü'l-İslām Yek-çeşm Ḥüseyn Efendi

el-Mevlā Ḥüseyn bin Aḥmed. Diyār-ı Ḥamīd'den bedīd ve 'ulemā-yı 'aṣrından taḥṣīl-i dāniş ü dīd eyledükden[5] ṣoñra dārü'l-mülk-i Ḳosṭanṭıniyye'ye duḫūl ve devr-i mecālis-i 'ulemā-yı fuḥūl iderek Şeyḫü'l-İslām fāżıl-ı meşhū-

1 dimekle H: dinmekle R.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 Ḳırımī R: Ḳızıl H.
4 R 153a.
5 eyledükden H: itdükden R.

dü'l-enām[1] Minḳārī-zāde Efendi āsitānesine intisāb ile şeref-i mülāzemetlerin[2] iktisāb eyleyüp ba'ż-ı medāris ile nā'il-i me'mūl ve ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ ṭoḳsan iki Receb'inde 'Aṭā'u'llāh Efendi Birāderi 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Ḫalīl Paşa Medresesi i'ṭā olınup ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde Celeb Ḥüseyn Efendi yirine Kepenekci Sinān Medresesi virilüp yüz Ṣafer'inde Müstaḳīm Meḥemmed Efendi yirine Ḥācī Ḥasan-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde oldılar. Yüz bir Rebī'ü'l-evvel'inde Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Ġażanfer Aġa Medresesi'ne mevṣūl, sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında Sirkeci-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ biriyle nā'ilü'l-me'mūl olmışlar idi. **[135[a]]** Sene-i mezbūre Şevvāl'inde Ṣadr-ı A'ẓam Köprili-zāde Muṣṭafā Paşa'ya maḳrūn ve ordu-yı hümāyūn ḳażāsıyla memnūn ḳılınup Gümüşayaḳ-zāde Meḥemmed Efendi manṣıbı olan Menemen ma'a Foçalar ḳażāları arpalıḳ ta'yīn olındı. 'Asākir-i nuṣret-me'āṣir ile sefer-i ẓafer-reh-ber-i Niş ve Belġrad'a yek-rān-ı 'azīmet olup ḳuvvet ü ḳudret-i ilāhiyye ile Ḳal'a-i Niş ve Belġrad'uñ fetḥ ü tesḫīri müyesser olduḳdan ṣoñra yüz iki Rebī'ü'l-evvel'inde maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye 'avdet eyleyüp sene-i mezbūre Şevvāl'inde Seyyid Ya'ḳūb Efendi yirine Yeñişehr ḳażāsı 'ināyet olınup arpalıḳları 'Abdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi'ye virildi. Yüz üç Ẕi'l-ḳa'de'sinde ma'zūl ve yirlerine Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz sekiz Ramażān'ında Edrine pāyesi żamīmesiyle Ṭabīb Süleymān Efendi yirine Şām-ı dārü's-selām ḳażāsıyla ikrām olınup yüz on Muḥarrem'inde 'azl ve yirlerine Çivi-zāde 'Aṭā'u'llāh Efendi ḥażretleri vaṣl olındılar.[3] Sene-i mezbūre Receb'inde Bafra ḳażāsı żamīmesiyle Ḫaṭṭāṭ 'Oṯmān Efendi maḥlūlinden Yalaḳ-ābād ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup yüz on iki Cumāde'l-ūlā'sında Yalaḳ-ābād ḳażāsı Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi'ye virilüp bunlara Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi üzerinden Bafra ḳażāsı bedel virildi. Yüz on dört Ṣa'bān'ında Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretleri yirlerine bi'l-fi'l Edrine ḳażāsıyla tekrīm olınduḳlarında arpalıḳları İmām-ı Sulṭānī Maḥmūd Efendi'nüñ żamīme-i revātibleri ḳılındı. Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inüñ ikinci Erba'ā güni Edrine Vaḳ'ası sebebiyle Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid Muṣṭafā Efendi yirine berāy-ı maṣlaḥat Anaṭolı ṣadāretiyle ta'ẓīm olınup Edrine ḳażāsıyla cem' it-

1 meşhūdü'l-enām H: meşhūrü'l-enām R.
2 mülāzemetlerin H: mülāzemet R.
3 olındılar H: olındı R.

mişler idi.[1] Māh-ı mezbūruñ yedinci İṣneyn güni yine berāy-ı maṣlaḥat es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi yirine Ḥafṣa menzilinde meşīḫat-i İslāmiyye'ye naḳl olınduḳlarında[2] ṣadāret-i Anaṭolı Ḳavuḳcı-zāde 'Abdu'llāh Efendi'ye ve Edrine ḳażāsı Beñli Şa'bān Efendi'ye iḥsān olındı. İrtesi Ṯülāṯā güni 'azlden mā'adā maḥrūsa-i Edrine'de çāvuşlar kātibi Muṣṭafā Efendi menzilinde ḳayd u bend ile ḥabs olınup māh-ı merḳūmuñ on birinci Cum'a güni cezīre-i Ḳıbrıs'a nefy ü iclā ve ṣadr-ı fetvā ṯāniyen İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretlerine sezā görildi. Bu ḥāl üzere cezīre-i meẕkūrede[3] ḳarār üzere iken sene-i merḳūme[4] Şevvāl'inde rūḥ-ı revānı 'ālem-i ervāḥa firār eyleyüp ol maḥalde Ayaṣofıyya Cāmi'-i Şerīfi sāḥasında defn olındı.

Mevlānā-yı mezbūr aḫlāḳ-ı ḥamīde ile meẕkūr, nīk-nefs ü ṣāfī-fu'ād, mü'min-i pāk-i'tiḳād idi.

'İvaż-zāde İsmā'īl Efendi

el-Mevlā İsmā'īl ibnü'ş-Şeyḫ 'İvaż. Vālid-i mācidleri Ṣovuḳḳapu ḳurbinde Pīrī Paşa Cāmi'-i Şerīfi'nde vā'iẓ ü nāṣiḥ olan "Mütevellī 'İvaż Efendi" dimekle şehīr olmaġın 'İvaż-zāde İsmā'īl Efendi 'unvānıyla ma'lūm-ı ṣaġīr ü kebīr olmış idi. Vālidi ḥayātında Şeyḫü'l-İslām 'Abdü'r-raḥīm Efendi'den mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup ḳaṭ'-ı merāḥil ve seyr-i menāzil iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan ṣoñra biñ yetmiş beş Ṣafer'inde Ḳırımī Aḥmed Efendi yirine Südlice'de Maḥmūd Aġa Medresesi ḫāriciyle be-kām, seksen bir Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḳarabāġī Yūsuf Efendi yirine Merdümiyye Medresesi'ne ḥareketle nā'ilü'l-merām olmış idi. Seksen altı Şa'bān'ında Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi yirine Süleymān Ṣubaşı Medresesi virilüp seksen sekiz Şevvāl'inde Ṭabīb Seyyid Ḫalīl Efendi yirine Etmekcioġlı Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar **[135[b]]** idi. Ṭoḳsan Cumāde'l-āḫire'sinde Çivi-zāde 'Aṭā'u'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Ḫ̆āce Ḫayrü'd-dīn Medresesi'ne gelüp ṭoḳsan sekiz Şevvāl'inde Ṣarı Aḥmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'den birine vāṣıl, ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Muṣāḥib Paşa İmāmı İbrāhīm Efendi yirine Meḥemmed Aġa Medresesi'ne nā'il oldılar. Yüz Rebī'ü'l-evvel'inde Ḥācī Yūsuf-zāde 'Abdu'llāh

1 R 153b.
2 olınduḳlarında H: olınduḳdan ṣoñra R.
3 meẕkūrede H: mezbūrede R.
4 merḳūme H: mezbūre R.

Efendi yirine ʻAlī Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr eyleyüp yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Emīn Meḥemmed Efendi yirine ʻĀ'işe Sulṭān Medresesi iḥsān, yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında Dāmād Efendi-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri yirlerine Zāl Paşa Medresesi'ne şāyān görilmiş idi. Yüz on bir Cumāde'l-āḫire'sinde Edrineli Ebū Bekr Efendi üzerinden Çirmen ḳażāsı maʻīşetiyle teḳāʻüd iḫtiyār eyleyüp medreseleri Ḥüseyn Efendi-zāde Muṣṭafā Efendi'ye tevcīh olındı. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken eyleyüp biñ yüz on beş Ẕi'l-ḳaʻde'sinüñ sekizinci güni irtiḥāl ve ʻālem-i ʻuḳbāya intiḳāl eyleyüp Ḳoca Muṣṭafā Paşa Cāmiʻ-i Şerīfi bāġçesi mezāristānında defn olındı. Maḥlūl olan Çirmen ḳażāsı ber-vech-i arpalıḳ Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi'ye virildi.

Merḥūm-ı merḳūm dāḫil-i ʻidād-ı erbāb-ı rüsūm, ṣāfī-fu'ād, mü'min-i pāk-iʻtiḳād idi.

Bustāncıbaşı Emīri Seyyid Süleymān Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Süleymān ibnü's-Seyyid ʻAlī. Vilāyet-i Ḳasṭamonı'dan bedīdār ve sikke-i erbāb-ı istiʻdād ile ḳarīn-i iʻtibār olup dārü'l-mülk-i İstanbul'a ʻāzim ve Ḫaṭṭāṭ ʻÖmer Efendi'nüñ mūṣıla-i Süleymāniyye iʻādesinden mülāzım olmış idi. Devr-i medāris-i muʻtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl iken biñ seksen dört Şevvāl'inde Ḥüseyn Efendi-zāde Maḥmūd Efendi maḥlūlinden Çobān Çāvuş Medresesi'ne ḫāric ile ʻāric, ṭoḳsan Şaʻbān'ında Şehlā ʻAbdu'r-raḥmān Efendi yirine Defterdār İbrāhīm Medresesi'ne ḥareketle mübtehic oldı. Ṭoḳsan üç Rebīʻü'l-āḫir'inde[1] ʻAbdü'l-ḳādir Efendi yirine Caʻfer Paşa Medresesi sezā görilüp[2] ṭoḳsan beş Cumāde'l-āḫire'sinde Gümrükci Maḥmūd Aġa Ḫˇācesi Meḥemmed Efendi yirine Etmekcioġlı Medresesi'ne gelmişler idi. Ṭoḳsan altı Rebīʻü'l-evvel'inde Rodosī Ebū Bekr Efendi yirine Caʻfer Aġa Medresesi virilüp ṭoḳsan yedi Ẕi'l-ḥicce'sinde Çāvuş-zāde Ḥüseyn Efendi yirine Efḍal-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde olup ṭoḳsan ṭoḳuz Şaʻbān'ında Ḳarabāġī Yūsuf Efendi yirine Siyāvuş Paşa Sulṭānı Medresesi erzānī görilmiş idi. Yüz Rebīʻü'l-evvel'inde Malāṭıyyeli Muṣṭafā Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ birine iʻtilā, yüz bir Rebīʻü'l-evvel'inde Sirkeci-zāde ʻAbdu'llāh Efendi yirine Pīrī Paşa Medresesi'ne irtiḳā eyleyüp yüz iki Receb'inde Ṭrabzonī Ḥasan Efen-

1 R 154a.
2 görilüp H: görilmiş idi R.

di yirine Sinān Paşa Dārü'l-ḥadīṣi i'ṭā olınmış idi. Yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde selef-i sālifi Yūsuf Efendi yirine Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsına manṣūb ḳılınup yüz beş Rebī'ü'l-āḫir'inde 'azl olınduḳlarında yirleri Vardarī Şeyḫ-zāde 'Abdü'l-ġanī Efendi'ye arpalıḳ virildi. Yüz ṭoḳuz Şevvāl'inde Medīne-i Münevvere pāyesi żamīmesiyle Muḳīm-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Filibe ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup yüz on Ẕi'l-ḥicce'sinde ma'zūl ve yirlerine Beñli Ṣa'bān Efendi mevṣūl oldı. Yüz on beş Muḥarrem'inde Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi İmāmı Meḥemmed Efendi yirine bi'l-fi'l Medīne-i Münevvere ḳażāsıyla ikrām olınmışlar idi. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde ḥicce-i 'ömri tamām ve 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām eyleyüp yirlerine Çuḳacı-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi ḳıyām eyledi.

Mevlānā-yı mezbūr ser-bustāniyāna intisābıyla ṭarīḳa dāḫil olmaġın "Bustāncıbaşı Emīrī" dimekle[1] meşhūr, 'ilmi miyāne, ṭarz u ṭavrı ādemiyāne idi.

Ṭop-ḫāneli Kerīm-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi

el-Mevlā eş-Şeyḫ Meḥemmed bin 'Abdü'l-kerīm. Civār-ı **[136[a]]** salṭanat-ı 'aliyyede Ṭop-ḫāne ḳaṣabası ḳurbinde Fındıḳlı nām ḳaryeden ẓuhūr ve "Ṭop-ḫāneli 'Abdü'l-kerīm-zāde Meḥemmed Efendi" dimekle[2] meşhūr olup taḥṣīl-i biżā'a-i 'ilmiyye ve tekmīl-i ādāb-ı resmiyye eyledükden ṣoñra 'ulemānuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve rāh-ı tedrīse 'azīmet eyleyüp ḳaṭ'-ı merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ seksen dört Receb'inde Yek-çeşm Aḥmed Efendi yirine Ca'fer Aġa Dārü'l-ḥadīṣi sezā görilüp ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında 'Abdü'l-kerīm-zāde Meḥemmed Refdī Efendi yirine Merdümiyye Medresesi ile be-kām, yüz Şevvāl'inde yirlerinde dāḫil i'tibārıyla nā'ilü'l-merām olmışlar idi. Yüz altı Muḥarrem'inde A'rec-zāde 'Abdu'llāh Efendi arpalıġı olan Ḳonya ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet iḥsān olınup sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde 'azl ve yirlerine 'Abdü'l-mecīd-zāde es-Seyyid[3] Aḥmed Efendi vaṣl olındı. Yüz on Ramażān'ında sābıḳā Müneccimbaşı 'Arab-zāde Meḥemmed Efendi yirine Kütāhiyye ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup yüz on iki Muḥarrem'inde mün'azil ve yirlerine ḫalef-

1 dimekle H: dinmekle R.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 es-Seyyid R: eSeyyid H.

leri 'Abdü'l-mecīd-zāde Efendi vāṣıl oldı. Yüz on beş Cumāde'l-ūlā'sında İzmirī Muṣṭafā Efendi yirine Lefḳoşa ḳażāsı 'ināyet olınup yüz on altı Muḥarrem'inde ḳāżī iken dā'in-i ecel müteḳāżī ve ḳażā-yı deyn-i vācibü'l-edā-yı cāna rāżī olduḳda yirlerine Anṭāḳī Mülāzımı Ḫalīl Efendi ḳāḍī oldı.

Mevlānā-yı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı rüsūm, ḥoş-ṣoḥbet, ṭāriḥ-i külfet idi.

Ṭavīl 'Īsā Efendi

el-Mevlā 'Īsā bin Aḥmed. Vilāyet-i Ḥamīd'den 'azm-i dārü'l-mülk-i Rūm ve ḫıdmet-i 'ulemā-yı ḳurūm idüp ṭarīḳ-ı sa'ādet-refīḳ-ı 'ilmīye 'azīmet ve Kilisī Muṣṭafā Efendi'nüñ Ṣaḥn Medresesi i'ādesinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve pāye-i erba'īne dek himmet iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ seksen beş Ramażān'ında Ḳuyumcı-zāde Meḥemmed Efendi[1] yirine Anbār Ġāzī Medresesi ḫāricine 'āric, ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Emru'llāh Efendi yirine Ṣāniye-i[2] İbrāhīm Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Ṭoḳsan beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Çatalcalı Ḥasan Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Ḥüseyn Efendi Medresesi ile ikrām olınup ṭoḳsan yedi Receb'inde Çeşmī-zāde Tābi'i Ḥasan Efendi yirine Emre Ḫˇāce Medresesi virilüp ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Tefsīrī-zāde 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi yirine Beşiktaş'da vāḳı'a Sinān Paşa Medresesi'ne irtiḳā, yüz iki Receb'inde Müstaḳīm Meḥemmed Efendi yirine medāris-i Ṣemāniyye'den birine i'tilā itmişler idi. Yüz üç Cumāde'l-ūlā'sında Celeb Ḥüseyn Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Mu'īd Aḥmed Efendi Medresesi in'ām olınup yüz beş Ṣafer'inde selef-i sālifleri Tefsīrī-zāde Efendi yirine Ḳara Muṣṭafā Paşa Medresesi ile tekrīm, yüz yedi Rebī'ü'l-evvel'inde Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Üsküdar'da vāḳı'a Vālide Sulṭān Medresesi ile ta'ẓīm olındılar. Yüz on Muḥarrem'inde Ṭosyevī Muṣṭafā Efendi ḥażretleri yirlerine Baġdād-ı bihişt-ābād ḳażāsıyla nā'il-i murād[3] olup yüz on iki Cumāde'l-ūlā'sında ma'zūl ve yirlerine 'Uşşāḳī-zāde 'Oṣmān Efendi mevṣūl oldı. Ba'de'l-ḳufūl maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye vuṣūl bulduḳdan ṣoñra biñ yüz on altı Muḥarrem'inüñ yigirmi ikinci İṣneyn güni 'āzim-i dārü's-selām ve cennāt-ı firdevsi maḳām eyledi.

1 R 154b.
2 Ṣāniye-i H: -R.
3 murād H: merām R.

Mevlānā-yı mezbūr bālā-ḳadd olmaġın "Ṭavīl 'Īsā Efendi" dimekle[1] meşhūr, ḥiṣṣedār-ı ma'ārif ü 'ulūm, dāḫil-i erbāb-ı rüsūm idi.

Sarāy Ḫˇācesi Celeb Receb Efendi

el-Mevlā Receb bin Ramażān. Bolevī'dür. Ḥarem-i ḫāṣṣ-ı sulṭānīde kīlāroṭasına duḫūl ile ḥalḳa-i erbāb-ı isti'dāda vuṣūl bulup yigirmi beş sene miḳdārı ġarā'ib-i reġā'ib-i 'ulūma ṭālib ve şu'le-i şevḳ u ġarām ile **[136b]** dil-i rūşeni mānend-i ḳandīl-i leyle-i Reġā'ib olup taḥṣīl-i ma'ārif ü 'ulūm ve tekmīl-i levāzım-ı manṭūḳ u mefhūm itdükden ṣoñra biñ seksen üç Muḥarrem'inde Anḳaravī Meḥemmed Efendi'nüñ ṣadr-ı Anaṭolı'ya teşrīflerinden mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'āzim olmış idi. Aḫz-ı medāris ve 'aḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan sekiz Rebī'ü'l-āḫir'inde Minḳārī-zāde Efendi Tābi'i 'Ömer Efendi yirine Eyyühüm Medresesi ḫāriciyle be-kām, yüz Ṣafer'inde Uzun Süleymān Efendi yirine Pervīz Efendi Medresesi'ne ḥareketle nā'ilü'l-merām olmışlar idi. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında Altıbarmaḳ-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Monlā Ḳırımī Medresesi virilüp yüz altı Ṣafer'inde es-Seyyid Ḫalīl-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirlerine 'Abdu'r-raḥmān Paşa Medresesi'ne şeref-baḫşā olup yüz sekiz Cumāde'l-āḫire'sinde Māhir 'Abdu'llāh Efendi yirine Mollā Gürānī Medresesi erzānī görilüp yüz on iki Ṣa'bān'ında Silistreli Meḥemmed Efendi yirine Rūm Meḥemmed Paşa Medresesi'ne revnaḳ-efzā oldılar. Yüz on dört Ṣafer'inde Kellā Ḫalīl Efendi yirine medāris-i Ṣemāniyye'den biriyle ikrām, yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Siyāhī Meḥemmed Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Mu'īd Aḥmed Efendi Medresesi in'ām olınmış idi. Yüz on altı Muḥarrem'inüñ yigirmi üçinci Ṣülāṣā güni intiḳāl ve 'ālem-i 'uḳbāya irtiḥāl eyledi. Medrese-i maḥlūleleri Gümrükci Ḥüseyn Paşa Ḫˇācesi Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr "Celeb Receb Efendi" dimekle[2] meşhūr, fażīlet-i 'ilmiyye ile ma'lūm, dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı fühūm, 'ālim ü 'āmil, ṣalāḥ u taḳvāda ser-bülend-i emāṣil idi.

1 dimekle H: dinmekle R.
2 dimekle H: dinmekle R.

Ṭavuḳcı Paşa İmāmı ʻAlī Efendi

el-Mevlā ʻAlī bin Muṣṭafā bin Aḥmed. Vilāyet-i Rūm-ı cennet-rüsūmda Yeñibāzār nām ḳaṣabadan bedīdār ve evā'il-i ḥāllerinde vüzerādan Ṭavuḳcı Muṣṭafā Paşa'ya imām olmaġın "Ṭavuḳcı Paşa İmāmı" dimekle[1] şöhret-şiʻār olmışlar[2] idi. Ṣadr-ı ʻālī-ḳadr Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi'nüñ ṣadr-ı Rūm'a defʻa-i ṯāniyeleri teşrīflerinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse ʻāzim olup merāsim-i muʻtādeye mübādere iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı maʻzūl iken biñ yetmiş altı[3] Ẕi'l-ḳaʻde'sinde Erżurūmī Meḥemmed Efendi yirine Pirinçci Sinān Medresesi iḥsān olınup yetmiş ṭoḳuz Rebīʻü'l-evvel'inde Beg-zāde Meḥemmed Efendi yirine Papasoġlı Medresesi'ne taḥrīk olındılar. Seksen bir Ẕi'l-ḥicce'sinde ʻAdilcevāzī ʻÖmer Efendi yirine Ḫāṣoṭabaşı Medresesi virilüp seksen üç Şaʻbān'ında Edincikli Meḥemmed Efendi yirine Ṭopḳapusı dāḫilinde Aḥmed Paşa Medresesi'ne gelüp seksen beş Ramażān'ında Erzincānī Seyyid ʻAlī Efendi yirine Meḥemmed Aġa Medresesi'ne mevṣūl, seksen yedi Receb'inde Fenārī-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'den biriyle nā'il-i me'mūl oldılar. Seksen sekiz Şaʻbān'ında Zekī Aḥmed Efendi yirine[4] ʻĀ'işe Sulṭān Medresesi'ne şāyān, ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Caʻfer-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine Gevher Ḫān Sulṭān Medresesi ile taḥṣīl-i ʻizz ü şān itmişler idi. Sene-i meẕkūre[5] Cumāde'l-āḫire'sinde Mekkī Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Ayaṣofıyya-i Kebīr Medresesi ile tevḳīr olınup ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Muḥarrem-zāde Meḥemmed Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ biriyle tekmīl-i devre-i merātib itdiler. Ṭoḳsan beş Rebīʻü'l-āḫir'inde Fındıḳ Muṣṭafā Efendi yirine Üsküdar ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınmış idi. Ṭoḳsan altı Cumāde'l-āḫire'sinde ʻazl olınup yirleri Esīrī Birāderi Muṣṭafā Efendi'ye arpalıḳ taʻyīn olındı. Yüz Cumāde'l-ūlā'sında Ḥāmid-zāde ʻAbdu'llāh Efendi yirine Ḳuds-i Şerīf ḳażāsıyla teşrīf olınup yüz bir Şevvāl'inde maʻzūl ve yirlerine **[137ᵃ]** Ḳara Ḫalīl Efendi mevṣūl oldı. Yüz altı Şevvāl'inde Menteş-zāde ʻAbdü'r-raḥīm Efendi yirine maḥrūsa-i Edrine ḳażāsı ʻināyet olınup yüz yedi Şevvāl'inde munfaṣıl ve yirlerine İdrīs Efendi vāṣıl oldı. Bunlara yüz

1 dimekle H: dinmekle R.
2 R 155a.
3 yetmiş altı H: altmış altı R.
4 Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'den biriyle nā'il-i me'mūl oldılar. Seksen sekiz Şaʻbān'ında Zekī Aḥmed Efendi yirine H: -R.
5 meẕkūre H: mezbūre R.

sekiz Receb'inde Müneccimbaşı Meḥemmed Efendi üzerinden Ḳarabiġa ḳażāsı arpalıḳ virilmiş idi. Yüz on üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḫˇāce-zāde Luṭfu'llāh Efendi maḥlūlinden Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsına manṣūb ḳılınup arpalıḳları imām-ı ṣāliḥ-i şehriyārī Aḥmed Efendi'ye virildi. Yüz on dört Cumāde'l-ūlā'sında sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle ḫalef-i sālifleri Ḫalīl Efendi yirine Mekke-i Mu'aẓẓama ḳażāsına naḳlle ta'ẓīm olınduḳlarında yirleri Ḳadrī-zāde 'Abdu'llāh Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz on altı Muḥarrem'inde mün'azil ve ol manṣıb-ı celīle Bekrī-zāde Aḥmed Efendi nā'il oldı. Bunlar ṭayy-ı merāḥil ve ḳaṭ'-ı menāzil iderek maḥrūsa-i Mıṣr'a dāḫil olduḳlarında sene-i mezbūre Ṣafer'inüñ ṭoḳuzıncı Ḫamīs güni mizāclarınuñ inḥirāfı sebebiyle irtiḥāl ve 'ālem-i ḳudse[1] intiḳāl eyleyüp vaṣiyyetleri mūcibince maḥrūsa-i merḳūmede aṣḥāb-ı sādāt-ı kirāmdan 'Uḳbe[2] bin 'Āmir *raḍiya'llāhu 'anhu*[3] türbe-i şerīfesi civārında Nūḥ Efendi merḥūm cenbinde defn olındı.

Mevlānā-yı merḳūm dā'ire-nişīn-i erbāb-ı fühūm, ekṣer-i fünūn-ı nāfi'ada müşārik-i emṣāl, bāliġ-i mebāliġ-i ricāl idi.

Elmās Paşa İmāmı İsḥāḳ Efendi

el-Mevlā İsḥāḳ. Ḳasṭamonı sancaġında Ḫoşalay ḳażāsından ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden iktisāb-ı nūr-ı şu'ūr eyleyüp dārü'l-mülk-i İstanbul'a 'azīmet ve Ḥıfẓī Muṣṭafā Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet itdükden ṣoñra bi-ḥasebi'l-'āde ḳaṭ'-ı merātib-i ifāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz bir Ẕi'l-ḥicce'sinde İsmā'īl Efendi maḥlūlinden Ūlā-yı Mesīḥ Paşa Medresesi ile kām-revā olup yüz beş Ṣafer'inde Derzī-zāde Meḥemmed Efendi yirine Mi'mār Sinān Medresesi iḥsān olındı. Yüz altı Muḥarrem'inde yirlerinde dāḫil[4] i'tibār olınup sene-i meẕkūre[5] Ramażān'ında Süleymān Paşa İmāmı 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirlerine Ṣāniye-i Ḳāsım Paşa Medresesi'ne taḥrīk olındılar. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinde yirlerinde mūṣıla-i Ṣaḥn i'tibār olınup yüz yedi Rebī'ü'l-evvel'inde Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid Fetḥu'llāh Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniy-

1 ḳudse H: 'uḳbāya R.
2 'Uḳbe H: 'Utbe R.
3 "Allah ondan razı olsun."
4 R 156b.
5 meẕkūre H: mezbūre R.

ye'nüñ biriyle ikrām, sene-i merḳūme Şevvāl'inde Çuḳacı-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi Medresesi in'ām olınmış idi. Yüz sekiz Ramażān'ında Mincel Aḥmed Efendi maḥlūlinden Ġażanfer Aġa Medresesi i'ṭā, yüz on iki Rebī'ü'l-evvel'inde Edrineli Ebū Bekr Efendi def'a-i ṯāniyesi yirine Maġnisa ḳażāsı sezā görilmiş idi. Yüz on üç Rebī'ü'l-evvel'inde ma'zūl ve yirlerine Ẕü'l-fiḳār Paşa-zāde Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Aḳ Maḥmūd Efendi arpalıġı olan Ḳayṣeriyye ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup sene-i merḳūme Ṣa'bān'ında Medīne-i Münevvere pāyesi żamīmesiyle Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi arpalıġı olan Ṭrablus-ı Şām ḳażāsına menḳūl ve yirlerine Ġaferyātī Yaḥyā Efendi mevṣūl olmış idi. Yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inde rebī'-i ḥayātı āḫir ve seyr-i nev-bahār-ı 'ālem-i envār ile mütefāḫir olup belde-i meẕkūrede defn olındı. Manṣıb-ı maḥlūl dört ay miḳdārı nā'ibine ibḳā, ba'dehu sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında Edrineli el-Ḥāc Meḥemmed Efendi'ye sezā görildi.

Mevlānā-yı mezbūr ṣadr-ı a'ẓam-ı sābıḳ Elmās Meḥemmed Paşa'ya imām olmaġın "Elmās Paşa İmāmı" dimekle[1] meşhūr, evżā' **[137b]** u eṭvārı maḳbūl, niẓām-ı ḥāli ile meşġūl idi.

Anṭāḳī Mülāzımı Ḫalīl Efendi

el-Mevlā Ḫalīl. Belde-i Aḳsarāy'dan nümāyān ve dārü'l-mülk-i İstanbul'a revān olup Anṭāḳıyyeli Muṣṭafā Efendi'ye intisāb ile şeref-i mülāzemetlerin iktisāb itdükden ṣoñra menāzil-i tedrīsde ḳaṭ'-ı merāḥil iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣa'bān'ında Ṣandalcı-zāde 'Alī Efendi yirine Tāsi'a-i Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi ḫāricine 'āric, yüz altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde Müfettiş İbrāhīm Efendi birāder-zādeleri 'Abdu'llāh Efendi yirlerine Raḥīḳī Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Yüz on bir Receb'inde Gümrükci Ḥüseyn Paşa-zāde Muṣṭafā Efendi yirine 'Abdu'r-raḥmān Paşa Medresesi virilüp yüz on beş Cumāde'l-āḫire'sinde sābıḳā Emīn-i Fetvā Aḥmed Efendi yirlerine Dāmād Efendi Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Yüz on altı Muḥarrem'inde Ṭop-ḫāneli Kerīm-zāde Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Lefḳoşa ḳażāsı tevcīh olınduḳda deryādan sefīne ile gidüp Saḳız cezīresine vuṣūl bulduḳlarında mizācları münḥarif olmaġla sene-i meẕkū-

1 dimekle H: dinmekle R.

re Rebī'ü'l-āḫir'inüñ on beşinci Sebt güni bu ḫākdān-ı fenādan dāmen-keşān ve 'ālem-i ḳudse revān olup cezīre-i mezbūrede defn olındı. Manṣıb-ı maḥlūl evlādına ibḳā olınup ba'dehu sene-i merḳūme Receb'i ġurresinden Ḳadrī-zāde Aḥmed Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı mezbūr "Anṭāḳī Mülāzımı Ḫalīl Efendi" dimekle[1] meşhūr ve eczā-yı ta'rīfi ancaḳ bu mertebeye maḳṣūrdur.

Ġalaṭ Ṣa'bān Efendi[2]

el-Mevlā Ṣa'bān. Civār-ı salṭanat-ı 'aliyyede Fındıḳlı nām ḳaṣabadan ḳarīn-i[3] neşv ü nemā ve ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳda ḫırāmān ve cilve-nümā olup taḥṣīl-i meleke-i isti'dād eyledükden ṣoñra Malġaralı Meḥemmed Efendi'den mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olmış idi. Ḳaṭ'-ı merātib-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ seksen altı Ṣa'bān'ında Fetḥu'llāh Efendi yirine Buḫāriyye Medresesi ḫāriciyle be-kām, seksen ṭoḳuz Şevvāl'inde İzmir Müftī-si-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Monlā Ḳırımī Medresesi ile nā'ilü'l-merām oldılar. Ṭoḳsan dört Muḥarrem'inde Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde es-Seyyid Meḥemmed[4] Efendi yirine Ḫādım Ḥasan Paşa Medresesi virilüp ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi Dāmādı Muṣṭafā Efendi binā itdükleri medrese-i cedīdeye [5] اول مدرس درس فيها oldılar. Ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Fettāḥ-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Ḥāfıẓ Paşa Medresesi'ne i'ṭilā eyleyüp sene-i mezbūre Cumāde'l-ūlā'sında Mekkī-zāde Es'ad Efendi yirine Monlā Gürānī, yüz Rebī'ü'l-evvel'inde Yaḥyā-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri yirlerine Sinān Paşa Sulṭānı Medreseleri erzānī görilüp yüz bir Ṣa'bān'ında Muḥarrem Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ birine ḫırām, yüz iki Receb'inde es-Seyyid Süleymān Efendi yirine Pīrī Paşa Medresesi ile taḥṣīl-i kām eyleyüp yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde selefi yirine Sinān Paşa Dārü'l-ḥadīṯi'ne gelmişler idi. Yüz beş Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi şeyḫü'l-İslām olduḳlarında bunları Medrese-i Bāyezīdiyye'de ders vekīli ta'yīn buyurdılar. Yüz altı Muḥarrem'inde Ḥācī Yūsuf-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Ṣāniye-i

1 dimekle H: dinmekle R.
2 Evvelu müderrisin bi-medreseti Dāmād Efendi. Fī 20 Rebī'ü'l-evvel sene 1096. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]
3 ḳarīn-i R: ferş-i H.
4 R 156a.
5 "Burada ders okutan ilk müderris."

Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi ile tekrīm, yüz yedi Rebī'ü'l-evvel'inde sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'si ġurresi tevḳītiyle selef-i pür-şerefleri Yaḥyā-zāde Efendi ḥażretleri yirlerine Medīne-i Münevvere ḳażāsıyla ta'ẓīm olındılar. Yüz sekiz Cumāde'l-āḫire'sinde sene-i mezbūre **[138[a]]** Ẕi'l-ḳa'de'si ġurresi tevḳītiyle 'azl olınup yirleri Efṭas Şeyḫī Seyyid Meḥemmed Efendi'ye virilmiş iken mizācınuñ inḥirāfı sebebiyle isti'fā itmegin ol manṣıb-ı celīl yüz ṭoḳuz Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresinden mutaṣarrıf olmaḳ üzere Ḳarabāġī Yūsuf Efendi'ye sezā görildi. Bunlara sene-i mezbūre Cumāde'l-āḫire'sinde İmām-ı Sulṭānī Ṣāliḥ Efendi ḥażretleri üzerlerinden Lefke ḳażāsı arpalıḳ virilmiş idi. Yüz on dört Receb'inde Edrine pāyesi zamīmesiyle sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Edrineli 'Alī Efendi def'a-i ūlāsı yirine Filibe ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup arpalıḳları Aḥmed Efendi'ye virildi. Yüz on beş Receb'inde ma'zūl ve yirlerine Beñli Ṣa'bān Efendi ṯāniyen mevṣūl oldı. Yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inüñ yigirmi beşinci Ṯülāṯā güni tevdī'-i cihān-ı fānī ve 'azm-i na'īm-i cāvidānī itdüklerinde Fındıḳlı'da vāḳi' kendü ḫāneleri muḳābilinde 'Avnī Efendi Mescidi sāḥasında defn olındılar.

Mevlānā-yı mezbūr mekārim-i celīle ile meşhūr, miyāne-i 'ilmle ma'lūm, çāpük-süvār-ı meyādīn-i erbāb-ı rüsūm idi.

Sābıḳā Ḫāṣekī Sulṭān Ketḫudāsı Ḫıżr Paşa, imāmı olan sālifü'ẕ-ẕikr Beñli Ṣa'bān Efendi içün ḫāric medresesi recā itmegin Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi ḥażretleri daḫı Buḫāriyye Medresesi'n tevcīh buyurup ṭaraf-ı şerīflerinden irsāl buyurduḳları ādeme 'ale'l-ıṭlāḳ "Ṣa'bān Efendi'yi da'vet eyle." dinilmegin ol daḫı sehven ṣāḥibü't-tercemeyi getürdükde şeyḫü'l-İslām efendi ḥażretleri daḫı "Naṣīb senüñ imiş." diyüp rü'ūsı teslīm buyurduḳları ecilden "Ġalaṭ Ṣa'bān Efendi" dimekle[1] şehīr ve bu 'unvānla zebān-zed-i ṣaġīr ü kebīr olmışlar idi.

Vānī Efendi Ḥafīdi es-Seyyid Ebū Bekr Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Ebū Bekr ibnü's-Seyyid Aḥmed ibnü'ş-Şeyḫ es-Seyyid Meḥemmed el-Vānī. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī'den tercemesi *Cild-i Evvel*'de[2] sebḳ iden Vānī-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi ve maḫdūm-ı ḫıredmendi es-Seyyid[3] Ebū Bekr Efendi'dür.

1 dimekle H: dinmekle R.
2 *Cild-i Evvel*'de R: -H.
3 es-Seyyid R: Seyyid H.

Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi'den mülāzemetle ber-murād olup devr-i merāṭib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz yedi Cumāde'l-āḫire'sinde Seyyid 'Abdu'llāh Efendi[1] yirine maḥrūsa-i Burusa'da Seyyid Meḥemmed Uṣūl Medresesi ḫāricine 'āric, sene-i mezbūre Şa'bān'ında yirlerinde dāḫil i'tibārıyla mübtehic olmış idi. Yüz on bir Rebī'ü'l-āḫir'inde Ḥāfıẓ Yūsuf Efendi yirine 'Arabiyye Medresesi virilüp sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinde Nūrü'd-dīn-zāde Seyyid 'Abdu'llāh Efendi maḥlūlinden Bāyezīd Paşa Medresesi sezā görilüp yüz on dört Rebī'ü'l-evvel'inde Ḳāḍī-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi yirine Vā'iẓiyye Medresesi i'ṭā olınmış idi. Yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inde ders ü devri tamām ve 'ālem-i ervāḥa ḫırām eyleyüp maḥrūsa-i Burusa mużāfātından ḳarye-i Kestel'de cedd-i emcedi Şeyḫ Vānī Efendi merḥūm cenbinde defn olındı. Medrese-i maḥlūlesi Süleymān Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm ṣalāḥ-ı ḥālle ma'lūm, ṣāfī-fu'ād, pāk-i'tiḳād idi.

Monlā Aḥmed-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed bin Aḥmed. Tüccār-ı 'Acem'den olup maḥrūsa-i Burusa sükkānından olan Monlā Aḥmed nām kimesnenüñ ferzend-i ercmendi Meḥemmed Efendi'dür. Sinn-i temyīze resīde olduḳda envā'-ı fażl u kemāl ile ārāste ve ma'ārif ü 'ulūm ile pīrāste olduḳdan ṣoñra ṭarīḳ-ı sa'ādet-refīḳe sevḳ-ı rāḥile-i 'azīmet ve 'ulemā-yı kirāmuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında Ḳuyumcı-zāde İsmā'īl Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i merḳūmede Ḫançeriyye Medresesi virilüp yüz ṭoḳuz Şevvāl'inde yirlerinde dāḫil, yüz on beş **[138[b]]** Cumāde'l-ūlā'sında yirlerinde ḥareket-i miṣliyye i'tibār olınmış idi. Yüz on altı Cumāde'l-ūlā'sınuñ on ikinci Sebt güni irtiḥāl ve 'ālem-i 'uḳbāya isti'cāl eyledüklerinde Eşref-zāde Türbesi'nde defn olınup medrese-i maḥlūlesi Ḳāḍī-zāde Ṣāliḥ Meḥemmed Efendi'ye intiḳāl eyledi.

Mevlānā-yı merḳūm 'ilm ü fażlla ma'lūm, ṣāḥib-i sīret-i kemālāt-ı ḥasene, mālik-i envā'-ı ḫaṣā'il-i müstaḥsene, şi'r ü inşāda māhir, ḥüsn-i ḫaṭṭa ḳādir idi.

1 R 156b.

Āṯār-ı ʿilmiyyelerinden ʿilm-i ḥisābda *Bahā'iyye* üzerine ḥāşiyesi ve baʿż-ı mütūna taʿlīḳaları olduġından māʿadā maḫlaṣdan ʿārī eşʿār-ı dil-güşāları vardur. Bu rubāʿī güftārlarındandur:

Rubāʿī

Yā Rab dilümi ẕikrüñe muʿtād eyle
ʿIşḳuñla göñül ḫānesin ābād eyle
Ol beyti ḫarāb eylemiye fikr-i sivā
Luṭf eyle efendüm kerem imdād eyle

Ḥüseyn Paşa İmāmı Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Taḥṣīl-i ʿilm ü ʿirfāna himmet ve üstādān-ı ʿaṣr ḫıdmetlerinde müdāvemet eyleyüp ser-māye-i kemāle mālik ve ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳe sālik olduḳda ʿulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse ʿāzim olup ḳaṭʿ-ı merātib-i muʿtāde ile[1] seyr-i menāzil-i ifāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i meʾmūl iken biñ yüz on Ṣafer'inde ʿAlī Efendi yirine Dersiyye-i Fīrūz Aġa ḫāriciyle kām-revā, yüz on bir Ṣafer'inde Ḥıfẓī Ḥüseyn Efendi yirine Çivi-zāde Dārü'l-ḥadīṯi iʿṭā olındı. Yüz on iki Ṣafer'inde Nuʿmān Paşa Ḫˇācesi Seyyid Aḥmed Efendi yirlerine Temürḳapu'da vāḳıʿa Aḥmed Paşa Medresesi virilüp yüz on üç Ṣafer'inde Şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Meḥemmed Efendi ḥażretleri birāder-zādeleri Muṣṭafā Efendi yirlerine Ḥāfıẓ Paşa Medresesi'ne taḥrīk olınup sene-i meẕkūre Şevvāl'inde Erzincānī es-Seyyid ʿAlī Efendi Teẕkirecisi Meḥemmed Efendi yirine Efḍal-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde olmışlar idi. Yüz on altı Receb'inüñ yigirmi birinci Ṣülāṣā güni nā-kām u nā-ümīd ʿazm-i ḳarārgāh-ı cāvīd eyleyüp medrese-i maḥlūleleri veliyyü'n-niʿam-zādemüz efendimüz Başmaḳcı-zāde es-Seyyid ʿAbdu'llāh Efendi ḥażretlerine[2] tevcīh olındı.

Mevlānā-yı merḳūm ḥiṣṣemend-i maʿārif ü ʿulūm, nīk-nefs ü ferruḫ-nijād, dervīş-nihād u pāk-iʿtiḳād idi.

Ṣadr-ı Aʿẓam-ı sābıḳ ʿAmuca-zāde Ḥüseyn Paşa ḥażretlerinüñ āsitānelerine intisāb ve imāmetleri ḫıdmetiyle şeref-yāb olmışlar idi.

1 ile H: ve R.
2 R 157a.

Ebū Sa'īd-zāde Tābi'i Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Anaṭolı semtinden ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr eyleyüp Ebu Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi'ye intisāb ve maḫdūmları Reşīd Meḥemmed Efendi'den mülāzemetle kām-yāb olup devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz üç Ramażān'ında Ṣaldalcı-zāde 'Alī Efendi yirine Dizdār-zāde ma'a Dersiyye-i Monlā Gürānī Medresesi ḫāricine 'āric, yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde Ṣa'bān-zāde Ketḫudāsı Aḥmed Efendi yirine Cānbāziyye Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olup yüz on beş Şevvāl'inde Ṣamtī-zāde Meḥemmed Reşīd Efendi yirine Ḳańlıca'da vāḳı'a İskender Paşa Medresesi sezā görilmiş idi. Yüz on altı Ramażān'ında fevt olup medrese-i maḥlūlesi Beyāżī-zāde Ḥasan Efendi'ye virildi.

Merḥūm-ı mezbūr 'ilm ü ṣalāḥla meşhūr, nīk-ḫaṣlet, ṣāḥib-i ḥayṣiyyet idi.

Rodosī-zāde Ḫaṭṭāṭ 'Abdu'llāh Efendi

el-Mevlā 'Abdu'llāh ibnü'l-mevlā İbrāhīm. Ḫilāl-i terācim-i Sulṭān İbrāhīm Ḫānī'de tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Rodosī-zāde İbrāhīm Efendi'nüñ maḫdūm-ı ercmendi Edrinevī Ḫaṭṭāṭ 'Abdu'llāh Efendi'dür. Kesb-i ser-māye-i isti'dād ve levāzım-ı ṭarīḳı i'dād eyleyüp Şeyḫü'l-İslām Ṣun'ī-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi āsitānesine intisāb ile şeref-i mülāzemetlerin iktisāb itdükden ṣoñra ḳaṭ'-ı menāzil **[139a]** ve ṭayy-ı merāḥil iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yetmiş iki Şevvāl'inde Kellā Maḥmūd Efendi yirine Ḫıżr Çelebi Medresesi virilüp yetmiş üç Receb'inde Muṣlī Efendi yirine Eyyühüm Medresesi ile be-kām, yetmiş sekiz Ramażān'ında Beşerī[1] Meḥemmed Efendi yirine Aḥmed Çāvuş Medresesi in'ām olınmış idi. Seksen Rebī'ü'l-āḫir'inde Paşa-zāde İbrāhīm Efendi yirine Süleymān Ṣubaşı Medresesi'ne gelüp seksen üç Cumāde'l-āḫire'sinde Rodosī Aḥmed Efendi yirine Ḥasan Efendi Medresesi'ne ḥareket itmişler idi. Seksen dört Receb'inde Erzincānī es-Seyyid 'Alī Efendi yirine Efḍal-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde olup seksen altı Cumāde'l-ūlā'sında Bosnevī Ḳassām Meḥemmed Efendi yirine Sinān Paşa Medresesi'ne irtiḳā, sene-i meẕkūre Şevvāl'inde Ca'fer-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ birine i'tilā itmişler idi. Seksen sekiz Ṣa'bān'ında 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed

1 Beşerī H: Nesrī R.

Efendi yirine Edrineḳapusı Mihrümāhı Medresesi'ne pāy-ı himmet ḳoyup seksen ṭoḳuz Şa'bān'ında Mü'min-zāde Meḥemmed Efendi yirine Zāl Paşa Sulṭānı Medresesi erzānī görilüp ṭoḳsan bir Ṣafer'inde Zekī Aḥmed Efendi yirine Ḳara Muṣṭafā Paşa Medresesi ile talṭīf, toḳsan dört Ẕi'l-ḥicce'sinde selefi yirine Ḳuds-i Şerīf ḳażāsıyla teşrīf olınmışlar idi. Ṭoḳsan altı Cumāde'l-āḫire'sinde ma'zūl ve yirlerine İmām-zāde Süleymān Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan ṭoḳuz Şevvāl'inde Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi arpalıġı olan İzmir ḳażāsıyla tevḳīr olınup yüz Ẕi'l-ḳa'de'sinde 'azl ve yirlerine Luṭfī-zāde Aḥmed Efendi vaṣl olındı. Yüz üç Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirlerine maḥrūsa-i Edrine ḳażāsında mesned-efrūz-ı ḥükūmet olmışlar idi.[1] Yüz beş Cumāde'l-ūlā'sında 'azl olınup yirleri Çāvuş-zāde Aḥmed Efendi'ye tevcīh olındı. Bunlara Edrineli Murtażā Efendi maḥlūlinden Manyas ve Būy-ābād ḳażāları arpalıḳ virilüp[2] yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında Mekke-i Mükerreme pāyesi żamīmesiyle ta'ẓīm olındılar. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde Būy-ābād ḳażāsı Alaşehrli 'Abdu'llāh Efendi'ye virilüp bunlara Ḳaraburun ḳażāsı bedel virildi. Yüz on üç Cumāde'l-āḫire'sinde İstanbul pāyesi iḥsān olınup yüz on dört Cumāde'l-ūlā'sında Ece-ābād ilḥāḳıyla Ḳara Ebū Bekr Efendi üzerinde Kepsuṭ ḳażāları daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınmış idi. Yüz on altı Cumāde'l-āḫire'sinde Ḳara Ḫalīl Efendi yirine ḳażā-yı Ḳosṭanṭıniyye tevcīhiyle vāṣıl-ı ümniyye olduḳlarında arpalıḳlarından Ḳaraburun ve Kepsuṭ ve Ece-ābād ḳażāları sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Maḥmūd Efendi'ye ve Manyas ḳażāsı Mecdī Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı. Sene-i mezbūre Receb'inde mün'azil ve maḳām-ı ḥükūmetlerine İmām Dāmādı Celeb Ḥasan Efendi nā'il oldı. Bunlara ḫalefleri arpalıġı Gümülcine ḳażāsı tevcīh olındı. Sene-i merḳūme Şevvāl'inüñ on beşinci Ṣülāṣā güni intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa ittiṣāl itdüklerinde Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında medfūn ve naḳş-ı seng-i mezārları bu mıṣrā'-ı mevzūndur:

Mıṣrā'

Göçdi 'Abdu'llāh Efendi cennet olsun meskeni[3]

Maḥlūl olan arpalıḳları selef-i sālifleri Ebe-zāde Efendi ḥażretlerinüñ żamīme-i revātibleri ḳılındı.

1 R 157b.
2 virilüp H: virildi R.
3 كوچدى عبد الله افندى جنت اولسون مسكنى

Mevlānā-yı merḳūm ṣalāḥ-ı ḥālle ma'lūm, maḥbūbü'l-ḳulūb, maḳbūlü'l-üslūb, ẕī-ṣervet, ṣāḥib-i ḥaṣmet, ḫoş-ṣoḥbet ü nīk-ḫaṣlet, ma'ārif-i cüẕ'iyyede māhir, bi-taḫṣīṣ ḫaṭṭ-ı ta'līḳ ü nesiḫde mahāreti ẓāhir olmaġın "Ḫaṭṭāt 'Abdu'llāh Efendi" dimekle[1] şehīr ve bu 'unvānla zebān-zed-i ṣaġīr **[139[b]]** ü kebīr olmışlar idi.

İzmir Müftīsi-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Meḥemmed ibnü's-Seyyid Aḥmed. Ḫilāl-i terācim-i Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'de tercemesi sebḳ iden Naḳībü'l-eşrāf es-Seyyid Ca'fer Efendi'nüñ birāderi İzmir müftīsi es-Seyyid Aḥmed Efendi'nüñ maḫdūm-ı ercmendi ve ferzend-i ḫıredmendi es-Seyyid Meḥemmed Efendi'dür. Taḥṣīl-i ma'ārife sa'y-i tām ile i'dād-ı levāzım-ı isti'dād ve 'ulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzemetle ber-murād olduḳdan ṣoñra devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ seksen iki Muḥarrem'inde Meḥemmed Efendi yirine Ṣayyādbaşı Medresesi ḫāricine 'āric, seksen altı Şevvāl'inde Ḥācī Yūsuf-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Monlā Ḳırımī Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Seksen ṭoḳuz Şevvāl'inde ḥālen meşīḫat-i İslāmiyye'den munfaṣıl Ebū İsḥāḳ[2] İsmā'īl Efendi ḥażretleri yirlerine Şāh-ı Ḫūbān Medresesi'ne şāyān, ṭoḳsan bir Cumāde'l-ūlā'sında Seyyid Ya'ḳūb Efendi yirine Şāhḳulı Medresesi'ne şāyān oldılar. Ṭoḳsan üç Rebī'ü'l-āḫir'inde Kürd Yūsuf Efendi yirine Sinān Paşa Medresesi sezā görilüp ṭoḳsan beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Şemsü'd-dīn-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine ḫırām itmişler idi. Ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde Coġrāfī Ebū Bekr Efendi yirine 'Ā'işe Sulṭān Medresesi'ne irtiḳā, ṭoḳsan sekiz Receb'inde Ḳaramanī Aḥmed Efendi yirine Maḥmūd Paşa Medresesi'ne i'tilā itmişler idi. Yüz Muḥarrem'inde selef-i sālifi Seyyid Ya'ḳūb Efendi yirine Ḫāṣekī Sulṭān Medresesi ile taḥṣīl-i 'izz ü şān eyleyüp[3] yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Çivi-zāde 'Aṭā'u'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ biriyle tekmīl-i devre-i merātib itdiler. Yüz beş Cumāde'l-āḫire'sinde 'Abdü'l-ḥalīm-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi yirine İzmir ḳażāsıyla tevḳīr olınup yüz altı Rebī'ü'l-āḫir'inde ma'zūl ve yirlerine Edrineli Ebū Bekr Efendi mevṣūl oldı. Yüz on bir Cumā-

1 dimekle H: dinmekle R.
2 Ebū İsḥāḳ H: -R.
3 R 158a.

de'l-ūlā'sında[1] Çeşmī-zāde 'Abdü'l-kerīm Efendi maḥlūlinden Ḥalebü'ş-şehbā ḳażāsı i'ṭā olınup yüz on iki Receb'inde 'azl ve yirlerine Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi İmāmı Meḥemmed Efendi vaṣl olındı. Yüz on altı Receb'inde Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirine dārü'n-naṣr ve'l-meymene maḥrūsa-i Edrine ḳażāsı tevcīh olınmış iken sene-i meẕkūre Şevvāl'inüñ yigirmi altıncı güni manṣıb-ı ḥayātdan munfaṣıl ve 'ālem-i ervāḥa vāṣıl olduḳda belde-i meẕkūrede defn olınup manṣıb-ı maḥlūle Muṣāḥib Paşa İmāmı İbrāhīm Efendi nā'il oldı.

Maḫdūm-ı merḳūm "İzmir Müftīsi-zāde Efendi" dimekle[2] ma'lūm, seyyid-i ṭāhirü'n-neseb, şerīf-i fāḫirü'l-ḥaseb idi.

Etmekci-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi[3] [Etmekci-zāde Emīr]

el-Mevlā es-Seyyid 'Alī ibnü's-Seyyid 'Abdü'l-ḫālıḳ ibnü's-Seyyid Cemālü'd-dīn. Şām-ı cennet-meşāmdan bedīdār ve Etmekci-zāde Emīr Efendi 'unvānıyla şöhret-şi'ār olup ṭarīḳ-ı sa'ādet-refīḳ-ı 'ilmī içün Dārü's-salṭanati'l-'aliyye Ḳosṭanṭıniyyetü'l-maḥmiyyeye 'āzim ve ṣadr-ı 'ālī-ḳadr Çivi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi'den mülāzım olduḳdan ṣoñra devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken biñ altmış yedi Receb'inde ibtidā iḥdāṣ olınan Muḥarrem Aġa Medresesi ḫāriciyle kām-revā ve اول مدرس درس فيها [4] olmışlar idi[5]. Yetmiş sekiz Şevvāl'inde Fuḍayliyye Medresesi'ne taḥrīk olınup seksen dört Şevvāl'inde Şeyḫ-zāde Maḫdūmı Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi yirine Papasoġlı Medresesi virilüp seksen yedi Ramażān'ında Dāvūd-zāde İbrāhīm Efendi yirine Ca'fer Aġa Medresesi'ne gelüp seksen ṭoḳuz Receb'inde Celeb İbrāhīm Efendi maḥlūlinden Şeyḫü'l-İslām Mu'īd Aḥmed Efendi Medresesi ile ikrām, ṭoḳsan iki Ramażān'ında Ḳabaṣaḳal Aḥmed Efendi yirine Ṣofya ḳażāsı in'ām **[140ª]** olındı. Ṭoḳsan dört Rebī'ü'l-āḫir'inde ma'zūl ve yirlerine Ṭavīl Muṣṭafā Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan sekiz Muḥarrem'inde Anḳaravī Ya'ḳūb Efendi yirine Belġrad ḳażāsıyla nā'il-i murād[6] olup ṭoḳsan

1 ma'zūl ve yirlerine Edrineli Ebū Bekr Efendi mevṣūl oldı. Yüz on bir Cumāde'l-ūlā'sında H: -R.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 Evvelu müderrisin bi-medreseti Muḥarrem Aġa. Fī 27 Receb sene 1067. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]
4 "Burada ders okutan ilk müderris."
5 olmışlar idi H: oldılar R.
6 murād H: merām R.

ṭoḳuz Şevvāl'inde belde-i meẕkūreye küffār-i ḫāksār istīlā itmekle ma'zūl olmış idi. Yüz üç Ẕi'l-ḳa'de'sinde İzmirī İsmā'īl Efendi yirine Maġnisa ḳażāsı iḥsān olınup yüz beş Cumāde'l-ūlā'sında 'azl ve yirlerine Necīb Meḥemmed Efendi vaṣl olındı. Yüz altı Muḥarrem'inde Medīne-i Münevvere pāyesiyle tekrīm, yüz sekiz Muḥarrem'inde 'Abdü'l-mecīd-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi yirine Erzenü'r-rūm ḳażāsıyla ta'ẓīm olındılar. Yüz ṭoḳuz Ẕi'l-ḥicce'sinde munfaṣıl ve yirlerine Erżurūmī İsmā'īl Efendi nā'il oldı. Yüz on üç Rebī'ü'l-evvel'inde Sivasī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi def'a-i rābi'ası yirine Diyārbekr ḳażāsı 'ināyet olınmış idi. Yüz on dört Cumāde'l-ūlā'sında ma'zūl ve yirlerine Maḍrūb Yūsuf Efendi mevṣūl oldı. Yüz on altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde dār-ı fenādan güẕer ve 'ālem-i 'uḳbāya sefer idüp Edrineḳapusı ḫāricinde Ṣırt Tekye nām maḥalde defn olındı.[1]

Mevlānā-yı merḳūm ḳadr-i müşterek-i 'ilm ile ma'lūm, ẕikr-i bi'l-ḫayra ṣāliḥ, pīr-i sa'ādetmend-i müfliḥ idi.

İdrīs Efendi Dāmādı Ḥasan Efendi [Kürd Ḥasan]

el-Mevlā Ḥasan bin Muṣṭafā. Belde-i Diyārbekr'den bedīd ve 'ulemā-yı 'aṣrından taḥṣīl-i dāniş ü dīd eyledükden ṣoñra dārü'l-mülk-i İstanbul'a 'azīmet ve Dendānī İbrāhīm Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp aḫẕ-ı medāris ve 'aḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan altı Cumāde'l-āḫire'sinde İsḥāḳ Efendi yirine Defterdār İbrāhīm Medresesi'ne ḫāric ile[2] 'āric olup ṭoḳsan ṭoḳuz Şevvāl'inde Kürd Aḥmed Aġa-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Şeyḫ Muḥyī'd-dīn el-Ḳocevī Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Altıbarmaḳ-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Başcı İbrāhīm Efendi Medresesi ile tekrīm olınup yüz altı Muḥarrem'inde Mefrāş-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine Monlā[3] Kestel Medresesi virilüp yüz on Ẕi'l-ḳa'de'sinde Tekfūrṭaġlı İmāmı Süleymān Efendi yirine Ṣāniye-i Ḫusrev Ketḫudā Medresesi'ne gelmişler idi. Yüz on üç Ṣafer'inde Kellā Ḫalīl Efendi yirine Piyāle Paşa Medresesi'ne mevṣūl,

1 olındı H: olındılar R.
2 R 158b.
3 Monlā R: Mollā H.

yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Çeşm-i Siyāh Muṣṭafā [Efendi] yirlerine Kürkcibaşı Medresesi'ne menḳūl, sene-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'sinde selef-i sālifi Mefrāş-zāde Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ biriyle nā'ilü'l-me'mūl olup yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inde Evliyā-zāde 'Alī Efendi yirlerine Rüstem Paşa Medresesi i'ṭā olınmış idi. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ sekizinci Erba'ā güni ders ü devri encām ve defter-i 'ömri feẕlek-i ḫitām bulup medrese-i maḥlūlesi Nīfī Dāmādı Ḥamdī Aḥmed Efendi'ye in'ām olındı.

Merḥūm-ı merḳūm "Kürd Ḥasan Efendi" dimekle[1] ma'lūm, dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı rüsūm, ḥā'iz-i rütbe-i 'ulemā-yı Rūm idi.

Ṭabīb Ṣa'bān Efendi {Şifāyī}

el-Mevlā Ṣa'bān bin Aḥmed. Vilāyet-i Anḳara ḳurbinde Ayaş nām belde-i meşhūreden ḳarīn-i inti'āş olup rüsūm-ı ṭarīḳı vech-i ma'āş eylemek niyyetine dārü'l-mülk-i İstanbul'a şedd-i rāḥile-i 'azīmet ve şehristān-ı ṭalebde sa'y ü himmet eyleyüp 'ilm-i ṭıbba iştiġāl itmegin sābıḳā Dārü's-sa'āde Aġası Yūsuf Aġa'ya intisāb ile sarāy-ı hümāyūn eṭibbāsı zümresine ittiṣāl itdükden ṣoñra biñ ṭoḳsan beş tārīḫinde ṣadr-ı 'ālī-ḳadr Minḳārī-zāde 'Abdu'llāh Efendi'den mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup **[140b]** bi-ḥasebi'l-'āde iḥrāz-ı merātib-i ifāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Ṭabīb Seyyid 'Abdu'llāh Efendi yirine Sādise-i Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi ḫāriciyle be-kām, yüz üç Ramażān'ında Ẕü'l-fiḳār Paşa-zāde Meḥemmed Efendi yirine dāḫil ile Şeyḫü'l-İslām Ḥüseyn Efendi Medresesi in'ām olındı. Yüz dört Rebī'ü'l-āḫir'inde yirlerinde ḥareket-i dāḫil i'tibār olınup yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde Maḍrūb Yūsuf Efendi yirine Etmekcioġlı[2] Medresesi virilüp yüz on iki Cumāde'l-ūlā'sında Mektūbī 'Oṯmān Efendi yirlerine Ḳoca Muṣṭafā Paşa Medresesi sezā, yüz on dört Muḥarrem'inde Müvezzi' 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine i'tilā itmişler idi. Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde selef-i sālifleri 'Oṯmān Efendi yirlerine Sinān Paşa Sulṭānı Medresesi erzānī görilüp sene-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'sinde se-

1 dimekle H: dinmekle R.
2 Etmekcioğlı H: Etmekci-zāde R.

lef-i sālifi Yūsuf Efendi yirine Diyārbekr ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınmış idi. Yüz on altı Rebī'ü'l-evvel'inde 'azl olınup yirleri Meflūc 'Ömer Efendi'ye virilmiş idi. Bunlar ba'de'l-'azl ṭayy-ı merāḥil iderek belde-i Anḳara'ya vāṣıl ve mizācları münḥarifen dāḫil olup sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde dār-ı fenādan rıḥlet ve 'ālem-i bāḳīye 'azīmet eyleyüp belde-i merḳūmede defn olındı.

Mevlānā-yı mezbūr "Ṭabīb Ṣa'bān Efendi" dimekle[1] meşhūr, pīr-i rūşen-żamīr, ṣoḥbet-i yārāna esīr, fenn-i ṭıbda māhir, levāzım-ı 'ulūmda maḥfūẓātı vāfir idi.

Āṯār-ı 'ilmiyyelerinden *Ḳıṣaṣ-ı Enbiyā*'yı Türkī inşā ile terceme eyleyüp cennet-mekān, firdevs-āşiyān, merḥūm u maġfūrun leh Sulṭān Meḥemmed Ḫān ḥażretlerine ihdā itmiş idi ve 'ilm-i ṭıbda *Şifā'iyye* ve *Tedbīr-i Mevlūd* ismiyle[2] müsemmā risāleleri olduġından mā'adā Şifāyī maḫlaṣı ile eş'ārı vardur. Bu şi'r güftārındandur:

Naẓm

Çeşme-i mekrümete lüle-i Kevṯer ḫāme
Gülsitān-ı emele naḫl-i gül-i ter ḫāme

Feyż-baḫş olmaḳ ile gülşen-i evrāḳ üzre
Gāh sünbül bitürür geh gül-i aḥmer ḫāme

Hem-dem-i Ḫıżr nebīdür adını āb-ı ḥayāt
Şimdi her dem ẓulumāta güẕer eyler ḫāme

Naḳş-ı ḫāl ü ḫaṭını gerçi yazar dildāruñ
Şīve vü cilvesi bābında mükedder ḫāme

Bā-ḫuṣūṣ ola Şifāyī gibi dem-sāz-ı ṯenā
Gör bu vādīde ne ḫoş cilveler eyler ḫāme

1 dimekle H: dinmekle R.
2 R 159a.

Mefrāş-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Şeyḫ Meḥemmed bin Meḥemmed[1]. Anaṭolı ḳalem-revinde zümre-i ḳużāt-ı sütūde-ṣıfātdan "Mefrāş Efendi" dimekle[2] şehīr Meḥemmed Efendi'nüñ maḫdūm-ı ercmendi Şeyḫ Meḥemmed Efendi'dür. Kesb-i maʿārif ü ʿilme ʿazīmet ve ʿulemā-yı kirāmuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan üç Rebīʿü'l-āḫir'inde Çatalca ḳaṣabasında vāḳıʿa ʿAlī Paşa Medresesi ḫāriciyle teşrīf, ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Gümrükci Ḫˇācesi Meḥemmed Efendi yirine Ṭūṭī Laṭīf Medresesi ile talṭīf olınmışlar idi. Yüz iki Receb'inde Maḍrūb Yūsuf Efendi yirine Monlā[3] Kestel Medresesi virilüp yüz altı Muḥarrem'inde İdrīs Efendi Dāmadı Ḥasan Efendi yirine Başcı İbrāhīm Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz on Rebīʿü'l-āḫir'inde Vānī-zāde Seyyid Maḥmūd Efendi yirine Caʿfer Paşa Medresesi'ne gelmişler idi. Yüz on iki Cumāde'l-ūlā'sında Siyāhī Meḥemmed Efendi yirine Pīrī Paşa Medresesi'ne mevṣūl, yüz on beş **[141ᵃ]** Rebīʿü'l-āḫir'inde Ḳonevī ʿAlī Efendi yirine medāris-i Ṣemāniyye'nüñ biriyle nā'ilü'l-me'mūl olup sene-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'sinde selef-i sālifi Ḥasan Efendi yirine Kürkcibaşı Medresesi'ne vuṣūl bulmışlar idi. Yüz on altı Ẕi'l-ḥicce'sinüñ on beşinci Erbaʿā güni dār-ı fenādan rıḥlet ve ʿālem-i bāḳīye ʿazīmet eyleyüp medrese-i maḥlūlesi Çıracı-zāde Ḥasan Efendi'ye ʿināyet olındı.

Mevlānā-yı merḳūm ṭālib-i intisāb-ı ʿulūm, nīk-nefs ü kem-āzār, pey-rev-i eslāf-ı sütūde-kār idi.

Dede Efendi Ketḫudāsı Ḥüseyn Efendi[4]

el-Mevlā Ḥüseyn. Zileli'dür. Ṭarīḳ-ı saʿādet-refīḳ-ı ʿilmīye ʿazīmet eyleyüp Dede es-Seyyid Meḥemmed Efendi ḥażretlerine intisābla biñ yüz bir Şevvāl'inde mūṣıla-i Ṣaḥn Medreseleri iʿādelerinden mülāzemetlerine nā'il ve ketḫudālıḳları ḫıdmetine vāṣıl olmış idi. Baʿdehu medāris-i ʿilmiyyede ḳaṭʿ-ı menāzil iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken

1 Meḥemmed H: Aḥmed R.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 Monlā R: Mollā H.
4 Evvelu müderrisin bi-medreseti ʿĪsā Beg. Fī 4 Cumāde'l-ūlā sene 1106. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

biñ yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında ibtidā iḥdāṣ olınan Dersiyye-i 'Īsā Beg ḫāriciyle kām-revā ve [1] اول مـدرس درس بهـا olmışlar idi. Yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Bahāyī-zāde Ṣun'u'llāh Efendi yirine Ḳāḍī-'asker Meḥemmed Efendi Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz on iki Cumāde'l-ūlā'sında Üsküdarī 'Abdu'r-raḥmān Efendi maḥlūlinden Gekibuze'de vāḳı'a Muṣṭafā Paşa Medresesi i'ṭā olındı. Yüz on dört Rebī'ü'l-evvel'inde yirlerinde[2] ḥareket-i dāḫil i'tibār olınup yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Edrine Vaḳ'ası sebebiyle ref olınup medresesi Kürd 'Ömer Efendi'ye tevcīh olındı. Sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında ḫalefleri yirine ṣāniyen medrese-i merḳūmeye i'āde olınmışlar idi. Yüz on altı Ẕi'l-ḥicce'sinde ḥicce-i 'ömri tamām ve 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām itdüklerinde[3] medrese-i maḥlūleleri 'İlmī Aḥmed Efendi'ye in'ām olındı.

Mevlānā-yı merḳūm ḥiṣṣemend-i muḳaddimāt-ı[4] 'ulūm, memdūḥü'l-fi'āl, maḥmūdü'l-ḫiṣāl idi.

Müfettiş-i Ḥaremeyn 'Abdü'l-bāḳī Efendi

el-Mevlā 'Abdü'l-bāḳī bin Faẕlu'llāh. Ṭrabzon ḳaẓāsına tābi' Of[5] nām ḳaryeden ser-zede-i derīçe-i vücūd ve rū-be-rāh-ı ṣaḥrā-yı şühūd olup resm-i erbāb-ı isti'dād üzere i'dād-ı levāzım-ı ṭarīḳa müdāvim olduḳdan ṣoñra biñ yüz altı Ramaẓān'ında Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi ile maḥrūsa-i[6] Edrine'ye dāḫil ve sene-i mezbūre Şevvāl'inde ṣadr-ı fetvāya teşrīflerinde şeref-i mülāzemetlerine nā'il olmış idi. Ba'dehu ḫāzin-i kütübleri olup ba'ż-ı medāris-i 'ilmiyyede iḥyā-yı merāsim iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz ṭoḳuz Ṣa'bān'ında 'Abdü'n-nebī Efendi maḥlūlinden maḥrūsa-i Burusa'da Sulṭān Orḫan Medresesi iḥsān olındı. Yüz on Rebī'ü'l-evvel'inde[7] Silistreli Meḥemmed Efendi yirine İstanbul'da Ḳāḍī-'asker Muṣṭafā Efendi Medresesi'ne naḳl olınup sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinde yirlerinde ḥareket-i dāḫil i'tibār olınmış idi. Yüz on bir Ṣa'bān'ında Seyrek-zāde Ḫışmı es-Seyyid 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine İbrāhīm Paşa-yı Cedīd Medresesi'ne mevṣūl, yüz

1 "Burada ders okutan ilk müderris."
2 yirlerinde H: -R.
3 itdüklerinde R: itdükde H.
4 muḳaddimāt-ı H: ma'ārif-i R.
5 R 159b.
6 maḥrūsa-i H: -R.
7 Rebī'ü'l-evvel'inde H: Rebī'ü'l-āḫir'inde R.

on iki Şevvāl'inde Devletī Aḥmed Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ biriyle nā'ilü'l-me'mūl olmışlar idi. Yüz on dört Muḥarrem'inde Vaḥdī İbrāhīm Efendi yirine Ḫānḳāh Medresesi'n cāygāh itdüginden ma'ādā Velī Efendi-zāde Seyyid Yaḥyā Efendi maḥlūlinden Ḥaremeynü'ş-Şerīfeyn teftīşi iḥsān olınmış idi. Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Edrine Vaḳ'ası sebebiyle firār u iḫtifā iḫtiyār eyleyüp medreseleri Mektūbī 'Oṯmān Efendi'ye i'ṭā ve müfettişlik manṣıbı Ġaferyātī Yaḥyā Efendi'ye sezā görildi. Yüz on altı senesi ḫilālinde rıḥlet ve 'ālem-i ervāḥa 'azīmet eyledi.

Mevlānā-yı mezbūr 'ilm ü ma'ārif ile meşhūr, dervīş-nihād u nīk-sīret, ḫoş-fehm ü ḫoş-ṣoḥbet idi.

Keşfī 'Abdu'llāh Efendi

el-Mevlā 'Abdu'llāh. Bolı ḳażāsından ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden iktisāb-ı nūr-ı şu'ūr itdükden ṣoñra dārü'l-mülk-i İstanbul'a 'azīmet eyleyüp Şeyḫ **[141[b]]** ü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi āsitānesine intisāb ile şeref-i mülāzemetlerin iktisāb itmiş idi. Ḳaṭ'-ı menāzil-i ṭarīḳ iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ seksen ṭoḳuz Şevvāl'inde 'Abdü'l-ḳādir Efendi yirine Ḫūb-yār Medresesi sezāvār görilüp ṭoḳsan dört Ramażān'ında Çatalcalı Ḥasan Efendi yirine 'Abdu'r-raḥmān Paşa Medresesi'ne taḥrīk olındılar. Ṭoḳsan sekiz Cumāde'l-ūlā'sında Sirkeci-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Süleymān Ṣubaşı Medresesi virilüp ṭoḳsan ṭoḳuz Ša'bān'ında 'Abdü'r-raḥīm-zāde Aḥmed Efendi yirine Ṣāniye-i Ḫusrev Ketḫudā Medresesi'ne gelmişler idi. Yüz Cumāde'l-ūlā'sında Efṭas Monlā 'Abdü'l-kerīm Efendi yirine Etmekci-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde olup yüz bir Ša'bān'ında Bosnevī Süleymān Efendi yirine Efḍal-zāde Medresesi'nde basṭ-ı seccāde-i ifāde itdiler. Yüz üç Rebī'ü'l-āḫir'inde Kevākibī-zāde Veliyyü'd-dīn Efendi ḥażretleri yirlerine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birini cilvegāh, yüz dört Rebī'ü'l-āḫir'inde Es'ad-zāde İmāmı Meḥemmed Efendi yirine Ḫānḳāh Medresesi'n tekyegāh itmişler idi. Yüz altı Muḥarrem'inde Ġalaṭ Ša'bān Efendi yirine Dārü'l-ḥadīṯ-i Sinān Paşa Medresesi'ne irtiḳā eyleyüp yüz yedi Receb'inde Celeb Ḥüseyn Efendi maḥlūlinden Üsküdar Mihrümāhı Medresesi ile tevḳī', yüz on üç Muḥarrem'inde İsḥāḳ-zāde 'Ārif Meḥemmed Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ birine terfī' olınmışlar idi. Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Vānī-zāde Seyyid Maḥmūd Efen-

di yirine Ḳuds-i Şerīf ḳażāsıyla teşrīf olınup yüz on altı Receb'inde ma'zūl ve yirlerine Sāriḳu'l-baḥr Ḥüseyn Efendi-zāde Meḥemmed Emīn Efendi mevṣūl oldı. Yüz on yedi Muḥarrem'inüñ üçinci İṯneyn güni ba'de'l-'aṣr damla iṣābetiyle ba'īdü'l-'işā dārü'l-üns-i[1] ḳuds-i ḥaḳīḳīye rıḥlet ve 'ālem-i āḫirete 'azīmet eyleyüp Üsküdar'da Miskīnler ḳurbinde defn olındı.

Merḥūm-ı mezbūr ibtidā-yı ḥālinde ekṯeriyyā keşf niyābetiyle meşġūl olmaġın "Keşfī 'Abdu'llāh Efendi" dimekle[2] meşhūr, ṣāliḥ ü müteşerri', 'ābid ü müteverri' idi.

Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi

el-Mevlā Yaḥyā ibnü'l-mevlā Ṣāliḥ. Vefeyāt-ı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''de tercemeleri *Cild-i Evvel*'de silk-i taḥrīre keşīde ḳılınan Re'īsü'l-eṭibbā Ṣāliḥ Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ercmendi, ṣadr-ı vālā-ḳadr Yaḥyā Efendi ḫıdmetleridür.[3] Ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳ-ı 'ilmīye 'āzim ve Şeyḫü'l-İslām fāżıl-ı meşhūdü'l-enām[4] Minḳārī-zāde Efendi'den mülāzım olup ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yetmiş dört Cumāde'l-āḫire'sinde İmām-zāde Süleymān Efendi yirine Bāzirgānbaşı Medresesi ile be-kām, yetmiş altı Cumāde'l-āḫire'sinde Ḥekīmbaşı-zāde Seyyid Mes'ūd Efendi yirine Ḥasan Efendi Medresesi'ne ḳıyām idüp yetmiş yedi Ramażān'ında A'rec-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine İbrāhīm Paşa-yı Cedīd Medresesi ile ḳadr ü menziletleri mezīd oldı.[5] Yetmiş ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Minḳārī-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Ġażanfer Aġa Medresesi'ne sāye ṣalup seksen Rebī'ü'l-āḫir'inde Ḳapucı-zāde Aḥmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'den birine ḫırām itmişler idi. Seksen bir Muḥarrem'inde Ḳadrī-zāde es-Seyyid[6] 'Abdü'l-ḳādir Efendi maḥlūlinden Murād Paşa-yı Cedīd Medresesi'ne gelüp sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde Şāriḥ-i *Mülteḳā* Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Zāl Paşa Sulṭānı Medresesi erzānī görilmiş idi. Seksen dört Receb'inde Bosnevī 'Alī Efendi yirine Sulṭān Selīm-i Ḳadīm Medresesi ile tekrīm, seksen beş Ramażān'ında 'İṣmetī Ḫışmı Meḥemmed Efendi yirine

1 R 160a.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 ḫıdmetleridür H: ḥażretleridür R.
4 meşhūdü'l-enām H: meşhūrü'l-enām R.
5 oldı H: olup R.
6 es-Seyyid R: -H.

Medāris-i Süleymāniyye'nüñ biriyle ta'ẓīm olındılar. Seksen altı Şevvāl'inde **[142[a]]** Seyyid[1] Meḥemmed Efendi yirine masḳaṭ-ı re'sleri olan Ḥalebü'ş-şehbā ḳażāsı i'ṭā olınduḳda isti'fā itmeleriyle manṣıb-ı merḳūm Monlā-zāde Ḥasan Efendi'ye tevcīh olındı. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde Şām-ı şeref-encām pāyesi żamīmesiyle selefleri 'İṣmetī Ḫıṣmı Meḥemmed Efendi yirine Ġalaṭa ḳażāsı rıżā-dādeleri olmış idi. Seksen sekiz Rebī'ü'l-āḫir'inde ma'zūl ve yirlerine Āvāre-zāde Mes'ūd Efendi mevṣūl oldı. Bunlara Ṣarı 'Oṯmān Efendi üzerinden Ḫarmencik ve Menemen ma'a Foçalar ḳażāları arpalıḳ virildi. Ṭoḳsan bir [2]Rebī'ü'l-āḫir'inde Edrine pāyesi żamīmesiyle Vardarī Şeyḫ-zāde 'Abdü'l-ġanī Efendi yirine maḥrūsa-i Burusa ḳażāsına ḥākim ve revnaḳ-efrūz-ı mecālis ü maḥākim olduḳlarında arpalıḳları Kevākibī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı. Ṭoḳsan iki Rebī'ü'l-āḫir'inde 'azl ve yirlerine Ḫˇāce-zāde es-Seyyid 'Oṯmān Efendi vaṣl olındı. Bunlara sene-i mezbūre Ṣa'bān'ında 'İzzetī Şeyḫ Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Gümülcine ve Keşān ḳażāları arpalıḳ ta'yīn olındı. Ṭoḳsan üç Rebī'ü'l-āḫir'inde Mekke-i Mükerreme pāyesi, ṭoḳsan dört Rebī'ü'l-evvel'inde İstanbul pāyesi iḥsān olındı. Ṭoḳsan beş Cumāde'l-ūlā'sında Ṣa'bān-zāde Meḥemmed Efendi yirine bi'l-fi'l İstanbul ḳażāsına vuṣūl bulduḳlarında arpalıḳları 'Abdü'r-raḥīm-zāde Meḥemmed Efendi'ye virildi. Ṭoḳsan altı Cumāde'l-ūlā'sında selef-i sālifleri Şāriḥ-i *Mülteḳā* Efendi üzerinden Gemlik ve İnegöl ve Vardarī Şeyḫ-zāde 'Abdü'l-ġanī Efendi üzerinden Uzuncaova Ḫāṣköyi ḳażāları arpalıḳlarıyla ma'zūl ve yirlerine ḫalef-i sālifleri Ḫˇāce-zāde Efendi ḳāḍī-i İstanbul oldı. Ṭoḳsan ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde ḫalefleri 'Abdü'r-raḥīm-zāde Efendi yirine Anaṭolı ṣadrına ḳıyām itdüklerinde Gemlik ve İnegöl ḳażāları seleflerine ve Uzuncaova Ḫāṣköyi ḳażāsı Atbāzārī Aḥmed Efendi'ye in'ām olındı. Yüz bir Cumāde'l-ūlā'sında[3] ḥālen ṣadr-ı fetvādan müteḳā'id sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretleri yirlerine Rūmili ṣadrına menḳūl ve yirlerine İstanbul ḳāḍīsi Erzincānī es-Seyyid 'Alī Efendi mevṣūl, anlaruñ yirleriyle Bolevī Birāderi 'Alī Efendi nā'ilü'l-me'mūl olmışlar idi. Yüz üç Muḥarrem'inde munfaṣıl ve maḳām-ı ḥükūmetlerine Anaṭolı ṣadrından ḫalefleri es-Seyyid 'Alī Efendi vāṣıl, anlaruñ yirine Ḫˇāce-zāde es-Seyyid

1 Seyyid H: Mu'īd R.
2 Ṭoḳsan bir R: Ṭoḳsan H.
3 R 160b.

'Oṣmān Efendi nā'il oldı. Bunlara Ḫˇāce-zāde Efendi[1] arpalıḳları Birgi ve Mudanya ve Edincik ḳażāları ve es-Seyyid Ca'fer Efendi üzerinden ṣāniyen Gemlik ḳażāsı ta'yīn olındı. Yüz beş Rebī'ü'l-evvel'inde Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi yirine ṣāniyen Rūmili ṣadāreti iḥsān olınduḳda arpalıḳlarından Birgi ve Mudanya ve Gemlik ḳażāları seleflerine ve Edincik ḳażāsı Ḳızıl Mūsā Efendi'ye şāyān görildi. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde ma'zūl ve yirlerine Anaṭolı ṣadrından Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi menḳūl, anlaruñ yirine Fenārī-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi vuṣūl buldı. Bunlara Fenārī-zāde Efendi üzerinden Mar'aş ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup Ḳuruçeşme'de yalılarında ḳarār üzere iken yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında maskaṭ-ı re'sleri olan Ḥalebü'ş-şehbā ḳażāsına nefy ü iclā olınduḳlarında arpalıḳları ber-vech-i mevleviyyet Ḳırımī Seyyid Feyżu'llāh Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz yedi Receb'inde me'ẕūnen İstanbul'a duḫūllerinden ṣoñra ḫalef-i sālifleri Ḫˇāce-zāde Efendi üzerinden Anḳara ḳażāsı arpalıḳ virildi. Yüz on üç Rebī'ü'l-evvel'inde selef-i **[142[b]]** sālifleri İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretleri üzerlerinden Ḳonya ḳażāsına tebdīl ve Anḳara ḳażāsıyla selef-i pür-şerefleri müşārun ileyh Meḥemmed Efendi ḥażretleri tebcīl ḳılınmış idi. Yüz on dört Cumāde'l-ūlā'sında ṣāniyen belde-i meẕkure-i Ḥaleb'e nefy ü iclā olınduḳlarında Ḳonya ḳażāsı Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi'ye i'ṭā olınup bunlara Moravī Yaḥyā Efendi 'azlinden Ḥumuṣ ḳażāsı ilḥāḳıyla Ṭrablus-ı Şām ḳażāsı ber-vech-i arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz on beş Ša'bān'ında me'mūren maḥrūsa-i Burusa'ya vuṣūllerinden ṣoñra sene-i meẕkūre Ramażān'ında Aḳ Maḥmūd Efendi maḥlūlinden ṣāniyen Anḳara ḳażāsı arpalığıyla ikrām ve Ṭrablus-ı Şām ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet Elmās Paşa İmāmı İsḥāḳ Efendi'ye in'ām olınmış idi. Sene-i merḳūme Şevvāl'inde ma'füvven belde-i Ḳosṭanṭıniyye'de ḫānelerine dāḫil olup selef-i sālifleri Şeyḫü'l-İslām Başmaḳcı-zāde Efendi üzerlerinden Mudanya ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılındı. Yüz on altı Cumāde'l-āḫire'sinde 'Abdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi yirine ṣālişen mesned-ārā-yı ṣadāret-i Rūm ve nā'il-i müntehiyyü'l-merūm olduḳlarında Anḳara ḳażāsı seleflerine ve Mudanya ḳażāsı 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi'ye arpalıḳ virildi. Yüz on yedi Ṣafer'inüñ altıncı Cum'a güni inḥirāf-ı mizācları sebebiyle ṣadāretden isti'fā itdüklerinde yirleri ṣāniyen Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi'ye tevcīh olınup bunlara ḫalefleri arpalıḳları Ḳonya ve Gümülcine ḳażāları ta'yīn olındı. Māh-ı mezbūruñ sekizinci Aḥad

1 Efendi H: -R.

gicesi dār-ı fenādan rıḥlet ve ʿālem-i bāḳīye ʿazīmet eyleyüp ḫāneleri civārında iʿdād olınan maḥalde medfūn ve naḳş-ı seng-i mezārları bu tārīḫ-i mevzūndur:

Beyt

Didiler rūḥına tebşīr eyleyüp tārīḫini
Ḳıldı Ḥaḳ Yaḥyā Efendi menzilüñ ṣadr-ı İrem[1]

Maḥlūl olan arpalıḳlarından Ḳonya ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet Ṣābit ʿAlā'ü'd-dīn[2] Efendi'ye ʿināyet olınup ve Gümülcine ḳażāsı ʿĀrif ʿAbdü'l-bāḳī Efendi'nüñ żamīme-i revātibleri ḳılındı.

Mevlānā-yı müşārun ileyh *ṣubbet sicālü'r-raḥmeti ʿaleyh,*[3] behremend-i maʿārif ü ʿulūm, dā'ire-nişīn-i erbāb-ı fühūm, kemāl-i himmet ü şehāmetle meşhūr, nezāhet ü istiḳāmeti müsellem-i cumhūr, ḳażāsında ḥākim-i ḥāsim, faṣl-ı[4] ḳażāyāda seyf-i ṣārim, dāmen-i ʿiṣmeti ālāyiş-i töhmetden pāk, tenfīẕ-i aḥkām-ı şerʿiyyede cerī vü bī-bāk, vecīh ü edīb, nebīh ü mehīb, lisān-ı ebnā-yı zamāna vāḳıf, ādāb-ı ʿirfāna ʿārif, ẕī-ṣervet ve ṣāḥib-ḥaşmet, ṣadr-ı vālā-ḳadr-i ʿālī-himmet olup vālid-i mācidleri re'īsü'l-eṭibbā olmaġın fenn-i ṭıbba daḫı intisābları var idi.

Bekrī-zāde Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed ibnü'ş-Şeyḫ Kemālü'd-dīn ibnü'ş-Şeyḫ Bedrü'd-dīn. Şām-ı cennet-meşāmdan bedīdār ve silsile-i nesebleri çehār-yār-ı güzīnden Ḥażret-i Ebū Bekr-i Ṣıddīḳ-ı bā-ṣafā ve yār-ı ġār-ı Resūl-i Kibriyā *raḍiya'llāhu teʿālā ʿanhu*[5] cenāblarına müntehī olmaġın Bekrī-zāde ʿunvānıyla şöhret-şiʿār olmışlar idi. Biñ ḳırḳ iki tārīḫinde nihāl-i vücūdı sāye-endāz-ı çemen-i ṣuffa-i şühūd olup ābyārī-i feyż-i ezelīden behrever ve nev-bāve-i dār-ı nevādir-i ʿilm ü hüner olduḳdan ṣoñra Şeyḫü'l-İslām Esīrī Meḥemmed Efendi'den mülāzemetle bekām olup bi-ḥasebi'l-ʿāde iḥrāz-ı merātib-i ifāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı maʿzūl iken[6] masḳaṭ-ı re'sleri olan Şām-ı dārü's-selāmda

1 قلدى حق يحيى افندى منزلك صدر ارم
2 R 161a.
3 "Rahmet kovaları onun üzerine dökülsün."
4 faṣl-ı R: faẓl-ı H.
5 "Allah ondan razı olsun."
6 iken H: -R.

Çaḳmaḳıyye Medresesi ile tekrīm ve ol medresede dāḫil ve mūṣıla ve Ṣaḥn i'tibārlarıyla ta'ẓīm olındılar. Ba'dehu 'ulemāyı Rūm'a duḫūl mülāḥaẓasıyla cānib-i Ḳosṭanṭıniyye'ye vuṣūl bulup biñ ṭoḳsan dört Receb'inde 'Abdü'l-ḳādir Efendi yirine Ūlā-yı Ḫusrev [**143**[a]] Ketḫudā Medresesi ile kām-revā ve ibtidā dāḫil i'tibārı sezā görildi. Sene-i meẕkūre[1] Ramażān'ında Ḳarabāġī Yūsuf Efendi yirine Rūm Meḥemmed Paşa Medresesi'ne şeref-baḫşā, ṭoḳsan beş Cumāde'l-āḫire'sinde Mecdī Meḥemmed Efendi yirine Pīrī Paşa Medresesi'ne revnaḳ-efzā oldılar. Ṭoḳsan altı Şa'bān'ında Celeb Ḥasan Efendi yirine medāris-i Ṣemāniyye'den birine sāye ṣalup ṭoḳsan sekiz Rebī'ü'l-evvel'inde selefleri Ḥasan Efendi yirine ibtidā altmışlı i'tibārıyla ṣāniyen Pīrī Paşa Medresesi'ne i'āde olındılar. Ṭoḳsan ṭoḳuz Şa'bān'ında Seyyid Ya'ḳūb Efendi yirine Şāh Sulṭān Medresesi iḥsān, yüz iki Receb'inde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Dizdār-zāde Meḥemmed Efendi yirine Medīne-i Münevvere ḳażāsıyla taḫṣīl-i 'izz ü şān itmişler idi. Yüz dört Muḥarrem'inde munfaṣıl ve ol maḳām-ı celīle Nīfī İbrāhīm Efendi nā'il oldı. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde Begler Ḫ̌ācesi Aḥmed Efendi yirine masḳaṭ-ı re'sleri olan Şām-ı dārü's-selām ḳażāsıyla ikrām olınup yüz beş Receb'inde ma'zūl ve yirlerine Yüsrī Aḥmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz ṭoḳuz Muḥarrem'inde Güzelḥiṣārī Aḥmed Efendi yirine maḥrūsa-i Burusa ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınmış idi. Yüz on Rebī'ü'l-evvel'inde mün'azil ve yirlerine ḥālen ṣadāret-i fetvādan munfaṣıl İsmā'īl Efendi ḥażretleri vāṣıl oldılar. Bunlara sene-i meẕkūre Rebī'ü'l-āḫir'inde Muḥarrem-zāde Meḥemmed Efendi üzerinden Ḳarṣ-ı Ẕü'l-ḳadriyye ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınmış idi. Yüz on Muḥarrem'inde Bayramic ḳażāsı żamīmesiyle 'Ārif 'Abdü'l-bāḳī Efendi üzerinden Biġadic ḳażāsına tebdīl olınup Ḳarṣ-ı Ẕü'l-ḳadriyye ḳażāsı ḳużāt-ı ḳaṣabāta virildi. Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Ṭavuḳcı Paşa İmāmı 'Alī Efendi yirine Mekk-i Mu'aẓẓama ḳażāsıyla ta'ẓīm olınduḳlarında arpalıḳları Şehlā 'Abdu'r-raḥmān[2] Efendi'ye virildi. Yüz on yedi Muḥarrem'inde 'azl olınup ol manṣıb-ı celīl ile Māhir 'Abdu'llāh Efendi tebcīl ḳılındı. Bunlar ba'de'l-'azl cānib-i Mıṣr'a 'avdet eyleyüp ḫilāl-i ṭarīḳde iḫtilāl-i mizāc 'urūżıyla belde-i Mıṣr'a dāḫil ve sene-i mezbūre Ṣafer'inde rūḥ-ı revānı 'ālem-i 'uḳbāya vāṣıl oldı.

1 meẕkūre H: mezbūre R.
2 R 161b.

Mevlānā-yı mezbūr mekārim-i aḫlāḳla meẕkūr, ḥalīm ü selīm, mütevāżi‘ ü kerīm, nükte-şināس u laṭīfe-gū, güşāde-meşreb ü ḫande-rū, ẕāt-ı ber-güzīde-fi‘āl,[1] ma‘ārif ü ‘ulūmda müşāreket-i emṡāl idi.

Çömez-zāde İsmā‘īl Efendi

el-Mevlā İsmā‘īl ibnü'l-mevlā Aḥmed. ‘Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi‘'den tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Çömez Aḥmed Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi İsmā‘īl Efendi'dür. Maḥrūsa-i Burusa'dan ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şu‘ūr eyleyüp vāṣıl-ı rütbe-i isti‘dād olduḳda Şeyḫü'l-İslām Esīrī Meḥemmed Efendi'den mülāzemetle ber-murād olmış idi.[2] ‘Alā-ḥasebi'l-‘āde ḳaṭ‘-ı medāris-i mu‘tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma‘zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz iki Ẕi'l-ḥicce'sinde Keder-zāde es-Seyyid ‘Abdu'llāh Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i merḳūmede Esediyye Medresesi ḫāriciyle kām-revā, yüz on beş Cumāde'l-ūlā'sında Vānī-zāde es-Seyyid[3] Meḥemmed Rıżā Efendi yirine Çendīk Medresesi sezā görilüp yüz on altı Cumāde'l-āḫire'inde İlāhī-zāde es-Seyyid ‘Abdu'llāh Efendi yirine Monlā Ḫusrev Medresesi i‘ṭā olınmış idi. Yüz on yedi Rebī‘ü'l-āḫir'inde ders ü devri tamām ve ‘ālem-i ‘uḳbāya ḫırām itdüklerinde medrese-i maḥlūleleri Pīrī Ḳāḍī-zāde Meḥemmed Efendi'ye in‘ām olındı.

Mevlānā-yı merḳūm ṭālib-i intisāb-ı ‘ulūm, ḫoş-ṣoḥbet, ṣāfī-ṭaviyyet idi.

Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi İmāmı Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Aydın ilinden ẓuhūr ve īḳād-ı şem‘-i şu‘ūr idüp Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi āsitānesine intisāb ile şeref-i mülāzemetlerin iktisāb ve imāmetleri **[143[b]]** ḫıdmetiyle daḫı şeref-yāb olmış idi. Devr-i medāris-i mu‘tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma‘zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz altı Ramażān'ında Na‘īm[4] İsmā‘īl Efendi maḥlūlinden Dersiyye-i İskender Paşa Medresesi virilüp yüz yedi Rebī‘ü'l-evvel'inde Kāmī Meḥemmed Efendi yirlerine Nişāncı Paşa-yı ‘Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olmışlar

1 ber-güzīde-fi‘āl R: ber-güzīde-ḫiṣāl H.
2 olmış idi H: olup R.
3 es-Seyyid R: Seyyid H.
4 Na‘īm R: Muḳīm H.

idi. Sene-i mezbūre Ramażān'ında yirlerinde dāḫil i'tibār olınup sene-i meẕkūre Şevvāl'inde Māhir 'Abdu'llāh Efendi yirine Şāhḳulı Medresesi'ne taḥrīk olındılar. Yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Ḫāliṣ Meḥemmed Efendi yirine Emre Ḫˇāce Medresesi'ne mevṣūl, yüz on Ṣafer'inde selefleri Ḫāliṣ Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biriyle na'il-i me'mūl olup yüz on bir Ṣafer'inde Müsevvid Meḥemmed Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Mu'īd Aḥmed Efendi Medresesi ile ikrām, sene-i merḳūme Cumāde'l-āḫire'sinde Kevākibī-zāde Veliyyü'd-dīn Efendi ḥażretleri yirlerine Ebā Eyyūb-i Enṣārī Medresesi in'ām olınmış idi. Yüz on iki Rebī'ü'l-āḫir'inde ḫāmis-i Süleymāniyye i'tibār olındı. Sene-i meẕkūre Receb'inde İzmir Müftīsi-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Ḥalebü'ş-şehbā ḳażāsı i'ṭā olınup sene-i merḳūme Ẕi'l-ḥicce'sinde Edrine pāyesi iḥsān olındı. Yüz on üç Ramażān'ında sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Öreke-zāde Tābi'i Şeyḫī Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Medīne-i Münevvere ḳażāsına naḳlle teşrīf ve yirleriyle Emru'llāh Efendi talṭīf olındı. Yüz on beş Muḥarrem'inde munfaṣıl ve yirlerine es-Seyyid Süleymān Efendi vāṣıl oldı. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken yüz on yedi Cumāde'l-ūlā'sında intiḳāl ve 'ālem-i 'uḳbāya irtiḥāl eyledi.

Merḥūm-ı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı[1] rüsūm, ṣalāḥ-ı ḥālle ma'lūm idi.

Muḫtelic 'Ömer Efendi[2]

el-Mevlā 'Ömer bin Ḥamza. Medīne-i Edrine'den bedīd[3] ve mümeyyiz-i siyāh u sefīd olduḳda dārü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve Şeyḫü'l-İslām 'Abdü'r-raḥīm Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve rāh-ı tedrīse 'azīmet eyleyüp ba'de tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ altmış yedi Receb'inde ibtidā iḥdāṯ olınan Çāvuşbaşı Ḫādım Süleymān Aġa Medresesi ḫāricine 'āric, yetmiş altı Receb'inde Naṣru'llāh Efendi yirine Şeyḫ Muḥyī'd-dīn el-Ḳocevī Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Seksen dört Muḥarrem'inde Ḥamdī-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Aḥmed Çāvuş Medresesi'ne gelüp seksen altı Cumāde'l-ūlā'sında Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde Enes Efendi yirine Ṣāniye-i Ḫusrev Ketḫudā Medresesi virilüp seksen yedi Ra-

1 R 162a.
2 Evvelu müderrisin bi-medreseti Çāvuşbaşı Ḫādım Süleymān Aġa. Fī 28 Receb sene 1067. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]
3 bedīd H: bedīdār R.

mażān'ında Es'ad-zāde es-Seyyid Mes'ūd Efendi yirine İbrāhīm Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr eyleyüp seksen ṭoḳuz Ṣafer'inde 'Ārif 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Murād Paşa-yı Cedīd Medresesi ile ḳadr ü menziletleri mezīd olmış idi. Ṭoḳsan bir Rebī'ü'l-evvel'inde Aḫī Baba-zāde es-Seyyid Muṣṭafā Efendi yirine Ḳayṣeriyye ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup[1] ṭoḳsan iki Cumāde'l-āḫire'sinde ma'zūl ve yirlerine ṯānieyn Ḥācī Ḥüseyn Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan altı Cumāde'l-ūlā'sında selefi es-Seyyid Muṣṭafā Efendi yirine Maġnisa ḳażāsına ḥākim olup ṭoḳsan yedi Receb'inde 'azl ve yirlerine ṯāniyen Edrineli Ebū Bekr Efendi vaṣl olındı.[2] Yüz Rebī'ü'l-āḫir'inde Sivasī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi def'a-i ṯāniyesi yirine Diyārbekr ḳażāsı 'ināyet olınup yüz bir Receb'inde munfaṣıl[3] ve yirlerine Ruhā Müftīsi-zāde Muṣṭafā Efendi vāṣıl oldı. Yüz altı Ramażān'ında Ṣalbaş Aḥmed Efendi maḥlūlinden Mudurnı ḳażāsı ma'īşet ta'yīn olınup yüz sekiz Ramażān'ında sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Aḳ Maḥmud Efendi arpalıġı olan Maġnisa ḳażāsı ṯāniyen bervech-i mevleviyyet tevcīh olınduḳda ma'īşetleri Ebū Sa'īd**[144ª]**-zāde Feyżu'llāh Efendi'nüñ żamīme-i revātibleri ḳılındı. Yüz on Muḥarrem'inde mün'azil ve yirlerine Ḳavuḳcı-zāde 'Abdu'llāh Efendi nā'il oldı. Yüz on altı Ṣafer'inde sene-i mezbūre Rebī'ü'l-evvel'i ġurresi tevḳītiyle Ṭabīb Ṣa'bān Efendi yirine ṯāniyen Diyārbekr ḳażāsı virilmiş iken mizācınuñ inḥirāfı sebebiyle gidemeyüp şeyḫü'l-İslām efendi iẕniyle ṭarafından nā'ib gönderilüp iki ay nā'ib żabṭ itdükden ṣoñra sene-i merḳūme Cumāde'l-ūlā'sında Süleymān Paşa İmāmı 'Abdu'r-raḥmān Efendi'ye sezā görilüp bunlara Labseki ve Civelek ḳażāları arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz on yedi Cumāde'l-ūlā'sınuñ on yedinci Aḥad güni mübtelā olduġı felc marażından rıḥlet ve 'ālem-i 'uḳbāya 'azīmet eyledi. Edrineḳapusı ḫāricinde defn olınup[4] maḥlūl olan arpalıḳlarından Labseki ḳażāsı İdrīs Efendi'ye ve Civelek ḳażāsı ḳużāt-ı ḳaṣabāta virildi.

Mevlānā-yı mezbūr ṣalāḥ-ı ḥālle meẕkūr, nīk-nefs ü ṣāfī-fu'ād, müslim-i pāk-i'tiḳād idi. Müddet-i medīd felc marażına ibtilāsı sebebiyle "Muḫtelic 'Ömer Efendi" dimekle[5] şehīr ve bu nām ile zebān-zed-i ṣaġīr ü kebīr olmış idi.

1 olınup H: olınmış idi R.
2 vaṣl olındı H: mevṣūl oldı R.
3 munfaṣıl H: mün'azil R.
4 olınup H: oldı R.
5 dimekle H: dinmekle R.

İdrīs Efendi

el-Mevlā İdrīs bin Mūsā. Diyār-ı Vān'da 'azm-i şehristān-ı vücūd ve cilve-i ṣaḥīfe-i şühūd idüp taḥṣīl-i meleke-i isti'dād ve ṣadr-ı 'alī-ḳadr Ḳadrī Efendi'den mülāzemetle ber-murād olup ḳaṭ'-ı nişīb ü firāz ve seyr-i menāzil-i dūr ü dirāz iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ seksen[1] bir Cumāde'l-āḫire'sinde Ḳırımī 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Ṣāniye-i Mesīḥ Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā oldılar. Seksen altı Ša'bān'ında Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi yirine Ümmü'l-veled Medresesi'ne taḥrīk olınup sene-i mezbūre Şevvāl'inde Üsküdarī Ḳarabacaḳ Meḥemmed Efendi yirine Ḫˇāce Ḫayrü'd-dīn Medresesi virilmiş idi. Seksen sekiz Ša'bān'ında Ḥācib-zāde Meḥemmed Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Yaḥyā Efendi Medresesi ile ikrām, ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Ders-i 'Ām Ṣāliḥ Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine ḫırām eyleyüp sene-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'sinde Beyāżī-zāde Dāmādı Maḥmūd Efendi yirine Dāvūd Paşa Medresesi'ne şeref-baḫşā, ṭoḳsan iki Receb'inde Çāvuş-zāde Aḥmed Efendi yirine Ḳāsım Paşa Medresesi'ne zīnet-efzā olmışlar idi. Ṭoḳsan beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Bāḳī-zāde İsmā'īl Efendi yirine Şeh-zāde Medresesi'nde miḥrāb-nişīn-i ders ü ifāde olup ṭoḳsan yedi Ẕi'l-ḳa'de'sinde selefleri Çāvuş-zāde Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ birine[2] terfī', ṭoḳsan ṭoḳuz Şevvāl'inde Ša'rānī-zāde Meḥemmed Ramażān Efendi yirine Yeñişehr ḳażāsıyla tevḳī' olınmışlar idi. Yüz Ramażān'ında ma'zūl ve yirlerine Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi mevṣūl oldı. Yüz iki Cumāde'l-ūlā'sında Coġrāfī Ebū Bekr Efendi yirine Ḥalebü'ş-şehbā ḳażāsı i'ṭā olınup yüz üç Receb'inde 'azl ve yirlerine Ḳırımī[3] 'Abdü'l-ḥalīm Efendi vaṣl olındı. Yüz yedi Şevvāl'inde Ṭavuḳcı Paşa İmāmı 'Alī Efendi yirine Edrine ḳażāsı maḥall-i ḥükm ü imżāları olmış idi. Yüz sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde Mekke-i Mükerreme pāyesi ve Kürd 'Alī Efendi maḥlūlinden Būy-ābād ḳażāsı arpalıġıyla munfaṣıl ve yirlerine 'Alī Efendi-zāde Meḥemmed Efendi vāṣıl oldı. Yüz on üç Ẕi'l-ḥicce'sinde selef-i sālifleri 'Abdü'r-raḥīm Efendi yirine Üsküdar ḳażāsı ḥükūmeti sezāvār görildükde arpalıḳları sābıḳā Re'īsü'l-eṭibbā Ḥasan Efendi'ye virildi. Yüz on beş Muḥarrem'inde ma'zūl[4] ve yirlerine ḫalefleri Ḥasan Efendi mevṣūl oldı. Bunlara ḫalefleri arpalığı Būy-ābād ḳażāsı ṣāniyen tevcīh olın-

1 R 162b.
2 birine H: biriyle R.
3 Ḳırımī R: Ḳızıl H.
4 ma'zūl H: 'azl R.

dı. Sene-i mezbūre Cumāde'l-ūlā'sında sābıḳā İmām-ı **[144b]** Sulṭānī Ḳaba Ḫalīl Efendi üzerinden Ḫavāṣṣ-ı Maḥmūd Paşa ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılındı. Yüz on yedi Cumāde'l-ūlā'sında Ḫavāṣṣ-ı Maḥmūd Paşa ḳażāsı Tefsīrī-zāde Meḥemmed 'Aṭā'u'llāh Efendi'ye virilüp bunlara Muḫtelic[1] 'Ömer Efendi maḥlūlinden Labseki ḳażāsı bedel virildi. Bu ḥāl üzere şümārende-i eyyām u leyāl iken sene-i mezbūre Receb'inüñ onıncı Erba'ā güni dār-ı fenādan rıḥlet ve 'ālem-i ervāḥa 'azīmet eyleyüp ḫāneleri civārında i'dād itdükleri maḥalde medfūn ve naḳş-ı seng-i mezārları 'Oṯmān-zāde Tā'ib Efendi didükleri[2] tārīḫ-i mevzūndur:

Mıṣrā'

Ola İdrīs Efendi ḥulle-dūz-ı cennetü'l-a'lā[3]

Maḥlūl olan arpalıḳlarından Būy-ābād ḳażāsı şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi Dāmādı es-Seyyid Maḥmūd Efendi'ye ve Labseki ḳażāsı Dāvūd-zāde İbrāhīm Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm fażīlet-i 'ilmiyye ile ma'lūm, ṣāliḥ ü 'ābid ü sālik, 'ulemā-yı 'āmilīn silkinde münselik, nezāhet ü istiḳāmetle meşhūr, kemāl-i 'iffet ile meẕkūr, ṭāhirü'l-lisān, ẓāhirü'l-'irfān, vaḳūr u edīb ve sākin ü erīb, tārikü'l-külfet, leẕīẕü'ṣ-ṣoḥbet, dervīş-nihād, pīr-i ḳavī-i'tiḳād idi.

Evā'il-i ḥāllerinde Cihān-gīr Şeyḫi Ḥasan Efendi'den bī'at ve tekmīl-i esmā eyleyüp ba'dehu 'umde-i meşāyiḫ-ı Naḳş-bendiyye Şeyḫ Murād Efendi'den daḫı inābet idüp müddet-i medīd Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi merḥūmuñ Medrese-i Sulṭān Bāyezīd'de vekālet-i dersiyyeleriyle meşġūl olmışlar idi ve sābıḳu't-terceme[4] Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi ile 'aḳd-i peyvend-i muṣāheret eylediler.

Çuḳacı-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Aḥmed ibnü'l-mevlā es-Seyyid 'Abdü'r-raḥīm. Ṭabaḳa-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi' 'ulemāsından tercemesi *Cild-i Evvel*'de merḳūm Çuḳacı-zāde es-Seyyid 'Abdü'r-raḥīm Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ercmendi es-Seyyid Aḥmed Efendi'dür. Kesb-i 'irfāna kūşiş ve pīşgāh-ı esātiẕe-

1 Muḫtelic R: A'rec H.
2 didükleri H: didügi R.
3 اوله ادریس افندی حله دوز جنت الاعلی
4 R 163a.

de taḥṣīl-i dāniş eyleyüp ʿulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzemetle be-kām ve muntaẓır-ı vuṣūl-i merām olup devr-i medāris-i muʿtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl iken biñ seksen dört Receb'inde Ḥüseyn Efendi yirine Ḫavāṣṣ-ı Maḥmūd Paşa Medresesi tevcīh olınup ṭoḳsan ṭoḳuz Rebīʿü'l-evvel'inde Siyāvuş Paşa İmāmı Maḥmūd Efendi yirine Cānbāziyye Medresesi'ne naḳl olınmış idi. Sene-i meẕkūre Şaʿbān'ında Şirevī Maḥmūd Efendi-zāde Meḥemmed Emīn Efendi yirine Fuḍayliyye Medresesi virilüp yüz Ṣafer'inde Öreke-zāde Tābiʿi Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine Ṣāniye-i Ḳāsım Paşa Medresesi'ne taḥrīk olındılar. Yüz bir Şaʿbān'ında Müstaḳīm Meḥemmed Efendi yirine Sekbān ʿAlī Medresesi'ne mevṣūl, yüz üç Ramażān'ında ʿUşşāḳī-zāde es-Seyyid ʿAbdu'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biriyle nā'ilü'l-me'mūl olmışlar idi. Yüz beş Ṣafer'inde es-Seyyid Meḥemmed Dede Efendi ḥażretleri yirlerine Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi Medresesi ile ikrām olınup yüz yedi Şevvāl'inde İsḥāḳ-zāde ʿĀrif Meḥemmed Efendi yirine Şāh Sulṭān Medresesi iḥsān olınmış idi. Yüz on iki Cumāde'l-ūlā'sında Sāriḳu'l-baḥr Ḥüseyn Efendi-zāde Meḥemmed Emīn Efendi yirine Ūlā-yı Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi ile talṭīf, yüz on beş Rebīʿü'l-āḫir'inde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle es-Seyyid Süleymān Efendi maḥlūlinden Medīne-i Münevvere ḳażāsıyla teşrīf olınup yüz on yedi Muḥarrem'inde munfaṣıl ve yirlerine Bāḳī-zāde[1] Meḥemmed Efendi vāṣıl oldılar. Bunlar baʿde'l-ʿazl İstanbul'da menzillerine vuṣūlden ṣoñra sene-i meẕkūre Receb'inde ʿāzim-i ḥıyābān-ı cinān ve ʿālem-i ḳudse revān olup Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında defīn ve vālidleri cenbinde ḫāk-nişīn oldı.

Mevlānā-yı mezbūr ḳadr-i **[145ᵃ]** müşterek-i ʿilmle meşhūr, nīk-nefs ü kem-āzār, pīr-i ṣāliḥ-i sütūde-kār idi.

Ṭayyār Ḥüseyn Efendi

el-Mevlā Ḥüseyn. Belde-i Anḳara'dan hüveydā[2] ve ʿulemā-yı ʿaṣr ḫıdmetlerinde neşv ü nemā bulduḳdan ṣoñra dārü'l-mülk-i İstanbul'a ʿāzim ve Kevākibī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi'nüñ ketḫudāları olmaġla Mekke-i Mükereme ḳażāsı teşrīflerinden mülāzım olmış idi. Devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan yedi

1 Bāḳī-zāde H: Bābī-zāde R.
2 hüveydā H: bedīdār R.

Ẕi'l-ḳa'de'sinde Resūl-zāde Ḥācī Meḥemmed Efendi yirine Ḫurremiyye Medresesi ḫāricine 'āric, yüz Cumāde'l-ūlā'sında Celeb Receb Efendi yirine Pervīz Efendi Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Yüz bir Rebī'ü'l-evvel'inde yirlerinde dāḫil i'tibār olınup sene-i meçḳūre Ṣa'bān'ında Ṣandalcı-zāde 'Alī Efendi yirine Ṣāniye-i Mesīḥ Paşa Medresesi virilmiş idi. Yüz üç Ṣafer'inde Ḳırımī 'Abdü'l-ḥalīm Efendi[1] yirine Ḥaremeynü'ş-Şerīfeyn evḳāfı müfettişligi iḥsān olınup sene-i mezbūre[2] Ramażān'ında Çuḳacı-zāde Seyyid Aḥmed Efendi yirine Sekbān 'Alī Medresesi'ne gelüp sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde Efṭas Şeyḫī Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Rüstem Paşa Medresesi sezā görilmiş idi. Yüz dört Cumāde'l-ūlā'sında Bosnevī Süleymān Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine i'tilā, yüz beş Ṣafer'inde Fetvā-emīni Maḥmūd Efendi yirine Ḳılıç 'Alī Paşa Medresesi'ne irtiḳā eyleyüp sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḥaremeynü'ş-Şerīfeyn evḳāfı müfettişi bulunduġı ecilden dārü's-sa'āde aġasına intisābla[3] ḥālen meşīḫat-i İslāmiyye'den munfaṣıl İsmā'īl Efendi ḥażretleri yirlerine Ḥalebü'ş-şehbā ḳażāsı i'ṭā olınmış idi. Yüz altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde ma'zūl ve yirlerine Gelibolılı Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz on bir Ṣa'bān'ında Begler Ḫˇācesi Aḥmed Efendi yirine Mıṣr-ı ẕātü'l-ehrām ḳażāsıyla ikrām olınup yüz on iki Ṣa'bān'ında munfaṣıl ve yirlerine Celeb Ḥüseyn Efendi vāṣıl, yüz on beş[4] Ramażān'ında Gelibolılı Meḥemmed Efendi üzerinden Ṣabanca ḳażāsı arpalıḳ virildi. Yüz on yedi Cumāde'l-āḫire'sinde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Māhir 'Abdu'llāh Efendi yirine Mekke-i Mu'aẓẓama ḳażāsıyla ta'ẓīm olınduḳlarında arpalıḳları ile Ṭosyevī Muṣṭafā Efendi ḥażretleri tekrīm olındı. Sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında eṣnā-yı rāh-ı baḥrīde İskenderiyye Limanı ḳurbinde sefīneleri seng-i ḫārāya iṣābet ile şikest olmaġın emvāc-ı yem ile beste-dem ve ġarīḳ-ı deryā-yı 'adem olup manṣıb-ı maḥlūle selef-i pür-şerefleri Mıṣru'l-Ḳāhire ḳāḍīsi İsmā'īl Efendi ḥażretleri menḳūl ve anlaruñ yirlerine Ṭosyevī Muṣṭafā Efendi ḥażretleri mevṣūl oldı.

Mevlānā-yı merḳūm ḥiṣṣedār-ı ni'met-ḫāne-i 'ulūm, nīk-ḫaṣlet, ṣāfī-ṭaviyyet idi. Ṭarīḳ-ı resmīde serī'ü'l-ḥareket olmaġın "Ṭayyār Ḥüseyn Efendi" dimekle[5] meşhūr ve bu 'unvānla ma'lūm-ı cumhūr olmış idi.

1 Efendi H: -R.
2 mezbūre H: meẕkūre R.
3 R 163b.
4 yüz on beş H: yüz on R.
5 dimekle H: dinmekle R.

Şāmī Ḥüseyn Efendi-zāde Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed[1] ibnü'l-mevlā Ḥüseyn. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'den tercemeleri taḥrīr olınan Şāmī Ḥüseyn Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi ve maḫdūm-ı ḫıredmendi Aḥmed Efendi'dür. Sinn-i temyīze resīde olduḳda taḥṣīl-i ma'ārife kūşiş ve tekmīl-i ādāb-ı rüsūma verziş idüp biñ ṭoḳsan yedi tārīḫinde Şeyḫü'l-İslām Anḳaravī Meḥemmed Efendi merḥūm şevḳıyle ṭaraf-ı salṭanat-ı 'aliyyeden bā-ḫaṭṭ-ı hümāyūn-ı şevket-maḳrūn evlād-ı 'ulemā-yı 'iẓāma iḥsān olınan mülāzemetlerden birine nā'il olduḳdan ṣoñra ba'de tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken biñ yüz on beş Şevvāl'inde Yaḥyā Efendi-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Ḥācī Ḥamza Medresesi ḫāricine 'āric ve beyne'l-aḳrān şeref-i imtiyāz ile mübtehic olmış idi. Ānifen tercemesi taḥrīr olınan Ṭayyār Ḥüseyn Efendi ile 'aḳd-i peyvend-i muṣāheret **[145[b]]** itmegin müşārun ileyh Ḥüseyn Efendi Mekke-i Mükerreme ḳāḍīsi olduḳda ṣāḥibü't-terceme daḫı ma'ān deryādan Mıṣr'a giderken biñ yüz on yedi Ṣa'bān'ında İskenderiyye ḳurbinde ġarīḳen irtiḥāl ve 'ālem-i ervāḥa isti'cāl itdükde medrese-i maḥlūleleri Ṣadrü'd-dīn-zāde Ni'metu'llāh Efendi'ye intiḳāl eyledi.

Maḫdūm-ı merḳūm ṭālib-i ma'ārif ü 'ulūm, evżā' u eṭvārı ma'ḳūl, kesb-i kemāle meşġūl idi.

Defterdār Beg Birāderi Süleymān Efendi

el-Mevlā Süleymān bin 'Alī Paşa. Ṭabaḳa-i Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de şu'arā faṣlında Muḫlişī maḫlaṣı ile tercemeleri taḥrīr olınan Ṣarı 'Alī Paşa-zāde Defterdār Beg Meḥemmed Paşa'nuñ birāder-i kihter-i ercmendi Süleymān Beg Efendi'dür. Ṭarīḳ-ı tedrīse raġbet ve 'ulemā-yı kirāmuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında Melek İbrāhīm Efendi yirine Kirmastı ḳażāsı[2] virilüp ṭoḳsan ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde yirlerinde ḥareket-i miṣliyye i'tibār olındı. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında Yūsuf Efendi yirine Receb Paşa Medresesi ile kām-revā

1 Aḥmed R: Aḥmed Efendi H.
2 Medresesi R: ḳażāsı H.

olup yüz iki Receb'inde Resūl-zāde Aḥmed Efendi yirine Şāhḳulı Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Yüz beş Ẕi'l-ḳa'de'sinde ḥālen revnaḳ-dih-i ṣadr-ı fetvā olan 'Abdu'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi Medresesi'ne mevṣūl, yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid Muṣṭafā Efendi[1] ḥażretleri yirlerine medāris-i Ṣaḥn'uñ biriyle nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Yüz on Cumāde'l-āḫire'sinde Bābī-zāde Meḥemmed Efendi yirlerine Rüstem Paşa Medresesi'ne irtiḳā, yüz on iki Ẕi'l-ḥicce'sinde selefleri Bābī-zāde Efendi yirlerine Dāvūd Paşa Medresesi'ne i'tilā eyleyüp yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde selef-i sālif-i fā'iżü'ş-şerefleri 'Abdu'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Üsküdar'da vāḳı'a Mihrümāh Sulṭān Medresesi iḥsān olınmış idi. Yüz on yedi Şa'bān'ınuñ on dördinci Ṯülāṯā güni mübtelā olduġı maraż-ı zaḫīrden intiḳāl-i dārü'l-cinān eyledükde Edrineḳapusı ḫāricinde vālidleri türbesinde medfūn ve maḥlūl olan medreseleriyle İsḥāḳ-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi memnūn ḳılındı.

Mevlānā-yı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı rüsūm, dervīş-nihād, paḳ-i'tiḳād, ḫoş-ṣoḥbet, şūḫ-ṭabī'at idi.

Yüsrī-zāde es-Seyyid Yaḥyā Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Yaḥyā ibnü'l-mevlā Aḥmed. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'den tercemeleri bu cerīdede masṭūr olan Yüsrī Aḥmed Efendi'nüñ ṯemere-i şecere-i vücūdı ve maḫdūm-ı mes'ūdıdur. Biñ ṭoḳsan dört tārīḫinde serā-perde-i 'ademden meclis-i şühūda vaż'-ı ḳadem ḳılup ṭoḳsan ṭoḳuz senesi ḫilālinde Şeyḫü'l-İslām Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi'den mülāzım olduḳdan ṣoñra devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz on beş Şevvāl'inde es-Seyyid Ca'fer Efendi-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Sābi'a-i Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi ḫāricine 'āric ve beyne'l-aḳrān şeref-i imtiyāz ile mübtehic olmış idi. Yüz on yedi Şa'bān'ınuñ yigirmi beşinci Sebt güni ṭa'ne-i ṭā'ūndan 'azm-i gülzār-ı cinān eyledükde Ḳoca Muṣṭafā Paşa Cāmi'-i Şerīfi bāġçesinde vāḳi' mezāristānda defn olınup medrese-i maḥlūlesi Velī Paşa Ḳayını Muṣṭafā Efendi'ye iḥsān olındı.

1 R 164a.

Maḫdūm-ı mezbūr[1] ṣāḥib-i biżā'a vü şu'ūr, kesb-i **[146ª]** kemāle rāġıb, taḥṣīl-i ma'ārife ṭālib idi.

Edrineli Yaḥyā-zāde Yaḥyā Efendi[2]

el-Mevlā Yaḥyā ibnü'l-mevlā Muṣṭafā. Ḫilāl-i terācim-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''de tercemeleri *Cild-i Evvel*'de silk-i taḥrīre keşīde ḳılınan Edrineli Yaḥyā-zāde Muṣṭafā Efendi'nüñ maḫdūm-ı kihter-i ḫıredmendi Yaḥyā Efendi'dür. Gevher-i tābende-i māhiyyeti āftāb-ı feyż-i ezelīden behre-yāb ve ser-māye-i 'ilm ü 'irfāndan fā'iz-i naṣīb-i niṣāb olup ṭarīḳ-ı tedrīse 'āzim ve ṣadr-ı 'ālī-ḳadr İmām-ı Sulṭānī İbrāhīm Efendi ḫıdmetlerinden mülāzım olduḳdan ṣoñra ṭayy-ı merāḥil-i ṭarīḳ iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz beş Ṣafer'inde Re'īsü'l-eṭibbā 'Ömer Efendi ḥażretleri yirlerine Maġnisalı Çelebi Medresesi ḫāriciyle be-kām, yüz on Ẕi'l-ḥicce'sinde Dendānī Mülāzımı İbrāhīm Efendi yirine Tercemān Yūnus Medresesi'ne ḥareketle nā'ilü'l-merām olmışlar idi. Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Ḫˇāce-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi yirlerine Ḫāṣoṭabaşı Medresesi virilüp yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inde Bolevī-zāde es-Seyyid Aḥmed Sa'īd Efendi yirlerine Ḳāḍī 'Abdü'l-ḥalīm Medresesi ile tekrīm olınmışlar idi. Yüz on yedi Ramażān'ınuñ dördinci İṯneyn güni ders ü devri tamām ve 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām eyleyüp Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında defn olındılar. Medrese-i maḥlūleleri Şeyḫ Dāmādı Sarāy Ḫˇācesi Muṣṭafā Efendi'ye maḥal görildi.

Merḥūm-ı merḳūm maḫdūm-ı fütüvvet-rüsūm, ḥuliy-bend-i 'arā'is-i ma'ārif, çehre-güşā-yı leṭā'if ü ẓarā'if idi.

Dede Efendi Dāmādı Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Vilāyet-i Rūmili'nde medīne-i Yeñişehr mużāfātından Ṭırnova ḳażāsından ẓuhūr ve iktisāb-ı ser-māye-i 'ilm ü 'irfāna ṣarf-ı nuḳūd-ı sinīn ü şühūr eyleyüp 'ulemā-yı 'aṣra ḫıdmet ve Veliyyü'd-dīn Efen-

1 mezbūr H: merḳūm R.
2 Edrineli Yaḥyā-zāde Yaḥyā Efendi R: -H.

di'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet itdükden ṣoñra devr-i medāris ve ʿaḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl[1] ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz bir Şaʿbān'ında ibtidā iḥdāṯ olınan Defterdār Aḥmed Çelebi Medresesi virilüp yüz altı Receb'inde yirlerinde ḥareket-i miṯliyye iʿtibār olınmış idi.[2] Yüz on Ṣafer'inde Ḳara Meḥemmed Efendi yirine Ḫalīfe-i Muḳābele-i Süvārī maʿa Dersiyye-i İnceḳara Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz on iki Şevvāl'inde Kātib-zāde Pīrī Meḥemmed Efendi yirlerine Tevḳīʿī Caʿfer Çelebi Medresesi virilmiş idi. Yüz on altı Muḥarrem'inde Müfettiş İbrāhīm Efendi birāder-zādeleri ʿAbdu'llāh Efendi yirlerine Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi Medresesi Ūlası ile ikrām, yüz on yedi Receb'inde Meknī Aḥmed Efendi yirine medāris-i Ṯemāniyye'den biri inʿām olınmış iken sene-i[3] meẕkūre Ramażān'ınuñ dördinci Ḫamīs gicesi ṭaʿne-i ṭāʿūndan intiḳāl ve ʿīdgāh-ı ervāḥa istiʿcāl eyleyüp Edrineḳapusı ḫāricinde defn olındı. Medrese-i maḥlūlesi veliyyü'n-niʿam-zādemüz efendimüz [4]Başmaḳcı-zāde es-Seyyid ʿAbdu'llāh Efendi ḥażretlerine tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr maʿārif ile meşhūr, ḥulvü'l-lisān, ḫāliṣü'l-cenān, ṣāfī-fu'ād, pāk-iʿtiḳād idi. Ḥālen Rūmili ṣadāretinden munfaṣıl Dede es-Seyyid Meḥemmed Efendi ḥażretleriyle ʿaḳd-i peyvend-i muṣāheret itmegin "Dede Efendi Dāmādı" dimekle[5] şöhret-dāde olmışlar idi.

Ebu's-suʿūd-zāde ʿAbdü'l-bāḳī Efendi

el-Mevlā ʿAbdü'l-bāḳī ibnü'l-mevlā Meḥemmed Ṣādıḳ. Ṭabaḳa-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābiʿ ʿulemāsından tercemeleri *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Ebu's-suʿūd-zāde Meḥemmed Ṣādıḳ Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ṣāliṯ-i saʿādetmendi ʿAbdü'l-bāḳī Efendi'dür. Biñ yetmiş dört tārīḫinde diyār-ı ʿademden ʿālem-i vücūda vażʿ-ı ḳadem ḳılup seksen sekiz Şaʿbān'ında ʿAbdü'r-raḥīm-zāde Meḥemmed Efendi'nüñ defʿa-i ūlā Anaṭolı ṣadāretine teşrīflerinden mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse ʿāzim olup ʿalā-ḥasebi'l-ʿāde iḥyā-yı merāsim-i ifāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan

1 R 164b.
2 olınmış idi H: olınup R.
3 sene-i R: -H.
4 efendimüz H: -R.
5 dimekle H: dinmekle R.

sekiz Receb'inde Revānī Çelebi Medresesi **[146[b]]** erzānī görilüp ṭoḳsan ṭoḳuz Şa'bān'ında Ḫˇāce-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Ūlā-yı Mesīḥ Paşa Medresesi sezā, yüz bir Cumāde'l-āḫire'sinde Ḥāfıẓ-zāde Seyyid Meḥemmed Sa'dī Efendi yirine Fīrūz Aġa Medresesi i'ṭā olınmış idi. Yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Resūl-zāde Ḥācī Meḥemmed Efendi yirine İbrāhīm Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr eyleyüp yüz altı Muḥarrem'inde Ḳırımī 'Abdu'llāh Efendi yirine Sekbān 'Alī Medresesi'ne mevṣūl, yüz yedi Rebī'ü'l-evvel'inde Aḳ Maḥmūd Efendi-zāde Seyyid Meḥemmed Zeynü'l-'ābidīn Efendi ḥażretleri yirlerine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biriyle nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Yüz sekiz Receb'inde selef-i sālifleri[1] Resūl-zāde Efendi yirine Fetḥiyye'de vāḳı'a Sinān Paşa Medresesi'ne revnaḳ-baḫşā, yüz on Ẕi'l-ḳa'de'sinde 'Uşşāḳī-zāde 'Oṯmān Efendi yirine Meḥemmed Aġa Medresesi'ne zīnet-efzā olmışlar idi. Yüz on dört Muḥarrem'inde Ḳabaḳulaḳ-zāde Meḥemmed Sa'īd Efendi yirine Sinān Paşa Dārü'l-ḥadīṯi'ne ḳadem-nihāde, yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Resūl-zāde Aḥmed Efendi yirine Medrese-i Şeh-zāde mesnedgāh-ı ifādeleri olup yüz on yedi Receb'inde Kevākibī-zāde Muṣṭafā Efendi yirlerine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ biriyle tekmīl-i devre-i merātib itmişler iken sene-i meẕkūre Ramażān'ınuñ on sekizinci Aḥad gicesi maṭ'ūnen intiḳāl ve 'ālem-i ḳudse irtiḥāl itdüklerinde Ebā Eyyūb-i Enṣārī civārında cedd-i emcedleri Ebu's-su'ūd Efendi Türbesi'nde defn olındılar. Medrese-i maḥlūleleri Ḥüseyn Efendi-zāde Muṣṭafā Efendi'ye maḥal görildi.

Maḫdūm-ı merḳūm ṭālib-i ma'ārif ü 'ulūm, meşġūl-i meşāġil-i ādāb u rüsūm, ḫoş-ṣoḥbetlik ile ma'lūm, ḥasenü'l-aḫlāḳ, ṭayyibü'l-a'raḳ, ṣemere-i şecere-i aṣl-ı aṣīl-i kerīm, ḫalef-i müṯmirü'ş-şeref-i dūdmān-ı ḳadīm, pāk-nijād, melek-nihād ādem idi.

Devletī Aḥmed Efendi {Devletī}

el-Mevlā Aḥmed. Devlet-i 'Oṯmāniyye vüzerāsından 'Abdī Paşa ḫazīnedārı Ḥüseyn Aġa'nuñ mevālīsinden ve Çerkesiyyü'l-'aṣl 'Abdu'llāh oġullarınun başı Devletli ahālīsindendür. Ḳābiliyyeti sebebiyle paşa-yı mezbūruñ terbiyet-ker-

1 selef-i sālifleri H: selefleri R.

de-i āftāb-ı himmeti olmaġla pīşe-i esb-rān ve cirīd-endāzī üslūb u endāmına şāyān olup endek zamānda ser-āmed-i cündiyān ve muḥriz-i ḳaṣabü's-sebḳ-ı meydān[1] olduḳdan ṣoñra:

Mıṣrā'

Ṭāli' ki saña yār ola devlet de yār olur

feḥvāsınca ol eṣnāda Sulṭān Meḥemmed Ḫān ḥażretlerinüñ ḫāṭır-ı 'āṭırları müṣādeme-i cündiyāna rāġıb ve meşreb-i şerāfet-iḥtivāları mülā'abe-i erbāb-ı efrāsa ṭālib olmaġla paşa-yı merḳūm ṣāḥibü't-tercemeyi ṭaraf-ı şehriyārīye irsāl ve vāṣıl-ı bezmgāh-ı pādişāh-ı deryā-nevāl olduḳda ibtidā ḫazīneoṭasına ba'de-hu ḫāṣoṭaya dāḫil olmış idi. Tevfīḳ-ı Ḫudā-dād ile taḥṣīl-i biżā'a-i 'ilmiyye ve tekmīl-i kemālāt-ı 'ameliyye idüp biñ yüz bir tārīḫinde şeyḫü'l-İslām-ı 'ālī-cāh Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi'den mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'āzim olup ḳaṭ'-ı menāzil ve ṭayy-ı merāḥil iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken Aḥmed Ḫalīfe 'unvānıyla mu'anven ḳılınmış idi. Biñ yüz yedi Receb'inde Kürd Aḥmed Efendi yirine ibtidā dāḫil i'tibārıyla bā-ḥaṭṭ-ı hümāyūn-ı sa'ādet-maḳrūn Ḥammāmiyye Medresesi ile ser-germ-i inbisāṭ oldılar. Yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Köprili 'Alī Efendi maḥlūlinden Aḫī Çelebi[2] Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz on Ṣafer'inde İmām-ı Sulṭānī Maḥmūd Efendi yirlerine Kürkcibaşı Medresesi ile tezyīn-i ḳāmet-i şān, yüz on iki Ṣafer'inde Vānī-zāde Seyyid Maḥmūd Efendi yirine vāṣıl-ı iḥdā'l-medārisi'ṣ-Ṣemān olmışlar idi. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde Altıbarmaḳ-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Siyāvuş Paşa Sulṭānı Medresesi erzānī görilüp yüz on dört Cumāde'l-ūlā'sında Maḍrūb Yūsuf Efendi yirine Şāh Sulṭān Medresesi iḥsān, yüz on **[147[a]]** beş Rebī'ü'l-āḫir'inde 'Acem-zāde Ḫ̆ācesi Muṣṭafā Efendi yirine Ḳılıç 'Alī Paşa Medresesi'ne şāyān olup yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inde Ebū Sa'īd-zāde Birāder-zādesi Muṣṭafā Efendi ḥażretleri yirlerine Ḳalender-ḫāne Medresesi'nde seccāde-güster-i ifāde oldılar. Yüz on yedi Ramażān'ınuñ on sekizinci Aḥad gicesi maṭ'ūnen 'āzim-i dārü'l-cinān ve dāḫil-i būstān-ı Rıḍvān olduḳlarında Ḳoca Muṣṭafā Paşa ḳurbinde Bāzirgān Cāmi'i ḫaṭīresinde medfūn ve vefātlarına 'Oṣmān-zāde Tā'ib Efendi didügi tārīḫ-i mevzūndur:

1 R 165a.
2 Çelebi H: Cebel R.

Naẓm

Naḫl-i bāġ-ı kerem ki Devletlü
Gerçi tīz bitmiş idi tīz yitdi

Tā'ibā fevtine didüm tārīḫ
Vāh Devletlü ḳalmadı gitdi[1]

Maḥlūl olan medreseleri Mes'ūd Meḥemmed Efendi'ye virildi.

Mevlānā-yı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı fühūm, bi-taḫṣīṣ ma'ārif-i cüz'iyyede māhir, pākīze-edāya ḳādir, ḥalīm ü selīm, ṣāḥib-i ṭab'-ı müstaḳīm idi.

Āṯārlarından Devletī maḫlaṣı ile eş'ārları olup bu beyt güftārlarındandur:

Beyt[2]

Görüp sen vaż'-ı nā-şāyānın ey dil bī-ḥużūr olma
Cihānuñ Devletī gāhī cefādur gāh devletdür

İdrīs Efendi Birāderi Muṣṭafā Efendi[3]

el-Mevlā Muṣṭafā bin Mūsā. Bu ṭabaḳada ānifen tercemeleri taḥrīr olınan İdrīs Efendi merḥūmuñ birāder-i kihter-i ercmendi Muṣṭafā Efendi'dür. Ṭarīḳ-ı sa'ādet-refīḳ-ı 'ilmīye 'azīmet ve ṣadr-ı vālā-ḳadr Ḥāmid Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan ṣoñra biñ yüz altı Rebī'ü'l-evvel'inde ibtidā iḥdāṯ olınan Fetḥ-i Ġāzī Medresesi ḫāriciyle kām-revā ve اول [4] مدرس درس بها oldılar. Yüz on bir Şevvāl'inde Ṣamtī-zāde Meḥemmed Reşīd Efendi yirine Dersiyye-i Ḥācī İsmā'īl'e ḥareketle tebcīl ḳılınup yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inde Mestci-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirlerine Yarḥiṣār Medresesi sezāvār görilmiş idi. Yüz on yedi Ramażān'ınuñ yigirmi üçinci Sebt güni mübtelā olduġı maraż-ı istisḳādan 'ālem-i 'uḳbāya sefer ve cisr-i fenādan güẕer

1 واه دولتلو قالمدى كيتدى
2 Beyt R: Naẓm H.
3 Evvelu müderrisin bi-medreseti Fetḥ Ġāzī. Fī 13 Rebī'ü'l-evvel sene 1106. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]
4 "Burada ders okutan ilk müderris."

eyledi.[1] Medrese-i maḥlūlesi Ders-i ʻĀm Muṣṭafā Efendi'ye virildi.[2]

Mevlānā-yı merḳūm ṭālib-i iktisāb-ı ʻulūm, merd-i ṣāliḥ, saʻādetmend-i müfliḥ idi.

Öreke-zāde Belīġ Muṣṭafā Efendi[3] {Belīġ}

el-Mevlā Muṣṭafā ibnü'l-mevlā Aḥmed. ʻUlemā-yı devlet-i Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'den tercemeleri bu cerīdede merḳūm Öreke-zāde Aḥmed Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ercmendi ve ferzend-i ḫıredmendi Belīġ Muṣṭafā Efendi'dür. Biñ seksen altı tārīḫinde ṭırāzende-i ḫilʻat-i vücūd ve ḫırāmende-i ṣaḥn-ı şühūd olup ṭoḳsan üç Receb'inde vālid-i mācidlerinüñ Mekke-i Mükerreme teşrīflerinden mülāzım ve baʻde taḥṣīli'l-istiʻdād ṭarīḳ-ı tedrīse ʻāzim olmışlar idi. Devr-i medāris-i muʻtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz sekiz Cumāde'l-āḫire'sinde vālid-i mācidleri iḥdāṯ itdügi medrese-i cedīde ile kām-revā ve [4] اول مدرس درس بها oldılar. Yüz on beş Rebīʻü'l-āḫir'inde Seyyid Ḥüseyn Efendi yirine Miʻmār Ḳāsım Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz on altı Rebīʻü'l-āḫir'inde ʻAṭṭār-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Ḥāfıẓ Paşa Medresesi'ne şeref-baḫşā olmışlar idi. Yüz on yedi Ramażān'ınuñ yigirmi yedinci Erbaʻā güni ṭaʻne-i ṭāʻūndan beste-dem ve ʻāzim-i diyār-ı ʻadem olduḳlarında Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında vālid-i mācidleri cenbinde medfūn ve naḳş-ı seng-i mezārları Ülfetī Çelebi didügi tārīḫ-i mevzūndur:

Beyt

Ülfetī idüp duʻā ṣıdḳ ile tārīḫin didi
Gūşe-i cennet Bucaḳlı-zāde'ye ola mekān[5]

Medrese-i maḥlūleleri Ebu'l-mevāhib Seyyid Aḥmed **[147ᵇ]** Efendi'ye iḥsān olındı.

---

1 eyledi H: eyleyüp R.
2 R 165b.
3 Evvelu müderrisin bi-medreseti Öreke-zāde Aḥmed Efendi. Fī 13 Cumāde'l-āḫire sene 1108. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]
4 "Burada ders okutan ilk müderris."
5 كوشهٔ جنت بوجاقلى زاده يه اولا مكان

Maḫdūm-ı merḳūm ṭālib-i ma'ārif ü 'ulūm, ḫoş-ṣoḥbet, ḳābil-i üns ü ülfet idi.

Āṣārlarından Belīġ maḫlaṣı ile eş'ār-ı belāġat-şi'ārları vardur. Bu şi'r güftār-ı dürer-bārlarındandur:

Naẓm

Ruḫ-ı pür-tābına māh-ı münevver dāġ-ber-dildür
O ḫāl-i gerden-i sīmīne 'anber dāġ-ber-dildür

Serin sevdāya virmiş Ḳaysveş ṭutmış beyābānı
O rūy-ı āteşīne lāle-i ter dāġ-ber-dildür

N'ola dil dāġ-ı pür-sūzını[1] iẓhār eylese zīrā
Gül-i ruḫsār-ı cānāna göñüller dāġ-ber-dildür

'Aceb mi yaḳsa nār-ı ḥasret ile sīnesin her dem
Ki ḫāl-i müşg-bū-yı yāra micmer dāġ-ber-dildür

Ḳara Ebū Bekr Efendi

el-Mevlā Ebū Bekr bin Aḥmed. Maḳarr-ı vilāyet-i Aydın olan Ṣire mużāfātından Güzelḥiṣār ḳaṣabasına[2] tābi' Eymirli nām ḳaryeden ẓuhūr ve taḥṣīl-i 'ilm ü 'irfāna ṣarf-ı nuḳūd-ı sinīn ü şühūr eyleyüp esātiẕe-i 'aṣr mecālis-i ifādelerinden taḥṣīl-i 'ulūm ve tekmīl-i merātib-i manṭūḳ u mefhūm itdükden ṣoñra Şeyḫü'l-İslām fāżıl-ı meşhūdü'l-enām[3] Minḳārī-zāde Efendi'den mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup aḫẕ-ı medāris ve 'aḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken Vize ḳażāsından me'ẕūn bi'l-iftā olmış idi. Birḳaç sene ḳażā-yı meẕkūrda beẕl-i feżā'il-i 'ilmiyye idüp[4] biñ seksen üç Muḥarrem'inde 'Oṣmān-zāde Kemālü'd-dīn Efendi yirine ibtidā ḫāric i'tibārıyla Küçükçekmece'de vāḳı'a 'Abdü's-selām Medresesi ile ikrām olındılar. Seksen dört Receb'inde yirlerinde dāḫil i'tibār olınup seksen altı Muḥarrem'inde Luṭfī-zāde Aḥmed Efendi yirine maḥrūsa-i Edrine'de Ḥalebiyye Medresesi'ne gönderilmiş idi. Se-

1 Metinde "dāġ-ı dil pür-sūzını"
2 ḳaṣabasına H: ḳażāsına R.
3 meşhūdü'l-enām H: meşhūrü'l-enām R.
4 idüp R: eyleyüp H.

ne-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında Tācī İbrāhīm Efendi yirine Üçşerefeli Medresesi Ūlāsı'na mevṣūl, seksen ṭoḳuz Receb'inde Dāvūd-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Dārü's-salṭanati'l-'aliyye maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'de Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi Medresesi Ūlāsı'na menḳūl, ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde 'Īsā-zāde Meḥemmed 'Azīz Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biriyle nā'ilü'l-me'mūl olmışlar idi. Ṭoḳsan iki Cumāde'l-ūlā'sında Ṭavīl Aḥmed Efendi maḥlūlinden Dārü'l-ḥadīṯ-i Sinān Paşa, ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Nefes-zāde[1] es-Seyyid 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Ṯāniye-i[2] Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medreseleri'ne zīnet-baḫşā olup ṭoḳsan altı Şa'bān'ında selefleri 'Īsā-zāde Efendi yirine Ḫāḳāniyye-i Vefā'da feyż-baḫş-ı erbāb-ı istifāde, ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Reşīd Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Medāris-i Süleymāniyye'nüñ birinde tekye-zen-i miḥrāb-ı ifāde oldılar. Yüz Cumāde'l-ūlā'sında Ḥıfẓī Muṣṭafā Efendi maḥlūlinden Şām-ı dārü's-selām ḳażāsıyla ikrām olınup yüz bir Receb'inde ma'zūl ve yirlerine 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Ṣa'rānī-zāde Meḥemmed Ramażān Efendi yirine maḥrūsa-i Burusa ḳażāsı 'ināyet olınup yüz beş Ṣafer'inde 'azl ve yirlerine selef-i sālifleri Luṭfī-zāde Efendi vaṣl olındı. Yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında es-Seyyid Ca'fer Efendi üzerinden Bayındır ḳażāsı arpalıḳ virilüp sene-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'sinde Mekke-i Mükerreme pāyesi iḥsān olınmış idi. Yüz on Cumāde'l-āḫire'sinde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle La'lī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine bi'l-fi'l Mekke-i Mu'aẓẓama ḳażāsıyla ta'ẓīm olınup arpalıḳları Emīn-i Fetvā Ḥıṣn-ı Manṣūrī-zāde Aḥmed Efendi'ye virildi. Yüz on iki Muḥarrem'inde munfaṣıl ve ol maḳām-ı celīle Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi Birāderi es-Seyyid Aḥmed Efendi nā'il oldı. Sene-i mezbūre Cumāde'l-ūlā'sında Rıfḳī Meḥemmed Efendi oġlınuñ üzerinden Miḫalıc ve Kepsuṭ ḳażāları arpalıḳ ta'yīn olınup yüz **[148[a]]** on dört Cumāde'l-ūlā'sında selefleri[3] La'lī-zāde Efendi yirine İstanbul ḳażāsına vuṣūl bulduḳlarında Miḫalıc ḳażāsı seleflerine ve Kepsuṭ ḳażāsı Ḫaṭṭāṭ 'Abdu'llāh Efendi'ye virildi. Sene-i meẕkūre[4] Ẕi'l-ḳa'de'sinde mün'azil ve maḳām-ı ḥükūmetlerine Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid[5]

1 R 166a.
2 Ṯāniye-i H: -R.
3 selefleri H: selefi R.
4 meẕkūre R: mezbūre H.
5 es-Seyyid R: -H.

Feyżu'llāh Efendi Dāmādı es-Seyyid Maḥmūd Efendi ḥażretleri vāṣıl[1] oldılar. Bunlara Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretleri üzerlerinden Pravadi ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz on beş Cumāde'l-ūlā'sında müşārun ileyh es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid Fetḥu'llāh Efendi üzerinden 'Ayntāb ḳażāsına tebdīl ve Pravadi ḳażāsıyla Ḳara Ḫalīl Efendi tebcīl ḳılındı. Yüz on altı Receb'inde Anaṭolı pāyesiyle ikrām, sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında Mecdī Meḥemmed Efendi def'a-i ūlāsı yirine bi'l-fi'l ṣadr-ı Anaṭolı'ya ḳıyām itdüklerinde arpalıḳları ḫalefleri Ḳara Ḫalīl Efendi'ye in'ām olındı. Yüz on yedi Şevvāl'inüñ yigirmi altıncı Erba'ā gicesi ḥummā-yı reddiyyeye ibtilāsı sebebiyle tārik-i 'izz ü cāh ve şehristān-ı 'ademe rū-be-rāh olup Bahāyī Efendi merḥūmuñ ḫānesi muḳābilinde olan mezāristānda defn olındılar. Maḥlūl olan ṣadāret ḫalefleri Ḳara Ḫalīl Efendi'ye 'ināyet olındı.

Mevlānā-yı mezbūr māyedār-ı fażl-ı mevfūr, her kemālden behremend, envā'-ı ma'ārifden ḥiṣṣemend, şükūfe-çīn-i fażl u 'irfān, ẕü-fünūn-ı devrān, şedīdü'l-iştiġāl, serī'ü'l-intiḳāl, ḥakkāk-i cevāhir-i menṣūr u mevzūn, ṣarrāf-ı nuḳūd-ı ma'ārif-i gūn-ā-gūn, her fende māhir, mecmū'a-i leṭā'if ü nevādir, 'afīfü'ẕ-ẕāt, laṭīfü's-simāt, pīr-i sa'ādetmend-i müfliḥ, gül-deste-bend-i 'ilm-i nāfi' ü 'amel-i ṣāliḥ, ẕikr-i bi'l-ḫayra ṭālib, ṣenā-yı cemīli cālib, luṭf-ı mücessem, ẕāt-ı mükerrem idi.

Ẕü'l-fiḳār Paşa-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed bin Ẕü'l-fiḳār Paşa. Devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi' evāḫirinde yeñiçeri aġası ba'dehu üç tūġ ile Ḳandiye vālīsi olup biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Receb'inde cezīre-i mezbūrede eşḳıyā hücūmıyla şehīden raḥmet-i Raḥmān'a vāṣıl olan Ẕü'l-fiḳār Paşa'nuñ maḫdūm-ı ercmendi Meḥemmed Efendi'dür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād 'ulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzemetle ber-murād olduḳdan ṣoñra ḳaṭ'-ı merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-āḫir'inde 'Uşşāḳī-zāde 'Oṣmān Efendi yirine Ṣāniye-i Nişāncı Paşa-yı Cedīd Medresesi ile sa'īd olup ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣa'bān'ında Kevākibī-zāde Veliyyü'd-dīn Efendi ḥażretleri yirine Şeyḫü'l-İslām Ḥüseyn Efendi Medresesi ile ikrām olınmışlar idi. Yüz üç Ramażān'ında Ḥayātī-zāde Maḫdūmı Aḥmed Efendi yirine Tevḳī'ī Ca'fer Çelebi Medresesi virilüp yüz

1 vāṣıl H: vaṣl R.

ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde İsḥāḳ-zāde Nūr Meḥemmed Efendi yirine Efḍal-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde oldılar.[1] Yüz on iki Ṣafer'inde 'Uşşāḳī-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi yirlerine medāris-i Ṣemāniyye'den biriyle tekrīm, sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında Ṣadrü'd-dīn-zāde 'Abdü'l-ḥay Efendi yirine Fetḥiyye'de vāḳı'a Sinān Paşa Medresesi ile ta'ẓīm olınup yüz on üç Rebī'ü'l-evvel'inde[2] Elmās Paşa İmāmı İsḥāḳ Efendi yirine Maġnisa ḳażāsı ḥükūmeti sezā görildi. Yüz on dört Receb'inde 'azl olınup yirleri İmām-ı Sulṭānī Ṣāliḥ Efendi ḥażretlerine virilmiş idi. Yüz on yedi Şevvāl'inde Sivasī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi yirine Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsına manṣūb ḳılınup sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinüñ on yedinci Ḫamīs gicesi ḳāżī iken dā'in-i ecel müteḳāżī ve ḳażā-yı deyn-i vācibü'l-edā-yı cāna rāżī olduḳlarında yirlerine Maḍrūb Yūsuf Efendi ḳāḍī oldı.

Merḥūm-ı merḳūm maḫdūm-ı ẕībende-rüsūm, ṣoḥbet-i yārāna meftūn **[148[b]]** mübtelā-yı berş ü efyūn, dervīş-nihād u ḫāliṣü'l-fu'ād idi.

Edrineli Ḥasan Efendi-zāde el-Ḥāc Meḥemmed Efendi

el-Mevlā el-Ḥāc Meḥemmed ibnü'l-mevlā Ḥasan. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṣānī'den tercemesi meẕkūr olup biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde maḥrūsa-i Edrine'de Ṣāniye-i Üçşerefeli müderrisi iken dār-ı fenādan 'ālem-i bāḳīye 'ubūr eyleyen Ṣabuncı-zāde Ḥasan Efendi merḥūmuñ ferzend-i ḫıredmendi el-Ḥāc Meḥemmed Efendi'dür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳ-ı 'ilmīye 'āzim ve 'ulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzım olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan ṣoñra biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Aḥmed Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i merḳūmede 'Alī Ḳuşcı Medresesi virilüp yüz Muḥarrem'inde Luṭfī-zāde İbrāhīm Efendi yirine Emīr Ḳāḍī Medresesi'ne taḥrīk olınmış idi. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında 'Oṯmān Efendi yirine belde-i mezbūrede [3]İbrāhīm Paşa Medresesi sezā görilüp sene-i merḳūme Receb'inde yirlerinde dāḫil i'tibār olınup yüz dört Rebī'ü'l-evvel'inde Müsellim 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Yāḳūt Paşa Medresesi i'ṭā olındı. Yüz beş Receb'inde selefi Müsellim Efendi yirine Ṭaşlıḳ Medresesi'ne gelüp yüz sekiz Ramażān'ında İmām-zā-

1 R 166b.
2 'Abdü'l-ḥay Efendi yirine Fetḥiyye'de vāḳı'a Sinān Paşa Medresesi ile ta'ẓīm olınup yüz on üç Rebī'ü'l-evvel'inde R: -H.
3 mezbūrede H: meẕkūrede R.

de Meḥemmed Efendi yirine Cāmi'-i 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup yüz on üç Rebī'ü'l-evvel'inde selefi İmām-zāde Efendi yirine Ḥalebiyye Medresesi ile ikrām, yüz on altı Ṣa'bān'ında Elmās Paşa İmāmı İsḥāḳ Efendi maḥlūlinden Ṭrablus-ı Şām ḳażāsı in'ām olınmış idi. Yüz on yedi Şevvāl'inde ma'zūl ve yirlerine Bālī-zāde Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām iken sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinde ḥicce-i 'ömri tamām ve rūḥ-ı revānı 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām eyledi.

Mevlānā-yı mezbūr ma'ārif-i cüz'iyye ile meşhūr, ṣāliḥ ü ṣāfī-fu'ād, merd-i ḳavī-i'tiḳād idi.

Ra'dī Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Muṣṭafā. İznikmid ḳaṣabasından ẓuhūr ve ḳaṭ'-ı menāzil-i sinīn ü şühūr idüp kesb-i ser-māye-i isti'dād ve Şeyḫü'l-İslām fāżıl-ı meşhūdü'l-enām[1] Minḳārī-zāde Efendi'den mülāzemetle ber-murād olduḳdan ṣoñra devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan dört Ramażān'ında Keşfī 'Abdu'llāh Efendi yirine Muṣṭafā Efendi -der-Maḥalle-i Ḫūb-yār- Medresesi'ne ḫāric ile 'āric, ṭoḳsan altı Ṣa'bān'ında Anḳaravī Efendi Tābi'i Şeyḫī Meḥemmed Efendi yirine Sa'dī Efendi ma'a Dersiyye-i Rūm Meḥemmed Paşa Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Ġalaṭ Ṣa'bān Efendi yirine Ḥāfıẓ Paşa Medresesi'ne dāḫil, yüz iki Receb'inde Ṣun'u'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Ḥasan Efendi Medresesi'ne vāṣıl oldılar. Yüz beş Ṣafer'inde Öreke-zāde Tābi'i Şeyḫī Meḥemmed Efendi yirine Rūm Meḥemmed Paşa Medresesi'ne irtiḳā, yüz altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde Paşa-zāde İbrāhīm Efendi yirine medāris-i Ṣemāniyye'den birine i'tilā itmişler idi. Yüz sekiz Cumāde'l-āḫire'sinde Es'ad-zāde Şeyḫi[2] Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Siyāvuş Paşa Sulṭānı Medresesi erzānī görilüp yüz on Ẕi'l-ḥicce'sinde Ṣa'bān Efendi ḥażretleri yirlerine Bayram Paşa Medresesi ile kām-revā olup yüz on dört Muḥarrem'inde Resūl-zāde Aḥmed Efendi yirine Üsküdar Vālide Sulṭān Medresesi sezā görilmiş idi. Yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inde Aḳ Maḥmūd Efendi-zāde es-Seyyid Meḥemmed Zeynü'l-'ābidīn Efendi ḥaż-

1 meşhūdü'l-enām H: meşhūrü'l-enām R.
2 R 167a.

retleri **[149a]** yirlerine İstanbul'da vāḳı'a Vālide Sulṭān Medresesi ile taḥṣīl-i 'izz ü şān eyleyüp yüz on yedi Rebī'ü'l-evvel'inde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Bābī-zāde Meḥemmed Efendi yirlerine Medīne-i Münevvere ḳażāsı iḥsān olındı. Yüz on sekiz Ṣafer'inde ravża-i Rıḍvān'a ḫırām ve 'azm-i nüzhetgāh-ı dārü's-selām eyledükde manṣıb-ı maḥlūl sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'si ġāyetine gelince nā'ibine ibḳā, ba'dehu 'Uşşāḳī-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi'ye sezā görildi.

Mevlānā-yı mezbūr ġāyet bülend-ṣadr olmaġın "Ra'dī Muṣṭafā Efendi" dimekle[1] meşhūr, fünūn-ı mütedāvilede müşāreket-i emṯālle ma'lūm, şemme-i 'ilm ü ma'ārif ile mevsūm idi. Biñ ṭoḳsan ṭoḳuz senesi evā'ilinde devlet-i Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de ṣadr-ı a'ẓam olan Nişāncı İsmā'īl Paşa'nuñ imāmetleri ḫıdmetiyle müşerref olmış idi.

Necīb Meḥemmed Efendi {Necīb}

el-Mevlā Meḥemmed Necīb ibnü'l-mevlā Yaḥyā. Vefeyāt-ı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemeleri *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Şeyḫü'l-İslām Bahāyī Efendi merḥūmuñ birāderi Yaḥyā Efendi'nüñ ferzend-i fürūzende-aḫteri ve ṭabaḳa-i Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'de ẕikri mürūr iden Cezmī Meḥemmed 'Abdü'l-kerīm Efendi'nüñ birāder-i kihteri Necīb Meḥemmed Efendi'dür. Taḥṣīl-i biżā'a-i 'ilmiyye itdükden ṣoñra ṭarīḳ-ı tedrīse 'āzim ve 'ulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzım olup ba'de tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseye vāṣıl ve andan daḫı munfaṣıl iken biñ ṭoḳsan yedi Receb'inde Ṭabīb Süleymān Efendi yirine Çāvuşbaşı Medresesi ḫāriciyle be-kām, ṭoḳsan ṭoḳuz Receb'inde Kātib 'Abdu'r-raḥmān Efendi maḥlūlinden Sittī Ḫātūn Medresesi'ne ḥareketle nā'ilü'l-merām olmışlar idi. Yüz bir Rebī'ü'l-evvel'inde Maḍrūb Yūsuf Efendi yirine Zeynī Çelebi Medresesi virilüp yüz iki Ṣa'bān'ında Ḥāfiẓ-zāde Seyyid Meḥemmed Sa'dī Efendi yirine Ḳāḍī 'Abdü'l-ḥalīm Medresesi ile tekrīm, yüz dört Rebī'ü'l-āḫir'inde Ṭayyār Ḥüseyn Efendi yirine Rüstem Paşa Medresesi ile ta'ẓīm olınmışlar idi. Yüz beş Cumāde'l-ūlā'sında Etmekci-zāde Seyyid 'Alī Efendi yirine Maġnisa ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup yüz altı Ramażān'ında 'azl olınduḳlarında yirleri Aḳ Maḥmūd Efendi'ye arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz ṭoḳuz Şevvāl'inde Germeḳaş-zāde Meḥemmed Efendi yiri-

1 dimekle H: dinmekle R.

ne Diyārbekr ḳażāsı ʿināyet olınup yüz on Ẕi'l-ḳaʿde'sinde maʿzūl ve yirlerine ṣāniyen Şaʿrānī-zāde ʿAbdü'l-vehhāb Efendi mevṣūl oldı. Yüz on beş Cumāde'l-āḫire'sinde sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ṣāliḥ Efendi ḥażretleri üzerlerinden ṣāniyen Maġnisa ḳażāsı tevcīh olınup yüz on altı Receb'inde munfaṣıl ve yirlerine Gürgür Meḥemmed Efendi vāṣıl oldı. Yüz on sekiz Ṣafer'inde dār-ı fenādan rıḥlet ve ʿālem-i ʿuḳbāya ʿazīmet eyleyüp Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī civārında cedd-i emcedleri Ḫˇāce Saʿdü'd-dīn Efendi Zāviyesi sāḥasında defn olındı.

Mevlānā-yı merḳūm[1] ʿilm ü maʿārif ile maʿlūm, dervīş-nihād, nīk-sīret, ḫoş-fehm ü ḫoş-ṣoḥbet idi.

Āṣārlarından Necīb maḫlaṣı ile eşʿār-ı dürer-bārları vardur. Bu ebyāt güftārlarından nümūnedārdur:

Naẓm

Meclisde muṭrib ü mey-i pür-ḥālet isterüz
Ey pīr-i meykede nefes ü himmet isterüz[2]

Ve lehu

Bir niçe gündür ʿiẕār-ı tābdārın görmedük
Ol nihāl-i ʿişvenüñ biz nev-bahārın görmedük

Tāze dāġuñla ser-ā-pā sīnem itseñ dāġdār
Ḫayli demdür dest-i hicrān lālezārın görmedük

Dil ümīd eyler viṣāl-i yārı dā'im ey Necīb
[Mevce][3]-i deryā-yı ʿışḳuñ hīç ḳarārın görmedük

es-Seyyid ʿAbdü'l-muʿṭī Efendi

el-Mevlā es-Seyyid ʿAbdü'l-muʿṭī. Şām-ı cennet-meşāmdan ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şuʿūr idüp ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳ-ı ʿilmīye duḫūl ārzūsıyla dārü'l-mülk-i İstanbul'a vuṣūl bulup ʿulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse ʿāzim olup devr-i medāris-i muʿtāde ile ḳırḳ aḳçe **[149^{b}]**

1 merḳūm H: mezbūr R.
2 R 167b.
3 Metinde "Ḫˇāce-i"

medreseye mevṣūl ve andan daḫı maʿzūl iken biñ yüz altı Receb'inde ibtidā iḥdāṯ olınan Dil-figār Medresesi sezāvār görilüp yüz on iki Şevvāl'inde es-Seyyid Meḥemmed Dede Efendi ḥażretleri dāmādı Meḥemmed Efendi yirine Ḫalīfe-i Muḳābele-i Süvārī maʿa Dersiyye-i İnceḳara Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz on altı Rebīʿü'l-āḫir'inde Kevākibī-zāde Aḥmed Efendi yirine Ṭūṭī Laṭīf Medresesi ile talṭīf olınmışlar idi. Yüz on sekiz Rebīʿü'l-evvel'inüñ ṭoḳuzıncı Aḥad güni ders ü devri tamām ve ʿālem-i ʿuḳbāya ḫırām itdüklerinde medrese-i maḥlūleleri Şaʿbān-zāde Meḥemmed ʿĀzim Efendi'ye inʿām olındı.

Mevlānā-yı merḳūm ḥiṣṣedār-ı maʿārif ü ʿulūm, bi-taḫṣīṣ fenn-i ṣakde taḥrīrātı maḳbūl ve ile'l-vefāt ḳısmet-i ʿaskeriyye maḥkemesinde kitābetle meşġūl idi.

Begler Ḫʿācesi Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed. Vilāyet-i Ḳaraman'da bir merd-i ṣāliḥüñ netīce-i muḳaddimāt-ı vücūdı ve şemere-i şecere-i nesl-i mesʿūdıdur. Ol diyār ʿulemāsından temhīd-i mebānī-i fünūn ve taḥṣīl-i levāzım-ı mefrūż u mesnūn itdükden ṣoñra Dārü's-salṭanati'l-ʿaliyye Ḳosṭanṭıniyyetü'l-maḥmiyyeye ilḳā-yı raḥl-i iḳāmet ve ʿulemā-yı ʿaṣr mecālis-i ifādelerine müdāvemet iderek Şeyḫü'l-İslām fāżıl-ı meşhūdü'l-enām[1] Minḳārī-zāde Efendi'nüñ Sulṭān Bāyezīd Medresesi iʿādelerinden nā'il-i şeref-i mülāzemet ve iḥrāz-ı merātib-i ʿaliyyeye germ-ʿinān-ı himmet olmaġla ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl iken vüzerā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābiʿden ṣadr-ı aʿẓam-ı sābıḳ Merzifonī Ḳara Muṣṭafā Paşa āsitānesine intisāb ve beglerinüñ muʿallimlikleriyle şeref-yāb olmış idi. Biñ seksen ṭoḳuz Rebīʿü'l-evvel'inde Şāmī Ḥüseyn Efendi yirine Bālī Efendi Medresesi'ne vālī olup ṭoḳsan Cumāde'l-āḫire'sinde ʿİvaż-zāde İsmāʿīl Efendi yirine Etmekcioġlı Medresesi'ne ḥareketle cevher-i ḳadr ü menziletleri mütelālī oldı. Ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde İdrīs Efendi yirine mūṣıla-i Ṣaḥn iʿtibārıyla Şeyḫü'l-İslām Yaḥyā Efendi Medresesi inʿām, ṭoḳsan iki Rebīʿü'l-āḫir'inde Nā'ib Meḥemmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ yirine ḫırām itmişler idi. Ṭoḳsan üç Rebīʿü'l-āḫir'inde ʿAṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi yirine Üsküdar Mihrümāhı Medresesi iḥsān, ṭoḳsan dört Muḥarrem'inde ʿAbdü'r-raḥīm-zāde

1 meşhūdü'l-enām H: meşhūrü'l-enām R.

Yaḥyā Efendi yirlerine yine[1] Üsküdar'da Vālide Sulṭān Medresesi ile taḥṣīl-i 'izz ü şān itmişler iken ṭoḳsan beş Muḥarrem'inde veliyy-i ni'meti olan ṣadr-ı a'ẓam-ı meẕkūr dār-ı beḳāya rıḥlet itdürüldükde şeyḫü'l-İslām-ı vaḳt 'Alī Efendi muḳaddemā ṣāḥibü't-tercemenüñ paşa-yı merḳūma i'timād ile az vaḳtde merātib-i 'āliyeye 'urūc itdügine dil-gīr olmalarıyla sene-i meẕkūre Rebī'ü'l-āḫir'inüñ 'İmād-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirine mūṣıla-i Ṣaḥn i'tibārıyla Murād Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne tenzīl itdiler. Ṭoḳsan sekiz Rebī'ü'l-āḫir'inde Dürrī Meḥemmed Efendi maḥlūlinden ṣāniyen medāris-i Ṣemāniyye'nüñ[2] birine vuṣūl bulup ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Debbāġ-zāde Ṣun'u'llāh Efendi yirine Ḫadīce Sulṭān Medresesi'ne şāyān olmışlar idi. Yüz Muḥarrem'inde Ebū İsḥāḳ İsmā'īl Efendi ḥażretleri yirlerine Ḳılıç 'Alī Paşa Medresesi sezā, yüz bir Rebī'ü'l-evvel'inde Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi yirine[3] Ḳalender-ḫāne Medresesi'ne revnaḳ-efzā olup sene-i meẕkūre Şa'bān'ında Seyyid Ya'ḳūb Efendi yirine Ayaṣofıyya-i Kebīr Medresesi ile tevḳīr olınmışlar idi. Yüz iki Receb'inde Güzelḥiṣārī Aḥmed Efendi yirine Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymān Ḫānī erzānī görilüp yüz dört Rebī'ü'l-evvel'inde Anḳaravī-zāde Ḥasan Efendi yirine Şām-ı dārü's-selām ḳażāsında murabba'-nişīn-i mesned-i aḥkām oldılar. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde ma'zūl ve yirlerine Bekrī-zāde Aḥmed **[150ᵃ]** Efendi mevṣūl oldı. Yüz beş Cumāde'l-ūlā'sında Ḥāmid-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Ġalaṭa ḳażāsı rıżā-dādeleri olup yüz altı Muḥarrem'inde sene-i meẕkūre Rebī'ü'l-evvel'i ġurresi tevḳītiyle 'azl olınup[4] yirleri Şemsü'd-dīn-zāde Muṣṭafā Efendi'ye virilmiş iken ḳable'ż-żabṭ fevt olmaġın manṣıb-ı meẕkūr tevḳīt-i mezbūr ile Dāvūd-zāde İbrāhīm Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz on Rebī'ü'l-evvel'inde Ḳırımī 'Abdü'l-ḥalīm Efendi yirine Mıṣr-ı Ḳāhire ḳażāsıyla rāyet-i iclāli ẓāhir[5] olup yüz on bir Şa'bān'ında munfaṣıl ve maḳām-ı ḥükūmetlerine Ṭayyār Ḥüseyn Efendi vāṣıl oldı. Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Edrine Vaḳ'ası sebebiyle Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi Dāmādı es-Seyyid Maḥmūd Efendi ḥażretleri yirlerine İstanbul ḳażāsına vuṣūl bulmış iken sene-i meẕkūre Ramażān'ında sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ḳaba Ḫalīl Efendi üzerinden Begbāzārı ḳażāsı arpalıġıyla 'azlden mā'adā cezīre-i Ḳıbrıs'a nefy ü iclā ve Ḳosṭanṭıniy-

1 yirlerine H: yirine R.
2 R 168a.
3 yirine H: -R.
4 olınup H: olındı R.
5 ẓāhir H: ẓāhire R.

ye ḳażāsı Ḳara Ḫalīl Efendi'ye iʿṭā olındı. Yüz on altı Muḥarrem'inde cezīre-i merḳūmede Ṭuzla ḳażāsı daḫı arpalıḳlarına żamm olındı. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām iken yüz on sekiz Rebīʿü'l-evvel'inde eyyām-ı rebīʿ-i ḥayātı tamām ve ʿālem-i ervāḥa ḫırām itdüklerinde cezīre-i merḳūmede Ayaṣofıyya Cāmiʿ-i Şerīfi sāḥasında defn olınup maḥlūl olan arpalıḳlarından Begbāzārı ḳażāsı Tevfīḳī-zāde Meḥemmed Efendi'nüñ żamīme-i revātibleri ḳılınup[1] Ṭuzla ḳażāsı es-Seyyid Meḥemmed Dede Efendi ḥażretlerine taʿyīn olındı.

Mevlānā-yı merḳūm "Begler Ḫˇācesi Aḥmed Efendi" dimekle[2] maʿlūm, ekṣer-i fünūndan ḥiṣṣedār, üslūb-ı maḥkemede kār-güẕār, vecīh ü vaḳūr, şedīd ü ġayūr, nīk-nefs ü pāk-iʿtiḳād, dervīş-meşreb ü ḫāk-nihād idi.

İzmirī İsmāʿīl Efendi

el-Mevlā İsmāʿīl. Belde-i İzmir'den ẓuhūr ve "İzmirī İsmāʿīl Efendi" dimekle[3] meşhūr olup esātiẕe-i ʿaṣrlarından taḥṣīl-i ʿulūm ve tekmīl-i levāzım-ı manṭūḳ u mefhūm itdükden ṣoñra dārü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve ʿulemā-yı kirāmuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i meʾmūl iken ibtidā Ṣaḥn rütbesiyle masḳaṭ-ı reʾsi olan belde-i merḳūmede Selīmiyye Medresesi iḥsān olınup biñ yüz Ṣafer'inde Ḳırımī Sefer Efendi maḥlūlinden Maġnisa'da Murādiyye Medresesi'ne naḳl olınmışlar idi. Yüz üç Rebīʿü'l-āḫir'inde Kerāsteci-zāde ʿAbdu'llāh Efendi yirine Medīne-i Münevvere pāyesi żamīmesiyle Maġnisa ḳażāsı tevcīh olınup sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳaʿde'sinde munfaṣıl ve yirlerine Etmekci-zāde es-Seyyid ʿAlī Efendi vāṣıl oldı. Yüz altı Rebīʿü'l-āḫir'inde[4] Avine[5] ḳażāsı arpalıḳ taʿyīn olınup yüz sekiz Şaʿbān'ında Burusa pāyesi żamīmesiyle Aḳḥiṣār ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınmış idi. Yüz on beş Rebīʿü'l-āḫir'inde Edrine Vaḳʿası sebebiyle arpalıḳlarından Aḳḥiṣār ḳażāsı āḫara virilüp yüz on altı tārīḫinde Avine ḳażāsı daḫı āḫara tevcīh olınup bunlara masḳaṭ-ı reʾsleri olan belde-i İzmir'e nefy olındılar. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz on sekiz tārīḫinde intiḳāl ve ʿālem-i ʿuḳbāya irtiḥāl eyledi.

1 ḳılınup H: ḳılındı R.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 dimekle H: dinmekle R.
4 R 168b.
5 Avine R: Avlonya H.

Mevlānā-yı merḳūm faẓīlet-i ʿilmiyye ile maʿlūm, vaḳūr u edīb, erīb ü lebīb idi.

Buzaġı-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Meḥemmed ibnü'l-mevlā Maḥmūd. ʿUlemā-yı devlet-i Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṣānī'den tercemesi sebḳ iden Buzaġı Maḥmūd Efendi merḥūmuñ maḥdūm-ı sütūde-ṣıfātı es-Seyyid Meḥemmed Efendi'dür. Vāṣıl-ı **[150b]** derece-i istiʿdād ve mālik-i meleke-i ʿaḳl-ı müstefād[1] olduḳda esātiẕe-i ʿaṣrdan Beñli Efendi ve Ḳara Ḫalīl Efendi ve Bosnevī Süleymān Efendi mecālis-i ifādelerinden aḫẕ-ı ser-māye-i ʿulūm ve kesb-i pīrāye-i manṭūḳ u mefhūm eyleyüp Naḳībü'l-eşrāf Esʿad-zāde Seyyid Meḥemmed Saʿīd Efendi'nüñ ṣadr-ı Anaṭolı'ya teşrīflerinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse ʿāzim olup baʿde tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl iken biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Rebīʿü'l-evvel'inde ʿAcem-zāde Ḫˇācesi Muṣṭafā Efendi yirine Şeyḫü'l-ḥarem Medresesi ḫāriciyle mükerrem ḳılınup yüz bir Rebīʿü'l-evvel'inde Aġa-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Süheyl Beg Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Yüz beş Ṣafer'inde Seyrek-zāde Ḫışmı ʿAbdu'r-raḥmān Efendi yirine Bālī Efendi Medresesi virilüp yüz yedi Şevvāl'inde Ḳaba ʿÖmer Efendi yirine Ferhād Paşa Medresesi'ne şeref-baḫşā, yüz on bir Cumāde'l-āḫire'sinde İsḥāḳ-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirlerine Muṣṭafā Aġa Medresesi'ne zīnet-efzā oldılar. Yüz on üç Şevvāl'inde Süleymān Paşa İmāmı ʿAbdu'r-raḥmān Efendi yirlerine Şeyḫü'l-İslām Debbāġ-zāde Efendi Medresesi ile ikrām, yüz on beş Rebīʿü'l-āḫir'inde Ṭabīb Şaʿbān Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine ḫırām itmişler idi. Yüz on altı Rebīʿü'l-āḫir'inde Erzincānī es-Seyyid ʿAlī Efendi Teẕkirecisi Meḥemmed Efendi yirine Murād Paşa-yı Cedīd Medresesi ile ḳadr ü menziletleri mezīd olup yüz on yedi Receb'inde Beñli ʿAbdu'r-raḥmān Efendi yirine Ġażanfer Aġa dārü'l-ifādesine pā-nihāde olmışlar idi. Yüz on sekiz Rebīʿü'l-evvel'inüñ yigirmi ikinci Sebt güni dār-ı fenādan rıḥlet ve ʿālem-i ʿuḳbāya ʿazīmet eyleyüp ḳaṣaba-i Ḳāsım Paşa'da Ḳozlu Mezāristānı nām maḥalde vālid-i mācidleri cenbinde defn olındılar. Medrese-i maḥlūleleri Cezāyir Paşası-zāde İbrāhīm Efendi'ye tevcīh olındı.

1 müstefād R: istifād H.

Maḫdūm-ı merḳūm faẓīlet-i ʻilmiyye ile maʻlūm, envāʻ-ı fünūn [u] maʻārif-den ḥiṣsemend, her kemālde behremend[1], ḥasenü'l-aḫlāḳ ve maḥmūdü'l-ḫiṣāl, taḥṣīl-i ʻilm ü maʻārife keṯīrü'l-iştiġāl idi.

Edrineli Murtażā Efendi Birāder-zādesi Meḥemmed Efendi[2]

el-Mevlā Meḥemmed. Ḫilāl-i terācim-i Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'de tercemesi ẕikr olınan Edrineli Murtażā Efendi merḥūmuñ birāder-zādesi Meḥemmed Efendi'dür. Taḥṣīl-i maʻārife kūşiş ile ṭarīḳ-ı saʻādet-refīḳ-ı ʻilmīye ʻāzim ve ʻulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzım olup devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib ide-rek ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan sekiz Receb'inde ibtidā iḥdāṯ olınan Sābiʻa-i Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi ile kām-revā ve [3] اول مدرس درس بها olmışlar idi[4]. Yüz bir Rebīʻü'l-evvel'inde ʻUşşāḳī-zāde Seyyid İbrāhīm Efendi yirlerine Muḥarrem Aġa Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz altı Muḥarrem'inde ʻAbdü'l-vehhāb Efendi[5] yirlerine Ḳāḍī Maḥmūd Medresesi ile mesʻūd oldı. Yüz on beş Rebīʻü'l-āḫir'inde selefleri ʻAbdü'l-vehhāb Efendi yirlerine Ümmü'l-veled Medresesi'ne gelüp yüz on altı Rebīʻü'l-āḫir'inde Resūl Efendi Mülāzımı Maḥmūd Efendi yirine Rūm Meḥemmed Paşa Medresesi iʻṭā olınmış idi. Yüz on sekiz Cumāde'l-ūlā'sınuñ yigirmi yedinci Aḥad güni mübtelā olduġı şīr-pençe marażından civār-ı raḥmet-i Raḥmān'a irtiḥāl ve medrese-i maḥlūlesi Ḫˇāce-zāde es-Seyyid ʻÖmer Efendi'ye intiḳāl eyledi.

Mevlānā-yı mezbūr ḥüsn-i ḫulḳıla meşhūr, ḫoş-ṭabʻ u ḫoş-ṣoḥbet, merd-i ṣāfī-ṭaviyyet idi.

Müneccimbaşı Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed bin Bayram. Ġurre-i ġarrā-yı ẕātı civār-ı Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī'den pertev-endāz-ı maṭlaʻ-ı şühūd olup muḳanṭarāt-ı muḳad-derāt-ı[6] istiʻdāda ṣuʻūd ile bülend-ḳadr olduḳda **[151ᵃ]** ṭarīḳ-ı saʻādet-refīḳ-ı

1 her kemālden behremend H: -R.
2 Evvelu müderrisin bi-medreseti Sābiʻa-i Sarāy-ı Ġalaṭa. Fī 7 Receb sene 1098. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]
3 "Burada ders okutan ilk müderris."
4 olmışlar idi H: oldılar idi R.
5 R 169a.
6 muḳadderāt-ı H: muḳaddimāt-ı R.

'ilmīye 'azīmet ve Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi'nüñ mūṣıla-i Ṣaḥn Medreseleri i'ādelerinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken 'ilm-i nücūmı daḫı kemā-yenbaġī taḥṣīl ve bedr-i tamām gibi tekmīl itmekle mertebe-i ḳābiliyyeti ma'lūm-ı ṣudūr-ı kirām olduḳda müneccim-i ṣānīlik rütbesi i'ṭā olınup vaẓīfe-i mu'ayyene ile ikrām olınduḳdan ṣoñra biñ yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Ders-i 'Ām Beñli Efendi maḥlūlinden 'Ömer Oṭabaşı Dersiyyesi daḫı iḥsān olınmış idi. Sene-i meẕkūre Rebī'ü'l-āḫir'inde fenninde ferīd ve 'aṣrında vaḥīd olmaġla İsmā'īl-zāde Meḥemmed Efendi yirine re'īsü'l-müneccimīn ve esrār-ı felekiyyeye emīn olduġından mā'adā selefleri üzerinden Çırpan ve Gügercinlik ḳażāları arpalıḳ virilmiş idi. Sene-i merḳūme Ẕi'l-ḳa'de'sinde dersiyyelerine ibtidā ḫāric i'tibār olınup yüz on bir Ramażān'ında yirlerinde ḥareket-i miṣliyye i'tibār olındı. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde Muġla Müftīsi-zāde Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Ṣāniye-i İbrāhīm Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup yüz on dört Ṣafer'inde Ġaferyātī Yaḥyā Efendi yirine Ḫalīl Paşa Medresesi i'ṭā olındı. Yüz on altı Receb'inde Ebū İsḥāḳ İsmā'īl Efendi ḥażretleri üzerlerinden Evreşe ḳażāsı daḫı arpalıḳlarına żamm olınup yüz on yedi[1] Rebī'ü'l-āḫir'inde Beyāżī-zāde Ḥāmid Efendi yirine Süleymān Ṣubaşı Medresesi[2] virilüp yüz on yedi Ramażān'ında veliyyü'n-ni'am-zādemüz efendimüz Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Efḍal-zāde dārü'l-ifādesine vuṣūl bulmış idi. Yüz on sekiz Cumāde'l-āḫire'sinüñ on ṭoḳuzıncı İṣneyn güni mübtelā olduġı şīr-pençe marażından necm-i ḥayātı ufūl eyleyüp müddet-i 'ömri encāma ve āftāb-ı serī'ü's-seyr-i zindegānīsi maġrib-i şāma yitmiş idi. Edrineḳapusı ḫāricinde Ṣırt Tekyesi muḳābilinde defīn-i zīr-i zemīn ve yirlerine ṣāliṣen 'Arab-zāde Meḥemmed Efendi re'īsü'l-müneccimīn olup maḥlūl olan arpalıḳları daḫı ḫaleflerine ta'yīn olup medrese-i maḥlūleleri Şeyḫü'l-İslām Ṣādıḳ Efendi Telḫīṣcisi Ṣadrü'd-dīn-zāde Muṣṭafā Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı mezbūr 'ilm ü[3] ma'ārif ile meşhūr, rāzdār-ı sipihr ü aḫter, Bircīs-i 'ālī-naẓar ve ṣāfī-güher, fenninde yegāne, taḳvīmleri düstūrü'l-'amel-i zamāne idi.

1 Metinde sehven "yüz on altı" yazılmış.
2 Medresesi H: -R.
3 ü R: -H.

Naḳībü'l-eşrāf Es'ad-zāde Efendi Birāder-zādesi [Meḥemmed]

el-Mevlā es-Seyyid Meḥemmed ibnü'l-mevlā es-Seyyid Meḥemmed Ebu's-su'ūd. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemeleri *Cild-i Evvel*'de masṭūr olan Naḳībü'l-eşrāf Es'ad-zāde es-Seyyid Meḥemmed Sa'īd Efendi'nüñ birāder-i kihteri es-Seyyid Meḥemmed Ebu's-su'ūd Efendi'nüñ maḫdūm-ı mihteri ve ferzend-i fürūzende-aḫteri es-Seyyid Meḥemmed Efendi'dür. Taḥṣīl-i 'ilm ü kemāle ṭālib ve duḫūl-i ṭarīḳ-ı erbāb-ı isti'dāda rāġıb olmaġın biñ ṭoḳsan yedi Ẕi'l-ḥicce'sinde Şeyḫü'l-İslām Anḳaravī Meḥemmed Efendi sevḳıyle evlād-ı mevālī-i kirāma ṭaraf-ı salṭanatdan iḥsān olınan mülāzemetlerden ḥiṣṣedār olup ba'de tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl[1] ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken yüz altı Muḥarrem'inde Eyyūb-zāde Meḥemmed Efendi yirine Çobān Çāvuş Medresesi ḫāricine 'āric, yüz on iki Cumāde'l-ūlā'sında Ṣadrü'd-dīn-zāde Mektūbī 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirlerine Maḳtūl Ḥasan Paşa Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inde Müneccimbaşı Aḥmed Efendi yirine Ḫalīl Paşa Medresesi virilüp yüz on sekiz Rebī'ü'l-āḫir'inde Kürd 'Ömer Efendi yirine Fāṭıma Sulṭān Medresesi iḥsān olınmış idi. Sene-i meẕkūre Receb'inüñ üçinci Aḥad güni ders ü devri tamām ve 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām itdüklerinde medrese-i **[151[b]]** maḥlūleri Atbāzārī es-Seyyid Şeyḫ-zāde Meḥemmed Efendi'ye in'ām olındı.

Maḫdūm-ı merḳūm ṭālib-i ma'ārif ü 'ulūm, ḫoş-ṣoḥbet, ḳābil-i üns ü ülfet idi.

Fetvā-emīni Gelibolılı Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed ibn el-Ḥāc Ramażān bin Bayram. Kilīd-i baḥr-i Rūm olan Gelibolı'dan ẓuhūr ve istifāża'-i nūr-ı şu'ūr idüp taḥṣīl-i 'ilm ü ma'ārife sa'y ü ictihād ve 'azm-i ṭarīḳ-ı erbāb-ı isti'dād itmekle Dārü's-salṭanati'l-'aliyye maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye vāṣıl[2] ve 'ulemā-yı kirāmuñ ḫıdmetlerine dāḫil[3] olmaġla Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi'nüñ mülāzemetlerinden birine nā'il olduḳdan ṣoñra ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ seksen ṭoḳuz Receb'inde Çeşmī-zāde Meḥemmed Efendi yirine Fāṭıma Ḫānım Medresesi iḥsān, ṭoḳsan iki Receb'inde Muḳīm-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Mi'mār Sinān Medresesi şāyān göril-

1 R 169b.
2 vāṣıl H: dāḫil R.
3 dāḫil H: vāṣıl R.

di. Ṭoḳsan dört Ramażān'ında Bekrī-zāde Aḥmed Efendi yirine Ūlā-yı Ḫusrev Ketḫudā Medresesi virilüp ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde Debbāġ-zāde Ṣun'u'l-lāh Efendi yirine Kürkcibaşı Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Muḥarrem'inde Şeyḫī Meḥemmed Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Debbāġ-zāde Efendi Medresesi in'ām ve sene-i mezbūre Cumāde'l-āḫire'sinde 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi def'a-i ṯāniyesi yirine fetvā-emāneti ḫıdmetiyle ikrām olınup yüz Muḥarrem'inde Uzun Ḥasan Efendi-zāde Yaḥyā Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uń biriyle ser-bülend-i aḳrān, sene-i meẕkūre[1] Cumāde'l-āḫire'sinde Rodosī Ebū Bekr Efendi yirine 'Ā'işe Sulṭān Medresesi ile taḥṣīl-i 'izz ü şān itmişler idi. Yüz bir Şa'bān'ında Begler Ḫ'ācesi Aḥmed Efendi yirine Ḳalender-ḫāne dārü'l-ifādesine pā-nihāde olup yüz beş Ṣafer'inde Seyfī-zāde Seyyid İbrāhīm Efendi yirine Süleymāniyye Medreseleri'nüń biriyle tekmīl-i devre-i merātib itdiler. Yüz altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ṭayyār Ḥüseyn Efendi yirine Ḥalebü'ş-şehbā ḳażāsı i'ṭā olınup yüz yedi Ẕi'l-ḳa'de'sinde ma'zūl ve yirlerine Seyyid Ya'ḳūb Efendi mevṣūl oldı. Yüz on iki Şevvāl'inde Edrine pāyesi żamīmesiyle Māhir 'Abdu'llāh Efendi yirine Ġalaṭa ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup yüz on dört Muḥarrem'inde munfaṣıl ve yirlerine Gelibolılı Maḥmūd Efendi vāṣıl oldı. Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Şeyḫü'l-İslām İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretleri def'a-i ṯāniyelerinde Ḥıṣn-ı Manṣūrī-zāde Aḥmed Efendi yirine ṯāniyen fetvā-emāneti ḫıdmeti[2] sezā görilüp selefleri arpalıḳları Bayındır ve Ṣabanca ḳażāları daḫı bunlara tevcīh olındı. Sene-i meẕkūre Ramażān'ında emānetden 'azlden mā'adā arpalıḳlarından Ṣabanca ḳażāsı Ṭayyār Ḥüseyn Efendi'ye sezā görilüp ancaḳ Bayındır ḳażāsı ibḳāsıyla yüz on altı Cumāde'l-āḫire'sinde cezīre-i Ḳıbrıs'a nefy ü iclā olındılar. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām iken biń yüz on sekiz Receb'inde tārik-i şehristān-ı fenā ve 'āzim-i ser-ḥadd-i beḳā olup cezīre-i mezbūrede Ayaṣofıyya Cāmi'-i Şerīfi sāḥasında defn olındılar.

Mevlānā-yı merḳūm "Gelibolılı Meḥemmed Efendi" dimekle[3] ma'lūm, 'ilm ü ma'ārifden ḥiṣṣedār, bi-taḫṣīṣ fenn-i fiḳhdan daḫı ḫaberdār idi.

1 meẕkūre H: mezbūre R.
2 ḫıdmeti H: -R.
3 dimekle H: dinmekle R.

Burusevī Kürd-zāde Ṭālib Meḥemmed Efendi {Ṭālib}

el-Mevlā Meḥemmed bin Muṣṭafā. Maḥrūsa-i Burusa'da Kürd Muṣṭafā Efendi nām bir imām-ı hümāmuñ ferzend-i dil-bendi[1] ve maḫdūm-ı ercmendi Ṭālib Meḥemmed Efendi'dür. Taḥṣīl-i 'ilm ü[2] ma'ārife beẕl-i maḳdūr ve cem'-i fevā'id-i fażl u kemāle sa'y-i mevfūr eyleyüp ṭarīḳ-ı tedrīse 'āzim ve Hābīl-zāde 'Ömer Efendi'nüñ Medīne-i Münevvere teşrīfinden mülāzım olduḳdan ṣoñra devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan yedi Şevvāl'inde masḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i merḳūmede 'Arabiyye[3] Medresesi **[152[a]]** virilüp ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında yirlerinde dāḫil, sene-i mezbūre[4] Ramażān'ında yirlerinde ḥareket-i miṣliyye, sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde yirlerinde mūṣıla-i Ṣaḥn i'tibārları olınmış idi. Yüz ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Rebīb Seyyid Muṣṭafā Efendi yirine Müftī Aḥmed Paşa Medresesi'ne gelüp yüz on bir[5] Cumāde'l-āḫire'sinde Süvārī-zāde Meḥemmed Efendi yirine Monlā Ḫusrev Medresesi sezā görildi. Yüz on dört Cumāde'l-ūlā'sında Fındıḳ Meḥemmed Efendi yirine Kütāhiyye ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup yüz on beş Receb'inde ma'zūl ve yirlerine Ca'fer-zāde Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz on yedi Şevvāl'inde Ḥāfiẓ Yūsuf Efendi yirine Erzenü'r-rūm ḳażāsıyla vāṣıl-ı maṭlab u merūm olmışlar idi. Yüz on sekiz Receb'inde ḫaber-i intiḳāli vāṣıl ve manṣıb-ı maḥlūle 'Aṭṭār-zāde Muṣṭafā Efendi nā'il oldı.

Mevlānā-yı merḳūm ḥiṣṣemend-i ma'ārif ü 'ulūm, vādīsinde ser-bülend-i emṡāl, şā'ir-i nāzük-ḫayāl idi.

Āṡārlarından Ṭālib maḫlaṣı ile *Dīvān*-ı belāġat-şi'ārı ve ḳābil-i ḳabūl-i eş'ārı vardur. Bu ebyāt güftārlarındandur:

ez-Ḳaṣā'id

Reh-i ġażāya idüp 'azm o şūḫ-ı şāh-cenāb
Miṡāl-i zülf göñül ḳaldı derhem ü pür-tāb

Görinmez oldı cihān dīdeme niçe demdür
Ḳomaz neẕāreye seylī-i mevce-i ḫūn-āb

1 dil-bendi H: dil-pesendi R.
2 R 170a.
3 'Arabiyye R: 'Arab H.
4 mezbūre H: meẕkūre R.
5 yüz on bir R: yüz on H.

Sirişk dānesine baḳmadı firāḳından
Tenezzül eylemedi dām-ı çeşme ṭā'ir-i ḫ̆āb

Enīn [ü] girye vü zār ile geçdi devrānum
Felek idüp beni ġam būstānına dūlāb

Nice ḳarār ideyüm nice girye itmeyeyüm
Ki çerḫ̆ itdi beni [ol] sīḫ̆-i miḥnetde kebāb

Felekle şīr ü şekker gibi ḫ̆oş idük evvel
Ne olduġın bilemem hīç bā'iṣ-i şeker-āb

Ḳarār itmedi peykānı dilde cānānuñ
Şikeste-şīşede ḳābil mi hīç kim ṭura āb

Ve lehu

Müjde ey dil seyyid-i a'yān-ı devletdür gelen
Ḫ̆āk-i pāyi sürme-i çeşm-i sa'ādetdür gelen

Dīde rūşen revzen-i ẓulmet-sarāy-ı baḫ̆tuña
Pertev-i ḫ̆urşīd-i raḫ̆şān-ı şerāfetdür gelen

Dīde rūşen ey siyeh-rūz-ı cihān-ı ġam bu gün
Ẕerre-perver mihr-i gerdūn-ı semāḥetdür gelen

Müjde ey maḫ̆mūr-ı ṣahbā-yı ümīd-i merḥamet
Neşve-baḫ̆ş-ı ṭab'-ı erbāb-ı melāletdür gelen

Dīde rūşen ey şeb-i ḥayretde güm-rāh-ı neşāṭ
Meş'al-i nūrāni-i rāh-ı meserretdür gelen

Āşiyān-ı āsitān-ı devlete iḳbāl ile
Şāhbāz-ı āsmān-pervāz-ı himmetdür gelen

ez-Ġazeliyyāt

Deryāda iden ol dür-i yek-tāyı temāşā
Bī-perde-i lafẓ eyledi maʿnāyı temāşā

Olsun ḳo alay seyrine yārān müteveccih
Biz idelüm ol gözleri alayı temāşā

Ṭālib hele bir āh-ı nedāmet çeküp eyle
Emvāc-ı yem-i raḥmet-i Mevlā'yı temāşā

Ve lehu

'Arż sūzum görüp ol şemʿ-i fürūzāna bu şeb
Reşkle yandı yaḳıldı dil-i pervāne bu şeb

Ve lehu

Maḥṣūl-i 'ömri eyleme[1] berbād alma āh
Ṣad ḫırmeni ider dem olur bir şerār hīç

Ve lehu

Ṣafā-yı ḫāṭırı kimdür iden cihāndan ümīd
Olur mı bu güher ol tīre ḫākdāndan ümīd[2]

'Aceb o çeşm-i kebūdı görür miyüz der-ḫˇāb
Ben eylemem hele bu luṭfı āsmāndan ümīd

Üzildi teşnegi-i āb tīġ-ı tīzüñden
'Aceb mi ḫaste-i 'ışḳuñ keserse cāndan ümīd

Hevā-yı vaṣlla döndüm ḫayāle ey Ṭālib
Güsiste olmadı gitdi o mū-miyāndan ümīd

1 eyleme R: eyle H.
2 R 170b.

Ve lehu

Ayaḳlar altına baḳmaz o tünd-ḫū yoḫsa
Yolında naḳd-i sirişki nisār mümkindür

Hemān dirāz idelüm dest-i himmeti ey dil
O serv-i ḳāmeti būs u kenār mümkindür **[152[b]]**

Ve lehu

Derūnum ṣafḥasından naḳş-ı ḫaṭṭ-ı dil-rübā çıḳmaz
Dimāġ-ı ḫātırumdan bū-yı zülf-i müşgsā çıḳmaz

O bīhūde ḫayāl-i dilde pinhān eylesün Ṭālib
Mu'ammā-yı dehān-ı yārdan nām-ı vefā çıḳmaz

Ve lehu

Çeşm-i inṣāf ḳadar kāmile mīzān olmaz
Kişi noḳṣanını bilmek gibi 'irfān olmaz

Ġonçe-i kām açılmaġa zamān var Ṭālib
Leb-i ümmīd bu eyyāmda ḫandān olmaz

Ve lehu

Her gün bir āftāba olur mübtelā göñül
Mānend-i ẕerre 'ışḳ ile yoḳdur ḳarārımuz

Döksün yolında rīg-i dil ü cānı ehl-i 'ışḳ
Binmiş semend-i nāza yine şeh-süvārımuz

Biz lücceyüz ṣadef dilimüz oldı Ṭālibā
Mażmūn-ı tāzedür güher-i ābdārımuz

Ve lehu

Bir āh ile raḳībi berbād iderdüm ammā
Ol serv-ḳad diyeydi benden yaña havā ḫoş

Bir ḫaṭṭı ḫūba daḫı ḥayrāndur o dimişler
Muġber olup dimiş yār ḫoş imdi Ṭālibā ḫoş

Ve lehu

Elüñ kemān ola āġūşı tīr ḳāmetine
Sen olasın siper-i iftirā ne müşkil imiş

Ve lehu

Pākīze-gū zamānede nā-yāb görmedük
Bezm-i süḫanda cām-ı mey-i nāb görmedük

Neẓẓāreye sezā ḳanı bir naẓm-ı ābdār
Gevherlerinde hīç bu yemüñ āb görmedük

Vaʿd-i viṣālini daḫı yāruñ işitmedük
Taʿbīri bāri ḫūb ola bir ḫˇāb görmedük

Bir mıṣraʿı güşāde ise biri bestedür
Ser-maṭlaʿ-ı saʿādet olur bāb görmedük

Ṭālib göñüllerinde meger kim yir itmişüz
Bī-dāġ-ı reşk ḫāṭır-ı aḥbāb görmedük

Ve lehu

Teşrīfini gūş eyleyicek bād-ı bahāruñ
Güller gibi açıldı dil-i zārı hezāruñ

Āh eyledügüm rūy-be-rūy yādına gelmez
Nemden ola ey āyine-ruḫsār ġubāruñ

Eṭrāfımuzı leşker-i sevdā ʿaceb aldı
Ṭālib demidür ʿazm idelüm seyr-i ḥiṣāruñ

Ve lehu

Cismüñi pārelemiş erre-i sevdā-yı viṣāl
Zülf-i ṭūl-i emele şāne mi olduñ ey dil

Çeşm-i ḫūn-ḫˇār-ı cüvānānladur hep kāruñ
Mestler bezmine peymāne mi olduñ ey dil

Pāy-māl olmadan āsūde degilsin her gāh
Naṭ'-ı şaṭranc-ı ġama ḫāne mi olduñ ey dil

Fikr-i zülf ile o Leylī-ṣıfatuñ durma hemān
Sen de Ṭālib gibi dīvāne mi olduñ ey dil

Ve lehu

Alalum ṣūretinüñ naḳşını meh-pārelerüñ
Levḥ-i endīşeyi mecmū'a-i taṣvīr idelüm

Niçe bir ẓulmet-i ekdār-ı ḫumārı çekerüz
Ḳaṣr-ı cānı bir iki cām ile tenvīr idelüm[1]

Ve lehu

Reng-i mey-i tābı ruḫ-ı dildārda gördüm
Ben neşve-i ṣahbāyı leb-i yārda gördüm

Pā-beste vü dil-ḫaste yatur zār u perīşān
Murġ-ı dili o zülf-i siyehkārda gördüm

Döndüm felegüñ manṣıb u cāhı hevesinden
Ol māhı ḳaçan ḥalḳa-i eẕkārda gördüm

Ya'ḳūb-ṣıfat gelse gözümden n'ola ḫūn-āb
Ben Yūsuf'um aġyār ile bāzārda gördüm

1 R 171a.

Bir muġbeçenüñ bendesi olmış gibi Ṭālib
Zīrā anı dün ḫāne-i ḫammārda gördüm

Ve lehu

Cihānı girye-i mestāneden pür-āb idelüm
Binā-yı zühdi o seyl-āb ile ḫarāb idelüm

Ṣurāḥī-i ḳalemi al eline yine Ṭālib
Şarāb-ı naẓm ile yārānı neşve-yāb idelüm

'Arūs-ı ṭā'ate nā-maḥrem olmasun nāẓır
Şeb-i siyāhı aña 'anberīn niḳāb idelüm

Sirişk dānelerin sübḥa eyleyüp şeb ü rūz
Hevā ile geçen eyyāmımuz ḥisāb idelüm

Ve lehu

Bir iki cāmla ey pīr-i ḫarābāt ne var
Dil-i vīrānumı yapsañ da yıḳılsam gitsem

Ve lehu

Bāġ-ı ḫayālüm eyledi şād-āb Ṭālibā
Cūy-ı belāġate ḳalemüm nāvdān iden

Ve lehu

Reh-i derdüñ ḫalāṣ olduḳ hele renc ü 'itābından
Yuduḳ dest-i dili şüst-i maḥabbet çeşmesārından

Bulur gülzār-ı āzādī de servāsā ser-efrāzī
Olan dāmen-keşān dehrüñ ġubār-ı i'tibārından **[153[a]]**

Ve lehu

Miṡāl-i nāl olup ol gül-beden ḫayālinden
Ne nāl bil ki ḫayāl oldı ten ḫayālinden

Çü mūy ḳılsa daḫı ḥasret ile cismimüzi
Ne dil geçer o miyānuñ ne ben ḫayālinden

Çıḳar başuñdan o sevdāyı ey göñül güçdür
Ḫalāṣ o kākül-i ʻanber-şiken ḫayālinden

Ne mū-miyānı ne şīrīn dehānıdur Ṭālib
Dilüñ nedür bilürüm ben geçen ḫayālinden

Ve lehu

Ey şāne pāy-ı zülfine dūş-bendin ol şehüñ
Şerḥ eyle çāk-çāki-i hicrānı mū-be-mū

Ve lehu

Çoḳ ḳīl ü ḳāl olur beli mūy-ı miyānına
Ammā ki noḳṭa deñlü sözüm yoḳ dehānına

Bir dürr-i baḥr-i ḥüsne bizi mālik itmedi
Bilsek bu çarḫ-ı bed-güherüñ imtinānı ne

Tenhāca gelse ḫāneme ol āftāb-ı nāz
Mānend-i sāye düşmese aġyār yanına

Mümkin midür urulmamaḳ ol şūḫa şeyḫ ü şāb
Seyr eyle tīr-i ġamzelerin baḳ[1] kemānına

Ve lehu[2]

Berg-i ümīdüm eyledi berbād cevr ile
Düşdüm bu rūzgārda bir gül hevāsına

Oldum dehānı fikri ile maḥv-ı ʻāḳıbet[3]
Virdüm metāʻ-ı cān u dili yoḳ bahāsına

1 baḳ R: ben H.
2 Ve lehu H: -R.
3 H nüshasında bu mısra ile bir önceki beytin ikinci mısraının yerleri karışmıştır.

Ve lehu

Döndüm hilāl-i rūzeye ḥasretle Ṭālibā
Bir niçe gündür ol meh-i tābānı görmege

İtdüm bu naẓm-ı sādeyi mir'āt-ı imtiḥān
Ḥüsn-i ruḫ-ı ṭabī'at-ı yārānı görmege

Ve lehu

Bir zamān düşmiş idük bādeye mānend-i ḥabāb
Girmedi destimüze nesne hevādan ġayrı

Ve lehu

Ḥayret-i ḥüsnüñle itdük bī-zebān āyīneyi
Ṣafḥa-i taṣvīre döndürdük hemān āyīneyi

Sāde-dildür 'aks ider naḳşuñ ṣaḳın bīgāneyi
Maḥrem-i bezm itme şāhum her zamān āyīneyi

Luṭf-ı ṭab' u ḥüsn-i naẓmum Ṭālibā seyr eylesün
Eyleyüp der-pīş o şūḫ-ı nükte-dān āyīneyi[1]

Re'īsü'l-eṭibbā Ḥasan Efendi[2]

el-Mevlā Ḥasan. Miḫalıc ḳażāsına tābi' 'Ömer nām ḳaryeden ẓuhūr ve iktisāb-ı 'ilm ü ma'ārife sa'y-i mevfūr eyleyüp dārü'l-mülk-i İstanbul'a 'āzim ve Ṣaḥḥāf Resūl Efendi'den mülāzım olup ḳaṭ'-ı menāzil-i ṭarīḳ iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan ṣoñra hem-ṣoḥbet-i ḥükemā ve dāḫil-i dā'ire-i eṭibbā olaraḳ Süleymāniyye Dārü'ş-şifāsı'nda ḥekīmbaşı naṣb olınmışlar idi. Biñ ṭoḳsan iki Receb'inde Celeb Ḥüseyn Efendi yirine Buḫāriyye Medresesi ḫāricine 'āric, ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde[3] İmām-ı Sulṭānī

1 R 171b.
2 Re'īsü'l-eṭibbā Ḥasan Efendi H: -R.
3 Rebī'ü'l-evvel'inde H: Rebī'ü'l-āḫir'inde R.

'Alī Efendi yirine 'Abdu'llāh Aġa Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Şa'bān'ında Bosnevī Süleymān Efendi yirine Siyāvuş Paşa Medresesi virilüp yüz Cumāde'l-ūlā'sında Es'ad-zāde Kāşif Efendi yirine Ca'fer Paşa Medresesi'ne taḥrīk olındılar. Yüz iki Receb'inde Fetvā-emīni Maḥmūd Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi Medresesi Ūlāsı ile ikrām, yüz üç Ṣafer'inde selefleri Maḥmūd Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'dan biri in'ām olındı. Sene-i meẕkūre Ramażān'ında Ḥayātī-zāde Muṣṭafā Efendi yirine re'īsü'l-eṭibbā naṣb olınup İstanbul pāyesiyle teşrīf ve selefleri üzerinden Tekfūrṭaġı ḳażāsı arpalıġıyla talṭīf olınduḳlarında medreseleri selef-i sālifleri Süleymān Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz dört Muḥarrem'inde Rūmili ṣadāreti pāyesiyle tekrīm, sene-i meẕkūre[1] Şa'bān'ında Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi üzerinden Uzuncaova Ḫāṣköyi ḳażāsı arpalıġı żamīmesiyle daḫı ta'ẓīm olınmışlar idi. Yüz beş Cumāde'l-āḫire'sinde 'azl olınup yirlerine Seyyid Yūsuf Efendi re'īsü'l-eṭibbā oldı. Tekfūrṭaġı ḳażāsı daḫı ḫaleflerine virildi. Sene-i merḳūme Ẕi'l-ḳa'de'sinde Uzuncaova Ḫāṣköyi ḳażāsı ṣāniyen selefleri Ṣādık Efendi'nüñ żamīme-i revātibleri ḳılınup bunlara sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinde Ca'fer-zāde Şeyḫ Meḥemmed **[153^b^]** Efendi üzerinden İnegöl ve Sulṭānḥiṣārı ḳażāları bedel virildi. Yüz on dört Muḥarrem'inde Sulṭānḥiṣārı ḳażāsı İdrīs Efendi üzerinden Būy-ābād ḳażāsına tebdīl olındı. Yüz on beş Ṣafer'inde selefleri İdrīs Efendi yirine Üsküdar ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınduḳda arpalıḳlarından Būy-ābād ḳażāsı selefleri İdrīs Efendi'ye ve İnegöl ḳażāsı Ebū İsḥāḳ İsmā'īl Efendi ḥażretlerine tevcīh olındı. Yüz on altı Receb'inde ma'zūl ve yirlerine Şa'rānī-zāde 'Abdü'l-vehhāb Efendi mevṣūl oldı. Bunlara ḫalef-i ẕī-şerefleri İsmā'īl Efendi ḥażretleri üzerlerinden Ḳal'a-i Sulṭāniyye ve İnegöl ḳażāları arpalıḳ virildi. Yüz on sekiz Şa'bān'ında manṣıb-ı ḥayātdan munfaṣıl ve 'ālem-i ervāḥa vāṣıl olduḳlarında maḥlūl olan İnegöl ḳażāsı Ṣadrü'd-dīn-zāde 'Abdü'l-ḥay Efendi'ye, Ḳal'a-i Sulṭāniyye ḳażāsı Māhir 'Abdu'llāh Efendi'ye virildi.

Merḥūm-ı merḳūm 'ilm ü ma'ārif ile ma'lūm, ṭabīb-i ḥāẕıḳ ve tedbīrātı ḳānūn-ı fenne muvāfıḳ idi.

1 meẕkūre H: mezbūre R.

Ṣandalcı-zāde ʻAlī Efendi[1]

el-Mevlā ʻAlī. Medīne-i Ḳosṭanṭıniyye'de aḥād-ı erbāb-ı sūḳdan birinüñ ḥāṣıl-ı ʻömri girān-māyesi olup "Ṣandalcı-zāde Efendi" dimekle[2] şöhret-şiʻār ve dāḫil-i ʻidād-ı ḳavābil-i rūzgārdur. Taḥṣīl-i mertebe-i istiʻdād ve levāzım-ı ṭarīḳı iʻdād idüp şeyḫü'l-İslām fāżıl-ı meşhūdü'l-enām[3] Minḳārī-zāde Efendi āsitānelerine intisāb ile şeref-i mülāzemetlerin iktisāb eyleyüp baʻde tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan sekiz Receb'inde ibtidā iḥdāṯ olınan Tāsiʻa-i Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi[4] ḫāriciyle kām-revā ve [5] اول مدرس درس بها olmışlar idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Şaʻbān'ında es-Seyyid Ḫalīl-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Ḫˇācegī Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz Cumāde'l-ūlā'sında Ḳabaḳulaḳ-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ṯāniye-i Mesīḥ Paşa Medresesi'ne gelüp yüz bir Şaʻbān'ında Tatar Murtażā Efendi yirine Dizdāriyye Medresesi'ne ḥareket eyleyüp yüz üç Rebīʻü'l-āḫir'inde Paşa-zāde İbrāhīm Efendi yirine Ḳāḍī-ʻasker Muṣṭafā Efendi Medresesi virilmiş idi. Yüz beş Ṣafer'inde Resūl-zāde el-Ḥāc Meḥemmed Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Debbāġ-zāde Efendi Medresesi ile vāṣıl-ı kām, yüz sekiz Receb'inde Ebu's-suʻūd-zāde ʻAbdü'l-bāḳī Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'nüñ biriyle nā'ilü'l-merām olup yüz ṭoḳuz Rebīʻü'l-āḫir'inde Ḫˇāce-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Ḫayrü'd-dīn Paşa Medresesi iḥsān, yüz on iki Cumāde'l-ūlā'sında Çuḳacı-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi yirine Şāh Sulṭān Medresesi'ne şāyān oldılar. Sene-i meẕkūre Şaʻbān'ında ber-vech-i mevleviyyet Ebe-zāde ʻAbdu'llāh Efendi arpalıġı olan Üsküdar ḳażāsı sezāvār görilüp yüz on üç Ramażān'ında maʻzūl ve yirlerine Menteş-zāde ʻAbdü'r-raḥīm Efendi mevṣūl oldı. Yüz on sekiz Cumāde'l-ūlā'sında Kāmī Meḥemmed Efendi yirine Baġdād-ı bihişt-ābād ḳażāsıyla ber-murād olmış iken sene-i meẕkūre Şaʻbān'ında ḫaber-i fevti vāṣıl olduḳda manṣıb-ı maḥlūl dört ay miḳdārı evlādına ibḳā, baʻdehu sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'si ġurresinde Ṣadrü'd-dīn-zāde Ḳassām Meḥemmed Efendi'ye sezā görildi.

---

1 Ṣandalcı-zāde ʻAlī Efendi H: -R.
Evvelu müderrisin bi-medreseti Tāsiʻa-i Sarāy-ı İbrāhīm Paşa. Fī 5 Receb sene 1098. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

2 dimekle H: dinmekle R.

3 meşhūdü'l-enām H: meşhūrü'l-enām R.

4 R 172a.

5 "Burada ders okutan ilk müderris."

Mevlānā-yı merḳūm[1] ṣalāḥ u diyānetle maʿlūm, ḫoş-ṣoḥbet, ḳābil-i üns ü ülfet idi.

Burusevī Ḥekīmbaşı Maḥmūd Efendi

el-Mevlā Maḥmūd. Maḥrūsa-i Burusa'dan ẓuhūr ve Murādiyye Dārü'ş-şifāsı'nda re'īsü'l-eṭibbā olmaġın "Ḥekīmbaşı Maḥmūd **[154ᵃ]** Efendi" dimekle[2] meşhūr olmış[3] idi. Ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳ-ı ʿilmīye ʿāzim ve ʿAbdü'n-nebī Efendi'den mülāzım olup devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz on dört[4] Rebīʿü'l-evvel'inde masḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i merḳūmede Meḥemmed Efendi yirine Seyyid Meḥemmed Uṣūl Medresesi ḫāricine vuṣūl bulup yüz on beş Cumāde'l-ūlā'sında yirinde ḥareket-i miṡliyye iʿtibār olınup yüz on yedi Cumāde'l-āḫire'sinde Egerci-zāde Ḥasan Efendi yirine Kūsec ʿAlī Paşa Medresesi sezā görilmiş idi. Yüz on sekiz Şaʿbān'ında fevt olup medrese-i maḥlūlesi Meḥemmed Efendi'ye maḥal görildi.

Merḥūm-ı merḳūm ʿilm-i ṭıbba intisāb ile maʿlūm idi.

Ḫˇāce-zāde Nā'ibi es-Seyyid Meḥemmed Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Meḥemmed. Niksariyyü'l-aṣldur. Dārü'l-mülk-i İstanbul'a ʿāzim ve ṣuḍūr-ı kirāmdan Ḫˇāce-zāde es-Seyyid ʿOṡmān Efendi'ye intisābla cenāblarından mülāzım olup baʿde tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan sekiz Muḥarrem'inde ʿÖmer Efendi yirine maḥrūsa-i Burusa'da Monlā-yı Cedīd Medresesi tevcīh olınmış idi. Sene-i mezbure Şaʿbān'ında yirlerinde ḥareket-i miṡliyye iʿtibār olınup ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde ʿAbdī Efendi yirine Ṣarrāfiyye Medresesi virilüp yüz iki Ẕi'l-ḥicce'sinde Menteş-zāde ʿAbdu'r-raḥmān Efendi yirine Veliyyü'd-dīn-zāde Aḥmed Paşa Medresesi iʿṭā olınup yüz altı Muḥarrem'inde yirlerinde mūṣıla-i Ṣaḥn, yüz on beş[5] Cumāde'l-ūlā'sında yirlerinde

1 merḳūm R: -H.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 olmış H: -R.
4 biñ yüz on dört H: biñ on dört R.
5 yüz on beş H: yüz on R.

Ṣaḥn iʿtibārları sezā görilmiş idi. Yüz on sekiz Şevvāl'inde fevt olup maḥrūsa-i merḳūmede Bıñarbaşı'nda defn olındı. Medrese-i maḥlūlesi Süleymān Efendi'ye şāyān görildi.

Merḥūm-ı mezbūr müşārun ileyh Ḫˇāce-zāde Efendi maḥrūsa-i merḳūme ḳāḍīsi iken niyābetleri ḥıdmetiyle şeref-yāb olmaġın "Ḫˇāce-zāde Nā'ibi" dimekle[1] meşhūr, maʿārif-i ʿilmiyyeden ḥiṣṣemend, aḳrānı miyānında ser-bülend idi.[2]

Luṭfī-zāde İbrāhīm Efendi

el-Mevlā İbrāhīm bin Luṭfu'llāh. ʿUlemā-yı devlet-i Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'den tercemesi sebḳ iden Luṭfī-zāde Meḥemmed Efendi'nüñ birāder-i kihteri İbrāhīm Efendi'dür. Maḥmiyye-i Edrine'den bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olup ʿulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse ʿāzim olduḳdan ṣoñra devr-i medāris-i muʿtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan sekiz Muḥarrem'inde Meḥemmed Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥmiyye-i merḳūmede Bevvāb Sinān Medresesi iḥsān, ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Aḥmed Efendi yirine Emīr Ḳāḍī Medresesi şāyān görildi. Yüz Muḥarrem'inde Ḳavuḳcı-zāde ʿAbdu'llāh Efendi yirine Ḳāḍī ʿAbdī Medresesi virilüp yüz dört Rebīʿü'l-evvel'inde Ḥasan Efendi yirine Orūc Paşa Medresesi sezā, yüz beş Cumāde'l-ūlā'sında selefi Ḥasan Efendi yirine Şeyḫī Çelebi Medresesi iʿṭā olındı. Yüz sekiz Ramażān'ında Sinān-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Çuḳacı Ḥācī Medresesi tevcīh olınup[3] yüz on üç Rebīʿü'l-evvel'inde selefi Muṣṭafā Efendi yirine Mīr-i Mīrān Medresesi'ne nā'il, yüz on beş Şaʿbān'ında Zekeriyyā Efendi yirine Yāḳūt Paşa Medresesi'ne vāṣıl olmışlar idi. Yüz on sekiz Şevvāl'inde rıḥlet ve ʿīdgāh-ı ervāḥa ʿazīmet eyleyüp medrese-i maḥlūlesi Şināsī-zāde Aḥmed Efendi'ye virildi.

Merḥūm-ı mezbūr "Luṭfī-zāde Efendi" dimekle[4] meşhūr, nīk-ḫaṣlet, merd-i ṣāfī-ṭaviyyet idi.

---

1 dimekle H: dinmekle R.
2 R 172b.
3 olınup H: olındı R.
4 dimekle H: dinmekle R.

'Īsā-zāde Dāmādı Meḥemmed Efendi[1]

el-Mevlā Meḥemmed. Belde-i Ḳosṭanṭıniyye'den neş'et ve 'ulemā-yı kirāma ḫıdmet ile 'Īsā-zāde Meḥemmed 'Azīz Efendi'ye intisāb ve şeref-i muṣāheretleriyle kām-yāb olup mülāzemetlerin daḫı iktisāb itdükden ṣoñra ḳaṭ'-ı merātib-i mu'tāde ve seyr-i menāzil-i ifāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken **[154b]** biñ yüz dört Ṣa'bān'ında Ḫāliṣ Meḥemmed Efendi yirine Ḫāmise-i Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi ḫāricine 'āric, yüz on Ṣafer'inde yirlerinde ḥareket-i miṣliyye i'tibārıyla mübtehic olmışlar idi. Yüz on bir Cumāde'l-āḫire'sinde 'Abdu'llāh Efendi Dāmādı el-Ḥāc Meḥemmed Efendi yirine Fāṭıma Ḫānım Medresesi virilüp yüz on iki Ṣa'bān'ında Yaḥyā Efendi-zāde Feyżu'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Aḥmed Çāvuş Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz on beş Şevvāl'inde Ḥamza Efendi yirine Muṣṭafā Aġa Medresesi sezā, yüz on yedi Receb'inde Ṣadrü'd-dīn-zāde Mektūbī 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirlerine [2]Ḳoca Muṣṭafā Paşa Medresesi'ne irtiḳā itmişler idi. Yüz on sekiz Şevvāl'inüñ on sekizinci Aḥad güni ders ü devri tamām ve 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām eyleyüp medrese-i maḥlūlesi Şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ 'Alī Efendi Birāder-zādesi İbrāhīm Efendi'ye in'ām olındı.

Mevlānā-yı merḳūm " 'Īsā-zāde Efendi Dāmādı" dimekle[3] ma'lūm, dāniş-mend-i bī-mānend ve envā'-ı ma'ārifden ḥiṣṣemend, nīk-ḫaṣlet, ḫoş-ṣoḥbet, merd-i müsellem, vücūd-ı mükerrem idi.

Uzunī-zāde Süleymān Efendi

el-Mevlā Süleymān ibn el-Ḥāc Muṣṭafā. Bosneviyyü'l-aṣldur. Ṭaleb-i 'ilm ü 'irfānla kesb-i vecāhet ü şān itdükden ṣoñra dārü'l-mülk-i İstanbul'a 'azīmet ve Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi'nüñ Sulṭān Bāyezīd Medreseleri i'ādelerinden nā'il-i şeref-i mülāzemet olup 'alā-ḥasebi'l-merātib ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken biñ ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında Malāṭī Maḥmūd Efendi yirine Behrāmiyye Medresesi ḫāriciyle nā'il-i ümniyye oldılar. Ṭoḳsan ṭoḳuz Şevvāl'inde ḥālen şeyḫü'l-İslām ve müşkil-güşā-yı enām olan

1 'Īsā-zāde Dāmādı Meḥemmed Efendi H: -R.
2 yirlerine H: yirine R.
3 dimekle H: dinmekle R.

'Abdu'llāh[1] Efendi ḥażretleri yirlerine Ḫabbāziyye Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz iki Receb'inde Tatar Murtażā Efendi yirine Cezerī Ḳāsım Paşa Medresesi virilüp yüz beş Ṣafer'inde 'Acem-zāde Ḫˇācesi Muṣṭafā Efendi yirine Küçükçekmece'de vāḳı'a 'Abdü's-selām Medresesi'ne gönderilüp yüz altı Rebī'ü'l-evvel'inde Ser-bendī-zāde Ebu's-su'ūd Efendi maḥlūlinden Ḫˇāce Ḫayrü'd-dīn Medresesi'ne mevṣūl, sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde Bābī-zāde Meḥemmed Efendi yirlerine Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi Medrese-i Ṯāniyesi'ne menḳūl, yüz on Ṣafer'inde Vardarī Şeyḫ-zāde Meḥemmed Efendi yirlerine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'den biriyle nā'il-i me'mūl[2] olmışlar idi. Yüz on bir Cumāde'l-āḫire'sinde Ḥüseyn Efendi-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Murād Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Ebu's-su'ūd-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Sinān Paşa Dārü'l-ḥadīṯi iḥsān, yüz on yedi Receb'inde Altıbarmaḳ-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Ḫāṣekī Sulṭān Medresesi ile taḥṣīl-i şevket ü şān itmişler idi. Yüz on sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinüñ yigirminci Cum'a güni 'ālem-i ervāḥa irtiḥāl itdüklerinde medrese-i maḥlūleleri Müfettiş İbrāhīm Efendi birāder-zādeleri 'Abdu'llāh Efendi'ye intiḳāl eyledi.

Merḥūm-ı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı fühūm, "Uzunī-zāde Efendi" dimekle[3] ma'rūf, levāzım-ı ṭūl-i ḳāmetle mevṣūf idi.

Rıfḳī Nā'ibi Ḥüseyn Efendi

el-Mevlā Ḥüseyn. Vilāyet-i Anaṭolı'da Bolı ḳażāsından ẓuhūr ve istifāża-i nūr-ı şu'ūr idüp i'dād-ı meḥāsin-i isti'dād ve Rıfḳī Meḥemmed Efendi'den mülāzemetle ber-murād olup devr-i menāzil-i ifāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣa'bān'ında Ebu's-su'ūd-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Revānī Çelebi Medresesi'ne ḫāric ile 'āric, yüz beş Ṣafer'inde Elmās Paşa İmāmı İsḥāḳ Efendi yirine Ūlā-yı Mesīḥ Paşa Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında yirlerinde dāḫil, **[155ᵃ]** yüz sekiz Receb'inde yirlerinde ḥareket-i miṡliyye i'tibārları olup yüz on iki Cumāde'l-ūlā'sında Mefrāş-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ca'fer Paşa Medresesi virilüp yüz on dört Muḥarrem'inde Kātib-zāde

1 R 173a.
2 me'mūl H: -R.
3 dimekle H: dinmekle R.

Pīrī Meḥemmed Efendi yirlerine Ūlā-yı Ḫusrev Ketḫudā Medresesi sezā, yüz on beş Cumāde'l-āḫire'sinde Yaḥyā-zāde[1] Feyżu'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biri i'ṭā olındı. Yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inde selef-i pür-şerefleri Feyżu'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Fetḥiyye'de vāḳı'a Sinān Paşa Medresesi'ne i'tilā eyleyüp yüz on yedi Receb'inde Buzaġı-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Murād Paşa-yı Cedīd Medresesi ile ḳadr ü menzileti mezīd oldı. Yüz on ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inüñ ikinci Cum'a güni damla iṣābetiyle 'ālem-i 'uḳbāya rıḥlet itdüklerinde Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında defn olınup medrese-i maḥlūleleri Ḥüseyn Çāvuş-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi'ye 'ināyet olındı.

Mevlānā-yı mezbūr Rıfḳī Efendi merḥūmuñ belde-i Ḳosṭanṭıniyye'de bāb niyābeti ḫıdmetiyle me'mūr olmaġın "Rıfḳī Efendi Nā'ibi" dimekle[2] meşhūr, ḥiṣṣedār-ı ma'ārif ü 'ulūm, ṣalāḥ-ı ḥālle ma'lūm, ḥasenü'l-aḫlāḳ, keṣīrü'l-istiḥḳāḳ idi.

Atbāzārī Şeyḫ-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Meḥemmed ibnü'ş-Şeyḫ es-Seyyid 'Oṣmān. Kibār-ı meşāyiḫ-ı ṭarīḳa-i Celvetiyye'den devlet-i Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī'de tercemeleri taḥrīr olınan "Atbāzārī Efendi" dimekle[3] ma'lūm eş-Şeyḫ es-Seyyid[4] 'Oṣmān Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ercmendi ve ferzend-i ḫıredmendi es-Seyyid Meḥemmed Efendi'dür. Biñ seksen altı tārīḫinde meclis-i şühūdā vaż'-ı ḳadem ḳılup ṭoḳsan ṭoḳuz senesinde Şeyḫü'l-İslām Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi'den mülāzemetle be-kām olmış idi. 'Alā-ḥasebi'l-'āde seyr-i menāzil-i ifāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz altı Muḥarrem'inde Ṣa'bān-zāde Ketḫudāsı Aḥmed Efendi[5] yirine Şefīḳ[6] 'Alī Aġa Medresesi virilüp yüz on bir Muḥarrem'inde Vānī Efendi Ḥafīdi Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Pertev Paşa Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inde Ḫ̌āce-zāde es-Seyyid 'Ömer Efendi yirlerine Ḥam-

1 Yaḥyā-zāde R: Yaḥyā Efendi-zāde H.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 dimekle H: dinmekle R.
4 es-Seyyid H: -R.
5 R 173b.
6 Şefīḳ R: Şefīġī H.

māmiyye Medresesi'ne gelüp yüz on sekiz Receb'inde Es'ad-zāde Birāder-zādesi es-Seyyid Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Fāṭıma Sulṭān Medresesi iḥsān olınmış idi. Yüz on ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inüñ üçinci Erba'ā güni mübtelā olduġı maraż-ı istisḳādan nā-kām u nā-ümmīd 'azm-i ḳarārgāh-ı cāvīd eyledi. Egriḳapu ḫāricinde defn olınup medrese-i maḥlūlesi İsmā'īl-zāde Meḥemmed Ṣādıḳ Efendi'ye tevcīh olındı.

Maḫdūm-ı mezbūr "Atbāzārī Şeyḫ-zāde Efendi" dimekle[1] meşhūr, sāde-dil ü ṣāfī-ṭaviyyet, ḫoş-ṭab' u ḫoş-ṣoḥbet idi.

La'lī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi

el-Mevlā eş-Şeyḫ Meḥemmed bin İbrāhīm ibn La'lī 'Alī. Devlet-i Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Evvel'de re'īsü'l-küttāb olan La'lī 'Alī Efendi'nüñ ferzend-i mihteri ve 'ulemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden La'lī-zāde 'Abdü'l-'azīz Efendi'nüñ birāderi olup Baġdād vālīsi Deli Ḥüseyn Paşa'nuñ dīvān efendisi iken Baġdād'dan İstanbul'a 'avdetlerinde biñ elli dört tārīḫinde nehr-i Dil'den[2] 'ubūr eṣnāsında ġarīḳ-ı baḥr-i maġfiret olan İbrāhīm Efendi'nüñ maḫdūm-ı feżā'ilmend-i reşīdi ve Şāriḥü'l-*Meṣnevī* 'Abdu'llāh Efendi'nüñ ḥafīd-i sa'īdi La'lī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi'dür. Biñ elli Rebī'ü'l-evvel'inüñ yigirmi ikinci güni meclis-efrūz-ı şühūd ve 'azm-i şehristān-ı vücūd eyleyüp altmış Şevvāl'inde Ḳudsī-zāde Efendi'nüñ Anaṭolı ṣadrına teşrīflerinden nā'il-i şeref-i mülāzemet ve ṭarīḳ-ı 'ilmīye 'azīmet ile[3] aḫẕ-ı medāris ve 'aḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl **[155^{b}]** ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan ṣoñra[4] naḳdīne-i isti'dādların der-dest-i sa'y ü ictihād idüp esātiẕe-i 'aṣrdan Ders-i 'Ām Ṣāliḥ Efendi ve Bıçaḳcı Meḥemmed Efendi ve Uzun 'Alī Efendi ve Şeyḫü'l-İslām 'Abdü'r-raḥīm Efendi ve fāżıl-ı ḳarār-dāde Minḳārī-zāde Efendi pīşgāh-ı ifādelerinden taḥṣīl-i 'ilm ü 'irfān ile fā'iḳu'l-aḳrān ve müşārun ileyh bi'l-benān olmışlar idi. Biñ yetmiş altı Receb'inde Mü'min-zāde Meḥemmed Efendi yirine Monlā Kestel Medresesi ḫāriciyle kām-revā, yetmiş ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Ḳırımī 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Yūsuf Paşa Medresesi'ne revnaḳ-baḫşā oldılar. Seksen dört Receb'inde

1 dimekle H: dinmekle R.
2 Bu kelime R nüshasında yukarıdaki gibi okunacak şekilde harekelenmiştir.
3 ile H: eyleyüp R.
4 olduḳdan ṣoñra H: iken R.

'Adilcevāzī 'Ömer Efendi yirine Şāh-ı Ḫūbān Medresesi iḥsān olınup seksen altı Cumāde'l-ūlā'sında Elmās Aġa Ḫˇācesi 'Alī Efendi yirine Ḥācī Ḥasan-zāde Medresesi'nde basṭ-ı seccāde-i ifāde itmişler idi. Seksen sekiz Şa'bān'ında Erżurūmī 'Abdü'l-laṭīf Efendi yirine Pīrī Paşa Medresesi'ne irtiḳā, ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ birine i'tilā itdüklerinde vālid-i[1] cāmi'ü'l-ḥurūf Feyżī Ḥasan Efendi bu tārīḫi dimişdür:

Mıṣrā'

Ḳadem başdı cenāb-ı La'li-zāde Ṣaḥn'a devletle[2]

Ṭoḳsan iki Muḥarrem'inde Cevherī-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ḳadırġa Limanı'nda vāḳı'a Meḥemmed Paşa Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup sene-i meẕkūre Receb'inde Ders-i 'Ām Ṣāliḥ Efendi maḥlūlinden 'Alī Paşa-yı 'Atīḳ dārü'l-ifādesinde ferş-i seccāde-i ders ü taḥḳīḳ itdiler. Ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Ūlā-yı Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi'ne terfī', ṭoḳsan sekiz Receb'inde Nefes-zāde es-Seyyid 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'den biriyle tevḳī' olınup ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Ḥıfẓī Muṣṭafā Efendi yirine Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymān Ḫānī erzānī görilmiş idi. Sene-i mezbūre Ramażān'ında Çāvuş[3]-zāde Aḥmed Efendi yirine maḥrūsa-i Selanik ḥükūmeti ile ser-efrāz ve ferş-i seccāde-i şerī'at ile ol diyāra sāye-endāz olduḳlarında ber-vech-i ta'mīye vālid-i[4] cāmi'ü'l-ḥurūf didügi tārīḫdür:

Beyt

İrişdi biri didi manṣıbın tārīḫ ile Feyżī
Selanik'i müyesser itdi La'lī-zāde'ye Hādī[5]

Yüz Ẕi'l-ḳa'de'sinde ma'zūl ve yirlerine Kürd 'Alī Efendi mevṣūl oldı. Yüz iki Şa'bān'ında Bāḳī-zāde İsmā'īl Efendi yirine dārü'n-naṣr-ı Edrine'ye ḥākim ve revnaḳ-efrūz-ı maḥāfil ü maḥākim oldılar. Yüz üç Ṣafer'inde 'azl olınup maḳāmlarına selef-i sālifleri Ebe-zāde Efendi ḫalef oldı. Bunlara Mekke-i

1 vālid-i H: vālid-i mācidleri R.
2 قدم بصدی جناب لعلی زاده صحنه دولتله
3 R 174a.
4 vālid-i H: vālid-i mācidleri R.
5 سلانکی میسر ایتدی لعلی زاده یه هادی

Mükerreme pāyesi żamīmesiyle Şāriḥ-i *Mülteḳā* es-Seyyid Meḥemmed Efendi üzerinden Pravadi ḳażāsı arpalıḳ virildi. Yüz ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında İstanbul pāyesi żamīmesiyle sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle selefleri Bāḳī-zāde Efendi üzerinden Mekke-i Muʿaẓẓama ḳażāsıyla taʿẓīm[1] ve arpalıḳlarıyla İmām-ı Sulṭānī Ṣāliḥ Efendi ḥażretleri tekrīm olındılar. Yüz on bir Muḥarrem'inde munfaṣıl ve ol maḳām-ı celīle Ḳara Ebū Bekr Efendi nā'il oldı. Bunlara sene-i merḳūme Cumāde'l-ūlā'sında Bolevī Birāderi ʿAlī Efendi üzerinden Cisr-i Ergene ve Ayaş ḳażāları arpalıḳ virilmiş idi. Yüz on üç Cumāde'l-ūlā'sında yine selefleri Bāḳī-zāde Efendi yirine bi'l-fiʿl Dārü's-salṭanati'l-ʿaliyye ḳażāsıyla ikrām olınduḳlarında arpalıḳları es-Seyyid Meḥemmed Dede Efendi ḥażretlerine tevcīh olındı. Yüz on dört Cumāde'l-ūlā'sında maʿzūl ve yirlerine ḫalefleri Ebū Bekr Efendi ḥākim-i İstanbul oldı. Bunlara ḫalefleri arpalıġı Miḫalıc ḳażāsı ile Ḳadrī-zāde ʿAbdu'llāh Efendi üzerinden Malġara ḳażāsı taʿyīn olındı. Yüz **[156[a]]** on beş Rebīʿü'l-āḫir'inde arpalıḳlarına Mudurnı ḳażāsı żamīmesiyle ikrām olınup sene-i meẕkūre Receb'inde ʿAbdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi yirine Anaṭolı ṣadrına ḳıyām itdüklerinde arpalıḳları Tevfīḳī-zāde Meḥemmed Efendi'ye inʿām olındı. Sene-i merḳūme Ẕi'l-ḥicce'sinde müteḳāʿid ve maḳām-ı refiʿalarına ʿAṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi müteṣāʿid oldı. Bunlara ḫalefleri arpalıḳları Bıñarḥiṣār ve Ḳaraḥiṣār-ı Ṣāḥib ve Çorum ve Yeñice-i Ḳaraṣu ḳażāları taʿyīn olındı. Yüz on sekiz Cumāde'l-ūlā'sında Şeyḫü'l-İslām Başmaḳcı-zāde es-Seyyid ʿAlī Efendi arpalıġı olan Toḳat ḳażāsına tebdīl olınduḳda Bıñarḥiṣār ve Ḳaraḥiṣār-ı Ṣāḥib ve Ḳaraṣu Yeñicesi ḳażāları selefleri es-Seyyid ʿAlī Efendi'ye ve Çorum ḳażāsı Mekkī-zāde Esʿad Efendi'ye tevcīh olındı. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde cezīre-i Ḳıbrıs'a nefy ü iclā olınup yüz on ṭoḳuz Rebīʿü'l-evvel'inde arpalıḳları olan Toḳat ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet Çalḳandı-zāde ʿAbdu'llāh Efendi'ye iʿṭā olındı. Bunlara Şeyḫü'l-İslām Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi arpalıḳlarından Menemen ḳażāsı sezā görildi. Bu ḥāl üzere şümārende-i eyyām u leyāl iken sene-i merḳūme Cumāde'l-ūlā'sında ʿāzim-i dārü'n-naʿīm ve mihmān-ı żiyāfet-ḫāne-i Kerīm olup cezīre-i merḳūmede Ayaṣofıyya nām maʿbed-i ḳadīm sāḥasında defn olındılar. Maḥlūl olan arpalıḳları Māhir ʿAbdu'llāh Efendi'ye tevcīh olındı.

1 taʿẓīm H: taʿẓīm olındı R.

Mevlānā-yı merḳūm naẖl-bend-i elvān-ı maʿārif ü ʿulūm, her fende serefrāz, tefevvuḳ-ı aḳrān ile mümtāz, vādīsinde ferīd, menāṣıblarında ʿiffet ü istiḳāmetle vaḥīd, ḥoş-fehm ü[1] ẖoş-ṣoḥbet, güher-niṣār-ı ʿilm ü maʿrifet, ṣalāḥ u taḳvāya mütemaẖḫıż, muḳteżayāt-ı nefsāniyyeden muʿriż, maḥmūdü'l-ẖiṣāl, memdūẖü'l-fiʿāl idi.

Ḳızıl Mūsā Efendi[2]

el-Mevlā Mūsā. Vilāyet-i Ḳasṭamonı'dan āheng-i dārü'l-mülk-i Rūm ve ṭarīḳ-ı ʿilmi veche-i maṭlab u merūm eyleyüp ṣadr-ı vālā-ḳadr[3] Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi āsitānesine intisāb ile maẖdūmları ʿOṯmān Efendi'nüñ medrese-i Ṣaḥn iʿādelerinden mülāzemetle kām-yāb olduḳdan ṣoñra medāris-i celīleye vāṣıl ve ḳırḳ aḳçe medreseden munfaṣıl iken biñ altmış üç Ṣafer'inde Sinob'da Sulṭān ʿAlā'ü'd-dīn Medresesi ẖāriciyle kām-revā, altmış beş Muḥarrem'inde ḳaṣaba-i Ṭaşḳöpri'de Muẓafferü'd-dīn Medresesi sezā görilmiş idi. Sene-i mezbūre Receb'inde yirlerinde ḥareket-i miṯliyye iʿtibār olınup altmış altı Ẕi'l-ḳaʿde'sinde Ḳasṭamonı'da İbrāhīm Paşa Medresesi'ne taḥrīk olınmış iken İstanbul'da Ṯāniye-i İbrāhīm Paşa-yı ʿAtīḳ Medresesi iʿtibār olınmaġla medrese-i merḳūmeye اول مدرس درس بها[4] oldılar. Altmış ṭoḳuz Cumāde'l-āẖire'sinde Mekkī Meḥemmed Efendi yirine Çatalca'da vāḳıʿa ʿAlī Paşa Medresesi virilüp sene-i mezbūre Şaʿbān'ında H̱āṣoṭabaşı Ḥasan Aġa Medresesi tamām olmaġla ibtidā bunlara tevcīh olındı. Yetmiş iki Şevvāl'inde Fīrūz Aġa Medresesi'ne taḥrīk olınup yetmiş üç Receb'inde Kemāl Efendi-zāde Yaḥyā Efendi yirine Siyāvuş Paşa Medresesi'ne gelüp yetmiş altı Cumāde'l-āẖire'sinde selefi Yaḥyā Efendi yirine Ṯāniye-i H̱usrev Ketẖudā Medresesi iʿṭā olınmış idi. Yetmiş ṭoḳuz Rebīʿü'l-evvel'inde Saʿdī-zāde ʿAbdü'l-ḥalīm Efendi yirine Emre H̱ˇāce Medresesi virilüp seksen Rebīʿü'l-āẖir'inde es-Seyyid Caʿfer Efendi yirine Sekbān ʿAlī Medresesi'ne mevṣūl, sene-i meẕkūre Ramażān'ında Kellā Maḥmūd Efendi yirine Fetḥiyye'de vāḳıʿa Sinān Paşa Medresesi'ne menḳūl, seksen üç Muḥarrem'inde Erżurūmī Meḥemmed Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ biriyle nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Se-

1 ḥoş-fehm ü H: -R.
2 Evvelu müderrisin bi-medreseti Ṯāniye-i İbrāhīm Paşa-yı ʿAtīḳ. Fī 10 Ẕi'l-ḳaʿde sene 1066.
Evvelu müderrisin bi-medreseti H̱āṣoṭabaşı Ḥasan Aġa. Fī 10 Şaʿbān sene 1069. [H nüshasında bu kayıtlar yoktur.]
3 R 174b.
4 "Burada ders okutan ilk müderris."

ne-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'sinde Emīr-i Buḫārī Şeyḫi Dāmādı Seyyid Aḥmed Efendi yirine Murād Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr eyleyüp seksen beş Ramażān'ında Ṣaydī **[156[b]]** Yūsuf Efendi yirine Dāvūd Paşa Medresesi'ne irtiḳā itmişler idi. Seksen sekiz Şevvāl'inde Mūsā-zāde [1]'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Ebā Eyyūb-i Enṣārī Medresesi ile talṭīf, seksen ṭoḳuz Ṣa'bān'ında sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Hābīl-zāde 'Ömer Efendi yirinde Medīne-i Münevvere ḳażāsıyla teşrīf olındılar. Ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde mün'azil ve ol manṣıb-ı celīle Aḳ Maḥmūd Efendi nā'il oldı. Bunlara sene-i mezbūre Cumāde'l-āḫire'sinde selefleri Hābīl-zāde Efendi maḥlūlinden Ayazmend ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olındı. Sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ınuñ sekizinci güni irtikāb-ı meẓālim töhmetiyle Saḳız cezīresine nefy ü iclā olınduḳlarında arpalıḳları Es'ad-zāde Seyyid Meḥemmed Ebu's-su'ūd Efendi'nüñ żamīme-i revātibleri ḳılındı. Ṭoḳsan dört Rebī'ü'l-āḫir'inde ba'de'l-'afüvv[2] Edrineli Murtażā Efendi üzerinden Ḫavāṣṣ-ı Maḥmūd Paşa ve Çirmen ḳażāları arpalıḳ virildi. Ṭoḳsan altı Cumāde'l-ūlā'sında Burusa pāyesi żamīmesiyle Ḥüseyn Paşa-zāde İbrāhīm Efendi yirine İzmir ḳażāsıyla tevḳīr olınduḳlarında arpalıḳları ṯāniyen selefleri Murtażā Efendi'ye virildi. Ṭoḳsan yedi Ṣa'bān'ında 'azl olınduḳlarında yirlerine selef-i sālifleri[3] Erżurūmī Meḥemmed Efendi ḫalef oldı. Bunlara ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Edrine pāyesi żamīmesiyle Ḥāfıẓ 'Abdu'r-raḥmān Efendi maḥlūlinden Begbāzārı ḳażāsı arpalıḳ virilüp yüz bir Şevvāl'inde Edrine pāyesi żamīmesiyle Şeyḫü'l-İslām Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi arpalıġı olan Ġalaṭa ḳażāsı rıżā-dādeleri olduḳda arpalıḳları Naḳībü'l-eşrāf Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz iki Receb'inde müteḳā'id ve yirlerine 'Alī-zāde Meḥemmed Efendi müteṣā'id[4] oldı. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde Mekke-i Mükerreme pāyesi żamīmesiyle Vardarī Şeyḫ-zāde 'Abdü'l-ġanī Efendi üzerinden Bolı ma'a Ḳoñurapa ḳażāları arpalıġıyla tekrīm, yüz beş Rebī'ü'l-evvel'inde İstanbul pāyesi żamīmesiyle Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi üzerinden Edincik ḳażāsı arpalıġıyla daḫı ta'ẓīm olınmışlar idi. Bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām u leyāl iken biñ yüz on ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sınuñ yedinci Sebt güni vefāt ve 'azm-i cennāt-ı 'āliyāt itdüklerinde[5] maḥlūl olan arpalıḳları Ebū İsḥāḳ İsmā'īl Efendi ḥażretlerine tevcīh olındı.

---

1 Mūsā-zāde H: -R.
2 ba'de'l-'afüv H: ba'de'l-'azl R.
3 selef-i sālifleri H: selefleri R.
4 R 175a.
5 itdüklerinde H: itdüklerinden ṣoñra R.

Mevlānā-yı mezbūr ṣalāḥ u taḳvā ile meşhūr, ḫāliṣü'l-fu'ād, ḳaviyyü'l-i'tiḳād, murtāż u mücāhid, 'ābid ü zāhid, pīr-i ṣāliḥ, sa'ādetmend-i müfliḥ, "Ḳızıl Mūsā Efendi" dimekle[1] şehīr ve bu nām ile ma'lūm-ı ṣaġīr ü kebīr olmışlar idi.

Rodosī-zāde Mülāzımı 'Alī Efendi

el-Mevlā 'Alī. Kütāhiyyeli'dür. Ṭarīḳ-ı sa'ādet-refīḳ-ı 'ilmīye 'āzim ve Rodosī-zāde Meḥemmed Efendi'den mülāzım olup ba'de tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz on yedi Muḥarrem'inde 'İlmī Aḥmed Efendi yirlerine Revānī Çelebi Medresesi ḫāricine 'āric ve beyne'l-aḳrān şeref-i imtiyāz ile mübtehic olmış idi. Yüz on ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sınuñ yigirmi yedinci Cum'a gicesi rıḥlet ve 'ālem-i 'uḳbāya 'azīmet itdüklerinde medrese-i maḥlūleleri şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Maḥmūd Efendi-zāde 'Abdu'llāh Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr "Rodosī-zāde Mülāzımı" dimekle[2] meşhūr, mü'min ü müteşerri', dervīş-nihād u mütevāżī' idi.

Moravī Yaḥyā Efendi

el-Mevlā Yaḥyā bin Meḥemmed. Cezīre-i Mora sāḥilinden bedīdār ve "Moravī Yaḥyā Efendi" dimekle[3] ḳarīn-i iştihār olup ṭarīḳ-ı 'ilmīye 'azīmet ve 'ulemānuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı **[157[a]]** ma'zūl olduḳdan ṣoñra sālik-i semt-i ḳażā ve mālik-i ezimme-i ḥükm ü imżā olmaġla Rūmili ḳalem-revinde Yanya ḳażāsına vuṣūl bulmış iken biñ yüz sekiz Cumāde'l-āḫire'sinde ḳażā-yı meẕkūr Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi maḫdūm-ı mihteri Yeñişehr ḳāḍīsi es-Seyyid Fetḥu'llāh Efendi manṣıbına ilḥāk olınmaġla bunlar Ṣofya pāyesi żamīmesi iḥsānıyla Ḳaṣīr Ḥasan Efendi maḥlūlinden Kütāhiyye ḳażāsına naḳl olınmışlar idi. Yüz ṭoḳuz Ṣa'bān'ında ma'zūl ve yirlerine Müneccimbaşı Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz on iki Muḥarrem'inde Nā'ib-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Ṭrablus-ı Şām ḳażāsıyla ikrām olınup sene-i mezbūre[4] Receb'inde Ḥumuṣ ḳażāsı daḫı ilḥāḳ olınmış idi. Yüz on dört

1 dimekle H: dinmekle R.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 dimekle H: dinmekle R.
4 mezbūre H: meẕkūre R.

Cumāde'l-ūlā'sında 'azl olınup ḳażā-yı meẕkūr Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi'ye arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz on yedi Şa'bān'ında 'Īdī Bayram Efendi yirine Ḳayṣeriyye ḳażāsı 'ināyet olınup yüz on sekiz Şevvāl'inde munfaṣıl ve yirlerine Kürd Aḥmed Efendi vāṣıl oldı. Yüz on ṭoḳuz Receb'inde 'ālem-i 'uḳbāya rıḥlet ve ṣaḥn-ı fenādan menzil-i beḳāya hicret eyledi.

Mevlānā-yı merḳūm daḫil-i 'idād-ı mevālī-i Rūm, ṣāfī-fu'ād, mü'min-i pāk-i'tiḳād idi.

Sivasī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi

el-Mevlā Meḥemmed Emīn. Kibār-ı meşāyiḫ-ı Ḫalvetiyye'den devlet-i Sulṭān Murād Ḫān-ı Rābi''de tercemeleri bu cerīdenüñ *Cild-i Evvel*'inde masṭūr olup biñ ḳırḳ ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde cisr-i fenādan 'ālem-i bāḳī-ye 'ubūr eyleyen eş-Şeyḫ 'Abdü'l-mecīd-i Sivasī ḥażretlerinüñ ḥafīd-i sa'īdi Meḥemmed Emīn Efendi'dür. Ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳ-ı 'ilmīye 'āzim ve biñ elli beş tārīḫinde Atlu Dāvūd Efendi merḥūmuñ fevtinden mülāzım olduḳdan ṣoñra devr-i medāris-i 'ilmiyye ve irtiḳā-yı merāsim-i 'aliyye iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ altmış beş[1] Rebī'ü'l-evvel'inde ibtidā iḥdāṯ olınan Ḫıżr Çāvuş Medresesi ḫāriciyle kām-revā ve [2] اول مدرس درس بها olmışlar idi. Yetmiş bir Şa'bān'ında Emīne Ḳadın-zāde Ḥasan Efendi yirine Ḳoġacı Dede Medresesi'ne taḥrīk olınup yetmiş iki Şevvāl'inde Şāriḥ-i *Mülteḳā* es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Süleymān Ṣubaşı Medresesi'ne gelüp yetmiş ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Ḫandān-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ümmü'l-veled Medresesi virilmiş idi[3]. Seksen Rebī'ü'l-āḫir'inde Muḥarrem-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ḥācī Ḥasan-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde olup seksen bir Ẕi'l-ḥicce'sinde Mü'min-zāde Meḥemmed Efendi yirine Emre Ḫˇāce Medresesi'ne mevṣūl, seksen üç Muḥarrem'inde 'Arūżī Meḥemmed Efendi yirine İbrāhīm Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne menḳūl, seksen dört Cumāde'l-āḫire'sinde selef-i sālifleri Muḥarrem-zāde Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biriyle nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Seksen beş Ẕi'l-ḳa'de'sinde Beşerī Meḥemmed Efendi def'a-i ṯāniyesi yirine Ṣofya ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup

1 R 175b.
2 "Burada ders okutan ilk müderris."
3 virilmiş idi H: virilüp R.

seksen altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde Kürd 'Abdü'l-ġanī Efendi yirine Bosna ḳażāsına naḳ olınduḳlarında yirleri selefleri 'Abdü'l-ġanī Efendi'ye tevcīh olındı. Seksen yedi Ramażān'ında ma'zūl ve yirlerine Cezmī Meḥemmed 'Abdü'l-kerīm Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan Ramażān'ında Ṣa'rānī-zāde 'Abdü'l-vehhāb Efendi yirine Diyārbekr ḳażāsı 'ināyet olınup ṭoḳsan bir Şevvāl'inde Erżurūmī Meḥemmed Efendi yirine Baġdād-ı bihişt-ābād ḳażāsına naḳl ve yirlerine Anḳaravī-zāde Ḥasan Efendi vaṣl olındı. Ṭoḳsan üç Rebī'ü'l-evvel'inde munfaṣıl ve yirlerine Ṣireli Maḥmūd Efendi nā'il oldı. Ṭoḳsan sekiz Cumāde'l-ūlā'sında Minḳārī-zāde 'Abdu'llāh Efendi arpalığı olan **[157b]** Anḳara ḳażāsı Murtażā-ābād ve Yörükan-ı Anḳara ve Çuḳurcuḳ ḳażāları ilḥāḳıyla ber-vech-i mevleviyyet tevcīh olınup ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında sene-i mezbūre Receb'i ġurresi tevḳītiyle Üsküdarī Ḳarabacaḳ Meḥemmed Efendi yirine ṯāniyen Diyārbekr ḳażāsına menḳūl ve yirlerine Üsküdar ḳāḍīsi 'İmād-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi mevṣūl olup anlaruñ yirleri sābıḳā İmām-ı Sulṭānī İbrāhīm Efendi'ye arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz Rebī'ü'l-āḫir'inde 'azl ve yirlerine Muḫtelic 'Ömer Efendi vaṣl olındı. Yüz bir Cumāde'l-āḫire'sinde Anṭāḳıyyeli Muṣṭafā Efendi maḥlūlinden evlādlarına ma'īşet olan Ḫarmencik ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'de eyyām Gökceṭaġ ḳażāsı daḫı ilḥāḳ olındı. Yüz beş Cumāde'l-ūlā'sında Teẕkireci 'Abdü'l-ḥalīm Efendi maḥlūlinden ṯāliṯen Diyārbekr ḳażāsı iḥsān olınduḳda arpalıḳlarından Ḫarmencik ḳażāsı Yek-çeşm Aḥmed Efendi'ye şāyān görildi. Yüz altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde ma'zūl ve yirlerine Füyūżī Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz on iki Rebī'ü'l-evvel'inde Ḳuds-i Şerīf pāyesi żamīmesiyle selef-i sālifleri Ṣa'rānī-zāde Efendi def'a-i ṯāniyesi yirine rābi'an ḳażā-yı meẕkūr tevcīh olınmış idi. Yüz on üç Rebī'ü'l-evvel'inde munfaṣıl ve yirlerine Etmekci-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi vāṣıl oldı. Yüz on beş Receb'inda sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Maḥmūd Efendi üzerinden Menemen Güzelḥiṣārı ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınmış idi. Yüz on altı Receb'inde Ṭabīb Süleymān Efendi yirine Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsına manṣūb ḳılınduḳlarında arpalıḳları seleflerine virildi. Yüz on yedi Şevvāl'inde müteḳā'id ve maḳām-ı ḥükūmetlerine Ẕü'l-fiḳār Paşa-zāde Meḥemmed Efendi müteṣā'id oldı. Yüz on sekiz Ṣa'bān'ında sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ḥasan Efendi[1] ḥażretleri üzerlerinden Balya ḳażāsı arpalıḳ virilüp yüz on ṭoḳuz Muḥar-

1 R 176a.

rem'inde ḫalefleri Süleymān Efendi üzerinden ṣāniyen Güzelḥiṣār-ı Menemen ḳażāsı daḫı żamm olındı. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken sene-i meẕkūre Receb'inüñ yigirni birinci Ṣülāṯā güni 'āzim-i 'ālem-i bāḳī ve raḥmet-i Raḥmān'a mülāḳī oldı[1]. Civār-ı Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī'de Nişāncı Cāmi'i ḳurbinde cedd-i emcedleri Sivasī Efendi ḥażretleri bāġçeleri sāḥasında defn olındılar. Maḥlūl olan arpalıḳları İsḥāḳ-zāde 'Ārif Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr meḥāsin-i aḫlāḳla meşhūr, pīr-i ṣālih-i mübārek-dem, dervīş-nihād u pāk-i'tiḳād ādem idi.

Vānī-zāde Seyyid Meḥemmed Rıżā Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Meḥemmed Rıżā ibnü'ş-Şeyḫ es-Seyyid Meḥemmed el-Vānī. Ṭabaḳa-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi' meşāyiḫı 'idādında tercemesi *Cild-i Evvel*'de ẕikr olınan eş-Şeyḫ es-Seyyid Meḥemmed el-Vānī Efendi'nüñ ferzend-i ḫāmisi Seyyid Meḥemmed Rıżā Efendi'dür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi'den mülāzemetle ber-murād olup ba'de tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz on iki Ṣafer'inde 'Abdü'l-hādī Efendi yirlerine masḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i Burusa'da Ḥüseyn Paşa Medresesi sezā görilüp yüz on dört Rebī'ü'l-evvel'inde Şeyḫ Bāḳī-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Çendīk Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz on beş Cumāde'l-ūlā'sında Çizmeci-zāde 'Alī Efendi yirine Monlā-yı Cedīd Medresesi tevcīh olınmış idi. Yüz on ṭoḳuz Ša'bān'ında fevt olup medrese-i maḥlūlesi Ḳāḍī-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi'ye maḥal görildi.

Merḥūm-ı mezbūr ḥüsn-i ḫulḳla meşhūr idi.

Re'īsü'l-eṭibbā Nūḥ Efendi

el-Mevlā Nūḥ. Efrenciyyü'l-aṣldur. Tevfīḳ-ı Rabbānī ve hidāyet-i Sübḥānī irişüp bir ṭarīḳ ile diyārından hicret eyleyüp Dārü's-salṭanati'l-'aliyye maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye duḫūl ve şeref-i İslām'a vuṣūl bulmış **[158[a]]** idi. Evā'il-i ḥālinde diyārında fenn-i ṭıbba iştiġāl itmekle bī-ḥisāb merżā-yı enāma ṣıḥḥat-

1 oldı H: olup R.

resān ve müşārun ileyh bi'l-benān olup biñ seksen altı tārīḫinde ṭaraf-ı Devlet-i 'Aliyye'den me'mūren sūr-ı hümāyūnda ḫıdmet ve ḫitān-ı şeh-zādegān-ı 'ālī-şān ile müşerref olmaġın Dervīş Aġa yirine cerrāḥbaşılıḳ iḥsānıyla taḥṣīl-i 'izz ü şān idüp yüz beş Rebī'ü'l-evvel'inde mīr-i mīrān-ı eyālet-i Ḳaraman pāyesi ile İstanbul'da Mīrī Ṣandal muḳāṭa'ası kendüye ḫāṣ ta'yīn olınmış idi. Yüz altı Cumāde'l-āḫire'sinde vāḳi' cülūs-ı hümāyūn-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'de Müneccimbaşı 'Arab-zāde Meḥemmed Efendi yirine re'īsü'l-eṭibbā olduḳlarında Rūmili ṣadāreti[1] pāyesi żamīmesiyle selefi arpalıġı Tekfūrṭaġı ḳażāsı iḥsān olınup yüz yedi Şevvāl'inde Murtażā-ābād ḳażāsı ilḥākıyla Nefes-zāde es-Seyyid 'Abdu'r-raḥmān Efendi maḥlūlinden Keşān ḳażāları daḫı żamīme-i revātibleri ḳılındı[2]. Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde vāḳi' şevketlü, 'aẓametlü pādişāhımuz pādişāh-ı 'ālem-penāh *dāme fi-ḥıfẓi'llāh* es-Sulṭān el-Ġāzī Aḥmed Ḫān ibn es-Sulṭān el-Ġāzī Meḥemmed Ḫān ḥażretlerinüñ cülūs-ı sa'ādet-me'nūslarında daḫı manṣıb-ı riyāset-i eṭibbā üzerlerinde ibḳā olınmış idi. Yüz on ṭoḳuz Ṣa'bān'ınuñ sekizinci Ḫamīs güni āḫirete irtiḥāl eyleyüp Ḳoca Muṣṭafā Paşa Cāmi'i ḳurbinde vāḳi' ḫāneleri civārında i'dād itdükleri türbe-i maḫṣūṣada medfūn ve naḳş-ı seng-i mezārları bu tārīḫ-i mevzūndur:

Mıṣrā'

Nūḥ cismi zevraḳın ṣaldı 'adem deryāsına[3]

Sinleri seksen iki sāle bāliġ olmış idi. Maḥlūl olan manṣıb-ı riyāset-i eṭibbā ve arpalıḳlarından Tekfūrṭaġı ḳażāsı eṭibbā-yı sulṭāniyyeden Meḥemmed Efendi'ye ve Keşān ḳażāsı Bustānī Meḥemmed Efendi'ye ve Murtażā-ābād ḳażāsı Üsküdarī[4] Ders-i 'Ām 'Ömer Efendi'ye maḥal görildi.

Merḥūm-ı merḳūm kemāl-i ḥaẕāḳatle mevsūm, mizāc-gīr-i erbāb-ı dīvān, fenn-i nabżda nādirü'l-aḳrān, ṣoḥbet-i yārāna mā'il, dervīş-nihād u sāde-dil, pīr-i ṣāliḥ, sa'ādetmend-i müfliḥ idi.

Āṯār-ı ḫayriyyelerinden türbeleri muḳābilinde bir medrese-i celīle binā eylemişlerdür.

---

1 ṣadāreti H: -R.
2 ḳılındı H: ḳılınup R.
3 نوح جسمی زورقن صالدی عدم دریاسنه
4 R 176b.

Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed ibnü'l-mevlā Şemsü'd-dīn. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemeleri[1] *Cild-i Evvel*'de taḥrīr olınan Şāmī Şemdü'd-dīn Efendi'nüñ ferzend-i ferḫunde-aḫteri ve ṭabaḳa-i Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī'de ẕikri mürūr iden Muṣṭafā Efendi'nüñ birāder-i mihteri Meḥemmed Efendi'dür. Biñ ḳırḳ dört tārīḫinde 'ālem-i şühūda vaż'-ı ḳadem ḳılup elli altı Receb'inde Bahāyī Meḥemmed Efendi'nüñ def'a-i ūlā ṣadr-ı Rūm'a teşrīflerinden mülāzım ve tarīḳ-ı tedrīse 'āzim olup devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ seksen Cumāde'l-āḫire'sinde Kerpiçci-zāde Meḥemmed Efendi yirine Muḥarrem Aġa Medresesi ḫāricine 'āric, seksen beş Ṣafer'inde Şehlā 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Ṣāniye-i İbrāhīm Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Seksen yedi Ramażān'ında Ḳadrī-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Ūlā-yı Mesīḥ Paşa Medresesi i'ṭā olınup seksen ṭoḳuz Ṣafer'inde 'Ömer Efendi yirine İbrāhīm Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr eyleyüp ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Ḳuyumcı-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ḳāḍī-'asker Muṣṭafā Efendi Medresesi virilmiş idi. Ṭoḳsan iki Muḥarrem'inde Ṭabīb es-Seyyid Ḫalīl Efendi yirine Ġażanfer Aġa Medresesi'ne irtiḳā, sene-i meẕkūre Receb'inde Ḳaramanī Aḥmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ birine i'tilā itmişler idi. Ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Nā'ib[2] Meḥemmed Efendi yirine Edrineḳapusı Mihrümāhı **[158[b]]** Medresesi'ne pāy-ı himmet ḳoyup ṭoḳsan beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Dāvūd-zāde Muṣṭafā Efendi yirine 'Alī Paşa-yı Cedīd Medresesi ile ḳadr ü menziletleri mezīd oldı. Ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde Kūsec Ebū Bekr Efendi yirine Ḳalender-ḫāne Medresesi ile tekrīm, ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde yirlerinde mūṣıla-i Süleymāniyye i'tibārıyla ta'ẓīm olınup yüz bir Rebī'ü'l-evvel'inde 'Abdü'l-ḥalīm-zāde Meḥemmed Ṣādıḳ Efendi yirine İstanbul'da vāḳı'a Vālide Sulṭān Medresesi iḥsān, yüz iki Receb'inde yirlerinde ḫāmis-i Süleymāniyye i'tibārıyla taḥṣīl-i 'izz ü şān itmişler idi. Yüz üç Cumāde'l-āḫire'sinde 'Alī-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ġalaṭa ḳażāsı tevcīh olınmış iken sene-i mezbūre Ṣa'bān'ında ḳażā-yı meẕkūr Aḳ Maḥmūd Efendi'ye arpalıḳ ta'yīn olınup[3] bunlar sene-i merḳūme Ẕi'l-ḳa'de'si ġurresi tevḳī-

1 tercemeleri H: tercemesi R.
2 Nā'ib H: -R.
3 olınup H: olındı R.

tiyle Yek-çeşm Ḥüseyn Efendi yirine Yeñişehr ḳażāsına naḳl olındılar. Yüz dört Şevvāl'inde 'azl ve yirlerine Mecdī Meḥemmed Efendi vaṣl olındı. Yüz ṭoḳuz Muḥarrem'inde Edrine pāyesi żamīmesiyle es-Seyyid Ya'ḳūb Efendi yirine Ḥalebü'ş-şehbā ḳażāsı i'ṭā olınup yüz on Rebī'ü'l-evvel'inde mün'azil ve yirlerine Çeşmī-zāde 'Abdü'l-kerīm Efendi nā'il oldı. Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde selef-i sālifleri Ḳadrī-zāde Efendi yirine maḥrūsa-i Burusa'ya ḥākim olmışlar idi. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde ḳable tekmīli'l-müddeti'l-'örfiyye 'azl-i bī-hengām vāḳi' olmaġla yirleri Fetḥiyyeli Emīn Efendi'ye in'ām olındı. Bunlara sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi üzerinden İzniḳ ve 'İvaż-zāde İsmā'īl Efendi maḥlūlinden Çirmen ḳażāları arpalıḳ virildi. Yüz on ṭoḳuz Receb'inde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle yine selefleri Ḳadrī-zāde Efendi yirine Mekke-i Mu'aẓẓama ḳażāsıyla ta'ẓīm olınduḳlarında arpalıḳları olan İzniḳ ḳażāsı ṯāniyen selefleri Şeyḫ-zāde[1] Efendi'ye ve Çirmen ḳażāsı Muṣāḥib Paşa İmāmı İbrāhīm Efendi'ye virildi. Bunlar ḳaṭ'-ı menāzil iderek Ḳaraman Ereglisi nām maḥalle vāṣıl olduḳlarında mizāclarınuñ inḥirāfı sebebiyle sene-i meẕkūre Ša'bān'ınuñ on beşinci Ḫamīs güni merāḥil-i 'ömri tamām ve 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām itmeleriyle maḥall-i mezbūrda defn olınup manṣıb-ı maḥlūle Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretleri vuṣūl buldılar.

Mevlānā-yı mezbūr "Şemsü'd-dīn-zāde Efendi" dimekle meşhūr, dervīş-nihād u nīk-sīret, ḫoş-fehm ü ḫoş-ṣoḥbet olup sinleri yetmiş yedi sāle bāliġ olmış idi.

Maġnisalı Ḳapucı-zāde 'Abdu'llāh Efendi

el-Mevlā 'Abdu'llāh. Belde-i Maġnisa'dan ẓuhūr ve "Ḳapucı-zāde 'Abdu'llāh Efendi" dimekle[2] meşhūr olmış idi. Taḥṣīl-i 'ilme himmet ve 'ulemānuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Şevvāl'inde Cūdī Aḥmed Efendi yirine İzniḳ ḳaṣabasında vāḳı'a Süleymān Şāh Medresesi tevcīh olınup yüz beş Ṣafer'inde yirlerinde mūṣıla-i Ṣaḥn i'tibār olınmış idi. Yüz ṭoḳuz Receb'inde Uzun Süleymān Efendi yirine Ṭrablus-ı Şām ḳażāsı in'ām olınmış idi. Yüz on

1 R 177a.
2 dimekle H: dinmekle R.

Ẕi'l-ḥicce'sinde ma'zūl ve yirlerine ṣāniyen Nā'ib-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz on dört Muḥarrem'inde Ṣābit 'Alā'ü'd-dīn Efendi yirine Bosna ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup yüz on beş Cumāde'l-āḫire'sinde 'azl ve yirlerine Ṣa'bān-zāde Ketḫudāsı Aḥmed Efendi vaṣl olındı. Yüz on ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde Germeḳaş-zāde Meḥemmed Efendi yirine Lefḳoşa ḳażāsı iḥsān olınmış idi. Sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında fevt olup manṣıb-ı maḥlūl altı ay miḳdārı evlādına medd olınup ba'dehu yüz yigirmi **[159[a]]** Rebī'ü'l-evvel'i ġurresinden Şeyḫ-zāde Muṣṭafā Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı 'ulemā-yı Rūm, māye-i 'ilmden ḥiṣṣemend, aḳrānı beyninde ser-bülend idi.

Ḳabaṣaḳal Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Muṣṭafā. Ḳonevī'dür. Ṭarīḳ-ı 'ilme 'āzim ve ri'āyet-i rüsūma cāzim olup taḥṣīl-i biżā'a-i 'ilmiyye ve kesb-i ser-māye-i resmiyye itdükde[1] 'ulemā-yı 'aṣra ḫıdmet ile nā'il-i şeref-i mülāzemet olmış idi. Ba'de tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi Birāder-zādesi İbrāhīm Efendi yirlerine Raḥīḳī Medresesi ḫāriciyle be-kām, yüz on sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḳızıl Mūsā Efendi Mülāzımı Süleymān Efendi yirine Ḫabbāziyye Medresesi in'ām olındı. Yüz on ṭoḳuz Şevvāl'inüñ yigirmi dördinci Ṣülāṣā güni dārü'n-na'īme irtiḥāl eyleyüp medrese-i maḥlūlesi Ḫāṣ-āḫūr Ḫˇācesi Ḥasan Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı rüsūm, ṣāfī-fu'ād, pāk-i'tiḳād idi.

Fındıḳ Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed bin 'Abdü'l-kerīm bin Pīr Aḥmed bin Seyfu'llāh.[2] Civār-ı salṭanat-ı 'aliyyede ḳaṣaba-i Ḳāsım Paşa'dan ẓuhūr ve "Fındıḳ Meḥemmed Efendi" dimekle[3] meşhūr olup ṭarīḳ-ı sa'ādet-refīḳ-ı 'ilmīye 'azīmet ve 'ulemānuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan yedi Ẕi'l-ḳa'de'sinde İzniḳ'de vāḳı'a Süleymān Paşa Medresesi ḫāricine 'āric,

1 itdükde H: itdükden ṣoñra R.
2 bin 'Abdü'l-kerīm bin Pīr Aḥmed bin Seyfu'llāh H: -R.
3 dimekle H: dinmekle R.

ṭoḳsan ṭoḳuz Şa'bān'ında Çuḳacı-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi yirine Cānbāziyye Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Yüz altı Muḥarrem'inde Ṣubḥī Aḥmed Efendi yirine Ma'lūl-zāde Medresesi virilüp yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde Ṭabīb Şa'bān Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Ḥüseyn Efendi Medresesi in'ām, yüz on üç Muḥarrem'inde 'Abdü'l-mecīd-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi yirine Kütāhiyye ḳażāsıyla ikrām olınmışlar idi. Yüz on dört Cumāde'l-ūlā'sında ma'zūl ve yirlerine Ṭālib Meḥemmed Efendi[1] mevṣūl oldı. Yüz on beş Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ḳırımī 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Belġrad ḳażāsı tevcīh olınup yüz on yedi Ramażān'ında munfaṣıl ve yirlerine Kerpiçci-zāde Meḥemmed Efendi vāṣıl oldı. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz on ṭoḳuz Ẕi'l-ḳa'de'sinde rıḥlet ve 'ālem-i 'uḳbāya 'azīmet eyledi. Piyāle Paşa Cāmi'-i Şerīfi miḥrābı ḥiẕāsında defn olındı.[2]

Mevlānā-yı mezbūr ḥüsn-i ḫulḳ u ṣalāḥla meşhūr idi.

Silistreli Müfettiş Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Vilāyet-i Rūmili'nde Silistre ḳaṣabasından ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr eyleyüp dārü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve Müfettiş İbrāhīm Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet itmiş idi. Ba'de ṭayyi'l-merāḥil ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken biñ ṭoḳsan sekiz Cumāde'l-ūlā'sında Ḥelvācıbaşı Medresesi ḫāriciyle kām-revā olmış idi. Yüz bir Ẕi'l-ḥicce'sinde 'Acem-zāde Ḫ̆ācesi Muṣṭafā Efendi yirine Yarḥiṣār Medresesi sezāvār görilüp yüz üç Cumāde'l-ūlā'sında ḥālen revnaḳ-dih-i ṣadr-ı fetvā olan 'Abdu'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Ümmü'l-veled Medresesi virilüp yüz beş Ṣafer'inüñ on altıncı güni yirlerinde ḥareket-i dāḫil i'tibār olındı. Māh-ı meẕkūruñ[3] yigirmi yedinci güni Ṣandalcı-zāde 'Alī Efendi yirine Ḳāḍī-'asker Muṣṭafā Efendi Medresesi'ne gelüp yüz on Rebī'ü'l-evvel'inde Bosnevī Ḥasan Efendi yirine Rūm Meḥemmed Paşa Medresesi'ne mevṣūl, yüz on iki Şa'bān'ında Ḳaba 'Ömer Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniye'den biriyle nā'ilü'l-me'mūl olmışlar idi. Yüz on üç Ṣafer'inde **[159^{b}]** selefleri Ḥasan Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi Medresesi in'ām, yüz

1 R 177b.
2 Piyāle Paşa Cāmi'-i Şerīfi miḥrābı ḥiẕāsında defn olındı H: -R.
3 meẕkūruñ H: mezbūruñ R.

on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Altıbarmaḳ-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Sinān Paşa Medresesi ile ikrām olındılar. Yüz on altı Muḥarrem'inde Mürte'iş Yūsuf Efendi yirine[1] Ḥaremeynü'ş-Şerīfeyn evḳāfı müfettişligi iḥsān olınup yüz on yedi Receb'inde Ebu's-su'ūd-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Medrese-i Şeh-zāde mesnedgāh-ı ifādeleri olup yüz on sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde biñ yüz yigirmi Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle 'Uşşāḳī-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi yirlerine Medīne-i Münevvere ḳażāsı 'ināyet olınup ḳaṭ'-ı menāzil ve ṭayy-ı merāḥil iderek ba'de edā'i'n-nüsük beyne'l-ḥaremeyn Ṣafrā nām maḥalle vuṣūllerinde mizācları münḥarif olmaġın ḳable'ż-żabṭ biñ yüz on ṭoḳuz Ẕi'l-ḥicce'sinüñ yigirmi ikinci Ḫamīs güni enfās-ı ma'dūde-i ḥayātı tamām ve rişte-i āmāli güsiste-niẓām olup menzil-i merḳūmda defn olındı. Manṣıb-ı maḥlūl altı ay miḳdārı evlādına medd olınup yüz yigirmi Receb'i ġurresinde Gürgür Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı.

Mevlānā-yı merḳūm fenn-i fıḳha intisābla ma'lūm, tārik-i tekellüfāt-ı erbāb-ı rüsūm, 'iffet ü ṣalāḥla mevsūm, ḥalīm ü selīm, ḥāfıẓ-ı *Ḳur'ān-ı Kerīm*, ḫoş-ṣoḥbet ü nīk-ḫaṣlet, dervīş-nihād, pāk-i'tiḳād ādem idi. Evā'il-i ḥālinden evāḫir-i 'ömrine dek manẓūr-ı naẓar-ı 'ayn-ı 'ināyet olup ṣudūr-ı 'ulemāya ḫıdmet ile 'izzet ü kemāl-i başīret ve intibāh ve ṣadāḳat ile meşhūr olmaġın birḳaç def'a teẕkireci ve nā'ib ve Ḥaremeynü'ş-Şerīfeyn müfettişi daḫı olmışlar idi.

Sarāy Ḫˇācesi Aḥmed Efendi[2]

el-Mevlā Aḥmed. Taḥṣīl-i levāzım-ı ṭarīḳ ve ri'āyet-i merāsim-i ders ü taḥḳīḳ eyleyüp Şeyḫü'l-İslām Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi Maḫdūmı Reşīd Meḥemmed Efendi'nüñ mūṣıla-i Ṣaḥn Medresesi i'ādelerinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup bi-ḥasebi'l-'āde iḥrāz-ı merātib-i ifāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz iki Receb'inde Çalḳandı-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Çivi-zāde Dārü'l-ḥadīṯi'ne ḫāric ile 'āric, yüz üç[3] Ẕi'l-ḥicce'sinde Fāṭıma Ḫānım Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Yüz beş Ṣafer'inde Mektūbī 'Oṯmān Efendi yirine Siyāvuş Paşa Medresesi'ne gelüp yüz altı Muḥarrem'inde Aḳ Maḥmūd Efendi-zāde es-Sey-

1 Sinān Paşa Medresesi ile ikrām olındılar. Yüz on altı Muḥarrem'inde Mürte'iş Yūsuf Efendi yirine H: -R:
2 Sarāy Ḫˇācesi Aḥmed Efendi H: -R.
3 R 178a.

yid Meḥemmed Zeynü'l-'ābidīn Efendi ḥażretleri yirlerine Sinān Paşa Sulṭānı Medresesi erzānī görilüp yüz yedi Şevvāl'inde Elmās Paşa İmāmı İsḥāḳ Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine ḫırām eyleyüp yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde Şeyḫü'l-İslām Debbāġ-zāde Efendi Maḫdūmı Aḥmed Yaḥyā Efendi yirine Ḫadīce Sulṭān Medresesi iḥsān olındı. Yüz on bir[1] Cumāde'l-āḫire'sinde selef-i ẕī-şerefleri es-Seyyid Meḥemmed Zeynü'l-'ābidīn Efendi ḥażretleri yirlerine 'Alī Paşa-yı Cedīd Medresesi ile ḳadr ü menziletleri mezīd olup yüz on dört Muḥarrem'inde Ra'dī Muṣṭafā Efendi yirine Bayram Paşa Medresesi sezā, yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Çuḳacı-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi yirine Ūlā-yı Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi'ne i'tilā eyleyüp[2] yüz on sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Vardarī Şeyḫ-zāde Meḥemmed Efendi yirlerine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ biriyle tekmīl-i devre-i merātib itmişler idi. Yüz yigirmi Muḥarrem'inüñ on beşinci Sebt güni mübtelā olduḳları ḍıyḳ-ı ṣadr marażından intiḳāl-i dārü'n-na'īm ve vāṣıl-ı raḥmet-i Rabbü'l-Kerīm[3] olduḳlarında medrese-i maḥlūleleri Emīr Aġa-zāde es-Seyyid **[160[a]]** Meḥemmed Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı mezbūr 'ilm ü ma'ārif ile meşhūr olup Sarāy-ı 'Atīḳ ḫ̆ācelerinden olmaġla "Sarāy Ḫ̆ācesi Aḥmed Efendi" dimekle[4] şehīr ve bu 'unvānla ma'lūm-ı ṣaġīr ü kebīr idi.

Kebīrī-zāde Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed ibnü'l-mevlā Muṣṭafā. Ṭabaḳa-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi' 'ulemāsından tercemeleri *Cild-i Evvel*'de taḥrīr olınan ṣadr-ı vālā-ḳadr Kebīrī-zāde Muṣṭafā Efendi'nüñ maḫdūm-ı mihteri ve ferzend-i ferḫunde-aḫteri Aḥmed Efendi'dür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād ṭarīḳ-ı sa'ādet-refīḳ-ı 'ilme sevḳ-ı rāḥile-i 'azīmet ve 'alā-ḥasebi'l-'āde ḥareket idüp ṣadr-ı 'ālī-ḳadr Ḳadrī Efendi'den mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup ṭayy-ı merāḥil ve ḳaṭ'-ı menāzil iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl olduḳdan ṣoñra biñ seksen ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Ḫ̆āce-zāde Luṭfu'llāh Efendi yirine Tevḳī'ī Ca'fer Çelebi Medresesi ḫāricine kām-revā, ṭoḳsan üç Rebī'ü'l-āḫir'inde İmām Dāmādı Ce-

1 Yüz on bir H: Yüz on R.
2 eyleyüp H: idüp R.
3 Rabbü'l-Kerīm R: Rabb-i Kerīm H.
4 dimekle H: dinmekle R.

leb Ḥasan Efendi yirine Muṣṭafā Aġa Medresesi iʿṭā olındı. Ṭoḳsan beş Rebīʿü'l-āḫir'inde selefi Ḥasan Efendi yirine Maḥmūd Aġa Medresesi'ne mevṣūl, ṭoḳsan yedi Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḳarabāġī Yūsuf Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ biriyle nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Efṭas es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Muʿīd Aḥmed Efendi Medresesi ile ikrām, yüz Şevvāl'inde Yek-çeşm Süleymān Efendi yirine Ḳadırġa Limanı'nda vāḳıʿa Meḥemmed Paşa Medresesi inʿām olınmış idi. Yüz yedi Rebīʿü'l-evvel'inde Yanbolı maʿa'n-nevāḥī ḳażāsı maʿīşetiyle teḳāʿüd iḫtiyār itdüklerinde medreseleri Esʿad-zāde Kāşif Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz on ṭoḳuz Şaʿbān'ında Yanbolı maʿa'n-nevāḥī ḳażāsı ḳużāt-ı ḳaṣabāta tevcīh olınup bunlara Ḳırḳkilīsā ḳażāsı bedel virildi. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi Muḥarrem'inde intiḳāl ve ʿālem-i ʿuḳbāya irtiḥāl eyledi. Maḥlūl olan Ḳırḳkilīsā ḳażāsı Dāvūd-zāde İbrāhīm Efendi'ye taʿyīn olındı.

Maḫdūm-ı merḳūm dāḫil-i ʿidād-ı erbāb-ı rüsūm, ḫāliṣü'l-cenān, mā'il-i ṣoḥbet-i yārān, ṣāfī-fu'ād, pāk-iʿtiḳād idi.

İmām-ı Sulṭānī Ḳaba Ḫalīl Efendi

el-Mevlā Ḫalīl. İznikmid ḳaṣabasından bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olup baʿde taḥṣīli'l-istiʿdād Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi'den mülāzemetle ber-murād olduḳdan ṣoñra ḳaṭʿ-ı merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ seksen altı Ṣafer'inde imām-ı sulṭānī olan ʿAlī Efendi ḥacc-ı şerīfe[1] ʿazīmete me'ẕūn olmaġla yirlerine Meḥemmed Efendi imām-ı ṯānī-i sulṭānī olduḳda bunlar[2] imām-ı ṯāliṯ[3] taʿyīn olınmaġla ikrām ve sene-i mezbūre[4] Şaʿbān'ında ʿİvaż-zāde İsmāʿīl Efendi yirine Merdümiyye Medresesi inʿām olındı. Seksen sekiz Şaʿbān'ında Çivi-zāde ʿAṭā'u'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Ṭopḳapusı dāḫilinde Aḥmed Paşa Medresesi'ne taḥrīk olınup seksen ṭoḳuz Şaʿbān'ında Ders-i ʿĀm Ṣāliḥ Efendi yirine Rüstem Paşa Medresesi virilüp ṭoḳsan Cumāde'l-āḫire'sinde Bosnevī Maḥmūd Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'nüñ birine şāyān, ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde ʿAṭā'u'llāh

1 R 178b.
2 Meḥemmed Efendi imām-ı ṯānī-i sulṭānī olduḳda bunlar H: -R.
3 imām-ı ṯāliṯ H: imām-ı sulṭānī R.
4 sene-i mezbūre H: biñ seksen altı R.

Meḥemmed Efendi yirine Şāh Sulṭān Medresesi iḥsān olınmış idi. Ṭoḳsan iki Cumāde'l-ūlā'sında Muḥarrem-zāde Meḥemmed Efendi yirine İsmiḫān Sulṭān Medresesi'ne mevṣūl, ṭoḳsan üç Rebī'ü'l-āḫir'inde Mü'min-zāde Meḥemmed Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'den biriyle nā'ilü'l-me'mūl olmışlar idi. Ṭoḳsan dört Ẕi'l-ḥicce'sinde selefleri Mü'min-zāde Efendi yirine Yeñişehr ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup ṭoḳsan altı Cumāde'l-ūlā'sında mün'azil ve yirlerine Fenārī-zāde **[160b]** es-Seyyid Aḥmed Efendi nā'il oldı. Yüz Ṣafer'inde selef-i sālifleri Muḥarrem-zāde Meḥemmed Efendi yirine Edrine pāyesi żamīmesiyle Ġalaṭa ḳażāsı rıżā-dādeleri olup yüz bir Rebī'ü'l-evvel'inde 'azl olınup yirleri Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi'ye arpalıḳ virildi. Yüz dört Ṣafer'inde yine pāye-i mezbūr ile 'Alī Efendi-zāde Meḥemmed Efendi yirine Selanik ḳażāsı tevcīh olınup yüz beş Cumāde'l-ūlā'sında ma'zūl ve yirlerine Seyfī-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi mevṣūl oldı. Yüz altı Şevvāl'inde bunlara Biġadic ḳażāsı arpalıḳ virilmiş idi. Yüz yedi Cumāde'l-ūlā'sında sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Kürd 'Alī Efendi yirine Mekke-i Mu'aẓẓama ḳażāsıyla ta'ẓīm olınduḳlarında arpalıḳları yine selefleri Muḥarrem-zāde Efendi'ye virildi. Yüz ṭoḳuz Muḥarrem'inde munfaṣıl ve ol maḳām-ı celīle Bāḳī-zāde İsmā'īl Efendi nā'il oldı. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'sinde İmām-ı Sulṭānī Ṣāliḥ Efendi ḥażretleri üzerlerinden Bilecik ve Luṭfī-zāde Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Ḫavāṣṣ-ı Maḥmūd Paşa ḳażāları arpalıḳ virilüp yüz on dört Cumāde'l-āḫire'sinde İstanbul pāyesi iḥsān olınmış idi. Yüz on beş Cumāde'l-ūlā'sında Tevfīḳī-zāde Meḥemmed Efendi üzerinden arpalıḳları Begbāzārı ḳażāsına tebdīl ve Ḫavāṣṣ-ı Maḥmūd Paşa ḳażāsıyla İdrīs Efendi ve Bilecik ḳażāsıyla Fetḥiyyeli Emīn Meḥemmed Efendi tebcīl ḳılındılar. Sene-i mezbūre Ramażān'ında Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi üzerinden Birgi ḳażāsına tebdīl olınup Begbāzārı ḳażāsı Begler Ḫˇācesi Aḥmed Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz on altı Ṣa'bān'ında İmām Dāmādı Celeb Ḥasan Efendi yirine İstanbul ḳażāsı 'ināyet olınduḳda[1] arpalıḳları Ḳara Ḫalīl Efendi'ye virildi. Yüz on yedi Cumāde'l-ūlā'sında ma'zūl ve yirlerine Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi ḳāḍī-i İstanbul oldı. Bunlara ḫalefleri Ḳara Ḫalīl Efendi üzerinden ṯāniyen Birgi ḳażāsı arpalıḳ virilüp sene-i mezbūre Şevvāl'inde selef-i sālifleri 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi üzerinden Molova ḳażāsı daḫı żamm olındı. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken

1 olınduḳda H: olınduḳdan ṣoñra R.

biñ yüz yigirmi Ṣafer'inüñ altıncı Cum'a güni intiḳāl ve 'ālem-i 'uḳbāya irtiḥāl eyledi. Maḥlūl olan arpalıḳlarından Birgi ḳażāsı selefleri Ḥasan Efendi'ye ve Molova ḳażāsı Dāvūd-zāde İbrāhīm Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı rüsūm, nīk-nefs ü kerīm, ḥāfıẓ-ı *Ḳur'ān*-ı 'aẓīm, ḫāliṣü'l-cenān, ṭāhirü'l-lisān, ṣāliḥ ü ṣāfī-fu'ād, mü'min-i pāk-i'tiḳād, mekārim-i aḫlāḳla meẕkūr, cesīm ü semīn olmaġın "Ḳaba Ḫalīl Efendi" dimekle[1] meşhūr idi.

Ṣa'rānī-zāde 'Abdü'l-vehhāb Efendi

el-Mevlā 'Abdü'l-vehhāb ibnü'l-mevlā Ebu's-su'ūd. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den[2] tercemeleri *Cild-i Evvel*'de silk-i taḥrīre keşīde ḳılınan Ṣa'rānī-zāde Ebu's-su'ūd Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ercmendi ve ferzend-i ḫıredmendi 'Abdü'l-vehhāb Efendi'dür. Şeyḫü'l-İslām ibn Şeyḫü'l-İslām Yaḥyā Efendi'den mülāzemetle be-kām olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ altmış altı Ṣa'bān'ında Arpacı-zāde 'Alī Efendi yirine Behrāmiyye Medresesi'ne ḫāric ile 'āric, yetmiş bir Ṣa'bān'ında Edrineli Aḥmed Efendi yirine Pervīz Efendi Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Yetmiş üç Receb'inde Bosnevī 'Alī Efendi yirine Şāh-ı Ḫūbān Medresesi iḥsān, yetmiş altı Cumāde'l-āḫire'sinde Nisbetī 'Alī **[161a]** Efendi yirine Ḳoca Muṣṭafā Paşa Medresesi'ne şāyān olup yetmiş ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde selefleri yirine medāris-i Ṣemāniyye'den biriyle taḥṣīl-i 'izz ü şān itmişler idi. Seksen Rebī'ü'l-āḫir'inde Çāvuş-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Sinān Paşa Dārü'l-ḥadīṯi sezā, seksen üç Cumāde'l-āḫire'sinde Müvezzi' Aḥmed Efendi yirine Ḳayṣeriyye ḳażāsı i'ṭā olınmış idi. Seksen dört Şevvāl'inde ma'zūl ve yirlerine Fındıḳ Muṣṭafā Efendi mevṣūl oldı. Seksen ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında selefi Müvezzi' Aḥmed Efendi yirine Diyārbekr ḳażāsı ḥükūmeti erzānī görilüp ṭoḳsan Ramażān'ında 'azl ve yirlerine Sivasī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi vaṣl olındı. Ṭoḳsan dört Rebī'ü'l-āḫir'inde Ṣireli Maḥmūd Efendi maḥlūlinden Baġdād-ı bihişt-ābād ḳażāsıyla ber-murād olup ṭoḳsan beş Receb'inde munfaṣıl ve yirlerine İsmā'īl-zāde Muṣṭafā Efendi vāṣıl oldı. Yüz Muḥarrem'inde Mandāl Aḥmed Efendi yirine ṣāniyen manṣıb-ı

1 dimekle H: dinmekle R.
2 R 179a.

meẕkūr ile mesrūr ḳılınup yüz bir Receb'inde ma'zūl ve yirlerine Ṭrabzonī Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz beş Cumāde'l-āḫire'sinde Fettāḥ-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi maḥlūlinden ṣālişen[1] ḳażā-yı merḳūm 'ināyet olınmış idi. Yüz altı Ramażān'ında mün'azil ve yirlerine 'İlmī Meḥemmed Efendi nā'il oldı. Yüz on Ẕi'l-ḳa'de'sinde Necīb Meḥemmed Efendi yirine ṣāniyen Diyārbekr ḳażāsı tevcīh olınup yüz on iki Rebī'ü'l-evvel'inde 'azl ve yirlerine rābi'an ḫalef-i sālifleri Sivasī-zāde Efendi vaṣl olındı. Yüz on üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Emru'llāh Efendi üzerinden Balya ḳażāsı arpalıḳ virildi. Yüz on altı Receb'inde sābıḳā Re'īsü'l-eṭibbā Ḥasan Efendi yirine Üsküdar ḳażāsı sezāvār görilüp arpalıḳları sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ḥasan Efendi ḥażretlerinüñ żamīme-i revātibleri ḳılındı. Yüz on yedi Ša'bān'ında munfaṣıl ve yirlerine Şehlā 'Abdu'r-raḥmān Efendi vāṣıl oldı. Bunlara ḫalefleri arpalıḳları Bayramic ve Biġadic ḳażāları ta'yīn olındı. Yüz on sekiz Şevvāl'inde ḫalefleri yirine ṣāniyen manṣıb-ı meẕkūra i'āde olınduḳlarından mā'adā Medīne-i Münevvere pāyesiyle tekrīm olındılar. Arpalıḳlarından Bayramic[2] ḳażāsı ṣāniyen seleflerine ve Biġadic ḳażāsı Murād Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz on ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde Mekke-i Mu'aẓẓama pāyesiyle ta'ẓīm olınmışlar idi. Yüz yigirmi Rebī'ü'l-evvel'inde 'azl olınup yirleri Ḳaba 'Ömer Efendi'ye tevcīh olınduḳda ḳabūlden ibā itmegin müneccimbaşı olan 'Arab-zāde Meḥemmed Efendi'ye sezā görilüp bunlara ḫalefleri Meḥemmed Efendi arpalıḳlarından Çırpan ḳażāsı iḥsān olındı. Sene-i merḳūme Rebī'ü'l-āḫir'inüñ on üçinci İṣneyn güni manṣıb-ı ḥayātdan daḫı munfaṣıl ve raḥmet-i Raḥmān'a vāṣıl olduḳlarında maḥlūl olan arpalıḳları Emīn-i Fetvā Kāmī Meḥemmed Efendi cenāblarına tevcīh olındı.

Mevlānā-yı merḳūm 'ilm ü ṣalāḥla ma'lūm, 'iffet ü nezāhetde 'alem, pīr-i ṣāfī-żamīr mübārek-dem idi.

Bustānī Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Vilāyet-i Rūmili'nde divşürme ġılmānından olup ḫāṣbāġçe ḫuddāmı zümresine dāḫil, ba'dehu ṭaşra[3] çıḳup ṣudūr-ı kirāmdan Bosnevī Bālī Efendi merḥūmdan mülāzemete vāṣıl olmış idi. Devr-i merātib

1 ṣālişen H: -R.
2 Bayramic H: Miḫalıç R.
3 R 179b.

ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣa'bān'ında Vardarī Şeyḫ-zāde Meḥemmed Efendi yirlerine Ḫāmise-i Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi virilüp yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Kürd Aḥmed Efendi yirine Ḥüseyn Çāvuş ma'a Dersiyye-i İnceḳara Medresesi'ne taḥrīk olındı. Yüz beş Ṣafer'inde **[161[b]]** Cezāyir Paşası-zāde İbrāhīm Efendi yirlerine Zeynī Çelebi Medresesi virilüp yüz yedi Şevvāl'inde Buzaġı-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Bālī Efendi Medresesi'ne vālī olup yüz on bir Cumāde'l-āḫire'sinde Kellā Ḫalīl Efendi yirine Nişāncı Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olmışlar idi. Yüz on beş Cumāde'l-āḫire'sinde Ḳara Meḥemmed Efendi yirine Ḫˇāce Ḫayrü'd-dīn Medresesi'ne mevṣūl, yüz on altı Ẕi'l-ḥicce'sinde Çıracı-zāde Ḥasan Efendi yirlerine medāris-i Ṣaḥn'uñ biriyle nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Yüz on yedi Receb'inde Meknī Aḥmed Efendi yirine Nişāncı Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr eyleyüp yüz on sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Yaḥyā Efendi-zāde Feyżu'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Ḳadırġa Limanı'nda vāḳı'a Meḥemmed Paşa Medresesi i'ṭā olındı. Yüz on ṭoḳuz Ṣa'bān'ında Medīne-i Münevvere pāyesi ve Re'īsü'l-eṭibbā Nūḥ Efendi maḥlūlinden Keşān ḳażāsı arpalıġıyla teḳā'üd iḫtiyār itdüklerinde medreseleri Zülālī Ḥasan Efendi'ye tevcīh olındı. Bu ḥāl üzere şümārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi Rebī'ü'l-āḫir'inüñ yigirmi ikinci Ḫamīs güni tārik-i būstān-ı fenā ve 'āzim-i şehristān-ı beḳā olduḳda maḥlūl olan arpalıḳları İmām-ı Sulṭānī es-Seyyid 'Alī Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı mezbūr ḥüsn-i mu'āşeretle meşhūr, dervīş-nihād, pāk-i'tiḳād, pīr-i ṣāliḥ, sa'ādetmend-i müfliḥ idi.

Ebe-zāde Efendi Teẕkirecisi Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Vilāyet-i Anaṭoli'da Mudurnı ḳaṣabasından ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr itdükde dārü'l-mülk-i İstanbul'a 'azīmet ve Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi'ye intisāb ile biñ ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde mūṣıla-i Süleymāniyye Medreseleri i'ādelerinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris-i 'ilmiyye ve irtiḳā-yı merāsim-i 'aliyye iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz altı Muḥarrem'inde Ṣāniye-i Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā, yüz yedi Rebī'ü'l-evvel'inde Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi İmāmı Meḥemmed Efendi yirine Dersiyye-i İskender Paşa Medresesi sezā görilmiş idi. Yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde Hādī-zāde

Feyżu'llāh Efendi yirine Receb Paşa Medresesi virilüp yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde ḳāḍī-'asker-i sābıḳ İbrāhīm Efendi birāder-zādeleri 'Abdu'llāh Efendi yirlerine Ḥasan Efendi Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inde Meknī Aḥmed Efendi yirine Monlā Gürānī Medresesi erzānī görilüp yüz on yedi Receb'inde Bustānī Meḥemmed Efendi yirine medāris-i Ṣemāniyye'den birine i'tilā, yüz on sekiz Rebī'ü'l-evvel'inde Cezāyir Paşası-zāde İbrāhīm Efendi yirlerine Edrineḳapusı Mihrümāhı Medresesi'ne irtiḳā eyleyüp sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ṭurmuş-zāde Aḥmed Efendi yirine 'Alī Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup yüz yigirmi Ṣafer'inde Erzincānī es-Seyyid 'Alī Efendi-zāde es-Seyyid Zeynü'l-'ābidīn Efendi yirlerine İstanbul'da vāḳı'a Vālide Sulṭān Medresesi'nde basṭ-ı seccāde-i ders ü taḥḳīḳ itmişler idi. Sene-i merḳūme Rebī'ü'l-āḫir'inüñ yigirmi altıncı Aḥad güni ders ü devri tamām ve 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām itdüklerinde Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī[1] Zāviyesi civārında defn olınup medrese-i maḥlūleleri selef-i sālifleri Hādī-zāde Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı merḳūm 'ilm ü ma'ārif ile ma'lūm, efendinüñ ṣadāretlerinde teẕkirecileri olup ḫıdmeti meşkūr olmaġın "Teẕkireci Meḥemmed Efendi" dimekle[2] meşhūr olmış idi.

Ḥamza Efendi

el-Mevlā Ḥamza. Vilāyet-i Ḳasṭamonı'dan ḳarīn-i neşv ü nemā ve ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳde ḫırāmān ve ciilve-nümā olup Ebu's-su'ūd-zāde Aḥmed Efendi'nüñ vefātlarından ṣoñra i'ādelerinden mülāzım ve ba'ż-ı bıḳā'-ı 'ilmiyyede **[162a]** ifādeye müdāvim olduḳdan ṣoñra ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz Ṣa'bān'ında Behmen Aġa Medresesi ḫāricine 'āric, yüz altı Muḥarrem'inde Murtażā Efendi Birāder-zādesi Meḥemmed Efendi yirine Muḥarrem Aġa Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde Re'īsü'l-eṭibbā 'Ömer Efendi ḥażretleri yirlerine Ḳańlıca'da vāḳı'a İskender Paşa Medresesi virilüp yüz on bir Cumāde'l-āḫire'sinde Bustānī Meḥemmed Efendi yirine Bālī Efendi Medresesi'ne taḥrīk olındılar. Yüz on üç Şevvāl'inde Buzaġı-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Muṣṭafā Aġa Medresesi'ne gelüp yüz on beş Şevvāl'inde Yeñişehrli Şeyḫī Muṣṭafā Efendi

1 R 180a.
2 dimekle H: dinmekle R.

maḥlūlinden Sekbān 'Alī Medresesi'ne terfī', yüz on yedi Receb'inde Ṭabīb Aḥmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biriyle tevḳī'[1] olınmışlar idi. Sene-i meẕkūre Ramażān'ında Çıracı-zāde Ḥasan Efendi yirlerine Kürkcibaşı Medresesi'ne naḳl olınup yüz on sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Evliyā-zāde 'Alī Efendi yirlerine Ḳılıç 'Alī Paşa Medresesi i'ṭā olındı. Yüz yigirmi Cumāde'l-ūlā'sınuñ yigirmi dördinci Sebt güni dār-ı fenādan rıḥlet ve 'ālem-i 'uḳbāya 'azīmet itdüklerinde medīne-i Üsküdar'da Ḫırmenlik[2] nām maḥalde defn olınup medrese-i maḥlūleleri sābıḳā emīn-i fetvā olan Aḥmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı merḳūm[3] dā'ire-nişīn-i erbāb-ı fühūm, nīk-nefs ü ḫalūḳ, ṣāliḥ ü ṣadūḳ idi.

İlāhī-zāde es-Seyyid Zeynü'l-'ābidīn Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Zeynü'l-'ābidīn ibnü'l-mevlā es-Seyyid Meḥemmed. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden İlāhī-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı[4] ṣāliṣ-i ḫıredmendi es-Seyyid Zeynü'l-'ābidīn Efendi'dür. Maḥrūsa-i Burusa'da ṣaḥn-ı vücūda vürūd eyleyüp biñ ṭoḳsan yedi tārīḫinde Şeyḫü'l-İslām Anḳaravī Meḥemmed Efendi sevḳıyle evlād-ı 'ulemā-yı 'iẓāma ṭaraf-ı salṭanatdan bā-ḫaṭṭ-ı hümāyūn-ı sa'ādet-maḳrūn iḥsān olınan mülāzemetlerden birine nā'il olup devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseye vāṣıl ve andan daḫı munfaṣıl iken biñ yüz ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Ḥilmī Meḥemmed Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥmiyye-i merḳūmede Leysī-zāde Medresesi ḫāriciyle kām-revā, yüz on beş Cumāde'l-ūlā'sında birāder-i mihteri es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi yirine Müftī Aḥmed Paşa Medresesi i'ṭā olınup yüz on altı Cumāde'l-ūlā'sında Çizmeci-zāde 'Alī Efendi yirine Ḳāsım Ṣubaşı[5] Medresesi sezā görilmiş idi. Yüz yigirmi Receb'inde irtiḥāl ve 'ālem-i ervāḥa isti'cāl eyleyüp maḥrūsa-i mezbūrede Bıñarbaşı'nda defn olındı. Medrese-i maḥlūleleri Menteş-zāde Maḥmūd Efendi'ye tevcīh olındı.

---

1 tevḳī' H: -R.
2 R nüshasında bu kelime yukarıdaki gibi okunacak şekilde harekelenmiştir.
3 merḳūm H: mezbūr R.
4 maḫdūm-ı R: -H.
5 Ḳāsım Ṣubaşı H: Ḳāsım Paşa R

Maḫdūm-ı merḳūm ṭālib-i intisāb-ı ʿulūm, maʿārifden ḥiṣṣemend, aḳrānı miyānında ser-bülend idi.

Ḳadrī Efendi-zāde ʿAbdu'llāh Efendi

el-Mevlā ʿAbdu'llāh ibnü'l-mevlā ʿAbdü'l-ḳādir. Ṣudūr-ı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābiʿ'den tercemeleri *Cild-i Evvel*'de masṭūr olan Ḳadrī Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı kihteri ve ṭabaḳa-i Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'de tercemesi sebḳ iden Aḥmed Efendi'nüñ birāderi ʿAbdu'llāh Efendi'dür. Biñ altmış beş tārīḫinde ʿālem-i vücūda[1] vaż'-ı ḳadem ḳılup vāṣıl-ı rütbe-i istiʿdād olduḳlarında Şeyḫü'l-İslām fāżıl-ı meşhūdü'l-enām[2] Minḳārī-zāde Efendi merḥūmdan mülāzemetle be-kām olup ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl iken biñ seksen dört Ẕi'l-ḥicce'sinde birāder-i mihterleri Aḥmed Efendi yirine Ūlā-yı Mesīḥ Paşa Medresesi ile kām-revā, seksen yedi Ramażān'ında Bosnevī Maḥmūd Efendi yirine Muṣṭafā Aġa Medresesi iʿṭā olındı. Ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Menteş-zāde ʿAbdü'r-raḥīm Efendi yirine Ḫadīce Sulṭān Medresesi iḥsān, ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Meḥemmed Reşīd Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biriyle taḥṣīl-i ʿizz ü şān itmişler idi. Ṭoḳsan dört Ramażān'ında Ḳaramanī Aḥmed Efendi **[162b]** yirine Dāvūd Paşa Medresesi'ne irtiḳā eyleyüp ṭoḳsan yedi Şaʿbān'ında Kerāsteci-zāde ʿAbdu'llāh Efendi yirine Sulṭān Selīm-i Ḳadīm Medresesi ile taʿẓīm, yüz Rebīʿü'l-evvel'inde Ḳara Ebū Bekr Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ biriyle tekrīm olındılar[3]. Yüz iki Ẕi'l-ḳaʿde'sinde Dāvūd-zāde İbrāhīm Efendi yirine İzmir ḳażāsıyla tevḳīr olınup yüz dört Rebīʿü'l-evvel'inde maʿzūl ve yirlerine ʿAbdü'l-ḥalīm-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi mevṣūl oldı. Yüz altı Şevvāl'inde Kürd ʿAlī Efendi yirine Mıṣr-ı Ḳāhire ḳażāsıyla kevkeb-i iḳbāli zāhire olup yüz yedi Şevvāl'inde ʿazl ve yirlerine Ṭrabzonī es-Seyyid Maḥmūd Efendi vaṣl olındı. Yüz on üç Ramażān'ında Ḫˇāce-zāde Luṭfu'llāh Efendi üzerinden Malġara ḳażāsı arpalıḳ virilüp yüz on dört Cumāde'l-ūlā'sında Ṭavuḳcı Paşa İmāmı ʿAlī Efendi yirine Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsına manṣūb ḳılınup arpalıḳları Laʿlī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı. Sene-i meẕkūre Ramażān'ında Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi yirine maḥrūsa-i Burusa ḳażāsına menḳūl ve yirlerine Ṭabīb Süleymān Efendi mevṣūl oldı.

1 R 180b.
2 meşhūdü'l-enām H: meşhūrü'l-enām R.
3 olındılar H: olınduḳda R.

Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde mün'azil ve yirlerine Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi vāṣıl oldı. Bunlara Rodosī Ebū Bekr Efendi üzerinden Uzuncaova Ḫāṣköyi ḳażāsı arpalıḳ virildi. Yüz on yedi Şevvāl'inde Ṭosyevī Muṣṭafā Efendi üzerlerinden Ṣabanca ḳażāsı daḫı ilḥāḳ olınmış idi. Yüz on sekiz Cumāde'l-āḫire'sinde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Ebū İsḥāḳ İsmā'īl Efendi ḥażretleri yirlerine Mekke-i Mu'aẓẓama ḳażāsıyla ta'ẓīm olınup arpalıḳlarından Uzuncaova Ḫāṣköyi ḳażāsı Muṣāḥib Paşa İmāmı İbrāhīm Efendi'ye ve Ṣabanca ḳażāsı Sāriḳu'l-baḥr Ḥüseyn Efendi-zāde Meḥemmed Emīn Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz yigirmi Muḥarrem'inde munfaṣıl ve ol maḳām-ı celīle Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretleri nā'il oldılar. Bunlar ba'de'l-'azl ṭayy-ı merāḥil iderek Şām-ı cennet-meşāma dāḫil olduḳlarında sene-i merḳūme Cumāde'l-āḫire'sinüñ yigirmi ikinci güni 'āzim-i dārü's-selām ve ravża-i Rıḍvān'a ḫırām eyleyüp Sināniyye Mezāristānı'nda defn olındılar.

Mevlānā-yı mezbūr 'ilm ü ṣalāḥla meşhūr, nezāhet ü istiḳāmetle mu'allem, nīk-ḫaṣlet ādem idi.

Bālī-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed ibnü'l-mevlā 'Abdu'llāh. Vefeyāt-ı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''de tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Edrineli Bālī-zāde 'Abdu'llāh Efendi'nüñ maḫdūm-ı ercmendi Meḥemmed Efendi'dür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād 'ulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzemetle ber-murād olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yetmiş sekiz Receb'inde Şeyḫ-zāde İbrāhīm Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥmiyye-i Edrine'de Bī-duḫān Medresesi iḥsān olınup seksen dört Ṣafer'inde Ḥasan Efendi yirine 'Alemü'd-dīn Medresesi'ne[1] taḥrīk olındılar. Seksen ṭoḳuz Receb'inde Ḳāḍī 'Abdī Medresesi'ne gelüp ṭoḳsan Ṣafer'inde Şeyḫī Çelebi Medresesi virilüp bu iki rütbede selefleri Ḥasan Efendi'yi ta'ḳīb itmişler idi. Ṭoḳsan beş Muḥarrem'inde Ḥekīm-zāde Aḥmed Efendi yirine Sirāciyye Medresesi tevcīh olınup ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında selefi Ḥasan Efendi yirine Ṭaşlıḳ Medresesi sezā görilüp ṭoḳṣan sekiz Şevvāl'inde Yaḥyā-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri yirlerine Cāmi'-i 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olmışlar idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Ramażān'ında Alaşehrli 'Abdu'llāh Efendi

1 R 181a.

yirine Bosna ḳażāsı tevcīh olınup yüz Ṣafer'inde ma'zūl ve yirlerine Seyyid Fetḥu'llāh Efendi mevṣūl oldı. Yüz iki Ṣa'bān'ında Sā'atī Aḥmed Efendi yirine Kütāhiyye ḳażāsı 'ināyet olınup yüz dört Cumāde'l-ūlā'sında 'azl olınduḳlarında yirleri Anaṭolı ḳużātından 'Arab 'Alī **[163[a]]** Efendi'ye ber-vech-i ḳażā tevcīh olındı. Yüz beş Cumāde'l-ūlā'sında Muḥarrem-zāde Meḥemmed Efendi üzerinden ber-vech-i teḳā'üd Ḳarīn-ābād ḳażāsı arpalıḳ virildi. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde Maġnisa pāyesi daḫı iḥsān olınup yüz sekiz Ṣa'bān'ında Esīrī Muṣṭafā Efendi yirine pāye-i mezbūr ile ṯāniyen Bosna ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınduḳda arpalıḳları selef-i ẕī-şerefleri Yaḥyā-zāde Efendi ḥażretlerine tevcīh olındı. Yüz ṭoḳuz Receb'inde munfaṣıl ve yirlerine Gergerī Aḥmed Efendi vāṣıl oldı. Yüz on Ramażān'ında Yek-çeşm Aḥmed Efendi maḥlūlinden Ḫarmencik ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olındı[1]. Yüz on dört Ṣa'bān'ında Şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi maḥlūlinden ber-vech-i mevleviyyet Ḳonya ḳażāsı ile ikrām olındılar. Yüz on beş Ṣa'bān'ında ma'zūl olup yirleri Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi'ye arpalıḳ virildi. Yüz on yedi Şevvāl'inde Edrineli el-Ḥāc Meḥemmed Efendi yirine Ṭrablus-ı Şām ḳażāsı in'ām olınup yüz on ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde munfaṣıl ve yirlerine 'Abdü'l-hādī Efendi vāṣıl oldılar. Bunlara yüz yigirmi Ṣafer'inde Ḥıṣn-ı Manṣūrī-zāde Aḥmed Efendi üzerinden ber-vech-i te'bīd İnöz ḳażāsı arpalıḳ virilmiş idi. Ba'dehu masḳaṭ-ı re'sleri olan maḥrūsa-i Edrine'ye 'azīmet ve vuṣūllerinden ṣoñra sene-i meẕkūre Receb'inüñ ṭoḳuzıncı güni 'ālem-i 'uḳbāya rıḥlet eyleyüp vālidleri cenbinde defn olındılar. Maḥlūl olan arpalıḳları Kevākibī-zāde Aḥmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı rüsūm, ḫoş-ṣoḥbet, ḳābil-i üns ü ülfet, pīr-i mu'ammer, ṣalāḥ-ı ḥālle muḫammer idi.

İsḥāḳ Efendi Ḫˇācesi Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed bin Ḫayrü'd-dīn. Aydın Güzelḥiṣārı ḳurbinde Ṣobuca nām ḳarye sükkānından Ḫayrü'd-dīn Efendi nām 'azīz-i celīlü'l-ḥiṣālüñ ferzend-i ercmendi ve maḫdūm-ı ḫıredmendi Ḫˇāce Aḥmed Efendi'dür. Vālid-i mācidlerinden aḫẕ-ı muḳaddimāt-ı 'ulūm ve tekmīl-i ser-māye-i manṭūḳ u mefhūm itdükden ṣoñra memālik-i 'Acem'e seyāḥat eyleyüp şehr-i Şirvān'da

1 olındı H: olınup R.

ser-ḥalḳa-i meclis-i ifāde Niʿmetu'llāh-zāde Efendi'nüñ penc sāl kenār-ı süfre-i eṭʿime-i ḫoş-güvār-ı ifādelerinde çāşnī-senc olup baʿde'l-ḳufūl maḥrūsa-i Burusa'ya vuṣūl bulmışlar idi. Baʿde müddetin ṣadr-ı aʿẓam-ı sābıḳ Köprili-zāde Fāżıl Aḥmed Paşa'nuñ nüdemāsından teẕkirecilikleri ḫıdmetiyle şeref-yāb olan İsḥāḳ Efendi'ye intisāb ile "İsḥāḳ Ḫˇācesi" dimekle[1] şöhret-yāb oldılar. Ṭarīḳ-ı saʿādet-refīḳ-ı ʿilmīye ʿazīmet ve Şaʿbān-zāde Meḥemmed Efendi'nüñ Mekke-i Mükerreme teşrīfinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris ve ʿaḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl iken biñ ṭoḳsan üç Receb'inde Menteş-zāde ʿAbdü'l-kerīm Efendi yirine buḳʿalik ile İnegöl ḳaṣabasında vāḳıʿa İsḥāḳ Paşa Medresesi virilüp ṭoḳsan ṭoḳuz Rebīʿü'l-āḫir'inde yirlerinde ḫāric elli iʿtibār olındı. Yüz bir Receb'inde ṣadr-ı ʿaẓam-ı sābıḳ Köprili-zāde Muṣṭafā Paşa bā-fermān-ı ʿālī ibtidā dāḫil iʿtibārıyla maḥrūsa-i Burusa'da Bıçaḳcı-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Ġāzī Ḫudāvendigār Medresesi'ne naḳl itdürdüginden māʿadā Anaṭolı muḥāsebesin iḥsān ve maʿīşet[2] ve istiṣḥābla sefer-i ẓafer-reh-ber-i Belġrad'a revān olurlar. Baʿde'l-fetḥ ve'ẓ-ẓafer yüz üç Rebīʿü'l-evvel'inde yirinde mūṣıla-i Ṣaḥn, yüz yedi Şevvāl'inde yirlerinde Ṣaḥn iʿtibārları[3] ile tekrīm, yüz on beş Cumāde'l-ūlā'sında Maʿālī-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi yirine Murādiyye Medresesi ile taʿẓīm olınmışlar idi. Bu ḥāl üzere tedrīs ile iştiġāl üzere iken biñ yüz yigirmi Şaʿbān'ınuñ onıncı güni ʿālem-i ervāḥa irtiḥāl itdüklerinde maḥrūsa-i merḳūmede Ṣārvān Şeyḫ Meḥemmed maḳberesinde Ḳara Çelebi-zāde ʿAbdü'l-ʿazīz **[163ᵇ]** Efendi cenbinde medfūn ve vefātlarında ber-vech-i taʿmīye kendü maḫdūmları Vāḳıf Maḥmūd Efendi didügi tārīḫ-i mevzūndur:

Beyt

Refʿ idüp iki elüm fevtine tārīḫ didüm
Vālidüm Ḫˇāce Efendi ide ʿadni menzil[4]

Medrese-i maḥlūleleri ʿAbdī Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm āşinā-yı baḥr-i ʿulūm, her fende māhir, ṣalāḥ u ʿiffetde

1 dimekle H: dinmekle R.
2 maʿīşet R: maʿiyyet H.
3 R 181b.
4 والدم خواجه افندی ایده عدنی منزل

aḳrānı nādir, ʿālim ü fāżıl, merd-i kāmil,[1] nefʿi ʿām, ser-bülend-i ʿulemāʾü'l-aʿlām idi.

Āṣār-ı ʿilmiyyelerinden evvelā müşārun ileyh İsḥāḳ Efendi içün *İsḥāḳiyye* ismiyle mevsūm *Rubʿ Risālesi* ve *Ẓıll-ı Taḥdīd-i Cihāt* ve *Dāʾire-i Hindiye Şerḥi* ve semt-i ḳıble istiḫrācında bir risāle ve Saʿdüʾd-dīn-i Taftāzānīʾnüñ *Tehẕīb-i Manṭıḳ* dībācesinde fuḥūlüñ beyān buyurduḳları meʿānī-i ceẕīlenüñ taḥḳīk ve feẕlekesi beyānında birer risāleleri ve *Tefsīr-i Beyżāvī*ʾnüñ baʿż-ı maḥalline taʿlīḳaları ve ādābdan *Mīr Ebuʾl-fetḥ* ve Beyżāvīʾnüñ kelāmdan *Metn-i Ṭavāliʿ* üzerine ḥāşiyeleri ve *Şifā-yı Ḳāḍī ʿIyāż*ʾuñ daḫı baʿż-ı maḥalline taʿlīḳātı ve *Ḥadīṣ-i Erbaʿīn* cemʿi ve ʿAllāme Zemaḫşerīʾnüñ *Muḳaddimetüʾl-edeb* nām luġatini tercemeleri ki *Aḳseʾl-ereb fī-tercemeti Muḳaddimetiʾl-edeb* tesmiye itmişlerdür ve müdevven *Münşeʾāt*ʾı ve *Şerḥ-i Şemāʾil-i Tirmiẕī* ve *Ḳıṣaṣ-ı Enbiyā*ʾyı müştemil *Vaḥdet-nāme* nām manẓūmeleri ve fenn-i muʿammāda *Ṣandūḳatüʾl-maʿārif* ismiyle müsemmā risāleleri olduġından māʿadā Aḥmed maḫlaṣıyla eşʿār-ı belāġat-şiʿārları vardur. Bu ebyāt andan nümūnedārdur:

Vaḥdet-nāme'lerindendür[2]

der-Vaṣf-ı Burc-ı Mīzān

Ḳosa elden terāzūsın Mīzān
Ne çeke[r]di[3] göreydi ol bir ān

Eksügin ṭutsa idi ḳahr-ı İlāh
Mihr ü māhı iderdi taḫta külāh

Keffeteyni güşāde bir sāʾil
Feyż-i Ḥaḳʾdan daḳīḳaya ḳāʾil

ez-Ġazeliyyāt

Sezāvār-ı niṣār-ı ḫāk-i pāyuñ gevherüm yoḳdur
Dür-i sīr-āb-ı çeşmüm çoḳ müsāʿid aḫterüm yoḳdur

1 Metinde "merd ü kāmil"
2 *Vaḥdet-nāme*'lerindendür H: -R.
3 Metinde "çekeydi".

Ben ol Sī-murġ-ı gerdūn-seyr-i ḫoş-pervāzam ammā ḫayf
Firāz-ı Ḳāf-ı ḳurb-ı yāra mūṣil şeh-perüm yoḳdur

Ve lehu

Düşüp ayaġına sāḳīye minnet eyleyelüm
Varup ṣuyınca şarābına ḥürmet eyleyelüm

Yeter bize leb-i ḫuşk ile dīde-i giryān
Ḥükūmet-i ber ü baḥre ḳanāʿat eyleyelüm

Ve lehu

Levḥ-i ruḫuñda ḫaṭṭ-ı perīşān görinmesün
Mir'āt-ı dilde jeng-i firāvān görinmesün

Bāġ-ı ümīd-i vaṣlda bir iş bitürmedi
Düşdi naẓardan eşk çü bārān görinmesün

Ve lehu

Dil meyl iderdi kākül-i cānānı görmege
Sevdāsı şimdi zülf-i perīşānı görmege

Rez duḫterine muġbeçenüñ müşterī hezār
Çoḳ kimse vardı meykedeye anı görmege

Hengām-ı ʿazm-i rāh-ı fenā geldi ḥāżır ol
Başla tedārik-i ʿademistānı görmege

Muṣāḥib Paşa Ḫʿācesi İbrāhīm Efendi

el-Mevlā İbrāhīm bin Süleymān. Zümre-i Bektaşiyān'dan olup Dārü's-salṭanati'l-ʿaliyye maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye sükkānından Süleymān Çelebi nām merdüñ ferzend-i ḫıredmendi İbrāhīm Efendi'dür. Sinn-i temyīze resīde[1] ol-

1 R 182a.

duḳda ʿilm-i ḳırāʾat u tecvīde sülūk itmegin evāʾil-i ḥāllerinde Oḳmeydānı'nda vāḳiʿ Sinān Paşa Cāmiʿ-i Şerīfi[1] ḫiṭābeti tevcīh olınup baʿdehu İstanbul'da Sulṭān Aḥmed Ḫān Cāmiʿ-i Şerīfi'nde imām ve muḳtedā-yı enām olmışlar idi. Bir müddetden ṣoñra merḥūm-ı cennet-mekān-ı firdevs-āşiyān Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Ġāzī devletinde Muṣāḥib-i Şehriyārī Muṣṭafā Paşa āsitānesine intisāb ve imāmetleri ḫıdmetiyle şeref-yāb olup sarāy-ı ʿāmire ḫˇāceliġı daḫı ʿināyet ve Şeyḫü'l-İslām ʿAlī Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp bi-ḥasebi'l-ʿāde ḳaṭʿ-ı **[164ᵃ]** merātib-i ifāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i meʾmūl iken biñ ṭoḳsan iki Receb'inde Ḳırımī ʿAbdü'l-ḥalīm Efendi yirine Temürḳapu'da vāḳıʿa Aḥmed Paşa Medresesi ile kām-revā, ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Malġaralı Mülāzımı ʿAbdü'l-ḳādir Efendi yirine Ḳāḍī ʿAbdü'l-ḥalīm Medresesi iʿṭā olındı. Ṭoḳsan beş Cumāde'l-āḫire'sinde Beyāżī-zāde Tābiʿi ʿAbdü'l-ḳādir Efendi yirine Şāhḳulı Medresesi virilüp ṭoḳsan altı Rebīʿü'l-evvel'inde Dāvūd-zāde Meḥemmed Efendi yirine İbrāhīm Paşa-yı ʿAtīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ oldılar. Ṭoḳsan yedi Ẕi'l-ḥicce'sinde Kebīrī-zāde Aḥmed Efendi yirine Meḥemmed Aġa Medresesi'ne iʿtilā, ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Emru'llāh Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine irtiḳā itmişler idi. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında Ṭrabzonī Meḥemmed Efendi yirine Edrineḳapusı Mihrümāhı'na pāy-ı himmet ḳoyup yüz Muḥarrem'inde yirlerinde altmış ḥareketi iʿtibār olındı. Sene-i merḳūme Ṣafer'inde Debbāġ-zāde Ṣunʿu'llāh Efendi maḥlūlinden ʿAlī Paşa-yı ʿAtīḳ Medresesi'nde basṭ-ı seccāde-i ders ü taḫḳīḳ eyleyüp yüz iki Şevvāl'inde Ebū İsḥāḳ İsmāʿīl Efendi ḥażretleri yirlerine Ebā Eyyūb-i Enṣārī Medresesi'ne gelüp yüz üç Ṣafer'inde selef-i sālifi ʿAbdü'l-ḥalīm Efendi yirine Ayaṣofıyya-i Kebīr Medresesi ile tevḳīr olındılar. Yüz beş Ṣafer'inde İzmir Müftīsi-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ birine terfīʿ, yüz altı Şevvāl'inde Seyfī-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi yirine Selanik ḳażāsıyla tevḳīʿ olınmışlar idi. Yüz yedi Şevvāl'inde maʿzūl ve yirlerine Dāmād Efendi-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri mevṣūl oldılar. Yüz on iki Şevvāl'inde Edrine pāyesi żamīmesiyle selefleri Seyfī-zāde Efendi yirine Şām-ı dārü's-selām ḥükūmeti ile ʿizz ü iḥtişām bulup yüz on dört Muḥarrem'inde ʿazl ve yirlerine Ḥācī Yūsuf-zāde ʿAbdu'llāh Efendi vaṣl olındı. Yüz on altı Ẕi'l-ḳaʿde'sinde selef-i sālifleri es-Seyyid Meḥemmed

1 Şerīfi R: -H.

Efendi maḥlūlinden bi'l-fi'l Edrine ḳażāsı 'ināyet olınup yüz on sekiz Muḥarrem'inde munfaṣıl ve yirlerine Bosnevī Süleymān Efendi vāṣıl oldı. Sene-i mezbūre Cumāde'l-āḫire'sinde Ḳadrī-zāde 'Abdu'llāh Efendi üzerinden Uzuncaova Ḫāṣköyi ḳażāsı arpalıḳ virilüp yüz on ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Mekke-i Mükerreme pāyesi żamīmesiyle Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi üzerinden Çirmen ḳażāsı daḫı ilḥāḳ olındı. Bu ḥāl üzere şümārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi Ramażān-ı şerīfinüñ ṭoḳuzıncı Ḫamīs güni mübtelā olduġı ḥummā-yı lāzıme marażından intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa isti'cāl eyledi. Maḥlūl olan arpalıḳlarından Uzuncaova Ḫāṣköyi ḳażāsı Ḳara Ḫalīl Efendi'ye ve Çirmen ḳażāsı Bābī-zāde Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı. Ḳadırġa Limanı ḳurbinde Meḥemmed Paşa Cāmi'-i Şerīfi miḥrābı cānib-i yemīninde olan bāġçede defn olındılar.

Mevlānā-yı merḳūm sīr-āb-ı ser-çeşme-i 'ulūm, hengām-ı tedrīsde ifādeye mā'il ü meş'ūf, eyyām-ı ḥükūmetinde istiḳāmet ü nezāhet ile ma'rūf, ḥāfıẓ-ı *Ḳur'ān-ı Kerīm*, ḥalīm ü selīm, dervīş-nihād, pāk-i'tiḳād, meşġūl-i meşāġil-i 'ilm-i dīn, muḳallid-i 'ulemā-yı 'āmilīn, pīr-i 'ābid, ṣāliḥ ü zāhid idi.[1]

Burusevī 'Abdī Efendi

el-Mevlā 'Abdu'r-raḥmān bin Ṣa'bān. Maḥrūsa-i Burusa'dan ẓuhūr ve " 'Abdī Efendi" dimekle[2] meşhūr olup taḥṣīl-i 'ilme himmet ve Hābīl-zāde 'Ömer Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan beş Rebī'ü'l-evvel'inde Ma'ālī-zāde Seyyid İbrāhīm Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥmiyye-i merḳūmede Ṣarrāfiyye Medresesi ḫāriciyle kām-revā, ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde 'Ömer Efendi yirine Çendīk Medresesi sezā görilmiş idi. Yüz **[164b]** bir Rebī'ü'l-evvel'inde 'Acem Ḥasan Efendi yirine Lālā Şāhīn Paşa Medresesi virilüp yüz iki Ẕi'l-ḥicce'sinde Manav-zāde Meḥemmed Efendi yirine Monlā Yegān Medresesi iḥsān olınmış idi. Yüz on dört Şevvāl'inde Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi maḥlūlinden 'Īsā Beg Medresesi'ne naḳl olınup yüz on beş Cumāde'l-ūlā'sında İsḥāḳ Ḫ̆ācesi Aḥmed Efendi yirine Ġāzī Ḫudāvendigār Medresesi virilüp yüz yigirmi

1 R 182b.
2 dimekle H: dinmekle R.

Şa'bān'ında selefi Aḥmed Efendi maḥlūlinden Murādiyye virilmiş iken sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde bunlaruñ daḫı ders ü devri tamām ve 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām eyledüklerinde maḥrūsa-i merḳūmede Deveciler maḳābirinde defn olınup medrese-i maḥlūlesi Meḥemmed Selīm Efendi'ye in'ām olındı.

Mevlānā-yı mezbūr ma'ārif-i 'ilmiyye ile neşhūr, ḥasenü'l-ḫulḳ u ṣāliḥ, merd-i sa'ādetmend-i müfliḥ idi.

Ṭop-ḫāneli Fażlu'llāh Efendi

el-Mevlā Fażlu'llāh ibn Aḥmed. Civār-ı salṭanat-ı 'aliyyede vāḳi' ḳaṣaba-i[1] Ṭop-ḫāne'den bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olup ṭarīḳ-ı sa'ādet-refīḳ-ı 'ilmīye 'azīmet ve Şeyḫ-zāde Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz beş Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ḳonevī 'Alī Efendi yirine Balaban Aġa Medresesi ḫāricine 'āric, yüz ṭoḳuz Şevvāl'inde Ḳırımī 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Ḫabbāziyye Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Yüz on altı Muḥarrem'inde Çāvuş-zāde Ḥüseyn Efendi yirine Sittī Ḫātūn Medresesi ile memnūn ḳılınup yüz on yedi Ramażān'ında Hāşim-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirlerine Taḫta Ḳāḍī Medresesi virilüp yüz on ṭoḳuz Şa'bān'ında Şikārī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirlerine Siyāvuş Paşa, yüz yigirmi Rebī'ü'l-āḫir'inde 'Oṣmān-zāde Aḥmed Efendi yirlerine Ḳoca Muṣṭafā Paşa Medreseleri ile kām-revā olmışlar idi.[2] Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde terk-i daġdaġa-i cāh u celāl ve 'ālem-i ḳudse irtiḥāl eyleyüp medīne-i Üsküdar mezāristānında defn olındı. Medrese-i maḥlūlesi Bosnevī Maḥmūd Efendi'ye erzānī görildi.

Mevlānā-yı mezbūr 'ilm ü ma'ārif ile meşhūr, ṭarḥ-endāz-ı üns ü ülfet, naḳş-bend-i vifāḳ-ı maḥabbet, ṣalāḥ u sedādı meşhūd-ı 'ayn-ı 'ulemā, meḥāsin-i aḫlāḳı ḳarīn-i rıżā idi.

Nīfī İbrāhīm Efendi

el-Mevlā İbrāhīm ibn el-Ḥāc Muṣṭafā. Vilāyet-i Anaṭolı'da Nīf ḳaṣabasından ẓuhūr ve levāzım-ı ṭarīḳ olan umūr ile ḳaṭ'-ı menāzil-i sinīn ü şühūr idüp

1 ḳaṣaba-i R: -H.
2 idi H: -R.

şeyḫü'l-İslām fāżıl-ı meşhūdü'l-enām[1] Minḳārī-zāde Efendi'den mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup ḳaṭ'-ı nişīb ü firāz ve seyr-i menāzil-i dūr u dirāz iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken Aḳşehr ḳaṣabasında me'ẕūn bi'l-iftā , biń seksen üç Muḥarrem'inde Beyāżī-zāde Dāmādı Maḥmūd Efendi yirine Defterdār Yaḥyā Medresesi ḫāriciyle kām-revā olup seksen yedi Ramażān'ında Etmekci-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi yirine Papasoġlı Medresesi virilmiş idi. Ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Yüsrī Aḥmed Efendi yirine Ūlā-yı Ḫusrev Ketḫudā Medresesi'ne gelüp ṭoḳsan iki Receb'inde selefi[2] Aḥmed Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi Medresesi Ṯāniyesi ile ikrām, ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Mūsā-zāde 'Abdü'l-kerīm Efendi maḥlūlinden Beşiktaş'da vāḳı'a Sinān Paşa Medresesi in'ām olınup ṭoḳṣan altı Rebī'ü'l-evvel'inde es-Seyyid Ya'ḳūb Efendi yirine medāris-i Ṯemāniyye'den biriyle taḥṣīl-i kām itmişler idi. Ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında Şemsü'd-dīn-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Ḫānḳāh Medresesi'n cāygāh eyleyüp ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Ḥāmid-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Zāl Paşa Sulṭānı Medresesi erzānī görilmiş idi. Yüz iki Receb'inde Seyfī-zāde Seyyid İbrāhīm Efendi yirine Ūlā-yı Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi ile talṭīf, yüz üç Cumāde'l-ūlā'sında sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Bekrī-zāde Aḥmed Efendi yirine Medīne-i Münevvere ḳażāsıyla teşrīf olınmışlar idi. Yüz **[165[a]]** beş Muḥarrem'inde munfaṣıl ve ol maḳām-ı celīle Arıḳ-zāde Meḥemmed Efendi nā'il oldı. Bunlara yüz altı Ṣafer'inde Anḳaravī Ya'ḳūb Efendi maḥlūlinden Yalaḳ-ābād ḳażāsı arpalıḳ virilüp yüz yedi Cumāde'l-āḫire'sinde Plevne ḳażāsına tebdīl ve Yalaḳ-ābād ḳażāsıyla Ḫaṭṭāṭ 'Oṯmān Efendi tebcīl ḳılındı[3]. Yüz on Receb'inde Uzun Ḥasan Efendi-zāde Yaḥyā Efendi yirine İzmir ḳażāsı tevḳīr olınup arpalıḳları ḫalefleri Arıḳ-zāde Efendi'ye virildi. Yüz on bir Muḥarrem'inde 'Abdü'l-ḥalīm-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi yirine Ġalaṭa ḳażāsına menḳūl ve yirlerine Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi mevṣūl oldı. Sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında ref' olınup yirleri Māhir 'Abdu'llāh Efendi'ye 'ināyet olındı. Yüz on beş Şevvāl'inde Fetḥiyyeli Emīn Meḥemmed Efendi üzerinden Edrine pāyesi żamīmesiyle Bilecik ve Ayazmend ḳażāları arpalıḳ iḥsān olındı. Bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām iken biń yigirmi bir Muḥarrem'inüń yigirmi ye-

1 meşhūdü'l-enām H: meşhūrü'l-enām R.
2 R 183a.
3 ḳılındı H: ḳılınup R.

dinci İşneyn gicesi ravża-i cināna ḫırām eyleyüp Edrineḳapusı ḫāricinde defn olındılar. Maḥlūl olan arpalıḳlarından Bilecik ḳażāsı Yaḥyā-zāde Aḥmed Efendi ḥażretlerine ve Ayazmend ḳażāsı 'Uşşāḳī-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr mekārim-i aḫlāḳla meẕkūr, ḳażāsında fuḳarāya nāfi', pīr-i edīb-i mütevāżi' idi.

Eyyūb Aġa Ḫˇācesi Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Belde-i Ḳasṭamonı'dan ẓuhūr ve iktisāb-ı ser-māye-i 'ilm ü 'irfāna ṣarf-ı nuḳūd-ı sinīn ü şühūr eyleyüp 'Uşşāḳī Muṣṭafā Efendi'den mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'āzim olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Eyyūb-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ḫıżr Çelebi Medresesi ḫāricine 'āric, yüz on altı Cumāde'l-āḫire'sinde Atbāzārī-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Pertev Paşa Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Yüz on sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde Kātib-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Sütlice'de Maḥmūd Aġa Medresesi virilüp yüz yigirmi Ẕi'l-ḳa'de'sinde Bosnevī Maḥmūd Efendi yirine Etmekcioġlı Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Yüz yigirmi bir Ṣafer'inüñ ġurresi Ḫamīs güni mübtelā olduġı şīr-pençe marażı sebebiyle dār-ı fenādan rıḥlet ve 'ālem-i bāḳīye 'azīmet itdüklerinde medrese-i maḥlūleleri Yaġlıḳcı-zāde Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr ḥüsn-i ḥālle meşhūr, nīk-nefs ü ṣāfī-fu'ād, merd-i pāki'tiḳād idi. Enderūn-ı hümāyūn[1] aġalarından Eyyūb Aġa'ya intisāb itmegin "Eyyūb Aġa Ḫˇācesi" dimekle[2] şehīr ve bu nām ile zebān-zed-i ṣaġīr[3] ü kebīr olmışlar idi.

Gürgür Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed bin Yūsuf. Ḳaraḥiṣār-ı Şarḳī'den ẓuhūr ve "Gürgür Meḥemmed Efendi" dimekle[4] meşhūr olup diyār-ı Kürdistān'a hicret ve taḥṣīl-i 'ulūma himmet eyeleyüp belde-i Erzenü'r-rūm'da Veliyyü'd-dīn Efen-

1 hümāyūn H: -R.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 R 183b.
4 dimekle H: dinmekle R.

di'den taḥṣīl, ba'dehu diyār-ı Vān'da Müftī Ḥüseyn Efendi'den tekmīl idüp Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi'nüñ birāder-i mihterleri es-Seyyid Aḥmed Efendi ile 'aḳd-i peyvend-i muṣāheret ve cenāblarından iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet itmiş idi. Ba'de tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl olduḳdan ṣoñra belde-i Erzenü'r-rūm'da Ḫātūniyye Medresesi tevcīh olınmış idi. Ba'dehu yirinde dāḫil ve mūṣıla-i Ṣaḥn ve Ṣaḥn i'tibārları olınup biñ yüz on Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ḳırımī es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi yirine Saḳız ḳażāsı 'ināyet olındı. Yüz on iki Ṣafer'inde ma'zūl ve yirlerine Kürd Aḥmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz on dört Ṣa'bān'ında Ḳavuḳcı-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Ṣofya ḳażāsı virilüp yüz on beş Cumāde'l-ūlā'sında 'azlden mā'adā belde-i Erzenü'r-rūm'a **[165[b]]** nefy ü iclā ve yirleri 'Abdü'l-mecīd-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi'ye sezā görildi. Yüz on altı Receb'inde Ṣadr-ı A'ẓam Ḳalaylı Aḥmed Paşa himmetiyle Ḳara Meḥemmed Efendi yirine Ṣire ḳażāsı tevcīh olınduḳda ḳabūlden ibā itmekle manṣıb-ı mezbūr 'Abdü'l-hādī Efendi'ye virilüp bunlara Medīne-i Münevvere pāyesi żamīmesiyle Necīb Meḥemmed Efendi yirine Maġnisa ḳażāsı i'ṭā olındı. Yüz on yedi Cumāde'l-āḫire'sinde ma'zūl ve ṯāniyen Erzenü'r-rūm'a nefy olınup yirlerine Erzincānī es-Seyyid 'Alī Efendi Şer'iyyātcisi 'Oṯmān Efendi mevṣūl oldı. Yüz yigirmi Rebī'ü'l-evvel'inde sene-i mezkūre Receb'i ġurresi tevḳītiyle Müfettiş Meḥemmed Efendi maḥlūlinden bi'l-fi'l Medīne-i Münevvere ḳażāsı iḥsān olındı. Yüz yigirmi bir Muḥarrem'inde munfaṣıl ve ol manṣıb-ı celīle Ḫāliṣ Meḥemmed Efendi nā'il oldı. Bunlar ṭayy-ı merāḥil iderek Mıṣr-ı Ḳāhire'ye iki merḥale ḳarīb olduḳlarında sene-i mezbūre Ṣafer'inüñ yigirminci güni menzil-i 'uḳbāya ḫırām ve cennāt-ı 'āliyātı maḳām eyledi.

Mevlānā-yı merḳūm ḥiṣṣemend-i ma'ārif ü 'ulūm, hengām-ı ḳażāsında şiddet ü ḥiddetle meşhūr, aḥvāli ancaḳ bu mertebeye maḳṣūr idi.

'Īdī Bayram Efendi {'Īdī}

el-Mevlā Bayram. Ṣudūr-ı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Mülaḳḳab Muṣṭafā Efendi'nüñ hemşīre-zādesi olmaḳ taḳrībiyle anlardan mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup devr-i merātib

ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken biñ seksen beş tārīḫinde Amāsiyye fetvāsıyla belde-i meẕkūrede Sulṭān Bāyezīd Ḫān Medresesi iḥsān olınmış idi. Bir müddetden ṣoñra yirlerinde mūṣıla-i Süleymāniyye i'tibār olınup yüz Receb'inde Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde Enes Efendi yirine Ṭrablus-ı Şām ḳażāsı in'ām olındı. Yüz bir Şevvāl'inde ma'zūl ve yirlerine Kerpiçci-zāde Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz beş Cumāde'l-ūlā'sında sābıḳā Müneccimbaşı 'Arab-zāde Meḥemmed Efendi yirine Lefḳoşa ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup yüz altı Ramażān'ında 'azl ve yirlerine Sā'atī-zāde Aḥmed Efendi vaṣl olındı. Yüz ṭoḳuz Ẕi'l-ḥicce'sinde Aḫaveyn Ḥüseyn Efendi maḥlūlinden Ṣofya ḳażāsı virilüp yüz on Ramażān'ında Medīne-i Münevvere pāyesi żamīmesiyle ta'ẓīm olındılar. Yüz on bir Rebī'ü'l-evvel'inde 'azl olınup yirleri Fetvā-emīni Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olınduḳda ḳabūlden ibā itmekle sene-i mezbūre Cumāde'l-ūlā'sında Kebīrī-zāde Rebībi Yaḥyā Efendi'ye sezā görildi. Yüz on altı Receb'inde Çalḳandı-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Ḳayṣeriyye ḳażāsı 'ināyet olınup yüz on yedi Ṣa'bān'ında ma'zūl ve yirlerine Moravī Yaḥyā Efendi mevṣūl oldı. Yüz yigirmi bir Rebī'ü'l-āḫir'inde Ḥāfiẓ Yūsuf Efendi[1] yirine Ḳonya ḳażāsı tevcīh olınup ḳaṭ'-ı menāzil ve ṭayy-ı merāḥil iderek Eskişehr'e vuṣūl bulduḳlarında mizāclarınuñ inḥirāfı sebebiyle māh-ı mezbūruñ on ṭoḳuzıncı Erba'ā güni dār-ı fenādan rıḥlet ve 'īdgāh-ı ervāḥa müsāra'at eyleyüp şehr-i merḳūmda Vālide Sulṭān Cāmi'-i Şerīfi muḳābilinde vāḳi' mezāristānda defn olındılar. Manṣıb-ı maḥlūl dört ay evlādına ibḳā olınup sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında Germeḳaş-zāde Meḥemmed Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı mezbūr fażīlet-i 'ilmiyye ile meşhūr, her fende ferīd, manṣıblarında 'iffet ü nezāhet ile vaḥīd, bi-taḫṣīṣ fenn-i edebde yegāne, aḳrānı beyninde müfred-i zamāne, ḫoş-fehm ü ḫoş-ṣoḥbet, güher-niṣār-ı 'ilm ü ma'rifet, pīr-i ṣāliḥ, sa'ādetmend-i müfliḥ idi.

İsmleri Bayram olmaḳ ḥasebiyle 'Īdī maḫlaṣı ile eş'ārları vardur. Bu beyt güftārlarındandur:[2]

Beyt

Miḥrāb-ı ebruvānuñı itdi meger ḫayāl
Ḳıble-nümāveş oldı dilüm bī-ḳarār ḥayf

1 R 184a.
2 güftārlarındandur H: güftārındandur R.

İsḥāḳ-zāde ʻĀrif Meḥemmed Efendi {ʻĀrifī}

el-Mevlā ʻĀrif ibnü'l-mevlā Meḥemmed Ṣāliḥ. Ṭabaḳa-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābiʻ vefeyāṭında tercemeleri **[166ᵃ]** *Cild-i Evvel*'de silk-i taḥrīre keşīde ḳılınan Ẓuhūrī maḫlaṣı ile şöhret-dāde İsḥāḳ-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi ʻĀrif Meḥemmed Efendi'dür. Biñ altmış dört tārīḫinde şehristān-ı ʻademden mülk-i vücūda nāzil ve ʻālem-i vücūdda kesb-i kemāl içün bād-peymā-yı[1] menāzil olup ṣadr-ı ʻālī-ḳadr Ḳadrī Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve ʻazm-i ṭarīḳ-ı tedrīse himmet eyleyüp ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl iken biñ seksen ṭoḳuz Şaʻbān'ında Ḳaṣīr Aḥmed Efendi yirine Ṭūṭī Laṭīf Medresesi ile talṭīf, ṭoḳsan üç Rebīʻü'l-āḫir'inde Keşf Kātibi ʻÖmer Efendi yirine Aḥmed Çāvuş Medresesi ile teşrīf olındılar. Ṭoḳsan yedi Rebīʻü'l-evvel'inde Esʻad-zāde İmāmı Meḥemmed Efendi yirine Şāh-ı Ḫūbān Medresesi iḥsān olınup ṭoḳsan ṭoḳuz Muḥarrem'inde Emīn Meḥemmed Efendi yirlerine Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi Medrese-i Ṯāniyesi inʻām olınmış idi. Sene-i meẕkūre Şaʻbān'ında yirlerinde mūṣıla-i Ṣaḥn iʻtibār olınup yüz Ṣafer'inde Muṣāḥib Paşa İmāmı İbrāhīm Efendi yirine Edrineḳapusı Mihrümāhı Medresesi'ne pāy-ı himmet ḳomışlar idi. Yüz bir Şaʻbān'ında Fettāḥ-zāde ʻAbdü'l-bāḳī Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'nüñ birine iʻtilā, yüz iki Receb'inde Tefsīrī-zāde Meḥemmed ʻAṭā'u'llāh Efendi yirine Ḫayrü'd-dīn Paşa Medresesi'ne irtiḳā itmişler idi. Yüz dört Şaʻbān'ında selefleri Tefsīrī-zāde Efendi yirine Şāh Sulṭān Medresesi ile taḥṣīl-i ʻizz ü şān eyleyüp yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında yirlerinde mūṣıla-i Süleymāniyye iʻtibār olınup yüz yedi Şevvāl'inde Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid Fetḥu'llāh Efendi yirine Medrese-i Şeh-zāde mesnedgāh-ı ifādeleri olmış idi. Yüz ṭoḳuz Şevvāl'inde selef-i sālifleri Emīn Meḥemmed Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'den birine terfīʻ olınup yüz on üç Muḥarrem'inde Rodosī-zāde Meḥemmed Efendi maḫlūlinden Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymān Ḫānī erzānī görilmiş idi. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi yirine Yeñişehr ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup yüz on dört Ramażān'ında maʻzūl ve yirlerine Dāvūd-zāde İbrāhīm Efendi mevṣūl oldı. Yüz on beş Rebīʻü'l-āḫir'inde İzmirī İsmāʻīl Efendi üzerinden Aḳḥiṣār-ı Ṣaruḫān ḳażāsı arpalıḳ virildi. Yüz on yedi Şevvāl'inde Müstaḳīm Meḥemmed Efendi yirine Edrine pāye-

1 Metinde "bād-peymādı"

si żamīmesi ve Şām-ı dārü's-selām ḳażāsıyla ikrām olınduḳlarında arpalıḳları 'Uşşāḳī-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi ḥażretlerinüñ żamīme-i revātibleri ḳılındı[1]. Yüz on ṭoḳuz Ṣafer'inde munfaṣıl ve yirlerine[2] 'Uşşāḳī-zāde 'Oṯmān Efendi vāṣıl oldı. Bunlara sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında Sivasī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi maḥlūlinden Balya ve Menemen Güzelḥiṣārı ḳażāları arpalıḳ virildi. Bu ḥāl üzere Anaṭolıḥiṣārı'nda yalıda ḳarār üzere iken biñ yüz yigirmi bir Rebī'ü'l-āḫir'inüñ ġurresi İṯneyn güni vaḥşetgāh-ı bī-medār-ı dünyādan güẕār ve dārü'l-üns-i ḳudsi cāy-ı ḳarār eyleyüp Gökṣu Mezāristānı'nda bir mürtefi' maḥalde defn olındı. Maḥlūl olan arpalıḳları dört ay miḳdārı evlādlarında ibḳā olınup Balya ḳażāsı Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretlerine ve Menemen Güzelḥiṣārı ḳażāsı Şerīf Efendi'ye ta'yīn olındı.

Maḫdūm-ı merḳūm 'ilm ü ma'ārif ile ma'lūm, pest-ḳāmet ü bülend-āvāz, şūḫ-ṭab' u laṭīfe-perdāz idi.

Āṯārlarından 'Ārifī maḫlaṣı ile eş'ārları olup bu beyt güftārlarındandur:

Beyt

Mihr-i ruḫsārın ıraḳdan seyr idelden ẕerreveş
Yirde gökde ṭurmaz oldı 'Ārifī-i bī-ḳarār

Ḫāliṣ Meḥemmed Efendi {Ḫāliṣ}

el-Mevlā Meḥemmed. Civār-ı Ḳosṭanṭıniyye'de vāḳı'a ḳaṣaba-i Ḳāsım Paşa'dan bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olup ṭarīḳ-ı sa'ādet-refīḳ-ı 'ilmīye 'azīmet ve 'ulemā-yı kirāmuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i **[166b]** mülāzemet eyleyüp 'alā-ḥasebi'l-'āde devr-i merātib-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken ḳā'im-maḳām-ı riḳāb-ı hümāyūn Bıyıḳlı Muṣṭafā Paşa'ya intisāb ve imāmetleri ḫıdmetiyle şeref-yāb olmaġın biñ yüz üç Ẕi'l-ḳa'de'sinde Bustānī Meḥemmed Efendi yirine Ḫāmise-i Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi ḫārici ile kām-yāb olmış idi. Yüz dört Receb'inde efendisi ṣadāret-i 'uẓmāya vāṣıl olduḳda bunlar daḫı sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında Dürrī Meḥemmed Efendi ḥażretleri yirlerine[3] ibtidā dāḫil i'tibārıyla Emre Ḫ̌āce Medresesi'ne nā'il oldılar. Yüz beş

1 ḳılındı H: ḳılınup R.
2 R 184b.
3 yirlerine R: yirine H.

Ṣafer'inde yirlerinde[1] mūṣıla-i Ṣaḥn i'tibār olınup yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Tatar Murtażā Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ biri i'ṭā olındı. Yüz on Ṣafer'inde Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi Dāmādı[2] es-Seyyid Maḥmūd Efendi ḥażretleri yirlerine Nişāncı Paşa-yı Cedīd Medresesi ile ḳadr ü menziletleri mezīd olup yüz on iki Ṣa'bān'ında Resūl-zāde el-Ḥāc Meḥemmed Efendi yirine Ḳadırġa Limanı'nda vāḳı'a Meḥemmed Paşa Medresesi'ne i'tilā eyleyüp yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inde selefleri Resūl-zāde Efendi yirine Ayaṣofıyya-i Kebīr Medresesi ile tevḳīr olınmışlar idi. Yüz on sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Altıbarmaḳ-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine ḫāmis-i Süleymāniyye i'tibārıyla Sulṭān Aḥmed Ḫān Medresesi iḥsān, yüz yigirmi Ṣafer'inde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Gürgür Meḥemmed Efendi yirine Medīne-i Münevvere ḳażāsıyla taḥṣīl-i 'izz ü şān itmişler idi. Ba'de'l-vuṣūl biñ yüz yigirmi bir Rebī'ü'l-āḫir'inüñ on dördinci güni manṣıb-ı ḥayātdan munfaṣıl ve 'ālem-i bāḳīye muttaṣıl olup ḫāk-i pāk-i Baḳī''de medfūn ve gencīne-i ḥayāt-ı ebedīye maḳrūn oldı. Manṣıb-ı maḥlūli merḥūm-ı mezbūruñ nā'ibi żabṭ idüp yüz yigirmi iki Muḥarrem'inde 'Abdü'l-vehhāb Efendi vuṣūl buldı.

Mevlānā-yı merḳūm ḥiṣṣemend-i ma'ārif ü 'ulūm, nīk-ḫaṣlet, ḫoş-ṣoḥbet, merd-i müsellem, mücūd-ı mükerrem, dā'imā ḫande-rūy ve laṭīfe-gūy, gāyetde ehl-i keyf olmaġın füyūżāt-ı berşiyyenüñ şeker-pārelerinden idi.

Āṣārlarından Ḫāliṣ maḫlaṣı ile eş'ārı vardur. Bu şi'r güftārlarındandur:

Şi'r

Bād teşrīfine yāruñ ki peyām-āver olur
Rūḥ-ı Cem bezm-i meye sāḳi-i cām-āver olur

Ġayra būy-āver-i gül-deste-i ümmīd-i nesīm
Baḫtı gör kim baña geldükde zükām-āver olur

Çeşmi sehv ile nüvāziş ide 'uşşāḳı hemān
Ġamzesi ḳaṣd-ı dil ü cāna sihām-āver olur[3]

1 yirlerinde H:-R.
2 Dāmādı R: İmāmı H.
3 R 185a.

Sen ṣafā kesb idegör ye's ile Ḫāliṣ yoḫsa
Kāmı nā-kām bilenler nice kām-āver olur

Uzun Ḥasan Efendi-zāde Yaḥyā Efendi

el-Mevlā Yaḥyā ibnü'l-mevlā Ḥasan. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rā'bi'den tercemeleri *Cild-i Evvel*'de merḳūm Fāżıl Uzun Ḥasan Efendi merḥūmuñ ṣemere-i şecere-i vücūdı ve gevher-i dürc-i nesl-i mes'ūdı Yaḥyā Efendi'dür. Maṭla'-ı girībān-ı şühūddan 'ıyān ve istifāża-i envār-ı 'ilm ü 'irfān içün şem'-i mecālis-i erbāb-ı fażl u beyān olup Şeyḫü'l-İslām Esīrī Meḥemmed Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve semt-i tedrīse 'azīmet eyleyüp ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ seksen dört Rebī'ü'l-evvel'inde Fevrī Maḥmūd Efendi maḥlūlinden Sa'dī Efendi Medresesi ḫāricine 'āric, seksen sekiz Ṣa'bān'ında 'Uşşāḳī Muṣṭafā Efendi Sittī Ḫātūn Medresesi Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Ṭoḳsan iki Muḥarrem'inde Çeşmī-zāde 'Abdü'l-kerīm Efendi yirine[1] Ḫusrev Ketḫudā Medrese-i Ṣāniyesi sezā görilüp ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḥicce'sinde selefleri Çeşmī-zāde Efendi yirine Ḳāḍī-'asker Muṣṭafā Efendi Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde Ḥācī Yūsuf-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Sekbān 'Alī Medresesi ile vāṣıl-ı kām, ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Beyāżī-zāde Tābi'i 'Abdü'l-ḳādir Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ birine **[167[a]]** ḫırām eyleyüp yüz Muḥarrem'inde Begler Ḫˇācesi Aḥmed Efendi yirine Ḫadīce Sulṭān Medresesi iḥsān, yüz bir Rebī'ü'l-evvel'inde selefleri[2] Aḥmed Efendi yirine Ḳılıç 'Alī Paşa Medresesi'ne şāyān oldılar. Yüz üç Ṣafer'inde Muṣāḥib Paşa İmāmı İbrāhīm Efendi yirine Ebā Eyyūb-i Enṣārī Medresesi'ne gelüp yüz altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde Emru'llāh Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'den biriyle tekmīl-i devre-i merātib itmişler idi. Yüz ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi birāder-i mihterleri[3] es-Seyyid Aḥmed Efendi yirine İzmir ḳażāsıyla tevḳīr olınup yüz on Receb'inde ma'zūl ve yirlerine Nīfī İbrāhīm Efendi mevṣūl oldı. Yüz on beş Receb'inde Mekke-i Mükerreme pāyesi żamīmesiyle Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi yirine Mıṣr-ı ẕātü'l-ehrām ḳażāsıyla ikrām olınup yüz on altı

1 Sittī Ḫātūn Medresesi Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Ṭoḳsan iki Muḥarrem'inde Çeşmī-zāde 'Abdü'l-kerīm Efendi yirine R: -H.

2 selefleri R: ḫalefleri H.

3 mihterleri H: mihteri R.

Şevvāl'inde munfaṣıl ve yirlerine Ebū İsḥāḳ İsmā'īl Efendi ḥażretleri vāṣıl oldılar. Bunlara yüz on ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Şeyḫü'l-İslām Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi üzerinden Ḳuşaṭası arpalıḳ virilüp sene-i mezbūre Receb'inde İstanbul pāyesi ve Māhir 'Abdu'llāh Efendi üzerinden Ḳal'a-i Sulṭāniyye ḳażāsı żamīmesiyle tekrīm olındılar. Bu ḥāl üzere Rūmiliḥiṣārı ḳurbinde Ḳayalar nām maḥalde yalıda sākin iken biñ yüz yigirmi bir Cumāde'l-ūlā'sınuñ yigirmi birinci İṯneyn güni intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa irtiḥāl eyleyüp Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī civārında defn olındılar. Maḥlūl olan arpalıḳlarından Ḳuşaṭası Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretlerine ve Ḳal'a-i Sulṭāniyye ḳażāsı Şerīf Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr ṣalāḥ u sedād ile meşhūr, 'ilmi vāṣıl-ı niṣāb, ḳażāsında istiḳāmetle şöhret-yāb idi.

Beyāzī-zāde Mektūbcısı Ḥasan Efendi

el-Mevlā Ḥasan. Bosneviyyü'l-aṣldur. Maḥmiyye-i İstanbul'a hicret ve 'ulemā-yı kirāma ḫıdmet ile ṣudūr-ı kirāmdan Beyāżī-zāde Aḥmed Efendi'ye intisāb ve şeref-i mülāzemetlerin iktisāb itmiş di. Ṭarīḳa-i mu'tāde üzere devr-i bıḳā'-ı ifāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde Yek-çeşm Ḥüseyn Efendi yirine Ḫalīl Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā olup ṭoḳsan ṭoḳuz Şevvāl'inde İdrīs Efendi Dāmādı Ḥasan Efendi yirine Defterdār İbrāhīm Medresesi ile tekrīm olındılar. Yüz Şevvāl'inde Resūl-zāde el-Ḥāc Meḥemmed Efendi yirine Papasoġlı Medresesi virilüp yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḳırımī 'Abdu'llāh Efendi yirine Ḫusrev Ketḫudā Medresesi Ūlāsı'na taḥrīk olınmışlar idi. Yüz altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ra'dī Muṣṭafā Efendi yirine Rūm Meḥemmed Paşa Medresesi'ne mevṣūl, yüz on Rebī'ü'l-evvel'inde[1] Maḍrūb Yūsuf Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ biriyle nā'ilü'l-me'mūl olmışlar idi. Yüz on bir Cumāde'l-āḫire'sinde Ebū Sa'īd-zāde Birāder-zādesi Muṣṭafā Efendi ḥażretleri yirlerine Şeyhü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi Medresesi in'ām olınup yüz on üç Ṣafer'inde Manṭıḳī Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Çorlı Medresesi'ne gönderilmişler idi. Yüz on beş Cumāde'l-ūlā'sında yirlerinde mūṣıla-i Süleymāniyye, yüz on ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde yirlerinde ḫāmis-i Süleymāniyye i'tibārları olınup yüz yigirmi Cumāde'l-ūlā'sında Me-

1 R 185b.

dīne-i Münevvre pāyesi żamīmesiyle Ṣādıḳ Efendi Ḳassāmı Ṣadrü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi yirlerine Baġdād-ı bihişt-ābād ḳażāsıyla ber-murād oldılar. Yüz yigirmi bir Cumāde'l-ūlā'sında ḳāżī iken dā'in-i ecel müteḳāżī ve ḳażā-yı deyn-i vācibü'l-edā-yı cāna rāżī olduḳlarında yirlerine selef-i sālifleri Yūsuf Efendi ḫalef oldı.

Merḥūm-ı merḳūm efendisinüñ ṣadāretlerinde mektūbcilik ḫıdmetiyle müşerref olmaġın "Beyāżī-zāde Mektūbcısı" dimekle[1] **[167b]** ma'lūm, pīr-i ṣāliḥ, sa'ādetmend-i müfliḥ idi.

Dimetoḳalı-zāde Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed. Maḥmiyye-i Edrine ḳurbinde Dimetoḳa ḳaṣabasından ẓuhūr ve "Dimetoḳalı-zāde Aḥmed Efendi" dimekle[2] meşhūr olmış idi. Taḥṣīl-i 'ilme himmet ve Arıḳ-zāde Meḥemmed Efendi'nüñ Medīne-i Münevvere teşrīfinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i merātib ve aḫz-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz dört Rebī'ü'l-evvel'inde Aḥmed Efendi yirine maḥmiyye-i Edrine'de Şāh Melek Medresesi virilüp yüz sekiz Ramażān'ında yirlerinde 'Abdü'l-fettāḥ Efendi yirine 'Alemü'd-dīn Medresesi'ne taḥrīk olınmış idi. Yüz on Ramażān'ında yirlerinde dāḫil i'tibār olınup yüz on üç Rebī'ü'l-evvel'inde Şināsī-zāde Aḥmed Efendi yirine Ḳāḍī 'Abdī Medresesi'ne vāṣıl, yüz on sekiz Ṣafer'inde Kemālü'd-dīn Efendi yirine Şeyḫī Çelebi Medresesi'ne nā'il olmış idi. Yüz on ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında selefleri Kemālü'd-dīn Efendi yirine Sirāciyye Medresesi'ne vuṣūl bulmışlar idi. Yüz yigirmi bir Cumāde'l-ūlā'sında ders ü devri tamām ve 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām itdüklerinde medrese-i maḥlūleleri Fā'iż Muṣṭafā Efendi'ye in'ām olındı.

Mevlānā-yı merḳūm 'ilm ü ma'ārif ile ma'lūm, 'ābid ü ṣāliḥ, sa'ādetmend-i müfliḥ idi.

Muḳīm-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi

el-Mevlā 'Abdu'r-raḥmān ibn Meḥemmed Muḳīm. Rūmili ḳużātınuñ eşrāfından olup biñ seksen bir Receb'inde 'ālem-i ervāḥa sefer ve a'lā-yı 'illiyyīni maḳar eyleyen Rodosī Meḥemmed Muḳīm Efendi'nüñ ferzend-i ḫıredmendi

1 dimekle H: dinmekle R.
2 dimekle H: dinmekle R.

ve maḫdūm-ı ercmendi ʻAbdu'r-raḥmān Efendi'dür. Biñ elli altı tārīḫinde belde-i Ḳosṭanṭıniyye'de ṭayy-ı menāzil-i ʻadem ve ṣaḥn-ı vücūda vażʻ-ı ḳadem ḳılup ʻulemā-yı ʻaṣrdan müteṣaddī-i istifāde ve Ders-i ʻĀm Ṣāliḥ Efendi ve Beñli Muṣṭafā Efendi dārü'l-ifādelerinden terbiyet-dāde olup biñ altmış Şevvāl'inde Ḳudsī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi'nüñ Anaṭolı ṣadāretine teşrīflerinden mülāzım ve baʻż-ı bıḳāʻ-ı ʻilmiyyede iḥyā-künende-i merāsim olduḳdan ṣoñra ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ seksen dört Cumāde'l-ūlā'sında Dervīş Efendi maḥlūlinden Üçbaş Medresesi ḫāricine ʻāric, seksen ṭoḳuz Şaʻbān'ında İbrāhīm Efendi yirine Miʻmār Sinān Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Ṭoḳsan iki Receb'inde Emru'llāh Efendi yirine Ferhād Paşa, ṭoḳsan beş Rebīʻü'l-āḫir'inde Kebīrī-zāde Aḥmed Efendi yirine Muṣṭafā Aġa Medreseleri sezā görilüp ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında Çeşmī-zāde ʻAbdü'l-kerīm Efendi yirine Fetḥiyye'de vāḳıʻa Sinān Paşa Medresesi iʻṭā olındı. Ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Edrineli ʻAlī Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den[1] birine iʻtilā, sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında Malāṭıyyeli Muṣṭafā Efendi yirine Ġażanfer Aġa Medresesi'ne irtiḳā itmişler idi. Yüz Muḥarrem'inde Ṭrabzonī Meḥemmed Efendi yirine Dāvūd Paşa Medresesi virilüp yüz iki Ẕi'l-ḳaʻde'sinde Medīne-i Münevvere pāyesi żamīmesiyle Şehlā ʻAbdu'r-raḥmān Efendi yirine Diyārbekr ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olındı. Yüz dört Rebīʻü'l-evvel'inde maʻzūl ve yirlerine Cezmī Meḥemmed ʻAbdü'l-kerīm Efendi mevṣūl oldı. Yüz sekiz Cumāde'l-āḫire'sinde selef-i sālifleri Ṭrabzonī Meḥemmed Efendi defʻa-i ṣānīyesi yirine yine pāye-i mezbūr ile Filibe ḳażāsı ʻināyet olınup yüz ṭoḳuz Şevvāl'inde munfaṣıl ve yirlerine Seyyid Süleymān Efendi vāṣıl oldı. Yüz on iki[2] Cumāde'l-āḫire'sinde Başmaḳcı-zāde es-Seyyid ʻAlī Efendi arpalığı olan Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsına manṣūb ḳılınup yüz on üç Ramażān'ında ʻazl ve yirlerine Ḫˇāce-zāde Luṭfu'llāh Efendi vaṣl olındı. Yüz on sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde Resūl-zāde el-Ḥāc Meḥemmed Efendi yirine **[168ᵃ]** Ġalaṭa ḳażāsı erzānī görilüp yüz on ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde Edrine pāyesiyle daḫı mükerrem oldılar. Yüz yigirmi Rebīʻü'l-evvel'i ġurresinde müteḳāʻid ve maḳām-ı ḥükūmetlerine Tatar ʻAbdu'llāh-zāde Yaḥyā Efendi müteṣāʻid oldı. Bunlara māh-ı mezbūruñ yigirmi ikinci güni Murād Efendi üzerinden Biġadic

1 R 186a.
2 Yüz on iki H: Yüz on R.

ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup[1] sene-i mezbūre Rebī'ü'l-āḫir'inde Müneccimbaşı Meḥemmed Efendi üzerinden Gügercinlik ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılındı. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām iken biñ yüz yigirmi bir Receb'inüñ altıncı Erba'ā güni maraż-ı ṭā'ūndan rūḥ-ı revānı 'āzim-i dārü'n-na'īm ve ravża-i cennetde muḳīm olup Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī civārında vālidleri cenbinde defn olındılar. Maḥlūl olan arpalıḳları selefleri Müneccimbaşı Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı merḳūm 'ilm ü ma'ārif ile ma'lūm, 'ulūm-ı 'Arabiyye'ye şedīdü'l-intisāb, fünūn-ı edebiyyede mālik-i niṣāb, 'ālim ü 'āmil, ser-defter-i emāṣil, ḥalīm ü selīm, müşfiḳ u kerīm, mütedeyyin ü müteverri', ṣāliḥ ü müteşerri' idi.

Uzun 'Alī Efendi-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed ibnü'l-mevlā el-fāżıl 'Alī. Vefeyāt-ı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''de tercemeleri *Cild-i Evvel*'de silk-i taḥrīre keşīde ḳılınan 'unvān-ı cerīde-i fażl u efḍāl, 'ummān-ı ferā'id-i 'ilm ü kemāl 'ulemā-yı Rūm'uñ 'allāme-i ercmendi Uzun 'Alī Efendi merḥūmuñ şāḫ-ı şecere-i vücūdı ve nihāl-i ravża-i ẕāt-ı mes'ūdı Meḥemmed Efendi'dür. Taḥṣīl-i ma'āif ü 'ulūma himmet ve 'ulemā-yı kirāmuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris ve 'aḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz Cumāde'l-āḫire'sinde Mu'īd-zāde Mes'ūd Efendi yirine Pirinçci Sinān Medresesi iḥsān olınup yüz sekiz Rebī'ü'l-āḫir'inde Yūsuf Efendi yirine Çāvuşbaşı Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Yüz on iki Şevvāl'inde Fındıḳ Meḥemmed Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Ḥüseyn Efendi Medresesi in'ām, yüz on beş Receb'inde Edrine Vaḳ'ası sebebiyle berāy-ı maṣlaḥat birḳaç gün imām-ı sulṭānī olan Seyyid Meḥemmed Efendi ref'inden Ca'fer Paşa Medresesi ile ikrām olındılar. Yüz on yedi Receb'inde Ṭāhir Meḥemmed Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi Medrese-i Ṣāniyesi'ne ḫırām eyleyüp yüz on sekiz Ša'bān'ında Re'īsü'l-eṭibbā 'Ömer Efendi ḥażretleri yirlerine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biriyle vāṣıl-ı kām olmışlar idi. Sene-i meẕkūre[2] Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ḥamza Efendi yirine Kürkcibaşı Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup yüz yigirmi Ṣafer'inde Ebe-zāde Efendi Teẕkirecisi Meḥemmed Efendi yirine 'Alī Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'nde ferş-i

1 olınup H: olındı.
2 meẕkūre H: mezbūre R.

seccāde-i ders ü taḥḳīḳ itdiler. Yüz yigirmi bir Receb'inüñ onıncı Aḥad güni rıḥlet ve ʿālem-i ʿuḳbāya ʿazīmet[1] itmeleriyle medrese-i maḥlūlerinde Zekī-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi basṭ-ı seccāde-i dirāset itmişler idi.

Maḫdūm-ı mezbūr ʿilm ü maʿārif ile meşhūr, ekṡer-i fünūn-ı nāfiʿada müşārik-i emṡāl, ʿilm-i uṣūl ü kelāmda bāliġ-i mebāliġ-i ricāl idi.

Tevfīḳī-zāde Meḥemmed Efendi[2]

el-Mevlā Meḥemmed Emīn ibnü'l-mevlā Aḥmed ibn Monlā Tevfīḳī Gīlānī. ʿUlemā-yı devlet-i Sulṭān İbrāhīm Ḫānī'den tercemeleri *Cild-i Evvel*'de ẕikr olınan Tevfīḳī-zāde Aḥmed Efendi'nüñ maḫdūm-ı ercmendi ve ferzend-i ḫıredmendi Meḥemmed Emīn Efendi'dür. Taḥṣīl-i biżāʿa-i istiʿdāda istīhāl ve āheng-i ṭarīḳ-ı erbāb-ı fażl u kemāl eyleyüp Şeyḫü'l-İslām Ebū Saʿīd Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve ʿalā-ḥasebi'l-ʿāde ḥareket ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ altmış beş Rebīʿü'l-evvel'inde ibtidā iḥdāṡ olınan Bāzirgānbaşı Medresesi ile kām-revā ve ol buḳʿa-i laṭīfede [3] اول مدرس درس بها oldılar. Altmış yedi **[168b]** Receb'inde Caʿfer Paşa Medresesi'ne taḥrīk olınup yetmiş iki Şevvāl'inde Ḳızıl Mūsā Efendi yirine Ḫāṣoṭabaşı Medresesi'ne gelüp yetmiş üç Receb'inde Muʿīd Meḥemmed Efendi yirine Emre Ḫˇāce Medresesi virilüp yetmiş altı Cumāde'l-āḫire'sinde Muṣlī Efendi yirine İbrāhīm Paşa-yı ʿAtīḳ Medresesi'nde basṭ-ı seccāde-i ders ü taḥḳīḳ itmişler idi. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳaʿde'sinde Bolevī Birāderi ʿAlī Efendi yirine Muṣṭafā Aġa Medresesi'ne mevṣūl, yetmiş sekiz Şevvāl'inde Anṭāḳıyyeli Muṣṭafā Efendi yirine Ḫadīce Sulṭān Medresesi'ne menḳūl, yetmiş ṭoḳuz Rebīʿü'l-evvel'inde İsmāʿīl Aġa-zāde ʿAlī Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṡemāniyye'den biriyle nā'ilü'l-me'mūl olmışlar idi. Seksen Rebīʿü'l-āḫir'inde Rıfḳī Meḥemmed Efendi yirine Siyāvuş Paşa Sulṭānı Medresesi erzānī görilüp seksen üç Muḥarrem'inde selefleri İsmāʿīl Aġa-zāde Efendi yirine ʿĀ'işe Sulṭān Medresesi iḥsān, seksen beş Ṣafer'inde Ṣaḥḥāf Resūl Efendi yirine Ḳara Muṣṭafā Paşa Medresesi ile taḥṣīl-i ʿizz ü şān itmişler idi. Seksen sekiz Şaʿbān'ında selef-i sālifleri Anṭāḳıyyeli Muṣṭafā Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ birine terfīʿ, ṭoḳsan Rebīʿü'l-evvel'inde Bezirci-zāde Maḥmūd Efendi

1 R 186b.
2 Evvelu müderrisin bi-medreseti Bāzirgānbaşı. Fī 3 Rebīʿü'l-evvel sene 1065. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]
3 "Burada ders okutan ilk müderris."

yirine Ḥalebü'ş-şehbā ḳażāsı ḥükūmetiyle tevḳī' olınmışlar idi. Ṭoḳsan bir Rebī'ü'l-āḫir'inde munfaṣıl ve yirlerine Ṣadrü'd-dīn-zāde Meḥemmed Ṣādıḳ Efendi vāṣıl oldı. Ṭoḳsan üç Ṣa'bān'ında Grebneşī Muṣṭafā Efendi maḥlūlinden Mıṣr-ı ẕātü'l-ehrām ḳażāsı in'ām olınup ṭoḳsan dört Ẕi'l-ḥicce'sinde 'azl ve yirlerine Erzincānī es-Seyyid 'Alī Efendi vaṣl olındı. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle ḫalefleri es-Seyyid 'Alī Efendi yirine Mekke-i Mu'aẓẓama ḳażāsıyla ta'ẓīm olınup yüz bir Muḥarrem'inde munfaṣıl ve ol manṣıb-ı celīle Bosnevī Ḳassām Meḥemmed Efendi nā'il oldı. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında selef-i sālifleri Bolevī Birāderi 'Alī Efendi üzerinden Güzelḥiṣār ḳażāsı arpalıḳ virilmiş idi. Yüz iki Ṣa'bān'ında cezīre-i Ḳıbrıs'a nefy ü iclā olınup yüz üç senesi ḥudūdında ma'füvven İstanbul'da menzillerine vāṣıl olmışlar idi. Yüz dört Ṣa'bān'ında Evliyā Meḥemmed Efendi yirine Ḳosṭanṭıniyye ḳażāsı ḥükūmetiyle vāṣıl-ı ümniyye olduḳlarında arpalıḳları seleflerine virildi. Yüz beş Muḥarrem'inde ma'zūl ve yirlerine Ca'fer-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḳāḍī-i İstanbul oldı. Bunlara ḫalefleri arpalıḳları Ḫavāṣṣ-ı Maḥmūd Paşa ve Çirmen ḳażāları tevcīh olınup sene-i meẕkūre Rebī'ü'l-āḫir'inde Vardarī Şeyḫ-zāde 'Abdü'l-ġanī Efendi üzerinden Dimetoḳa ve Ṭaġardı ḳażālarına tebdīl ve evvelkiler ile Mīrzā Muṣṭafā Efendi tebcīl ḳılındılar. Yüz on iki Cumāde'l-ūlā'sında Anaṭolı pāyesi żamīmesiyle tekrīm ve Bāḳī-zāde İsmā'īl Efendi üzerinden Begbāzārı ḳażāsı ilḥāḳıyla daḫı ta'ẓīm olındılar. Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inüñ sekizinci güni Edrine Vaḳ'ası sebebiyle berāy-ı maṣlaḥat Rūmili ṣadrı olan İmām-ı Sulṭānī Maḥmūd[1] Efendi yirine vāṣıl-ı ṣadāret-i Rūm ve nā'il-i müntehiyyü'l-merūm olduḳlarında arpalıḳlarından Begbāzārı ḳażāsı sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ḳaba Ḫalīl Efendi'ye ve Dimetoḳa ma'a Ṭaġardı ḳażāları Naḳībü'l-eşrāf Seyfī-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi'ye tevcīh olındı. Sene-i meẕkūre Receb'inde ma'zūl ve maḳām-ı ḥükūmetlerine Anaṭolı ṣadrından 'Abdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi menḳūl, anlaruñ yirine La'lī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi mevṣūl **[169[a]]** oldı. Bunlara La'lī-zāde Efendi üzerinden Malġara ve Miḫalıc ve Mudurnı ḳażāları ile Rodosī Ebū Bekr Efendi maḥlūlinden İbṣala ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz on sekiz Rebī'ü'l-evvel'inde Begler Ḫ̆ācesi Aḥmed Efendi maḥlūlinden ṯāniyen Begbāzārı ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılındı. Yüz yigirmi bir[2] Rebī'ü'l-evvel'inde

1 Maḥmūd H: Meḥemmed R.
R 187a.
2 Yüz yigirmi bir H: Yüz yigirmi R.

İbşala ḳażāsı es-Seyyid Meḥemmed Dede Efendi ḥażretlerine virilüp bunlara Ferecik ḳażāsı bedel virildi. Bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi bir Receb'inüñ yigirmi ṭoḳuzıncı Cum'a güni intiḳāl ve riyāż-ı Rıḍvān'a irtiḥāl itdüklerinde 'Āşıḳ Paşa ḳurbinde Çeşmī-zāde Efendi Türbesi'nde medfūn ve naḳş-ı seng-i mezārları Tefsīrī-zāde Vaḳ'ī Efendi didügi tārīḫ-i mevzūndur:

Mıṣrā'

Cinānı eylesün Tevfīḳi-zāde mesken-i me'vā[1]

Maḥlūl olan arpalıḳlarından Begbāzārı ḳażāsı Ṭabīb Süleymān Efendi'ye ve Malġara ḳażāsı Tatar 'Abdu'llāh-zāde Yaḥyā Efendi'ye ve Miḫalıc ḳażāsı Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi'ye ve Ferecik ḳażāsı ḳużāt-ı ḳaṣabāta tevcīh olındı.

Mevlānā-yı merḳūm 'umde-i maḫādīm-i Rūm, dā'ire-nişīn-i erbāb-ı rüsūm, 'iffet ü nezāhetle mevsūm, maḥmūdü'l-ḫiṣāl, memdūḥü'l-fi'āl, ḫoş-ṣoḥbet, ḳābil-i üns ü ülfet idi.

Ḫıżr Paşa İmāmı Beñli Ṣa'bān Efendi

el-Mevlā Ṣa'bān. Medīne-i Ṭosya'dan āheng-i dārü'l-mülk-i Rūm ve Dārü's-salṭanati'l-aliyye maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye ḳudūm eyleyüp Ḫāṣekī Sulṭān ketḫudāsı olan Ḫıżr Paşa'ya imām ve Şeyḫü'l-İslām Ḥanefī Meḥemmed Efendi'den mülāzemetle be-kām olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ seksen beş Ramażān'ında İbrāhīm Efendi yirine Ḫurremiyye Medresesi'ne ḫāric ile 'āric, ṭoḳsan Cumāde'l-āḫire'sinde Begler Ḫˇācesi Aḥmed Efendi yirine Bālī Efendi Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Ṭoḳsan üç Rebī'ü'l-āḫir'inde Kebīrī-zāde Aḥmed Efendi yirine Tevḳī'ī Ca'fer Çelebi Medresesi virilüp ṭoḳṣan beş Ṣafer'inde Alaşehrli 'Abdu'llāh Efendi yirine Ḥasan Efendi Medresesi'ne ḥareket itdiler. Ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde Uzun Ḥasan Efendi-zāde Yaḥyā Efendi yirine Ḳāḍī-'asker Muṣṭafā Efendi Medresesi'ne gelüp ṭoḳsan yedi Rebī'ü'l-evvel'inde Dāvūd-zāde Meḥemmed Efendi yirine Nişāncı Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr itmişler idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında

1 جنان ایلسون توفیقی زاده مسکن مأوی

Debbāġ-zāde Ṣun'u'llāh Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine nā'il, yüz Rebī'ü'l-evvel'inde 'İvaż-zāde İsmā'īl Efendi yirine Meḥemmed Aġa Medresesi'ne vāṣıl oldılar. Yüz bir Şevvāl'inde Ḳāmetī-zāde Şeyḫī Meḥemmed Efendi yirine Ḳara Muṣṭafā Paşa Medresesi i'ṭā, yüz dört Cumāde'l-ūlā'sında yirlerinde mūṣıla-i Süleymāniyye i'tibārı sezā görildi. Sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında Rodosī Ebū Bekr Efendi yirine Ḫāḳāniyye-i Vefā'da ferş-i seccāde-i ifāde eyleyüp yüz beş Ẕi'l-ḳa'de'sinde Aḳ Maḥmūd Efendi arpalığı olan Üsküdar ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınmış idi. Yüz altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde ḳażā-yı meẕkūr Erzincānī es-Seyyid 'Alī Efendi'ye arpalıḳ virilüp bunlar 'azl olındılar. Yüz on Ẕi'l-ḥicce'sinde es-Seyyid Süleymān Efendi yirine Filibe ḳażāsı 'ināyet olınup yüz on bir Muḥarrem'inde Medīne-i Münevvere pāyesiyle daḫı teşrīf olındılar. Yüz on iki Rebī'ü'l-āḫir'inde ma'zūl ve yirlerine ṯāniyen Şehlā 'Abdu'r-raḥmān Efendi mevṣūl oldı. Yüz on beş **[169b]** Rebī'ü'l-āḫir'inüñ altıncı güni Edrine Vaḳ'ası sebebiyle berāy-ı[1] maṣlaḥat Yek-çeşm Ḥüseyn Efendi yirine Edrine ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup māh-ı merḳūmuñ on birinci güni munfaṣıl ve yirlerine Çivi-zāde 'Aṭā'u'llāh Efendi ḥażretleri nā'il oldılar. Sene-i meẕkūre Receb'inde Tatarbāzārı ḳażāsı ilḥāḳıyla Ġalaṭ Ṣa'bān Efendi yirine ṯāniyen Filibe ḳażāsı virilüp yüz on altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde mün'azil ve yirlerine sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ṣāliḥ Efendi ḥażretleri vāṣıl oldılar. Yüz yigirmi Rebī'ü'l-evvel'inde Kepsuṭ ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup yüz yigirmi bir Ṣa'bān'ınuñ sekizinci Aḥad güni terk-i 'ālem-i fānī ve 'azm-i beḳā-yı cāvidānī itdüklerinde maḥlūl olan arpalıḳları Beñli 'Abdu'r-raḥmān Efendi'ye erzānī görildi.

Merḥūm-ı mezbūr "Beñli Ṣa'bān Efendi" dimekle[2] meşhūr, 'ilm ü ma'ārif ile ma'lūm, cesīm ü semīn olmaġın "Ḳaba Ṣa'bān Efendi" 'unvānıyla daḫı mevsūm idi.

Şerīf Efendi

el-Mevlā Şerīf ibnü'ş-Şeyḫ Maḥmūd. Medīne-i Yeñişehr'de ṭarīḳa-i Ḫalvetiyye meşāyiḫından Şeyḫ Maḥmūd Efendi nām 'azīzüñ maḫdūm-ı ercmendi ve ferzend-i ḫıredmendi Şerīf Efendi'dür. İ'māl-i meleke-i māder-zād ile dāḫil-i

1 R 187b.
2 dimekle H: dinmekle R.

dā'ire-i erbāb-ı isti'dād olduḳda Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi ḫıdmetlerinde iştiġāle müdāvemet ve cenāblarından iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp ba'de tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan iki Muḥarrem'inde Debbāġ-zāde Efendi Birāderi Aḥmed[1] Efendi yirine Cānbāziyye Medresesi ḫāriciyle be-kām, ṭoḳsan dört Rebī'ü'l-evvel'inde Ḥācī-zāde Mülāzımı Ḥasan Efendi maḥlūlinden Ḥammāmiyye Medresesi'ne ḥareketle nā'ilü'l-merām oldılar. Ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde es-Seyyid Süleymān Efendi yirine Etmekci-zāde dārü'l-ifādesine[2] pā-nihāde olup ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında Malāṭıyyeli Muṣṭafā Efendi yirine Ḥaydar Paşa Medresesi'nde basṭ-ı seccāde-i ifāde itmişler idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Beñli Şa'bān Efendi yirine Nişāncı Paşa-yı Cedīd Medresesi ile ḳadr ü menziletleri mezīd olup yüz bir Şa'bān'ında Müfettiş 'Oṯmān[3] Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'den birine ḫırām eyleyüp yüz iki Receb'inde selef-i sālifleri Malāṭıyyeli Muṣṭafā Efendi yirine Siyāvuş Paşa Sulṭānı Medresesi erzānī görilmiş idi. Yüz üç Rebī'ü'l-āḫir'inde Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi yirine İstanbul'da vāḳı'a Vālide Sulṭān Medresesi iḥsān, yüz sekiz Receb'inde Yek-çeşm Süleymān Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ biriyle taḥṣīl-i 'izz ü şān eyleyüp yüz on Ṣafer'inde Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye ile talṭīf, yüz on bir Muḥarrem'inde Emīn Meḥemmed Efendi yirine Ḳuds-i Şerīf ḳażāsıyla teşrīf olındılar. Yüz on iki Cumāde'l-āḫire'sinde ma'zūl ve yirlerine Ṭosyevī Muṣṭafā Efendi ḥażretleri mevṣūl oldılar. Yüz on beş Receb'inde Edrine pāyesi żamīmesiyle Dāvūd-zāde İbrāhīm Efendi yirine Yeñişehr ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup yüz on altı Receb'inde 'azl ve yirlerine Yaḥyā Efendi-zāde Meḥemmed Efendi vaṣl olındı. Bunlar ba'de'l-'azl şehr-i meẕkurda mekṯ ile me'mūr olup yüz on ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde ma'füvven İstanbul'da menzillerine dāḫil olduḳlarından ṣoñra Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretleri üzerlerinden Ḳaraburun ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınmış idi. Yüz yigirmi Rebī'ü'l-evvel'inde Ṭabīb Süleymān Efendi yirine maḥrūsa-i Burusa ḳażāsı tevcīhiyle mükerrem olup arpalıḳları Celeb Ḫalīl Efendi'ye virildi. Yüz yigirmi bir Rebī'ü'l-āḫir'inde munfaṣıl ve maḳām-ı hükūmetlerine **[170[a]]** ḫalefleri Yaḥyā Efendi-zāde Meḥemmed Efen-

1 Aḥmed R: Meḥemmed H.
2 dārü'l-ifādesine H: Medresesi'ne R.
3 Oṯmān H: Şa'bān R.

di vāṣıl oldı. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında İsḥāḳ-zāde 'Ārif Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Menemen Güzelḥiṣārı ve Uzun Ḥasan Efendi-zāde Yaḥyā Efendi maḥlūlinden Ḳal'a-i Sulṭāniyye ḳażāları arpalıḳ ta'yīn olınup[1] bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām iken sene-i[2] merḳūme Ṣa'bān'ınuñ on ikinci Erba'ā güni ravża-i Rıḍvān'a ḫırām itdüklerinde civār-ı Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī'de Oluḳlıbayır nām maḥalde Ümmī Sinān Zāviyesi ḳurbinde defn olınup maḥlūl olan arpalıḳlarından Ḳal'a-i Sulṭāniyye ḳażāsı Ḳara Ḫalīl Efendi'ye ve Menemen Güzelḥiṣārı ḳażāsı selef-i sālifleri Ṭabīb Süleymān Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr faẓīlet-i 'ilmiyye ile meşhūr, merd-i kāmil, ḥibr-i deryā-dil, beşūş u ḫalūḳ, ṣadīḳ u ṣadūḳ, evżā' u eṭvārı müsellem, melek-ḫiṣāl ādem idi. Efendisi şeyḫü'l-İslām-ı merḳūm 'Alī Efendi merḥūm ile 'aḳd-i peyvend-i muṣāheret itmiş idi.

Şeh-zāde Ḫˇācesi es-Seyyid İbrāhīm Efendi

el-Mevlā es-Seyyid İbrāhīm ibnü'l-mevlā Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh. Bu ṭabaḳa evā'ilinde tercemeleri silk-i taḥrīre keşīde ḳılınan Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı rābi'i es-Seyyid İbrāhīm Efendi'dür. Biñ ṭoḳsan yedi senesi ḫilālinde Şeyḫü'l-İslām Anḳaravī Meḥemmed Efendi sevḳıyle evlād-ı 'ulemā-yı kirāma bā-ḫaṭṭ-ı hümāyūn-ı şevket-maḳrūn ṭaraf-ı salṭanatdan iḥsān olınan mülāzemetlerden ḥiṣṣemend olup ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl olduḳdan ṣoñra biñ yüz ṭoḳuz Ṣa'bān'ında Ḳaramanī Yūsuf Efendi-zāde Muṣṭafā Efendi maḥlūlinden Aḥmed Çāvuş Medresesi ile kām-revā olmışlar idi. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde Ṣadrü'd-dīn-zāde 'Abdü'l-ḥay Efendi yirine İbrāhīm Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup yüz on Ramażān'ında 'Acem-zāde Ḫˇācesi Muṣṭafā Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ birine i'tilā, yüz on bir Cumāde'l-āḫire'sinde Ḳırımī 'Abdu'llāh Efendi maḥlūlinden Ḳara Muṣṭafā Paşa Medresesi'ne irtiḳā itmişler idi. Yüz on iki Ṣa'bān'ında Edrine pāyesi żamīmesiyle İmām-ı Sulṭānī Maḥmūd Efendi yirine Yeñişehr ḳażāsı ḥükūmetiyle maḳżiyyü'l-merām, sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinde Mekke-i Mükerreme pāyesi in'ām olınup yüz on üç Ramażān'ında İstanbul pāyesi żamīmesiyle ikrām olındılar. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde munfaṣıl ve

1 olınup H: olındı R.
2 R 188a.

yirlerine İsḥāḳ-zāde ʻĀrif Meḥemmed Efendi vāṣıl oldı. Bunlara vālid-i mācidleri üzerinden Ṭırnova ḳażāsı arpalıḳ virildi. Sene-i merḳūme Ẕi'l-ḥicce'sinde Şeh-zāde Sulṭān Maḥmūd ibn Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī ḥażretlerinüñ ḥıdmet-i taʻlīmleriyle şeref-yāb olup yüz on dört Ẕi'l-ḥicce'sinde Anaṭolı pāyesi daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınup yüz on beş Muḥarrem'inde Rūmili pāyesi żamīmesiyle daḫı mükerrem oldılar. Sene-i meẕkūre[1] Rebīʻü'l-evvel'inüñ on üçinci Cumʻa gicesi Edrine Vaḳʻası sebebiyle vālidleri ve birāderleriyle maʻan İslimiyye ḳażāsına nefy ü iclā olınmışlar iken sene-i mezbūre Rebīʻü'l-āḫir'inüñ on dördinci İṣneyn güni eşḳıyā tasalluṭıyla yine vālidleri ve birāderleriyle maḥmiyye-i Edrine'ye getürilüp zindāna vażʻ olınup arpalıḳları olan Ṭırnova ḳażāsı şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Meḥemmed Efendi ḥażretlerine sezā görildi. Bunlar vālidleri şehādetinden ṣoñra sene-i merḳūme Cumāde'l-ūlā'sında beşinci Sebt güni Devlet-i ʻAliyye İstanbul'a geldükde birāderleriyle ḳayd-ı bend ile sürüm ʻarabasına taḥmīl olınup Yediḳulle'de ḥabs olınmışlar idi. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'sinde **[170[b]]** Narlıḳapu'dan bir sefīneye taḥmīl ile cezīre-i Ḳıbrıs'a gönderilüp Maġosa Ḳalʻası'nda ḳalʻa-bend oldılar. Yüz yigirmi senesinde birāderleriyle maʻan[2] maḥrūsa-i Burusa'ya getürilüp yüz yigirmi Rebīʻü'l-evvel'inde bunlara Yarḥiṣār maʻa Bāzārcıḳ ve Divrig ve Yedidīvān ve Ṭurġud ve Ṭodurġa ḳażāları arpalıḳ taʻyīn olındı. Bu ḥāl üzere maḥrūsa-i merḳūmede ḳarār-dāde iken sene-i meẕkūre Şaʻbān'ında ṭaʻne-i ṭāʻūndan rūḥ-ı revānı aʻlā-yı ʻilliyyīne firār eyleyüp Çekirge ile şehr-i Burusa mā-beyninde Mevlidī Süleymān Çelebi cenbinde defn olındı. Naḳş-ı seng-i mezārları birāder-i kihterleri[3] Seyyid Meḥemmed Efendi didügi tārīḫ-i mevzūndur:

Mıṣrāʻ

Maḳām-ı Seyyid İbrāhīm'i cennet eyle yā Mevlā[4]

Maḥlūl olan arpalıḳlarından Ṭurgud ve Divrig[5] ve Yedidīvān ḳażāları enişteleri es-Seyyid Maḥmūd Efendi ḥażretlerine ve Yarḥiṣār maʻa Bāzārcıḳ ve Ṭodurġa ḳażāları Vānī-zāde es-Seyyid Maḥmūd Efendi'ye maḥal görildi.

---

1 meẕkūre H: mezbūre R.
2 maʻan R: -H.
3 kihterleri H: kihteri R.
4 مقام سید ابراهیمی جنت ایله یا مولی
5 R 188b.

Maḫdūm-ı merḳūm dāḫil-i ʿidād-ı maḫādīm-i Rūm, ṭālib-i maʿārif ü ʿulūm, ʿaẓamet ü vaḳār ile mevsūm idi. Ṣadr-ı aʿẓam-ı sābıḳ ʿAmuca-zāde Ḥüseyn Paşa ile ʿaḳd-i peyvend-i muṣāheret itmişler idi.

Şeyḫü'l-İslām Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi {Ṣādıḳ}

el-Mevlā Meḥemmed Ṣādıḳ ibnü'l-mevlā Feyżu'llāh. ʿUlemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābiʿ'den tercemeleri bu cerīdenüñ *Cild-i Evvel*'inde mürūr iden Ṣadrü'd-dīn-zāde Feyżu'llāh Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı feżā'ilmendi Şeyḫü'l-İslām Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi ḫıdmetleridür. Biñ ḳırḳ Cumāde'l-āḫire'sinüñ on altıncı Ṣülāṣā gicesi maṭlaʿ-ı girībān-ı şühūddan ʿıyān ve istifāża-i envār-ı ʿilm ü ʿirfān içün şemʿ-i mecālis-i erbāb-ı fażl u beyān olup esātiẓe-i ʿaṣrdan Uzun Ḥasan Efendi ve Kürd İsḥāḳ Efendi mecālis-i ifādelerinden iktisāb-ı re'sü'l-māl-i ʿilm ü kemāl ve intisāb-ı fünūn-ı nāfiʿa-i ḥaḳā'iḳ-iştimāl idüp ṣadr-ı ʿālī-ḳadr Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet itdükden ṣoñra ṣālik-i ṭarīḳ-ı saʿādet-refīḳ ve mālik-i mesnedgāh-ı ders ü taḥḳīḳ olup ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ altmış yedi Şaʿbān'ında ibtidā iḥdāṣ olınan Aḥmed Ketḫudā Medresesi ḫāriciyle kām-revā olmışlar idi. Yetmiş iki Ẕi'l-ḳaʿde'sinde Sivasī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi yirine Ḳoġacı Dede Medresesi'ne taḥrīk olınup yetmiş dört Şaʿbān'ında Ḳırımī Aḥmed Efendi yirine Papasoġlı Medresesi virilüp yetmiş beş Muḥarrem'inde ʿAbdu'llāh-zāde Şeyḫ Muṣṭafā Efendi yirine Ḳāḍī ʿAbdü'l-ḥalīm Medresesi ile tekrīm olındılar. Yetmiş altı Muḥarrem'inde Anṭāḳıyyeli Muṣṭafā Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Ḥüseyn Efendi Medresesi'ne ḫırām eyleyüp yetmiş ṭoḳuz Rebīʿü'l-evvel'inde Rıfḳī Meḥemmed Efendi yirine Ḥāfiẓ Paşa Medresesi inʿām olınmış idi. Seksen Rebīʿü'l-āḫir'inde Seyyid Meḥemmed Hāşim Efendi yirine Ḫayrü'd-dīn Paşa Medresesi'ne revnaḳ-baḫşā olup seksen bir Ẕi'l-ḥicce'sinde Burhān-zāde İbrāhīm Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ birine sāye ṣalup seksen üç Muḥarrem'inde Mü'min-zāde Meḥemmed Efendi yirine Beşiktaş'da vāḳıʿa Sinān Paşa Medresesi'ne zīnet-efzā olmışlar idi. Seksen beş Ṣafer'inde Bezirci-zāde Maḥmūd Efendi yirine Gevher Ḫān Sulṭān Medresesi'ne şāyān olup seksen altı Şaʿbān'ında selefleri Maḥmūd Efendi yirine Ḫāḳāniyye-i Vefā'da miḥrāb-nişīn-i ders ü ifāde oldılar. Seksen ṭoḳuz Şevvāl'inde Bosnevī Ḳassām Meḥemmed Efendi yirine Dārü'l-ḥadīṣ-i Süleymān Ḫānī

erzānī görilüp ṭoḳsan bir Rebī'ü'l-āḫir'inde Tevfīḳī-zāde Meḥemmed Efendi yirine ḳażā-yı feżā-yı Ḥalebü'ş-şehbā cilvegāh-ı eşheb-i iḳbālleri olmış idi. Ṭoḳsan iki Receb'inde ma'zūl ve yirlerine selef-i sālifleri Rıfḳī Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan altı Receb'inde Erzincānī es-Seyyid 'Alī Efendi yirine Mıṣr-ı Ḳāhire ḳażāsı ile rāyet-i iclāli ẓāhire olup **[171a]** ṭoḳsan sekiz Muḥarrem'inde munfaṣıl ve yirlerine es-Seyyid Ca'fer Efendi vāṣıl oldı. Ṭoḳsan ṭoḳuz Şevvāl'inde Edrine pāyesi żamīmesiyle 'Abdü'r-raḥīm-zāde Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Gemlik ve Bayındır ḳażāları arpalıḳ ta'yīn olınup yüz bir Receb'inde Mekke-i Mükerreme pāyesi żamīmesiyle Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine ṯāniyen ḳażā-yı Mıṣr rıżā-dādeleri olduḳda arpalıḳları Anḳaravī-zāde Ḥasan Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz iki Ẕi'l-ḳa'de'sinde 'azl ve yirlerine Çāvuş-zāde Aḥmed Efendi vaṣl olındı.[1] Yüz üç Muḥarrem'inde Atbāzārī Aḥmed Efendi üzerinden Uzuncaova Ḫāṣköyi ḳażāsı arpalıḳ virilüp[2] sene-i mezbūre Ramażān'ında İstanbul pāyesi żamīmesiyle Aḳ Maḥmūd Efendi üzerinden Gümülcine ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılındı. Yüz dört Ša'bān'ında selefleri[3] Aḳ Maḥmūd Efendi yirine Anaṭolı ṣadrı ile bülend-ḳadr olduḳlarında arpalıḳlarından Gümülcine ḳażāsı ṯāniyen seleflerine ve Uzuncaova Ḫāṣköyi ḳażāsı Re'īsü'l-eṭibbā Ḥasan Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz beş Şevvāl'inde Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi def'a-i ṯāniyesi yirine Rūmili ṣadāretine menḳūl ve yirlerine Fenārī-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi def'a-i ṯāniyesi yirine emr-i 'aẓīm-i fetvāya ḳıyām itdüklerinde yirleri ṯāniyen sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretlerine in'ām olındı. Bunlara selefleri Feyżu'llāh Efendi üzerinden Ḳaraṣu Yeńicesi ve İmām-ı Sulṭānī Ḥasan Efendi ḥażretleri[4] üzerlerinden ṯāniyen Gümülcine ve ḫalefleri Re'īsü'l-eṭibbā Ḥasan Efendi üzerinden ṯāniyen Uzuncaova Ḫāṣköyi ḳażāları arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz altı Ṣafer'inde Ḳaraṣu Yeńicesi ḳażāsı Öreke-zāde Aḥmed Efendi'ye virilüp bunlara Tatarbāzārı ḳażāsı bedel virildi. Sene-i mezbūre Ša'bān'ında gūşe-güzīn-i miḥrāb-ı 'ibādet ü inzivā ve ḫalefleri Rūmili ṣadrı Meḥemmed Efendi ḥażretleri mesned-efrūz-ı ifāde vü iftā olduḳlarında ṣadāret-i Rūmili Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretlerine sezā görilüp ve Tatarbāzārı ḳażāsı daḫı se-

1 olındı H: olınmış idi R.
2 virilüp H: virildi R.
3 R 189a.
4 ḥażretleri H: -R.

lef-i sālifleri es-Seyyid ʻAlī Efendi'ye tevcīh olınup[1] bunlara Bafra ḳażāsı bedel virildi. Yüz on iki Cumāde'l-ūlā'sında arpalıḳları Bolevī Birāderi ʻAlī Efendi maḥlūlinden Midilli ve Ḳuşaṭası ve Menemen ḳażālarına tebdīl ve Gümülcine ḳażāsıyla Bāḳī-zāde İsmāʻīl Efendi ve Uzuncaova Ḫāṣköyi ḳażāsıyla Malāṭıyyeli Muṣṭafā Efendi ve Bafra ḳażāsıyla Yek-çeşm Ḥüseyn Efendi tebcīl ḳılındılar. Yüz on beş Ramażān'ında Midilli ḳażāsı ḳużāt-ı ḳaṣābata tevcīh olınup[2] bunlara Şeyḫü'l-İslām Başmaḳcı-zāde es-Seyyid ʻAlī Efendi ḥażretleri üzerlerinden İslimiyye ḳażāsı bedel virildi. Yüz on altı Cumāde'l-āḫire'sinde İslimiyye ḳażāsı Naḳībü'l-eşrāf Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi'ye virilüp bunlara Ḥāmid-zāde ʻAbdu'llāh Efendi üzerinden İstanköy ḳażāsı bedel virilmiş idi. Yüz on yedi Muḥarrem'inde Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretleri üzerlerinden Tatarbāzārı ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınup İstanköy ḳażāsı ʻAṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olınup[3] yüz on sekiz Şevvāl'inde selefleri Başmaḳcı-zāde es-Seyyid ʻAlī Efendi defʻa-i ūlāsı yirlerine ṯāniyen maḳām-ı fetvāya iʻāde olınduḳlarında Ṯābit ʻAlā'ü'd-dīn Efendi bu gūne tārīḫ dimişler idi:

Beyt

İkinci defʻa da teşrīfine tārīḫdür Ṯābit
Yine Ṣādıḳ Efendi ṣubḥāsā giydi fetvāyı[4]

Yüz on ṭoḳuz Rebīʻü'l-evvel'inde Çalḳandı-zāde ʻAbdu'llāh Efendi manṣıbı olan Maġnisa ḳażāsı kendülere arpalıḳ taʻyīn olınup Menemen ḳażāsı Laʻlī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi'ye **[171b]** ve Ḳuşaṭası ḳażāsı Uzun Ḥasan Efendi-zāde Yaḥyā Efendi'ye tevcīh buyurdılar[5]. Sene-i merḳūme Ẕi'l-ḳaʻde'sinde müteḳāʻid ve maḳām-ı meşīḫat-i İslāmiyye'ye selef-i sālifleri Ebe-zāde ʻAbdu'llāh Efendi müteṣāʻid oldılar. Yüz yigirmi Ẕi'l-ḳaʻde'sinde Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretleri üzerlerinden Tatarbāzārı ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınmış idi. Yüz yigirmi bir Receb'inde Māhir ʻAbdu'llāh Efendi üzerinden Ḳayṣeriyye ḳażāsı arpalıḳ virilüp Maġnisa ḳażāsı ʻĀrif ʻAbdü'l-bāḳī Efendi'ye ber-vech-i arpalıḳ tevcīh olındı. Bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām u leyāl

1 olınup H: olındı R.
2 olınup H: olındı R.
3 olınup H: olındı R.
4 ینه صادق افندی صبحاسا کیدی فتوایی
5 buyurdılar H: olındı R.

iken sene-i meẕkūre Ramażān-ı şerīfinüñ yedinci Aḥad güni mübtelā olduḳları maraż-ı ḥummādan intiḳāl ve civār-ı raḥmet-i Raḥmān'a irtiḥāl itdüklerinde Fındıḳlı Cāmi'-i Şerīfi sāḥasında medfūn ve naḳş-ı seng-i mezār-ı pür-envārı 'Oṯmān-zāde Tā'ib Efendi didügi tārīḫ-i mevzūndur:

Mıṣrā'[1]

Cennetü'l-me'vā ola Ṣādıḳ Efendi'ye maḳām[2]

Sinleri yetmiş bir[3] sāle bāliġ olmış idi. Maḥlūl olan arpalıḳlarından Tatar-bāzārı ḳażāsı ḫalef-i sālifleri Şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Meḥemmed Efendi ḥażretleri arpalıḳlarına żamm olınup Ḳayṣeriyye ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet Ḳoca Beg-zāde Seyyid Fetḥu'llāh Efendi'ye 'ināyet olındı.

Monlā-yı merḳūm 'aynü'l-a'yān-ı 'ulemā-yı Rūm, mekārim-i aḫlāḳda yegāne-i āfāḳ, menāzil-i istiḥḳāḳda māh-ı cihān-tāb gibi bī-miḥāḳ, fā'iż-i ser-çeşme-i 'ilm ü 'irfān, rā'iż-i raḫş-ı sebük-pāy-ı taḥḳīḳ u īḳān, edīb ü erīb, ḥasīb ü nesīb, ṣoḥbet-i 'ulemāya mā'il, meşāyiḫ-ı ṭarīḳata şifte-dil, cāmi'-i şerī'at ü ṭarīḳat, mecma'u'l-baḥreyn-i fażīlet ü ḥaḳīḳat, luṭf-ı muṣavver, ẕāt-ı feżā'il-güster idi.

Āṯārlarından elsine-i ṣelāṯede eş'ār-ı ābdārları vardur. Bu şi'r güftārlarındandur:

Naẓm

Dāneler ṣaçar gözüm yaş ile gāhī demlenür
Ṭā'ir-i baḥr-i muḥīṭ-i a'ẓam anda yemlenür

Āhdan bir sille yimişdür felekde çarḫ kim
Daḫı ol demdür bu sā'atdür dilā sersemlenür

Ka'be-i kūyında dildāruñ dem-ā-dem Ṣādıḳā
Gözlerüm yaşın temāşā ile kim Zemzemlenür

---

1 R 189b.

2 جنت المأوى اوله صادق افندى يه مقام
Düşürülen tarih mısraının ebced hesabına göre sayı değeri ile Sâdık Efendi'nin vefat tarihi örtüşmemektedir. Düşürülen tarih ta'miyeli olabilir.

3 yetmiş bir H: yetmiş R.

Ṭrabzonī-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed ibnü'l-mevlā İbrāhīm. Ḫilāl-i vefeyāt-ı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''de tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Ṭrabzonī İbrāhīm Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi ve maḫdūm-ı kihter-i ḫıredmendi Meḥemmed Efendi'dür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād biñ ṭoḳsan yedi tārīḫinde Şeyḫü'l-İslām Anḳaravī Meḥemmed Efendi sevḳıyle ṭaraf-ı salṭanatdan bāḫaṭṭ-ı hümāyūn-ı şevket-maḳrūn 'ulemā-yı 'iẓāma iḥsān olınan mülāzemetlerden biriyle ber-murād olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz on altı Cumāde'l-āḫire'sinde Celeb Ḥüseyn Efendi yirlerine Ṣāniye-i Pīrī Paşa Medresesi ile be-kām, yüz yigirmi Ṣafer'inde 'Abdu'llāh Efendi yirine Ḫusrev Paşa Medresesi'ne ḥareketle nā'ilü'l-merām olmışlar idi. Yüz yigirmi bir Muḥarrem'inde Ḥalebü'ş-şehbā ḳāḍīsi Vaḥdī İbrāhīm Efendi ile medīne-i merḳūmeye gidüp niyābetleri ḫıdmetiyle meşġūl iken sene-i meẕkūre Ramażān-ı şerīfinüñ yigirmi ṭoḳuzıncı gicesi dār-ı fenādan rıḥlet ve 'ālem-i 'uḳbāya[1] 'azīmet eyleyüp belde-i meẕkūrede defn olındı. Medrese-i maḥlūlesi Muḥsin-zāde Aḥmed Beg Efendi'ye virildi.

Maḫdūm-ı merḳūm ṭālib-i meṭālib-i 'ulūm idi.

Ṣābıḳā Emīn-i Fetvā Gelibolılı Maḥmūd Efendi

el-Mevlā Maḥmūd bin Meḥemmed bin Maḥmūd. Gelibolı sāḥilinden bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olup āb-yārī-i feyż-i ezelīden behrever ve nev-bāve-i dār-ı 'ilm ü hüner olduḳda Emīn-i Fetvā Grebneşī Muṣṭafā Efendi'ye intisāb ile müsevvid ta'yīn **[172[a]]** olınup ol taḳrīble Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi ḫıdmetlerinden şeref-i mülāzemetle kām-yāb olmış idi. Devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ ṭoḳsan dört Şevvāl'inde Üsküdarī 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Ḳoġacı Dede Medresesi ḫāricine 'āric, ṭoḳsan sekiz Muḥarrem'inde Süleymān Paşa İmāmı 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirlerine Ferhād Paşa Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar[2] idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında 'Abdü'r-raḥīm-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ümmü'l-veled Medresesi virilüp yüz Ša'bān'ında yirlerinde dāḫil ḥareketi i'tibār

1 'uḳbāya H: bāḳīye R.
2 olmışlar H: olmış R.

olınup yüz bir Ramażān'ında Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi şeyḫü'l-İslām olduḳda bunlar Gelibolılı Meḥemmed Efendi yirine fetvā emāneti ḫıdmetiyle ikrām olındılar. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde es-Seyyid Meḥemmed Dede Efendi ḥaretleri yirlerine Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi Medrese-i Ūlāsı in'ām, yüz iki Receb'inde Celeb Ḫalīl Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ biriyle vāṣıl-ı kām oldılar. Yüz üç Ṣafer'inde Uzun Ḥasan Efendi-zāde Yaḥyā[1] Efendi yirine Ḳılıç 'Alī Paşa Medresesi'ne irtiḳā eyleyüp sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde yirlerinde altmış ḥareketi i'tibār olınmış idi. Yüz beş Ṣafer'inde Emru'llāh Efendi yirine Sulṭān Selīm-i Ḳadīm Medresesi ile tekrīm, yüz altı Cumāde'l-āḫire'sinde Malāṭıyyeli Muṣṭafā Efendi yirine Ḳuds-i Şerīf ḳażāsıyla ta'ẓīm olınmışlar idi. Yüz yedi Receb'inde ma'zūl ve yirlerine Ḥācī Yūsuf-zāde 'Abdu'llāh Efendi mevṣūl oldı. Yüz ṭoḳuz Ša'bān'ında Aġrus ve Bereketli ḳażāları arpalıḳ virilüp yüz on dört Muḥarrem'inde selef-i sālifleri Gelibolılı Meḥemmed Efendi yirine Ġalaṭa ḳażāsı tevcīh olınup arpalıḳlarından Aġrus ḳażāsı Çivi-zāde 'Aṭā'u'llāh Efendi ḥażretlerine ve Bereketli ḳażāsı Rodosī Ebū Bekr Efendi'ye virildi. Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde 'azl ve yirlerine Yaḥyā-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri vaṣl olındılar[2]. Sene-i mezbūre[3] Cumāde'l-ūlā'sında Edrine pāyesi iḥsān olınup sene-i meẕkūre[4] Ramażān'ında Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi şeyḫü'l-İslām olduḳlarında selefleri Gelibolılı Meḥemmed Efendi def'a-i ṯāniyesi yirine ṯāniyen emānet-i fetvā ḫıdmeti elyaḳ u aḥrā görilüp Ḳara Ḫalīl Efendi üzerinden Pravadi ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz on sekiz Muḥarrem'inde Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi üzerinden Kite ḳażāsı ilḥāḳıyla Mekkī-zāde Es'ad Efendi yirine maḥrūsa-i Burusa ḳażāsı 'ināyet olınup Pravadi ḳażāsı selefleri Şeyḫ-zāde Efendi'ye virildi. Yüz on ṭoḳuz Muḥarrem'inde üzerlerinde olan Kite ḳażāsı arpalıġıyla müteḳā'id ve yirlerine Ṭabīb Süleymān Efendi müteṣā'id oldı. Yüz yigirmi bir Ša'bān'ında selefleri Es'ad Efendi üzerinden Ṭaşköpri ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınmış[5] idi. Sene-i mezbūre Şevvāl'inüñ onıncı Ḫamīs gicesi nıṣfü'l-leylde 'īdgāh-ı ervāḥa intiḳāl ve rūymāl-i dergāh-ı Ẕü'l-celāl itdüklerinde civār-ı Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī'de Ḫˇāce Sa'dü'd-dīn Efendi Zāviyesi sāḥasında medfūn ve naḳş-ı seng-i mezārları

1 R 190a.
2 olındılar H: olındı R.
3 mezbūre H: meẕkūre R.
4 meẕkūre H: mezbūre R.
5 ḳılınmış H: ḳılınmışlar R.

'Oṯmān-zāde Tā'ib Efendi didügi tārīḫ-i mevzūndur:

Mıṣrā'

Cennet-i 'adn ola yā Rabbi maḳām-ı Maḥmūd[1]

Maḥlūl olan arpalıḳlarından Kite ḳażāsı birḳaç eyyām maḫdūmlarına ibḳā olınup ba'dehu Mecdī Meḥemmed Efendi'ye ve Ṭaşköpri ḳażāsı sābıḳā Ġalaṭa maḥkemesinde başkātib olup medresesi nez' olınan Yūsuf Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm āşinā-yı baḥr-i 'ulūm, ekṯer-i fünūnda māhir, bi-taḫṣīṣ 'ilm-i fiḳhda aḳrānı nādir idi.

Maḍrūb Yūsuf Efendi

el-Mevlā Yūsuf. Belde-i Kütāhiyye'den nümāyān ve taḥṣīl-i 'ilm ü 'irfān **[172[b]]** itdükden ṣoñra şeyḫü'l-İslām fāżıl-ı meşhūdü'l-enām[2] Minḳārī-zāde Efendi'nüñ Sulṭān Bāyezīd Medreseleri i'ādelerinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan yedi Ẕi'l-ḥicce'sinde Güzelḥiṣārī Aḥmed Efendi yirine Zeynī Çelebi Medresesi ḫāricine 'āric,[3] ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣa'bān'ında yirlerinde ḥareket-i miṯliyye i'tibārlarıyla mübtehic olmışlar idi. Yüz bir Rebī'ü'l-evvel'inde Kebīrī-zāde Rebībi Yaḥyā Efendi yirine Monlā Kestel Medresesi virilüp yüz iki Receb'inde Berġosī Aḥmed Efendi yirine Fāṭıma Sulṭān Medresesi iḥsān olındı. Yüz altı Muḥarrem'inde Uzun Süleymān Efendi yirine Etmekcioġlı[4] Medresesi'ne gelüp yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ birine uġrayup yüz on Rebī'ü'l-evvel'inde Ḳabaḳulaḳ-zāde Meḥemmed Sa'īd Efendi yirine Ḫānḳāh Medresesi'n cāygāh itmişler idi. Yüz on iki Ṣa'bān'ında[5] Ṣandalcı-zāde 'Alī Efendi yirine Şāh Sulṭān Medresesi ile taḥṣīl-i 'izz ü şān eyleyüp yüz on dört Receb'inde Etmekci-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi yirine Diyārbekr ḳażāsına şāyān oldılar. Yüz on beş Cumāde'l-ūlā'sında ma'zūl ve yirlerine Ṭabīb Ṣa'bān Efendi mevṣūl oldı. Yüz on sekiz Rebī'ü'l-evvel'inde Ẕü'l-fiḳār Paşa-zāde Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Ebā Eyyūb-i Enṣārī

1 جنت عدن اوله یا ربی مقام محمود
2 meşhūdü'l-enām H: meşhūrü'l-enām R.
3 Medresesi ḫāricine 'āric H: Medresesi ile ḫāric R.
4 Etmekcioġlı H: Etmekci-zāde R.
5 R 190b.

ḳażāsına manṣūb ḳılınup yüz on ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde 'azl ve yirlerine Beńli 'Abdu'r-raḥmān Efendi vaṣl olındı. Yüz yigirmi bir Receb'inde Medīne-i Münevvere pāyesi żamīmesiyle Bosnevī Ḥasan Efendi maḥlūlinden Baġdād-ı bihişt-ābād ḳażāsıyla ber-murād[1] olup sene-i meẕkūre Şevvāl'inüń yigirmi birinci güni bunlaruń daḫı selefi gibi sinīn-i 'ömri ḳarīn-i ḫitām olduḳda manṣıb-ı maḥlūl dört ay miḳdārı evlādına ibḳā olınup ba'dehu Ḳavuḳcı-zāde 'Abdu'llāh Efendi'ye in'ām olındı.

Mevlānā-yı merḳūm 'ilm ü ma'ārif ile ma'lūm idi.

Menḳabe

Mervīdür ki biń yüz tārīḫinde seferler mütemādī olmaḳ taḳrībiyle ḫazīnede bir miḳdār müżāyaḳa ẓuhūr idüp ahālī-i şehrden ḫāne aḳçesi ṭaleb olınduḳda her bir maḥallenüń ḫalḳı mā-beynlerinde cem'ine şürū' itdüklerinde ṣāḥibü't-terceme daḫı a'yān-ı maḥalleden birḳaç kimse ile sükkān-ı maḥalleden olup sābıḳā İstanbul aġası olan Yek-çeşm Meḥemmed Aġa'nuń menziline varup ḥiṣṣesine iṣābet iden meblaġı ṭaleb itdüklerinde virmedüginden mā'adā ḫuddāmına cemā'ati ḍarba emr itmekle bunlar daḫı ḥīn-i muḍārebede mecrūḥ olmaġın "Maḍrūb Yūsuf Efendi" dimekle şehīr ve bu 'unvānla zebān-zed-i ṣaġīr ü kebīr olmışlar idi.

Ebu'l-mevāhib es-Seyyid Aḥmed Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Aḥmed. Ḥalebü'ş-şehbādan ẓuhūr ve "Ebu'l-mevāhib Efendi" dimekle meşhūr olup ba'de taḥṣīli'l-isti'dād Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi'den mülāzemetle ber-murād olmış idi.[2] 'Alā-ḥasebi'l-'āde devr-i mecālis-i ifāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan ṣońra Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid Fetḥu'llāh Efendi'ye intisāb ve mektūbcılıḳları ḫıdmetiyle şeref-yāb ve biń yüz altı Ẕi'l-ḥicce'sinde Muġla Müftīsi-zāde Meḥemmed Efendi yirine Sābi'a-i Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi ile kām-yāb olup yüz sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Cevherī-zāde Dāmādı Muṣṭafā Efendi yirine Yarḥiṣār Medresesi sezāvār görilmiş idi. **[173ᵃ]** Yüz on Ṣafer'inde yirlerinde dāḫil i'tibār olınup yüz on iki Ṣafer'inde şeyḫü'l-İslām-ı müşārun

1 ber-murād H: ber-merām R.
2 olmış idi H: olup R.

ileyh maḫādīminüñ ḫˇācesi es-Seyyid ʻAlī Efendi yirine Süleymān Ṣubaşı Medresesi virilüp yüz on dört Muḥarrem'inde mūṣıla-i Ṣaḥn iʻtibārıyla Hādī-zāde Feyżu'llāh Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi Medrese-i Ṣāniyesi inʻām olınup yüz on beş Rebīʻü'l-āḫir'inde Edrine Vaḳʻası sebebiyle Yeñişehrli Şeyḫī Muṣṭafā Efendi yirine ibtidā dāḫil iʻtibārıyla Behrāmiyye Medresesi'ne tenzīl olındı. Yüz on yedi Ramażān'ında Öreke-zāde Belīġ Muṣṭafā Efendi maḥlūlinden Ḥāfiẓ Paşa Medresesi'ne şāyān, yüz yigirmi Ṣafer'inde Çāvuş-zāde Ḥüseyn Efendi yirine Ḫadīce Sulṭān Medresesi iḥsān olınmış idi. Yüz yigirmi bir Şevvāl'inüñ yigirmi beşinci Cumʻa güni damla marażı iṣābetiyle ders ü devri encām ve defter-i ʻömri feẕlek-i ḫitām bulup medrese-i maḥlūleleriyle Mecdī Efendi-zāde Aḥmed Efendi ikrām olındı.

Mevlānā-yı mezbūr maʻārif-i ʻilmiyye ile meşhūr, ḫoş-ṣoḥbet, ḳābil-i üns ü ülfet idi.

Tatar ʻAbdu'r-raḥmān Efendi

el-Mevlā ʻAbdu'r-raḥmān bin Mūsā. Belde-i Ḳırım'dan neş'et ve dārü'l-mülk-i İstanbul'a hicret eyleyüp ṭarīḳ-ı ʻilmīye ʻazīmet[1] ile ʻulemā-yı kirāmuñ biri,nden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet itdükden ṣoñra devr-i medāris iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz beş Ṣafer'inde Muḳīm[2] Meḥemmed Efendi yirine Ḫūb-yār[3] Medresesi ḫāricine ʻāric, yüz sekiz Rebīʻü'l-āḫir'inde Edrineli ʻAbdü'r-raḥīm Efendi maḥlūlinden Ḫabbāziyye Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Yüz ṭoḳuz Şevvāl'inde şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Meḥemmed Efendi ḥażretleri birāder-zādeleri Muṣṭafā Efendi yirlerine Revānī Çelebi Medresesi virilüp yüz on Ẕi'l-ḳaʻde'sinde es-Seyyid Meḥemmed Dede Efendi ḥażretleri İstanbul ḳāḍīsi olduḳlarında Aḫī Çelebi Maḥkemesi'nde nā'ibleri olmış idi. Yüz on bir Muḥarrem'inde ḫilāf-ı merżāları ḥareket itmesi sebebiyle ṭarīḳden ḥacr itdürüp medresesi Mīr-āḫūr İmāmı ʻÖmer Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz on beş Rebīʻü'l-āḫir'inde Edrine Vaḳʻası sebebiyle ṣāniyen ṭarīḳa duḫūl ve Şeyḫü'l-İslām Feyżu'llāh Efendi maḫādīmi ḫˇācesi Seyyid ʻAlī Efendi refʻinden Küçükçekmece'de vāḳıʻa ʻAbdü's-selām Med-

1 R 191a.
2 Muḳīm H: Muḳīm-zāde R.
3 Ḫūb-yār H: der-Ḳurb-ı Ḫūb-yār R.

resesi'ne vuṣūl bulmış idi. Sene-i merḳūme Ẕi'l-ḳa'de'sinde ahālī-i beled ile 'adem-i imtizācī sebebiyle vālī-i vilāyet-i mezbūre Yörük Ḥasan Paşa bi't-tafṣīl ḳabā'iḥ-i aḥvālin ṭaraf-ı devlete 'arż itmegin binā'en 'aleyh ibtidā'en ma'zūl ve yirine Fındıḳ Meḥemmed Efendi mevṣūl olduḳdan ṣoñra Semendire Ḳal'ası ḳullesine ḥabs olınmış idi. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde medīne-i Filibe'de sākin olmaġa ruḫṣat-yāb olup biñ yüz yigirmi bir senesi ḫilālinde medīne-i merḳūmede fevt oldı.

Mevlānā-yı merḳūm ḥiṣṣemend-i ma'ārif ü 'ulūm, ḥadīdü'l-lisān, muṭlaḳu'l-'inān idi.

Çāvuş-zāde Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Muṣṭafā. Maḥrūsa-i Burusa'dan ẓuhūr ve "Çāvuş-zāde Muṣṭafā Efendi" dimekle meşhūr olmış idi. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād 'ulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzemetle ber-murād olup devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken biñ yetmiş sekiz Şevvāl'inde maskaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i merḳūmede Monlā Fenārī Medresesi erzānī görilüp seksen bir Şevvāl'inde Vā'iẓiyye Medresesi'ne taḥrīk olınmış idi. Seksen iki Ramażān'ında Ḳızıḳlı-zāde Aḥmed Efendi **[173[b]]** yirine 'İvaż Paşa Medresesi i'ṭā olınup seksen üç Ṣafer'inde Ḥācī 'Ömer-zāde İbrāhīm Efendi yirine Monlā Yegān Medresesi iḥsān olındı. Ṭoḳsan Rebī'ü'l-evvel'inde Ḥāfiẓ Meḥemmed Efendi yirine 'Īsā Beg Medresesi'ne vāṣıl, ṭoḳsan yedi Muḥarrem'inde Ḥażret-i Emīr Medresesi'ne nā'il olmış idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde yirlerinde mūṣıla-i Süleymāniyye i'tibār olınup yüz bir Receb'inde Ṭavīl Muṣṭafā Efendi yirine Anḳara ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınmış idi. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde 'azl olınup yirleri sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretlerine arpalıḳ virildi. Yüz üç Muḥarrem'inde Medīne-i Münevvere pāyesi żamīmesiyle Kerpiçci-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ṭrablus-ı Şām ḳażāsı in'ām olınup yüz dört Ẕi'l-ḥicce'sinde mün'azil ve yirlerine Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde Enes Efendi vāṣıl oldı. Yüz sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde selefi Kerpiçci-zāde Efendi yirine Saḳız ḳażāsı tevcīh olınup yüz ṭoḳuz Ẕi'l-ḳa'de'sinde ma'zūl ve yirlerine Ḳırımī es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi mevṣūl oldı. Yüz on iki Receb'inde Erżurūmī İsmā'īl Efendi yirine Erzenü'r-rūm ḳażāsı virilüp yüz

on dört Muḥarrem'inde 'azl olınup yirlerine ṣāniyen selefleri İsmā'īl Efendi[1] ḫalef oldı. Yüz on yedi Şevvāl'inde Seyyid Ḫalīl-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi yirine ṣāniyen Saḳız ḳāḍīsi olup yüz on ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde munfaṣıl ve yirlerine ṣāniyen Kebīrī-zāde Rebībi Yaḥyā Efendi vāṣıl oldı. Bunlara yüz yigirmi senesi ḥudūdında ber-vech-i teḳā'üd Develi ve Nallıballı[2] ve Dönekse-ābād ḳażāları arpalıḳ ta'yīn olındı. Bu ḥāl üzere şümārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi bir Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ on ikinci Aḥad güni intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa ittiṣāl eyledi. Maḥlūl olan arpalıḳlarından Develi ḳażāsı sābıḳā Gelibolı müftīsi Seyyid Meḥemmed 'Ārif Efendi'ye ve Nallıballı ve Dönekse-ābād ḳażāları sābıḳā Toḳat Müftīsi Yūsuf Efendi'ye fetvā bedeli tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı mevālī-i Rūm, pīr-i mu'ammer, ṣalāḥ-ı ḥālle muḫammer idi.

Müneccimbaşı 'Arab-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed bin Muḥyī'd-dīn. Kevkeb-i vücūdı evc-i burc-ı Ḳosṭanṭıniyye'den ẓuhūr ve " 'Arab-zāde Meḥemmed Efendi" dimekle meşhūr olmış idi. Vālid-i mācidleri Rūmili ḳalem-revinde ḳużāt-ı sencīde-ṣıfātdan Şāmī Muḥyī'd-dīn Efendi'dür. Bunlar ġurre-i ṣabāḥü'l-ḫayr ẓuhūrlarından iktisāb-ı envār-ı 'ilm ü 'irfāna himmet ve esātiẓe-i 'aṣrı mecālis-i ifādelerine müdāvemet ile tekmīl-i dā'ire-i isti'dād ve teşrīf-i derece-i 'aḳl-ı müstefād eyledükden ṣoñra ṭarīḳ-ı sa'ādet-refīḳ-ı 'ilmīye 'āzim ve Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi'nüñ Sulṭān Bāyezīd Medreseleri i'ādelerinden mülāzım olup devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken Re'īsü'l-müneccimīn Şeyḫ Aḥmed Efendi'nüñ ḫıdmetlerine ittiṣāl ile cenāblarından fenn-i ṭıb ve 'ilm-i nücūmı daḫı kemā-yenbaġī taḥṣīl eyleyüp biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Muḥarrem'inde vāki' cülūs-ı Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṣānī'de üstādı yirine re'īsü'l-müneccimīn ta'yīn olınmaġla ser-bülend-i emṣāl olup Belġrad pāyesi żamīmesiyle selefleri üzerinden Kemeredremid ḳażāsı daḫı arpalıḳ virildi. Yüz dört Muḥarrem'inde Ḥıṣn-ı Manṣūrī-zāde Aḥmed Efendi yirine Lefḳoşa ḳażāsı tevcīh olınduḳda yirlerine Edrineli Ḥācī İsmā'īl-zāde

1 R 191b.

2 Kaynaklarda bu isimde bir yer adına rastlanmamıştır. Bildirilen isim "İnelliballı" olabilir, yazar sehven "Nallıballı" yazmış olabilir.

Meḥemmed Efendi re'īsü'l-müneccimīn olup arpalıḳları daḫı ḫaleflerine virildi. Yüz beş Cumāde'l-ūlā'sında ma'zūl ve yirlerine 'Īdī Bayram Efendi mevṣūl oldı. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde Filibe pāyesi[1] żamīmesiyle ḫalefleri İsmā'īl-zāde Efendi yirine ṣāniyen re'īsü'l-müneccimīn olduḳlarında Üsküdarī Ḳarabacaḳ Meḥemmed Efendi üzerinden Ḳarabiġa **[174ᵃ]** ve Gügercinlik ḳażāları arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz altı Cumāde'l-āḫire'sinde Ḳuds-i Şerīf pāyesi żamīmesiyle Yūsuf Efendi yirine ḫıdmet-i riyāset-i eṭibbā daḫı tefvīż olınup selefleri üzerinden Tekfūrṭaġı ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılındı. Sene-i merḳūme Receb'inde Tekfurṭaġı ḳażāsı arpalıġıyla Nūḥ Efendi re'īsü'l-eṭibbā ve bunlar müneccimbaşılıġla ibḳā olındılar. Yüz sekiz Receb'inde selefleri İsmā'īl-zāde Efendi'ye ve Ḳarabiġa ḳażāsı Ṭavuḳcı Paşa İmāmı 'Alī Efendi'ye arpalıḳ ta'yīn olındı. Bunlara yüz ṭoḳuz Şa'bān'ında Moravī Yaḥyā Efendi yirine Kütāhiyye ḳażāsı 'ināyet olınmış idi[2]. Yüz on Ramażān'ında ma'zūl ve yirlerine Ṭop-ḫāneli Kerīm-zāde Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz on üç Şevvāl'inde Şeyḫ-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Belġrad ḳażāsıyla ber-murād olup yüz on beş Muḥarrem'inde 'azl ve yirlerine Ḳırımī es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi vaṣl olındı. Sene-i meẕkūre Receb'inde Gergerī Aḥmed Efendi maḥlūlinden Mar'aş ḳāḍīsi olup yüz on altı Receb'inde 'azl olınup yirleri Ḳara Ḫalīl Efendi'ye arpalıḳ virildi. Yüz on sekiz Cumāde'l-āḫire'sinde Eyyūbī Aḥmed Efendi maḥlūlinden ṣāliṣen re'īsü'l-müneccimīn olduḳlarında selefleri arpalıḳları Çırpan ve Gügercinlik ve Evreşe ḳażāları bunlara ta'yīn olındı. Yüz yigirmi Rebī'ü'l-evvel'inde Medīne-i Münevvere pāyesi żamīmesiyle Ṣa'rānī-zāde[3] 'Abdü'l-vehhāb Efendi yirine Ḳaba 'Ömer Efendi ḳabūl itmedügi Üsküdar ḳażāsı iḥsān olınduḳda arpalıḳlarından Gügercinlik ḳażāsı Muḳīm-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi'ye ve Evreşe ḳażāsı Bosnevī Süleymān Efendi'ye ve Çırpan ḳażāsı Ṣa'rānī-zāde 'Abdü'l-vehhāb Efendi'ye şāyān görildi. Yüz yigirmi bir Cumāde'l-āḫire'sinde müteḳā'id ve yirlerine Erzincānī es-Seyyid 'Alī Efendi şer'iyyātcisi 'Oṯmān Efendi müteṣā'id oldı. Bunlara sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ından ḫalefleri Muḳīm-zāde Efendi maḥlūlinden Biġadic ve ṣāniyen Gügercinlik ḳażālarıyla Bosnevī Süleymān Efendi üzerinden ṣāniyen Evreşe ḳażāsı arpalıḳ virildi. Yüz yigirmi iki Muḥarrem'inüñ onıncı Ṣūlāṣā güni necm-i ḥayātı ġārib ve bezm-i keṣretden

1 pāyesi H: ḳażāsı R.
2 idi H: iken R.
3 R 192a.

hārib olup Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī civārında defīn-i-i zīr-i zemīn ve yirlerine maḥlūl olan arpalıḳlarıyla maḥmiyye-i Edrine'de Dārü'l-ḥadīṯ Cāmi'-i Şerīfi vā'iẓi Ḥüseyn Efendi re'īsü'l-müneccimīn ta'yīn olındı.

Mevlānā-yı mezbūr 'ulūm-ı[1] 'aḳliyyeye intisābla meşhūr, bi-taḫṣīṣ riyāżetde māhir, fenn-i ṭıb ve 'ilm-i nücūm ve esrār-ı felekiyyede yed-i ṭūlāsı ẓāhir idi.

Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi Birāderi es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi

el-Mevlā es-Seyyid 'Abdu'llāh ibnü's-Seyyid Meḥemmed. Erzenü'r-rūm'dandur. Bu ṭabaḳa evā'ilinde tercemeleri sebḳ iden Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi'nüñ birāder-i kihteri es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi'dür. Birāder-i mihterleri müşārun ileyh es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi cenāblarından mülāzım olup ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz üç Şevvāl'inde Gürgür Meḥemmed Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si[2] olan Erzenü'r-rūm'da vāḳı'a Ḫātūniyye Medresesi virilüp yüz on dört Muḥarrem'inde Baġdād pāyesi żamīmesiyle Erżurūmī İsmā'īl Efendi yirine Erzenü'r-rūm ḳażāsına vāṣıl olup yüz on beş Rebī'ü'l-evvel'inde ma'zūl ve yirlerine Kürd Aḥmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz yigirmi Ẕi'l-ḳa'de'sinde Gümüşdīvīt Muṣṭafā Efendi yirine ṯāniyen ḳażāyı mezbūr tevcīh olınmış idi. Yüz yigirmi iki Muḥarrem'inde ḳāżī iken dā'in-i **[174b]** ecel müteḳāżī ve ḳażā-yı deyn-i vācibü'l-edā-yı cāna rāżī olduḳlarında yirlerine birāder-i mihteri es-Seyyid Aḥmed Efendi-zāde Seyyid 'Ömer Efendi ḳāḍī oldı.

Kürd Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed. Erzenü'r-rūm'dan bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olup ṭarīḳ-ı sa'ādet-refīḳ-ı 'ilmīye 'azīmet ve 'ulemā-yı kirāmuñ birinden iḫrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp ṭayy-ı merāḥil-i ṭarīḳ iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde[3] Ḳırımī 'Abdu'llāh Efendi yirine Ḥüseyn Çāvuş ma'a Dersiyye-i İnceḳara Medresesi'ne ḫāric ile 'āric, yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Ṣadrü'd-dīn-zāde Maḥmūd Efen-

1 'ulūm-ı H: 'ilm-i R.
2 re'si H: re'sleri R.
3 Rebī'ü'l-evvel'inde R: Rebī'ü'l-āḫir'inde H.

di yirine Ṣāniye-i Maḥmūd Efendi Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Yüz altı Ẕi'l-ḥicce'sinde 'Uşşāḳī-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi yirlerine Ḥammāmiyye Medresesi virilüp yüz yedi Cumāde'l-āḫire'sinde[1] Kürd Aḥmed Aġa-zāde Muṣṭafā Efendi maḥlūlinden Cezerī Ḳāsım Paşa Medresesi'ne taḥrīk olındılar. Yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi İmāmı Meḥemmed Efendi yirine Şāhḳulı Medresesi'ne gelüp yüz on bir Cumāde'l-āḫire'sinde Vānī-zāde Seyyid Maḥmūd Efendi yirine Piyāle Paşa Medresesi'ne naḳl olınup yüz on iki Cumāde'l-ūlā'sında Gürgür Meḥemmed Efendi yirine Saḳız ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınmış idi. Yüz on üç Şevvāl'inde ma'zūl ve yirlerine Gümüşdīvīt Muṣṭafā Efendi mevṣūl oldı. Yüz on beş Rebī'ü'l-evvel'inde Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi Birāderi Seyyid 'Abdu'llāh Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si[2] olan Erzenü'r-rūm ḳażāsı virilüp yüz on altı Receb'inde 'azl ve yirlerine Ḥāfiẓ Yūsuf Efendi vaṣl olındı. Yüz on sekiz Şevvāl'inde Moravī Yaḥyā Efendi yirine Ḳayṣeriyye ḳażāsı iḥsān olınup yüz yigirmi Rebī'ü'l-evvel'inde mün'azil ve yirlerine Māhir 'Abdu'llāh Efendi vāṣıl oldı. Yüz yigirmi iki Ṣafer'inüñ on beşinci Ṣülāṣā güni dār-ı fenādan rıḥlet ve 'ālem-i bāḳīye 'azīmet eyledi.

Merḥūm-ı merḳūm "Kürd Aḥmed[3] Efendi" dimekle ma'lūm, ḥiṣṣemend-i ma'ārif ü 'ulūm, dā'ire-nişīn-i erbāb-ı fühūm idi. Evā'il-i ḥāllerinde ṣadr-ı a'ẓam-ı sābıḳ Merzifonī Ḳara Muṣṭafā Paşa'ya intisāb ve iç aġaları ḫ̆ācelıġıyla şeref-yāb olmışlar idi.

Şehlā 'Abdu'r-raḥmān Efendi

el-Mevlā 'Abdu'r-raḥmān. Medīne-i Anḳara'dan bedīdār ve "Şehlā 'Abdu'r-raḥmān Efendi" dimekle şöhret-şi'ār olup dārü'l-mülk-i İstanbul'a 'azīmet ve Şeyḫü'l-İslām Bahāyī Meḥemmed Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp medāris-i 'ilmiyyede 'alā-ḥasebi'l-'āde iḥyā-yı merāsim-i ifāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken biñ seksen bir Ẕi'l-ḥicce'sinde 'İvaż-zāde İsmā'īl Efendi yirine Sütlice'de vāḳı'a Maḥmūd Aġa Medresesi'ne ḫāric ile 'āric, seksen üç Cumāde'l-āḫire'sinde Dāvūd-zāde İbrāhīm

1 Cumāde'l-āḫire'sinde H: Cumāde'l-ūlā'sında R.
2 re'si H: re'sleri R.
3 R 192b.

Efendi yirine Çāvuşbaşı Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olup[1] Seksen dört Receb'inde Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi yirine Ṣāniye-i İbrāhīm Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olmışlar idi.[2] Seksen beş Ṣafer'inde Şeyḫü'l-İslām-ı vaḳt 'Alī Efendi, Minḳārī-zāde Efendi zamānından mezbūra ḫāṭır-mānde olmaġla ibtidā ḫāric ile Şemsü'd-dīn-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Ḥācī Ḥamza Medresesi'ne tenzīl itdiler. Seksen altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde Nā'ib Yūsuf Efendi yirine Defterdār İbrāhīm Medresesi'ne taḥrīk olınup ṭoḳsan Ṣa'bān'ında selefi Yūsuf Efendi yirine Ca'fer Paşa, ṭoḳsan bir Cumāde'l-āḫire'sinde yine selefi yirine Ca'fer Aġa Medreseleri in'ām, ṭoḳsan üç **[175[a]]** Rebī'ü'l-āḫir'inde Beyāżī-zāde Maḥmūd Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Mu'īd[3] Aḥmed Efendi Medresesi ile ikrām olındılar. Ṭoḳsan altı Cumāde'l-ūlā'sında Ṭavīl Muṣṭafā Efendi yirine Ṣofya ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup ṭoḳsan sekiz Muḥarrem'inde ma'zūl ve yirlerine Çāvuş-zāde Ḥüseyn Efendi mevṣūl oldı. Yüz bir Rebī'ü'l-evvel'inde Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi arpalıġı olan Ḳayṣeriyye ḳażāsı bervech-i mevleviyyet 'ināyet olınup yüz iki Ṣafer'inde Ruhā Müftīsi-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Diyārbekr ḳażāsına naḳl olınduḳlarında yirleri selefleri Muṣṭafā Efendi'ye virildi. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde 'azl ve yirlerine Muḳīm-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi vaṣl olındı. Yüz altı Ramażān'ında Ṭrabzonī Meḥemmed Efendi yirine Filibe ḳażāsı iḥsān olınup yüz yedi Ṣa'bān'ında mün'azil ve yirlerine ṣāniyen selefleri Meḥemmed Efendi vāṣıl oldı. Yüz sekiz Şevvāl'inde Şām-ı şeref-encām pāyesiyle vāṣıl-ı kām olup yüz on iki Rebī'ü'l-āḫir'inde Beńli Ṣa'bān Efendi yirine ṣāniye-i ḳażā-yı meẕkūr ḥükūmeti tefvīż olınup yüz on üç Rebī'ü'l-āḫir'inde ma'zūl ve yirlerine sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Edrineli 'Alī Efendi mevṣūl oldı. Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Bekrī-zāde Aḥmed Efendi üzerinden Bayramic ve Biġadic ḳażāları arpalıḳ virilüp yüz on yedi Ṣa'bān'ında Burusa pāyesi żamīmesiyle Ṣa'rānī-zāde 'Abdü'l-vehhāb Efendi yirine Üsküdar ḳażāsı sezāvār görilüp arpalıḳları seleflerine tevcīh olındı. Yüz on sekiz Şevvāl'inde 'azl olınup yirlerine ṣāniyen selefleri Ṣa'rānī-zāde Efendi ḫalef oldı. Bunlara selefleri üzerinden ṣāniyen Bayramic ḳażāsı arpalıḳ virildi. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām iken biñ yüz yigirmi iki Rebī'ü'l-āḫir'inde manṣıb-ı ḥayātdan daḫı munfaṣıl ve 'ālem-i ervāḥa vāṣıl olup medīne-i Üsküdar'da Ḫırmenlik nām maḥalde

1 olup H: olmış idi R.
2 olmışlar idi H: olup R.
3 Mu'īd R: Seyyid H.

defn olındılar. Maḥlūl olan arpalıḳları Ebū İsḥāḳ[1] İsmā'īl Efendi ḥażretlerinüñ żamīme-i revātibleri ḳılındı.

Mevlānā-yı mezbūr ma'ārif-i 'ilmiyye ile meşhūr, ḥüsn-i ḫaṭda ḳalem gibi 'alem,[2] vādīsinde müsellem, ḫoş-fehm ü ḫoş-ṣoḥbet, merd-i ṣāḥib-i ṭabī'at idi.

Berber-zāde İbrāhīm Efendi[3]

el-Mevlā İbrāhīm ibn el-Ḥāc Meḥemmed bin Fażlu'llāh. Maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'de erbāb-ı ṣanāyi'den birinüñ ferzend-i ḫıredmendi Berber-zāde İbrāhīm Efendi'dür. Sinn-i temyīze resīde olduḳda esātiẕe-i 'aṣrdan Şeyḫ Vānī es-Seyyid Meḥemmed Efendi ve Şeyḫ 'Arab-zāde 'Abdü'l-vehhāb Efendi ve Ders-i 'Ām Ṣāliḥ Efendi ve Bıçaḳcı[4] Meḥemmed Efendi pīşgāh-ı ifādelerinden taḥṣīl-i 'ilm ü kemāl ve tekmīl-i fünūn-ı nāfi'aya kemā-yenbaġī iştiġāl eyledükden ṣoñra sālik-i ṭarīḳ-ı faḳr u fenā ve ṭālib-i tefsīr-i 'ilmü'l-esmā olup ṭarīḳa-i Celvetiyye[5] meşāyiḫından Atbāzārī Şeyḫ es-Seyyid 'Oṯmān Efendi ḫıdmetlerinden inābet ve ḫadeng-i himmeti hedef-i maḳṣūda iṣābet itdürüp tekmīl-i ṭarīḳat ile ḫilāfete me'ẕūn olmışlar idi. Yüz iki tārīḫinde ḥacc-ı Beytu'llāhi'l-Ḥarām'a 'azīmet eyleyüp ba'de edā'i'n-nüsük maḥmiyye-i mezbūreye vāṣıl olduḳda ṣadr-ı a'ẓam-ı sābıḳ Ḥācī 'Alī Paşa'nuñ maḫdūm-ı ercmendi Ḥüseyn Beg Efendi'ye mu'allim ü dānişmend ta'yīn olınup ḫıdmet i'ādelerinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup devr-i medāris-i erbāb-ı rüsūm ve aḫẕ-ı nefā'is-i ebvāb-ı 'ulūm iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz on sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde ibtidā iḥdāṯ olınan 'Aliyy-i Ṭūsī Dersiyyesi'ne ḫāric ile 'āric ve beyne'l-aḳrān şeref-i imtiyāz ile mübtehic olmış idi. Yüz **[175[b]]** yigirmi iki Cumāde'l-ūlā'sında sil marażına ibtilāsı sebebiyle 'ālem-i 'uḳbāya sefer ve maḳṣad-ı aṣlīye güẕer eyleyüp tersāne-i 'āmire verāsındaki[6] mezāristānda defn olınup medrese-i maḥlūleleri Şeyḫ Süleymān Efendi maḫdūm-ı mihteri Ṣa'bān Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm 'ilm ü ma'ārif ile ma'lūm, müteşerri' ü müte'affif, şerā'if-i ma'ārif ile müteşerrif, murtāż u mücāhid, ṣāliḥ ü 'ābid idi.

---

1 Ebū İsḥāḳ H: ḥālen ṣadr-ı fetvādan müteḳā'id R.
2 'alem H: -R.
3 Evvelu müderrisin bi-medreseti 'Alī Ṭūsī. Fī 22 Ẕi'l-ḥicce sene 1118. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]
4 R 193a.
5 Celvetiyye H: Ḫalvetiyye R.
6 tersāne-i 'āmire verāsındaki R: tersāne-i 'āmirede istedügi H.

Fes Pādişāhı-zāde Seyyid Muṭahhar[1] Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Muṭahhar[2] bin Muṣṭafā. Mülūk-i Fās'dan iken Devlet-i 'Aliyye'ye 'iṣyānı sebebiyle aḫz ve Dārü's-salṭana'ya getürilüp cānib-i salṭanat-dan ta'yīnāt ile Yediḳulle'de maḥbūsen fevt olan Şerīf Muṭahhar'uñ ferzend-i ercmendi olan Şerīf Meḥemmed'üñ ḥafīdi Seyyid Muṭahhar Efendi'dür. Biñ seksen iki tārīḫinde 'aks-endāz-ı ṣafḥa-i mir'āt-ı şühūd ve cilve-sāz-ı çemen-i ṣuffe-i vücūd olup ser-māye-i isti'dāda mālik ve ṭarīḳ-ı 'ilme sālik olduḳda Şeyḫü'l-İslām Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi ḫıdmetlerinden mülāzemetle be-kām olmış idi. Devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan biñ yüz on beş Cumāde'l-ūlā'sında İbrāhīm Paşa-zāde Meḥemmed Efendi yirine Fīrūz Aġa Medresesi ḫāricine nā'il, yüz on ṭoḳuz Ṣafer'inde Ḥasan Efendi yirine Dersiyye-i 'Alī Efendi'ye ḥareketle vāṣıl oldı. Yüz yigirmi iki Cumāde'l-āḫire'sinüñ üçinci Erba'ā güni ṭa'ne-i ṭā'ūndan rıḥlet ve 'ālem-i ervāḥa 'azīmet itdüklerinde Silivriḳapusı ḫāricinde defn olındılar. Medrese-i münḫal 'Aṭā-zāde Aḥmed Efendi'ye maḥal görildi.

Maḫdūm-ı merḳūm ṭālib-i intisāb-ı 'ulūm idi. Cedd-i māderīsi Şerīf Meḥemmed, Yediḳulle'de mütevellide olmaġın "Ḳullevī Emīr-zāde" dimekle[3] daḫı şöhret-yāb idi.

Dendānī-zāde 'Abdu'llāh Efendi

el-Mevlā 'Abdu'llāh ibnü'l-mevlā İbrāhīm. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Dendānī İbrāhīm Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi ve maḫdūm-ı ḫıredmendi 'Abdu'llāh Efendi'dür. Feyż-i iksīr-i naẓar-ı peder ile vāṣıl-ı cevher-i fażl u kemāl ve i'māl-i dārü'ḍ-ḍarb-ı taḥṣīl ile ser-māye-i isti'dādı 'āric-i me'āric-i 'ālü'l-'āl olduḳda Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'azīmet eyleyüp devr-i medāris ve 'aḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Muṣāḥib Paşa İmāmı İbrāhīm Efendi yirine Temürḳapu'da vāḳı'a Aḥmed Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā, ṭoḳsan yedi Ṣa'bān'ında Müstaḳīm Meḥemmed Efendi yirine Cezerī Ḳāsım Paşa Medrese-

1 Muṭahhar H: Muẓahhar R.
2 Muṭahhar H: Muẓahhar R.
3 dimekle H: dinmekle R.

si'ne revnaḳ-baḫṣā oldılar. Ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣa'bān'ında Muḥarrem Efendi yirine Ḫāṣoṭabaşı Medresesi'ne gelüp yüz Ṣa'bān'ında Resūl-zāde[1] Aḥmed Efendi yirine Ferhād Paşa Medresesi virilüp yüz iki Receb'inde Ra'dī Muṣṭafā Efendi yirine Ḥāfiẓ Paşa Medresesi'ne taḥrīk olındılar. Yüz beş Ṣafer'inde Necīb Meḥemmed Efendi yirine Rüstem Paşa[2] Medresesi'ne mevṣūl, yüz yedi Rebī'ü'l-evvel'inde Kürd 'Ömer Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biriyle nā'ilü'l-me'mūl olmışlar idi. Yüz sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ḥüseyn Efendi-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi Medresesi Ūlāsı'na i'tilā, yüz on iki Ṣafer'inde selefleri 'Ömer Efendi yirine Ḳılıç 'Alī Paşa Medresesi'ne irtiḳā eyleyüp sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında 'alā-ṭarīḳı't-teḳā'üd Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi'nüñ Medīne-i Münevvere'de binā buyurduḳları medrese-i cedīdeye naḳl olınmışlar idi. Yüz on beş tārīḫinde Edrine Vaḳ'ası sebebiyle medrese-i mezbūrenüñ vaẓīfesi ḳaṭ' olınduḳda dārü'l-mülk-i İstanbul'a mürāca'at itmekle yüz on yedi Receb'inde buḳ'alikle Ḥüseyn Efendi maḥlūlinden ḳaṣaba-i İzniḳ'de vāḳı'a Sulṭān Orḫan Medresesi iḥsān olındı. Bu ḥāl üzere şümārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz **[176[a]]** yigirmi iki Cumāde'l-āḫire'sinde intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa isti'cāl eyledi. Medrese-i maḥlūleleri Şeyḫ Süleymān Efendi ḥażretlerinüñ żamīme-i revātibleri ḳılındı.

Mevlānā-yı merḳūm 'ilm ü ṣalāḥla ma'lūm, elsine-i ḫalḳda ḫayr ile meẕkūr, fażīlet-i bāhire ile meşhūr idi.

Ḥüseyn Çāvuş-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi

el-Mevlā 'Abdü'l-bāḳī bin Ḥüseyn. Şeyḫü'l-İslām Es'ad Efendi merḥūmuñ 'uteḳāsından olup dergāh-ı 'ālī ḫuddāmınuñ emāṣilinden Ḥüseyn Çāvuş nām merdüñ ferzend-i ercmendi 'Abdü'l-bāḳī Efendi'dür. İ'māl-i biżā'a-i isti'dād içün rāh-ı taḥṣīle sefer ve menāzil-i ders ü taḥḳīḳa güẕer ḳılup Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi'den mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz üç Ẕi'l-ḳa'de'sinde ibtidā iḥdāṣ olınan Mi'mār Ḳāsım Medresesi ḫāricine 'āric, yüz altı Receb'inde yirlerinde ḥareket-i miṣliyye i'tibārıyla mübtehic olmışlar idi. Yüz on Ṣafer'inde Bustānī Muṣṭafā Efendi yirine Ken'ān Paşa

1 Resūl-zāde H: Resūl Efendi-zāde R.
2 R 193b.

Medresesi i'ṭā, yüz on dört Cumāde'l-ūlā'sında Şa'bān-zāde Ketḫudāsı Aḥmed Efendi yirine Ṣāniye-i Mesīḥ Paşa Medresesi sezā görilmiş idi. Yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inde Ṭabīb Aḥmed Efendi yirine Piyāle Paşa Medresesi'ne naḳl ü taḥvīl, yüz on yedi Ramażān'ında Mu'abbir İsmā'īl Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ biriyle tebcīl ḳılınmış idi. Yüz on sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde selefleri İsmā'īl Efendi yirlerine Ḥekīmbaşı Nūḥ Efendi Medresesi virilüp yüz on ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Rıfḳī Nā'ibi Ḥüseyn Efendi maḥlūlinden Murād Paşa-yı Cedīd Medresesi ile ḳadr ü menziletleri mezīd olup yüz yigirmi bir Muḥarrem'inde Ḥasan Paşa İmāmı Aḥmed Efendi yirlerine Meḥemmed Aġa Medresesi iḥsān, yüz yigirmi iki Cumāde'l-āḫire'sinde Ḥalīm-zāde Dāmādı 'Abdu'llāh Efendi yirine Ḫāṣekī Sulṭān Medresesi ile taḥṣīl-i 'izz ü şān itmişler iken sene-i meẕkūre Receb'inüñ üçinci Ḫamīs güni füc'eten 'azm-i gülzār-ı cinān ve seyr-i riyāż-ı 'ālem-i cān itdüklerinde medrese-i maḥlūleleriyle Ḫ̆āce-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi mümtāzü'l-aḳrān oldı.

Mevlānā-yı merḳūm ḥiṣṣemend-i ma'ārif ü 'ulūm, dervīş-nihād u pāk-i'tiḳād, merd-i ṣāliḥ-i ṣāfī-fu'ād idi.

Müsevvid Maḥmūd Efendi

el-Mevlā Maḥmūd. Medīne-i Ḳonya'da perverde ve diyār-ı 'ademden ser-ber-āverde olup temhīd-i muḳaddimāt-ı 'ulūm eyledükde āheng-i ṭarīḳ-ı sa'ādet-refīḳ ve devr-i mecālis-i ders ü taḥḳīḳ eyleyüp Şeyḫü'l-İslām Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi āsitānesine intisāb ve şeref-i mülāzemetlerin iktisāb itmiş idi. Devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz on bir Şa'bān'ında Mīrzā Efendi-zāde Neylī Aḥmed Efendi yirlerine Ca'fer Aġa Dārü'l-ḥadīṯi ile kām-revā olup yüz on yedi Receb'inde Lüḥūmī-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Fīrūz Beg Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz on ṭoḳuz Şa'bān'ında Ḳara Muṣṭafā Efendi yirine Yarḥiṣār Medresesi sezā[1] görilmiş idi. Yüz yigirmi iki Cumāde'l-āḫire'sinde Mekke-i Mükerreme ḳāḍīsi olan Tefsīrī-zāde Meḥemmed 'Aṭā'u'llāh Efendi'nüñ niyābetleri ḫıdmetiyle bile gidüp Ramażānoġlı Yaylası'nda fevt olduġı ḫaberi sene-i meẕkūre Receb'inüñ yigirmi birinci güni vāṣıl olduḳda medrese-i maḥlūlesi Yeñişehrli Veliyyü'd-dīn Efendi'ye tevcīh olındı.

1 R 194a.

Mevlānā-yı mezbūr ʻilm ü maʻārif ile meẕkūr olup ekṣer-i evḳāti fetvā ḫıdmetiyle güẕār itmegin "Müsevvid Maḥmūd Efendi" dimekle meşhūr olmış idi.

Māhir ʻAbdu'llāh Efendi {Māhir}

el-Mevlā ʻAbdu'llāh ibnü'ş-Şeyḫ el-Ḥāc Beşīr ibnü'ş-Şeyḫ Ḳamer bin Veliyyü'd-dīn. Vilāyet-i Bosna'dan bedīdār ve biñ elli ṭoḳuz tārīḫinde manẓara-i ġaybdan nümāyende-i dīdār olup vālid-i mācidleri ḥacrinde ḳarīn-i **[176b]** neşv ü nemā ve neşve-i istiʻdād-ı māder-zād ile ʻilm ü dānişde cilve-nümā olduḳdan ṣoñra dārü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve Şaʻbān-zāde Meḥemmed Efendi'ye intisāb ile biñ ṭoḳsan bir Cumāde'l-ūlā'sında Mekke-i Mükerreme teşrīflerinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp maʻan ḥacc-ı şerīfe ʻazīmet itmişler idi. Baʻde edā'i'n-nüsük Dārü's-salṭana'ya vuṣūl bulup ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz beş Ṣafer'inde İmām-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi maḥlūlinden ʻİvaż Efendi Medresesi ḫāricine ʻāric, yüz altı Ẕi'l-ḳaʻde'sinde Ṭrabzonī ʻOṣmān Efendi maḥlūlinden Şāhḳulı Medresesi'ne ḥareketle mübtehic oldılar. Yüz yedi Şevvāl'inde Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi Dāmādı es-Seyyid Maḥmūd Efendi ḥażretleri yirlerine Monlā Gürānī Medresesi erzānī görilüp sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳaʻde'sinde yirlerinde mūṣıla-i Ṣaḥn iʻtibār olınmış idi. Yüz sekiz Cumāde'l-āḫire'sinde Raʻdī Muṣṭafā Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine ḫırām, sene-i meẕkūre Ramażān'ında Elmās Paşa İmāmı İsḥāḳ Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi Medresesi ile ikrām olındılar. Sene-i merḳūme Ẕi'l-ḳaʻde'sinde yirlerinde mūṣıla-i Süleymāniyye iʻtibār olınup yüz ṭoḳuz Muḥarrem'inde Dāmād Efendi-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri yirlerine Selanik ḳażāsıyla mükerrem olmışlar[1] idi. Yüz on Rebīʻü'l-evvel'inde maʻzūl ve yirlerine Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid Muṣṭafā Efendi ḥażretleri mevṣūl oldılar. Yüz on bir Şaʻbān'ında Edrine pāyesi żamīmesiyle Nīfī İbrāhīm Efendi yirine Ġalaṭa ḳażāsı rıżā-dādeleri olup yüz on iki Şevvāl'inde ʻazl ve yirlerine Gelibolılı Meḥemmed Efendi vaṣl olındı. Yüz on beş Rebīʻü'l-āḫir'inde sābıḳā İmām-ı Ṣāliṣ-i Şehriyārī Aḥmed Efendi üzerinden Ḳarabiġa ḳażāsı arpalıḳ taʻyīn olınup sene-i meẕkūre Şevvāl'inde Şeyḫü'l-İslām Başmaḳcı-zāde es-Seyyid ʻAlī Efendi üzerlerinden

1 mükerrem olmışlar R: tekrīm olınmışlar H.

Cisr-i Ergene ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınmış idi. Yüz on altı Receb'inde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Bekrī-zāde Aḥmed Efendi yirine Mekke-i Muʿaẓẓama ḳażāsıyla taʿẓīm olınduḳlarında arpalıḳları Çivi-zāde ʿAṭā'u'llāh Efendi ḥażretlerine tevcīh olındı. Yüz on sekiz Muḥarrem'inde münʿazil ve ol maḳām-ı celīle[1] İsmāʿīl Efendi ḥażretleri nā'il oldılar. Baʿde'l-ʿazl sene-i mezbūre Cumāde'l-ūlā'sında Rodos ḳażāsı arpalıġı ile cezīre-i mezbūrede ḳarār ile me'mūr olup sene-i mezbūre Şaʿbān'ında Rodos ḳażāsı ḳużāt-ı ḳaṣābata tevcīh olınup bunlara Re'īsü'l-eṭibbā Ḥasan Efendi maḫlūlinden Sulṭānḥiṣārı ḳażāsı bedel virildi. Yüz on ṭoḳuz Receb'inde Laʿlī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi maḫlūlinden Menemen maʿa Foçalar ḳażālarına tebdīl ve Ḳalʿa-i Sulṭāniyye ḳażāsıyla Uzun Ḥasan Efendi-zāde Yaḥyā Efendi tebcīl ḳılındı. Yüz yigirmi Rebīʿü'l-evvel'inde kendüler bi-nefsihi ḥükūmet itmek üzere Kürd Aḥmed Efendi yirine Ḳayṣeriyye ḳażāsına gönderilüp Menemen maʿa Foçalar ḳażāları Ḥıṣn-ı Manṣūrī-zāde Aḥmed Efendi'ye virildi. Yüz yigirmi bir Şaʿbān'ında ʿĀrif[2] ʿAbdü'l-bāḳī Efendi üzerinden ʿAyntāb ḳażāsı ḥükūmetine naḳl olınup Ḳayṣeriyye ḳażāsı Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi'ye arpalıḳ taʿyīn olındı. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken yüz yigirmi iki Şaʿbān'ınuñ on ikinci İṯneyn güni ḳable ṭulūʿi'ş-şems mübtelā olduḳları maraż-ı ẕaḫīreden[3] intiḳāl ve ʿālem-i ʿuḳbāya irtiḥāl itdüklerinde belde-i meẕkūrede vāḳıʿa Mevlevī-ḫāne sāḥasında defn olındılar. Sinleri altmış üç sāle yitmiş idi. Manṣıb-ı maḫlūl ḫalef-i sālif-i ẕī-şerefleri İsmāʿīl Efendi ḥażretlerine arpalıḳ taʿyīn olındı. **[177ᵃ]**

Mevlānā-yı mezbūr ʿilm ü maʿārif ile meşhūr, şiʿr ü inşāya ḳādir, mecmūʿa-i ferā'id ü nevādir, ḫoş-ṭabʿ u pāk-nijād, nīk-nefs ü dervīş-nihād idi.

Āṯārlarından Māhir maḫlaṣı ile müretteb ü mükemmel *Dīvān*-ı eşʿār-ı belāġat-şiʿārları vardur. Bu ebyāt güftār-ı dürer-bārlarındandur:

Naẓm

Kitāb-ı ḥüsn-i dil-ber ḫāl ü ḫaṭṭıyle muḥaşşādur
Gören dir bāreka'llāh bir güzel tertīb-i zībādur

1 maḳām-ı celīle H: maḳām-ı celīle ḥālen meşīḫat-i İslāmiyye'den munfaṣıl R.
2 R 194b.
3 zaḫīrden

Ve lehu

Kūy-ı yāra rū-be-rāh oldı dil-i pā-māller
Fī'l-meṣel ṭaġ yürimezse yürisün ābdāllar

Ve lehu

Hezār naġme-i ḫūnīn çeker diyüp anı
Uçurmañuz o ḳadar 'andelīb-i nālānı

Ve lehu

Şehr-i dilde düzd-i şeb-revden olurdı dil berī
Bir gice ḳola geldi ol Ḳuloġlı dil-beri

Resūl-zāde Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed ibnü'l-mevlā Resūl. Ḫilāl-i terācim-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''de tercemeleri *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Ṣaḥḥāf Resūl Efendi'nüñ ferzend-i mihteri Aḥmed Efendi'dür. Ẕāt-ı maḥmūdü'l-ḫiṣāli i'dād-ı nefā'is-i fażl u kemāl ile taḥṣīl-i istiḥḳāḳ u istīḥāl eyleyüp Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi'den mülāzemetle maḳżiyyü'l-āmāl ve medāris-i 'ilmiyye ile maẓhar-ı i'zāz u cilāl olmış idi. Ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ ṭoḳsan iki Receb'inde Gelibolılı Meḥemmed Efendi yirine Fāṭıma Ḫānım Medresesi ḫāricine 'āric, ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde Çeşmī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi yirine Pervīz Efendi Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Nu'mān Efendi yirine Ferhād Paşa Medresesi virilüp yüz Şa'bān'ında 'Abdü'r-raḥīm-zāde Aḥmed Efendi yirine Şāhḳulı Medresesi'ne taḥrīk olındılar. Yüz iki Receb'inde Rodosī-zāde Meḥemmed Efendi yirine Murād Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup yüz dört Rebī'ü'l-āḫir'inde Keşfī 'Abdu'llāh Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ birinde basṭ-ı seccāde-i ders ü taḥḳīḳ itmişler idi. Yüz beş Ẕi'l-ḳa'de'sinde Sāriḳu'l-baḥr Ḥüseyn Efendi-zāde Meḥemmed Emīn Efendi yirine Pīrī Paşa Medresesi'ne şeref-baḫşā, yüz altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde selef-i sālifleri Rodosī-zāde Efendi yirine 'Alī Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne revnaḳ-efzā olup yüz ṭoḳuz Şevvāl'inde Ṭavīl 'Īsā Efendi

yirine medīne-i Üsküdar'da Vālide Sulṭān Medresesi sezāvār görilmiş idi. Yüz on dört Muḥarrem'inde selef-i sālifleri Ḥüseyn Efendi-zāde yirine Medrese-i Şeh-zāde mesnedgāh-ı ifādeleri olup yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Yaḥyā Efendi-zāde Meḥemmed Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'den birine terfī' olınup yüz on altı Receb'inde Celeb Ḫalīl Efendi yirine İzmir ḳażāsıyla tevḳīr olınmışlar idi. Yüz on yedi Şevvāl'inde ma'zūl ve yirlerine Ḥekīmbaşı-zāde Ebū Bekr Efendi mevṣūl oldı. Yüz yigirmi iki Cumāde'l-āḫire'sinde Burusa pāyesi żamīmesiyle sābıḳā Emīn-i Fetvā Meḥemmed Efendi yirine Selanik ḳażāsı 'ināyet olınup sene-i meẕkūre Ramażān-ı şerīfinüñ on ikinci Ṣülāṣā güni manṣıb-ı ḥayātdan munfaṣıl ve 'ālem-i envāra vāṣıl olduḳlarında medīne-i merḳūmede defn olındılar. Manṣıb-ı maḥlūl üç ay miḳdārı evlādına medd olınup sene-i merḳūme Ẕi'l-ḥicce'sinde Yeñişehr ḳāḍīsi[1] selef-i sālifleri Ḥüseyn Efendi-zāde menḳūl ve anlaruñ yirine veliyyü'n-ni'am-zādemüz efendimüz Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi ḥażretleri mevṣūl oldılar.

Mevlānā-yı mezbūr 'ilm ü 'irfān ile meşhūr, nīk-nefs ü ferruḫ-nijād, dervīş-nihād u pāk-i'tiḳād, ḥalīm ü selīm, maḫdūm-ı kerīm idi.

Pīrī Ḳāḍī-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Maḥrūsa-i Burusa'dan ẓuhūr ve "Pīrī Ḳāḍī-zāde Meḥemmed Efendi" dimekle[2] meşhūr olmış idi. Manav-zāde Meḥemmed Efendi'nüñ mūṣıla-i Ṣaḥn i'ādelerinden mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'āzim olup 'alā-ḥasebi'l-'āde ḳaṭ'-ı medāris-i **[177b]** mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz on bir Rebī'ü'l-āḫir'inde Vānī Ḥafīdi es-Seyyid Ebū Bekr Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i merḳūmede Seyyid Meḥemmed Uṣūl Medresesi'ne mevṣūl olup sene-i mezbūre[3] Cumāde'l-ūlā'sında Ḥāfiẓ-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi yirine Gökdere Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Yüz on dört Rebī'ü'l-evvel'inde selefi Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi yirine Monlā Fenārī Medresesi virilüp yüz on beş Receb'inde yirlerinde dāḫil ḥareketi i'tibār olınup yüz on yedi Cumāde'l-āḫire'sinde Çö-

1 R 195a.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 mezbūre H: meẕkūre R.

mez-zāde İsmā'īl Efendi maḥlūlinden Monlā Ḫusrev Medresesi'ne gelüp yüz yigirmi Şa'bān'ında İlāhī-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi yirine Lālā Şāhīn Paşa Medresesi i'ṭā olındı. Yüz yigirmi iki Ẕi'l-ḳa'de'sinde fevt olup maḥrūsa-i mezbūrede Bıńarbaşı Mezāristānı'nda medfūn ve medrese-i maḥlūleleriyle 'Ayn-ı Ekber Meḥemmed Efendi memnūn ḳılındı[1].

Mevlānā-yı merḳūm ṣalāḥ-ı ḥālle ma'lūm, mütevāżi' ü dervīş-nihād, ḥulvü'l-lisān ve ṣāfī-fu'ād idi.

Ṣaḥḥāf İbrāhīm Efendi

el-Mevlā İbrāhīm. Ṭarīḳ-ı 'ilme 'āzim ve 'ulemā-yı kirāmuń birinden mülāzım olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve[2] muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biń yüz on yedi Ramażān'ında 'Abdu'llāh[3] Efendi yirlerine Mollā Şeref Medresesi ile teşrīf, yüz yigirmi bir Rebī'ü'l-evvel'inde Kürd 'Alī Efendi yirlerine Muḳābeleci İbrāhīm Efendi Medresesi ile taltīf olınmışlar idi. Yüz yigirmi iki Ẕi'l-ḥicce'sinüń dördinci Aḥad güni ders ü devri tamām ve 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām itdüklerinde medrese-i maḥlūleleri Şa'bān Efendi-zāde Aḥmed Efendi'ye in'ām olındı.

Mevlānā-yı mezbūr "Ṣaḥḥāf İbrāhīm Efendi" dimekle meşhūr, emṡāli miyāńında ḫayr ile meẕkūr, aḥvāli ancaḳ bu mertebeye maḳṣūrdur.

Begbāzārī Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed bin 'Abdü'l-kerīm. Begbāzārī'dür. Dārü'l-mülk-i İstanbul'a vāṣıl ve 'ulemā-yı kirāma ḫıdmet ile Ṭrabzonī Meḥemmed Efendi'den şeref-i mülāzemete nā'il olmış idi. Devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biń yüz yedi Cumāde'l-āḫire'sinde ibtidā iḥdāṡ olınan Pāyzen Yūsuf Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā, yüz on beş Cumāde'l-āḫire'sinde Anṭāḳī Mülāzımı Ḫalīl Efendi yirine 'Abdu'r-raḥmān Paşa Medresesi i'ṭā olındı. Yüz on sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ḳāsım Paşalı Ṣāliḥ Efendi yirine Zeynī Çelebi Medresesi virilüp yüz yigirmi bir Ṣafer'inde Reşīd-zāde[4] 'Abdu'llāh Efendi

1 ḳılındı H: ḳılınup R.
2 ma'zūl ve H: -R.
3 'Abdu'llāh H: 'Ubeydu'llāh R.
4 Reşīd-zāde R: Seyyid-zāde H.

yirine Ca'fer Paşa Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Yüz yigirmi iki Ẕi'l-ḥicce'sinüñ sekizinci güni şīr-pençe marażına ibtilāsı sebebiyle fevt olup medrese-i maḥlūlesi Debbāġ-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi'ye maḥal görildi.

Merḥūm-ı merḳūm[1] "Begbāzārī Ḳara Meḥemmed Efendi" dimekle ma'lūm idi.

Naḳībü'l-eşrāf Seyfī-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi

el-Mevlā es-Seyyid İbrāhīm ibnü'l-mevlā es-Seyyid Seyfu'llāh. Ḫilāl-i terācim-i devlet-i Sulṭān İbrāhīm Ḫānī'de *Cild-i Evvel*'de ẕikri sebḳ iden es-Seyyid Seyfu'llāh Efendi'nüñ cevher-i şemşīr-i vücūdı ve pertev-i kevkebe-i ẕāt-ı mes'ūdı Naḳībü'l-eşrāf es-Seyyid İbrāhīm Efendi'dür. Biñ ḳırḳ ṭoḳuz Ṣafer'inde ufḳ-ı şühūddan lāmi' ü bāriḳ ve maṭla'-ı sa'ādetden sāṭı' ü şāriḳ olmış idi. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād Şeyḫü'l-İslām Bahāyī Meḥemmed Efendi'den mülāzemetle ber-murād olup devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ[2] yetmiş ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Ca'fer-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine Dizdāriyye Medresesi ḫāriciyle be-kām, seksen altı Cumāde'l-āḫire'sinde Çivi-zāde 'Aṭā'u'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Ḳańlıca'da vāḳı'a İskender Paşa Medresesi'ne ḥareketle nā'ilü'l-merām oldılar. Seksen sekiz Ṣa'bān'ında Ḳaramanī Aḥmed Efendi yirine Siyāvuş Paşa Medresesi **[178[a]]** virilüp seksen ṭoḳuz Receb'inde[3] Mecdī Meḥemmed Efendi yirine Ḥācī Ḥasan-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde olmışlar idi. Ṭoḳsan bir Cumāde'l-āḫire'sinde Es'ad-zāde es-Seyyid Mes'ūd Efendi yirine Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi Medresesi'ne mevṣūl, ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ biriyle nā'ilü'l-me'mūl oldılar[4] ṭoḳsan dört Ramażān'ında Ḳuyumcı-zāde Meḥemmed Efendi yirine Rüstem Paşa, ṭoḳsan altı Ṣa'bān'ında Ṣirevī Ebū Bekr Efendi yirine Ṣāniye-i Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medreseleri'ne irtiḳā itmişler idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde yirlerinde mūṣıla-i Süleymāniyye i'tibār olınup sene-i mezbūre Ṣa'bān'ında selef-i sālifleri Aḥmed Efendi yirine medrese-i merḳūmenüñ ūlāsına naḳl olındılar. Yüz iki Receb'inde 'Alī Efendi-zāde Meḥemmed Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'den birine terfī', yüz beş Cumāde'l-ūlā'sında sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ḫalīl Efendi

1 merḳūm H: mezbūr R.
2 R 195b.
3 Receb'inde R: Muḥarrem'inde H.
4 oldılar R: olup H.

yirine Selanik ḳażāsı ḥükūmetiyle tevḳī' olınmışlar idi. Yüz altı Şevvāl'inde ma'zūl ve yirlerine Muṣāḥib Paşa İmāmı İbrāhīm Efendi mevṣūl oldı. Yüz on bir Receb'inde Burusa pāyesi żamīmesiyle selef-i sālif-i ẕī-şerefleri[1] Çivi-zāde Efendi ḥażretleri yirlerine Şām-ı dārü's-selām ḳażāsı in'ām olınup yüz on iki Şevvāl'inde 'azl ve yirlerine ḫalefleri İbrāhīm Efendi vaṣl olındı. Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde es-Seyyid Fetḥu'llāh Efendi yirine Mekke-i Mükerreme pāyesi żamīmesiyle ḫıdmet-i neḳābet-i sādāt-ı kirām ile ikrām olınduḳlarında Tevfīḳī-zāde Meḥemmed Efendi üzerinden Dimetoḳa ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz on altı Cumāde'l-āḫire'sinde 'azlden mā'adā maḥrūsa-i Burusa'ya nefy ü iclā ve ṣadr-ı celīl-i neḳābet Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi'ye i'ṭā olındı. Bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi iki Ẕi'l-ḥicce'sinüñ ṭoḳuzıncı 'arefe güni füc'eten intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa isti'cāl itdüklerinde maḥrūsa-i merḳūmede Bıñarbaşı Mezāristānı'nda medfūn ve Ḫˇāce-zāde Mes'ūd Efendi'ye maḳrūn olup tārīḫ-i vefātları daḫı bu mıṣrā'-ı mevzūndur:

Mıṣrā'

Seyyid İbrāhīm Efendi cānına el-Fātiḥa[2]

Maḥlūl olan arpalıḳları Emīn-i Fetvā Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr ṣalāḥ u ṭaḳvā ile meşhūr, ḥasenü'l-aḫlāḳ, maḥmūdü'l-ḫiṣāl, ṣayḳal-keş-i silāḥ-ı ṣalāh-ı ḥāl, pāk-nihād u nīk-ḫaṣlet, güşāde-ṭab' u ṣāfī-ṭaviyyet, 'ilm ü ma'ārifden ḥiṣsedār, ḳażālarında ḥüsn-i mu'āmelesi var idi.

'Uşşāḳī-zāde 'Oṯmān Efendi

el-Mevlā 'Oṯmān bin 'Abdu'llāh ibnü'l-mevlā 'Abdü'l-'azīz ibnü'ş-Şeyḫ Ḥüsāmü'd-dīn el-'Uşşāḳī. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Murād Ḫān-ı Rābi''den tercemeleri *Cild-i Evvel*'de taḥrīr olınan 'Uşşāḳī-zāde 'Abdü'l-'azīz Efendi'nüñ maḫdūmı olup Anaṭolı ḳalem-revinde zümre-i ḳużāt-ı sütūde-ṣıfātdan biñ seksen dört tārīḫinde 'ālem-i 'uḳbāya rıḥlet eyleyen 'Abdu'llāh Efendi'nüñ ferzend-i ḫıredmendi 'Uşşāḳī-zāde 'Oṯmān Efendi'dür. Ol tuḫm-ı nev-resīde-i ḥadīḳa-i rüşd ü sedāduñ vücūd-ı ser-āmedi bā-feyż-i Ḫudā terbiyet-nümā-yı

1 sālif-i ẕī-şerefleri H: sālifleri R.

2 سيد ابراهيم افندى جانينه الفاتحه

māder-zād ile şeref-baḫş-ı derūn-ı isti'dād olup ẕāt-ı 'adīmü'n-naẓīri rūḥ-perver-i cism-i cihān olduḳdan ṣoñra Şeyḫü'l-İslām Esīrī Meḥemmed Efendi'nüñ resm-i 'aṭālarıyla ṭarḥ-endāzī-i ḥadīḳa-bend-i mülāzemet ve ḳırḳdan 'azlle ḫazān-dīde-i ḥasret ve muntaẓır-ı bahār-ı ḫuceste-āṣār-ı ümniyyet iken biñ ṭoḳsan üç Rebī'ü'l-āḫir'inde Müfettiş 'Oṣmān Efendi yirine Süheyl Beg **[178[b]]** ḫārici miṣāl-i şükūfe-i nā-dīde pīrāye-baḫş-ı ḥadīḳa-i[1] ḥiṣṣe-i sencīdeleri olup ṭoḳsan dört Şevvāl'inde Mekkī-zāde Es'ad Efendi yirine Ṣāniye-i[2] Nişāncı Paşa-yı Cedīd ḥareketine 'urūc ile yek reng-i lāle-i meserretlerinde düzeneklik[3] rū-nümā olmış idi. Ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-āḫir'inde Teẕkireci 'Alī Efendi-zāde Meḥemmed Efendi yirine Tevḳī'ī Ca'fer Çelebi Medresesi ile zemīn-i derūna ġars-ı uṣūl-i şükūfe-i sürūr-ı ḫuceste, ṭoḳsan sekiz Receb'inde Kürd 'Alī Efendi yirine Şāhḳulı Medresesi ile ezhār-ı āmālleri şüküfte olup ṭoḳsan ṭoḳuz Şa'bān'ında Yaḥyā-zāde Aḥmed Efendi[4] ḥażretleri yirlerine Ḫˇāce Ḫayrü'd-dīn Medresesi ile ravża-i iḳbālleri nümā-peẕīr, yüz iki Receb'inde Çeşmī-zāde Tābi'i Ḥasan Efendi yirine Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi Medresesi ile bāġçe-i sürūrları zīnet-semīr olup yüz üç Cumāde'l-ūlā'sında Uzun 'Īsā Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biriyle necm-i şādānīye vaż'-ı ism tezāyüd, yüz dört Cumāde'l-ūlā'sında Celeb Ḫalīl Efendi yirine Ḫadīce Sulṭān Medresesi ile şīşe-i meserretlerine ḳaṭarāt-ı āb-ı sürūr tevārüd idüp yüz altı Muḥarrem'inde 'Abdü'r-raḥīm-zāde Aḥmed Efendi yirine Meḥemmed Aġa Medresesi ile şükūfe-i ḫāṭırları güşāde, sene-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'sinde yirlerinde mūṣıla-i Süleymāniyye i'tibārıyla tuḫm-ı iḳbāllerinde ḳuvvet müşāhede olınmış idi. Yüz on Ẕi'l-ḳa'de'sinde selef-i sālifleri Es'ad Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'den biriyle ravża-i ḫāṭırların ezhār-ı gūn-ā-gūn-ı sürūr-ı pür-zīb ü zīnet eyleyüp yüz on iki Cumāde'l-ūlā'sında[5] selef-i sālifleri 'Īsā Efendi yirine ḳażā-yı Baġdād ile nihāl-i āmālleri ḫazān-dīde-i ḥüzn ü ġam olup yüz on dört Cumāde'l-āḫire'sinde ma'zūl ve yirlerine Murād Efendi mevṣūl oldı.[6] Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Ḳuds-i Şerīf pāyesiyle ḫāk-i ravża-i ḫāṭırları tecdīd olınup yüz on ṭoḳuz Ṣafer'inde İsḥāḳ-zāde 'Ārif Meḥemmed Efendi yirine

1 R 196a.
2 Ṣāniye-i H: -R.
3 R nüshasında bu kelime yukarıda gibi okunacak şekilde harekelenmiştir.
4 Efendi H: -R.
5 Cumāde'l-ūlā'sında H: Cumāde'l-āḫire'sinde R.
6 oldı H: olup R.

Dımışḳ-ı Şām ḳażāsıyla baş taḫta miṣāl-i beyne'l-mevālī zīb-i ḥadīḳa-i emṣāl oldılar. Yüz yigirmi Rebī'ü'l-āḫir'inde müteḳā'id ve yirlerine ḫalefleri Murād Efendi müteṣā'id oldı. Yüz yigirmi bir Ramażān'ında Ḳara Ḫalīl Efendi üzerinden Aṭranos ḳażāsı arpalıġıyla ḥadīḳa-i ḫāṭırları reyyān olup bu ḥāl üzere gülistān-ı cihānda güẕārende-i eyyām iken biñ yüz yigirmi iki Ẕi'l-ḥicce'sinüñ yigirminci Aḥad güni gülşen-i ḥayātı ḫazān-ı resīde-i memāt ve gül-berg-i vücūdı pejmürde-i bād-ı semūm-ı vefāt olmaġla aṣl-ı şükūfe-i aḫlāḳ-ı ḥamīde olan vücūd-ı 'adīmü'l-aḳrānı mefrūs-ı zemīn-i fenā ve Edrineḳapusı ḫāricinde vālidleri cenbinde olan medfenlerinde müşāhede-i āṣār-ı raḥmet-i Ḫudā'ya dīde-güşā oldılar. Maḥlūl olan arpalıḳları Ṣa'bān Efendi ḥażretlerine sezā görildi.

Mevlānā-yı merḳūmuñ ḥadīḳa-i ẕāt-ı nāz-perverleri resm-i aḫlāḳ-ı ḥamīde üzere maṭrūḥ ve vaḳt-i bahār-ı zindegānīleri envā'-ı ezhār-ı 'irfān ile zīver-i ḳarīn-i feyż ü fütūḥ olup şīşe-i dīde-i aḥbābda şükūfe-i maḥāmidleri manẓūr-ı tuḫm-ı ṭabī'at-ı pesendīdedelerinden her bār ezhār-ı aḫlāḳ-ı güzīde resīde olmaġın zīver-i eyādī-i ṣeniyyāt-ı cezīle idügi meşhūrdur.

İmām Dāmādı Ḳāḍī Ḳaryeli Celeb Ḥasan Efendi

el-Mevlā Ḥasan ibn el-Ḥāc Aḥmed bin Ebūzer. Vilāyet-i Anaṭolı'da Za'ferānborlı ḳaṣabasından ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden iktisāb-ı nūr-ı şu'ūr itdükden ṣoñra dārü'l-mülk-i İstanbul'a vāṣıl ve sarāy-ı hümāyūnda ġılmānān-ı şehriyārī zümresine dāḫil olmaġla ḫalīfelik rütbesine **[179[a]]** nā'il olmışlar idi. Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi'den mülāzemetle ber-murād, ba'dehu ṭaşra çıḳduḳda İmām-ı Sulṭānī İbrāhīm Efendi'ye dāmād olup ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ seksen sekiz Ṣa'bān'ında Ḫˇāce-zāde Luṭfu'llāh Efendi yirine Fīrūz Aġa Medresesi ḫāriciyle kām-revā, seksen ṭoḳuz Şevvāl'inde Seyyid Ya'ḳūb Efendi yirine Ḫāṣoṭabaşı[1] Medresesi sezā görilüp ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Bālī-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Fāṭıma Sulṭān Medresesi iḥsān, ṭoḳsan iki Receb'inde Beyāżī-zāde Maḥmūd Efendi yirine Muṣṭafā Aġa Medresesi'ne şāyān oldılar. Ṭoḳsan üç Rebī'ü'l-āḫir'inde 'Alī Efendi-zāde Meḥemmed Efendi yirine Meḥemmed Aġa Medresesi'ne irtiḳā, ṭoḳsan beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Ṭrabzonī es-Seyyid Maḥmūd Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine i'tilā eyleyüp ṭoḳsan altı Ṣa'bān'ında Bekrī-zāde Aḥmed Efendi yirine Pīrī Paşa

1 R 196b.

Medresesi virilüp ṭoḳsan sekiz Rebī'ü'l-evvel'inde Yüsrī Aḥmed Efendi yirine Ḳadırġa Limanı'nda vāḳı'a Meḥemmed Paşa Medresesi'ne gelmişler idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında selef-i sālifleri Luṭfu'llāh Efendi yirine Üsküdar Mihrümāhı Medresesi ile tekrīm, yüz Rebī'ü'l-evvel'inde Ḳadrī-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Sulṭān Selīm-i Ḳadīm Medresesi ile ta'ẓīm olınmışlar idi. Yüz iki Ṣa'bān'ında ḳayınataları İbrāhīm Efendi ile ma'an cezīre-i Ḳıbrıs'a nefy ü iclā olınduḳlarından mā'adā sene-i meẕkūre Şevvāl'inde medreseleri daḫı ref' olınup Emru'llāh Efendi'ye sezā görildi. Yüz üç senesi ḥudūdında ma'füvven İstanbul'da menzillerine vāṣıl, yüz beş Ẕi'l-ḳa'de'sinde Mecdī Meḥemmed Efendi yirine Yeñişehr ḳażāsı ḥükūmetine nā'il oldılar. Yüz altı Receb'inde Edrine pāyesi żamīmesiyle in'ām olınup sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinde ma'zūl ve yirlerine ḫalefleri Emru'llāh Efendi mevṣūl oldı. Bunlara Pravişta ve Labseki ḳażāları arpalıḳ virilüp[1] yüz ṭoḳuz Ṣa'bān'ında Labseki ḳażāsı Evliyā Meḥemmed Efendi'nüñ żamīme-i revātibleri ḳılınup[2] bunlara Alaçam ḳażāsı bedel virildi. Yüz on bir Muḥarrem'inde ḫalefleri Evliyā Efendi üzerinden ṯāniyen Labseki ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılındı. Yüz on iki Ṣa'bān'ında Ṭayyār Ḥüseyn Efendi yirine Mıṣr-ı Ḳāhire ḳażāsıyla kevkeb-i iḳbāli zāhire olup arpalıḳlarından Labseki ḳażāsı İmām-ı Sulṭānī Maḥmūd Efendi'ye ve Pravişta ḳażāsı Ḳara Ḫalīl Efendi'ye ve Alaçam ḳażāsı Ṭrabzonī Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz on dört Ṣafer'inde munfaṣıl ve yirlerine Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi vāṣıl oldı. Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Mekke-i Mükerreme pāyesi żamīmesiyle Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi üzerinden Anṭāliyye ve ḫalefleri İmām-ı Sulṭānī Maḥmūd Efendi üzerinden Bafra ḳażāları arpalıḳ ta'yīn olındı.[3] Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde Şeyḫü'l-İslām Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi üzerlerinden Gümülcine ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınmış[4], yüz on altı Receb'inde Ḫaṭṭāṭ 'Abdu'llāh Efendi yirine İstanbul ḳażāsına vuṣūl bulduḳlarında Gümülcine ḳażāsı selefleri 'Abdu'llāh Efendi'ye ve Anṭāliyye ḳażāsı ḳużāt-ı ḳaṣabāta iḥsān olındı. Sene-i merḳūme Ṣa'bān'ında 'azlden mā'adā maḥrūsa-i Burusa'ya nefy ü iclā ve ḳażā-yı İstanbul sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ḫalīl Efendi'ye i'ṭā olındı. Yüz yigirmi

1 virilüp H: virildi R.
2 ḳılınup H: ḳılındı R.
3 olındı R: olınup H.
4 ḳılınmış H: ḳılınmışlar idi R.

Ṣafer'inde ḫalefleri Ḫalīl Efendi maḥlūlinden Birgi ḳażāsı arpalıḳ virilmiş idi. Yüz yigirmi üç Ṣafer'inüñ sekizinci Sebt gicesi füc'eten intiḳāl ve dārü'l-üns-i ḳudse isti'cāl itdüklerinde maḥrūsa-i merḳūmede Bıñarbaşı'nda defn olındılar. Ḫuldī Muṣṭafā Efendi didügi tārīḫdür:

Mıṣrā'

Cinānda ide Ḫudāyā Ḥasan Efendi mekān[1] **[179[b]]**

Maḥlūl olan arpalıḳları selef-i sālifleri Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid 'Alī Efendi'nüñ żamīme-i revātibleri ḳılındı.

Mevlānā-yı merḳūm ḥiṣsemend-i ma'ārif ü 'ulūm, esbāb-ı iḥtiṣāma mā'il, vecāhet ü vaḳārına[2] şifte-dil, 'aṣrında mu'azzez ü mükerrem, vādīsinde bir ādem idi.

Ḥıṣn-ı Manṣūr Müftīsi 'Oṯmān Efendi

el-Mevlā 'Oṯmān bin Muṣṭafā. Diyārbekr mużāfātından Ḥıṣn-ı Manṣūr ḳażāsından ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr[3] eyleyüp ṭaleb-i 'ilm ü 'irfāna kemā-yenbaġī kūşiş ve taḥṣīl-i fażl u kemāle mücāhede vü verziş idüp nā'il-i derece-i isti'dād ve mālik-i meleke-i 'aḳl-ı müstefād olduḳdan ṣoñra biñ yüz on dört tārīḫinde maḥmiyye-i Edrine'ye gelüp enderūn-ı hümāyūn aġalarına intisāb ve silāḥdār-ı şehriyārī Çorlılı 'Alī Aġa himmetiyle Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi'den mülāzemetle kām-yāb olup ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken masḳaṭ-ı re'si olan Ḥıṣn-ı Manṣūr ḳażāsında me'ẕūn bi'l-iftā olmış idi. Yüz on sekiz senesi ḥudūdında aġa-yı müşārun ileyh ṣadāret-i 'uẓmāya vāṣıl olduḳda ṣāḥibü't-terceme bi'd-da'vet maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye götürilüp biñ yüz yigirmi bir Rebī'ü'l-evvel'inde Ḫayru'llāh Meḥemmed Efendi yirine Kemḥācı-zāde Muṣṭafā Çelebi Dersiyyesi'ne ḫāric ile 'āric ve beyne'l-aḳrān şeref-i imtiyāz ile mübtehic oldı. Yüz yigirmi üç Ṣafer'inüñ on üçinci Ḫamīs güni dār-ı fenādan rıḥlet ve 'ālem-i 'uḳbāya 'azīmet eyleyüp medrese-i maḥlūleleri Çeşmī-zāde İsmā'īl Efendi'ye tevcīh olındı.

---

1 جنانده ايده خدايا حسن افندى مكان

2 vaḳārına R: vaḳārete H.

3 R 197a.

Mevlānā-yı merḳūm ḥiṣṣedār-ı ekṣer-i ʻulūm, mertebe-i faẓīlete vāṣıl[1], serefrāz-ı emāṯil idi.

Ḳırımī ʻAbdu'r-raḥmān Efendi

el-Mevlā ʻAbdu'r-raḥmān bin Şaʻbān. Vilāyet-i Ḳırım'da Aḳyarlar nām maḥalden ẓuhūr ve "Ḳırımī ʻAbdu'r-raḥmān Efendi" dimekle meşhūr olmış idi. Baʻde taḥṣīli'l-istiʻdād dārü'l-mülk-i İstanbul'a ʻāzim ve ʻĪsā-zāde Meḥemmed ʻAzīz Efendi ḫıdmetlerinden mülāzım olup devr-i medāris-i muʻtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz altı Muḥarrem'inde Şaʻrānī-zāde Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Ṣāliṣe-i[2] Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi ḫāricine ʻāric, yüz ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde Gergerī Aḥmed Efendi yirine Ṣāniye-i Maḥmūd Efendi Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Yüz on beş Şevvāl'inde Anṭāḳī İmāmı Meḥemmed Efendi yirine Ūlā-yı Mesīḥ Paşa Medresesi virilüp yüz on yedi Ramażān'ında Mestci-zāde ʻAbdu'llāh Efendi yirlerine medrese-i mezbūrenüñ ṯāniyesine taḥrīk olınup yüz yigirmi Ṣafer'inde Kürd ʻÖmer Efendi yirlerine Beşiktaş'da vāḳıʻa Sinān Paşa Medresesi'ne mevṣūl, yüz yigirmi iki Cumāde'l-āḫire'sinde Naṣūḥ Aġa İmāmı Meḥemmed Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ biriyle nā'ilü'l-me'mūl olmışlar idi. Yüz yigirmi üç Ṣafer'inüñ on dördinci Cumʻa güni ders ü devri encām ve defter-i ʻömri feẕlek-i ḫitām bulup Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında defn olındı. Medrese-i maḥlūleleri Alaşehrli ʻAbdu'llāh Efendi Birāder-zādesi Muṣṭafā Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı merḳūm miyāne-i ʻilmle maʻlūm, ṣāliḥ ü ṣāfī-fu'ād, mü'min-i pāk-iʻtiḳād idi.

Bāzirgānbaşı Ḫˇācesi Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed bin Ḥüseyn. Balıkesir ḳaṣabasından ẓuhūr ve "Bāzirgānbaşı Ḫˇācesi Aḥmed Efendi" dimekle meşhūr olup baʻde taḥṣīli'l-istiʻdād ʻulemānuñ birinden mülāzemetle ber-murād olduḳdan ṣoñra[3] devr-i medāris-i muʻtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl iken biñ yüz yigirmi bir Ṣafer'inde

1 vāṣıl H: dāḫil R.
2 Ṣāliṣe-i H: Ṣāniye-i R.
3 olduḳdan ṣoñra H: olup R.

Güzelḥiṣārī Mülāzımı ʻAlī Efendi yirine Şefiʻī ʻAlī Aġa Medresesi ḫāricine ʻāric ve beyne'l- **[180[a]]** aḳrān şeref-i imtiyāz ile mübtehic olmış idi. Yüz yigirmi üç Rebīʻü'l-āḫir'inde fevt olup medrese-i maḥlūlesi ʻĪsā-zāde ʻAbdu'llāh Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı mezbūr ʻilm ü ṣalāḥla meẕkūr idi.

Erżurūmī İsmāʻīl Efendi

el-Mevlā İsmāʻīl. Erżurūmī'dür. Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi'den mülāzım ve rāh-ı tedrīse ʻāzim olup devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı maʻzūl olduḳdan ṣoñra sālik-i semt-i ḳażā ve mālik-i ezimme-i ḥükm ü imżā olmaġla Anaṭolı ḳalem-revinde Kilis ḳażāsına vuṣūl bulmış idi.[1] Biñ yüz yedi Ramażān'ında Sāʻatī Aḥmed Efendi yirine Lefḳoşa ḳażāsı tevcīh olınup yüz sekiz Cumāde'l-āḫire'sinde ʻazl ve yirlerine Lüḥūmī ʻAlī Efendi vaṣl olındı. Yüz[2] ṭoḳuz Ẕi'l-ḥicce'sinde Etmekci-zāde es-Seyyid ʻAlī Efendi yirine Erzenü'r-rūm ḳażāsı iḥsān olınup yüz on iki Receb'inde maʻzūl ve yirlerine Çāvuş-zāde Muṣṭafā Efendi mevṣūl oldı. Yüz on dört Muḥarrem'inde ḫalefi yirine ṣāniyen manṣıb-ı merḳūma iʻāde olınup sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳaʻde'sinde munfaṣıl ve yirlerine şeyḫü'l-İslām-ı müşārun ileyhüñ birāderi es-Seyyid ʻAbdu'llāh Efendi vāṣıl oldı. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi üç Cumāde'l-ūlā'sınuñ on beşinci Ḫamīs gicesi intiḳāl ve ʻālem-i ervāḥa irtiḥāl eyledi.

Mevlānā-yı mezbūr maʻārif-i ʻilmiyye ile meẕkūr, dervīş-nihād u ṣāliḥ, saʻādetmend-i müfliḥ idi.

Laʻlī Muṣṭafā Efendi {Laʻlī}

el-Mevlā Muṣṭafā bin ʻAbdü'l-ḳādir. Gevher-i kān-ı ʻirfān ve kān-ı gevher-i ekvān olan maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'den nümāyān ve "Laʻlī Muṣṭafā Efendi" dimekle meşhūr-ı ʻālemiyān olmış idi. İbtidā-yı ḥālde dāḫil-i ḥārem-sarāy-ı sulṭānī olan ġılmānān-ı ḫāṣṣa zümresine vāṣıl ve ser-ḫalīfe-i ḫazīne-i hümāyūn rütbesine nā'il olduḳdan ṣoñra ʻulemā-yı ʻiẕāmuñ birinden iḫrāz-ı şeref-i mülā-

1 sālik-i semt-i ḳażā ve mālik-i ezimme-i ḥükm ü imżā olmaġla Anaṭolı ḳalem-revinde Kilis ḳażāsına vuṣūl bulmış idi R: -H.

2 R 197b.

zemet ve ṭarīḳ-ı tedrīse ʿazīmet eyleyüp devr-i medāris ve ʿaḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı maʿzūl iken ṭaşra çıḳduḳda biñ yüz on Ṣafer'inde Ḫˇāce-zāde es-Seyyid ʿAbdu'llāh Efendi yirine[1] Ḳara Çelebi-zāde Meḥemmed Efendi Medresesi virilüp yüz on bir Cumāde'l-ūlā'sında yirlerinde ḥareket-i miṣliyye iʿtibār olındı.[2] Yüz on beş Cumāde'l-āḫire'sinde Bustānī Meḥemmed Efendi yirine Nişāncı Paşa-yı ʿAtīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ oldılar. Yüz on altı Ramażān'ında yirlerinde ḥareket-i dāḫil iʿtibār olınup yüz on sekiz Ẕi'l-ḳaʿde'sinde Mestci-zāde ʿAbdu'llāh Efendi yirlerine Şāhḳulı Medresesi'ne gelüp yüz on ṭoḳuz Ẕi'l-ḥicce'sinde Anṭāḳī İmāmı Meḥemmed Efendi yirine Emre Ḫˇāce Medresesi iḥsān, yüz yigirmi iki Rebīʿü'l-evvel'inde Sarāy Ḫˇācesi Muṣṭafā Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biriyle taḥṣīl-i ʿizz ü şān eyleyüp sene-i meẕkūre Şevvāl'inde Mīrzā Efendi-zāde Neylī Aḥmed Efendi yirlerine Ḥekīmbaşı Nūḥ Efendi Medresesi'ne şāyān olmışlar idi. Yüz yigirmi üç Cumāde'l-āḫire'sinüñ onıncı Aḥad güni rıḥlet ve ʿālem-i ʿuḳbāya ʿazīmet eyleyüp Edrineḳapusı ḫāricinde medfūn ve medrese-i maḥlūleleriyle Seyyid Meḥemmed Ṣunʿu'llāh Efendi memnūn ḳılındı.

Merḥūm-ı merḳūm ʿilm ü maʿārif ile maʿlūm, ḫoş-ṣoḥbet, ḳābil-i üns ü ülfet idi.

Laʿlī maḫlaṣı ile eşʿārı olup bu beyt güftārındandur:

Beyt

İrsek de ʿīd-ı vaṣlına itmez bizümle merḥabā
Böyle ḳalursa Laʿliyā ʿāşıḳlara bu virmez el[3]

Bāzirgān Seyyid ʿAbdü'l-kerīm Dāmādı Ḳara Ebū Bekr Efendi

el-Mevlā Ebū Bekr bin Ḫıżr. Menteşe sancağında Ṭavas ḳażāsına tābiʿ Yārāngümi[4] nām ḳaryeden ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şuʿūr eyleyüp taḥṣīl-i ser-māye-i ṭarīḳ ve kesb-i meleke-i ders ü taḥḳīḳ itdükde

1 yirine R: yirlerine H.
2 olındı H: olınup R.
3 Beytin mevcut hâlinde vezin ve mânâda problemler vardır. Tezkirelerden Laʿlī'nin hayatı araştırılmış ve bu beytin şu şekilde olduğu tespit edilmiştir:
Ger irsek ʿīd-ı vaşlına bizümle merḥabā itmez
Ḳalursa böyle dil-ber Laʿliyā ʿuşşāḳa el virmez
Adnan İnce (hzl.), Sâlim Efendi, *Tezkiretü'ş-şuʿarâ*, AKM Yay., Ankara 2005, s. 606.
4 Yārāngümi H: Yārānkūbı R. [Denizli'nin Tavas ilçesine bağlı "Yârângüme" adlı bir kasaba vardır. Şeyhî'nin bildirdiği köy, bu kasaba olabilir.]

'ulemānuñ birinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup ṭarīḳa-i mu'tāde üzere devr-i bıḳā'-ı ifāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl **[180b]** iken biñ yüz yigirmi Ẕi'l-ḥicce'sinde Naḳīb-zāde es-Seyyid Muṣṭafā Efendi yirine Luṭfī Beg Medresesi ḫāricine 'āric ve beyne'l-aḳrān şeref-i imtiyāz ile mübtehic olmış idi. Yüz yigirmi üç Cumāde'l-āḫire'sinde Birgi ḳażāsında nā'ib iken fevt olup medrese-i maḥlūlesi Ḫırḳa-i Şerīf Şeyḫi-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr 'ilm-i fiḳha intisābla meşhūr olup Vālide Ḫānı'nda Bāzirgān Seyyid 'Abdü'l-kerīm Çelebi ile 'aḳd-i peyvend-i muṣāheret itmegin "Bāzirgān Seyyid 'Abdü'l-kerīm Dāmādı Ḳara Ebū Bekr Efendi" dimekle[1] şöhret bulmış idi.

Debbāġ-zāde Efendi Ḫazīnedārı Ḳāḍī-zāde Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Muṣṭafā bin Meḥemmed. İstanbulī'dür. Vālid-i mācidleri[2] Anaṭolı ḳalem-revinde zümre-i ḳużāt-ı sütūde-ṣıfātdan olmaġla "Ḳāḍī-zāde Efendi" dimekle meşhūr olmış idi. Şeyḫü'l-İslām[3] Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi'nüñ āsitānesine intisāb ve ḫazīnedārlıḳları ḫıdmetiyle şeref-yāb olup biñ ṭoḳsan sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde Rūmili ṣadrına teşrīflerinden mülāzemetleriyle kām-yāb olduḳdan ṣoñra devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz yigirmi Muḥarrem'inde Çāvuş-zāde Mülāzımı Süleymān Efendi yirine Şerīfe Ḫātūn Medresesi ḫāriciyle memnūn ḳılınmış idi. Yüz yigirmi üç Receb'inüñ ṭoḳuzıncı İṡneyn güni mübtelā olduġı maraż-ı silden 'azm-i 'ālem-i 'uḳbā eyleyüp medrese-i maḥlūlesi Vehbī Seyyid Ḥüseyn Efendi'ye sezā görildi.

Merḥūm-ı merḳūm ṣalāḥ-ı ḥālle mevsūm idi.

Fāżıl Ḳara Ḫalīl Efendi[4]

el-Mevlā el-'ālim el-fāżıl Ḫalīl bin Ḥasan bin Meḥemmed. Birgi ḳażāsına tābi' bir ḳaryeden bedīdār ve "Ḳara Ḫalīl Efendi" 'unvānıyla şöhret-şi'ār

1 dimekle H: dinmekle R.
2 mācidleri R: mācidi H.
3 R 198a.
4 Evvelu müderrisin bi-medreseti Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi. Fī 14 Ramażān sene 1094. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

olup ḥālet-i ṣiġarından mānend-i hilāl kesb-i kemāle iştiġāl idüp ṣafḥa-i bedr-i tamām gibi taḥṣīl-i sedād ve miṣāl-i mihr-i tābdār ʿurūc-ı bürūc-ı istiʿdād eyleyüp Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi'nüñ Sulṭān Bāyezīd Medreseleri iʿādelerinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve edā-yı merāsim-i ṭarīḳa müdāvemet itdükden ṣoñra pey-ender-pey merāḥil-i ṭarīḳ-ı tedrīsi ṭayy iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl iken biñ ṭoḳsan Ẕi'l-ḥicce'sinde Gümrükci Maḥmūd Aġa Ḫˇācesi Meḥemmed Efendi yirine Kenʿān Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā ṭoḳsan üç Rebīʿü'l-āḫir'inde Tefsīrī-zāde Meḥemmed ʿAṭā'u'llāh Efendi yirine Ḫāṣoṭabaşı Medresesi'ne zīnet-efzā oldılar[1]. Ṭoḳsan üç Rebīʿü'l-āḫir'inde Tefsīrī-zāde Meḥemmed ʿAṭā'u'llāh Efendi yirine Kenʿān Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā olup[2] ṭoḳsan dört Ramażān'ında ibtidā iḥdāṯ olınan Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi Medresesi'ne şeref-baḫşā ve ol buḳʿa-i laṭīfede [3] اول مدرس درس بها olmışlar idi. Ṭoḳsan altı Rebīʿü'l-evvel'inde yirlerinde ḥareket-i dāḫil iʿtibār olınup ṭoḳsan yedi Ẕi'l-ḥicce'sinde Beyāżī-zāde Tābiʿi ʿAbdü'l-ḳādir Efendi yirine Sinān Paşa Sulṭānı Medresesi erzānī görilüp ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Rodosī Ebū Bekr Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'den birine sāye ṣalup sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında Şemsü'd-dīn-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Zāl Paşa dārü'l-ifādesine pāy-ı himmet ḳomışlar idi. Yüz Muḥarrem'inde yirlerinde mūṣıla-i Süleymāniyye iʿtibār olınup sene-i mezbūre [4]Cumāde'l-ūlā'sında ʿAbdü'l-ḥalīm-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi yirine İsmiḫān Sulṭān Medresesi'ne ʿunvān virüp yüz bir Rebīʿü'l-evvel'inde ʿUşşāḳī Muṣṭafā Efendi maḥlūlinden Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye'de tekye-zen-i miḥrāb-ı ders ü taḥḳīḳ olmışlar idi. Sene-i merḳūme Şevvāl'inde Ṭavuḳcı Paşa İmāmı ʿAlī Efendi yirine Ḳuds-i Şerīf ḳażāsıyla teşrīf olınup yüz iki Ẕi'l-ḳaʿde'sinde maʿzūl ve yirlerine Ḳadrī-zāde Aḥmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz yedi Ṣafer'inde Ḫˇāce-zāde Luṭfu'llāh Meḥemmed Efendi yirine maḥrūsa-i Burusa ḳażāsında **[181ᵃ]** seccāde-nişīn-i ḥükūmet olup yüz sekiz Receb'inde ʿazl ve yirlerine Güzelḥiṣārī Aḥmed Efendi vaṣl olındı. Sene-i meẕkūre Ramażān'ında ʿAṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi üzerinden Bāzārköyi ve Aṭranos ḳażāları arpalıḳ taʿyīn olınup yüz on

1 Kenʿān Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā ṭoḳsan üç Rebīʿü'l-āḫir'inde Tefsīrī-zāde Meḥemmed ʿAṭā'u'llāh Efendi yirine Ḫāṣoṭabaşı Medresesi'ne zīnet-efzā oldılar R: Ḫāṣoṭabaşı Medresesi'ne zīnet-efzā oldılar. Ṭoḳsan üç Rebīʿü'l-āḫir'inde Tefsīrī-zāde Meḥemmed ʿAṭā'u'llāh Efendi yirine Kenʿān Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā olup H.

2 Kenʿān Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā olup H: Ḫāṣoṭabaşı Medresesi'ne zīnet-efzā oldılar R.

3 "Burada ders okutan ilk müderris."

4 mezbūre H: meẕkūre R.

bir Muḥarrem'inde Mekke-i Mükerreme pāyesi żamīmesiyle daḫı mükerrem olduḳlarında "Bender-i Eregli" dimekle ma'rūf Ḳaradeñiz Ereglisi ḳażāsı daḫı żamm olınup yüz on iki Receb'inde İmām Dāmādı Celeb Ḥasan Efendi üzerinden Pravişta ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılındı. Yüz on üç Ṣa'bān'ında sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid Muṣṭafā Efendi ḥażretleri yirlerine bi'l-fi'l Mekke-i Mu'aẓẓama ḳażāsıyla ta'ẓīm olınduḳlarında arpalıḳlarından Bāzārköyi ve Aṭranos ve Pravişta ḳażāları Dāmād Efendi-zāde Aḥmed Efendi ḥażretlerine ve Bender-i Eregli ḳażāsı Çivi-zāde 'Aṭā'u'llāh Efendi ḥażretlerine tevcīh olındı. Yüz on beş Muḥarrem'inde munfaṣıl ve ol manṣıb-ı celīle selef-i sālifleri 'Alī Efendi[1] nā'il oldı. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'sinde Ḳara Ebū Bekr Efendi üzerinden Pravadi ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup sene-i merḳūme Ramażān'ında Begler Ḫˇācesi Aḥmed Efendi yirine ḥākim-i Dārü's-salṭana olduḳlarında arpalıḳları Gelibolılı Maḥmūd Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz on altı Cumāde'l-āḫire'sinde mün'azil ve maḳām-ı ḥükūmetlerine Ḫaṭṭāṭ 'Abdu'llāh Efendi vāṣıl olup bunlara Müneccimbaşı Meḥemmed Efendi manṣıbı olan Mar'aş ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınmış idi. Sene-i merḳūme Ṣa'bān'ında Anaṭolı ṣadāreti pāyesi iḥsān olınup arpalıḳları selef-i sālifleri Ḳara Ebū Bekr Efendi üzerinden 'Ayntāb ḳażāsına tebdīl ve Mar'aş ḳażāsıyla Mecdī Meḥemmed Efendi tebcīl ḳılındı. Yüz on yedi Şevvāl'inde selefleri Ḳara Ebū Bekr Efendi maḥlūlinden bi'l-fi'l Anaṭolı ṣadrıyla bülend-ḳadr olduḳlarında arpalıḳları selef-i sālifleri 'Aṭā'u'llāh Efendi'ye virildi. Yüz on sekiz Rebī'ü'l-evvel'inde munfaṣıl ve yirlerine sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Maḥmūd Efendi vāṣıl oldı[2]. Bunlara ḫalefleri arpalıġı Gelibolı ḳażāsı tevcīh olınmış iken sene-i mezbūre Cumāde'l-ūlā'sında Ṣābit 'Alā'ü'd-dīn Efendi manṣıbı olan Ḳonya ḳażāsına tebdīl olınup Gelibolı ḳażāsı Şeyḫü'l-İslām Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi'nüñ żamīme-i revātibleri ḳılındı. Yüz on ṭoḳuz Receb'inde ḫalefleri Maḥmūd Efendi yirine ṣāniyen mesned-ārā-yı ṣadāret-i Anaṭolı olduḳlarında arpalıḳları seleflerine virildi. Yüz yigirmi Ṣa'bān'ında müteḳā'id ve yirlerine Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi müteṣā'id olup bunlara ḫalefleri arpalıḳları Kili ve Aṭranos ve Bāzārköyi ḳażāları 'ilāve-i esbāb-ı ri'āyet oldı. Sene-i meẕkūre Ramażān'ında Rūmili ṣadāreti pāyesi ile Muṣāḥib Paşa Ḫˇācesi İbrāhīm Efendi maḥlūlinden Uzun-

1 R 198b.
2 oldı H: olup R.

caova Ḫāṣköyi ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınmış idi. Yüz yigirmi bir Ramażān'ında Aṭranos ḳażāsı 'Uṣṣāḳī-zāde 'Oṣmān Efendi'ye virilüp[1] bunlara Şerīf Efendi maḥlūlinden Ḳal'a-i Sulṭāniyye ḳażāsı bedel virildi.[2] Yüz yigirmi üç Rebī'ü'l-evvel'inde Bāzārköyi ḳażāsı daḫı 'Uṣṣāḳī-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi ḥażretlerine tevcīh olınup bunlara ḫalefleri Menteş-zāde Efendi üzerinden ṯāniyen Mar'aş ḳażāsı bedel virildi. Bu ḥāl üzere Ḳańlıca'da vāḳı'a yalılarında sübḥa-gerdān-ı eyyām u leyāl iken damla marażı iṣābetiyle sene-i meẕkūre Şa'bān'ınuń on beşinci İṯneyn[3] güni terk-i[4] daġdaġa-i cāh u celāl ve rāḥatkede-i ḳudse irtiḥāl itdüklerinde **[181[b]]** irtesi Ṯülāṯā güni ṣalātları edāsından ṣońra Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī civārında defn olındılar. Maḥlūl olan arpalıḳlarından Mar'aş ḳażāsı Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretlerine ve Kili ve Ḳal'a-i Sulṭāniyye ḳażāları Ebū Sa'īd-zāde Birāder-zādesi Muṣṭafā Efendi ḥażretlerine ve Uzuncaova Ḫāṣköyi ḳażāsı Şa'bān Efendi ḥażretlerine tevcīh olındı.

Ṣadr-ı 'ālī-ḳadr-i merḳūm deryā-yı güher-rīz-i 'ulūm, vāsıṭatü'l-'ıḳd-ı 'ulemā-yı fuḥūl, mecma'u'l-baḥreyn-i cevāhir-i ma'ḳūl u menḳūl, uṣūl ü fürū'da yegāne, mecmū'-ı fünūnda müfred-i zamāne, bi-taḫṣīṣ fenn-i kelāmuń zebāndān-ı esrārı, mevāḳıf u merāṣıd-ı ehl-i tecrīdüń maṭla'-ı ṭavāli'ü'l-envārı, mebānī-i 'ulūmı dest-yārī-i müẕākere ile muḥkem ü metīn ve maḳā'id ü ḳavā'id-i fünūnı ḥaṣīn ü raṣīn idüp terbiyet-i ifādesiyle niçe maḥādīmüń nihāl-i istīhāli[5] ser-sebz ü ḫurrem olmaġla üslūb-ı ta'līmde 'alem, mübārek-dem ve ferḫunde-ḳadem ādem idi.

Aṯār-ı celīlelerinden ādābda *Ṭaşköprī* üzerine[6] ḥāşiyeleri ve *Ādāb-ı Mīrī* üzerine ḥāşiyeleri ve cihet-i vaḥdetde *Ṣadrü'd-dīn-zāde* üzerine hāşiyeleri ve manṭıḳda *Ḳul Aḥmed* üzerine ḥāşiyeleri ve *Ḳara Dāvūd* üzerine ḥāşiyeleri ve yine manṭıḳda *Tehẕīb-i Mīrī* üzerine ḥāşiyeleri ve *Fenārī* üzerine olan *Burhān*'a ḥāşiyeleri ve ḥikmetde *Lārī* üzerine ḥāşiyeleri ve *Şerḥu Ḥikmeti'l-'ayn* üzerine ḥāşiyeleri[7] ve 'aḳā'idden *Monlā Celāl* üzerine ḥāşiyeleri ve *İṯbāt-ı Vācib* üzerine

1 virilüp H: virildi R.
2 virildi H: virilüp R.
3 İṯneyn R: -H.
4 terk-i H: -R.
5 istīhāli H: istīhāl R.
6 üzerine H: -R.
7 R 199a.

ḥāşiyeleri ve *Muḫtaṣar-ı Müntehā* üzerine ḥāşiyeleri ve *Ṭavāli'-i Iṣfahānī* üzerine ḥāşiyeleri ve tefsīr-i şerīfden *Aḥḳāb Risālesi* ve [1]﴿تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ﴾ āyet-i kerīmesi üzerine risāleleri ve [2]﴿بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ āyet-i kerīmesine risāleleri ve fıḳhda *Hidāye* ve *Dürer*'üñ ba'ż-ı maḥallerine risāleleri olduġından mā'adā tedrīs itdükleri kütübüñ ekṣer-i maḥallerine bī-ḥad risāleleri vardur.

Raḥmetu'llāhi 'aleyh raḥmeten vāsi'aten.[3]

Nīfī Dāmādı Ḥamdī Aḥmed Efendi {Ḥamdī}

el-Mevlā Aḥmed Ḥamdī ibn el-Ḥāc İbrāhīm bin Bedrü'd-dīn. Maġnisa sancaġında Turġudlı nām ḳaryeden bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olup ser-māye-i 'ilm ü 'irfāndan i'dād-ı levāzım itdükden ṣoñra ṭarīḳ-ı 'ilme 'āzim ve Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi'den mülāzım olmış idi. Aḫẕ-ı medāris ve 'aḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken biñ ṭoḳsan sekiz Cumāde'l-ūlā'sında 'Abdü'l-ḳayyūm Efendi yirine Defterdār Yaḥyā Medresesi ḫāricine 'āric, yüz bir Ramażān'ında yirlerinde dāḫil i'tibārıyla mübtehic olmışlar idi. Yüz altı Muḥarrem'inde Sarāy Ḫˇācesi Aḥmed Efendi yirine Siyāvuş Paşa Medresesi virilüp yüz on Ẕi'l-ḥicce'sinde Vaḥdī İbrāhīm Efendi yirine Ca'fer Aġa Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Meḥemmed Efendi ḥażretleri[4] birāder-zādeleri Muṣṭafā Efendi yirlerine Beşiktaş'da vāḳı'a Sinān Paşa Medresesi'ne i'tilā, yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inde Buzaġı-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine irtiḳā eyleyüp sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde Kürd Ḥasan Efendi maḥlūlinden Rüstem Paşa Medresesi iḥsān, yüz on yedi Ṣa'bān'ında İsḥāḳ-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirlerine Şāh Sulṭān Medresesi'ne şāyān olup yüz yigirmi Ṣafer'inde Mektūbī 'Oṯmān Efendi yirlerine Ūlā-yı Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi'ne terfī', yüz yigirmi üç Receb'inde Müfettiş İbrāhīm Efendi birāder-zādeleri 'Abdu'llāh Efendi yirlerine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ biriyle tevḳī' olınmışlar iken sene-i meẕkūre Ramażān'ında ṭayy-ı 'ömr-i bī-ṣebāt ve dest-i āḫir-i merḥabā-yı 'īdgāh-ı ḥayāt **[182ª]** eyledi. Medrese-i maḥlūleleri Evliyā Efendi-zāde 'Alī Efendi'ye maḥal görildi.

1 *Kur'ân-ı Kerim, Mülk Sûresi* 67/1, "Hükümranlık elinde olan Allah, yücedir."
2 *Kur'ân-ı Kerim, Âli İmrân Sûresi* 3/26, "Her türlü iyilik senin elindedir. Gerçekten sen her şeye kadirsin."
3 "Allah'ın rahmeti en geniş şekilde onun üzerine olsun."
4 ḥażretleri H: -R.

Mevlānā-yı mezbūr ḥüsn-i ḥālle meşhūr, fünūn-ı mütedāvilede müşārik-i emṡāl, maşrıḳ-ı ʿināyetden muḳtebis-i envār-ı kemāl idi.

Ḥamdī maḫlaṣı ile eşʿārı olup bu beyt güftārındandur:

Beyt

Görüşdükce dil-i dildārı ṣāf u sāde añlarsın
Nice sāde leṭāfet Ḥamdiyā ol ġonçede ḳat ḳat

Menteşeli Ḳāḍī-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. "Menteşeli Ḳāḍī-zāde Meḥemmed Efendi" dimekle[1] şehīr ve bu ʿunvānla maʿlūm-ı ṣaġīr ü kebīr olup maḥrūsa-i Burusa'ya hicret ve ʿulemānuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet itdükden ṣoñra devr-i medāris-i muʿtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ seksen yedi Cumāde'l-āḫire'sinde Zeynü'd-dīn Ḫıṣmı es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirine maḥrūsa-i merḳūmede Müftī Aḥmed Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā, ṭoḳsan sekiz Şaʿbān'ında Menteş-zāde ʿAbdu'r-raḥmān Efendi yirine Monlā Ḫusrev Medresesi sezā görildi. Yüz bir Şaʿbān'ında ʿAbdü'n-nebī Efendi yirine ʿİvaż Paşa Medresesi virilüp yüz on dört Şevvāl'inde Manav-zāde Meḥemmed Efendi yirlerine Ḳadriyye Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz on beş Cumāde'l-ūlā'sında ʿAbdī Efendi yirine ʿĪsā Beg[2] Medresesi'ne vuṣūl bulup yüz on sekiz Rebīʿü'l-evvel'inde yirlerinde altmış ḥareketi iʿtibār olınmış idi. Yüz yigirmi üç Ramażān'ında fevt olup medrese-i maḥlūlesi Ḳasṭamonī Meḥemmed Efendi'ye virildi.

Merḥūm-ı mezbūr ṣalāḥ-ı ḥālle meşhūr, ʿilm ü maʿārifden ḥiṣṣemend, pīr-i ḫıredmend idi.[3]

Emīn-i Fetvā Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed bin Maḥmūd ibn el-Ḥāc Baḥā'ü'd-dīn. Ḳasṭamonı sancaġında Boyalı ḳażāsına tābiʿ Kellā-ḳıran nām ḳaryeden ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şuʿūr eyleyüp Şeyḫü'l-İslām ʿAṭā'u'llāh Meḥem-

1 dimekle H: dinmekle R.
2 Beg R: Paşa H.
3 R 199b.

med Efendi'nüñ mūṣıla-i[1] Ṣaḥn Medreseleri i'ādelerinden mülāzemetle bekām olduḳdan ṣoñra ṭayy-ı merāḥil ve kaṭ'-ı menāzil iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣa'bān'ında Seyrek-zāde Ḫışmı es-Seyyid 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Buḫāriyye Medresesi virilüp yüz bir Rebī'ü'l-evvel'inde Buzaġı-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Şeyḫü'l-ḥarem Medresesi ile mükerrem olmışlar idi. Yüz üç Ramażān'ında Ṭayyār Ḥüseyn Efendi yirine Ṯāniye-i Mesīḥ Paşa Medresesi'ne gelüp yüz altı Muḥarrem'inde Bāḳī-zāde[2] Meḥemmed Efendi yirlerine Ḥācī Ḥasan-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde olup sene-i meẕkūre[3] Receb'inde Gelibolılı Maḥmūd Efendi yirine fetvā emānetinde istiḫdām olındılar. Yüz yedi Rebī'ü'l-evvel'inde Ebū Sa'īd-zāde Birāder-zādesi Muṣṭafā Efendi ḥażretleri yirlerine Beşiktaş'da vāḳı'a Medrese-i Sinān Paşa'da ṭarḥ-ı cedīd-i resm-i ifāde ḳıldılar. Yüz sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde şeref-i ẕī-şerefleri Birāder-zāde Efendi ḥażretleri yirlerine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'den biri in'ām, yüz ṭoḳuz Şevvāl'inde Ḳırımī 'Abdu'llāh Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Mu'īd Aḥmed Efendi Medresesi ile ikrām olınmışlar idi. Yüz on bir Rebī'ü'l-evvel'inde 'Īdī Bayram Efendi yirine Ṣofya ḳażāsı tevcīh olınduḳda ḳabūlden ibā ve 'uzlet ü iḫtifā itmegin manṣıb-ı meẕkūr Kebīrī-zāde Rebībi Yaḥyā Efendi'ye virilüp bunlaruñ yiri ḥakk olındı. Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Edrine Vaḳ'ası sebebiyle ẓuhūr eyleyüp ṯāniyen ṭarīḳa duḫūl ve Sarāy Ḫˇācesi Aḥmed Efendi yirine ibtidā altmışlı i'tibārıyla Bayram Paşa Medresesi'ne vuṣūl bulmış idi. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'sinde yirlerinde **[182b]** altmış ḥareketi i'tibār olınup yüz on yedi Receb'inde Ṣadrü'd-dīn-zāde Maḥmūd Efendi yirine 'Ā'işe Sulṭān Medresesi iḥsān, sene-i meẕkūre Ramażān'ında Devletī Aḥmed Efendi maḥlūlinden Ḳalender-ḫāne Medresesi'ne şāyān oldılar. Yüz on sekiz Muḥarrem'inde selef-i sālifleri Gelibolılı Maḥmūd Efendi def'a-i ṯāniyesi yirine ṯāniyen fetvā-emīni olup yüz yigirmi Ṣafer'inde 'Abdü'l-kerīm-zāde Meḥemmed Refdī Efendi yirine medāris-i Sülyemāniyye'nüñ biriyle ta'ẓīm, yüz yigirmi bir Cumāde'l-ūlā'sında selefleri 'Abdü'l-kerīm-zāde Efendi yirine Selanik ḳażāsı ḥükūmetiyle tekrīm olınup yüz yigirmi iki Cumāde'l-āḫire'sinde ma'zūl ve yirlerine Resūl-zāde Aḥmed Efendi mevṣūl oldı. Sene-i meẕkūre Receb'inde ṯālisen fetvā emāneti ḫıdmeti i'ṭā

1 mūṣıla-i R: -H.
2 Bāḳī-zāde H: Bābī-zāde R.
3 meẕkūre H: mezbūre R.

olınup sene-i merḳūme Ẕi'l-ḥicce'sinde Seyfī-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi maḥlūlinden Şām-ı şeref-encām pāyesi żamīmesiyle Dimetoḳa ḳażāsı arpalıḳ virildi. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken maraż-ı sille ibtilāsı sebebiyle biñ yüz yigirmi üç Şevvāl'inüñ yigirmi sekizinci Erba'ā güni dār-ı fenādan rıḥlet ve 'īdgāh-ı ervāḥa müsāra'at itdüklerinde Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında defn olınup maḥlūl olan arpalıḳları Şeyḫü'l-İslām Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi ḥażretlerinüñ żamīme-i revātibleri ḳılındı.

Merḥūm-ı merḳūm ḥiṣṣemend-i ma'ārif ü 'ulūm, ḫoş-ṣoḥbet ü nīk-ḫaṣlet, merd-i ṣāfī-ṭaviyyet idi.

Müneccimbaşı Şeyḫ Ḥüseyn Efendi

el-Mevlā Ḥüseyn bin Muṣṭafā. Kevkeb-i ẕāt-ı mes'ūdı belde-i Sivas maṭla'ından nümāyān ve āftāb-ı 'ināyetden müstefīż-i envār-ı 'irfān olup hilāl-i ḳadri seyr-i muḳanṭarāt-ı kemāl ve iḫtiyār-ı ṣaffü'n-ni'āl-i ṭaleble tekmīl-i dā'ire-i 'izz ü iḳbāl itdükden ṣoñra dārü'l-mülk-i İstanbul'a hicret idüp medāris-i Ṣaḥn'uñ birinde ḥücre-nişīn ve meşġūl-i meşāġil-i 'ilm-i dīn olmışlar idi. Ba'de zamān maḥmiyye-i Edrine'ye naḳl idüp Ḫarmūş[1] Meḥemmed Paşa'ya imām olup[2] paşa-yı meẕkūr mīrü'l-ḥāc ile refāḳate me'mūr olmaġın ma'an ḥacc-ı şerīfe gitmişler idi. Ba'de edā'i'n-nüsük bir sene miḳdārı Medīne-i Münevvere'de mücāveret itdiler. Ba'de'l-ḳufūl yine paşa-yı mezbūruñ imāmetleri ḫıdmetiyle Ḳuds-i Şerīf ve Baġdād-ı bihişt-ābād semtlerine vuṣūl bulup bir müddetden ṣoñra yine İstanbul'a duḫūl eyledüp ṭarīḳ-ı zühd ü ṣalāḥa sālik olmaġla Ḳadırġa Limanı'nda vāḳı'a Meḥemmed Paşa Cāmi'-i Şerīfi'nde hafta günlerinüñ birinde kürsī-nişīn-i va'ẓ u naṣīḥat olmışlar idi. Ba'dehu ṯāniyen maḥmiyye-i Edrine'ye vāṣıl olup biñ yüz yedi senesi ḥudūdında Mes'ūdiyye Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesi iḥsān olınmış idi. Yüz ṭoḳuz tārīḫinde Dārü'l-ḥadīṯ Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesine naḳl olınup kürsī-nişīn-i va'ẓ u teẕkīr oldılar. Yüz yigirmi iki Muḥarrem'inde 'Arab-zāde Meḥemmed Efendi maḥlūlinden re'īsü'l-müneccimīn ta'yīn olınduḳlarında[3] selefleri arpalıḳları Evreşe ma'a Gügercinlik ve Biġadic ḳażāları bunlara tevcīh olındı. Yüz yigirmi üç Rebī'ü'l-evvel'inde Lefḳoşa pāyesi żamīmesiyle daḫı tekrīm olınmışlar idi. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ on ikinci

1 Ḫarmūş R: Ḫamr-nūş H.
2 R 200a.
3 olınduḳlarında H: olınduḳda R.

Erbaʿā güni baʿde ṣalāti'ṣ-ṣubḥ mübtelā olduḳları maraż-ı ḍıyḳ iṣābetiyle intiḳāl ve raḥmet-i Raḥmān'a istiʿcāl itdüklerinde Edrineḳapusı ḫāricinde defn olındılar. Manṣıb-ı maḥlūl ile **[183ᵃ]** arpalıḳları sābıḳā müneccimbaşı olan Şeyḫ Aḥmed Efendi'nüñ maḫdūmları Muṣṭafā Efendi'ye maḥal görildi.

Merḥūm-ı mezbūr ʿilm ü ʿirfān ile meşhūr, kemāl-i zühd ü ṣalāḥla maʿrūf, meḥāsin-i aḫlāḳ-ı kerīme ile mevṣūf, maʿden-i ṣadāḳat, maẓanne-i kerāmet, evżāʿ u eṭvārı müsellem, pīr-i nūrānī-i mübārek-dem idi.

Gümrükci Ḥüseyn Paşa Ḫˇācesi Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed ibn el-Ḥāc Velī. Ḳaṣaba-i Bolı'da zümre-i sipāhiyāndan el-Ḥāc Velī nām merd-i ṣāliḥüñ şāh-ı şecere-i vücūdı ve netīce-i muḳaddimāt-ı ẕāt-ı mesʿūdı Ḫˇāce Meḥemmed Efendi'dür. Māh-ı cihān-tāb gibi taḥṣīl-i sevād ve miṣāl-i mihr-i tābdār ʿurūc-ı bürūc-ı istiʿdād eyleyüp envār-ı fażl u ʿirfāna mecd ü sāʿī ve fā'iż-i çeşme-i maʿārifden ādāb-ı istifāżayı murāʿī olmaġla re'īsü'l-māl-i kemāle[1] mālik ve ṭarīḳ-ı saʿādet-refīḳ-ı ʿilme sālik olduḳda ʿulemā-yı ʿaṣrdan Beñli Efendi ḫıdmetlerinden taḥṣīl-i vāye, baʿdehu ʿArab-zāde Şeyḫ ʿAbdü'l-vehhāb Efendi'den tekmīl-i ser-māye itdükden ṣoñra biñ seksen bir Şevvāl'inde Şeyḫü'l-İslām ʿAlī Efendi merḥūmuñ Rūmili ṣadāretine teşrīflerinden mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse ʿāzim olup ʿaḳd-i mecālis ve aḫẕ-ı medāris iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl iken biñ ṭoḳsan beş Ramażān'ında Fettāḥ-zāde ʿAbdü'l-ʿazīz Efendi maḥlūlinden Ṭūṭī Laṭīf Medresesi ile talṭīf, ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Ḥüseyn Efendi-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Kenʿān Paşa Medresesi ile teşrīf olındılar. Yüz iki Receb'inde ʿAlī Paşa-zāde Süleymān Beg Efendi yirine Receb Paşa Medresesi ile ikrām, yüz altı Rebīʿü'l-evvel'inde Uzunī-zāde Süleymān Efendi yirine Küçükçekmece'de vāḳıʿa ʿAbdü's-selām Medresesi inʿām olınup yüz on bir Cumāde'l-āḫire'sinde Kebīrī-zāde Rebībi Yaḥyā Efendi yirine Emre Ḫˇāce Medresesi'ne mevṣūl, yüz on beş Rebīʿü'l-āḫir'inde Süleymān Paşa İmāmı ʿAbdu'r-raḥmān Efendi yirlerine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ biriyle nā'ilü'l-me'mūl olmışlar idi. Yüz on altı Muḥarrem'inde Sarāy Ḫˇācesi Receb Efendi maḥlūlinden Şeyḫü'l-İslām Muʿīd Aḥmed Efendi Medresesi virilüp yüz on yedi Receb'inde Fetvā-emīni Meḥemmed Efendi yirine Bayram Paşa Medresesi iḥsān, yüz on sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde

1 re'īsü'l-māl-i kemāle H: re'īsü'l-māle R.

İsḥāḳ-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirlerine Üsküdar'da vāḳıʿa Mihrümāh Sulṭān Medresesi ile taḥṣīl-i ʿizz ü şān itmişler idi. Yüz yigirmi Muḥarrem'inde Emīr Aġa-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi yirlerine Ayaṣofıyya-i Kebīr Medresesi ile tevḳīr olınup yüz yigirmi bir Rebīʿü'l-evvel'inde[1] selefleri Aġa-zāde Efendi yirlerine[2] Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymān Ḫānī erzānī görilüp yüz yigirmi üç Şevvāl'inde Erzincānī es-Seyyid ʿAlī Efendi-zāde es-Seyyid Zeynü'l-ʿābidīn Efendi yirlerine ḳażā-yı Dımışḳu'ş-Şām'da üstād-ı meşḳ-ı aḥkām olup teʿāṭī-i umūr-ı enām üzere iken sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳaʿde'sinde manẓūme-i enfās-ı maʿdūdesi tamām ve şarāb-ı bezm-i ḥayātı miskiyyü'l-ḫitām olup Ṣāliḥiyye nām maḥalde defn olınup manṣıb-ı maḥlūl Şām Edrine pāyesi żamīmesiyle Vardarī Şeyḫ-zāde Meḥemmed Efendi'ye inʿām olındı.

Merḥūm-ı merḳūm sābıḳā Gümrük-emīni Ḥüseyn Paşa'ya müntesib olmaġın "Gümrükci Ḫ̆ʾācesi" dimekle maʿlūm, ḥasenü'l-aḫlāḳ, ʿazīzü'l-istiḥḳāḳ, nihāl-i nev-ber-i meḥāsin-i feżāʾil, maḥbūbü'l-ḳulūb u maṭbūʿü'ş-şemāʾil, keẕīrü'l-iştiġāl, serīʿü'l-intiḳāl, hengām-ı tedrīsinde ifādeye māʾil ü meşʿūf, istiḳāmet-i nezāhet ve ṣalāḥ-ı ḥālle maʿrūf, ẕikr-i bi'l-ḫayra ṭālib, ṯenā-yı cemīli cālib idi.

Ḳonevī ʿAlī Efendi [Temürḳazıḳ]

el-Mevlā ʿAlī ibn el-Ḥāc Ḥüseyn. Dārü'l-mülk-i Ḳaraman olan medīne-i Ḳonya'dan ẓuhūr ve "Ḳonevī ʿAlī Efendi" dimekle meşhūr olup ʿulemā-yı ʿaṣr dārü'l-ifādelerine ḫıdmet ile biñ seksen bir Ṣafer'inde Bezirci-zāde Maḥmūd Efendi'nüñ mūṣıla-i Ṣaḥn Medreseleri iʿādelerinden **[183[b]]** iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve tarīḳa-i muʿtāde üzere ḥareket eyleyüp ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i meʾmūl iken biñ yüz Şaʿbān'ında Balaban Aġa Medresesi ḫāricine ʿāric, yüz beş Ẕi'l-ḳaʿde'sinde Ṣadrü'd-dīn-zāde ʿAbdü'l-ḥay Efendi yirine Dārü'l-ḥadīṯ-i ʿAlī Efendi-zāde'ye ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Yüz sekiz Ramażān'ında Vānī-zāde Seyyid Maḥmūd Efendi yirine Kepenekci Sinān Medresesi iḥsān, yüz on iki Cumāde'l-ūlā'sında Ṭabīb Şaʿbān Efendi yirine Etmekcioġlı Medresesi'ne şāyān oldılar. Yüz on dört Cumāde'l-ūlā'sında Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid ʿÖmer Efendi yirine Kürkcibaşı

1 Rebīʿü'l-evvel'inde H: Rebīʿü'l-āḫir'inde R.
2 yirlerine H: yirine R.
R 200b.

Medresesi virilüp sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde Erzincānī es-Seyyid 'Alī Efendi Teẕkirecisi Meḥemmed Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ birine gelüp yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Uzunī-zāde Süleymān Efendi yirine Murād Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inde Vaḥdī İbrāhīm Efendi yirine Meḥemmed Aġa Medresesi'ne irtiḳā, yüz on sekiz Rebī'ü'l-āḫir'inde 'Uşşāḳī-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi yirlerine Ṣāniye-i Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi'ne i'tilā itdiler. Yüz yigirmi Ẕi'l-ḥicce'sinde Emīr Aġa-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirlerine Medāris-i Süleymāniyye'den biri 'ināyet, yüz yigirmi iki Receb'inde Şām-ı şeref-encām pāyesi żamīmesiyle Mektūbī 'Oṯmān Efendi yirlerine maḥrūsa-i Ġalaṭa'da murabba'-nişīn-i seccāde-i ḥükūmet olup yüz yigirmi üç Şa'bān'ında ma'zūl ve yirlerine Müfettiş İbrāhīm Efendi yirine birāder-zādeleri 'Abdu'llāh Efendi mevṣūl oldı. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinüñ ikinci İṯneyn gicesi füc'eten irtiḥāl ve riyāż-ı ḳudse isti'cāl eyleyüp Edrineḳapusı ḫāricinde defn olındı.

Mevlānā-yı merḳūm ḥiṣṣemend-i ma'ārif ü 'ulūm, maḥkeme şāgirdliginde üstād, ṣudūr-ı 'ulemāda istiḫdām ile iẓhār-ı sedād idüp bi'd-defe'āt teẕkireci ve nā'ib olmaġla taḥṣīl-i şān eyleyüp kevkeb-i ḫulḳı müdāratdan 'adem-i ric'atle mevsūm olmaġın "Temürḳazıḳ" diyü yād olınurdı.

Fetḥiyyeli Meḥemmed Emīn Efendi

el- Mevlā Meḥemmed Emīn bin Es'ad. Vālid-i mācidleri Es'ad Efendi medīne-i Ṣofya'da me'ẕūn bi'l-iftā olmışlar idi. Bunlar Dārü's-salṭanati'l-'aliyye maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'den ẓuhūr ve "Fetḥiyyeli Emīn Efendi" dimekle meşhūr olup taḥṣīl-i 'ilm ü 'irfāna beẕl-i ictihād ve tekmīl-i meleke-i isti'dād itdükden ṣoñra ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳ-ı 'ilmīye 'azīmet ve Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ seksen ṭoḳuz[1] Rebī'ü'l-evvel'inde 'Abdü'l-muṭṭalib-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi yirine Ḳāḍī-zāde Meḥemmed Efendi Dersiyyesi ḫāriciyle kām-revā, sene-i meẕkūre Şevvāl'inde İmām Dāmādı Celeb Ḥasan Efendi yirine Fīrūz Aġa Medresesi i'ṭā olınup ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḥicce'sinde selefleri 'Abdü'l-muṭṭalib-zāde Efendi yirine Fāṭıma Sulṭān Medresesi iḥsān, ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde yine selefleri yirine Şeyḫü'l-İslām

1 R 201a.

Zekeriyyā Efendi Medrese-i Ṣāniyesi'ne şāyān oldılar. Ṭoḳsan ṭoḳuz Muḥarrem'inde Ḥācī Yūsuf-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Yaḥyā Efendi Medresesi ile ikrām, yüz Muḥarrem'inde Efṭas Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biri in'ām olınmış idi. Sene-i mezbūre Ṣa'bān'ında Beyāżī-zāde Tābi'i 'Abdü'l-ḳādir Efendi yirine Murād Paşa-yı Cedīd Medresesi ile ḳadr ü menziletleri mezīd olup yüz bir Ṣa'bān'ında Gelibolılı Meḥemmed Efendi yirine 'Ā'işe Sulṭān Medresesi ile taḥṣīl-i şevket ü şān itmişler idi. Yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḳāmetī-zāde Şeyḫī Meḥemmed Efendi **[184[a]]** yirine Şeh-zāde Medresesi'nde tekye-zen-i miḥrāb-ı ifāde olup yüz yedi Rebī'ü'l-evvel'inde es-Seyyid Meḥemmed Dede Efendi ḥażretleri yirlerine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ biriyle talṭīf, yüz on Muḥarrem'inde Tefsīrī-zāde Meḥemmed 'Aṭā'u'llāh Efendi yirlerine Ḳuds-i Şerīf ḳażāsıyla teşrīf olındılar. Yüz on bir Muḥarrem'inde ma'zūl ve yirlerine Şerīf Efendi mevṣūl oldı. Bunlara yüz on beş[1] Cumāde'l-āḫire'sinde sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ḳaba Ḫalīl Efendi üzerinden Bilecik ve Rodosī Ebū Bekr Efendi maḥlūlinden Ayazmend ḳażāları arpalıḳ virildi.[2] Sene-i mezbūre Şevvāl'inde Edrine pāyesi żamīmesiyle Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi yirine maḥrūsa-i Burusa ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınduḳda arpalıḳları Nīfī İbrāhīm Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz on altı Ẕi'l-ḥicce'sinde munfaṣıl ve maḳām-ı ḥükūmetlerine Mekkī-zāde Es'ad Efendi vāṣıl oldı. Yüz on yedi Ẕi'l-ḥicce'sinde Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi üzerinden İslimiyye ḳażāsı arpalıḳ virilüp yüz on ṭoḳuz Ṣafer'inde 'Uşşāḳī-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi ḥażretleri üzerlerinden[3] Aḳḥiṣār-ı Ṣaruḫān ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınmış idi. Yüz yigirmi üç Rebī'ü'l-evvel'inde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle selef-i sālifleri Tefsīrī-zāde Efendi yirine Mekke-i Mu'aẓẓama ḳażāsıyla ta'ẓīm olınduḳlarında arpalıḳları sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ṣāliḥ Efendi ḥażretlerine virilmiş idi. Bunlar ṭayy-ı merāḥil iderek Mekke-i Mükerreme'ye vāṣıl olup sene-i merḳūme Ẕi'l-ḥicce'sinde ḳable'ż-żabṭ müddet-i 'ömri āḫir[4] ve ḥarem-i kerem-i fā'iżü'l-iḥsānda müsāfir oldı. Ol manṣıb-ı celīl altı ay miḳdārı evlādına ibḳā olınup ba'dehu Kevākibī-zāde Veliyyü'd-dīn Efendi ḥażretleri tebcīl ḳılındılar.

---

1 yüz on beş H: R nüshasında sehven "yüz beş" yazılmıştır.
2 virildi H: virilüp R.
3 üzerlerinden H: yirlerine üzerlerinden R.
4 āḫir H: tamām R.

Mevlānā-yı merḳūm baḥr-i güher-niṣār-ı ʿulūm, mihr-i fa'iżü'l-envār-ı ʿiffet ü nezāhet, kūh-ı pür-şükūh-ı[1] ṣalābet ü nebāhet, maḥzen-i esrār-ı ṣıdḳ u ṣalāḥ, maṣdar-ı āṣār-ı fevz ü felāh, aḫlāḳ-ı kerīme ile meşhūr olmaġla şeyḫü'l-İslām-ı esbaḳ Ebū Saʿīd-zāde Feyżu'llāh Efendi'nüñ evāḫir-i müddetlerinde ḫıdmet-i teftīş ile sütūde-ʿīş olup beyne'l-ʿibād ḫayr ile yād olınurdı.

Kātib Yūsuf Efendi

el-Mevlā Yūsuf. Belde-i Diyārbekr'den bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olup dārü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve ṣadr-ı ʿālī-ḳadr Ḳadrī Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz bir Ẕi'l-ḳaʿde'sinde Bosnevī Aḥmed Efendi yirine Çāvuşbaşı Medresesi ḫāriciyle be-kām, yüz sekiz Rebīʿü'l-āḫir'inde Naṣūḥ Aġa-zāde Ḥüseyn Efendi yirine Ḫˇācegī Medresesi'ne ḥareketle nā'ilü'l-merām olmış idi. Yüz on bir Şaʿbān'ında ʿazl olınup medresesi Sācidī[2] ʿAlī Efendi'ye sezā görildi. Yüz yigirmi bir Şevvāl'inde ʿalā-ṭarīḳı't-teḳāʿüd sābıḳā Emīn-i Fetvā Gelibolılı Maḥmūd Efendi maḥlūlinden Ṭaşköpri ḳażāsı bunlara maʿīşet virilüp yüz yigirmi iki tārīḫinde maʿīşeti Cānīk ḳurbinde Ḳavaḳ ḳażāsına tebdīl olınup Ṭaşköpri ḳażāsı fuḳarā-yı ḳużāta tevcīh olındı. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi üç tārīḫinde intiḳāl ve ʿālem-i ervāḥa irtiḥāl eyledi. Maḥlūl olan maʿīşeti daḫı ḳużāt-ı ḳaṣabāta virildi.

Merḥūm-ı merḳūm ʿilm-i ṣakde maḥāretle maʿlūm olmaġın müddet-i medīd Ġalaṭa Maḥkemesi'nde başkātib olmış idi.

Ḳoca Beg-zāde es-Seyyid Fetḥu'llāh Efendi

el-Mevlā es-Seyyid[3] Fetḥu'llāh. Medīne-i Anḳara'dan bedīdār ve "Ḳoca Beg-zāde Efendi" dimekle şöhret-şiʿār olup baʿde taḥṣīli'l-istiʿdād **[184[b]]** ʿulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzemetle ber-murād olduḳdan ṣoñra devr-i medāris-i muʿtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl iken masḳaṭ-ı re'si olan Anḳara ḳażāsı neḳābetiyle teşrīf olınup müddet-i medīd ol diyārda ḫıdmet-i neḳābet-i sādāt-ı

1 pür-şükūh-ı R: pür- şükūfe H.
2 R 201b.
3 el-Mevlā es-Seyyid R: es-Seyyid el-Mevlā H.

kirām ile meşġūl olmış idi. Biñ yüz Ṣafer'inde Bālī-zāde Meḥemmed Efendi yirine Bosna ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup yüz bir Cumāde'l-āḫire'sinde ma'zūl ve yirlerine Esīrī Muṣṭafā Efendi mevṣūl oldı. Yüz yedi Cumāde'l-ūlā'sında Füyūżī Meḥemmed Efendi yirine Diyārbekr ḳażāsı 'ināyet olınup yüz sekiz Cumāde'l-āḫire'sinde Baġdād pāyesi iḥsān olınmış idi. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde 'azl ve yirlerine Germeḳaş-zāde Meḥemmed Efendi vaṣl olındı. Yüz on dört Şevvāl'inde Aḳ Maḥmūd Efendi arpalıġı olan Toḳat ḳażāsı mevleviyyet virilüp yüz on beş Cumāde'l-ūlā'sında mün'azil ve yirlerine Çalḳandı-zāde 'Abdu'llāh Efendi nā'il oldı. Yüz yigirmi bir Ẕi'l-ḳa'de'sinde şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Ṣadrü'd-dīn-zāde Meḥemmed Ṣādıḳ Efendi maḥlūlinden ber-vech-i mevleviyyet Ḳayṣeri ḳażāsı in'ām olınup yüz yigirmi iki Cumāde'l-āḫire'sinde müteḳā'id ve yirlerine es-Seyyid Ḫalīl-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi müteṣā'id oldı. Yüz yigirmi üç senesi ḫilālinde dār-ı fenādan rıḥlet ve 'ālem-i bāḳīye[1] 'azīmet eyledi.

Mevlānā-yı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı mevālī-i Rūm, ḫoş-ṣoḥbet ü nīk-ḫaṣlet, ḳābil-i üns ü ülfet, pīr-i mu'ammer, ṣalāḥ-ı ḥālle muḫammer idi.

Sā'atī Aḥmed Efendi {'İffetī}

el-Mevlā Aḥmed. Maḥmiyye-i Edrine'den nümāyān ve "Sā'atī Aḥmed Efendi" dimekle şöhre-i cihān olmış idi. Taḥṣīl-i biżā'a-i isti'dād u istīhāl ve āheng-i ṭarīḳ-ı erbāb-ı fażl u kemāl itdükden ṣoñra 'ulemānuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve 'alā-ḥasebi'l-'āde ḥareket eyleyüp ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yetmiş üç Ramażān'ında masḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i merḳūmede Luṭfī-zāde Meḥemmed Efendi yirine Müteredidīn Medresesi ḫāricine 'āric, seksen bir Cumāde'l-āḫire'sinde Kebābcı-zāde Aḥmed Efendi yirine Ḳāḍī 'Abdī ma'a Sinān Beg Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Seksen dört Ṣafer'inde 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Ḥācī Ṭoġan Medresesi iḥsān, seksen altı Cumāde'l-ūlā'sında belde-i meẕkūrede İbrāhīm Paşa Medresesi şāyān görilüp seksen ṭoḳuz Receb'inde Mīr-i Mīrān Medresesi ile ṭaḥṣīl-i 'izz ü şān eyleyüp ṭoḳsan Ṣafer'inde Sirāciyye Medresesi'nde īḳād-ı şem'-i 'irfān eyleyüp bu üç rütbede selefleri 'Abdü'l-bāḳī Efendi'yi ta'ḳīb itmişler idi. Ṭoḳsan dört Ẕi'l-ḳa'de'sinde Lüḥūmī 'Alī Efendi yirine Kütāhiyye ḳażā-

1 bāḳīye H: 'uḳbāya R.

sı ḥükūmetine nā'il olup ṭoḳsan altı Ẕi'l-ḥicce'sinde 'azl olınup yirleri[1] ṣāniyen Gümüşayaḳ-zāde Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz Rebī'ü'l-evvel'inde Ḥüseyn Efendi-zāde Yaḥyā Efendi yirine ṣāniyen ḳażā-yı mezbūr tevcīh olınup yüz iki Ṣa'bān'ında 'azl ve yirlerine Edrineli Bālī-zāde Efendi vaṣl olındı. Yüz altı Ramażān'ında 'Īdī Bayram Efendi yirine Lefḳoşa ḳāḍīsi olup yüz yedi Ramażān'ında ma'zūl ve yirlerine Erżurūmī İsmā'īl Efendi mevṣūl oldı. Yüz ṭoḳuz Ramażān'ında Çalḳandı-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Belġrad ḳażāsıyla ber-murād olup yüz on bir Muḥarrem'inde munfaṣıl ve yirlerine selef-i sālifleri Yaḥyā Efendi vāṣıl oldı. Yüz on dört Ṣafer'inde Pravadi Yeñibāzārı ḳażāsı ma'īşetiyle teḳā'üd iḫtiyār eyleyüp bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi üç senesi evāḫirinde enfās-ı ma'dūde-i ḥayātı tamām ve 'āzim-i nüzhetgāh-ı dārü's-selām oldı. Maḥlūl olan ma'īşeti ḳużāt-ı ḳaṣābata tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr 'ilm ü 'irfān ile meşhūr, ekṣer-i **[185[a]]** fünūn-ı nāfi'adan ḥiṣṣemend, evżā' u eṭvārı efāżıl-pesend, pīr-i ṣāliḥ, sa'ādetmend-i müfliḥ, 'ilmi ḳarīn-i 'amel, 'iffet ü ṣalāḥda bī-bedel olmaġın 'İffetī maḫlaṣın iḫtiyār itmiş idi. Müretteb ü mükemmel *Dīvān*-ı eş'ārı vardur. Bu ebyāt güftār-ı dürer-bārındandur:

Naẓm

Senüñ rūyuñ benüm ey māh seyr-i gülsitānumdur
Leṭāfet būstānında buyuñ serv-i revānumdur

Ve lehu

Rengīn olup gider ġazel-i 'İffetī şehā
Ẕikr-i dehānuñ olalı vird-i zebānımuz

Ve lehu

Eyler gedāyı teşne-i mey ḫātem-i neşāṭ
Olsa ne deñlü müflis-i bī-derhem-i neşāṭ

Yāruñ lebi zülāline cān-teşne olalı
Dil çekmez oldı minnet-i cām-ı Cem-i neşāṭ

1 R 202a.

'Ālem ṣafāda vuṣlat ile herkes 'īd ider
Ben bilmezin felekde nedür 'ālem-i neşāṭ

Gördüm 'iẕār-ı yārı 'araḳ-rīz olup seḥer
Düşmiş gül-i cemāline hep şebnem-i neşāṭ

Ve lehu

Nedür bu kec ḥareket rāst söyle sulṭānum
Felek misin a benüm pādişāh-ı devrānum

Kerpiçci-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Bünyān-ı vücūdı ḫāk-i pāk-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī'de iltiyām ve devr-i şühūr u eyyām ile revnaḳ-ı niẓām bulup "Kerpiçci-zāde Efendi" dimekle şehīr ve bu 'unvānla ma'lūm-ı ṣaġīr ü kebīr olmış idi. Ṭarīḳ-ı sa'ādet-refīḳe kesb-i isti'dād ve Şeyḫü'l-İslām Bahāyī Meḥemmed Efendi ḫıdmetlerinden mülāzemetle[1] ber-murād olup devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yetmiş ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde Üsküdarī Meḥemmed Efendi yirine Muḥarrem Aġa Medresesi'ne ḫārici ile 'āric olmış iken seksen Cumāde'l-āḫire'sinde 'azl olınup medresesi Şemsü'd-dīn-zāde Muṣṭafā Efendi'ye tevcīh olındı. Seksen bir Muḥarrem'inde Bosnevī Süleymān Efendi yirine Ḫıżr Çāvuş Medresesi virilüp seksen sekiz Şevvāl'inde Rodosī-zāde Ebū Bekr Efendi yirine Ḥāmid Efendi Medresesi'ne taḥrīk olınmış idi. Ṭoḳsan iki Cumāde'l-ūlā'sında Ṣafāyī Muṣṭafā Efendi yirine Silivri'de vāḳı'a Pīrī Paşa Medresesi'ne gönderilüp ṭoḳsan altı Receb'inde Çatalcalı Ḥasan Efendi maḥlūlinden Sinob ḳażāsına manṣūb ḳılındı. Ṭoḳsan sekiz Cumāde'l-āḫire'sinde 'azl olınup yirleri Evliyā Meḥemmed Efendi'ye arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz bir Ramażān'ında 'Īdī Bayram Efendi yirine Ṭrablus-ı Şām ḳażāsıyla ikrām olınup yüz üç Muḥarrem'inde ma'zūl ve yirlerine Çāvuş-zāde Muṣṭafā Efendi mevṣūl oldı. Yüz yedi Ṣa'bān'ında Ṣolaḳ-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Saḳız ḳāḍīsi olup yüz sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde mün'azil ve yirlerine selefleri[2] Çāvuş-zāde Efendi vāṣıl

1 ḫıdmetlerinden mülāzemetle H: ḫıdmetle R.
2 R 202b.

oldı. Yüz on iki Ṣafer'inde Ḳıbrısī ʻAlī Efendi yirine Lefḳoşa ḳażāsı ʻināyet olınup yüz on üç Rebīʻü'l-evvel'inde ʻazl ve yirlerine Uzun Süleymān Efendi vaṣl olındı. Yüz on yedi Ramażān'ında Fındıḳ Meḥemmed Efendi yirine Belġrad ḳażāsıyla nā'il-i murād olup yüz on ṭoḳuz Rebīʻü'l-āḫir'inde müteḳāʻid ve yirlerine Muẓaffer-zāde Muṣṭafā Efendi müteṣāʻid oldılar. Bunlara yüz yigirmi iki tārīḫinde Medīne-i Münevvere pāyesi żamīmesiyle İsḥāḳlı ve Nevāḥī-i Barçınlı ḳażāları arpalıḳ virildi. Bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi dört Muḥarrem'inüñ ikinci Ṣülāṣā güni intiḳāl ve ʻālem-i ʻuḳbāya irtiḥāl eyleyüp Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī civārında defn olınup maḥlūl olan arpalıḳları Ḫˇāce-zāde es-Seyyid ʻÖmer Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm ḥiṣṣemend-i maʻārif ü ʻulūm, pīr-i muʻammer-i mütevāżiʻ, ʻābid ü müteverriʻ idi.

Şeyḫü'l-İslām Başmaḳcı-zāde es-Seyyid ʻAlī Efendi

el-Mevlā el-ʻālim[1] el-ʻāmil ve'l-baḥrü'l-fāżıli'l-kāmil Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid ʻAlī ibnü'l-mevlā Meḥemmed. Devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābiʻ'de **[185[b]]** Üsküdar ḳażāsından maʻzūlen biñ ṭoḳsan üç senesi ḫilālinde ʻāzim-i cinān olup evṣāf-ı cemīlesi bu cerīdenüñ *Cild-i Evvel*'inde beyān olınan Başmaḳcı-zāde Meḥemmed Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı mihter-i feżā'il-perveri ve nev-bāve-i nihāl-i sāye-güsteri, naḫl-i ser-sebz-i çemenzār-ı siyādet ve ṣābit-ḳadem-i būstān-ı saʻādet, dürre-i şāhvār-ı ṣadefçe-i imkān, ṭūṭī-i naġme-güftār-ı şekkeristān-ı fażl u beyān, ḥā'iz-i feżā'il-i ḥaseb ü neseb, fā'iz-i meḥāsin-i mevrūṯ u mükteseb şeyḫü'l-İslām rüknü'l-ʻulemā'i'l-aʻlām es-Seyyid ʻAlī Efendi ḫıdmetleridür.

Naẓm

Bir ẕāt-ı mekrümet ki ḫiṣāl-i ḥamīdesi
Tavṣīf olınsa ṣıġmaya hergiz[2] ʻibārete

Ḫulḳ-ı ḥasenle fiṭrat-ı pāki sirişte dür
Bundan ziyāde ḥüccet olur mı siyādete

1 el-ʻālim H: -R.
2 hergiz R: merkez H.

Āyīne-i ẕekāsına baḳsaydı Bū ʿAlī
Başlardı ʿaḳl u ẕihnine her dem melāmete

Çün ırs̱ ile bulundı kerem ol vücūdda
Ḫātem anuñ yanında fem açmaz seḫāvetde

Seyyid ʿAlī Efendi kerīmü'ş-şiyem odur
Biñ kez dinilse vaṣfı irişmez nihāyete

Ḫilāl-i terācim-i Sulṭān Murād Ḫān-ı Rābiʿ'de yine tercemeleri bu cerīdenüñ *Cild-i Evvel*'inde merḳūm Seyyid ʿAlī-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi merḥūmuñ ḥafīd-i saʿīdi olmaġın silsile-i nesebleri ṭaraf-ı māderden *Şaḳā'iḳ-ı Nuʿmāniyye*'de mersūm ṣafaḥāt-ı bedriyyü'l-lemeʿāt olan Şāriḥ-i *Şirʿatü'l-İslām* Seyyid ʿAlī-zāde Seyyid Yaʿḳūb Efendi'ye peyvestedür. Biñ ḳırḳ sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde vāṣıl-ı ser-menzil-i şühūd ve dāḫil-i şehristān-ı vücūd olup ḥacr-i ḥücre-i ṣalāḥ u ʿiṣmetde ḳarīn-i neşv ü nemā, vaḳıyy-i ḥayā vü ʿiffetde āb-yārī-i feyż-i Ḫudā ile cilve-nümā olup pāy-ı ictihādı zemīn-i ṭalebde muḥkem ve berg ü şāḫ-ı istiʿdādı neşv ü nemāda Sidre vü Ṭūbā ile hem-ser ü derhem olmış idi. Evā'il-i ḥāllerinde fużalā-yı ʿaṣrdan[1] ʿAbdü'r-raḥīm Efendi cenāb-ı feżā'il-me'āblarına ittiṣāl ile biñ elli yedi Rebīʿü'l-evvel'inde maḳām-ı meşīḫat-i İslāmiyye'ye teşrīflerinden ibtidā olmaḳ üzere şeref-i mülāzemetleriyle nā'il-i evvelīn-i āmāl olup esātiẕe-i ʿaṣrlarından Ders-i ʿĀm Ṣāliḥ Efendi ve Cevherī-zāde Meḥemmed Efendi'den telemmüẕ, baʿdehu fāżıl-ı ḳarār-dāde Minḳārī-zāde Efendi'nüñ daḫı ḳand-i muʿad-ı ifādelerinden teleẕẕüẕ itmekle mālik-i meleke-i istiʿdād ve nā'il-i ser-māye-i ʿaḳl-ı müstefād olduḳdan ṣoñra pāye-ber-pāye medāris-i ʿilmiyyeye vāṣıl ve rütbe-i erbaʿīniyyeden munfaṣıl iken biñ altmış yedi Receb'inde Meḥemmed Aġa Dersiyyesi ḫāriciyle kām-revā olup yetmiş sekiz Ramażān'ında Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde Enes Efendi yirine[2] Ḥāmid Efendi Medresesi'nde mānend-i çeşm-i cihān-bīn miḥrāb-nişīn olmışlar idi. Seksen dört Receb'inde Ḳaplan Paşa İmāmı ʿÖmer Efendi yirine Bālī Efendi Medresesi'ne vālī olup seksen beş Ramażān'ında Ṣalbaş Aḥmed Efendi yirine Ümmü'l-veled-zāde dārü'l-ifādesinde feyż-baḫş-ı erbāb-ı istifāde oldılar. Sek-

1 ʿaṣrdan H: ʿaṣrından R.
2 R 203a.

sen altı Şa'bān'ında Ṭrabzonī İbrāhīm Efendi yirine Ḥaydar Paşa Medresesi'ne şeref-baḫşā olduḳlarında vālid-i cāmi'ü'l-ḥurūf Şeyḫ Feyżī Ḥasan Efendi[1] didügi tārīḫdür:

Naẓm

Yine bir seyyid-i kerem-pīşe
Luṭf-ı Ḥaḳḳ'a ḳarīn olup ezelī

Ḥareket ile dāḫile geldi
Bula dā'im 'aṭā-yı Lem-yezelī

Ben de tārīḫini didüm Feyżī
Dāḫil-i Ḥayderī eḥaḳḳ-ı 'Alī[2]

Seksen sekiz Şa'bān'ında Çāvuş-zāde Aḥmed Efendi yirine Ġażanfer Aġa Medresesi'ne revnaḳ-efzā olup seksen ṭoḳuz Şevvāl'inde Erdebīlī-zāde Dāmādı Ebū Bekr Efendi yirine **[186[a]]** Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine sāye-i iclāl ṣalduḳlarında yine vālid-i merḥūmuñ çekīde-i ḫāme-i gevher-bārı olan tārīḫdür:

Naẓm

Ṣad 'izzet ile ḳıldı Feyżī çü Ṣaḥn'ı teşrīf
Tārīḫ iki gerekdür ol şāhbāz-ı Ṣaḥn'a

Seyyid 'Alī Efendi luṭf ile 'āṭıfetle
Sürdi semend-i 'ilmi geldi firāz-ı Ṣaḥn'a[3]

Ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Erżurūmī 'Abdü'l-laṭīf Efendi yirine Murād Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'nde ferş-i seccāde-i ders ü taḥḳīḳ eyleyüp ṭoḳsan iki Receb'inde Bāḳī-zāde İsmā'īl Efendi yirine Maḥmūd Paşa Medresesi ile tekrīm, ṭoḳsan dört Şevvāl'inde selef-i sālifleri 'Abdü'l-laṭīf Efendi yirine Sulṭān Selīm-i Ḳadīm Medresesi ile ta'ẓīm olınup ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında Cevherī-zāde Meḥemmed Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ biriyle talṭīf, ṭoḳsan sekiz Rebī'ü'l-evvel'inde selef-i sālifleri Ebū Bekr Efendi yirine Ḳuds-i Şerīf ḳażāsıyla teşrīf olınmışlar idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Receb'inde munfaṣıl ve ol

1 Efendi R: -H.
2 داخل حیدری احق علی
3 سوردی سمند علمی کلدی فراز صحنه

maḳām-ı celīle Ḥāmid-zāde ʿAbdu'llāh Efendi vāṣıl oldı. Yüz bir Şaʿbān'ında Edrineli Murtażā Efendi yirine maḥmiyye-i Edrine ḳażāsı inʿām, sene-i meẕkūre Ramażān'ında ḥāl-i ḳażālarında Nefes-zāde es-Seyyid ʿAbdu'r-raḥmān Efendi yirlerine[1] ḫıdmet-i neḳābet-i sādāt-ı kirām ile ikrām olınup sene-i merḳūme Şevvāl'inde İstanbul pāyesi żamīmesi ve Manastırlı Nuʿmān Efendi maḥlūlinden Marʿaş ve Ḳızıl Mūsā Efendi üzerinden Begbāzārı ḳażāları arpalıḳlarıyla manṣıb-ı neḳābet ibḳā ve Edrine ḳażāsı selef-i sālifleri Bāḳī-zāde Efendi'ye sezā görilmiş idi. Yüz iki Şaʿbān'ında Anaṭolı pāyesi żamīmesiyle sābıḳā İmām-ı Sulṭānī İbrāhīm Efendi üzerinden Toḳat ḳażāsına tebdīl ve Marʿaş ḳażāsıyla Fenārī-zāde Seyyid Meḥemmed Efendi ve Begbāzārı ḳażāsıyla es-Seyyid Caʿfer Efendi tebcīl ḳılındılar. Yüz üç Şaʿbān'ında neḳābetle maʿan żabṭ itmek üzere Erzincānī es-Seyyid ʿAlī Efendi defʿa-i ūlāsı yirlerine vāṣıl-ı ṣadāret-i Rūm ve nā'il-i ġāyetü'l-ġāyāt-ı merūm olduḳlarında arpalıḳları olan Toḳat ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet Ḥüseyn Efendi-zāde Yaḥyā Efendi'ye ʿināyet olındı. Yüz beş Rebīʿü'l-evvel'inde daġdaġa-i ṣadāretden dāmen-keşān ve maḳām-ı ḥükūmetlerine ṯāniyen Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi ṣadr-ı ʿālī-şān olup bunlara ḫalefleri arpalıḳları Birgi ve Mudanya ve Gemlik ḳażāları taʿyīn olındı. Lākin ṣāḥibü't-terceme ḥażretleri şeyḫü'l-İslām-ı vaḳt Ebū Saʿīd-zāde Feyżu'llāh Efendi'nüñ naṣb-ı ʿaynı[2] olmaġın müşārun ileyhüñ ṣadr-ı fetvādan infiṣāli sebebiyle bunlar daḫı yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında Bulaḳ ḳażāsı arpalıġıyla Mıṣr-ı Ḳāhire'ye nefy ü iclā ve manṣıb-ı celīl-i neḳābet ḫalef-i sālifleri Fenārī-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi'ye iʿṭā olınup arpalıḳlarından Birgi ḳażāsı Fenārī-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi'ye ve Gemlik ve Mudanya ḳażāları Caʿfer-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi'ye sezā görildi. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde ki -cülūs-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī evā'ilidür- ʿafvlarına emr-i ʿālī ṣādır olduḳda baʿde'l-ḳufūl İstanbul'da menzillerine nüzūl itdüklerinden ṣoñra yüz yedi Cumāde'l-ūlā'sında Ḳırımī es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi manṣıbı olan Marʿaş ḳażāsı ṯāniyen arpalıḳ taʿyīn olınup yüz on bir Muḥarrem'inde ʿĀrif ʿAbdü'l-bāḳī Efendi üzerinden Mudurnı ḳażāsı żamīmesiyle Aḳ Maḥmūd Efendi üzerinden Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī *raḍiye ʿanhu Rabbuhu'l-Bārī*[3] ḳażāsına tebdīl ve Marʿaş ḳażāsıyla Evliyā Meḥemmed Efendi tebcīl ḳılınup **[186[b]]** yüz on iki

1 yirlerine R: yirine H.
2 R 203b.
3 "Bârî Rabbi (Allah) ondan razı olsun."

Cumāde'l-āḫire'sinde selef-i sālifleri Erzincānī es-Seyyid 'Alī Efendi def'a-i ṣāliṣesi maḥlūlinden mükerreren mesned-ārā-yı ṣadāret-i Rūmili olduḳlarında arpalıḳları olan Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet Muḳīm-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi'ye ve Mudurnı ḳażāsı daḫı ber-vech-i arpalıḳ Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz on üç Ẕi'l-ḥicce'sinde 'uzlet-güzīn ve yirlerine es-Seyyid Meḥemmed Dede Efendi ḥażretleri ṣadr-nişīn olup ḫalefleri arpalıḳları Gümülcine ve Cisr-i Ergene ve İslimiyye ve Ayaş ḳażāları bunlara naḳl eyledi. Yüz on dört Rebī'ü'l-evvel'inde Ayaş ḳażāsı ḳużāt-ı ḳaṣabāta tevcīh olınup bunlara Muḥarrem-zāde Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Mudanya ḳażāsı bedel virildi. Yüz on beş Ramażān'ında sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretleri def'a-i ṯāniyeleri yirlerine muḳaddemā ber-muḳteżā-yı vaḳt ḳabūlden mübā'adet itdükleri meşīḫat-i İslāmiyye ḥasebe't-taḳdīr ẓuhūr itmekle zīver-i mesned-i iftā ve maẓhar-ı manṭūḳ ve 'aleyhi'l-fetvā olmışlar idi. Erbāb-ı 'irfāndan bir ẕāt-ı sütūde-'unvānuñ tārīḫ-i laṭīfidür:

Mıṣrā'

اعلم الفقه على و عليه الفتوى

Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde kendü arpalıḳlarından Gümülcine ḳażāsını İmām Dāmādı Celeb Ḥasan Efendi'ye ve Mudanya ḳażāsını Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi'ye ve İslimiyye ḳażāsını Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi'ye ve Cisr-i Ergene ḳażāsını Māhir 'Abdu'llāh Efendi'ye ber-vech-i arpalıḳ tevcīh buyurup yüz on altı Muḥarrem'inde Çalḳandı-zāde 'Abdu'llāh Efendi 'azlinden ṯāniyen Toḳat ḳażāsı żamīme-i revātibleri ḳılındı. Yüz on sekiz Rebī'ü'l-āḫir'inde Ḳara Ḫalīl Efendi üzerinden Gelibolı ve La'lī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi üzerinden Bıñarḥiṣār ve Ḳaraḥiṣār-ı Ṣāḥib ve Ḳaraşu Yeñicesi ḳażālarına tebdīl ve Toḳat ḳażāsıyla selefleri La'lī-zāde Efendi tebcīl ḳılınmış idi. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde kendi ḫ̆āhişleriyle müteḳā'id ve maḳām-ı fetvāya ṯāniyen sālifü'ẕ-ẕikr Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi müteṣā'id oldı. Bunlar birḳaç gün Edrineḳapusı ḫāricinde vāḳı'a bāġçelerinde ba'dehu Rūmiliḥiṣārı yalılarından birinde mekṯden ṣoñra yüz on ṭoḳuz Muḥarrem'inde bi'l-cümle ehl-i beyt ve evlādlarıyla medīne-i Sinob'a gönderilmiş idi. Yüz yigirmi iki Muḥarrem'inde sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ṣāliḥ Efendi ḥażretleri üzerlerinden Yanya ḳażāsı arpalıġı żamīmesiyle mükerrem olup

māh-ı mezbūruñ evāsıṭında İstanbul'a duḫūlleriçün[1] emr-i 'ālī ṣādır olmaġın sābıḳu'ẕ-ẕikr bāġçelerine vuṣūl bulmışlar idi. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirlerine maḳām-ı evvellerine i'āde ve mesned-i iftāda ḳarār-dāde ḳılındılar. Sene-i merḳūme Receb'inde kendi arpalıḳlarından Bıñarḥiṣār ile Ḳaraṣu Yeñicesi[2] ḳażālarını İmām-ı Sulṭānī 'Arab-zāde Meḥemmed Efendi'ye tevcīh buyurup[3] yüz yigirmi üç Ṣafer'inde ḫalef-i sālifleri İmām Dāmādı Celeb Ḥasan Efendi maḥlūlinden Birgi ḳażāsı bunlaruñ żamīme-i revātibleri ḳılınup sene-i mezbūre Şevvāl'inde Fetvā-emīni Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Dimetoḳa ḳażāsı daḫı 'ilāve-i esbāb-ı ri'āyetleri olduḳda kendü arpalıḳlarından Ḳaraḥiṣār-ı Ṣāḥib ḳażāsın İmām-ı Şehriyārī 'Abdu'r-raḥmān Efendi ḥażretlerine 'ināyet buyurdılar. Biñ yüz yigirmi dört Muḥarrem'inüñ dördinci Ḫamīs güni vaḳt-i ṣubḥda mübtelā olduḳları **[187[a]]** maraż-ı hā'ilden rāḥatkede-i cināna revān ve cān-ı 'ālem iken 'āzim-i 'ālem-i cān olup:

Mıṣrā'

Murġ-ı revānı göklere irdi Hümā gibi

Yevm-i mezbūrda cenāzeleri Cāmi'-i Ebu'l-feṭḥ'e iḥżār ve ba'de'ṣ-ṣalāti'ẓ-ẓuhr Ayaṣofıyya-i Kebīr vā'iẓi Süleymān Efendi imām-ı ṣaf iḫtiyār ḳılınup du'ā vü ṣenā ile Edrineḳapusı ḫāricinde Kemāl Paşa-zāde merḥūm muḳābilinde medfen-i mu'ayyenlerine güẕār ve mütevārī-i mezār-ı fā'iżü'l-envār ḳılındılar. Ol yevm-i meşhūr yevm-i mu'ayyen ü ma'hūd olup keṡret-i cemā'at-i müslimīn bāliġ-i nihāyet-i cumū' ve ṣafḥa-i ḥarem-i cāmi'-i şerīf ḥavż-ı cedāvil-i dumū' olup ber-feḥvā-yı ḥayret-efzā-yı [4] «موت العالم كموت العالم» ebnā-yı zamāna nevḥa-engīz-i mātem ẕikr-i bi'l-ḫayr ile ḫalḳ-ı cihān yek-dil ü yek-zebān ve ser-engüşt-i şehādetle tābūt-ı pür-sekīneleri medfen-i mu'ayyenlerine revān olmış idi. Naḳş-ı seng-i mezārları ber-vech-i ta'miye Ḥabeşī-zāde Raḥīmī Efendi didügi tārīḫ-i zībādur:

Beyt

Yegāne ẕātı gitdükde dinildi fevtine tārīḫ
Beḳāya göçdi es-Seyyid 'Alī ol müfti-i āfāḳ[5]

1 duḫūlleriçün H: duḫūlçün R.
2 R 204a.
3 buyurup H: olındı R.
4 "Âlimin ölümü âlemin ölümü gibidir."
5 بقایه کوچدی السید علی اول مفتیٔ آفاق

Maḥlūl olan arpalıḳlarıyla ṣadāret-i fetvā ṣāniyen selefleri Ebe-zāde ʻAbdu'l-lāh Efendi'ye sezā görildi.

Mevlānā-yı celīlü'ş-şān-ı merḳūm deryā-yı güher-rīz-i ʻālem-i ʻulūm, rükn-i rāsiḫ-i faẓl u taḳvā, cebel-i şāmiḫ-i ifāde vü fetvā, mū-şikāf-ı evṭār-ı efkār, ḥarīr-bāf-ı deḳā'iḳ-ı esrār, hemʻ-inān-ı ḳā'ide-i tevfīḳ, vāṣıl-ı ser-menzil-i taḥḳīḳ, mecmaʻu'l-baḥreyn-i şerīʻat u ḥaḳīḳat, mevridü'n-nehreyn-i ʻilm ü maʻrifet:

Beyt

مقتدای فضلا خاتمة المجتهدين
حجة الحق على الخلق امام الدنيا[1]

mefhūmına mā-ṣadaḳ ḫayyir ü deyyin ü ḳavvāl-i bi'l-ḥaḳ zamān-ı tedrīsde miṣāl-i ʻallāme-i Bircīs-cenāb, her meclis-i feyż-ḳarīninde cārī olan su'āl ü cevāb-ı faṣlü'l-ḫiṭāb gibi bir[2] kitāb ve mevleviyyetlerinde ʻÖmeriyyü'l-iḥtisāb, tefrīḳ-ı ḥaḳḳ u bāṭılda raṭbü'l-lisān u ḥāżır-cevāb olduġından māʻadā hengām-ı iftālarında menbaʻ-ı zülāl-i faẓl u ḥikmet ve müsteşār-ı erkān-ı dīn ü devlet, veraʻ u diyānetde bī-hemtā, zühd ü ṣıyānetde gevher-i yek-tā, edīb ü erīb, aʻyün-i nāsda mehīb, dürr-i şāhvār gibi ṣadef-i dehre vāḥiden baʻde vāḥid gelen[3] emācidden maʻdūd, ḫaṣā'il-i mevrūṯesi feżā'il-i müktesebesi gibi nā-maḥdūd, gül-deste-i aḫlāḳ-ı ḥasene zīver-i destār-ı iʻtibārları ve naḫl-i sünbül-beste-i feżā'il-i müstaḥsene pīrāye-i rāyet-i iştiḥārları idi.

Beyt

Ḳalem ḳādir midür vaṣfın beyāna
Ṣıġar mı baḥr-i ḳulzüm nāvdāna

Ẕāt-ı kerīmleri emṯālle müşārik olduḳları feżā'ilde meziyyet-i iḥrāz-ı nevādir ile ser-efrāz olduḳlarından ġayrı birḳaç ḫaṣīṣa ile mümtāz olmışlardur ki her biri bir fāżıl-ı nāmdara dürretü't-tāc-ı ibtihāc ve rūz-ı bāzār-ı iʻtibārda ser-māye-i revāc olmaġa kāfīdür.

Ḫaṣīṣa-i ūlā ʻumde-i faẓl u taḳvā olan taḥṣīl-i maʻrifet-i Ḫudā'dur ki evā'il-i ḥāllerinde Ḳāsım Paşalı Muʻabbir Şeyḫ Meḥemmed Efendi'nüñ ve Şeyḫ

1 "Fâzılların önde gideni, müctehitlerin sonuncusu
Halk üzerinde Hakk'ın delili, dünyanın imamıdır."
2 bir R: -H.
3 gelen R: kümmelin H.

es-Seyyid Ḫalīl Efendi'nüñ maẓhar-ı ḫayr-du'āları olduḳdan ṣoñra 'umde-i[1] e'izze-i meşāyiḫ-ı Naḳş-bendiyye ḳuṭb-ı merkez-i reşād Şeyḫ Murād Efendi ḥażretlerinden inābet ve taḥṣīl-i ser-māye-i ḥaḳīḳat itmekle ṣāḥib-derūn bir ẕāt-ı efḍāl-meşḥūn olmışlar idi.

Ḫaṣīṣa-i ṣāniye ekrem-i feżā'il-i beşeriyye olan fażīlet-i seḫā vü 'aṭıyyedür ki fuḳarā-yı müte'affifīne dest-i taṣadduḳı güşād ve 'attār-ı bahār gibi mevrūṣ u mükteseb olan dirhem ü dīnārı berbād eyleyüp:

Beyt

Yeter zemīne seḥāb-ı kef-i kerīmi n'ola
Dökerse dürrini deryāya ebr-i Nīsānī **[187[b]]**

mefhūmı kitābe-i ṭāk-ı iştihārları olmış idi.

Ḫaṣīṣa-i ṣāliṣe müsteşār-ı umūr-ı dīn ü devlet ve mü'temen-i esrār-ı salṭanat olup def'-i meẓālim ve neşr-i merāḥim bābında mesā'ī-i cemīleleri revnaḳ-ı dīn ü devlet ve mi'mār-ı ma'mūre-i dünyā vü āḫiret olmaḳ ile ḥükūmetleri eyyāmında kemāl-i 'adālet ve şehāmetle nesaḳ-perdāz-ı 'ālem ve ṣadāret ü fetvāları hengāmında bereket-i istiḳāmet ü diyānet ile erbāb-ı ṭarīḳata hādī-i rāh-ı eslem olmışlar idi.

Ol fāżıl-ı nāmdāruñ āsār-ı 'ilmiyyelerinden fenn-i lāzımu'l-intisāb-ı fıḳhda mecmū'a-i laṭīfeleri vardur ḥaḳḳā ki eṣer-i ḫūb ve miyān-ı 'ulemāda maḳbūl ü merġūbdur:

Beyt

عليه من الرحمن روح و راحة
و من سحب الغفران ظل و وايل[2]

Ol vücūd-ı şerīfüñ bu faḳīr-i cāmi'ü'l-ḥurūf niçe zamān ẕeyl-i kerīmlerine[3] teşebbüṣ ile ḥadd ü tavṣīfden bīrūn müstaġrıḳ-ı in'ām u iḥsānları olduġumdan muṭṭali' olduġum evṣāf-ı cemīle vü āṣār-ı celīlelerine naẓar ile menḳabelerinde gerçi ḳuṣūrum muḳarrer ammā du'ā-yı ḫayrlarına sa'yüm evferdür.

1 R 204b.
2 "Rahman olan Allah'ın canlılığı ve rahatı, bağışlanma bulutunun gölgesi ve sağanağı onun üzerine olsun."
3 kerīmlerine H: keremlerine R.

Beyt[1]

الهی نور ایمان همرهش باد
جوار لطف حق منزلکهش باد[2]

Seyyid Ḫalīl Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Ḫalīl. ʻİlm-i şerīfe ḫıdmet ve baʻż-ı ʻulemādan iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris-i muʻtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl ve muntaẓır-ı neyl-i meʼmūl iken biñ yüz on yedi Receb'inde Ḫān-zāde Ḫˇācesi Muṣṭafā Efendi yirlerine Ṣāliṣe-i Behrām Ketḫudā Medresesi ḫāriciyle kām-revā olup yüz yigirmi Şevvāl'inde Mecdī Efendi-zāde Aḥmed Efendi yirlerine Ḳāḍī Maḥmūd Efendi Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Yüz yigirmi dört Muḥarrem'inüñ yigirmi ikinci İṡneyn güni fevt olup medrese-i maḥlūlesi sābıḳā Ayaṣofıyya vāʻiẓi olan Esīrī Dāmādı Muṣṭafā Efendi Ḫıṣmı ʻOṡmān Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı merḳūmuñ aḥvāli ancak bu mertebe maʻlūm idi.

Mekkī-zāde Esʻad Efendi

el-Mevlā Esʻad bin el-mevlā Meḥemmed Emīn. Ṭabaḳa-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābiʻ'de *Cild-i Evvel*'de ẕikri sebḳ iden Mekkī Meḥemmed Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı mihter-i ercmendi Esʻad Efendi'dür. Taḥṣīl-i ʻilm ü ʻirfāna kūşiş ve kesb-i maʻārife verziş idüp ṣudūr-ı kirāmdan Bosnevī Bālī Efendi ḫıdmetlerinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse ʻāzim olup devr-i medāris ve ʻaḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl iken biñ seksen altı Şevvāl'inde Yüsrī Aḥmed Efendi yirine Maḳtūl Ḥasan Paşa Medresesi ḫāricine ʻāric, ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Ebu's-suʻūd-zāde Mesʻūd Efendi maḥlūlinden Ṣāniye-i Nişāncı Paşa-yı Cedīd Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Ṭoḳsan dört Şevvāl'inde Dürrī Meḥemmed Efendi ḥażretleri yirlerine Ṣāniye-i Ḫusrev Ketḫudā Medresesi virilüp ṭoḳsan altı Rebīʻü'l-evvel'inde Efṭas Şeyḫī Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Monlā Gürānī Medresesi erzānī görilüp ṭoḳ-

1 Beyt R: -H.
2 "Ey Rabbim! İmanın nuru onun yoldaşı olsun. Hakkın lütfunun etrafı onun konağı olsun."

san ṭoḳuz Ṣafer'inde yirlerinde mūṣıla-i Ṣaḥn i'tibār olındı. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında Çeşmī-zāde[1] Tābi'i Ḥasan Efendi yirine Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi Medresesi'ne mevṣūl, yüz Rebī'ü'l-evvel'inde selefleri Ḥasan Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ biriyle nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Yüz bir Rebī'ü'l-evvel'inde Uzun Ḥasan Efendi-zāde Yaḥyā Efendi yirine Ḫadīce Sulṭān Medresesi iḥsān, yüz iki Receb'inde Muḳīm-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Dāvūd Paşa Medresesi ile taḥṣīl-i 'izz ü şān eyleyüp yüz beş Ṣafer'inde Muṣāḥib Paşa Ḫ̆ācesi İbrāhīm Efendi yirine Ayaṣofıyya-i Kebīr Medresesi ile tevḳīr olınup yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde selef-i sālifleri Yaḥyā Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'den biriyle tevḳī', yüz on Ẕi'l-ḳa'de'sinde Şerīf Efendi yirine Dārü'l-ḥadīṣ-i Süleymān Ḫānī'ye terfī'[2] olınmışlar idi. Yüz on üç Muḥarrem'inde Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh **[188a]** Efendi Dāmādı es-Seyyid Maḥmūd Efendi ḥażretleri yirlerine Selanik ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup yüz on dört Rebī'ü'l-evvel'inde ma'zūl ve yirlerine 'Uşşāḳī-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi ḥażretleri mevṣūl oldılar. Yüz on altı Ẕi'l-ḥicce'sinde Fetḥiyyeli Emīn Meḥemmed Efendi yirine maḥrūsa-i Burusa ḳażāsı 'ināyet olınup yüz on sekiz Muḥarrem'inde munfaṣıl ve yirlerine Fetvā-emīni Maḥmūd Efendi vāṣıl oldı. Bunlara Ṭaşköpri ḳażāsı arpalıḳ virilmiş idi. Sene-i mezbūre Cumāde'l-ūlā'sında La'lī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi üzerinden Çorum ḳażāsı daḫı żamm olınup ba'de eyyām Çorum ḳażāsı ḳużāt-ı ḳaṣabāta virilüp bunlara Zaġra-i Cedīd ḳażāsı bedel virildi. Yüz yigirmi bir Ṣa'bān'ında Ṭaşköpri ḳażāsı daḫı ḫalefleri Maḥmūd Efendi'ye virilüp bunlara Ṭabīb Süleymān Efendi üzerinden İstanköy ḳażāsı bedel virildi. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi dört Muḥarrem'inüñ yigirmi sekizinci Aḥad güni irtiḥāl ve 'ālem-i ervāḥa intiḳāl eyledüklerinde maḥlūl olan arpalıḳlarından İstanköy ḳażāsı sābıḳā İmām-ı Sulṭānī el-Ḥāc Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olınup Zaġra-i Cedīd ḳażāsı şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ efendimüz Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı kihterleri es-Seyyid Muṣṭafā Efendimüze ber-vech-i ma'īşet maḥal görildi.

Mevlānā-yı mezbūr 'ilm ü ṣalāḥla meşhūr, dā'imā ḫande-rūy, meclis-ārā ve laṭīfe-gūy, selīmü'ṭ-ṭab'-ı ṣāfī-nihād, ḥalīmü'n-nefs-i pāk-i'tiḳād idi.

1 R 205a.
2 terfī' H: tevḳī' R.

Pīr Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Pīr Meḥemmed bin İbrāhīm. İstanbulī'dür. Devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''de ṣadr-ı a'ẓam olan Merzifonī Ḳara Muṣṭafā Paşa'nuñ ev ketḫudāsı olan İbrāhīm Efendi'nüñ maḫdūmıdur. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi'den mülāzemetle ber-murād olup devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz yedi Ramażān'ında es-Seyyid 'Oṣmān Efendi maḥlūlinden Ca'fer Çelebi Medresesi ile kām-revā, yüz on beş Receb'inde Zekī-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi yirlerine Muḥarrem Aġa Medresesi i'ṭā olınmış idi. Yüz on sekiz Ṣa'bān'ında Nev'ī-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi yirine[1] Kepenekci Sinān Medresesi iḥsān, yüz yigirmi Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḳāsım Paşalı Ṣāliḥ Efendi yirlerine Ümmü'l-veled dārü'l-ifādesine şāyān olmış idi. Yüz yigirmi iki Ẕi'l-ḳa'de'sinde Kevākibī-zāde Aḥmed Efendi yirine Ṭrablus-ı Şām ḳażāsı in'ām olınup yüz yigirmi dört Muḥarrem'inde ma'zūl ve yirlerine Bosnevī Aḥmed Efendi mevṣūl oldı. Ba'de'l-'azl gelürken eṣnā-yı ṭarīḳde māh-ı merḳūmuñ evāḫirinde manṣıb-ı ḥayātdan daḫı munfaṣıl ve raḥmet-i Raḥmān'a vāṣıl oldı.

Mezbūruñ müddet-i 'ömri faḳr u fāḳa ile güẕār itmegin derdmendlikle meẕkūr idi.

Mīrzā Efendi Ḥażretleri Tābi'i es-Seyyid İsmā'īl Efendi

el-Mevlā es-Seyyid İsmā'īl. Ḥamīdī'dür. Şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Mīrzā Muṣṭafā Efendi[2] ḥażretlerine intisāb ve cenāb-ı sa'ādet-me'āblarından şeref-i mülāzemetle kām-yāb olup ḳaṭ'-ı menāzil-i ṭarīḳ iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz on yedi Ṣa'bān'ında Ṣāniye-i Aḫī Çelebi Medresesi ḫāricine 'āric, yüz yigirmi bir Receb'inde Ḳavuḳcı-zāde es-Seyyid Muṣṭafā Efendi yirine Ṣāniye-i Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Yüz yigirmi dört Ṣafer'inüñ yigirmi ikinci Erba'ā güni fevt olup medrese-i maḥlūlesi Yūsuf Paşa İmāmı Kefevī Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr ḥüsn-i ḫulḳla meşhūr, merd-i ṣāliḥ, sa'ādetmend-i müfliḥ idi.

1 yirine H: yirlerine R.
2 R 205b.

Seyyid 'Abdü'l-mecīd-zāde Seyyid Aḥmed Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Aḥmed ibnü'l-mevlā es-Seyyid 'Abdü'l-mecīd. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Bahā'ü'd-dīn-zāde es-Seyyid 'Abdü'l-mecīd Efendi merḥūmuñ **[188[b]]** maḫdūm-ı ercmendi es-Seyyid Aḥmed Efendi'dür. Belde-i Ḳayṣeriyye'den bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olup dārü'l-mülk-i İstanbul'a 'azīmet ve Minḳārī-zāde Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan Muḥarrem'inde Burusa'da Kūsec 'Alī Paşa Medresesi ile kām-revā, ṭoḳsan altı Muḥarrem'inde Ḫalīl-zāde Ḥasan Efendi yirine Çendīk Medresesi i'ṭā olındı. Ṭoḳsan sekiz Muḥarrem'inde Pür-ḳalem-zāde Ḫˇācesi Meḥemmed Efendi yirine Lālā Şāhīn Paşa Medresesi'ne irtiḳā eyleyüp ṭoḳsan ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Nu'mān Efendi yirine Mar'aş ḳażāsı sezā görilmiş idi. Yüz Receb'inde 'azl ve yirlerine Malġaralı Mülāzımı 'Abdü'l-ḳādir Efendi vaṣl olındı.[1] Yüz altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ṭop-ḫāneli 'Abdü'l-kerīm-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ḳonya ḳażāsı virilmiş iken sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinde ḳażā-yı meẕkūr şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Meḥemmed Efendi ḥażretlerine arpalıḳ ta'yīn olınup bunlar yüz yedi Muḥarrem'inde Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi arpalığı olan Erzenü'r-rūm ḳażāsına naḳl olındılar. Yüz sekiz Muḥarrem'inde ma'zūl ve yirlerine Etmekci-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi mevṣūl oldı. Yüz on iki Muḥarrem'inde selef-i sālifi[2] 'Abdü'l-kerīm-zāde Efendi yirine Kütāhiyye ḳażāsı tevcīh olındı. Yüz on üç Muḥarrem'inde mün'azil ve yirlerine Fındıḳ Meḥemmed Efendi vāṣıl oldı. Yüz on beş Cumāde'l-āḫire'sinde Gürgür Meḥemmed Efendi yirine Ṣofya ḳāḍīsi olup yüz on altı Receb'inde 'azl ve yirlerine Resūl Efendi Mülāzımı Maḥmūd Efendi vaṣl olındı. Yüz yigirmi bir Ramażān'ında Maġnisa pāyesi żamīmesiyle Bosnevī İbrāhīm Efendi yirine Lefḳoşa ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup yüz yigirmi iki Receb'inde Leymeṣun ḳażāsı daḫı ilḥāḳ olındı. Yüz yigirmi üç Ẕi'l-ḳa'de'sinde ma'zūl ve yirlerine Ḳara Yūsuf Efendi mevṣūl oldı. Ba'de'l-'azl bunlar Lārende ḳaṣabasına vuṣūl bulduḳlarında mizāclarınuñ inḥirāfı sebebiyle yüz yigirmi dört Ṣafer'inde intiḳāl ve 'ālem-i 'uḳbāya irtiḥāl eyleyüp ḳaṣaba-i meẕkūrede defn olındılar.

Merḥūm-ı mezbūr ṣāḥib-i biżā'a vü şu'ūr, ḫoş-ṣoḥbet, ḳābil-i ülfet idi.

---

1 vaṣl olındı H: vāṣıl oldı R.
2 sālifleri R: sālifi H.

ʿĀrif Efendi Eniştesi Seyyid Yūsuf Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Yūsuf. Vilāyet-i Anaṭolı'dan ẓuhūr ve ṣadr-ı ʿālī-ḳadr ʿĀrif ʿAbdü'l-bāḳī Efendi'ye mülābese-i ḳarābet ile " ʿĀrif Efendi Eniştesi" dimekle meşhūr olmış idi. Ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳ-ı ʿilmīye ʿazīmet ve ʿulemā-yı kirāmuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl iken biñ yüz on iki Cumāde'l-ūlā'sında Beyāżī-zāde Ḥāmid Efendi yirine Beyāżī Ḥasan Efendi Medresesi ḫāricine ʿāric, yüz on beş Rebīʿü'l-āḫir'inde selefi yirine Ḳāḍī-ʿasker Meḥemmed Efendi Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi.[1] Yüz on yedi Ramażān'ında Ḳırımī ʿAbdu'r-raḥmān Efendi yirine Ūlā-yı Mesīḥ Paşa Medresesi virilüp yüz yigirmi Ṣafer'inde Ebe-zāde Efendi Birāder-zādesi Muṣṭafā Efendi yirlerine Papasoġlı Medresesi'ne gelmişler idi. Yüz yigirmi dört Rebīʿü'l-evvel'inde eyyām-ı rebīʿ-i ḥayātı tamām ve ʿālem-i ʿuḳbāya ḫırām eyleyüp medrese-i maḥlūlesiyle Hüvellezī Muṣṭafā Efendi be-kām oldı.

Mevlānā-yı mezbūr ṣalāḥ-ı ḥālle meşhūr, dervīş-nihād, müslim-i pāk-iʿtiḳād idi.

Müstaḳīm Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed Müstaḳīm. Ḳasṭamonı sancaġından Eflani ḳażāsına tābiʿ Debbāġlar nām ḳaryeden[2] bedīdār ve "Müstaḳīm Efendi" dimekle ḳarīn-i iştihār olup ser-māye-i istiʿdāda mālik ve ṭarīḳ-ı ʿilme sālik olduḳda ṣadr-ı ʿālī-ḳadr Beyāżī-zāde Aḥmed Efendi cenāblarından medrese-i Ṣaḥn ḥareketlerinden mülāzım ve semt-i tedrīse **[189ᵃ]** ʿāzim olmış idi. ʿAlā-ḥasebi'l-ʿāde ṭayy-ı merāḥil-i ifāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl iken biñ seksen ṭoḳuz Ṣafer'inde Ṣarı Aḥmed Efendi yirine Çāvuşbaşı Medresesi ḫāriciyle be-kām, ṭoḳsan üç Rebīʿü'l-āḫir'inde Celeb Ḫalīl Efendi yirine Cezerī Ḳāsım Paşa Medresesi inʿām olınup ṭoḳsan yedi Şaʿbān'ında Ḳırımī ʿAbdü'l-ḥalīm Efendi yirine Fāṭıma Sulṭān Medresesi iḥsān olındı. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında selefleri Ḫalīl Efendi yirine Ḥācī Ḥasan-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde olup olup yüz Ṣafer'inde Fettāḥ-zāde ʿAbdü'l-bāḳī Efendi yirine Sekbān ʿAlī Medresesi virilüp yüz bir Rebīʿü'l-evvel'inde yirlerinde mūṣıla-i Ṣaḥn iʿtibār olınmış idi. Sene-i meẕkūre Şaʿbān'ında Yaḥyā-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri yirlerine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ

1 R 206a.

2 Ḳasṭamonı sancaġından Eflani ḳażāsına tābiʿ Debbāġlar nām ḳaryeden H: Vilāyet-i Anaṭolı'dan R.

birine gelüp yüz iki Receb'inde selefleri Fettāḥ-zāde Efendi yirine Edrineḳapusı Mihrümāhı Medresesi'ne i'tilā, yüz beş Ṣafer'inde Mekkī-zāde Es'ad Efendi yirine Dāvūd Paşa Medresesi'ne irtiḳā eyleyüp yüz altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde Çeşmī-zāde 'Abdü'l-kerīm Efendi yirine Ūlā-yı Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi ile tekrīm, yüz on Rebī'ü'l-evvel'inde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Muḥarrem Efendi maḥlūlinden Medīne-i Münevvere ḳażāsıyla ta'ẓīm olınmışlar idi. Yüz on iki Muḥarrem'inde munfaṣıl ve ol maḳām-ı celīle Ḫˇāce-zāde es-Seyyid 'Oṯmān Efendi vāṣıl oldılar. Bunlara sene-i mezbūre[1] Cumāde'l-ūlā'sında Bāḳī-zāde İsmā'īl Efendi üzerinden Burusa Yeñişehri ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi'nüñ ve evlād u etbā'ınuñ eşyālarını teftīş ve taḥrīr içün maḥmiyye-i Edrine'de müvellā ta'yīn olınmışlar idi. Ḫıdmeti meşkūr olmaġın sene-i merḳūme Cumāde'l-āḫire'sinde sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Maḥmūd Efendi üzerinden Labseki ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılındı. Yüz on altı Receb'inde Burusa pāyesi żamīmesiyle Tefsīrī-zāde Meḥemmed 'Aṭā'u'llāh Efendi yirine Şām-ı dārü's-selām ḳażāsıyla ikrām olınduḳlarında arpalıḳları Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi'ye virildi. Yüz on yedi Şevvāl'inde ma'zūl ve yirlerine İsḥāḳ-zāde 'Ārif Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz on ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde selef-i sālifleri Yaḥyā-zāde Efendi ḥażretleri üzerlerinden ṣāniyen Burusa Yeñişehri ḳażāsı arpalıḳ virilmiş idi. Yüz yigirmi iki Rebī'ü'l-evvel'inde selef-i sālifleri Ḫalīl Efendi yirine maḥmiyye-i Edrine ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup arpalıḳları ḥālen imām-ı evvel-i şehriyārī 'Abdu'r-raḥmān Efendi ḥażretlerine tevcīh olındı. Bunlara yüz yigirmi üç Rebī'ü'l-āḫir'inde Mekke-i Mu'aẓẓama pāyesi daḫı iḥsān olınup sene-i meẕkūre Receb'inde müteḳā'id ve maḳām-ı ḥükūmetlerine Ṣun'u'llāh Efendi ḥażretleri müteṣā'id oldılar. Bunlara sene-i mezbūre Ṣa'bān'ında Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretleri üzerlerinden Pravadi ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınmış idi. Bu ḥāl üzere güẕārende-i[2] eyyām iken 'usr-i bevle ibtilāsı sebebiyle biñ yüz yigirmi dört Cumāde'l-ūlā'sınuñ on ṭoḳuzıncı Cum'a güni enfās-ı ma'dūde-i ḥayātı tamām ve 'āzim-i nüzhetgāh-ı dārü's-selām olup Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında defn olınup maḥlūl olan arpalıḳları Ḥāmid-zāde 'Abdu'llāh Efendi'ye tevcīh olındı.

1 R nüshasında sehven sene-i atiyye-i mezbūre yazılmıştır.
2 R 206b.

Mevlānā-yı mütercem ʻilm ü ṣalāḥla muʻallem, ḥalīm ü selīm, müşfiḳ u kerīm, mütedeyyin ü müteverriʻ, fiḳh-āşinā ve müteşerriʻ **[189[b]]** idi.

Çeşmī-zāde İsmāʻīl Efendi

el-Mevlā İsmāʻīl ibnü'l-mevlā ʻAbdü'l-kerīm. Ḫilāl-i terācim-i Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'de raḳam-zede-i beyān olan Çeşmī-zāde ʻAbdü'l-kerīm Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı kihteri ve ferzend-i ferḫunde-aḫteri İsmāʻīl Efendi'dür. Biñ ṭoḳsan yedi tārīḫinde Şeyḫü'l-İslām Anḳaravī Meḥemmed Efendi merḥūm sevḳıyle bā-ḫaṭṭ-ı hümāyūn-ı şevket-maḳrūn ṭaraf-ı salṭanatından evlād-ı ʻulemā-yı kirāma iḥsān olınan mülāzemetlerden birine vāṣıl olup devr-i medāris-i muʻtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl iken biñ yüz yigirmi üç Ṣafer'inde Ḥıṣn-ı Manṣūr Müftīsi ʻOṣmān Efendi maḥlūlinden Kemḥācı-zāde Muṣṭafā Çelebi Medresesi'ne ḫāric ile ʻāric ve beyne'l-aḳrān şeref-i imtiyāz ile mübtehic olmışlar idi. Yüz yigirmi dört Cumāde'lūlā'sınuñ yigirmi altıncı Cumʻa güni ṭaʻne-i ṭāʻūndan rıḥlet ve ʻālem-i ʻuḳbāya ʻazīmet itdüklerinde Edrineḳapusı ḫāricinde Ṣırt Tekye nām maḥalde defn olınup medrese-i maḥlūleleri Ḳaz-ābādī Aḥmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Maḫdūm-ı merḳūm ṭālib-i meṭālib-i ʻulūm, ḥasenü'l-aḫlāḳ, ṭayyibü'l-aʻrāḳ idi.

Ḳavuḳcı-zāde ʻAbdu'llāh Efendi

el-Mevlā ʻAbdu'llāh ibnü'l-mevlā İbrāhīm. ʻUlemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābiʻ'den tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Tācī İbrāhīm Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi ʻAbdu'llāh Efendi'dür. Dārü'n-naṣr ve'l-meymene maḥmiyye-i Edrine'den ẓuhūr ve "Ḳavuḳcı-zāde Efendi" dimekle meşhūr olup iʻmāl-i ser-māye-i istiʻdād ve levāzım-ı ṭarīḳ-ı ʻilmi iʻdād eyleyüp Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi'den mülāzemetle ber-murād olduḳdan ṣoñra devr-i medāris-i muʻtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ seksen ṭoḳuz Ẕi'l-ḳaʻde'sinde Aḫaveyn Ḥüseyn Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥmiyye-i merḳūmede Bī-duḫān Medresesi iḥsān olınup ṭoḳsan bir Ramażān'ında yirlerinde ḥareket-i miṣliyye iʻtibārı şāyān görilmiş idi. Ṭoḳsan sekiz Şevvāl'inde Aḥmed Efendi yirine Şāh Melek Medresesi virilüp ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Müsellim ʻAbdu'r-raḥmān Efendi yirine

Ḳāḍī ʿAbdī Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz Receb'inde Memek-zāde Teẕkirecisi Meḥemmed Efendi maḥlūlinden arpalığı olan Saḳız ḳażāsı ḥükūmeti ber-vech-i mevleviyyet bunlara tefvīż olınmış idi. Yüz bir Receb'inde maʿzūl ve yirlerine İzmir Müftīsi Süleymān Efendi mevṣūl oldı. Yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Medīne-i Münevvere pāyesiyle ikrām olınup yüz beş Cumāde'l-āḫire'sinde Ṭosyevī Muṣṭafā Efendi ḥażretleri yirlerine Toḳat ḳażāsı ʿināyet olındı. Yüz altı Şaʿbān'ında ʿazl olınup yirleri Fenārī-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi'ye arpalıḳ virildi. Yüz on Muḥarrem'inde Muḫtelic ʿÖmer Efendi defʿa-i ṯāniyesi yirine Maġnisa ḳażāsı iʿṭā olınup yüz on bir Muḥarrem'inde munfaṣıl ve yirlerine Edrineli Ebū Bekr Efendi vāṣıl oldı. Yüz on üç Rebīʿü'l-evvel'inde Melek İbrāhīm Efendi maḥlūlinden Ṣofya ḳażāsı tevcīh olınup yüz on dört Şaʿbān'ında maʿzūl ve yirlerine Gürgür Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz on beş Rebīʿü'l-āḫir'inüñ yedinci İṯneyn güni Edrine Vaḳʿası sebebiyle Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī ḥażretleri alay ile Edrine'den Ḥafṣa ḳaṣabasına tevcīh buyurduḳlarında bunlara berāy-ı maṣlaḥat Yek-çeşm Ḥüseyn Efendi yirine Anaṭolı ṣadāreti iḥsān olınup māh-ı merḳūmuñ sekizinci Ṯülāṯā güni ʿazlden māʿadā Muḥżır Aġa ḫaymesinde ḥabs olınup māh-ı mezbūruñ on birinci Cumʿa güni cezīre-i Ḳıbrıs'a nefy ü iclā ve ṣadāret-i Anaṭolı ʿAbdü'r-raḥīm[1]-zāde Yaḥyā Efendi'ye sezā görildi. Bir müddetden ṣoñra **[190ᵃ]** ʿafvlarına fermān-ı hümāyūn ṣādır olmaġla masḳaṭ-ı re'sleri olan maḥmiyye-i Edrine'ye gelüp menzillerinde ḳarār itmişler idi. Yüz yigirmi iki Rebīʿü'l-evvel'inde Maḍrūb Yūsuf Efendi maḥlūlinden Baġdād-ı bihişt-ābād ḳażāsıyla ber-murād olup yüz yigirmi üç Cumāde'l-ūlā'sında münʿazil ve yirlerine Pīrī Meḥemmed Efendi vāṣıl oldılar. Bunlar baʿde'l-ʿazl mizācları münḥarifen İstanbul'a vuṣūllerinden ṣoñra taṣḥīḥ-i mizāc içün maḥrūsa-i Burusa'ya hicret eyleyüp ḳarār üzre iken yüz yigirmi dört Cumāde'l-ūlā'sında dār-ı fenādan güẕer ve ʿālem-i bāḳīye[2] sefer eyleyüp maḥrūsa-i merḳūmede Bıñarbaşı'nda[3] defn olındı.

Mevlānā-yı mezbūr mekārim-i aḫlāḳ ile meşhūr, ʿilm ü maʿārifden ḥiṣṣedār, pergār-ı himmetine ṣaḥā'if-i leṭā'if medār,[4] zerḳ u riyādan mütecānib, nīk-nefs ü leyyinü'l-cānib, dervīş-meşreb ve ferruḫ-dem, ḫoş-ṣoḥbet ādem idi.

1 R 207a.
2 bāḳīye H: ʿuḳbāya R.
3 Bıñarbaşı'nda H: Bıñarbaşı nām maḥalde R.
4 medār H: medār idi R.

Bosnevī Süleymān Efendi[1]

el-Mevlā Süleymān. Vilāyet-i Bosna'dan bedīdār ve "Bosnevī Süleymān Efendi" 'unvānı ile iştihār bulup ser-māye-i isti'dāda mālik ve tarīḳ-ı 'ilme sālik olduḳdan ṣoñra Ḳız 'Alī Efendi ḥıdmetlerinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve bi-ḥasebi'l-'āde ḥareket iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Nāẓır-zāde[2] Meḥemmed Efendi yirine Çivi-zāde Dārü'l-ḥadīṯi'ne ḫāric ile 'āric olup ṭoḳsan dört Ramażān'ında medrese-i mezbūreye sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Edrineli[3] 'Alī Efendi üzerinden Ḥāmid Efendi Medresesi daḫı żamm olınup yirlerinde ḥareket-i miṣliyye i'tibār olınmış idi. Ṭoḳsan sekiz Rebī'ü'l-evvel'inde Ṣa'bān Efendi ḥażretleri yirlerine Siyāvuş Paşa Medresesi sezā görilüp ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣa'bān'ında Seyyid Süleymān Efendi yirine Efḍal-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde olmışlar idi. Yüz bir Ṣa'bān'ında Celeb Ḫalīl Efendi yirine Ḳoca Muṣṭafā Paşa Medresesi ile kām-revā, yüz üç Ramażān'ında sābıḳā Re'īsü'l-eṭibbā Ḥasan Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine i'tilā eyleyüp yüz dört Rebī'ü'l-āḫir'inde Ṭosyevī Muṣṭafā Efendi ḥażretleri yirlerine Ġażanfer Aġa Medresesi iḥsān, yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında 'İvaż-zāde İsmā'īl Efendi yirine 'Ā'işe Sulṭān Medresesi'ne şāyān olup yüz yedi Rebī'ü'l-evvel'inde Ġalaṭ Ṣa'bān Efendi yirine Ṣāniye-i Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi ile taḥṣīl-i 'izz ü şān itmişler idi. Yüz on iki Şevvāl'inde Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi'nüñ binā buyurduḳları medrese-i cedīdelerini 'ulemā miyānında 'ilm ü fażīletle ārāste ve ṣalāḥ u taḳvā ile pīrāste olduġı ecilden ḫāmis-i Süleymāniyye i'tibārlarıyla ibtidā ṣāḥibü't-terceme ḥażretlerine in'ām eyleyüp yüz on dört Cumāde'l-ūlā'sında Ḥācī Yūsuf-zāde 'Abdu'llāh Efendi maḥlūlinden Dımışḳ-ı Şām ḥükūmeti ile 'izz ü iḥtişām bulmışlar idi. Yüz on beş Cumāde'l-āḫire'sinde ma'zūl ve yirlerine Tefsīrī-zāde Meḥemmed 'Aṭā'u'llāh Efendi mevṣūl oldı. Yüz on sekiz Muḥarrem'inde Muṣāḥib Paşa Ḫ̆ācesi İbrāhīm Efendi yirine Edrine ḳażāsı ḥükūmeti 'ināyet olınup yüz on ṭoḳuz Muḥarrem'inde munfaṣıl ve yirlerine Dāvūd-zāde İbrāhīm Efendi vāṣıl oldı. Bunlara ḫalefleri arpalıġı Labseki ḳażāsı ta'yīn olındı. Yüz yigirmi Cumāde'l-ūlā'sında Müneccimbaşı Meḥemmed Efendi üzerinden

1 Evvelu müderrisin bi-medreseti Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi. Fī 7 Şevvāl sene 1124. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

2 Nāẓır-zāde H: Nāḳil-zāde R.

3 Edrineli H: -R.

Evreşe ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınup yüz yigirmi bir Şa'bān'ında Tevfīḳī Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Malġara ḳażāsına tebdīl ve Evreşe ḳażāsıyla ṣāniyen selefleri Müneccimbaşı Meḥemmed Efendi tebcīl ḳılındı. Yüz yigirmi dört Rebī'ü'l-evvel'inde Mekke-i **[190b]** Mükerrene pāyesi żamīmesiyle Ṭabīb Süleymān Efendi üzerinden Ḳaraburun ḳażāsı daḫı żamm olınmış idi. Bu ḥāl üzere güẕarende-i eyyām u leyāl iken sene-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'sinüñ yedinci İṣneyn güni mübtelā olduḳları maraż-ı dıḳden intiḳāl ve 'ālem-i 'uḳbāya[1] irtiḥāl itdüklerinde Edrineḳapusı ḫāricinde defn olınup maḥlūl olan arpalıḳlarından Malġara ve Ḳaraburun ḳażāları ḫalef-i[2] sālifleri Tefsīrī-zāde Efendi'ye ve Labseki ḳażāsı Mu'abbir İsmā'īl Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı mezbūr fażīlet-i 'ilmiyye ile meşhūr, eyyām-ı tedrīsinde meşgūl-i ifāde, zamān-ı ḥükūmetlerinde[3] ḥākim-i ḳarār-dāde, pīr-i edīb-i müteveżżi', müteverri' ü müteşerri', vaż' u vaḳārı müsellem, bābāyāne ādem idi.

Şa'bān-zāde Meḥemmed 'Āzim Efendi {'Āzim}

el-Mevlā Meḥemmed 'Āzim ibnü'l-mevlā Meḥemmed. Ṣudūr-ı devlet-i Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī'den tercemeleri bu cerīdede merḳūm Şa'bān-zāde Meḥemmed Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı kihter-i ercmendi[4] ve ferzend-i ḫıredmendi 'Āzim Meḥemmed Efendi'dür. Ḥā'iz-i ser-māye-i isti'dād ve bāliġ-i mertebe-i 'aḳl-ı müstefād olduḳda biñ ṭoḳsan yedi tārīḫinde Şeyḫü'l-İslām Ankaravī Meḥemmed Efendi merḥūm sevḳıyle ṭaraf-ı salṭanat-ı 'aliyyeden bāḫaṭṭ-ı hümāyūn-ı şevket-maḳrūn evlād-ı mevālī-i 'iẓāma iḥsān olınan mülāzemetlerden biriyle ber-murād ve levāzım-ı ṭarīḳı i'dād eyleyüp devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz on sekiz Rebī'ü'l-evvel'inde es-Seyyid 'Abdü'l-mu'ṭī Efendi maḥlūlinden Ṭūṭī Laṭīf Medresesi ile talṭīf olınup yüz yigirmi iki Cumāde'l-āḫire'sinde Begler Ḫ˘ācesi Dāmādı Meḥemmed Efendi yirine Raḥīḳī Medresesi virilmiş idi. Yüz yigirmi dört Cumāde'l-āḫire'sinüñ sekizinci Cum'a güni maraż-ı ṭā'ūndan rıḥlet ve 'ālem-i ervāḥa 'azīmet itdükde medrese-i maḥlūlesi Ḳudsī 'Abdü'l-ḳādir Efendi'ye tevcīh olındı.

1 'uḳbāya H: ervāḥa R.
2 R 207b.
3 ḥükūmetlerinde R: ḥükūmetinde H.
4 kihter-i ercmendi H: kihteri R.

Maḫdūm-ı mezbūr ʻĀzim maḫlaṣı ile meşhūr, şiʻr ü inşāya ḳādir, ḥakkāk-i cevāhir-i nevādir, ʻilm [ü] maʻārifden keṣīrü'l-maḥẓūẓ, tevārīḫ ü muḥāḍarātdan ʻazīzü'l-maḥfūẓ, ḫoş-fehm ü şūḫ-ṭabīʻat, mā'il-i muʻāşeret ve esīr-i ṣoḥbet, mübtelā-yı efyūn, keşmekeş-i eczā-yı berşle zār u zebūn, ḳāniʻ ü şākir, faḳīr-i ṣābir idi. Bu eşʻār netīce-i ṭabʻ-ı süḫan-güẕārıdur:

ez-Ḳaṣā'id

Olup hezār firīb ile nefḫa-senc-i bahār
Çemende ġonçeyi başdan çıḳardı bülbül-i zār

ʻAceb mi şāḫce-i gülde olsa cilve-fürūş
Çemende bülbüle yüz virdi ġonçe-i gülzār

Meger ʻurūḳına[1] girdi gülüñ ẓarāfet ile
Ki ġonçe şebnemi baş üzre gezdürür her bār

ez-Ġazeliyyāt

ʻİẕāruñ eyledükce bādeden tāb-ı füsūn peydā
İder naḫl-i melāḥat ṣad gül-i āteş-nümūn peydā

Ve lehu

Fikr-i ruḫ-ı dildārı göñül zīb-i ḫayāl it
Peymāne-i ümmīdüñi leb-rīz-i viṣāl it

Ve lehu

Ġamzeñ ki gülbün-i dile ḫūn-ı ciger virür
Her şāḫ-ı nev-ber-i müje yāḳūt-ı ter virür

Ḥarf-i peyām-ı laʻli o ʻĪsā-tekellümüñ
Dil-mürdegān-ı ḥasrete cāndan ḫaber virür

Fikr-i ġubār-ı ʻārıżı ol şūḫ-ı nev-resüñ
Çeşm-i ʻalīle nūr-ı cilādan eṣer virür

1 ʻurūḳına R: ʻaraḳına H.
R nüshasında bu kelime yukarıdaki gibi okunacak şekilde harekelenmiştir.

Böyle ḳalursa kākül-i pür-pīçi ḳorḳarın
'Uşşāḳ-ı zāra daġdaġa-i derd-i ser virür

Ālūde-dāmen olduġın 'arż eyler 'Āzimā
Ṣanma şafaḳ ki dāmen-i gerdūna fer virür **[191ᵃ]**

Ve lehu

Çeşm-i aġyār-ı sitem-perveri kūr eylemişüz
Ḳavs-i āh-ı seḥere var ise zūr eylemişüz

Ve lehu

Tekeller[1] 'āḳıbet ḫalvet-serāña hem-'inān gitmez
O derzi āfetüñ bāzārı ey 'āşıḳ dikiş ṭutmaz

Ve lehu

Nedür ḫadeng-i müjeñ zaḫm-ı çeşm-i ḫūn-ḫˇāruñ
Çeken bilür sitem-i ebru-yı kemāndāruñ

Fetīl-i ḫançeri bilmez ne işler 'uşşāḳa
Ḫırāş-ı ġamzesini görmeyen dil-i zāruñ

Ve lehu

Cihānı ġarḳ-ı ḫūn itdüm nigeh-senc olmaduñ bir kez
Bu demler tā ṣabāḥ-ı maḥşer ey ḫūn-ḫˇār söylensün

Ve lehu

Yine tīġ-ı maḥabbet tāze-zaḫm açdı dil-i zāra
N'ola feryād u āh itsem uruldum bir teberdāra[2]

Ve lehu

'Āzim ḳalursa dilde bu sevdā-yı zülf-i yār
Bir toz ḳoparmayınca ḳomam rūzgārda

1 R nüshasında bu kelime yukarıdaki gibi okunacak şekilde harekelenmiştir.
2 R 208a.

Kevākibī-zāde Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed ibnü'l-mevlā Meḥemmed bin Ḥüseyn bin Aḥmed el-Kevākibī. Belde-i Ḥalebü'ş-şehbāda Mekke-i Mükerreme pāyesiyle me'ẕūn bi'l-iftā iken biñ ṭoḳsan altı tārīḫinde dār-ı fenādan rıḥlet ve 'ālem-i bāḳīye 'azīmet eyleyüp tercemesi *Cild-i Evvel*'de *'u*lemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''de beyān olınan Kevākibī-zāde Meḥemmed Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ḫıredmendi mefḫarü'l-'ulemā Aḥmed Efendi'dür. Vālid-i mācidlerinden taḥṣīl-i 'ulūm ve istifāde-i manṭūḳ u mefhūm eyleyüp dīde-i necm-i baḫtı envār-ı sa'ādet ile mükaḥḥal ve farḳ-ı[1] āftāb-ı irtifā'-ı ṭāli'i şeb-çerāġ-ı şu'ā'-efken-i iḳbāl ile mükemmel olmaġın zamān-ı ḳalīlde bāliġ-i mebāliġ-i 'ulemā-yı fuḥūl ve şeyḫü'l-fen-i ma'kūl u menḳūl olmış idi. Şeyḫü'l-İslām fāżıl-ı meşhūdü'l-enām[2] Minḳārī-zāde Efendi'den mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'āzim olup ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan ṣoñra biñ ṭoḳsan altı tārīḫinde vālid-i mācidleri maḥlūlinden masḳaṭ-ı re'si olan belde-i meẕkūre fetvāsı ve Süleymāniyye i'tibārıyla Ḫusreviyye Medresesi iḥsān olınmış idi. Yüz altı Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḳuds-i Şerīf pāyesiyle teşrīf, yüz yigirmi Şa'bān'ında Bālī-zāde maḥlūlinden İzniḳ ḳażāsı arpalıġıyla talṭīf olındılar. Yüz yigirmi bir Cumāde'l-ūlā'sında yine pāye-i mezbūr ile Kebīrī-zāde Rebībi Yaḥyā Efendi yirine Ṭrablus-ı Şām ḳażāsı in'ām olınup arpalıḳları İsḥāḳ-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi'ye virildi. Yüz yigirmi iki Ramażān'ında munfaṣıl ve yirlerine Pīr Meḥemmed Efendi vāṣıl oldı. Bunlar ba'de'l-'azl ṭayy-i merāḥil iderek dārü'l-mülk-i İstanbul'a dāḫil ve biñ yüz yigirmi dört Receb'inüñ on üçinci Ṣülāṣā güni rūḥ-ı revānı a'lā-yı 'illiyyīne vāṣıl olup Edrineḳapusı ḫāricinde defn olındılar.

Mevlānā-yı mezbūr fażīlet-i 'ilmiyye ile meşhūr, mecmū'a-i fażl-ı nā-maḥdūd, a'yān-ı 'ulemādan ma'dūd, ṣalāḥ-ı ḥālle me'lūf, evḳātı müṭāla'a vü 'ibādete maṣrūf, pīr-i 'ābid ü ṣāliḥ, merd-i sa'ādetmend-i müfliḥ idi.

Āṯār-ı celīlelerinden *Beyżāvī* üzerine hāşiyeleri vardur. Beyne'n-nās maḳbūl ü merġūb bir eṯerdür.

---

1 farḳ-ı R: fevḳ-ı H.
2 meşhūdü'l-enām H: meşhūrü'l-enām R.

Ṣābit 'Alā'ü'd-dīn Efendi {Ṣābit}

el-Mevlā 'Alā'ü'd-dīn. Vilāyet-i Bosna'da Öziçe nām ḳaṣabadan ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr itdükde taḥṣīl-i ser-māye-i isti'dād ve Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi'den mülāzemetle ber-murād olup ḳaṭ'-ı menāzil-i ṭarīḳ iderek ḳırḳ aḳçe medresedeye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan ṣoñra sālik-i semt-i ḳażā ve mālik-i ezimme-i ḥükm ü imżā olmış idi. Rūmili ḳalem-revinde Çorlı ve Berġos ḳażālarında ḥükūmet eyleyüp Başmaḳcı-zāde 'Alī Efendi ḥażretleri Rūmili ṣadrı iken Yanya ḳażāsı ṭalebine didügi ḳaṣīdedendür:

Naẓm

Necm-i baḫtum olup idbār-ı nüḥūsetden ṣāf
İtdi iḳbālle burc-ı şeref üzre işrāf

Ṭurre-i şāhid-i iḳbāli açup bād-ı ümīd
Bū-yı vuṣlat getürür ḫāṭıra çün nefḫa-i nāf **[191[b]]**

Gül gibi ḫande-güşā ṭal'at ile şehr-i dile
Birbirin başdı gelüp müjdeciyān-ı eknāf

Tāze-peyġām şeref-nāme-i pākīze bu kim
Ṣadr-ı Rūm oldı sa'ādetle naḳībü'l-eşrāf

Eski dā'ī-i ṣenā-kāruñ iken sulṭānum
Yeñidür diyü ider ehl-i ġaraż istiṭrāf

Her ḳaṣīdemde boyumca görüp iḥsānlaruñ
Cāme-i manṣıb idüp virdi kirām-ı eslāf

Cām-ı ṭab'um gibi bir şīşe gül-āb-ı ma'nā
Manṣıb-ı Yanya'ya degmez mi idince inṣāf

Ba'de'l-'azl iḫtiyār-ı 'uzlet ve Tekfūrṭaġı ḳaṣabası fetvāsı ile ḳanā'at eyleyüp ḳaṣaba-i meẕkūrede me'ẕūn bi'l-iftā olanlar mutaṣarrıf olduġı medrese daḫı

bunlara tevcīh olınup yirlerinde dāḫil ve mūṣıla-i[1] Ṣaḥn iʿtibārları daḫı iḥsān olınmış idi. Ḥattā müşārun ileyh Şeyḫü'l-İslām Ebū Saʿīd-zāde Efendi ḥażretlerine didügi ḳaṣīdedendür:

Naẓm

Raḳīḳ-ı ḥalḳa be-gūşı miṣāl-i ḥalḳa-i der
Hilālveş ḳoma ḫāricde şām-ı ġamla elīf

Yirinde dāḫile bir himmet eyle sulṭānum
İdüp muʿāvaża-i iʿtibār ile talṭīf

Semend-i ṭabʿı Ṣaçaḳlı'yla raḳṣ-ḫˇāhāndur
Ḳanı o raḫṣ-ı gedā gibi dīr-pāy-ı ʿacīf

Bu ḳıṭʿayı daḫı müşārun ileyh ḥażretlerine irsāl itmiş idi:

Ḳıṭʿa

ʿAceb mi eylese esbāb-ı ḥaşmeti tertīb
Ümīd-i pāye-i dāḫille Ṣābit-i nā-şād

Ferāce zencefi ṣad pāre oldı ẓann itmeñ
Ṣaçaḳlı'dur ki ider esb-i himmete iʿdād

ve Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi ḥażretlerine daḫı mūṣıla-i Ṣaḥn pāyesi recāsıyla didügi ḳaṣīdedendür:

Naẓm

Eşk-i dil-şīfte endūh-ı ruḫ-ı yār olmaz
Şebnem-i ṣāf-ı sebük-rūḥ güle bār olmaz

Ḫˇāb-ı nāza varıcaḳ ol gül-i ter gülşende
Jāle ṣu sepmeyicek üstine bīdār olmaz

1 R 208b.

Kār iderse o gül-i nāz-fürūşa nāleñ
Sańa bülbül bu faṣılda bu ḳadar kār olmaz

Şeyḫü'l-İslām-ı felek-mertebe dergāhına düş
Sehldür müşkilüñ ol bābda düşvār olmaz

'Adl-i endāze-i aḳlāmına hep teslīmüz
Gerçi kim himmete endāze vü miḳdār olmaz

Ebr-i Nīsān-menişā ürd-i bihişt-āṣāra
Dehre 'adlüñ gibi bir mevsim-i gülzār olmaz

Ben de bir ġonçesini zīver-i destār itsem
Bāġ-ı iḥsān[ına][1] noḳṣān bedīdār olmaz

Pāye-i mūṣıla iḥsānı ile ben ḳuluña
'Ulemā ḫayline pehnā-yı Ṣaḥın dār olmaz

Bu ḥāl üzere ḫıdmet-i fetvā ve tedrīs ile ḳaṣaba-i merḳūmede iḳāmet itmiş idi. Biñ yüz on iki Muḥarrem'inde Ḥanefī İbrāhīm Efendi maḥlūlinden Bosna ḳażāsı tevcīh olınup yüz on dört Muḥarrem'inde ma'zūl ve yirlerine Maġnisalı 'Abdu'llāh Efendi mevṣūl oldı. Yüz on yedi Ṣafer'inde Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi maḥlūlinden arpalıḳları olan Ḳonya ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet bunlara virilmiş idi. Yüz on sekiz Cumāde'l-ūlā'sında 'azl olınup yirleri Ḳara Ḫalīl Efendi'ye arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz on ṭoḳuz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Pīrī[2] Meḥemmed Efendi yirlerine Diyārbekr ḳażāsı iḥsān olınup yüz yigirmi bir Muḥarrem'inde mün'azil ve yirlerine Mu'īd Aḥmed Efendi vāṣıl oldılar. Yüz yigirmi dört Ša'bān'ınuñ üçinci İṯneyn güni mübtelā olduġı maraż-ı zaḫīrden intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa isti'cāl eyledi. Aḥbābından[3] biri bu tārīḫi dimiş idi:

1 Metinde "iḥsānda", vezin gereği yukarıdaki şekli tercih edilmiştir.
2 Pīrī H: Pīr R. [Pīr Mehmed Efendi'nin biyografisinde Diyarbakır'da görev yaptığına dair bilgi bulunmadığından H nüshasındaki varyant tercih edilmiştir.]
3 Aḥbābından H: mevlānā-yı merḳūmuñ aḥbābından R.

Naẓm

Faḫr-i evlād-ı mevālī-i ʿiẓām
Bosnevī Ṣābit Efendi ẕü'l-ʿulā

İlḥaḳ olmışdı ʿalāda faẓlına
Şiʿr ü inşāda añа ḥüsn-i edā **[192ᵃ]**

Zā'irān-ı ḳabri dir tārīḫini
ʿAdn-i zībā ola cāyuñ Ṣābitā[1]

Mevlānā-yı merḳūm cins-i maʿārifden fā'iz-i mersūm, dervīş-nihād u nīk-sīret, ḫoş-fehm ü ḫoş-ṣoḥbet, şiʿr ü inşāya ḳādir, mecmūʿa-i cevāhir-i nevādir idi.

Āṣārlarından Ṣābit maḫlaṣı ile *Dīvān*-ı eşʿārı olduġından māʿadā *Edhem-nāme* ve *Berber-nāme* ve *Dere-nāme* ismiyle mevsūm manẓūmeleri vardur. Bu ebyāt *Dīvān*'larından intiḫāb olındı:

ez-Ḳaṣā'id-i Miʿrāciyye der-Ṣıfat-ı Şeb

Ḫoşā ferḫunde-aḫter leyle-i mümtāz ü müsteṣnā
Ki ʿunvān-ı berāt-ı ḳadridür ser-Sūre-i *İsrā*

Şafaḳ-rūy-ı ʿarūs-ı mihre bir gül-gün tutuḳ aṣdı
Kevākib ṣaçıvirdi bī-nihāyet gevher-i yek-tā[2]

Zamāne giydi nārencī ḳabā-yı zer-nigār üzre
Cevāhir dügmelerle bir çiçekli ʿanberīn ḥārā

Meger kim üstine bir telli pullı pīrehen çekdi
Yaḳup fānūs-ı ġarrā-yı mehi fülk-i yem-i Ḫaḍrā

Seyirci çıḳdı gök meydānını şāmuñ temāşāya
Resen ḳurdı şihāb-ı rīsmān-bāz-ı felek-peymā

1 عدن زيبا اوله جايك ثابتا
2 R 209a.

Meger kim cüst ü cūy-ı çeşme-i ḫurşīd içün çıḳdı
Diyār-ı ẓulmete İskender-i māh-ı cihān-ārā

O şebdür bir mu'anber-ṭurre müşkīn-gīsuvān āfet
O şebdür bir siyeh ḫārālı şūḫ-ı nāzenīn-sīmā

O şeb nūr-ı siyāha vāṣıl olmış sālik-i Ḥaḳ'dur
N'ola ṣad şevḳle 'āşıḳlar anı eylese iḥyā

Türāb-ı maḳdem-i faḫr-i cihāna çehresin sürdi
Ġubārı ṣafḥa-i rūy-ı ḳamerde bellidür ḥālā

İrişdi kārgāh-ı Müşterī'nüñ rūz-ı bāzārı
Ḳumāşı Ülker'in ol ḫ̆āceye gösterdi ser-tā-pā

Yolında aṭlas-ı çarḫ-ı mu'allā oldı pāy-endāz
Ayaġına yüzin sürmekle buldı rütbe-i 'ulyā

Ṣıfat-ı 'Īd

Yir yir döşendi 'arṣa-i mihmān-sarāy-ı 'īd
Çıḳdı sarāya ḫusrev-i fermān-revā-yı 'īd

İfṭāra niyyet itse n'ola ża'fı var biraz
Bozmış mizāc-ı ṣavmı bu gün iştihā-yı 'īd

Çıḳdı kenār-ı şehre temāşāya māh-ı nev
Yek-sāle rāhdan geliyor dil-rübā-yı 'īd

Farḳında āftābeli bir şeb külāhı var
Şemsüñ kuçeklerinden imiş meh-liḳā-yı 'īd

Çoḳ mı büyütse dā'iresin gün-be-gün hilāl
Arturdı etmegin şeh-i zerrīn livā-yı 'īd

Minnet Cenāb-ı Ḥaḳḳ'a ki imsāk-i rūzenüñ
Bozdı ṭılısmını yed-i cūd ü seḫā-yı 'īd

Tenhāda bulsa yirdi hemān māh-ı rūzeyi
Pek eskidür mübārek ile mācerā-yı 'īd

Dün çıḳdı çille-i Ramażān'dan 'aceb midür
Lāġar görinse māh-ı naḫāfet-nümā-yı 'īd

Ṣıfat-ı Şitā

Üşitdi cism-i laṭīf-i bahārı berd-i ḫarīf
Mizāc-ı nāzın idüp i'tidālden taḥrīf

Göç itdi cānib-i meştāya şāh-ı sebz-i bahār
Çādır çiçekleri ḳalḳup bozuldı cāy-ı maṣīf

Ṣovuḳ mu'āmele idüp bu serd mihr-i sipihr
İderse şiddet-i sermā ile bizi taḫvīf

Felekde bir kerem ıssıya ilticā iderüz
Ki luṭfına ısınur böyle ṣad hezār lehīf

Ṣıfat-ı Hilāl

Ḳuruldı ordu-yı sulṭān-ı ṣavm 'ale't-ta'cīl
Görindi mehce-i a'lāmı şehrden bir mīl

Müşerref itdi ḳudūmiyle şehri nūrü'd-dīn
Kim eylemez ya mübārek riḳābını taḳbīl

Görindi[1] bir ṭarafı gice na'l-i sīmīnüñ
İdince esb-i şebe rūze ayaġın ḳandīl

1 Görindi H: Görildi R.

Meh-i nev-i Ramażān çekdi selḫ-i Şa'bān'a
Rikāb-ı sīm ile bir bād-pā semend-i raḥīl

'Aceb mi ḳaldura tabanı ḫˇāce-i Şa'bān
Eritdi bedrecıġın şehrde ne ḳāl ü ne ḳīl **[192[b]]**

Muvaḳḳit-i felegüñ aylı günli sā'atidür
Kenār-ı şehri ẓuhūr itdi māh olup tebdīl

Şu'ā-ı ġurre degüldür zebānesi görinür
Derūn-ı cāmi'-i eflāke yaḳdılar ḳandīl

Şeb-i Berāt'da ḳonmışdı şem'adāna bütün
Yanup o şem'-i fürūzende ḳaldı şey'-i ḳalīl

Ṣıfat-ı Sünbül

Ḳaldırup bir 'alem-i besmele-peyker sünbül
Oldı Dārā-yı çemen ceyşine reh-ber sünbül

Rüstemāsā ṭaġıdup gürz ile cem'iyyetini
İtdi rüyīn-ten-i sermāyı müdevver sünbül[1]

Gördügüñ sūsen ü gül ṣanma ḳılıç ḳaftāndur
Götürür vāli-i nev-rūze muḳarrer sünbül

Sünbüli böyle hevā buldı Ḥiṣār'a açılur
Ola tā Gökṣu'yuñ elṭāfına maẓhar sünbül

Yılda bir yol sefer-i 'ālem-i ervāḥ eyler
Ṣoñra ḳaç ḳıṭ'a şemāmeyle gelür her sünbül

Çemen-i vaṣfuña nüh beyt ile bu tāze ġazel
Oldı gūyā ki ṭoḳuz lūleli bir ter sünbül

1 R 209b.

Olmasa māye-i āhumla muḫammer sünbül
Gök ṭuman itmez idi bāġı ser-ā-ser sünbül

Aldugıyla ḫaber-i zülfi çemenden ḳopdı
Misk-i Rūmī ile at başı berāber sünbül

Ṣıfat-ı Bahār

Ḳaṭār-ı ḳāfile-i nev-bahārı bād-ı nesīm
Ṭağıtmış idi idüp hep ṭavīleyi teslīm

Müsāferetle açılmışdı bāġdan ezhār
Şu buḳ'ada bir iki serv ḳalmış idi muḳīm

Şeh-i bahār hele 'ahdi müstedām olsun
Yine ahāli-i gülzāra itdi luṭf-ı 'amīm

Ra'iyyet-i çemenüñ ḳaldırup 'avārıżını
Yirine geldi şeneldi o ḫānedān-ı ḳadīm

Ḳaranfül itdi girībān-ı gülşeni tezyīn
Ḳaṣīdemüñ nitekim dāmenin benefşe-i mīm

Aṣābi'in yine teşbīk idüp o nūr-ı cesīm
Ṣaḥīfe-i sebaḳ-ı ḥüsne itdi raḥle-i sīm

Ṣıfat-ı Ṣulḥ

Şükr-i Bārī ki be-fetvā-yı imām-ı İslām
Şerbet-i ṣulḥ ḥelāl oldı mey-i ceng ḥarām

Aṣdılar çenber-i ḳandīline ḫumbāraları
Cāmi'-i ṣulḥ ü muṣāfāta virüp zīnet-i tām

Ṭoplardan döşenüp mihr ü vefā rāhına küng
Geldi tā ḳaṣr-ı dile āb-ı ṣafā-baḫş-ı merām

Nīzenüñ sīḫ-i kebāba dönecek ḥāleti var
Miġfer-i rezm olup encümen-i bezmde cām

Ḳavs-i ebrū vü ḫadeng-i nigeh olsun der-kār
Yayını yaṣdı kemān oḳını atdı sehhām

İtdüñüz mūy-ı miyāndan diyü ḳaṭ'-ı peyvend
Ġamzeler tīġlara şimdi keserler endām

'Īddür ṣulḥ olalum tīġ-ı nigāhuñla didüm
Didi ey dil-şüde ṣaġ olana her gün bayram

Ṣulḥ idüp 'āşıḳ u ma'şūḳı öpüşdürmişler
Būselikdür çalınan meclis-i ülfetde maḳām

Ramażāniyye

Yevm-i şek ṣoḥbetine şīre ṣıḳarken yārān
Ṣıḳ boġaz itdi baṣup şaḫne-i şehr-i Ramażān

Yıldızı düşdi siyehkāre-i mīnā-nūşuñ
Ṣanma ḳandīl uçurur ḳayyım-ı seyyāre-feşān

İtdi māhiyye berāt-ı ḥasenātı tecdīd
Ṣıġanup girdi zer-efşānluġa ḳandīlciyān

ez-Ġazeliyyāt

Şu *Mir'ātü'l-'avālim* nüsḫası kim sīnedür cānā
Görilmişdür naẓar ḥüsn-i ḫaṭ-ı rengīnedür cānā

Yine dest-i kerem-peyveste seng-i iltifāt alduñ
Meger ḳaṣduñ sebū-yı ḫāṭır-ı ġam-gīnedür cānā

Nedür ḳoynumdaki gevher bilürseñ al didi Ṣābit
Didüm gün gibi rūşen bir laṭīf āyīnedür cānā

Ve lehu

Şu deryāda esenlük isteyen fülk-i hevā-peymā
Gelen her rūzgāra sīne gersün bādbānāsā **[193ᵃ]**

Şarābīdür ḳumaşı ṣırçalıdur reng-i gül-fāmı
Muṭallā Ülker'in mey-ḫˇāra rengīn gösterür mīnā

Bizüm pūlādımuzdan Ṣābitā āyīne mümkindür
Ṣaded ṣāḥib-nefes üstād taḥṣīlindedür ammā

Ve lehu

Ṣaḳalum aġına baḳ diyü aġlar ammā [kim]
İder o rīş-i sefīd ile şeyḫ dām sańa

Ve lehu

O semen-pīrehene uymış o fetvāyi ḳabā
Şāh-ı ḫūbān-ı cihāndur ve 'aleyhi'l-fetvā[1]

Ve lehu

Görelüm sīneńi göster didüm ey māh-liḳā
Ḫışm ile didi ki ṭur göstereyin şimdi sańa

Ve lehu

Hilāl-i rūzeyi ebr itdi iḫfā
Felekden bir gün uġurlandı ammā

Ve lehu

Se rūze şīre içün zāhidān-ı ḫar-meşreb
Du'ā-yı rind ile üç günlügine uġradı heb[2]

Ve lehu

Zülfüń aġına düşüp murġ-ı dil-i pür-ıżṭırāb
Sevdügüm biń bir belāya uġramış itdüm ḥisāb

1 R 210a.
2 R nüshasında bu beyit yoktur.

Ve lehu

Debīristāne almaḳ cehd ider ol ṭıflı rūz u şeb
Oḳutsun kendüyi dīvāne olmış ḫˇāce-i mekteb

Hele nūş itsün emrūdī ḳadeḥden āb-ı rummānī
Ḳızıl elmaya dek ḥükm eyler ol tuffāḥe-i ġabġab

Ve lehu

Ṣaḳın hediyye-i ʿūd eylemeñ edeble ṭaleb
Zamāne ḥācılarında ne ʿūd var ne edeb

Ve lehu

Şeh-süvāruñ ḳulı olduñ çün kim
Der-i devletde yedekci at ṭut

Ve lehu

Başılsa duḫter-i rez çıḳmış adıdur bāʿiṯ
Ayaḳ tozıyla sürülse fesādıdur bāʿiṯ

Ve lehu

Nüsḫañ maraż-ı ʿışḳa ʿilāc eylemedi hīç
Ey şeyḫ-i kerāmāt-fürūş ez de ṣuyın iç

Ve lehu

Murād ṣuyı gibi cūşiş itse cūy-ı ümīd
Dil-i şikeste gelürdi tehī sebū-yı ümīd

Dimāġ-ı ẕāʾiḳadan ḫūn-ı yeʾs ider seyelān
Bozuldı zāhid emīnede vużū-yı ümīd

Ve lehu

Cerb-i şīrīni yiyüp ʿāşıḳ ider ḥamd ü ṯenā
Ḥiṣṣe yoḳ mı o sögüşden bize bir pāre meded

Ve lehu

Hezār-ı ḫasteye gülbün ṭoḳınsa sindiredür
O tāze gül ne bilür serçeye çubuḳ beredür

Ve lehu

Ḫʿāce-zādem ḳatı bāzārına pek āfet imiş
Naḳd-i ʿuşşāḳı ḳırar ḥüsn ü bahāya ṭayanur

Ve lehu

Ṭurreñ Boġaz Yaḳası'na düşmiş ḳarasıdur
Sīneñ gümüş didükleri şehrüñ ḳażāsıdur

Sulṭān-ı ʿışḳ açıḳda bulup ḳayd-ı sīneñi
ʿUşşāḳa ḫaṣṣ baġlamış Aḳşehir Ovası'dur

Ṣābit ḥaṣīre dönse de endāmı zāhidüñ
Ol mā-sivā firīftenüñ būriyāsıdur

Ve lehu

Saña recā-yı der-āġūşa ʿarż-ı ḥāl itdük
Maḥall-i merḥametüz gel şu der-kenāra buyur

Ve lehu

Her tāze naḫl-i gülşeni pīr-i sefīd iden
Berdü'l-ʿacūz mevsiminüñ ḳoca ḳarıdur

Maʿẕūr ṭut bu tāze gül-i naẓmı Ṣābitā
Endīşemüz ḥadīḳasınuñ yādigārıdur

Ve lehu

Perī-naẓarları tesḫīrde tekellüf ider
Cenāb-ı şeyḫe sözüm yoḳ güzel ṭaṣarruf ider

Ve lehu

Bir āfet-i düvāz-deh sāle olup dūçār[1]
On iki yılda bir[2] dü şeş atdı bu baḫt-ı zār

Gerd-i melāl-i dil gibi ol ḫaṭṭ-ı müşgini
Ḥüsnüñ tozıtdı ḫāṭıruña gelmesün ġubār

Şehbāz-ı çeşmi ḫˇāb-ı teġāfülde gösterüp
Ḳuş uyḫusıyle murġ-ı dili aldadur o yār

'Aks-i sevād-ı dīde-i ḥasret nigāhıdur
Mir'āt-ı rūy-ı yārdaki ḫāl-i müşg-bār

Ve lehu

Zaḫm urup pāyine çıḳmadı ayaḳ seyrine yār
'Āşıḳuñ ayaġına balta uruldı tekrār

Ḳaṭ' idüp dest-i temennāyı der-i dil-berden
Bu bahāneyle kesildi hele pāy-ı aġyār

'Āşıḳuñ maḳṣad-ı aḳṣāsı ḳadem-rencüñdür
'Öẕr-leng eyleme ey serv-i ḳıyāmet-reftār

Başma gül-mīḫ-i der-i yāra dilīrāne ḳadem
Bir saḳaṭluḳ getürürsin ṣaḳın ey 'āşıḳ-ı zār

Ṯābitā ḳaṭ'-ı ümīd it heves-i vuṣlatdan
Kesdi ayaġını meclisden o şūḫ-ı mekkār

Ve lehu

Müdām ṣoḥbetinüñ ḫˇāst[g]ār[3] u ṭālibidür
Ṣurāḥi mey-keşüñ aġzı ḳoḳar muṣāḥibidür[4] **[193[b]]**

1 Bu mısrada vezin aksamaktadır.
2 bir R: -H.
3 Metinde "ḫˇāstyār"
4 R 210b.

Ve lehu

Zebān-ı ṭa'nı dırāz eyleyüp ḫarābāta
Mürā'iyān-ı vilāyet ayaġ uzatmasalar

Ḥadīṯ-i ṭurreyi taṭvīl idüp de n'eylerler
Biz itmişüzdür o ḳīldan ferāġ uzatmasalar

Ve lehu

Olam tā key giriftār-ı dü şāḫ-ı ṭurre-i ṭarrār
Çevir başuńa āzād it beni seng-i ḫalāṣ-vār

Degül dürdī-i mīnā bezm-i 'işretde ḳıyāmından
Ayaġına ḳara ṣu indi ey sāḳī-i ḫoş-reftār

Benān-ı dest-i Ṣābit gibi ḥall-i 'uḳde-i naẓma
İki dendānı ḳalınca çalışdı kilk-i gevher-bār

Ve lehu

İki mıṣrā'-ı bābuń āftāb-ı ḥüsne maṭla'dur
Ser-i aġyāra ḫāk-i āsitānuń ḫūb maḳṭa'dur

Ve lehu

Sefīne aḥsen-i eş'ārımuzla[1] olmada pür
Ġazellerüm ne yalan söylerüm mübālaġadur

Ve lehu

Ṣaḥn-ı güftārda reftār idemez lāġardur
Edhem-i ḫāmemüzüń bir ayaġı aḳṣardur

Ve lehu

Nişān-ı pāyını görmiş derinde 'āşıḳ-ı zār
Ne semte gitdi o hercāyi bunda bir iz var

1 Sefīne aḥsen-i eş'ārımuzla H: Sefīne-i ḥüsün eş'ārımuzla R.

Ve lehu

'Araḳ-çīnin alup 'āşıḳ döküldi gīsuvān-ı yār
Firengistāndan giydi ġażabla şabḳayı aġyār

Ve lehu

'Āşıḳuñ göñline girmiş o muraṣṣa' ḫançer
Zāhidā daḫli ḳo kim saña ne girer ne çıḳar

Ve lehu

Giderdi ġarḳ olup ālāt-ı ḫarbe ser-tā-ser
Bir ay silāḥ ḳuşatmış raḳībe 'āşıḳlar

Ve lehu

Güftāra gelüp feyż-i mey-i nābla ḫumlar
Bir şenligi var meykedenüñ kevkebe söyler

Ve lehu

Ayaġın çekdi bezme ġayrı ol gül-ġonçe-fem gelmez
Elümden gelse bir dāmānın öpsem gel disem gelmez

Bozulmışdur gibi fısḳıyye-i feyżüñde mecrāsı
Niçün ḥavż-ı derūndan dīdeye āb-ı nedem gelmez

Göñülden vehmi ḳaldur sāḳiyā rıṭl-ı girānāsā
Ayaḳ başmaz bu bezme şaḫne-i bed-ḫūy-ı ġam gelmez

Pey-ā-pey seng-i ġadr atmaḳdan özge cām-ı ümmīde
Elüñden bir hüner ey aḫter-i çarḫ-ı sitem gelmez

Ve lehu

Şu imtinān nedür üstine ṭopraḳ atmaġla
Şehīd-i 'ışḳ anuñ altında ḳalmaz ey büt-i nāz

ʻArūs-ı fikreti dāmād-ı ṭabʻa vir S̱ābit
İdüp ḳumāş-ı zer-ender-zer-i ḫayāli cihāz

Ve lehu

Seyr-i ʻīda çıḳarup hem-dem-i aḥbāb iderüz
ʻĪdi ol servi ṣalındurmaġa dūlāb iderüz

Esb-i çāpük-rev-i ṭabʻa yetişilmez S̱ābit
Eşheb-i kilki ṣıḳup bīhūde itʻāb iderüz

Ve lehu

Sirişkimüzle güzergāhını ter eyleyelüm
Niçün ḳurı yire ḫāk-i süm-i semend oluruz

Ve lehu

Sipihr-i nāza da çıḳsañ ider dil-i ser-bāz
Girih girih resen-i āhı nerdübān-ı niyāz

Ve lehu

Sāʻatüñ geldi dimekdür ʻāşıḳ-ı dil-ḫasteye
Sīnesin açup nezāketle o sāʻat gösteriş

Ve lehu

Başmaḳ ṣadedinde bu gice muḥtesib ammā
Ey duḫter-i rez meclise başdurma ayaḳ baş

Ve lehu

İbrāz idince ʻazlini müşʻir-miṡāl ḫaṭ
Virdi o şāh-ı ḥüsne ʻazīm infiʻāl ḫaṭ

Ḫaṭṭ ile aldı dest-i ḥüsünden melāḥatı
Cüzdān-ı ʻārıżında imiş oldı dāl ḫaṭ

Bāc-ı sipāhdan iki yüz aḳçe almaġa
Dīvān-ı ḥüsne çıḳdı virüp ʿarż-ı ḥāl ḫaṭ

Dildār ḫaṭṭı başımuzuñ yazusı imiş
Ṣābit götürmez a bu ḳadar kīl ü ḳāl ḫaṭ

Ve lehu

Yaḳıldum gice yāra yandurup vāfir ḥazīn elfāẓ
Biraz nerm itdi ammā ḳalb-i saḫtın āteşīn elfāẓ[1]

ʿİbārāt-ı ḫoş-āyendeyle gülzār-ı maʿārifden
Yine Ṣābit gül-i maʿnā açar bu nev-zemīn elfāẓ

Ve lehu

Ḳolında āteş-i rūzeyle yaḳdı yir yir dāġ
Menāre ṣanma ḳanādīlden çıḳardı çerāġ

İdince destini mey-ḫˇāra cāmdan kūtāh
Hemān zamāne mürāyīleri uzatdı ayaġ

Yanarsa āteş-i rūzeyle ṣubḥ-ı ʿīda degin
Bilā-müdāhene ḳandīl-i dilde ḳalmaz yaġ

ʿAlāḳa-i mey ü maḥbūbdan bu şehr içre
Görindi ġurreye dek Ṣābitā göñülde ferāġ

Ve lehu

ʿAceb midür vire her ḫamse başḳa bir revnaḳ
Berāber olmadı Ṣābit bir elde beş barmaḳ **[194ᵃ]**

Ve lehu

Dil-ber olınca mübtelā müşfiḳ
Arkasında ḥużūr ider ʿāşıḳ

1 R 211a.

Didüm eyvān-ı vaṣluña çıḳayum
Ḫande-fermā-yı nāz olup didi çıḳ

Ve lehu

Ey ḫˇāce taş başuña[1] bir derde uġradur
Pürdür müdām seng-i nedāmetle ẕeyl-i ʻışḳ

Ve lehu

Ṣabā şikencin açup tār-ı zülf-i cānānuñ
Ṭoḳınmasun teline ʻāşıḳ-ı perīşānuñ

Ve lehu

Ölçdi dökdi gelen fā'iżini āblaruñ
Boşa çıḳdı emegi ṣoñrası dūlāblaruñ

Ve lehu

Çarḫ tīmārını serbest idüp ol nā-şāduñ
Çūpe-i tīşe idi baş ḳalemi Ferhād'uñ

ʻĀḳıbet derde ṣataşdurdı serin ṣanʻat ile
Kendi başına belādur hüneri üstāduñ

Nüh felek nām-ı belīġüñle mübāhat eyler
İşte Ṯābit ṭoḳuza çıḳdı senüñ de aduñ

Ve lehu

ʻUryān-ı ʻışḳa nitse gerek çarḫ-ı nüh felek
Bir çıplaġı ṭoḳuz cebelī ṣoymasa gerek

Ve lehu

Südde-i yārı ḳomaḳ şīve-i aḥbāb degül
Mest-i ʻışḳuz der-i mey-ḫāne bize bāb degül

1 taş başuña H: ʻışḳ başuñı R.

Ṭama'-ı ḫāma düşüp sirkelenürsin zāhid
Bir ḳoruḳ yoḳ gözüñe bunda mey-i nāb degül

Ve lehu

Bülbül olınca 'ışḳ ile ser der-hevā-yı gül
Bir ḳuşca cānı var idi itdi[1] fedā-yı gül

Ḫārā-yı sūzeni görinür çeşm-i bülbüle
Kemḫā-yı sürḫ-i saḳız olursa ḳabā-yı gül

Ve lehu

Ne ḫıdmet olsa gider ber-sebīl-i isti'cāl
Efendi tirkeş oḳıdur şu ġamze-i ḳattāl

Nesīm-i āhum idüp semt-i ülfete mā'il
Biraz egilmiş o ser-keş nihāl-i bāġ-ı cemāl

Raḳībi zevcesi siḥr ile ḫar idince gören
Pesend idüp didi hep böyle olsa siḥr-i helāl

Ve lehu

Sende varur yatarum bir gice Ṣābit diyerek
Beni aldadıyor ol şūḫ-ı firībende güzel

Ve lehu

Görüp miyān-ı şafaḳda taṣavvur itme hilāl
Ṭoġurdı dün gice bir māh-pāre bu zen-i Zāl

Sitāre ṣanma ṭutup ṭāli'-i şeh-i 'īdı
Felekde noḳṭa döker pīr-i çarḫ olup remmāl

1 itdi H: oldı R.

Meh-i miḥāḳ degül aylı günli sā'atdür
Kenār-ı şehre ẓuhūr itdi ġurre itme ḫayāl

Ve lehu[1]

Yerā'a mıṭraḳasıyla bu nīze-bāz-ı ḫayāl
Çıḳarsa 'arsa-i ma'nāya müdde'ī ġazel al

Ve lehu

Na'īm-i vuṣlatuñdan ḳaṭ'-ı ümmīd-i ma'āş itdüm
Ṣorarsañ ṣūret-i ḫırmānı rīşüñden tırāş itdüm

Ve lehu

Tā leb-i ḥavżda ṭurmış varup ol serv-i revān
Varsam ardından uṣūl ile doḳınsam itsem

Bu ḫarābātda Ṣābit olamam sulṭānum
Dil-i vīrānumı yapsañ da yıḳılsam gitsem

Ve lehu

Miknese düşmez elinden dā'im
Süpürür vaḳf-ı şerīfi ḳayyım[2]

Ve lehu

Ḫandeyle didi mūm yapışdur buracıġa
Şem'üñ yanında gerdenine diḳḳat eyledüm

Gel āḫiret ḳızum diyü çekdüm kenāruma
Ẕāt-ı kerīme-i 'inebe ḥürmet eyledüm

Ve lehu

Ol derzi şūḫınuñ biraz eṣvābın elledüm
Bir çırpı çekdi ġamze-i mesti tekelledüm

1 Ve lehu H: -R.
2 R 211b.

Ve lehu

Sañа her meclisüñde söylerüz sen mülzem olmazsın
Degül kürsīye vā'iẓ 'arşa çıḳsan ādem olmazsın

Ve lehu

Eyleyüp gīsū-yı jūlīdeyi ser-pūş-ı cünūn
Başını torbaya ḳoymışdı bu yolda Mecnūn

Ve lehu

Gösterince rūyın ol meh-pāre ṭarf-ı bāmdan
Ḳaldırup tabanı eylendürdi māh aḫşamdan

Ve lehu

Ġamzeñ zebān-ı tāze-i tīġ ile söyleşür[1]
Erbāb-ı dil kesildi su'āl ü cevābdan

Ve lehu

Sen şimdi beni oḳ gibi yabana atarsın
Ammā ki ayā ḳaşı kemān çoḳ ararsın

Ve lehu

Ḫaṭṭın tırāş idince ruḫ-ı tābnākden
Yaḳdı çerāġ 'ārıżı Selmān-ı Pāk'den

Dürr-i yetīm iseñ de deler baġruñı felek
Geç silk-i ehl-i ma'rifete insilākden

Zāhid gibi o sīb-i zenāḫdāna Ṣābitā
Maḳṣad degül mi diş bilemek istiyākden

1 söyleşür H: söyleşüp R.

Ve lehu

Ḫaber ṣalmış bize ʻīd oldı ṣalınsaḳ gerek yarın
O da āmāde-i dūlāb-ı ferdā-yı viṣāl olsun **[194[b]]**

Cevābuñ örnek al naḳş-ı ġarīb-i ḫaṭṭ-ı rūyından
Nigāruñ ṭurresi ḳoynuñda müşkīn destmāl olsun

Ṣovutmaḳdur murādı ḳahveden ālüfte yārānı
Kelām-ı şeyḫ bāriddür gerek āb-ı zülāl olsun

Ve lehu

ʻAceb n'işlerdi ol şīveyle bilsem Leyli-i gül-rū
Ḳoparurken göreydi ravżasında Ḳays'ı şeftālū

Ve lehu

Dökse gelū-yı rinde mey-i erġavān sebū
Şeyṭān Aḳındısı'yla boġazdur hemān sebū

Bintü'l-ʻineb de olsa derūnında cilveger
Ḳız Ḳullesi gibi görinür ol zamān sebū

Ve lehu

ʻAceb mi aġlar isem ḫaṭṭuña eceldür bu
Aḳ aḳçe ḳara gün içün dinür meṣeldür bu

Celālī-i ḫaṭı hep tīġdan geçür şāhum
Niẓām-ı salṭanat-ı ḥüsnüñe ḫaleldür bu

Ġazelde ḳāfiye Ṣābit metīn gerek zīrā
Binā-yı ḫāne-i endīşeye temeldür bu

Ve lehu

Ne eşk-i seḥer ne āh-ı şebgāh
Yıldız ḳadar aḳçe ister ol māh

Gögsin geçürür görince ʿāşıḳ
Ol ḫançer-i kīne-ḫˇāhdan āh

Baṣ ḥabl-i ḫayāle Ṣābitā pāy
Mīzān-ı ḳalemle Allah Allāh

Ve lehu

Raḳībi tīġ-ı cevherdārına üftādedür dirler
Düşürmezdüm bunı ben ḫançer-i ebrū-yı cānāna

Yine bir ḳayda düşdüm Ṣābitā baḫt-ı siyāhumla
Dolaşdı pāy-ı ʿaḳlum dāmen-i gīsū-yı cānāna

Ve lehu

Hezārı ḫār görüp nevk-i ḫançer üstinde
Ḥużūra yatdı firāş-ı gül-i ter üstinde

Melāḥatüñ pirelendi yiri ẓuhūr ideli
Ḳarınca ayaġı ḫaṭ rūy-ı dil-ber üstinde

Ve lehu

Ezhārı taḳṣīm itdiler gül düşdi ḫāruñ pāyına
Ḫār-ı cefā degdi gül-i terden hezāruñ pāyına

Ḥüsni güli itmiş ḫacīl dīdār-ı mihri mużmaḥil
Meh-pārelerden düşdi dil bu şīvekāruñ pāyına

Ve lehu

Billūr tügme ṣanma girībān-ı yārda
Bir ḳaṭre eşküm idi dikildi yaḳasına

Ve lehu

Ḥammāmcı-zāde yek-dil olup mekr ü āl ile
Ṣavmaḳda müşterīsin iki peştemāl ile[1]

1 R 212a.

Germ-ābe-i maḥabbetinüñ ıssı var imiş
Çarpıldı her gören heves-i ittiṣāl ile

Āḫir yüzine kir getürür ḳorkarın o şūḫ
Ḥüsnüñ siyāh-kāregi-i ḫaṭṭ ü ḫāl ile

Ḥammām-ı ʻışḳına yañılup girme uġradur
Terletme rencine tef ü tāb-ı cemāl ile

Mermerde sikke ḳazdı yazup Ṣābit o gülüñ
Naḳşın cidār-ı sīnede kilk-i ḫayāl ile

Ve lehu

Gelüp ḳalmaġla bir şeb bizde vāfir ḳīl ü ḳāl olmış
Bunı ehl-i maḥabbet ẓann ider miydi gele ḳala

Tel ehlinden geçenler rişte-i maʻnāyı ṣarsunlar
Müzerkeş ḫāme-i Ṣābit gibi bir pākmend ala

Ve lehu

Mey-ḫˇāra ḥüsn-i muġbeçe-i şūḫ-meşrebe
Dil virdügine nādim imiş baḳ nedāmete

Ve lehu

Kes nāḫun-ı ʻalāḳayı dir benden ol perī
Kesmem ḳoparmayınca bir iki gül-i teri

Ṣābit ṣıḳılmasun tek ü tāz-ı ḫayālden
Gezdür kümeyt-i ḫāme-i mażmūn-perveri

Ve lehu

Dil-ḫırāş eylemesün ḫār hezārı Ṣābit
Ya batırsun mı hemān ʻādet-i dīrīnesini

Ve lehu

Sāḳī ayaġıla başamazsın ġubārını
Alma zücāc-ı ḫāṭırımuñ inkisārını

Ve lehu

Vücūdum zevraḳın bād-ı fenāya virdi bir āfet
Varup baḥr-i belāda fülk-i dil bir yāra çarpıldı

Ve lehu

Zīr-i ẕeylinde nihān maşraba-i vişn-ābı
Vā'iẓüñ bāde-i gül-gūna da vardur ḳabı

Ve lehu

Bir yirde yatalum diyicek nāzı uzatdı
Yatmam didi bir ḫayli 'inād eyledi yatdı

Ve lehu

Bu ra'nālıġla mektebde eger ey Yūsuf-ı ṯānī
Göreydi mihr-i rūyuñ ḳaldırurdı māh-ı tābānı

Ve lehu

Cūy-ı çemen-i bāġ degül rind-i bahāruñ
'İşretgehini başmaḳ içün gitdi ṣubaşı

Ve lehu

Ayaḳ ayaḳ sürelüm raḫş-ı cām-ı berrāḳı
Ḥabābı maḥv idüp aldı gözindesin sāḳī

Ve lehu

Hevā-yı ebr-i bahāruñ nem-i muṭarrāsı
Giyürdi şāhid-i gülzāra bir ṣu dībāsı **[195[a]]**

Ḳoyuldı ʿālem-i āba ḥadīḳa-i ḥüsnüñ
Ṣuyındadur yine her nev-nihāl-i zībāsı

Ve lehu

Vezn idüp sīb-i bihişt ü ẕaḳan-ı dil-cūyı
Göz terāzūsına aldum yine şeftālūyı

Āteş-i sīne-i ʿāşıḳla mülāyim olmaz
Serddür tīġ-ı nigāhınuñ efendi ṣuyı

Ve lehu

Ġamuñla maḥv-ı vücūd itdügin şeb-i firḳat
Lisān-ı şemʿ gibi yana yana söyleridi

Ve lehu

Cenāb-ı rind bu maʿnāya iʿtināda gibi
Bu yolda olmaz ayaḳdaş cām-ı bāde gibi

Metāʿ-ı maʿrifete beş daḫı diyen alsun
Bu penc beyti de Ṣābit virür mezāda gibi

Ve lehu

Ġam-ı ruḫuñla göñül dalġalandı lāle gibi
Derūnı ḫūn ile pürdür begüm piyāle gibi

Süzüldi ravża-i ḥüsnüñde nergis-i mestüñ
Şarāb-ı nāz senüñ āfetüñ de ala gibi

Uṣandı Ṣābit'i gezdürmeden dil-ārālar
Şu ḫˇāce-zādenüñ üstinde ġayrı ḳala gibi

***Edhem-nāme*'sindendür**

Ḥamd aña kim olup müdebbir-i ʻarş
İtdi ẓıll-ı Hümā-yı faẓlını ferş

Meh-i nevden bedīd olup mehmūz
Edhem-i çarḫı ḳoşdurur şeb ü rūz

Ṭop u çevgān kāf u nūnından
Geldi meydāna bu revāḳ-ı ḥasen[1]

Ḳaldı alçaḳda merkezi ḫāküñ
Ṭoḳuza çıḳdı adı eflāküñ

Baḥr-i ṣunʻında çarḫ bir çenber
Ḳıçda fānūs-ı zer ufuḳda ḳamer

Dergehinde ṭoḳuzlıdur eflāk
Anlar işkenci oturaḳdur ḫāk

Mihr bir peyk ṭās ber-seridür
Dāmeninde şuʻāʻı telleridür

***Berber-nāme*'sindendür**

Naḳl idüp Çorlı'da bir kāşif-i rāz
Bir cüvān-pāre-i dil-dāde nüvāz

Eli uz aġızı düz berber idi
Eli aġzına uyar dil-ber idi

Ṣanʻatı ġamze-i mest-i ḫūn-pāş
Tīġ-ı Mirrīḫ'den itmişdi tırāş

1 R 212b.

Şeyḫ ü şāb itdi tırāşına heves
Baş açıḳ şīfte[si] oldı herkes

Nā-tırāşuñ biri meftūnı idi
Ser-i jūlīdesi mecnūnı idi

Ḳara ṣabun gibi ol rūy-ı siyāh
Üzilürdi o cüvāna her gāh

Yürürse bir yire ol tāze-nihāl
Ṭaḳılurdı yanına taṣma-miṣāl[1]

Peştemāli ucı gibi miskīn
Ṭaşda ṭopraḳda sürinürdi ḥazīn

Cismini nāle ile itdi ḫilāl
Ḳulaġa ḳoymadı hīç ol gül-i āl

İrmedi kākül-i müşkīne eli
Kesdi miḳrāṣla tār-ı emeli

Gördi kim ġamzesi ṣuyın viremez
Sözini usturaveş kesdiremez

Dām ḳaṣd itdi öñüñe bu zāġ
Çekdi dükkān-ı ḫayāl üstine aġ

O ṣurāḫī gibi ser-keş çelebi
Ele virdi boġazı şīşe gibi

***Dere-nāme*'sindendür**

Dir ki olmışdı Rodoscuḳ'da nihān
Beş şehir sürgüni bir rind-i cihān

1 taṣma-miṣāl H: sāye-miṣāl R.

Gezerek gördi bir ālüfte-nigār
Gül-beden ġonçe-dehen lāle-'iẕār

Sürḫi-i rūyı ḳızıl lāle gibi
Derlemişdi gül-i pür-jāle gibi

Cām-ı mey gibi güşāde-meşreb
Yüz göz açıḳ gül ü nergis gibi heb

Gördi bu ṣūreti ol şīfte-ḥāl
Ḥüsnine oldı açıḳdan meyyāl **[195[b]]**

Ġamzesi cānına ḫançer ṭayadı
Çeşm-i ḫūn-rīzi açıḳdan boyadı

Eşk-i gül-fāmı aḳup bī-tābuñ
Yine çıḳdı ḳızılı ḳallābuñ

Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid 'Ömer Efendi

el-Mevlā es-Seyyid 'Ömer ibnü'l-mevlā Feyżu'llāh. Bu ṭabaḳa evā'ilinde tercemeleri silk-i taḥrīre keşīde ḳılınan Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ḫāmis-i dil-bendi es-Seyyid 'Ömer Efendi'dür. Biñ ṭoḳsan yedi Ẕi'l-ḥicce'sinde Şeyḫü'l-İslām Anḳaravī Meḥemmed Efendi sevḳıyle ṭaraf-ı Devlet-i 'Aliyye'den evlād-ı mevālī-i 'iẓāma bā-ḫaṭṭ-ı hümāyūn-ı şevket-maḳrūn iḥsān olınan mülāzemetlerden biriyle ikrām olınup ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan ṣoñra biñ yüz on iki Ẕi'l-ḥicce'sinde Velī Efendi-zāde es-Seyyid Yaḥyā Efendi yirine ibtidā dāḫil i'tibārıyla Kürkcibaşı Medresesi'ne şāyān, yüz on üç Rebī'ü'l-āḫir'inde yirlerinde mūṣıla-i Ṣaḥn i'tibārıyla taḥṣīl-i 'izz ü şān eyleyüp yüz on dört Cumāde'l-ūlā'sında Evliyā Efendi-zāde 'Alī Efendi yirlerine medāris-i Ṣemāniyye'den biri sezā görilmiş idi. Yüz on[1] beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Edrine Vaḳ'ası sebebiyle 'azl olınup medreseleri Tekfūrṭaġlı İmāmı Süleymān Efendi'ye tevcīh olındı. Bu ḥāl üzere medīne-i

1 R 213a.

Üsküdar'da sākin iken biñ yüz yigirmi dört Şa'bān'ında intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa isti'cāl eyledüklerinde medīne-i merḳūmede defn olındılar.

Maḫdūm-ı merḳūm ṭālib-i meṭālib-i 'ulūm, naḫl-i ser-sebz-i çemenzār-ı siyādet, ḫoş-fehm ü ṣāḥib-i ṭabī'at idi.

Şeyḫü'l-İslām 'Aṭā'u'llāh Efendi-zāde Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Muṣṭafā ibnü'l-mevlā 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed. Ātī't-terceme Şeyḫü'l-İslām 'Aṭā'u'llāh Efendi ḥażretlerinüñ maḫdūm-ı ercmendi ve ferzend-i ḫıredmendi Muṣṭafā Efendi'dür. Biñ ṭoḳsan altı tārīḫinde ṣaḥn-ı vücūda vürūd eyleyüp ṭoḳsan sekiz Muḥarrem'inde Şeyḫü'l-İslām Anḳaravī Meḥemmed Efendi merḥūm sevḳıyle ṭaraf-ı Devlet-i 'Aliyye'den bā-ḫaṭṭ-ı hümāyūn-ı sa'ādet-maḳrūn evlād-ı 'ulemā-yı kirāma iḥsān olınan mülāzemetlerden birine şāyān olup ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken biñ yüz on yedi Receb'inde 'Uşşāḳī-zāde Seyyid Ṣadrü'd-dīn Meḥemmed Efendi yirlerine Ṣāliṣe-i Yaḥyā Efendi Medresesi ile kām-revā, yüz on ṭoḳuz Ṣafer'inde Anṭāḳī-zāde Seyyid 'Abdu'llāh Efendi yirine Ṣāniye-i Nişāncı Paşa-yı Cedīd Medresesi'ne revnaḳ-efzā olmışlar idi. Yüz yigirmi iki Cumāde'l-āḫire'sinde İsḥāḳ Efendimüz ḥażretleri yirlerine Şeyḫü'l-İslām Anḳaravī Efendi Medresesi Ūlāsı ile ikrām olınup sene-i meẕkūre Şevvāl'inde Rāzī 'Abdü'l-laṭīf Efendi yirlerine Ūlā-yı Ḫusrev Ketḫudā Medresesi'ne zīnet-baḫşā[1] oldılar. Biñ yüz yigirmi dört Şa'bān'ınuñ yigirmi dördinci İṣneyn gicesi ṭa'ne-i ṭā'ūndan rıḥlet ve 'ālem-i ervāḥa 'azīmet eyledükde Rūmiliḥiṣārı mezāristānında defn olınup medrese-i maḥlūlesi 'Aṭṭār-zāde Dāmādı İsmā'īl Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm maḫdūm-ı fütüvvet-rüsūm, nūr-ı ḥadīḳa-i fażl u 'irfān, gül-ġonçe-i nihāl-i taḥḳīḳ u īḳān idi.

Kebīrī-zāde Rebībi Yaḥyā Efendi[2]

el-Mevlā Yaḥyā ibnü'l-mevlā 'Abdü'r-raḥīm. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemesi bu cerīdenüñ *Cild-i Evvel*'inde

1 zīnet-baḫşā H: zīnet-efzā R.

2 Evvelu müderrisin bi-medreseti Sābi'a-i Sarāy-ı İbrāhīm Paşa. Fī 7 Receb sene 1098. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

merḳūm Ḫışm-zāde ʿAbdü'r-raḥīm Efendi merḥūmuñ maḫdūmı olup ṣadr-ı ʿālī-ḳadr Kebīrī-zāde Muṣṭafā Efendi'nüñ rebībi olmaġla maʿlūm-ı enām olmış idi. Taḥṣīl-i ser-māye-i ʿilm ü ʿirfān ve tekmīl-i cins-i rāʾic-i dāniş ü iẕʿān itdükden ṣoñra kibāruñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve rāh-ı tedrīse ʿazīmet eyleyüp devr-i medāris-i muʿtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl iken biñ ṭoḳsan sekiz Receb'inde ibtidā iḥdāṯ olınan Sābiʿa-i **[196ᵃ]** Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā ve [1] اول مدرس درس بها oldılar. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Süleymān Beg Efendi yirine Kirmastı Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz Şaʿbān'ında ḥālen Şeyḫü'l-İslām müşkil-güşā-yı enām ʿAbdu'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Monlā Kestel Medresesi sezā, yüz bir Rebīʿü'l-evvel'inde Ḳabaḳulaḳ-zāde Meḥemmed Saʿīd Efendi yirine Ṯāniye-i Nişāncı Paşa Medresesi iʿṭā olındı.[2] Yüz beş Ṣafer'inde Melek İbrāhīm Efendi yirine Ḫādım Ḥasan Paşa Medresesi'ne gelüp yüz on Ṣafer'inde Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi İmāmı Meḥemmed Efendi yirine Emre Ḫˇāce Medresesi iḥsān, yüz on bir Receb'inde Fetvā-emīni Meḥemmed Efendi ḳabūl itmedügi Ṣofya ḳażāsı şāyān görilmiş idi. Yüz on üç Muḥarrem'inde maʿzūl ve yirlerine selef-i sālifleri İbrāhīm Efendi mevṣūl oldı. Yüz on beş Cumāde'l-ūlā'sında Gümüşdīvīt Muṣṭafā Efendi yirine Saḳız ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup yüz on altı Receb'inde ʿazl ve yirlerine es-Seyyid Ḫalīl-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi vaṣl olındı. Yüz on ṭoḳuz Rebīʿü'l-āḫir'inde Çāvuş-zāde Muṣṭafā Efendi yirine ṯāniyen ḳażā-yı meẕkūra iʿāde olınup yüz yigirmi Rebīʿü'l-āḫir'inde ʿAbdü'l-hādī Efendi yirlerine Ṭrablus-ı Şām[3] ḳażāsına naḳl ve yirlerine Anṭāḳī İmāmı Meḥemmed Efendi vaṣl olındı. Yüz yigirmi bir Cumāde'l-ūlā'sında munfaṣıl ve yirlerine Kevākibī-zāde Aḥmed Efendi vaṣl olındı. Yüz yigirmi dört Cumāde'l-ūlā'sında Çivi-zāde ʿAṭāʾu'llāh Efendi ḥażretleri üzerlerinden Ḳırḳkilīsā ḳażāsı arpalıḳ taʿyīn olınmış idi. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām iken sene-i meẕkūre Ramażān'ınuñ evāʾilinde ravża-i Rıḍvān'a ḫırām eyledi. Maḥlūl olan arpalıḳları ʿAbdü'r-raḥīm-zāde Aḥmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr ṣalāḥ u sedād ile meşhūr, ʿilmi vāṣıl-ı niṣāb, ḳażāsında istiḳāmetle şöhret-yāb idi.

---

1 "Burada ders okutan ilk müderris."
2 olındı H: olınup R.
3 R 213b.

Burusī Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Maḥrūsa-i Burusa'dan bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olduḳdan ṣoñra levāzım-ı ṭarīḳ-ı 'ilmi i'dād ve 'ulemānuñ birinden mülāzemetle ber-murād olup devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz yigirmi bir Receb'inde Edīb Muṣṭafā Efendi yirine Bālī Paşa Medresesi'ne ḫāric ile 'āric ve beyne'l-aḳrān şeref-i imtiyāzla mübtehic olmış idi. Biñ yüz yigirmi dört Şevvāl'inde Bolı ḳażāsında nā'ib iken fevt olup medrese-i maḥlūlesi Gümülcineli Aḥmed Efendi'ye virildi.

Merḥūm-ı mezbūr ma'ārif ile meşhūr, ḫoş-ṣoḥbet, ḳābil-i üns ü ülfet idi.

Edrineli Ṣalbaş-zāde[1] Feyżu'llāh Efendi

el-Mevlā Feyżu'llāh. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemesi *Cild-i Evvel*'de merḳūm Ṣalbaş-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ḫıredmendi Feyżu'llāh Efendi'dür. Maḥmiyye-i Edrine'den ẓuhūr ve "Bustān-zāde Dāmādı" dimekle meşhūr olmış idi. 'Ulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz Cumāde'l-ūlā'sında Luṭfī-zāde Meḥemmed Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥmiyye-i merḳūmede Bevvāb Sinān Medresesi iḥsān olınup yüz bir Cumāde'l-āḫire'sinde Müsellim 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Çuḳacı Ḥācī Medresesi'ne taḥrīk olındılar. Yüz beş Receb'inde Ḥācī Meḥemmed Efendi yirine Yāḳūt Paşa Medresesi i'ṭā, yüz sekiz Ramażān'ında Ṭaşlıḳ Medresesi ile kām-revā oldılar. Yüz on üç Rebī'ü'l-evvel'inde Cāmi'-i 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup bu iki rütbede selefleri el-Ḥāc Meḥemmed Efendi'yi ta'ḳīb eyleyüp yüz yigirmi bir Ramażān'ında İmām-zāde Meḥemmed Efendi yirine Üçşerefeli Medresesi Ṯāniyesi'ne vuṣūl bulmışlar[2] idi. Yüz yigirmi dört Ẕi'l-ḥicce'sinde fevt olup medrese-i maḥlūlesi Dāmād-zāde Muṣṭafā Efendi'ye maḥal görildi.

Merḥūm-ı merḳūm ṣalāḥ u diyānetle **[196^{b}]** ma'lūm idi.

---

1 Edrineli Ṣalbaş-zāde H: Ṣalbaş-zāde Edrineli R.
2 bulmışlar R: bulmış H.

Çalḳandı-zāde ʿAbdu'llāh Efendi

el-Mevlā ʿAbdu'llāh ibn el-Ḥāc Resūl. Belde-i Ḳasṭamonı'dan ẓuhūr ve Çalḳandı-zāde ʿunvānıyla meşhūr olup dārü'l-mülk-i İstanbul'a ʿazīmet ve ʿulemā-yı kirāma ḫıdmet ile Şeyḫü'l-İslām fāżıl-ı meşhūdü'l-enām[1] ṣadru'l-ifāde Minḳārī-zāde Efendi āsitānelerine intisāb ve şeref-i mülāzemetlerin iktisāb eyleyüp devr-i medāris-i muʿtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl iken biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Tatar ʿAbdu'llāh Efendi yirine Çivi-zāde maʿa Ṯāniye-i Aḫī Çelebi Medresesi ḫāricine ʿāric, yüz iki Receb'inde Gümrükci-zāde Muṣṭafā Efendi[2] yirine Yūsuf Paşa Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Yüz beş Rebīʿü'l-āḫir'inde yirlerinde dāḫil iʿtibār olınup yüz yedi Receb'inde Ḥüseyn Efendi-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Ṭopḳapusı dāḫilinde Aḥmed Paşa Medresesi virilüp yüz sekiz Ẕi'l-ḳaʿde'sinde Müsevvid Meḥemmed Efendi yirine Beşiktaş'da vāḳıʿa Sinān Paşa Medresesi'ne gelmişler idi. Yüz ṭoḳuz Rebīʿü'l-evvel'inde Kürd Yūsuf Efendi yirine Belġrad ḳażāsı tevcīh olınup sene-i meẕkūre Ramażān'ında munfaṣıl ve yirlerine Sāʿatī Aḥmed Efendi vāṣıl oldı. Yüz on beş Cumāde'l-ūlā'sında Ḳoca Beg-zāde[3] Seyyid Fetḥu'llāh Efendi yirine Toḳat ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olındı. Yüz on altı Muḥarrem'inde Ġaferyātī Yaḥyā Efendi yirine Ḳayṣeriyye ḳażāsına naḳl olınup yirleri Şeyḫü'l-İslām Başmaḳcı-zāde es-Seyyid ʿAlī Efendi ḥażretlerine arpalıḳ taʿyīn olındı. Sene-i meẕkūre Receb'inde maʿzūl ve yirlerine ʿĪdī Bayram Efendi mevṣūl oldı. Yüz on sekiz Ramażān'ında Sādıḳ Efendi Ḳassāmı Meḥemmed Efendi yirine Maġnisa ḳażāsı ʿināyet olınup yüz on ṭoḳuz Rebīʿü'l-evvel'inde Laʿlī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi arpalıġı olan Toḳat ḳażāsına ṯāniyen ber-vech-i mevleviyyet naḳl olınup yirleri Şeyḫü'l-İslām Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi'ye arpalıḳ virildi. Yüz yigirmi üç Muḥarrem'inde ṣadr-ı aʿẓam-ı sābıḳ Baltacı Meḥemmed Paşa Mosḳov keferesi üzerine ser-ʿasker taʿyīn olınduḳlarında bunlar daḫı muḫayyem-i hümāyūn ḳażāsıyla saʿādet-maḳrūn olup Siroz ḳażāsı daḫı arpalıḳ taʿyīn olınmış idi. Baʿde'l-fetḥ ve'ẓ-ẓafer yüz yigirmi dört Ramażān'ında Medīne-i Münevvere pāyesi żamīmesiyle Pīrī Meḥemmed Efendi yirine Baġdād-ı

1 meşhūdü'l-enām H: meşhūrü'l-enām R.
2 Efendi R: -H.
3 R 214a.

bihişt-ābād ḳażāsıyla ber-murād olmışlar idi. Yüz yigirmi beş Ṣafer'inde ṭa'ne-i ṭā'ūndan intiḳāl ve 'ālem-i 'uḳbāya isti'cāl itdüklerinde manṣıb-ı maḥlūl evlādına ibḳā olınup ba'dehu sene-i mezbūre Cumāde'l-ūlā'sı ġurresinde Ḥasan Paşa İmāmı Aḥmed Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı merḳūm 'ilm [ü] ma'ārifle ma'lūm, ḫoş-fehm ü ḫoş-nüvīs, ṣāḥib-i ṭab'-ı selīs idi.

Çalḳandı-zāde Maḫdūmı 'Aṭā'u'llāh Çelebi[1]

Maḫdūmları 'Aṭā'u'llāh Çelebi daḫı ṭarīḳ-ı sa'ādet-refīḳ-ı 'ilmīye 'āzim ve 'ulemānuñ birinden mülāzım olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan ṣoñra biñ yüz yigirmi üç Muḥarrem'inde ibtidā iḥdāṯ olınan Dārü'l-ḥadīṯ-i Ḳabaḳulaḳ Muṣṭafā Aġa ḫāriciyle kām-revā ve [2] اول مدرس درس بها olmışlar idi[3]. Yüz yigirmi beş Ṣafer'inde vālidlerinden müfāraḳat itmeyüp maṭ'ūnen dār-ı 'uḳbāya rıḥlet itdükde medrese-i maḥlūlesi ṣadr-ı 'ālī-ḳadr Dāmād Efendi-zāde Aḥmed Efendi ḥażretlerinüñ maḫdūm-ı mükerremleri Feyżu'llāh Efendi cenāblarına tevcīh olındı.

Ġaferyātī Mülaḳḳab Yaḥyā Efendi

el-Mevlā Yaḥyā. Vilāyet-i Ḳaraman'da Ġaferyāt nām ḳaṣabadan ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr idüp i'dād-ı meleke-i isti'dād ve Öreke-zāde Aḥmed Efendi ḫıdmetlerinden mülāzemetle ber-murād olduḳdan ṣoñra devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde Kellā Ḫalīl Efendi yirine Ḫiṣālī Meḥemmed Aġa Medresesi ḫāricine **[197[a]]** 'āric olmış idi. Yüz sekiz Ramażān'ında yirlerinde ḥareket-i miṣliyye i'tibār olınup yüz ṭoḳuz Şevvāl'inde Cezāyir Paşası-zāde İbrāhīm Efendi yirlerine Ḫalīl Paşa Medresesi virilüp yüz on dört Ṣafer'inde Ḳara Meḥemmed Efendi yirine Ḫādım Ḥasan Paşa Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Edrine Vaḳ'ası sebebiyle 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Ḥaremeynü'ş-Şerīfeyn müfettişligi iḥsān, sene-i meẕkūre Şa'bān'ında Elmās Meḥemmed Paşa İmāmı İsḥāḳ Efendi yirine Medīne-i

1 Evvelu müderrisin bi-medreseti Ḳabaḳulaḳ Muṣṭafā Aġa. Fī 23 Muḥarrem sene 1123. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

2 "Burada ders okutan ilk müderris."

3 olmışlar idi H: oldılar R.

Münevvere pāyesi żamīmesiyle Ḳayṣeriyye ḳażāsına şāyān oldılar. Yüz on altı Muḥarrem'inde ma'zūl ve yirlerine Çalḳandı-zāde 'Abdu'llāh Efendi mevṣūl oldı. Yüz yigirmi dört Cumāde'l-ūlā'sında Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretleri arpalıḳları olan Mar'aş ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınmış idi. Yüz yigirmi beş Ṣafer'inde fevt olup manṣıb-ı maḥlūl Şeyḫü'l-İslām 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi'ye arpalıḳ ta'yīn olındı.

Mevlānā-yı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı rüsūm, emṯāli miyānında isti'dād ile ma'lūm, "Mülaḳḳab Yaḥyā Efendi" dimekle mevsūm idi.

'Acem-zāde Ḫ̆ācesi Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Muṣṭafā. Belde-i Ḳasṭamonı'dan bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olup[1] devr-i mecālis-i 'ulemā-yı a'lām ve Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi ḥażretlerinden mülāzemetle be-kām olduḳdan ṣoñra ṭayy-ı merāḥil-i ṭarīḳ iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde Öreke-zāde Tābi'i Şeyḫī Meḥemmed Efendi yirine Şeyḫü'l-ḥarem Medresesi'ne ḫāric ile 'āric, ṭoḳsan ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Nu'mān Efendi yirine Yarḥiṣār Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Yüz bir Ẕi'l-ḥicce'sinde Ṣirevī Maḥmūd Efendi-zāde Meḥemmed Emīn Efendi maḥlūlinden Küçükçekmece'de vāḳı'a 'Abdü's-selām Medresesi in'ām olınup yüz beş Ṣafer'inde Ḳırımī Murtażā Efendi yirine Monlā Gürānī Medresesi erzānī görilmiş idi. Yüz yedi Rebī'ü'l-evvel'inde Uzun Süleymān Efendi yirine İbrāhīm Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr eyleyüp yüz ṭoḳuz Şevvāl'inde Ḥüseyn Efendi-zāde Muṣṭafā Efendi yirlerine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine ḫırām, yüz on Ramażān'ında selef-i sālifleri Murtażā Efendi maḥlūlinden Edrineḳapusı Mihrümāhı Medresesi'ne ḳıyām itmişler idi. Yüz on iki Cumāde'l-ūlā'sında Dendānī-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Ḳılıç 'Alī Paşa Medresesi'ne irtiḳā idüp yüz on beş Receb'inde Medīne-i Münevvere pāyesi żamīmesiyle Murād Efendi yirine Baġdād-ı bihişt-ābād ḳażāsıyla ber-murād olmışlar idi. Yüz on altı Receb'inde ma'zūl ve yirlerine Kāmī Meḥemmed Efendi mevṣūl oldılar. Yüz yigirmi bir Receb'inde selefleri Murād Efendi yirine Şām-ı cennet-meşām ḳażāsında murabba'-nişīn-i mesned-i aḥkām olup yüz yigirmi iki Ṣa'bān'ında munfaṣıl ve

1 R 214b.

yirlerine Erzincānī es-Seyyid ʿAlī Efendi-zāde es-Seyyid Zeynü'l-ʿābidīn Efendi vāṣıl oldılar. Yüz yigirmi beş Ṣafer'inde dār-ı fenādan rıḥlet ve ʿālem-i ʿuḳbāya ʿazīmet eyledi.

Mevlānā-yı mezbūr ʿilm ü maʿārif ile meşhūr, ḫoş-ṣoḥbet, ḳābil-i üns ü ülfet idi. Evā'il-i ḥāllerinde sābıḳā re'īsü'l-küttāb olan ʿAcem-zāde Ḥüseyn Efendi'ye intisāb ve imāmetleri ḫıdmetiyle şeref-yāb olmaġın " ʿAcem-zāde Ḫˇācesi" dimekle şöhret-yāb olmışlar idi.

Vanī-zāde es-Seyyid Maḥmūd Efendi[1]

el-Mevlā es-Seyyid Maḥmūd ibnü'ş-Şeyḫ es-Seyyid Meḥemmed el-Vānī. Meşāyiḫ-ı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābiʿ ʿidādında tercemeleri bu cerīdenüñ *Cild-i Evvel*'inde raḳam-zede-i beyān olan eş-Şeyḫ es-Seyyid Meḥemmed el-Vānī Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ṯānīsi es-Seyyid Maḥmūd Efendi'dür. Baʿde taḥṣīli'l-istiʿdād vaʿẓ u naṣīḥat semtine sālik olmaġla biñ ṭoḳsan altı Ẕi'l-ḳaʿde'sinde vālid-i mācidleri maḥlūlinden merḥūme ve maġfūrun lehā Vālide-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān Cāmiʿ-i Şerīfi **[197[b]]** vaʿẓiyyesi tevcīh olınmış idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz tārīḫinde ṭarīḳ-ı tedrīse sevḳ-ı rāḥile-i ʿazīmet ve ʿalā-ḥāsbi'l-ʿāde ḥareket idüp Şeyḫü'l-İslām Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi'den mülāzemetle be-kām olduḳlarında vaʿẓiyye-i meẕkūre Şeyḫ ʿAbdü'l-ḥay Efendi'ye inʿām olındı. İʿtilā-yı merātib-i revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı maʿzūl iken biñ yüz altı Ṣafer'inde vālid-i mācidleri dersiyyesine ḫāric iʿtibār olınup ibtidā bunlara tevcīh olındı. Sene-i mezbūre Şevvāl'inde Vālide Sulṭān Dārü'l-ḥadīṯi daḫı ibtidā-yı ḥareket-i miṯliyye iʿtibārıyla bunlara iḥsān, yüz yedi Rebīʿü'l-evvel'inde Murād Efendi yirine Kepenekci Sinān Medresesi'ne şāyān oldılar. Yüz sekiz Ramażān'ında Meḥemmed Selīm Efendi yirlerine Caʿfer Paşa Medresesi ile kām-revā, yüz on Rebīʿü'l-āḫir'inde Ḳaba ʿÖmer Efendi yirine Piyāle Paşa Medresesi'ne irtiḳā eyleyüp yüz on bir Cumāde'l-āḫire'sinde Uzunī-zāde Süleymān Efendi yirine medāris-i Ṣaḥn'uñ birine gelüp yüz on iki Ṣafer'inde İsḥāḳ-zāde Nūr Meḥemmed Efendi yirlerine Sinān Paşa Sulṭānı Medresesi erzānī görilmiş idi. Yüz on üç Muḥarrem'inde ve-

1 Evvelu müderrisin bi-medreseti Vānī Efendi. Fī 3 Ṣafer sene 1106.
Evvelu müderrisin bi-Dārü'l-ḥadīṯ- Vālide Sulṭān. Fī 8 Şevvāl sene 1106. [H nüshasında bu kayıtlar yoktur.]

liyyü'n-ni'am-ı 'ale'l-himem ḥālen mesned-efrūz-ı şeyḫü'l-İslāmī olan 'Abdu'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine 'Alī Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup sene-i merḳūme Şevvāl'inde Ḫˇāce-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Ṣāniye-i Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi ile talṭīf, yüz on dört Ṣafer'inde Ṭosyevī Muṣṭafā Efendi ḥażretleri yirlerine Ḳuds-i Şerīf[1] ḳażāsıyla teşrīf olınmışlar idi. Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde ma'zūl ve yirlerine Keşfī 'Abdu'llāh Efendi mevṣūl oldı. Bunlar ba'de'l-'azl maḥrūsa-i Burusa'da ḳarār eyleyüp yüz yigirmi bir Ramażān'ında Şeh-zāde Ḫˇācesi es-Seyyid İbrāhīm Efendi maḥlūlinden Yarḥiṣār ma'a Bāzārcıḳ ve Ṭodurġa ḳażāları arpalıḳ virilüp yüz yigirmi üç tārīḫinde Ṭodurġa ḳażāsı Füyūżī Meḥemmed Efendi'ye virilüp bunlara ḫalefleri Füyūżī Efendi üzerinden Gökceṭaġ ḳażāsı bedel virildi. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi beş Rebī'ü'l-āḫir'inde eyyām-ı rebī'-i ḥayātı āḫir ve seyr-i nev-bahār-ı 'ālem-i envār ile mütefāḫir olduḳlarında[2] vālid-i mācidleri cenbinde defn olındılar. Maḥlūl olan arpalıḳları Dāvūd-zāde İbrāhīm Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm maḫdūm-ı sütūde-rüsūm, ḫoş-ṭab' u güşāde-meşreb, ṭālib-i meṭālib-i 'ilm ü edeb, pākīze-nihād u ferruḫ-nijād, müslim-i selīmü'l-i'tiḳād idi.

Mīrzā Efendi Ḳassāmı el-Ḥāc Receb Efendi

el-Mevlā el-Ḥāc Receb. Belde-i Ḳasṭamonı'dan bedīdār ve miyāne-bend-i ḫıdmet-i 'ulemā-yı ferḫunde-dīdār olup Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretlerine intisāb ile şeref-i mülāzemetlerin iktisāb ve ṣadāretleri ḥālinde maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'de ḳısmet-i 'askeriyye ḫıdmetiyle kām-yāb olmış idi. Pāye-ber-pāye ser-māye-i cāhdan taḥṣīl-i vāye iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz on Ṣafer'inde Mestci-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirlerine Ḫāmise-i Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi ile kām-revā, yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inde Defterdār-zāde Meḥemmed Efendi yirlerine Çivi-zāde Medresesi i'ṭā olınmış idi. Yüz on ṭoḳuz Ṣafer'inde Ḳudsī-zāde Mülāzımı Muṣṭafā Efendi yirine Emīnü'l-ġanem Medresesi ile mükerrem ḳılınup yüz yigirmi bir Rebī'ü'l-evvel'inde La'lī-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi yirlerine Ṣāniye-i Ḫusrev Ketḫudā Med-

1 R 215a.
2 olduḳlarında H: oldılar R.

resesi'ne irtiḳā, yüz yigirmi beş Muḥarrem'inde Dayı-zāde Ḥasan Efendi yirine Ca'fer Aġa Medresesi'ne i'tilā itmiş idi. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sınuñ on ikinci Ṣülāṣā güni intiḳāl ve riyāż-ı ḳudse isti'cāl eyleyüp Edrineḳapusı ḫāricinde medfūn ve naḳş-ı seng-i mezārı bu tārīḫ-i mevzūndur:

Mıṣrā'

Ḳabri Receb Efendi'ye dārü'n-na'īm ola[1]

Medrese-i maḥlūlesi Çādırcı-zāde Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr ṣalāḥ-ı ḥālle meşhūr, selīmü'ṣ-ṣadr-ı dervīş-nihād, mü'min-i pāk-i'tiḳād idi.

Tekfūrṭaġlı İmāmı Süleymān Efendi [Beşiktaşī Süleymān]

el-Mevlā Süleymān. Vilāyet-i Ḳasṭamonı'dan **[198a]** ẓuhūr ve ḳaṭ'-ı menāzil-i sinīn ü şühūr idüp muḳaddimāt-ı 'ulūmdan ṭaraf-ı ṣāliḥ taḥṣīl itdükden ṣoñra ārzū-yı seyr-i diyār-ı Rūm ve dārü'l-mülk-i İstanbul'a ḳudūm eyleyüp biñ ṭoḳsan dört Ramażān'ında Minḳārī-zāde 'Abdu'llāh Efendi'nüñ ṣadr-ı Anaṭolı'ya teşrīflerinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup aḫẕ-ı medāris iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken ṣadr-ı a'ẓam-ı sābıḳ Tekfūrṭaġlı Muṣṭafā Paşa'ya intisāb ile imāmetleri ḫıdmetiyle şeref-yāb ve "Tekfūrṭaġlı İmāmı Süleymān Efendi" dimekle şöhret-yāb olmış idi. Biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Şevvāl'inde Uzunī-zāde Süleymān Efendi yirine Behrāmiyye Medresesi ḫāricine 'āric, yüz Muḥarrem'inde Ḫalīl Paşa-zāde İbrāhīm Efendi yirine Aḫī Çelebi Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olup sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında Ṭabīb Süleymān Efendi yirine Cezerī Ḳāsım Paşa Medresesi virilmiş idi. Yüz bir Muḥarrem'inde veliyy-i ni'meti olan müşārun ileyh Muṣṭafā Paşa'nuñ ṣadāret-i 'uẕmādan infiṣāli sebebiyle bunlar daḫı sene-i mezbūre Rebī'ü'l-evvel'inde Ser-bendī-zāde Ebu's-su'ūd Efendi yirine ḳaṣaba-i İzniḳ'de vāḳı'a Süleymān Paşa Medresesi'ne gönderilüp yüz beş Ṣafer'inde Ḥāfıẓ-zāde es-Seyyid Meḥemmed Sa'dü'd-dīn Efendi maḥlūlinden Ḫusrev Ketḫudā Medresesi Ṣāniyesi'ne gelmişler idi. Yüz on Ẕi'l-ḳa'de'sinde[2] 'Uşşāḳī-zāde Seyyid İbrāhīm Efendi yirlerine medrese-i mezbūrenüñ ūlāsına taḥrīk olınup yüz on

1 قبری رجب افندی یه دار النعیم اوله
2 R 215b.

bir Cumāde'l-ūlā'sında Süleymān Paşa İmāmı 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirlerine Ḥaydar Paşa Medresesi'ne mevṣūl, yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid 'Ömer Efendi yirlerine medāris-i Ṣaḥn'uń biriyle nā'ilü'l-me'mūl olmışlar idi. Sene-i meẕkūre[1] Cumāde'l-āḫire'sinde Erzincānī es-Seyyid 'Alī Efendi Şer'iyyātcisi 'Oṯmān Efendi yirine Ḥekīmbaşı Nūḥ Efendi Medresesi'ne irtiḳā, yüz on yedi Receb'inde Rıfḳī Nā'ibi Ḥüseyn Efendi yirine Fetḥiyye'de vāḳı'a Sinān Paşa Medresesi'ne i'tilā eyleyüp yüz on sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Müfettiş Meḥemmed Efendi yirine Şeh-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde olup yüz yigirmi Rebī'ü'l-āḫir'inde Ḳabaḳulaḳ-zāde Meḥemmed Sa'īd Efendi yirine İzmir ḳażāsıyla tevḳīr olındılar. Yüz yigirmi bir Rebī'ü'l-āḫir'inde ma'zūl ve yirlerine Ṭurmuş-zāde Aḥmed Efendi mevṣūl oldı. Bunlar ba'de'l-'azl Beşiktaş ḳaṣabasında yalılarında ḳarār üzere iken biń yüz yigirmi beş Cumāde'l-āḫire'sinüń yigirmi üçinci Aḥad güni dār-ı fenādan rıḥlet ve 'ālem-i bāḳīye 'azīmet eyleyüp ḳaṣaba-i merḳūmede Sinān Paşa Cāmi'-i Şerīfi sāḥasında defn olındı.

Mevlānā-yı mezbūr ḥüsn-i ḫulḳla meşhūr, 'ilm ü ma'ārifden ḥiṣṣedār, merd-i kār-güẕār idi. Müşārun ileyh Minḳārī-zāde 'Abdu'llāh Efendi'nüń ümmü'l-veledin tezevvüc eyleyüp Beşiktaş'da yalılarında sākin olmaġla "Beşiktaşī Süleymān Efendi" dimekle daḫı şöhret-yāb idi.

'Aṭṭār-zāde Dāmādı İsmā'īl Efendi

el-Mevlā İsmā'īl. Edremidli'dür. Kesb-i ser-māye-i isti'dād ve Buzaġı Maḥmūd Efendi'den mülāzemetle ber-murād olup seyr-i menāzil-i ṭarīḳ iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biń yüz yedi Ṣa'bān'ında Ḫusrev Paşa Medresesi ile kām-revā olmışlar idi. Yüz on beş Cumāde'l-āḫire'sinde Saṭḥī Şeyḫ Muṣṭafā Efendi yirine Defterdār İbrāhīm Medresesi ile tekrīm olınup yüz on sekiz Cumāde'l-āḫire'sinde Kevākibī-zāde Aḥmed Efendi yirine Bāzirgānbaşı Medresesi virilüp yüz yigirmi Rebī'ü'l-āḫir'inde Ṭop-ḫāneli Fażlu'llāh Efendi yirine Siyāvuş Paşa Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Yüz yigirmi dört Ṣa'bān'ında 'Aṭā Efendi Maḫdūmı Muṣṭafā Efendi maḥlūlinden Ūlā-yı Ḫusrev Ketḫudā Medresesi'ne gelüp yüz yigirmi beş Rebī'ü'l-evvel'inde sābıḳā Dārü's-sa'āde Aġası İmāmı el-Ḥāc Muṣṭafā Efendi yirlerine Şeyḫü'l-İslām es-Sey-

1 meẕkūre H: mezbūre R.

yid Feyżu'llāh Efendi **[198b]** Medresesi in'ām olınmış idi. Sene-i meẕkūre Receb'inüñ sekizinci İṣneyn güni ders ü devri tamām ve 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām eyleyüp medrese-i maḥlūlesiyle Receb Efendi-zāde Aḥmed Efendi ikrām olındı.

Mevlānā-yı mezbūr mevālīden ātī't-terceme 'Aṭṭār-zāde Muṣṭafā Efendi ile 'aḳd-i peyvend-i muṣāheret itmegin " 'Aṭṭār-zāde Dāmādı" dimekle[1] meşhūr olmış idi.

Dervīş Efendi-zāde İsmā'īl Efendi

el-Mevlā İsmā'īl ibnü'l-mevlā Dervīş. Vefeyāt-ı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Dervīş Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ercmendi İsmā'īl Efendi'dür. Vetīre-i erbāb-ı isti'dād üzere kesb-i kemāl ve meleke-i 'ilmiyyesin i'māl itdükden ṣoñra Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve resm-i 'ādī üzere ḥareket eyleyüp ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz on sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde Teẕkireci Ḥasan Efendi yirlerine Behmen Aġa Medresesi ḫāricine 'āric, yüz yigirmi iki Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḳayṣeriyyeli Ḥasan Efendi yirine Maḳtūl Ḥasan Paşa Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Yüz yigirmi beş Receb'inüñ evāsıṭında maḥrūsa-i Edrine'de müsāfir iken ṭa'ne-i ṭā'ūndan intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa isti'cāl itdükde medrese-i maḥlūlesi Sā'atci-zāde Muṣṭafā Efendi'ye[2] tevcīh olındı.

Maḫdūm-ı merḳūm ma'ārif-i 'ilmiyye ile ma'lūm, ṭāhirü'l-lisān, ḫāliṣü'l-cenān idi.

Ṣadr-ı A'ẓam-ı Sābıḳ el-Ḥāc 'Alī Paşa-zāde Ḥüseyn Beg Efendi

el-Mevlā Ḥüseyn ibnü'l-vezīr el-Ḥāc 'Alī[3] Paşa. Devlet-i Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṯānī'de ṣadr-ı a'ẓam olan el-Ḥāc 'Alī Paşa'nuñ ferzend-i ercmendi Ḥüseyn Beg Efendi'dür. Ṭarīḳ-ı sa'ādet-refīḳ-ı 'ilme raġbet ve 'ulemā-yı kirāmuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemete eyleyüp ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz üç Ramażān'ında Bosnevī Süleymān Efendi yirine Ḳoca Muṣṭafā Paşa Medresesi'ne şeref-baḫşā, yüz dört Cumāde'l-ūlā'sında 'Uşşāḳī-zāde 'Oṯmān

1 dimekle H: dinmekle R.
2 R 216a.
3 'Alī H: -R.

Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine zīnet-efzā olmışlar idi. Yüz altı Muḥarrem'inde Keşfī 'Abdu'llāh Efendi yirine Ḫānḳāh Medresesi'n cāygāh eyleyüp yüz yedi Receb'inde selefi 'Abdu'llāh Efendi yirine Sinān Paşa Dārü'l-ḥadīṯi'ne gelmişler idi. Yüz on Rebī'ü'l-evvel'inde 'Abdü'r-raḥīm-zāde Aḥmed Efendi yirine Gevher Ḫān Sulṭān Medresesi'ne şāyān olup yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inde ḫāmis-i Süleymāniyye i'tibārıyla Bābī-zāde Meḥemmed Efendi yirlerine Sulṭān Selīm-i Ḳadīm Medresesi ile tekrīm, yüz on sekiz Muḥarrem'inde Ebū Sa'īd-zāde Birāder-zādesi Muṣṭafā Efendi ḥażretleri yirlerine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ biriyle ta'ẓīm olınmışlar idi. Yüz on ṭoḳuz Ṣafer'inde Aḳ Maḥmūd Efendi-zāde es-Seyyid Meḥemmed Zeynü'l-'ābidīn Efendi ḥażretleri yirlerine Selanik ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup yüz yigirmi Rebī'ü'l-āḫir'inde ma'zūl ve yirlerine 'Abdü'l-kerīm-zāde Refdī Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz yigirmi beş Rebī'ü'l-evvel'inde Burusa pāyesi żamīmesiyle Vardarī Şeyḫ-zāde Meḥemmed Efendi yirlerine Şām-ı şeref-encām ḳażāsıyla ikrām olınmış iken sene-i meẕkūre Ša'bān'ında:

Mıṣrā'

Şehr-i Şām'uñ bāġ-ı ḫuld altında yā üstindedür

mażmūnı üzere seyr-i cināna ṭalebkār olup a'lā-yı 'illiyyīne güẕār ve cism-i ḫākī-i nā-tüvānı zīr-i zemīnde ḳarār eyledi. Manṣıb-ı maḥlūl altı ay miḳdārı evlādına ibḳā, ba'dehu selefleri[1] 'Abdü'l-kerīm-zāde Efendi'ye sezā görildi.

Mevlānā-yı merḳūm ḥiṣṣemend-i ma'ārif ü 'ulūm, nīk-ḫaṣlet, merd-i ṣāḥib-i ṭabī'at idi.

Maḥmūd Paşa Maḥkemesi Kātibi es-Seyyid Aḥmed Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Aḥmed. Girasunī'dür. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Emīr-i Buḫārī Şeyḫi Dāmādı es-Seyyid Aḥmed Efendi'nüñ hemşīre-zādesidür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād Ḥāmid-zāde 'Abdu'llāh Efendi'den mülāzemetle ber-murād olup devr-i merātib iderek ḳırḳ **[199[a]]** aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz yedi Receb'inde ibtidā iḥdāṯ olınan Dāye Ḫātūn Medresesi bunlara tevcīh olınup yüz on beş Cumāde'l-āḫire'sinde Şikārī-zāde Şeyḫ

1 selefleri R: ḫalefleri H.

Meḥemmed Efendi yirlerine Dārü'l-ḥadīṯ-i 'Oṯmān Efendi'ye taḥrīk olınmışlar idi. Yüz on sekiz Receb'inde Medḥī Muṣṭafā Efendi yirlerine Yūsuf Paşa Medresesi virilüp yüz yigirmi Ṣafer'inde Müderris-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Behrāmiyye Medresesi'ne gelüp yüz yigirmi iki Rebī'ü'l-evvel'inde La'lī Muṣṭafā Efendi yirine Emre Ḫˇāce Medresesi'ne vāṣıl, yüz yigirmi dört Şevvāl'inde Reşīd-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirlerine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'den birine nā'il olmışlar idi. Yüz yigirmi beş Ṣa'bān'ınuñ yigirmi yedinci Aḥad güni fevt olup medrese-i maḥlūlesi Ḫaffāf-zāde İbrāhīm Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı rüsūm, ma'ārif-i cüz'iyyede māhir, bi-taḫṣīṣ 'ilm-i ṣakde mahāreti ẓāhir olmaġın müddet-i medīd Maḥmūd Paşa Maḥkemesi kitābeti ḫıdmetiyle meşġūl olduġı ecilden "Maḥmūd Paşa Kātibi Emīr Efendi" dimekle[1] şehīr ve bu 'unvānla zebānzed-i ṣaġīr ü kebīr idi.

Cānbāz-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Aḥmed bin Meḥemmed. Dārü'n-naṣr ve'l-meymene maḥmiyye-i Edrine'de zümre-i tüccārdan Cānbāz-zāde Meḥemmed Çelebi nām merdüñ ferzend-i kihteri es-Seyyid Aḥmed Efendi'dür.[2] 'Ulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup ṭayy-ı merāḥil-i ṭarīḳ iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz on üç Rebī'ü'l-āḫir'inde Gülābī Aḥmed Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥmiyye-i merḳūmede 'Abdü'l-vāsi' Medresesi'ne ḫāric ile 'āric olup yüz on sekiz Şevvāl'inde 'Abdü'l-fettāḥ Efendi yirine belde-i meẕkūrede İbrāhīm Paşa Medresesi iḥsān, yüz yigirmi üç Muḥarrem'inde Ḥammāmī Meḥemmed Efendi yirine Şeyḫī Çelebi Medresesi'ne ṣāyān olmışlar idi. Yüz yigirmi beş Ramażān'ında Şeyḫü'l-İslām 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi arpalıġı olan Mar'aş ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet tevcīh olınmış iken[3] māh-ı mezbūruñ evāḫirinde fevt olup manṣıb-ı maḥlūl iki ay miḳdārı evlādına ibḳā olınup ba'dehu sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'si ġurresinden ṣadr-ı celīlü'l-ḳadri Çivi-zāde 'Aṭā'u'llāh Efendi ḥażretlerine arpalıḳ ta'yīn olındı.

Mevlānā-yı mezbūr "Cānbāz-zāde Efendi" dimekle meşhūr, ḫoş-ṣoḥbet, ṣāfī-ṭaviyyet idi.

---

1 dimekle H: dinmekle R.
2 R 216b.
3 iken H: idi R.

Ṣadr-ı ʻAẓīmü'l-ḳadr[1] ʻAbdü'l-bāḳī ʻĀrif Efendi {Ārif}

el-Mevlā el-fāżıl el-kāmil ve'l-ʻālimü'l-ʻāmil ʻAbdü'l-bāḳī ʻĀrif bin Meḥemmed bin Muṣṭafā. Maḥmiyye-i Ġalaṭa sükkānından olup tersāne-i ʻāmirede maḫzen kātibi iken biñ seksen iki tārīḫinde ʻāzim-i mülk-i beḳā olan Meḥemmed Efendi'nüñ maḫdūm-ı celīli ve şāḫ-ı devḥa-i vücūd-ı aṣīli maḫzenü'l-ʻulūm ve'l-maʻārif ṣadr-ı ʻālī-ḳadr ʻAbdü'l-bāḳī ʻĀrif Efendi[2] ḫıdmetleridür.

Naẓm

Yem-i bī-ṣāḥil-i fażl u hüner kim güher-i ẕātın
Müşaḫḫaṣ ʻayn-ı ʻilm ü maḫż-ı ʻirfān eylemiş Mevlā

Cenāb-ı ṭabʻınuñ taʻrīfidür keşşāf-ı her muġlaḳ
Benān-ı fikrinüñ tavṣīfidür ḥallāl-i müşkilhā

Ḫudavendā fażıl-ı ḥażret-i ʻĀrif Efendi kim
Ki pürdür ṣīt-i fażl ile ḳıbāb-ı ʻālem-i bālā

Cevher-i ẕāt-ı kerīmi āb u tāb-ı istiʻdād ile girān-bahā ve terbiyet-i üstādān-ı ūlī'n-nühā ile pür-zīb ü bahā olup çārsū-yı iʻtibārda faṣṣ-ı nigīn-i ḳabūl ve miyāne-bend-i silk-i ʻulemā-yı fuḥūl olduḳda ṣudūr-ı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābiʻ'den Bosnevī Bālī Efendi'den mülāzım ve pīşgāh-ı istifādeden mesned-i ifādeye ʻāzim olup medāris-i ʻilmiyyede dāmen-ber-zede-i ḫıdmet olmaġla vāṣıl-ı rütbe-i erbaʻīn ve muntaẓır-ı ḫamsīn iken biñ yetmiş altı Muḥarrem'inde Defterdār Yaḥyā Medresesi'n iḥyā buyurup yetmiş ṭoḳuz Rebīʻü'l-evvel'inde İmām-zāde **[199[b]]**[3] Süleymān Efendi yirine Maʻlūl-zāde Medresesi'nde ṣadr-ı meclis olup ġulġule-i ders ü devri tekrār ve āvāze-i cemʻiyyetlerin ṭanīn-endāz-ı ḳubbe-i rūzgār ḳılmışlar idi. Seksen üç Muḥarrem'inde Bāḳī-zāde İsmāʻīl Efendi yirine Ṣāniye-i Ḫusrev Ketḫudā Medresesi'ne şeref-baḫşā, seksen dört Receb'inde Nefes-zāde es-Seyyid ʻAbdu'r-raḥmān Efendi yirine Sekbān ʻAlī Medresesi'ne revnaḳ-efzā olmışlar idi. Seksen altı Cumā-

1 ʻAẓīmü'l-ḳadr H: ʻAẓamü'l-ḳadr R.
2 Efendi H: -R.
3 Müstensih sayfa numaralandırmasında bu varaktan sonra da hata yapmış, böylelikle yazma üzerindeki varak numarası ile transkribe metin arasında 2 varaklık fark ortaya çıkmıştır. Bu varaktan itibaren asıl metinle transkribe metin mukayese edilmek istenirse bu husus gözönünde bulundurmalıdır.

de'l-ūlā'sında Erzincānī es-Seyyid 'Alī Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ birine ḫırām eyleyüp seksen yedi Ramażān'ında selef-i sālifleri Süleymān Efendi yirine Murād Paşa-yı Cedīd Medresesi'ne sāye ṣalup seksen ṭoḳuz Ṣafer'inde Mekkī Meḥemmed Efendi yirine Medrese-i Maḥmūd Paşa'da mesned-efrūz-ı ifāde oldılar. Ṭoḳsan Cumāde'l-āḫire'sinde Erżurūmī Meḥemmed Efendi yirine Üsküdar'da vāḳı'a Vālide Sulṭān Medresesi'n mekteb-i 'irfān eyleyüp ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Emīr-i Buḫārī Şeyḫi Dāmādı es-Seyyid Aḥmed Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'den birini reşk-endāz-ı ḳaṣr-ı 'ārifān itmişler idi. Ṭoḳsan iki Receb'inde selef-i sālifleri es-Seyyid 'Alī Efendi yirine maḥrūsa-i Selanik'e medd-i ẓılāl-i 'adl ü re'fet ve ferş-i seccāde-i ḥükūmet idüp ṭoḳsan dört Rebī'ü'l-evvel'inde ma'zūl ve yirlerine 'Abdu'llāh-zāde Şeyḫ Muṣṭafā Efendi mevṣūl oldı.[1] Bunlaruñ ḥaḳḳında ba'de'l-'azl rikāb-ı hümāyūna ref'-i ruḳ'a-i iştikā sebebiyle maẓhar-ı ġażab-ı ḫusrevānī olmaġla "Min' ba'd manṣıb virilmeye." diyü ḫaṭṭ-ı hümāyūn-ı şevket-maḳrūn ṣādır olup yirleri ḥakk olındı. Bir müddetden ṣoñra yine 'afv olınup ṭarīḳleri taṣḥīḥ olınmış idi. Ṭoḳsan sekiz Rebī'ü'l-āḫir'inde Rıfḳī Meḥemmed Efendi yirine maḥrūsa-i Burusa ḳażāsına ḥākim ve revnaḳ-efrūz-ı maḥāfil ü maḥākim olup ṭoḳsan ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde 'azl ve yirlerine 'Abdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi vaṣl olındı. Yüz Ṣafer'inde bunlara Müneccimbaşı Şeyḫ Aḥmed Efendi üzerinden Biġa ḳażāsı arpalıḳ virilüp yüz dört Ṣafer'inde Çāvuş-zāde Aḥmed Efendi yirine Mekke-i Mükerreme pāyesi żamīmesiyle Mıṣr-ı ẕātü'l-ehrām ḳażāsıyla ikrām olınduḳlarında arpalıḳları Muḥarrem-zāde Meḥemmed Efendi'ye in'ām olındı. Yüz beş Receb'inde munfaṣıl ve yirlerine Kürd 'Alī Efendi vāṣıl oldı. Yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında Seyyid Ca'fer Efendi üzerinden Aḳsarāy ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz yedi Cumāde'l-āḫire'sinde Aḳsarāy ḳużāt-ı ḳaṣabāta tevcīh olınup bunlara Zile ve Balya ḳażāları bedel virildi. Yüz sekiz Ramażān'ında İstānbul pāyesiyle tekrīm, yüz ṭoḳuz Ṣa'bān'ında ḫalef-i sālifleri 'Abdü'r-raḥīm-zāde Efendi yirine bi'l-fi'l belde-i Ḳosṭanṭıniyye ḳażāsıyla ta'ẓīm olınduḳlarında Nāẓım Meḥemmed Efendi didügi tārīḫdür:

Mıṣrā'

Cenāb-ı 'Ārif İstanbul'a oldı ḥākim-i āgāh[2]

1 R 217a.

2 جناب عارف استانبوله اولدی حاکم آکاه

Arpalıḳları seleflerine virildi. Yüz on Rebī'ü'l-āḫir'inde ma'zūl ve yirlerine ḫalefleri Muḥarrem-zāde Efendi ḳāḍī-i İstanbul oldı. Bunlara Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi maḥlūlinden Mudurnı ḳażāsı żamīmesiyle ḫalefleri üzerinden Biġadic ḳażāsı arpalıḳ virildi. Yüz on bir Muḥarrem'inde arpalıḳları Evliyā Meḥemmed Efendi üzerinden Birgi ḳażāsına tebdīl olınup Mudurnı ḳażāsı Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi'nüñ żamīme-i revātibleri ḳılınup Biġadic ḳażāsı Bekrī-zāde Aḥmed Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz on iki Rebī'ü'l-evvel'inde Anaṭolı pāyesiyle mükerrem olmışlar idi. Yüz on üç Ṣa'bān'ında Alaşehrli 'Abdu'llāh Efendi **[200[a]]** maḥlūlinden bi'l-fi'l Anaṭolı ḳuṭrında[1] ṣadr-ı 'ālī-ḳadr olduḳlarında arpalıḳları selef-i sālifleri Bāḳī-zāde Efendi'ye virildi. Yüz on dört Ẕi'l-ḳa'de'sinde Rūmili pāyesi żamīmesiyle müteḳā'id ve maḳām-ı ṣadārete Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid Muṣṭafā Efendi ḥażretleri müteṣā'id oldılar. Bunlara ḫalef-i pür-şerefleri arpalıḳları[2] Gemlik ve Edremid ve Ṣandıḳlı ḳażāları ta'yīn olındı. Yüz on yedi Ṣafer'inde Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi maḥlūlinden Gümülcine ḳażāsı daḫı menşūr-ı iclāllerine ḳayd buyruldı. Yüz on sekiz Cumāde'l-ūlā'sında Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi def'a-i ṯāniyeleri yirlerine bi'l-fi'l vāṣıl-ı ṣadāret-i Rūm ve nā'il-i müntehiyyü'l-āmāl-i erbāb-ı 'ulūm olduḳlarında arpalıḳları seleflerine intiḳāl eyledi. Sene-i mezbūre Ṣa'bān'ında gūşe-güzīn-i 'uzlet ve 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi mesned-ārā-yı[3] ṣadāret oldı. Bunlara ḫalefleri arpalıḳları 'Ayntāb ve Mudanya ḳażāları 'ilāve-i esbāb-ı ri'āyet olmış idi. Yüz yigirmi bir Ṣa'bān'ında 'Ayntāb ḳażāsı Māhir 'Abdu'llāh Efendi'ye tevcīh olınup bunlara şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi üzerlerinden Maġnisa ḳażāsı bedel virilmiş idi. Yüz yigirmi iki Muḥarrem'inde Mīrzā Muṣṭafā Efendi def'a-i ṯāliṯeleri yirlerine ṯāniyen münevvir-i eyvān-ı ṣadāret-i Rūm olduḳlarında arpalıḳları selef-i ẕī-şereflerine tevcīh olındı. Yüz yigirmi üç Rebī'ü'l-evvel'inde müteḳā'id ve maḳām-ı ṣadārete Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi müteṣā'id oldı. Bunlara ḫalefleri arpalıḳlarından Ṣabanca ḳażāsı ilḥāḳıyla Resūl Efendi Mülāzımı Maḥmūd Efendi manṣıbı olan Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsı 'ilāve-i esbāb-ı ḥaşmet olmış idi. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde maḥrūsa-i Burusa'ya nefy ü iclā olınup yüz yigirmi dört[4] Ẕi'l-ḳa'de'sinde ma'füvven İstanbul'da menzil-

1 ḳuṭrında H: ṣadrında R.
2 arpalıḳları H: -R.
3 mesned-ārā-yı R: mesned-i H.
4 R 217b.

lerine vuṣūl bulmışlar idi. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi beş Şevvāl'inüñ sekizinci Cum'a gicesi ṭayy-ı 'ömr-i bī-ṣebāṭ ve dest-i āḫir-i merḥabā-yı 'īdgāḥ-ı ḥayāt itdüklerinde[1] Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī *raḍiye 'anhu Rabbuhu'l-Bārī*[2] civārlarında i'dād olınan türbe-i maḫṣūṣada medfūn ve naḳş-ı seng-i mezārları Seyyid Vehbī Efendi didügi tārīḫ-i mevzūndur:

Mıṣrā'

Gidüp 'Ārif Efendi ḳaldı ismi dehrde bāḳī[3]

Maḥlūl olan Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet Çuḳacı-zāde İbrāhīm Efendi'ye tevcīh olınup Ṣabanca ḳażāsı Kevākibī-zāde Muṣṭafā Efendi ḥażretlerinüñ żamīme-i revātibleri ḳılındı.

Ṣadr-ı vālā-cenāb-ı merḳūm deryā-yı fesīḥü'l-ercā-yı 'ulūm, kān-ı gevher-i ḥaḳā'iḳ-ı 'Arabiyye, mū-şikāf-ı ḥarīr-bāf-ı deḳā'iḳ-ı edebiyye, ṣafḥa-i sīnesi mecmū'a-i ḳavānīn-i dīvānü'l-edeb ve zebān-ı 'uḳde-güşāsı ḥāmil-i esrār-ı lisānü'l-'Arab, ḫızāne-i ḥāfıẓası maḥfaẓa-i 'avā'id-i fevā'id, belki ḳā'idetü'l-mülk-i ḳavā'id, fıḳarāt u inşāda mümtāz u müsellem, kelimāt-ı feṣāḥat-esāsı metīn ü müstaḥkem, 'unvān-ı cerīde-i belāġat, beytü'l-ḳaṣīde-i berā'at, ḫāme-i taḥrīr-i dil-peẕīri Mānī-i çehre-güşā-yı me'ānī, cāme-i ta'bīr-i ilhām-semīrleri ḳavālib-i ervāḥ-ı ḥaḳā'iḳ-ı meṣānī, ḳalem-rev-i ḫaṭṭ-ı ta'līḳde ṣāḥib-i ketebe ve ḥüsn-i bahāda ḳıṭ'a-i 'İmāde-miṣāl olan her ḳıṭ'ası ser-meşḳ-ı ser-efrāz-ı kütübe, şi'r ü inşāda kāmil, deryā-yı ṭab'ı güher-i manẓūm u menṣūrı şāmil, ḥafīfü'r-rūḥ u ẓarīf, ża'īf ü naḫīf idi.

Āṣār-ı celīlelerinden fenn-i kelāmda Türkī inşā ile *Menāhicü'l-vuṣūl ilā-Medārici'l-uṣūl* nām te'līf-i laṭīfleri **[200b]** ve fenn-i naḥivde *İmruün ve Nefsühū Risālesi* ve *Risāle-i Lām-ı Ta'rīf* ve Türkī inşā ile manẓūm *Mi'rāc-nāme*'leri ve Ḳandiye fetḥinde *Maḳāme-i Ḳandiye* ismiyle mevsūm te'līfleri ve 'İṣām'uñ Fārsī *İsti'āre Risālesi*'ni ve *Muḳaddime-i Aḫlāḳ-ı Nāṣırī*'yi ta'rīb itdüklerinden mā'adā resā'il ü ta'līḳatı ve hevāmiş-i kütübde taḥrīrātı bī-ḥisābdur. Elsine-i ṣelāṣede eş'ārları ve müretteb ü mükemmel *Dīvān*-ı belāġat-şi'ārları vardur. Bu ebyāt güftār-ı dürer-bārlarındandur:

---

1 itdüklerinde H: eyledüklerinde R.

2 "Bârî Rabbi (Allah) ondan razı olsun."

3 كيدوب عارف افندى قالدى اسمى دهرده باقى

ez-Ḳaṣā'id

Ḳalem kim ḳudsiyān-ı 'ālem-i ma'nāya hem-demdür
Ḥarīm-i maḥrem-i rūḥāniyān-ı ġayba maḥremdür

Ḳalem kim reşḥa-pāş olsa zemīn-i ṣafḥa-i vaṣfa
Riyāż-ı ārzū kem ḳaṭresinde sebz ü ḫurremdür

'Aceb mi olsa fā'iz lü'lü-i şehvār-ı ma'nāya
Ḳarīn-i dest-i deryā feyż-i paşa-yı mükerremdür

Ve lehu

Naḫl-i ümīd oldı berūmend ü ser-firāz
Gülzār-ı dehre olalı tedbīri āb-yār

Mıẓrāb-ı luṭf u cūd ile ḳıldı nevāḫte
Ḳānūn-ı devlet olmaya tā kim güsiste-tār

Ve lehu

Gördükce āteşīn-nefes-i ṭab'-ı sāḥiri
Erbāb-ı naẓmı āteş-i ġayret kebāb ider

Ḥavrāya kār-sāzi-i meşşāṭa-i ḫayāl
Ebkār-ı fikri māye-i şerm ü ḥicāb ider

Evtād-ı ġayb ḫayme-i 'adl ü sedādına
Ḥabl-i metīn-i şer'-i ḳavīmi ṭınāb ider

Gül-ġonçe-i ümīd żiyā-baḫş-ı mihr olur
Ol dem ki feyż-i re'feti pür-āb u tāb ider

Ḫurşīd-i cūd u re'feti olduḳca şu'le-tāb
Deryā-yı fitne mevc-i belāyı serāb ider

Ḥışn-ı ümīde luṭfı olup vāżi'ü'l-esās
Bünyān-ı cevri ṣarṣar-ı ḳahrı ḫarāb ider

Ve lehu

Oldı bād-ı seḥeri müjde-resān-ı iḳbāl
Ḳalmadı pīşgehümde eṡer-i gerd-i melāl

Pür ider mīve-i ümmīd ile ceyb-i emeli
Naḫl-i sūruń ki olur her biri bir tāze nihāl

Ġonçe-pīrāyi-i feyż-naḳş-ı şevḳ u neşāṭ
Oldı pīrāye-ṭırāz-ı çemenistān-ı ḫayāl[1]

Ḳalem-i nādire-perdāz-ı süḫan-sāz yine
Oldı meşşāṭa-i nāzende 'arūsān-ı maḳāl

Şimdi şeb-dīz-i ḳalem şöyle şitābāndur kim
Tengdür cünbişine 'arṣa-i pehnā-yı ḫayāl

Ve lehu

Gülşen-i ṭab'a vezān oldı nesīm-i şādī
Ḳıldı üşküfte gül-i ḫāṭır-ı ġam-mu'tādı

Oldı güm-kerde dehān şeb-i tārīk-i ġama
Kevkeb-i sa'd-eṡer-i baḫt u sa'ādet hādī

Böyle bir naḳş-fırībende ẓuhūr itmedi hīç
Ḳuralı dest-i ḳażā kārgeh-i īcādı

Ve lehu

Yetişdi fülk-i ümīdüń olup mededkārı
Bu ġarḳagehde nesīm-i 'ināyet-i Bārī

1 R 218a.

Terāne-senc-i neşāṭ oldı muṭrib-i iḳbāl
Güsiste ḳalmış iken ʻūd-ı şevḳuñ evtārı

Şüküfte ḳıldı çemenzār-ı ṭabʻı reşḥa-i feyż
Şikeste olmış iken reng-i verd-i gülzārı

Görindi sāḥil-i kām oldı şām-ı ġam zā'il
Belürdi neyyir-i ṣubḥ-ı ümīdüñ envārı

Gül-i ümīd açılur reşḥa-pāş olursa eger
O cūd-güsterüñ ebr-i kef-i güherbārı

Ve lehu

Olup şādāb feyż-i nev-bahār-ı luṭf-ı Yezdānī
Belürdi dilde yir yir gül gibi āṯār-ı ḫandānī

Cevāhir-pāş olup bārān-ı Nīsān-ı ṭarab-zāyī
Ṣadefveş güllerüñ pür-gevher-i kām oldı dāmānı

Ser-efrāz eyledi naḫl-i ümīdi reşḥa-i luṭfı
Ḳılup sīr-āb u ḫurrem gülsitān-ı faẓl u ʻirfānı

Olup hemvāre gerd-engīz olup vaḳt-i tekāpūda
Ġubār-ı pāy-ı esbi çeşm-i ʻaḳla kuḥl-i ḥayrānı

Mehābetle muḳābil olduġuñda ṣaff-ı aʻdāya
Ḳudūmüñ gūş idince ḳarşu çıḳdı düşmenüñ cānı

ez-Ġazeliyyāt

Leylīveşem ne demde ki maḥmil-nişīn olur
Dīvānegān-ı ʻışḳı merāḥil-nişīn olur **[201[a]]**

Ezhār-ı tāze gülşeni eyler şüküfte-rū
Ḫaṭ gelse rūy-ı yār daḫı dil-nişīn olur

Bir baḥr-i ġam ki olmaya gird-āb-ḫīz-i ye's
Keştī-i dil o lüccede sāḥil-nişīn olur

Pervānegān-ı sūḫte-dil tāze cān bulur
Ol şem'-i dil-firūz ki maḥāfil-nişīn olur

Ṣāfī-dilānı 'Ārif ider çarḫ ḫāk-māl
Ṭıfl-ı sirişk çeşm-i terüm gül-nişīn olur

Ve lehu

Çeşmesār-ı dilimüz bir yire aḳmaz ammā
Böyle bir tāze-zemīn naẓm-ı dür-efşāna aḳar

Nāvdān-ı ḳalem-i 'Ārif-i mu'ciz-gūyā
Ṣafḥa-i kāġıda aḳduḳca edībāne aḳar

Ve lehu

Olurdum ben daḫı pervāneveş reh-yāb-ı cem'iyyet
Bileydüm ḳandedür ey şem'-i bezm-ārā şebistānuñ

Yoluñda ḫāksār olsa yine üftāde-i 'ışḳa
Degürmez rūzgār-ı kīne-perver ṭarf-ı dāmānuñ

Ve lehu

Bilmem ġażab mıdur nigehüñ pür-sitīz iden
Tīr-i siyāh-tāb-ı müjeñ böyle tīz iden

Germiyyet-i ḫıyāmı ruḫ-ı tābdār gibi
Keyfiyyet-i şarāb mıdur şu'le-ḫīz iden

Ken'āniyān ḥasreti itmiş ẕelīl ü ḫ̆ār
Ol Yūsuf-ı melāḥati Mışr'a 'azīz iden

Āhū-yı kilk-i 'Ārif i'cāz-ı lehceyi
Sevdā-yı vaṣf-ı ḳākülidür nāfe-rīz iden

Ve lehu

'İẕār-ı pākine yāruñ ki geldi mū tāze
Cihāna ḳara ḫaber düşdi sū-be-sū tāze

Ve lehu

Ayaġı andadur seyl-āb-ı ṭūfān-ḫīz-i ṣahbānuñ
N'ola aḳsa der-i mey-ḫāneye ehl-i ṭarab şimdi

Ve lehu

'Āşıḳam cām-ı maḥabbet pür-ḫumār itmez beni
Ārzū-senc-i şarāb-ı ḫoş-güvār itmez beni

Ġonçe-i dem-beste-i gülzār-ı 'ışḳem bād-ı āh
Teşne-i feyż-i nesīm-i nev-bahār itmez beni[1]

Ḥāṣılı memnūn-ı seyl-i eşk-i çeşmüm yoḫsa hīç
Dem mi var gerd-i taḥayyür pür-ġubār itmez beni

'Andelīb-i gülşen-i ḥüsnem ki 'Ārif gülleri
Nev-be-nev āzürde-i āsīb-i ḫār itmez beni

Āṯār-ı ḫayriyyelerinden civār-ı Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī'de vāṣiyyetleri mūcibince bir medrese-i laṭīfe binā olınduġından mā'adā her sene leyle-i Mi'rāc güni Türbe-i Ḥażret-i Ḫālid-i Enṣārī'de te'līfleri olan *Mi'rāc-nāme* ḳırā'at olınmaḳ içün veẓā'if ta'yīn itmişlerdür.

Şekera'llāhu sa'yehü'l-mevfūr.[2]

Sirozī Ḥasan Efendi

el-Mevlā Ḥasan. Vilāyet-i Rūmili'nde Siroz ḳaṣabasından ẓuhūr ve "Sirozī Ḥasan Efendi" dimekle meşhūr olmış idi. Taḥṣīl-i 'ilme raġbet ve Şeyḫü'l-'İs-

1 R 218b.
2 "Allah onun çok çalışmasının mükâfatını versin."
R nüshasında bu dua, mısra olarak ifade edilmiştir.

lām ʻAlī Efendi'nüñ Sulṭān Bāyezīd Medreseleri iʻādelerinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris ve ʻaḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı maʻzūl iken biñ yüz ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde Fındıḳ Meḥemmed Efendi yirine Maʻlūl-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde olup yüz on altı Rebīʻü'l-evvel'inde Alaşehrli ʻAbdu'llāh Efendi Birāder-zādesi Muṣṭafā Efendi yirine Cenābī Efendi Medresesi virilmiş idi. Yüz on sekiz Şaʻbān'ında sābıḳā Emīn-i Fetvā ʻÖmer Efendi yirlerine Aḥmed Çāvuş Medresesi'ne gelüp yüz yigirmi Ṣafer'inde Ebu'l-mevāhib es-Seyyid Aḥmed Efendi yirine Ḥāfiẓ Paşa Medresesi'ne nā'il, yüz yigirmi üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Yaġlıḳcı-zāde Meḥemmed Efendi yirlerine Etmekcioğlı Medresesi'ne vāṣıl olmışlar idi. Yüz yigirmi altı Muḥarrem'inde fevt olduḳda Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında defn olınup medrese-i maḥlūlesi Tekfūrṭaġlı ʻAlī Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr maʻārif-i ʻilmiyye ile meşhūr, nīk-nefs ü ṣāfī-fu'ād, mü'min-i pāk-iʻtiḳād idi.

Müsellim ʻAbdu'r-raḥmān Efendi

el-Mevlā ʻAbdu'r-raḥmān el-Müsellim. Maḥmiyye-i Edrine'den bedīdār ve "Müsellim Efendi" ʻunvānıyla şöhret-şiʻār olmış idi. Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi āsitānesine intisāb ile şeref-i mülāzemetlerin iktisāb eyleyüp **[201b]** devr-i medāris-i ʻilmiyye iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl iken biñ ṭoḳsan iki Rebīʻü'l-evvel'inde masḳaṭ-ı re'si olan maḥmiyye-i merḳūmede Emīr Ḳāḍī Medresesi ḫāricine ʻāric, ṭoḳsan sekiz Şevvāl'inde İmām-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ḳāḍī ʻAbdī Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olup ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Naʻlbur-zāde Meḥemmed Efendi yirine Çuḳacı Ḥācī Medresesi virilüp yüz Muḥarrem'inde yirlerine dāḫil ḥareketi iʻtibār olınup yüz bir Cumāde'l-āḫire'sinde selefi Naʻlbur-zāde Efendi yirine Yāḳūt Paşa Medresesi iḥsān, yüz dört Rebīʻü'l-evvel'inde Aḫaveyn Ḥüseyn Efendi yirine Ṭaşlıḳ Medresesi'ne şāyān olduḳdan ṣoñra yüz beş Receb'inde Şaʻbān Efendi maḥlūlinden Üçşerefeli medrese-i[1] Ṯāniyesi'ne dāḫil, yüz sekiz Ramażān'ında selefleri Ḥüseyn Efendi yirine dersiyye-i mezbūrenüñ ūlāsına vāṣıl oldı. Yüz on üç Rebīʻü'l-evvel'inde Şems-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Edrine Dārü'l-ḥadīṯi tevcīh olınup

1 medrese-i R: dersiyye-i H.

yüz yigirmi bir Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ṣadrü'd-dīn-zāde Telḫīṣcisi Muṣṭafā Efendi yirine[1] Ṣofya ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınmış idi. Yüz yigirmi üç Rebī'ü'l-āḫir'inde ma'zūl ve yirlerine 'Aṭṭār-zāde Muṣṭafā Efendi mevṣūl oldı. Yüz yigirmi beş Ẕi'l-ḥicce'sinde sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Edrineli 'Alī Efendi def'a-i ṣāliṣesi yirine Filibe ḳażāsı 'ināyet olınmış iken yüz yigirmi altı Muḥarrem'inde intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa isti'cāl itdükde manṣıb-ı maḥlūl Ṣadrü'd-dīn-zāde Ḳassām Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr ma'ārif-i 'ilmiyye ile meşhūr, ḥasenü'l-ülfet, leẕīẕü'ṣ-ṣoḥbet, pīr-i ṣāliḥ, sa'ādetmend-i müfliḥ, ṣāḥib-i aḫlāḳ-ı sencīde, müslim-i sāfī-'aḳīde idi.

Eşref-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi

el-Mevlā es-Seyyid 'Abdu'llāh bin Aḥmed. Rūmili ḳużātından Vefālı[2] Emīr Dāmādı Aḥmed Efendi'nüñ ferzend-i ercmendidür. Kūze-i vücūdı ḫāk-i pāk-i İzniḳ'den nümāyān ve "Eşref-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi" dimekle ma'lūm-ı 'ālemiyān olup ṣadr-ı 'ālī-ḳadr Ḳadrī Efendi ḫıdmetlerinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'azīmet eyleyüp devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken biñ yüz beş Ṣafer'inde Bustānī Meḥemmed Efendi yirine Ḥüseyn Çāvuş ma'a Dersiyye-i İnceḳara Medresesi ḫāricine 'āric, yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında Ḳara Meḥemmed Efendi yirine Sinān Aġa Dārü'l-ḥadīṣi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Yüz on bir Cumāde'l-āḫire'sinde Yeñişehrli Şeyḫī Muṣṭafā Efendi yirine Ḫurremiyye Medresesi virilüp yüz on beş Cumāde'l-āḫire'sinde Kütāhiyyeli Aḥmed Efendi yirlerine Buḫāriyye Medresesi'ne taḥrīk olındılar. Yüz on yedi Receb'inde Uzun 'Alī Efendi-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ca'fer Paşa Medresesi'ne gelüp yüz on sekiz Şa'bān'ında Mu'īd Aḥmed Efendi yirlerine Ḫˇāce Ḫayrü'd-dīn Medresesi'ne mevṣūl, yüz on ṭoḳuz Ṣafer'inde Mürte'iş Yūsuf Efendi yirine Ḥaydar Paşa Medresesi'ne menḳūl, yüz yigirmi Ṣafer'inde Ṣadrü'd-dīn-zāde Telḫīṣcisi Muṣṭafā Efendi yirlerine medāris-i Ṣaḥn'uñ biriyle nā'ilü'l-me'mūl olmışlar idi. Yüz yigirmi bir Ṣafer'inde Ḥüseyn Çāvuş-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Murād Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr eyleyüp yüz yigirmi

1 yirine H: yirlerine R.
2 R 219a.

üç Ramażān'ında Sarāy Ḫˇācesi Muṣṭafā Efendi yirlerine Ḫānḳāh Medresesi'n tekyegāh itmişler idi. Yüz yigirmi altı Rebī'ü'l-evvel'inüñ ṭoḳuzıncı Aḥad güni eyyām-ı rebī'-i ḥayātı tamām ve ravża-i Rıḍvān'a ḫırām itdüklerinde Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında defn olınup medrese-i maḥlūleleri İsmā'īl-zāde Meḥemmed Ṣādıḳ Efendi'ye in'ām olındı.

Merḥūm-ı merḳūm ḥüsn-i ḫulḳla ma'lūm, Eşref-zāde nesebine mensūb, dervīş-nihād ve maḥbūbü'l-ḳulūb idi. İlā-āḫiri'l-'ömr belde-i Ḳosṭanṭıniyye'de Ḳısmet-i 'Askeriyye Maḥkemesi'nde kitābetle meşġūl olmış **[202[a]]** idi.

Vaḥdī İbrāhīm Efendi {Vaḥdī}

el-Mevlā İbrāhīm ibn el-Ḥāc Muṣṭafā bin Meḥemmed. Vilāyet-i Rūm-ı cennet-rüsūmda Ḥācīoġlı ḳaṣabasından bedīdār ve 'ilm ü ma'ārif ile bülend-iştihār olmış idi. Biñ seksen yedi Ramażān'ında 'Abdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi'nüñ Ṣaḥn Medresesi i'ādesinden mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'āzim olup devr-i merātib ve aḫz-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Rodosī-zāde Meḥemmed Efendi yirine Aḥmed Çāvuş Medresesi ḫāriciyle kām-revā, yüz Ša'bān'ında Vardarī Şeyḫ-zāde Meḥemmed Efendi yirlerine Temürḳapu'da vāḳı'a Aḥmed Paşa Medresesi sezā görilmiş idi. Yüz iki Receb'inde Ṭrabzonī 'Oṯmān Efendi yirine 'Abdu'llāh Aġa Medresesi virilüp yüz beş Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ṭop-ḫāneli 'Abdü'l-kerīm-zāde Meḥemmed Efendi yirine Merdümiyye Medresesi tevcīh olındı. Yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında İsḥāḳ-zāde Şeyḫ[1] Meḥemmed Efendi yirlerine Sittī Ḫātūn Medresesi ile memnūn ḳılınup yüz sekiz Receb'inde Bosnevī 'Abdü'l-kerīm-zāde Refdī Meḥemmed Efendi yirlerine Ca'fer Aġa Medresesi'ne gelüp yüz on Ẕi'l-ḥicce'sinde Emīr Aġa-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirlerine Sekbān 'Alī Medresesi'ne vāṣıl, yüz on bir Cumāde'l-āḫire'sinde Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'den birine nā'il olmışlar idi. Yüz on iki Ša'bān'ında Maḍrūb Yūsuf Efendi yirine Ḫānḳāh Medresesi'n cilvegāh eyleyüp yüz on dört Muḥarrem'inde Ebu's-su'ūd-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Meḥemmed Aġa dārü'l-ifādesine pā-nihāde olup yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inde Ra'dī Muṣṭafā Efendi yirine Üsküdar'da vāḳı'a Vālide Sulṭān Medresesi sezā görilmiş idi. Yüz on sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ḥüseyn Efen-

1 Şeyḫ H: Şeyḫ-zāde R.

di-zāde[1] Muṣṭafā Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ birine ferş-i seccāde-i ifāde eyleyüp yüz yigirmi Ṣafer'inde İsḥāḳ-zāde Nūr Meḥemmed Efendi yirlerine Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymān Ḫān ile ḳadr ü 'unvān bulup yüz yigirmi bir Muḥarrem'inde Kebīrī-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Ḥalebü'ş-şehbā ḳażāsıyla maḳżiyyü'l-merām olmışlar idi. Yüz yigirmi iki Ṣafer'inde munfaṣıl ve yirlerine sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ṣāliḥ Efendi ḥażretleri vāṣıl oldılar. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi altı Rebī'ü'l-āḫir'inüñ on ikinci Cum'a güni intiḳāl ve 'ālem-i 'uḳbāya irtiḥāl eyleyüp Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī civārında defn olındı.

Mevlānā-yı mezbūr faẓīlet-i 'ilmiyye ile meşhūr, edīb ü erīb, ḫoş-ṣoḥbet ü lebīb, maḥbūbü'l-ḳulūb ve pesendīde-maḳāl, merdüm-i melek-ḫiṣāl idi.

Āṯār-ı 'ilmiyyelerinden *Tārīḫ-i İbn Ḫallikān*'ı iḫtiṣār eyleyüp *Tecrīd* ismiyle müsemmā ḳılmışlar idi. Bundan mā'adā Vaḥdī maḫlaṣıyla elsine-i ṣelāṯede eş'ār-ı ābdārları vardur. Bu ebyāt güftārlarındandur[2]:

Naẓm

Başladı bülbül fiġāna ġālibā nev-rūzdur
Eyledi 'uşşāḳdan 'arż-ı nevā nev-rūzdur

Ve lehu

Zülf-i siyāh-ı yār ile dil çekse āh-ı nev
Gūş-ı semāya ḥalḳa olur ol siyāh-ı nev

Ḫaṭṭ-ı 'iẕār-ı māh-ı münīrüm gören didi
Kim mülk-i Rūm'a geldi Ḥabeş'den sipāh-ı nev

'Aṭṭār-zāde Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Muṣṭafā. Maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'den ẓuhūr ve " 'Aṭṭār-zāde Efendi" dimekle meşhūr olmış idi. Biñ ṭoḳsan dört Rebī'ü'l-āḫir'inde Naḳībü'l-eşrāf Ḫ'āce-zāde es-Seyyid 'Oṯmān Efendi'nüñ Mekke-i Mükerreme

1 R 219b.
2 güftārlarındandur H: güftārındandur R.

teşrīflerinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse ʿāzim olup devr-i medāris-i muʿtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i meʾmūl iken bin yüz Ẕi'l-ḥicce'sinde Aʿrec ʿÖmer Efendi-zāde ʿAbdu'llāh Efendi yirine Ḫıżr Çāvuş Medresesi ḫāricine ʿāric, yüz yedi Rebīʿü'l-āḫir'inde Meḥemmed Selīm Efendi yirlerine Anbār Ġāzī Medresesi'ne ḥareketle mübtehic oldılar. Yüz on Rebīʿü'l-āḫir'inde Ṭurmuş-zāde Aḥmed Efendi yirine Fuḍayliyye Medresesi virilüp yüz on beş **[202b]** Rebīʿü'l-āḫir'inde Elmās Paşa İmāmı İbrāhīm Efendi yirlerine Ḥāfiẓ Paşa Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz on altı Rebīʿü'l-āḫir'inde Ḥāfiż Yūsuf Efendi yirine Ūlā-yı Ḫusrev Ketḫudā Medresesi'ne gelmişler idi. Yüz on sekiz Şaʿbān'ında Ṭālib Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Erzenü'r-rūm ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup yüz on ṭoḳuz Şaʿbān'ında maʿzūl ve yirlerine Kemālü'd-dīn Efendi mevṣūl oldı. Yüz yigirmi üç Rebīʿü'l-āḫir'inde Maġnisa pāyesi żamīmesiyle Müsellim ʿAbdu'r-raḥmān Efendi yirine Ṣofya ḳażāsı ʿināyet olınup yüz yigirmi dört Ẕi'l-ḳaʿde'sinde ʿazl ve yirlerine Ṣafāyī-zāde Muṣṭafā Efendi vaṣl olındılar. Yüz yigirmi altı Rebīʿü'l-āḫir'inüñ yigirmi üçinci İṡneyn güni eyyām-ı rebīʿ-i ḥayātı āḫir ve dem-beste-i menāfiẓ ü menāḫir olup dār-ı fenādan rıḥlet ve ʿālem-i ʿuḳbāya ʿazīmet eyledi.

Mevlānā-yı merḳūm dāḫil-i ʿidād-ı erbāb-ı rüsūm, nīk-nefs ü ṣāfī-fuʾād, müʾmin-i pāk-iʿtiḳād idi.

Ṭrabzonī-zāde Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed ibnü'l-mevlā İbrāhīm. ʿUlemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābiʿ'den tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Ṭrabzonī İbrāhīm Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı mihteri Aḥmed Efendi'dür. Baʿde taḥṣīli'l-istiʿdād biñ ṭoḳsan yedi Ẕi'l-ḥicce'sinde Şeyḫü'l-İslām Anḳaravī Meḥemmed Efendi sevḳıyle ṭaraf-ı salṭanatdan bā-ḫaṭṭ-ı hümāyūn-ı şevket-maḳrūn evlād-ı mevālī-i ʿiẓāma iḥsān olınan mülāzemetlerden biriyle[1] ber-murād olup ṭayy-ı merāḥil-i ṭarīḳ iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl iken biñ yüz on beş Cumāde'l-ūlā'sında Mürteʿiş Yūsuf Efendi yirine Seyyid ʿAbdü'l-ḳādir Efendi Medresesi'ne ḫāric ile ʿāric, yüz on sekiz Ẕi'l-ḳaʿde'sinde Ḳara Ḫalīl Efendi Dāmādı ʿAbdu'llāh Efendi yirlerine Yūnus Paşa Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Yüz yigirmi bir Receb'inde Celeb Ḥüseyn Efendi yirlerine Te-

1 R 220a.

mürḳapu'da Aḥmed Paşa Medresesi'ne gelüp yüz yigirmi dört Şevvāl'inde Ḳırımī Meḥemmed Efendi yirine Aḫī Çelebi Medresesi virilmiş idi. Yüz yigirmi beş tārīḫinde ḫıdmet-i niyābetle Mekke-i Mükerreme'ye 'azīmet eyleyüp yüz yigirmi altı Cumāde'l-āḫire'sinde ḫaber-i fevti vāṣıl ve medrese-i maḥlūlelerine Şeyḫü'l-İslām Maḥmūd Efendi-zāde Zekeriyyā Efendi nā'il oldılar.

Maḫdūm-ı merḳūm ṭālib-i intisāb-ı 'ulūm, ma'ārif-āşinā, şāyeste-i medḥ ü ṣenā idi.

Begler Ḫˇācesi Dāmādı Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Vilāyet-i Rūmili'nde Manastır ḳaṣabasındandur.[1] Sābıḳu't-terceme Begler Ḫˇācesi Aḥmed Efendi merḥūm ile 'aḳd-i peyvend-i muṣāheret ve cenāblarından iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde es-Seyyid Ṣun'u'llāh Efendi yirlerine Rābi'a-i Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi ḫāriciyle kām-revā, yüz on sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḳabaṣaḳal Muṣṭafā Efendi yirine Raḥīḳī Medresesi sezā görilmiş idi. Yüz yigirmi iki Cumāde'l-āḫire'sinde Es'ad Efendi yirlerine Eyyühüm Medresesi virilüp yüz yigirmi beş Ṣa'bān'ında selefleri Es'ad Efendi yirlerine Ferhād Paşa Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Yüz yigirmi altı Receb'inüñ yigirmi dördinci Aḥad güni fevt olup Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi muḳābilinde medfūn ve medrese-i maḥlūlesiyle Babaṭaġī 'Alī Efendi memnūn ḳılındı.

Mevlānā-yı merḳūm ḥiṣṣemend-i ma'ārif ü 'ulūm, dervīş-nihād, pāk-i'tiḳād idi.

'Abdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi

el-Mevlā Yaḥyā ibnü'l-mevlā Meḥemmed ibnü'l-mevlā el-fāżıl 'Abdü'r-raḥīm. Ṣudur-ı devlet-i Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṣānī'den tercemeleri silk-i taḥrīre keşīde ḳılınan 'Abdü'r-raḥīm-zāde kihteri Meḥemmed Efendi'nüñ ferzend-i fürūzende-aḫteri Yaḥyā Efendi'dür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi'den mülāzemetle ber-murād olup ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ seksen bir Muḥarrem'inde Nefes-zāde es-Seyyid 'Ab-

1 ḳaṣabasındandur H: ḳaṣabasından bedīd R.

du'r-raḥmān Efendi yirine Bāzirgānbaşı Medresesi virilüp seksen üç **[203ᵃ]** Muḥarrem'inde yirlerinde dāḫil-i 'itibār olınmış idi. Seksen dört Ẕi'l-ḥicce'sinde Buzağı Maḥmūd Efendi yirine Ġażanfer Aġa Medresesi'ne irtiḳā, seksen altı Receb'inde Dendānī İbrāhīm Efendi maḥlūlinden Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ birine i'ṭilā itmişler idi. Seksen yedi Ramażān'ında Mūsā-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine 'Alī Paşa-yı Cedīd Medresesi ile ḳadr ü menziletleri mezīd olup seksen ṭoḳuz Şevvāl'inde Kellā[1] Maḥmūd Efendi yirine Ḳalender-ḫāne Medresesi'ne gelmişler idi. Ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde 'Ārif 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Üsküdar'da vāḳı'a Vālide Sulṭān Medresesi ile tevḳī', ṭoḳsan dört Muḥarrem'inde 'Adilcevāzī 'Ömer Efendi maḥlūlinden Medāris-i Süleymāniyye'nüñ birine terfī' olındılar. Ṭoḳsan altı Cumāde'l-ūlā'sında Ca'fer-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine Selanik ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup ṭoḳsan yedi Şa'bān'ında ma'zūl ve yirlerine 'Īsā-zāde Meḥemmed 'Azīz Efendi mevṣūl oldı. Ṭoḳsan ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Edrine pāyesi żamīmesiyle selef-i sālifleri 'Ārif Efendi yirine maḥrūsa-i Burusa ḳażāsı 'ināyet olınup sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde 'azl ve yirlerine Erżurūmī 'Abdü'l-laṭīf[2] Efendi vaṣl olındı. Yüz bir Muḥarrem'inde bunlara Re'īsü'l-eṭibbā Ḥayātī-zāde Muṣṭafā Efendi üzerinden Manyas ve Kirmastı ḳażāları arpalıḳ ta'yīn olınup yüz iki Şa'bān'ında Manyas ḳażāsı Gümüşayaḳ-zāde Meḥemmed Efendi'ye virilüp bunlara Yek-çeşm Ḥüseyn Efendi üzerinden Menemen ma'a Foçalar ḳażāları bedel virildi. Yüz üç Cumāde'l-āḫire'sinde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Rıfḳī Meḥemmed Efendi yirine Mekke-i Mu'aẓẓama ḳażāsıyla ta'ẓīm olınduḳlarında arpalıḳları Bāḳī-zāde İsmā'īl Efendi'ye bedel virildi. Yüz beş Muḥarrem'inde munfaṣıl ve ol maḳām-ı celīle Fenārī-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi nā'il oldı. Bunlara sene-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'sinde Öreke-zāde Aḥmed Efendi üzerinden Ḳuşaṭası ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz altı Ẕi'l-ḥicce'sinde İstanbul pāyesiyle tekrīm olınmışlar idi. Yüz sekiz Şa'bān'ında Alaşehrli 'Abdu'llāh Efendi def'a-i ṯāniyesi yirine bi'l-fi'l maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye ḳażāsıyla vāṣıl-ı ümniyye olduḳlarında arpalıḳları seleflerine virildi. Yüz ṭoḳuz Şa'bān'ında 'azl olınup yirlerine selef-i sālifleri 'Ārif Efendi ḫalef oldı. Bunlara Darende ḳażāsı ilḥāḳıyla ḫalefleri arpalıḳları Zile ve Balya ḳażāları tevcīh olındı. Sene-i mezbūre Ramażān'ında Çañ ḳażāsı ilḥāḳıyla selef-i sālifleri Öreke-zāde Aḥmed Efendi

1 Kellā H: Kel/Gül R.
2 R 220b.

maḥlūlinden İzniḳ ve Ayazmend ve Ḳaraṣu Yeñicesi ḳażālarına tebdīl olınup Zile ḳażāsı Dāmād Efendi-zāde Aḥmed Efendi ḥażretlerine ve Balya ḳażāsı Rodosī Ebū Bekr Efendi'ye ve Darende ḳażāsı ḳużāṭ-ı ḳaṣabāta taḥvīl olındı. Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Edrine Vaḳ'ası sebebiyle berāy-ı maṣlaḥat Anaṭolı ṣadrı olan Ḳavuḳcı-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine maḳām-ı ṣadārete ḳıyām itmişler idi. Arpalıḳlarından İzniḳ ḳażāsı Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi'ye ve Ayazmend ḳażāsı ḫalefleri Ebū Bekr Efendi'ye ve Ḳaraṣu Yeñicesi ḳażāsı 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi'ye virilmiş idi. Sene-i meẕkūre Receb'inde Tevfīḳī-zāde Meḥemmed Efendi yirine Rūmili ṣadāretine[1] menḳūl ve yirlerine La'lī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz on altı Cumāde'l-āḫire'sinde müteḳā'id ve maḳām-ı ḥükūmetlerine ṣāliṣen Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi müteṣā'id oldı. Bunlara ḫalefleri arpalıġı Anḳara ve Mudanya ḳażāları tevcīh olınup birḳaç günden ṣoñra arpalıḳları olan Anḳara ḳażāsına nefy ü iclā olınmışlar idi. Sene-i mezbūre Ṣa'bān'ında Mudanya ḳażāsı ḫalefleri 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi'ye i'ṭā olındı. Yüz yigirmi Ṣafer'inde Anḳara ḳażāsı nevāḥīsinden Çubuḳ-ābād ḳużāt-ı ḳaṣabāta virilüp yirine Ḳal'ecik ḳażāsı ilḥāḳ olınup yüz yigirmi altı **[203[b]]** Cumāde'l-āḫire'sinde Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi üzerinden Çuḳurcuḳ ḳażāsı daḫı ilḥāḳ olındı. Bu ḥāl üzere belde-i meẕkūrede iḳāmet üzere iken sene-i mezbūre Ṣa'bān'ında eşḳıyā[2] tecemmu'ıyla şehīd ve 'arṣa-i şühūddan nā-bedīd olup maḥlūl olan arpalıḳlarından Anḳara ḳażāsı sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Re'īsü'l-eṭibbā Ḥasan Efendi ḥażretlerine ve Ḳal'ecik ve Çuḳurcuḳ ḳażāları Ḥāmid Efendi Ketḫudā-zādesi Muṣṭafā Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı merḳūm keşīde-i silkü'l-le'āl-i maḫādīm-i Rūm, mevālī miyānında kemāl-i ṣervet ile meşhūr, ḳażāsında ṣalābet ile ma'rūf u meẕkūr, şedīd ü ġayūr, cerī vü cesūr, ḫāliṣü'l-fu'ād, mü'min-i pāk-i'tiḳād idi.

Lüḥūmī-zāde Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Muṣṭafā ibnü'l-mevlā 'Alī. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'den tercemesi sebḳ iden Lüḥūmī 'Alī Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ercmendi ve ferzend-i ḫıredmendi Muṣṭafā Efendi'dür. Taḥṣīl-i 'ilm ü ma'ārife

1 ṣadāretine R: ṣadrına H.
2 eşḳıyā H: -R.

raġbet ve ʿulemānuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl[1] iken biñ yüz on bir Ẕi'l-ḳaʿde'sinde ibtidā iḥdāṯ olınan Veḥveḥek[2] Medresesi ḫāricine ʿāric, yüz on dört Muḥarrem'inde İsmāʿīl-zāde Meḥemmed Ṣādıḳ Efendi yirine Fīrūz Beg Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Yüz on yedi Receb'inde Şikārī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirlerine Eyyühüm Medresesi virilüp yüz on ṭoḳuz Şaʿbān'ında Emīn Meḥemmed Efendi yirlerine Süleymān Ṣubaşı Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Yüz yigirmi iki Şevvāl'inde[3] Pārsā-zāde ʿAbdü'l-bāḳī Efendi yirlerine Ṣāniye-i Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi'ne gelüp yüz yigirmi beş Şaʿbān'ında Yaḥyā Efendi-zāde Ḥüseyn Efendi yirlerine Medāris-i Süleymāniyye'den birine ḫırām eyleyüp yüz yigirmi altı Rebīʿü'l-evvel'inde Şeyḫü'l-İslām Maḥmūd Efendi-zāde ʿAbdü'r-raḥīm Efendi yirlerine Zekeriyyā Efendi Medrese-i Ūlāsı inʿām olınmış idi. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inüñ ikinci Ḫamīs gicesi mübtelā olduġı maraż-ı zaḫīrden rıḥlet ve ʿīdgāh-ı ervāha müsāraʿat eyleyüp Edrineḳapusı ḫāricinde medfūn ve naḳş-ı seng-i mezārı bu tārīḫ-i mevzūndur:

Mıṣrāʿ

Ola ḳabr-i ʿAlī-zāde Efendi cennet-i me'vā[4]

Medrese-i maḥlūleleri Laʿlī-zāde es-Seyyid ʿAbdü'l-bāḳī Efendi'ye tevcīh olındı.

Maḫdūm-ı merḳūm ḥuliy-bend-i maʿārif ü ʿulūm, mekārim-i aḫlāḳa mālik, cādde-i inṣāfa sālik, ṣalāḥ u ʿiffetde ʿalem, ḫayr-ḫ̆āh-ı ʿālem idi.

Gümüşdīvīt Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Muṣṭafā. Belde-i Maġnisa'dan ẓuhūr ve "Gümüşdīvīt Muṣṭafā Efendi" dimekle meşhūr olup Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi āsitānesine intisāb ile şeref-i mülāzemetlerin iktisāb eyleyüp devr-i medāris-i muʿtāde ve ile ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı maʿzūl olduḳdan

1 R 221a.
2 Muhtelif biyografik kaynaklarda "Vıḥvıḥek" şeklinde okunan bu kelime R nüshasında "Veḥveḥek" okunacak şekilde harekelenmiştir.
3 Yüz yigirmi iki Şevvāl'inde H: Yüz on ṭoḳuz Şaʿbān'ında R.
4 اوله قبر علی زاده افندی جنت مأوی

ṣoñra sālik-i semt-i ḳażā ve mālik-i ezimme-i ḥükm ü imżā olmış idi. Anaṭolı ḳalem-revinde ibtidā Ḥasan-keyf[1] ba'dehu Ṭrabzon ḳażālarına ḥākim olup ba'de'l-'azl biñ yüz on üç Şevvāl'inde Kürd Aḥmed Efendi yirine Saḳız ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınmış idi. Yüz on beş Cumāde'l-ūlā'sında ma'zūl ve yirlerine Kebīrī-zāde Rebībi Yaḥyā Efendi mevṣūl oldı. Yüz yigirmi Şevvāl'inde Kemālü'd-dīn Efendi yirlerine Erzenü'r-rūm ḳażāsıyla vāṣıl-ı merūm olup yüz yigirmi bir Ẕi'l-ḳa'de'sinde 'azl ve yirlerine ṯāniyen müşārun ileyh es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi birāderi es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi vaṣl olındı. Yüz yigirmi altı Receb'inde Ḳoġacı Mü'eẕẕini Meḥemmed Efendi yirine Ṭrablus-ı Şām ḳażāsı in'ām olınmış iken sene-i mezbūre Şevvāl'inüñ üçinci güni dār-ı fenādan irtiḥāl ve 'ālem-i ervāḥa isti'cāl itdüklerinde manṣıb-ı maḥlūl beş ay miḳdārı evlādına ibḳā, ba'dehu Ḳavuḳcı-zāde es-Seyyid Muṣṭafā Efendi'ye sezā görildi.

Mevlānā-yı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı rüsūm, pīr-i ṣāliḥ, sa'ādetmend-i müfliḥ idi.

Beyāżī-zāde Dāmādı Yūsuf Efendi

el-Mevlā Yūsuf. Vilāyet-i Ḳaraman'dan ẓuhūr ve taḥṣīl-i 'ilm-i **[204ª]** şerīf yolında ḳaṭ'-ı menāzil-i sinīn ü şühūr idüp dārü'l-mülk-i İstanbul'a 'āzim ve Kec-dehān Dāmādı 'Abdu'llāh-zāde Şeyḫ Muṣṭafā Efendi'den mülāzım olmış idi. Ba'de tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken biñ yüz ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde Mürte'iş Yūsuf Efendi yirine Ḥācī İlyās Medresesi ḫāriciyle be-kām, yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inde İdrīs Efendi Birāderi Muṣṭafā Efendi yirine Ḥācī İsmā'īl Medresesi'ne ḥareketle nā'ilü'l-merām olup yüz on sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ḥekīmbaşı-zāde Yūsuf Efendi yirlerine 'Abdu'llāh Aġa Medresesi'ne gelmişler idi. Yüz yigirmi Ṣafer'inde La'lī-zāde es-Seyyid 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirlerine Sittī Ḫātūn Medresesi ile memnūn ḳılınup yüz yigirmi üç Receb'inde Kātib-zāde[2] Muṣṭafā Efendi yirine Bayram Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr eyleyüp yüz yigirmi altı Rebī'ü'l-evvel'inde es-Seyyid Ṣun'u'llāh Efendi yirine medāris-i Ṣemāniyye'den biri iḥsān olınmış

1 Ḥasan-keyf H: Ḥışn-ı Keyfā R.
2 R 221b.

idi. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ onıncı Aḥad gicesi fevt olup Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında defn olındı. Medrese-i maḥlūlesi İbrāhīm Paşa-zāde Meḥemmed Beg Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı mezbūr 'ilm ü ṣalāḥla meşhūr, ṣadāḳat u diyānet ile şöhret-şi'ār, nezīhü'l-lisān ve kem-āzār idi.

Şeyḫü'l-İslām Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi

el-Mevlā 'Abdu'llāh bin Muṣṭafā. Vālid-i mācidleri Muṣṭafā Efendi Anaṭolı semtinden ẓuhūr eyleyüp zümre-i ḳużāt-ı sütūde-ṣıfātdan iken terk idüp vilāyet-i Rūmili'nde Balçıḳ ḳaṣabasında ḫıdmet-i imāmetle ḳanā'at itmiş idi. Bunlaruñ ṭıynet-i vücūd-ı nezāhet-ālūdı ḳaṣaba-i meẕkūre ḫākinden ḳarīn-i neşv ü nemā ve ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳde ḫırāmān-ı cilve-nümā olup dārü'l-mülk-i İstanbul'a ḳudūm ve ḫıdmet-i 'ulemā-yı zībende-rüsūm itdükde Şeyḫü'l-İslām fāżıl-ı meşhūdü'l-enām[1] Minḳārī-zāde Efendi'nüñ Sulṭān Bāyezīd Medreseleri i'ādelerinden mülāzım ve ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳ-ı 'ilmīye 'āzim olup semt-i tedrīsde menāzil-peymā olarak ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ seksen beş Ramażān'ında Ḥıfẓī Muṣṭafā Efendi yirine Taḫta Ḳāḍī Medresesi ḫāriciyle kām-revā olmışlar idi. Seksen yedi Şevvāl'inde yirlerinde ḥareket-i miṣliyye i'tibār olınup seksen ṭoḳuz Ṣafer'inde Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ūlā-yı Mesīḥ Paşa Medresesi virilüp sene-i meẕkūre Şevvāl'inde Ṭabīb es-Seyyid Ḫalīl Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi Medresesi Ṣāniyesi ile ikrām olınmışlar idi. Ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde selef-i sālifleri Muṣṭafā Efendi yirine Nişāncı Paşa-yı Cedīd Medresesi ile ḳadr ü menziletleri mezīd olup Erzincānī es-Seyyid 'Alī Efendi yirine Ḥaremeynü'ş-Şerīfeyn evḳāfı teftīşiyle daḫı revnaḳ-ı cedīd bulmışlar idi. Ṭoḳsan iki Cumāde'l-ūlā'sında Ḳara Ebū Bekr Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine i'tilā, ṭoḳsan üç Rebī'ü'l-āḫir'inde 'Īsā-zāde Meḥemmed 'Azīz Efendi yirine Bayram Paşa Medresesi'ne irtiḳā eyleyüp ṭoḳsan dört Ṣa'bān'ında Edincikli Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Ūlā-yı Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi'ne sāye-i iclāl ṣalmışlar idi. Ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde 'Abdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ birine terfī', sene-i meẕkūre Şevvāl'inde Erżurūmī

1 meşhūdü'l-enām H: meşhūrü'l-enām R.

'Abdü'l-laṭīf Efendi yirine Ḥalebü'ş-şehbā ḳażāsıyla tevḳī' olındılar. Ṭoḳsan sekiz Ṣafer'inde ma'zūl ve yirlerine Cevherī-zāde Cevherī-zāde Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz Rebī'ü'l-evvel'inde Mü'min-zāde Meḥemmed Efendi yirine Mıṣr-ı ẕātü'l-ehrām ḳażāsıyla ikrām olınup yüz bir Receb'inde 'azl ve yirlerine ṯāniyen Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi vāṣıl oldı. Yüz üç Ṣafer'inde La'lī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine maḥmiyye-i Edrine ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınmış idi. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde mün'azil ve yirlerine Ḫaṭṭāṭ 'Abdu'llāh Efendi vāṣıl **[204b]** olup bunlara yüz dört Ṣafer'inde Aḳ Maḥmūd Efendi üzerinden İzniḳ ve Şāriḥü'l-*Mülteḳā* es-Seyyid Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Ayazmend ḳażāları arpalıḳ virilmiş idi. Yüz altı Muḥarrem'inde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Muḥarrem-zāde Meḥemmed Efendi yirine Mekke-i Mu'aẓẓama ḳażāsıyla ta'ẓīm olınduḳlarında arpalıḳları Öreke-zāde Aḥmed Efendi'ye tevcīh olındı. Sene-i mekūre Receb'inde ki -cülūs-ı Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī evā'ilidür- ḥuccāc-ı ẕevī'l-i-btiḥāc ile 'azīmete ḳarār virmişler iken bā-ḫaṭṭ-ı hümāyūn-ı şevket-maḳrūn İstanbul pāyesiyle mükerrem olduḳlarından mā'adā maḥmiyye-i Edrine'de rikāb-ı hümāyūna da'vet olınup[1] vuṣūllerinde Fenārī-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Anaṭolı ṣadāretine ḳıyām itdüklerinde Mekke-i Mükerreme ḳażāsına Mıṣr-ı Ḳāhire ḳāḍīsi Kürd 'Alī Efendi naḳlle iḫtirām ve anlaruñ yirleriyle Ḳadrī-zāde 'Abdu'llāh Efendi ikrām olındı. Yüz sekiz Cumāde'l-ūlā'sında müteḳā'id ve yirlerine Evliyā Meḥemmed Efendi müteṣā'id olup bunlara ḫalefleri arpalıġı Gelibolı ve Güzelḥiṣār ve Kirmastı ḳażāları ta'yīn olındı. Sene-i meẕkūre Şa'bān'ında selef-i sālifleri es-Seyyid 'Alī Efendi def'a-i ṯāniyesi yirine vāṣıl-ı ṣadāret-i Rūm ve nā'il-i ġāyetü'l-ġāyāt-ı merūm olduḳlarında arpalıḳları seleflerine intiḳāl eyledi. Yüz ṭoḳuz Şa'bān'ında meşāġil-i ṣadāretden istirāḥat eyleyüp Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretleri ikinci def'a münevvir-i eyvān-ı ṣadāret oldılar. Bunlara ḫalef-i ẕī-şerefleri arpalıġı Üsküdar ḳażāsı sezāvār görilmiş idi. Yüz on iki Şa'bān'ında arpalıḳları Evliyā Meḥemmed Efendi üzerinden Mar'aş ḳażāsına tebdīl olınup Üsküdar ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet Ṣandalcı-zāde 'Alī Efendi'ye 'ināyet buyrılmış idi lākin bunlar Mar'aş ḳażāsını ḳabūlden ibā itmeleri bā'iṯ-i iclā olmaġın sene-i mezbūre Şevvāl'inde Ṭuzla ḳażāsı arpalıġıyla

1 R 222a.

cezīre-i Ḳıbrıs'a gönderilüp Mar'aş ḳażāsı daḫı ber-vech-i mevleviyyet Ṣalbaş Dāmādı 'Abdü'r-raḥīm Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz on beş Muḥarrem'inde Bāḳī-zāde İsmā'īl Efendi maḥlūlinden Birgi ḳażāsı arpalıġıyla Burusa Yeñişehri'nde 'azīmet ve ḳarār ile me'mūr olup sene-i meẕkūre Ramażān'ında ma'füvven İstanbul'da menzillerine duḫūl itdüklerinden ṣoñra ḫalef-i sālifleri Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretleri üzerlerinden ṣāniyen Gelibolı ḳażāsı żamīmesiyle Bālī-zāde Meḥemmed Efendi manṣıbı olan Ḳonya ḳażāsı 'ilāve-i esbāb-ı ri'āyetleri ḳılınup Birgi ḳażāsı sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ḳaba Ḫalīl Efendi'ye virildi. Yüz on altı Şevvāl'inde Gelibolı ḳażāsı sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Maḥmūd Efendi'ye virilüp bunlara Ḫaṭṭāṭ 'Abdu'llāh Efendi maḥlūlinden Gümülcine ḳażāsı bedel virildi. Yüz on yedi Ṣafer'inde Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi def'a-i ṣāliṣeleri yirine ṣāniyen mesned-ārā-yı ṣadāret-i Rūm olduḳlarında arpalıḳları seleflerine tevcīh olınmış idi. Yüz on sekiz Cumāde'l-ūlā'sında 'uzlet-güzīn ve yirlerine 'Ārif 'Abdü'l-bāḳī Efendi ṣadr-nişīn oldı. Ḫalefleri arpalıḳları Edremid ve Gemlik ve Ṣandıḳlı ve ṣāniyen Gümülcine ḳażāları bunlara naḳl eyledi. Yüz on ṭoḳuz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi def'a-i ṣāniyeleri yirine şeyḫü'l-İslām ve müşkil-güşā-yı enām olmışlar idi. Yüz yigirmi iki Cumāde'l-ūlā'sında miḥrāb-nişīn-i zühd ü taḳvā ve Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi ṣāniyen mesned-nişīn-i ifāde vü iftā oldılar. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'sinde arpalıḳlarından Gemlik ḳażāsı Mecdī Meḥemmed Efendi üzerinde Kite ḳażāsına tebdīl olınup Gemlik ḳażāsı selefleri Mecdī Efendi'ye virildi. Yüz yigirmi dört Muḥarrem'inde ḫalef-i ẕī-şerefleri Başmaḳcı-zāde Efendi 'āzim-i dārü's-selām olmaġın bunlar mükerreren maḳām-ı iftāda ḳarār-dāde ḳılınduḳlarında selefleri maḥlūlinden Dimetoḳa ve Yanya ve ṣāliṣen Gelibolı **[205[a]]** ve ṣāniyen Birgi ḳażāları daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınup kendü arpalıḳlarından Gümülcine ve Kite ḳażālarını dāmād-ı mükerremleri Aḳ Maḥmūd Efendi-zāde es-Seyyid Meḥemmed Zeynü'l-'ābidīn Efendi ḥażretlerine ve Ṣandıḳlı ḳażāsını 'Uşşāḳī-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi ḥażretlerine tevcīh buyurdılar. Yüz yigirmi beş Ṣafer'inde künc-i ferāġda 'uzlet-nişīn ve yirlerine 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi mesned-i iftāda[1] mekīn olmış idi. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'sinde arpalıḳlarından Yanya ḳażāsı ḳużāt-ı ḳaṣabāta

1 mesned-i iftāda H: -R.

tevcīh olındı. Bu ḥāl üzere İstinye'de vāḳi' yalılarında ḳarār-dāde iken yüz yigirmi altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde[1] keyd-i a'dā sebebiyle Ṭrabzon ḳażāsına nefy ü iclā olınup sefīne ile Ḳaradeñiz'e revān olmışlar idi. Rūzgār nā-muvāfiḳ olmaġla telāṭum-i emvāc-ı deryā Kevken Limanı ḳurbinde rākib olduḳları keştīyi şikest ve kendüler ġarīḳ-ı baḥr-i maġfiret olup deryā-yı 'ademe revān ve keştī ile bādbān-ı tābūt u kefenden nişān oldı. Maḥlūl olan arpalıḳlarından Gelibolı ḳażāsı ṣadr-ı 'ālī-ḳadr Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretlerine ve Dimetoḳa ḳażāsı veliyyü'n-ni'am-zādemüz Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendimüz ḥażretlerine ve Birgi ḳażāsı Ṭosyevī Muṣṭafā Efendi ḥażretlerine ve Edremid ḳażāsı Ḥüseyn Efendi-zāde Muṣṭafā Efendi'ye maḥal görildi.

Monla-yı müşārun ileyh *esbaġa'llāhu ni'amehu 'aleyh,*[2] meḥāsin-i aḫlāḳ ile meşhūr ve nām-ı girāmīsi ḫayr ile meẕkūr, ḥiṣṣemend-i manṭūḳ u mefhūm, mültefit-i kibār-ı 'ulemā-yı rüsūm, 'ālī-himmet ü ẕī-şān, kām-baḫş u kāmrān, nīk-nefs ü ṣāfī-fu'ād, mu'anven ü pāk-i'tiḳād idi. Vālideleri merḥūm-ı cennet-mekān-ı firdevs-āşiyān Sulṭān Meḥemmed Ḫān devletinde sarāy-ı hümāyūnda ḳābilelik ḫıdmetiyle müşerref olmaġın "Ebe-zāde Efendi" dimekle meşhūr ve bu 'unvānla ma'lūm-ı ṣaġīr ü kebīr olmışlar idi.

Ḥamdī Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed. Vilāyet-i Rūm-ı cennet-rüsūmda medīne-i Yeñişehr'den ẓuhūr ve "Ḥamdī Aḥmed Efendi" dimekle meşhūr olup 'ulemānuñ birinden mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'āzim olduḳdan ṣoñra ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz yigirmi Receb'inde İlāhī-zāde es-Seyyid Receb Efendi yirine maḥrūsa-i Burusa'da Köpükli Medresesi'ne ḫāric ile 'āric, sene-i mezbūre Şa'bān'ında yirlerinde ḥareket-i miṣliyye i'tibārıyla mübtehic olmış idi. Yüz yigirmi altı Ẕi'l-ḥicce'sinde fevt olup medrese-i maḥlūlesi 'Abdī Efendi-zāde 'Alī Efendi'ye virildi.

Merḥūm-ı merḳūmuñ aḥvāli ancaḳ bu mertebe ma'lūm oldı.

1 R 222b.
2 "Allah ona nimetlerini bol bol versin."

Yamalı İbrāhīm Efendi

el-Mevlā İbrāhīm. ʻUlemā-yı kirāma ḫıdmet ve birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris-i muʻtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl ve muntaẓır-ı neyl-i meʼmūl iken biñ yüz on sekiz Ṣafer'inde[1] Ḳara Ḫalīl Efendi Dāmādı ʻAbdu'llāh Efendi yirlerine Çatalca'da vāḳıʻa ʻAlī Paşa Medresesi ḫāricine ʻāric, yüz yigirmi üç Ramażān'ında yirlerinde ḥareket-i miṡliyye iʻtibārıyla mübtehic olmışlar[2] idi. Yüz yigirmi altı Ẕi'l-ḥicce'sinde fevt olup medrese-i maḥlūlesi Muḫtelic ʻÖmer Efendi Dāmādı Meḥemmed Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı mezbūr vechinde siyāh nişān olmaġla "Yamalı İbrāhīm Efendi" dimekle meşhūr, nīk-nefs ü ṣāfī-fu'ād, pīr-i ḳavī-iʻtiḳād idi.

Nuʻmān Efendi

el-Mevlā Nuʻmān ibnü'ş-Şeyḫ Yūsuf ibnü'ş-Şeyḫ Sefer el-ʻUşşāḳī. Belde-i ʻUşşāḳ'da Bulḳaz[3] nām ḳarye sākinlerinden Şeyḫ Yūsuf Baba nām ʻazīzüñ ferzend-i ercmendi ve maḫdūm-ı ḫıredmendi Nuʻmān Efendi'dür. Taḥṣīl-i biżāʻa-i ʻilmiyye ve ārzū-yı merātib-i ʻaliyye itdükde dārü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve Nedīm Meḥemmed Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp ṭayy-ı menāzil[4] ve ḳaṭʻ-ı merāḥil iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl iken biñ ṭoḳsan iki Receb'inde Sirkeci-zāde ʻAbdu'llāh Efendi yirine Maġnisalı Çelebi Medresesi ḫāriciyle kām-revā olup ṭoḳsan altı Rebīʻü'l-evvel'inde Dürrī Meḥemmed Efendi ḥażretleri **[205[b]]** yirlerine Yarḥiṣār Medresesi sezāvār görilmiş idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Rebīʻü'l-evvel'inde ṣadr-ı aʻẓam-ı sābıḳ İbrāhīm Paşa Tābiʻi İsḥāḳ Efendi maḥlūlinden Silivri ḳaṣabasında vāḳıʻa Pīrī Paşa Medresesi iʻṭā buyrılup yüz altı Rebīʻü'l-evvel'inde yirlerinde[5] ḥareket-i dāḫil iʻtibār olınup yüz yedi Şevvāl'inde yirlerinde mükerreren ḥareket-i miṡliyye rü'ūsı virilüp yüz on beş Cumāde'l-āḫire'sinde yirlerinde mūṣıla-i Ṣaḥn iʻtibārıyla mükerrem olmışlar

1 Ṣafer'inde H: Muḥarrem'inde R.
2 olmışlar H: olmış R.
3 R nüshasında bu isim yukarıdaki gibi okunacak şekilde harekelenmiştir.
4 menāzil H: merāḥil R.
5 yirlerinde H: -R.

idi. Bu ḥāl üzere şümārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi altı Ẕi'l-ḥicce'sinde terk-i 'alā'iḳ-ı cihān-ı fānī ve 'azm-i beḳā-yı cāvidānī[1] eyleyüp medīne-i Üsküdar'da defn olındı. Medrese-i maḥlūleleri Ṭrabzonī 'Oṯmān Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı mezbūr mekārim-i aḫlāḳla meşhūr, pīr-i mu'ammer, ṣalāḥ-ı ḥālle muḫammer idi.

Ḳırımī es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Feyżu'llāh. Belde-i Ḳırım'dan bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olup diyārı 'ulemāsından taḥṣīl-i 'ulūm ve tekmīl-i levāzım-ı manṭūḳ u mefhūm eyleyüp ṣudūr-ı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den Bosnevī Bālī Efendi'den mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan ṣoñra Ḳırım ḫānı olan el-Ḥāc Selīm Giray Ḫān'a intisāb ve ḳāḍī-'askerigi ile şeref-yāb olmış idi. Biñ yüz üç Rebī'ü'l-āḫir'inde Ḳırım ḫānı olan Ṣafā Giray'uñ daḫı ḳāḍī-'askerligi ḫıdmetiyle meşġūl[2] iken ḫān-ı mezbūruñ recāsıyla tārīḫ-i merḳūmda Bosna pāyesi iḥsān olınup yüz dört Muḥarrem'inde müşārun ileyh el-Ḥāc Selīm Giray yine mesned-i ḫānīde ḳarār itdükde bunlaruñ ḥaḳḳında 'ināyet recā itmegin yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi arpalıġı olan Mar'aş ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet tevcīh olınmış idi. Yüz yedi Cumāde'l-ūlā'sında 'azl olınduḳlarında yirleri Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi ḥażretlerine arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz ṭoḳuz Ẕi'l-ḳa'de'sinde yine ḫān-ı meẕkūruñ şefā'atiyle Çāvuş-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Saḳız ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup yüz on Ẕi'l-ḳa'de'sinde ma'zūl ve yirlerine Gürgür Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz on beş Muḥarrem'inde Müneccimbaşı Meḥemmed Efendi yirine Belġrad ḳażāsıyla ber-murād olup sene-i meẕkūre Şevvāl'inde 'azl ve yirlerine Ḳırımī 'Abdu'r-raḥmān Efendi vaṣl olındı. Yüz on yedi Şevvāl'inde Filibe pāyesi żamīmesiyle Resūl Efendi Mülāzımı Maḥmūd Efendi yirine Ṣofya ḳażāsı iḥsān olınup yüz on ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde ma'zūl ve yirlerine Mürte'iş Yūsuf Efendi mevṣūl oldı. Yüz yigirmi iki Ramażān'ında Medīne-i Münevvere pāyesi żamīmesiyle Bosnevī İbrāhīm Efendi yirine ṣāniyen Saḳız ḳażāsı virilüp yüz yigirmi üç Ẕi'l-ḥicce'sinde munfaṣıl

1 R 223a.
2 meşġūl H: müşerref R.

ve yirlerine ḫalefleri Yūsuf Efendi vāṣıl oldı. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken yüz yigirmi yedi Ṣafer'inüñ altıncı İṡneyn güni irtiḥāl ve ʿālem-i ʿuḳbā-ya intiḳāl eyleyüp Edrineḳapusı ḫāricinde defn olındı.

Mevlānā-yı mezbūr ḥüsn-i ḫulḳla meşhūr, nīk-nefs ü ṣāfī-fu'ād, ṣudūr-ı kirāmdan Aḳ Maḥmūd Efendi ḥażretlerine ʿaḳd-i peyvend-i muṣāheret ile şöhret-istinād idi.

Ḳaraḥiṣārī Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Muṣṭafā. Ḳaraḥiṣār'dan ẓuhūr ve taḥṣīl-i sevād semtine ṣarf-ı nuḳūd-ı sinīn ü şühūr itdükden ṣoñra maḥrūsa-i Burusa'ya hicret ve Kürd es-Seyyid Meḥemmed Efendi'den nā'il-i şeref-i mülāzemet olup devr-i medāris-i muʿtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz on yedi Receb'inde Ḫˇāce Esʿad Efendi yirlerine Sinān Aġa Dārü'l-ḥadīṡi ḫāriciyle kām-revā, yüz yigirmi bir Rebīʿü'l-evvel'inde Teẕkireci es-Seyyid Aḥmed Efendi yirlerine Muḥarrem Aġa Medresesi sezā görilmiş idi. Yüz yigirmi beş Şevvāl'inde Begler Ḫˇācesi Nā'ibi Aḥmed Efendi yirlerine Ḥāmid Efendi Medresesi virilüp yüz yigirmi altı tārīḫinde Diyārbekr ḳāḍīsi Ḥüseyn Efendi'nüñ niyābet ḫıdmetiyle belde-i [**206**[a]] meẕkūreye gitmiş idi. Yüz yigirmi yedi Ṣafer'inde baʿde'l-ʿazl gelürken eṡnā-yı rāhda fevt olup medrese-i maḥlūlesi Çāvuş-zāde Mülāzımı Süleymān Efendi'ye virildi.

Mevlānā-yı merḳūm dāḫil-i ʿidād-ı erbāb-ı fühūm, ʿālim-i ʿāmil, ṣāliḥ-i ṣāf-dil idi.

Ḳazṭaġlı Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Muṣṭafā. Vilāyet-i Anaṭolı'da Ḳazṭaġı ḳaṣabasından ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden[1] istifāża-i nūr-ı şuʿūr itdükde dārü'l-mülk-i İstanbul'a ʿāzim ve Ḳırımī ʿAbdü'l-ḥalīm Efendi ḫıdmetlerinden mülāzım olup devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl iken biñ yüz altı Muḥarrem'inde Ḥamza Efendi yirine Behmen Aġa Medresesi ḫāriciyle be-kām, yüz on beş Rebīʿü'l-āḫir'inde Öreke-zāde Belīġ Muṣṭafā Efendi yirine Öreke-zāde Efendi Medresesi'ne ḥareketle nā'ilü'l-merām olmış idi. Yüz on sekiz Rebīʿü'l-āḫir'in-

1 R 223b.

de Es'ad-zāde Efendi Birāder-zādesi es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Ḫalīl Paşa Medresesi virilüp yüz yigirmi Cumāde'l-ūlā'sında sābıḳā fetvā emīni olan 'Ömer Efendi yirlerine Ḫādım Ḥasan Paşa Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz yigirmi bir Receb'inde Nu'mān Paşa Ḫˇācesi es-Seyyid Aḥmed Efendi yirlerine Berġos ḳaṣabasında vāḳı'a Meḥemmed Paşa Medresesi'ne gönderilmiş idi. Yüz yigirmi yedi Ṣafer'inde fevt olup medrese-i maḥlūlesi Ḳırımī Aḥmed Efendi'ye virildi.

Mevlānā-yı mezbūr ṣalaḥ-ı ḥālle meşhūr idi.

Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi Birāder-zādesi 'Abdü'l-bāḳī Efendi

el-Mevlā 'Abdü'l-bāḳī ibnü'l-mevlā 'Ömer. Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi ḥażretlerinüñ birāderi olup zümre-i ḳużāt-ı sütūde-ṣıfātdan Rūmili ḳalem-revinde Üsküb ḳażāsından ma'zūlen intiḳāl-i dār-ı cinān eyleyen Çatalcalı 'Ömer Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı kihter-i ercmendi 'Abdü'l-bāḳī Efendi'dür. Medīne-i Yeñişehr ḳurbinde Çatalca ḳażāsında ṣaḥn-ı vücūda vürūd eyleyüp ba'de taḥṣīli'l-isti'dād 'amm-ı mükerremleri müşārun ileyh 'Alī Efendi ḥażretlerinden mülāzemetle ber-murād olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken[1] biñ yüz yigirmi Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ḳonevī Meḥemmed Efendi yirine Dil-figār Medresesi sezāvār görilüp yüz yigirmi beş Rebī'ü'l-evvel'inde 'Arab 'Alī-zāde Edīb Muṣṭafā Efendi yirlerine Fuḍayliyye Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Yüz yigirmi yedi Ṣafer'inüñ yigirmi birinci Ṯülāṯā güni dār-ı fenādan rıḥlet ve 'ālem-i bāḳīye 'azīmet itdüklerinde Edrineḳapusı ḫāricinde Otaḳcılar ḳurbinde defn olınup medrese-i maḥlūlesi veliyyü'n-ni'am-zādemüz Başmaḳcı-zāde es-Seyyid Muṣṭafā Efendimüz'e tevcīh olındı.

Mevlānā-yı merḳūm maḫdūm-ı zībende-rüsūm, ḫoş-fehm ü ḫoş-ṣoḥbet, ḳābil-i üns ü ülfet idi. Resūl-zāde el-Ḥāc Meḥemmed Efendi ile 'aḳd-i peyvend-i muṣāheret itmiş idi.

Müderris-zāde A'rec 'Abdu'llāh Efendi[2]

el-Mevlā 'Abdu'llāh bin Ṣun'u'llāh ibnü'l-mevlā Meḥemmed. Vefeyāt-ı dev-

1 iken H: -R.

2 Evvelu müderrisin bi-medreseti Baba-zāde ma'a Dersiyye-i Ḫalīl Aġa. Fī 4 Receb sene 1106. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

let-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''de tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Müderris-zāde Meḥemmed Efendi merḥūmuñ maḫdūmı Ṣun'u'llāh Çelebi[1]'nüñ ferzend-i ercmendi 'Abdu'llāh Efendi'dür. Sülūk-i ṭarīḳ-ı sa'ādet-refīḳ ve 'azīmet-i ṣādıḳasın taḥḳīḳ idüp ṣudūr-ı kirāmdan Ṣa'bān-zāde Meḥemmed Efendi'den mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz altı Receb'inde ibtidā iḥdāṯ olınan Baba-zāde ma'a Dersiyye-i Ḫalīl Aġa ḫāriciyle kām-revā ve اول مدرس[2] درس بها olmışlar idi. Yüz on beş Cumāde'l-āḫire'sinde Eşref-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi yirine Ḫurremiyye Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz on yedi Ramażān'ında Ebu'l-mevāhib es-Seyyid Aḥmed Efendi yirine Behrāmiyye Medresesi'ne gelmişler idi. Yüz yigirmi Ṣafer'inde Müftī-zāde Meḥemmed Efendi yirine Başcı İbrāhīm Medresesi ile tekrīm olınup yüz yigirmi üç Ramażān'ında Nev'ī-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi yirlerine Rūm Meḥemmed Paşa Medresesi'ne i'tilā, yüz yigirmi altı Rebī'ü'l-evvel'inde İsmā'īl-zāde Meḥemmed Ṣādıḳ Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine irtiḳā **[206[b]]** itmişler idi. Yüz yigirmi yedi Muḥarrem'inde Anṭāḳī-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi yirine Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi Medresesi virilmiş iken[3] sene-i meẕkūre Rebī'ü'l-evvel'inüñ on beşinci Ḫamīs güni eyyām-ı rebī'-i ḥayātı mübtelā-yı ḫazān ve ṭarab-ḫāne-i ṣadāsı beytü'l-aḥzān[4] olup Egriḳapu ḫāricinde Ṭoḳmaḳdepe nām mezāristānda cedd-i emcedleri ve vālidleri cenbinde defn olınup medrese-i maḥlūleleri Müfettiş Kātibi Aḥmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr ḥüsn-i ḫulḳla meşhūr, ḫoş-fehm ü ḫoş-nüvīs, ṣāḥib-i ṭab'-ı selīs, fenn-i ṣakk ü inşāda mahāreti āşkār, uṣūl-i maḥkemede kār-güẕār idi. Pāy-ı zemīn-pūyında 'arec olmaġın "Müderris-zāde A'rec 'Abdu'llāh Efendi" dimekle[5] şehīr ve bu 'unvānla ma'lūm-ı ṣaġīr ü kebīr olmışlar idi.

Edrineli İmām-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Maḥmiyye-i Edrine'den ẓuhūr ve "İmām-zāde Meḥemmed Efendi" dimekle meşhūr olup 'ulemā-yı kirāmuñ birinden iḥrāz-ı

1 Çelebi'nüñ H: Efendi'nüñ R.
2 "Burada ders okutan ilk müderris."
3 iken H: idi R.
4 R 224a.
5 dimekle H: dinmekle R.

şeref-i mülāzemet ve ṭarīḳ-ı tedrīse ʿazīmet eyleyüp devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı maʿzūl iken biñ ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḳaʿde'sinde Şemsü'd-dīn-zāde[1] Muṣṭafā Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i merḳūmede Müstereddidīn Medresesi tevcīh olınup ṭoḳsan beş Ẕi'l-ḳaʿde'sinde Bekr Çelebi-zāde Raḥmetu'llāh Efendi yirine Ḳāḍī ʿAbdī Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Ṭoḳsan sekiz Şevvāl'inde Aḫaveyn Ḥüseyn Efendi yirine Şeyḫī Çelebi Medresesi virilüp ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde selef-i sālifi Muṣṭafā Efendi yirine Mīr-i Mīrān Medresesi iḥsān, yüz dört Rebīʿü'levveli'nde Meḥemmed Necīb Efendi yirine Sirāciyye Medresesi'ne şāyān görilmiş idi. Yüz beş Cumāde'l-ūlā'sında Naʿlbur-zāde Meḥemmed Efendi yirine Cāmiʿ-i ʿAtīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup yüz sekiz Ramażān'ında Ḥalebiyye Medresesi'ne menḳūl, yüz on üç Rebīʿü'l-evvel'inde Üçşerefeli Medrese-i Ṯāniyesi'ne vuṣūl bulup bu iki rütbede selefleri Naʿlbur-zāde Efendi'yi taʿḳīb itmişler idi. Yüz yigirmi bir Ramażān'ında Müsellim ʿAbdu'r-raḥmān Efendi yirine Edrine Dārü'l-ḥadīṯi iʿṭā olınup yüz yigirmi beş Rebīʿü'l-āḫir'inde yirlerinde mūṣıla-i Süleymāniyye iʿtibār olınmış idi. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām iken biñ yüz yigirmi yedi Rebīʿü'l-evvel'inde eyyām-ı rebīʿ-i ḥayātı tamām ve ʿālem-i ervāḥa ḫırām itdüklerinde medrese-i maḥlūleleri Dāmād-zāde Muṣṭafā Efendi'ye inʿām olındı.

Mevlānā-yı mezbūr ṣalāḥ-ı ḥālle meşhūr, maʿārif-i ʿilmiyyeden ḥiṣṣemend, aḳrānı miyānında ser-bülend idi.

Naʿlbur-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Ḫāk-i pāk-i Edrine'den bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olup Şeyḫü'l-İslām fāżıl-ı meşhūdü'l-enām[2] Minḳārī-zāde Yaḥyā Efendi ḫıdmetlerinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse ʿāzim olduḳdan ṣoñra ʿalā-ḥasebi'l-ʿāde devr-i medāris-i muʿtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ seksen dört Ṣafer'inde masḳaṭ-ı re'si olan belde-i meẕkūrede ʿAlī Ḳuşcı Medresesi ḫāriciyle be-kām, ṭoḳsan Ṣafer'inde Aḫaveyn Ḥüseyn Efendi yirine ʿAlemü'd-dīn Medresesi ile nā'ilü'l-merām oldı. Ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında Şemsü'd-dīn-zāde[3] Muṣṭafā Efendi yirine Çuḳacı Ḥācī

1 Şemsü'd-dīn-zāde R: Şems-zāde H.
2 meşhūdü'l-enām H: meşhūrü'l-enām R.
3 Şemsü'd-dīn-zāde R: Şems-zāde H.

Medresesi virilüp ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Bekr Çelebi-zāde Raḥmetu'llāh Efendi maḥlūlinden Yāḳūt Paşa Medresesi sezā, yüz bir Cumāde'l-āḫire'sinde selefleri Muṣṭafā Efendi yirine Emīniyye Medresesi ile kām-revā olmışlar idi. Yüz dört Rebī'ü'l-evvel'inde Kātib Şa'bān Efendi yirine Cāmi'-i 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup yüz beş Cumāde'l-ūlā'sında selefi Şa'bān Efendi yirine Ḥalebiyye Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz sekiz Ramażān'ında Müsellim 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Üçşerefeli Medrese-i Ṯāniyesi'ne menḳūl, yüz on Rebī'ü'l-evvel'inde selefleri[1] Müsellim Efendi yirine[2] medrese-i mezbūrenüñ ūlāsına mevṣūl oldılar. Yüz yigirmi bir Ramażān'ında Edrine Bāyezīdiyyesi ile ḳadr ü menziletleri mezīd olup **[207a]** yüz yigirmi yedi Rebī'ü'l-āḫir'inüñ onıncı güni Sulṭān Selīm-i Cedīd Medresesi ile tekrīm olınup[3] bu iki rütbede selef-i sālifleri Muṣṭafā Efendi'yi ta'ḳīb itmişler idi. Māh-ı mezbūruñ evāḫirinde eyyām-ı rebī'-i ḥayātı āḫir ve seyr-i menāzil-i 'ālem-i envār ile mütefāḫir olduḳlarında medrese-i maḥlūleleri Zekeriyyā Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı merḳūm[4] "Na'lbur-zāde Efendi" dimekle ma'lūm[5], ḫoş-ṣoḥbet ü nīk-ḫaṣlet, merd-i ṣāfī-ṭaviyyet idi.

Ḳaba 'Ömer Efendi

el Mevlā 'Ömer bin Meḥemmed. Bolı sancaġında Çehār-şenbe ḳaṣabası sükkānından olup Anaṭolı ḳalem-revinde zümre-i ḳużāt-ı sütūde-ṣıfātdan olan Meḥemmed Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi 'Ömer Efendi'dür. Ḳaṣaba-i meẕkūreden neş'et ve 'ulemā-yı kirāma ḫıdmet ile biñ seksen bir Şevvāl'inde Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi ḥażretlerinüñ ṣadr-ı Rūm'a teşrīflerinden nā'il-i şeref-i mülāzemet ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'azīmet eyleyüp aḫẕ-ı medāris iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan sekiz[6] Receb'inde ibtidā iḥdāṯ olınan Ṯāmine-i Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi'ne ḫāric ile 'āric, yüz bir Rebī'ü'l-evvel'inde es-Seyyid Meḥemmed Emīn Efendi maḥlūlinden 'İvaż Efendi Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Yüz iki Receb'inde Uzunī-zāde

1 selefleri H: selefi R.
2 yirine H: yirlerine R.
3 R 224b.
4 merḳūm H: mezbūr R.
5 ma'lūm H: meşhūr R.
6 R nüshasında bu tarih sehven "biñ yüz ṭoḳsan sekiz" olarak bildirilmiştir.

Süleymān Efendi yirine Ḫabbāziyye Medresesi virilüp yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḫazīnedār 'Alī Paşa İmāmı[1] es-Seyyid Meḥemmed Efendi maḥlulinden Ferhād Paşa Medresesi'ne naḳl olınup yüz beş Ṣafer'inde yirlerinde ḥareket-i dāḫil i'tibār olınmış idi. Yüz yedi Şevvāl'inde Mincel[2] Aḥmed Efendi yirine Piyāle Paşa Medresesi'ne menḳūl, yüz on Rebī'ü'l-āḫir'inde Kevākibī-zāde Muṣṭafā Efendi ḥażretleri yirlerine Şeyḫü'l-İslām Yaḥyā Efendi Medresesi'ne mevṣūl, yüz on bir Cumāde'l-āḫire'sinde Bosnevī Ḥasan Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biriyle nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Yüz on iki Ṣa'bān'ında Ḫāliṣ Meḥemmed Efendi yirine Nişāncı Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr eyleyüp yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Süleymān Beg Efendi yirine Dāvūd Paşa, yüz on yedi Receb'inde Vardarī Şeyḫ-zāde Meḥemmed Efendi yirlerine Ḫāḳāniyye-i Vefā Medreseleri i'ṭā olınup yüz yigirmi Rebī'ü'l-evvel'inde Ṣa'rānī-zāde 'Abdü'l-vehhāb Efendi def'a-i ṯāniyesi yirine Üsküdar ḳāżāsı sezā görildükde ḳabūlden ibā ve iḫtiyār-ı 'uzlet ü inzivā itmegin ṣıfru'l-yed ibḳā olınup ḳażā-yı meẕkūr Müneccimbaşı Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz yigirmi iki Şevvāl'inde Erzincānī es-Seyyid 'Alī Efendi Teẕkirecisi Meḥemmed Efendi yirine Ḳuds-i Şerīf ḳażāsıyla teşrīf olınup yüz yigirmi üç Ẕi'l-ḳa'de'sinde ma'zūl ve yirlerine Ṭāhir Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām iken biñ yüz yigirmi yedi Rebī'ü'l-āḫir'inüñ yigirmi yedinci Ḫamīs gicesi rebī'-i ḥayātı āḫir ve dem-beste-i menāfiẕ ü menāḫir olup Edrineḳapusı ḫāricinde defn olındı.

Mevlānā-yı mezbūr cesīm ü semīn olmaġın "Ḳaba 'Ömer Efendi" dimekle meşhūr olmış idi.

Süleymān Paşa'nuñ İçaġaları Ḫ'ācesi Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed. Bolevī'dür. Ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳ-ı 'ilmīye 'azīmet ve Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz yigirmi iki Rebī'ü'l-evvel'inde Ḥışn-ı Manṣūrī-zāde Dāmādı Meḥemmed Efendi yirlerine Ya'ḳūb Paşa Medresesi ḫāricine 'āric, yüz yigirmi altı Ṣa'bān'ında Rıfḳī Hemşīre-zādesi Aḥmed Efendi yirlerine Çobān Çāvuş Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olup yüz yi-

1 imāmı H: imāmı dāmādı R.
2 Mincel H: Müneccim R.

girmi yedi Muḥarrem'inde es-Seyyid 'Ubeydu'llāh Efendi yirine Anbār Ġāzī Medresesi virilmiş idi. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında fevt olup medrese-i maḥlūlesi Ṭabīb Aḥmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm ma'ārif-i 'ilmiyye ile ma'lūm, ḫoş-ṣoḥbet, ṣāḥib-i ṭabī'at olup ṣadr-ı a'ẓam-ı sābıḳ Süleymān Paşa'ya nişāncı iken[1] intisāb ve etbā' ḫ̆āceliġıyla kām-yāb olmış idi.

Ṭabīb Şehlā Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed. Ḳasṭamonı mużāfātından Kanḳırı ḳaṣabasında Ḳaraca [2]Ören nām ḳaryede perverde ve deryā-yı 'ademden ser-ber-āverde olup temhīd-i muḳaddimāt-ı 'ulūm ve teşyīfd-i mebānī-i manṭūḳ u mefhūm eyledükde āheng-i ṭarīḳ-ı sa'ādet-refīḳ ve devr-i mecālis-i ders ü taḥḳīḳ eyleyüp Beyāżī-zāde Dāmādı Maḥmūd Efendi'den mülāzım ve rāh-ı **[207[b]]** tedrīse 'āzim olup ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken fenn-i celīl-i ṭıbba intisābı olmaġla Ḫāṣekī Sulṭān Dārü'ş-şifāsı'nda re'īsü'l-eṭibbā ta'yīn olınmış idi. Bir müddetden ṣoñra Süleymāniyye Dārü'ş-şifāsı'na naḳl olındılar. Ba'dehu sarāy-ı hümāyūn-ı sulṭānī eṭibbāsı silkine münselik olup biñ yüz altı tārīḫinde Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī ḥażretlerinüñ cülūs-ı hümāyūnlarından ṣoñra Vālide Sulṭān *dāmet 'iṣmetuhā*[3] ḥażretlerine re'īsü'l-eṭibbā ta'yīn olınmaġla şevket ü şān taḥṣīl eyleyüp yüz sekiz Cumāde'l-āḫire'sinde ibtidā iḥdāṯ olınan Fenāyī Dede Medresesi ḫāricine 'āric, yüz on Ṣafer'inde ibtidā dāḫil i'tibārıyla Çāvuş-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Mi'mār Ḳāsım Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Yüz on bir Ṣafer'inde yirlerinde ḥareket-i miṯliyye i'tibār olınup yüz on iki Cumāde'l-ūlā'sında Gümrükci-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Ḳāḍī 'Abdü'l-ḥalīm Medresesi ile tekrīm, yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Kürd Ḥasan Efendi yirine Piyāle Paşa Medresesi ile ta'ẓīm olındılar. Yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inde selefi Ḥasan Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine i'tilā, yüz on yedi Receb'inde Erzincānī es-Seyyid 'Alī Efendi Şer'iyyātcisi 'Oṯmān Efendi yirine Pīrī Paşa Medresesi'ne irtiḳā eyleyüp yüz on sekiz Muḥarrem'inde Beñli 'Abdu'r-raḥmān

1 R 225a.
2 Ḳaraca H: Ḳara R.
3 "Masumluğu devam etsin."

Efendi yirine Sinān Paşa Dārü'l-ḥadīṯi erzānī görilmiş idi. Yüz yigirmi Ṣafer'inde Tekfūrṭaġlı İmāmı Süleymān Efendi yirine Medrese-i Şeh-zāde mesnedgāh-ı ifādeleri olup yüz yigirmi iki Şevvāl'inde Yaḥyā Efendi-zāde Feyżu'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ birine terfī', yüz yigirmi dört Ṣafer'inde veliyyü'n-ni'am-zādemüz Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Yeñişehr ḳażāsı ḥükūmetiyle tevḳī' olınmışlar idi. Yüz yigirmi beş Ṣafer'inde Edrine pāyesi żamīmesiyle ikrām olınup sene-i mezbūre Rebī'ü'l-evvel'inde ma'zūl ve yirlerine Beyāżī-zāde Ḥāmid Efendi mevṣūl oldı. Bu ḥāl üzere şümārende-i eyyām u leyāl iken maraż-ı istisḳāya ibtilāsı sebebiyle biñ yüz yigirmi yedi Cumāde'l-ūlā'sınuñ yigirmi altıncı İṯneyn güni intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa isti'cāl eyleyüp[1] Ṭopḳapusı ḫāricinde defn olındı.

Mevlānā-yı merḳūm "Ṭabīb Şehlā 'Aḥmed Efendi" dimekle ma'lūm, 'ilm ü ma'ārifden ḥiṣṣedār, bi-taḫṣīṣ fenn-i ṭıbda şöhret-şi'ār, ṣāliḥ ü dīndār, merd-i kār-güẕār idi.

Şeyḫü'l-İslām 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi

el-Mevlā 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed bin İbrāhīm. Anaṭolı ḳalem-revinde ḳużāt-ı sütūde-ṣıfāt zümresinden olup Simav ḳażāsından ma'zūlen dār-ı beḳāya rıḥlet eyleyen Eyyūbī İbrāhīm Efendi'nüñ maḫdūm-ı ercmendi ve ferzend-i ḫıredmendi Şeyḫü'l-İslām 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi'dür. Neyyir-i ẕāt-ı güzīni maṭla'-ı ehille-i ahālī olan civār-ı Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī'den ẓuhūr ve ġurre-i cebīn-i isti'dādı āftāb-ı 'ināyet-i ezelīden istifāża-i pertev-i şu'ūr idüp vāṣıl-ı rütbe-i isti'dād ve nā'il-i derece-i 'aḳl-ı müstefād olduḳda 'ulemā-yı 'aṣr mecālis-i 'ilmiyyelerinden iltiḳāṭ-ı cevāhir-i 'ulūm ve rişte-i efkāra naẓm-ı ferā'id-i manṭūḳ u mefhūm eyleyüp Şeyḫü'l-İslām fāżıl-ı meşhūdü'l-enām[2] ṣadru'l-ifāde Minḳārī-zāde Efendi ḥażretlerinüñ āsitānelerine intisāb ve mektūbcılıḳları ḫıdmetiyle şeref-yāb olduḳdan ṣoñra cenāblarından mülāzım ve ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳ-ı 'ilmīye 'āzim olup mu'tād-ı erbāb-ı isti'dād üzere ḥareket ve i'tilā-yı evc-i kemāl içün taḫrīk-i şehbāl-i himmet eyleyüp pāye-i erba'īniyyeye vāṣıl[3] ve andan daḫı munfaṣıl iken biñ yetmiş sekiz Rebī'ü'l-evvel'inde Siyāhī

1 eyleyüp H: eyledi R.
2 meşhūdü'l-enām H: meşhūrü'l-enām R.
3 R 225b.

Muṣṭafā Efendi yirine Monlā Ḳırımī Medresesi ḫāricine nā'il[1] olup seksen Rebī'ü'l-āḫir'inde yirlerinde ḥareket-i miṡliyye i'tibār olınup seksen beş Muḥarrem'inde Teẕkireci Muṣṭafā Efendi maḥlūlinden Şeyḫü'l-İslām Ḥüseyn Efendi Medresesi'nde ser-ḥalḳa-i efāżıl olmışlar idi. Seksen altı Cumāde'l-ūlā'sında 'Ārif 'Abdü'l-bāḳī Efendi **[208ª]** yirine Sekbān 'Alī Medresesi'ne pīrāye ṣalup sene-i meẕkūre Şevvāl'inde Ṣaḥḥāf Meḥemmed Efendi yirine Edrineḳapusı Mihrümāhı Medresesi'ne pāy-ı himmet ḳomışlar idi. Seksen sekiz Ṣa'bān'ında Rodosī-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ birine miḥrābnişīn-i taḥḳīḳ u īḳān, seksen ṭoḳuz Receb'inde Beşiktaşī Meḥemmed Efendi yirine Şāh Sulṭān Medresesi'ne revnaḳ u şān virmişler idi. Ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Fenārī-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi yirine Üsküdar Mihrümāhı Medresesi'nde güher-niṡār-ı taḥḳīḳ u icāde, ṭoḳsan üç Rebī'ü'l-āḫir'inde Zekī Aḥmed Efendi yirine Ḫāḳāniyye-i Vefā'da feyż-baḫş-ı erbāb-ı istifāde olduḳlarından mā'adā Mü'min-zāde Meḥemmed Efendi yirine fetvā-emāneti ḫıdmeti sezā görilmiş idi. Ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde selefleri Fenārī-zāde Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'den birine teşrīf eyleyüp ṭoḳsan yedi Ṣa'bān'ında yine selefleri Fenārī-zāde Efendi yirine Yeñişehr ḳażāsı ḥükūmeti ile ser-efrāz ve serv-i müstaḳīm-ḳāmeti ferş-i seccāde-i şerī'at ile ol diyāra sāye-endāz olmış idi. Ṭoḳsan sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde ma'zūl ve yirlerine Ṣa'rānī-zāde Meḥemmed Ramażān Efendi mevṣūl oldı. Bunlara ba'de'l-'azl Şeyḫī Meḥemmed Efendi yirine ṡāniyen fetvā-emāneti ḫıdmeti tefvīż olınup ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Ḥāfiẓ 'Abdu'r-raḥmān Efendi maḥlūlinden Edremid ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz bir Receb'inde Edrine pāyesi żamīmesiyle Ḳara Ebū Bekr Efendi yirine Şām-ı dārü's-selām ḳażāsıyla ikrām olınduḳlarında arpalıḳları Fenārī-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz iki Şevvāl'inde 'azl ve yirlerine Anḳaravī-zāde Ḥasan Efendi vaṣl olındı. Yüz üç Cumāde'l-āḫire'sinde Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi ḥażretlerinüñ def'a-i ṡāniye ṣadr-ı fetvāya teşrīflerinde ṡāliṡen emīn-i fetvā ta'yīn olınup yüz dört Cumāde'l-āḫire'sinde Edrineli Murtażā Efendi üzerinden Miḫalıc ḳażāsı arpalıḳ virilmiş idi. Yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında Mekke-i Mu'aẓẓama pāyesiyle ta'ẓīm, yüz yedi Muḥarrem'inde Rıfḳī Meḥemmed Efendi yirine İstanbul ḳażāsıyla tekrīm olınduḳlarında arpalıḳları seleflerine virildi. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'sinde munfaṣıl ve maḳām-ı ḥükūmetlerine ṡāniyen Alaşehrli 'Abdu'llāh Efendi vāṣıl olup ḫalefleri

1 nā'il H: 'āric R.

arpalıḳları Bāzārköyi ve Aṭranos ve Būy-ābād ḳażāları bunlara naḳl eyledi. Yüz sekiz Ramażān'ında arpalıḳlarından Bāzārköyi ve Aṭranos ḳażāları Ḳara Ḫalīl Efendi'ye ve Būy-ābād ḳażāsı Kürd 'Alī Efendi'ye virilüp bunlara Ḳaraḥiṣār-ı Ṣāḥib ḳażāsı bedel virildi. Yüz ṭoḳuz Muḥarrem'inde Üsküdarī Ḳarabacaḳ Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Bıńarḥiṣār ḳażāsı daḫı żamm olınup yüz on iki Cumāde'l-ūlā'sında Dāmād Efendi-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri üzerlerinden Zile ḳażāsı daḫı ilḥāḳ olınup ba'dehu Zile ḳażāsı ḳużāt-ı ḳaṣabāta virilüp bunlara Çorum ḳażāsı bedel virildi. Yüz on dört Cumāde'l-āḫire'sinde Anaṭolı pāyesiyle iḥtirām olındılar. Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde 'Abdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi üzerinden Ḳaraṣu Yeńicesi ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınup sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinde La'lī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine bi'l-fi'l Anaṭolı ṣadrıyla pīrāye-baḫş olduḳlarında arpalıḳları seleflerine virildi. Yüz on altı Ṣa'bān'ında müteḳā'id ve yirlerine Mecdī Meḥemmed Efendi müteṣā'id oldı. Bunlara ḫalefleri arpalıḳları Molova ve Manyas ve Lefke ve Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi üzerinden Mudanya ḳażāları ta'yīn[1] olındı. Yüz on yedi Muḥarrem'inde şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi üzerlerinden İstanköy ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınmış idi. Sene-i mezbūre Şevvāl'inde arpalıḳlarından Manyas ḳażāsı sābıḳā imām-ı sulṭānī ḥālen re'īsü'l-'ulemā Ḥasan Efendi ḥażretlerine ve Lefke ḳażāsı Ṭrabzonī Meḥemmed Efendi'ye **[208b]** ve Molova ḳażāsı sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ḳaba Ḫalīl Efendi'ye tevcīh olınup bunlara ḫalef-i sālifleri Ḳara Ḫalīl Efendi üzerinden 'Ayntāb ḳażāsı bedel virildi. Yüz on sekiz Ṣa'bān'ında selef-i sālifleri 'Ārif Efendi def'a-i ūlāsı yirine vāṣıl-ı ṣadāret-i Rūm ve nā'il-i ġāyetü'l-ġāyāt-ı merūm olduḳlarında arpalıḳlarından 'Ayntāb ve Mudanya ḳażāları seleflerine ve İstanköy ḳażāsı Ḥāmid-zāde 'Abdu'llāh Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz on ṭoḳuz Ṣa'bān'ında 'azlle istirāḥat idüp yirlerine sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Maḥmūd Efendi dest-pīrā-yı ṣadāret oldılar. Ḫalefleri arpalıġı Ḳonya ḳażāsı bunlara 'ilāve-i esbāb-ı ri'āyet oldı. Yüz yigirmi Muḥarrem'inde Çalḳandı-zāde 'Abdu'llāh Efendi manṣıbı olan Toḳat ḳażāsına tebdīl ve Ḳonya ḳażāsıyla ber-vech-i mevleviyyet Ḥāfiẓ Yūsuf Efendi tebcīl ḳılındı. Yüz yigirmi dört Cumāde'l-ūlā'sında ḥālen ṣadr-ı fetvādan müteḳā'id Ebū İsḥāḳ[2] İsmā'īl Efendi ḥażretleri def'a-i ūlāsı yirlerine ṯāniyen ṣadr-ı Rūm[3] ve ser-efrāz-ı erbāb-ı rüsūm olup arpalıḳları selef-i

1 R 226a.
2 Ebū İsḥāḳ H: -R.
3 ṣadr-ı Rūm H: Rūm ili R.

ẕī-şereflerine virildi. Yüz yigirmi beş Ṣafer'inde Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi def'a-i ṯāniyeleri yirlerine şeyḫü'l-İslām ve müftī-i müşkil-güşā-yı enām olduḳlarında yirleri ṯāniyen Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi'ye in'ām olınup ḫalefleri arpalıḳları Bolı ve Miḫalıc ve Edincik ḳażāları bunlara ta'yīn olınmış idi. Sene-i mezbūre Rebī'ü'l-evvel'inde Mülaḳḳab Yaḥyā Efendi maḥlūlinden Mar'aş ḳażāsı żamm olınup ve sene-i merḳūme Cumāde'l-ūlā'sında Arnavud Belġradı ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınmış idi. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'sinde gūşe-güzīn-i miḥrāb-ı 'ibādet ü inzivā ve ḫalef-i sālifleri Maḥmūd Efendi mesned-efrūz-ı ifāde vü ifṭā oldılar. Sene-i mezbūre Ramażān'ında Mar'aş ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet Cānbāz-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi'ye 'ināyet olınup [1]bunlar Rūmiliḥiṣārı'nda vāḳi' yalılarına naḳl idüp sākin iken yüz yigirmi altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ḳaradeñiz ṣā'iḳalarından biriyle Sinob ḳażāsına nefy ü iclā olınmışlar idi. Lākin rūzgār muḫālif olmaġın Kevken Limanı ḳurbinde sefineleri ḳaraya iṣābet idüp şikest olduḳda hezār zaḥmetle ṭaşra çıḳup ṭayy-ı merāḥil iderek arpalıḳları olan Bolı ḳażāsına duḫūlleri ḫaberi ṭaraf-ı Devlet-i 'Aliyye'ye vuṣūl bulmaġla ḳażā-yı meẕkūrda iḳāmet ü ḳarārları içün tekrār fermān-ı 'ālī irsāl olınmış idi. Bu ḥāl üzere ḳażā-yı merḳūmda[2] sübḥa-şümār-ı eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi yedi Ṣa'bān'ınuñ ġurresinde intiḳāl ve raḥmet-i Raḥmān'a ittiṣāl eyleyüp ḳażā-yı mezbūrda Şemsī Paşa Cāmi'-i Şerīfi sāḥasında defn olındılar. Maḥlūl olan arpalıḳlarından Miḫalıc ḳażāsı Yaḥyā-zāde Aḥmed Efendi ḥażretlerine ve Bolı ḳażāsı Nefes-zāde es-Seyyid Meḥemmed 'Azīz Efendi'ye ve Edincik ḳażāsı Ketḫudā-zāde Muṣṭafā Efendi'ye arpalıḳ ta'yīn olınup ve Arnavud Belġradı ḳażāsı merḥūm-ı merḳūmuñ dāmād-ı mükerremleri Şeyḫ Meḥemmed Sa'īd Efendi'ye ber-vech-i ma'īşet tevcīh olındı.

Monlā-yı merḳūm dā'imā meşġūl-i müṭāla'a-i 'ulūm, uṣūl ü fürū'da yegāne, bi-taḫṣīṣ fenn-i lāzımu'l-intisāb-ı fiḳhda müfred-i zamāne, mütedeyyin ü müteşerri', müteṣallib ü müteverri', edīb ü erīb, 'ilm ü ṭaḳvāda keṣīrü'n-naṣīb, vecīh ü vaḳūr, mecmū'a-i fażl-ı mevfūr, kütüb-i nefīse cem'ine mā'il, nesḫ-i celīle istiṣḥābına şīfte-dil, mā-lā-ya'nīden mu'riż, 'ilm ü 'ibādete mütemaḥḥıż, 'ālī-ṭab' u bülend-himmet, mā'il-i[3] 'izz ü ḥaşmet, ceriyyü'l-cenān, muṭlaḳu'l-lisān, pīr-i ṣāliḥ ü 'ābid, mecmū'a-i feżā'il ü maḥāmid idi.

1 olınup H: olındı R.
2 merḳūmda H: mezbūrda R.
3 R 226b.

Āṯār-ı 'ilmiyyelerinden fenn-i fiḳh-ı şerīfde mecmū'a-i laṭīfleri vardur. 'Ulemā miyānında maḳbūl bir eṯer-i celīl-i mu'teberdür.

Çāvuş-zāde Mülāzımı Süleymān Efendi

el-Mevlā Süleymān. Taḥṣīl-i 'ilme **[209ª]** muvaffaḳ ve erbāb-ı isti'dāda mülḥaḳ olup Çāvuş-zāde Aḥmed Efendi'den mülāzım ve ḳaṭ'-ı menāzil-i ṭarīḳa 'āzim olduḳda devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Anṭāḳī-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi yirine Şerīfe Ḫātūn Medresesi ḫāriciyle memnūn ḳılınup yüz yigirmi Muḥarrem'inde Ḳudsī 'Abdu'llāh Efendi yirine Pertev Paşa Medresesi sezā görilmiş idi. Yüz yigirmi üç Ramażān'ında Nefes-zāde es-Seyyid Meḥemmed Sa'īd Efendi yirine Ḫurremiyye Medresesi virilüp yüz yigirmi yedi Rebī'ü'l-evvel'inde Ḳaraḥiṣārī Muṣṭafā Efendi maḥlūlinden Ḥāmid Efendi Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Sene-i meẕkūre Ša'bān'ınuñ yigirmi yedinci Ṣülāṣā güni irtiḥāl ve selefine ittiṣāl eyleyüp Ebā Eyyūb-i Enṣārī civārında defn olındı. Medrese-i maḥlūlesi Müneccimbaşı Muṣṭafā Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı mezbūr "Çāvuş-zāde Mülāzımı Süleymān Efendi" dimekle meşhūr, ḫayr ile meẕkūr, dā'ire-i ta'rīfi bu mertebeye maḳṣūrdur.

Teẕkireci Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Begbāzārī'dür. 'Ulemā-yı 'aṣr dārü'l-ifādelerine ḫıdmet ve ṭarīḳa-i mu'tāde üzere ḥareket eyleyüp ṣudūr-ı kirāmdan Erzincānī es-Seyyid 'Alī Efendi ḫıdmetlerine intisāb ile şeref-i mülāzemetlerin iktisāb idüp devr-i medāris ve 'aḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz bir Ẕi'l-ḥicce'sinde Derzī-zāde Meḥemmed Efendi yirine buḳ'alikle Ṣayyādbaşı Medresesi tevcīh olınmış idi. Yüz iki Şevvāl'inde yirlerinde ḫāric i'tibār olınup yüz yedi Şevvāl'inde Ḳara Muṣṭafā Efendi yirine Kirmastı Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde yirlerinde dāḫil i'tibār olınup yüz on Rebī'ü'l-āḫir'inde Mefrāş[1]-zāde Meḥemmed Efendi yirine Başcı İbrāhīm Medresesi ile tekrīm olınmış idi. Yüz on iki Ṣafer'inde Ẕü'l-

1 R nüshasında bu kelime "Mefrāş" okunacak şekilde harekelenmiştir.

fiḳār Paşa-zāde Meḥemmed Efendi yirine Efḍal-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde olup yüz on üç Şevvāl'inde Velī Efendi-zāde es-Seyyid Yaḥyā Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine mürūr, yüz on dört Ẕi'l-ḥicce'sinde Emīr Aġa-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirlerine Murād Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr itmişler idi. Yüz on altı Rebī'ü'l-evvel'inde 'Uşşāḳī-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi yirlerine Ḫayrü'd-dīn Paşa Medresesi'ne i'tilā, yüz on sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde efendisi maḫdūmı es-Seyyid Zeynü'l-'ābidīn Efendi yirlerine Ḳara Muṣṭafā Paşa Medresesi'ne irtiḳā idüp yüz yigirmi bir Rebī'ü'l-evvel'inde ḫāmis-i Süleymāniyye i'tibārıyla Ṭurmuş-zāde Aḥmed Efendi yirine Sulṭān Aḥmed Ḫān Medresesi ile taḥṣīl-i 'izz ü şān eyleyüp sene-i meẕkūre Şevvāl'inde İsḥāḳ-zāde Nūr Meḥemmed Efendi yirlerine Ḳuds-i Şerīf ḳażāsıyla teşrīf olınmışlar idi. Yüz yigirmi iki Şevvāl'inde ma'zūl ve yirlerine Ḳaba 'Ömer Efendi mevṣūl oldı. Yüz yigirmi beş Rebī'ü'l-evvel'inüñ yedinci güni bunlara Yaḥyā-zāde Aḥmed Efendi hażretleri üzerlerinden Çirmen ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup māh-ı mezbūruñ on altıncı[1] güni selefleri İsḥāḳ-zāde Efendi birāderleri Şeyḫ Meḥemmed Efendi üzerlerinden Murtażā-ābād ḳażāsı daḫı ilḥāḳ olındı. Yüz yigirmi altı Cumāde'l-ūlā'sında Meḥemmed Sālim Efendi ḥażretleri yirlerine Edrine pāyesi żamīmesiyle Selanik ḳażāsı tevcīh olınduḳda ḳabūlden ibā itmekle arpalıḳları olan Murtażā-ābād ḳażāsına nefy ü iclā ve manṣıb-ı meẕkūr selef-i sālifleri Emīr Aġa-zāde Efendi'ye sezā görilmiş idi. Sene-i meẕkūre Şa'bān'ında 'afvlarına emr-i[2] 'ālī ṣādır olmaġla İstanbul'da menzillerine vuṣūl buldılar. Yüz yigirmi yedi Cumāde'l-ūlā'sında Kebīrī-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine bi'l-fi'l maḥrūsa-i Edrine ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup arpalıḳlarından Çirmen ḳażāsı seleflerine ve Murtażā-ābād **[209[b]]** ḳażāsı ḳużāt-ı ḳaṣabāta virildi. Sene-i meẕkūre Ramażān'ınuñ beşinci Erba'ā güni dār-ı fenādan rıḥlet ve 'īdgāh-ı ervāḥa müsāra'at itdüklerinde belde-i merḳūmede defn olınup manṣıb-ı maḥlūl selef-i sālifleri es-Seyyid Zeynü'l-'ābidīn Efendi'ye 'ināyet olındı.

Mevlānā-yı mezbūr müşārun ileyh es-Seyyid 'Alī Efendi'nüñ ṣadāretleri ḥālinde teẕkirecileri olmaġın "Teẕkireci Meḥemmed Efendi" dimekle meşhūr, 'ilm ü ma'ārifden ḥiṣṣedār, ḳażālarında ḥüsn-i mu'āmelesi var idi.

1 on altıncı H: altıncı R.
2 R 227a.

Muṣāḥib Ḫˇācesi Ḥasan Efendi

el-Mevlā Ḥasan. Dārü'l-mülk-i Ḳaraman olan medīne-i Ḳonya'dan nümāyān olmışdur. Taḥṣīl-i 'ilme himmet ve Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz on yedi Ramażān'ında Ḳara Muṣṭafā Efendi yirine Fuḍayliyye Medresesi ḫāricine 'āric, yüz yigirmi bir Receb'inde Ṭrabzonī-zāde Aḥmed Efendi yirine Yūnus Paşa Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olup yüz yigirmi beş Şevvāl'inde Süleymān Paşa Ḫˇācesi Yūsuf Efendi yirlerine Fīrūz Beg Medresesi virilmiş idi. Yüz yigirmi yedi Ramażān'ında fevt olup medrese-i maḥlūlesi Ḥayātī-zāde Muṣṭafā Efendi'ye virildi.

Mevlānā-yı mezbūr 'ilm ü ma'rifetle meşhūr, pīr-i mu'ammer-i ṣāliḥ, sa'ādetmend-i müfliḥ idi. Ḥarem-i hümāyūn aġalarından Muṣāḥib-i Şehriyārī Nezīr Aġa'ya intisāb itmekle "Muṣāḥib Ḫˇācesi" dimekle şehīr ve bu 'unvānla ma'lūm-ı ṣaġīr ü kebīr olmış idi.

Dāvūd-zāde İbrāhīm Efendi

el-Mevlā İbrāhīm ibnü'l-mevlā Dāvūd. Ḫilāl-i terācim-i Sulṭān İbrāhīm Ḫānī'de *Cild-i Evvel*'de ẕikri mürūr iden Atlu Dāvūd Efendi merḥūmuñ maḥdūm-ı kihteri ve ṭabaḳa-i Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'de tercemesi bu mecellede[1] silk-i taḥrīre keşīde ḳılınan Muṣṭafā Efendi'nüñ birāderi İbrāhīm Efendi'dür. Biñ otuz yedi tārīḫinde ṭayy-ı merāḥil-i 'adem ve ṣaḥn-ı vücūda vaż'-ı ḳadem ḳılup taḥṣīl-i levāzım-ı ṭarīḳı i'dād ve tekmīl-i ser-māye-i isti'dād itdükden ṣoñra biñ elli beş Rebī'ü'l-evvel'inde Şeyḫü'l-İslām ibn Şeyḫü'l-İslām Ebū Sa'īd Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'azīmet eyleyüp medāris-i 'ilmiyyede ifāde-i 'ulūm ve baḥṯ-i nevādir-i manṭūḳ u mefhūm iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ altmış yedi Ṣa'bān'ında Vardarī Şeyḫ-zāde 'Abdü'l-ġanī Efendi yirine Luṭfī Beg Medresesi ḫāriciyle kām-revā olup yetmiş ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde birāder-i mihterleri Muṣṭafā Efendi yirine Çāvuşbaşı Medresesi'ne taḥrīk olınup seksen üç Cumāde'l-āḫire'sinde yine birāderleri yirine Fīrūz Aġa Medresesi sezā görilüp seksen beş Ramażān'ında

1 mecellede H: cerīdede R.

Nā'ib Meḥemmed Efendi yirine Siyāvuş Paşa Medresesi i'ṭā olındı. Seksen altı Cumāde'l-āḫire'sinde Ṭavīl Aḥmed Efendi yirine Ca'fer Aġa Medresesi'ne gelüp seksen yedi Ramażān'ında Şāmī 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Fetḥiyye'de vāḳı'a Sinān Paşa Medresesi'ne mevṣūl, ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde birāder-i mihterleri yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biriyle nā'ilü'l-me'mūl olmışlar idi. Ṭoḳsan iki Receb'inde Coġrāfī Ebū Bekr Efendi yirine Pīrī Paşa Medresesi'ne irtiḳā, ṭoḳsan dört Muḥarrem'inde Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi yirine Ẕāl Paşa Medresesi'ne i'tilā itmişler idi. Ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında Ḥıfẓī Muṣṭafā Efendi yirine Üsküdar'da vāḳı'a Vālide Sulṭān Medresesi iḥsān olınup ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında La'lī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ birine terfī' olındılar. Yüz bir[1] Ẕi'l-ḳa'de'sinde Luṭfī-zāde Aḥmed Efendi yirine İzmir ḳażāsıyla tevḳīr olınmışlar idi. Yüz iki Ẕi'l-ḳa'de'sinde ma'zūl ve yirlerine Ḳadrī-zāde 'Abdu'llāh Efendi mevṣūl oldı. Yüz altı Rebī'ü'l-evvel'inde Burusa pāyesi **[210ª]** żamīmesiyle Şemsü'd-dīn-zāde Muṣṭafā Efendi maḥlūlinden Ġalaṭa ḳażāsı rıżā-dādeleri olup yüz yedi Rebī'ü'l-āḫir'inde 'azl ve yirlerine es-Seyyid Meḥemmed Dede Efendi ḥażretleri vaṣl olındılar. Sene-i merḳūme Ramażān'ında bunlara Mekke-i Mükerreme pāyesi in'ām olınup sene-i meẕkūre Şevvāl'inde sābıḳā imām-ı sulṭānī ḥālen Re'īsü'l-'ulemā Ḥasan Efendi ḥażretleri üzerlerinden Kemeredremid ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınmış idi. Yüz on dört Ramażān'ında İsḥāḳ-zāde 'Ārif Meḥemmed Efendi yirine Yeñişehr ḳażāsı 'ināyet olınduḳda arpalıḳları Aḥmed Efendi'ye virildi. Yüz on beş Receb'inde ma'zūl ve yirlerine Şerīf Efendi mevṣūl oldı. Yüz on yedi Receb'inde İdrīs Efendi maḥlūlinden Labseki ḳażāsı arpalıḳ virilmiş idi. Yüz on ṭoḳuz Muḥarrem'inde Mekke-i Mükerreme pāyesi żamīmesiyle Bosnevī Süleymān Efendi yirine dārü'n-naṣr-ı Edrine ḳażāsı iḥsān olınduḳda arpalıḳları seleflerine şāyān görildi. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde munfaṣıl ve yirlerine Yaḥyā-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri vāṣıl oldılar. Yüz yigirmi Ṣafer'inde sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ḳaba Ḫalīl Efendi maḥlūlinden Molova ve Kebīrī-zāde Aḥmed Efendi maḥlūlinden Ḳırḳkenīsa ḳażāları arpalıḳ virildi. Yüz yigirmi üç Ramażān'ında İstanbul pāyesi żamīmesiyle Ḫˇāce-zāde es-Seyyid 'Ömer Efendi yirlerine Filibe ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınmaġla arpalıḳları Çivi-zāde 'Aṭā'u'llāh Efendi ḥażretlerinüñ żamīme-i revātibleri ḳılındı. Yüz yigir-

1 R 227b.

mi dört Şevvāl'inde müteḳā'id ve yirlerine ṣāliṣen sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Edrineli 'Alī Efendi müteṣā'id oldı. Yüz yigirmi beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Vānī-zāde es-Seyyid Maḥmūd Efendi maḥlūlinden Yarḥiṣār ma'a Bāzārcıḳ ve Gökceṭaġ ḳażāları arpalıḳ virilüp sene-i mezbūre Şevvāl'inde Tatar 'Abdu'llāh Efendi-zāde Yaḥyā Efendi üzerinden Mudurnı ma'a Balya ḳażāları ve Filibe Müftīsi Aḥmed Efendi üzerinden İnöz ḳażālarına tebdīl ve evvelkiler ile Bābī-zāde Meḥemmed Efendi tebcīl ḳılındılar. Yüz yigirmi altı Ramażān'ında Balya ḳażāsı Ṭabīb Süleymān Efendi'ye virilüp bunlara selef-i sālifleri Ḥasan Efendi ḥażretleri üzerlerinden Yalaḳ-ābād ḳażāsı bedel virildi. Bu ḥāl üzere şümārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi yedi Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ onıncı Ḫamīs güni irtiḥāl ve raḥmet-i Raḥmān'a ittisāl eyleyüp Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında vālidleri ve birāderleri cenbinde defn olındılar. Maḥlūl olan arpalıḳlarından İnöz ḳażāsı Aḳ Maḥmūd Efendi-zāde es-Seyyid Meḥemmed Zeynü'l-'ābidīn Efendi ḥażretlerine ve Mudurnı ve Yalaḳ-ābād ḳażāları Ḳara Murād Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mütercem sāde-dil ü ferḫunde-dem, pīr-i ṣāliḥ ü 'ābid, rū-gerdān-ı zevā'id, ẕikr-i bi'l-ḫayra ṭālib, ṣenā-yı cemīli cālib, 'afīfü'ẕ-ẕāt, laṭīfü's-simāt, semīn ü mücessem, dervīş-nihād ādem idi.

Pür-ḳalem-zāde Ḫˇācesi Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Balıkesri ḳaṣabasından ẓuhūr ve "Pür-ḳalem-zāde Ḫˇācesi" dimekle[1] meşhūr olmış idi. Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi'den mülāzemetle nā'ilü'l-merām olup devr-i medāris-i mu'tāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ seksen dört Receb'inde maḥrūsa-i Burusa'da Seyyid Meḥemmed Uṣūl Medresesi ḫāricine 'āric, seksen beş Ramażān'ında Perī-peyker Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olup seksen altı Ramażān'ında Çendīk Medresesi virilüp ṭoḳsan iki Muḥarrem'inde Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi yirine Lālā Şāhīn Paşa Medresesi sezā görilüp ṭoḳsan sekiz Muḥarrem'inde Ma'ālī-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi yirine Monlā Yegān Medresesi iḥsān olındı. Sene-i mezbūre

1 dimekle H: dinmekle R.

Cumāde'l-āḫire'sinde selefi 'Abdü'r-raḥīm Efendi[1] yirine Ḥamza Beg Medresesi'ne naḳl olınup yüz bir Rebī'ü'l-āḫir'inde Çāvuş-zāde Muṣṭafā **[210b]** Efendi yirine Ḥażret-i Emīr Medresesi'ne gelmişler idi. Yüz iki Ẕi'l-ḥicce'sinde selefi Ma'ālī-zāde Efendi yirine Ḳādiriyye Medresesi'ne nā'il, yüz ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında 'Ömer Efendi yirine ṯāniyen Ḥamza Beg Medresesi'ne vāṣıl olup yüz on beş Cumāde'l-ūlā'sında yirlerine altmış ḥareketi i'tibār olınup yüz yigirmi Ṣa'bān'ında selefi 'Ömer Efendi yirine ṯāniyen Ḥażret-i Emīr Medresesi sezāvār görilmiş idi. Yüz yigirmi yedi Ẕi'l-ḳa'de'sinde fevt olup maḥrūsa-i merḳūmede Bıñarbaşı'nda defn olındı. Medrese-i maḥlūlesi Ḳāḍī-zāde Ṣāliḥ Meḥemmed Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı mezbūr 'ilm ü ṣalāḥ ile meşhūr, ḥasenü'l-ḫulḳ [u] ṣāfī-fu'ād, mü'min-i pāk-i'tiḳād idi.

Çelebi Ketḫudā-zāde 'Alī Efendi

el-Mevlā 'Alī bin Meḥemmed bin Muṣliḥü'd-dīn. 'Aṣrında yeñiçeri ocaġında ketḫudā beg olan Muṣliḥü'd-dīn Aġa-zāde Çelebi Meḥemmed Aġa'nuñ ferzend-i ercmendi ve maḫdūm-ı ḫıredmendi 'Alī Efendi'dür. Ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳ-ı 'ilmīye 'āzim ve 'ulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzım olup devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz on ṭoḳuz Ṣafer'inde Begler Ḫ'ācesi Nā'ibi Aḥmed Efendi yirlerine Tercemān Yūnus Medresesi ḫāricine 'āric, yüz yigirmi üç Ramażān'ında Çāvuş-zāde Mülāzımı Süleymān Efendi yirine Pertev Paşa Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olup yüz yigirmi yedi Rebī'ü'l-evvel'inde Mīrzā Efendi hemşīre-zādeleri İsmā'īl Efendi yirlerine Ḥācī Ḥamza Medresesi virilmiş idi. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ yigirmi ṭoḳuzıncı Ṣülāṯā güni fevt olup medrese-i maḥlūlesi Nāẓır-zāde Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Maḫdūm-ı merḳūm "Çelebi Ketḫudā-zāde Efendi" dimekle ma'lūm, ṭālib-i intisāb-ı 'ulūm, dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı rüsūm idi.

1 228a.

Bāġçevān[1]-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Civār-ı salṭanat-ı ʿaliyyede ḳaṣaba-i Beşiktaş'dan ẓuhūr ve "Bāġçevān-zāde Efendi" dimekle[2] meşhūr olup taḥṣīl-i ʿilm ü ʿirfāna himmet ve üstādān-ı ʿaṣr ḫıdmetlerine müdāvemet eyleyüp sermāye-i istiʿdāda mālik ve tarīḳ-ı pür-tevfīḳe sālik olduḳda kibāruñ birinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse ʿāzim olup ḳaṭʿ-ı menāzil ve ṭayy-ı merāḥil iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl iken biñ yüz yigirmi dört Ẕi'l-ḳaʿde'sinde İmām-ı Sulṭānī ʿAbdu'r-raḥmān Efendi ḥażretleri yirlerine Tercemān Yūnus Medresesi'ne ḫāric ile ʿāric ve beyne'l-aḳrān şeref-i imtiyāz mübtehic olmış idi. Yüz yigirmi yedi Ẕi'l-ḳaʿde'sinde Ḳuds-i Şerīf ḳāḍīsi olan sābıḳā Re'īsü'l-eṭibbā Meḥemmed Efendi ḥażretlerinüñ bāb niyābeti ḫıdmetiyle giderken Şām-ı şeref-encāma dāḫil olduḳlarında rūḥ-ı revānı aʿlā-yı ʿilliyyīne vāṣıl oldı. Medrese-i maḥlūlesinüñ buḳaʿa ve vaẓīfesi olmamaġla ḫaṭṭ-ı hümāyūn mażmūn-ı şerīfi üzere ilġā olındı.

Merḥūm-ı mezbūr maʿārif-i ʿilmiyye ile meşhūr, ḫoş-ṣoḥbet, nīk-ḫaṣlet idi.

İbrāhīm Paşa-zāde Meḥemmed Beg Efendi[3]

el-Mevlā Meḥemmed Beg ibn İbrāhīm Paşa. Devlet-i Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'de çāvuşbaşı baʿdehu Ḳıbrıs ve Diyārbekr ve Ṭrablus-ı Şām vālīsi olup biñ yüz yigirmi dört tārīḫinde Adana beglerbegisi iken fevt olan Divrigli İbrāhīm Paşa'nuñ ferzend-i mihter-i ercmendi ve maḫdūm-ı ḫıredmendi Meḥemmed Beg Efendi'dür. Baʿde taḥṣīli'l-istiʿdād ṣudūr-ı kirāmdan Erzincānī es-Seyyid ʿAlī Efendi'den mülāzemetle ber-murād olup aḫẕ-ı medāris iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz on bir Ṣafer'inde Ḥüseyn Paşa İmāmı Meḥemmed Efendi yirine Fīrūz Aġa Dersiyyesi ḫāriciyle kām-revā, yüz on beş Cumāde'l-āḫire'sinde ʿAṭṭār-zāde Dāmādı[4] İsmāʿīl Efendi yirine Ḫusrev Paşa Medresesi iʿṭā olındı. Yüz on yedi Ramażān'ında Emīn Meḥemmed Efendi yirlerine Monlā Ḳırımī Medresesi virilüp yüz yigirmi Ṣafer'inde Defterdār-zāde[5] Meḥemmed Efendi yirlerine Ḥasan Efendi Medrese-

1 Bāġçevān R: Yaġcı H.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 İbrāhīm Paşa-zāde Meḥemmed Beg Efendi H: -R.
4 Dāmādı H: -R.
5 R 228b.

si'ne taḥrīk olınmışlar **[211[a]]** idi. Yüz yigirmi dört Muḥarrem'inde Nālī Ḳayını Meḥemmed Efendi yirlerine Ḳāḍī 'Abdü'l-ḥalīm Medresesi ile tekrīm, yüz yigirmi yedi Muḥarrem'inde Beyāżī-zāde Dāmādı Yūsuf Efendi maḥlūlinden Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biriyle ta'ẓīm olındılar. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinüñ ikinci Cum'a güni ḥicce-i 'ömri tamām ve 'āzim-i dārü's-selām olduḳda civār-ı Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī'de medfūn ve naḳş-ı seng-i mezārı ber-vech-i ta'mīye Vehbī Efendi didügi tārīḫ-i mevzūndur:

Beyt

Du'ā-gūne leb-i Vehbī'den oldı ceste bir tārīḫ
Meḥemmed Beg Efendi meşhedüñ nūr eylesün Mevlā[1]

Maḥlūl olan medreseleri Vānī Efendi Ḥafīdi es-Seyyid Meḥemmed Efendi'ye maḥal görildi.

Maḫdūm-ı merḳūm ṭālib-i intisāb-ı 'ulūm, ẕī-ṣervet, ḳābil-i ṣoḥbet idi.

Ḳabaḳulaḳ-zāde Meḥemmed Sa'īd Efendi

el-Mevlā Meḥemmed Sa'īd ibnü'l-mevlā Meḥemmed bin Nūru'llāh. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemesi bu cerīdenüñ *Cild-i Evvel*'inde beyān olınup biñ seksen üç Receb'inde Mekke-i Mükerreme ḳāḍīsi iken intiḳāl-i dār-ı cinān iden Ḳabaḳulaḳ-zāde Meḥemmed Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı sa'īdidür. Taḥṣīl-i 'ilm ü 'irfāna raġbet ve 'ulemā-yı kirāmuñ birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp bi-ḥasebi'l-'āde devr-i mecālis-i ifāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken biñ ṭoḳsan yedi Ṣa'bān'ında Dendānī-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Temürḳapu'da Aḥmed Paşa Medresesi ḫāriciyle be-kām, ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣa'bān'ında Malāṭıyyeli 'Ömer Efendi yirine Ṣāniye-i Mesīḥ Paşa Medresesi ile nā'ilü'l-merām olmışlar idi. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde yirlerinde dāḫil i'tibār olınup yüz Cumāde'l-ūlā'sında Ṣun'u'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Ṣāniye-i Nişāncı Paşa-yı Cedīd Medresesi virilmiş idi. Yüz bir Rebī'ü'l-evvel'inde Aḳ Maḥmūd Efendi-zāde es-Seyyid Meḥemmed Zeynü'l-'ābidīn Efendi ḥażretleri yirlerine Ḥammāmiyye Medresesi'ne gelüp yüz iki Receb'inde Dürrī Meḥemmed Efendi ḥażretleri yirlerine

1 محمد بيك افندى مشهدك نور ايلسون مولا

Ca'fer Aġa Medresesi sezā görilmiş idi. Yüz dört Rebī'ü'l-āḫir'inde Resūl-zāde Aḥmed Efendi yirine Murād Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup yüz altı Receb'inde Resūl-zāde el-Ḥāc Meḥemmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ birinde basṭ-ı seccāde-i ders ü taḥḳīḳ itmişler idi[1]. Yüz yedi Receb'inde 'Alī Paşa-zāde Ḥüseyn Beg Efendi yirine Ḫānḳāh Medresesi'n tekyegāh eyleyüp yüz on Rebī'ü'l-evvel'inde selefleri Ḥüseyn Efendi yirine Sinān Paşa Dārü'l-ḥadīṯi'ni cilvegāh itmişler idi. Yüz on dört Muḥarrem'inde Vānī-zāde es-Seyyid Maḥmūd Efendi yirine Ṣāniye-i Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi'ne irtiḳā idüp yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inde veliyyü'n-ni'am-ı 'ale'l-himem ḥālen mesned-efrūz-ı şeyḫü'l-İslāmī olan 'Abdu'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine medrese-i mezbūrenüñ ūlāsına terfī', yüz on yedi Receb'inde selef-i sālifleri Ṣun'u'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Medāris-i Süleymāniyye'den biriyle tevḳī' olınup yüz on ṭoḳuz Muḥarrem'inde Ḥekīmbaşı-zāde Ebū Bekr Efendi yirlerine İzmir ḳażāsıyla tevḳīr olındılar. Yüz yigirmi Rebī'ü'l-āḫir'inde ma'zūl ve yirlerine Tekfūrṭaġlı İmāmı Süleymān Efendi mevṣūl oldı. Yüz yigirmi beş Ramażān'ında Ṭosyevī Muṣṭafā Efendi ḥażretleri yirlerine Edrine ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup yüz yigirmi altı Ramażān'ında munfaṣıl ve yirlerine Kebīrī-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi vāṣıl oldılar. Yüz yigirmi yedi Ṣafer'inde selefleri Ṭosyevī Efendi ḥażretleri üzerlerinden Menemen ma'a Foçalar ḳażāları arpalıḳ ta'yīn olınmış idi. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām iken sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinüñ yigirmi yedinci Ṣülāṣā gicesi ṭūmār-ı i'mārı ḳarīn-i ḫitām ve ṣaḥn-ı cinānda maḳām eyleyüp Edrineḳapusı ḫāricinde[2] defn olındı. Maḥlūl olan arpalıḳları Erzincānī es-Seyyid **[211^{b}]** 'Alī Efendi-zāde es-Seyyid Zeynü'l-'ābidīn Efendi'ye tevcīh olındı.

Maḫdūm-ı merḳūm "Ḳabaḳulaḳ-zāde Efendi" dimekle ma'lūm ve 'ilm ü ma'ārifden ḥiṣṣemend, aḳrānı miyānında ser-bülend, dervīş-nihād, mü'min-i pāk-i'tiḳād idi.

Şeyḫ-zāde Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed bin Meḥemmed ibnü'ş-Şeyḫ Süleymān. Maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'den bedīdār ve "Şeyḫ-zāde Aḥmed Efendi" dimekle şöhret-şi'ār

1 itmişler idi H: eyleyüp R.
2 R 229a.

olmış idi. Ser-māye-i isti'dāda mālik ve tarīḳ-ı 'ilmīye sālik olup ṣudūr-ı kirām-dan Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi cenāblarına intisāb ile şeref-i mülāzemet-lerin iktisāb eyleyüp devr-i medāris-i mu'tāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz on ṭoḳuz Receb'inde Rıfḳī Mülāzımı İbrāhīm Efendi yiri-ne Baba-zāde ma'a Dersiyye-i Ḫalīl Aġa Medresesi'ne ḫāric ile 'āric, yüz yigir-mi iki Cumāde'l-āḫire'sinde Tatar Efendi Dāmādı Meḥemmed Efendi yirlerine Çivi-zāde Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olup yüz yigirmi beş Şevvāl'inde Yeñişehrli Muṣṭafā Efendi yirine Fenāyī Dede Medresesi virilmiş idi. Yüz yigir-mi sekiz Muḥarrem'inde Mıṣr-ı Ḳāhire'de bāb nā'ibi iken fevt olduḳda medre-se-i maḥlūlesi Şerīf Efendi Mülāzımı 'Abdu'llāh Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı mezbūr ma'ārif ile meşhūr idi.

Beñli Efendi-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed ibnü'l-mevlā Muṣṭafā. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'den tercemeleri silk-i taḥrīre keşīde ḳılınan Ders-i 'Ām Beñli Muṣṭafā Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ḫıredmendi Meḥemmed Efen-di'dür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād Şeyḫü'l-İslām Debbāġ-zāde Meḥemmed Efen-di'den mülāzemetle ber-murād olup ṭayy-ı menāzil-i ṭarīḳ iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken biñ yüz yigirmi dört Ẕi'l-ḳa'de'sin-de Ḳonevī es-Seyyid İbrāhīm Efendi yirine Dersiyye-i 'Abdü'l-ḥalīm ḫāriciyle tekrīm olınmış idi. Yüz yigirmi sekiz Muḥarrem'inde fevt olduḳda Ḳāsım Paşa ḳaṣabası mezāristānında defn olınup medrese-i maḥlūlesinüñ buḳ'a ve vaẓīfesi olmamaġla bā-ḫaṭṭ-ı hümāyūn-ı şevket-maḳrūn ilġā olındı.

Maḫdūm-ı merḳūm ṭālib-i meṭālib-i 'ulūm idi.

Ḳasṭamonī Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Ḳasṭamonı ḳaṣabasından neş'et ve maḥrūsa-i Buru-sa'ya hicret eyleyüp ṭarīḳ-ı tedrīse 'āzim ve Sebzī es-Seyyid Meḥemmed Efen-di'den mülāzım olup devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medre-seden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz ṭoḳuz Ẕi'l-ḥicce'sinde maḥrūsa-i merḳūmede Ḫˇāce Rüstem Medresesi ḫāriciyle mükerem ḳılınup yüz on beş Cumāde'l-ūlā'sında es-Seyyid Muṣṭafā Efendi yirine 'Arabiyye Med-

resesi'ne taḥrīk olınup yüz on altı Cumāde'l-ūlā'sında Süleymān Efendi yirine Bāyezīd Paşa Medresesi ile kām-revā, yüz on sekiz Şevvāl'inde selefleri Süleymān Efendi yirine Vā'iẓiyye Medresesi'ne irtiḳā itdiler. Yüz yigirmi iki Receb'inde yirlerinde mūṣıla-i Ṣaḥn i'tibār olınup yüz yigirmi üç Ramażān'ında Menteşeli Ḳāḍī-zāde Meḥemmed Efendi maḥlūlinden 'Īsā Beg Medresesi tevcīḥ olınmış idi. Yüz yigirmi yedi Ẕi'l-ḳa'de'sinde Burusevī Ḳāḍī-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi yirine Ḫançeriyye Medresesi virilmiş iken yüz yigirmi sekiz Muḥarrem'inde ders ü devri tamām ve 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām eyledüklerinde Bıńarbaşı Mezāristānı'nda defn olınup medrese-i maḥlūleleri Ḫ̆ace-zāde Maḥmūd Efendi'ye maḥal görildi.

Merḥūm-ı merḳūm ṣalāḥ u taḳvā ile ma'lūm idi.

es-Seyyid Nu'mān Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Nu'mān. Balıkesri ḳaṣabasından ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr itdükden ṣońra maḥrūsa-i Burusa'ya hicret ve 'Acem Ḥasan Efendi'nüń mūṣıla-i Ṣaḥn Medresesi i'ādesinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp ḳaṭ'-ı menāzil-i ṭarīḳ ve devr-i medāris-i[1] ders ü taḥḳīḳ iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken biń yüz on beş Cumāde'l-ūlā'sında İlāhī-zāde es-Seyyid Zeynü'l-'ābidīn Efendi yirine maḥrūsa-i merḳūmede Leys̱ī-zāde Medresesi ḫāricine 'āric, yüz on **[212[a]]** sekiz Şevvāl'inde Ma'ālī-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirine 'Arabiyye Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olup yüz yigirmi üç Ramażān'ında Egerci-zāde Ḥasan Efendi yirlerine Ḥüseyn Paşa Medresesi virilmiş idi. Yüz yigirmi sekiz Muḥarrem'inde fevt olup medrese-i maḥlūlesi Meḥemmed Ṣādıḳ Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı mezbūr 'ilm ü ṣalāḥla meẕkūr idi.

Edrineli Çuḳacı-zāde İbrāhīm Efendi[2]

el-Mevlā İbrāhīm ibnü'l-mevlā Meḥemmed. Ṭabaḳa-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Edrineli Çuḳacı-zāde Meḥemmed Efendi'nüń ferzend-i ercmendi ve maḫdūm-ı ḫıredmendi İbrāhīm

1 R 229b.

2 Evvelu müderrisin bi-medreseti Sādise-i Sarāy-ı İbrāhīm Paşa. Fī 5 Receb sene 1098. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

Efendi'dür. Ṭarīḳ-ı 'ilme sevḳ-ı rāḥile-i 'azīmet ve Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi ḫıdmetlerinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp pāye-ber-pāye[1] ser-māye-i cāhdan taḥṣīl-i vāye iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ ṭoḳsan sekiz Receb'inde ibtidā iḥdāṣ olınan Sādise-i Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā ve [2] اول مدرس درس بها olmış idi. Yüz üç Ṣafer'inde İzmirī Ḳarabacaḳ-zāde Aḥmed Efendi maḥlūlinden Ṣāniye-i İbrāhīm Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup yüz altı Ẕi'l-ḥicce'sinde Derzī-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ṣāniye-i Nişāncı Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr itmişler idi. Yüz on Ẕi'l-ḥicce'sinde Nīfī Dāmādı Ḥamdī Aḥmed Efendi yirine Siyāvuş Paşa Medresesi in'ām, yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi yirine Yaḥyā Efendi Medresesi ile ikrām olındılar. Yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inde Çeşm-i Siyāh Muṣṭafā Efendi yirlerine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine i'tilā, yüz on yedi Receb'inde Tekfūrṭaġlı İmāmı Süleymān Efendi yirine Ḥekīmbaşı Nūḥ Efendi Medresesi'ne irtiḳā eyleyüp sene-i meẕkūre Ramażān'ında Müsevvid Meḥemmed Efendi yirine 'Ā'işe Sulṭān Medresesi iḥsān, yüz on ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Edrineli 'Alī Efendi def'a-i ṣāniyesi yirine Filibe ḳażāsına şāyān olmışlar idi. Yüz yigirmi Rebī'ü'l-āḫir'inde ma'zūl ve yirlerine 'Abdü'r-raḥīm-zāde Aḥmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz yigirmi beş Şevvāl'inde 'Ārif 'Abdü'l-bāḳī Efendi maḥlūlinden arpalıḳları olan Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsına manṣūb ḳılındılar. Yüz yigirmi yedi Ṣafer'inde 'azl olınup yirleri Ṣamtī-zāde Meḥemmed Efendi'ye virildükde ḳabūlden ibā itmegin Vardarī Şeyḫ-zāde Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām iken biñ yüz yigirmi sekiz Rebī'ü'l-evvel'inüñ yigirmi altıncı Sebt güni eyyām-ı rebī'-i ḥayātı tamām ve 'ālem-i ervāḥa ḫırām idüp Edrineḳapusı ḫāricinde defn olındı.

Mevlānā-yı mezbūr 'ilm ü ma'ārif ile meşhūr, ḫoş-ṣoḥbet, ḳābil-i üns ü ülfet, ṣāliḥ ü dīndār, 'iffet ü nezāhet ile şöhret-şi'ār idi.

Şeyḫ 'Īsā Dāmādı Ḳara Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Muṣṭafā bin Meḥemmed. Bolı ḳażāsına tābi' Şihābü'd-dīn nām ḳarye sükkānından zümre-i sipāhiyāndan Meḥemmed Beg nām merdüñ

1 pāye-ber-pāye H: pāye R.
2 "Burada ders okutan ilk müderris."

ferzend-i ercmendi Muṣṭafā Efendi'dür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād āheng-i dārü'l-mülk-i Rūm ve maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye ḳudūm eyleyüp 'ulemā-yı 'iẓāma ḫıdmet ve biñ yüz altı Şevvāl'inde Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi'nüñ Sulṭān Bāyezīd Medresesi i'ādelerinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet idüp devr-i medāris iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz on bir Rebī'ü'l-evvel'inde Ketḫudā-zāde Meḥemmed Efendi yirlerine İskender Beg Dersiyyesi'ne ḫāric ile 'āric, yüz on dört Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḳırımī Meḥemmed Efendi yirlerine Defterdār Yaḥyā Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Yüz on yedi Receb'inde 'Aṭā Efendi Ketḫudāsı[1] Ḥüseyn Efendi yirine Fuḍayliyye Medresesi virilüp sene-i meẕkūre Ramażān'ında İdrīs Efendi Birāderi Muṣṭafā Efendi maḥlūlinden Yarḥiṣār **[212b]** Medresesi sezāvār görilüp yüz on ṭoḳuz Şa'bān'ında Fażlu'llāh Efendi yirine Taḫta Ḳāḍī Medresesi'ne taḥrīk olındılar. Yüz yigirmi üç Rebī'ü'l-evvel'inde Müsevvid 'Ömer Efendi yirlerine Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi Medresesi Ūlāsı in'ām, yüz yigirmi beş Şa'bān'ında Ḥekīmbaşı-zāde Yūsuf Efendi yirlerine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biri ile ikrām olınup yüz yigirmi altı Şa'bān'ında La'lī-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi yirlerine Kürkcibaşı Medresesi virilmiş idi. Yüz yigirmi sekiz Rebī'ü'l-evvel'inüñ yigirmi yedinci Aḥad güni ders ü devri tamām ve 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām eyleyüp Ṭopḳapusı ḫāricinde defn olınup medrese-i maḥlūlesi Ḳara Ḫalīl Efendi Dāmādı 'Abdu'llāh Efendi'ye[2] tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm "Ḳara Muṣṭafā Efendi" dimekle mevsūm, ḥiṣṣemend-i ma'ārif ü 'ulūm, Dıraġman Şeyḫi 'Īsā Efendi ile 'aḳd-i peyvend-i muṣāheret itmegin " 'Īsā Efendi Dāmādı" 'unvānıyla daḫı ma'lūm idi.

Mecdī Meḥemmed Efendi {Mecdī}

el-Mevlā Mecdī Meḥemmed bin Aḥmed. Vefeyāṭ-ı devlet-i Sulṭān İbrāhīm Ḫānī'de tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden zümre-i ḳużāt-ı sütūde-ṣıfātdan cedd-i cāmi'ü'l-ḥurūf olan Aḥmed Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ferḫunde-cemāli ve bu faḳīr-i cāmi'ü'l-ḥurūfuñ ḫāl-i ḫuceste-ḫiṣāli Mecdī Meḥemmed Efendi ḫıdmetleridür. Biñ ḳırḳ yedi tārīḫinde belde-i Ḳosṭanṭıniyye'de zīver-i ṣaḥīfe-i şühūd ve ṭırāzende-i encümen-i vücūd olup vālid-i mācidleri Aḥmed

1 R 230a.
2 Efendi'ye R: Efendi H.

Efendi Naḳībü'l-eşrāf Ḳudsī-zāde Efendi'nüñ etbā'ından olmaġın biñ elli üç tārīḫinde vālidleri dār-ı beḳāya rıḥlet itdükden ṣoñra[1] bunları māderleri müşārun ileyh Ḳudsī-zāde Efendi ḫıdmetlerine teslīm itmiş idi. Altmış Şevvāl'inde Anaṭolı ṣadāretine teşrīflerinden mülāzemetlerine nā'il ve ba'de zamān mektūbcılıḳları ḫıdmetine vāṣıl oldılar. Ḳaṭ'-ı merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yetmiş ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde Elmās Aġa Ḫˇācesi 'Alī Efendi yirine 'İvaż Efendi Medresesi ḫāriciyle be-kām, seksen üç Muḥarrem'inde Ḥācib-zāde Meḥemmed Efendi yirine Fāṭıma Ḫānım Medresesi ile ikrām olınmışlar idi. Seksen dört Receb'inde selefleri 'Alī Efendi yirine Ḫāṣoṭabaşı Medresesi'ne gelüp seksen altı Receb'inde Ḳaplan Paşa İmāmı 'Ömer Efendi yirine Ca'fer Paşa Medresesi virilüp seksen sekiz Ṣa'bān'ında La'lī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine Ḥācī Ḥasan-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde oldılar. Seksen ṭoḳuz Receb'inde Ḳadrī-zāde Aḥmed Efendi yirine Ḳoca Muṣṭafā Paşa Medresesi'ne revnaḳ-baḫşā, ṭoḳsan iki Receb'inde Üsküdarī Ḳarabacaḳ Meḥemmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine zīnet-efzā olup ṭoḳsan dört Muḥarrem'inde Dāvūd-zāde İbrāhīm Efendi yirine Pīrī Paşa Medresesi'ne irtiḳā eyleyüp ṭoḳsan beş Cumāde'l-āḫire'sinde Ḥıfẓī Muṣṭafā Efendi yirine Siyāvuş Paşa Sulṭānı Medresesi erzānī görilüp ṭoḳsan yedi Muḥarrem'inde selefleri Muṣṭafā Efendi yirine Ṣāniye-i Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi'ne ṣāyān, ṭoḳsan ṭoḳuz Muḥarrem'inde 'İmād-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirine medrese-i mezbūrenüñ ūlāsına şöhret ü şān virüp yüz iki Receb'inde Ḳadrī-zāde 'Abdu'llāh[2] Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ birinde miḥrāb-nişīn-i taḥḳīk u īḳān olmışlar idi. Yüz dört Şevvāl'inde Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi yirine Yeñişehr ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup yüz beş Ẕi'l-ḳa'de'sinde ma'zūl ve yirlerine İmām Dāmādı Celeb Ḥasan Efendi mevṣūl oldı. Yüz on bir Muḥarrem'inde Ḥāmid-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Edrine ḳażāsı mecrā-yı zülāl-i ḥükm ü imẓāları ḳılınup yüz on iki Rebī'ü'l-evvel'inde 'azl[3] ve yirlerine Rodosī Ebū Bekr Efendi vaṣl olındı. Sene-i meẕkūre **[213ᵃ]** Cumāde'l-ūlā'sında Rıfḳī Meḥemmed Efendi evlādı ma'īşeti olan Molova ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Mekke-i Mükerreme pāyesi żamīmesiyle Aḥmed Efendi üzerinden Lefke ḳażāsı daḫı ilḥāḳ olınmış idi. Yüz on altı Cumāde'l-āḫire'sinde İstanbul pāyesi żamīmesiyle Ḫaṭṭāt

1 itdükden ṣoñra H: itdükde R.
2 'Abdu'llāh H: 'Abdü'l-bāḳī R.
3 R 230b.

'Abdu'llāh Efendi üzerinden Manyas ḳażāsı daḫı 'ilāve-i esbāb-ı ri'āyet olup sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ınuñ onıncı güni 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi yirine Anaṭolı ṣadāreti müyesser olduḳda arpalıḳları seleflerine virildi. Māh-ı merḳūmuñ yigirmi sekizinci güni nerdübāndan süḳūṭ ile mizācları münḥarif olmaġın 'uzlet-güzīn ve Ḳara Ebū Bekr Efendi ṣadr-nişīn olup bunlara Ḳara Ḫalīl Efendi üzerinden Mar'aş ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz yigirmi Ẕi'l-ḳa'de'sinde Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi yirine mükerreren Anaṭolı ṣadrına ḳıyām itdüklerinde arpalıḳları seleflerine in'ām olınmış idi. Yüz yigirmi iki Muḥarrem'inde müteḳā'id ve maḳām-ı ṣadārete Dāmād Efendi-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri müteṣā'id olup ḫalef-i ẕī-şerefleri üzerlerinden Kütāhiyye ve sābıḳā İmām-ı Sulṭānī el-Ḥāc Meḥemmed Efendi üzerlerinden İzniḳ ve sābıḳen Emīn-i Fetvā Maḥmūd Efendi evlādı ma'īşeti olan Kite ḳażāları bunlara arpalıḳ ta'yīn olındı. Sene-i mezbūre Cumāde'l-āḫire'sinde Kite ḳażāsı Şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi'nüñ żamīme-i revātibleri ḳılınup bunlara müşārun ileyh Ebe-zāde Efendi üzerlerinden Gemlik ḳażāsı bedel virildi. Yüz yigirmi üç Şevvāl'inde Menteşeli Meḥemmed Efendi manṣıbı olan Ḳonya ḳażāsı ber-vech-i arpalıḳ bunlara şāyān görilüp Kütāhiyye ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet 'İlmī Aḥmed Efendi'ye 'ināyet olınduḳda ḳabūlden ibā itmegin Ḳara Murād Efendi'ye virilüp İzniḳ ḳażāsı daḫı ber-vech-i arpalıḳ Aḳ Maḥmūd Efendi-zāde es-Seyyid Meḥemmed Zeynü'l-'ābidīn Efendi ḥażretlerine tevcīh olındı. Bu ḥāl üzere medīne-i Üsküdar'da yalılarında sākin iken biñ yüz yigirmi sekiz Rebī'ü'l-āḫir'inüñ ṭoḳuzıncı Ḫamīs güni ḳuşluḳ vaḳtinde rebī'-i ḥayātı āḫir ve seyr-i nev-bahār-ı 'ālem-i envār ile mütefāḫir olup 'āzim-i dārü's-selām ve cennāt-ı 'āliyātı maḳām itdüklerinde medīne-i merḳūmede Ḥasan Paşa Cāmi'-i Şerīfi sāḥasında defn olındılar. Sinleri seksen bir sāle bāliġ olmış idi. Maḥlūl olan arpalıḳlarından Ḳonya ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet Bosnevī Aḥmed Efendi'ye tevcīh olınup Gemlik ḳażāsı ḳużāt-ı ḳaṣabāta 'ināyet olındı.

Ṣadr-ı celīlü'ş-şān-ı merḥūm fażīlet-i 'ilmiyye ile ma'lūm[1], ḥakkāk-i cevāhir-i menẓūr u mevzūn, ṣarrāf-ı nuḳūd-ı ma'ārif-i gūn-ā-gūn, ekẕer-i 'ulūmdan vāyedār, bi-taḫṣīṣ fenn-i fiḳh u inşāda mahāreti āşkār, mekārim-i aḫlāḳa mālik, cādde-i inṣāfa sālik, ḳażālarında 'iffet ü nezāhet ile meşhūr, elsine-i nāsda ḫayr ile meẕkūr, ḳalīlü'l-kelām u kem-āzār, ḫayr-ḫ̆āh u ṣadāḳatkār, ḫāliṣü'l-cenān, maż-

1 ma'lūm H: meşhūr R.

būṭü'l-lisān, ḫużū' u ḫuşū' üzre 'ibādetde ḳā'im, ekṡer-i evḳāt cemā'ate müdāvim, dervīş-nihād, pāk-i'tiḳād, pīr-i mu'ammer-i ṣāliḥ, şeyḫ-i sa'ādetmend-i müfliḥ idi.

Āṡār-ı 'ilmiyyelerinden Mecdī maḫlaṣıyla müretteb ü mükemmel *Dīvān*-ı belāġat-'unvānları vardur. Bu ebyāt güftār-ı dürer-bārlarından nümūnedārdur:

ez-Ḳaṣā'id

Ey żamīr-i sütūde-evṣāfī
Ufḳ-ı çerḫ-i mihr-i bī-hemtā

Vey dil-i pāk-i dāniş-efrūzī
Pertev-endāz-ı 'ālem-i ma'nā **[213^{b}]**

Sensin ol hemçü feyż-i bād-ı seḥer
Çemen-i ārzūda ġonçe-güşā

Ma'den-i ma'rifetde gevher-i ṣāf
Ṣadef-i cūdda dürr-i yek-tā[1]

Ve lehu

Bāġ u rāġ-ı ṣaḥn-ı 'ālem dil-güşā nev-rūzda
Gūyiyā bāġ-ı İrem'dür her fezā nev-rūzda

Perde-i 'uşşāḳdan bülbül ser-āġāz eyledi
Nergis ü gül çeşm ü gūş oldı ańa nev-rūzda

Serv ü şimşād āb u tāb olmaḳda ümmīd eylerüz
Naḫl-i himmetde bula neşv ü nemā nev-rūzda

Ve lehu

Zamān-ı mekrümetüñ nev-bahār-ı gülşen-i kām
Kef-i kerīm-i 'aṭā-baḫşuñ ebr-i Nīsānı

1 R 231a.

Olur mı ġonçe-i baḫtum şüküfte olmayıcaḳ
Nesīm-i ʿāṭıfetüñ feyż-baḫş-ı ḫandānı

Bu şūrezārda kişt-i emel mi ḥāṣıl olur
Seḥāb-ı mekrümetüñ eylemezse iḥsānı

Ve lehu

Degüldür bī-sebeb bülbüllerüñ āh-ı ciger-sūzı
Neler geçdi çemende ġonçeye ol ḫār-ı dil-dūzı

Miyān-ı sebzeyi zerrīn ḳadeḥler şöyle zeyn itdi
Döşendi bezmine gūyā Cem'üñ bir naṭʿ-ı zer-dūzı

Giyindi egnine gülşen münaḳḳaş aṭlas-ı sebzin
Miyānına ḳuşatdı cūylar zünnār-ı nev-rūzı

ez-Ġazeliyyāt

Yād-ı ruḫuñla aġlasam eşküm gül-āb olur
Laʿlüñ ḫayāli ile ṣu içsem şarāb olur

Ḫālüñ taḫayyüli ile ḳalb-i ṣanavberi
Maḥsūd-ı bū-yı nāfçe-i müşg-i nāb olur

Fikr-i ruḫuñla āh-ı dil-i āteşīnümüñ
Her bir şerāresi felege āftāb olur

Gelmez neẓāregāhuma hergiz raḳīb-i dīv
Beñzer ki aña nūr-ı nigāhum şihāb olur

Taḥrīr-i mebḥaṯ eylese Mecdī maḥabbetüñ
Her lafẓı belki ḥarfi bile bir kitāb[1] olur

1 kitāb R: kebāb H.

Ve lehu

Bülbül-i āşüfte kim ḳaṣd-ı neberd-i ḫār ider
Āh-ı āteş-bārını şemşīr-i cevherdār ider

Geh el üstinde ṭutar pertāb ider gāhī yire
Şeş-der-i ʿālemde çarḫ erbāb-ı ṭabʿı zār ider

Ve lehu

O dürr-i bī-bahāya dest-res ġavṣ u şinā ister
Muḳaddem ḳaʿr-ı deryā-yı belāya āşinā ister

Ve lehu

Çoḳ luṭfı da yoḳdur çemenüñ bī-mey ü muṭrib
Gūyā ki açan ṭabʿı hemān āb u hevādur

Ve lehu

Ne sırr-ı laʿl ü ne ḫod ḫaṭṭ-ı yārdan bilürüz
Göñül ġubārını hep rūzgārdan bilürüz

Ve lehu

Dıraḫt-ı maʿrifet gerçi bu bāġ içre ṣemer virmez
Dem olmaz kim ḥasūdān seng-i ṭaʿn ile keder virmez

Ve lehu

Sāḳiyā gül-gūnuñı sür ayaġı merdāne baṣ
Pehlevān-ı ḳahr-ı dehri gel berü meydāne baṣ

Ve lehu

Mecdī n'ola açılmaz ise ġonçe-i baḫtum
Bir bād-ı bahārī gibi ṣāḥib-nefesüm yoḳ

Ve lehu

Bu fānūs içre yanmaz şem'-i baḫtı ehl-i 'irfānuñ
Meger kim ola ol şem'üñ fetīli rişte-i cānuñ

Ve lehu

Dirse ol engüşt-i nāzük zaḫm-ı dendān görmesün
Kendüyi āyīnede ol çeşm-i fettān görmesün

Yād idüp la'l-i lebüñ bī-hūş olur āşüfte-dil
Bezmde bī-çāre bir cām-ı dıraḫşān görmesün

Ehl-i dil cem'iyyet-i ḫāṭırda bulsa ġonçeveş
Rūzgār eyler perīşān anı ḫandān görmesün

Ve lehu

Bulmadı kişt-i emel neşv ü nemā
Sen hemān bīhūde dökdün āb-ı rū

Ve lehu

Ẕerre-i nā-çīz-i Mecdī ḳanda bulurdı vücūd
Āftāb-ı iltifātuñ pertev-endāz olmasa

Kāmī Yaḥyā Efendi {Kāmī}

el-Mevlā Yaḥyā. Belde-i Ḳayṣeriyye'den bedīdār ve "Kāmī Yaḥyā Efendi" dimekle[1] şöhret-şi'ār olmış idi. Dārü'l-mülk-i İstanbul'a hicret eyleyüp Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretlerinüñ ḫıdmet-i şerīflerine ittiṣāl ve cenāb-ı şerīflerinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ile nā'il-i evvelīn-i āmāl olduḳdan ṣoñra devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken yüz yedi Rebī'ü'l-evvel'inde Müsevvid Aḥmed Efendi yirlerine Luṭfī Beg Medresesi'ne ḫāric ile 'āric,[2] yüz on Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ketḫudā **[214a]**-zāde Muṣṭafā

1 dimekle H: dinmekle R.
2 R 231b.

Efendi yirlerine Merdümiyye Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olup yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inde Nefes-zāde es-Seyyid Meḥemmed 'Azīz Efendi yirine Ferhād Paşa Medresesi virilüp yüz on sekiz Ṣafer'inde 'Oṯmān-zāde Aḥmed Efendi yirlerine Feyżiyye-i Cedīde Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Yüz yigirmi Ṣafer'inde Emīn Meḥemmed Efendi yirlerine Piyāle Paşa Medresesi'ne mevṣūl, yüz yigirmi iki Receb'inde 'Aṭā Efendi Ketḫudāsı Ḥüseyn Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'den biriyle nā'ilü'l-me'mūl olmışlar idi. Yüz yigirmi üç Receb'inde Şikārī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirlerine Sinān Paşa Sulṭānı Medresesi erzānī görilüp yüz yigirmi dört Cumāde'l-ūlā'sında yirlerinde altmış ḥareketi i'tibār olındı. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde selef-i sālifleri Emīn Efendi yirlerine Diyārbekr ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup yüz yigirmi altı Muḥarrem'inde ma'zūl ve yirlerine Müsevvid Ḥüseyn Efendi mevṣūl oldı. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinde 'Ömer Efendi yirlerine fetvā emāneti ḫıdmetiyle şeref-yāb olup yüz yigirmi yedi Rebī'ü'l-evvel'inde Celeb Ḫalīl Efendi üzerinden Ḳarīn-ābād ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olındı. Sene-i meẕkūre Receb'inde yirlerine Ḫandān-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi fetvā-emīni olduḳda arpalıḳları daḫı ḫaleflerine[1] virildi. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi sekiz Rebī'ü'l-āḫir'inüñ yigirmi sekizinci Ṣülāṯā gicesi nā-kām u nā-ümmīd 'azm-i nüzhetgāh-ı cāvīd eyleyüp Edrineḳapusı ḫāricinde defn olındı.

Mevlānā-yı merḳūm ma'ārif ü 'ilmiyye ile ma'lūm, şi'r ü inşāda şöhret-şi'ār, Kāmī maḫlaṣıyla eş'ārı var idi. Bu beyt güftārındandur:[2]

Beyt

O gül-rūyuñ ḫaṭ-ı nev-ḫīzini vaṣf iderek Kāmī
Çemenzār-ı leṭāfet içre gūyā 'andelīb oldı

Anṭāḳıyyeli-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi {Nā'il}

el-Mevlā es-Seyyid 'Abdu'llāh ibnü'l-mevlā Muṣṭafā. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī'den tercemeleri silk-i taḥrīre keşīde ḳılınan Anṭāḳıyyeli Muṣṭafā Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ercmendi ve ferzend-i ḫıredmendi es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi'dür. Rütbe-i isti'dāda vāṣıl ve biñ ṭoḳ-

1 ḫaleflerine H: seleflerine R.
2 güftārındandur H: anuñdur R.

san beş tārīḫinde vālid-i mācidlerinüñ Mekke-i Mükerreme teşrīfinden şeref-i mülāzemet nā'il olup devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz altı Receb'inde Maḥmūd Efendi yirine Şerīfe Ḫātūn Medresesi ḫāriciyle memnūn ḳılınup yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde 'Aṭā Efendi Ketḫudāsı Ḥüseyn Efendi yirine Fenāyī Dede Medresesi'ne taḥrīk olınmış idi. Yüz on yedi Ṣa'bān'ında vālid-i mācidleri imāmı Meḥemmed Efendi yirine Ṯāniye-i Nişāncı Paşa-yı Cedīd Medresesi ile ḳadr ü menziletleri mezīd olup yüz on ṭoḳuz Ṣafer'inde Bosnevī Aḥmed Efendi yirine Nişāncı Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ oldılar. Yüz yigirmi bir Receb'inde Ebe-zāde Efendi birāder-zādeleri Muṣṭafā Efendi yirlerine Ḥācī Ḥasan-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde olup yüz yigirmi dört Receb'inde Ḳırımī Aḥmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'den birine ḫırām eyleyüp yüz yigirmi beş Rebī'ü'l-evvel'inde İsḥāḳ Efendimüz ḥażretleri yirlerine Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi Medresesi virilüp yüz yigirmi yedi Muḥarrem'inde selef-i ẕī-şerefleri yirlerine Meḥemmed Aġa Medresesi'ne i'tilā itmişler idi. Yüz yigrimi sekiz Cumāde'l-āḫire'sinüñ on ikinci Erba'ā güni fevt olup medrese-i maḥlūlesi Zemçi Aḥmed Efendi'ye virildi.

Merḥūm-ı merḳūm maḫdūm-ı[1] ma'ālī-rüsūm, 'ilm ü ma'ārifden ḥiṣṣedār, Nā'il maḫlaṣı ile şöhret-şi'ār olup bu şi'r güftārlarındandur:

Şi'r

Dün gice ol meh olup ṣubḥa degin yanumda
Şem' idi mihr-i felek külbe-i aḥzānumda

Gülşen içre güle beñzer o kemān-ebrūnuñ
Zaḫm-ı tīr-i müjesi sīne-i 'uryānumda

Döndi şol gülşene kim ola miyān-ı cūda
'Aks-i gül-berg daḫı dīde-i giryānumda[2] **[214^{b}]**

Ḫor baḳma hele cānā ne ḳadar kemter isem
Gizlidür genc-i maḥabbet dil-i vīrānumda

1 maḫdūm-ı H: -R.
2 R 232a.

Dūr olup ṭıfl-ı sirişküm naẓarumdan Nā'il
Oldı pā-māl-i keder gūşe-i dāmānumda

Eyyūb-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed bin Eyyūb. Dārü's-salṭanati'l-'aliyye maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'den ẓuhūr ve "Eyyūb-zāde Efendi" dimekle meşhūr olup taḥṣīl-i 'ilm ü 'irfāna beẕl-i ictihād ve tekmīl-i meleke-i isti'dād itdükden ṣoñra 'ulemā-yı kirāma ḫıdmet ve birinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris ve 'aḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz beş Şevvāl'inde 'Alī Paşa İmāmı es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Çobān Çāvuş Medresesi ḫāriciyle kām-revā olmış idi. Yüz altı Muḥarrem'inde sehven medresesi Es'ad-zāde Birāder-zādesi es-Seyyid Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olınduḳda ṣıfru'l-yed ḳalup sene-i meẕkūre Ṣafer'inde Emīn Meḥemmed Efendi yirlerine Ḫıżr Çelebi Medresesi virilmiş idi. Yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde 'Abdü'l-ḥalīm-zāde Dāmādı 'Abdu'llāh Efendi yirlerine Monlā Ḳırımī Medresesi'ne gelüp yüz on iki Ṣa'bān'ında Celeb Receb Efendi yirine Monlā Gürānī Medresesi erzānī görilüp yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi'nüñ evḳāfı müfettişi bulınmaġın Edrine Vaḳ'ası sebebiyle medresesi ibtidā dāḫil i'tibārıyla Es'ad-zāde Fā'iz es-Seyyid 'Abdü'r-raḥīm Efendi yirlerine Zeynī Çelebi Medresesi'ne tenzīl olındı. Yüz on altı Ẕi'l-ḥicce'sinde Mu'īd Aḥmed Efendi yirlerine Etmekcioġlı Medresesi'ne naḳl olınup yüz on sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Müsevvid Aḥmed Efendi yirlerine İbrāhīm Paşa-yı Cedīd Medresesi'ne mevṣūl, yüz yigirmi Ẕi'l-ḳa'de'sinde selef-i sālifleri Emīn Meḥemmed Efendi yirlerine Medāris-i Ṣaḥn'uñ biriyle nā'ilü'l-me'mūl olmışlar idi. Yüz yigirmi iki Cumāde'l-āḫire'sinde Meḥemmed Sālim Efendi ḥażretleri yirlerine Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi dārü'l-ifādesine pā-nihāde olup yüz yigirmi üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Ketḫudā Muṣṭafā Efendi yirlerine Bayram Paşa Medresesi'ne irtiḳā, yüz yigirmi yedi Muḥarrem'inde Yaḥyā Efendi-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Üsküdar'da vāḳı'a Vālide Sulṭān Medresesi'ne i'tilā itmişler idi. Yüz yigirmi sekiz Cumāde'l-āḫire'sinüñ on beşinci Sebt gicesi dār-ı fenādan rıḥlet ve 'ālem-i bāḳīye 'azīmet eyleyüp Edrineḳapusı ḫāricinde defīn-i zīr-i zemīn olup medrese-i maḥlūlesi sābıḳā Emīn-i Fetvā 'Ömer Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm teşne-leb-i mā'ü'l-ḥayāt-ı 'ulūm, her fenden behremend, ezhār-ı gūn-ā-gūn-ı ma'ārifden gül-deste-bend, 'ilmi niṣāba vāṣıl, ser-māyedār-ı ma'ārif ü feżā'il, ḥüsn-i kitābetde ḳalem gibi 'alem, bi-taḫṣīṣ fenn-i remyde pehlevān-ı 'ālem, ṣalāḥ u taḳvā ile meşhūr, emṡāli miyānında ḫayr ile meẕkūr, tevārīḫ ü muḥāḍarātda müstaḥżır-ı nevādir, kelimātında mübālaġātı vāfir, gāhī sevdāyī-mizāc u mütelevvin, gāhī edīb ü mütedeyyin, gāhī Mecnūn u gāhī Eflāṭūn, ġarā'ib-terkīb ü ṭurfa-ma'cūn idi.

Zemçi Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed ibnü'l-mevlā Muṣṭafā. Ḫilāl-i terācim-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''de tercemesi *Cild-i Evvel*'de merḳūm, biñ seksen bir Ṣafer'inde Şāh Sulṭān Medresesi müderrisi iken merḥūm olan "Küçük Bolevī" dimekle[1] ma'lūm sābıḳā Emīn-i Fetvā Muṣṭafā Efendi'nüñ maḫdūm-ı mihter-i ḫıredmendi Zemçi Aḥmed Efendi'dür. Biñ altmış yedi tārīḫinde deryā-yı 'ademden ṣaḥrā-yı vücūda vaż'-ı ḳadem eyleyüp ṭālib-i taḥṣīl-i 'ilm ü 'irfān ve cālib-i metā'-ı taḥḳīḳ u īḳān olup ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde İmām-zāde Süleymān Efendi'nüñ Ḳuds-i Şerīf ḳażāsı teşrīfinden mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'āzim olmışlar idi. Devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz sekiz Rebī'ü'l-āḫir'inde Es'ad-zāde Fā'iz **[215[a]]** es-Seyyid 'Abdü'r-raḥīm Efendi yirlerine Sādise-i Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā olup yüz on beş Şevvāl'inde Ḳırımī 'Abdu'r-raḥmān Efendi[2] yirine Ṣāniye-i Maḥmūd Efendi Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz on sekiz Ṣa'bān'ında Reşīd-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirlerine Ma'lūl-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde oldılar. Yüz yigirmi Ṣafer'inde 'Oṡmān-zāde Aḥmed Efendi yirlerine Muṣṭafā Aġa Medresesi virilüp yüz yigirmi üç Ramażān'ında selefleri Reşīd-zāde Efendi yirlerine Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi Medresesi ile ikrām, yüz yigirmi beş Rebī'ü'l-evvel'inde Anṭāḳī-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi[3] yirlerine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biri in'ām olındı. Yüz yigirmi altı Rebī'ü'l-evvel'inde Kātib-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Mu'īd

1 dimekle H: dinmekle R.
2 R 232b.
3 yirlerine H: yirine R.

Aḥmed Efendi Medresesi'ne ḫırām idüp yüz yigirmi sekiz Receb'inüñ altıncı güni selefleri Anṭāḳī-zāde Efendi maḥlūlinden Meḥemmed Aġa Medresesi tevcīh olınmış iken māh-ı merḳūmuñ ṭoḳuzıncı İṯneyn güni intiḳāl ve selefine ittiṣāl eyleyüp Edrineḳapusı ḫāricinde defn olındı. Medrese-i maḥlūleleri şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Maḥmūd Efendi-zāde 'Abdu'llāh Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı mezbūr "Zemçi Aḥmed Efendi" dimekle meşhūr, ṭālib-i intisāb-ı 'ulūm, ḥüsn-i ḥālle mevsūm idi.[1]

Ṭrabzonī Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Belde-i Ṭrabzon'dan bedīdār ve "Ṭrabzonī Meḥemmed Efendi" dimekle şöhret-şi'ār olup dārü'l-mülk-i İstanbul'a vāṣıl ve 'ulemāyı kirāma ḫıdmet ile birinden şeref-i mülāzemete nā'il olduḳdan ṣoñra devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ seksen üç Ṣafer'inde Ḳarabāġī Yūsuf Efendi yirine Süheyl Beg Medresesi ḫāricine 'āric, seksen yedi Ramażān'ında 'İvaż-zāde İsmā'īl Efendi yirine 'Abdu'llāh Aġa Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Çāvuş-zāde Ḥüseyn Efendi yirine Ḳāḍī 'Abdü'l-ḥalīm Medresesi ile tekrīm olınup ṭoḳsan iki Receb'inde Ṣarı Aḥmed Efendi yirine İbrāhīm Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr itmişler idi. Ṭoḳsan dört Ramażān'ında Yüsrī Aḥmed Efendi yirine Ḳoca Muṣṭafā Paşa Medresesi'ne irtiḳā, ṭoḳsan altı Ṣa'bān'ında Ḥācī Yūsuf-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine i'tilā eyleyüp ṭoḳsan yedi Ẕi'l-ḥicce'sinde Ṭrabzonī es-Seyyid Maḥmūd Efendi yirine Edrineḳapusı Mihrümāhı Medresesi'ne pāy-ı himmet ḳoyup ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Yek-çeşm Süleymān Efendi yirine Dāvūd Paşa Medresesi sezā görilmiş idi. Yüz Muḥarrem'inde Sivasī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi yirine Diyārbekr ḳażāsı tevcīh olınduḳda ḳabūl itmedügi ecilden Bozcaaṭa'ya nefy olınup manṣıb-ı meẕkūr Muḫtelic 'Ömer Efendi'ye virildi. Yüz bir Receb'inde cerā'imine ḳalem-i 'afv keşīde ḳılınup Ṣa'rānī-zāde 'Abdü'l-vehhāb Efendi yirine Baġdād-ı bihişt-ābād ḳażāsıyla ber-murād olmış idi. Yüz iki Cumāde'l-ūlā'sında ma'zūl ve yirlerine Ḳabaṣaḳal Aḥmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz altı Receb'inde Ṭabīb Süleymān Efendi yirine Medīne-i Münevvere pāyesi zāmī-

1 H Der-kenār: Mevlānā-yı merḳūm ḫoş-nüvīs bir ẕāt-ı ma'ārif-enīs imiş.

mesiyle Filibe ḳażāsı ʿināyet olınmış iken anı daḫı ḳabūlden ibā itmegin sene-i meẕkūre Ramażān'ında Şehlā ʿAbdu'r-raḥmān Efendi'ye tevcīh olınup[1] bunlar ṣıfru'l-yed ibḳā olındılar. Yüz yedi Ramażān'ında ḫalefi ʿAbdu'r-raḥmān Efendi yirine ṣāniyen ḳażā-yı meẕkūr rıżā-dādeleri[2] olup yüz sekiz Cumāde'l-ūlā'sında munfaṣıl ve yirlerine Muḳīm-zāde ʿAbdu'r-raḥmān Efendi vāṣıl oldı. Yüz on iki Rebīʿü'l-āḫir'inde ʿÜryānī ʿAlī Efendi maḥlūlinden **[215[b]]** maḥrūsa-i Burusa'da Sulṭāniyye Medresesi ile teḳāʿüd iḫtiyār eyleyüp sene-i mezbūre Receb'inde Burusa pāyesi żamīmesiyle İmām Dāmādı Celeb Ḥasan Efendi üzerinden Alaçam ḳażāsı daḫı arpalıḳ taʿyīn olınmış idi. Yüz on altı Ramażān'ında ʿAṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi üzerinden Lefke ḳażāsına tebdīl olınup Alaçam, ḳużāt-ı ḳaṣabāta virildi. Bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi sekiz Receb'inde intiḳāl ve ʿālem-i ʿuḳbāya irtiḥāl eyleyüp maḥrūsa-i merḳūmede Bıñar[3]başı'nda medfūn ve medrese-i maḥlūlesiyle Maʿālī-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi memnūn ḳılınup arpalıġı olan Lefke ḳażāsı Aḳ Maḥmūd Efendi-zāde es-Seyyid Meḥemmed Zeynü'l-ʿābidīn Efendi ḥażretlerinüñ żamīme-i revātibleri ḳılındı.

Merḥūm-ı merḳūm ʿilm ü maʿārif ile maʿlūm, ḫoş-ṣoḥbet, şūḫ-ṭabīʿat, pīr-i muʿammer, ṣalāḥ-ı ḥālle muḫammer idi.

Ḥayātī-zāde Dāmādı Ṭabīb Süleymān Efendi

el-Mevlā Süleymān. Vilāyet-i Rūm-ı cennet-rüsūmda Manḳalya[4] ḳaṣabasından ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şuʿūr eyleyüp taḥṣīl-i ʿilme himmet ve sābıḳā re'īsü'l-eṭibbā olan Ḥayātī-zāde Muṣṭafā Efendi ile ʿaḳd-i peyvend-i muṣāheret itmegin fenn-i ṭıbba daḫı iştiġāl ve Şeyḫü'l-İslām ʿAlī Efendi'den şeref-i mülāzemetle nā'il-i evvelīn-i āmāl olmışlar idi. Devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl iken biñ ṭoḳsan beş Cumāde'l-āḫire'sinde Kūsec Ebū Bekr Efendi maḥlūlinden Çāvuşbaşı Medresesi ḫāricine ʿāric, ṭoḳsan yedi Receb'inde Müfettiş ʿOṯmān Efendi yirine Bāzirgānbaşı Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Ṭoḳṣan ṭoḳuz Şaʿbān'ında Dendānī-zāde ʿAbdu'llāh Efendi yirine Cezerī Ḳāsım Paşa Med-

1 olınup H: olındı R.
2 rıżā-dādeleri R: rıżā-dādesi H.
3 R 233a.
4 R nüshasında bu kelime yukarıdaki gibi okunacak şekilde harekelenmiştir.

resesi virilüp ba'dehu Ḳırım ḫānı olan el-Ḥāc Selīm Giray Ḫān'uñ mizācınuñ inḥirāfı sebebiyle yanlarına re'īsü'l-eṭibbā ta'yīn olındılar. Yüz Ṣa'bān'ında ḫān-ı merḳūmuñ iltimāsıyla Filibe ḳażāsı żamīmesiyle ber-vech-i mevleviyyet Ḳamaniçe ḳażāsı 'ināyet olınup yüz bir Rebī'ü'l-evvel'inde Teẕkireci 'Abdü'l-ḥalīm Efendi yirine Maġnisa ḳażāsına naḳl olındılar. Yüz iki Ṣa'bān'ında ma'zūl ve yirlerine sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Kerāsteci-zāde 'Abdu'llāh Efendi mevṣūl oldı. Yüz beş Cumāde'l-ūlā'sında Fındıḳ Muṣṭafā Efendi yirine bi'l-fi'l Filibe ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup yüz altı Receb'inde 'azl olınup yirleri Ṭrabzonī Meḥemmed Efendi'ye virildükde ḳabūl itmemegin yine bunlara ibḳā olınmış idi. Sene-i meẕkūre Ramażān'ında 'azl ve yirlerine Şehlā 'Abdu'r-raḥmān Efendi vaṣl olındı. Yüz yedi Ṣa'bān'ında Rodosī Ebū Bekr Efendi yirine Şām-ı dārü's-selām ḳażāsıyla ikrām olınup yüz sekiz Ramażān'ında munfaṣıl ve yirlerine Yek-çeşm Ḥüseyn Efendi vāṣıl oldı. Yüz on dört Ṣa'bān'ında Edrine pāyesi żamīmesiyle Ḳadrī-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsına manṣūb ḳılınup yüz on altı Receb'inde ma'zūl ve yirlerine Sivasī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi mevṣūl oldı. Bunlara ḫalefleri arpalıġı Güzelḥiṣār-ı Menemen ḳażāsı[1] ta'yīn olındı. Yüz on ṭoḳuz Muḥarrem'inde sābıḳā Emīn-i Fetvā Maḥmūd Efendi yirine maḥrūsa-i Burusa ḳażāsı iḥsān olınup arpalıḳları ṣāniyen ḫalefleri Sivasī-zāde Efendi'ye ṣāyān görildi. Yüz yigirmi Rebī'ü'l-evvel'inde mün'azil ve yirlerine Şerīf Efendi vāṣıl oldı. Bunlara Ḥāmid-zāde 'Abdu'llāh Efendi üzerinden İstanköy ḳażāsı arpalıḳ virildi. Yüz yigirmi bir Ṣa'bān'ında Tevfīḳī-zāde Meḥemmed **[216[a]]** Efendi maḥlūlinden Begbāzārı ve ḫalefleri Şerīf Efendi maḥlūlinden ṣāniyen Menemen Güzelḥiṣārı ve Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi üzerinden Ḳaraburun ḳażālarına tebdīl ve İstanköy ḳażāsıyla Mekkī-zāde Es'ad Efendi tebcīl ḳılındı. Yüz yigirmi dört Rebī'ü'l-evvel'inde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Kevākibī-zāde Veliyyü'd-dīn Efendi ḥażretleri yirlerine Mekke-i Mükerreme ḳażāsı ile ta'ẓīm olınduḳlarında arpalıḳlarından Begbāzārı ve Menemen Güzelḥiṣārı ḳażāları Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretlerine ve Ḳaraburun ḳażāsı Bosnevī Süleymān Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz yigirmi altı Muḥarrem'inde munfaṣıl ve ol maḳām-ı celīle Yaḥyā-zāde Aḥmed Efendi[2] ḥażretleri nā'il oldılar. Bunlara sene-i meẕkūre Ramażān'ında sābıḳā

1 Güzelḥiṣār-ı Menemen ḳażāsı H: Güzelḥiṣār ve Menemen ḳażāları R.
2 R 233b.

imām-ı sulṭānī Re'īsü'l-'ulemā Ḥasan Efendi ḥażretleri üzerlerinden Balıkesri ve Dāvūd-zāde İbrāhīm Efendi üzerinden Balya ḳażāları arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz yigirmi yedi Rebī'ü'l-evvel'inde selef-i ẕī-şerefleri Veliyyü'd-dīn Efendi ḥażretleri yirlerine maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye ḳażāsıyla vāṣıl-ı ümniyye olduḳlarında arpalıḳları selef-i pür-şereflerine tevcīh olındı. Sene-i meẕkūre Rebī'ü'l-āḫir'inde müteḳā'id ve maḳām-ı ḥükūmetlerine Aḳ Maḥmūd Efendi-zāde es-Seyyid Meḥemmed Zeynü'l-'ābidīn Efendi ḥażretleri müteṣā'id oldılar. Ḫalef-i ẕī-şerefleri arpalıḳları İzniḳ ve Kite ve Ḳirişözi ve Şücā'ü'd-dīn ḳażāları bunlara naḳl eyledi. Bu ḥāl üzere güẕārede-i eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi sekiz Receb'inüñ yigirminci Cum'a güni ba'de'l-'aṣr intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa isti'cāl eyleyüp irtesi Sebt güni cenāzesi Ebu'l-fetḥ Sulṭān Meḥemmed Ḫān Cāmi'-i Şerīfi'ne iḥżār olınup ba'de'ẓ-ẓuhr ṣalātı edāsından ṣoñra Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī civārında defn olındılar[1]. Maḥlūl olan arpalıḳlarından İzniḳ ḳażāsı ḫalef-i sālif-i ẕī-şerefleri Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretlerinüñ ve Kite ḳażāsı veliyyü'n-ni'am-zādemüz Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendimüz ḥażretlerinüñ żamīme-i revātibleri ḳılınup Ḳirişözi ve Şücā'ü'd-dīn ḳażāları ḳużāt-ı ḳaṣabāta 'ināyet olındı.

Mevlānā-yı merḳūm "Ṭabīb Süleymān Efendi" dimekle ma'lūm, 'ilm ü ma'ārifden ḥiṣṣedār, bi-taḫṣīṣ fenn-i ṭıbda mahāreti āşkār, ḳānūn-ı mu'ālece-i merżāya vāḳıf, ḳā'ide-i şifā-yı maḥrūrāta 'ārif, żābıṭ-ı esbāb-ı 'alāmāt, cāmi'-i fünūn-ı mu'ālecāt idi. Naḥv-i 'ilm-i kāffe kūh-ı Ḳāf ḳadar māl ṣarf itmiş iken bir ḥarf taḥṣīl itmemiş idi.

Āṯār-ı 'ilmiyyelerinden fenn-i ṭıbda Türkī inşā ile *Mürekkebāt* nām müfīd ü muḫtaṣar risāle-i maṭbū'aları vardur. Maḳbūl ü mu'teber eṯerdür.

Siyāhī Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Belde-i Sivas'dan nümāyān ve "Siyāhī Meḥemmed Efendi" dimekle[2] meşhūr-ı cihān[3] olmış idi. Mānend-i hilāl kesb-i kemāle işti'ġāl idüp ṣafḥa-i bedr-i tamām gibi taḥṣīl-i sevād ve tekmīl-i mertebe-i isti'dād eyledükden ṣoñra 'ulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim

1 olındılar R: olındı H.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 meşhūr-ı cihān H: meşhūr R.

olup devr-i medāris-i muʿtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i meʾmūl iken biñ yüz Şaʿbān'ında Kebīrī-zāde Rebībi Yaḥyā Efendi yirine Kirmastı Medresesi ḫāriciyle kām-revā olup yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde yirlerinde dāḫil iʿtibār olındı. Yüz beş Ẕi'l-ḳaʿde'sinde ṣadr-ı aʿẓam-ı sābıḳ Defterdār ʿAlī Paşa'ya intisābı sebebiyle mūṣıla-i Ṣaḥn iʿtibārıyla Ṣunʿu'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Fetḥiyye'de vāḳıʿa Sinān Paşa Medresesi'ne irtiḳā itdüklerinden māʿadā Ṭayyār Ḥüseyn Efendi yirine Ḥaremeynü'ş-Şerīfeyn evḳāfı müfettişligi daḫı iʿṭā olınmış idi. Yüz altı Cumāde'l-āḫire'sinde yirlerinde ibtidā altmışlı iʿtibār olınup sene-i mezbūre Receb'inde mūṣıla-i **[216b]** Süleymāniyye iʿtibārıyla Yek-çeşm Süleymān Efendi yirine Ṣāniye-i Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi sezā görilmiş idi. Sene-i mezbūre Ramażān'ında vezīr-i mezbūr[1] ṣadāret-i ʿuẓmādan munfaṣıl olmaġla bunlar daḫı bi-ḥasebi'ṭ-ṭarīḳ yigirmi senelik mesāfeyi on ayda ḳaṭʿ eyledüginden māʿadā ḥaḳḳında baʿż-ı nā-sezā güft ü gū daḫı ẓuhūr itmegin yine merḥamet buyrılup ḥareket-i mutavassıṭa ile ḳaṭʿ idecegi rütbeden ziyāde sene-i merḳūme Ẕi'l-ḳaʿde'sinde mūṣıla-i Ṣaḥn iʿtibārıyla Resūl-zāde Aḥmed Efendi yirine Pīrī Paşa Medresesi'ne tenzīl olınup Ḥaremeynü'ş-Şerīfeyn müfettişligi ile daḫı Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi dāmādları es-Seyyid Maḥmūd Efendi tebcīl ḳılındılar. Yüz on iki Cumāde'l-ūlā'sında Emīr Aġa-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirlerine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'nüñ biri tevcīh olınup sene-i mezbūre Şevvāl'inde Meḥemmed Selīm Efendi yirlerine Şeyḫü'l-İslām Muʿīd Aḥmed Efendi Medresesi inʿām olınmış idi. Yüz on beş Rebīʿü'l-āḫir'inde Ḥüseyn Efendi-zāde Muṣṭafā Efendi yirine ʿAlī Paşa-yı Cedīd Medresesi'ne şāyān, yüz on yedi Ramażān'ında Süleymān[2] Paşa İmāmı ʿAbdu'r-raḥmān Efendi yirine Diyārbekr ḳażāsı iḥsān olındı. Yüz on sekiz Şevvāl'inde maʿzūl ve yirlerine Kātib-zāde Pīrī Meḥemmed Efendi mevṣūl oldılar. Yüz yigirmi bir Receb'inde Medīne-i Münevvere pāyesi żamīmesiyle ʿAbdü'r-raḥīm-zāde Aḥmed Efendi yirine Filibe ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup yüz yigirmi iki Receb'inde ʿazl olınduḳlarında yirleri Kāmī Meḥemmed Efendi'ye virildükde ḳabūlden ibā itmeleriyle yine bunlara ibḳā olınduḳdan ṣoñra sene-i mezbūre Şaʿbān'ında Ḫˇāce-zāde es-Seyyid ʿÖmer Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz yigirmi yedi Ṣafer'inde Vardarī Şeyḫ-zāde Meḥemmed Efendi üzerlerinden Ḳaraburun ve Mandalyat ḳażāları bunlara arpalıḳ taʿyīn olınup yüz yigirmi

1 mezbūr H: meẕkūr R.
2 R 234a.

sekiz Ṣafer'inde şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretleri arpalıḳları olan Üsküdar ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet sezāvār görildükde Ḳaraburun ḳażāsı selef-i ẕī-şereflerinüñ żamīme-i revātibleri ḳılınup Mandalyat ḳażāsı Mürte'iş Yūsuf Efendi'ye virildi. Sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ınuñ yigirmi altıncı Sebt güni ḳāżī iken dā'in-i ecel müteḳāżī ve ḳażā-yı deyn-i vācibü'l-edā-yı cāna rāżī olduḳlarında dār-ı fenādan rıḥlet ve 'ālem-i 'uḳbāya 'azīmet itmeleriyle maḥlūl olan ḳażā-yı Üsküdar ṣāliṣen selef-i pür-şerefleri Mīrzā Efendi ḥażretlerine arpalıḳ ta'yīn olındı.

Mevlānā-yı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı rüsūm, nīk-ḫaṣlet, ṣāfī-ṭaviyyet, pīr-i ṣāliḥ, sa'ādetmend-i müfliḥ idi.

Sāriḳu'l-baḥr Ḥüseyn Efendi-zāde Meḥemmed Emīn Efendi

el-Mevlā Meḥemmed Emīn ibn 'Abdü'l-ḳādir bin Ḥüseyn bin Aḥmed.[1] 'Aṣrında ḳapucılar ketḫudāsı olup Fındıḳlı ḳaṣabası sāḥilinde vāḳi' yalısına bir gicenüñ içinde taḥta ḥavlī çekdirüp deryādan bir miḳdār 'arṣa ilḥāḳ itmek sebebi ile "Sāriḳu'l-baḥr" dimekle[2] ma'lūm Ḥüseyn Efendi merḥūmuñ nebīre-i ḫıredmendi Meḥemmed Emīn Efendi'dür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād Fāżıl Süleymān Efendi'nüñ Mekke-i Mükerreme teşrīfinden ibtidā olmaḳ üzere mülāzemetle ber-murād olduḳdan ṣoñra devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ ṭoḳsan bir Ṣafer'inde Es'ad-zāde İmāmı Meḥemmed Efendi yirine Yūsuf Paşa Medresesi ḫāricine 'āric, ṭoḳṣan beş Ramażān'ında Ṣirevī Maḥmūd Efendi-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ṣāniye-i İbrāhīm Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olup ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında Dürrī Meḥemmed Efendi ḥażretleri yirlerine Ḥammāmiyye Medresesi virilüp ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında es-Seyyid Meḥemmed Dede Efendi ḥażretleri yirlerine Ūlā-yı Ḫusrev Ketḫudā **[217[a]]** Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Yüz Muḥarrem'inde selef-i ẕī-şerefleri Dede Efendi ḥażretleri yirlerine Murād Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup sene-i mezbūre Ṣa'bān'ında yirlerinde mūṣıla-i Ṣaḥn i'tibār olınup yüz bir Ṣa'bān'ında Şerīf

1 el-Mevlā Meḥemmed Emīn ibn 'Abdü'l-ḳādir bin Ḥüseyn bin Aḥmed H: Sāriḳu'l-baḥr Ḥüseyn Efendi-zāde Meḥemmed Emīn Efendi R.

2 dimekle H: dinmekle R.

Efendi yirine Nişāncı Paşa-yı Cedīd Medresesi'ne mevṣūl, yüz üç[1] Cumāde'l-ūlā'sında Dāmād Efendi-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri yirlerine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biriyle nā'ilü'l-me'mūl oldılar[2]. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinde Ġalaṭ Ṣa'bān Efendi yirine Pīrī Paşa Medresesi'ne irtiḳā, yüz beş Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ṭayyār Ḥüseyn Efendi yirine Ḳılıç 'Alī Paşa Medresesi'ne i'tilā eyleyüp yüz sekiz Rebī'ü'l-evvel'inde Sirkeci-zāde 'Abdu'llāh Efendi maḥlūlinden Ūlā-yı Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi iḥsān olınup yüz on iki Cumāde'l-ūlā'sında Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretleri yirlerine Şeh-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde olup yüz on dört Muḥarrem'inde ḫāmis-i Süleymāniyye i'tibārıyla Kevākibī-zāde Veliyyü'd-dīn Efendi ḥażretleri yirlerine Sulṭān Aḥmed Ḫān Medresesi ile taḥṣīl-i 'izz ü şān itmişler idi. Yüz on altı Receb'inde Keşfī 'Abdu'llāh Efendi yirine Ḳuds-i Şerīf ḳażāsıyla teşrīf olınup yüz on yedi Şevvāl'inde ma'zūl ve yirlerine Kevākibī-zāde Muṣṭafā Efendi ḥażretleri mevṣūl oldılar.[3] Yüz on sekiz Cumāde'l-āḫire'sinde Ḳadrī-zāde 'Abdu'llāh Efendi[4] üzerinden[5] Ṣabanca ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup yüz yigirmi iki Cumāde'l-āḫire'sinde Emīr Aġa-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirlerine Burusa pāyesi żamīmesiyle Yeñişehr ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınduḳda arpalıḳları Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi'ye virildi. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde Edrine pāyesi żamīmesiyle Resūl-zāde Aḥmed Efendi maḥlūlinden Selanik ḳażāsına naḳl olınduḳlarında yirleri veliyyü'n-ni'am-zādemüz Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi'müz ḥażretlerine tevcīh olındı. Yüz yigirmi üç Ṣa'bān'ında munfaṣıl ve yirlerine Ḥekīmbaşı-zāde Ebū Bekr Efendi vāṣıl oldılar. Yüz yigirmi beş Ẕi'l-ḥicce'sinde Misivri ḳażāsı arpalıḳ virilüp yüz yigirmi altı Şevvāl'inde Ḳara Murād Efendi üzerinden Ṣındırġı ḳażāsı daḫı żamm olındı. Yüz yigirmi sekiz Rebī'ü'l-āḫir'inde Cezāyir Paşası-zāde İbrāhīm Efendi yirlerine Şām-ı cennet-meşām ḳażāsıyla ikrām olınduḳlarında arpalıḳları şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretlerinüñ żamīme-i revātibleri ḳılınmış idi. Bu ḥāl üzere icrā-yı aḥkām-ı şer'iyye ile güẕārende-i eyyām iken sene-i meẕkūre

1 R nüshasında sehven "yüz on üç" yazılmıştır.
2 oldılar H: olmışlar idi R.
3 oldılar R: oldı H.
4 Efendi R: -H.
5 R 234b.

Şa'bān'ınuñ yigirmi beşinci Cum'a güni 'āzim-i dārü's-selām ve cennāt-ı 'āliyā-tı maḳām eyledi. Bilāl-i Ḥabeşī ḥażretleri civārlarında defn olınup manṣıb-ı maḥlūl sene-i mezbūre Şevvāl'i ġurresine dek evlādına ibḳā olınduḳdan ṣoñra Ḳuds-i Şerīf ḳāḍīsi Bolevī-zāde es-Seyyid Aḥmed Sa'īd Efendi menḳūl, anlaruñ yirlerine Kātib-zāde Pīrī Meḥemmed Efendi mevṣūl oldılar.

Mevlānā-yı merḳūm ḥiṣṣemend-i ma'ārif ü 'ulūm, ḫoş-ṣoḥbet, ḳābil-i üns ü ülfet, ṣalāḥ u taḳvā ile mu'allem, pāk-i'tiḳād ādem idi.

Narḫcı Ḥasan Efendi-zāde Ḳāsım Efendi[1]

el-Mevlā Ḳāsım bin Ḥasan. Biñ elli dört Muḥarrem'inde devlet-i Sulṭān İbrāhīm Ḫānī'de maẓhar-ı ġażab-ı ḫusrevānī olan ṣadr-ı a'ẓam-ı sābıḳ Ḳara Muṣṭafā Paşa'nuñ müsteşār[2] u mü'temeni olmaḳ taḳrībiyle cezīre-i Rodos'a nefy ü iclā ve ḳafes-i cismi murġ-ı rūḥından iḫlā olınan Narḫcı Ḥasan Efendi'nüñ ḥafīd-i sa'īdi ve devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''de Ḳandiye Seferi eṣnāsında yeñiçeri efendisi bulınan dīger Ḥasan Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı reşīdi Ḳāsım Efendi'dür. Belde-i Ḳosṭanṭıniyye'de serā-perde-i 'ademden mec-lis-i şühūda vaż'-ı ḳadem ḳılup **[217b]** ser-māye-i isti'dāda mālik ve ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳe sālik olduḳda Bolevī Birāderi 'Alī Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet ve ba'ż-ı medārisde müdāreseye himmet iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken[3] biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Receb'inde ibtidā iḥdāṣ olınan ḳaṣaba-i İzniḳ'de vāḳı'a Teke Meḥemmed Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā ve اول مدرس درس بها[4] olup yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Sarāy Ḫˇācesi Aḥmed Efendi yirine Çivi-zāde Medresesi'ne gelüp yüz sekiz Cumāde'l-āḫire'sinde Gümrükci Ḥüseyn Paşa-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Ṭūṭī Laṭīf Medresesi ile talṭīf, yüz on iki Şevvāl'inde[5] Ṣalbaş Dāmādı 'Abdü'r-raḥīm Efendi yirine Sa'dī Efendi Med-resesi ile teşrīf olınmışlar idi. Yüz on beş Ramażān'ında Zülālī Ḥasan Efendi yirlerine Ṣāniye-i Ḫusrev Ketḫudā Medresesi virilüp yüz on yedi Receb'inde 'Abdü'l-vehhāb Efendi yirlerine Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi Medresesi

1 Evvelu müderrisin bi-medreseti Teke Meḥemmed Paşa der-İzniḳ. Fī-Receb sene 1099. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]
2 müsteşār R: müstefsār H
3 ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken H: ma'zūl iken R.
4 "Burada ders okutan ilk müderris."
5 Şevvāl'inde H: Şa'bān'ında R.

ile ikrām, yüz on sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ṣamtī-zāde Meḥemmed Efendi yirlerine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biri in'ām olındı. Yüz on ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Ḥüseyn Çāvuş-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Ḥekīmbaşı Nūḥ Efendi Medresesi'ne irtiḳā, yüz yigirmi Ṣafer'inde Çeşm-i Siyāh Muṣṭafā Efendi yirlerine Sinān Paşa Medresesi'ne i'tilā eyleyüp yüz yigirmi iki Cumāde'l-āḫire'sinde Ḥasan Paşa İmāmı Aḥmed Efendi yirlerine Gevher Ḫān Sulṭān Medresesi iḥsān[1] olınup yüz yigirmi dört Şevvāl'inde şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Meḥemmed Efendi ḥażretleri birāder-zādeleri Muṣṭafā Efendi yirlerine Ḫāḳāniyye-i Vefā'da basṭ-ı seccāde-i ifāde itmişler idi. Yüz yigirmi beş Şevvāl'inde Bolevī-zāde es-Seyyid Meḥemmed Emīn Efendi yirlerine ḫāmis-i Süleymāniyye i'tibārıyla Sulṭān Aḥmed Ḫān Medresesi'ne şāyān olup yüz yigirmi altı Ṣa'bān'ında Cezāyir Paşası-zāde İbrāhīm Efendi yirlerine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ birine terfī', yüz yigirmi sekiz[2] Cumāde'l-āḫire'sinde Ṣadrü'd-dīn-zāde Mektūbī 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirlerine Yeñişehr ḳażāsı ḥükūmetiyle tevḳī' olınmışlar idi. Sene-i meẕkūre Ramażān'ınuñ yigirmi ikinci Erba'ā güni ṭa'ne-i ṭā'ūndan rıḥlet ve 'īdgāh-ı ervāḥa müsāra'at itdüklerinde manṣıb-ı maḥlūl sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'si ġurresine dek evlādına ibḳā, ba'dehu "Ṣūfī Emīr Efendi" dimekle şehīr es-Seyyid Meḥemmed Efendi'ye sezā görildi.

Mevlānā-yı mezbūr aḫlāḳ-ı kerīme ile meşhūr, meşġale-i 'ilm ü 'ibādete müdāvim, evḳāt-ı şerīfesin meṣāliḥ-i dīniyyeye ḳāsım, 'ilmi ile 'āmil, merd-i kāmil, evżā' u eṭvārı müsellem, dervīş-nihād ādem idi.

Erzincānī es-Seyyid 'Alī Efendi Şer'iyyātcisi 'Oṯmān Efendi

el-Mevlā 'Oṯmān. Diyār-ı Ḳaraman'dan bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olup dārü'l-mülk-i İstanbul'a ḳudūm ve 'ulemā-yı 'aṣrından aḫẕ-ı nevādir-i 'ulūm itdükden ṣoñra ṣadr-ı 'ālī-ḳadr Erzincānī es-Seyyid 'Alī Efendi'ye intisāb ile şeref-i mülāzemetlerin iktisāb eyleyüp ṭayy-ı merāḥil-i ṭarīḳ iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ ṭoḳsan sekiz Rebī'ü'l-āḫir'inde Ḫiṣālī[3] Medresesi ḫāricine 'āric, yüz bir Ṣa'bān'ında Ṭayyār Ḥüseyn Efendi yirine Pervīz Efendi Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Yüz altı Ramażān'ında

1 R 235a.
2 R nüshasında bu tarihin yerine sehven "yüz sekiz" yazılmıştır.
3 Ḫiṣālī R: Ḥiṣārlı H.

Elmās Paşa İmāmı İsḥāḳ Efendi yirine Mi'mār Sinān Medresesi iḥsān olınup yüz yedi Şevvāl'inde yirlerinde ḥareket-i dāḫil i'tibār olınmış idi. Yüz sekiz Rebī'ü'l-āḫir'inde Ṣubḥī Aḥmed Efendi maḥlūlinden Papasoġlı Medresesi virilüp yüz on bir Cumāde'l-āḫire'sinde Çıracı-zāde Ḥasan Efendi yirine Şāh-ı Ḫūbān Medresesi'ne şāyān oldılar. Yüz on dört Muḥarrem'inde Ḥekīmbaşı-zāde Ebū Bekr Efendi yirlerine Nūḥ Efendi Medresesi'ne mevṣūl, yüz on beş Cumāde'l-āḫire'sinde Tekfūrṭaġlı İmāmı Süleymān Efendi **[218a]** yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biriyle nā'ilü'l-me'mūl olup yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inde selefleri Ebū Bekr Efendi yirlerine Pīrī Paşa Medresesi sezā görilüp yüz on yedi Cumāde'l-ūlā'sında Gürgür Meḥemmed Efendi yirine Medīne-i Münevvere pāyesi żamīmesiyle Maġnisa ḳażāsı i'ṭā olınmış idi. Yüz on sekiz Ramażān'ında 'azl olınup yirleri Ṣadrü'd-dīn-zāde Ḳassām Meḥemmed Efendi'ye virilmiş iken üç günden ṣoñra anlar daḫı Baġdād'a naḳl olınmaġın manṣıb-ı merḳūm Çalḳandı-zāde 'Abdu'llāh Efendi'ye maḥal görildi. Yüz yigirmi bir Cumāde'l-āḫire'sinde Müneccimbaşı Meḥemmed Efendi yirine Üsküdar ḳażāsı sezāvār görilüp yüz yigirmi iki Receb'inde ma'zūl ve yirlerine 'Abdü'l-ḥalīm-zāde Dāmādı 'Abdu'llāh Efendi mevṣūl oldı. Yüz yigirmi yedi Rebī'ü'l-āḫir'inde Şām-ı şeref-encām pāyesi żamīmesiyle ḫalefleri Ṣadrü'd-dīn-zāde Efendi yirlerine Filibe ḳażāsı 'ināyet olınup yüz yigirmi sekiz Rebī'ü'l-āḫir'inde munfaṣıl ve yirlerine Elmās Paşa İmāmı İbrāhīm Efendi vāṣıl oldılar. Bunlar ba'de'l-'azl İstanbul'da menzillerine dāḫil olduḳlarından ṣoñra çoḳ geçmeyüp sene-i meẕkūre Ramażān'ınuñ yigirmi beşinci Sebt güni intiḳāl ve 'īdgāh-ı ervāḥa irtiḥāl eyleyüp medīne-i Üsküdar'da defn olındılar. Kāmī Meḥemmed Efendi bu güne tārīḫ dimişlerdür:

Mıṣrā'

'Oṯmān Efendi vāṣıl-ı bezm-i cinān ola[1]

Mevlānā-yı merḳūm ṣalāḥ-ı ḥālle ma'lūm, şūḫ[2]-ṭab' u laṭīfe-gūy, merd-i nīk-ḫūy idi. Veliyy-i ni'meti olan müşārun ileyh es-Seyyid 'Alī Efendi merḥūmuñ mevleviyyetinde niyābet ve ṣadāretleri ḥālinde şer'iyyāt ve ḳısmet-i 'askeriyye ḫıdmetlerinde istiḫdām olınmaġın "Emīr Efendi Şer'iyyātcisi ve Ḳassāmı" dimekle şehīr ve bu 'unvānla ma'lūm-ı ṣaġīr ü kebīr olmış idi.

1 عثمان افندی واصل بزم جنان اوله
2 R 235b.

Ḥāfıẓ Yūsuf Efendi

el-Mevlā Yūsuf. Gürciyyü'l-aṣldur. Ṣadr-ı a'ẓam-ı sābıḳ Ḳara İbrāhīm Paşa'nuñ 'uteḳāsındandur. Tahṣīl-i ma'ārife 'azīmet ve vezīr-i mezbūr himmetiyle biñ ṭoḳsan senesi ḥudūdında Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken ṭoḳsan beş Ṣa'bān'ında 'Alī Efendi yirine Ṣayyādbaşı Medresesi ḫāricine 'āric, ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde Muḥarrem Efendi yirine Receb Paşa Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Aḳ Maḥmūd Efendi-zāde es-Seyyid Meḥemmed Zeynü'l-'ābidīn Efendi ḥażretleri yirlerine Edrineḳapusı'nda vāḳı'a Ṣāniye-i Meḥemmed Paşa Medresesi sezā görilüp yüz altı Cumāde'l-āḫire'sinde Ṣadrü'd-dīn-zāde Mektūbī 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Temürḳapu'da vāḳı'a Aḥmed Paşa Medresesi'ne naḳl olınup yüz ṭoḳuz Şevvāl'inde İmām-ı Sulṭānī Maḥmūd Efendi yirine Ḫˇāce Ḫayrü'd-dīn Medresesi virilüp yüz on dört Ṣafer'inde Resūl Efendi Mülāzımı Maḥmūd Efendi yirine Fāṭıma Sulṭān Medresesi iḥsān olınmış idi. Yüz on beş Cumāde'l-āḫire'sinde Rıfḳī Mülāzımı Ḥüseyn Efendi yirine Ūlā-yı Ḫusrev Ketḫudā Medresesi i'ṭā olınup yüz on altı Receb'inde Kürd Aḥmed Efendi yirine Erzenü'r-rūm ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olındı. Yüz on yedi Şevvāl'inde ma'zūl ve yirlerine Ṭālib Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz on ṭoḳuz Ẕi'l-ḳa'de'sinde 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi arpalıġı olan Ḳonya ḳażāsı tevcīh olınup yüz yigirmi bir Rebī'ü'l-āḫir'inde 'azl ve yirlerine 'Īdī Bayram Efendi vaṣl olındı. Yüz yigirmi dört Ẕi'l-ḳa'de'sinde Kūsec Ḫalīl Paşa İmāmı Ḥasan Efendi yirine Maġnisa pāyesi żamīmesiyle Bosna ḳāḍīsi olup yüz yigirmi beş Ẕi'l-ḥicce'sinde munfaṣıl ve yirlerine Germeḳaş-zāde Meḥemmed Efendi vāṣıl oldı. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi sekiz senesi ḥudūdında intiḳāl ve 'ālem-i 'uḳbāya irtiḥāl eyledi.

Merḥūm-ı merḳūm "Ḥāfıẓ Yūsuf Efendi" dimekle ma'lūm, pīr-i ṣāliḥ, sa'ādetmend-i **[218^{b}]** idi.

Celeb Ḫalīl Efendi

el-Mevlā Ḫalīl. Maḥmiyye-i Edrine'den bedīdār ve sarāy-ı hümāyūn-ı sulṭānīde perveriş bulmaġın "Celeb Ḫalīl Efendi" dimekle şöhret-şi'ār olmış idi. Ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳ-ı 'ilmīye 'azīmet ve Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efen-

di'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp bi-ḥasebi'l-'āde ḳaṭ'-ı menāzil-i ifāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ seksen altı Cumāde'l-ūlā'sında Şeyḫ-zāde Ya'ḳūb Efendi yirine Ḫabbāziyye Medresesi ḫāriciyle be-kām, ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Yek-çeşm Süleymān Efendi yirine Cezerī Ḳāsım Paşa Medresesi'ne ḥareketle nā'ilü'l-merām olmış idi. Ṭoḳsan üç Rebī'ü'l-āḫir'inde Debbāġ-zāde Ṣun'u'llāh Efendi yirine Siyāvuş Paşa Medresesi virilüp ṭoḳsan altı Rebī'ü'l-evvel'inde Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Ṭopḳapusı dāḫilinde Aḥmed Paşa Medresesi'ne taḥrīk olınup ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Ḳırımī 'Abdü'l-ḥalīm Efendi yirine Ḥācī Ḥasan-zāde Medresesi'ne pā-nihāde olup sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında Tatar 'Abdu'llāh-zāde Yaḥyā Efendi yirine Ḳoca Muṣṭafā Paşa Medresesi'ne irtiḳā, yüz bir Şa'bān'ında Güzelḥiṣārī Aḥmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'den birine i'tilā itmişler idi. Yüz iki Receb'inde Mekkī-zāde Es'ad Efendi yirine Ḫadīce Sulṭān Medresesi iḥsān,[1] yüz dört Cumāde'l-ūlā'sında Çeşmī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi yirine Bayram Paşa Medresesi'ne şāyān olup yüz altı Ẕi'l-ḥicce'sinde Çeşmī-zāde Tābi'i Ḥasan Efendi maḥlūlinden Ḳalender-ḫāne Medresesi ile tekrīm, yüz on iki Ṣafer'inde 'Uşşāḳī-zāde 'Oṯmān Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ biriyle ta'ẓīm olındılar. Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Ḥıṣn-ı Manṣūrī-zāde Aḥmed Efendi yirine İzmir ḳażāsıyla tevḳīr olınup yüz on altı Receb'inde ma'zūl ve yirlerine Resūl-zāde Aḥmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz yigirmi Rebī'ü'l-evvel'inde Edrine pāyesi żamīmesiyle Şerīf Efendi üzerinden Ḳaraburun ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz yigirmi bir Muḥarrem'inde Yaḥyā-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri yirlerine bi'l-fi'l masḳaṭ-ı re'si olan maḥmiyye-i Edrine ḳażāsı 'ināyet olınup arpalıḳları selef-i sālifleri Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde Efendi'nüñ żamīme-i revātibleri ḳılındı. Yüz yigirmi iki Rebī'ü'l-evvel'inde 'azl ve yirlerine Müstaḳīm Meḥemmed Efendi vaṣl olındı. Sene-i merḳūme[2] Rebī'ü'l-āḫir'inde Tefsīrī-zāde Meḥemmed 'Aṭā'u'llāh Efendi üzerlerinden Ḳarīn-ābād ve Ḫavāṣṣ-ı Maḥmūd Paşa ḳażāları arpalıḳ virildi. Yüz yigirmi yedi Ṣafer'inde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ṣāliḥ Efendi ḥażretleri yirlerine Mekke-i Mu'aẓẓama ḳażāsıyla ta'ẓīm olınduḳlarında arpalıḳların-

1 R 236a.

2 Yüz yigirmi iki Rebī'ü'l-evvel'inde 'azl ve yirlerine Müstaḳīm Meḥemmed Efendi vaṣl olındı. Sene-i merḳūme H: Sene-i mezbūre R.

dan Ḳarīn-ābād ḳażāsı Emīn-i Fetvā Kāmī Yaḥyā[1] Efendi'ye virilüp Ḫavāṣṣ-ı Maḥmūd Paşa ḳażāsı maḥmiyye-i Edrine'de mūṣıla-i Süleymāniyye i'tibārıyla Sulṭān Selīm müderrisi olan Şems-zāde Muṣṭafā Efendi'ye ber-vech-i teḳā'üd tevcīh olındı. Yüz yigirmi sekiz Şevvāl'inüñ on altıncı Sebt güni 'īdgāh-ı ervāḥa ḫırām itdüklerinde manṣıb-ı maḥlūle iki[2] buçuḳ ay miḳdārı evlādı mutaṣarrıf olup ba'dehu Yaḥyā Efendi-zāde Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı.

Mevlānā-yı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı 'ulūm, ṣāḥib-i 'ilm ü vaḳār, ḥasenü'l-ḫulḳ[3] u sütūde-kār idi.

Ḥısn-ı Manṣūrī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi

el-Mevlā Meḥemmed Emīn ibnü'l-mevlā Aḥmed. Ātī't-terceme Ḥısn-ı Manṣūrī-zāde Aḥmed Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı kihter-i ḫıredmendi Meḥemmed Emīn Efendi'dür. Taḥṣīl-i 'ilm ü 'irfāna kūşiş ve tekmīl-i ādāb-ı fünūna verziş idüp biñ yüz yedi tārīḫinde Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi'nüñ sefer-i hümāyūn teşrīfinden mülāzım ve ḳaṭ'-ı menāzil-i ṭarīḳa 'āzim olup ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz yigirmi yedi Rebī'ü'l-evvel'inde Vālide Ketḫūdāsı İmāmı Kūsec Meḥemmed Efendi yirine Pirinçci Sinān Medresesi ḫāricine 'āric ve beyne'l-aḳrān şeref-i imtiyāz ile mübtehic olmışlar idi. Yüz yigirmi sekiz Şevvāl'inüñ on yedinci Aḥad güni ṭa'ne-i ṭā'ūndan rıḥlet ve 'ālem-i 'uḳbāya 'azīmet eyleyüp Edrineḳapusı ḫāricinde defn olındılar. Medrese-i maḥlūlesinüñ buḳ'a ve vaẓīfesi olmamaġla ḫaṭṭ-ı **[219[a]]** hümāyūn-ı şevket-maḳrūn mażmūn-ı münīfi üzere ilġā olındı.

Merḥūm-ı merḳūm maḫdūm-ı ma'ālī-rüsūm, ḥuliy-bend-i 'arā'is-i ma'ārif, çehre-güşā-yı leṭā'if ü ẓarā'if, kemāl-i ḳābiliyyet-i şānı ṣafḥa-i ḳalem-gīr gibi ẓāhir, cemāl-i isti'dādı meşşāṭa-i üstād ile revnaḳ-efrūz-ı ma'ālī vü maẓāhir idi.

Mekkī-zāde Ṭāhir Meḥemmed Efendi {Ṭāhir}

el-Mevlā Meḥemmed Ṭāhir ibnü'l-mevlā Meḥemmed. Tercemeleri *Cild-i Evvel*'de *'u*lemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi' silkinde manẓūm

1 Emīn-i Fetvā Kāmī Yaḥyā H: Kāmī Meḥemmed R.
2 iki H: -R.
3 ḥasenü'l-ḫulḳ H: ḥasenü'l-aḫlāḳ R.

Mekkī Meḥemmed Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı feżā'il-güsteri ve ānifen ẕikri sebḳ iden Es'ad Efendi'nüñ birāder-i kihteri 'ulemā-yı kirāmuñ ercmendi Meḥemmed Ṭāhir Efendi'dür. Sinn-i temyīze resīde olduḳlarında ādāb-ı taḥṣīl-i 'ilm ü 'irfānı murā'ī ve isāle-i zülāl-i fażl u beyān ile izāle-i[1] çirk-i cehl ü nā-dānīye sā'ī olmaġla tahṣīl-i 'ulūm ve devre-i mecālis-i erbāb-ı fühūm iderek Şeyḫü'l-İslām fāżıl-ı meşhūdü'l-enām[2] ṣadru'l-ifāde Minḳārī-zāde Efendi ḫıdmetlerinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup aḫẕ-ı medāris ve 'aḳd-i mecālis idüp ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Ḫalīl Paşa-zāde İbrāhīm Efendi yirine Emīnü'l-ġanem Medresesi[3] ḫāriciyle mükerrem ḳılınup yüz beş Ẕi'l-ḳa'de'sinde Vaḥdī İbrāhīm Efendi yirine 'Abdu'llāh Aġa Medresesi'ne ḥareket itmişler idi. Yüz sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Kāmī Meḥemmed Efendi yirlerine Behrāmiyye Medresesi virilüp yüz on bir Cumāde'l-āḫire'sinde Beñli 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Mi'mār Sinān Medresesi iḥsān olındı. Yüz on beş Cumāde'l-āḫire'sinde Mu'abbir İsmā'īl Efendi yirlerine Ḥācī Ḥasan-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde olup yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inde Ṣadrü'd-dīn-zāde Ḳassām Meḥemmed Efendi yirlerine Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi Medrese-i Ṯāniyesi in'ām, yüz on yedi Receb'inde Ḥasan Paşa İmāmı Aḥmed Efendi yirlerine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'den birine ḫırām eyleyüp sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında Nīfī Dāmādı Ḥamdī Aḥmed Efendi yirine Rüstem Paşa Medresesi'ne şeref-baḫṣā, yüz on sekiz Ṣa'bān'ında Hādī-zāde Feyżu'llāh Efendi yirine Ḳāsım Paşa Medresesi'ne revnaḳ-efzā olmışlar idi. Yüz yigirmi Ṣafer'inde sābıḳā Emīn-i Fetvā Meḥemmed Efendi yirine Ḳalender-ḫāne Medresesi'ne gelüp yüz yigirmi iki Rebī'ü'l-evvel'inde selef-i sālifleri İsmā'īl Efendi yirlerine Ayaṣofıyya-i Kebīr Medresesi ile tevḳīr olınup sene-i mezbūre Şevvāl'inde ḫāmis-i Süleymāniyye i'tibārıyla veliyyü'n-ni'am-zādemüz Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi'müz ḥażretleri yirlerine Sulṭān Aḥmed Ḫān Medresesi ile taḥṣīl-i 'izz ü şān itdiler. Yüz yigirmi üç Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ḳaba 'Ömer Efendi yirine[4] Ḳuds-i Şerīf ḳażāsıyla teşrīf olınup yüz yigirmi beş Muḥarrem'inde munfaṣıl ve yirlerine Evliyā-zāde 'Alī Efendi vāṣıl oldılar. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ on birinci Ṯülāṯā

1 izāle-i R: -H.
2 meşhūdü'l-enām H: meşhūrü'l-enām R.
3 R 236b.
4 yirine H: yirlerine R.

gicesi intiḳāl ve ʿālem-i ervāḥa istiʿcāl eyleyüp Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında defn olındı.

Mevlānā-yı merḳūm ġavvāṣ-ı cevāhir-i deryā-yı ʿulūm, mū-şikāf-ı deḳā'iḳ-ı ʿArabiyye, ḥarīr-bāf-ı ḥaḳā'iḳ-ı edebiyye, ʿulūm-ı ʿaḳliyyede çāpük-süvār ve fünūn-ı naḳliyyede yegāne-i rūzgār, ʿucb u riyādan mütecānib, ẕikr-i bi'l-ḫayra ṭālib, iḫvān ile muʿāşerete mā'il, meftūn-ı neşr-i feżā'il, müṭālaʿa-i kütüb-i mütedāvileye şedīdü'l-işti̇ġāl, ser-efrāz-ı emṡāl, üslūb-ı taḥrīrde māhir, elsine-i ṡelāṡede şiʿr ü inşāya ḳādir idi.

Ṭāhir maḫlaṣı ile eşʿārı olup bu iki beyt güftār-ı dürer-bārındandur:

Naẓm

Güzellikde naẓīrüm yoḳ diyü maġrūr iken her bār
Görüp āyīnede ʿaks-i ruḫın bir daḫı oldı yār

Ve lehu

Çeşm-i ḫūnīnüm ḫayālüñ şāhını iʿzāz ider
Her gelişde bir ḳumāş-ı sürḫ-pāy-endāz ider[1]

Āṡārlarından *Sūre-i Şerīfe-i İḫlāṣ*'a ʿArabī inşā ve Türkī inşā ile iki ʿaded tefsīri olup[2] bu beyt daḫı *İḫlāṣ-ı Şerīf Tefsīri*'nde olan naʿt-ı şerīfindendür:

Beyt

Vücūd-ı pāki ḫulḳından ġarażdur
Muḥammed cevher ü cümle ʿarażdur **[219[b]]**

Rizevī[3] Süleymān Efendi

el-Mevlā Süleymān. Rize[4] ḳaṣabasından bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olup dārü'l-mülk-i İstanbul'a ʿazīmet ve ʿulemānuñ birinden iḥrāı şeref-i

1 R nüshasında bu beytin yanında muhtemelen okuyucu tarafından farklı bir hatla yazılmış şöyle bir kayıt yer almaktadır. "Bu maṭlaʿ-ı ġarrā şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Zekeriyyā-zāde Yaḥyā Efendi merḥūmuñ meṭāliʿ-i meşhūresindendür." Bildirilen kayıttan hareketle *Yahyâ Dîvânı* taranmış ve beytin Yahyâ Efendi'ye âit olduğu tespit edilmiştir. Bkz. Rekin Ertem (hzl.), *Yahyâ Dîvânı*, Akçağ Yay., Ankara 1995, s. 57.

2 Āṡārlarından *Sūre-i Şerīfe-i İḫlāṣ*'a ʿArabī inşā ve Türkī inşā ile iki ʿaded tefsīri olup H: -R.

3 Rizevī H: Vizevī R.

4 Rize H: Vize R.

mülāzemet eyleyüp devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz yigirmi üç Ẕi'l-ḳa'de'sinde Çeşmī-zāde Meḥemmed Sa'īd Efendi[1] yirine Kūsec 'Alī Beg Medresesi ḫāricine 'āric, yüz yigirmi sekiz Şevvāl'inde Aḫısḳalı Ḥüseyn Efendi yirine Ebu'l-faẓl Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde fevt olup medrese-i maḥlūlesi ḥālen şeyḫü'l-İslām ve veliyyü'n-ni'am-ı enām olan 'Abdu'llāh Efendi ḥażretlerinüñ maḫdūm-ı mükerremleri Ḥasan Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı erbāb-ı rüsūm, ṣalāḥ-ı ḥālle meşhūr, ḫayr ile meẕkūr idi.[2]

Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Aḥmed ibnü'l-mevlā es-Seyyid Feyżu'llāh. Bu ṭabaḳa evā'ilinde şemme-i menāḳıb-ı cemīlesi zīver-i şükūfezār-ı erḳām olan şeyḫü'l-İslām-ı 'ālī-cāh es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ṣāliṣ-i ercmendi es-Seyyid Aḥmed Efendi'dür. Biñ ṭoḳsan yedi Ẕi'l-ḥicce'sinde Şeyḫü'l-İslām Anḳaravī Meḥemmed Efendi merḥūm sevḳıyle ṭaraf-ı salṭanat-ı 'aliyyeden bā-ḫaṭṭ-ı hümāyūn-ı şevket-maḳrūn evlād-ı mevālī-i 'iẓāma iḥsān olınan mülāzemetlerden biriyle ikrām olınup ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl andan daḫı ma'zūl olduḳdan ṣoñra biñ yüz yedi Rebī'ü'l-evvel'inde ibtidā dāḫil i'tibārıyla Ebu's-su'ūd-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Sekbān 'Alī Medresesi ile tekrīm olındılar. Sene-i mezbūre Cumāde'l-ūlā'sında yirlerinde mūṣıla-i Ṣaḥn i'tibār olınup yüz sekiz Rebī'ü'l-evvel'inde Kevākibī-zāde Muṣṭafā Efendi ḥażretleri yirlerine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine ḫırām itmişler idi. Yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde Yaḥyā Efendi-zāde Meḥemmed Efendi yirine Dāvūd Paşa Medresesi'ne irtiḳā eyleyüp yüz on[3] Ṣafer'inde birāder-i mihterleri es-Seyyid Muṣṭafā Efendi ḥażretleri yirlerine ḫāmis-i Süleymāniyye i'tibārıyla Ḫāḳāniyye-i Vefā'da ferş-i seccāde-i ifāde eylediler. Yüz on bir Muḥarrem'inde Edrine pāyesi żamīmesiyle Nīfī İbrāhīm Efendi yirine İzmir ḳażāsıyla tevḳīr olınup ba'de eyyām Mekke-i Mükerreme pāyesiyle daḫı mükerrem olmışlar idi. Yüz on iki Cumāde'l-āḫire'sinde Yek-çeşm Ḥüseyn Efendi üzerinden Yalaḳ-ābād ḳażāsı arpalıġıyla mün'azil ve yirlerine Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed

1 Efendi H: -R.
2 R 237a.
3 R nüshasında sehven bu tarihin yerine "yüz" yazılmıştır.

Efendi ḥażretleri vāṣıl oldılar. Sene-i merḳūme Ẕi'l-ḥicce'sinde bunlara İstanbul pāyesi iḥsān olınup yüz on üç Cumāde'l-āḫire'sinde Dāmād Efendi-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri yirlerine maḥrūsa-i Burusa ḳażāsına ḥākim olup arpalıḳları olan Yalaḳ-ābād ḳażāsı daḫı üzerlerinde ibḳā olındı. Sene-i mezbūre Ramażān'ında Anaṭolı pāyesi żamīmesiyle ta'ẓīm olınmışlar idi. Yüz on dört Ramażān'ında Evliyā Meḥemmed Efendi üzerinden Anṭāliyye ḳażāsı arpalıġıyla munfaṣıl ve yirlerine Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳāḍīsi Ḳadrī-zāde 'Abdu'llāh Efendi vāṣıl, anlaruñ yirine Ṭabīb Süleymān Efendi nā'il oldı. Yüz on beş Muḥarrem'inde Rūmili[1] pāyesi iḥsān olınup sene-i meẕkūre Rebī'ü'l-evvel'inüñ on üçinci Cum'a gicesi Edrine Vaḳ'ası sebebiyle vālid-i mācidleri ve birāderleriyle ma'an İslimiyye ḳażāsına nefy ü iclā olınmışlar iken sene-i mezbūre Rebī'ü'l-āḫir'inüñ on dördinci İṣneyn güni eşḳıyā tasalluṭıyla yine vālidleri ve birāderleri ile maḥmiyye-i Edrine'ye getürilüp zindāna ḥabs olındılar. Arpalıḳlarından Yalova ḳażāsı sābıḳā imām-ı sulṭānī ḥālen Re'īsü'l-'ulemā Ḥasan Efendi ḥażretlerine ve Anṭāliyye ḳażāsı İmām Dāmādı Celeb Ḥasan Efendi'ye **[220[a]]** tevcīh olınmış idi. Bunlar vālidleri şehādetinden ṣoñra birāderleri ile ḳayd-ı bend ile sürüm 'arabasına taḥmīl olınup Devlet-i 'Aliyye ile İstanbul'a geldüklerinde sene-i merḳūme Cumāde'l-ūlā'sında Yediḳulle'de ḥabs[2] olınup sene-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'sinde yine birāderleriyle cezīre-i Ḳıbrıs'a gönderilüp Maġosa Ḳal'ası'nda ḳal'a-bend oldılar. Yüz yigirmi senesinde birāderleri ile ma'an maḥrūsa-i Burusa'ya getürilüp yüz yigirmi bir Rebī'ü'l-evvel'inde bunlara Ṭaġardı ve İvrindi ve Ḳaracaşehr ve Çuḳurcuḳ ve Ṭomanic ḳażāları arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz yigirmi altı Cumāde'l-āḫire'sinde Çuḳurcuḳ ḳażāsı 'Abdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi'nüñ arpalıġı olan[3] Anḳara ḳażāsına ilḥāḳ olınup bunlara 'Abdü'ṣ-ṣamed-zāde Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Ṣobuca ḳażāsı bedel virildi. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām iken biñ yüz yigirmi sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinüñ on birinci Ḫamīs güni ḥicce-i 'ömri tamām ve 'īdgāh-ı ervāḥa ḫırām eyleyüp maḥrūsa-i merḳūmede Bıñarbaşı'nda defn olındılar. Maḥlūl olan arpalıḳlarından Ṭaġardı ve İvrindi ḳażāları evlādına ma'īşet virilüp Ḳaracaşehr ḳażāsı Es'ad-zāde es-Seyyid Fā'iz 'Abdü'r-raḥīm Efendi'nüñ żamīme-i revātibleri ḳılınup Ṭomanic ve Ṣobuca ḳażāları Altıbarmaḳ-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi'ye ber-vech-i arpalıḳ olındı.

1 Rūmili H: Rūm R.
2 ḥabs R: -H.
3 R 237b.

Maḫdūm-ı merḳūm ṭālib-i intisāb-ı ʿulūm, mekārim-i aḫlāḳla mevṣūf, ṣalāḥ u diyānetle maʿrūf, nīk-nefs ü ṣāfī-ṭaviyyet, mā'il-i cāh u ḥaşmet idi. Ḳudsī-zāde Maḫdūmı Şeyḫ Meḥemmed Efendi ile ʿaḳd-i peyvend-i muṣāheret itmiş idi.

ʿAbdü'l-hādī-zāde Feyżu'llāh Efendi {Feyżī}

el-Mevlā Feyżu'llāh ibnü'l-mevlā ʿAbdü'l-hādī. Ḫilāl-i terācim-i devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābiʿ'de tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden ʿAbdü'l-hādī Efendi'nüñ ferzend-i feżā'ilmendi Feyżu'llāh Efendi'dür. Taḥṣīl-i ser-māye-i ʿulūm ve tekmīl-i pīrāye-i manṭūḳ u mefhūm idüp biñ seksen ṭoḳuz tārīḫinde Kevākibī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi'nüñ Mekke-i Mükerreme ḳażāsı teşrīflerinden şeref-i mülāzemete nā'il ve devr-i merātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseye vāṣıl ve andan daḫı munfaṣıl[1] iken biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Şaʿbān'ında Ṣadrī Muṣṭafā Efendi maḥlūlinden Üçbaş Medresesi ḫāricine ʿāric, yüz dört Rebīʿü'l-āḫir'inde İsḥāḳ-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirlerine Fuḍayliyye Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olup yüz altı Rebīʿü'l-evvel'inde Gümrükci Ḫˇācesi Meḥemmed Efendi yirine Receb Paşa Medresesi virilüp yüz ṭoḳuz Rebīʿü'l-āḫir'inde Mektūbī ʿOsmān Efendi yirlerine Ümmü'l-veled-zāde dārü'l-ifādelerine pā-nihāde olmışlar idi. Yüz on iki Şaʿbān'ında Ḳara Murād Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi Medrese-i Ṯāniyesi ile ber-murād olup yüz on dört Muḥarrem'inde Ṣadrü'd-dīn-zāde Maḥmūd Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'den birine ḥırām eyleyüp yüz on beş Rebīʿü'l-āḫir'inde Feyżu'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi Medresesi'ne iʿtilā, yüz on altı[2] Rebīʿü'l-āḫir'inde Kāmī Meḥemmed Efendi yirlerine Ḳāsım Paşa Medresesi'ne irtiḳā itmişler idi. Yüz on sekiz Şaʿbān'ında Ṣadrü'd-dīn-zāde ʿAbdü'l-ḥay Efendi yirine Gevher Ḫān Sulṭān Medresesi iḥsān, yüz yigirmi Rebīʿü'l-āḫir'inde Ebe-zāde Efendi Teẕkirecisi Meḥemmed Efendi maḥlūlinden İstanbul'da vāḳıʿa Vālide Sulṭān Medresesi'ne şāyān olup yüz yigirmi bir Receb'inde ḫāmis-i Süleymāniyye iʿtibārıyla Erzincānī es-Seyyid ʿAlī Efendi Teẕkirecisi Meḥemmed Efendi yirine Sulṭān Aḥmed Ḫān Medresesi'nde miḥrāb-nişīn-i taḥḳīḳ u īḳān, yüz yigirmi iki Cumāde'l-āḫire'sinde Ḳonevī ʿAlī Efendi yirine iḥdā-yı Medāris-i Süleymāniyye ile taḥṣīl-i şevket ü şān

1 munfaṣıl H: maʿzūl R.
2 R nüshasında bu tarihin yerinde sehven "yüz on" yazmaktadır.

eyleyüp yüz yigirmi üç Ramażān'ında Bābī **[220b]**-zāde Meḥemmed Efendi yirlerine İzmir ḳażāsıyla tevḳīr olınmışlar idi. Yüz yigirmi dört Ẕi'l-ḥicce'sinde ma'zūl ve yirlerine ḥālen Re'īsü'l-eṭibbā 'Ömer Efendi ḥażretleri mevṣūl oldılar. Yüz yigirmi altı Receb'inde Amaṣra ve Gölbāzār-ı Bolı ḳażāları arpalıḳ virilüp yüz yigirmi yedi Ṣafer'inde Amaṣra ḳażāsı Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretlerinüñ żamīme-i revātibleri ḳılınup bunlara selef-i ẕī-şerefleri müşārun ileyh Mīrzā-zāde Efendi ḥażretleri arpalıḳlarından Bayramic ḳażāsı bedel virildi. Bu ḥāl üzere evḳāt-güẕār iken biñ yüz yigirmi sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinüñ on altıncı Ṣülāṣā gicesi rūḥ-ı revānı tengnā-yı cihāndan firār ve 'āzim-i[1] nüzhetgāh-ı dārü'l-ḳarār olduḳda irtesi Ebu'l-fetḥ Sulṭān Meḥemmed Ḫān Cāmi'-i Şerīfi'nde ba'de'ẓ-ẓuhr ṣalātı edāsından ṣoñra Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında defn olındı. Mahlūl olan arpalıḳlarından Bayramic ḳażāsı selef-i sālifleri 'Oṯmān Efendi'ye ve Gölbāzār-ı Bolı ḳażāsı Es'ad-zāde Fā'iz es-Seyyid 'Abdü'r-raḥīm Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm 'ilm ü ma'ārif ile ma'lūm, ekṯer-i fünūndan ḥiṣṣedār, emr-i ḥükūmetinde nādire-i edvār, cür'et ü ṣarāmet ile meşhūr, nezāhet ü istiḳāmet ile ma'rūf-ı cumhūr, şi'r ü inşāda māhir, elsine-i ṣelāṯe tekellümine ḳādir, ekṯer-i evḳātleri Dārü's-salṭanati'l-'aliyye'de bāb niyābeti ve şer'iyyāt ḫıdmetiyle güẕār ve beyne'n-nās maḥbūbü'l-ḳulūb u müsellemü'l-eṭvār idi.

Feyżī maḫlaṣı ile eş'ārları olup bu ebyāt güftār-ı dürer-bārlarındandur:

Naẓm

Vaḳt-i baḥār 'ārıż-ı cānāna geldi ḫaṭ
Guyā bahārı müjdeye yārāna geldi ḫaṭ

Pervāne-i viṣāle eger ruḫṣat olmasa
Şem'-i fürūġ-ı 'ārıżına yā ne geldi ḫat

Şeyḫü'l-İslām Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi

el-Mevlā 'Abdü'r-raḥīm ibnü'l-mevlā Ḳurd Meḥemmed bin Meḥemmed Çāvuş. 'Ulemā-yı Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemesi *Cild-i Evvel*'de

1 R 238a.

masṭūr "Menteş-zāde" dimekle meşhūr Maḥmūd Efendi'nüñ dāmādı olup yine tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Ḳurd Meḥemmed Efendi'nüñ maḫdūm-ı feżā'il-güsteri Şeyḫü'l-İslām 'Abdü'r-raḥīm Efendi ḫıdmetleridür. Maḥrūsa-i Burusa'da ṭayy-ı merāḥil-i vücūd ve 'arż-ı cemāl-i meclis-i şühūd itmişler idi. Vālid-i mācidleri sālifü'ẕ-ẕikr Ḳurd Meḥemmed Efendi maḥrūsa-i Burusa'da küttāb-ı maḥkemeden olup mūṣıla-i Ṣaḥn i'tibārıyla Veliyyü'd-dīn-zāde Aḥmed Paşa Medresesi müderrisi iken biñ altmış üç Receb'inde eyyām-ı 'ömrin ḫitām itmiş bir merd-i be-nām idi. Bunlar evvel-i ṭulū'larından efāżıl-ı 'aṣr dārü'l-ifādelerinde perde-güşā-yı mu'allaḳāt-ı fażl u kemāl ve Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Efendi ḫıdmetlerinde idāre-i kü'ūs-ı ḳīl ü ḳāl eyleyüp Ka'betü'l-iḳbāl-i āsitānelerinde mücāveret ve cenāblarından iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet itmişler idi.[1] Āheng-i ṭarīḳ-ı sa'ādet-refīḳ ve devr-i mecālis-i ders ü taḥḳīḳ iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ seksen iki Receb'inde Ṣaḥḥāf 'Ömer Efendi maḥlūlinden Ṭūṭī Laṭīf Medresesi ile talṭīf, seksen üç Ṣa'bān'ında Elmās Aġa Ḫˇācesi 'Alī Efendi yirine Ṣāniye-i İbrāhīm Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi ile teşrīf olınmışlar idi. Seksen dört Receb'inde Teẕkireci Muṣṭafā Efendi yirine Ümmü'l-veled-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde olup sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde 'Alī Efendi şeyḫü'l-İslām olduḳlarında bunlara muḳaddemā ḫāṭır-mānde olmaları sebebiyle seksen beş Ṣafer'inde Kec-dehān **[221a]** Dāmādı-zāde Şeyḫ Muṣṭafā Efendi yirine ḫāric ḥareketi i'tibārıyla Cānbāziyye Medresesi'ne tenzīl eyleyüp sene-i meẕkūre Ramażān'ında Naṣru'llāh Efendi yirine Süleymān Ṣubaşı Medresesi'ne gelmişler idi. Seksen altı Ṣa'bān'ında Üsküdarī Ḳarabacaḳ Meḥemmed Efendi yirine Emre Ḫˇāce Medresesi'ne taḥrīk olınup seksen ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Ṭavīl Aḥmed Efendi yirine Ḫadīce Sulṭān Medresesi iḥsān, ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde Coġrāfī Ebū Bekr Efendi yirine vāṣıl-ı iḥdā-yı medāris-i Ṣemān oldılar. Ṭoḳsan iki Receb'inde Dāvūd-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Zāl Paşa Medresesi'ne şeref-baḫşā, ṭoḳsan dört Muḥarrem'inde Begler Ḫˇācesi Aḥmed Efendi yirine Üsküdar'da vāḳı'a Mihrümāh Sulṭān Medresesi'ne zīnet-efzā olup ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında Ṣa'rānī-zāde Meḥemmed Ramażān Efendi yirine Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī[2] Medresesi'nde mibrāb-nişīn-i ders ü ifāde, ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında ḫāmis-i Süleymāniyye i'tibāriyle selef-i sālifleri Ebū Bekr Efendi yirine Ḫāḳāniyye-i Vefā'da feyż-baḫş-ı erbāb-ı istifāde

1 itmişler idi H: eyleyüp R.
2 R 238b.

olmışlar idi. Sene-i meẕkūre Şa'bān'ında La'lī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye'ye terfī', yüz Ramażān'ında İdrīs Efendi yirine Yeñişehr ḳażāsı ḥükūmetiyle tevḳī' olınup yüz bir Şevvāl'inde ma'zūl ve yirlerine es-Seyyid Ya'ḳūb Efendi mevṣūl oldı. Yüz beş Cumāde'l-āḫire'sinde Çāvuş-zāde Aḥmed Efendi maḥlūlinden dārü'n-naṣr-ı Edrine ḳażāsıyla tekrīm, yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında Mekke-i Mükerreme pāyesiyle ta'ẓīm olındılar.[1] Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde 'azl ve yirlerine Ṭavuḳcı Paşa İmāmı 'Alī Efendi vaṣl olındı. Yüz yedi Ramażān'ında İslimiyye ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup yüz on üç Ramażān'ında Ṣandalcı-zāde 'Alī Efendi yirine ber-vech-i mevleviyyet Üsküdar ḳażāsı sezāvār görildükde arpalıḳları es-Seyyid Meḥemmed Dede Efendi ḥażretlerinüñ żamīme-i revātibleri ḳılındı. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde yüz on dört Ṣaferü'l-ḫayr ġurresi tevḳītiyle İmām Dāmādı Celeb Ḥasan Efendi yirine Mıṣr-ı ẕātü'l-ehrām ḳażāsına menḳūl ve yirlerine selef-i sālifleri İdrīs Efendi mevṣūl oldı. Yüz on beş Receb'inde munfaṣıl ve yirlerine Uzun Ḥasan Efendi-zāde Yaḥyā Efendi vāṣıl oldı. Yüz on altı Receb'inde İstanbul pāyesi żamīmesiyle Müstaḳīm Meḥemmed Efendi üzerinden Burusa Yeñişehri ḳażāsı ile Ḥāmid-zāde 'Abdu'llāh Efendi üzerlerinden Kirmastı ḳażāları arpalıġı in'ām, yüz on yedi Cumāde'l-ūlā'sında sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ḳaba Ḫalīl Efendi yirine bi'l-fi'l Dārü's-salṭana ḳażāsıyla ikrām olınduḳlarında arpalıḳları Yaḥyā-zāde Aḥmed Efendi ḥażretlerine tevcīh olındı. Yüz on sekiz Receb'inde ma'zūl ve yirlerine Dāmād Efendi-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri ḳāḍī-i İstanbul oldılar. Ḫalef-i ẕī-şerefleri arpalıḳları Kili ve Bāzārköyi ve Aṭranos ḳażāları bunlara naḳl eyledi. Yüz yigirmi Şa'bān'ında Ḳara Ḫalīl Efendi def'a-i ṯāniyesi yirine Anaṭolı ṣadāreti[2] müyesser olduḳda arpalıḳları seleflerine virildi. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde mün'azil ve maḳām-ı ṣadārete ṯāniyen Mecdī Meḥemmed Efendi nā'il oldı. Bunlara ḫalefleri arpalıġı Mar'aş ḳażāsı 'ināyet olındı. Yüz yigirmi iki Rebī'ü'l-evvel'inde Sāriḳu'l-baḥr Ḥüseyn Efendi-zāde Meḥemmed Emīn Efendi üzerinden Ṣabanca ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılındı. Yüz yigirmi üç Rebī'ü'l-evvel'inde 'Ārif 'Abdü'l-bāḳī Efendi def'a-i ṯāniyesi yirine vāṣıl-ı ṣadāret-i Rūm ve nā'il-i ġāyetü'l-ġāyāt-ı merūm olduḳlarında arpalıḳlarından Ṣabanca ḳażāsı seleflerinüñ ve Mar'aş ḳażāsı Ḳara Ḫalīl Efendi'nüñ żamīme-i revātibleri ḳılındı. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde ma'zūl ve yirlerine

1 olındılar H: olındı R.
2 ṣadāreti H: ṣadrı R.

ḥālen meşīḫat-i İslāmiyye'den müteḳā'id Ebū İsḥāḳ[1] İsmā'īl Efendi ḥażretleri Anaṭolı ṣadrından menḳūl, anlaruñ yirleriyle Ṣaḥḥāf **[221b]** Şeyḫ-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi nā'ilü'l-me'mūl olduḳlarında müşārun ileyh Şeyḫ-zāde Efendi arpalıḳlarından Bolı ve Edincik ve Miḫalıc ḳażāları bunlara tevcīh olındı. Yüz yigirmi beş Ṣafer'inde 'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi def'a-i ṯāniyesi yirine ṯāniyen mesned-efrūz-ı ṣadāret-i Rūm olduḳlarında arpalıḳları selefleri ne ta'yīn olındı. Yüz yigirmi altı Rebī'ü'l-āḫir'inde müteḳā'id ve maḳām-ı ṣadārete ḫalef-i sālif-i ẕī-şerefleri Dāmād-zāde Efendi ḥażretleri müteṣā'id oldılar. Bunlar ḫalef-i pür-şerefleri arpalıġı 'Ayntāb ḳażāsıyla şeref-yāb oldılar. Yüz yigirmi yedi Cumāde'l-āḫire'sinüñ on üçinci güni ḫalef-i vācibü't-tekrīmleri Dāmād-zāde Efendi ḥażretleri def'a-i ṯāniyeleri yirlerine ṯāliṯen Rūmili ṣadāretine ḳıyām itdüklerinde arpalıḳları selef-i pür-şereflerinüñ żamīme-i revātibleri ḳılınmış[2] idi. Māh-ı merḳūmuñ yigirmi üçinci güni Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretleri yirlerine ṣadr-ı fetvāya menḳūl ve yirlerine ṯāniyen ḫalef-i sālif-i vācibü't-ta'ẓīmleri İsmā'īl Efendi[3] ḥażretleri mevṣūl oldılar. Bunlara ḫalef-i ẕī-şerefleri arpalıḳları Toḳat ḳażāsı ta'yīn olındı. Bu ḥāl üzere Devlet-i 'Aliyye ile maḥmiyye-i Edrine'de şümārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinüñ on ṭoḳuzıncı Cum'a gicesi ḥicce-i 'ömri tamām olmaġın manṣıb-ı ḥayātdan munfaṣıl ve reh-neverdān-ı 'ālem-i 'uḳbāya vāṣıl olduḳlarında irtesi maḥmiyye-i merḳūmede Sulṭān Selīm-i Cedīd Cāmi'-i Şerīfi'ne cenāzeleri iḥżār olınup ba'de'l-Cum'a ṣalātları edāsından ṣoñra Zehr-i Mār Mescidi sāḥasında şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ 'Alī Efendi merḥūm cenbinde mütevārī-i ḫāk-i 'ıṭrnāk oldılar. Maḳām-ı meşīḫat-i İslāmiyye'ye ḫalef-i bāhirü'ş-şerefleri İsmā'īl Efendi ḥażretleri ḳıyām itdüklerinde maḥlūl olan Toḳat ḳażāsı daḫı żamīme-i revātibleri ḳılındı.

Mevlānā-yı merḳūm aḥad-ı erkān-ı 'ulemā-yı Rūm, baḥr-i rā'iḳ-ı 'ilm ü 'irfān, kenzü'd-deḳā'iḳ-ı taḥḳīḳ u īḳān, her fende māhir, bi-taḫṣīṣ fenn-i celīl-i fıḳh-ı şerīfde aḳrānı nādir, menāṣıblarında 'iffet ü nezāhet ile meşhūr, ṣalāḥ u taḳvā ile meẕkūr, tekyegāh-ı ifādede pīr-i pīş-ḳadem, bābā-yı 'ālem idi.

Āṯār-ı 'ilmiyyelerinden fenn-i celīl-i fıḳhda Türkī *Mecmū'a-i Fetāvā*'ları vardur. el-Ān mütedāvil ve maḳbūl-i kibār u ṣiġārdur.

1 Ebū İsḥāḳ H: -R.
2 R 239a.
3 ḥażretleri H: -R.

Āṯār-ı ḫayriyyelerinden mālik olduḳları kütübüñ bir miḳdārını vaḳf eyleyüp ḥāfiẓ-ı kütüb taʿyīniyle Ebu'l-fetḥ Sulṭān Meḥemmed Ḫān Cāmiʿ-i Şerīfi'nde iʿdād olınan dūlāb-ı maḫṣūṣa vaż' olınduġından māʿadā Nişāncı Paşa-yı Cedīd Cāmiʿ-i Şerīfi'nde yevmī on aḳçe vaẓīfe ile dersiyye iḥdāṯ itmişler idi.

Şekera'llāhu saʿyehü'l-mevfūr.[1]

Tatar Ḫˇāce Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Belde-i Ḳırım'dan ẓuhūr ve "Tatar Ḫˇāce Efendi" dimekle meşhūr olmış idi. Ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳ-ı 'ilmīye 'āzim ve Şeyḫü'l-İslām Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi'den mülāzım olup devr-i medāris-i muʿtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken ḳā'im-maḳām-ı rikāb Dāmād Ḥasan Paşa āsitānesine intisāb ile biñ yüz on iki Cumāde'l-ūlā'sında Türbe-i Kemān-keş Ḳara Muṣṭafā Paşa vaḳfından olan vaẓīfesine ibtidā ḫāric iʿtibār olınup yüz on beş Receb'inde Pīr Meḥemmed Efendi yirine Caʿfer Çelebi Medresesi'ne taḥrīk olınmış idi. Yüz on yedi Receb'inde Eşref-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi yirine Buḫāriyye Medresesi'ne gelüp yüz yigirmi Ẕi'l-ḳaʿde'sinde Kātib-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Aḫī Çelebi Medresesi'ne gelüp yüz yigirmi dört Şevvāl'inde Mecdī Efendi-zāde Aḥmed Efendi yirlerine Ḫadīce Sulṭān Medresesi iḥsān olındı. Yüz yigirmi altı Cumāde'l-ūlā'sında Sācidī 'Alī Efendi yirine Belġrad ḳażāsıyla nā'il-i murād[2] olup yüz yigirmi sekiz Muḥarrem'inde maʿzūl ve yirlerine Celeb 'Oṯmān Efendi mevṣūl oldı. Bunlar baʿde'l-ʿazl ṭayy-ı merāḥil iderek maḥrūsa-i Edrine'ye dāḫil olduḳdan ṣoñra mizācları münḥarif olmaġla **[222ᵃ]** sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde rūḥ-ı revānı aʿlā-yı 'illiyyīne vāṣıl oldı.

Merḥūm-ı mezbūr 'ilm ü maʿārif ile meşhūr idi.

Ḳaraḳulaḳ Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Bolı ḳaṣabasından ẓuhūr ve "Ḳaraḳulaḳ Meḥemmed Efendi" dimekle meşhūr olup Dārü's-salṭanati'l-ʿaliyye maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye hicret eyleyüp biñ yüz altı Muḥarrem'inde Esʿad-zāde Şeyḫi es-Sey-

1 "Allah onun çok çalışmasının mükâfatını versin."
2 murād H: merām R.

yid Meḥemmed Efendi'nüñ mūṣıla-i Ṣaḥn Medresesi i'ādesinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet itmiş idi. Ṭayy-ı merāḥil-i ṭarīḳ iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz on altı Cumāde'l-āḫire'sinde Ḥāfıẓ Muṣṭafā Efendi yirlerine Ḫıżr Çāvuş Medresesi ḫāricine 'āric, yüz yigirmi Ṣafer'inde Semendireli Meḥemmed Efendi yirlerine Veḥveḥek[1] Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Yüz yigirmi üç Receb'inde Kāmī Efendi Dāmādı Ebū Bekr Efendi yirlerine Buḫāriyye Medresesi virilüp yüz yigirmi yedi Muḥarrem'inde Muṭavvelci Meḥemmed Efendi yirine Şāhḳulı Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Yüz yigirmi sekiz Receb'inde ḥacc-ı Beytu'llāhi'l-Ḥarām'a 'azīmet ve ziyāret-i ravża-i Resūlu'llāh *ṣalla'llāhu te'ālā 'aleyhi ve selleme*[2] niyyet eyleyüp ba'de edā'i'n-nüsük sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde Mekke-i Mükerreme'de fevt olduḳlarında medrese-i maḥlūleleri Babaṭaġī İsmā'īl Efendi'ye maḥal görildi.

Merḥūm-ı merḳūm ḥiṣṣemend-i ma'ārif ü 'ulūm, ḫoş-ṣoḥbet, nīk-ḥaṣlet idi.

Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi Maḫdūmı Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed ibnü'l-mevlā Yaḥyā. Bu Devlet-i 'Aliyye evā'ilinde tercemeleri silk-i taḥrīre keşīde ḳılınan ṣadr-ı 'ālī-ḳadr Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı mihter-i ma'ālī-rüsūmı Meḥemmed Efendi'dür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād biñ ṭoḳsan iki tārīḫinde Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi'den mülāzemetle ber-murād olup devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz Muḥarrem'inde Tekfūrṭaġlı İmāmı Süleymān Efendi yirine Behrāmiyye Medresesi'ne şeyḫü'l-İslām-ı vaḳt Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi Sulṭān Bāyezīd evḳāfından müceddeden yevmī otuz aḳçe vaẓīfe ta'yīn buyurup bunlara tevcīh eylediler. Yüz bir Rebī'ü'l-evvel'inde Kebīrī-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Siyāvuş Paşa Medresesi'ne şeref-baḫşā, yüz iki Receb'inde 'Abdü'r-raḥīm-zāde Aḥmed Efendi yirine Fetḥiyye'de vāḳı'a Sinān Paşa Medresesi'ne revnaḳ-efzā oldılar. Yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Rodosī-zāde Meḥemmed Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den birine ḫırām eyleyüp yüz beş Ṣafer'inde Kevākibī-zāde Veliyyü'd-dīn Efendi ḥażretleri yirlerine Siyāvuş Paşa Sulṭānı Medresesi erzānī görilmiş idi. Yüz altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde Müstaḳīm Meḥemmed Efendi yirine

1 R 239b.
2 "Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun."

Dāvūd Paşa Medresesi'ne irtiḳā eyleyüp yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde Tatar 'Abdu'llāh Efendi-zāde Yaḥyā Efendi yirine İsmiḥān Sulṭān Medresesi iḥsān, yüz on üç Şevvāl'inde 'Uşşāḳī-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ biriyle taḥṣīl-i 'izz ü şān eyleyüp yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde selefleri Yaḥyā Efendi yirine Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymān Ḫānī erzānī görilmiş idi. Yüz on altı Receb'inde Şerīf Efendi yirine Yeñişehr ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup yüz on yedi Şevvāl'inde ma'zūl ve yirlerine selef-i sālifleri 'Abdü'r-raḥīm-zāde Efendi mevṣūl oldı. Yüz yigirmi bir Rebī'ü'l-āḫir'inde maḥrūsa-i Burusa ḳażāsında selefleri Şerīf Efendi'ye ḫalef ve maẓhar-ı iḥsān u luṭf olup yüz yigirmi iki Cumāde'l-ūlā'sında munfaṣıl ve maḳām-ı ḥükūmetlerine Ṣa'bān Efendi ḥażretleri vāṣıl oldılar. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'sinde Bābī-zāde Meḥemmed Efendi üzerlerinden Bayındır ve Çirmen ḳażāları arpalıḳ virilüp sene-i mezbūre Ramażān'ında Çirmen **[222b]** ḳażāsı Yaḥyā-zāde Aḥmed Efendi ḥażretlerinüñ żamīme-i revātibleri ḳılınup bunlara ḥālen ṣadāret-i fetvādan müteḳā'id Ebū İsḥāḳ[1] İsmā'īl Efendi ḥażretleri üzerlerinden Keşān ḳażāsı bedel virildi. Yüz yigirmi sekiz Ṣafer'inde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Celeb Ḫalīl Efendi yirine Mekke-i Mu'aẓẓama ḳażāsıyla ta'ẓīm olınduḳlarında arpalıḳlarından Bayındır ḳażāsı Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretlerinüñ ve Keşān ḳażāsı Ṣun'u'llāh Efendi ḥażretlerinüñ żamīme-i revātibleri ḳılınmış idi. Bunlar ba'de ṭayyi'l-merāḥil Mekke-i Mükerreme'ye vuṣūllerinden ṣoñra sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'si evāḫirinde müddet-i 'ömri āḫir ve ḥarem-i germ-i fā'iżü'l-iḥsāna müsāfir olduḳlarında ḥükūmet-i Ḥarem-i Şerīf beş ay miḳdārı evlādına medd olınup ba'dehu Dürrī Meḥemmed Efendi ḥażretleri teşrīf olındılar.

Mevlānā-yı merḳūm gül-deste-bend-i ḥadā'iḳ-ı 'ulūm, ma'ārif-i 'ilmiyye ile şöhre-bend, ḫaṣā'il-i[2] celīle ile behremend, selīmü'ṭ-ṭab'-ı ṣāfī-nihād, ḥalīmü'n-nefs-i pāk-i'tiḳād, maẓhar-ı şu'ā'-ı baḫt u devlet, maḫdūm-ı ṣāḥib-himmet idi.

Ḳudsī-zāde Mülāzımı Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Muṣṭafā. Vilāyet-i Aydın dāḫilinde İnegöl ḳaṣabasında ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr itdükde dārü'l-mülk-i İstanbul'a ḳu-

1 Ebū İsḥāḳ H: -R.
2 R 240a.

dūm ve devr-i mecālis-i ʻulemā-yı Rūm eyleyüp ṣudūr-ı kirāmdan Naḳībü'l-eşrāf Ḳudsī-zāde Efendi āsitānesine intisāb ile biñ ṭoḳsan beş Cumāde'l-āḫire'sinde maḫdūmları es-Seyyid Meḥemmed Efendi'nüñ mūṣıla-i Ṣaḥn Medreseleri [1]iʻādelerinden şeref-i mülāzemetle kām-yāb olmış idi. Bi-ḥasebi'l-ʻāde ḥareket iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı maʻzūl olduḳdan ṣoñra biñ yüz on Şaʻbān'ında Ḳırımī Meḥemmed Efendi yirlerine Sābiʻa-i Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi ḫāriciyle be-kām olup yüz on üç Cumāde'l-āḫire'sinde yirlerinde ḥareket-i miṡliyye iʻtibār olınup sene-i mezbūre Şevvāl'inde ḥālen Re'īsü'l-eṭibbā ʻÖmer Efendi ḥażretleri yirlerine Fīrūz Aġa Medresesi ile nā'ilü'l-merām olmışlar idi. Yüz on yedi Receb'inde Şeyḫī Meḥemmed Efendi yirlerine Emīnü'l-ġanem Medresesi ile mükerrem ḳılınup yüz on ṭoḳuz Ṣafer'inde ʻAṭā Efendi Ketḫudāsı Ḥüseyn Efendi yirine Bālī Efendi Medresesi'ne vālī, yüz yigirmi iki Cumāde'l-āḫire'sinde Ḳırımī ʻAbdu'r-raḥmān Efendi yirine Beşiktaş'da vāḳıʻa Sinān Paşa Medresesi ile cevher-i ḳadr ü menziletleri mütelālī oldı. Yüz yigirmi beş Muḥarrem'inde Ḳāsım Paşalı Ṣāliḥ Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'den birine iʻtilā, sene-i meẕkūre Şevvāl'inde Rāzī ʻAbdü'l-laṭīf Efendi yirlerine Fetḥiyye'de vāḳıʻa Sinān Paşa Medresesi'ne irtiḳā eyleyüp yüz yigirmi sekiz Muḥarrem'inde Yaḥyā Efendi-zāde Ḥüseyn Efendi yirlerine Ḳadırġa Limanı'nda vāḳıʻa Meḥemmed Paşa Medresesi sezā görilmiş idi. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi ṭoḳuz Ṣafer'inüñ yigirmi birinci Erbaʻā güni irtiḥāl ve ʻālem-i ʻuḳbāya intiḳāl itdüklerinde Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında defn olınup medrese-i maḥlūleleri Cezerī Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm ḥiṣṣemend-i maʻārif ü ʻulūm, mütedeyyīn ü müteşerriʻ ve müteṣallib ü müteverriʻ, ṣalāḥ u taḳvāya mā'il, maḥbūbü'l-ḳulūb u maṭbūʻü'ş-şemā'il idi.

Edrineli Şems-zāde Muṣṭafā Efendi

el-Mevlā Muṣṭafā ibnü'l-mevlā Ḥüseyn. Maḥrūsa-i Edrine'de Sirāciyye Medresesi müderrisi iken biñ altmış ṭoḳuz Ẕi'l-ḳaʻde'sinde intiḳāl-i dār-ı

1 Medreseleri H: Medresesi R.

cinān idüp ṭabaḳa-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''de tercemesi *Cild-i Evvel*'de beyān olınan Şems-zāde Ḥüseyn Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi Muṣṭafā Efendi'dür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād 'ulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzemetle ber-murād olup devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ seksen ṭoḳuz Ṣa'bān'ında Berber-zāde İbrāhīm Efendi yirine masḳaṭ-ı [223a] re'si olan maḥmiyye-i merḳūmede Müstereddidīn Medresesi ḫāricine 'āric, ṭoḳsan üç Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ṣa'bān Efendi yirine Ḳāḍī 'Abdī Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Ṭoḳsan beş Rebī'ü'l-āḫir'inde selefleri İbrāhīm Efendi yirine Çuḳacı Ḥācī Medresesi virilüp ṭoḳsan yedi Cumāde'l-ūlā'sında selefi Ṣa'bān Efendi yirine Mīr-i Mīrān Medresesi iḥsān olındı. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde yine selefi İbrāhīm Efendi yirine Emīniyye Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz bir Cumāde'l-āḫire'sinde Ḥalebiyye Medresesi'ne gelüp yüz dört Rebī'ü'l-evvel'inde Ṣāniye-i Üçşerefeli Medresesi'ne mevṣūl, yüz beş Cumāde'l-ūlā'sında Edrine Dārü'l-ḥadīṣi ile nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Yüz sekiz Ramażān'ında yirlerinde ibtidā altmışlı i'tibār olınup yüz on üç Rebī'ü'l-evvel'inde Edrine Bāyezīdiyyesi ile ḳadr ü menzileti mezīd olup yüz yigirmi bir Ramażān'ında Sulṭān Selīm-i Cedīd Medresesi ile revnaḳ-ı cedīd bulup bu beş medresede selefleri İbrāhīm Efendi'yi ta'ḳīb itmişler idi. Yüz yigirmi yedi Rebī'ü'l-āḫir'inde Celeb Ḫalīl Efendi üzerinden Ḫavāṣṣ-ı Maḥmūd Paşa ḳażāsı arpalıġıyla teḳā'üd iḫtiyār eyledüklerinde medreseleri Na'lbur-zāde Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı. Bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi ṭoḳuz Ṣafer'inde intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa ittiṣāl itdiler. Maḥrūsa-i merḳūmede defn olınup maḥlūl olan arpalıġı Tatar 'Abdu'llāh Efendi-zāde Yaḥyā Efendi'ye virildi.

Merḥūm-ı merḳūm ṣalāḥ-ı ḥālle ma'lūm, dervīş-nihād, pāk-i'tiḳād idi.

Edrineli Berber-zāde İbrāhīm Efendi

el-Mevlā İbrāhīm ibn el-Ḥāc Ebū Bekr. Maḥmiyye-i Edrine'den ẓuhūr ve "Berber-zāde İbrāhīm Efendi" dimekle[1] meşhūr olup ṭarīḳ-ı tedrīse 'azīmet ve Şeyḫü'l-İslām Minḳārī-zāde Yaḥyā Efendi ḫıdmetlerinden iḥrāz-ı şeref-i mülāze-

1 dimekle H: dinmekle R.

met eyleyüp ʿalā-ḥasebi'l-ʿāde devr-i medāris-i muʿtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ seksen beş Muḥarrem'inde Yaʿḳūb Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥmiyye-i merḳūmede Müstereddidīn Medresesi ile be-kām, seksen ṭoḳuz Receb'inde Yaḥyā-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri yirlerine Orūc Paşa Medresesi ḥareketle nā'ilü'l-merām oldı. Ṭoḳsan Ṣafer'inde Arıḳ-zāde Meḥemmed Efendi yirine Çuḳacı Ḥācī Medresesi virilüp ṭoḳṣan beş Rebīʿü'l-āḫir'inde Mīr-i Mīrān Medresesi iḥsān, sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳaʿde'sinde Yāḳūt Paşa Medresesi'ne şāyān görilüp ṭoḳsan sekiz Receb'inde Emīniyye Medresesi'ne naḳl olınup bu üç rütbede selefleri Arıḳ-zāde Efendi'yi taʿḳīb itmişler idi. Ṭoḳṣan ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde Bālī-zāde Meḥemmed Efendi yirine Cāmiʿ-i ʿAtīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup yüz Muḥarrem'inde selefleri Arıḳ-zāde Efendi yirine Ḥalebiyye Medresesi'ne mevṣūl, yüz bir Cumāde'l-āḫire'sinde sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Edrineli ʿAlī Efendi yirine Üçşerefeli Medresesi Ṯāniyesi'ne menḳūl, yüz dört Rebīʿü'l-evvel'inde yine selefi Arıḳ-zāde Efendi yirine Edrine Dārü'l-ḥadīṯi ile nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Yüz beş Cumāde'l-ūlā'sında Edrine'de Sulṭān Bāyezīd Ḫān Medresesi ile şādān[1], yüz on üç Rebīʿü'l-evvel'inde Edrine Selīmiyyesi ile taḥṣīl-i ʿizz ü şān eyleyüp bu iki rütbede selefleri ʿAlī Efendi'yi taʿḳīb eylediler. Yüz yigirmi bir Ramażān'ında Medīne-i Münevvere pāyesi żamīmesiyle Dāmād-zāde Muṣṭafā Efendi yirlerine Ṭaşlıḳ Medresesi ile teḳāʿüd iḫtiyār idüp bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām iken biñ yüz yigirmi ṭoḳuz Rebīʿü'l-evvel'inde **[223ᵇ]** eyyām-ı rebīʿ-i ḥayātı tamām ve enfās-ı maʿdūdesi ḳarīn-i ḫitām olup medrese-i maḥlūlesi Ḥammāmī Meḥemmed Efendi'ye inʿām olındı.

Merḥūm-ı mezbūr ḥüsn-i ḫulḳla meşhūr, ḫāliṣü'l-cenān, ṭāhirü'l-lisān idi.

Naḳībü'l-eşrāf Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Meḥemmed ibnü'l-mevlā ʿAbdü'l-bāḳī. ʿUlemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābiʿ'den bu cerīdenüñ *Cild-i Evvel*'inde masṭūr olan Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde ʿAbdü'l-bāḳī Efendi'nüñ maḫdūm-ı kerīmü'l-aḫlāḳı ve şāḫ-ı şecere-i ṭayyibü'l-aʿrāḳı ṣudūr-ı kirāmuñ ercmendi Naḳībü'l-eşrāf es-Seyyid Meḥemmed Efendi'dür. Serā-perde-i ʿademden meclis-i şüḥudā vażʿ-ı ḳadem ḳılup sinn-i temyīze resīde olduḳlarında ʿinān-ı ʿazīmetlerin vādī-i taḥṣīle maʿṭūf ve naḳd-i vaḳt-i ʿazīzin cins-i fāḫir-i ʿilm ü ʿirfāna maṣrūf ḳılmaġla ṭarīḳ-ı

1 Medresesi ile şādān H: Medresesi'ne şāyān R.

pür-tevfīḳ-ı ʿilmīye ʿazīmet ve Şeyḫü'l-İslām Ṣunʿī-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi'nüñ Sulṭān Bāyezīd Medresesi iʿādelerinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris-i ʿilmiyye ve irtiḳā-yı[1] merāsim-i ʿilmiyye iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl iken biñ seksen dört Ramażān'ında ibtidā iḥdāṯ olınan Aḫī Çelebi Medresesi Ṯāniyesi'ne ḫāric ile ʿāric, seksen ṭoḳuz Şaʿbān'ında Ḥāmid-zāde ʿAbdu'llāh Efendi yirine medrese-i mezbūrenüñ ūlāsına ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Ṭoḳsan iki Receb'inde Ṭrabzonī Ḥasan Efendi yirine Ḫādım Ḥasan Paşa Medresesi ile kām-revā, ṭoḳsan dört Muḥarrem'inde selefleri Ḥasan Efendi yirine Ṭopḳapusı dāḫilinde Aḥmed Paşa Medresesi sezā görilmiş idi. Ṭoḳsan altı Rebīʿü'l-evvel'inde Semerci-zāde Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Şeyḫü'l-İslām Zekeriyyā Efendi Medresesi Ūlāsı ile ikrām, ṭoḳsan ṭoḳuz Ṣafer'inde Çeşmī-zāde ʿAbdü'l-kerīm Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'den biri inʿām olınmış idi. Yüz Muḥarrem'inde Muḳīm-zāde ʿAbdu'r-raḥmān Efendi yirine Ġażanfer Aġa Medresesi'ne şeref-baḫşā, yüz bir[2] Rebīʿü'l-evvel'inde Emru'llāh Efendi yirine Zāl Paşa Medresesi iʿṭā olınup yüz üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Şemsü'd-dīn-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Üsküdar'da vāḳıʿa Vālide Sulṭān Medresesi sezā görilüp yüz yedi Rebīʿü'l-evvel'inde Ḥācī Yūsuf-zāde ʿAbdu'llāh Efendi yirine Medāris-i Süleymāniyye'nüñ birine terfīʿ, yüz on Ṣafer'inde selef-i sālifleri ʿAbdü'l-kerīm Efendi yirine Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymān Ḫānī ile tevḳīʿ olınmışlar idi. Sene-i meẕkūre[3] Rebīʿü'l-evvel'inde Yek-çeşm Süleymān Efendi maḥlūlinden Yeñişehr ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olınup yüz on bir Receb'inde maʿzūl ve yirlerine sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Maḥmūd Efendi mevṣūl oldılar. Yüz on beş Rebīʿü'l-āḫir'inde Edrine pāyesi żamīmesiyle ʿAbdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi üzerinden İzniḳ ḳażāsı arpalıḳ virilüp sene-i mezbūre Şevvāl'inde Çivi-zāde ʿAṭā'u'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine bi'l-fiʿl maḥrūsa-i Edrine ḳażāsı ʿināyet olınduḳda[4] arpalıḳları Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi'ye naḳl eyledi. Yüz on altı Cumāde'l-āḫire'sinde Seyfī-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi yirine ṣadr-ı neḳābete menḳūl ve yirlerine İzmir Müftīsī-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi mevṣūl oldı. Bunlara Kite ḳażāsı żamīmesiyle şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Ṣadrü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi üzerlerinden İslimiyye ḳażā-

1 R 241a.
2 yüz bir H: yüz R.
3 meẕkūre H: mezbūre R.
4 olınduḳda H: olındılar R.

sı arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz on sekiz Muḥarrem'inde İstanbul pāyesi żamīmesiyle sābıḳā emīn-i fetvā olan Gelibolılı Maḥmūd Efendi üzerinden Pravadi ḳażāsına tebdīl ve İslimiyye ḳażāsıyla Fetḥiyyeli Emīn Meḥemmed Efendi tebcīl ḳılınup Kite ḳażāsı selefleri Maḥmūd Efendi'nüñ manṣıbı olan Burusa ḳażāsına ilḥāḳ olındı. Yüz on ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde ḫalef-i sālifleri Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi üzerinden ṣāniyen İzniḳ ḳażāsı **[224[a]]** daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınup sene-i mezbūre Şevvāl'inde neḳābetle ma'an żabṭ itmek üzere İmām-ı Şehriyārī el-Ḥāc Meḥemmed Efendi ḥażretleri yirlerine[1] bi'l-fi'l İstanbul ḳażāsına vuṣūl bulduḳlarında arpalıḳları seleflerine iḥsān olınmış idi. Yüz yigirmi Ẕi'l-ḳa'de'sinde ḫıdmet-i neḳābetüñ ibḳāsıyla munfaṣıl ve maḳām-ı ḥükūmetlerine Ebū İsḥāḳ[2] İsmā'īl Efendi ḥażretleri vāṣıl oldılar. Ḫalef-i ẕī-şerefleri arpalıḳları Bolı ve Edincik ḳażālarına Celeb Ḫalīl Efendi üzerinden Ḳaraburun ḳażāsı daḫı żamm olınup bunlara ta'yīn olındı. Yüz yigirmi bir Ṣa'bān'ında Ḳaraburun ḳażāsı Ṭabīb Süleymān Efendi'ye virilüp bunlara Tevfīḳī-zāde Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Miḫalıc ḳażāsı bedel virildi. Yüz yigirmi üç Ẕi'l-ḥicce'sinde ḫalef-i bāhirü'ş-şerefleri İsmā'īl Efendi ḥażretleri[3] yirlerine Anaṭolı ṣadāretine ḳıyām itdüklerinde ḫıdmet-i neḳābet-i sādāt-ı kirām ile 'Uşşāḳī-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi ḥażretleri ikrām ve arpalıḳları Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi'ye in'ām olındı. Yüz yigirmi beş Ṣafer'inde müteḳā'id ve maḳām-ı ṣadārete Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretleri müteṣā'id oldılar. Ḫalef-i pür-şerefleri arpalıḳları Begbāzārı ve Ḳuşaṭası ve Menemen Güzelḥiṣārı ḳażāları bunlara naḳl eyledi. Yüz yigirmi altı Receb'inde Ḳuşaṭası ḳażāsı ḫalef-i ẕī-şerefleri 'Uşşāḳī-zāde Efendi ḥażretlerine ve Menemen Güzelḥiṣārı ḳażāsı 'Abdü'l-ḥalīm-zāde Dāmādı 'Abdu'llāh Efendi'ye tevcīh olınup bunlara Kevākibī-zāde Velī Efendi ḥażretleri arpalıḳları Ṭırnova ḳażāsı bedel virildi. Yüz yigirmi sekiz Rebī'ü'l-āḫir'inde selef-i pür-şerefleri İsmā'īl Efendi ḥażretleri def'a-i ṣāniyeleri yirlerine vāṣıl-ı ṣadāret-i Rūm ve nā'il-i ġāyetü'l-ġāyāt-ı müntehiyyü'l-merūm olduḳlarında arpalıḳları selef-i ẕī-şereflerine naḳl eyledi. Bunlar Devlet-i 'Aliyye ile maḥmiyye-i Edrine'ye revān oldılar. Yüz yigirmi ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde munfaṣıl ve maḳām-ı ḥüḳūmetlerine ḫalef-i

1 yirlerine H: yirine R.
2 Ebū İsḥāḳ h: -R.
3 R 241b.

vācibü't-tekrīmleri Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretleri vāṣıl olmışlar idi. Bunlara ḫalef-i mükerremleri arpalıḳlarından Pravadi ḳażāsı ile Çivi-zāde 'Aṭā'u'llāh Efendi ḥażretleri üzerlerinden Balıkesri ma'a Balya ḳażāları ta'yīn olınduḳdan[1] ṣoñra maḥmiyye-i Edrine'den mizācları münḥarifen cānib-i İstanbul'a rū-be-rāh olup ṭayy-ı merāḥil iderek Silivri ḳaṣabası menziline dāḫil ve sene-i mezbūre Rebī'ü'l-āḫir'inüñ ikinci Ṣülāṣā güni ḳaṣaba-i merḳūmede rūḥ-ı revānı a'lā-yı 'illiyyīne vāṣıl oldı. İrtesi Erba'ā güni vaḳt-i ġurūbda 'araba ile İstanbul'da olan menzillerine getürilüp māh-ı merḳūmuñ dördinci Ḫamīs güni cenāzeleri Ebu'l-fetḥ Sulṭān Meḥemmed Ḫān Cāmi'-i Şerīfi'ne iḥżār olınup ba'de'ẕ-ẓuhr ṣalātları edāsından ṣoñra Zincīrliḳuyı[2] muḳābilinde enişteleri İdrīs Efendi merḥūm türbesinde medfūn ve naḳş-ı seng-i mezārları ber-vech-i ta'mīye Rāşid Meḥemmed Efendi didügi tārīḫ-i mevzūndur:

Beyt

Tārīḫ düşdi fevtine bir mıṣrā-ı' du'ā
Ṣaḥḥāf-zāde Efendi ḳıla cenneti maḳām[3]

Maḥlūl olan arpalıḳlarından Balya ḳażāsı veliyyü'n-ni'am-zādemüz Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi'müz ḥażretlerinüñ ve Balıkesri ḳażāsı sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ṣāliḥ Efendi ḥażretlerinüñ ve Pravadi ḳażāsı Ṣun'u'llāh Efendi ḥażretlerinüñ żamīme-i revātibleri ḳılındı.

Ṣadr-ı vālā-ḳadr-i merḥūm ḥiṣṣemend-i ma'ārif ü 'ulūm, meḥāsin-i celīle ile mevsūm, dā'ire-nişīn-i erbāb-ı fühūm, pīr-i ṣāliḥ, merd-i sa'adetmend-i müfliḥ idi.

Şeyḫü'l-İslām 'Abdu'llāh Efendi Ḥażretleri Maḫdūmı Ḥasan Efendi

el-Mevlā Ḥasan. Ṣadru'l-'ulemā, mürebbī-i fużalā, mevlānā'ü'l-a'ẓami'l-'ilm, ekmel-i fuḳahā'ü'l-'ālem, miftāḥ-ı künūzü'l-ḥaḳā'iḳ, **[224[b]]** miṣbāḥ-ı rumūzu'd-deḳā'iḳ, mişkāt-ı meṣābiḥü'l-enām, żiyā-yı meṣāriḳu'l-'ulūm ve'l-aḥkām, el-'ālimü'l-'āmil, el-fāżıl-ı beyne'l-ḥaḳ ve'l-bāṭıl, veliyyü'n-ni'ām,

1 olınduḳdan H: olınduḳlarından R.
2 Zincīrliḳuyı R: Zincīrḳuyı H.
3 صحاف زاده افندی قیله جنتی مقام

cemīli'ş-şiyem, şeyḫü'l-İslām-ı 'ālī-cāh 'Abdu'llāh Efendi ḥażretlerinüñ maḫdūm-ı ferḫunde-aḫteri ve ol deryā-yı fażl u 'irfānuñ gevher-i şehvār-ı ṣāfī-cevheri, maḫādīm-i kirāmuñ ercmendi Ḥasan Efendi'dür. Gülbün-i reyyān-ı ṭab'ı ġonçe-ḫīz-i isti'dād ve gül-rīz-i feżā'il-i Ḫudā-dād olmaġla nesīm-i tevfīḳ ile cilve-nümā ve nişānde-i pīşgāh-ı fużalā olup taḥṣīl-i kemāle müdāvemet ve Şeyḫü'l-İslām Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi ḥażretlerinden iktisāb-ı şeref-i mülāzemet itmişler idi. Devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe[1] medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz yigirmi iki Ramażān'ında Rıfḳī Hemşīre-zādesi Aḥmed Efendi yirine Ḥācce Ḫātūn Medresesi ḫāriciyle memnūn ḳılınup yüz yigirmi yedi Rebī'ü'l-evvel'inde Çelebi Ketḫudā-zāde 'Alī Efendi yirine Pertev Paşa Medresesi'ne ḥareketle zīnet-baḫşā, yüz yigirmi sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Rizevī Süleymān Efendi maḥlūlinden Ebu'l-fażl Medresesi'ne revnaḳ-efzā olup ṭālib-i meṭālib-i 'ulūm iken biñ yüz yigirmi ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inüñ on dördinci Aḥad güni vaḳt-i 'aṣrda terk-i daġdaġa-i cāh u celāl ve riyāż-ı keẕīrü'l-ḥıyāż-ı ḳudse irtiḥāl itdüklerinde irtesi İẕneyn güni ṣalātları edāsından ṣoñra Mevlevī-ḫāne Yeñiḳapusı ḫāricinde Merkez Efendi Zāviyesi civārında mütevārī-i ḫāk-i 'ıṭrnāk oldılar. Medrese-i maḥlūleleri Gümülcineli Aḥmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Maḫdūm-ı merḳūm ḳıdve-i maḫādīm-i 'ulemā-yı Rūm, cebīn-i aḥvālinde şu'ā'-ı sa'ādet-i fā'iżü'n-nūr envār-ı ṣubḥ-ı ṣādıḳ gibi sāḥib-i ẓuhūr, nihāl-i nevber-i mekārim, sāye-güster-i merāḥim, kerīm bin el-kerīm, maḫdūm-ı celīl-i vācibü't-tekrīm idi.

Beyt

دریغا در ایام فصل جوانی
فرو ریخت گل زندگانی [2]

Ṭurmuş-zāde Aḥmed Efendi[3]

el-Mevlā Aḥmed bin Ṭurmuş. Dārü's-salṭanati'l-'aliyye maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'de sābıḳā şehr-emīni olan Ṭurmuş Efendi'nüñ maḫdūm-ı ḫı-

1 R 242a.
2 "Ne yazık! Gençlik mevsimi günlerinde hayat çiçeği dökülüverdi."
3 Evvelu müderrisin bi-medreseti Ya'ḳūb Paşa. Fī 8 Şa'bān sene 1100. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]

redmendi ve ferzend-i ercmendi Aḥmed Efendi'dür. Biñ yetmiş altı tārīḫinde ser-nihāde-i dergāh-ı cihān-penāh-ı vücūd ve āşinā-yı deryā-yı rūşenā-yı şühūd olduḳdan ṣoñra i'dād-ı levāzım-ı isti'dād ve biñ ṭoḳsan beş Muḥarrem'inde Edrineli Murtażā Efendi'nüñ Medīne-i Münevvere teşrīfinden şeref-i mülāzemetle ber-murād olup bi-ḥasebi'l-'āde devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz Ṣa'bān'ında ibtidā iḥdāṯ olınan Ya'ḳūb Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā ve [1] اول مدرس درس بها olup yüz yedi Ramażān'ında 'Oṯmān-zāde Aḥmed Efendi yirlerine Fuḍayliyye Medresesi i'ṭā olınmış idi. Yüz sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde yirlerinde dāḫil i'tibār olınup yüz on Rebī'ü'l-āḫir'inde Erzincānī es-Seyyid 'Alī Efendi Teẕkirecisi Meḥemmed Efendi yirine Kirmastı Medresesi'ne taḥrīk olındılar. Yüz on bir Cumāde'l-āḫire'sinde Vaḥdī İbrāhīm Efendi yirine Sekbān 'Alī Medresesi'ne mevṣūl, yüz on iki Ẕi'l-ḥicce'sinde Kāmī Meḥemmed Efendi yirlerine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'den biriyle nā'ilü'l-me'mūl olup yüz on dört Muḥarrem'inde Velī Efendi-zāde es-Seyyid Yaḥyā Efendi maḥlūlinden Edrineḳapusı'nda vāḳı'a Mihrümāh Sulṭān Medresesi iḥsān olındı. Yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inde müşārun ileyh es-Seyyid 'Alī Efendi maḫdūmı es-Seyyid Zeynü'l-'ābidīn Efendi yirlerine 'Alī Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup yüz on sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Sarāy Ḫ̆ācesi Aḥmed Efendi yirine Ūlā-yı Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi sezā görilmiş idi. Yüz yigirmi Ṣafer'inde Ḫāliṣ Meḥemmed Efendi yirine Sulṭān Aḥmed Ḫān Medresesi'ne şāyān, **[225[a]]** sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında yirlerinde ḫāmis-i Süleymāniyye i'tibārıyla taḥṣīl-i 'izz ü şān itmişler idi. Yüz yigirmi bir Rebī'ü'l-āḫir'inde Tekfūrṭaġlı İmāmı Süleymān Efendi yirine İzmir ḳażāsıyla tevḳīr olınup yüz yigirmi iki Receb'inde ma'zūl ve yirlerine Bābī-zāde Meḥemmed Efendi mevṣūl oldılar. Yüz yigirmi sekiz Muḥarrem'inde selef-i sālifleri es-Seyyid Zeynü'l-'ābidīn Efendi yirlerine dārü'n-naṣr ve'l-meymene maḥrūsa-i Edrine ḳażāsıyla tekrīm, sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde Mekke-i Mu'aẓẓama pāyesiyle ta'ẓīm olınmışlar idi.[2] Yüz yigirmi ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde munfaṣıl ve maḳām-ı ḥükūmetlerine Müfettiş İbrāhīm Efendi birāder-zādeleri 'Abdu'llāh Efendi vāṣıl oldılar. Bunlara Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretleri arpalıḳlarından İzniḳ ḳażāsı ta'yīn olındı. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken sene-i meẕkūre Rebī'ü'l-āḫir'inüñ yigirmi üçinci Ṯülāṯā gi-

1 "Burada ders okutan ilk müderris."
2 R 242b.

cesi dār-ı fenādan irtiḥāl ve ʿālem-i bāḳīye intiḳāl eyledüklerinde irtesi Ṣülāṣā güni ṣalātları edāsından ṣoñra Ṭopḳapusı ḫāricinde defn olınup maḥlūl olan arpalıḳları Kevākibī-zāde Muṣṭafā Efendi ḥażretlerinüñ żamīme-i revātibleri ḳılındı.

Mevlānā-yı merḳūm dāḫil-i ʿidād-ı mevālī-i Rūm, ḳalem-rev-i ḫaṭṭ-ı taʿlīḳ-de ser-efrāz, her vechle aḳrānından mümtāz, nīk-ḫaṣlet ü ḫoş-ṣoḥbet, merd-i müsellem, vücūd-ı mükerrem idi.

Burusevī ʿÖmer Efendi

el-Mevlā ʿÖmer ibn el-Ḥāc ʿAbdu'r-raḥmān. Maḥrūsa-i Burusa'dan bedīd ve mümeyyiz-i siyāh u sefīd olduḳda ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳ-ı ʿilmīye ʿazīmet ve biñ seksen üç tārīḫinde Beyāżī-zāde Aḥmed Efendi'nüñ Mekke-i Mükerreme teşrīfinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris-i muʿtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı maʿzūl iken biñ ṭoḳsan altı Ẕi'l-ḥicce'sinde masḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i merḳūmede Monlā-yı Cedīd Medresesi ḫāriciyle kām-revā, ṭoḳsan sekiz Muḥarrem'inde ʿAbdü'l-mecīd-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi yirine Çendīk Medresesi sezā görilmiş idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde Manav-zāde Meḥemmed Efendi yirine Vāʿiẓiyye Medresesi virilüp yüz iki Ẕi'l-ḳaʿde'sinde ʿAcem Ḥasan Efendi yirine Ḥamza Beg Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz altı Rebīʿü'l-āḫir'inde yirlerinde Ṣaḥn iʿtibār olınmış idi. Yüz ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında ʿazl olınup medresesi Pür-ḳalem-zāde[1] Ḫˇācesi Meḥemmed Efendi'ye virildi. Yüz on beş Cumāde'l-ūlā'sında Vānī-zāde es-Seyyid Süleymān Efendi maḥlūlinden Ḥażret-i Emīr Medresesi ile tevḳīr olınup yüz yigirmi Şaʿbān'ında Sulṭān Orḫan Medresesi iḥsān, yüz yigirmi sekiz Ṣafer'inde Ġāzī Ḫudāvendigār Medresesi'ne şāyān olup sene-i mezbūre Ramażān'ında Murādiyye Medresesi ile taḥṣīl-i ʿizz ü şān eyleyüp bu üç rütbede selef-i sālifleri Manav-zāde Efendi'yi taʿḳīb itmişler idi. Yüz yigirmi ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında ders ü devri tamām ve ʿālem-i ʿuḳbāya ḫırām eyleyüp maḥrūsa-i mezbūrede Deveciler Mezāristānı'nda defn olındı. Medrese-i maḥlūlesi Ḳāḍī-zāde Ṣāliḥ Meḥemmed Efendi'ye maḥal görildi.

Merḥūm-ı merḳūm dāḫil-i ʿidād-ı erbāb-ı rüsūm, nīk-ḫaṣlet, ṣāfī-ṭaviyyet idi.

1 "Per-ḳalem-zāde" olarak da okunmaya müsait olan bu kelime R nüshasında yukarıdaki gibi okunacak şekilde harekelenmiştir.

İlāhī-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi

el-Mevlā es-Seyyid 'Abdu'llāh ibnü'l-mevlā es-Seyyid Meḥemmed. 'Ulemāyı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Burusevī İlāhī-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı mihter-i ḫıredmendi es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi'dür. Maḥrūsa-i Burusa'dan ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr idüp ba'de taḥṣīli'l-isti'dād sābıḳā İmām-ı Sulṭānī İbrāhīm Efendi'den mülāzemetle ber-murād olup devr-i medāris ve 'aḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde el-Ḥāc İlyās İmāmı Meḥemmed Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i merḳūmede Köpükli Medresesi ḫāricine 'āric, yüz iki Ẕi'l-ḥicce'sinde es-Seyyid 'Oṣmān Efendi yirine Kūsec 'Alī Paşa Medresesi'ne **[225b]** ḥareketle mübtehic olmış idi. Yüz on bir Cumāde'l-āḫire'sinde Ṭālib Meḥemmed Efendi yirine Müftī Aḥmed Paşa Medresesi'ne irtiḳā, yüz on beş Cumāde'l-ūlā'sında Şeyḫ 'Abdü'l-bāḳī-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Monlā Ḫusrev Medresesi'ne i'tilā itmişler idi. Yüz on altı Cumāde'l-āḫire'sinde 'Abdü'l-hādī Efendi yirlerine[1] Lālā Şāhīn Paşa Medresesi sezā görilüp yüz yigirmi Şa'bān'ında Ḫˇāce-zāde Maḥmūd Efendi yirine 'İvaż Paşa Medresesi virilüp yüz yigirmi yedi Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ḳasṭamonī Meḥemmed Efendi yirine 'Īsā Beg Medresesi'ne naḳl eyleyüp yüz yigirmi ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Vānī Efendi Ḥafīdi Rebīb es-Seyyid Muṣṭafā Efendi yirine İzniḳ ḳaṣabasında vāḳı'a Süleymān Paşa Medresesi'ne gönderilmiş idi. Sene-i meẕkūre[2] Receb'inde fevt olup medrese-i maḥlūlesine selef-i sālifleri Ḫˇāce-zāde Maḥmūd Efendi ḫalef oldı.

Merḥūm-ı mezbūr evṣāf-ı cemīle ile meşhūr, ma'ārif-i cüz'iyyeden ḥiṣṣemend, aḳrānından ser-bülend idi.

Bahāyī-zāde Yaḥyā Sa'dü'd-dīn Efendi

el-Mevlā Yaḥyā Sa'dü'd-dīn ibnü'l-mevlā Aḥmed ibnü'l-mevlā Meḥemmed Ṣādıḳ. Ḫilāl-i terācim-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''de tercemeleri *Cild-i Evvel*'de silk-i taḥrīre keşīde ḳılınan Ebu's-su'ūd-zāde Aḥmed Efendi'nüñ fer-

1 R 243a.
2 meẕkūre H: mezbūre R.

zend-i kihter-i sa'īdi ve Şeyḫü'l-İslām Bahāyī Meḥemmed Efendi merḥūmuñ ḥafīdi olmaġın "Bahāyī-zāde" dimekle şehīr ve bu 'unvānla ma'lūm-ı ṣaġīr ü kebīr olmış idi. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād kibāruñ birinden mülāzemetle bermurād olup ḳaṭ'-ı merāḥil-i ṭarīḳ ve seyr-i menāzil-i ders ü taḥḳīḳ iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz on sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde birāder-i mihterleri Ṣun'u'llāh Efendi yirine Pervīz Efendi Medresesi ḫāricine 'āric, yüz yigirmi bir Rebī'ü'l-evvel'inde ḥareket-i miṡliyye i'tibārıyla mübtehic olmış idi.[1] Yüz yigirmi beş Cumāde'l-ūlā'sında şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Maḥmūd Efendi-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Behrāmiyye Medresesi virilüp yüz yigirmi ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde ḥālen ṣadr-ı fetvādan müteḳā'id İsmā'īl Efendi ḥażretleri maḫdūm-ı ṡānīleri Luṭfu'llāh Efendi yirlerine Başcı İbrāhīm Medresesi ile tekrīm olınmış idi. Sene-i meẕkūre-i Receb'inüñ yigirmi sekizinci Ḫamīs güni dār-ı fenādan rıḥlet ve 'ālem-i 'uḳbāya 'azīmet eyleyüp Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī civārında cedd-i emcedleri Ebu's-su'ūd Efendi Mektebi sāḥasında vālidleri cenbinde defn olındılar. Medrese-i maḥlūleleri İmām-zāde Muṣṭafā Efendi'ye maḥal görildi.

Maḫdūm-ı merḳūm dāḫil-i 'idād-ı maḫādīm-i Rūm, ḥüsn-i ḥālle meẕkūr, ṣalāḥ u diyānetle meşhūr idi.

Tefsīrī-zāde Meḥemmed 'Aṭā'u'llāh Efendi {Vaḳ'ī}

el-Mevlā Meḥemmed 'Aṭā'u'llāh ibnü'l-mevlā Meḥemmed Tefsīrī. 'Ulemāyı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemesi bu cerīdenüñ *Cild-i Evvel*'inde merḳūm ḳużāt-ı sütūde-eṭvārdan Tefsīrī Meḥemmed Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ḫıredmendi ve ferzend-i ercmendi Meḥemmed 'Aṭā'u'llāh Efendi'dür. Biñ elli tārīḫinde şehr-i vücūda ḥaṭṭ-ı riḥāl ve ri'āyet-i ādāb-ı taḥṣīl-i kemāl idüp esātiẕe-i 'aṣrdan Uzun 'Alī Efendi ve Fāżıl Süleymān Efendi'den telemmüẕ ve ḳand-i mu'ād-ı ifādelerinden teleẕẕüẕ eyleyüp biñ altmış bir Ramażān'ında Şeyḫü'l-İslām Ebū Sa'īd Efendi'nüñ def'a-i ṡāniye ṣadr-ı fetvāya teşrīflerinden nā'il-i şeref-i mülāzemet ve ṭarīḳ-ı sa'ādet-refīḳ-ı 'ilmīye 'azīmet eyleyüp 'alā-ḥasebi'l-'āde ṭayy-ı merāḥil-i ifāde iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yetmiş üç[2] Rebī'ü'l-ev-

1 olmış idi R: olup H.
2 yetmiş üç H: altmış üç R.

vel'inde Fīrūz Beg Medresesi ḫāriciyle kām-revā, seksen beş Ṣafer'inde Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi yirine Muḥarrem Aġa Medresesi sezā görilüp ṭoḳsan bir Muḥarrem'inde İmām Dāmādı Celeb Ḥasan Efendi yirine Ḫāṣoṭabaşı Medresesi i'ṭā olınmış idi. Ṭoḳsan üç Rebī'ü'l-āḫir'inde Semerci-zāde Meḥemmed Efendi yirine Şāh-ı Ḫūbān Medresesi iḥsān olınup ṭoḳsan beş Rebī'ü'l-āḫir'inde selefi Semerci-zāde Efendi yirine Ḥācī **[226ª]** Ḥasan-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde oldılar. Ṭoḳsan yedi Ṣa'bān'ında Dürrī Meḥemmed Efendi ḥażretleri yirlerine Beşiktaş'da vāḳı'a Sinān Paşa[1] Medresesi'ne mevṣūl, ṭoksan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Kürd 'Alī Efendi yirine Ṣaḥn-ı Ṯemāniyye'den biriyle nā'ilü'l-me'mūl olmışlar idi. Yüz Rebī'ü'l-evvel'inde Çeşmī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi yirine Ḫayrü'd-dīn Paşa Medresesi'ne irtiḳā eyleyüp yüz iki Receb'inde Bekrī-zāde Aḥmed Efendi yirine Şāh Sulṭān Medresesi'ne şāyān olup yüz dört Ṣa'bān'ında Beńli Ṣa'bān Efendi yirine Ḳara Muṣṭafā Paşa Medresesi'ne i'ṭilā itmişler idi. Yüz beş Ṣafer'inde selef-i sālifleri Çeşmī-zāde Efendi maḥlūlinden Sulṭān Aḥmed Ḫān Medresesi'ne miḥrāb-nişīn-i taḥḳīḳ u īḳān, yüz altı Cumāde'l-ūlā'sında yirlerinde ḫāmis-i Süleymāniyye i'tibārıyla taḥṣīl-i 'izz ü şān itdiler. Sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ṭrabzonī Ḥasan Efendi yirine Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymān Ḫānī talṭīf, yüz sekiz Şevvāl'inde Ḥācī Yūsuf-zāde 'Abdu'llāh Efendi yirine Ḳuds-i Şerīf ḳażāsıyla teşrīf olındılar. Yüz on Muḥarrem'inde ma'zūl ve yirlerine Fetḥiyyeli Emīn Efendi mevṣūl oldı. Yüz on beş Cumāde'l-āḫire'sinde Edrine pāyesi żamīmesiyle Bosnevī Süleymān Efendi yirine Şām-ı cennet-meşām ḳażāsıyla ikrām olınup yüz on altı Receb'inde munfaṣıl ve yirlerine Müstaḳīm Meḥemmed Efendi vāṣıl oldı. Yüz on yedi Cumāde'l-ūlā'sında İdrīs Efendi üzerinden Ḫavāṣṣ-ı Maḥmūd Paşa ve Ṭayyār Ḥüseyn Efendi üzerinden Ḳarīn-ābād ḳażāları arpalıḳ ta'yīn olınmış idi. Yüz on ṭoḳuz Ṣafer'inde Mekke-i Mükerreme pāyesi żamīmesiyle daḫı tekrīm olınup yüz yigirmi iki Cumāde'l-āḫire'sinde sene-i ātiye Muḥarremü'l-ḥarāmı ġurresi tevḳītiyle Çivi-zāde 'Aṭā'u'llāh Efendi ḥażretleri yirlerine bi'l-fi'l Mekke-i Mu'aẓẓama ḳażāsıyla ta'ẓīm olınduḳlarında arpalıḳları Celeb Ḫalīl Efendi'ye virildi. Yüz yigirmi dört Muḥarrem'inde munfaṣıl ve ol maḳām-ı celīle ḫalef-i sālifleri Fetḥiyyeli Emīn Efendi nā'il olmışlar idi. Sene-i mezbūre Cumāde'l-āḫire'sinde selef-i sālifleri Bosnevī Süleymān Efendi maḥlūlinden Malġara ve Ḳaraburun ḳażāları żamīme-i revātibleri ḳılınup yüz yigirmi beş

1 R 243b.

Muḥarrem'inde selef-i ẕī-şerefleri Çivi-zāde Efendi ḥażretleri yirlerine İstanbul ḳażāsına vuṣūl bulduḳlarında arpalıḳları selef-i pür-şereflerine naḳl eyledi. Sene-i meẕkūre Rebī'ü'l-āḫir'inüñ yigirmi yedinci güni müteḳā'id ve maḳām-ı ḥükūmetlerine 'Uşşāḳī-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi ḥażretleri müteṣā'id oldılar. Bunlara meşīḫat-i İslāmiyyeden munfaṣıl Meḥemmed Efendi ḥażretleri üzerlerinden Tatarbāzārı ḳażāsı arpalıḳ virilmiş idi. Bu ḥāl üzere şümārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi ṭoḳuz Ṣa'bān'ınuñ yigirmi dördinci İṯneyn gicesi intiḳāl ve rūy-māl-i dergāh-ı Ẕü'l-celāl itdüklerinde irtesi İṯneyn güni cenāzeleri Ebu'l-fetḥ Sulṭān Meḥemmed Ḫān Cāmi'-i Şerīfi'ne iḥżār olınup ba'de'ẓ-ẓuhr ṣalātları edāsından ṣoñra Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī civārlarında defn olındılar. Maḥlūl olan arpalıḳları ṯāniyen selef-i bāhirü'ş-şerefleri Meḥemmed Efendi ḥażretlerine ta'yīn olındı.

Mevlānā-yı merḳūm[1] keşīde-i silkü'l-le'āl-i 'ulemā-yı Rūm, maḫzen-i esrār-ı ṣıdḳ u ṣalāḥ, maṣdar-ı āṯār-ı fevz ü felāḥ, deḳā'iḳ-şinās-ı levāzım-ı ṭarīḳ, ri'āyet-i merāsim-i 'ādiyyede pür-tedḳīḳ, tevārīḫ-āşinā ve ḳuvvet-i ḥāfıẓada 'alem, icrā-yı aḥkām-ı şer'iyyede müsellem-i 'ālem, ṣoḥbet-i 'ulemāya mā'il, meşāyiḫ ṭarīḳına şīfte-dil, pey-rev-i selef-i ṣāliḥīn, sālik-i rāh-ı 'ulemā-yı 'āmilīn, vücūd-ı pür-cūd, efrād-ı 'ulemādan ma'dūd, 'ömri ṯemānīne ḳarīb, pīr-i ṣāliḥ ü edīb, maḥbūbü'l-ḳulūb u pesendīde-fi'āl, merdüm-i **[226^b^]** melek-ḫiṣāl, elsine-i ṯelāṯe üzere tekellüme ḳādir, şi'r ü inşāda māhir olup Vaḳ'ī maḫlaṣı ile *Dīvān*-ı eş'ārları vardur. Bu şi'r andan nümūnedārdur:

Naẓm

Ruḫsārına o şūḫ ki zülfin niḳāb ider
Ebr-i bahārı perde-keş-i āftāb ider[2]

Üstād-ı ṣun' noḳṭa-i müşkīn ḫālüñi
Vaṣf-ı ruḫuñda bir gün olur bir kitāb ider

Ruḫsār-ı āteşīni 'araḳ-rīz-i şerm olup
Seyr eylese cemālini güller ḥicāb ider

1 merḳūm H: mezbūr R.
2 R 244a.

Bir gün eser nesīm-i bahār-ı ṣabāḥ-ı feyż
'Uzlet-nişīn-i künc-i ġama fetḥ-i bāb ider

Elbette rūzgār ile Vaḳ'ī ġubārımuz
Bir āsitān-ı 'adle varur intisāb ider

Ve lehu

Zimām-ı ḫāmemüz elde hünerverlik olur ammā
Semend-i ṭab'ımuz Vaḳ'ī güşāde bir zemīn ister

Bosnevī Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed. Vilāyet-i Bosna'dan āheng-i dārü'l-mülk-i Rūm ve ṭarīḳ-ı 'ilmi veche-i maṭlab u merūm eyleyüp 'Uṣṣāḳī-zāde es-Seyyid 'Abdü'l-bāḳī Efendi ḫıdmetlerinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan ṣoñra biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde Necīb Meḥemmed Efendi yirine Çāvuşbaşı Medresesi ḫāricine 'āric olmış idi. Yüz bir Ẕi'l-ḳa'de'sinde 'azl olınup medresesi Kātib Yūsuf Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde ṣāniyen ṭarīḳa duḫūl ve ḫāric ḥareketi i'tibārıyla Ṣāmine-i Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi'ne vuṣūl bulup yüz on dört Cumāde'l-ūlā'sında Ḥüseyn Çāvuş-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirine Ken'ān Paşa Medresesi virilmiş idi. Yüz on beş Cumāde'l-āḫire'sinde şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi müte'alliḳātından Meḥemmed Emīn Efendi yirine Ḫavāṣṣ-ı Maḥmūd Paşa Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz on sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde La'lī Muṣṭafā Efendi yirine Nişāncı Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup yüz on ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde Edrineli Ca'fer-zāde Meḥemmed Emīn Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan Bosna ḳażāsı ḥükūmeti tefvīż olındı. Sene-i meẕbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde ma'zūl ve yirlerine Erżurūmī İsmā'īl Efendi mevṣūl oldı. Yüz yigirmi dört Muḥarrem'inde Pīr Meḥemmed Efendi yirine Ṭrablus-ı Şām ḳażāsı in'ām olınup sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḥicce'sinde 'azl ve yirlerine Ḳoġacı Mü'eẕẕini Meḥemmed Efendi vaṣl olındı. Yüz yigirmi sekiz Cumāde'l-ūlā'sında Mecdī Meḥemmed Efendi'nüñ maḥlūl olan arpalıḳlarından Ḳonya ḳażāsı ber-vech-i mevleviyyet 'ināyet olın-

mış idi. Sene-i mezbūre Ramażān'ında 'azl olınup ḳażā-yı meẕkūr ber-vech-i arpalıḳ ḥālen meşīḫat-ı İslāmiyye'den müteḳā'id Ebū İsḥāḳ İsmā'īl Efendi ḥażretlerinüñ żamīme-i revātibleri ḳılındı. Yüz yigirmi ṭoḳuz Receb'inde Ḳayşeriyyeli Ḥasan Efendi yirine Erzenü'r-rūm ḳażāsına vuṣūl bulmış iken sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ında fevt olup manṣıb-ı maḥlūl ṣāliṣen müşārun ileyh es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi Birāder-zādesi es-Seyyid 'Ömer Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm ḥiṣṣemend-i ma'ārif ü 'ulūm olup lāḳin sevdā ġalebesiyle müşevveşü'l-ḥāl ve perīşān-aḥvāl idi.

Müfettiş Kātibi Aḥmed Efendi

el-Mevlā Aḥmed ibnü'l-mevlā 'Abdu'llāh. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemesi *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden Bosnevī 'Abdu'llāh Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ercmendi ve ferzend-i ḫıredmendi Aḥmed Efendi'dür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād biñ ṭoḳsan yedi Ẕi'l-ḥicce'sinde Şeyḫü'l-İslām Anḳaravī Meḥemmed Efendi sevḳıyle ṭaraf-ı salṭanat-ı 'aliyyeden bā-ḫaṭṭ-ı hümāyūn-ı sa'ādet-maḳrūn evlād-ı mevālī-i **[227ᵃ]** 'iẓāma iḥsān olınan mülāzemetlerden biriyle ber-murād olup devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz on bir Ṣafer'inde Ḳara Ḫalīl Efendi Dāmādı 'Abdu'llāh Efendi yirlerine Ya'ḳūb Paşa Medresesi ḫāricine 'āric, yüz on yedi Receb'inde Sācidī 'Alī Efendi yirine Ḫˇācegī Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Yüz on ṭoḳuz Ṣa'bān'ında Müsevvid Maḥmūd Efendi yirine Fīrūz Beg Medresesi virilüp yüz yigirmi iki Receb'inde Ḫān-zāde Ḫˇācesi Muṣṭafā[1] Efendi yirlerine Defterdār Yaḥyā Medresesi'ne taḥrīk olınmış idi. Yüz yigirmi üç Receb'inde İsḥāḳ Efendi'müz ḥażretleri yirlerine Sekbān 'Alī Medresesi'ne mevṣūl,[2] yüz yigirmi altı Ẕi'l-ḳa'de'sinde La'lī-zāde es-Seyyid 'Abdü'l-bāḳī Efendi yirlerine Medāris-i Ṣemāniyye'den biriyle nā'ilü'l-me'mūl olup yüz yigirmi yedi Rebī'ü'l-evvel'inde Müderris-zāde 'Abdu'llāh Efendi maḥlūlinden Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi Medresesi'ne irtiḳā, yüz yigirmi ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Ḫaffāf-zāde İbrāhīm Efendi yirlerine Zāl Paşa Medresesi'ne i'tilā itmişler idi. Sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ınuñ yigirmi altıncı erbā'a gicesi dār-ı fenādan rıḥlet ve 'ālem-i bāḳīye 'azīmet eyle-

1 R 244b.
2 mevṣūl H: taḥrīk olınmış idi R.

dükde irtesi Erba'ā güni cenāzesi Ebu'l-fetḥ Sulṭān Meḥemmed Ḫān Cāmi'-i Şerīfi'ne iḥżār olınup ba'de'ẓ-ẓuhr ṣalātı edāsından ṣoñra Edrineḳapusı ḫāricinde Emīr-i Buḫārī Zāviyesi civārında defn olındı. Medrese-i maḥlūlesi selef-i sālifi Ḳara Ḫalīl Efendi Dāmādı 'Abdu'llāh Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm 'ilm ü ma'ārif ile ma'lūm, bi-taḫṣīṣ fenn-i ṣakde mahāreti āşkār, evḳātı Ḥaremeynü'ş-Şerīfeyn evḳāfı kitābetiyle güẕār itmegin "Müfettiş Kātibi Aḥmed Efendi" dimekle[1] şöhret-şi'ār ve bu 'unvānla ma'lūm-ı kibār ü ṣiġār idi.

Beyāżī-zāde Ḥasan Efendi

el-Mevlā Ḥasan ibnü'l-mevlā Aḥmed. Ṣudūr-ı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemeleri bu cerīdenüñ *Cild-i Evvel*'inde merḳūm Beyāżī-zāde Aḥmed Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ṣāliṣi ḫıredmendi Ḥasan Efendi'dür. Sinn-i temyīze resīde olduḳda esātiẕe-i 'aṣrından taḥṣīl-i mebānī-i 'ulūm ve tekmīl-i levāzım-ı manṭūḳ u mefhūm itdükden ṣoñra ṭarīḳ-ı 'ilme sevḳ-ı rāḥile-i 'azīmet eyleyüp biñ ṭoḳsan yedi tārīḫinde Şeyḫü'l-İslām Anḳaravī Meḥemmed Efendi sevḳıyle ṭaraf-ı Devlet-i 'Aliyye'den bā-ḫaṭṭ-ı hümāyūn-ı şevket-maḳrūn evlād-ı 'ulemā-yı kirāma iḥsān olınan mülāzemetlerden birine nā'il olup ṭayy-ı merāḥil-i ṭarīḳ ve ḳaṭ'-ı menāzil-i ders ü taḥḳīḳ iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz on altı Ramażān'ında Reşīd Efendi Mülāzımı Meḥemmed Efendi yirine Ḳańlıca'da vāḳı'a İskender Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā olmışlar idi. Yüz yigirmi Ṣafer'inde yirlerinde ḥareket-i miṣliyye i'tibār olınup yüz yigirmi üç Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḥāfiẓ el-Ḥāc Muṣṭafā Efendi yirlerine Dersiyye-i Ḥācī İsmā'īl Medresesi ile tebcīl ḳılınup yüz yigirmi yedi Ramażān'ında Rif'atī 'Alī Beg Efendi yirlerine Şāh-ı Ḫūbān Medresesi iḥsān olınmış idi. Yüz yigirmi ṭoḳuz Şevvāl'inüñ ġurresi olan Ṣülāṣā güni medīne-i Yeñişehr nevāḥīsinden Ṭırnova ḳaṣabasında nā'ib iken dār-ı fenādan rıḥlet ve 'īdgāh-ı ervāḥa müsāra'at eyledüklerinde ḳaṣaba-i meẕkūrede defn olındılar. Medrese-i maḥlūleleri ṣadr-ı 'ālī-ḳadr Dāmād-zāde Efendi ḥażretlerinüñ maḫdūm-ı mükerremleri Feyżu'llāh Efendi'ye tevcīh olındı.

Maḫdūm-ı merḳūm ḳıdve-i maḫādīm-i 'ulemā-yı Rūm, ḥasenü'l-aḫlāḳ, ṭayyibü'l-a'rāḳ, 'ilm ü ma'rifetden ḥiṣṣemend, emṣāli miyānında ser-bülend idi.

1 dimekle H: dinmekle R.

Süleymān Paşa Ḫˇācesi Ḫalīl Efendi

el-Mevlā Ḫalīl. Belde-i Erzenü'r[**227**[b]]-rūm'dan ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden iktisāb-ı nūr-ı şu'ūr idüp taḥṣīl-i 'ilm ü kemāle kemā-yenbaġī kūşiş ve tekmīl-i ādāb-ı fünūna verziş itdükden ṣoñra dārü'l-mülk-i İstanbul'a 'azīmet ve biñ yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Ḫāliş Meḥemmed Efendi'nüñ mūṣıla-i Ṣaḥn Medresesi i'ādesinden iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i medāris ve 'aḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz yigirmi dört Ẕi'l-ḳa'de'sinde Üsküdarī 'Abdu'r-raḥmān Efendi yirine Ḫāmise-i Sarāy-ı İbrāhīm Paşa ḫāricine 'āric, yüz yigirmi ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Maḍrūb-zāde Meḥemmed Emīn Efendi yirine Dersiyye-i İslām Beg Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inüñ[1] ġurresi olan Ṣülāṣā güninde medīne-i Yeñişehr'de ṭa'ne-i ṭā'ūndan rıḥlet ve 'īdgāh-ı ervāḥa 'azīmet eyledükde medīne-i merḳūmede defn olınup medrese-i maḥlūlesi Müsevvid Ebū Bekr Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm fażīlet-i 'ilmiyye ile ma'lūm, her fenden behremend, ṣalāḥ u taḳvā ile şöhrebend olup ṣadr-ı a'ẓam-ı sābıḳ Süleymān Paşa'ya intisāb ve "Süleymān Paşa Ḫˇācesi" dimekle[2] şöhret-yāb olmış idi.

Vānī Efendi-zāde es-Seyyid Ḥüseyn Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Ḥüseyn ibnü'ş-Şeyḫ es-Seyyid Meḥemmed el-Vānī. Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi' meşāyiḫı 'idādında tercemeleri *Cild-i Evvel*'de beyān olınan eş-Şeyḫ es-Seyyid Meḥemmed el-Vānī Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı rābi'i es-Seyyid Ḥüseyn Efendi'dür. Maḥrūsa-i Burusa'da ṣaḥn-ı vücūda vürūd eyleyüp ba'de taḥṣīli'l-isti'dād enişteleri es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi'nüñ biñ yüz altı Şevvāl'inde def'a-i ṣāniye ṣadr-ı fetvāya teşrīflerinden mülāzemetle ber-murād olup devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz on bir Ẕi'l-ḥicce'sinde es-Seyyid Ebū Bekr Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i merḳūmede 'Arabiyye Medresesi ile kām-revā olup yüz on dört Şevvāl'inde 'Abdü'l-hādī Efendi

1 R 245a.
2 dimekle H: dinmekle R.

yirlerine Seyyid Ḥüseyn-i Erzincānī Medresesi erzānī görilmiş idi. Yüz yigirmi Şa'bān'ında Remzī Meḥemmed Efendi yirine Bāyezīd Paşa Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz yigirmi yedi Ẕi'l-ḳa'de'sinde yirlerinde mūṣıla-i Ṣaḥn i'tibār olındı. Yüz yigirmi sekiz Muḥarrem'inde Egerci-zāde Ḥasan Efendi yirine Çendīk Medresesi virilüp yüz yigirmi ṭoḳuz Receb'inde Menteş-zāde Meḥemmed Efendi yirine Monlā Ḫusrev Medresesi'ne naḳl olınmış idi. Sene-i mezbūre Şevvāl'inde intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa isti'cāl eyleyüp ḳarye-i Kestel'de vālid-i mācidleri cenbinde defn olındılar. Medrese-i maḥlūleleri İlāhī-zāde es-Seyyid Receb Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm[1] ṭālib-i intisāb-ı 'ulūm, ḫoş-ṣoḥbet, ḳābil-i üns ü ülfet idi.

Ṣaḥḥāf Ḥasan Efendi

el-Mevlā Ḥasan. Vilāyet-i Rūmili'nde divşürme oġlanlarından olup ḫāṣ-bāġçede bustāniyān ocaġına vāṣıl olmış idi. Bustān-ı 'ilm ü 'irfāndan nev-bāveçīn-i murād ve dāḫil-i zümre-i erbāb-ı isti'dād olduḳdan ṣoñra teḳā'üd vaẓīfesi iḥsānıyla ṭaşra çıḳup ṣaḥḥāflıḳ ṭarīḳına sülūk itmiş idi. Biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretlerinüñ Rūmili ṣadrına teşrīflerinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup bi-ḥasebi'l-'āde devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz on altı Muḥarrem'inde Ḳızıl Mūsā Mülāzımı Süleymān Efendi yirine Dizdāriyye ma'a Dersiyye-i Monlā Gürānī Medresesi erzānī görilüp yüz on ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde[2] yirlerinde ḥareket-i miṣliyye i'tibār olınmış idi. Yüz yigirmi bir Ṣafer'inde Begbāzārī Meḥemmed Efendi yirine Zeynī Çelebi Medresesi virilüp yüz yigirmi dört Şa'bān'ında 'Aṭṭār-zāde Dāmādı İsmā'īl Efendi yirine Siyāvuş Paşa Medresesi'ne taḥrīk olınup **[228ᵃ]** yüz yigirmi sekiz Şa'bān'ında Vānī-zāde es-Seyyid 'Ömer Efendi yirlerine Nūḥ Efendi Medresesi'ne gelmiş idi. Biñ yüz yigirmi ṭoḳuz Ẕi'l-ḥicce'sinüñ ṭoḳuzıncı Ḫamīs güni ders ü devri encām ve 'ālem-i 'uḳbāya ḫırām eyleyüp ḳaṣaba-i Ḳāsım Paşa'da Üçḳozlar nām maḥalde medfūn ve medrese-i maḥlūlesiyle Bosnevī İbrāhīm Efendi memnūn ḳılındı.

1 merḳūm H: mezbūr R.
2 Rebī'ü'l-evvel'inde H: Rebī'ü'l-āḫir'inde R.

Mevlānā-yı mezbūr "Ṣaḥḥāf Ḥasan Efendi" 'unvānıyla meşhūr, ḥammāl-i esfār-ı dīniyye, dellāl-i ṣaḥḥā'if-i yaḳīniyye, pīr-i ṣāliḥ, sa'ādetmend-i müfliḥ idi. Ṣadr-ı a'ẓam-ı sābıḳ Çorlılı 'Alī Paşa'ya intisābı olmaġın ḥāfıẓ-ı kütübleri olmış idi.

Ḳoġacı Mü'eẕẕini Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Dārü's-salṭanati'l-'aliyye maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'de Ḳoġacı Dede Cāmi'-i Şerīfi'nde mü'eẕẕinlik[1] ḫıdmetiyle evḳāt-güẕār olmaġın "Ḳoġacı Mü'eẕẕini" dimekle şöhret-şi'ār olmış idi. Bir müddetden ṣoñra şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi āsitānesine intisāb ile şeref-i mülāzemetlerin iktisāb eyleyüp maḫdūm-ı ṣānīleri Anaṭolı ṣadrı es-Seyyid Muṣṭafā Efendi ḥażretlerinüñ mektūbcılıḳları ḫıdmetiyle şeref-yāb olmış idi. Ḳaṭ'-ı merāḥil-i ṭarīḳ ve devr-i menāzil-i ders ü taḥḳīḳ iderek ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken biñ yüz on dört Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḳara Muṣṭafā Efendi yirine Dersiyye-i İskender Beg ḫāricine 'āric, yüz on sekiz Cumāde'l-āḫire'sinde 'Aṭṭār-zāde Dāmādı İsmā'īl Efendi yirine Defterdār İbrāhīm Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olup yüz yigirmi bir Ṣafer'inde Ḳırımī Ṣāliḥ Efendi yirlerine Muḳābele-i Süvārī ma'a İnceḳara Medresesi virilüp yüz yigirmi üç Şevvāl'inde Cezerī Meḥemmed Efendi yirlerine Süleymān Ṣubaşı Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Yüz yigirmi dört Ẕi'l-ḥicce'sinde Bosnevī Aḥmed Efendi yirine Ṭrablus-ı Şām ḳażāsı in'ām olınup yüz yigirmi altı Receb'inde ma'zūl ve yirlerine Gümüşdīvīt Muṣṭafā Efendi mevṣūl oldı. Yüz yigirmi ṭoḳuz Rebī'ü'l-evvel'inde Muẓaffer-zāde Muṣṭafā Efendi ḳabūl itmedügi Lefḳoşa ḳażāsı ḥükūmeti bunlara tefvīż olındı. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinde ḥicce-i 'ömri tamām ve 'ālem-i ervāḥa ḫırām eyleyüp manṣıb-ı maḥlūl üç ay miḳdārı evlādına ibḳā, ba'dehu Edrineli Ca'fer-zāde Meḥemmed Emīn Efendi'ye sezā görildi.

Merḥūm-ı merḳūm ṣalāḥ-ı ḥālle ma'lūm, ḥüsn-i kitābete mālik, ṭarīḳ-ı ṣalāḥa sālik, dervīş-nihād, mü'min-i pāk-i'tiḳād idi.

1 R 245b.

Ḳara Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed bin Süleymān. Ḳaraḥiṣār-ı Şarḳī'den ẓuhūr ve "Ḳara Meḥemmed Efendi" dimekle meşhūr olup dārü'l-mülk-i İstanbul'a vāṣıl ve biñ yüz üç tārīḫinde Şeyḫü'l-İslām Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi'nüñ Sulṭān Bāyezīd Medresesi i'ādesinden şeref-i mülāzemete nā'il olup devr-i medāris ve 'aḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz yigirmi iki Ẕi'l-ḥicce'sinde Şa'bān Efendi ḥażretleri maḫdūm-ı mihterleri Aḥmed Efendi yirlerine Maḳtūl İbrāhīm Paşa Medresesi ḫāriciyle kām-revā, yüz yigirmi sekiz Rebī'ü'l-āḫir'inde Mes'ūd-zāde İsmā'īl Efendi yirine Ḫˇāce Kemāl Medresesi i'ṭā olınmış idi. Yüz otuz Muḥarrem'inüñ beşinci Ḫamīs güni intiḳāl ve 'ālem-i 'uḳbāya irtiḥāl itmegin medrese-i maḥlūlesi Evliyā Efendi-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı merḳūm ḥiṣṣemend-i ma'ārif ü 'ulūm, merd-i ṣāliḥ, sa'adetmend-i müfliḥ idi.

İlāhī-zāde es-Seyyid Receb Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Receb ibnü'l-mevlā es-Seyyid Meḥemmed. Ḫilāl-i vefeyāt-ı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''de tercemesi *Cild-i Evvel*'de silk-i taḥrīre keşīde ḳılınan İlāhī-zāde Burusevī es-Seyyid Meḥemmed Efendi'nüñ maḫdūm-ı ṯānī-i ercmendi ve ānifen tercemesi sebḳ iden es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi'nüñ birāder-i ḫıredmendi es-Seyyid Receb Efendi'dür. Maḥrūsa-i Burusa'da ṣaḥrā-yı 'ademden ṣaḥn-ı vücūdan vaż'-ı ḳadem eyleyüp biñ ṭoḳsan yedi Ẕi'l-ḥicce'sinde Şeyḫü'l-İslām Anḳaravī Meḥemmed Efendi sevḳıyle ṭaraf-ı salṭanat-ı 'aliyyeden evlād-ı mevālī-i 'iẓāma bā-ḫaṭṭ-ı hümāyūn-ı sa'ādet-maḳrūn iḥsān olınan mülāzemetlerden birine nā'il olup ba'de tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden [**228**[b]] ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz on beş Cumāde'l-ūlā'sında Remzī Meḥemmed Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i merḳūmede Şücā'ü'd-dīn Medresesi ḫāriciyle kām-revā, yüz on altı Cumāde'l-āḫire'sinde Ḍıḥkī Muṣṭafā Efendi yirine Köpükli Medresesi sezā görilmiş idi. Yüz yigirmi Receb'inde Meḥemmed Efendi yirine Gökdere Medresesi virilüp yüz yigirmi sekiz Ṣafer'inde Menteş-zāde Meḥemmed Efendi yiri-

ne Seyyid Ḥüseyn-i Erzincānī Medresesi erzānī görilüp yüz yigirmi ṭoḳuz Receb'inde Vānī-zāde es-Seyyid Ḥüseyn Efendi yirine Çendīk Medresesi'ne gelüp sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde[1] selefi es-Seyyid Ḥüseyn Efendi maḥlūlinden Monlā Ḫusrev Medresesi'ne vuṣūl bulmış iken biñ yüz otuz Muḥarrem'inde bunlar daḫı intiḳāl ve seleflerine ittiṣāl eylediler. Maḥrūsa-i mezbūrede Bıñarbaşı'nda defn olınup medrese-i maḥlūlesi Yūsuf Efendi'ye maḥal görildi.

Merḥūm-ı merḳūm ṭālib-i ma'ārif ü 'ulūm idi.

Menteş-zāde Meḥemmed Şeyḫī Efendi

el-Mevlā Meḥemmed Şeyḫī ibnü'l-mevlā 'Abdu'r-raḥmān. Ṭabaḳa-i Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'de tercemesi bu cerīdede sebḳ iden Menteş-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı kihter-i ercmendi Meḥemmed Şeyḫī Efendi'dür. Maḥrūsa-i Burusa'dan bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olup biñ yüz on dört Şevvāl'inde vālid-i mācidi fevtinden Ṣaḥn Medresesi i'ādesinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olduḳdan ṣoñra devr-i medāris iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz yigirmi bir Cumāde'l-ūlā'sında Meḥemmed Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i merḳūmede Ebū İsḥāḳ-ı Kāzerūnī Medresesi virilüp yüz yigirmi ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında 'Abdī Efendi-zāde İbrāhīm Efendi yirine Ḳara Ḳāḍī Medresesi'ne taḥrīk olınup sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ḳızıḳlı-zāde Meḥemmed Efendi yirine 'Arabiyye Medresesi'ne naḳl olınmış idi. Biñ yüz otuz Muḥarrem'i evāḫirinde fevt olup medrese-i maḥlūlesi 'Abdü'l-hādī Efendi-zāde es-Seyyid Meḥemmed Emīn Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı mezbūr "Menteş-zāde Şeyḫī Efendi" dimekle[2] meşhūr idi.

Ḫˇāce-zāde Efendi Ḫazīnedārı es-Seyyid Ḥüseyn Efendi

el-Mevlā es-Seyyid Ḥüseyn. Bolevī'dür. Ṣudūr-ı devlet-i Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'den tercemeleri bu cerīdede sebḳ iden Naḳībü'l-eşrāf Ḫˇāce-zāde es-Seyyid 'Oṯmān Efendi ḫıdmetleriyle şeref-yāb ve biñ yüz dört Muḥarrem'in-

1 R 246a.
2 dimekle H: dinmekle R.

de Anaṭolı ṣadrından ʿazllerinde teẕkirecilik teşrīfinden şeref-i mülāzemetlerin iktisāb itmiş idi. Ḳaṭʿ-ı nişīb ü firāz ve seyr-i menāzil-i dūr u dirāz iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i meʾmūl iken biñ yüz yigirmi beş Rebīʿü'l-evvel'inde Bosnevī İbrāhīm Efendi yirine Fetḥ-i Ġāzī Medresesi ḫāricine ʿāric, yüz yigirmi ṭoḳuz Ramażān'ında Şerīf-zāde es-Seyyid ʿAlī Efendi yirlerine Raḥīḳī Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Yüz otuz Muḥarrem'inüñ evāḫirinde fevt olup medrese-i maḥlūlesi Seyfī-zāde es-Seyyid ʿAbdu'r-raḥmān Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı merḳūm ṭālib-i intisāb-ı ʿulūm, "Ḫˇāce-zāde Efendi Ḫazīnedārı" dimekle[1] şehīr ve bu ʿunvānla maʿlūm-ı kebīr ü ṣaġīr idi.

ʿAṭā Efendi Teẕkirecisi Bosnevī Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Bosneviyyü'l-aṣldur. Dārü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve ʿAṭāʾu'llāh Meḥemmed Efendi'ye intisāb ile cenāblarından iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp ṣadāretleri ḥālinde teẕkirecilikleri ḫıdmetiyle şeref-yāb olmaġın " ʿAṭā Efendi Teẕkirecisi" dimekle[2] meşhūr ve bu ʿunvānla maʿlūm-ı cumhūr olmış idi. Devr-i medāris-i muʿtāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve munṭaẓır-ı neyl-i meʾmūl iken biñ yüz on sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde Muṭavvelci Meḥemmed Efendi yirine Dāye Ḫātūn Medresesi ḫāriciyle memnūn ḳılınup yüz yigirmi iki Şevvāl'inde Muḳīm-zāde Yaḥyā Efendi yirlerine Bucaḳlı Aḥmed Efendi Medresesi'ne taḥrīk olınmış idi. Yüz yigirmi dört Şaʿbān'ında Ṣaḥḥāf Ḥasan Efendi yirine Zeynī Çelebi Medresesi virilüp yüz yigirmi sekiz Rebīʿü'l-āḫir'inde Yūsuf Paşa İmāmı Aḥmed Efendi yirine Ümmü'l-veled-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde oldılar. Yüz otuz Ṣafer'inüñ sekizinci İṡneyn güni fevt olup medrese-i maḥlūlesi şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Mīrzā **[229[a]]** Muṣṭafā Efendi ḥażretlerinüñ hemşīre-zādeleri İsmāʿīl Efendi'ye maḥal görildi.

Mevlānā-yı mezbūr maʿārif-i ʿilmiyye ile meşhūr, dervīş-nihād, mü'min-i pāk-iʿtiḳād idi.

---

1 dimekle H: dinmekle R.
2 dimekle H: dinmekle R.

Burusevī Ḳāsım-zāde Meḥemmed Efendi[1]

el-Mevlā Meḥemmed bin Ḳāsım. Maḥrūsa-i Burusa'dan ẓuhūr ve "Ḳāsım-zāde Meḥemmed Efendi" dimekle meşhūr olup ba'de taḥṣīli'l-isti'dād Gede Ġırre[2] (?) Medresesi müderrisi Kūsec Emīr Efendi'den mülāzemetle bermurād olduḳdan ṣoñra devr-i medāris iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz on ṭoḳuz Muḥarrem'inde masḳaṭ-ı re'si olan maḥrūsa-i merḳūmede ibtidā iḥdāṯ olınan İḳlīm Şāh Medresesi ḫāriciyle kām-revā ve [3] اول مدرس درس بها olmışlar idi. Yüz yigirmi sekiz Rebī'ü'l-āḫir'inde Menteş-zāde Ḫalīl Efendi yirine Şücā'ü'd-dīn Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz otuz Muḥarrem'inde Ḫˇāce-zāde nā'ibi maḫdūmı es-Seyyid Muṣṭafā Efendi yirine Perī-peyker Medresesi virilmiş idi. Sene-i mezbūre Ṣafer'i evāḫirinde fevt olup medrese-i maḥlūlesi es-Seyyid 'Oṯmān Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı mezbūr ma'ārif-i cüz'iyye ile meşhūr idi.

Sivasī-zāde Şemsī Aḥmed Efendi {Şemsī}

el-Mevlā Aḥmed ibnü'l-mevlā Meḥemmed Emīn. Bu ṭabaḳa evā'ilinde tercemesi sebḳ iden Sivasī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi merḥūmuñ ferzend-i ercmendi ve maḫdūm-ı ḫıredmendi Şemsī Aḥmed Efendi'dür. Seyr-i menāzil-i ṭarīḳ ve istifāża-i envār-ı ders ü taḥḳīḳ eyleyüp biñ ṭoḳsan yedi Ẕi'l-ḥicce'sinde Şeyḫü'l-İslām Anḳaravī Meḥemmed Efendi sevḳiyle ṭaraf-ı Devlet-i 'Aliyye'den bā-ḫaṭṭ-ı hümāyūn-ı şevket-maḳrūn evlād-ı mevālī-i 'iẓāma iḥsān olınan mülāzemetlerden birine nā'il ve ṭarīḳ-ı tedrīse vāṣıl olup devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz yigirmi iki Ẕi'l-ḥicce'sinde Dervīş Efendi-zāde İsmā'īl Efendi yirine Behmen Aġa Medresesi ḫāricine 'āric, yüz yigirmi yedi Ẕi'l-ḥicce'sinde Manṭıḳī-zāde İsmā'īl Efendi yirine 'Abdü'l-ḳādir Efendi Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Yüz otuz Ṣafer'inüñ on üçinci Sebt güni şems-i ḥayātı ġārib ve bezm-i keṯretden hārib olup medīne-i Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī'de

1 Evvelu müderrisin bi-medreseti İḳlīm Şāh der-Burusa. Fī 8 Muḥarrem sene 1119. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]
2 R 246b.
3 "Burada ders okutan ilk müderris."

Nişāncı Cāmi'-i Şerīfi ḳurbinde cedd-i emcedleri Sivasī Efendi merḥūm bāġçesinde vālidleri cenbinde defn olındılar. Medrese-i maḥlūleleri Şāmī Aḥmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm ḥiṣṣemend-i ma'ārif ü 'ulūm, ḫoş-ṣoḥbet, şūḫ-ṭabī'at idi.

Āṯārlarından Şemsī maḫlaṣı ile eş'ārları olup bu beyt güftārlarındandur:

Beyt

Ārzū eyler hevā-yı zülf ü ḫaṭṭuñ her zamān
Murġ-ı dil āvāredür bir yirde ṭutmaz āşiyān

İspirī Dāmādı Ḫıṣmı 'Oṯmān Efendi

el-Mevlā 'Oṯmān bin Ḫalīl. Menteşe sancaġında Ṣobuca nām ḳaryeden neş'et ve dārü'l-mülk-i İstanbul'a 'azīmet eyleyüp sābıḳā Ayaṣofıyya-i Kebīr Cāmi'-i Şerīfi vā'iẓi olan İspirī Dāmādı Muṣṭafā Efendi'ye ḳarābeti olmaġın müşārun ileyh Muṣṭafā Efendi, Şeyḫü'l-İslām Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi'nüñ Sulṭān Bāyezīd Medreseleri'nde ders vekīli iken anlaruñ himmetiyle medrese-i mezbūrede dāḫil-i ḥücre olup biñ yüz üç tārīḫinde i'ādeden mülāzım ve ṭarīḳ-ı tedrīse 'āzim olduḳdan ṣoñra bi-ḥasebi'l-'āde ḳaṭ'-ı medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl iken biñ yüz on ṭoḳuz Şa'bān'ında Rāşid Meḥemmed Efendi yirlerine Ḫācī İlyās Medresesi ḫāricine 'āric, yüz yigirmi dört Muḥarrem'inde es-Seyyid Ḫalīl Efendi maḥlūlinden Ḳāḍī Maḥmūd Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olup yüz yigirmi sekiz Muḥarrem'inde Aġa-zāde İsmā'īl Efendi yirine Ṯāniye-i İbrāhīm Paşa-yı 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olmış idi. Yüz otuz Cumāde'l-ūlā'sınuñ beşinci Erba'ā gicesi dār-ı fenādan rıḥlet ve 'ālem-i 'uḳbāya 'azīmet eyleyüp ḳaṣaba-i Ḳāsım Paşa Mezāristānı'nda defn olındı. Medrese-i maḥlūlesi ṣadr-ı vālā-ḳadr Kevākibī-zāde Veliyyü'd-dīn **[229[b]]** Efendi ḥażretlerinüñ maḫdūm-ı mükerremleri 'Abdü'l-bāḳī Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı[1] mezbūr 'ilm ü ma'ārif ile meşhūr, pīr-i ṣāliḥ, sa'ādetmend-i müfliḥ idi.

1 R 247a.

Edrineli Börekci-zāde Fā'iż Muṣṭafā Efendi[1] **{Fā'iż}**

el-Mevlā Muṣṭafā. Gülbün-i vücūdı ḫāk-i pāk-i Edrine'den ẓuhūr ve "Börekci-zāde Fā'iż Efendi" dimekle[2] meşhūr olmış idi. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād 'ulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzemetle ber-murād olup devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz Receb'inde masḳaṭ-ı re'si olan maḥmiyye-i Edrine'de ibtidā iḥdāṯ olınan 'Abdü'l-vāsi' Medresesi ḫāriciyle kām-revā ve [3] اول مدرس درس بها oldılar.[4] Yüz beş Cumāde'l-ūlā'sında Şeyḫ Ḫalīl-zāde Aḥmed Efendi yirine Bī-duḫān Medresesi żamīmesiyle yirlerinde ḥareket-i miṣliyye i'tibār olınup yüz yedi Receb'inde Ca'fer-zāde Meḥemmed Emīn Efendi yirine Ḳāḍī 'Abdī Medresesi virilüp yüz sekiz Ramażān'ında Luṭfī-zāde[5] İbrāhīm Efendi yirine Şeyḫī Çelebi Medresesi'ne taḥrīk olınmışlar idi. Yüz on bir Ṣafer'inde Luṭfī-zāde Meḥemmed Efendi yirine maḥmiyye-i merḳūmede İbrāhīm Paşa Medresesi sezā görilüp yüz on üç Rebī'ü'l-evvel'inde Çuḳacı Ḥācī Medresesi'ne gelüp yüz on beş Ṣa'bān'ında Mīr-i Mīrān Medresesi iḥsān olınup bu iki rütbede selefleri İbrāhīm Efendi'yi ta'ḳīb itmişler idi. Yüz yigirmi bir Cumāde'l-ūlā'sında Dimetoḳalı Aḥmed Efendi maḥlūlinden Sirāciyye Medresesi'ne irtiḳā eyleyüp yüz yigirmi dört Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḥasan Efendi yirine Cāmi'-i 'Atīḳ Medresesi'ne ḥaḳīḳ olup yüz yigirmi yedi Rebī'ü'l-āḫir'inde Zekeriyyā Efendi yirine Üçşerefeli Medresesi Ūlāsı'na mevṣūl, sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında Dāmād-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Edrine Dārü'l-ḥadīṯi ile nā'ilü'l-me'mūl olup yüz yigirmi sekiz Muḥarrem'inde selefleri Dāmād-zāde Efendi yirine Edrine Bāyezīdiyyesi ile ḳadr ü menziletleri mezīd olmış idi. Bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām u leyāl iken biñ yüz otuz Cumāde'l-ūlā'sında intiḳāl ve 'ālem-i 'uḳbāya irtiḥāl itdüklerinde maḥmiyye-i merḳūmede İstanbulyolı ta'bīr olınan mezāristānda medfūn ve naḳş-ı seng-i mezārı Kāmī Meḥemmed Efendi'nüñ güftār-ı dürer-bārları olan tārīḫ-i mevzūndur:

---

1 Evvelu müderrisin bi-medreseti 'Abdü'l-vāsi' der-Edrine. Fī 26 Receb sene 1100. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]
2 dimekle H: dinmekle R.
3 "Burada ders okutan ilk müderris."
4 oldılar R: olup H.
5 Luṭfī-zāde R: La'lī-zāde H.

Naẓm

Fā'iż Efendi ṣad ḥayf naḳl itdi bu cihāndan
Oldı ḥaḳīḳatinde mevt-i mecāz 'ārıż

Ol ẕāt-ı mū-şikāfuñ ṭab'ında oldı hem-zād
İnşād-ı İbn-i 'İbād 'irfān-ı İbn-i Fārıż

Yā Rab 'ināyetüñle eyle na'īmi iḥsān
Luṭf eyle olmasunlar cürm ü güneh mu'ārıż

Gördükde ḥūr-ı cennet tārīḫini idüp yād
Birbirine disünler geldi na'īme Fā'iż[1]

Medrese-i maḥlūleleri 'Abdü'l-fettāḥ Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr ma'ārif-i 'ilmiyye ile meşhūr, şi'r ü inşāya ḳādir, mecmū'a-i cevāhir-i nevādir, aḫlāḳ-ı kerīme ṣāḥibi, ḥüsn-i ẕenā ṭālibi, ḫāliṣü'l-cenān, ṭāhirü'l-lisān idi.

Āṯārlarından Fā'iż maḫlaṣı ile Türkī *Dīvān*-ı eş'ārları vardur. Bu ebyāt güftār-ı dürer-bārlarından nümūnedārdur:

Naẓm

Enīs olursa bañā bezm-i ġamda bülbül olur
Ġarīb olur yine elbette ġam-güsār-ı ġarīb

Olursa mihr-i dıraḫşāna āsmān-ı kemāl
Cihānda ẕerre ḳadar yoḳdur i'tibār-ı ġarīb

Ve lehu

Deryā-dil olanlarda ara gevher-i 'ışḳı
Her dilde bulınmaz dür-i nā-yāb-ı maḥabbet

Ebrūları sevdāsı ża'īf itdi vücūdum
Kār itdi dile tīġ-ı siyeh-tāb-ı maḥabbet

1 بربرینه دیسونلر کلدی نعیمه فایض

Ve lehu

Sāḳī mürüvvet it bańa leb-rīz-i cām vir
Eksüklügüme ḳalma benüm sen tamām vir

Bezm-i çemende bāde-i gül-fāmı ṣun bize
Sāḳī bıraḳma sāġarı elden müdām vir[1]

Ṭutsun cihānı şöhret-i ʻışḳ u maḥabbetüń
Mānend-i Ḳays ey dil-i şūrīde nām vir **[230[a]]**

Silk-i belāġate geçirüp dürr-i naẓmuńı
Fā'iż cevāhir-i süḫana intiẓām vir

Ve lehu

Niyāz-nāme ile kūy-ı yāra gitdi ṣabā
Ne nāme-berden eṣer var ne bir cevāb gelür

Ve lehu

Meşḳ-ı niyāza saʻy idegör her zamān hemān
Menzilgeh-i icābete tīr-i duʻā yeter

Ve lehu

Gerçi ḫavf-ı ḫançeri māniʻ miyānuń ḳoçmaġa
Virmek Allāh'uń göńül devlet ḳażā yanındadur

Ve lehu

İşler geçeyor sīnemüze ḫançer-i ġamzeń
Bir mertebe kim tīġ-ı ḳażā ol ḳadar itmez

Ve lehu

Luṭf eyle ne var bezmimüzi eyle müşerref
Yārān öper ey sāḳi-i gül-çehre ayaġuń

1 R 247b.

Ve lehu

Bī-tāb olursa da dil eger ıżṭırābdan
Geçmez hevā-yı ṭurre-i pür-pīç ü tābdan

Tīġ-ı sitemle sīnemi ṣad pāre ḳılsa da
Ben yüz çevirmem ol şeh-i ʿālī-cenābdan

Dil derdine devāyı ḳapuñdan umar şehā
Geçmez ölince ol der-i devlet-me'ābdan

Ve lehu

Bār-ı ġamın çekerdi o ḫurşīd-ṭalʿatüñ
Ḳalsaydı ẕerre deñlü eṣer dilde tābdan

Ruḫṣat [da] virse ġamzesi Fā'iż neẓāreye
Rūyına ol mehüñ baḳılur mı ḥicābdan

Ve lehu

Dāmen-keş oldı pāyine dökdükce ḫūn-ı dil
Ol serve kimse bīhude dil-dāde olmasun

Ve lehu

Vaṣf eyler imiş ġamze-i ḫūn-rīzini yāruñ
Ḳan aḳsa n'ola Fā'iż-i zāruñ ḳaleminden

Ve lehu

Teşrīfüñ ile ḫānemi reşk-i İrem eyle
Aġlatma beni iki gözüm gel kerem eyle

ʿAhd eyledi öpdürmege pāyin gelicek ʿīd
Yā Rab sen o meh-pāreyi ṣābit-ḳadem eyle

Ḳānūn-ı belāġatde yine naḳş-ṭırāz ol
Ey ḫāme-i ḫoş-lehçe-i Fā'iż naġam eyle

Ve lehu

Kerem ḳıl cismümi ṣad pāre-i ṭīġ-ı 'itāb itme
Yaḳup āteşlere cevrüñle ey meh-rū kebāb itme

Çü baḥr-i bī-kerān-ı 'ışḳa Fā'iż olduñ üftāde
Düşüp bīhūde ümmīd-i kenāre ıżṭırāb itme

Ve lehu

Yem ḳaṭre iken eşküme nisbet naẓarumda
Nem ḳodı benüm farṭ-ı bükā dīdelerümde

Ve lehu

Ḫaṭ-ı 'iẕāruñı görse senüñ bu ḥālet ile
Benefşe ser-be-zemīn ola ṣad ḥacālet ile

Ḳarārı ḳalmadı mihrüñ görince tāb-ı ruḫuñ
Cihānı geşt ü güẕār itmede ḥarāret ile

Yapışsa ḫançere mestāne el-amān diyerek
Miyān-ı yāra ṣarıl Fā'iżā nezāket ile

Ve lehu

Hem sirişkin aḳıdur ehl-i dilüñ āb gibi
Hem yine çarḫ döner üstine dūlāb gibi

İrse eflāke serüñ yine yüzüñ yirlere sür
Ḳadrüñ efzūn ola tā mihr-i cihān-tāb gibi

Ve lehu

İrişmez oldı gūşına āh u fiġānımuz
Ol naḫl-i nāz var ise arturdı ḳāmeti

Ve lehu

Ḳaçan gelür diyü āyā o mehveşüñ ḫaberi
Uçar gözümde ḫayāl-i ḥamām-ı nāme-beri

Ve lehu

Senüñ gül-ġonçe-i ṭūmār-ı naẓm-ı dil-keşüñ Fā'iż
Sezādur ehl-i 'irfānuñ olursa zīb-i destārı

Ḳāsım Efendi-zāde İbrāhīm Efendi

el-Mevlā İbrāhīm ibnü'l-mevlā Ḳāsım. Bu ṭabaḳada ānifen tercemesi sebḳ iden Narḫcı Ḥasan Efendi-zāde Ḳāsım Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı mihter-i ercmendi İbrāhīm Efendi'dür. Taḥṣīl-i mertebe-i isti'dād ve biñ yüz on üç tārīḫinde 'Ārif 'Abdü'l-bāḳī Efendi'nüñ Anaṭolı ṣadāretine teşrīflerinden mülāzemetle ber-murād olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı[1] neyl-i me'mūl iken biñ yüz yigirmi yedi Rebī'ü'l-evvel'inde Ṭop-ḫāneli 'Abdü'l-kerīm-zāde Meḥemmed Ṣādıḳ Efendi yirine Dārü'l-ḥadīs̱-i Burhān Efendi ḫāricine 'āric ve beyne'l-aḳrān şeref-i imtiyāz ile mübtehic olmış idi. Biñ yüz otuz Cumāde'l-ūlā'sınuñ yigirmi sekizinci Cum'a gicesi ṭa'ne-i ṭā'ūndan rıḥlet ve 'ālem-i 'uḳbāya 'azīmet itdükde irtesi ba'de'l-Cum'a ṣalātı edāsından ṣoñra Edrineḳapusı **[230^{b}]** ḫāricinde defn olınup medrese-i maḥlūlesi Mar'aşī Meḥemmed Efendi'ye virildi.

Maḫdūm-ı merḳūm ṭālib-i intisāb-ı 'ulūm idi.

Şeyḫü'l-İslām Maḥmūd Efendi[2]

el-Mevlā Maḥmūd bin Aḥmed. Civār-ı salṭanat-ı 'aliyyede ḳaṣaba-i Ṭop-ḫāne sükkānından Aḥmed Aġa nām merdüñ şāḫ-ı şecere-i vücūdı ve gevher-i kān-ı nesl-i mes'ūdı Şeyḫü'l-İslām Maḥmūd Efendi'dür. Ḳaṣaba-i meẕkūrede ṣaḥn-ı vücūda vürūd eyleyüp i'māl-i ser-māye-i isti'dād ve cins-i fāḫir-i 'ilm ü 'irfānı i'dād iderek şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Anḳaravī Meḥemmed Efendi'nüñ imāmetleri

1 R 248a.
2 Evvelu müderrisin bi-medreseti Ḫalīfe-i Muḳābele-i Süvārī. Fī 25 Ramażān sene 1100.

ḫıdmetine vāṣıl olmışlar idi. Bir müddetden ṣoñra ṣadr-ı a'ẓam-ı sābıḳ Merzifonī Ḳara Muṣṭafā Paşa'ya intisāb ile anlaruñ daḫı imāmetleri ḫıdmetiyle şeref-yāb olup biñ ṭoḳsan üç Rebī'ü'l-evvel'inde himmetleriyle bi-iẕn-i hümāyūn müstaḳillen Şeyḫü'l-İslām 'Alī Efendi'nüñ mülāzemetlerine nā'il olduḳdan ṣoñra ṭoḳsan dört senesinde vāḳi' Peç Seferi'ne ma'an revān olmışlar idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Muḥarrem'inde dersiyyelik ile Ḫalīfe-i Muḳābele-i Süvārī Dersiyyesi tevcīh olınup yüz Ramażān'ında dersiyyelerine ibtidā ḫāric i'tibārıyla [1] اول مدرس درس بها oldılar. Yüz altı Muḥarrem'inde Dāmād Efendi Medresesi'ne taḥrīk olınup sene-i mezbūre Cumāde'l-āḫire'sinde yirlerinde dāḫil i'tibār olınmış idi. Ba'dehu merḥūm-ı cennet-mekān-ı fırdevs-āşiyān Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī ḥażretlerinüñ imām-ı ṣānīlik ḫıdmetlerine ḳıyām ve muḳtedā-yı pādişāh-ı enām oldılar. Yüz sekiz Cumāde'l-āḫire'sinde Derzī-zāde[2] Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Ḫ̔āce Ḫayrü'd-dīn Medresesi 'ināyet olınup yüz ṭoḳuz Şevvāl'inde Altıbarmaḳ-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendiyirine Kürkcibaşı Medresesi'ne şāyān, yüz on Muḥarrem'inde bā-ḫaṭṭ-ı hümāyūn-ı şevket-maḳrūn mūṣıla-i Süleymāniyye i'tibārıyla Tatar 'Abdu'llāh Efendi-zāde Yaḥyā Efendi yirine Sulṭān Aḥmed Ḫān Medresesi iḥsān olınup sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında yirlerinde ḫāmis-i Süleymāniyye i'tibārıyla taḥṣīl-i 'izz ü şān itmişler idi. Yüz on bir Receb'inde Edrine pāyesi żamīmesiyle Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirine Yeñişehr ḳażāsı ḥükūmetiyle tekrīm, yüz on iki Rebī'ü'l-evvel'inde İstanbul pāyesiyle daḫı ta'ẓīm olınup sene-i meẕkūre Ša'bān'ında Zaġra-i Cedīd ḳażāsı żamīmesiyle İmām Dāmādı Celeb Ḥasan Efendi üzerinden Labseki ḳażāları arpalıḳlarıyla ma'zūl ve yirlerine Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi mevṣūl oldı. Yüz on dört Ša'bān'ında Yek-çeşm Ḥüseyn Efendi üzerinden Bafra ve sābıḳā Müneccimbaşı İsmā'īl-zāde Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Güzelḥiṣār-ı Menemen ḳażāları daḫı żamīme-i revātibleri ḳılınmış idi. Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inüñ yedinci İṯneyn güni Edrine Vaḳ'ası sebebiyle Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī ḥażretleri alay ile maḥmiyye-i Edrine'de Ḫafṣa ḳaṣabası cānibine tevcīh buyurduḳlarında berāy-ı maṣlaḥat es-Seyyid Meḥemmed Dede Efendi ḥażretleri yirlerine Rūmili ṣadāretine teşrīf buyur-

1 "Burada ders okutan ilk müderris."
2 Derzī-zāde R: Dürrī-zāde H.

mışlar idi. Māh-ı merḳūmuń sekizinci Ṣülāṯā güni ʻazl ve inzivā iḫtiyār itdüklerinde yirleri Tevfīḳī-zāde Meḥemmed Efendi'ye sezā görilüp arpalıḳlarından Menemen Güzelḥiṣārı ḳażāsı Sivasī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi'ye ve Bafra ḳażāsı selef-i sālifleri Celeb Ḥasan Efendi'ye ve Zaġra-i Cedīd ve Labseki ḳażāları ḳużāt-ı ḳaṣabāta tevcīh olındı. Yüz on altı Cumāde'l-ūlā'sında Ḫaṭṭāt ʻAbdu'llāh Efendi üzerinden Ḳaraburun ve Kepsuṭ ve Ece-ābād[1] ḳażāları bunlara arpalıḳ taʻyīn olınup sene-i mezbūre Şevvāl'inde Ece-ābād ibḳāsıyla Ebe-zāde ʻAbdu'llāh Efendi üzerlerinden Gelibolı ḳażāsına tebdīl olınduḳda Ḳaraburun ḳażāsı Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretlerinüń ve Kepsuṭ ḳażāsı Ḥāmid-zāde ʻAbdu'llāh Efendi'nüń żamīme-i revātibleri ḳılındı. Yüz on sekiz Rebīʻü'l-evvel'inde **[231ᵃ]** Ḳara Ḫalīl Efendi defʻa-i ūlāsı yirine Anaṭolı ṣadāreti müyesser olduḳda arpalıḳları seleflerine virildi. Yüz on ṭoḳuz Receb'inde munfaṣıl ve yirlerine ṯāniyen selefleri Ḫalīl Efendi vāṣıl olup bunlara ḫalefleri arpalıġı Ḳonya ḳażāsı ʻilāve-i esbāb-ı riʻāyet oldı. Sene-i meẕkūre Şaʻbān'ında ʻAṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi defʻa-i ūlāsı yirine ṯāniyen vāṣıl-ı ṣadāret-i Rūm ve nā'il-i müntehiyyü'l-merūm olduḳlarında arpalıḳları seleflerine ʻināyet olındı. Yüz yigirmi Ẕi'l-ḳaʻde'sinde müteḳāʻid ve maḳām-ı ḥükūmetlerine ṯālisen Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretleri müteṣāʻid oldılar. Ḫalefleri arpalıḳları Ṣire ve Güzelḥiṣār ve Kirmastı ḳażāları bunlara naḳl eyledi. Yüz yigirmi beş Cumāde'l-āḫire'sinde selefleri ʻAṭā'u'llāh Efendi yirlerine emr-i ʻaẓīm-i fetvāya ḳıyām eyleyüp yüz yigirmi altı Ẕi'l-ḥicce'sinde miḥrāb-nişīn-i zühd ü taḳvā ve ḫalef-i pür-şerefleri Mīrzā Efendi ḥażretleri mesned-nişīn-i ifāde vü iftā olup bunlar Ḳańlıca'da vāḳiʻ yalılarında ḳarār itmişler idi. Bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biń yüz otuz Cumāde'l-āḫire'sinüń ikinci Ṣülāṯā gicesi dār-ı fenādan rıḥlet ve ʻālem-i bāḳīye ʻazīmet itdüklerinde maḥmiyye-i İstanbul'da Sulṭān Meḥemmed Ḫān Cāmiʻ-i Şerīfi ḳurbinde vāḳiʻ ḫāneleri civārında iʻdād olınan maḥalde defn olındılar. Naḳş-ı seng-i mezārları bu tārīḫ-i mevzūndur:

Mıṣrāʻ

ʻAdn ola Maḥmūd Efendi'ye maḳām el-Fātiḥa[2]

1 R 248b.

2 عدن اوله محمود افندی یه مقام الفاتحه

Maḥlūl olan arpalıḳlarından Şire ve Kirmastı ḳażāları ḥālen şeyḫü'l-İslām ve müşkil-güşā-yı enām olan 'Abdu'llāh Efendi'nüñ[1] żamīme-i revātibleri ḳılınup Güzelḥiṣār ḳażāsı ḥālen Re'īsü'l-eṭibbā 'Ömer Efendi ḥażretlerinüñ arpalıḳlarına żamm olındı.

Mevlānā-yı merḳūm ḥiṣṣemend-i ma'ārif ü 'ulūm, müteṣallib ü vaḳūr,[2] 'iffet ile meşhūr, ḥāfıẓ-ı *Kelām-ı Ḳādīm*, ḥāmil-i nikāt-ı Furḳān-ı 'aẓīm, ehl-i taḳvā ve müteverri', tābi'-i sünnet ve müteşerri', sālik-i rāh-ı sedād, pākīze-nijād idi.

Çādırcı-zāde Meḥemmed Efendi

el-Mevlā Meḥemmed. Dārü's-salṭanati'l-'aliyye maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'de aḥād-ı erbāb-ı ṣanāyi'den birinüñ ferzend-i ercmendi Çādırcı-zāde Meḥemmed Efendi'dür. 'Ulemā-yı 'aṣrından taḥṣīl-i fünūn ve tekmīl-i levāzım-ı mefrūż u mesnūn itdükden ṣoñra ṭarīḳ-ı pür-tevfīḳ-ı 'ilmīye 'azīmet ve biñ yüz bir tārīḫinde Şeyḫü'l-İslām Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi'den iḥrāz-ı şeref-i mülāzemet eyleyüp devr-i merātib ve aḫẕ-ı revātib iderek ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz on bir Cumāde'l-āḫire'sinde Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi meclisinde vāḳi' imtiḥān-ı kebīrde istiḥḳāḳı ẓāhir olmaġın Es'ad-zāde Fā'iz es-Seyyid 'Abdü'r-raḥīm Efendi yirlerine Ṣāniye-i Meḥemmed Paşa Medresesi ḫāricine 'āric, yüz on yedi Receb'inde Ḫaffāf-zāde İbrāhīm Efendi yirlerine Maġnisalı Çelebi Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmışlar idi. Yüz on ṭoḳuz Ẕi'l-ḥicce'sinde Seyyid Ṣun'u'llāh Efendi yirlerine Fenāyī Dede Medresesi virilüp yüz yigirmi iki Ramażān'ında Sācidī 'Alī Efendi yirine Fīrūz Aġa Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz yigirmi beş Cumāde'l-ūlā'sında Receb Efendi maḥlūlinden Ca'fer Aġa Medresesi'ne mevṣūl, yüz yigirmi sekiz Muḥarrem'inde Ḳırımī Ṣāliḥ Efendi yirlerine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biriyle nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Sene-i meẕkūre [3]Şevvāl'inde Ders-i 'Ām Muṣṭafā Efendi yirlerine Murād Paşa-yı Cedīd Medresesi ile tecdīd-i sürūr eyleyüp yüz otuz Rebī'ü'l-evvel'inde 'Alī Efendi-zāde

1 Efendi ḥażretlerinüñ R: Efendi'nüñ H.
2 ü vaḳūr H: -R.
3 meẕkūre H: mezbūre R.

Muṣṭafā Efendi yirlerine Bayram Paşa Medresesi'ne irtiḳā itmişler idi. Sene-i merḳūme Receb'inüñ ġurresi olan Erba'ā gicesi ders ü devri encām ve 'ālem-i ervāḥa ḫırām[1] itdüklerinde Edrineḳapusı ḫāricinde defn olındılar. Medrese-i maḥlūleleri Rāşid Meḥemmed Efendi'ye tevcīh olındı.

Merḥūm-ı merḳūm 'ilm **[231[b]]** ü ṣalāḥla ma'lūm, nīk-nefs ü pāk-i'tiḳād, dervīş-meşreb ve ḫāk-nihād idi.

Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi Maḫādīmi Ḫˇācesi Ḫaṭṭāṭ es-Seyyid 'Alī Efendi

el-Mevlā es-Seyyid 'Alī. Belde-i Erzenü'r-rūm'dan ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden iktisāb-ı nūr-ı şu'ūr eyleyüp Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi āsitānesine intisāb ve mülāzemetleriyle şeref-yāb olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl iken biñ yüz altı Ẕi'l-ḥicce'sinde Gergerī Aḥmed Efendi yirine Dārü'l-ḥadīṯ-i İbrāhīm Aġa ḫāriciyle kām-revā olmış idi. Yüz yedi Ẕi'l-ḳa'de'sinde Ḳonevī Muṣṭafā Efendi maḥlūlinden Üçbaş Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz on Ramażān'ında Ṣadrü'd-dīn-zāde Ḳassām Meḥemmed Efendi yirlerine Süleymān Ṣubaşı Medresesi virilüp yüz on iki Ṣafer'inde Kellā Ḫalīl Efendi yirine Küçükçekmece'de 'Abdü's-selām Medresesi in'ām olınmış idi. Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Edrine Vaḳ'ası sebebiyle 'azl olınup medresesi Ḳırımī 'Abdu'r-raḥmān Efendi'ye virildi. Yüz yigirmi Rebī'ü'l-evvel'inde Ḥıṣn-ı Manṣūrī-zāde Aḥmed Efendi üzerinden ber-vech-i te'bīd İmroz ḳażāsı ma'īşet virilüp bu ḥāl üzere güẕārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz otuz Ṣa'bān'ında maḥrūsa-i Edrine'de maṭ'ūnen intiḳāl eyledi. Maḥlūl olan ma'īşeti Müneccimbaşı Muṣṭafā Efendi'ye tevcīh olındı.

Mevlānā-yı mezbūr ma'ārif ile meşhūr, bi-taḫṣīṣ ḫaṭṭ-ı ta'līḳde ziyāde maḥāreti olmaġın şeyḫü'l-İslām-ı müşārun ileyhüñ maḫādīmine mu'allim ta'yīn olınmış idi.

1 R 249a.

Edrineli Ca'fer-zāde Meḥemmed Emīn Efendi

el-Mevlā Meḥemmed Emīn ibnü'l-mevlā Ramażān bin Ca'fer. 'Ulemā-yı devlet-i Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī'den tercemesi sebḳ iden Edrineli Ca'fer-zāde Ramażān Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi ve maḫdūm-ı ḫıred-mendi Meḥemmed Emīn Efendi'dür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād 'ulemā-yı kirā-muñ birinden mülāzemetle ber-murād olup devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan ṣoñra biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde Ḥasan Efendi yirine masḳaṭ-ı re'si olan maḥmiy-ye-i Edrine'de Ḥüsāmü'd-dīn Medresesi ḫāricine 'āric, yüz Receb'inde selefi Ḥasan Efendi yirine 'Alemü'd-dīn Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Yüz dört Rebī'ü'l-evvel'inde yirlerinde dāḫil i'tibār olınup yüz beş Re-ceb'inde Sinān-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Ḳāḍī 'Abdī Medresesi'ne taḥrīk olındılar. Yüz yedi Receb'inde Sinob mevleviyyeti pāyesiyle teḳā'üd iḫtiyār eyleyüp medresesi Börekci-zāde Fā'iż Muṣṭafā Efendi'ye tevcīh olındı. Yüz on dört Ṣafer'inde bunlara Elmalı ḳurbinde Ḳaş ḳażāsı ma'īşet virilmiş idi. Yüz on beş Receb'inde Ṭālib Meḥemmed Efendi yirine Kütāhiyye ḳażāsı ḥükū-meti tefvīż olınup sene-i meẕkūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde 'azl olınduḳlarında yirleri İmām-ı Sulṭānī el-Ḥāc Meḥemmed Efendi'ye arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz on yedi Şevvāl'inde Bosnevī İbrāhīm Efendi yirine Bosna ḳażāsı tevcīh olınup yüz on ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde ma'zūl ve yirlerine Bosnevī Aḥmed Efendi mevṣūl oldı. Yüz yigirmi bir Ẕi'l-ḳa'de'sinde Resūl Efendi Dāmādı 'Alī Efendi yirine Belġrad ḳażāsıyla ber-murād olup yüz yigirmi üç Rebī'ü'l-evvel'inde munfaṣıl ve yirlerine Cānbāz-zāde 'Oṯmān Efendi vāṣıl oldı. Yüz yigirmi altı Ramażān'ında Şeyḫ-zāde Muṣṭafā Efendi yirine ṯāniyen Kütāhiyye ḳażāsı 'ināyet olındı. Yüz yigirmi yedi Receb'inde 'azl olınup yirleri Ḥāmid-zāde 'Abdu'llāh Efendi'ye arpalıḳ ta'yīn olındı. Yüz otuz Rebī'ü'l-āḫir'inde Ḳoġacı Mü'eẕẕini Muṣṭafā Efendi maḥlūlinden Lefḳoşa ḳażāsı tevcīh olınmış idi. Sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ı evā'ilinde bunlar daḫı 'ālem-i fānīden intiḳāl ve sele-fine ittiṣāl eyleyüp manṣıb-ı maḥlūl dört ay miḳdārı evlādına ibḳā,[1] ba'dehu Aḫısḳalı Ḥüseyn Efendi'ye sezā görildi.

1 R 249b.

Mevlānā-yı merḳūm ḥiṣṣemend-i maʿārif ü ʿulūm, ṣāliḥ ü ṣāfī-fuʾād, müʾmin-i pāk-iʿtiḳād idi.

Ḳarabacaḳ-zāde Mādiḥ Muṣṭafā Efendi {Mādiḥ}

el-Mevlā Muṣṭafā ibnü'l-mevlā Meḥemmed. Ḫilāl-i terācim Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'den tercemesi sebḳ **[232[a]]** iden Üsküdarī Ḳarabacaḳ Meḥemmed Efendi merḥūmuñ ferzend-i kihter-i ḫıredmendi ve maḫdūm-ı ercmendi Mādiḥ Muṣṭafā Efendi'dür. Vāṣıl-ı meleke-i istiʿdād ve nā'il-i mertebe-i ʿaḳl-ı müstefād olduḳdan ṣoñra levāzım-ı ṭarīḳı ʿidād ve biñ yüz dört tārīḫinde Şeyḫü'l-İslām Ebū Saʿīd-zāde Feyżu'llāh Efendi'den mülāzemetle ber-murād olup devr-i medāris ve ʿaḳd-i mecālis iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz on beş Şevvāl'inde Saṭḥī Şeyḫ Muṣṭafā Efendi maḥlūlinden Ḳara Çelebi-zāde Meḥemmed Efendi Medresesi'ne ḫāric ile ʿāric, yüz on ṭoḳuz Şaʿbān'ında Müfettiş Kātibi Aḥmed Efendi yirine Ḥˇācegī Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olmış idi. Yüz yigirmi iki Şevvāl'inde Cezerī Meḥemmed Efendi yirlerine Kenʿān Paşa Medresesi virilüp yüz yigirmi altı Rebīʿü'l-evvel'inde Ḳāḍī Ḳaryeli Ḥasan Efendi-zāde Meḥemmed Efendi yirine[1] Monlā Ḳırımī Medresesi'ne taḥrīk olınup yüz yigirmi ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde Babaṭaġī İsmāʿīl Efendi yirine[2] Şeyḫü'l-İslām Anḳaravī Meḥemmed Efendi Medresesi Ūlāsı inʿām, yüz otuz Cumāde'l-āḫire'sinde Teẕkireci Ḥasan Efendi yirlerine Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi Medresesi ikrām olınmış idi. Sene-i meẕkūre Şaʿbān'ınuñ on ikinci Sebt güni Mıṣr-ı Ḳāhire'de ṭaʿne-i ṭāʿūndan rıḥlet ve ʿālem-i ervāḥa ʿazīmet eyledükde belde-i meẕkūrede defn olınup medrese-i maḥlūlesi Müneccimbaşı Muṣṭafā Efendi'ye tevcīh olındı.

Maḫdūm-ı merḳūm ṭālib-i intisāb-ı ʿulūm, ḫoş-ṣoḥbet, şūḫ-ṭabīʿat, şiʿr ü inşāda māhir, nāzük-edā şāʿir idi.

Āṯārlarından Mādiḥ maḫlaṣı ile *Dīvān*-ı eşʿārları olup bu ebyāt güftārlarındandur:

1 yirine R: yirlerine H.
2 yirine R: yirlerine H.

Naẓm

Fütāde-dil ḫaṭ-ı sebz-i ʻiẕārdan söyler
Hemīşe bülbül-i şeydā bahārdan söyler

Ve lehu

O gül-çehre ʻiẕārın tāb-ı meyle tāzelendürmiş
Göñül murġın hevā-yı ʻışḳ ile āġāzelendürmiş

Olup ḥasret-keş-i ṣahbā-yı laʻlüñ meclis-i ġamda
Yine sāḳī tehī peymānesin āvāzelendürmiş

Perīşān eyleyüp evrāḳını mecmūʻa-i cānuñ
Kitāb-ı ḥüsnini nev-ḫaṭṭ ile şīrāzelendürmiş

Hezārāsā n'ola nālān olursa Mādiḥ-i şeydā
O gül-çehre ʻiẕārın tāb-ı meyle tāzelendürmiş

Ve lehu

Geldi gerçi verd-rūy-ı yārı pinhān itdi ḫaṭ
Līk bāġ-ı ḥüsni reşk-i sünbülistān itdi ḫaṭ

Sen şeh-i ḥüsnüñ olup bir ḳara yüzli bendesi
Nām-ı pākin devr-i ruḫsārında reyḥān itdi ḫaṭ

Virdi bu gūne leṭāfet Mādiḥā kimdür diyen
İntiẓāmın devlet-i ḥüsnüñ perīşān itdi ḫaṭ

Ve lehu

Cānā ki mā'il-i ḫaṭ-ı ruḫsāruñam senüñ
Būy-āşinā-yı sünbül-i gülzāruñam senüñ

Çıḳ ṣaḥn-ı gülsitāna biraz ey nihāl-i nāz
Müştāḳ-ı seyr-i şīve-i reftāruñam senüñ

Gelmez gözüme ʻayn-ı ḥayāt olsa sāḳiyā
Ben mest-i sāġar-ı leb-i serşāruñam senüñ

Mādiḥ gibi muḳīm-i gülistān-ı ʻışḳ olup
Hem-çün hezār ey gül-i ter zāruñam senüñ

Ḳudsī ʻAbdu'llāh Efendi {Ḳudsī}

el-Mevlā ʻAbdu'llāh. Vilāyet-i Aydın dāḫilinde Alaşehr nām belde-i meşhūreden bedīdār ve Ḳudsī maḫlaṣı ile şöhret-şiʻār olup ʻulemā-yı ʻaṣrından istifāża-i envāʻ-ı maʻārif ü ʻulūm ve istifāde-i ser-māye-i manṭūḳ u mefhūm eyleyüp mālik-i meleke-i istiʻdād ve Debbāġ[1]-zāde Meḥemmed Efendi'nüñ biñ ṭoḳsan sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde Rūmili ṣadāreti teşrīflerinden mülāzemetle bermurād olmış idi. Ṭayy-ı merāḥil-i ṭarīḳ ve ḳaṭʻ-ı menāzil-i ders ü taḥḳīḳ iderek ḳırḳ aḳçe medreseden maʻzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz on iki Şevvāl'inde es-Seyyid ʻAbdü'l-muʻṭī Efendi yirine Dil-figār Medresesi sezāvār görilüp[2] yüz on yedi Receb'inde Müfettiş Kātibi Aḥmed Efendi yirine Yaʻḳūb Paşa Medresesi'ne taḥrīk olınmış idi. Yüz on sekiz Ẕi'l-ḳaʻde'sinde ʻUşşāḳī Meḥemmed Efendi yirine Pertev Paşa Medresesi virilüp **[232b]** yüz yigirmi Muḥarrem'inde Şeyḫī Meḥemmed Efendi yirlerine Miʻmār Sinān Medresesi iḥsān olındı. Yüz yigirmi iki Şevvāl'inde ʻAṭā Efendi Maḫdūmı Muṣṭafā Efendi yirine Şeyḫü'l-İslām Anḳaravī Meḥemmed Efendi Medresesi Ūlāsı ile ikrām, yüz yigirmi altı Şaʻbān'ında Ders-i ʻĀm Muṣṭafā Efendi yirlerine Küçükçekmece'de vāḳıʻa ʻAbdü's-selām Medresesi inʻām olınmış idi. Yüz yigirmi ṭoḳuz Cumāde'l-ūlā'sında Semendireli Meḥemmed Efendi yirlerine Efḍal-zāde dārü'l-ifādesine pā-nihāde, sene-i meẕkūre Ramażān'ında şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ İsmāʻīl Efendi ḥażretleri maḫdūm-ı ṣānīleri Luṭfu'llāh Efendi yirlerine medāris-i Ṣemāniyye'den birinde feyż-baḫş-ı erbāb-ı istifāde olmışlar idi. Biñ yüz otuz Ramażān'ınuñ evā'ilinde maḥrūsa-i Edrine'de müsāfiren sākin iken dār-ı fenādan güẕer ve ʻālem-i ervāḥa sefer itdükde maḥrūsa-i merḳūmede defn olınup medrese-i maḥlūlesi Rifʻatī ʻAlī Beg Efendi'ye bāʻiṣ-i rifʻat oldı.

Mevlānā-yı merḳūm fażīlet-i ʻilmiyye ile maʻlūm, her fenden ḥiṣṣemend, bi-taḫṣīṣ şiʻr ü inşāda aḳrānından ser-bülend, ʻulūm-ı ʻArabiyye'ye kemāl-i in-

1 R 250a.
2 Medresesi sezāvār görilüp H: Medresesi ile sezāvār görilmiş idi R.

tisābı ve fünūn-ı edebiyyeden vāye-i nişābı olduġından mā'adā Ḳudsī maḫlaṣı ile eş'ār-ı dürer-bārı vardur. Bu ebyāt andan nümūnedārdur:

Naẓm

Tāb-ı zülfüñle dili şem'-i şeb-efrūz idelüm
Çıḳarup ṣubḥa şeb-i 'işret-i nev-rūz idelüm

La'lgūn cür'ayı ṣaç sāḳi çemenzār üzre
La'li fīrūzeye ḳat bir dem-i fīrūz idelüm

Bize bir cām yeter ḥiṣse buna sāġardan
Tā-be-key fikr-i ġam-ı devlet [ile][1] rūz idelüm

Tāziyāne ki ala şevḳ ile muṭrib eline
Raḫş-ı gül-gūna hemān biz daḫı mehmūz idelüm

Naḳş-ı şi're çalışup nāmımuzı ey Ḳudsī
Sūzen-i ḫāme ile şā'ir-i zer-dūz idelüm

1 Metinde "devletde", vezin gereği metin tamiri yapılmıştır.

Ṣınfu'l-meşāyiḫ ve'l-vā'iẓīn *elleẕīne inteḳalū ilā-raḥmeti'llāhi te'ālā fī-eyyāmi hāẕihi'd-Devleti'l-'Aliyye ḳaddesa'llāhu esrārehüm*[1]

Şeyḫ Süleymān el-Ḳādirī

eş-Şeyḫ Süleymān ibn el-Ḥāc Meḥemmed. Belde-i Ḳosṭanṭıniyye'de biñ elli bir tārīḫinde ṣaḥn-ı vücūda vürūd eyleyüp ba'de taḥṣīli'l-isti'dād semt-i 'ilm ü ṣalāḥa 'azīmet ve zühd ü 'ibādete müdāvemet ile ṭarīḳa-i Ḳādiriyye meşāyiḫından vilāyet-i Rūmili'nde Ḳaraṣu Yeñicesi ḳaṣabasında seccāde-nişīn-i irşād olan Mardinī Şeyḫ 'Alī Efendi'den inābet ve tekmīl-i ādāb-ı ṭarīḳat itmişler idi. Bir müddetden ṣoñra Ebu'l-fetḥ Sulṭān Meḥemmed Ḫān Cāmi'-i Şerīfi civārında menzilleri ḳurbinde bir zāviye ittiḫāẕ eyleyüp ādāb-ı ṭarīḳat-ı Ḳādiriyye'yi icrā ve teşne-lebān-ı ṭarīḳati mā'-i ḥaḳīḳatla irvā üzere iken biñ yüz on beş Ṣa'bān'ı-nuñ ikinci Ṣulāṣā güni 'āzim-i 'ālem-i 'uḳbā olup Oḳmeydānı'nda Darıderesi nām maḥalde defn olındılar. Sinleri altmış dört sāle bāliġ olmış idi.

Merḥūm-ı mezbūr zühd ü ṣalāḥla meşhūr, sālik-i rāh-ı fenā, ṭarīḳa-i Ḳādiriyye'de ṭālibīne rāh-nümā idi.

Oṭabaşı Şeyḫ Muṣṭafā Efendi {Fenāyī}

eş-Şeyḫ Muṣṭafā. Vilāyet-i Rūmili'nde Şumnı nām ḳaṣabadan neş'et ve dārü'l-mülk-i İstanbul'a hicret eyleyüp dergāh-ı 'ālī yeñiçerilerine maḫṣūṣ olan oṭalardan yigirminci bölükde ḳaraḳolluḳcı oldı. Ba'dehu yolıyla aşcı ve vekīl-ḫarc ve oṭabaşı olup mu'tād-ı[2] ḳadīm üzere teḳā'üd vaẓīfesi iḥsān olınmış idi. Ba'de zamān civār-ı salṭanat-ı 'aliyyede Beşiktaş ḳaṣabasında medfūn olan ḳuṭbü'l-'ārifīn, zuḫrü'l-vāṣilīn Şeyḫ Yaḥyā Efendi merḥūmuñ evlādından Emetu'llāh nām bir ḫātūna 'aḳd-i nikāh eyleyüp müşārun ileyh Şeyḫ Yaḥyā **[233a]** Efendi merḥūmuñ türbe-i şerīfesi civārında bir müddet sākin olduḳdan ṣoñra ṭarīḳa-i Celvetiyye meşāyiḫından medīne-i Üsküdar'da vāḳı'a Şeyḫ Maḥmūd Efendi merḥūmuñ[3] āsitānesinde seccāde-nişīn-i meşīḫat olan Şeyḫ Selāmī 'Alī Efendi'den inābet ve tekmīl-i ādāb-ı ṭarīḳat eyleyüp "Oṭabaşı Şeyḫ"

1 "Devlet-i Aliyye'de (yüce devlette) Allah Te'alâ'nın rahmetine kavuşanlar -Allah sırlarını mukaddes eylesin-"

2 R 250b.

3 merḥūmuñ R: merḥūm H.

dimekle[1] şehīr ve bu ʻunvānla maʻlūm-ı ṣaġīr ü kebīr olmışlar idi. Bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām u leyāl iken biń yüz on beş senesi ḥudūdında ʻāzim-i tekyegāh-ı beḳā ve seyr-i ʻālem-i ʻuḳbā eyledi.

Merḥūm-ı merḳūm ṣalāḥ-ı ḥālle maʻlūm, ʻābid ü zāhid, mü'min-i muvaḥḥid idi.

Āṯārlarından Fenāyī maḫlaṣı ile ilāhiyyāt manẓūmeleri vardur. Bu naʻt-ı şerīf güftārlarındandur:

Naẓm

Vücūduń pertev-i nūr-ı Ḫudā'dur yā Resūla'llāh
Cihān şems-i cemālüńden żiyādur yā Resūla'llāh

İrerler ẕāt-ı Mevlā'ya gidenler iṣr-i pāküńden
Senüń şerʻ-i şerīfüń reh-nümādur yā Resūla'llāh

ʻUrūc itdüń semāvāta irişdüń menzil-i ẕāta
Vücūduń manẓar-ı ẕāt-ı Ḫudā'dur yā Resūla'llāh

Muḳaddem yaradılmışda ḥabībā nūr-ı ẕātuńdur
Anuńçün muḳtedā-yı enbiyādur yā Resūla'llāh

Fenāyī mücrime hīç çāre olmaz senden olmazsa
Maʻāṣīde ki zīrā müntehādur yā Resūla'llāh

Ṭablī-zāde Şeyḫ ʻAḳlī ʻAlī Efendi {ʻAḳlī}

eş-Şeyḫ ʻAlī. Maḥrūsa-i Burusa'da nevbet-ḫāne-i vücūda iẓhār-ı ḳudūm idüp "Ṭablī-zāde Şeyḫ ʻAḳlī Efendi" dimekle[2] maʻlūm olmışlar idi. ʻAṣrı ʻulemāsından taḥṣīl-i ʻilm ü edeb ve āheng-i ṭarīḳ-ı erbāb-ı ṭaleb ḳılup ṣadā-yı dühülāsā bāng-i maʻrifetle çarḫa debdebe ṣalup miyān-ı aṣḥāb-ı maʻārifde sūrnā-yı iştihārı velvele virmekle ehl-i dilüń mihteri olduḳdan ṣońra ṭarīḳa-i Ḫalvetiyye

1 dimekle H: dinmekle R.
2 dimekle H: dinmekle R.

meşāyiḫından Debbāġ Yūnus-zāde Şeyḫ Muṣṭafā Efendi'den inābet ve tekmīl-i ādāb-ı ṭarīḳat eyleyüp nefesi müsā'id olmaġla hem-'aṣrı olan mūsiḳī-şināsān-dan ẕikr ve ṣavta meşḳ idüp müddet-i ḳalīlede fenn-i mezbūrda māhir ve şeyḫ-i müşārun ileyhüñ ḥalḳa-i meclisinde ẕākir oldı. Biñ seksen beş tārīḫinde şeyḫ-leri dār-ı beḳāya rıḥlet itdükde maḥrūsa-i mezbūrede Enārlı Zāviyesi şeyḫi Ḳo-nevī es-Seyyid Meḥemmed Efendi ḫıdmetine vuṣūl bulmış idi. Biñ yüz on üç senesi ḫilālinde Fenārī Aḥmed Paşa Zāviyesi'nde post-nişīn olan Şeyḫ İsmā'īl-i Mükaḥḥal kebş-i rūḥın 'īdgāh-ı beḳāda ḳurbān idüp 'āzim-i ḫuld-i berīn ol-duḳlarında sālifü'ẕ-ẕikr Şeyḫ es-Seyyid Meḥemmed Efendi iẕniyle zāviye-i merḳūmede bunlar seccāde-nişīn olmışlar idi. Üç sene miḳdārı irşād-ı ṭālibīne ḳıyām üzere iken biñ yüz on altı Ša'bān'ınuñ on yedinci İṡneyn güni ṭabl-ı nevbet-i ḥayātın tamām idüp sefer-i dārü'l-beḳā ve Yeñiyir Mezāristānı'nda dāḫil-i cem'iyyet-i mevtā oldı.

Merḥūm-ı mezbūr ḥüsn-i ḫulḳla meşhūr, ma'ārif-i cüz'iyyeden ḥiṣṣedār, emṡālinden imtiyāz ile şöhret-şi'ār, ẓarīf ü nüktedān, mā'il-i ṣoḥbet-i yārān, ṣavtları lisān-ı ehl-i ẕikrde meẕkūr ve ḳarīḥasında mużmer olan eṣvāt bī-ḳıyās idügi ma'lūm-ı süḫan-şināsān-ı cumhūr olduġından mā'adā 'Aḳlī maḫlaṣı ile eş'ār-ı dürer-bārları vardur. Bu şi'r andan nümūnedārdur:

Şi'r

Kākül-i müşkīnini dil-ber perīşān itmede
Bū-yı zülfiyle cihānı 'anber-efşān itmede

Ḳanda açılsa gül-i ter dāmenin ṭutmaḳda ḫār
Bülbül-i şeydā hemān bīhūde efġān itmede[1]

Bir kemān-ebrū cüvānuñ dāmına ṣayd oldı dil
Tīr-i dil-dūz-ı nigāhı günde biñ ḳan itmede

Ḳaldılar ḥayrān u dem-beste ṭabībān-ı zamān
'Aḳli-i dil-ḫastenüñ derdüñe dermān itmede **[233[b]]**

1 R 251a.

eş-Şeyḫ es-Seyyid Muṣṭafā en-Naḳş-bendī

eş-Şeyḫ es-Seyyid Muṣṭafā ibnü'ş-Şeyḫ es-Seyyid Aḫī Maḥmūd. Ṭabaḳa-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi' meşāyiḫı 'idādında tercemeleri *Cild-i Evvel*'de masṭūr olan ṭarīḳa-i Naḳş-bendiyye meşāyiḫından Açıḳbaş eş-Şeyḫ es-Seyyid Maḥmūd Efendi'nüñ birāder-zādeleri Şeyḫ es-Seyyid Aḫī Maḥmūd Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ercmendi eş-Şeyḫ es-Seyyid Muṣṭafā Efendi'dür. Maḥrūsa-i Burusa'da ṣaḥn-ı vücūda vaż'-ı ḳadem eyleyüp vālid-i mācidleri maḥrūsa-i merḳūmede Dāye Ḫātūn Cāmi'-i Şerīfi'nde ḥalḳa-beste-i cem'iyyet iken biñ ṭoḳsan Rebī'ü'l-āḫir'inde dār-ı beḳāya rıḥlet itdükde yirlerine seccāde-nişīn-i meşīḫat olmışlar idi. Bu ḥāl üzere va'ẓ u naṣīḥat ve tesbīḥ ü tehlīle müdāvim iken biñ yüz on altı Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ yigirmi beşinci Ṣülāṣā güni 'ālem-i ervāḥa 'āzim olduḳlarında ẕikr olınan Dāye Ḫātūn Cāmi'-i Şerīfi ḥaṭīresinde medfūn ve vālid-i mācidlerine maḳrūn oldılar.

Şeyḫ-i mezbūr ṣalāḥ-ı ḥālle meşhūr, ḥalḳa-bend-i cem'iyyet ve güher-niṣār-ı va'ẓ u naṣīḥat idi.

eş-Şeyḫ 'Abdü'l-ḥay Efendi

eş-Şeyḫ 'Abdü'l-ḥay ibnü'ş-Şeyḫ İbrāhīm. Ṭabaḳa-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''de tercemeleri *Cild-i Evvel*'de silk-i taḥrīre keşīde ḳılınan ṭarīḳa-i Celvetiyye meşāyiḫından eş-Şeyḫ Şaçlı İbrāhīm Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ercmendi ve ferzend-i ḫıredmendi eş-Şeyḫ 'Abdü'l-ḥay Efendi'dür. Gülbün-i vücūdı ḫāk-i pāk-i Edrine'den bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olup ser-māye-i ṭab'-ı māder-zād ile vāṣıl-ı niṣāb-ı isti'dād olduḳdan ṣoñra vālid-i mācidleri sa'yiyle taḥṣīl-i levāzım-ı 'ilm ü ma'rifet ve tekmīl-i ādāb-ı ṭarīḳat eyleyüp bir müddetden ṣonra vilāyet-i Rūm-ı cennet-rüsūmda Ḳızanlıḳ ḳaṣabasında Şeyḫ 'Alā'ü'd-dīn Efendi Zāviyesi'ne ḫalīfe naṣb u ta'yīn olınmışlar idi. Biñ yetmiş Receb'inde vālid-i mācidleri maḥlūlinden masḳaṭ-ı re'sleri olan maḥrūsa-i Edrine'de Sulṭān Selīm-i Cedīd Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesi tevcīh olınup zāviyelerinde daḫı seccāde-nişīn-i irşād olmışlar idi. Ṭoḳsan yedi Şevvāl'inde Ḳāḍī-zāde Maḫdūmı Şeyḫ Muṣṭafā Efendi maḥlūlinden Dārü's-salṭanati'l-'aliyye maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'de Ḳadırġa Limanı'nda vāḳı'a Meḥemmed Paşa Zāviyesi'ne naḳl olınup ṭoḳsan ṭoḳuz tārīḫinde Vānī Efendi-zāde es-Seyyid Maḥmūd

Efendi yirine Bāğçeḳapusı dāḫilinde Vālide-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān *'aleyhimü'r-raḥmeti ve'l-ġufrān*[1] cāmi'-i şerīfi va'ẓiyyesi daḫı iḥsān olınmış idi. Yüz üç Ṣafer'inde Şeyḫ Selāmī 'Alī Efendi maḥlūlinden medīne-i Üsküdar'da vāḳı'a Şeyḫ Maḥmūd Efendi merḥūm āsitānelerinde mürşid-i rāh-ı ḥaḳīḳat ve kürsī-nişīn-i va'ẓ u naṣīḥat oldılar. Bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām u leyāl iken biñ yüz on yedi Receb'inüñ yigirmi ṭoḳuzıncı İṡneyn gicesi terk-i cihān-ı fānī ve 'azm-i beḳā-yı cāvidānī itdüklerinde medīne-i Üsküdar'da Maḥmūd Beg Türbesi'nde defn olındılar. Maḥlūl olan āsitāne-i mezbūre meşīḫati Erzincānī Şeyḫ Muṣṭafā Efendi'ye 'ināyet olındı.

'Azīz-i mezbūr ṭalāḳat-i lisān ve selāmet-i beyān ile meşhūr, ehl-i taḳvā ve müteverri', tābi'-i sünnet ve müteşerri', kürsī-nişīn-i va'ẓ u teẕkīr, güher-niṡār-ı ḥadīṡ ü tefsīr, ẓuhr-ı ḳalbden taḥḳīḳa ḳādir, meclis-i va'ẓı ḫırmen-i cevāhir-i nevādir, maẓanne-i kerāmet, pīr-i ṣāḥib-i himmet idi.

Āṡārlarından maḫlaṣdan 'ārī ilāhiyyāt manẓūmeleri vardur. Bu na't-ı şerīf güftār-ı dürer-bārlarındandur:

Naẓm

Ey Ḥabību'llāh Muḥammed Muṣṭafā
Eyle feyżüñ ni'metine ihtidā[2]

Ẕāt-ı pāküñ *raḥmeten li'l-'ālemīn*[3]
Müẕnibīn[üñ] şāfi'-i rūz-ı cezā

İntisābum istinādum sañadur
Dāmenüñ elden bıraḳmam dā'imā

Tā ki cānum tendedür olmam şehā
Bāb-ı luṭfuñdan cüdā ṣubḥ u mesā **[234[a]]**

Ḳıl şefā'at raḥm idüp 'Abdü'l-ḥay'a
Çünkü sensin şāfi'-i rūz-ı cezā

1 "Allah'ın rahmeti ve bağışlaması üzerine olsun."
2 R 251b.
3 *Kur'ân-ı Kerîm, Enbiyâ Sûresi*, 21/107, ﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ﴾ "(Resûlüm!) Biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik."

Mevlānā-zāde eş-Şeyḫ Bustān Efendi

eş-Şeyḫ es-Seyyid Bustān ibnü'ş-Şeyḫ es-Seyyid 'Abdü'l-ḥalīm. Meşāyiḫ-ı devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi''den tercemeleri bu cerīdenüñ *Cild-i Evvel*'inde masṭūr olup evlād-ı Mevlānā'dan Ḳonya'da vāḳı'a āsitāne-i Mevlānā'da seccāde-nişīn-i meşīḫat iken 'azm-i dārü'n-na'īm eyleyen es-Seyyid 'Abdü'l-ḥalīm Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ercmendi ve ferzend-i ḫıredmendi es-Seyyid Bustān Efendi'dür. Biñ elli yedi tārīḫinde ṭırāzende-i silk-i vücūd ve fürūzende-i şu'ā'-ı şühūd olup tekmīl-i meleke-i isti'dād eyledükde esātiẕe-i 'aṣrından Elmalılı Ḳara Ḫalīl Efendi'den taḥṣīl-i ser-māye-i 'ulūm ve itḳān-ı manṭūḳ u mefhūm eyleyüp biñ ṭoḳsan bir senesi ḥudūdında vālid-i mācidleri es-Seyyid 'Abdü'l-ḥalīm Efendi maḥlūlinden āsitāne-i merḳūmede seccāde-nişīn ve şeyḫ-i ṭarīḳat-ı Mevlānā Celālü'd-dīn olmışlar idi. Yüz altı tārīḫinde ḥacc-ı Beytu'llāhi'l-Ḥarām'a niyyet ve cānib-i Mekke-i Mu'aẓẓama'ya 'azīmet eyleyüp ba'de edā'i'n-nüsük-i İslām ve ziyāret-i ravża-i seyyidü'l-enām *'aleyhi efḍalü'ṣ-ṣalāti ve's-selām*[1] maḳarlarına 'avdet itmişler idi. Yüz on altı Cumāde'l-āḫire'sinde ahālī-i vilāyeti kendüden rikāb-ı hümāyūna ref'-i ruḳ'a-i iştikā itmeleriyle cezīre-i Ḳıbrıs'a nefy ü iclā ve seccāde-i meşīḫat li-ümm 'ammīsi es-Seyyid Celālü'd-dīn Efendi'ye i'ṭā olınup birḳaç eyyām mürūrından ṣoñra bunlaruñ maḫdūmları es-Seyyid Ṣadrü'd-dīn Efendi'ye tevcīh olındı. Sene-i meẕkūre[2] Ramażān-ı şerīfinde ma'füvven vaṭanlarına dāḫil ve biñ yüz on yedi Şevvāl'inüñ on ikinci Erba'ā güni ba'de ṭulū'i'l-fecr raḥmet-i Raḥmān'a vāṣıl oldılar. Seccāde-i meşīḫatde maḫdūmları müşārun ileyh es-Seyyid Ṣadrü'd-dīn Efendi ibḳā olınmış idi.

Şeyḫ-i merḳūm murā'ī-i ḳavā'id-i rüsūm, muḥteşem ü vaḳūr, seḫā vü keremle meşhūr, ẕī-ẕervet, ḫoş-ṣoḥbet ü germ-ülfet, nezīh ü ẓarīf, vücūd-ı şerīf idi.

Saḳızlı Şeyḫ İlyās Efendi

eş-Şeyḫ İlyās. Vilāyet-i Anaṭolı'da Ḳaraman Ereglisi nām ḳaṣabada biñ bir senesi ḥudūdında çeşmesār-ı vücūda vürūd ve istifāża-i mā'ü'l-ḥayāt-ı vücūd idüp hengām-ı tefrīḳ-i sefīd ü siyāhda taḥṣīl-i sevād ve meş'al-i nūr-ı şu'ūr

1 "Salât ve selâmların en üstünü onun üzerine olsun."
2 meẕkūre H: merḳūme R.

ile seyr-i ṣafaḥāt-ı istīhāl ü isti'dād itdükde Ḫıżr-ı hidāyet-i 'inān-ı 'azīmetin semt-i taḥṣīl-i kemāle maṣrūf ve tekmīl-i ādāb-ı nefse mā'il ü meş'ūf ḳılmaġla vaṭan-ı me'lūfinden hicret ve diyār-ı Rūm'a 'azīmet idüp dārü'l-mülk-i İstanbul'a ḳudūm ve ṭaraf-ı ma'ārifi veche-i maṭlab u merūm ḳılup Aḫūrḳapusı dāḫilinde vāḳı'a Aḳbıyıḳ Zāviyesi'nde seccāde-nişīn-i irşād olan ṭarīḳat-ı Ḫalvetiyye meşāyiḫından "Çarḳacı" dimekle[1] şehīr Şeyḫ Aḥmed Efendi'den inābet ve tekmīl-i ādāb-ı ṭarīḳat itmişler idi. On beş miḳdārı ḫıdmetlerinde olduḳdan ṣoñra zāviye-i meẕkūrede ḳurbinde Ḳabaṣaḳal Cāmi'-i Şerīfi'ne ḫalīfe naṣb itdiler. Dört sene daḫı cāmi'-i mezbūrda ḳarār idüp ba'dehu Naḫlbend Cāmi'-i Şerīfi'ne naḳl olınup anda daḫı dört sene miḳdārı seccāde-nişīn-i meşīḫat olup ba'dehu Ḳumḳapusı dāḫilinde vāḳi' Nişāncı Paşa Cāmi'-i Şerīfi meşīḫati sezā görilmiş idi. Anda daḫı üç sene iḳāmetden ṣoñra ümerā-yı deryādan olup müşārun ileyh Aḥmed Efendi'nüñ inābet-kerdelerinden olan Saḳızlı 'Abdu'r-raḥmān Paşa cezīre-i mezbūrede müceddeden bir zāviye binā eyleyüp meşīḫati içün[2] 'azīz-i müşārun ileyhden bir ḫalīfelerin ṭaleb itmekle anlar daḫı ṣāḥibü't-terceme ḥażretlerini ta'yīn ü irsāl itmişler idi. Biñ yüz altı senesi ḫilālinde küffār-ı ḫāksār cezīre-i mezbūreye **[234[b]]** istīlā itmezden birḳaç gün muḳaddem bunlar belde-i Maġnisa'ya hicret eyleyüp ba'de'l-fetḥ ve'ẓ-ẓafer yine maḳarlarına ric'at buyurdılar. Biñ yüz on senesi ḥudūdında belde-i Ḳosṭanṭıniyye'ye gelüp birḳaç eyyām mekṣden ṣoñra yine vaṭan-ı aṣlīleri olan cezīre-i merḳūmede zāviyelerine vāṣıl olmışlar idi. Bu ḥāl üzere mürebbī-i 'ubbād-ı 'ibād ve müteṣaddī-i irşād-ı erbāb-ı reşād iken biñ yüz on sekiz senesi ḫilālinde 'azm-i gülzār-ı cinān ve seyr-i riyāż-ı 'ālem-i cān itdüklerinde cezīre-i mezbūrede zāviyeleri sāḥasında defn olındılar. Yirlerine veled-i necībleri Meḥemmed Emīn Efendi cā-nişīn oldı.

'Azīz-i sālifü'l-beyān mecma'u'l-baḥreyn-i 'ilm ü 'irfān, "Saḳızlı Şeyḫ İlyās Efendi" dimekle[3] meşhūr ve beyne'n-nās ḫayr ile meẕkūr, nuṣret-i dīn-i mübīne sā'ī, sünnet-i Resūl ve ādāb-ı aṣḥābı murā'ī, maẓhar-ı envār-ı tecellī, menba'-ı zülāl-i tesellī, reh-nümā-yı dīn, pey-rev-i ṣaḥābe vü tābi'īn, mā'ü's-semā-yı kerāmet, dürr-i girān-bahā-yı velāyet, 'ālim ü 'ābid, mütevekkil ü zāhid, āyende vü revendeyi ḳurṣ-ı nān u ni'met ile żiyāfet mu'tādı ve du'āsından istimdād

1 dimekle H: dinmekle R.
2 R 252a.
3 dimekle H: dinmekle R.

idenlere dest-gīrī-i himmet resm ü nihādı, sinn-i şerīfi yüz on yedi sāle vāṣıl, ʻārif-i deryā-dil, pīr-i ʻazīzü'n-nefs ve şeyḫ-i mübārek-nefes idi.

eş-Şeyḫ es-Seyyid Meḥemmed el-Ḳonevī

eş-Şeyḫ es-Seyyid Meḥemmed. Medīne-i Ḳonya'dan bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olup Rūm-ı cennet-rüsūma hicret ve Lofca ḳaṣabasında iḳāmet eyleyüp ḳaṣaba-i merḳūmede sākin ṭarīḳa-i Ḫalvetiyye meşāyiḫından Şeyḫ es-Seyyid ʻAlī Efendi'den inābet ve tekmīl-i ādāb-ı ṭarīḳat itdükden ṣoñra me'ẕūnen maḥrūsa-i Burusa'ya vāṣıl olmışlar idi. Maḥrūsa-i merḳūmede Ḳāsım Paşalı Şeyḫ Muṣṭafā Efendi yirine Fenārī Aḥmed Paşa Zāviyesi'nde seccāde-nişīn-i meşīḫat olup bir müddetden ṣoñra Enārlı Maḥallesi'nde daḫı kendüler müceddeden bir cāmiʻ-i şerīf ve bir zāviye-i laṭīfe binā eyleyüp ol maḥalle naḳl itmişler idi. İki defʻa nā'il-i ḥacc-ı beyt-i Ḫudā ve ziyāret-i ravża-i sulṭān-ı enbiyā *ʻaleyhi'ṣ-ṣalāti ve's-selāma*[1] maẓhar olmışlar idi. Bu ḥāl üzere zāviyelerinde ʻibādet ü ṭāʻata ḳā'im ve irşād-ı ṭālibīne müdāvim iken biñ yüz on sekiz Receb'inüñ on üçinci gicesi dār-ı beḳāya intiḳāl eyledüklerinde zāviye-i merḳūme sāḥasında defn olındılar.

Şeyḫ-i merḳūm ṣalāḥ u taḳvā ile maʻlūm, seyyid-i ṣaḥīḥü'n-neseb, mecẕūb-ı lā'ubālī-meşreb, seḫā-pīşe, ḫayr-endīşe, maʻden-i ṣadāḳat, maẓanne-i kerāmet idi.

eş-Şeyḫ Ṣadrī es-Seyyid Meḥemmed Efendi {Ṣadrī}

eş-Şeyḫ es-Seyyid Meḥemmed. Baġdād-ı bihişt-ābāddan neş'et ve dārü'l-mülk-i İstanbul'a hicret eyleyüp sālik-i semt-i fenā ve ṭālib-i tefsīr-i ʻalleme'l-esmā olmaġla ʻumde-i meşāyiḫ-ı Ḫalvetiyye Şeyḫ Naẓmī Meḥemmed Efendi ḫıdmetlerinden aḫẕ-ı dest-i inābet ile taḥṣīl-i maʻrifet ve tekmīl-i ādāb-ı ṭarīḳat itdükden ṣoñra Miḫalıc ḳaṣabasına ḫalīfe naṣb olınup ḳaṣaba-i meẕkūrede Bülbül Ḫātūn Zāviyesi daḫı iḥsān olınmış idi. Bir müddet ol diyārda ḳarār ve vaʻẓ u naṣīḥatle şöhret-şiʻār olup evāḫir-i devlet-i Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī'de dārü'n-naṣr-ı Edrine'ye gelüp müsāfiren sākin iken baʻż-ı cevāmiʻde ḥasbī vaʻẓa çıḳup ittifāḳ bir Cumʻa gün şehriyār-ı kişver-i cihān-bānī Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī ḥażretleri nehr-i Ṭunca cānibinde Süleymāniyye Cāmiʻ-i

1 "Salât ve selâm onun üzerine olsun."

Şerīfi'nde va'ẓın istimā' buyurduḳlarında ṭab'-ı mülūkānelerine ḫoş gelmegin ḫaṭṭ-ı hümāyūn ile vā'iẓ-i sulṭānī ta'yīn olındılar. Biñ yüz on beş senesi evāḫirinde zāviyelerine naḳl eyleyüp ḳarār-dāde iken yüz on ṭoḳuz Receb'inde dār-ı fenādan rıḥlet ve 'ālem-i 'uḳbāya 'azīmet eyleyüp maḥlūl olan zāviyeleri ibtidā ḫāric i'tibārıyla Cācānī Aḥmed Efendi'ye tevcīh olındı.[1]

Şeyḫ-i mezbūr ma'ārif ile meşhūr, şi'r-āşinā ve şā'ir-i nāzük-edā, Ṣadrī maḥlaşı ile eş'ārı olup bu şi'r güftārındandur:

Şi'r [235[a]]

Kemān ebrūlarından tīr-i ġamzeñ aralandurma
Hedefāsā ḳulūb-ı ehl-i 'ışḳı yaralandurma

Dil-i mir'āt-ı 'āşıḳ rīze-i elmās olur bir gün
Ṣaḳın ey bī-vefā seng-i sitemle pārelendürme

Devā me'mūl-i la'l-i ḥoḳḳa-i luṭfuñ iken 'ālem
Ṭabībüm ḫaste-i hicrānuñı bī-çārelendürme

Ne mümkin ṣayd-ı tanẓīr-i Hümā-yı naẓm-ı 'ālī-cāh
Meded şāhīn-i ṭab'uñ Ṣadriyā āvārelendürme

İspirī Dāmādı Şeyḫ Muṣṭafā Efendi

eş-Şeyḫ Muṣṭafā ibnü'ş-Şeyḫ İbrāhīm. Menteşe sancaġında Ṣobuca nām ḳarye sükkānından Şeyḫ İbrāhīm Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı feżā'ilmendi Şeyḫ Muṣṭafā Efendi'dür. Biñ elli üç tārīḫinde ufḳ-ı şühūddan lāmi' ü bāriḳ ve maṭla'-ı sa'ādetden sāṭı' u şāriḳ olup noḳṭa-i dā'ire-i istīhāl ü isti'dād ve pervāne-i pür-sūḫte-i çerāġ-ı sa'y ü ictihād olduḳda ibtidā vālid-i mācidlerinden taḥṣīl-i 'ilm ü 'irfān, ba'dehu İzmir Müftīsi İbrāhīm Efendi'den tekmīl-i mebānī-i fażl u beyān itdükden ṣoñra ārzū-yı seyr-i diyār-ı Rūm ve dārü'l-mülk-i İstanbul'a ḳudūm eyleyüp ḳavābil-i 'aṣr ile müẕākereye müdāvim ve sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretlerinden mülāzım olmışlar idi. Ba'de tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan

1 R 252b.

ṣoñra sālik-i ṭarīḳ-ı sa'ādet-refīḳ ve mālik-i mesnedgāh-ı ders ü taḥḳīḳ olmış iken 'inān-ı 'azmini semt-i zühd ü ṣalāḥa imāle ve levāzım-ı ma'āşını ḫızāne-i vāhibü'l-āmāle ḥavāle eyleyüp 'umde-i e'izze-i[1] meşāyiḫ-ı Naḳş-bendiyye Şeyḫ Murād Efendi ḥażretlerinden inābet ile taḥṣīl-i ser-māye-i ḥaḳīḳat ve Ayaṣofıyya-i Kebīr Cāmi'-i Şerīfi vā'iẓi İspirī 'Alī Efendi ile 'aḳd-i peyvend-i muṣāheret idüp Ḫ'āce Paşa Cāmi'-i Şerīfi'nde zümre-i ṭālibīne tedrīs ile iḫtiyār-ı gūşe-i 'uzlet itmişler idi. Biñ yüz bir Receb'inde el-Ḥāc Evḥad Şeyḫi es-Seyyid Ḥüseyn Efendi yirine Ebu'l-fetḥ Sulṭān Meḥemmed Ḫān Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesi iḥsān olınup yüz üç Cumāde'l-āḫire'sinde selefleri yirine Sulṭān Bāyezīd Ḫān Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesine[2] naḳlle ḳadr ü menziletleri mezīd olmış idi. Yüz beş Receb'inde yine selefleri maḥlūlinden Cāmi'-i Şerīf-i Süleymān Ḫānī va'ẓiyyesi erzānī görilüp yüz altı Rebī'ü'l-āḫir'inde Bolbolcı-zāde 'Abdü'l-kerīm Efendi maḥlūlinden Ayaṣofıyya-i Kebīr Cāmi'-i Şerīfi'nde maḥfel-nişīn-i va'ẓ u teẕkīr ve naḳl-i ḥadīṯ ü tefsīr ile şöhreti 'ālem-gīr olmaġın 'aṣrında re'īsü'l-müfessirīn ve tācü'l-muḥaddiṯīn oldılar. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde serīr-efrūz-ı mülk-i şādmānī, şeh-süvār -ı meydān-ı kişversitānī Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī ḥażretleri Nemçe keferesi üzerine cihāda 'azīmet buyuduḳlarında esfār-ı ġazāda ceyş-i deryā-ḫurūş-ı 'asākir-i İslām ile meşāyiḫ-ı 'iẓāmdan ṣevāb-ı cihādı beyān ve ecr-i ṣebāt u ḳarārı kemā-hüve-ḥaḳḳıha tibyān ider bir şeyḫ-i kāmil istiṣḥāb olınmaḳ de'b-i ḳadīm-i pādişāhān-ı ẓafer-encām olmaġla rikāb-ı hümāyūn-ı sa'ādet-maḳrūn ile iḥrāz-ı şeref-i cihāda me'mūr olup ba'de'l-fetḥ ve'ẓ-ẓafer yüz on bir senesi ḫilālinde Ḥekīm Çelebi Zāviyesi daḫı tevcīh olınup seccāde-nişīn-i meşīḫat ve neşr-i ma'ārif-i cezīleye himmet ile evḳāt-güẕār iken biñ yüz yigirmi Cumāde'l-ūlā'sınuñ on üçinci Ṯülāṯā güni dār-ı fenādan irtiḥāl ve 'ālem-i 'uḳbāya intiḳāl itdüklerinde Ṭopḳapusı ḫāricinde Ḳāḍī-zāde Efendi merḥūm civārında defn olındılar. Maḥlūl olan va'ẓiyyeleri Şeyḫ Süleymān Efendi'ye ve zāviyeleri Emīr-i Buḫārī Şeyḫi es-Seyyid Fażlu'llāh Efendi'ye tevcīh olındı.

Şeyḫ-i mezbūr "İspirī Dāmādı Muṣṭafā Efendi" dimekle meşhūr, mūşikāf-ı deḳā'iḳ-ı ḥadīṯ ü tefsīr, ḥarīr-bāf-ı ḥaḳā'iḳ-ı[3] va'ẓ u teẕkīr, deryā-yı

1 e'izze-i H: -R.
2 va'ẓiyyesi iḥsān olınup yüz üç Cumāde'l-āḫire'sinde selefleri yirine Sulṭān Bāyezīd Ḫān Cāmi'-i Şerīfi R: -H.
3 R 253a.

'ulūm-ı 'Arabiyye'de cezīretü'l-'Arab gibi mümtāz, ṣaḥrā-yı fünūn-ı edebiyyede naḫl-i refī'ü'l-'aṣṣān (?) gibi ser-efrāz, ḥıfẓ-ı ḳavā'idde ḳuvvet-i ḥāfıẓa gibi 'alem, **[235[b]]** keşret-i iḥāṭa-i ma'āḳıdda mānend-i baḥr-ı 'aylem, baḥrü'l-'ulūm, kenzü'l-fühūm idi. Şeyḫü'l-İslām Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi ve Ebū Sa'īd-zāde Feyżu'llāh Efendi ve Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi ve Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi ḥażarātı fetvālarında Sulṭān Bāyezīd Ḫān Medresesi'nde vekīl-i ders ta'yīn olınmışlar idi.

Şeyḫ Müstaḳīm Meḥemmed {Müstaḳīm}

eş-Şeyḫ Meḥemmed. Naḫl-i ḳāmeti ḫāk-i pāk-i İstanbul'dan keşīde-bālā ve nihāl-i isti'dād-ı himmeti vālā olup iktisāb-ı 'ilm ü ma'ārif ve iḳtiṭāf-ı şükūfezār-ı leṭā'if ü ẓarā'if idüp meşām-ı cānı istişāḳ-ı bū-yı fenā ve ḫāristān-ı dārü'l-'ināñ gül-berg-i āmālinden istiġnā itmegin kibār-ı meşāyiḫ-ı ṭarīḳa-i Ḫalvetiyye'den Ümmī Sinān-zāde Ḥasan Efendi ḥażretlerinden inābet ve naẓar-ı himmetleriyle tekmīl-i ṭarīḳat itmişler idi. Ba'dehu maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'de Aḳsarāy semtinde vāḳi' Ṣūfīler Maḥallesi'nde Şeyḫ 'Alā'ü'd-dīn Zāviyesi'nde seccāde-nişīn olup niçe müddet zāviye-i merḳūmede iḳāmetden ṣoñra evāḫir-i 'ömrlerinde Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī Medresesi ḥücerātından birinde gūşe-güzīn-i 'uzlet ve iḫtiyār-ı künc-i ḳanā'at ile ḳarār üzere iken biñ yüz yigirmi bir Cumāde'l-āḫire'sinüñ on altıncı Ḫamīs güni intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa irtiḥāl eyledi.

Şeyḫ-i mezbūr ma'ārif ile meşhūr, şi'r ü inşāya ḳādir, bi-taḫṣīṣ tārīḫ-gūyluḳda mahāreti ẓāhir olduġından mā'adā 'ilm-i mūsiḳīden daḫı ḫaberdār, evā'il-i ḥālinde *Muḥammediyye*-ḫ ̆ānlikle şöhre-i diyār, pīr-i mu'ammer, ṣalāḥ-ı ḥālle muḫammer idi.

Āṣārlarından Müstaḳīm maḫlaṣı ile ilāhiyyāt u eş'ārları olup bu ebyāt güftārlarındandur:

Naẓm

Ehl-i dil itse 'aceb mi ārzū-yı nev-bahār
Dāfi'-i derd ü elemdür 'azm-i sūy-ı nev-bahār

Ḫˇāce-i bād-ı ṣabā açdı ḳumāş-ı ġonçeyi
Oldı pür-zīnet dükān-ı çār-sūy-ı nev-bahār

Ve lehu

Ḳo itsün sūz-ı nār-ı ʻışḳ cismüm dāġ ile memlū
Ki her dāġı şeb-i tār-ı ġama bir şeb-çerāġ olsun

Emīr-i Buḫārī Şeyḫi es-Seyyid Fażlu'llāh Efendi[1]

eş-Şeyḫ es-Seyyid Fażlu'llāh ibnü's-Seyyid ʻAbdu'llāh ibnü'ş-Şeyḫ es-Seyyid Ḫˇāce Fażlu'llāh. Devlet-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābiʻ meşāyiḫı ʻidādında tercemeleri *Cild-i Evvel*'de sebḳ iden es-Seyyid ʻAbdu'llāh en-Naḳş-bendī ḥażretlerinüñ maḫdūm-ı kerīm-i ḥasenü'l-aḫlāḳı ve şāḫ-ı şecere-i ṭayyibü'l-aʻrāḳı, miyāne-bend-i gevher-i silkü'l-le'āl-i hūşmendi es-Seyyid Fażlu'llāh en-Naḳş-bendi ḫıdmetleridür. Biñ ḳırḳ ṭoḳuz tārīḫinde ṭayy-ı merāḥil-i ʻadem ve ṣaḥn-ı sarāy-ı vücūda vażʻ-ı ḳadem ḳılup elli beş Şaʻbān'ında ṣadr-ı ʻālī-ḳadr Ḳara Çelebi-zāde Maḥmūd Efendi'den mülāzım ve rāh-ı tedrīse ʻāzim olup ibtidā ḳırḳ aḳçe ile Maḳṣūd Beg Medresesi'ne mevṣūl ve andan daḫı maʻzūl olduḳlarından ṣoñra altmış yedi Ṣafer'inde ibtidā iḥdāṣ olınan Muḥāsebeci Şaʻbān Aġa Medresesi ḫāricine ʻāric, yetmiş yedi Rebīʻü'l-āḫir'inde Sinān Aġa Medresesi'ne taḥrīk olınup seksen Ẕi'l-ḳaʻde'sinde vālid-i mācidleri es-Seyyid ʻAbdu'llāh Efendi maḥlūlinden Ebu'l-fetḥ Sulṭān Meḥemmed Ḫān Cāmiʻ-i Şerīfi ḳurbinde vāḳıʻa Emīr-i Buḫārī Zāviyesi bunlara ʻināyet olınmaġın ṭarīḳ-ı tedrīsden bi'l-külliyye ferāġat ve iḫtiyār-ı ʻuzlet itmişler idi. Biñ yüz yigirmi Cumāde'l-ūlā'sında İspirī Dāmādı Muṣṭafā Efendi maḥlūlinden Ḥekīm Çelebi Zāviyesi tevcīhiyle daḫı mükerrem oldılar. Yüz yigirmi bir senesi evā'ilinde ḥacc-ı Beytu'llāhi'l-Ḥarām'a niyyet ve ziyāret-i ravża-i Resūlu'llāh *ʻaleyhi'ṣ-ṣalāti ve's-selāma*[2] ʻazīmet eyleyüp sefīne ile cānib-i baḥrden Mıṣr-ı Ḳāhire'ye rū-be-rāh[3] ve sene-i meẕkūre Receb'inde Süveys İskelesi'nden ʻāzim-i ḳıblegāh olmışlar idi. Birḳaç gün mürū-

1 Evvelu müderrisin bi-medreseti Muḥāsebeci Şaʻbān Aġa. Fī 26 Ṣafer sene 1067. [H nüshasında bu kayıt yoktur.]
2 "Salât ve selâm onun üzerine olsun."
3 rū-be-rāh H: revān R.

rında mizācları münḥarif olmağla māh-ı merḳūmuñ yigirminci[1] Erba'ā gicesi dördinci sā'atde Cebel-i Ṭūr'da ḳarīb olduḳları maḥalde derūn-ı sefīnede:

Beyt [236[a]]

Viṣālüñ Ka'be'dür rūz-ı ecel 'azmi zamānıdur
Kefen iḥrāmı tābūt ol yoluñ taḫt-ı revānıdur

mefhūmınca 'azm-i Ka'be-i maḳṣūd ve ḥacc-ı ekber-i dārü'l-ḫulūd itdüklerinde irtesi Erba'ā güni ṭaşra çıḳarılup dāmen-i cebel-i mezbūrda defn olındılar. Maḥlūl olan Emīr-i Buḫārī Zāviyesi ile maḫdūm-ı mükerremleri es-Seyyid 'Abdü'l-kebīr Efendi tevḳīr olınup Ḥekīm Çelebi Zāviyesi, Şeyḫ es-Seyyid Aḥmed el-Mekkī en-Naḳş-bendī'ye tevcīh olındı.

'Azīz-i sālifü'l-beyān kemāl-i faẓl u taḳvā ile ma'lūm-ı 'ālemiyān, 'ilmi ḳarīn-i 'amel, ṣalāḥ u taḳvāda bī-bedel, seyyid-i ṣaḥīhü'n-neseb, emīrü'l-meclis-i faẓl u edeb, ekṣer-i fünūnda māhir, elsine-i ṣelāṣede tekellüme ḳādir, ḳuvvet-i ḥāfiẓası tamām, kelimātı ḳarīn-i intiẓām, 'ābid ü müteşerri', zāhid ü müteverri', vecīh ü vaḳūr, ẓāhir ü bāṭını ma'mūr, pāk-nijād u nīk-sīret, pīr-i nūrānī-i melek-ḫaṣlet idi.

Mevlevī Şeyḫi Ḥasīb es-Seyyid Meḥemmed Efendi {Ḥasīb}

eş-Şeyḫ es-Seyyid Meḥemmed el-Ḥasīb. Maḥmiyye-i İstanbul'da serā-perde-i 'ademden meclis-i şühūda vaẓ'-ı ḳadem ḳılup 'inān-ı 'azīmetin vādī-i taḥṣīle ma'ṭūf ve naḳd-i vaḳt-i 'azīzin cins-i fāḫir-i 'ilm ü 'irfāna maṣrūf itmiş idi. Bir müddetden ṣoñra derūnına ārzū-yı seyāḥat düşmekle ṭarīḳ-ı resmīden ferāğat ve cānib-i Mıṣr-ı Ḳāhire'ye 'azīmet eyleyüp belde-i meẕkūrede vāḳı'a āsitāne-i Mevlānā'da seccāde-nişīn-i meşīḫat olan Siyāhī Muṣṭafā Efendi'den inābet ve tekmīl-i ādāb-ı ṭarīḳat itmekle külāh-ı peşmīn giyüp rū-be-rāh-ı ṭarīḳ-ı Mevlānā olmış idi. Vilāyet-i Anaṭolı'da Çīnī-i İzniḳī ḳaṣabasında zāviye-nişīn iken biñ yüz yigirmi bir senesi ḫilālinde intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa isti'cāl eyleyüp ḳaṣaba-i meẕkūrede defn olındı.

Şeyḫ-i mezbūr 'ilm ü ma'ārif ile meşhūr, 'Arabī vü Fārsī istiḫrācına ḳādir, fenn-i şi'rde māhir, ḫoş-ṣoḥbet, şūḫ-ṭabī'at idi.

1 R 253b.

Āṣārlarından Ḥasīb maḫlaṣı ile *Dīvān*-ı eş'ārları vardur. Bu ebyāt güftārlarındandur:

Naẓm

İder aġyārı manẓūr-ı mürüvvet yār baḫtumdur
Beni mest-i helāke ġamzeler der-kār baḫtumdur

O bir necm-i siyehdür burc-ı āteşden ṭulū' itmiş
Ruḫında ol müdevver ḫāl-i 'anber-bār baḫtumdur

N'ola meftūn olursam ol meh-i tābān-ı bed-mihre
Benüm hercāyi sevmek ey Ḥasīb-i zār baḫtumdur

Ve lehu

Nümāyān ḥiddet-i peykān-ı müjgān tīr-i āhumda
Ḳażā te'ṯīri ẓāhir ġamzeveş ġamzeveş şemşīr-i āhumda

Ġam-ı ruḫsār-ı ālüñle ġılāf-ı sīneden meslūl
'Iyāndur āteş-i dil tīġ-ı cevher-gīr-i āhumda

Ḳatı maẓlūmı oldum çarḫ-ı bī-dāduñ Ḥasībā ben
İder te'ṯīr bir gün ḳalur ammā zīr-i āhumda[1]

Burusevī Şeyḫ 'Abdü'l-bāḳī Efendi

eş-Şeyḫ 'Abdü'l-bākī. Ṭabaḳa-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi' meşāyiḫı 'idādında tercemeleri *Cild-i Evvel*'de masṭūr olup maḥrūsa-i Burusa'da Cāmi'-i Kebīr vā'iẓi iken biñ ṭoḳsan beş tārīḫinde cisr-i fenādan 'ubūr eyleyen Şeyḫ 'Abdu'llāh Efendi'nüñ birāder-i kihter-i ḫıredmendi eş-Şeyḫ 'Abdü'l-bākī Efendi'dür. Taḥṣīl-i ser-māye-i 'ulūm ve tekmīl-i levāzım-ı manṭūḳ u mefhūm itdükden ṣoñra Şeyḫü'l-İslām Ḳara Çelebi-zāde 'Abdü'l-'azīz Efendi'den mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup ba'de tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan ṣoñra ṭarīḳ-ı meşīḫate sālik olmışlar

1 H nüshasında bu şiir yoktur.

idi. Maḥrūsa-i merḳūmede Ḥiṣār Cāmi'-i Şerīfi'nde va'ẓ u naṣīḥat ve ḥalḳa-bend-i cem'iyyet iken biñ yüz yigirmi bir senesi ḥudūdında dār-ı fenādan rıḥlet ve 'ālem-i bāḳīye 'azīmet eyleyüp Umūr Beg Cāmi'-i Şerīfi ḳurbinde medfūn ve birāder-i mihterleri Şeyḫ 'Abdu'llāh Efendi'ye maḳrūn oldılar. Maḫdūm-ı mükerremleri 'Abdü'l-hādī Efendi bu gūne tārīḫ dimişlerdür:

Mıṣrā'[1]

Cennet ola pederüm Bāḳi Efendi'ye mekān[2]

Merḥūm-ı merḳūm ma'ārif-i 'ilmiyye ile ma'lūm, maḥfel-nişīn-i va'ẓ u teẕkīr, nāḳil-i ḥadīṯ ü tefsīr idi.

'Ārif-i Bi'llāh ve Vāṣıl-ı İlā'llāh Sivasī-zāde eş-Şeyḫ 'Abdü'l-bāḳī Efendi

eş-Şeyḫü'l-celīl 'Abdü'l-bāḳī ibnü'ş-şeyḫi'l-fāżılı'l-aṣīl 'Abdü'l-mecīd es-Sivasī *ḳaddesa'llāhu esrārehüm*.[3] Ṭabaḳa-i Sulṭān Murād Ḫān-ı **[236[b]]** Rābi' meşāyiḫı silkinde evṣāf-ı cemīleleri bu cerīdenüñ *Cild-i Evvel*'inde zīver olan maẓhar-ı füyūżāt-ı ḳudsiyye ve maṣdar-ı fütūḥāt-ı ünsiyye 'ārif-i bi'llāh, vāṣıl-ı ila'llāh eş-Şeyḫ 'Abdü'l-mecīd es-Sivasī ḥażretlerinüñ gevher-i kān-ı vücūdı ve ṣemere-i şecere-i nesl-i mes'ūdı, zülāl-i ser-çeşme-i ṣafā-perveri eş-Şeyḫ 'Abdü'l-bāḳī Efendi ḫıdmetleridür:

Naẓm

Ol vāhibü'l-'aṭāyā sırr-ı Ḫudā'ya maẓhar
Hem sātirü'l-ḫaṭāyā dānā-yı sırr-ı ekber

'Arrāf-ı remz-i Ṭā-Hā keşşāf-ı her mu'ammā
Vaṣṣāf-ı luṭf-ı Mevlā 'uşşāḳ-ı Ḥaḳḳ'a reh-ber

Miftāḥ-ı ḳufl-i esmā fettāḥ-ı bāb-ı ma'nā
Dānā-yı ser-a-ser ey Sivasi-zāde ol er

1 R 254a.
2 جنت اولا پدرم باقی افندی یه مکان
3 "Allah sırlarını mübarek kılsın."

Biñ yigirmi üç tārīḫinde pertev-endāz-ı ḫāne-i vücūd ve cilve-sāz-ı meclis-i şühūd olduḳlarında Nūrī Efendi ḥażretleri "Şeyḫ Bāḳī"[1] terkībini vilādetlerine tārīḫ dimişler idi. Şu'ā'-ı sa'ādet levḥ-i cebīnininden tābān ve leme'āt-ı rüşd ü necābet 'iẕār-ı rengīninden müşta'il ü raḫşān olmaġın feyż-i iksīr-i naẓar-ı peder ile vāṣıl-ı derece-i fażl u kemāl ve i'māl-i dārü'ḍ-ḍarb-ı taḥṣīl ile ser-māye-i isti'dādı 'āric-i me'āric-i 'ālü'l-'āl olduḳda ravża-i 'ilm ü 'irfāndan demīde ve hengām-ı cüvānīde mertebe-i kemāle resīde bir naḫl-i kerīmü'l-aṣl-ı ṭayyibü'l-a'rāḳ ve şāb-ı fāżıl-ı pesendīde-aḫlāḳ olup 'uḳūdü'l-cevāhir-i feżā'il ile muḥallā ve sinn-i vuḳūfa nā'il olmadın nihāl-i Sidre-i istīhāli vāṣıl-ı rütbe-i Müntehā olmış idi. Biñ otuz dört Ša'bān'ında Şeyḫü'l-İslām ibn Şeyḫü'l-İslām Yaḥyā Efendi'nüñ def'a-i ṯāniye ṣadr-ı fetvāya teşrīflerinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup 'alā-ḥasebi'l-'āde ḳaṭ'-ı medāris-i mu'tāde[2] ile ḳırḳ aḳçe medreseden ma'zūl olduḳdan ṣoñra ḫāric medreselerinden birine vuṣūl bulmışlar iken gülzār-ı dilzārlarına ṣarṣar-ı fenā-vezān ve nihāl-i müstaḳīm-i ṭab'ı semt-i taṣavvufa şedīdü'l-meyelān olmaġla ber-feḫvā-yı[3] الولـد سـر ابيـه

Naẓm

Biz ṣūfi-i ṣāfī-dil-i iḫlāṣ-bedūşuz
Biz meclis-i dildārda gerçi ki ḫamūşuz

Biz ḳaṭresini nūş ideli bāde-i 'ışḳuñ
'Ālemlere ser-māyede cūş u ḫurūşuz

maḳālini vird-i zebān eyleyüp isti'dād-ı ezelī ve 'avn-i lem-yezelī birle ṭarīḳa-i ṣūfiyyeye 'inān-ı tāb-ı 'azīmet ve vālid-i mācidlerinden irādet ü bī'at ve tekmīl-i ādāb-ı ṭarīḳat itmişler idi. Biñ ḳırḳ ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde vālid-i keşīrü'l-maḥāmidleri eş-Şeyḫ 'Abdü'l-mecīd-i Sivasī ḥażretleri bu ḫākdān-ı fenādan dāmen-keşān ve 'āzim-i ravża-i cinān olduḳlarında maḥlūllerinden[4] Sulṭān Selīm Ḫān Cāmi'-i Şerīfi ḳurbinde vāḳı'a zāviyeleri ile Sulṭān Aḥmed Ḫān Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesi bunlara tevcīh olınup seccāde-i irşāda sāye ṣalmışlar idi. Yetmiş üç sene miḳdārı neşr-i ma'ārif ve niṯār-ı leṭā'if üzere ser-ḥalḳa-i tevḥīd ü teẕkīr ve kürsī-nişīn-i naḳl-i ḥadīṯ ü tefsīr iken biñ yüz yigirmi iki

1 شيخ باقى
2 mu'tāde H: -R.
3 "Oğul babaya çeker."
4 maḥlūllerinden H: maḥlūlinden R.

Rebī'ü'l-evvel'inüñ on beşinci Erba'ā gicesi eyyyām-ı rebī'-i ḥayātı tamām ve 'ālem-i ervāḥa ḫırām itdüklerinde irtesi Erba'ā güni na'şları Ebu'l-fetḥ Sulṭān Meḥemmed Ḫān Cāmi'-i Şerīfi'ne iḥżār olınup ba'de'ẕ-ẓuhr ṣalātları edāsından ṣoñra medīne-i Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī'de Nişāncı Cāmi'-i Şerīfi civārında vālid-i mācidleri türbelerinde mānend-i genc-i maḥzūn medfūn ve ziyāretgāh-ı ehl-i derūn oldılar. Sinn-i şerīfleri ṭoḳsan[1] ṭoḳuz sāle bāliġ olmış pīr-i mu'ammer idi. Maḥlūl olan Sulṭān Aḥmed Ḫān Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesi Yeñibāġçeli Şeyḫ Meḥemmed Efendi'ye şāyān görilüp zāviyeleri kerīme-zādeleri Şeyḫ Meḥemmed[2] Efendi'ye iḥsān olındı.

Ḥażret-i 'azīz-i mezbūr mānend-i hūr feyż-i envār-ı ma'ārif ile meşhūr, rübūde-i ṭavr-ı eṭvār-ı **[237[a]]** ṭarīḳ, murabba'-nişīn-i zirve-i taḥḳīḳ, ferīde-i silk-i efrād, rükn-i rekīn-i maḳām-ı evtād, çeşmesār-ı feyżle cebel-i şāmiḫ, ḳadem-i kerāmetle 'imād-ı rāsiḫ, maẓhar-ı nūr-ı cemāl, şem'-i şeb-efrūz-ı fażl u kemāl, enfāsı cilā-baḫş-ı ḳulūb-ı ḳāsiye, kelimātı ṣayḳal-keş-i nüfūs-ı 'āṣiye, menāḳıb-ı evliyā ile fāṣıla-bend-i sübḥa-i kelām, deḳā'iḳ-ı 'ilmiyye ile fayṣal-dih-i ḥikāyāt-ı gevherīn-niẓām, zāhid-i murtāż u müteşerri', ḥalīm ü kerīm ü müteverri', şem'-i miḥrāb-ı mücāhede, ġarḳ-ı āb-ı[3] deryā-yı müşāhede, merd-i kāmil, ehl-i ḥāl ü ṣāḥib-dil, fānī fi'llāh, bāḳī bi'llāh, 'ālim-i 'āmil ve ārif-i āgāh idi.

Naẓm

Ḥażret-i Şeyḫ İbn-i Sivasī
Eyledi terk-i 'ālem-i dünyā

Kişver-i vaḥdete idüp cevelān
Evliyā içre oldı bī-hemtā

'Ārif-i sırr-ı vaḥdet eyler idi
Ṭālib-i ṣādıḳ o pīr-i Ḫudā

Maẓhar-ı ẕāt-ı Ḥaḳ idi ol pīr
Ḳaddesa'llāhu sırruhū ebedā[4]

1 R 254b.
2 Meḥemmed H: -R.
3 āb-ı R: -H.
4 "Allah sırrını ebediyen mukaddes eylesin."

eş-Şeyḫ Genc ʻAlī Efendi

eş-Şeyḫ ʻAlī. Vālidleri göçer evli Türkmān ṭā'ifesinden olmaġla bunlar Kürdistān'da ṣaḥn-ı vücūda vürūd itmişler idi. Taḥṣīl-i ʻilm ü maʻrifet ve beyne'n-nās "Genc ʻAlī Efendi" dimekle[1] şöhret bulup vaʻẓ u naṣīḥat semtine sālik olmaġla maḥmiyye-i Edrine'de Sulṭān Selīm Ḫān Cāmiʻ-i Şerīfi'nde ders-i ʻām ve Murādiyye Cāmiʻ-i Şerīfi'nde imām ve Miḫal Beg Cāmiʻ-i Şerīfi'nde ḫiṭābet ḫıdmetiyle meşġūl iken biñ yüz yigirmi iki Şaʻbān'ında intiḳāl ve ʻālem-i ʻuḳbāya irtiḥāl eyledi.

Şeyḫ-i mezbūr faẓīlet-i ʻilmiyye ile meşhūr, ṣāliḥ ü ʻābid, mecmaʻ-ı maḥāmid idi.

ʻĀrif-i Bi'llāh eş-Şeyḫ Himmet Efendi-zāde eş-Şeyḫ ʻAbdu'llāh Efendi {ʻAbdī}

eş-Şeyḫ ʻAbdu'llāh ibnü'ş-Şeyḫ Himmet-i Āgāh. Ṭabaḳa-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābiʻ meşāyiḫı ʻidādında tercemeleri bu cerīdenüñ *Cild-i*[2] *Evvel*'inde merḳūm olup silsile-i Ḫalvetiyye ve Bayramiyye'ye vāsıṭatü'l-ʻıḳd-ı gevher ve envār-ı füyūżāt-ı lāhūtiyyeye maẓhar olan ḳuṭb-ı merkez-i velāyet eş-Şeyḫ Himmet Efendi merḥūmuñ maḥdūm-ı feżā'ilmendi eş-Şeyḫ ʻAbdu'llāh Efendi'dür. Biñ elli[3] tārīḫinde deryā-yı ẓulümāt-ı ʻademden ṣaḥrā-yı şühūda vażʻ-ı ḳadem ve ẓıll-ı şāhsār-ı vücūdda basṭ-ı bisāṭ-ı ʻīş ü dem ḳılup sinn-i temyīze resīde olduḳlarında taḥṣīl-i kemālāt-ı nefse mecd ü sāʻī ve ādāb-ı mücāhedeyi kemā-yenbaġī murāʻī olup fünūn-ı rā'iḳayı mertebe-i lā'iḳasında taḥṣīl ve ʻulūm-ı nāfiʻayı ʻalā-ḥasebi'l-merātib tekmīl itdüklerinden ṣoñra ṭarīḳa-i ṣūfiyyeye raġbet ve vālid-i mācidlerinden inābet ile sālik-i rāh-ı erbāb-ı ḥaḳīḳat ve vāḳıf-ı esrār-ı ṭarīḳat olup vāʻiẓ ü müẕekkir ve muḥaddiṯ ü müfessir olmışlar idi. Biñ seksen senesi ḫilālinde vālid-i mācidleri mutaṣarrıf olduḳları Ḳāsım Paşa Cāmiʻ-i Şerīfi vaʻẓiyyesi bunlara ḳaṣr-ı yed eyleyüp ṭoḳsan tārīḫinde Ḳulaḳsız İmāmı Meḥemmed Efendi yirine Ḫalīl Paşa Cāmiʻ-i Şerīfi vaʻẓiyyesine naḳl olınduḳlarında yirleri ṯāniyen vālid-i keṯīrü'l-maḥāmidlerine tevcīh olındı. Ṭoḳsan beş Ṣafer'inde vālid-i mācidleri dār-ı fenādan güẕer ve ʻālem-i

1 dimekle H: dinmekle R.
2 Cild-i H: -R.
3 elli H: elli altı R.

bāḳīye sefer itdüklerinde Yeñibāġçe ḳurbinde vāḳıʿa zāviyelerinde cā-nişīn-i peder ve seccāde-i irşād ile serv-i āzād gibi sāye-güster olup miyān-ı nāsda ʿaẓīmü'l-ḳadr-i ʿālī-şān ve ṣīt-i iştihārları ṭanīn-endāz-ı mesāmiʿ-i ekvān olmış idi. Ḥattā merḥūm-ı cennet-mekān-ı firdevs-āşiyān Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Ġāzī ḥażretlerinüñ ḥużūr-ı hümāyūnlarına defeʿātle daʿvet olınup vaʿẓ u naṣīḥat itmişler idi. Ṭoḳsan ṭoḳuz Receb'inde ḥacc-ı Beytu'llāhi'l-Ḥarām'a niyyet ve ziyāret-i ravża-i resūl-i ekrem *ṣalla'llāhu teʿālā ʿaleyhi ve selleme*[1] ʿazīmet eyleyüp baʿde edā'i'n-nüsük yüz Rebīʿü'l-evvel'inde İstanbul'da zāviyelerine dāḫil oldılar.[2] Yüz beş Receb'inde Çāvuş-zāde Dāmādı ʿOs̱mān Efendi yirine Sulṭān Selīm-i Ḳadīm Cāmiʿ-i Şerīfi vaʿẓiyyesiyle tekrīm olınup yüz altı Rebīʿü'l-āḫir'inde selefi yirine Ebu'l-fetḥ Sulṭān Meḥemmed Ḫān Cāmiʿ-i Şerīfi vaʿẓiyyesine naḳlle taḥṣīl-i ʿizz ü şān **[237b]** itmişler idi. Yüz sekiz Ẕi'l-ḳaʿde'sinde Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī ḥażretleri Nemçe keferesi niyyetine ġazāya ʿazīmet itdüklerinde rikāb-ı hümāyūn-ı saʿādet-maḳrūn ile iḥrāz-ı şeref-i cihāda me'mūr oldup Bosnevī Şeyḫ Muṣṭafā Efendi daḫı kendüler ile bile istiṣḥāb olınmış idi. Yüz yigirmi Cumāde'l-ūlā'sında Yeñibāġçeli Çelebi Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirlerine Sulṭān Bāyezīd Ḫān Cāmiʿ-i Şerīfi'nde maḥfel-nişīn-i vaʿẓ u teẕkīr olup yüz yigirmi iki Rebīʿü'l-evvel'inde selefleri Çelebi Efendi yirlerine Süleymāniyye Cāmiʿ-i Şerīfi'ne naḳl olınup kürsī-nişīn-i vaʿẓ u naṣīḥat ve ḥalḳa-bend-i cemʿiyyet iken sene-i meẕkūre Şevvāl'inüñ yigirmi altıncı Ḫamīs gicesi üçinci sāʿatde dār-ı fenādan rıḥlet ve ʿīdgāh-ı ervāḥa ʿazīmet itdüklerinde[3] medīne-i Üsküdar'da vālid-i mācidleri cenbinde mütevārī-i ḫāk-i ʿıṭrnāk oldılar. Eḥibbālarından ʿİṣmet el-Ḥāc Meḥemmed Efendi'nüñ çekīde-i ḫāme-i gevher-bārları olan mürvārīd-i ābdārdur ki türbe-i laṭīfelerinde āvīze ḳılınmışdur:

Naẓm

Kāşif-i sırr-ı ḥaḳīḳat vāḳıf-ı ʿilm-i ledün
Şeyḫ Himmet-zāde ʿAbdu'llāh Efendi ol hümām

Murġ-ı rūḥın lānesāz-ı gülşen-i ʿadn itdi tā
İde ervāḥ-ı ṣafā-me'nūs ile ẕevḳ-ı müdām

1 "Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun."
2 R 255a.
3 itdüklerinde H: eyledüklerinde R.

Güş idince ʻİṣmetā ḳıldum duʻā tārīḫ içün
İde Himmet-zāde yā Rab ʻadn-i aʻlāyı maḳām[1]

Maḥlūl olan zāviyelerinde maḫdūm-ı mükerremleri Şeyḫ es-Seyyid ʻAbdü'ṣ-ṣamed Efendi seccāde-nişīn olup Süleymāniyye Cāmiʻ-i Şerīfi vaʻẓiyyesi Şeyḫ ʻĪsā Efendi'ye sezā görildi.

ʻAzīz-i merḳūm naḳḳād-ı cevāhir-i manṭūḳ u mefhūm, mū-şikāf-ı deḳā'iḳ-ı ʻilm ü faẓīlet, gül-deste-bend-i ḥadā'iḳ-ı kerem ü kerāmet, ḥadīṯ ü tefsīrde yegāne, taʻbīr ü taḳrīrde müfred-i zamāne, müteşerriʻ ü müteʻaffif, şerā'if-i maʻārif ile müteşerrif,[2] ʻaẕbü'l-beyān, munṭaliḳu'l-lisān, her fende māhir, bi-taḫṣīṣ şiʻr ü inşāda mecmūʻa-i cevāhir-i nevādir idi.

Āṯār-ı celīlelerinden ʻAbdī maḫlaṣı ile muḥaḳḳiḳāne müdevven ü mükemmel *Dīvān-ı Nuʻūt* ve *Dīvān-ı Elġāz* ve *Dīvān*-ı *Meṭālīʻ* ve *Dīvān*-ı eşʻārları ve ilāhiyyāt-ı bedāyiʻ-şiʻārları vardur. Bu ebyāt güftār-ı dürer-bārlarındandur:

ez-Ḳaṣā'id-i Ḳalemiyye der-Naʻt-ı Şerīf

Nīze-i velvele-endāz-ı veġādur ḳalemüm
Rüstem-i ṭabʻum ider ḫaṣmı anuñla ifnā

Vaḳt olur düşmene ṣuʻbān-ı dü serdür ḳalemüm
Dest-i Mūsā-yı eḥibbāya olur gāh ʻaṣā

Ḫuşkdür gerçi nihāl-i ḳalem-i laʻlīnüm
Feyż-i ṭabʻumdan olur nūki anuñ ġonçe-nümā

Ḫāme mīzāb-ı füyūżāt-ı ilāhīdür kim
Gülşen-i ḫāṭırı anuñla iderler isḳā

Dūr-bīn olsa n'ola şaḫṣ-ı meʻānīye ḳalem
Peyker-i fikretüm anuñla olur çehre-nümā

Şāʻir-i nüktever-i muʻcize-gūdur ḳalemüm
Naʻt-ı şāh-ı rüsüli itmede dā'im imlā

1 ایده همت زاده یا رب عدن اعلایی مقام
2 müteşerrif H: müteşerriʻ R.

Dü zebān ile ḳalem vaṣfda taḳṣīr eyler
Nice bir dille idem vaṣf-ı şerīfüñ şāhā

Sen ki ḫurşīdisin ol ʻālem-i ḳurbü'l-ḳurbuñ
Ẕerredür mihr-i żiyā-güster-i çarḫ-ı vālā

Sen o mişkāt-ı ḥaremgāh-ı ilāhīsin kim
Kesb-i nūr itmede senden dil ü cān-ı ẓurefā

Naʻt-ı Şerīf der-Vaṣf-ı Mihr ü Meh

Mihr ü meh kim ʻālemi eyler münevver rūz u şeb
Yanumda gūyā iki mıṣbāḥ-ı enver rūz u şeb

Sāʻat-i çarḫa iki şāḳūldür bu mihr ü meh
Birisi anuñ çıḳup birisi iner rūz u şeb[1]

Çarḫ dervīş oldı gūyā mihr ü mehden tācına
İki gül dikmiş döner şevḳıla mużṭar rūz u şeb

Zūrbāz-ı çarḫ almış destine mihr ü mehi
Gūyiyā birin atup birini dutar rūz u şeb

İki zerrīn levḥdür āmāde olmış mihr ü meh
Ta ola naʻt-ı nebī anda muḥarrer rūz u şeb **[238ᵃ]**

Şemʻ-i eyvān-ı hüdādur ẕāt-ı pāki mihr ü meh
Olmada pervāne-i nūr-ı peyem-ber rūz u şeb

Ve lehu

Dāḫil-i zevraḳ-ı ferāġat olup
Ḳulzüm ʻışḳ-ı bī-kerāndan geç

1 R 255b.

Ḥālet-i ʻışḳla olup çālāk
Çenber-i çarḫ-ı āsmāndan geç

Mest-i cām-ı maḥabbet ol ʻAbdī
Neşve-i cām-ı gül-feşāndan geç

Ve lehu

el-Minnetü li'llāh[1] göñül āzād-ı elemdür
Şādum ki sitem rū-be-reh-i semt-i ʻademdür

el-Minnetü li'llāh ki rehā buldı elinden
Derd ü elemüñ dāmen-i dil ġayrı ne ġamdur

el-Minnetü li'llāh ki bulup ruḫṣat-ı şādī
Dil ṣadme-zen-i gülle-i ġam farḳ-ı sitemdür

Ve lehu

ʻAndelīb-i çemenistān-ı ḥaḳīḳat olagör
Gülbün-i gülşen-i maʻnāda ḫas u ḫār olmaz

Bulamaz cādde-i maʻnāyı beyābāna gider
Şeh-i kevneyn aña kim ḳāfile-sālār olmaz

Sāyebān eyleye gör ẓıll-ı Hümā-yı luṭfın
Yite maḥşerde belī sāye-i eşcār olmaz

Ve lehu

Gözümde neş'e-i pür-ḥālet-i sebū-yı neşāṭ
Tamām ider beni keyfiyyet-i ġulū-yı neşāṭ

Şüküfte olmada nev-bāve-i ġonçe-i ümīd
Çemensitān-ı derūna ki aḳdı cūy-ı neşāṭ

1 "Ancak Allah'a minnet edilir."

Derūn-ı ḫāne-i ḫāṭırda gerd-i ġam n'eyler
Dem-ā-dem olmadadur anda reft ü rūy-ı neşāṭ

Naʿt-ı Şerīf der-Ṣıfat-ı Bahār

Şeh-i encüm ki cülūs eyledi ber-taḫt-ı Ḥamel
Mülk-i bī-dād-ı şitā oldı pezīrā-yı ḫalel

Berg berg açdı gül-i gülşeni çün luṭf-ı hevā
Gül-i maḳṣūdı şüküft itmeye mi şāḫ-ı emel

ʿAndelīb-i çemen-i naʿtuñ olan bī-diller
Nālesin żabṭ ide mi ey gül-i ṣad berg-i ezel

ez-Ġazeliyyāt ve'l-meṭāliʿ

Āsitānuñ ey şeh-i *Lev-lāk*[1] me'mendür baña
Ḫāk-i pāyuñ tūtiyā-yı çeşm-i rūşendür baña

Ve lehu

Meṭāliʿdür ḳulūb-ı nükte-sencān-ı süḫan-pīrā
Cemāli oldı gūyā āftāb-ı ʿālem-i maʿnā

Ve lehu

Celālī cānibin terk it ne lāzım başuña ġavġā
Cemālī semtin oḫşa pek mülāyimdür saña zīrā

Ve lehu

Dil ögretmek olurmış ṭūṭiye mir'āt ile ḥakkā
Cemāli eylemişdür murġ-ı ṭabʿ-ı pākümi gūyā

1 "Lev-lâke lev-lâk le-mâ halaktü'l-eflâk" (Sen olmasaydın) diye başlayan bir ifade vardır. Bir hadîs-i kudsî olduğu bildirilen bu cümlede, Allah'ın Hz. Muhammed'e hitaben: "Sen olmasaydın, sen olmasaydın felekleri yaratmazdım" dediği rivayet edilmiştir. Bazı hadis münekkitleri bu sözün uydurma olduğunu ifade etmişlerse de Aliyyü'l-Kârî ve Aclûnî gibi hadis âlimleri mânâsının sahih olduğunu belirtmişlerdir. (Aclûnî, *Keşfü'l-Hafâ*, Beyrut: 1418/1997, C. II, nr. 2123).

Ve lehu

Bağrına ṭaş baṣup almış eline āhen ʻaṣā
Kūy-ı cānānı arar ditreyerek ḳıble-nümā

Ve lehu

Muʻammāyı geçüp kendin öger nādān-ı bī-pervā
Bu ṭarz ile yine bir ad çıḳarmaḳ ister ol ḫod-rā

Ve lehu

Zevraḳ-ı cāmı meded virmeñ baña
Bendeñüz çekdüm ḳo dursun sāḳiyā

Ve lehu

Seni ser-defter-i ḫūbān diyü yazsun küttāb
Kimsenüñ altına yazılma ayā mühr-i cenāb

Ve lehu

Tīrveş doğruluḳ itseñ daḫı itmez raġbet
Çillesüzdür o ḳaşı yay ile olmaz ülfet

Ve lehu

Kemānın aldı deste ḥadden efzūn çekdi ol āfet
Yine bir toz ḳoparmaḳdur murād-ı dil-rübā elbet

Ve lehu

Didüm üftāde-i ʻışḳuña olur mı āzād
Düşüşe bağlı didi ol şeh-i mülk-i bī-dād

Ve lehu

Ne sīm eglenür elde derūn-ı cebde ne zer
Güzel tırāşa çeker müşterīlerin berber

Ve lehu

Anı āh-ı dilüm yandurdı göñlüm yaḳdı ol dil-ber
Dil ü dil-ber ikisi hem-dem olduḳda yaḳışmışlar[1]

Ve lehu

Ġonçeye ḥarf atmaġa başladı bülbül beççeler
Dillenürler böyle ḳalurlarsa gülşende eger

Ve lehu

Ḥalḳaveş ḳāmetüñi cevr ile pür-pīç eyler
O başı pek ḳaşı ya şūḫa kirīş geçseñ eger

Ve lehu

Varma mey-ḫāneye kim varuñı ifsāda virür
Naḳd-i ʿömrüñi alup muġbeçeler bāda virür

Ve lehu

Dime ekdār-ı derūnı ʿaraḳ-ı bāde alur
Ey gül efsūn ile ʿaḳluñ o ḥarām-zāde alur

Ve lehu

Faṣl-ı şitāda böyle hevā Ḥaḳ ʿaṭāsıdur
Ḳırṭas-ı meşḳi destüñe al yaz havāsıdur

Ve lehu

Kilk-i mūyındur müjeñ mir'āte taṣvīrüñ yazar
Bü'l-ʿacebdür buña ʿaks añlarlar erbāb-ı naẓar **[238[b]]**

Ve lehu

Bāzi-i rişte idüp keşmekeş itme zīnhār
Yanar āteşdür o ḫurşīd dutuşma yüri var

1 R 256a.

Ve lehu

Dehānın naġme-perdāz eyledükde itdüm istifsār
Ṣorarsañ bu maḳāmı būselikdür didi ol yār

Ve lehu

İstiḳāmet idemez başına ḳaḳsañ her bār
Ekṣerī uġruluġıyla geçinür hep neccār

Ve lehu

Ayaġın meykededen pīr-i muġān çekse birez
Girse tenhāca bizüm destimüze duḫter-i rez

Ve lehu

Ṣalıncaḳ seyrine ʻazm itmiş ʻuşşāḳı alındurmış
Nihāl-i nev-resüm yanınca aġyārı ṣalındurmış

Ve lehu

Didüm pīr-i muġāna sāḳi dir ḫum içre mey bitmiş
Didi kim ḳaldıruñ ayaġını küstāḫlıḳ itmiş

Ve lehu

Mū diyüp eyledüm ḥużūruña ʻarż
Yoḳ ne dinsün miyānuña bel farż

Ve lehu

Manṣıb-ı ʻişveden ʻazl oldı diyü itme ġalaṭ
Ḥüsni te'bīdine çıḳmışdur o meh-rūnuñ ḫaṭ

Ve lehu

Baġladı ḫavf eyleyüp urduḳda bāzūm üzre dāġ
Didüm ey meh-rū ne ḳorkarsın baña daġ üsti bāġ

Ve lehu

Bilürken gül-ʿiẕārum būselikden ḥaẓẓ ider ʿuşşāḳ
O şeh-nāz ile dir ey ḫˇāce gerdāniyyeden alçaḳ

Ve lehu

ʿArż-ı dīnār idüp ol şūḫa didi manġıra baḳ
Altun adını baḳır eyledi ṣūfī aḥmaḳ

Ve lehu

Cefāsın çekmege ādem gerek sāʿatci dildāruñ
Demirdendür çekilmez yayı ol şūḫ-ı cefākāruñ

Ve lehu

Tā-be-key zülfüñi medḥ eyleyem egüp bükerek
Ḫoş gelür vaṣf-ı ḳadüñ bendeñe söz doġrı gerek

Ve lehu

Adımın atmaġa ḳādir degül iken dögerek
Göge ister çıḳara merkebi cānbāz ögerek

Ve lehu

Ṣaruşın dil-ber ile ṣoḥbet idince ādem
Ṣarıyar seyrine varmış ḳadar eyler ʿālem

Ve lehu

Muʿammālarla nāmın setre sāʿī oldılar yārān
O hercāyīnüñ adı çıḳduġın bilmez gibi iḫvān

Ve lehu

Dil-berüñ sevme zīnhār ikisin
İki yar ortasında ḳalmayasın

Ve lehu

Düşer mi ḫırḳa-i peşmīnine ey ʿārif-i pür-fen
Ayaḳ ḳaldırışın gör ṣūfī-i düzdüñ bu meclisden

Ve lehu

Meyi devr eyle gehī destiye geh sāġara ḳo
Başḳa bir neşve virür keyfiyet-i ḳalb-i sebū

Ve lehu

Vuṣlatından el çeküp taṣvīrin almış ḳāġıda
Ṣūret uġrusı dinildüginceye vardur zāhide

Ve lehu

Bāġbān olmış raḳīb aġaç ṣatar bāzārda
Cümleden aʿlā görindi aṣması eşcārda

Ve lehu

Aġyār ʿabeṯdür reh-i āġūşuñ ararsa
ʿĀşıḳlarınuñ vechi var ey māh ṣararsa

Ve lehu

Cānāna eger bende-i miḥnet-keş ararsa
İşte ser-i ʿuşşāḳ dil-i āşüfte yararsa

Ve lehu

Ḳaç başum ile terk ideyüm ḥükm-i dāveri
Ḫaṭ çıḳdı min-baʿdü sevemem rūy-ı dil-beri

Ve lehu

Nihān oldı alup naḳd-i derūnum yaḳdı yandurdı
Beni ol ḥīleger sūḳ-ı maḥabbetde dolandurdı

Ve lehu

Dāġlarla başdan başa pür itmişdür teni
Bir temāşā ḳıl neye döndürdi ʿāşıḳ kendini

Ve lehu

Ser-māye-i cān añladılar āb ile nānı[1]
Aṣḥāb-ı şikem bilmedi ḳadr-i Ramażān'ı

Ve lehu

Nice beñzetmeyeyüm mihr-i cihān-peymāyı
Yār günden güne olmaḳdadurur hercāyī

Ve lehu

Etine dolı şeker dilli[2] bilūrīn elli
Mū-miyānān arasında o cefā-cū belli

eş-Şeyḫ İbrāhīm el-Ḫalvetī

eş-Şeyḫ İbrāhīm ibnü'ş-Şeyḫ Meḥemmed. Ṭabaḳa-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābiʿ meşāyiḫı ʿidādında tercemeleri *Cild-i Evvel*'de taḥrīr olınan meşāyiḫ-ı ṭarīḳa-i Ḫalvetiyye'den maḥrūsa-i Burusa'da Ḳaraaġac Zāviyesi şeyḫi Yaʿḳūb Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi ve maḫdūm-ı ḫıredmendi Şeyḫ İbrāhīm Efendi'dür. Baʿde taḥṣīli'l-istiʿdād vālid-i mācidlerinden inābet ve tekmīl-i ādāb-ı ṭarīḳat eyleyüp biñ yetmiş yedi Cumāde'l-ūlā'sında vālid-i mācidleri intiḳāl-i dār-ı āḫiret eyledükde yirlerine zāviye-i mezbūrede seccāde-nişīn-i meşīḫat olmış idi. Biñ yüz yigirmi iki Ẕi'l-ḥicce'sinde rıḥlet ve ʿālem-i bāḳīye ʿazīmet eyleyüp zāviye-i mezbūre sāḥasında vālidleri cenbinde defn olındılar.

Şeyḫ-i mezbūr zühd ü ṣalāḥla meşhūr idi.

1 nānı H: nāzı R.
2 şeker dilli R: süker donlı H.

eş-Şeyḫ İsmā'īl Efendi

eş-Şeyḫ İsmā'īl. **[239[a]]** Ḳaṣaba-i Biġadic'den ẓuhūr ve 'ilm ü ma'ārif ṭalebiyle maḥrūsa-i Burusa'ya 'ubūr idüp esātiẕe-i 'aṣrından taḥṣīl-i ma'ārif ü 'ulūm ve tekmīl-i levāzım-ı manṭūḳ u mefhūm itdükden ṣoñra maḥrūsa-i merḳūmede Cāmi'-i Kebīr'de va'ẓ u teẕkīre meşġūl iken biñ yüz yigirmi iki[1] tārīḫinde 'azm-i ḫuld-i berīn eyleyüp Zindānḳapusı ḳurbinde defīn-i zīr-i zemīn oldı.

Şeyḫ-i mezbūr ṭalāḳat-ı lisān ile meşhūr idi.

Ṭop-ḫāneli[2] Ḳādirī Şeyḫi Şerīf es-Seyyid 'Abdu'r-raḥmān Efendi

eş-Şeyḫ es-Seyyid 'Abdu'r-raḥmān ibnü'ş-Şeyḫ es-Seyyid Meḥemmed ibnü'ş-Şeyḫ Şerīf el-Ḫalīl el-Ḳādirī. Civār-ı salṭanat-ı 'aliyyede ḳaṣaba-i Ṭop-ḫāne'de vāḳı'a ṭarīḳa-i Ḳādiriyye meşāyiḫından Ṭosyalı Şeyḫ İsmā'īl Efendi nām 'azīzüñ binā itdükleri zāviyede seccāde-nişīn-i meşīḫat iken intiḳāl-i dār-ı āḫiret eyleyen eş-Şeyḫ es-Seyyid Meḥemmed Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ercmendi ve ferzend-i ḫıredmendi eş-Şeyḫ es-Seyyid 'Abdu'r-raḥmān Efendi'dür. Vālid-i mācidlerinden aḫẕ-ı dest-i bī'at ve ḫıdmet-i 'aliyyelerinden tekmīl-i ādāb-ı ṭarīḳat eyleyüp dār-ı beḳāya irtiḥāllerinde zāviyelerinde seccāde-nişīn-i ḫilāfet olduḳlarından ṣoñra 'umde-i e'izze-i meşāyiḫ-ı Ḫalvetiyye Ümmī Sinān-zāde Ḥasan Efendi āsitānelerine intisāb ve muṣāheretleriyle şeref-yāb olup cenāblarından inābet ile ṭarīḳa-i Ḫalvetiyye'den daḫı behre-yāb olmışlar idi. Bu ḥāl üzere ḳaṣaba-i merḳūmede zāviyelerinde uṣūl-i ṭarīḳat-ı Ḳādiriyye ve Ḫalvetiyye'yi iḥyā üzere iken biñ yüz yigirmi üç Rebī'ü'l-evvel'inüñ on ikinci güni eyyām-ı rebī'-i ḥayātı tamām ve 'ālem-i ervāḥa ḥırām eyleyüp zāviyeleri sāḥasında defn olındılar. Yirlerine maḫdūmları es-Seyyid Ḥüseyn Efendi cā-nişīn oldı.

Şeyḫ-i mezbūr ṣalāḥ-ı ḥālle meşhūr, nīk-ḫaṣlet, ṣāfī-ṭaviyyet, tārikü'l-külfet, leẕīẕü'ṣ-ṣoḥbet idi.

---

1 biñ yüz yigirmi iki H: biñ yüz iki R.
2 Ṭop-ḫāneli R: Ṭop-ḫāne H.

Mevlevī Şeyḫi[1] Siyāhī Muṣṭafā Dede {Siyāhī}

eş-Şeyḫ Muṣṭafā. Ṭarīḳa-i Mevleviyye meşāyiḫından Siyāhī Muṣṭafā Dede Efendi'dür. Niçe müddet Mıṣr-ı Ḳāhire'de vāḳı'a zāviye-i Mevleviyye'de seccāde-nişīn-i meşīḫat olup ba'dehu cezīre-i Ḳıbrıs'da vāḳı'a Mevlevī-ḫāne'de şeyḫ-i Mevlevī ve nāḳil-i *Meṡnevī* iken biñ yüz yigirmi üç tārīḫinde rıḥlet ve 'ālem-i 'uḳbāya 'azīmet eyleyüp cezīre-i mezbūrede defn olındı. Yirleri Şeyḫ Ḥasan Efendi'ye tevcīh olındı.

Şeyḫ-i merḳūm 'ilm ü ma'ārif ile ma'lūm idi.

Siyāhī maḫlaṣı ile müretteb *Dīvān*-ı eş'ār-ı belāġat-şi'ārı vardur. Bu şi'r güftārlarındandur:

Naẓm

Hemīşe 'āşıḳa 'arż-ı cemāl idüp n'eyler
O vechile aña her demde āl idüp n'eyler

Ne ḥāṣıl itdi dehān u miyānı fikrinden
Göñül 'aceb yine vehm ü ḫayāl idüp n'eyler

Mevlevī Şeyḫi Nācī Aḥmed Dede Efendi {Nācī}

eş-Şeyḫ Aḥmed bin Ḫıżr. Dārü'l-mülk-i Ḳaraman olan medīne-i Ḳonya'dan ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr eyleyüp taḥṣīl-i ma'ārife kūşiş ve tekmīl-i ādāb-ı fünūna verziş idüp belde-i Ḳosṭanṭıniyye'ye hicret ve Ġalaṭa Mevlevī-ḫānesi'nde seccāde-nişīn-i meşīḫat olan Ādem[2] Efendi'den inābet ve tekmīl-i ādāb-ı ṭarīḳat itmişler idi. Biñ altmış üç tārīḫinde şeyḫleri ile ma'an ḥacc-ı Beytu'llāhi'l-ḥarām'a 'azīmet idüp ba'de edā'i'n-nüsük-i İslām ve ziyāret-i ravża-i Resūlu'llāh *'aleyhi'ṣ-ṣalāti ve's-selām*[3] Mıṣr-ı Ḳāhire'ye vuṣūllerinde Ādem Efendi terk-i 'ālem-i fānī ve 'azm-i beḳā-yı cāvidānī itdükden ṣoñra bunlar cānib-i İstanbul'a ric'at ve Ġalaṭa Mevlevī-ḫānesi'nde Ādem Efendi yirine seccāde-nişīn olan 'Arżī Meḥemmed Dede Efendi ḫıdmetinde iḳāmet eyledi. Yetmiş bir senesi ḫilālinde ḳaṣaba-i Beşiktaş'da vāḳı'a Mevlevī-ḫāne'ye şeyḫ olup yetmiş üç Rebī'ü'l-evvel'inde Ḳırım cānibine seyāḥat itmeleriyle yirleri

1 Mevlevī Şeyḫi H: eş-Şeyḫ Mevlevī R.
2 R 257a.
3 "Salât ve selâm onun üzerine olsun."

Şeyḫ Yūsuf Dede Efendi'ye 'ināyet olındı. Yetmiş beş senesi ḥudūdında İstanbul'a duḫūl ve evlād-ı Mevlānā'dan Dervīş Çelebi yirine Ġalaṭa Mevlevī-ḫānesi meşīḫatine vuṣūl bulmışlar idi. Seksen yedi tārīḫinde ref' olup yirleri Ġavṣī Aḥmed Dede Efendi'ye tevcīh olındı. Ṭoḳsan senesi ḫilālinde **[239[b]]** Ḳārī Aḥmed Dede maḥlūlinden maḥmiyye-i İstanbul'da Yeñiḳapu ḫāricinde vāḳı'a Mevlevī-ḫāne meşīḫati Ḳonya'da āsitāne şeyḫi es-Seyyid 'Abdü'l-ḥalīm Efendi'nüñ 'arżı mūcibince Mi'mār Tekyesi şeyḫi Ḥabībī muḫalleṣ İsmā'īl Efendi'ye tevcīh olınup berātı irsāl olınduḳda na'şına müṣādefe itmegin maḥlūl olan zāviye-i mezbūre bunlara maḥal görildi. Otuz üç sene miḳdārı zāviye-i merḳūmede seccāde-nişīn-i ḫilāfet ve delīl-i rāh-ı ḥaḳīḳat olup biñ yüz yigirmi üç Rebī'ü'l-āḫir'inüñ dördinci Cum'a güni eyyām-ı rebī'-i ḥayātı āḫir ve seyr-i nev-bahār-ı 'ālem-i envār ile mütefāḫir olduḳlarında zāviye-i mezbūre sāḥasında defn olınup yirleri es-Seyyid Nesīb Yūsuf Dede Efendi'ye tevcīh olındı.

Şeyḫ-i merḳūm meḥāsin-i aḫlāḳ ile mevsūm, 'ilm ü ma'ārifden ḥiṣṣemend, 'iffet ü nezāhetden behremend, pāk-nihād u nīk-ḫaṣlet, güşāde-ṭab' u ṣāfī-ṭaviyyet, pīr-i nūrānī-i mu'ammer, ṣalāḥ-ı ḥālle muḫammer idi.

Āṯārlarından Nācī maḫlaṣı ile müretteb ü mükemmel *Dīvān*-ı eş'ārları vardur. Bu ebyāt andan nümūnedārdur:

Naẓm

Bir bende ki āzād ola elbette olur şād
Ammā ki senüñ bendeñ olan bende olur şād

Luṭf eyle ayā pādişeh-i mülk-i şefā'at
Nācī ḳuluñı eyle şefā'at ki ola şād[1]

Ve lehu

Bāreka'llāh Ḫudāy celle celāl
Virdi bu bendesine 'aḳl u kemāl

Baḥr-i cūdı temevvüc itdükce
Sāḥil-i ṭab'uma getürdi le'āl

1 Bu şiir H nüshasında yoktur.

Feyż-i luṭf-ı vücūd-ı muṭlaḳdur
Çehre-perdāz olur hemīşe maḳāl

Cilvegerdür derūn-ı sīnemde
Şāhid-i ma'na āftāb-miṡāl

Nāciyā 'arṣagāh-ı miḥnetde
Ḳāmetüñ 'ışḳ-ı yār eyledi dāl

Erzincānī Şeyḫ Muṣṭafā Efendi

eş-Şeyḫ Muṣṭafā ibnü'ş-Şeyḫ Meḥemmed. Belde-i Erzincān'da ṭarīḳa-i Ḫalvetiyye meşāyiḫından Meḥemmed Efendi nām merd-i ṣāliḥüñ maḫdūm-ı ercmendi ve ferzend-i ḫıredmendi Erzincānī Şeyḫ Muṣṭafā Efendi'dür. Ba'de taḥṣīli'l-isti'dād masḳaṭ-ı re'si olan belde-i meẕkūre 'ulemāsından Pīr 'Ömer Efendi ve Sa'dü'd-dīn Efendi'nüñ mecālis-i ifādelerinden taḥṣīl-i mebānī-i 'ulūm ve tekmīl-i levāzım-ı manṭūḳ u mefhūm itdükden ṣoñra dārü'l-mülk-i İstanbul'a 'azīmet ve maḥrūsa-i Üsküdar'da ṭarīḳa-i Celvetiyye meşāyiḫından Dīvītci-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi'den inābet ve tekmīl-i ādāb-ı ṭarīḳat eyleyüp biñ yetmiş sekiz Cumāde'l-ūlā'sında müşārun ileyh Dīvītci-zāde Efendi, Ġafūrī Efendi maḥlūlinden Şeyḫ Maḥmūd Efendi āsitānesinde seccāde-nişīn-i meşīḫat olduḳlarında kendü zāviyelerini[1] bunlara ferāġat itdiler. Bir müddetden ṣonra Şeyḫ Selāmī 'Alī Efendi yirine āsitāne-i mezbūre şeyḫi olan Ḫalīl Efendi ref'inden āsitāne-i merḳūme bunlara tevcīh olınup birḳaç eyyām mürūrında bā-ḫaṭṭ-ı hümāyūn-ı şevket-maḳrūn āsitāne-i meẕkūre ṡāniyen Selāmī 'Alī Efendi'ye ibḳā vü 'ināyet olınduḳda bunlar masḳaṭ-ı re'sleri olan Erzincān'a hicret itmişler idi. Ba'de zamān yine Dārü's-salṭana'ya vuṣūl bulup biñ yüz on dört senesi evāḫirinde Ḳırımī Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine Ḳadırġa Limanı'nda vāḳı'a Meḥemmed Paşa Zāviyesi'nde seccāde-nişīn-i meşīḫat oldılar. Yüz on yedi Receb'inde Üsküdar'da Şeyḫ Maḥmūd Efendi āsitānesinde şeyḫ olan 'Abdü'l-ḥay Efendi 'āzim-i dārü's-selām olduḳlarında yirleri ṡāniyen bunlara in'ām olındı. Ol buḳ'a-i mübārekede ser-ḥalḳa-i tevḥīd ü teẕkīr ve kürsī-nişīn-i naḳl-i ḥadīṡ ü tefsīr iken biñ yüz yigirmi üç Rebī'ü'l-āḫir'inüñ onıncı

1 R 257b.

Cum'a güni eyyām-ı rebī'-i ḥayātı āḫir ve dem-beste-i menāfiẕ ü menāḫir olup Dīvītci-zāde Zāviyesi civārında defn olındılar. Maḥlūl olan āsitāne meşīḫati ile "Dede Çelebi" dimekle şehīr Şeyḫ Meḥemmed Efendi tevḳīr olınmışlar idi.

'Azīz-i mezbūr 'ilm ü 'irfān ile meşhūr, ehl-i taḳvā ve müteşerri', tābi'-i **[240[a]]** sünnet ve müteşerri', pīr-i ṣāliḥ, sa'ādetmend-i müfliḥ idi.

Mevlānā-zāde es-Seyyid Ṣadrü'd-dīn Efendi

eş-Şeyḫ es-Seyyid Ṣadrü'd-dīn ibnü's-Seyyid Bustān. Bu ṭabaḳa meşāyiḫı 'idādında ānifen tercemeleri silk-i taḳrīre keşīde ḳılınan Mevlānā-zāde es-Seyyid Bustān Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ercmendi ve ferzend-i ḫıredmendi es-Seyyid Ṣadrü'd-dīn Efendi'dür. Ser-māye-i ṭab'-ı māder-zād ile vāṣıl-ı niṣāb-ı isti'dād olduḳdan ṣoñra vālid-i mācidlerinden aḫẕ-ı dest-i inābet ve taḥṣīl-i ādāb-ı ṭarīḳat eyleyüp biñ yüz on yedi Şevvāl'inde vālid-i mācidleri dār-ı beḳāya rıḥlet itdüklerinde yirlerine medīne-i Ḳonya'da vāḳı'a āsitāne-i Mevlānā'da seccāde-nişīn-i meşīḫat olmışlar idi. Ṭarīḳa-i Mevleviyye'yi icrā üzere iken biñ yüz yigirmi dört Cumāde'l-ūlā'sında ṭa'ne-i ṭā'ūndan rıḥlet ve 'ālem-i 'uḳbāya 'azīmet itdüklerinde[1] vālidleri cenbinde defn olınup maḥlūl olan āsitāne-i merḳūme meşīḫati 'ammu-zādeleri 'Ārif Meḥemmed Efendi'ye 'ināyet olındı.

Şeyḫ-i merḳūm ḥıṣṣemend-i ma'ārif ü 'ulūm, pāk-nijād u ḫoş-ṣoḥbet, dervīş-nihād u nīk-ḫaṣlet idi.

Mecẕūb-ı İlāhī Ḳāḍī Süleymān Efendi

eş-Şeyḫ Süleymān. Mānend-i āftāb-ı ser-germ-i 'ışḳ-ı ilāhī ve miṣāl-i cām-ı bedr-i tamām-ı leb-rīz-i feyż-i nā-mütenāhī, pervāne-i şikeste-bāl-i sūziş-pesendi mecẕūb-ı ilāhī Süleymān Efendi'dür. Maḥrūsa-i Burusa'dan bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olup muḳaddimāt-ı 'ulūmı taḥṣīl ve levāzım-ı isti'dādı tekmīl itdükde 'ulemā-yı kirāmuñ birinden mülāzım ve rāh-ı tedrīse 'āzim olup bi-ḥasebi'l-'āde devr-i medāris-i mu'tāde ile ḳırḳ aḳçe medreseye mevṣūl ve andan daḫı ma'zūl olduḳdan ṣoñra ceẕbe-i ilāhīye irişüp ol neşve-i dil-sūz ile nihāl-i āmāli ḫākister olmaġla cemī'-i 'alā'iḳdan el çeküp belde-i Ḳosṭanṭıniyye'de Sulṭān Aḥmed Ḫān Medresesi ḥücerātınuñ birinde iḳāmet iḫtiyār itmiş idi. Bu ḥāl üzere

1 itdüklerinde H: eyledüklerinde R.

güẓārende-i eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi dört Cumāde'l-ūlā'sınuñ sekizinci İṯneyn güni terk-i cihān-ı fānī ve 'azm-i dārü'n-na'īm-i cāvidānī eyledi.

Merḥūm-ı mezbūr keşf-i żamīr ile meşhūr, mecẓūb-ı ilāhī, maẓhar-ı feyż-i nā-mütenāhī, sözleri ser-ā-ser rumūz, sīnesi maḫzen-i künūz, ma'lūm-ı 'ulemā vü eşrāf, ṣīt-i iştihārı ṭanīn-endāz-ı mesāmi'-i eṭrāf, dā'imā ḫalā'iḳdan nuḳūd ve aḳmişe ve eṣvāb aḫẓ u cem'iyle şöhret-şi'ār, mu'teḳad-i kibār u ṣiġār, 'ulemā vü vüzerā yanında mu'azzez ü mükerrem, naẓargāh-ı selāṭīn-i Süleymān-ḥaşem, sinni yetmişi mütecāviz belki 'ıḳd-ı ṯāmine mütenāhiz, pīr-i nūrānī, maẓhar-ı füyūżāt-ı Rabbānī idi.[1]

eş-Şeyḫ 'Abdü'r-raḥīm el-Celvetī[2]

eş-Şeyḫ 'Abdü'r-raḥīm bin 'Abdu'llāh. Maḥrūsa-i Burusa'da Çāker Aġa Ḥammāmı ḳurbinde Mecnūn Dede Maḥallesi'nde imām olan Ḫaṭṭāṭ 'Abdu'llāh Efendi'nüñ maḫdūm-ı ḫıredmendi olmaġın "Çāker Aġa Şeyḫi 'Abdü'r-raḥīm Efendi" dimekle[3] meşhūr olmış idi. Evā'il-i ḥālinde semt-i zühd ü ṣalāḥa 'āzim ve erbāb-ı ḥāl mecālisine mülāzım olup maḥrūsa-i merḳūmede ṭarīḳa-i Celvetiyye meşāyiḫından Şeyḫ Ṣun'u'llāh Efendi'ye intisāb ve niçe rūzgār ḫıdmetlerinde perveriş-yāb olduḳdan ṣoñra ṣubḥ u şām Cāmi'-i Kebīr'de ḥalḳa-bend-i tevḥīd olmaġla ihtimām üzere iken biñ yüz yigirmi beş senesi ḫilālinde 'azim-i Beytu'llāhi'l-Ḥarām ve ziyāret-i ravża-i seyyidü'l-enām *'aleyhi'ṣ-ṣalāti ve's-selām*[4] eyleyüp ba'de'l-ḥac Ma'ān nām merḥalede ḳābıżü'l-ervāḥa teslīm-i vedī'a-i cān eyledi.

Merḥūm-ı mezbūr ṣalāḥ u taḳvā ile meẕkūr idi.

eş-Şeyḫ Rıḍvānu'llāh Efendi

eş-Şeyḫ Rıḍvān'ullāh ibnü'ş-Şeyḫ Meḥemmed. Maḥmiyye-i Edrine'de Eski Cāmi'-i Şerīf'de vā'iẓ iken 'azm-i 'ālem-i 'uḳbā eyleyen "Deli Vā'iẓ" dimekle şehīr eş-Şeyḫ Meḥemmed Efendi'nüñ ferzend-i ercmendi ve maḫdūm-ı ḫıredmendi eş-Şeyḫ Rıḍvānu'llāh Efendi'dür. Taḥṣīl-i 'ilm ü kemāle müdāvim

1 R 258a.
2 [Çāker Aġa Şeyḫi]
3 dimekle H: dinmekle R.
4 "Salât ve selâm onun üzerine olsun."

ve ʿulemā-yı ʿiẓām mecālis-i ifādelerine mülāzım olup ʿulūm u maʿārife iştiġāl **[240[b]]** ve idāre-i kü'ūs-ı ḳīl ü ḳāl iderek ṭarīḳ-ı meşīḫate sülūk ile şöhret ve masḳaṭ-ı re'si olan maḥmiyye-i merḳūmede yevmü'ṯ-Ṯülāṯā ve yevmü'l-Erbaʿā'da Cāmiʿ-i ʿAtīḳ'de kürsī-nişīn-i vaʿẓ u naṣīḥat olmışlar idi. Bir müddetden ṣoñra maḥmiyye-i mezbūrede cāmiʿ-i meẕkūruñ Cumʿa vaʿẓiyyesi iḥsān, baʿdehu Dārü'l-ḥadīṯ vaʿẓiyyesi şāyān görilüp biñ yüz yedi tārīḫinde Germeḳaş-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine Sulṭān Selīm Ḫān-ı Cedīd vaʿẓiyyesine naḳlle taḥṣīl-i ʿizz ü şān itmişler idi. Ol maʿbed-i laṭīfde ḥalḳa-bend-i cemʿiyyet iken yüz yigirmi beş tārīḫinde ṭarīḳ-ı ḥacc-ı şerīfde intiḳāl-i dār-ı āḫiret eyledüklerinde maḥlūl olan Sulṭān Selīm Ḫān vaʿẓiyyesi[1] Şeyḫ Yūsuf Efendi'ye ve Cāmiʿ-i ʿAtīḳ'de yevmü'ṯ-Ṯülāṯā ve yevmü'l-Erbaʿā vaʿẓiyyeleri maḫdūmları Seyyid ʿAbdu'r-raḥmān Efendi'ye tevcīh olındı.

Şeyḫ-i merḳūm ʿilm ü maʿārif ile maʿlūm, ṣalāḥ u taḳvā ile muʿallem, pāknihād ādem idi.

ʿĪsā-zāde Şeyḫ ʿÖmer Efendi

eş-Şeyḫ ʿÖmer ibnü'ş-Şeyḫ ʿĪsā. Vilāyet-i Ḳaraman'dan neş'et ve dārü'l-mülk-i İstanbul'a hicret eyleyüp biñ yetmiş yedi tārīḫinde dār-ı fenādan rıḥlet ve ʿālem-i bāḳīye ʿazīmet eyleyen meşāyiḫ-ı ṭarīḳa-i Celvetiyye'den[2] Şeyḫ ʿĪsā Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ercmendi ve ferzend-i ḫıredmendi eş-Şeyḫ ʿÖmer Efendi'dür. Biñ altmış beş senesi ḫilālinde ḫilʿat-i vücūd ile ruḫṣat-yāfte-i meclis-i şühūd olup taḥṣīl-i ʿilm ü maʿārife beẕl-i ictihād ve saʿy ü himmetle kesb-i meleke-i istiʿdād eyleyüp mālik-i niṣāb-ı ʿilm ü ʿirfān ve sālik-i ṭarīḳ-ı müstaʿiddān olduḳdan ṣoñra vālid-i mācidleri ṭarīḳına ʿazīmet ile ṭarīḳa-i Celvetiyye meşāyiḫından Atbāzārī Şeyḫ es-Seyyid ʿOṯmān Efendi'den inābet ve tekmīl-i ādāb-ı ṭarīḳat itmişler idi. Biñ yüz on dört Rebīʿü'l-evvel'inde Şeyḫ Naḳşī İbrāhīm Efendi maḥlūlinden Şeh-zāde Sulṭān Meḥemmed Ḫān Cāmiʿ-i Şerīfi vaʿẓiyyesi iḥsān olınup yüz yigirmi iki Rebīʿü'l-evvel'inde Süleymān Efendi yirlerine Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī Cāmiʿ-i Şerīfi vaʿẓiyyesine naḳlle

1 vaʿẓiyyesi H: vaʿẓiyyeleri R.
2 Celvetiyye'den H: Ḫalvetiyye'den R.

tekrīm, sene-i mezbūre Şevvāl'inde selefleri yirine Sulṭān Selīm-i Ḳadīm Cāmi'-i Şerīfi vaʿẓiyyesiyle taʿẓīm olınmışlar idi. Yüz yigirmi beş Şevvāl'inüñ on birinci İṡneyn güni dār-ı fenādan rıḥlet ve 'īdgāh-ı ervāḥa müsāraʿat eyleyüp Ṭopḳapusı ḫāricinde Ḳāḍī-zāde Efendi merḥūm civārında vālid-i mācidleri cenbinde defn olındılar. Maḥlūl olan vaʿẓiyyeleri Bosnevī Şeyḫ Muṣṭafā Efendi'ye erzānī görildi.

Şeyḫ-i mezbūr 'ilm ü maʿārif ile meşhūr, vecīh ü vaḳūr, ẓāhir ü bāṭını maʿmūr, selīmü'ṣ-ṣadr-ı dervīş-nihād,[1] mü'min-i pāk-iʿtiḳād idi.

Ḥamza Efendi-zāde eş-Şeyḫ 'Abdu'llāh Efendi

eş-Şeyḫ 'Abdu'llāh ibnü'ṣ-Şeyḫ Ḥamza. Ṭabaḳa-i Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṡānī meşāyiḫı 'idādında tercemeleri bu cerīdede beyān olınan ṭarīḳa-i Ḫalvetiyye meşāyiḫından Şeyḫ Ḥamza Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı ḫıredmendi ve ferzend-i ercmendi Şeyḫ 'Abdu'llāh Efendi'dür. Baʿde taḥṣīli'l-istiʿdād ṭarīḳ-ı 'ilmi iʿdād ve ṭarīḳa-i erbāb-ı istiʿdād üzere beẕl-i saʿy ü ictihād idüp taḥṣīl-i maʿārif ü fünūn ve tekmīl-i levāzım-ı mefrūż u mesnūn eyledükden[2] ṣoñra vālid-i mācidlerinden aḫẕ-ı dest-i inābet ve teslīm-i irādet itmekle taḥṣīl-i merām ve merātib-i ādāb-ı tevḥīdi tamām itmişler idi. Biñ yüz on bir Şevvāl'inde vālid-i mācidleri maḥlūlinden Meḥemmed Aġa Dārü'l-ḥadīṡi ve Ḫāṣekī Sulṭān Cāmiʿ-i Şerīfi'nde yevmü'l-Cumʿa ve Ayaṣofıyya-i Kebīr'de yevmü'ṡ-Ṡülāṡā vaʿẓiyyeleri ve Bayram Paşa Zāviyesi muḥaddiṡligi bunlara tevcīh olınup vāʿiẓ ü nāṣiḥ ve delīl-i rūşen ü ṭarīḳ-ı vāżıḥ olmışlar idi. Bu ḥāl üzere meşġūl-i meşāġil-i 'ilm-i dīn ü tevḥīd ü teẕkīr ve kürsī-nişīn-i naḳl-i ḥadīṡ ü tefsīr iken biñ yüz yigirmi **[241[a]]** beş Ẕi'l-ḥicce'sinde ḥicce-i 'ömri tamām ve enfās-ı maʿdūde-i ḥayātı ḳarīn-i ḫitām olup dār-ı fenādan güẕer ve 'ālem-i bāḳīye sefer itdüklerinde Keskin Dede Mezāristānı'nda vālid-i mācidleri cenbinde defn olındılar.

'Azīz-i mezbūr 'ilm ü 'irfān ile meşhūr, kürsī-nişīn-i vaʿẓ u teẕkīr ve ḫıdmet-güẕār-ı naḳl-i ḥadīṡ ü tefsīr, güşāde-taʿbīr, ḫoş-āyende-taḳrīr, ṣadīḳ u ṣadūḳ, mütevāżiʿ ü ḫalūḳ idi.

1 R 258b.
2 eyledükden R: itdükden H.

Mevlevī Şeyḫi Naẓmī Ḥasan Efendi {Naẓmī}

eş-Şeyḫ Ḥasan. Bosna Sarāyı'ndan ẓuhūr ve āftāb-ı feyż-i ezelīden istifāża-i nūr-ı şu'ūr idüp taḥṣīl-i ma'ārif ü 'ulūm ve tekmīl-i levāzım-ı manṭūḳ u mefhūm itmiş idi. Bir müddetden ṣoñra ṭarīḳ-ı Mevleviyye'ye[1] sülūk ve ḳurş-ı i'tibārın sikke-i Mevlānā ile meskūk eyleyüp Mıṣr-ı Ḳāhire'de vāḳı'a āsitāne-i Mevlānā'da seccāde-güster-i meşīḫat ve kürsī-nişīn-i va'ẓ u naṣīḥat olmış idi. Birḳaç sene ol buḳ'ada iḳāmet ve biñ yüz yigirmi beş tārīḫinde ferāġat itmekle maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'ye 'azīmet itmişler idi. İstanbul'a duḫūllerinden ṣoñra çoḳ geçmeyüp sene-i mezbūre evāḫirinde dār-ı fenādan rıḥlet ve 'ālem-i bāḳīye 'azīmet eyledi.

Şeyḫ-i mezbūr ma'ārif ile meşhūr, şi'r ü inşāda ser-efrāz, aḳrānından mümtāz idi.

Naẓmī maḫlaṣı ile eş'ārı olup bu iki beyt güftārlarındandur:

Naẓm

Olur āgeşte-i ḫūn-ı sitem tīġ-ı melāmetle
Şehīdān-ı maḥabbet eylemez şemşīrden feryād

Ve lehu

Naẓmiyā çek ayaġuñ meykededen dillendüñ
Der-i mey-ḫāneye luṭf ile hemān girmeyi gör

Mevlevī Şeyḫi es-Seyyid Nesīb Yūsuf Efendi {Nesīb}

eş-Şeyḫ es-Seyyid Yūsuf Nesīb ibnü'ş-Şeyḫ 'Ömer. Ārāmgāh-ı Ḥażret-i Mevlānā olan medīne-i Ḳonya'dan hüveydā ve aḫter-i vücūdı ol burc-ı evliyādan peydā olup dārü'l-mülk-i İstanbul'a ḳudūm ve 'ulemā-yı Rūm mecālis-i ifādelerine duḫūl ile taḥṣīl-i ma'ārif ü 'ulūm ve kesb-i pīrāye-i manṭūḳ u mefhūm itdükden ṣoñra meşāmm-ı cānı istinşāḳ-ı nesīm-i fenā ve ma'āş-ı ẓāhirī ṭalebinden istiġnā itmegin ṭarīḳ-ı resmiyyeden ferāġ ve āb-rīz-i maḥabbet-i ilāhiyyeyi ḳālib-i ḳalbe ifrāġ eyleyüp ārzū-yı seyāḥat ile belde-i Mıṣr-ı

1 Mevleviyye'ye H: Mevlevī'ye R.

Ḳāhire'ye ʿazīmet ve ol ʿaṣrda belde-i meẕkūrede vāḳıʿa āsitāne-i Mevlānā'da seccāde-nişīn-i irşād olan Siyāhī Muṣṭafā Efendi'den inābet ve tekmīl-i ādāb-ı ṭarīḳat itdükden ṣoñra:

Beyt

Ḳuṭbü'l-aḳṭāb-ı velāyet Ḥażret-i Monlā-yı Rūm
Kim ḳul[1] olmaḳdur derinde ʿizz ü cāh-ı Mevlevī[2]

mefhūmınca masḳaṭ-ı re'si olan medīne-i Ḳonya'ya hicret idüp āsitāne-i Mevlānā'da seccāde-nişīn olan es-Seyyid Bustān Efendi'nüñ ḳārī'ü'l-*Meṡnevī*'leri olmaġla ṭaḥṣīl-i ʿizz ü rifʿat itmiş idi. Biñ yüz altı tārīḫinde müşārun ileyh es-Seyyid Bustān Efendi ile maʿan ḥacc-ı Beytu'llāhi'l-Ḥarām'a revān olmışlar idi. Baʿde edā'i'n-nüsük yine medīne-i Ḳonya'ya vuṣūl bulup yüz yigirmi üç Rebīʿü'l-āḫir'inde Nācī Şeyḫ Aḥmed Efendi maḥlūlinden maḥmiyye-i İstanbul'daki Yeñiḳapu ḫāricinde vāḳıʿa zāviye-i Mevleviyye bunlara tevcīh olınmaġın:

Beyt

Nāya āheng itdi muṭrib devr idüp cām-ı şarāb
Mevlevīler gibi girdiler semāʿa her cenāb

mażmūnı üzere bāʿiṡ-i cemʿiyyet-i aḥbāb ve ser-ḥalḳa-i meclis-i pür-sūz u tāb olup naḳl-i *Meṡnevī* ve ders-i Maʿnevī üzere sübḥa-gerdān-ı eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi altı Muḥarrem'inüñ on altıncı Erbaʿā güni intiḳāl ve ʿālem-i ervāḥa istiʿcāl eyledüklerinde[3] zāviye-i mezbūre sāḥasında mütevārī-i ḫāk-i ʿıṭrnāk oldılar. Yirleri Peçevī-zāde Şeyḫ Aḥmed Dede Efendi'ye tevcīh olındı.

Şeyḫ-i merḥūm ḥiṣṣedār-ı ekṡer-i ʿulūm, ṡābit-ḳadem-i maḳām-ı tecrīd, pergār-ı edvār-ı eṭvār-ı tevḥīd, dervīş-i fānī-meşreb, müstaġnī-i ʿālī-maṭlab, her fende ser-efrāz, bi-taḥṡīṡ şiʿr ü inşāda aḳrānından mümtāz, eşʿār-ı dil-āvīzi keyfiyyet-i ʿışḳ **[241ᵇ]** u maḥabbetle pür-şūr ve Nesīb maḫlaṣı ile meşhūr idi. Bu ebyāt güftār-ı ābdārlarındandur:[4]

1 ḳul R: -H.
2 R 259a.
3 eyledüklerinde H: itdüklerinde R.
4 güftār-ı ābdārlarındandur H: güftārındandur R.

Naẓm

'Arż ider cānāne geh ruḫ gāh kākül gösterür
Gülşen-i ḥüsnine geh gül gāh sünbül gösterür

Dūd-ı āh u dāġ-ı dil iẓhār ider 'āşıḳ saña
Bir sifāl-i köhnede sünbül ḳaranfül gösterür

Bezmi eyler ġıbṭa-fermā-yı gülistān-ı İrem
Tāb-ı mül ruḫsār-ı dil-sūzuñ ki gül gül gösterür

Ol perī-peyker dimiş biñ nāz ile inṣāf idüp
Cevrüme yoḳdur Nesībāsā taḥammül gösterür

Ve lehu

Müştāḳ-ı būs-ı gūşe-i dāmānuñum senüñ
Pā-māl-i süm-i esb-i şitābānuñum senüñ

Bir nā-ümīd ṣıḥḥatem āmāde-i helāk
Zehr-ābe-nūş-ı sāġar-ı hicrānuñum senüñ

Merhem bahā-yı vaṣluñı ḥükm itdi şer'-i 'ışḳ
Mecrūḥ-ı tīġ-ı ġamze-i fettānuñum senüñ

Demler ki cūybār-ı sirişküm revān olur
Serdür hevā-yı ḳad-i ḫırāmānuñum senüñ

Hem-çün Nesīb ümīd-i viṣāl ile her zamān
Rū-sā-yı āsitāne-i iḥsānuñum senüñ

Ve lehu

Cām-ı Cem istemez leb-i la'l-i terin gören
Sünbül ṣanur gül üzre ḫaṭ-ı 'anberin gören

Tā ḥaşr olınca mest ola çün Ḳays u Kūh-ken
Bezm-i maḥabbetüñ bir iki sāġarın gören

Serv-i sehī yanında meh-i nev ḳıyās ider
Ol mū-miyān-ı serv-ḳadüñ ḫançerin gören

Olmaz mı āb pūte-i ġayretde reşk ile
Bīgānelerle dil-ber-i sīmīn-berin gören

Nār-ı firāḳ ʿāşıḳı maḥv itse de yine
Añlar ʿayār-ı sūzını ḫākisterin gören

Baḫt-ı siyāhına niçe dāġ olmasun Nesīb
Nā-gāh rūy-ı dil-ber-i ḫaṭṭ-āverin gören

Ve lehu

Ferāġ geldi bahār u çemen ḫayālinden
Geçilmedi ḫaṭ-ı ʿanber-şiken ḫayālinden

Ḫayāli daḫı ʿazīz itdi şimdi dīdārı
Fiġān o Yūsuf-ı gül-pīrehen ḫayālinden

Ve lehu

Nev-rūzda çün baña ṣabā naġmeler ile
Ey ġonçe-leb açdı seni muṭrib nefes itdi

Bosnevī Şeyḫ Muṣṭafā Efendi

eş-Şeyḫ Muṣṭafā. Vilāyet-i Bosna'dan ẓuhūr ve "Bosnevī Şeyḫ Muṣṭafā Efendi" dimekle[1] meşhūr olup taḥṣīl-i ser-māye-i istiʿdād ve ʿulūm-ı rā'iḳa-yı mertebe-i lā'iḳasında iʿdād eyleyüp āheng-i[2] dārü'l-mülk-i Rūm ve belde-i Ḳosṭanṭıniyye'ye ḳudūm idüp vaʿẓ u naṣīḥat semtine sālik olmalarıyla baʿż-ı

1 dimekle H: dinmekle R.
2 R 259b.

cevāmi'de kürsī-nişīn-i va'ẓ u teẕkīr ve nāḳil-i ḥadīṯ ü tefsīr olmışlar idi. Biñ yüz sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinde Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī ḥażretleri Nemçe keferesi niyyetine ġazāya 'azm eyledüklerinde Himmet Efendi-zāde Şeyḫ 'Abdu'llāh Efendi ile ma'an rikāb-ı hümāyūn-ı sa'ādet-maḳrūn ile iḥrāz-ı şeref-i cihāda me'mūr oldılar. Yüz yigirmi Cumāde'l-ūlā'sında Süleymān Efendi yirlerine maḥmiyye-i Ġalaṭa'da vāḳi' Vālide Sulṭān Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesi iḥsān olınup yüz yigirmi iki Şevvāl'inde 'Īsā-zāde Şeyḫ 'Ömer Efendi yirine Ebā Eyyūb-i Enṣārī Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesine naḳlle tekrīm, yüz yigirmi beş Şevvāl'inde selefleri Şeyḫ 'Ömer Efendi maḥlūlinden Sulṭān Selīm-i Ḳadīm Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesiyle ta'ẓīm olındılar.[1] Edā-yı vaẓīfe-i naḳl-i āyāt-ı kerīme ve eḥādīṯ-i şerīfe üzere iken biñ yüz yigirmi yedi Rebī'ü'l-evvel'inüñ on beşinci İṯneyn güni 'ālem-i āḫirete rıḥlet ve dārü'n-na'īm-i cināna 'azīmet eyleyüp Ṭopḳapusı ḫāricinde defn olındılar. Kāmī Meḥemmed Efendi didügi tārīḫdür:

Mıṣrā'

Kürsī-nişīn-i meclis-i 'adn ola Bosnevī[2]

Maḥlūl olan va'ẓiyyeleri Ẕākir-zāde Şeyḫ 'Abdü'l-vehhāb Efendi'ye tevcīh olındı.

Şeyḫ-i mezbūr faẓīlet-i 'ilmiyye ile meşhūr, muṭlaḳu'l-lisān, munṭaliḳu'l-beyān, enfāsı mü'eṣṣir, bī-naẓīr müfessir, pīr-i ṣāliḥ, sa'ādetmend-i müfliḥ idi.

Şeyḫ 'Īsā Efendi {Maḥvī}

eş-Şeyḫ 'Īsā bin 'Alī. Bolı sancaġında Gerede ḳażāsına tābi' Ṣarı Ḳāḍīler nām ḳarye sükkānından olup ṣadr-ı 'ālī-ḳadr Ġanī-zāde Nādirī Meḥemmed Efendi'nüñ hemşīre-zādesi olan zümre-i ḳużāt-ı sütūde-ṣıfātdan Ṣukūkī 'Alī Efendi merḥūmuñ **[242ᵃ]** ferzend-i feżā'ilmendi Şeyḫ 'Īsā Efendi'dür. Biñ ḳırḳ yedi tārīḫinde ḳarye-i meẕkūrede ḳarīn-i ẓuhūr ve ṣaḥīfe-i bāli maṭraḥ-ı envār-ı şu'ūr olup tekmīl-i ādāb-ı nefse kemā-hüve'l-vacib sā'ī vü ṭālib olmaġın Dārü's-salṭana'ya vuṣūl ve 'ulemā-yı 'iẓām mecālis-i ifādelerinde duḫūl ile iktisāb-ı fażl u edeb ve intisāb-ı deḳā'iḳ-ı lisān-ı 'Arab ḳılup sālik-i mesālik-i erbāb-ı ṭaleb olduḳda ṭarīḳa-i Ḫalvetiyye meşāyiḫından Bolbolcı-zāde Şeyḫ

1 ta'ẓīm olındılar H: tekrīm R.

2 كرسى نشين مجلس عدن اوله بسنوى

'Abdü'l-kerīm Efendi ḫıdmetlerinde ittiṣāl ve niçe zamān mıṣṭaba-i dārü'l-ifādelerinde iştiġāl ile cenāblarından inābet ve tezkiye-i nefse himmet eyleyüp ba'de tekmīli'ṭ-ṭarīḳ ve'l-vuṣūli ilā-menzili't-taḥḳīḳ ferş-i seccāde-i ḫilāfetle me'mūr olmışlar idi. Biñ yetmiş altı senesi ḫilālinde Alacacı-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi yirine Yeñioṭalar'da Orta Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesi tevcīh olınup ṭoḳsan beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Nefesanbārı Şeyḫ 'Oṯmān Efendi maḥlūlinden Tercemān Yūnus Zāviyesi'nde seccāde-nişīn oldılar. Yüz altı Rebī'ü'l-āḫir'inde Himmet Efendi-zāde Şeyḫ 'Abdu'llāh Efendi yirine Sulṭān Selīm-i Ḳadīm Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesiyle tekrīm olınup yüz yigirmi Cumāde'l-ūlā'sında selefleri yirine Cāmi'-i Şerīf-i Ebu'l-fetḥ Sulṭān Meḥemmed Ḫān va'ẓiyyesine şāyān olup yüz yigirmi iki Rebī'ü'l-evvel'inde yine selefleri yirine Sulṭān Bāyezīd Ḫān Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesiyle ḳadr ü menziletleri mazīd oldı. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde selefleri maḥlūlinden Süleymāniyye Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesine naḳl olınup maḥfel-nişīn-i va'ẓ u teẕkīr ve naḳl-i ḥadīṯ ü tefsīr ile evḳāt-güẕār iken yüz yigirmi yedi Receb'inde Ḥacc-ı Beytu'llāhi'l-Ḥarām'a niyyet ve ziyāret-i ravża-i Resūl-i ekrem *ṣalla'llāhu te'ālā 'aleyhi ve selleme*[1] 'azīmet eyleyüp ḥuccāc-ı ẕevī'l-ibtihāc ile ṭayy-ı menāzil ve ḳaṭ'-ı merāḥil iderek Şām-ı cennet-meşāma vuṣūllerinde mizāclarınuñ[2] inḫirāfı sebebiyle sene-i meẕkūre Ramażān-ı şerīfinüñ yigirmi ikinci Sebt güni dār-ı fenādan rıḥlet ve 'īdgāh-ı ervāḥa 'azīmet itdüklerinde Ṣāliḥiyye'de Şeyḫ Muḥyī'd-dīn-i 'Arabī Türbesi'nde defn olındılar. Sinleri 'ıḳd-ı ṯāmine vāṣıl olmış idi. Maḥlūl olan Süleymāniyye Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesi ḥālen Re'īsü'l-müfessirīn İspirī 'Alī Efendi-zāde Şeyḫ Aḥmed Efendi ḥażretlerine tevcīh olınup zāviyeleri maḫdūm-ı necībleri Şeyḫ Meḥemmed Efendi'ye erzānī görildi.

'Azīz-i mezbūr ẓāhir ü bāṭını ma'mūr, şīr-i bīşezār-ı velāyet, pīr-i kūhsār-ı 'ilm ü fażīlet, mehbıṭ-ı deryā-yı ilāhī, maḫzen-i esrār-ı nā-mütenāhī, āteş-zen-i kārgāh-ı nāsūtiyye, nūr-efken-i bārgāh-ı lāhūtiyye, deryā-yı güher-rīz-i ḥaḳā'iḳ, berhem-zen-i dāmgāh-ı 'alā'iḳ, āsitān-ı feyż-penāhı meykede-i 'ışḳ u maḥabbet ve mıṣṭaba-i irşād-ı destgāhı ābiş-ḫor-ı zülāl-i fażl u ḥikmet, ẕikr-i cehrī ile meclisi tenvīr, enfās-ı müteberrikesi te'ṯīr, 'ālim-i 'āmil, mürşid-i kāmil, ṣāḥib-i kerāmāt-ı celiyye, vāṣıl-ı maḳāmāt-ı 'aliyye, 'Īsā-nefes, ẕāt-ı muḳaddes idi.

1 "Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun."
2 R 260a.

Āṯār-ı ʻilmiyyelerinden fenn-i naḥivde *Müfîdü'l-iʻrāb* nām teʼlīf-i laṭīfleri olduġından māʻadā Maḥvī maḫlaṣı ile ilāhiyyāt manẓūmeleri vardur. Bu naʻt-ı şerīf güftār-ı dürer-bārlarındandur:

Naẓm

Bıraḳdum ʻışḳuñ ile nām u ʻārum yā Resūla'llāh
Unutdum şevḳuñ ile cümle kārum yā Resūla'llāh

Bu göñlüm bülbüli aṣlā cihānuñ bāġına baḳmaz
Yüzüñ görmek gülistānuñ ararum yā Resūla'llāh

Göñül pervāneveş ditrer viṣālüñ şemʻine dā'im
Dükendi ḳalmadı ṣabr u ḳarārum yā Resūla'llāh

Derūnum ḫānesi yandı duḫānum çıḳdı eflāke
Dem-ā-dem ḥadden aşdı āh u zārum yā Resūla'llāh

Bu Maḥvī bendeñe raḥm it firāḳuñ nārına yanmış
Ḳatı ḫaylī zamān oldı yanarum yā Resūla'llāh

Kenzī Şeyḫ Ḥasan Efendi {Kenzī}

eş-Şeyḫ Ḥasan. Anḳara ḳurbinde Ayaş nām ḳaṣabada vāṣıl-ı rütbe-i intiʻāş olup dārü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve terk ü tecrīd semtin iḫtiyār itmekle ṭarīḳa-i Ḫalvetiyye meşāyiḫından Ḳoca Muṣṭafā Paşa Zāviyesi'nde seccāde-nişīn-i irşād olan eş-Şeyḫ es-Seyyid ʻAlā'ü'd-dīn Efendi'den inābet **[242[b]]** ile tekmīl-i ādāb-ı ṭarīḳat itdükden ṣoñra ḫilāfet ile belde-i Maġnisa'ya irsāl olınmışlar idi. Müddet-i medīd belde-i merḳūmede vāḳiʻ Ulu Cāmiʻ'de vaʻẓ u teẕkīr ile ḳulūb-ı ḳāsiyeyi tenvīr üzere iken biñ yüz yigirmi yedi senesi ḫilālinde intiḳāl ve ʻālem-i ʻuḳbāya irtiḥāl eyledi.

ʻAzīz-i merḳūm[1] ḥiṣṣedār-ı maʻārif ü ʻulūm, müteverriʻ ü müteşerriʻ, dervīş-i edīb ü mütevāżıʻ, pīr-i ṣāliḥ, saʻadetmend-i müfliḥ idi.

1 merḳūm H: mezbūr R.

Āṯārlarından Kenzī maḫlaṣı ile muḥaḳḳiḳāne ilāhiyyāt manẓūmeleri vardur. Bu naʿt-ı şerīf güftārlarındandur:

Naẓm

Düşelden derdüñe yoḳdur ḳarārum yā Resūla'llāh
Degişdüm ʿışḳuña dār u diyārum yā Resūla'llāh

Geçürdi ʿömrümi sevdā-yı ḥüsnüñ nār-ı fırḳatle
Benüm āh u enīndür ber-güẕārum yā Resūla'llāh

Görinmez gözüme dār-ı fenānuñ bāġ u bustānı
Senüñ vechüñi görmek gül-ʿiẕārum yā Resūla'llāh

Sevelden zār u ser-gerdān olup ʿışḳuñla sulṭānum
Seni cism içre cānumda ararum yā Resūla'llāh

Saña meftūn olan ʿuşşāḳıla hem-rāh olup Kenzī
Fedā olsun yoluñda cümle varum yā Resūla'llāh

Meknī Şeyḫ Aḥmed Efendi

eş-Şeyḫ Aḥmed. Terkīb-i muḳaddimāt-ı vücūdı Anaṭolı diyārından naḳş-ı ṣaḥīfe-i şühūd olup ḥarem-i ḫāṣṣ-ı sulṭānīye dāḫil ve ġılmānān-ı şehriyārī zümresine vāṣıl olmış idi. Taḥṣīl-i ʿilme muvaffaḳ ve erbāb-ı istiʿdāda mülḥaḳ olmaġla yolıyla ḫāṣoṭaya vuṣūl bulup bir müddetden ṣoñra seferli ḫˇācelıġı ile ṭaşra çıḳup biñ ṭoḳsan[1] ṭoḳuz tārīḫinde Şeyḫü'l-İslām Debbāġ-zāde Meḥemmed Efendi'den mülāzemetle be-kām olmışlar idi. Baʿde tekmīli'l-medāris ḳırḳ aḳçe medreseden maʿzūl ve muntaẓır-ı neyl-i me'mūl iken biñ yüz Cumāde'l-ūlā'sında Ṣandalcı-zāde ʿAlī Efendi yirine Ḫˇācegī Medresesi ḫāricine ʿāric, yüz bir Şaʿbān'ında es-Seyyid Ḫalīl-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi yirlerine Bāzirgānbaşı Medresesi'ne ḥareketle mübtehic olup yüz altı Ẕi'l-ḳaʿde'sinde Çıracı-zāde Ḥasan Efendi yirine Fīrūz Aġa Medresesi virilmiş idi. Yüz ṭoḳuz

1 R 260b.

Rebī'ü'l-āḫir'inde Kürd Aḥmed Efendi yirine Cezerī Ḳāsım Paşa Medresesi'ne gelüp yüz on dört Muḥarrem'inde Rıfḳī Nā'ibi Ḥüseyn[1] Efendi yirine Ca'fer Paşa Medresesi sezā görilüp yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Eyyūb-zāde Meḥemmed Efendi yirine Monlā Gürānī Medresesi'ne mevṣūl, yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inde Müfettiş İbrāhīm Efendi birāder-zādeleri 'Abdu'llāh Efendi yirlerine Ṣaḥn-ı Ṣemāniyye'den biriyle nā'ilü'l-me'mūl oldılar. Yüz on yedi Receb'inüñ yigirmi ikinci güni Gümrükci Ḥüseyn Paşa-zāde Muṣṭafā Efendi yirine Nişāncı Paşa-yı Cedīd Medresesi tevcīh olınmış idi. Ve lākin bunlar muḳaddimāt-ı ṭarīḳa-i Ḫalvetiyye'den mücāz olmaġla ṭarīḳ-ı tedrīsden ferāġat idüp māh-ı merḳūmuñ yigirmi ṭoḳuzıncı güni Erzincānī Şeyḫ Muṣṭafā Efendi yirine Ḳadırġa Limanı'nda vāḳı'a Meḥemmed Paşa Zāviyesi'nde seccāde-nişīn-i meşīḫat olup bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām u leyāl iken biñ yüz yigirmi sekiz Rebī'ü'l-āḫir'inüñ on üçinci İṡneyn gicesi kendüsini ṣalb itmek sebebiyle dār-ı fenādan 'ālem-i 'uḳbāya 'azīmet eyledi.

Şeyḫ-i merḳūm "Meknī Aḥmed Efendi" dimekle[2] ma'lūm, ḥissemend-i ma'ārif ü 'ulūm, dā'ire-nişīn-i erbāb-ı fühūm idi.

Yeñibāġçeli Çelebi Şeyḫ Meḥemmed Efendi

eş-Şeyḫ el-Ḥāc Meḥemmed ibnü'ş-Şeyḫ Ḥasan. Maḥmiyye-i Ḳosṭanṭıniyye'de Yeñibāġçe ḳurbinde sākin Ḥasan Dede nām pīr-i ṣāliḥüñ maḫdūm-ı feżā'ilmendi Çelebi Şeyḫ el-Ḥāc Meḥemmed Efendi'dür. Biñ ḳırḳ ṭoḳuz Ṣa'bān'ında mażīḳ-ı çāh-ı 'ademden Yūsuf-ı Ṣıddīḳ gibi ser-be-bālā ve ḫil'at-i pür-bahā-yı istīhālle ṣaḥrā-yı pehnā-yı vücūda cilve-nümā olup şāhīn-i hümā-pervāz-ı ṭab'-ı bülendi bāl-i himmeti bāz u ḥıżāne-i ḥāfıẓa ile cevāhir-i zevāhir-i ḫızāne-i 'irfānı iḥrāz ḳılmaġla miyān-ı erbāb-ı rüşd ü sedādda mezīd-i isti'dād ile mümtāz olmışlar idi. Gāh kürsī-i va'ẓ u teẕkīrde *emri bi'l-ma'rūf ve nehyi 'ani'l-münker*[3] itmekle müteṣaddī-i irşād-ı 'ibād ve gāh seccāde-i ders ü taḥḳīḳde ifāde-i erbāb-ı isti'dād ḳılup **[243a]** neşr-i 'ulūm iderek maḥmiyye-i mezbūrede Murād Paşa Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesi sezā görilüp biñ yüz üç

1 Ḥüseyn H: Meḥemmed R.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 "İyiyi emretme, kötüyü yasaklama."

Cumāde'l-āḫire'sinde Eyyūbī Şeyḫ Yaḥyā Efendi yirine maḥrūsa-i Ġalaṭa'da 'Azabḳapusı nām maḥalde vāḳi' Meḥemmed Paşa Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesine naḳl olınmışlar idi. Yüz yedi tārīḫinde va'ẓiyyelerini maḫdūm-ı mükerremleri 'Abdu'r-raḥmān Efendi ḥażretlerine ferāġat ve kendüler güşe-nişīn-i 'uzlet olduḳlarından ṣoñra yüz ṭoḳuz Muḥarrem'inde Ṭop-ḫāneli Şeyḫ Velī Efendi maḥlūlinden Orta Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesi tevcīh olındı. Yüz on Receb'inde Amāsiyye Müftīsi Muṣṭafā Efendi yirine Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesi iḥsān, yüz on iki Şevvāl'inde Şeyḫ Naẓmī Meḥemmed Efendi maḥlūlinden merḥūm u maġfūrun lehā Vālide-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesi şāyān görildi. Yüz on dört Rebī'ü'l-evvel'inde Çāvuş-zāde Dāmādı 'Oṯmān Efendi maḥlūlinden Sulṭān Bāyezīd Ḫān Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesine naḳlle taḥṣīl-i 'izz ü şān eyleyüp yüz yigirmi Cumāde'l-ūlā'sında Süleymān Efendi yirlerine Süleymāniyye Cāmi'-i Şerīfi'nde vā'iẓ ü nāṣiḥ ve delīl-i[1] rūşen ü ṭarīḳ-ı vāżıḥ olup yüz yigirmi iki Rebī'ü'l-evvel'inde Sivasī-zāde Şeyḫ 'Abdü'l-bākī Efendi maḥlūlinden Sulṭān Aḥmed Ḫān Cāmi'-i Şerīfi kürsīsinde ḥallāl-i müşkilāt-ı Ḳur'ān olmışlar idi. Bu ḥāl üzere maḥfel-nişīn-i va'ẓ u teẕkīr ve naḳl-i ḥadīṯ ü tefsīr ile dā'ire-i ṣoḥbetleri mūr u ġanī vü faḳīr olup teşne-lebān-ı mā'ü'l-ḥayāt-ı ḥaḳīḳati irvā üzere iken biñ yüz yigirmi sekiz Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ yigirmi yedinci Ḫamīs güni gül-berg-i cem'iyyeti perīşān ve 'āzim-i gülşen-i cinān olduḳlarında ḫāneleri muḳābilinde Ḫurrem Çāvuş Cāmi'-i Şerīfi sāḥasında defn olındılar. Maḥlūl Sulṭān Aḥmed Ḫān Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesi ḥālen re'īsü'l-müfessirīn İspirī 'Alī Efendi-zāde Şeyḫ Aḥmed Efendi ḥażretlerine şāyān görildi.

Şeyḫ-i müşārun ileyh *ṣubbet sicālü'l-maġfireti 'aleyh*,[2] fażīlet-i 'ilmiyye ile şöhre-i diyār, ferīde-i ṣadef-i rūzgār, mecma'u'l-baḥreyn-i 'ilm ü 'amel, ḳāṭı'u'l-'alā'iḳ-ı ümmīd ü emel, kürsī-nişīn-i va'ẓ u naṣīḥat, maḥfel-güzīn-i irşād-ı erbāb-ı irādet, kemāl-i zühd ü ṣalāḥla ma'rūf, meḥāsin-i aḫlāḳ-ı kerīme ile mevṣūf, 'ilm ü taḳvāyı cāmi', muḳteżayāt-ı nefs ü hevāyı ḳāmi', ma'den-i ṣadāḳat, maẓanne-i kerāmet, vaḳūr u edīb ve müteverri' ü mehīb, pāk-nijād, ṣaḥābī-nihād idi.

1 R 261a.
2 "Bağışlanma kovaları onun üzerine dökülsün."

Mecẕūb-ı İlāhī Ca'fer Dede

Ca'fer Dede. Ceẕbe-i ilāhiyyeye maẓhar ve āteş-i 'ışḳ-ı cān-sūz ile ḫākister olmağın maḥrūsa-i Ḳosṭanṭıniyye'de "Ḥālıcılar Köşki" dimekle[1] ma'rūf maḥalde sākin olduġı menzilüñ ḳurbinde gūşe-nişīn olmış idi. Niçe zamān ol ḥāl üzere merci'-i erbāb-ı nüẕūr u ṣadaḳāt ve dergāh-ı velāyet-penāhı menba'-ı füyūżāt u kerāmāt olup biñ yüz yigirmi ṭoḳuz Ṣafer'inde vefāt eyledi. Ṭopḳapusı ḫāricinde defn olındı.

Mecẕūb-ı mezbūr maḳāmāt-ı 'aliyye ile meẕkūr, mu'teḳad-i ḫavāṣṣ u 'avām, keṣīrü'ṣ-ṣamt u ḳalīlü'l-kelām, sinni ṭoḳsanı mütecāviz belki 'ıḳd-ı 'āşire mütenāhiz, pīr-i nūrānī, maẓhar-ı füyūżāt-ı Sübḥānī idi.

Mecẕūb-ı İlāhī Ḥasan Dede[2]

Ḥasan Dede.

Beyt

Medhūş-ı cām-ı la'lüñ mestānedür ṣanurlar
Mest-i şarāb-ı 'ışḳuñ dīvānedür ṣanurlar

mefhūmınca cām-ı melāmdan keşīde-i cām-ı 'ışḳ-ı ilāhī ve ser-mest-i keyfiyyāt-ı nā-mütenāhī olup:

Beyt

Ṣaḥrā vü kūhı geşt ü güẕār itdügüm bu kim
Dīvāne göñlüm egleyecek bir yir isterin

mażmūnı üzere Ḳays-ı ṣaḥrā-neverd gibi bī-'aḳl u hūş me'lūf-ı ins ü eṭfāl ve ṭuyūr u vuḥūş olmağın dā'imā müteḥarrik ve çārşū vü bāzārda eṭfāl-i şehr ardına düşüp ba'żı kelimāt-ı bāride-i nā-şinīde ile iġżāb itdüklerinde gāh āzār ve gāh cevāb-ı leyyin ile güẕār iderdi. Mervīdür ki sālifü'ẕ-ẕikr **[243[b]]** Ca'fer Dede intiḳāl-i dār-ı āḫiret itdükde "Ben daḫı Ca'fer'e giderin." diyerek müşārun ileyhüñ fevtinden birḳaç gün ṣoñra terk-i 'ālem-i şühūd ve ṣaḥīfe-i hestīden nābūd oldı. Ṭopḳapusı ḫāricinde defn olındı.

1 dimekle H: dinmekle R.
2 Mecẕūb-ı İlāhī Ḥasan Dede H: -R.

Mecẕūb-ı mezbūr ceẕbe-i ilāhiyye ile meşhūr, maẓhar-ı eẓvāḳ-ı ehl-i ḥāl ve maṣdar-ı ceẕebāt-ı Rabb-i Müte'āl, tārik-i 'alā'iḳ-ı dünyā, vā-beste-i vecd ü ṣafā, 'inde'l-ḫavāṣ ve'l-'avām mükerrem, dā'imā ḫande-rū vü güşāde-dem idi.

Ṭop-ḫāne'de Ḳarabaş Zāviyesi Şeyḫi Ḥüseyn Efendi

eş-Şeyḫ Ḥüseyn ibnü'ş-Şeyḫ İlyās. Bolı sancaġına tābi' Zozuna ḳażāsında biñ elli sekiz tārīḫinde diyār-ı 'ademden ṣaḥn-ı sarāy-ı vücūda vaż'-ı ḳadem ḳılup ba'de taḥṣīli'l-isti'dād dārü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve ṭarīḳa-i Ḫalvetiyye meşāyiḫından el-Ḥāc Evḥad Zāviyesi'nde seccāde-nişīn-i meşīḫat olan eş-Şeyḫ es-Seyyid Ḥüseyn Efendi'den inābet ve tekmīl-i ādāb-ı ṭarīḳat eyleyüp biñ ṭoḳsan sekiz Rebī'ü'l-evvel'inde civār-ı salṭanat-ı 'aliyyede Ṭop-ḫāne ḳaṣabasında vāḳı'a Ḳarabaş Muṣṭafā Aġa Zāviyesi'nde seccāde-güster-i[1] ḫilāfet olmışlar idi. Bir müddetden ṣonra maḥmiyye-i İstanbul'da Ḳaragümrük ḳurbinde Ketḫudā Ḫātūn Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesi daḫı tevcīh olınup biñ yüz yigirmi dört senesi ḫilālinde "Ṣarıḳbaṣdı" dimekle[2] şehīr Şeyḫ İbrāhīm Efendi maḥlūlinden Orta Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesine naḳl olındılar. Bu ḥāl üzere sübḥa-şümār-ı eyyām u leyāl iken yüz yigirmi ṭoḳuz Ẕi'l-ḳa'de'sinüñ yigirmi üçinci Ḫamīs güni intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa irtiḥāl eyleyüp zāviye-i mezbūre sāḥasında defn olındılar. Maḥlūl olan zāviyeleri maḫdūmları Şeyḫ …[3] Efendi'ye ve Orta Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesi Amāsiyyeli eş-Şeyḫ 'Alī Efendi'ye tevcīh olındı.

Şeyḫ-i mezbūr 'ilm ü ṣalāḥ ile meşhūr, vā'iẓ ü müẕekkir, muḥaddiṯ ü müfessir, ḫoş-ṣoḥbet, ṣāḥib-i ma'rifet idi.

eş-Şeyḫ Meḥemmed Dede Çelebi {Ṣabūrī}

eş-Şeyḫ Meḥemmed ibnü'ş-Şeyḫ Muṣṭafā ibnü'ş-Şeyḫ Eyyūb. Ṭarīḳa-i Celvetiyye meşāyiḫından medīne-i Filibe'de zāviye-nişīn-i meşīḫat iken biñ seksen yedi tārīḫinde intiḳāl-i dār-ı āḫiret eyleyen Şeyḫ Muṣṭafā Efendi'nüñ maḫdūm-ı reşīdi ve meşāyiḫ-ı devlet-i Sulṭān İbrāhīm Ḫānī'den tercemeleri bu cerīdenüñ *Cild-i Evvel*'inde masṭūr olan Şeyḫ İsmā'īl Efendi'nüñ ḥafīd-i sa'īdi Dede Çelebi 'unvānıyla şöhret-şi'ār olan Şeyḫ Meḥemmed Efendi'dür. Biñ ḳırḳ

1 R 261b.
2 dimekle H: dinmekle R.
3 Metinde yeri boş bırakılmıştır.

sekiz Muḥarrem'inüñ onıncı 'āşūrā güni medīne-i merḳūmede ṭayy-ı merāḥil-i 'adem ve ṣaḥn-ı vücūda vaż'-ı ḳadem ḳılup altmış senesi ḫilālinde vālid-i mācidleri iẕniyle dārü'l-mülk-i İstanbul'a hicret ve Ġafūrī Şeyḫ Maḥmūd Efendi'den inābet eyleyüp sekiz sene miḳdārı cenāblarından telemmüẕ ve ḳand-i mu'ād-ı ifādelerinden teleẕẕüẕ itdükden ṣoñra altmış ṭoḳuz senesi ḥudūdında belde-i Üsküdar'da vāḳı'a Şeyḫ Maḥmūd Efendi āsitānesinde seccāde-nişīn-i irşād olan Cennet Efendi'ye irsāl idüp ḫilāfete du'ā itdirdiler. Ba'dehu ḫālleri Şeyḫ 'Abdu'llāh Efendi maḥlūlinden masḳaṭ-ı re'sleri olan medīne-i Filibe'de vāḳı'a Şeyḫ İsmā'īl Efendi Zāviyesi'ne naḳl olınup on bir sene miḳdārı seccāde-nişīn olup ol eyyāmda medīne-i merḳūmede Şihābü'd-dīn Paşa Cāmi'-i Şerīfi vā'iẓi Şeyḫü'l-ḳurrā Meḥemmed Efendi'den baḳıyye-i 'ulūmı taḥṣīl ve levāzım-ı fünūnı tekmīl idüp tefsīr ü ḥadīṯ naḳline daḫı me'ẕūn olmışlar idi. Yetmiş sekiz Cumāde'l-ūlā'sında 'azīzleri Ġafūrī Efendi dār-ı beḳāya rıḥlet itmekle bunlar daḫı yirlerinden ḥareket ve ṯāniyen Dārü's-salṭana'ya 'azīmet eyleyüp ba'ż-ı cevāmi'de kürsī-nişīn-i va'ẓ u naṣīḥat, seksen iki senesi ḥudūdında medīne-i Üsküdar'da Bulġurlı ḳurbinde Üçpınar nām maḥalde vāḳı'a Ġafūrī Efendi Zāviyesi'nde seccāde-nişīn-i meşīḫat oldılar. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinde ṣadr-ı 'ālī-ḳadr Ḳadrī Efendi merḥūm Edrineḳapusı dāḫilinde bunlar içün **[244a]** bir menzil ve ḳurbinde bir mescid ve zāviye binā idüp meşīḫat ü imāmetini bunlara tevcīh itmekle ol maḥalle naḳl itmişler idi. Seksen üç Ẕi'l-ḳa'de'sinde mescid-i mezbūra minber vaż' idüp ḫitābetin daḫı bunlara şarṭ eyledi. Yüz iki tārīḫinde Şeyḫ Meḥemmed Efendi maḥlūlinden Egriḳapu dāḫilinde vāḳi' 'İvaż Efendi Cāmi'-i Şerīfi va'ẓiyyesi daḫı tevcīh olınup yüz beş Ẕi'l-ḳa'de'sinde Şeh-zāde Sulṭān Meḥemmed Ḫān Cāmi'-i Şerīfi vā'iẓi İsmā'īl Efendi-zāde Şeyḫ Aḥmed Efendi'nüñ intiḳāli şāyi' olduḳda yirleri bunlara virilmiş iken birḳaç eyyām mürūrında meẕkūr Şeyḫ Aḥmed Efendi'nüñ fevti ġayr-i vāḳi' olmaġın yine kendüye ibḳā olındı. Bunlar otuz sekiz seneye ḳarīb Ḳadrī Efendi merḥūm zāviyesinde 'uzlet-nişīn olup yüz yigirmi bir Rebī'ü'l-evvel'inde Sütlice nām maḥalde bir 'arṣa iştirāsıyla maḥall-i merḳūma naḳl itdiler. Yüz yigirmi üç Rebī'ü'l-āḫir'inde Erzincānī Şeyḫ Muṣṭafā Efendi[1] maḥlūlinden medīne-i Üsküdar'da vāḳı'a Şeyḫ Maḥmūd Efendi āsitānesi tevcīh olınup ol buḳ'a-i mübārekede ser-ḥalḳa-i tevḥīd ü teẕkīr ve kürsī-nişīn-i nāḳil-i ḥadīṯ ü

1 R 262a.

tefsīr iken biñ yüz otuz Muḥarrem'inüñ on beşinci Aḥad güni vaḳt-i ẓuhrda irtiḥāl ʿālem-i envāra ittiṣāl eyleyüp Şeyḫ Aḥmed Efendi Türbesi'nde ʿazīzleri Ġafūrī Efendi cenbinde defn olındılar. Eḥibbālarından[1] Naḥīfī Efendi didügi tārīḫdür:

Mıṣrāʿ

Ola Dede Çelebi kām-bīn-i ḳurb-ı Ḫudā[2]

Sinleri seksen üç sāle bāliġ olmış idi. Maḥlūl olan āsitāne-i meẕkūre meşīḫati Şeyḫ Selāmī ʿAlī Efendi ḫulefāsından Şeyḫ es-Seyyid ʿOṯmān Efendi'ye tevcīh olındı.

ʿAzīz-i mezbūr ʿilm ü ʿirfān ile meşhūr, naẓar-ı meşāyiḫdan behre-yāb, ṭarīḳa-i Celvetiyye'de ser-ḥalḳa-i aṣḥāb, ʿārif-i esrār-ı ṣūfiyye, gencūr-ı leṭā'if-i ḫafiyye, neşvedār-ı esrār-ı ṭarīḳ, ḥiṣṣemend-i curʿādān-ı taḥḳīḳ, ʿālim ü ʿābid, mütevekkil ü zāhid, müteverriʿ ü müteşerriʿ, pīr-i edīb-i mütevāżıʿ idi.

Āṯārlarından Ṣabūrī maḫlaṣı ile ilāhiyyāt manẓūmeleri vardur. Bu ilāhī güftārlarındandur:

Naẓm

Çün mübārek günlerüñ ʿālemde varı Cumʿa'dur
Cümle īmān ehlinüñ cisminde cānı Cumʿa'dur

Gicesi Ḳadr-i mübārek gündüzi ʿīd-ı şerīf
Lā-cerem raḥmet berātınuñ nişānı Cumʿa'dur

Uçmaġa uçmaḳ dilerseñ olma ḫālī Cumʿa'dan
Cennete girmek dilerseñ olma ḫālī Cumʿa'dur

Rūz-ı maḥşerde ḫalā'iḳ dürlere ġarḳ olıcaḳ
Ol ḳıyāmet ıssısınuñ sāyebānı Cumʿa'dur

---

1 Eḥibbālarından H: Aḥbāblarından R.

2 اوله دده چلبی کامبین قرب خدا
Mısraın ebced hesabına göre sayı değeri ile Dede Çelebi'nin vefat tarihi örtüşmemektedir. Düşürülen tarih tacmiyeli olabilir.

Ey Ṣabūrī ʻazm idüp cennet diyārına giden
Her güninde ʻīd ider ʻīdeynüñ ʻīdı Cumʻa'dur

eş-Şeyḫ Vaḥyī es-Seyyid Meḥemmed Efendi {Vaḥyī}

eş-Şeyḫ es-Seyyid Meḥemmed ibnü'ş-Şeyḫ es-Seyyid Ḥasan. Meşāyiḫ-ı devlet-i Sulṭān Süleymān Ḫān-ı Ṯānī ʻidādında tercemeleri bu cerīdede silk-i taḥrīre keşīde ḳılınan "Balaṭ Şeyḫi" dimekle[1] maʻlūm es-Seyyid Ḥasan Efendi merḥūmuñ maḫdūm-ı güzīn-i ḫıredmendi eş-Şeyḫ Vaḥyī es-Seyyid Meḥemmed Efendi'dür. Nihāl-i ser-sebz-i vücūdı sāye-endāz-ı çemen-i ṣuffe-i şühūd olup āb-yārī-i feyż-i ezelīden behrever ve nev-bāvedār-ı nevādir-i ʻilm ü hüner olduḳda sālik-i rāh-ı erbāb-ı ḥaḳīḳat ve vālid-i mācilerinden inābet ile vāḳıf-ı esrār-ı tarīḳat olmaġla vāʻiẓ ü müẕekkir ve muḥaddiṯ ü müfessir olmışlar idi. Biñ yüz Muḥarrem'inde vālid-i mācidleri maḥlūlinden Balaṭḳapusı dāḫilinde Ferruḫ Ketḫudā Zāviyesi'nde seccāde-nişīn ve civārında vāḳiʻ cāmiʻ-i şerīfde vāʻiẓ-i güzīn olup yüz yigirmi beş Şevvāl'inde Ẕākir-zāde eş-Şeyḫ ʻAbdü'l-vehhāb Efendi yirine ḳaṣaba-i Ṭop-ḫāne'de Ḳılıç ʻAlī Paşa Cāmiʻ-i Şerīfi vaʻẓiyyesi sezā görilmiş idi. Yüz yigirmi yedi Ẕi'l-ḳaʻde'sinde ʻArab-zāde Ḥasan Efendi ḥażretleri yirlerine Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī Cāmiʻ-i Şerīfi vaʻẓiyyeseine naḳlle tekrīm, yüz yigirmi sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde selefleri yirlerine Sulṭān Selīm-i Ḳadīm vaʻẓiyyesiyle taʻẓīm olınmışlar idi. Bu ḥāl üzere **[244b]** naḳl-i ḥadīṯ ü tefsīr ve mevʻiẓa vü teẕkīr ile ḳulūb-ı ḳāsiyeyi tenvīr iderler iken biñ yüz otuz Şaʻbān'ınuñ yigirmi birinci Aḥad gicesi intiḳāl ve ʻālem-i ervāḥa istiʻcāl itdüklerinde irtesi naʻşları Ebu'l-fetḥ Sulṭān Meḥemmed Ḫān Cāmiʻ-i Şerīfi'ne iḥżār olınup baʻde'ẓ-ẓuhr ṣalātları edāsından ṣoñra Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳapusı ḫāricinde vālid-i keṣīrü'l-maḥāmidleri cenbinde defn olındılar. Maḥlūl olan Sulṭān Selīm Ḫān Cāmiʻ-i Şerīfi vaʻẓiyyesi Yeñibāġçeli Çelebi Efendi-zāde eş-Şeyḫ ʻAbdu'r-raḥmān Efendi ḥażretlerine şāyān görildi.

ʻAzīz-i merḳūm[2] ṭūṭī-i şīrīn-beyān-ı şekkeristān-ı ʻulūm, āteş-[3]efrūz-ı ʻışḳ u maḥabbet, mālik-i iksīr-i ḥaḳīḳat, zeḫārif-i dünyeviyyeden muʻriż, leṭā'if-i uḫreviyyeye mütemaḥḥıż, vāʻiẓ ü müẕekkir, muḥaddiṯ ü müfessir, ʻālim ü ʻābid,

1 dimekle H: dinmekle R.
2 merḳūm H: mezbūr R.
3 R 262b.

muttaḳī vü zāhid, feyż-baḫş-ı ricāl ve mürşid-i erbāb-ı ḥāl, muʿteḳad-i ʿālem, şeyḫ-i mükerrem idi.

Āṯār-ı celīlelerinden Vaḥyī maḫlaṣıyla müdevven ü mükemmel *Dīvān*-ı ilāhiyyāt u eşʿārları vardur. Bu ebyāt güftār-ı ābdārlarından nümūnedārdur:

Naẓm

ʿAceb mi eylese ṣad pāre inkisārum anı
O māhı eyledi ḫod-bīn ü ḫod-nümā mir'āt

Olursa Māni vü Bihzād'a ṭaʿne-zen lāyıḳ
Çıḳardı naḳşuñı bir laḥẓada şehā mir'āt

İderdi şāne gibi şerḥazār sīnesini
Olaydı nefḥa-i zülfüñle āşinā mir'āt

Ṭabīʿat olsa kedernāk sīnesin yād it
Küsūfda ṭuṭılur çünki Vaḥyiyā mir'āt

Ve lehu

Ẕevḳ-ı viṣāli fürḳat-i yārı bilen bilür
Keyf-i şarābı renc-i ḫumārı bilen bilür

Mestī-i bī-ḫumār nedür bezm-i ʿışḳda
Ṣahbā-yı būs-ı laʿl-i nigārı bilen bilür

Bizden belā-yı hicri su'āl eylemeñ anı
Ẕevḳ u ṣafāyı būs u kenārı bilen bilür

Tīġ-ı nigāh-ı nāzınuñ ʿālem şehīdidür
Vaḥyī o şūḫ-ı fitne-ʿiẕārı bilen bilür

Ve lehu

Mūy-ı müşkīn ṣanma ṭarf-ı laʿl-i gevher-bārda
Vaṣf-ı Kevṯer'dür yazılmış *Ravżatü'l-envār*'da

Ve lehu

Ṣanma ebrū-yı siyehdür cebhe-i dildārda
Āyet-i *nūn ve'l-ḳalem*[1]dür *Maṭla'u'l-envār*'da

Şeyḫ Naṣūḥī Meḥemmed Efendi {Naṣūḥī}

eş-Şeyḫ Meḥemmed. Medīne-i Üsküdar'dan ẓuhūr idüp çerāġ-ı dil ü cānı maẓhar-ı nūr-ı şu'ūr olduḳda ṭarīḳa-i Ḫalvetiyye meşāyiḫından Ḳarabaş Şeyḫ 'Alī Efendi'ye ḫıdmet ve tevbe-i naṣūḥ ile inābet idüp ḳanṭara-güẕār-ı mecāz ve irşād-ı erbāb-ı isti'dāda mücāz olduḳlarından ṣoñra masḳaṭ-ı re'sleri olan medīne-i merḳūmede Ṭoġancılar Meydānı'nda eḥibbālarından Ḥasan Paşa kendüler içün binā eyledügi zāviyede seccāde-nişīn-i meşīḫat ve kürsī-nişīn-i va'ẓ u naṣīḥat olmışlar idi. Biñ yüz on yedi Receb'inde Şeyḫ 'Abdü'l-ḥay Efendi maḥlūlinden Ḥażret-i Ebā Eyyūb-i Enṣārī Cāmi'-i Şerīfi'nde yevmü'ṣ-Ṣülāsa va'ẓiyyesi daḫı bunlara şāyān görilüp zāviye-i merḳūme ve cāmi'-i meẕkūrede nāḳil-i ḥadīṣ ü tefsīr ve cehr ü naġamāt ile ḥalḳa-beste-i tevḥīd ü teẕkīr iken yüz yigirmi altı Rebī'ü'l-āḫir'inde ba'żı nā-sezā kelimāt isnādı ile Ḳasṭamonı ḳażāsına nefy ü iclā olındılar. Yüz yigirmi sekiz Şevvāl'inde ma'füvven yine medīne-i Üsküdar'da zāviyelerine vāṣıl olup iḥyā-yı merāsim-i ṭarīḳat ve irvā-yı leb-teşnegān-ı maḥabbet üzere iken biñ yüz otuz Ramażān'ınuñ on sekizinci İṣneyn gicesi dāmen-i çīn-i ḫākdān-ı fenā ve müteveccih-i gülşen-sarāy-ı 'īd-gāh-ı beḳā olup zāviyeleri sāḥasında defn olındılar.

'Azīz-i mütercem keşf-i şühūd ile mu'teḳad-i 'ālem, naḳş-ḫ'ān-ı esrār ve dīde-dūz-ı ṣaḥā'if-i i'tibār, metā'-ı maḥabbet-i ilāhiyyenüñ 'āşıḳı ve şāhid-i meş-hūd-ı 'irfānuñ 'āşıḳ-ı ṣādıḳı, 'ālim ü 'ābid, zāhid ü mücāhid idi.

Āṣārlarından **[245ᵃ]** Naṣūḥī maḫlaṣı ile ilāhiyyāt manẓūmeleri vardur. Bu na't-ı şerīf güftārlarındandur:

Naẓm

Derdümüñ dermānı sensin yā Muḥammed Muṣṭafā
Göñlümüñ sulṭānı sensin yā Muḥammed Muṣṭafā

1 *Kur'ân-ı Kerîm, Kalem Sûresi* 68/1, ﴿ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ﴾ "Nûn. Kaleme ve (kalem tutanların) yazdıklarına andolsun ki,"

Sırr-ı *ev-ednā*ya[1] mālik sensin ey mir'āt-ı Ḥaḳ
Taḫt-ı *Lev-lāk*[2] şāhı sensin yā Muḥammed Muṣṭafā

Men kim olam medḥüńe cür'et idem ey şāh-ı dil
Nūr-ı *Yā-Sīn* māhı sensin yā Muḥammed Muṣṭafā

Eyledi bār-ı güneh ḳadd-i Naṣūḥī'yi dü-tā
el-Meded āh çāre sensin yā Muḥammed Muṣṭafā[3]

Mevlevī Şeyḫi es-Seyyid Ḫalīl Efendi-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi

eş-Şeyḫ es-Seyyid Meḥemmed ibnü'ş-Şeyḫ es-Seyyid Ḫalīl. Civār-ı salṭanat-ı 'aliyyede Ḳāsım Paşa ḳaṣabasında vāḳı'a Mevlevī-ḫāne'de seccāde-güster-i meşīḫat iken intiḳāl-i dār-ı cinān eyleyüp ṭabaḳa-i Sulṭān Meḥemmed Ḫān-ı Rābi' meşāyiḫı 'idādında tercemeleri *Cild-i Evvel*'de beyāń olınan Şeyḫ es-Seyyid Ḫalīl Efendi'nüń maḫdūm-ı ḫıredmendi eş-Şeyḫ Meḥemmed Efendi'dür. Ḳaṣaba-i meẕkūrede zīver-i ṣaḥīfe-i vücūd olup taḥṣīl-i 'ilm ü 'irfāna beẕl-i mechūd iderek iḫtiyār-ı ṭarīḳ-ı faḳr u fenā ve rū-be-rāh-ı ṭarīḳ-ı Mevlānā olmaġla vālid-i mācidlerinden inābet ve tezkiye-i nefse himmet ile sālik-i rāh-ı erbāb-ı ḥaḳīḳat ve vāḳıf-ı esrār-ı ṭarīḳat olmışlar idi. Biń seksen sekiz Ẕi'l-ḥicce'sinde vālidleri dār-ı fenādan rıḥlet ve 'ālem-i bāḳīye 'azīmet itdüklerinde yirlerine zāviye-i merḳūmede[4] seccāde-nişīn-i meşīḫat oldılar. Ṭālibīne neşr-i ma'ārif ve neşr-i leṭā'if üzere evḳāt-güẕār iken biń yüz otuz senesi ḫilālinde intiḳāl ve 'ālem-i ervāḥa ittiṣāl eyledi. Maḫdūmları es-Seyyid Ḫalīl Efendi cā-nişīnleri oldı.

Şeyḫ-i mezbūr 'ilm ü ṣalāḥla meşhūr, dervīş-ṭab' u seḫā-güster, ni'met-güẕār u fuḳarā-perver, mu'azzez ü mükerrem, melek-nihād ādem idi.

Ḳaddesa'llāhu te'ālā esrārehüm.[5]

---

1 *Kur'ân-ı Kerîm, Necm Sûresi*, 53/9, ﴿فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى﴾ "O kadar ki (birleştirilmiş) iki yay arası kadar, hatta daha da yakın oldu."

2 "Lev-lâke lev-lâk le-mâ halaktü'l-eflâk" (Sen olmasaydın) diye başlayan bir ifade vardır. Bir hadîs-i kudsî olduğu bildirilen bu cümlede, Allah'ın Hz. Muhammed'e hitaben: "Sen olmasaydın, sen olmasaydın felekleri yaratmazdım" dediği rivayet edilmiştir. Bazı hadis münekkitleri bu sözün uydurma olduğunu ifade etmişlerse de Aliyyü'l-Kârî ve Aclûnî gibi hadis âlimleri mânâsının sahih olduğunu belirtmişlerdir. (Aclûnî, *Keşfü'l-Hafâ*, Beyrut 1418/1997, C. II, nr. 2123).

3 R 263a.

4 merḳūmede H: meẕkūrede R.

5 "Allah sırlarını mukaddes kılsın."

Teşerrüf-i Serīrü's-salṭanati'l-'Oṯmāniyye ve Tezeyyün-i Mesnedi'l-ḥükūmeti'l-ḫāḳāniyye bi-vücūdi ṣulṭāninā'l-a'ẓam ve ḳudūmi ḫāḳāninā'l-efḍali'l-efḫam es-Sulṭān ibn es-Sulṭān Ḥażret-i es-Sulṭān el-Ġāzī Aḥmed Ḫān ibn es Sulṭān el-Ġāzī Meḥemmed Ḫān *ebbeda'llāhu devletehüm ve żā'afe 'alā-a'dā'id-dīni ṣavletehüm*[1] fī-yevmi'l-Ḫamīs el-'āşir min-şehri Rebī'ü'l-āḫir min-şühūri sene ḫamse 'aşere ve mi'e ve elf.

Tārīḫ-i Reşīd

Mıṣrā'

Buldı nūr-ı Aḥmedī'yle cümle dünyā rūşeni[2]

Ḳaṣīde-i Cülūsiyye li-rāḳımi'l-ḥurūf

Ḫoşā dem kim berīd-i ḫoş-nüvīd-i müjde-peymāyī
Vürūd itdükde leb-rīz-i neşāṭ itdi bu dünyāyı

Ḫoşā dem kim vezānī-i nesīm-i müjde-bād ile
Ṣabāveş 'ālem itdi sāḥa-i şādīde pūyāyı

Ne müjde müjde-i şādī-fezā-yı cümle-i 'ālem
Ne müjde müjde-i behcet-fezā-yı neşve-baḫşāyī

Ne müjde müjde-i şevḳ-ı cülūs-ı ma'delet-pīrā
Ne müjde müjde-i sulṭān-ı dīn-i re'fet-efzāyī

Ne müjde ya'ni ṣad iḳbālle Ḫān Aḥmed-i Ṯāliṯ
Şeref-yāb eyledi el-ḥamdü li'llāh taḫt-ı vālāyı

Bi-ḥamdi'llāh yüzi güldi cihānuñ feyż-i re'fetle
Açıldı ġonçe-i ümmīd-i bāġ-ı behcet-ārāyī

1 "Allah devletlerini sürekli kılsın ve din düşmanlarına karşı gücünü artırsın."
2 بولدی نور احمدیله جمله دنیا روشنی

Olup mihr-i vücūdı zīr-i ebr-i ṣavn-ı Bārī'de
Bu dem nūr-ı ṭulū'iyle münevver ḳıldı dünyāyı

Zihī yek dāne dür-i baḥr-i re'fet mevc-i şevket kim
Odur zīver-dih-i tāc u serīr-i milket-ārāyı

Bahār-ı gülbün-i re'fet gül-i ḫoş-bū-yı devlet kim
Çerāġ-ı bezmgāh-ı ma'deletdür pertev-i rāyı

Himem dil-beste-i dest-i kerem-mu'tādıdur her dem
Kerem fermān-ber-i Dārā-yı ṭab'-ı mekrümet-zāyī

Nigāh-ı iltifāt-āmīzi iḥyā-kerde-i 'ālem
Dem-i cān-baḫşı reşkīn-sāz-ı enfās-ı Mesīḥāyī

Olur şermende-i ṭab'-ı kerīmi ḳulzüm-i re'fet
İder dest-i 'aṭā-baḫşı ḫacīl ebr-i güher-zāyı

Eger naẓm-ı dür-i elṭāfını gūş eylese ol dem
Felek ḥall eyler idi reşkle 'ıḳd-ı Ṯüreyyā'yı **[245[b]]**

Penāh-ı merḥamet zīb-i sarāy-ı 'āli-i şevket
Ṭırāz-ı efser-i devlet şeh-i taḫt-ı mu'allāyī

Zihī sulṭān-ı 'adl-ārā ki şādī-i cülūsiyle
Maḳāmāt-ı meserret ḳıldı ḥaḳḳā ṣaḥn-ı ġabrāyı[1]

Niẓāmü'l-mülk-i 'adl-āver şehenşāh-ı ẓafer-yāver
K'ider fermānına münḳād dehr-i kīne-peymāyı

Vücūd-ı re'fet-ālūd-ı hümāyūnı ider iḥyā
Be-her dem rūḥveş cism-i cesīm-i ṣaḥn-ı ġabrāyı

1 R 263b.

Miṣāl-i āyet-i raḥmet vücūd-ı pākidür her dem
Ḥayāt-efzā-yı ṭab'-ı intiẓām-ı dād-pīrāyī

Olup dārü'ş-şifā dergāh-ı 'adli ḫaste-i ḥüzne
Ṭabīb-i cūdı eyler zinde her ehl-i temennāyı

Şehenşāh-ı serīr-i luṭf u dād-ārā-yı re'fet kim
Pür itdi cūd u iḥsānı basīṭ-i ṣaḥn-ı ġabrāyı

O sulṭān-ı serīr-ārā-yı cūd u şevketüñ lāyıḳ
Olursa ṣaḥn-ı luṭfında felek pür-çetr-i fersāyī

O ser-tāc-ı mübāhāt-ı cihānı eylemiş Mevlā
Sarāy-ı 'āleme ser-māye-i şādī-i ġarrāyī

Keremde mekrümetde ẕāt-ı 'ālī-şānı olmışdur
Ḫacālet-baḫş u reşkīnsāz-ı rūḥ-ı Ḥātem-i Ṭāyī

Şehenşāhā penāhā ma'deletgāhā Ḫudāvendā
Miṣāl-i rūḥ iḥyā itdi luṭfuñ cism-i dünyāyı

Vücūd-ı bī-naẓīrüñ ẓıll-ı Ḥaḳ'dur sāye-i luṭfuñ
Sitemden pāk ü 'ārī ḳıldı dehr-i kīne-peymāyı

Ḫudā göstermesün eksikligüñ ey māh-ı evc-i cūd
Münevver ide her gün mihr-i ẕātuñ ṣaḥn-ı ġabrāyı

İdüp ser-levḥa-i dībāce-i midḥat ṣıfātuñ hep
Ṣenā-yı ẕātuñı itmekde 'ālem verd-i zībāyī

Ne mümkin lāyıḳınca midḥat-i ẕāt-ı hümāyūnuñ
Ne deñlü eylesem ṣaḥn-ı medīḥüñde bu da'vāyı

Ġaraż 'arż-ı le'ālī-i du'ā-yı ḫayrdur Şeyḫī
Du'ā meydānı içre eyledüm āġāz-ı pūyāyı

Müşerref eyleye ẕāt-ı hümāyūnuñ mede'l-eyyām
Hezārān 'adl ü şevketle hemīn taḫt-ı mu'allāyı

Olup eyyām-ı 'adlüñ mevsim-i şādī-i 'ālem zīb
Der-i ẕātuñ ola zīb-i sarāy-ı ḥıfẓ-ı Mevlāyī

Ricāl-i Devlet-i 'Aliyye

Vüzerā-yı 'İẓām

Nişāncı Aḥmed Paşa

Nişāncı Aḥmed Paşa, Rusiyyü'l-aṣl olup silaḥdār-ı sābıḳ Ḥüseyn Paşa'nuñ 'uteḳāsından olmaġla sarāy-ı hümāyūn-ı sulṭānīye dāḫil ve yolıyla Mermer Meḥemmed Paşa yirine ḫazīne ketḫudālıġına vāṣıl olmış idi. Bir müddetden ṣoñra üç tūġ ile çıḳup Ṣaydā eyāletine irsāl olındılar. Ba'dehu 'Amuca-zāde Ḥüseyn Paşa ile 'aḳd-i peyvend-i muṣāheret eyleyüp ba'dehu Mūṣul ve Diyārbekr eyāletleri tevcīh olınup ba'de zamān Ḥanya muḥāfaẓasına ta'yīn olınmışlar idi. Ba'dehu Elmās Meḥemmed Paşa ṣadāretinde müteḳā'id olup medīne-i Üsküdar mużāfātından Ḳāḍī Ḳaryesi'nde ḳarār itmiş idi. Biñ yüz ṭoḳuz Ṣafer'inde sālifü'ẕ-ẕikr 'Amuca-zāde Ḥüseyn Paşa ṣadāret-i 'uẓmāya vāṣıl olduḳlarında bunlar ṣāniyen Ḥanya muḥāfaẓasına ta'yīn olındılar. Yüz on senesi ḫilālinde muvaḳḳi'-i dīvān-ı sulṭānī olmışlar idi. Yüz on dört Cumāde'l-ūlā'sında ma'zūl ve yirlerine Köprili-zāde 'Abdu'llāh Paşa mevṣūl oldı. Bunlar İstanbul'da müteḳā'iden ḳarār itmişler idi. Yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Edrine Vaḳ'ası sebebiyle Rāmī Meḥemmed Paşa yirine ṣadr-ı a'ẓam olup sene-i meẕkūre Receb'inde 'azlinden mā'adā Saḳız cezīresine nefy ü iclā olınup ba'de eyyām İnebaḫtı Ḳal'ası muḥāfaẓasına gönderilmişler idi. Bu ḥāl üzere ḳal'a-i mezbūrede muḥāfiẓ iken biñ yüz on yedi Receb'inde dār-ı beḳāya intiḳāl eyledi.

Dāmād Ḥasan Paşa

Dāmād Ḥasan Paşa, Moraviyyü'l-aṣldur. Ḥarem-i ḫāṣṣ-ı sulṭānīye duḫūl ve yolıyla silāḥdārlıḳ rütbesine vuṣūl bulmuş idi. Biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Muḥarrem'inde üç tūġ iḥsānıyla ṭaşra çıḳup sābıḳā Ḫāṣekī Sulṭān Ketḫudāsı Ḥasan

Paşa yirine Mışr-ı Ḳāhire beglerbegisi oldı. Yüz bir Muḥarrem'inde 'azl olınup yirlerine Ketḫudā Meḥemmed **[246a]** Paşa irsāl olındı. Bunlar ba'de'[1]-'azl İstanbul'a getürilüp yüz iki tārīḫinde merḥūm-ı cennet-mekān-ı firdevs-āşiyān Sulṭān Meḥemmed Ġāzī ḥażretlerinüñ kerīme-i mükerremeleri Ḫadīce Sulṭān *dāmet 'işmetuhā*[2] ḥażretleri tezvīc olınmaġla Dāmād Ḥasan Paşa 'unvānıyla müşārun ileyh bi'l-benān olmışlar idi. Yüz beş tārīḫinde Saḳız cezīresine muḥāfıẓ ta'yīn olınup yüz altı Muḥarrem'inde cezīre-i mezbūreye küffār-ı ḫāksār müstevlī olmaġın bunlar istīmānla ṭaşra çıḳmışlar idi. Ba'dehu maḥmiyye-i Edrine'de rikāb-ı hümāyūna iḥżār olınduḳda ġażab-ı ḫusrevānīye maẓhar olup birḳaç gün Ḳapuarası nām maḥalde ḥabsden ṣoñra Azaḳ cezīresine muḥāfıẓ ta'yīn olındılar.[3] Sene-i meẕkūre Cumāde'l-āḫire'sinde Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī ḥażretlerinüñ cülūs-ı hümāyūnlarından ṣoñra Edrine'ye getürilüp sene-i merḳūme Ṣa'bān'ında[4] rikāb-ı hümāyūn ḳā'im-maḳāmlıġı ile memnūn ḳılındılar. Yüz ṭoḳuz Rebī'ü'l-āḫir'inde 'Oṯmān Paşa yirine Ḥaleb eyāleti iḥsān olınup yirlerine Bıyıḳlı Muṣṭafā Paşa rikāb-ı hümāyūn ḳā'im-maḳāmlıġı ile kāmyāb oldı. Bunlar Edrine'den ḥareket itmedin yüz on Cumāde'l-ūlā'sında Yūsuf Paşa yirine İstanbul ḳā'im-maḳāmlıġına menḳūl ve Ḥaleb eyāletine Ḳaraman vālīsi İbşīr Ḥasan Paşa mevṣūl olup Ḳaraman eyaleti Seddü'l-baḥr muḥāfıẓı İbrāhīm Paşa'ya şāyān görilmiş idi. Lākin yine bunlar Edrine'den ḥareket itmedin sene-i mezbūre Cumāde'l-āḫire'sinde rikāb-ı hümāyūn ḳā'im-maḳāmı Bıyıḳlı Muṣṭafā Paşa'nuñ inḥirāf-ı mizācı sebebiyle vekāleten ḳā'im-maḳām-ı rikāb olup sene-i merḳūme Ṣa'bān'ında müşārun ileyh Muṣṭafā Paşa 'azm-i 'ālem-i 'uḳbā itmekle yirleri ṯāniyen bunlara sezā ve İstanbul ḳā'im-maḳāmlıġı selefleri Yūsuf Paşa'ya ibḳā olınmış idi. Yüz on beş Receb'inde Nişāncı Aḥmed Paşa yirine mühr-i ṣadāret ile ri'āyet olınup yüz on altı Cumāde'l-ūlā'sında 'azl ve ber-vech-i teḳā'üd İznikmid sancaġı arpalıġıyla ḳaṣaba-i mezbūreye naḳl olındılar. Yüz on ṭoḳuz Cumāde'l-āḫire'sinde 'Alī Paşa yirine ṯāniyen Mışr-ı Ḳāhire eyāleti virilüp yüz yigirmi bir Ṣa'bān'ında Ṭrablus-ı Şām eyāletine naḳl ü taḥvīl ve yirleriyle Ḳapudan İbrāhīm Paşa tebcīl ḳılınup ḳapudanlıḳ Aġrıbozlı Meḥemmed Paşa'ya virildi. Yüz yigirmi üç Ẕi'l-ḳa'de'sinde Kütāhiyye

1 R 264a.
2 "Masumluğu devam etsin."
3 olındılar H: olınduḳda R.
4 Ṣa'bān'ında H: Ramażān'ında R.

eyāletine naḳl ve yirlerine Ḳara Meḥemmed Paşa vaṣl olındı. Yüz yigirmi dört Şevvāl'inde Ṭopal Yūsuf Paşa yirine Raḳḳa eyāletine tebdīl olınup yirleri selefleri Yūsuf Paşa'ya virildi. Yüz yigirmi beş Rebī'ü'l-āḫir'inde eyyām-ı rebī'-i ḥayātı āḫir olup 'ālem-i 'uḳbāya rıḥlet eyledüklerinde manṣıb-ı maḥlūle Ḥaleb vālīsi Çerkes Meḥemmed Paşa menḳūl ve anlaruñ yirlerine Limni ceziresinde müteḳā'id olan Kūsec Ḫalīl Paşa mevṣūl oldı.

Ḳalaylı Aḥmed Paşa [Ḳalaylıḳoz]

Ḳalaylı Aḥmed Paşa, Ḳayṣeriyyeli'dür. Sarāy-ı sulṭānīde teberdārān zümresine dāḫil ve sābıḳā Dārü's-sa'āde Aġası Yūsuf Aġa'nuñ ḳahvecibaşılığı ḫıdmetine vāṣıl olmış idi. Bir müddetden ṣoñra iki tūġ ile Cidde begligi iḥsān olınup ba'dehu Vān eyāletine naḳl olındı. Ba'del-'azl biñ ṭoḳsan ṭoḳuz Şevvāl'inde Mışrlı-zāde İbrāhīm Paşa yirine ḳapudan olup yüz bir Cumāde'l-ūlā'sında 'azlden mā'adā Bozcaaṭa'ya nefy ü iclā olınup[1] yirleri ṯāniyen selefleri İbrāhīm Paşa'ya sezā görilmiş idi. Yüz iki senesi ḥudūdında Ṭrabzon eyāleti virilüp andan[2] Sivas eyāletine naḳl olınup yüz dört Ramażān'ında Ḳıbrıs eyāletine menḳūl, yüz beş Rebī'ü'l-evvel'inde sābıḳā Bustāncıbaşı Ḥüseyn Paşa yirine İstanbul ḳā'im-maḳāmlığına mevṣūl oldı. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında Diyārbekr eyāletine gönderilüp yirine 'Amuca-zāde Ḥüseyn Paşa ḳā'im-maḳām olmış idi. Sene-i merḳūme Ramażān'ında Baġdād-ı bihişt-ābād eyāletine naḳlle ber-murād olup andan Adana[3] eyāleti tevcīh olınup ba'dehu ṯāniyen Ṭrabzon eyāleti virildükde ḳabūlden ibā ve firār u iḫtifā iḫtiyār eyledi. Bir müddetden ṣoñra cerā'imine ḳalem-i 'afüv keşīde ḳılınup maḥrūsa-i Burusa'da müteḳā'iden ḳarāra iẕn virildi. Yüz on dört Şevvāl'inde Ḳandiye eyāleti iḥsān, yüz on altı Cumād[**246**[b]]e'l-ūlā'sında Dāmād Ḥasan Paşa yirine ṣadāret-i 'uẓmāya naḳlle taḥṣīl-i 'izz ü şān itmişler idi. Sene-i mezbūre Ṣa'bān'ında 'azlden mā'adā Limni cezīresine nefy ü iclā olınup ba'dehu Ḥanya Ḳal'ası'na muḥāfıẓ ta'yīn olındılar. Yüz on sekiz Rebī'ü'l-āḫir'inde İnebaḫtı muḥāfaẓasına naḳl ve yirlerine Nişāncı 'Oṯmān Paşa vaṣl olınup anlaruñ yirlerine Re'īsü'l-küttāb Ebū Bekr Efendi nişāncılıḳ manṣıbıyla şeref-yāb ve anlaruñ daḫı yirlerine Beglikci 'Abdü'l-kerīm Beg re'īsü'l-küttāb oldı. Sene-i mezbūre Ṣa'bān'ında İnebaḫtı

1 olınup R: olındı H.
2 R 264b.
3 Adana H: Edrine R.

muḥāfaẓasıyla nişāncı-i sābıḳ Ḥüseyn Paşa me'mūr olup bunlar üç yüz aḳçe teḳā'üd vaẓīfesi ta'yīniyle İstanköy cezīresinde ḳarār-dāde ḳılındılar. Yüz yigirmi iki Cumāde'l-āḫire'sinde Yūsuf Paşa yirine ṣāniyen Ḳandiye eyāleti virilüp yüz yigirmi üç Ṣafer'inde 'azlden mā'adā ṣāniyen İstanköy cezīresine teḳā'üd ṭarīḳıyla gönderilüp yirleri ṣāniyen selefleri Yūsuf Paşa'ya tevcīh olınmış idi. Yüz yigirmi beş Cumāde'l-āḫire'sinde ṣāniyen İnebaḫtı muḥāfıẓı olup yüz yigirmi altı Ẕi'l-ḥicce'sinde Köprili-zāde 'Abdu'llāh Paşa yirine ṣāliṣen Ṭrabzon eyāletine naḳl olınmış iken yirlerinde ḥareket itmedin dār-ı fenādan rıḥlet ve 'ālem-i ervāḥa 'azīmet eyledüklerinde manṣıb-ı maḥlūl Azaḳ muḥāfıẓı selefleri Yūsuf Paşa'ya maḥal görildi.

Vezīr-i mezbūr ibtidā-yı ḥālinden berü dā'ima libās ve destārınuñ zīnetiyle meşġūl olmaġın "Ḳalaylıḳoz" laḳabıyla meşhūr olmış idi.

Baltacı Meḥemmed Paşa

Baltacı Meḥemmed Paşa, Ḳasṭamonı sancaġından 'Oṣmāncıḳ ḳaṣabasından ẓuhūr eyleyüp sarāy-ı sulṭānīde baltacılar zümresinden iken biñ yüz on beş Receb'inde mīr-āḫūr-ı kebīr olup yüz on altı Cumāde'l-āḫire'sinde 'Oṣmān Paşa yirine manṣıb-ı ḳapudanī erzānī görilmiş idi. Sene-i mezbūre Ṣa'bān'ında Ḳalaylı Aḥmed Paşa yirine ṣadāret-i 'uẓmāya menḳūl ve yirlerine ümerā-yı deryādan 'Abdu'r-raḥmān Paşa mevṣūl oldı. Yüz on sekiz Muḥarrem'inde mühr-i ṣadāret Çorlılı 'Alī Paşa'ya 'ināyet olınup bunlar 'Abdī Paşa yirine Erzenü'r-rūm muḥāfaẓasına me'mūr oldılar. Yüz on ṭoḳuz Ṣafer'inde Köprili-zāde 'Abdu'llāh Paşa yirine Saḳız muḥāfaẓasına ta'yīn olınup yirlerine Ḥaleb vālīsi Silaḥdār İbrāhīm Paşa menḳūl, anlaruñ yirine Sivas vālīsi 'Abdī Paşa mevṣūl olup anlaruñ daḫı yirlerine bunlaruñ selefleri Köprili-zāde 'Abdu'llāh Paşa gönderildi. Yüz yigirmi Ẕi'l-ḳa'de'sinde bunlara 'Abdī Paşa yirine Ḥaleb eyāleti tevcīh olınmış idi.

Çorlılı 'Alī Paşa

Çorlılı 'Alī Paşa, Çorlı ḳaṣabasından bedīd ve nā'il-i rütbe-i dāniş ü dīd olup ġılmānān-ı ḫāṣṣa-i şehriyārī zümresine dāḫil ve yolıyla silāḥdārlıḳ rütbesine vāṣıl olmışlar[1] idi. Yüz on beş Rebī'ü'l-evvel'inde Edrine Vaḳ'ası'nda üç tūġ iḥsānıyla

1 R 265a.

ṭaşra çıḳup sene-i mezbūre Rebīʿü'l-āḫir'inde Devlet-i ʿAliyye Edrine'den İstanbul'a müteveccih olduḳlarında[1] bunlar Edrine ḳā'im-maḳāmlıġıyla şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Feyżu'llāh Efendi ve evlād u etbāʿınuñ eşyālarını taḥrīre me'mūr oldılar. Sene-i merḳūme Cumāde'l-āḫire'sinde Ḥaleb eyāleti tevcīh olınup dārü'l-mülk-i İstanbul'a geldüklerinde sene-i meẕkūre Receb'inde Dāmād Ḥasan Paşa yirine rikāb-ı hümāyūn ḳā'im-maḳāmlıġıyla şeref-yāb olup yüz on altı Cumāde'l-āḫire'sinde Divrigli İbrāhīm Paşa yirine Ṭrablus-ı Şām eyāleti inʿām olınup sene-i mezbūre Şaʿbān'ında İstanbul'da ḳubbe-nişīn olmaḳ üzre daʿvet olınduḳlarında yirlerine Ḳıbrıs muḥāfıẓı İsmāʿīl Paşa menḳūl, anlaruñ yirine sālifü'ẕ-ẕikr İbrāhīm Paşa mevṣūl oldı. Yüz on yedi Muḥarrem'inde Teke sancaġı ḫāṣ taʿyīn olınup ṣāniyen rikāb-ı hümāyūn ḳā'im-maḳāmlıġı virildi. Yüz on sekiz Muḥarrem'inde Baltacı Meḥemmed Paşa yirine ṣadr-ı aʿẓam olup baʿdehu Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī ḥażretlerinüñ kerīme-i mükerremeleri Āmine Sulṭān *dāmet ʿiṣmetuhā*[2] ḥażretleri tezvīc olındı. Yüz yigirmi iki Rebīʿü'l-āḫir'inde ʿazl olınup Kefe Ḳalʿası muḥāfaẓasıyla me'mūr olmışlar iken **[247ᵃ]** yoldan döndürilüp Midilli cezīresinde ḳalʿa-bend ḳılındı. Yüz yigirmi üç Ẕi'l-ḳaʿde'sinde maẓhar-ı ġażab-ı ḫusrevānī olmaġla diyār-ı ʿademe gönderildi.

Nuʿmān Paşa

Nuʿmān Paşa ibnü'l-vezīr Muṣṭafā Paşa. Vüzerā-yı devlet-i Sulṭān Aḥmed Ḫān-ı Ṣānī ʿidādında tercemeleri silk-i taḥrīre keşīde ḳılınan Köprili-zāde Muṣṭafā Paşa merḥūmuñ maḫdūm-ı mihteri ve ferzend-i ferḫunde aḫteri Nuʿmān Paşa'dur. Baʿde taḥṣīli'l-istiʿdād esātiẕe-i ʿaṣr pīşgāh-ı ifādelerinde taḥṣīl-i ʿulūm ve tekmīl-i levāzım-ı manṭūḳ u mefhūm eyleyüp biñ yüz on iki Muḥarrem'inde üç tūġ iḥsānıyla ḳubbe-nişīn ve vezīr-i güzīn oldılar. Sene-i meẕkūre Cumāde'l-ūlā'sında Erzenü'r-rūm eyāletine irsāl olınup yüz on dört tārīḫinde Kütāhiyye eyāleti tevcīh olınmış idi. Yüz on beş Receb'inde ʿAlī Paşa yirine Aġrıboz muḥāfıẓı olup yüz on altı Muḥarrem'inde Ḳandiye muḥāfaẓasına gönderilüp yüz on yedi Şevvāl'inde İsmāʿīl Paşa yirine Boġazḥiṣārı muḥāfaẓasıyla me'mūr olmışlar iken yirlerinde ḥareket itmedin yine Ḳandiye'de ibḳā ḳılındılar. Yüz yigirmi bir Cumāde'l-ūlā'sında ṣāniyen Aġrıboz

1 olduḳlarında H: olduḳda R.
2 "Masumluğu devam etsin."

cezīresi muḥāfaẓasına ta'yīn olınup sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinde Belġrad eyāleti tevcīhiyle Dārü's-salṭanati'l-'aliyye belde-i Ḳosṭanṭıniyye'ye getürilüp merḥūm-ı cennet-mekān-ı ḫuld-āşiyān Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṯānī ḥażretlerinüñ kerīme-i mükerremeleri 'Ā'işe Sulṭān *dāmet 'iṣmetuhā*[1] ḥażretleri tezvīc olındı. Yüz yigirmi iki Rebī'ü'l-āḫir'inde Çorlılı 'Alī Paşa yirine ṣadāret-i 'uẓmāya naḳl olınduḳlarında Belġrad eyāletin birāder-i kihterleri 'Abdu'llāh Paşa'ya[2] tevcīh buyurdılar. Sene-i mezbūre Cumāde'l-āḫire'sinde ṣadāret-i 'uẓmādan 'azl ü infiṣāl ve ṯāliṯen Aġrıboz cezīresi muḥāfaẓasına irsāl olındılar. Sene-i meẕkūre Şevvāl'inde Yūsuf Paşa yirine Ḥanya Ḳal'ası muḥāfaẓasına naḳl olınup yüz yigirmi üç Ẕi'l-ḳa'de'sinde selefleri Yūsuf Paşa yirine ṯāniyen Ḳandiye eyāleti virilüp yüz yigirmi beş Şevvāl'inde Yanya eyāletine naḳl olınmışlar idi. Yüz yigirmi altı Şa'bān'ında Bosna vālīsi olup Ḳaraṭaġ üzerine ser-'asker ta'yīn olınup sene-i meẕkūre[3] Ẕi'l-ḥicce'sinde Kūsec Ḫalīl Paşa yirine ṯāniyen Belġrad eyāleti tefvīż olındı. Yüz yigirmi yedi Rebī'ü'l-āḫir'inde Silifke'ye menḳūl, yüz yigirmi sekiz Şevvāl'inde cezīre-i Ḳıbrıs muḥāfaẓasına mevṣūl olup yüz yigirmi ṭoḳuz Muḥarrem'inde ṯāniyen Bosna eyāletine gönderilüp yüz otuz Ramażān'ında Ḳara Meḥemmed Paşa yirine ṯāliṯen Ḳandiye Ḳal'ası muḥāfaẓasıyla me'mūr olmışlar idi.

Baltacı Meḥemmed Paşa Ṯāniyen

Baltacı Meḥemmed Paşa Ḥaleb vālīsi iken Nu'mān Paşa yirine ṯāniyen ṣadāret-i 'uẓmāya naḳl olınup yüz yigirmi üç Muḥarrem'inde Mosḳov keferesi üzerine ser-'asker ta'yīn olınmışlar idi[4]. Sene-i mezbūre Ramażān'ında maḥmiyye-i Edrine'ye ric'at itdüklerinde ba'de'l-'azl Midilli cezīresinde ḳal'a-bend ḳılınup yüz yigirmi dört Cumāde'l-āḫire'sinde Limni cezīresine naḳl olındılar. Sene-i mezbūre[5] Şa'bān'ında dār-ı fenādan rıḥlet ve 'ālem-i 'uḳbāya 'azīmet eyleyüp cezīre-i merḳūmede defn olındı.

---

1 "Masumluğu devam etsin."
2 Paşa'ya H: Paşa ḥażretlerine R.
3 R 265b.
4 olınmışlar idi H: olınup R.
5 mezbūre H: meẕkūre R.

Yūsuf Paşa

Yūsuf Paşa, Gürciyyü'l-aṣldur. Yeñiçeri ocaġında yolıyla çorbacı ba'dehu sañṣuncı ve zaġarcı ve yeñiçeri ketḫudāsı olmış idi. Biñ yüz on dört Ẕi'l-ḥicce'sinde ketḫudā beg iken 'azl olınup yirine Zaġarcıbaşı 'Oṣmān Aġa vaṣl olındı. Yüz on beş Cumāde'l-āḫire'sinde Div 'Alī Aġa yirine ṣāniyen ketḫudā beg olup yüz on sekiz Receb'inde 'azlden mā'adā Retime Ḳal'ası'na muḥāfıẓ ta'yīn olınup yirleri Ballı Meḥemmed Aġa'ya sezā görildi. Yüz yigirmi iki Ṣa'bān'ında Ḳara Muṣṭafā Aġa def'a-i ūlāsı yirine yeñiçeri aġası olup yüz yigirmi üç Ramażān'ında Baltacı Meḥemmed Paşa def'a-i ṣāniyesi yirine vāṣıl-ı ṣadāret-i 'uẓmā olduḳlarında yirleri ṣāliṣen Çelebi Meḥemmed Paşa'ya **[247^{b}]** i'ṭā olınmış idi. Yüz yigirmi dört Şevvāl'inde 'azl ve cezīre-i Rodos'a naḳl olındı. Yüz yigirmi beş Ẕi'l-ḳa'de'sinde maẓhar-ı ġażab-ı ḳahramānī olmaġla dār-ı beḳāya rıḥlet itdürilüp cezīre-i mezbūrede defn olındı.

Süleymān Paşa

Süleymān Paşa, Abaza cinsidür. Sābıḳā Dārü's-sa'āde Aġası Yūsuf Aġa'nuñ 'uteḳāsından olup ol taḳrīble sarāy-ı hümāyūna duḫūl ve ġılmānān-ı şehriyārī zümresine vuṣūl bulmış idi. Yolıyla ḫāṣoṭaya dāḫil ve pīşkīr aġalığına nā'il olup biñ yüz on beş Rebī'ü'l-āḫir'inde Abaza Meḥemmed Aġa yirine dülbend aġalığı ile ser-bülend oldı. Sene-i mezbūre Şevvāl'inde selefi yirine çuḳadār ve sene-i merḳūme Ẕi'l-ḥicce'sinde Ḥüseyn Paşa-zāde İbrāhīm Beg yirine silāḥdārlıḳ rütbelerini iḥrāz idüp yüz on altı Ramażān'ında üç tūġ iḥsānıyla ṭaşra çıḳup Ḥācī Ḳırān Ḥasan Paşa yirine Ḥaleb eyāleti iḥsān olındı. Yüz on yedi Şevvāl'inde Elçi İbrāhīm Paşa yirine Aġrıboz muḥāfaẓasına ta'yīn olınup yirleri Şehr-i Zūr vālīsi İbrāhīm Paşa'ya virilmiş iken yüz on sekiz Muḥarrem'inde bunlar müteḳā'id olmaġla selefleri İbrāhīm Paşa Aġrıboz'da ibḳā vü muḳarrer ḳılındı. Ba'dehu cezīre-i Ḳıbrıs muḥāfaẓasıyla me'mūr olup andan Dārü's-salṭanati'l-'aliyye belde-i Ḳosṭanṭıniyye'ye getürilüp ḳubbe-nişīn olmış idi. Yüz yigirmi bir Receb'inde Ketḫudā 'Abdu'r-raḥmān Paşa yirine muvaḳḳi'-i dīvān-ı sulṭānī manṣıbı erzānī görilüp yüz yigirmi iki Cumāde'l-āḫire'sinde Nu'mān Paşa ṣadāret-i 'uẓmādan 'azl olınduḳda Baltacı Meḥemmed Paşa Ḥaleb'den gelince İstanbul'da ḳā'im-maḳām-ı rikāb-ı hümāyūn ta'yīn olındılar. Sene-i meẕkūre

Şa'bān'ında Ṣadr-ı A'ẓam Baltacı Meḥemmed Paşa İstanbul'a vuṣūl bulduḳlarında bunlar yine ḳubbe-nişīn olmışlar idi. Yüz yigirmi dört Şevvāl'inde Yūsuf Paşa yirine ḫātem-i vekālet-i kübrā i'ṭā olınup yüz yigirmi beş Rebī'ü'l-evvel'inde ṣadāret-i 'uẓmā Ḳapudan İbrāhīm Paşa'ya iḥsān ve yirlerine bunlar ḳapudan oldılar. Sene-i[1] mezbūre Şevvāl'inde İstanköy cezīresine muḥāfıẓ ta'yīn olınup yirlerine s̱āliṣen Aşcı Meḥemmed Paşa ḳapudan oldı. Yüz yigirmi yedi Muḥarrem'inde cezīre-i Rodos'da müteḳā'iden ḳarār ile me'mūr olup sene-i mezbūre Şevvāl'inde ġażab-ı ḫusrevānīye maẓhar olmaġın 'ālem-i 'uḳbāya gönderilüp cezīre-i merḳūmede defn olındılar[2].

İbrāhīm Paşa

İbrāhīm Paşa. Civār-ı salṭanat-ı 'aliyyeden ḳaṣaba-i Ṭop-ḫāne'den neş'et idüp ḳalyon ḫ̆ʿācesi olmaġın "İbrāhīm Ḫ̆ʿāce" dimekle[3] şöhret bulmış idi. Biñ yüz yigirmi dört Ẕi'l-ḥicce'sinde el-Ḥāc Aḥmed Paşa yirine iki tūġ ile manṣıb-ı ḳapudanī erzānī görilüp yüz yigirmi beş Rebī'ü'l-evvel'inüñ sekizinci güni Süleymān Paşa yirine ṣadāret-i 'uẓmāya naḳl ve yirlerine selefleri Süleymān Paşa vaṣl olındı. Māh-ı mezbūruñ on ṭoḳuzıncı[4] güni maẓhar-ı ḳahr-ı ḳahramānī olmaġın 'azlden mā'adā diyār-ı 'ademe gönderildi.

Dāmād 'Alī Paşa

Dāmād 'Alī Paşa ibn Ḥasan ibnü'ş-Şeyḫ Meḥemmed. Yalaḳ-ābād ḳażāsı mużāfātından Sölöz nām ḳaryede vāṣıl-ı ser-menzil-i vücūd ve dāḫil-i şehristān-ı şühūd olmışlar idi. Ṣabāvetleri eyyāmında vālidleri ile civār-ı salṭanat-ı 'aliyyede Fındıḳlı nām maḥalle naḳl ü ḥareket ve maḥall-i merḳūmda tavaṭṭun eyleyüp ba'dehu biñ yüz beş senesi evāḫirinde sarāy-ı hümāyūn-ı sulṭānīde ḫāne-i kīlāra vuṣūl ile taḥṣīl-i 'ilm ü ma'ārife iştiġāl ve iktisāb-ı fezā'il ü kemāl ile nā'il-i derece-i 'ālü'l-āl olup devlet-i Sulṭān Muṣṭafā Ḫān-ı Ṣānī'de kātib-i sırr-ı şehriyārī ve dāḫil-i zümre-i ḫuddām-ı ḫāṣ olduḳdan ṣonra biñ yüz on beş Şevvāl'inde Berber 'Oṣmān Aġa yirine rikābdārlıḳ manṣıbı sezāvār görildi. Sene-i mezbūre Ẕi'l-ḥicce'sinde Abaza Süleymān Aġa yirine çuḳadār olup yüz

1 R 266a.
2 olındılar R: olındı H.
3 dimekle H: dinmekle R.
4 on ṭoḳuzıncı H: yigirmi ṭoḳuzıncı R.

on **[248[a]]** altı Ramażān'ında selefi Süleymān Aġa yirine silāḥdārlıḳ rütbesine vuṣūl bulduḳlarında 'Abdü'l-bāḳī Efendi didügi tārīḫdür:

Mıṣrā'

Silāḥdār oldı ḳadriyle 'Alī seyf aldı Aḥmed'den[1]

Yüz yigirmi Ẕi'l-ḳa'de'sinde elṭāf-ı 'aliyye-i ḫusrevānīden muṣāḥiblik ḫil'atiyle şeref-yāb ve şeref-i muṣāheret-i sulṭānī ile kām-yāb oldılar. Yüz yigirmi bir Rebī'ü'l-evvel'inde üç tūġ iḥsānıyla ṭaşra çıḳup sūr-ı sulṭānīye mübāşeret ve rikāb-ı hümāyūn ḳā'im-maḳāmlıġıyla taḥṣīl-i 'izz ü rif'at eyleyüp sene-i mezbūre Cumāde'l-ūlā'sında Ḳıbrıs eyāleti ḫāṣ ta'yīn olınmış idi. Yüz yigirmi üç Muḥarrem'inde Ṣadr-ı A'ẓam Baltacı Meḥemmed Paşa Mosḳov Seferi'ne ser-'asker ta'yīn olınduḳda bunlara İstanbul ḳā'im-maḳāmlıġı 'ināyet olınmış iken isti'fā itmegin sene-i mezbūre Ṣafer'inde ḳā'im-maḳāmlıḳ Çelebi Meḥemmed Paşa'ya i'ṭā ve bunlar rikāb-ı hümāyūnda muṣāḥiblik ile ibḳā olındılar. Yüz yigirmi beş Rebī'ü'l-evvel'inde maḥmiyye-i Edrine'de Ḳapudan İbrāhīm Paşa yirine ṣadr-ı a'ẓam olup yüz yigirmi yedi Rebī'ü'l-evvel'inde Mora cezīresi üzerine ser-'asker ta'yīn olındılar. Ba'de'l-fetḥ ve'ẓ-ẓafer sene-i mezbūre Ẕi'l-ḳa'de'sinde rikāb-ı hümāyūna vuṣūl bulmışlar idi. Yüz yigirmi sekiz Rebī'ü'l-evvel'inde Nemçe keferesi üzerine ser-'asker olup sene-i meẕkūre Ṣa'bān'ınuñ on yedinci Erba'ā güni Zemun ṣaḥrāsında küffār-ı ḫāksār ile muḥārebeye 'azīmet eṣnāsında ḳurşun iṣābetiyle şehīd ve 'arṣa-i şühūddan nā-bedīd olduḳlarında na'şları Belġrad'a getürilüp Ca'fer Paşa Cāmi'-i Şerīfi sāḥasında mütevārī-i ḫāk-i 'ıṭrnāk oldılar.

Vezīr-i mezbūr[2] ma'ārif ile meşhūr, ẕihni pāk, ṭab'ı çālāk, süḫan-şinās u pür-gū, ṣabīhü'l-vech-i ḫande-rū, meclisi mübāḥeṣe-i şi'r ü inşā ve edebiyyāta maḳṣūr, bir düstūr-ı vaḳūr idi.

Ḫalīl Paşa

Ḫalīl Paşa, Arnavud aṣıllıdur. Ḫāṣbāġçede bustāncı ocaġına dāḫil ve yolıyla ḫāṣekī aġalıḳ rütbesine vāṣıl olup biñ yüz yigirmi üç Ẕi'l-ḳa'de'sinde el-Ḥāc

1 سلاحدار اولدی قدریله علی سیف الدی احمددن
2 R 266b.

Aḥmed Aġa yirine bostancıbaşı olmış idi. Yüz yigirmi sekiz Muḥarrem'inde 'Alī Paşa yirine Erzenü'r-rūm vālīsi olup Nemçe Seferi'ne me'mūr oldı. Sene-i mezbūre Şa'bān'ında Dāmād 'Alī Paşa şehīden 'azm-i 'ālem-i 'uḳbā eyledükde mühr-i ṣadāret Belġrad'da bunlara irsāl olınmış idi. Yüz yigirmi ṭoḳuz Receb'inde Belġrad üzerine ser-'asker ta'yīn olınup sene-i mezbūre Ramażān'ında küffār-ı ḫāksār ḳal'a-i Belġrad'a[1] müstevlī olmaġla 'azl ü inzivā iḫtiyār itmiş idi.

Nişāncı Meḥemmed Paşa

Nişāncı Meḥemmed Paşa, Ḳayṣeriyye sancaġında Erkilād nām ḳaryede sākin tüccārdan Mıṣrlı el-Ḥāc Aḥmed nām kimesnenüñ ferzend-i dil-bendidür. Mürūr-ı eyyām-ı ṣabā ve vaḳt-i iltiḥāya dek kesb-i ticāretde pederi merḳūma i'ānet ile ṣarf-ı nuḳūd-ı evḳāt idüp dest-yārī-i 'ināyet ve yāverī-i baḫt u sa'ādet ile biñ yüz on altı senesinde āsitāne-i sa'ādete 'azīmet ve ol ma'den-i emānīde bir müddet cüst-cūy ve sā'il-i devlet iderken vezīr-i a'ẓam-ı sābıḳ Süleymān Paşa Ḥaleb eyāleti ile mümtāz u 'alem-efrāz olduḳda āsitāne-i vālālarına intisāb ve ba'ż-ı ḫıdemāt-ı marżiyye ile teḳarrüb-i tām iktisāb itmegin ketḫudālıḳları ḫıdmetiyle kām-revā ve rā'ic-i rütbe-i vezāret-i 'uẓmā olduḳlarında ḫıdmet-i mezbūrede ibḳā buyrulmış idi. Müşārun ileyh 'azlden ṣoñra senelik zu'emāya insilāk ile Nemçe üzerine müteveccih-i ġazā olup merḥūm Şehīd 'Alī Paşa Vaḳ'ası'ndan ṣoñra ordu-yı hümāyūn ile dārü'n-naṣr-ı Edrine'ye 'avdet eyledükde[2] biñ yüz yigirmi sekiz Cumāde'l-āḫire'sinde maḥrūsa-i Edrine'de rikāb-ı hümāyūnda ḳapucılar ketḫudāsı olup yüz yigirmi ṭoḳuz Muḥarrem'inde üç tūġ iḥsānı ile 'Alī Paşa yirine tevḳī'ilik manṣıbı erzānī görilmiş idi. Sene-i meẕkūre Ramażān'ında Ḫalīl Paşa yirine ṣadr-ı a'ẓam olup yüz otuz Cumāde'l-āḫire'sinde 'azl olınup Ṣarı Muṣṭafā Paşa yirine Narda üzerine ser-'asker ta'yīn olınduḳdan ṣonra sene-i mezbūre Şevvāl'inde 'Alī Paşa yirine Niş Ḳal'ası muḥāfaẓasıyla me'mūr olmışlar idi.

---

1 ḳal'a-i Belġrad'a R: Belġrad'a H.

2 Ḳayṣeriyye sancaġında … Edrine'ye 'avdet eyledükde R: Ḳayṣeriyyeli'dür. Sarāy-ı hümāyūn teberdārlarından iken ṭaşra çıḳup Süleymān Paşa'nuñ ketḫudālıġı ḫıdmetine vuṣūl bulmış idi H. [R nüshasında der-kenâra sahh kaydı düşülmüş, eserin diğer nüshalarında yer almayan bu malumat yazılmıştır.]

Dāmād-ı Şehriyār-ı Maʿdelet-pīrā Ḥażret-i Ṣadr-ı ʿĀlī İbrāhīm Paşa[1]

Ḥażret-i ṣadr-ı ʿālī, ṣāḥibü'l-maʿālī, müdebbiru umūri's-salṭanati'l-ʿaliyye, mü'essisu erkāni'd-devleti'l-ġāliyye, nāẓımu maḳāʿidi'l-umūr, mürettibu meṣāliḥi'l-cumhūr, mecmaʿu'l-elṭāfi'l-kāmile, menbaʿü'l-aʿṭāfi'ş-şāmile, ʿamīmü'l-kerem, kerīmü'ş-şiyem, dāmād-ı şehriyār-ı muʿaẓẓam İbrāhīm Paşa-yı mükerrem *ebbeda'llāhu devletehu mā-dāme'l-ʿālem.*[2]

Naẓm

Ḥabbeẕā Āṣaf-ı ḫuceste-żamīr
Mihr-i evc-i ʿaṭā-yı ʿālem-gīr **[248[b]]**[3]

Ṣıhr-ı sulṭān-ı maʿdelet-pīrā
Ṣadr-ı ʿālī-i mekrümet-efzā

Cūd-baḫş-ı cihān ḫidīv-i ümem
Ṣadr-ı aʿẓam medār-ı necm-i kerem

Nām-ı pāki çün oldı İbrāhīm
Dehre elṭāfın eyledi taʿmīm

ʿÖmrin efzūn ide hemīşe Ḫudā
Ebbeda'llāhu ʿizzehu ebedā[4]

Meşāyiḫ-ı İslām

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretleri cülūs-ı hümāyūnda müftī bulınup baʿdehu ʿazl olındılar. Fī 19 Ramażān sene 1115.

Başmaḳcı-zāde es-Seyyid ʿAlī Efendi Rūmili ṣadāretinden munfaṣıl iken şeyḫü'l-İslām olup baʿdehu teḳāʿüd iḫtiyār eylediler. Fī 27 Şevvāl sene 1118.

1 Dāmād-ı Şehriyār-ı Maʿdelet-pīrā Ḥażret-i Ṣadr-ı ʿĀlī İbrāhīm Paşa H: -R.
2 "Âlem devam ettikçe Allah devletini sürekli kılsın."
3 Bundan varaktan sonra H nüshasının müstensihi sayfa numaralandırmasında yine hata yapmış, böylelikle yazma üzerindeki varak numarası ile transkribe metin arasındaki fark 3 varağa çıkmıştır. Okuyucu asıl metinle transkribe metni mukayese etmek isterse bu hususu gözönünde bulundurmalıdır.
4 "Allah izzetini ebedî kılsın."

Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi ṯāniyen müftī olup ba'dehu müteḳā'id oldılar. Fī 2 Ẕi'l-ḳa'de sene 1119.

Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi ṣadr-ı Rūm'dan ma'zūl iken şeyḫü'l-İslām olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī 19 Cumāde'l-ūlā sene 1122.

Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Alī Efendi ṯāniyen mesned-nişīn-i ṣadr-ı fetvā olup ba'dehu dār-ı beḳāya intiḳāl eylediler. Fī 4 Muḥarrem sene 1124.

Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi ṯāniyen müftī olup ba'dehu müteḳā'id oldılar. Fī 16 Ṣafer sene 1125.

'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi Rūmili ṣadrından fetvāya naḳl olınup ba'dehu 'azl olındılar. Fī 20 Cumāde'l-āḫire sene 1125.

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Maḥmūd Efendi ṣadr-ı Rūm'dan ma'zūl[1] iken müftī olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī 8 Ẕi'l-ḥicce sene 1126.

Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretleri Rūmili ṣadāretinden munfaṣıl iken şeyḫü'l-İslām olup ba'dehu müteḳā'id oldılar. Fī 23 Cumāde'l-āḫire sene 1127.

Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi ṣadāret-i Rūm'dan fetvāya naḳl olınup ba'dehu 'ālem-i 'uḳbāya rıḥlet eylediler. Fī 19 Ẕi'l-ḥicce sene 1128.

Ebū İsḥāḳ[2] İsmā'īl Efendi ḥażretleri Rūmili ṣadāretinden munfaṣıl iken şeyḫü'l-İslām olup ba'dehu müteḳā'id oldılar. Fī 4 Cumāde'l-āḫire sene 1130.

Veliyyü'n-ni'am-ı enām Şeyḫü'l-İslām 'Abdu'llāh Efendi ḥażretleri *sellemehu'llāhu te'ālā ve medde ẓıllehu 'ale'l-'ālemīn.*[3]

Ṣudūrü'l-'ulemā-yı Rūmili

Tevfīḳī-zāde Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūnda Rūmili ṣadrı bulınup ba'dehu 'azl olındı. Fī 17 Receb sene 1115.

'Abdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi Anaṭolı ṣadrından Rūmili'ne naḳl olınup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1116.

Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi üçinci def'a ṣadr olup ba'dehu teḳā'üd iḫtiyār eylediler. Fī 6 Ṣafer sene 1117.

---

1 R 267a.
2 Ebū İsḥāḳ H: -R.
3 "Allah ona selametlik versin ve gölgesini âlemlere uzatsın."

Ebe-zāde ʻAbdu'llāh Efendi ṯāniyen ṣadr olup baʻdehu maʻzūl oldılar.[1] Fī 22 Cumāde'l-ūlā sene 1118.

ʻĀrif ʻAbdü'l-bāḳī Efendi Anaṭolı'dan maʻzūl iken ṣadr olup baʻdehu ʻazl olındılar. Fī 13[2] Şaʻbān sene 1118.

ʻAṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi Anaṭolı'dan maʻzūl iken ṣadr olup baʻdehu ʻazl olındılar. Fī 18 Şaʻbān sene 1119.

İmām-ı Sulṭānī Maḥmūd Efendi Anaṭolı'dan maʻzūl iken ṣadr olup baʻdehu maʻzūl oldılar. Fī 27 Ẕi'l-ḳaʻde sene 1120.

Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretleri üçinci defʻa ṣadr olup baʻdehu müteḳāʻid oldılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1122.

ʻĀrif ʻAbdü'l-bāḳī Efendi ṯāniyen ṣadr olup baʻdehu ʻazl olındılar. Fī 17 Rebīʻü'l-evvel sene 1123.

Menteş-zāde ʻAbdü'r-raḥīm Efendi Anaṭolı'dan maʻzūl iken ṣadr olup baʻdehu maʻzūl oldı.[3] Fī 24 Ẕi'l-ḥicce sene 1123.

İsmāʻīl Efendi ḥażretleri Anaṭolı'dan ṣadr-ı Rūm'a naḳl olınup baʻdehu ʻazl olındılar. Fī 22 Cumāde'l-ūlā sene 1124.

ʻAṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi ṯāniyen ṣadr olup baʻdehu ṣadr-ı fetvāya naḳl olındı. Fī 19 Ṣafer sene 1125.

Menteş-zāde ʻAbdü'r-raḥīm Efendi ṯāniyen ṣadr olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī 4 Rebīʻü'l-āḫir sene 1126. **[249[a]]**

Dāmād Efendi-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri Anaṭolı'dan maʻzūl Rūmili pāyesine mutaṣarrıf iken bi'l-fiʻl ṣadr olup baʻdehu ʻazl olındılar. Fī 13 Cumāde'l-āḫire sene 1127.

Menteş-zāde ʻAbdü'r-raḥīm Efendi üçinci defʻa ṣadr olup baʻdehu ṣadr-ı fetvāya naḳl olındı. Fī 23 Cumāde'l-āḫire sene 1127.

İsmāʻīl Efendi ḥażretleri ṯāniyen ṣadr olup baʻdehu ʻazl olındılar. Fī 2 Rebīʻü'l-āḫir sene 1128.

---

1 maʻzūl oldılar H: ʻazl olındılar R.
2 13 H: 23 R.
3 oldı R: oldılar H.

Şaḥḥāf Şeyḫ-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi Anaṭolı'dan ma'zūl iken ṣadr olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī 10 Rebī'ü'l-evvel sene 1129.

Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretleri Anaṭolı'dan ma'zūl Rūmili pāyesine mutaṣarrıf iken bi'l-fi'l ṣadr olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī 20 Rebī'ü'l-evvel sene 1130.

Dāmād Efendi-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri ṯāniyen ṣadr oldılar. Fī 20 Rebī'ü'l-evvel sene 1130.

Ṣudūrü'l-'ulemā-yı Anaṭolı

'Abdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi cülūs-ı hümāyūnda Anaṭolı ṣadrı bulınup ba'dehu ṣadr-ı Rūm'a naḳl olındı. Fī 17 Receb sene 1115.

La'lī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi İstanbul'dan ma'zūl iken ṣadr olup ba'dehu 'azl olındılar.[1] Fī 28 Ẕi'l-ḥicce sene 1115.

'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi İstanbul'dan ma'zūl iken ṣadr olup[2] ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī 3 Ṣa'bān sene 1116.

Mecdī Meḥemmed Efendi Edrine'den ma'zūl İstanbul pāyesine mutaṣarrıf iken ṣadr olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī 28 Ṣa'bān sene 1116.

Ḳara Ebū Bekr Efendi İstanbul'dan ma'zūl Anaṭolı pāyesine mutaṣarrıf iken bi'l-fi'l ṣadr olup ba'dehu dār-ı bekāya rıḥlet eyledi. Fī 26 Şevvāl sene 1117.

Ḳara Ḫalīl Efendi İstanbul'dan ma'zūl Anaṭolı pāyesine mutaṣarrıf iken bi'l-fi'l ṣadr olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī 21 Rebī'ü'l-evvel sene 1118.

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Maḥmūd Efendi Edrine Vaḳ'ası sebebiyle Rūmili ṣadāretinden ma'zūl iken Anaṭolı ṣadrı olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī 2[3] Receb sene 1119.

Ḳara Ḫalīl Efendi ṯāniyen ṣadr olup ba'dehu müteḳā'id oldılar. Fī 10 Ṣa'bān sene 1120.

Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi İstanbul'dan ma'zūl iken ṣar olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī 27[4] Ẕi'l-ḳa'de sene 1120.

---

1 'azl olındılar H: ma'zūl oldı R.
2 R 267b.
3 2 R: ġurre-i H.
4 27 H: 28 R.

Mecdī Meḥemmed Efendi ṣāniyen ṣadr olup baʿdehu ʿazl olındılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1122.

Dāmād Efendi-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri İstanbul'dan maʿzūl iken ṣadr olup baʿdehu ʿazl olındılar. Fī 17 Rebīʿü'l-evvel sene 1123.

İsmāʿīl Efendi ḥażretleri İstanbul'dan maʿzūl Anaṭolı pāyesine mutaṣarrıf iken bi'l-fiʿl Anaṭolı ṣadrı olup baʿdehu Rūmili ṣadāretine naḳl olındılar. Fī 24 Ẕi'l-ḥicce sene 1123.

Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi ṣadr-ı neḳābetden ve İstanbul'dan maʿzūl iken ṣadr olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī 19 Ṣafer sene 1125.

Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretleri İstanbul'dan maʿzūl iken ṣadr olup baʿdehu ʿazl olındılar. Fī 4 Rebīʿü'l-āḫir sene 1126.

Ḥāmid-zāde ʿAbdu'llāh Efendi İstanbul'dan maʿzūl iken ṣadr olup baʿdehu ʿazl olındılar. Fī 13 Cumāde'l-āḫire sene 1127.

ʿUşşāḳī-zāde es-Seyyid ʿAbdu'llāh Efendi ḥażretleri İstanbul'dan maʿzūlen naḳībü'l-eşrāf iken ṣadr olup baʿde'l-ʿazl neḳābetle ibḳā olındılar. Fī 2 Rebīʿü'l-āḫir sene 1128.

Veliyyü'n-niʿam-ı ʿālem ʿAbdu'llāh Efendi ḥażretleri Anaṭolı pāyesine mutaṣarrıflar iken bi'l-fiʿl ṣadr olup baʿdehu müteḳāʿid oldılar. Fī 10 Rebīʿü'l-evvel sene 1129.

Çivi-zāde ʿAṭā'u'llāh Efendi ḥażretleri İstanbul'dan munfaṣıl iken ṣadr olup baʿdehu maʿzūl oldılar. Fī 20 Rebīʿü'l-evvel sene 1130.

Kevākibī-zāde Veliyyü'd-dīn Efendi ḥażretleri İstanbul'dan maʿzūl iken ṣadr oldılar. Fī 20 Rebīʿü'l-evvel sene 1130.

Ḳużāt-ı Dārü's-salṭanat

Begler Ḫ̆ācesi Aḥmed Efendi cülūs-ı hümāyūnda İstanbul ḳāḍīsi bulınup baʿdehu ʿazl olındı. Fī 19 **[249b]** Ramażān sene 1115.

Ḳara Ḫalīl Efendi Mekke-i Mükerreme'den maʿzūl iken İstanbul ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındılar. Fī 2 Cumāde'l-āḫire sene 1116.

Ḫaṭṭāṭ ʿAbdu'llāh Efendi Edrine'den maʿzūl Mekke Mükerreme pāyesine mutaṣarrıf iken İstanbul ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındılar. Fī 11 Receb sene 1116.

İmām Dāmādı Celeb Ḥasan Efendi Mıṣr'dan maʿzūl iken İstanbul ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī 28 Şaʿbān sene 1116.

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ḳaba Ḫalīl Efendi Mekke-i Mükerreme'den maʿzūl iken İstanbul ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī 11 Cumāde'l-ūlā sene 1117.

Menteş-zāde ʿAbdü'r-raḥīm Efendi Mıṣr'dan maʿzūl İstanbul pāyesine mutaṣarrıf iken bi'l-fiʿl Dārü's-salṭana ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī 14 Receb sene 1118.

Dāmād Efendi-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri Burusa'dan munfaṣıl İstanbul pāyesine mutaṣarrıflar iken bi'l-fiʿl Dārü's-salṭana ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındılar. Fī-ġurre-i[1] Receb sene 1119.

İmām-ı Sulṭānī el-Ḥāc Meḥemmed Efendi İstanbul pāyesiyle imām-ı sulṭānī iken bi'l-fiʿl Ḳosṭanṭıniyye ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldılar. Fī 7 Şevvāl sene 1119.

Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi İstanbul pāyesine mutaṣarrıf naḳībü'l-eşrāf iken bi'l-fiʿl Dārü's-salṭana ḳāḍīsi olup baʿde'l-ʿazl neḳābetle ibḳā olındılar. Fī 27 Ẕi'l-ḳaʿde sene 1120.

Ebū İsḥāḳ[2] İsmāʿīl Efendi ḥażretleri Mekke-i Mükerreme'den munfaṣıl iken İstanbul ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındılar. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1122.

Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretleri Mekke-i Mükerreme'den munfaṣıl iken İstanbul ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındılar. Fī 22 Cumāde'l-ūlā sene 1123.

Ḥāmid-zāde ʿAbdu'llāh Efendi Mekke-i Mükerreme'den munfaṣıl iken İstanbul ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldılar. Fī 22 Cumāde'l-ūlā sene 1124.

Çivi-zāde ʿAṭā'u'llāh Efendi ḥażretleri Mekke-i Mükerreme'den munfaṣıl iken İstanbul ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldılar. Fī 6 Muḥarrem sene 1125.

---

1 ġurre-i H: 2 R.
R 268a.

2 Ebū İsḥāḳ H: -R.

Tefsīrī-zāde ʻAṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi Mekke-i Mükerreme'den maʻzūl iken İstanbul ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldılar. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1125.

ʻUşşāḳī-zāde es-Seyyid ʻAbdu'llāh Efendi ḥażretleri naḳībü'l-eşrāf iken İstanbul ḳāḍīsi olup baʻde'l-ʻazl neḳābetle ibḳā olındılar. Fī 17 Cumāde'l-āḫire sene 1126.[1]

Kevākibī-zāde Veliyyü'd-dīn Efendi ḥażretleri Mekke-i Mükerreme'den munfaṣıl iken İstanbul ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldılar.[2] Fī-ġurre-i Rebīʻü'l-evvel sene 1127.

Ṭabīb Süleymān Efendi Mekke-i Mükerreme'den munfaṣıl iken İstanbul ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldılar. Fī 18 Rebīʻü'l-āḫir sene 1127.

Aḳ Maḥmūd Efendi-zāde es-Seyyid Meḥemmed Zeynü'l-ʻābidīn Efendi ḥażretleri Mıṣr'dan maʻzūl İstanbul pāyesine mutaṣarrıflar iken bi'l-fiʻl Dārü's-salṭana ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındılar. Fī 3 Ramażān sene 1127.

Veliyyü'n-niʻam-zādemüz Başmaḳcı-zāde es-Seyyid ʻAbdu'llāh Efendi'müz ḥażretleri Mekke-i Mükerreme pāyesiyle Mıṣr-ı Ḳāhire'den munfaṣıl iken İstanbul ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındılar. Fī 8 Şevvāl sene 1128.

Ṭosyevī Muṣṭafā Efendi ḥażretleri Edrine'den maʻzūl Mekke-i Mükerreme pāyesine mutaṣarrıflar iken İstanbul ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldılar. Fī 6 Cumāde'l-ūlā sene 1129.

Yaḥyā-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri Mekke-i Mükerreme'den munfaṣıl İstanbul pāyesine mutaṣarrıflar iken bi'l-fiʻl Dārü's-salṭana ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındılar. Fī-ġurre-i Rebīʻü'l-āḫir sene 1130.

Ṣunʻu'llāh Efendi ḥażretleri Edrine'den munfaṣıl İstanbul pāyesine mutaṣarrıflar iken bi'l-fiʻl belde-i Ḳosṭanṭıniyye ḳāḍīsi oldılar. Fī-ġurre-i Rebīʻü'l-āḫir sene 1130.

Nuḳabā-yı Eşrāf

Seyfī-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi cülūs-ı hümāyūnda naḳībü'l-eşrāf bulınup **[250[a]]** baʻdehu ʻazl olındılar. Fī 15 Cumāde'l-āḫire sene 1116.

1 1126 H: 1127 R.
2 maʻzūl oldılar H: ʻazl olındılar R.

Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi Edrine ḳāḍīsi iken ṣadr-ı neḳābete naḳl olınup ba'dehu 'azl olındılar. Fī 11 Ẕi'l-ḥicce sene 1122.

'Uşşāḳī-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi ḥażretleri Edrine pāyesiyle Mıṣr'dan ma'zūl iken naḳībü'l-eşrāf olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī 26 Ẕi'l-ḳa'de sene 1130.

Veliyyü'n-ni'am-zādemüz Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi ḥażretleri İstanbul'dan munfaṣıl Anaṭolı pāyesine mutaṣarrıflar iken naḳībü'l-eşrāf oldılar. Fī 26 Ẕi'l-ḳa'de sene 1130.

Ḳużāt-ı Mekke-i Mükerreme

Ṭavuḳcı Paşa İmāmı 'Alī Efendi cülūs-ı hümāyūnda Mekke ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1116.

Bekrī-zāde Aḥmed Efendi Burusa'dan ma'zūl iken Mekke ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı.[1] Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1117.

Māhir 'Abdu'llāh Efendi Edrine pāyesiyle Ġalaṭa'dan ma'zūl iken Mekke ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1118.

İsmā'īl Efendi ḥażretleri Mıṣr ḳāḍīsi iken Mekke'ye naḳl olınup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1119.

Ḳadrī-zāde 'Abdu'llāh Efendi Burusa'dan ma'zūl iken Mekke ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1120.

Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretleri İstanbul pāyesiyle Edrine'den munfaṣıl iken Mekke ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1121.[2]

Ḥāmid-zāde 'Abdu'llāh Efendi Mekke-i Mükerreme pāyesiyle Selanik'den ma'zūl iken bi'l-fi'l Mekke ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1122.

Çivi-zāde 'Aṭā'u'llāh Efendi ḥażretleri Edrine'den munfaṣıl Mekke-i Mükerreme pāyesine mutaṣarrıflar iken bi'l-fi'l Mekke ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1123.

---

1 R 268b.
2 1121 R: 1120 H.

Tefsīrī-zāde Meḥemmed 'Aṭā'u'llāh Efendi Şām'dan ma'zūl Mekke-i Mükerreme pāyesine mutaṣarrıf iken bi'l-fi'l Mekke ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1124.

Fetḥiyyeli Meḥemmed Emīn Efendi Edrine pāyesiyle Burusa'dan ma'zūl iken Mekke ḳāḍīsi olup ḳable'ż-żabṭ fevt olduḳda nā'ibine ibḳā olınup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1124.

Kevākibī-zāde Velī Efendi ḥażretleri Mıṣr'dan munfaṣıl Burusa pāyesine mutaṣarrıflar iken Mekke ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1125.

Ṭabīb Süleymān Efendi Edrine pāyesiyle Burusa'dan ma'zūl iken Mekke ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1126.

Yaḥyā-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri Edrine'den ma'zūl iken Mekke ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar.[1] Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1127.

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ṣāliḥ Efendi ḥażretleri Anaṭolı pāyesiyle Ḥaleb'den ma'zūl iken Mekke ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1128.

Celeb Ḫalīl Efendi Edrine'den ma'zūl iken Mekke ḳāḍīsi olup biñ yüz yigirmi sekiz Şevvāl'inde fevt olduḳda nā'ibine ibḳā olınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1129.

Yaḥyā Efendi-zāde Meḥemmed Efendi Burusa'dan ma'zūl iken Mekke ḳāḍīsi olup ḳable'ż-żabṭ fevt olduḳda nā'ibine ibḳā olınup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre Cumāde'l-āḫire sene 1129.

Dürrī Meḥemmed Efendi ḥażretleri Mıṣr'dan ma'zūl iken Mekke ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1130.

Şa'bān Efendi ḥażretleri Burusa'dan ma'zūl iken Mekke ḳāḍīsi **[250[b]]** oldılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1130.

Ḳużāt-ı Edrinetü'l-maḥmiyye

Beñli Şa'bān Efendi cülūs-ı hümāyūnda Edrine ḳāḍīsi bulınup ba'de'l-cülūs ma'zūl oldı. Fī 11 Rebī'ü'l-āḫir sene 1115.

1 olındılar R: olındı H.

Çivi-zāde ʻAṭā'u'llāh Efendi ḥażretleri Şām'dan maʻzūl iken Edrine ḳāḍīsi olup ʻazl olındılar. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1115.

Ṣaḥḥāf Şeyḫ-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi Yeñişehr'den maʻzūl iken Edrine ḳāḍīsi olup baʻdehu ṣadr-ı neḳābete naḳl olındı. Fī 15 Cumāde'l-āḫire sene 1116.

İzmir Müftīsi-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi Ḥaleb'den maʻzūl iken Edrine ḳāḍīsi olup baʻdehu fevt oldı. Fī 26 Şevvāl sene 1116.

Muṣāḥib Paşa Ḫˇācesi İbrāhīm Efendi Edrine pāyesiyle Şām'dan maʻzūl iken bi'l-fiʻl Edrine ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1118.

Bosnevī Süleymān Efendi Şām'dan maʻzūl iken Edrine ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1119.

Dāvūd-zāde İbrāhīm Efendi Yeñişehr'den maʻzūl iken Mekke pāyesiyle Edrine ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳaʻde sene 1119.

Yaḥyā-[1]zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri Edrine pāyesiyle Ġalaṭa'dan maʻzūl iken bi'l-fiʻl Edrine ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1121.

Celeb Ḫalīl Efendi İzmir'den maʻzūl Edrine pāyesine mutaṣarrıf iken bi'l-fiʻl Edrine ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Rebīʻü'l-evvel sene 1122.

Müstaḳīm Meḥemmed Efendi Burusa pāyesiyle Şām'dan maʻzūl iken Edrine ḳāḍīsi olup baʻdehu Mekke pāyesiyle maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1123.

Ṣunʻu'llāh Efendi ḥażretleri Yeñişehr'den maʻzūl iken Edrine ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındılar. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1124.

Ṭosyevī Muṣṭafā Efendi ḥażretleri Mıṣr'dan maʻzūl iken Mekke pāyesine mutaṣarrıflar iken Edrine ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldılar. Fī 4 Ramażān sene 1125.

Ḳabaḳulaḳ-zāde Meḥemmed Saʻīd Efendi İzmir'den maʻzūl iken Edrine ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1126.

---

1 R 269a.

Kebīrī-zāde ʻAbdu'r-raḥmān Efendi Ḥaleb'den maʻzūl iken Edrine ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1127.

Teẕkireci Meḥemmed Efendi Ḳuds'den maʻzūl iken Edrine ḳāḍīsi olup baʻdehu fevt oldı. Fī 5 Ramażān sene 1127.

es-Seyyid Zeynü'l-ʻābidīn Efendi Şām'dan maʻzūl iken Edrine ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1128.

Ṭurmuş-zāde Aḥmed Efendi İzmir'den maʻzūl iken Edrine ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındı. Fī-ġurre-i Rebīʻü'l-evvel sene 1129.

ʻAbdu'llāh Efendi Ġalaṭa'dan maʻzūl iken Edrine ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındılar. Fī-ġurre-i Rebīʻü'l-evvel sene 1130.

Vardarī Şeyḫ-zāde Meḥemmed Efendi Edrine pāyesiyle Şām'dan maʻzūl iken bi'l-fiʻl Edrine ḳāḍīsi oldılar. Fī-ġurre-i Rebīʻü'l-evvel sene 1130.

Ḳużāt-ı Burusatü'l-maḥrūsa

Şemsü'd-dīn-zāde Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūnda Burusa ḳāḍīsi bulınup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1115.

Fetḥiyyeli Emīn Meḥemmed Efendi Ḳuds'den maʻzūl iken Burusa ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1116.

Mekkī-zāde Esʻad Efendi Selanik'den maʻzūl iken Burusa ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındı[1]. Fī-ġurre-i[2] Muḥarrem sene 1118.

Gelibolılı Maḥmūd Efendi Ġalaṭa'dan maʻzūl Edrine pāyesine mutaṣarrıf iken Burusa ḳāḍīsi olup **[251ᵃ]** baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1119.

Ṭabīb Süleymān Efendi Edrine pāyesiyle Eyyūb'dan maʻzūl iken Burusa ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Rebīʻü'l-evvel sene 1120.

Şerīf Efendi Edrine pāyesiyle Yeńişehr'den maʻzūl iken Burusa ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Rebīʻü'l-āḫir sene 1121.

Yaḥyā Efendi-zāde Meḥemmed Efendi Yeńişehr'den maʻzūl iken Burusa ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1122.

---

1 ʻazl olındı H: maʻzūl oldı R.
2 ġurre-i H: -R.

Şa'bān Efendi ḥażretleri Ġalaṭa'dan ma'zūl iken Burusa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī 22 Şevvāl sene 1122.

Veliyyü'n-ni'am-ı 'ālem 'Abdu'llāh Efendi ḥażretleri Ḥaleb'den munfaṣıl iken Burusa ḳāḍīsi olup ba'dehu müteḳā'id oldılar. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1123.

Ebū Sa'īd-zāde Birāder-zādesi Muṣṭafā Efendi ḥażretleri Yeñişehr'den ma'zūl iken Burusa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī 4 Ramażān sene 1124.

Kevākibī-zāde Muṣṭafā Efendi ḥażretleri Ḳuds'den ma'zūl iken Burusa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1125.

Ḥüseyn Efendi-zāde Muṣṭafā Efendi Ḳuds'den ma'zūl iken Burusa ḳāḍīsi[1] olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1126.

Ḳara Murād Efendi Edrine pāyesiyle Şām'dan ma'zūl iken Burusa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl[2] olındı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1127.

Mektūbī 'Oṯmān Efendi Ġalaṭa'dan ma'zūl iken Burusa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1128.

Ḥālen Re'īsü'l-eṭibbā 'Ömer Efendi ḥażretleri İstanbul pāyesiyle İzmir'den munfaṣıl iken Burusa ḳāḍīsi olup ba'dehu Anaṭolı pāyesiyle 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1129.

Çıracı-zāde Ḥasan Efendi Ḥaleb'den ma'zūl Burusa pāyesine mutaṣarrıf iken bi'l-fi'l Burusa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1130.

'Abdü'r-raḥīm-zāde Aḥmed Efendi Filibe'den ma'zūl Burusa pāyesine mutaṣarrıf iken bi'l-fi'l Burusa ḳāḍīsi oldı. Fī-Ẕi'l-ḥicce sene 1130.

Ḳużāt-ı Mıṣru'l-Ḳāhire

Menteş-zāde 'Abdü'r-raḥīm Efendi cülūs-ı hümāyūnda Mıṣr ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1115.

Uzun Ḥasan Efendi-zāde Yaḥyā Efendi İzmir'den ma'zūl iken Mekke-i Mükerreme pāyesiyle Mıṣr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1116.

1 R 269b.
2 'azl R: ma'zūl H.

İsmā'īl Efendi ḥażretleri Burusa'dan ma'zūl iken Mekke pāyesiyle Mışr ḳāḍīsi olup ba'dehu bi'l-fi'l Mekke-i Mükerreme'ye naḳl olındılar.[1] Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1117.

Ṭosyevī Muṣṭafā Efendi ḥażretleri Burusa pāyesiyle Ḳuds'den ma'zūl iken Mışr ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1119.

'Uşşāḳī-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi ḥażretleri Edrine pāyesiyle Selanik'den ma'zūl iken Mışr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1120.

Kevākibī-zāde Veliyyü'd-dīn Efendi ḥażretleri Ḥaleb'den ma'zūl iken Mışr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1121.

Dürrī Meḥemmed Efendi ḥażretleri Ḥaleb'den ma'zūl iken Mışr ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Receb sene 1122.

Aḳ Maḥmūd Efendi-zāde es-Seyyid Meḥemmed Zeynü'l-'ābidīn Efendi ḥażretleri Selanik'den ma'zūl Edrine pāyesine mutaṣarrıflar iken Mışr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Receb sene 1123. **[251[b]]**

Resūl-zāde el-Ḥāc Meḥemmed Efendi Ġalaṭa'dan ma'zūl iken Mışr ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1124.

Veliyyü'n-ni'am-zādemüz es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi'müz ḥażretleri Edrine pāyesiyle Yeñişehr'den ma'zūl iken Mekke pāyesiyle Mışr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1125.

Tatar 'Abdu'llāh Efendi-zāde Yaḥyā Efendi Edrine pāyesiyle Ġalaṭa'dan ma'zūl iken Mışr ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1126.

Feyżu'llāh Efendi ḥażretleri Ḥaleb'den ma'zūl iken Mışr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1128.

Bābī-zāde Meḥemmed Efendi Burusa pāyesiyle İzmir'den ma'zūl iken Mışr ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1129.

Ebū Sa'īd-zāde Birāder-zādesi Muṣṭafā Efendi ḥażretleri Burusa'dan ma'zūl iken Mekke pāyesiyle Mışr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1130.

---

1 olındılar H: olınup R.

Kāmī Meḥemmed Efendi Burusa pāyesiyle Ġalaṭa'dan ma'zūl iken Mıṣr ḳāḍīsi oldılar. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1130.

Ḳużāt-ı Şām-ı Şeref-encām

Bosnevī Süleymān Efendi cülūs-ı hümāyūnda[1] Şām ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1115.

Tefsīrī-zāde Meḥemmed 'Aṭā'u'llāh Efendi Ḳuds'den ma'zūl iken Edrine pāyesiyle Şām ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Receb sene 1116.

Meḥemmed Müstaḳīm Efendi Medīne-i Münevvere'den ma'zūl iken Burusa pāyesiyle Şām ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1117.

İsḥāḳ-zāde 'Ārif Meḥemmed Efendi Yeñişehr'den ma'zūl iken Edrine pāyesiyle Şām ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1119.

'Uşşāḳī-zāde 'Oṯmān Efendi Baġdād'dan ma'zūl iken Şām ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1120.

Ḳara Murād Efendi Edrine pāyesiyle Baġdād'dan ma'zūl iken Şām ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Receb sene 1121.

'Acem-zāde Ḫ̆ˇācesi Muṣṭafā Efendi Medīne pāyesiyle Baġdād'dan ma'zūl iken Şām ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ša'bān sene 1122.

es-Seyyid Zeynü'l-'ābidīn Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Şām ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1123.

Gümrükci Ḫ̆ˇācesi Meḥemmed Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Şām ḳāḍīsi olup biñ yüz yigirmi üç Ẕi'l-ḳa'de'sinde fevt olduḳda nā'ibine ibḳā olınup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1124.

Vardarī Şeyḫ-zāde Meḥemmed Efendi Ḥaleb'den ma'zūl iken Edrine pāyesiyle Şām ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1125.

'Alī Paşa-zāde Ḥüseyn Beg Efendi Selanik'den ma'zūl iken Burusa pāyesiyle Şām ḳāḍīsi olup yüz yigirmi beş Ša'bān'ında fevt olduḳda evlādına ibḳā olınup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1126.

1 R 270a.

'Abdü'l-kerīm-zāde Meḥemmed Refdī Efendi Selanik'den ma'zūl iken Edrine pāyesiyle Şām ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1127.

Cezāyir Paşası-zāde İbrāhīm Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Şām ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1128.

Sāriḳu'l-baḥr Ḥüseyn Efendi-zāde Meḥemmed Emīn Efendi Edrine pāyesiyle Selanik'den ma'zūl iken Şām ḳāḍīsi olup biñ yüz yigirmi sekiz Şa'bān'ında fevt olduḳda evlādına ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i **[252[a]]** Şevvāl sene 1128.

Bolevī-zāde Aḥmed Sa'īd Efendi Ḳuds ḳāḍīsi olmış iken Şām'a naḳl olınup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1129.

Çeşm-i Siyāh Muṣṭafā Efendi Medīne'den ma'zūl iken Şām ḳāḍīsi olmışlar idi. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1129.

Ḳużāt-ı Medīnetü'l-münevvere

Bustāncıbaşı Emīri es-Seyyid Süleymān Efendi cülūs-ı hümāyūnda Medīne-i Münevvere ḳāḍīsi bulınup ba'dehu fevt oldı. Fī-ġurre-i[1] Ẕi'l-ḥicce sene 1115.

Çuḳacı-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi Ūlā-yı Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1117.

Bābī-zāde Meḥemmed Efendi Sulṭān Selīm Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1118.

Ra'dī Muṣṭafā Efendi İstanbul'da vāḳı'a Vālide Sulṭān Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḍīsi olup biñ yüz on sekiz Ṣafer'inde fevt olduḳda nā'ibine ibḳā olınup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1119.

'Uşşāḳī-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi Ṣāniye-i Sarāy-ı İbrāhīm Paşa Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1120.

Müfettiş Meḥemmed Efendi Şeh-zāde Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḍīsi olup ḳable'ż-żabṭ fevt olduḳda nā'ibine ibḳā olınup ba'dehu 'azl ol[ın] dı. Fī-ġurre-i Receb sene 1120.

1 ġurre-i H: -R.

Gürgür Meḥemmed Efendi Medīne-i Münevvere pāyesiyle[1] Maġnisa'dan ma'zūl iken bi'l-fi'l Medīne ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1121.

Ḫāliṣ Meḥemmed Efendi Sulṭān Aḥmed Ḫān Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḍīsi olup biñ yüz yigirmi bir Rebī'ü'l-āḫir'inüñ on dördinci güni fevt nā'ibine ibḳā olınup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1122.

'Abdü'l-vehhāb Efendi Ūlā-yı Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1123.

Mu'abbir İsmā'īl Efendi Ayaṣofıyya Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1124.

Çeşm-i Siyāh Muṣṭafā Efendi Ḳalender-ḫāne Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1125.

Ketḫudā-zāde Muṣṭafā Efendi Üsküdar'da vāḳı'a Mihrümāh Sulṭān Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1126.

Nefes-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi Ḳara Muṣṭafā Paşa Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1127.

Kürd 'Ömer Efendi Ebā Eyyūb-i Enṣārī Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1128.

Medḥī Muṣṭafā Efendi Ḫāḳāniyye-i Vefā Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1129.

Maḥmūd Efendi Eyyūb'dan ma'zūl iken Medīne ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1130.

Mektūbī Muṣṭafā Efendi Sulṭān Selīm Medresesi müderrisi iken Medīne ḳāḍīsi oldılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1130.

Ḳużāt-ı Ḳuds-i Şerīf

Keşfī 'Abdu'llāh Efendi cülūs-ı hümāyūnda Ḳuds-i Şerīf ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1116.

1 R 270b.

Sāriḳu'l-baḥr Ḥüseyn Efendi-zāde Meḥemmed Emīn Efendi Sulṭān Aḥmed Ḫān Medresesi müderrisi iken Ḳuds ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1117. **[252[b]]**

Kevākibī-zāde Muṣṭafā Efendi ḥażretleri Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḳuds ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldılar. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1119.

Ḥüseyn Efendi-zāde Muṣṭafā Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḳuds ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī-ġurre-i Receb sene 1120.

İsḥāḳ-zāde Nūr Meḥemmed Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Ḳuds ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldılar. Fī-ġurre-i Şevvāl 1121.

Teẕkireci Meḥemmed Efendi Sulṭān Aḥmed Ḫān Medresesi müderrisi iken Ḳuds ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1122.

Ḳaba ʿÖmer Efendi Ḫāḳāniyye-i Vefā Medresesi'nden munfaṣıl iken Ḳuds ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳaʿde sene 1123.

Ṭāhir Meḥemmed Efendi Sulṭān Aḥmed Ḫān Medresesi müderrisi iken Ḳuds ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1125.

Evliyā-zāde ʿAlī Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḳuds ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1125.

Ketḫudā-zāde Meḥemmed Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Ḳuds ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1126.

Şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Meḥemmed Efendi Birāder-zādesi Muṣṭafā Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḳuds ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1127.

Sābıḳā Re'īsü'l-eṭibbā Meḥemmed Efendi Anaṭolı pāyesine mutaṣarrıf iken Ḳuds ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındılar. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1128.

Bolevī-zāde[1] es-Seyyid Aḥmed Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Ḳuds ḳāḍīsi olup baʿdehu Şām'a naḳl olındılar. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1128.

Pīr Meḥemmed Efendi Baġdād'dan maʿzūl iken Ḳuds ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1129.

1 R 271a.

'Abdu'llāh Efendi Dāmādı el-Ḥāc Meḥemmed Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḳuds-i Şerīf ḳāḍīsi oldılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1129.

Ḳużāt-ı Ḥalebü'ş-şehbā

Kevākibī-zāde Veliyyü'd-dīn Efendi ḥażretleri cülūs-ı hümāyūnda Ḥaleb ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Receb sene 1116.

Dürrī Meḥemmed Efendi ḥażretleri Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḥaleb ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1117.

Veliyyü'n-ni'am-ı 'ālem 'Abdu'llāh Efendi ḥażretleri Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḥaleb ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl azl olındılar. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1117 ba'dehu[1] munfaṣıl oldılar. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1119.

Vardarī Şeyḫ-zāde Meḥemmed Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḥaleb ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1120.

Kebīrī-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi Süleymāniyye Medresesi'nden munfaṣıl iken Ḥaleb ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1121.

Vaḥdī İbrāhīm Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Ḥaleb ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1122.

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ṣāliḥ Efendi ḥażretleri Anaṭolı pāyesiyle Filibe'den ma'zūl iken Ḥaleb ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1123.

Feyżu'llāh Efendi ḥażretleri Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḥaleb ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1124.

Çıracı-zāde Ḥasan Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken **[253ª]** Ḥaleb ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1125.

Zülālī Ḥasan Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḥaleb ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1126.

Altıbarmaḳ 'Abdü'l-bāḳī Efendi Yeñişehr'den ma'zūl iken Edrine pāyesiyle Ḥaleb ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1127.

---

1 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1117 ba'dehu R: -H.

Yaḥyā Efendi-zāde ʻAbdu'llāh Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḥaleb ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Şaʻbān sene 1128.

Muʻabbir İsmāʻīl Efendi Medīne'den maʻzūl iken Ḥaleb ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındılar. Fī-ġurre-i Şaʻbān sene 1129.

ʻOs̱mān-zāde Aḥmed Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ḥaleb ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳaʻde sene 1130.

Ṣadrü'd-dīn-zāde Maḥmūd Efendi Selanik'den maʻzūl iken Edrine pāyesiyle Ḥaleb ḳāḍīsi oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳaʻde sene 1130.

Ḳużāt-ı Selanik

Tatar ʻAbdu'llāh Efendi-zāde Yaḥyā Efendi cülūs-ı hümāyūnda Selanik ḳāḍīsi bulınup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1116.

Ḥāmid-zāde ʻAbdu'llāh Efendi Edrine'den maʻzūl iken Mekke pāyesiyle Selanik ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1117.

Aḳ Maḥmūd-zāde es-Seyyid Zeynü'l-ʻābidīn Efendi ḥażretleri Dārü'l-ḥadīs̱-i Süleymāniyye müderrisi iken Selanik ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldılar. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1119.

ʻAlī Paşa-zāde Ḥüseyn Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Selanik ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Rebīʻü'l-āḫir sene 1120.

ʻAbdü'l-kerīm-zāde Refdī Meḥemmed Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Selanik ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i[1] Cumāde'l-ūlā sene 1121.[2]

Emīn-i sābıḳ Meḥemmed Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Selanik ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1122.

Resūl-zāde Aḥmed Efendi İzmir'den maʻzūl iken Burusa pāyesiyle Selanik ḳāḍīsi olup biñ yüz yigirmi iki Ramażān'ında fevt olduḳda nā'ibi ibḳā olınup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1122.

1 ġurre-i R: -H.
2 R 271b.

Sāriḳu'l-baḥr Ḥüseyn Efendi-zāde Meḥemmed Emīn Efendi Yeñişehr ḳāḍī-si iken Edrine pāyesiyle Selanik'e naḳl olınup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Şa'bān sene 1123.

Ḥekīmbaşı-zāde Ebū Bekr Efendi İzmir'den ma'zūl iken Edrine pāyesiyle Selanik'e naḳl olınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1124.

Ṣadrü'd-dīn-zāde Maḥmūd Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Selanik ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1125.

Meḥemmed Sālim Efendi ḥażretleri Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Selanik ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1126.

Aġa-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi Yeñişehr'den ma'zūl iken Edrine pāyesiyle Selanik ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1127.

Beñli 'Abdu'r-raḥmān Efendi Şām pāyesiyle Eyyūb'dan ma'zūl iken Selanik ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1128.

Ḫ̆āce-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Selanik ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Şa'bān sene 1129.

Zekī-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Selanik ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1130.

Mestci-zāde 'Abdu'llāh Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Selanik ḳāḍīsi **[253[b]]** oldılar. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1130.

Ḳużāt-ı Yeñişehr-i Fenār

Dāvūd-zāde İbrāhīm Efendi cülūs-ı hümāyūnda Yeñişehr ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1115.

Şerīf Efendi Ḳuds'den ma'zūl iken Edrine pāyesiyle Yeñişehr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Receb sene 1116.

Yaḥyā Efendi-zāde Meḥemmed Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1117.

'Abdü'r-raḥīm-zāde Aḥmed Efendi Süleymāniyye Medresesi'nden munfaṣıl iken Yeñişehr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1118.

Ṣun'u'llāh Efendi ḥażretleri Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1119.

Ebū Sa'īd-zāde Birāder-zādesi Muṣṭafā Efendi ḥażretleri Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Yeñişehr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1120.

Altıbarmaḳ-zāde 'Abdü'l-bāḳī Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1121.

Emīr Aġa-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Yeñişehr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1122.

Sāriḳu'l-baḥr Ḥüseyn Efendi-zāde Meḥemmed Emīn Efendi Ḳuds'den ma'zūl iken Burusa pāyesiyle Yeñişehr ḳāḍīsi olup ba'dehu Selanik'e naḳl olındı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1122.

Veliyyü'n-ni'am-zāde Başmaḳcı-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi ḥażretleri Sulṭān Aḥmed Ḫān Medresesi müderrisi iken Yeñişehr ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1124.

Ṭabīb Aḥmed Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1125.

Beyāżī-zāde Ḥāmid Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Edrine pāyesiyle Yeñişehr ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i[1] Rebī'ü'l-evvel sene 1126.

İsḥāḳ-zāde Nūr Meḥemmed Efendi Ḳuds'den ma'zūl iken Edrine pāyesiyle Yeñişehr ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar[2]. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1127.

Mektūbī 'Abdu'r-raḥmān Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1128.

---

1 R 272a.

2 ma'zūl oldılar H: 'azl olındılar R.

Ḳāsım Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Yeñişehr ḳāḍīsi olup ba'dehu yüz yigirmi sekiz Ramażān'ında fevt olduḳda evlādına ibḳā olınup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1128.

Ṣūfī Emīr es-Seyyid Meḥemmed Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Yeñişehr ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1129.

Ketḫudā Muṣṭafā Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken Yeñişehr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1130.

Rāzī 'Abdü'l-laṭīf Efendi Süleymāniyye Medresesi[1] müderrisi iken Yeñişehr ḳāḍīsi oldılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1130.

Ḳużāt-ı Ġalaṭa

Gelibolılı Maḥmūd Efendi cülūs-ı hümāyūnda Ġalaṭa ḳāḍīsi bulınup ba'de'l-cülūs ma'zūl oldı. Fī 15 Rebī'ü'l-āḫir sene 1115.

Yaḥyā-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri Medīne'den ma'zūl iken Edrine pāyesiyle Ġalaṭa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Receb sene 1116.

Ṣa'bān Efendi ḥażretleri Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ġalaṭa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1117.

Resūl-zāde el-Ḥāc Meḥemmed Efendi **[254ª]** Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ġalaṭa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1118.

Muḳīm-zāde 'Abdu'r-raḥmān Efendi Burusa pāyesiyle Eyyūb'dan ma'zūl iken Ġalaṭa ḳāḍīsi olup ba'dehu Edrine pāyesiyle ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1120.

Tatar 'Abdu'llāh Efendi-zāde Yaḥyā Efendi Selanik'den ma'zūl iken Edrine pāyesiyle Ġalaṭa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1121.

Mektūbī 'Oṯmān Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ġalaṭa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Receb sene 1122.

1 Medresesi H: -R.

Ḳonevī ʿAlī Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Şām pāyesiyle Ġalaṭa ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Şaʿbān sene 1123.

Müfettiş İbrāhīm Efendi Birāder-zādesi ʿAbdu'llāh Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ġalaṭa ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳaʿde sene 1124.

Kāmī Meḥemmed Efendi Baġdād'dan maʿzūl iken Burusa pāyesiyle Ġalaṭa ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳaʿde sene 1125.

Muʿīd Aḥmed Efendi Diyārbekr'den maʿzūl iken Ġalaṭa ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1126.

Meḥemmed Sālim Efendi ḥażretleri Selanik'den maʿzūl iken Ġalaṭa ḳāḍīsi olup baʿdehu Mekke pāyesiyle ʿazl olındılar. Fī-ġurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1127.

ʿAbdü'l-vehhāb Efendi Medīne'den maʿzūl iken Ġalaṭa ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldılar. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1128.

Ḫˇāce-zāde es-Seyyid ʿÖmer Efendi Filibe'den maʿzūl Şām pāyesine mutaṣarrıflar iken Ġalaṭa ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındılar. Fī-ġurre-i Rebīʿü'l-evvel sene 1129.

Sābıḳā Emīn-i Fetvā Aḥmed Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Ġalaṭa ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldılar. Fī-ġurre-i Rebīʿü'l-evvel sene 1130.

Esʿad-zāde Fā'iz es-Seyyid ʿAbdü'r-raḥīm Efendi Maġnisa'dan maʿzūl Medīne pāyesine mutaṣarrıflar iken Ġalaṭa ḳāḍīsi oldılar. Fī-ġurre-i Rebīʿü'l-evvel sene 1130.

Ḳużāt-ı İzmir

Celeb Ḫalīl Efendi cülūs-ı hümāyūnda İzmir ḳāḍīsi bulınup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1116.

Resūl-zāde Aḥmed Efendi[1] Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken İzmir ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1117.

1 R 272b.

Ḥekīmbaşı-zāde Ebū Bekr Efendi İstanbul'da vāḳı'a Vālide Sulṭān Medresesi müderrisi iken İzmir ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1119.

Ḳabaḳulaḳ-zāde Meḥemmed Sa'īd Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken İzmir ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1120.

Tekfūrṭaġlı İmāmı Süleymān Efendi Şeh-zāde Medresesi müderrisi iken İzmir ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1121.

Ṭurmuş-zāde Aḥmed Efendi Sulṭān Aḥmed Ḫān Medresesi müderrisi iken İzmir ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Receb sene 1122.

Bābī-zāde Meḥemmed Efendi Medīne'den ma'zūl iken Burusa pāyesiyle İzmir ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1123.

Hādī-zāde Feyżu'llāh Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken İzmir ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1124.

Ḥālen Re'īsü'l-eṭibbā 'Ömer Efendi ḥażretleri Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken İzmir ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar.[1] Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1125.

'Uşşāḳī-zāde es-Seyyid İbrāhīm Efendi Medīne'den ma'zūl iken İzmir ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1126.

Gümrükci Ḥüseyn Paşa-zāde Muṣṭafā Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye müderrisi iken İzmir ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1128.

Bolevī-zāde es-Seyyid Meḥemmed Emīn Efendi Dārü'l-ḥadīṯ-i Süleymāniyye **[254b]** müderrisi iken İzmir ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1129.

İsḥāḳ Efendi ḥażretleri Sulṭān Aḥmed Ḫān Medresesi müderrisi iken İzmir ḳāḍīsi olup ba'dehu Mekke-i Mükerreme pāyesiyle ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Receb sene 1130.

---

1 oldılar H: oldı R.

Neylī Aḥmed Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken İzmir ḳāḍīsi oldılar. Fī-ġurre-i Receb sene 1130.

Ḳużāt-ı Filibe

Ġalaṭ Şa'bān Efendi cülūs-ı hümāyūnda Filibe ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1115.

Beńli Şa'bān Efendi Edrine'den ma'zūl iken Tatarbāzārı ilḥāḳıyla ṣāniyen Filibe ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1116.

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ṣāliḥ Efendi ḥażretleri Anaṭolı pāyesine mutaṣarrıflar iken Filibe ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1118.

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Edrineli 'Alī Efendi ṣāniyen Filibe ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1119.

Çuḳacı-zāde İbrāhīm Efendi 'Ā'işe Sulṭān Medresesi müderrisi iken Filibe ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1120.

'Abdü'r-raḥīm-zāde Aḥmed Efendi Yeńişehr'den ma'zūl iken Şām pāyesiyle Filibe ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Receb sene 1121.

Siyāhī Meḥemmed Efendi Diyārbekr'den ma'zūl iken Medīne pāyesiyle Filibe ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Şa'bān sene 1122.

Ḫˇace-zāde es-Seyyid 'Ömer Efendi Zāl Paşa Medresesi müderrisi iken Medīne pāyesiyle Filibe ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1123.

Dāvūd-zāde İbrāhīm Efendi Mekke pāyesiyle Edrine'den ma'zūl iken İstanbul pāyesiyle Filibe ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1124.

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Edrineli 'Alī Efendi ṣālişen Medīne pāyesiyle Filibe ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı.[1] Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1125.

Müsellim 'Abdu'r-raḥmān Efendi Ṣofya'dan ma'zūl iken Filibe ḳāḍīsi olup ba'dehu fevt oldı. Fī-Muḥarrem sene 1126.

1 R 273a.

Ṣadrü'd-dīn-zāde Ḳassām Meḥemmed Efendi Ḳuds pāyesiyle Baġdād'dan ma'zūl iken Filibe ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1127.

Erzincānī Emīr Efendi Şer'iyyātcisi 'Oṯmān Efendi Medīne pāyesiyle Üsküdar'dan ma'zūl iken Şām pāyesiyle Filibe ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1128.

Elmās Paşa İmāmı İbrāhīm Efendi Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Filibe ḳāḍīsi olup ba'dehu Ḳuds pāyesiyle ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1129.

Ṣamtī-zāde Meḥemmed Reşīd Efendi Eyyūb Medresesi'nden munfaṣıl iken Şām pāyesiyle Filibe ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1130.

Elmās Paşa Birāder-zādesi İsmā'īl Efendi Ḳalender-ḫāne Medresesi müderrisi iken Filibe ḳāḍīsi oldılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1130.

Ḳużāt-ı Baġdād-ı Bihişt-ābād

'Acem-zāde Ḫ̆ācesi Muṣṭafā Efendi cülūs-ı hümāyūnda Baġdād ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1116.

Kāmī Meḥemmed Efendi Ḳāsım Paşa Medresesi müderrisi iken Medīne pāyesiyle Baġdād ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1118.

Ṣandalcı-zāde 'Alī Efendi Üsküdar'dan ma'zūl iken Baġdād ḳāḍīsi olup ba'dehu biñ yüz on sekiz Ṣa'bān'ında fevt olduḳda evlādına ibḳā olınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1118.

Ṣadrü'd-dīn-zāde Ḳassām Meḥemmed Efendi Meḥemmed Aġa Medresesi müderrisi iken Maġnisa ḳażāsı virilüp üç günden ṣoñra Baġdād'a naḳl olınup ba'dehu Ḳuds pāyesiyle 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1120.

Bosnevī Ḥasan Efendi Çorlı Medresesi[1] müderrisi iken Medīne pāyesiyle **[255[a]]** Baġdād ḳāḍīsi olup yüz yigirmi bir Cumāde'l-ūlā'sında fevt olduḳda nā'ibi żabṭ idüp ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1121.

1 Medresesi H: -R.

Maḍrūb Yūsuf Efendi Eyyūb'dan ma'zūl iken Medīne pāyesiyle Baġdād ḳāḍīsi olup biñ yüz yigirmi bir Şevvāl'inde fevt olduḳda evlādına ibḳā olınup ba'dehu 'azl ol[ın]dılar. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1122.

Ḳavuḳcı-zāde 'Abdu'llāh Efendi Medīne pāyesiyle Ṣofya'dan ma'zūl iken Baġdād ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1123.

Pīrī Meḥemmed Efendi Diyārbekr'den ma'zūl iken Baġdād ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1124.

Çalḳandı-zāde 'Abdu'llāh Efendi Toḳat'dan ma'zūl iken Medīne pāyesiyle Baġdād ḳāḍīsi olup biñ yüz yigirmi beş Ṣafer'inde fevt olduḳda evlādına ibḳā olınup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1125.

Ḥasan Paşa İmāmı Aḥmed Efendi Ebā Eyyūb-i Enṣārī Medresesi müderrisi iken Medīne pāyesiyle Baġdād ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1126.

Süleymān Paşa İmāmı 'Abdu'r-raḥmān Efendi Eyyūb'dan ma'zūl iken Medīne pāyesiyle Baġdād ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1128.

Naṣūḥ Aġa İmāmı Meḥemmed Efendi Çorlı Medresesi müderrisi iken Baġdād ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1129.

Meḥemmed Emīn Efendi Diyārbekr'den ma'zūl iken Baġdād ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar[1]. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1130.

Kemālü'd-dīn Efendi Ḳayṣeriyye'den ma'zūl iken Şām pāyesiyle Baġdād ḳāḍīsi oldılar. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1130.[2]

Ḳużāt-ı Üsküdar

Sābıḳā Re'īsü'l-eṭibbā Ḥasan Efendi cülūs-ı hümāyūnda Üsküdar ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1116.

Ṣa'rānī-zāde 'Abdü'l-vehhāb Efendi Diyārbekr'den ma'zūl iken Üsküdar ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Ṣa'bān sene 1117.

1 oldılar H: oldı R.
2 R 273b.

Şehlā ʻAbdu'r-raḥmān Efendi[1] Şām pāyesiyle Filibe'den maʻzūl iken Burusa pāyesiyle Üsküdar ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1118.

Şaʻrānī-zāde ʻAbdü'l-vehhāb Efendi ṯāniyen Medīne pāyesiyle Üsküdar ḳāḍīsi olup baʻdehu Mekke pāyesiyle ʻazl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Rebīʻü'l-evvel sene 1120.

Müneccimbaşı Meḥemmed Efendi Filibe pāyesiyle Marʻaş'dan maʻzūl iken Medīne pāyesiyle Üsküdar ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1121.

Erzincānī Emīr Efendi Şerʻiyyātcisi ʻOṯmān Efendi Medīne pāyesiyle Maġnisa'dan maʻzūl iken Üsküdar ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Receb sene 1122.

ʻAbdü'l-ḥalīm-zāde Dāmādı ʻAbdu'llāh Efendi Ḫāṣekī Sulṭān Medresesi müderrisi iken Medīne pāyesiyle Üsküdar ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1123.

Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretleri Rūmili ṣadāretinden munfaṣıl iken ṯāniyen Üsküdar ḳażāsı arpalıḳ virilüp baʻdehu Ṣındırġı ve Kepsuṭ ve Manyas ve Bayındır ve Vize ve İsḥāḳlı ve Ḳaraburun ve Misivri ve nevāḥī-i Barçınlı ḳażālarına tebdīl olındı. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1128.

Siyāhī Meḥemmed Efendi Medīne pāyesiyle Filibe'den maʻzūl iken Üsküdar ḳāḍīsi olup biñ yüz yigirmi sekiz Şaʻbān'ında fevt olduḳda evlādına ibḳā olınup baʻdehu ʻazl olındılar.[2] Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳaʻde sene 1128.

Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretleri meşīḫat-i İslāmiyye'den munfaṣıl iken ṣāliṯen Üsküdar ḳażāsı arpalıḳ virilüp baʻdehu Ḳonya ve Ṭırnova ḳażālarına tebdīl olındı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1129.

Meḥemmed Selīm Efendi maḥrūsa-i Burusa'da Murādiyye müderrisi iken nişāncı olup baʻdehu maʻzūl olmış iken Üsküdar ḳażāsı tevcīh olınup baʻdehu maʻzūl oldılar. Fī-ġurre-i Rebīʻü'l-evvel sene 1130.

ʻAlī-zāde Muṣṭafā Efendi **[255b]** Bayram Paşa Medresesi müderrisi iken Üsküdar ḳāḍīsi oldılar. Fī-ġurre-i Rebīʻü'l-evvel sene 1130.

1 Efendi H: -R.
2 olındılar H: olındı R.

Ḳużāt-ı Ḥażret-i Ebā Eyyūb el-Enṣārī

Ṭabīb Süleymān Efendi cülūs-ı hümāyūnda Eyyūb ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1116.

Sivasī-zāde Meḥemmed Emīn Efendi Diyārbekr'den ma'zūl iken Eyyūb ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1117.

Ẕü'l-fiḳār Paşa-zāde Meḥemmed Efendi Maġnisa'dan ma'zūl iken Eyyūb ḳāḍīsi olup biñ yüz on yedi Ẕi'l-ḥicce'sinde fevt olduḳda evlādına ibḳā olınup ba'dehu ma'zūl oldılar.[1] Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1118.

Maḍrūb Yūsuf Efendi Diyārbekr'den ma'zūl iken Eyyūb ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī 20 Ẕi'l-ḥicce sene 1118.

Beñli 'Abdu'r-raḥmān Efendi Sulṭān Selīm Medresesi müderrisi iken Medīne pāyesiyle Eyyūb ḳāḍīsi olup ba'dehu Şām pāyesiyle ma'zūl oldı. Fī-Ẕi'l-ḳa'de sene 1120.

Süleymān Paşa İmāmı 'Abdu'r-raḥmān Efendi Diyārbekr'den ma'zūl iken Eyyūb ḳāḍīsi olup ba'dehu Medīne pāyesiyle 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1122.

Maḥmūd Efendi Ṣofya'dan ma'zūl iken Eyyūb ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī 17 Rebī'ü'l-evvel sene 1123.

'Ārif 'Abdü'l-bāḳī Efendi ṣadr-ı Rūm'dan ma'zūl iken Eyyūb ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu fevt oldılar. Fī 8 Şevvāl sene 1125.

Çuḳacı-zāde İbrāhīm Efendi Filibe'den ma'zūl iken Eyyūb ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1127.

Vardarī Şeyḫ-zāde Meḥemmed Efendi Edrine pāyesiyle Şām'dan ma'zūl iken Eyyūb ḳāḍīsi[2] olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1128.

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Edrineli 'Alī Efendi Medīne pāyesiyle Filibe'den ma'zūl iken Eyyūb ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī 6 Cumāde'l-ūlā sene 1129.

1 oldılar H: oldı R.
2 R 274a.

Kātib Müftī-zāde Meḥemmed Efendi Zekeriyyā [Efendi] Medresesi müderrisi iken Eyyūb ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī 5 Receb sene 1130.

Hāmid-zāde 'Abdu'llāh Efendi Anaṭolı'dan ma'zūl Rūmili pāyesine mutaṣarrıflar iken Eyyūb ḳażāsı arpalıḳ virildi. Fī 5 Receb sene 1130.

Ḳużāt-ı Diyārbekr

Maḍrūb Yūsuf Efendi cülūs-ı hümāyūnda Diyārbekr ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1115.

Ṭabīb Ṣa'bān Efendi Fetḥiyye'de vāḳı'a İsmiḫān Sulṭān Medresesi müderrisi iken Diyārbekr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1116.

Muḫtelic 'Ömer Efendi Maġnisa'dan ma'zūl iken Diyārbekr ḳāḍīsi olup lākin mizācları inḥirāfı sebebiyle gidemeyüp nā'ible iki ay żabṭ idüp ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1116.

Süleymān Paşa İmāmı 'Abdu'r-raḥmān Efendi Nişāncı Paşa-yı Cedīd Medresesi müderrisi iken Diyārbekr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1117.

Siyāhī Meḥemmed Efendi 'Alī Paşa-yı Cedīd Medresesi müderrisi iken Diyārbekr ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1118.

Pīr Meḥemmed Efendi Ṣāniye-i Sarāy-ı Ġalaṭa Medresesi müderrisi iken Diyārbekr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1119.

Ṣābit 'Alā'ü'd-dīn Efendi Ḳonya'dan ma'zūl iken Diyārbekr ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1121.

Mu'īd Aḥmed Efendi Çorlı ḳaṣabasında Süleymāniyye Medresesi müderrisi iken Diyārbekr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1122.

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī el-Ḥāc Meḥemmed Efendi ḥażretleri İstanbul'dan ma'zūl iken Diyārbekr ḳāḍīsi olup **[256[a]]** ba'dehu oldılar. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1123.

Meḥemmed Emīn Efendi Zāl Paşa Medresesi müderrisi iken Diyārbekr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1124.

Kāmī Yaḥyā Efendi Fetḥiyye'de vāḳı'a İsmiḫān Sulṭān Medresesi müderrisi iken Diyārbekr ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar[1]. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1126.

Müsevvid Ḥüseyn Efendi Şāh Sulṭān Medresesi müderrisi iken Diyārbekr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1127.

Hāşim-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi Siyāvuş Paşa Sulṭānı Medresesi müderrisi iken Diyārbekr ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1128.

Yaḥyā Efendi-zāde Ḥüseyn Efendi Ḳadırġa Limanı'nda Meḥemmed Paşa Medresesi müderrisi iken Diyārbekr ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Receb sene 1129.

Ḫaffāf-zāde İbrāhīm Efendi Zāl Paşa Medresesi müderrisi iken Diyārbekr ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1130.

Ṣadrü'd-dīn-zāde Telḫīṣcisi Muṣṭafā Efendi Maġnisa'dan ma'zūl iken Diyārbekr ḳāḍīsi oldılar. Fī-Şevvāl sene 1130.

Ḳużāt-ı Ḳayṣeriyye

Aḳ Maḥmūd Efendi cülūs-ı hümāyūnda Ḳayṣeriyye ḳażāsı arpalıḳları bulınup ba'dehu Anḳara ḳażāsına tebdīl olındı. Fī 15 Rebī'ü'l-āḫir sene 1115.

Elmās Paşa İmāmı İsḥāḳ Efendi Maġnisa'dan ma'zūl iken Ḳayṣeriyye ḳāḍīsi olup ba'dehu Ṭrablus-ı Şām'a naḳl olındı. Fī 20 Ša'bān sene 1115.

Müfettiş-i Ḥaremeyn Mülaḳḳab Yaḥyā Efendi Ḫādım Ḥasan Paşa Medresesi müderrisi iken Medīne pāyesiyle Ḳayṣeriyye ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın] dı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1116.

Çalḳandı-zāde 'Abdu'llāh Efendi Toḳat ḳāḍīsi iken Ḳayṣeriyye'ye naḳl olınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1116.

'Īdī Bayram[2] Efendi Medīne pāyesiyle Ṣofya'dan ma'zūl iken Ḳayṣeriyye ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Ša'bān sene 1117.

---

1 oldılar R: oldı H.
2 R 274b.

Moravī Yaḥyā Efendi Ṭrablus-ı Şām'dan ma'zūl iken Ḳayṣeriyye ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1118.

Kürd Aḥmed Efendi Erzenü'r-rūm'dan ma'zūl iken Ḳayṣeriyye ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1120.

Māhir 'Abdu'llāh Efendi Mekke-i Mükerreme'den ma'zūl iken bi-nefsihi żabṭ itmek üzere Ḳayṣeriyye ḳażāsı tevcīh olınup ba'dehu 'Ayntāb'a naḳl olındı. Fī-ġurre-i Şa'bān sene 1121.

Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi meşīḫat-i İslāmiyye'den munfaṣıl iken Ḳayṣeriyye ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup ba'dehu fevt oldılar. Fī 7 Ramażān sene 1121.

Ḳoca Beg-zāde es-Seyyid Fetḥu'llāh Efendi Toḳat'dan ma'zūl iken Ḳayṣeriyye ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1122.

es-Seyyid Ḫalīl-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi Saḳız'dan ma'zūl iken Ḳayṣeriyye ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Receb sene 1123.

'Abdü'l-hādī Efendi Ṭrablus-ı Şām'dan ma'zūl iken Maġnisa pāyesiyle Ḳayṣeriyye ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī 2[1] Cumāde'l-āḫire sene 1124.

Kemālü'd-dīn Efendi Erzenü'r-rūm'dan ma'zūl iken Ḳayṣeriyye ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī 16[2] Rebī'ü'l-evvel sene 1125.

Anṭāḳıyyeli İmāmı Meḥemmed Ṣādıḳ Efendi Saḳız'dan ma'zūl iken Ḳayṣeriyye ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1126.

es-Seyyid Ṣun'u'llāh Efendi Ṣaḥn Medresesi müderrisi iken Ḳayṣeriyye ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar.[3] Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce **[256[b]]** sene 1126.

Lāġarī-zāde Aḥmed Efendi Bosna'dan ma'zūl iken Ḳayṣeriyye ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1128.

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī es-Seyyid 'Alī Efendi Bosna'dan ma'zūl iken Ḳayṣeriyye ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1128.

Ḳara Yūsuf Efendi Lefḳoşa'dan ma'zūl iken Ḳayṣeriyye ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1129.

---

1 2 H: -R.
2 16 H: -R.
3 olındılar H: olındı R.

'Alā'iyyeli 'Alī Efendi Belġrad ḳażāsı tevcīh olınup żabṭı müyesser olmamaġla Ḳayṣeriyye ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1130.

Şeyḫ-zāde Muṣṭafā Efendi Erzenü'r-rūm'dan ma'zūl iken Ḳayṣeriyye ḳāḍīsi oldılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1130.

Ḳużāt-ı Maġnisa

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ṣāliḥ Efendi ḥażretleri cülūs-ı hümāyūnda Maġnisa ḳażāsı arpalıḳları bulınup ba'dehu Yanya ḳażāsına tebdīl olındı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1115.

Necīb[1] Meḥemmed Efendi Diyārbekr'den ma'zūl iken ṯāniyen Maġnisa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1116.

Gürgür Meḥemmed Efendi Ṣofya'dan ma'zūl iken Maġnisa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-evā'il-i Cumāde'l-ūlā sene 1117.

Erzincānī Emīr Efendi Şer'iyyātcisi 'Oṯmān Efendi Pīrī Paşa Medresesi müderrisi iken Medīne pāyesiyle Maġnisa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1118.

Çalḳandı-zāde 'Abdu'llāh Efendi Ḳayṣeriyye'den ma'zūl iken Maġnisa ḳāḍīsi olup ba'dehu ṯāniyen Toḳat'a naḳl olındı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1119.

Ṣadrü'd-dīn-zāde Ṣādıḳ Meḥemmed Efendi def'a-i ṯāniyede şeyḫü'l-İslām iken Maġnisa ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olınup ba'dehu Ḳayṣeriyye'ye tebdīl olındı. Fī 3 Receb sene 1121.

'Ārif 'Abdü'l-bāḳī Efendi ṣudūr-ı Rūm'dan ma'zūl iken Maġnisa ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu ṯāniyen ṣadāret-i Rūm'a naḳl olındı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1122.

Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretleri Rūmili ṣadrından munfaṣıl iken Maġnisa ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu ṯāniyen Üsküdar ḳażāsına tebdīl olındı. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1123.

Es'ad-zāde Fā'iz es-Seyyid 'Abdü'r-raḥīm[2] Efendi Ḳara Muṣṭafā Paşa Medresesi müderrisi iken Maġnisa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1124.

1 Necīb R: Ṭabīb H.
2 R 275a.

Ṣadrü'd-dīn-zāde Telḫīṣci Muṣṭafā Eendi Ṣofya'dan ma'zūl iken Filibe pāyesiyle Maġnisa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1125.

Nev'ī-zāde Meḥemmed Ṣāliḥ Efendi Pīrī Paşa Medresesi müderrisi iken Maġnisa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1127.

Şehlā Aḥmed Efendi Ḫˇāce Ḫayrü'd-dīn Medresesi'nden munfaṣıl iken Maġnisa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1128.

Çāvuş-zāde Ḥüseyn Efendi Erzenü'r-rūm'dan ma'zūl iken Maġnisa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1129.

'Abdü'l-hādī Efendi Ḳayṣeriyye'den ma'zūl iken Maġnisa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1129.

Lāġarī-zāde Aḥmed Efendi Ḳayṣeriyye'den ma'zūl iken Medīne pāyesiyle Maġnisa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1130.

Anṭāḳıyyeli İmāmı Meḥemmed Ṣādıḳ Efendi Ḳayṣeriyye'den ma'zūl iken Maġnisa ḳāḍīsi oldılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1130.

Ḳużāt-ı Ṣofya

Gürgür Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūnda Ṣofya ḳāḍīsi bulınup ba'dehu **[257[a]]** ma'zūl oldı. Fī 15 Cumāde'l-ūlā sene 1115.

'Abdü'l-mecīd-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi Kütāhiyye'den ma'zūl iken Ṣofya ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Receb sene 1116.[1]

Resūl Efendi Mülāzımı Maḥmūd Efendi Rūm Meḥemmed Paşa Medresesi müderrisi iken Ṣofya ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1117.

Ḳırımī es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi Belġrad'dan ma'zūl iken Ṣofya ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1119.

Mürte'iş Yūsuf Efendi Ḥaydar Paşa Medresesi müderrisi iken İḥtiman ilḥāḳıyla Ṣofya ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1120.

1 1116 H: 1117 R.

Ṣadrü'd-dīn-zāde Telḫīṣci Muṣṭafā Efendi Ṣaḥn Medresesi müderrisi iken Filibe pāyesi ve ilḥāk-ı mezbūr ile Ṣofya ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳaʿde sene 1121.

Müsellim ʿAbdu'r-raḥmān Efendi Edrine'de Dārü'l-ḥadīṯ Medresesi müderrisi iken[1] Ṣofya ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Rebīʿü'l-āḫir sene 1123.

ʿAṭṭār-zāde Muṣṭafā Efendi Erzenü'r-rūm'dan maʿzūl iken Ṣofya ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳaʿde sene 1124.

Ṣafāyī-zāde ʿAbdu'r-raḥmān Efendi Gekibuze ḳaṣabasında Muṣṭafā Paşa Medresesi müderrisi iken Ṣofya ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1125.

Ḫandān-zāde ʿAbdü'l-bāḳī Efendi Miʿmār Sinān Medresesi müderrisi iken Ṣofya ḳāḍīsi olup baʿdehu Medīne pāyesiyle ʿazl olındılar. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1127.

Bosnevī İbrāhīm Efendi Maġnisa pāyesiyle Saḳız'dan maʿzūl iken Ṣofya ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1128.

Cānbāz-zāde ʿOṯmān Efendi Belġrad'dan maʿzūl iken Ṣofya ḳāḍīsi olup baʿdehu ʿazl olındılar.[2] Fī 10 Rebīʿü'l-evvel sene 1129.

Muẓaffer-zāde Muṣṭafā Efendi Erzenü'r-rūm'dan maʿzūl iken Ṣofya ḳāḍīsi olup baʿdehu Medīne pāyesiyle maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Rebīʿü'l-evvel sene 1130.

es-Seyyid Ṣunʿu'llāh Efendi Ḳayṣeriyye'den maʿzūl iken Üsküdar pāyesiyle Ṣofya ḳāḍīsi oldılar. Fī-ġurre-i Rebīʿü'l-evvel sene 1130.

Ḳużāt-ı Belġrad

Ḳırımī es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi cülūs-ı hümāyūnda Belġrad ḳāḍīsi bulınup baʿdehu ʿazl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1115.

Ḳırımī ʿAbdu'r-raḥmān Efendi ʿAbdü's-selām Medresesi müderrisi iken Belġrad ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1115.

1 iken R: -H.
2 olındılar H: olındı R.

Fındıḳ Meḥemmed Efendi Kütāhiyye'den ma'zūl iken Belġrad ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl[1] olındı. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1117.

Kerpiçci-zāde Meḥemmed Efendi Lefḳoşa'dan ma'zūl iken Belġrad ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1119.

Muẓaffer-zāde Feyżu'llāh Efendi Ḳāḍī Maḥmūd Medresesi müderrisi iken Belġrad ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1120.

'Alā'iyyeli 'Alī Efendi Berġos ḳaṣabasında Meḥemmed Paşa müderrisi iken Belġrad ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1121.

Ca'fer-zāde Meḥemmed Emīn Efendi Bosna'dan ma'zūl iken Belġrad ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1123.

Cānbāz-zāde 'Oṯmān Efendi Edrine'de Çuḳacı Ḥācī Medresesi müderrisi iken Belġrad ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Ṣa'bān sene 1124.

Sācidī 'Alī Efendi Ümmü'l-veled Medresesi müderrisi iken Belġrad ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1126.

Ḳırımī Meḥemmed Efendi Ḫadīce Sulṭān Medresesi müderrisi iken Belġrad ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1128.

Celeb 'Oṯmān Efendi Aḥmed Çāvuş Medresesi **[257[b]]** müderrisi iken Belġrad ḳāḍīsi olup ba'dehu küffār-ı ḫāksār müstevli olmaġla vire ile içinden çıḳdılar. Fī-Ramażān sene 1129.

Ḳużāt-ı Bosna

Maġnisalı 'Abdu'llāh Efendi cülūs-ı hümāyūnda Bosna ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1115.

Ṣa'bān-zāde Ketḫudāsı Aḥmed Efendi Etmekci-zāde Aḥmed Paşa Medresesi müderrisi iken Bosna ḳāḍīsi olup ba'dehu fevt oldı. Fī 9 Ramażān sene 1115.

Poçeġalı İbrāhīm Efendi Cezerī Ḳāsım Paşa Medresesi müderrisi iken Bosna ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1117.

Ca'fer-zāde Meḥemmed Emīn Efendi Kütāhiyye'den ma'zūl iken Bosna ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1119.

1 R 275b.

Bosnevī Aḥmed Efendi Nişāncı Paşa-yı ʻAtīḳ Medresesi müderrisi iken Bosna ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳaʻde sene 1119.

Erżurūmī İsmāʻīl Efendi Erzenü'r-rūm'dan maʻzūl iken Bosna ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1121.

Lāġarī-zāde Aḥmed Efendi Lefḳoşa'dan maʻzūl iken Ṣofya pāyesiyle Bosna ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındılar. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1122.

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī es-Seyyid ʻAlī Efendi Nişāncı Paşa-yı ʻAtīḳ Medresesi müderrisi iken Bosna ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldılar. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1123.

Kūsec Ḫalīl Paşa İmāmı Ḥasan Efendi Nişāncı Paşa-yı ʻAtīḳ Medresesi müderrisi iken Bosna ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳaʻde sene 1124.

Ḥāfıẓ Yūsuf Efendi Ḳonya'dan maʻzūl iken Maġnisa pāyesiyle Bosna ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1125.

Germeḳaş-zāde Meḥemmed Efendi Ḳonya'dan maʻzūl iken Bosna ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındılar. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1127.

es-Seyyid Ḫalīl-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi Ḳayṣeriyye'den maʻzūl iken Bosna ḳāḍīsi olup baʻdehu maʻzūl oldılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1129.

Ṣafāyī-zāde ʻAbdu'r-raḥmān Efendi Ṣofya'dan iken Bosna ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl olındılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1130.

Müstaḳīm Dāmādı Meḥemmed Efendi Feyżiyye-i Cedīde-i ʻOṯmān-zāde Efendi Medresesi müderrisi iken Bosna ḳāḍīsi oldılar. Fī-Ẕi'l-ḥicce sene 1130.

Ḳużāt-ı Saḳız

Gümüşdīvīt Muṣṭafā Efendi cülūs-ı hümāyūnda Saḳız ḳāḍīsi bulınup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1115.

Kebīrī-zāde Rebībi Yaḥyā Efendi Maġnisa pāyesiyle Saḳız ḳāḍīsi olup baʻdehu ʻazl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Receb sene 1116.

es-Seyyid Ḫalīl-zāde es-Seyyid Meḥemmed Efendi[1] Ḫadīce Sulṭān Medresesi müderrisi iken Saḳız ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1117.

Çāvuş-zāde Muṣṭafā Efendi Medīne pāyesiyle Erzenü'r-rūm'dan ma'zūl iken ṯāniyen Saḳız ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1119.

Kebīrī-zāde Rebībi Yaḥyā Efendi ṯāniyen Saḳız ḳāḍīsi olup ba'dehu Ṭrablus-ı Şām'a naḳl olındı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1120.

Anṭāḳıyyeli İmāmı Meḥemmed Efendi Emre Ḫˇāce Medresesi müderrisi iken Saḳız ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1121.

Çāvuş-zāde Ḥüseyn Efendi Mu'īd Aḥmed Efendi Medresesi müderrisi iken Maġnisa pāyesiyle Saḳız ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1121.

Bosnevī İbrāhīm Efendi Lefḳoşa ḳāḍīsi iken Saḳız'a naḳl olınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1122.

Kefevī Feyżu'llāh Efendi Ṣofya'dan ma'zūl iken Saḳız ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1123. **[258[a]]**

Mürte'iş Yūsuf Efendi Ṣofya'dan ma'zūl iken Saḳız ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1125.

'Uşşāḳī-zāde es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi ḥażretleri naḳībü'l-eşrāf iken Saḳız ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu İstanbul ḳāḍīsi oldılar. Fī 27 Rebī'ü'l-āḫir sene 1125.

Şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Meḥemmed Efendi ḥażretleri ṣadr-ı fetvādan munfaṣıl iken Saḳız ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu Tatarbāzārı ḳażāsına tebdīl olındı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1129.

Ṣadrü'd-dīn-zāde Ni'metu'llāh Efendi Lefḳoşa'dan ma'zūl iken Saḳız ḳāḍīsi oldılar Fī-ġurre Şevvāl sene 1129.

1 R 276a.

Ḳużāt-ı Erzenü'r-rūm

Kürd Aḥmed Efendi cülūs-ı hümāyūnda Erzenü'r-rūm ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1116.

Ḥāfıẓ Yūsuf Efendi Ūlā-yı Ḫusrev Ketḫudā Medresesi müderrisi iken Erzenü'r-rūm ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1117.

Ṭālib Meḥemmed Efendi Kütāhiyye'den ma'zūl iken Erzenü'r-rūm ḳāḍīsi olup ba'dehu fevt oldı. Fī-Receb sene 1118.

'Aṭṭār-zāde Muṣṭafā Efendi Ūlā-yı Ḫusrev Ketḫudā Medresesi müderrisi iken Erzenü'r-rūm ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ša'bān sene 1119.

Kemālü'd-dīn Efendi Edrine'de Sirāciyye Medresesi müderrisi iken Erzenü'r-rūm ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dılar. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1120.

Gümüşdīvīt Muṣṭafā Efendi Saḳız'dan ma'zūl iken Erzenü'r-rūm ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1121.

Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi Birāderi es-Seyyid 'Abdu'llāh Efendi ṯāniyen Erzenü'r-rūm ḳāḍīsi olup yüz yigirmi iki Muḥarrem'inde fevt olduḳda nā'ibi żabṭ idüp ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1122.

Şeyḫü'l-İslām es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi Birāder-zādesi es-Seyyid 'Ömer Efendi Erzenü'r-rūm'da mūṣıla-i Ṣaḥn i'tibārıyla Yāḳūtiyye Medresesi müderrisi iken Erzenü'r-rūm ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ša'bān sene 1122.

Çāvuş-zāde Ḥüseyn Efendi Saḳız'dan ma'zūl iken Erzenü'r-rūm ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1124.

Muẓaffer-zāde Muṣṭafā Efendi Belġrad'dan iken Erzenü'r-rūm ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1125.

es-Seyyid 'Ömer Efendi ṯāniyen Erzenü'r-rūm ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Receb sene 1126.

'Alā'iyyeli 'Alī Efendi Belġrad'dan ma'zūl iken Erzenü'r-rūm ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar.[1] Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1128.

Ḳayṣeriyyeli Ḥasan Efendi Bāzirgānbaşı Medresesi müderrisi iken Erzenü'r-rūm ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Receb sene 1129.

1 R 276b.

Bosnevī Aḥmed Efendi Ḳonya'dan ma'zūl iken Erzenü'r-rūm ḳāḍīsi olup ba'dehu fevt oldı. Fī-Ṣa'bān sene 1129.

es-Seyyid 'Ömer Efendi ṣāliḥen Erzenü'r-rūm ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1130.

Şeyḫ-zāde Muṣṭafā Efendi Lefḳoşa'dan ma'zūl iken Erzenü'r-rūm ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1130.

Yeñişehrli Muṣṭafā Efendi Lefḳoşa'dan ma'zūl iken Erzenü'r-rūm ḳāḍīsi oldılar. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1130.

Ḳużāt-ı Ṭrablus-ı Şām

Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi cülūs-ı hümāyūnda Ṭrablus-ı Şām ḳażāsı arpalıḳları bulınup ba'dehu Anḳara ḳażāsına tebdīl olındı. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1115.

Elmās Paşa İmāmı İsḥāḳ Efendi Ḳayṣeriyye ḳāḍīsi iken Ṭrablus-ı Şām'a naḳl olınup biñ yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inde fevt olduḳda nā'ibi żabṭ idüp ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ṣa'bān sene 1116.

Edrineli el-Ḥāc Meḥemmed Efendi Edrine'de Ḥalebiyye Medresesi müderrisi iken **[258[b]]** Ṭrablus-ı Şām ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1117.

Edrineli Bālī-zāde Meḥemmed Efendi Ḳonya'dan ma'zūl iken Ṭrablus-ı Şām ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1119.

'Abdü'l-hādī Efendi Ṣire'den ma'zūl iken Ṭrablus-ı Şām ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1120.

Kebīrī-zāde Rebībi Yaḥyā Efendi Saḳız ḳāḍīsi iken Ṭrablus-ı Şām'a naḳl olınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1121.

Kevākibī-zāde Aḥmed Efendi Ḳuds pāyesiyle Ḥaleb müftīsi iken Ṭrablus-ı Şām ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1122.

Pīr Meḥemmed Efendi Ümmü'l-veled Medresesi müderrisi iken Ṭrablus-ı Şām ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1124.

Bosnevī Aḥmed Efendi Bosna'dan ma'zūl iken Ṭrablus-ı Şām ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1124.

Ḳoġacı Mü'eẕẕini Meḥemmed Efendi Süleymān Ṣubaşı Medresesi müderrisi iken Ṭrablus-ı Şām ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1126.

Gümüşdīvīt Muṣṭafā Efendi Erzenü'r-rūm'dan ma'zūl iken Ṭrablus-ı Şām ḳāḍīsi olup biñ yüz yigirmi altı Şevvāl'inüñ üçinci güni fevt olduḳda evlādına ibḳā olınup ba'dehu 'azl ol[ın]dılar. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1127.

Ḳavuḳcı-zāde es-Seyyid Muṣṭafā Efendi Sa'dī Efendi Medresesi müderrisi iken Ṭrablus-ı Şām ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1128.

Sācidī 'Alī Efendi Belġrad'dan ma'zūl iken Ṭrablus-ı Şām ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1129.

Müsellim-zāde 'Abdu'llāh Efendi Edrine'de Emīniyye Medresesi müderrisi iken Ṭrablus-ı Şām ḳāḍīsi oldılar. Fī-Ẕi'l-ḥicce sene 1129.

Ḳużāt-ı Ḳonya

Edrineli Bālī-zāde Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūnda Ḳonya ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ṣa'bān sene 1115.

Ebe-zāde 'Abdu'llāh Efendi Rūmili ṣadāretinden munfaṣıl iken Ḳonya ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu ṯāniyen ṣadr-ı Rūm'a naḳl olındılar. Fī 6 Ṣafer sene 1117.

Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi Rūmili ṣadrından munfaṣıl iken Ḳonya ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu fevt oldılar. Fī 8 Ṣafer sene 1117.[1]

Ṯābit 'Alā'ü'd-dīn Efendi Bosna'dan ma'zūl iken Ḳonya ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1118.[2]

Ḳara Ḫalīl Efendi Anaṭolı ṣadāretinden munfaṣıl iken Ḳonya ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu ṯāniyen Anaṭolı ṣadrına naḳl olındılar. Fī-ġurre-i Receb sene 1119.

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Maḥmūd Efendi ṣadr-ı Anaṭolı'dan munfaṣıl iken Ḳonya ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu Rūmili ṣadāretine naḳl olındı. Fī 8[3] Ṣa'bān sene 1119.

1 1117 H: 1118 R.
2 R 277a.
3 8 H: -R.

'Aṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi ṣadr-ı Rūm'dan munfaṣıl iken Ḳonya ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu Toḳat ḳażāsına tebdīl olındı. Fī 12 Ẕi'l-ḳa'de sene 1119.

Ḥāfiẓ Yūsuf Efendi Erzenü'r-rūm'dan ma'zūl iken Ḳonya ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1121.

'Īdī Bayram Efendi Ḳayṣeriyye'den ma'zūl iken Ḳonya ḳāḍīsi olup biñ yüz yigirmi bir Rebī'ü'l-āḫir'inüñ on ṭoḳuzıncı güni fevt olduḳda dört ay evlādına ibḳā olınup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Ša'bān sene 1121.

Germeḳaş-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi Lefḳoşa'dan ma'zūl iken Ḳonya ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī 5 Şevvāl sene 1122.

Meḥemmed Efendi Menteşe'de mūṣıla-i Ṣaḥn i'tibārıyla Fīrūz Paşa Medresesi müderrisi iken Ḳonya ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī 21 Şevvāl sene 1123.

Mecdī Meḥemmed Efendi Anaṭolı ṣadāretinden munfaṣıl iken **[259[a]]** Ḳonya ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu fevt oldı. Fī 9 Rebī'ü'l-āḫir sene 1128.

Bosnevī Aḥmed Efendi Ṭrablus-ı Şām'dan ma'zūl iken Ḳonya ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī 2 Ramażān sene 1128.

İsmā'īl Efendi ḥażretleri Rūmili ṣadāretinden munfaṣıl iken Ḳonya ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu ṣadr-ı fetvāya naḳl olınduḳlarında Toḳat ḳażāsına tebdīl olındı. Fī-evāḫir-i Ẕi'l-ḥicce sene 1129.

Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretleri ṣadr-ı fetvādan munfaṣıl iken Ḳonya ḳażāsı arpalıḳ virildi. Fī-evāḫir-i Ẕi'l-ḥicce sene 1129.

Ḳużāt-ı Lefḳoşa

İzmirī Muṣṭafā Efendi cülūs-ı hümāyūnda Lefḳoşa ḳāḍīsi bulınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī 15 Cumāde'l-ūlā sene 1115.

Ṭop-ḫāneli 'Abdü'l-kerīm-zāde Meḥemmed Efendi Kütāhiyye'den ma'zūl iken Lefḳoşa ḳāḍīsi olup ba'dehu fevt oldı. Fī-Muḥarrem sene 1116.

Anṭāḳī Mülāzımı Ḫalīl Efendi Dāmād Efendi Medresesi müderrisi iken Lefḳoşa ḳāḍīsi olup biñ yüz on altı Rebī'ü'l-āḫir'inüñ on beşinci güni fevt olduḳda evlādına ibḳā olınup ba'dehu 'azl ol[ın]dılar. Fī-ġurre-i Receb sene 1116.

Lāġarī-zāde Aḥmed Efendi Bāzirgānbaşı Medresesi müderrisi iken Lefḳoşa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1118.

Germeḳaş-zāde Meḥemmed Efendi Baṣra'dan ma'zūl iken Lefḳoşa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1119.

Maġnisalı 'Abdu'llāh Efendi Bosna'dan ma'zūl iken Lefḳoşa ḳāḍīsi olup biñ yüz on ṭoḳuz Ṣa'bān'ında fevt olduḳda altı ay miḳdārı evlādına medd olınup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1120.

Şeyḫ-zāde Muṣṭafā Efendi Belġrad'dan ma'zūl iken Lefḳoşa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1121.

Bosnevī İbrāhīm Efendi Bosna'dan ma'zūl iken Maġnisa pāyesiyle Lefḳoşa ḳāḍīsi olup ba'dehu Saḳız ḳażāsına naḳl olındılar. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1122[1].

'Abdü'l-mecīd-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi Ṣofya'dan ma'zūl iken Maġnisa pāyesiyle Lefḳoşa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de sene 1123.

Ḳara Yūsuf Efendi Ḳāḍī-'asker Muṣṭafā Efendi Medresesi müderrisi iken Lefḳoşa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar. Fī 16 Rebī'ü'l-evvel sene 1125.

Ṣadrü'd-dīn-zāde Ni'metu'llāh Efendi[2] Ḫāṣoṭabaşı Medresesi müderrisi iken Lefḳoşa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1126.

Yeñişehrli Muṣṭafā Efendi Ḫādım Ḥasan Paşa Medresesi müderrisi iken Lefḳoşa ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar.[3] Fī-ġurre-i Şevvāl sene 1127.

Kūsec Ḫalīl Paşa İmāmı Ḥasan Efendi Bosna'dan ma'zūl iken Lefḳoşa ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-evvel sene 1129.

Ḳoġacı Mü'eẕẕini Meḥemmed Efendi Ṭrablus-ı Şām'dan ma'zūl iken Lefḳoşa ḳāḍīsi olup biñ yüz yigirmi ṭoḳuz Ẕi'l-ḥicce'sinde fevt olduḳda evlādına ibḳā olınup ba'dehu 'azl olındılar. Fī-ġurre-i Rebī'ü'l-āḫir sene 1130.

Edrineli Ca'fer-zāde Meḥemmed Emīn Efendi Kütāhiyye'den ma'zūl iken Lefḳoşa ḳāḍīsi olup biñ yüz otuz Ṣa'bān'ında fevt olduḳda evlādına ibḳā olındı. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1130.

---

1 1122 H: 1121 R.
2 R 277b.
3 'azl olındılar R: ma'zūl oldılar H.

Ḳużāt-ı Marʿaş

Müneccimbaşı Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūndan ṣoñra Marʿaş ḳāḍīsi olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-Cumāde'l-āḫire sene 1116. **[259[b]]**

Ḳara Ḫalīl Efendi İstanbul'dan maʿzūl iken Marʿaş ḳażāsı arpalıḳ virilüp baʿdehu ʿAyntāb ḳażāsına tebdīl olındı. Fī 28 Şaʿbān sene 1116.

Mecdī Meḥemmed Efendi Anaṭolı ṣadāretinden munfaṣıl iken Marʿaş ḳażāsı arpalıḳ virilüp baʿdehu ṯāniyen ṣadr-ı Anaṭolı'ya naḳl olındı. Fī 27 Ẕi'l-ḳaʿde sene 1120.

Menteş-zāde ʿAbdü'r-raḥīm Efendi Anaṭolı ṣadrından munfaṣıl iken Marʿaş ḳażāsı arpalıḳ virilüp baʿdehu Rūmili ṣadāretine naḳl olındılar.[1] Fī 17 Rebīʿü'l-evvel sene 1123.

Ḳara Ḫalīl Efendi Anaṭolı'dan munfaṣıl Rūmili pāyesine mutaṣarrıflar iken ṯāniyen Marʿaş ḳażāsı arpalıḳ virilüp baʿdehu fevt oldılar. Fī 15 Şaʿbān sene 1125.

Mīrzā Efendi-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi ḥażretleri İstanbul'dan munfaṣıl iken Marʿaş ḳażāsı arpalıḳ virilüp baʿdehu Ḳuşaṭası ve Begbāzārı ve Menemen Güzelḥiṣārı ḳażālarına tebdīl olındı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1124.

Ġaferyātī[2] Mülaḳḳab Yaḥyā Efendi Ḳayṣeriyye'den maʿzūl iken Marʿaş ḳāḍīsi olup baʿdehu fevt oldı. Fī-Ṣafer sene 1125.

ʿAṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi şeyḫü'l-İslām iken Marʿaş ḳażāsı arpalıḳ virilüp baʿdehu refʿ oldı. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1125.

Cānbāz-zāde es-Seyyid Aḥmed Efendi Edrine Şeyḫī Çelebi Medresesi müderrisi iken Marʿaş ḳāḍīsi olup yüz yigirmi beş Ramażān'ı evāḫirinde fevt olduḳda iki ay miḳdārı evlādına ibḳā olınup baʿdehu ʿazl olındılar. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḥicce sene 1125.

Çivi-zāde ʿAṭā'u'llāh Efendi ḥażretleri İstanbul'dan maʿzūl iken Marʿaş ḳażāsı arpalıḳ virilüp baʿdehu Balıkesir ve Balya ve Ṣabanca ḳażālarına tebdīl olındı. Fī-ġurre-i Ṣafer sene 1128.

---

1 olındılar H: olındı R.

2 R nüshasında bu kelime "Ġaferyātī" okunacak şekilde harekelenmiştir.

Kevākibī-zāde Veliyyü'd-dīn Efendi ḥażretleri İstanbul'dan ma'zūl iken kendüler varup bi-nefsihi żabṭ itmek üzere Mar'aş ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu[1] Anaṭolı ṣadāretine naḳl olındılar. Fī 20 Rebī'ü'l-evvel sene 1130.

Yaḥyā-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri İstanbul'dan ma'zūl iken Mar'aş ḳażāsı arpalıḳ virildi. Fī 20 Rebī'ü'l-evvel sene 1130.

Ḳużāt-ı Kütāhiyye

Ṭālib Meḥemmed Efendi cülūs-ı hümāyūnda Kütāhiyye ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl[2] oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1115.

Ca'fer-zāde Meḥemmed Emīn Efendi Edrine'de Ḳāḍī 'Abdī Medresesi'nden Sinob pāyesiyle teḳā'üd itmiş iken Kütāhiyye ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳa'de[3] sene 1115.

İmām-ı Sulṭānī el-Ḥāc Meḥemmed Efendi ḥażretleri Edrine pāyesiyle Kütāhiyye ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu İstanbul ḳażāsına naḳl olındılar. Fī-ġurre-i Receb sene 1119.[4]

Dāmād Efendi-zāde Aḥmed Efendi ḥażretleri İstanbul'dan munfaṣıl iken Kütāhiyye ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu Anaṭolı ṣadāretine naḳl olındılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1122.

Mecdī Meḥemmed Efendi Anaṭolı ṣadrından ma'zūl iken[5] Kütāhiyye ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu Ḳonya ḳażāsına tebdīl olındı. Fī 21 Şevvāl sene 1123.

Ḳara Murād Efendi Şām'dan ma'zūl iken ber-vech-i mevleviyyet Kütāhiyye ḳażāsı tevcīh olınup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1125.

Şeyḫ-zāde Muṣṭafā Efendi[6] Lefḳoşa'dan ma'zūl iken Kütāhiyye ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl olındılar.[7] Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1126.

Ca'fer-zāde Meḥemmed Emīn Efendi Belġrad'dan ma'zūl iken ṯāniyen Kütāhiyye ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī-ġurre-i Receb sene 1127.

---

1 virilüp R: virildi H.
2 ma'zūl R: 'azl H.
3 Ẕi'l-ḳa'de H: Ẕi'l-ḥicce R.
4 1119 H: 1122 R.
5 R 278a.
6 Efendi R: -H.
7 'azl olındılar R: ma'zūl oldılar H.

Ḥāmid-zāde ʻAbdu'llāh Efendi Anaṭolı ṣadāretinden **[260ᵃ]** munfaṣıl iken Kütāhiyye ḳażāsı arpalıḳ virilüp baʻdehu Ebā Eyyūb-i Enṣārī ḳażāsına tebdīl olındılar.[1] Fī 5 Receb sene 1130.

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Meḥemmed Efendi ḥażretleri meşīḫat-i İslāmiyye'den munfaṣıl iken Kütāhiyye ḳażāsı arpalıḳ virildi. Fī 5 Receb sene 1130.

Ḳużāt-ı Toḳat

Ḳoca Beg-zāde es-Seyyid Feyżu'llāh Efendi cülūs-ı hümāyūnda Toḳat ḳāḍīsi bulınup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1115.

Çalḳandı-zāde ʻAbdu'llāh Efendi Belġrad'dan maʻzūl iken Toḳat ḳāḍīsi olup baʻdehu Ḳayṣeriyye ḳażāsına naḳl olındı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1116.

Başmaḳcı-zāde es-Seyyid ʻAlī Efendi şeyḫü'l-İslām iken Toḳat ḳażāsı ṯāniyen arpalıḳ taʻyīn olınup baʻdehu Gelibolı ve Bıñarḥiṣār ve Ḳaraḥiṣār-ı Ṣāḥib ve Ḳaraṣu Yeñicesi ḳażālarına tebdīl olındı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-ūlā sene 1118.

Laʻlī-zāde Şeyḫ Meḥemmed Efendi Anaṭolı ṣadāretinden munfaṣıl iken Toḳat ḳażāsı arpalıḳ virilüp baʻdehu Menemen ḳażāsına naḳl[2] olındı. Fī-ġurre-i Rebīʻü'l-evvel sene 1119.

Çalḳandı-zāde ʻAbdu'llāh Efendi Maġnisa ḳāḍīsi iken ṯāniyen Toḳat'a naḳl olınup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Ẕi'l-ḳaʻde sene 1119.

ʻAṭā'u'llāh Meḥemmed Efendi Rūmili ṣadrından munfaṣıl iken Toḳat ḳażāsı arpalıḳ virilüp baʻdehu ṯāniyen ṣadr-ı Rūm'a naḳl olındı. Fī 22 Cumāde'l-ūlā sene 1124.

İsmāʻīl Efendi ḥażretleri Rūmili ṣadāretinden munfaṣıl iken Toḳat ḳażāsı arpalıḳ virilüp baʻdehu ṯāniyen ṣadāret-i Rūm'a naḳl olındılar. Fī 23 Cumāde'l-āḫire sene 1127.

Menteş-zāde ʻAbdü'r-raḥīm Efendi şeyḫü'l-İslām iken Toḳat arpalıḳ virilüp baʻdehu fevt oldı. Fī 19 Ẕi'l-ḥicce sene 1128.

İsmāʻīl Efendi ḥażretleri şeyḫü'l-İslām iken ṯāniyen Toḳat ḳażāsı arpalıḳ taʻyīn olındı. Fī 19[3] Ẕi'l-ḥicce sene 1128.

---

1 olındılar R: olındı H.
2 naḳl H: tebdīl R.
3 19 H: -R.

Ḳużāt-ı Ṣire

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ṣāliḥ Efendi ḥażretleri cülūs-ı hümāyūnda Ṣire ḳażāsı arpalıḳları bulınup ba'dehu Yanya ḳażāsına tebdīl olındı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1115.

Ḳara Meḥemmed Efendi Ḫˇāce Ḫayrü'd-dīn Medresesi müderrisi iken Ṣire ḳāḍīsi olup ba'dehu 'azl ol[ın]dı. Fī-Receb sene 1116.

'Abdü'l-hādī Efendi Burusa'da 'İvaż Paşa Medresesi müderrisi iken Ṣire ḳāḍīsi olup ba'dehu ma'zūl oldılar. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1117.

Mīrzā Muṣṭafā Efendi ḥażretleri ṣadr-ı Rūm'dan munfaṣıl iken Ṣire ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu ṣāliṣen ṣadāret-i Rūm'a naḳl olındılar. Fī 27 Ẕi'l-ḳa'de sene 1120.

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Maḥmūd Efendi Rūmili ṣadrından ma'zūl iken Ṣire ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu meşīḫat-i İslāmiyye'den munfaṣılen fevt oldılar. Fī 2 Cumāde'l-āḫire sene 1130.

Ḥālen şeyḫü'l-İslām veliyyü'n-ni'am-ı enām 'Abdu'llāh Efendi ḥażretleri Ṣire ḳażāsı żamīme-i revātibleri ḳılındı. Fī-ġurre-i Receb sene 1130.

Ḳużāt-ı Anḳara

Şeyḫü'l-İslām-ı sābıḳ Meḥemmed Efendi ḥażretleri cülūs-ı hümāyūnda Anḳara ḳażāsı arpalıḳları bulınup ba'dehu Ṭırnova ve Hotalıc ḳażālarına tebdīl olındı. Fī 15 Rebī'ü'l-āḫir sene 1115.

Aḳ Maḥmūd Efendi Anaṭolı'dan munfaṣıl Rūmili pāyesine mutaṣarrıf iken Anḳara ḳażāsı arpalıḳ virilüp[1] ba'dehu fevt oldılar. Fī 7 Ramażān[2] sene 1115. **[260^{b}]**

Ḥekīmbaşı-zāde Yaḥyā Efendi Rūmili ṣadāretinden munfaṣıl iken Anḳara ḳażāsı arpalıḳ virilüp ṣāliṣen ṣadr-ı Rūm'a naḳl olındı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1116.

'Abdü'r-raḥīm-zāde Yaḥyā Efendi ṣadr-ı Rūm'dan ma'zūl iken Anḳara ḳażāsı arpalıḳ virilüp ba'dehu fevt oldı. Fī-Ṣa'bān sene 1126.

Sābıḳā İmām-ı Sulṭānī Ḥasan Efendi ḥażretleri Rūmili pāyesine mutaṣarrıflar iken Anḳara ḳażāsı arpalıḳ ta'yīn olındı. Fī-ġurre-i Ramażān sene 1126.

1 R 278b.
2 Ramażān H: Ṣa'bān R.

Ḫānān-ı Ḳırım

el-Ḥāc Selīm Giray cülūs-ı hümāyūn-ı sa'ādet-maḳrūn-ı sulṭānīde Ḳırım ḫānı bulınup ba'dehu vefāt itdi. Fī-Ramażān sene 1116.

Ġāzī Giray ibn el-Ḥāc Selīm Giray, vālidi yirine ḫān olup ba'dehu 'azl olındı. Fī 4[1] Muḥarrem sene 1119.

Ḳaplan Giray ibn Selīm Giray, birāderi yirine ḫān olup ba'dehu Çerkes Vaḳ'ası sebebiyle ma'zūl oldı. Fī 24 Ramażān sene 1120.

Devlet Giray ibn Selīm Giray ikinci def'a birāderi yirine ḫān olup ba'dehu 'azl olındı. Fī 6 Rebī'ü'l-evvel sene 1125.

Ḳaplan Giray ibn Selīm Giray ikinci def'a birāderi yirine ḫān olup ba'dehu ma'zūl oldı. Fī 5 Ẕi'l-ḥicce sene 1128.

Ḳara Devlet Giray ez-evlād-ı Çobān Giray, Ḳaplan Giray'uñ def'a-i ṣāniyesi yirine ḫān olup ba'dehu 'azl olındı. Fī 23 Ṣafer sene 1129.

Sa'ādet Giray ibn Selīm Giray Ḳara Devlet Giray yirine ḫān oldı. Fī 23 Ṣafer sene 1129.

Ḳapudan-ı Baḥr

Aşcı Meḥemmed Paşa cülūs-ı hümāyūn-ı şevket-maḳrūnda ḳapudan bulınup ba'dehu ḳalyonlar ḳapudanı oldı. Fī 4 Ṣa'bān sene 1115.

'Oṯmān Paşa Raḳḳa vālīsi iken ḳapudan olup ba'dehu 'azl olındı. Fī 16 Cumāde'l-āḫire sene 1116.

Baltacı Meḥemmed Paşa mīr-āḫūr-ı kebīr iken ḳapudan olup ba'dehu ṣadāret-i 'uẓmāya naḳl olındı. Fī 27 Ṣa'bān sene 1116.

'Abdu'r-raḥmān Paşa ümerā-yı deryādan iken ḳapudan olup ba'dehu tersāne-i 'āmirede kerāste maḥzeni muḥterik olmaġın ġażab-ı ḫusrevānīye maẓhar olup ḳatl olındılar.[2] Fī 17 Ramażān sene 1117.

Veliyyü'd-dīn Paşa ḳapucılar ketḫudāsı iken ḳapudan olup ba'dehu ḫāṣlar ile ḳubbe-nişīn oldı. Fī-Ramażān sene 1118[3].

---

1 4 H: -R.
2 olındılar R: olındı H.
3 1118 R: 1117 H.

İbrāhīm Paşa ṣadr-ı aʿẓam-ı sābıḳ Çorlılı ʿAlī Paşa'nuñ ketḫudāsı iken ḳapudan olup baʿdehu Mıṣr-ı Ḳāhire eyāleti iḥsān olındı. Fī 21 Şaʿbān sene 1121.

Meḥemmed Paşa -Aġrıbozlı Kūsec ʿAlī Paşa-zāde Meḥemmed Beg'dür- tersāne-i ʿāmire ketḫudāsı iken ḳapudan olup baʿdehu ṣāniyen tersāne ketḫudālığına naḳl olındı. Fī 13 Ẕi'l-ḳaʿde sene 1123.

el-Ḥāc Aḥmed Paşa bustāncıbaşı iken ḳapudan olup baʿdehu İstanbul ḳā'im-maḳāmı oldı. Fī 22[1] Ẕi'l-ḥicce sene 1124.

İbrāhīm Ḫˇāce ḳalyonlar ḳapudanı iken üç tūġ iḥsānıylavezāretle ḳapudan olup baʿdehu ṣadāret-i ʿuẓmāya naḳl olındı. Fī 8 Rebīʿü'l-evvel 1125.

Süleymān Paşa ṣadr-ı aʿẓam iken ḳapudan olup baʿdehu İstanköy cezīresi muḥāfaẓasına gönderildi. Fī 24 Şevvāl sene 1125.

Aşcı Meḥemmed Paşa ikinci defʿa ḳapudan olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī 19 Ẕi'l-ḥicce sene 1125[2].

Süleymān Ḫˇāce liman re'īsi iken ḳapudan olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī 16 Ẕi'l-ḥicce sene 1126.

ʿOṯmān Paşa -"Cānum Ḫˇāce" dimekle[3] meşhūrdur- ḳalyon ḳapudanı iken ḳapudan olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī 2 Rebīʿü'l-evvel sene 1129. **[261[a]]**

İbrāhīm Paşa ikinci defʿa -ṣadr-ı aʿẓam-ı sābıḳ Çorlılı ʿAlī Paşa ketḫudāsıdur- Ḥaleb vālīsi iken ḳapudan olup baʿdehu Azaḳ Ḳalʿası muḥāfaẓasına gönderildi. Fī 4 Cumāde'l-ūlā sene 1130.

Süleymān Ḫˇāce ikinci defʿa ḳalyonlar ḳapudanı iken üç tūġ iḥsānıyla vezāretle ḳapudan oldı. Fī 4 Cumāde'l-ūlā sene 1130.

Mıṣr Vālīleri

Ḳara Meḥemmed Paşa cülūs-ı hümāyūn-ı sulṭānīde Mıṣr-ı Ḳāhire vālīsi bulınup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī-ġurre-i Muḥarrem sene 1116.

Süleymān Paşa Cidde vālīsi iken şürefā beynini ıṣlāḥ içün eyālet-i Mıṣr'a naḳl olınup ḳable'l-vuṣūl Şām eyāleti tevcīh olındı. Fī 7 Cumāde'l-āḫire sene 1116.

1 22 H: -R.
2 Bu kayıt R nüshasında yoktur.
3 dimekle H: dinmekle R.

Rāmī Meḥemmed Paşa ṣadāret-i ʻuẓmādan munfaṣılen Ḳıbrıs vālīsi iken Mıṣr'a naḳl olınup baʻdehu[1] Rodos cezīresinde müteḳāʻiden ḳarār ile me'ūr oldı. Fī-Cumāde'l-ūlā sene 1118.

Gümrükci ʻAlī Paşa Ṭımışvar vālīsi iken Mıṣr'a naḳl olınup baʻdehu ʻazl olındı. Fī 17 Cumāde'l-āḫire sene 1119.

Dāmād Ḥasan Paşa ikinci defʻa ṣadāret-i ʻuẓmādan maʻzūlen İznikmid sancaġına mutaṣarrıf iken Mıṣr'a naḳl olınup baʻdehu Ṭrablus-ı Şām eyāletine naḳl olındı. Fī 21 Şaʻbān sene 1121.

İbrāhīm Paşa -ṣadr-ı aʻẓam-ı sābıḳ Çorlılı ʻAlī Paşa'nuñ ketḫudāsıdur- ḳapudan iken Mıṣr vālīsi olup baʻdehu Boġazḥiṣārı'nda ʻalā-ṭarīḳı't-teḳāʻüd ḳarār ile me'mūr oldı. Fī 7 Cumāde'l-āḫire sene 1122.

Kūsec Ḫalīl Paşa Ṣaydā Beyrūt vālīsi iken Mıṣr'a naḳl olınup baʻdehu Saḳız cezīresinde müteḳāʻiden ḳarār ile me'mūr oldı. Fī-ġurre-i Cumāde'l-āḫire sene 1123.

Veliyyü'd-dīn Paşa ḳapudanlıḳdan maʻzūl iken Mıṣr vālīsi olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-ġurre-i Şaʻbān sene 1126.

ʻAbdī Paşa Ṣofya vālīsi iken Mıṣr vālīsi olup baʻdehu ṯālisen[2] Ṣofya eyāletine naḳl olındı. Fī 22 Receb sene 1129.

Gümrükci ʻAlī Paşa ikinci defʻa Ḳandiye Ḳalʻası muḥāfıẓı iken Mıṣr'a naḳl olındı. Fī 22 Receb sene 1129.

Aġayān-ı Yeñiçeriyān

Çalıḳ Aḥmed Aġa cülūs-ı hümāyūn-ı şevket-maḳrūn-ı sulṭānīde yeñiçeri aġası bulınup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī-selḫ-i Cumāde'l-āḫire sene 1115.

Çelebi Meḥemmed Aġa sekbānbaşılıḳdan müteḳāʻid iken yeñiçeri aġası olup baʻdehu ʻazl olındı. Fī 17 Receb sene 1116.

Ḥasan Paşa Ketḫudāsı Ḳalaylı Aḥmed Paşa Burusa paşası iken yeñiçeri aġası olup ṯāniyen Burusa paşalığına naḳl olındı. Fī 29 Şaʻbān sene 1116.

Ṭorṭumlı İbrāhīm Aġa zaġarcıbaşı iken yeñiçeri aġası olup baʻdehu maʻzūl oldı. Fī 6 Ẕi'l-ḳaʻde sene 1116.

---

1 R 279a.

2 ṯālisen H: ṯāniyen R.

Çelebi Meḥemmed Aġa ṣāniyen yeñiçeri aġası olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī 10 Receb sene 1118.

ʿOṯmān Aġa sekbānbaşı iken yeñiçeri aġası olup baʿdehu fevt oldı. Fī 18 Ẕi'l-ḥicce sene 1118.

Ballı Meḥemmed Aġa ketḫudā beg iken yeñiçeri aġası olup baʿdehu Niġbolı paşası oldı. Fī 4 Rebīʿü'l-āḫir sene 1119.

Ḳara Muṣṭafā Aġa ketḫudā beg iken yeñiçeri aġası olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī 9 Şaʿbān sene 1122.

Yūsuf Aġa ketḫudā beglikden maʿzūl iken yeñiçeri aġası olup baʿdehu ṣadāret-i ʿuẓmāya naḳl olındı. Fī 9 Şevvāl sene 1123.

Çelebi Meḥemmed Paşa İstanbul ḳā'im-maḳāmı iken ṣāliṣen yeñiçeri aġası olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī 22 Şevvāl sene 1124.

Ḳara Muṣṭafā Aġa ṣāniyen yeñiçeri aġası olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī 26 Rebīʿü'l-āḫir sene 1125.

Ebū Bekr Aġa sekbānbaşı iken yeñiçeri aġası olup baʿdehu Bosna eyāleti virildi. Fī 14 Şevvāl sene 1125.

Ḥasan Aġa sekbānbaşı iken yeñiçeri aġası olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī 12 Ramażān sene 1127.

Dīger Ebū Bekr **[261[b]]** Aġa ketḫudā beg iken yeñiçeri aġası olup baʿdehu maʿzūl oldı. Fī 7 Ṣafer sene 1128.

Ḥüseyn Aġa ketḫudā beg iken yeñiçeri aġası olup baʿdehu İnebaḫtı Ḳalʿası'na muḥāfıẓ taʿyīn olındı. Fī 2[1] Cumāde'l-āḫire sene 1129.

Meḥemmed Aġa ketḫudā beg iken yeñiçeri aġası olup baʿdehu ʿazl olındı. Fī 24[2] Ṣafer sene 1130.

Muḥsin-zāde ʿAbdu'llāh Paşa Ḥaleb vālīsi iken yeñiçeri aġalıġına naḳl olındılar. Fī 24 Ṣafer sene 1130.

1 2 H: -R.
2 24 H: -R.